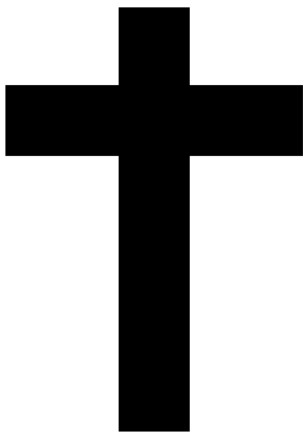

PIŃKOP GEN

The New Testament and Psalms in the Yopno Language of Papua
New Guinea

PINKOP GEN

The New Testament and Psalms in the Yopno Language of Papua New Guinea

Nupela Testamen na Buk Song long tokples Yopno long Niugini

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yopno

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-01-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023
b683ce50-d820-5bfc-8471-d8ee080be106

Contents

FRT	1
Kap	4
Matyu	138
Mak	198
Luk	234
Jon	295
Yabekbi	338
Rom	394
1 Korin	421
2 Korin	446
Galesia	462
Epesas	471
Pilipai	480
Kolosi	487
1 Tesalonaika	494
2 Tesalonaika	500
1 Timoti	504
2 Timoti	512
Taitus	518
Pilimon	522
Ibru	524
Jems	545
1 Pita	553
2 Pita	561
1 Jon	566
2 Jon	573
3 Jon	575
Jut	577
Parjalon Abi	580
Gen sop diwari dakon mibili	610

PIN̄KOP GEN

Published 2010

The New Testament and Psalms in the Yopno language

Morobe Province, Papua New Guinea

© Wycliffe Bible Translators 2010

Print edition ISBN: 0 86893 445 3

Table of Abbreviations

Sar̄bek Sar̄bek Kalip̄mi Dakon Papua Silip

Minam Gen Yopno Gen Man Pisip̄mi

Stat	Wasok Wasok	WW
Kisim Bek	Timik Panjagut	TP
Wok Pris	Mukwa Sogok	MS
Namba	Israel Dakon Tilak	IDT
Lo	Gen Teban	GT
Josua	Josua	Jos
Hetman	Gen Kokwin Amin	GK
Rut	Rut	Ru
1 Samuel	1 Samuel	1Sa
2 Samuel	2 Samuel	2Sa
1 King	1 Kila Amin Madep	1KA
2 King	2 Kila Amin Madep	2KA
1 Stori	1 Kila Amin Madep Dakon Gen	1KAG
2 Stori	2 Kila Amin Madep Dakon Gen	2KAG
Esra	Esra	Esr
Nehemia	Niamaia	Ni
Esta	Esta	Est
Job	Jop	Jop
Buk Song	Kap	Kap
Sindaun	Yiyit Tagisi	YT
Saveman	Nandak Nandak Amin	NNA
Solomon	Soloman	Sol
Aisaia	Aisaia	Ais
Jeremaia	Jeremaia	Jer
Krai	Kunam	Kun
Esekiel	Esikiel	Esi
Daniel	Daniel	Dan
Hosea	Osea	Os
Joel	Joel	Jol
Amos	Amos	Am
Obadia	Obadaia	Ob
Jona	Jona	Jna
Maika	Maika	Mai
Nahum	Naum	Na
Habakuk	Abakuk	Ab
Sefanaia	Sepanaia	Sep
Hagai	Agai	Ag
Sekaraia	Sekaraia	Sek
Malakai	Malakai	Mal

Preface

This publication includes the New Testament and Psalms in the Yopno language. There are approximately 9,000 Yopno speakers. The majority of them live in villages along the Yopno river and its tributaries in the Finisterre Mountains in both Morobe and Madang provinces of Papua New Guinea. Others live in various towns, especially Lae and Madang.

Lutheran evangelists, who came to bring God's Word to the Yopno people in the 1920's, told of a star that guided them to where they should begin telling the Good News. In a dream God told them to go to Gunjam, an area named for a fern that grows there. And so the cover features, along with the cross and

an open Bible, a star and two guñam plants, reminding the Yopno people of how Christianity came to the Yopno valley.

We offer thanks to God who out of love for the Yopno people determined to give them this special gift. We are grateful to Him for the many, many individuals who, by their faithfulness in prayer and giving over many years, have enabled us to complete this work. Through them, and many of our Yopno brothers and sisters in Christ, God has caused this portion of His Word to become a reality for the Yopno people in their own heart language.

We dedicate this book to God for His eternal glory. May He use the reading and teaching of this Book of Life to continue building His church among the Yopno people, both in numbers and in quality of faith.

But Piso Gen

On papia unun Yopno amin da iyi da genonsi da Pinjkop dakon gen bamisi nandan pisanek Pinjkop dakon galaktok yolek egipni do wasanji.

Pinjkop gen nianon da apgut unun dakon tilakni gipmikun tosok. Gik da kosit yolinjawan yabekbi mibiltoksi apgwit da unun kanek yolek apgwit. Pinjkop da geni kokup kinda mani Guñam unudon anjini yan dipminon yoyinban nandanakwa gik da mibiltan yoban abin Isan analon awit. Gik unun sigin tanjakwan Kumbul pinjek Guñam miktim kanakwa gik unun pasilgit. Anjakwan unudon kokup wasanek Pinjkop gen Kâte genon da wasanek yoyiwit. Lutheran dakon pi amin da bilak morapmisi pi madepsi awit da an unun do ya yanji yoyaman.

Ae don SIL da panpuluganek Yopno genonsi da Pinjkop gen panjobil ningwit. Ae unun gin dima, Yopno gen papia yut kisi wasawit, anek yoyindet panjagap awit da yoyindet an. Unun do ya yanji yoyaman.

Pinjkop da Yopno amin do butdasi galaktan yominek geni pakyansi nandan pisonen do si nandisak. Gen diwarikon da kili apgut, mani nin da genonsi da bamisi abidanek Yesu butdasi yol kimotnen do tagisi nandisak.

Do not, papia on butdasi abidanek bisapmi bisapmi manjinaki Pinjkop gen da gak anpuluganban on miktimon jigi morap noman tan gamni bisapmon tebai agek, don egip egip teban abidoki.

KAP

But piso gen

On papia unun Israel amin dakon kap papiani Pinjkop gawak imgwit bisapmon yawit. On papiagwan kap diwari ton unun Jerusalem Pinjkop dakon yutnon muwukgwit bisapmon yan yan awit. Ae kap diwari unun bisit, do minat aminyo da Pinjkop gawak im do muwukgwit bisapmon, bo ae amin kalon kalon da jigi pan pan awit bisapmon, unun ban yan yan awit.

On kap gat ae bisit gat unun amin morapmi da jigi bo ae kisik kisik mibili mibili noman tan yongwit bisapmon mandawit. Don amin diwari da panmuwukba papia kinda dagagit.

On papiagwan bisap mibili mibili gat domdom awit bisapmon yawit. Unungwan Pinjkop anjiskis kap ton, ae yokwi yan tenjenok gat, ae yokwi wiririt gat dakon bisit ton. Ae jigi ae panjilit bisapmon panpulugok timit dakon bisit, ae kila amin madep kinda kaluk manjiri dakon bisap madep dakon kap, ae Pinjkop nandan gadan imim dakon yan tenjenok kap, ae Pinjkop do ya yan iyik dakon kap, ae butjik ae nandaba kik yan tenjenok agak dakon kap, ae Pinjkop do bisit iyanba uwal panupbal asak dakon bisit, ae minat aminyo da anpak tagi ani dakon kap kisi ton.

On kap morap gat ae bisit gat unun minat amin morap nin kisi dakon egip egip kisi abidosok. Nin kisik kisik bisapnin ton, ae butjik bisapnin ton. Ae monji gwayo bulagi tapmimmn ton da egipnen dakon bisapnin ton, ae minat pelar amin pelanjo anej bisapnin ton. Bisap diwari sot aman, ae bisap diwari tagi ekwaman. Kap papia on da nin da bisap morap on domdom aman unun abidosok. Do kalipsigwan da win abisok ekwamanon on kap papia da Pinjkop dakon minat aminyo dakon nandan gadat madepsi panjeban anek egip egipni panpulugagit.

Kap diwari dakon gen busun ton unun da kwenon but pisoni unudon ton do pindakgi. But piso unun Ibru genon ban timigek yopbi. Bisap diwari namin da kap mandagit unun do yosok, ae ni bisapmon mandagit unun do yosok. Ae bisap diwari kap yanakwa amin diwari da duban bo kap dakon yo kidat diwari nian tidogi unun do yosok.

PAPIA 1

1

(Kap 1-41)

Amin kilegisi gat ae amin yokwi gat dakon anpak

- ¹ Amin kinda yokwi pakpak amin da yabet anjakwa unun yolek dima agisak, ae amin yokwi gat kisi dima akgan, ae Pinjkop do manji gen yan amin gat kalonji dima yikgan, unun amin kisik kisik tagi asak.
- ² Unun amin da Yawe dakon nawa gen do tagisi nandisak. Gildat kalba ae kalbiyo kisi unun do nandan egisak.
- ³ Unun amin kindap kinda pakbi ilejon kwaokbi yombem. Bami toktok bisapmon bami unudon tanta asak, ae tami dima kibidosok. Yo morap asak unun aban bami tagisi gin noman ton.
- ⁴ Amin yokwi unun yan dimasi. Unun wit dakon gipmi mirim da wiririk pangwan unun yombem.
- ⁵ Yan do anek gen kokwin bisap madepmon Pinjkop da amin yokwi gen pikon yopban geni aripmi dima abin yipdan.

Yokwi pakpak amin kilegi da kabikon dima egipdan.

6 Nido Yawe da amin kilegi kilani asak, mani yoki pakpak unun tasik tokdan.

2

Piŋkop da kila amin madep kinda manjigit

1 Miŋat amin kabi morap miktimi miktimi ekwan unun nido kwen wigik ak do gen yan panjeban an?

Miŋat aminyo unun nido isal dogin yokwi ak do gen yan panjeban an?

2 Miktim morap dakon kila amin madepni emat ak do tagap ton.

Unun muwugek Yawe gat

ae amin unun miŋat amin kabini kila asak do bit nelak tagal ibi amin gat pabiŋ yop do gen yan panjeban an.

3 Gen yan yon, “Unun bamot dakon amin wamwam nap teban panjagono.

Ain nap kandapninon panjeban agimal unun witdalno.”

4 Kwen Kokup kila amin madep yityit tamonikon yikdak amin jikgo yanjan yomisak.

Amin Tagi da jigilagon da pabiŋ yopmandak.

5 Butjapsi nandan yomiŋek gen tebai yoyiŋban pasal kimokgon.

6 Unun da yan yoyisak, “Nak da on amin kila amin madepno egipjak do kili yipgum da telagi ileŋno Saion unudon yikdak.”

7 Kila amin madep da yan yosok, “Yawe da yo madep kinda nayigit unun yan tenjenokdisat.

Yan nayigit, ‘Gak Monjino. Abisok nak gak dakon Datgo dagosot.

8 Bisit nayiŋbi miŋat amin morap miktimi miktimi ekwan unun gak do gabo miktim kisisi kila abi.

9 Gak da kila amin pi tapmimi tonji anek kila amin madep dakon kindap kiriŋ ain nan wasanji unun nan uwalgo pudan moniŋ moniŋ akdisal.

Amin da miktim kwoba pudan moniŋ moniŋ an unun da tilagon akdisal.”

10 Yando, kila amin madep ji nandan kokwin tagisi anek egipni.

Miktimon kila amin, mama geno nandani.

11 Ji Yawe do pasal imiŋek omani ani.

Kisik kisik anjimiŋek pasal nimnimik imni.

12 Ji monji dakon piŋbini egek gawak imni.

Butjap tepmi nandisak, do japmi nandan daban di kimakbam.

Amin morap panjutnosak do Piŋkopmon kwan unun kisik kisik tagi ani.

3

Amin kinda da wisa dagokdo tapmim pak do bisit agit

Dewit monji Apsalom do pasalek kigit bisapmon kap on mandagit.

1 Yawe, uwalno morapmisi! Amin morapmi da yokwisi an naman.

2 Unun da yan yon, “Piŋkop da aripmi dima anpulugokdisak.”

3 Mani Yawe gak pasik da yan nak anjisibisal.

Anpuluganbi emaron teban tosot.

Gak kalon dagin but yokwino wiririkbi pasilakwa anjeban abi tebai akdat.

4 Yawe da anpulugosak do yan tidosot.

Unun telagi kabapnikon egek yan ilitno dakon kobogi namisak.

5 Dipmin potpot tamokon pagek obisi pak injosot.

Ae don pidaŋek tagisi egisat, nido Yawe da kilano tagisi asak.

- 6 Uwalno 10 tausen da teri teri da abin anɗagat ayin,
mani unun do dima pasolgen.
- 7 Yawe gak apbi! Pinƙopno abin anɗpulugoki!
Uwalno mogim kulbak dapbi.
Amin yokwi unun dakon geni dapman biripmikgi.
- 8 Yawe gak dagin nin panɗpulugaŋbi teban tomanɗ.
Minɗat amin kabigo nin yo tagisi an nibi dosi nandisat.

4

Kalbi amin kinda tapmim timit do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Gita tidanek yogogi.

- 1 Pinƙopno kilegisi, gak do yan tidoken bisapmon nandan nabi.
But yokwino wiririkbi pasilgit. Bupmi nandan naminɗek bisitno nandaki.
- 2 Amin ji, bisap nian da man madepno abin yip do pi ani?
Bisap nian da yo isali mibili mibili do but dasi galak tan yomin kimotni?
Bisap nian da top anɗpak yolni?
- 3 Ji gen on do pakyaŋsi nandani.
Amin morap Yawe dakon pinɗbinisi ekwan, unun iyi do manɗigit.
Nak unun do yan tidoko
bisitno nandisak.
- 4 Ji Pinƙop do si pasalek anɗpak yokwi morap yopman mudoni.
Si potni bisapmon gen on do pakyaŋsi nandanek gen kagasi sopni.
- 5 Paret Yawe da galak tosok unun ban anek egip egipji Yawekon tosok yaŋsi
nandani.
- 6 Amin morapmi da yan yon, “Namin da nin panɗpulugaŋban tagisi egipnen?”
Yawe, butgo ninon yipmanek yo tagisi an nibi.
- 7 Wit gat ae wain gat dakon bami morapmi pan bisapmon amin kisik kisik an.
Mani Yawe gak da kisik kisik butnokon yipgul unun da unun dakon kisik
kisik yapmanɗak.
- 8 Yawe gak dagin kilano anaki tagisi egisat, do yo kinda do dima pasalek
tamokon pokdot bisapmon tepmisi pak inɗtosot.

5

Amin kinda Pinƙop da kilani asak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap on amin da kasisin pisonakwa yogogi.

- 1 Yawe bisit anek iyon iyon yanapbo geno do mirak yopbi.
- 2 Kila Amin Madepno ae Pinƙopno, anɗpulugoki do bisit asat,
do yan ilitno nandan nabi.
- 3 Yawe, wisa dagokdo morap gak do bisit asat.
Wisa dagokdo gak do bisit tebaisi asat.
Bisitno dakon kobogi nabi do jomjom asat.
- 4 Pinƙop, gak anɗpak yokwi do
kisik kisik dima asal.
Yokwi an amin gak da kapmatjok tagi dima egipmi.
- 5 Iyi do nandaba wikwan amin gak da dabilon tagi dima atni.
Anɗpak yokwi an amin morap dimasi galak tan yomisal.
- 6 Yawe, gak da top gen yogok amin morap panɗpbal asal.
Amin dapba kimokgon amin gat, ae amin panɗkewalgaŋ amin gat dimasi
galak tan yomisal.

- 7 Mani gak da nak but dasi galak tan namisal, do gak da yutnon tagi wigiken.
Telagi yutgokon unudon njwakben anek gawak gaben.
- 8 Yawe, uwal da nak anupbal akdan, do kosit yipman naminaki anpakgo kilegi unun yolben.
Kosit agipben do nandisal unun noliki.
- 9 Uwalno gen bamisok kinda dimasi yon.
Amin diwari panupbal ak dogin nandan.
Gen kagani unun kimakbi tamo da yan pison.
Amin pangalak ak do gen morapmi yon.
- 10 Pinjop, gen yan yominek yo yokwisi an yobi.
Nandak nandak yokwini panupbal abi.
Yo akdo nandan kokwin an iyi unudon yokwalni.
Unun kwen wigik an gaminek yokwi morapmi an, do yolbi gak da inam da dubagikon kin mudoni.
- 11 Mani amin morap panjutnoki do gagon kwan unun kisik kisik tagi ani.
Unun but galak nandak kisik kisik dakon kap dagok dagogi mini tagi yoni.
Panjutnaki but dasi galak tan gaman amin kisik kisik sigin anek mango awigini.
- 12 Gak da amin kilegi do yo tagisi an yomisal.
Emat dakon pasik da yan tanej panjonngam asal, ae kilani tagisi anaki tagisi ekwan.

6

Amin kinda jigini ton unun Pinjop da anpulugosak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Gita napmi 8 kabi unun nan tidanej yogogi.

- 1 Yawe, butjap nandanej gen tebai dima nayiki.
Butjap madepsi nandanej nak anmilip ak do tepmi pi dima nabi.
- 2 Yawe, tapmimno mini, do bupmi nandan nabi.
Yawe, giptimno tep naman, do anmilip abi.
- 3 Butno wagilsu jik tosok. Yawe, bisap nian da jigis panjegipben?
- 4 Yawe, tobil obinek yokwikon ban abidoki.
Bisapmi bisapmi, do kunam gin tak egapbo dabilno piriropman.
Anakwa yo kinda dima kosot.
- 5 Amin kimakbi dima nandan gaman.
Kimakbi tamogwan da gak dima ankisan.
- 6 Iyon iyon yan egapbo tapmimno wagilsu man mudon.
Kalbi morap kunam pakbino da tamono wagilsu anjik asak.
Kunam tagapbo busu kidinno madepsi gik tosok.
- 7 Uwalno morapmisi, do kunam gin tak egapbo dabilno piriropman.
Anakwa yo kinda dima kosot.
- 8 Kunam tak egapbo Yawe da kili nandan namgut, do anpak yokwi an amin ji kisisi nepmandek kit.
- 9 Yawe da anpulugosak do anek yan tidanapbo nandan namgut.
Yawe da bisitno nandagit.
- 10 Uwalno kisisi mayaktok ae but yokwiyo pakdan.
Tepmisi tobil kinnek mayaktok pakdan.

7

Jigini toj amin kinda dakon bisit

Dewit da amin kinda Benjamin da kabikon nani mani Kus unjun da yokwi an iban butjik panjek kap on Yawe do yagit.

- 1 Yawe Pinjkopno, gak da nak anjuktunoki do obisat.
Anpulanganaki nak ansopmanjan amin da dima nikba kimokgen.
Yokwikon nan abidanjaki dima tasik token.
- 2 Laion da amin dakon gipni pandagon, unjun da tilak di anupbal abam.
Hik anjan timi kindakon anjanakwa amin da nak yokwikon nan aripmi dima di abidanjam.
- 3 Yawe Pinjkopno, yokwi agim dakon gulusunjo tan namisak,
bo amin diwari do yokwi an yomgum,
- 4 bo notno isal dogin yokwi an ingum,
bo uwalno dakon yo isal dogin kabo timikgin kan,
- 5 yum pindagaki uwalno da nak ansopmanjek abidoni.
Nak tagi bamanjek obisi anupbal anek giptimno yipba kimbabanon isal tosak.
- 6 Yawe, pidoki! Uwalno da nagon emat tebaisi an.
Unjun butjap nandan yominjek yo yokwisi an yobi.
Pinjkopno, anpak kilegi dogin galak tosol, do abinjek anpulgoki.
- 7 Gakkwensi kila amin madep yityit tamogokon yigek minjat amin kabi morap gak da kapmatjok abin muwutni do yoyiki.
- 8 Yawe, minjat amin morap dakon anpakni kokwin asal,
do anpulanganaki gen pikon teban token.
Nido, anpak kilegi gat ae anpak tagisi gat banjin asat.
- 9 Pinjkop gak wagil kilegisi.
Amin morap dakon nandak nandak butyo pakyansu pindak nandanjo asal.
Amin yokwi anpak yokwi sanbenjek dima ani do kirinik yobi.
Mani amin kilegi anpulanganaki tebai atni.
- 10 Pinjkop unjun pasikno. Butni kilegisi amin yokwikon ban timikdak.
- 11 Pinjkop unjun gen kokwin kila amin kilegisi.
Gildari gildari yokwi pakpak do japmi nandanjek pabin yopmandak.
- 12 Yokwi an amin but tobil dima ani kan, Pinjkop da emat agak sibani geni tonjsi asak do ilitdisak, ae obipni panilitdisak.
- 13 Amin unjun dapan kimotni do dikdikni kili panjoman agit.
Dikdik milen asipmi ton panjoman asak.
- 14 Amin yokwi unjun yokwi ak do nandaban teban ton.
Yokwi mibili mibili ak do tagap tok asak, ae bisapmi bisapmi top yosok.
- 15 Amin kinda abidok do gapma dubagi kinda wayikdak,
mani iyi unjun gapma wayikdagwan mosok.
- 16 Gulusun iyi asak unjun da iyinan witjin imisak.
Ae butjap ematyo amin diwari do an yom do nandak nandak asak,
unjun da tobilek iyi nan anupbal asak.
- 17 Yawe unjun amin kilegisi, do ya yan iyisat.
Pinjkop Wukwisi do mani anjisik do kap yoken.

8

Pinjkop dakon man madep gat ae amin dakon man tagi unjun dakon gen

Dewit dakon kap kinda. Kokup pap Gat dakon gita nan tidanjek yogogi.

- 1 Yawe, Amin Taginin, miktimi miktimi gak dakon man pidanbisi. Tilimgo wukwisi, kundu si yapmandak.
- 2 Gak da man madep gamni do minjat monjiyo gat ae monji njakjak gat yoyin dekdal.
Man madep gaminjakwa uwalgo da gak abin gep do antidok anek gen mapmit an.
- 3 Kundukon gik kanekyo kisitgo da wasan kwen yopgul da ton unun pindagek yan nandisat.
- 4 Minjat aminyo nin nianen amin di ban nin do nandak nandak madep asal?
Nin yo isalisi. Nin dakon kila nido kakgimansi asal?
- 5 Pinjok gak da nin gaga da mibilgwanjok nippul.
Gak da nin wasanek tilim gat ae man madep gat nimgul.
- 6 Yo morap wasagil unun nin da kilani anen do yan mudagil.
Unun yo morap nin dakon pinji ekwan.
- 7 Sipsip bulmakau, ae jon bit kilapyo gat,
- 8 minam kwen akwan gat, ae tap kilap ae yo morap tap kagagwan akwan unun kisi nin dakon pinji ekwan.
- 9 Yawe, Amin Taginin, miktimi miktimi gak dakon man pidanbisi.

9

Amin kinda da Pinjok dakon anpakni kilegi do Pinjok ya yan iyigit

Dewit dakon kap kinda. Tek kinda mani Almut Laben yan yon tegon da yogogi.

- 1 Yawe, butnokon da ya yansi gayiken.
Pi tagisi morap agil unun do minjat aminyo yoyiken.
- 2 Gak do nandanek kisik kisik aben.
Pinjok Wukwisi, mango awigik do kap yoken.
- 3 Uwalno da gandaek pasal kwan.
Man pagek kimak mudon.
- 4 Kila amin madep yityit tamogokon yigek gen kokwin kilegisi asal.
Anpakno kokwin anaki gen pikon teban tosot.
- 5 Miktimi miktimi dima nandan gaman amin gen tebai yoyigil.
Amin yokwi kili panupbal agil, ae dagok dagogi mini amin da intan yomdan.
- 6 Uwal wagilsa tasik tawit. Pinjok gak da kokup papni kili panupbal agil, ae amin da intan yomdan.
- 7 Mani Yawe unun kila amin madep dagok dagogi mini egi wigisak.
Unun kila amin madep yityit tamonikon yigek gen kokwin pi ak do kili tagap tagit.
- 8 Unun anpak kilegikon da minjat amin kabi morap dakon anpakni kokwin akdisak.
Ae anpak tagisikon da minjat amin kabi morap kisi kila akdisak.
- 9 Uwalon jigi pan amin Yawe da tagisi panjutnosok.
Jigi bisapmon unudon kinjek pasilaran.
- 10 Yawe, minjat aminyo gak wisin gandan do pi an amin manji dima yomisal.
Yan asal, do mango nandan amin egip egipni gagon tosok yansi nandan.
- 11 Yawe Saion kokup papmon unudon kila amin madep egisak.
Kap yanek mani ankisini.
Amin morap kisikon pi morap agit unun do yan tenjenok ani.

- 12 Yawe da jigi paɗ amin nandan yomisak, ae kunam takba mirakni dima sopmanɗak.
Yokwi aɗ yomaɗ amin do kobogi yokwisi yomisak.
- 13 Yawe, bupmi nandan nabi. Uwal da jigi tepmiyo namanɗ pindakgi.
Pali kimot do asat, do yokwikon naɗ abidanɗaki tagisi egipbenj.
- 14 Anɗpulugaɗbi yo morap agil dakon geni tagi yanɗek mango awigikenj.
Saion kokup pap da wigaron agek yanɗ tentenɗok anɗek yokwikon naɗ abidagil unun do kisik kisik abenj.
- 15 Miktimi miktimi dima nandanɗ gamaɗ amin da nin timit do gapma wayaɗ,
mani iyi ununɗwan moɗ.
Nin timit do pat yopmaɗ,
mani iyi ununɗ paron yokwalaɗ.
- 16 Yawe dakon gen kokwin pi agakni unun kilegisi yanɗ unun amin da nandanɗ imanɗ.
Amin yokwi amin diwari paɗupbal ak do yo awit,
mani unun yo yokwi da tobiɗek iyi ban paɗupbal awit.
- 17 Piɗkop manji iminɗek yokwi aɗ amin morap unun kimakbi kokupmon paɗki egipdaɗ.
- 18 Bisapmi bisapmi Piɗkop da yoni mini amin dima inɗaɗ yomisak.
Jigini madepsi toɗ amin, unun Piɗkop da paɗpulugosak do nandanɗ gadat anɗek jomjom aɗ.
Unun yum pindagakwan isal dogin jomjom dima aɗ.
- 19 Yawe, apbi. Yum pindagaki miktim amin da teban tanɗek dima abin gepni.
Miktimi miktimi amin dima nandanɗ gamaɗ unun gaga da inamon yopmanɗek gen kokwin aɗ yobi.
- 20 Yawe, paɗpasol anɗaki madepsi pasolni, ae iyi do nin miktim amin gin yanɗi nandani.

10

Amin kinda Piɗkop da anɗpulugosak do bisit agit

- 1 Yawe, gak nido nak da dubagikon egisal?
Bisap yokwikon gak nido pasil namisal?
- 2 Amin yokwi iyi do nandaba wigakwa yoni mini amin paɗupbal ak do yolgaɗ.
Amin diwari yokwi anyom do nandak nandak aɗ, unun yo yokwi iyi timikgaɗ.
- 3 Amin yokwi galaktok yokwini do nandanɗek pibit tidok asak.
Yo morapmi timit do nandanɗ amin paɗkisiasak, ae Yawe ibipmanɗak.
- 4 Amin yokwi iyi do nandaban wigakwan Piɗkop wisin kok do pi dima asak.
Piɗkop do nandaban yo isali asak.
- 5 Yo morap aban tagisi noman toɗ.
Yawe, gak dakon nandak nandak kindasok dimasi nandisak.
Unun da uwalni do manji gen yanɗ yomisak.
- 6 Yanɗ nandisak, “Nak aripmi dima mokenj.
Bisapmi bisapmi yo di da nak aripmi dima abin nepni.”
- 7 Bisap morap amin jobit yomisak, ae top gen yosok, ae top gen yosok.
Yokwi ak do ae jigi paɗalon ak do gen tepmisi yosok.
- 8 Unun kokupmon pasili egek amin gulusunni mini amin apba dapban kimotni do jomjom asak.
Unun si pasilek amin tapmimni mini paɗupbal ak do yubin egisak.
- 9 Laion da yanɗ pasilikon yigek kila tebai asak.

- Unjun pasil yigek tapmimni mini amin paron yokwalban ilik panjikisak.
- 10 Anjakwan unjudon gin tapmimni mini amin tasik tonj.
Amin yokwi dakon tapmim madepni da pabij yopmanjak.
- 11 Amin yokwi da yan nandisak, "Pinjkop da nak injan namgut.
Iyi dakon dabil kili soggut, do dima nandisak."
- 12 Yawe, abij yokwi pakpak amin kobogi yokwi anyobi.
Pinjkop, amin jigini tonj unjun dima injan yobi.
- 13 Yokwi pakpak amin da nido Pinjkop do yanba yokwi tok an?
Ae nido "Pinjkop da kobogi yokwi dima nimdisak" yan nandan?
- 14 Mani gak da yokwi pakpak amin dakon anjak pindak mudosol.
Anjak yokwi aba amin diwari da tepmi pan unjun pindagek kobogi yokwi yomisal.
Jigi nandan amin gak da panpulugoki do buri gagon yopmanjan.
Menj datyoni kimakbi amin gak da tagisi panpulugosol.
- 15 Yokwi pakpak dakon tapmim pabij yopmanjak anjak yokwini bunjon ae dima pindakgi.
- 16 Yawe dagok dagogi mini kila amin madep egi wigikdisak.
Pinjkop njwakjwari gawak yoman amin miktimnikon ban yolban tasik tokdan.
- 17 Yawe, gak jigini tonj amin dakon bisit nandanjek buri panjteban akdisal.
- 18 Menj datyoni kimakgwit amin gat ae uwalon jigi timikgan amin gat dakon bisitni nandan yomdisal.
Panpuluganaki gen pikon atni bisapmon teban tokdan.
Ae miktimon minjat aminyo da sanjenek yo yokwi dima anyomdan.

11

Amin kinda Pinjkop do nandan gadat tebaisi agit

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yon dakon kila amin do mandabi.

- 1-2 Nak anjknosak do Yawekon kisasat.
Do gak nido yan nayisal, "Amin yokwi obipni panilikgan!
Pilin tukgwan amin kilegi yam do dikdikni bisapmon sambanj!
Do minam kinda da yan pasalek kabapngwan wigi!"
- 3 Anjak kilegi dakon teban tokni kisi tuwil ki mudoni kan, amin kilegi nian ani?"
- 4 Mani Yawe telagi yutnikon egisak.
Kwen Kokup kila amin madep egek dabili da amin morap kisi pindakdak.
Yo morap an unjun kisisi nandan mudosok.
- 5 Yawe da amin kilegi ae amin yokwi kagimansi kokwin asak.
Emat do galak tonj amin dimasi galak tan yomisak.
- 6 Amin yokwi do kindap tepmisi sosok unjun tagal yomisak.
Anjek giptimni obisi sonj yomni do mirim tepmisi sosok unjun yipban abisak.
Unjun yokwi awit dakon kobogini.
- 7 Yawe anjak kilegi gin asak.
Anjak kilegi an amin do but dasi galak tan yomisak.
Anjak kilegi an amin unjun da tomno dabilni kokdan.

12

Amin kinda Pinjkop da anjpulugosak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda.

- 1 Yawe, gak gawak gaman amin pasil mudan.

- Gak golgan amin kinda dima kokdisal, do abin nak anpuluga.
- ² Amin morap kisi amin diwarikon top yon.
Pankewal do gen galagi yoyan.
- ³ Yawe, gak da gen galagi yon amin dakon gen kagani sopbi.
Ae pibit tidok an amin dakon gen kagani sopbi dosi nandisat.
- ⁴ Unun amin da yan yon, "Top gen yanek teban tonen.
Nin da galak togon gen yokdaman.
Amin kinda da kosit dima sopman nimjak."
- ⁵ Mani Yawe da yan yosok, "Amin yokwi da tapmimni mini amin pabin yopmanjan,
ae yoni mini amin iyon iyon yanek ekwan.
Do nak da abin panpulugoken.
Unun nak da pankutnoken do yon, do yan si akdisat."
- ⁶ Yawe dakon yan teban tok gen unun bamisi.
Unun silwa kindapmon kosiri 7 yan sonba jimjimi minisi an, unun yombem wagil tagisi.
- ⁷⁻⁸ Yawe, amin yokwi unun dukwan dukwan kisi agek anpak injani unun do yo tagisi yan nandan.
Do bisapmi bisapmi kilanin tagisi anaki amin yokwi da nin dima panpupal ani.

13

Amin kinda Pin kop da an pulugosak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yon dakon kila amin do mandabi.

- ¹ Yawe, ni bisapmon aego nandan nabi?
Nak do dagok dagogi mini injan namin wigikdisal bo?
Gak bisap nian da pasil naminaki dima gandaken?
- ² Bisap nian da butnokon da tepmi pasat unun sigin paken?
Gildat nian da but yokwino sigin tosak?
Bisap nian da uwalno da sigin abin nepni?
- ³ Yawe Pin kopno, nandan naminek bisitno nandaki.
Dima anteban aki kan, nak kimokgen.
- ⁴ Yan anaki kandu uwalno da "kili abin yipmaman" yan dima yoni.
Ae nak da man pokgo kanek kisik kisik dima ani.
- ⁵ Mani bisapmi bisapmi but dasi galak tan namisal yan si nandako dagosok.
Ae jigikon ban an pulugosol, do gak do kisik kisik aben.
- ⁶ Yawe da nak do yo tagisi agit, do mani awigek kap yoken.

14

Amin dakon an pak yokwini

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yon dakon kila amin do mandabi.

- ¹ Nandan kokwini tagi dima amin burikon da yan yon,
"Pin kop kinda dima egisak."
Unun amin yokwisi.
Yo wagil yokwisi ban gin an.
Kinda da an pak tagi kinda dima asak.
- ² Yawe unun Kwen Kokup da sirtanban pinakwan minjat amin morapyo pindakdak.
Unun da amin kinda nandak nandakni tagisi kinda Pin kop wisin kok do pi asak bo dima yan do wisisak.

- 3 Mani dima. Kisi morap kosit kilegi kili yipman dekgwit.
Ujun amin wagil amin yokwisi, kisi morap arip gin.
Kindasok da anpak tagisi kinda dimasi asak.
- 4 Pinjkop da yan yosok, “Yokwi an amin nandak nandak tagi di dimasi timitdan.
Bret nanba mudon, unun da tilak minjat amino nan mudon.
Ae nak da panpulugoken do bisit dima an namanj.”
- 5 Mani Pinjkop minjat aminyo geni guramikganj amin gat egisak,
do amin yokwi unun madepsi pasoldan.
- 6 Yoni mini amin da yo ak do panjosit an unun tuwil do pi an.
Mani yoni mini amin Yawe da panjutnosok.
- 7 Nak Pinjkop da Saion amin kinda yabekban abinj Israel amin yokwikon ban timitjak do nandisat.
Yawe da minjat amini panpuluganban aeni tagisi egipni bisapmon, Israel amin kisik kisik akdan.
Asi, but galaksi egipdan.

15

Anpak Pinjkop da nin da anej do nandisak

Dewit dakon kap kinda.

- 1 Yawe, namin da gak da telagi yutgwan tagi wigisak?
Telagi kabagokon namin da tagi egipjak?
- 2 Amin kinda sunj kinda aban amin da yanba yokwi tok dima an imgwit,
ae anpakni kilegisi,
ae burikon da nandanjek gen bami gin yosok,
unun amin da tagi egipjak.
- 3 Amin do yanba yokwi tok dima asak,
ae notni do anpak yokwi dima anjomisak,
ae notni do top dima yanjomisak.
- 4 Yokwi pakpak amin do dima galak tanjek Yawe do pasolgon amin do nandaban wukwan yomisak.
Yan teban tok asak unun jigj noman tan iman bisapmon dima kirinjegek geni guramik kimokdok.
- 5 Amin da goman an iba di gat sanbenjek imni do dima yosok.
Ae amin da topni panjeban anek si yuman nanjakwa amin kilegi gen pikon yop do aba geni dima nandanjomisak.
Unun anpak kilegi morap yolgan amin unun dagok dagogi mini aripmi dima mokdan.

16

Amin kinda da nandan gadat anek bisit agit

Dewit dakon kap kinda. On kap do “Miktam” yan yon.

- 1 Pinjkop, anjutnoki do gagon obisat, do kilano aki.
- 2 Nak Yawe yan iyigim,
“Gak Amin Tagino.
Yo tagisi morap timikdat unun gak da kisiron dagin abanj.”
- 3 Pinjkop dakon amin unun tagisi.
Nak unun gat egip do tagisi nandisat.
- 4 Amin timtim yanjek pinjkop njwakjwarikon kwan unun jigj morapmi pakdan.

- Nak paret ak do bit kilapyo dakon yawi tagal do unjun gat dima muwut-
nen,
ae pinjkopni dakon man dima yokenj.
- 5 Yawe, gak kalon gin nak dakon yo morapno.
Yo morapno gak da kisiron gin tonj.
Yo morapno panjknunaj namisal.
- 6 Miktimno gat ae yo tagisi morap gat gagon gin timikdat.
Asisi, yo morap namisal unjun wagil tagisi.
- 7 Yawe anjksikenj. Unjun da tagisi egipbenj do nayin nolisak.
Ae kalbi butno da nayin dekdak.
- 8 Bisapmi bisapmi Yawe nak da kapmatjok ekwan nandisat.
Kapmatjok egek tapmim namisak, do yo kinda da aripmi dima
anjkwakwalitjak.
- 9-10 Yum nandanaki nak kimakbi kokupmon aripmi dima panji egipbenj.
Anjek gak dakon Telagi Amin yum kanjaki kimakbi tamokon tanj dima
miktosak.
Yando, butno tagisi anjakwan mango yanj anjksisat.
Pasol pasoli mini tagisi egisat.
- 11 Gak da egip egip dakon kosit nolisal.
Gak nak da kapmatjok egisak, do kisik kisik madepsi asat.
Ae anjputuganaki butno kisik kisik tanjakwan dagok dagogi mini yanjin tanj
anjaj kikdisak.

17

Amin kilegi kinda dakon bisit

Dewit dakon kap kinda.

- 1 Yawe, nak amin kilegi, do anjputuganek nandan nabi do yanj tidosot.
Nak top amin dima, do bisitno nandaki do nandisat.
- 2 Ni anjak da kilegi unjun gak da nandisak, do anjputuganaki gen pikon teban
tokenj dosi nandisat.
- 3 Gak da nak dakon but nandan mudosol.
Kalbi abin anjkilik nandanek nagon nandak nandak yokwi kinda dima
tanban kal.
Gen yokwi kinda dima yokenj dosi nandisat.
- 4 Gen tebango guramigek emat pidokyo anj amin dakon anjak manji
yongum.
- 5 Bisapmi bisapmi gak dakon kosit nanj agek kandapno sunj dima pilik
bamosot.
- 6 Pinjkop, gak da bisitno dakon kobogi namisal.
Unjun do anjek gak do bisit asat.
Mirak yopmanjek bisitno nandaki.
- 7 Nin do but dasi galak tanj nimisal, unjun dakon bami nolinek yo tagisi anjnibi.
Tapmim madepgokon da nin panjputugosol.
Nin gak da kapmatjok egek uwalnin da dima nindani do pasilgamanj.
- 8 Gaga dakon dabilgo kila asal unuden kilano aki.
Pup menj da pudigi pirigwan wutjisak unjun da tilak nak wutjiki.
- 9 Yanj anjaki kanjo uwalno da nak aripmi dima anjputbal ani.
Nikba kimokgenj do andigat anj.
- 10 Amin diwarj do nandan yawotjok di dimasi anj yomanj.
Gen pap yanjek iyi dakon man pawikwanj.

- 11 Nak abin nepdosi nandan teban tan,
do kandap tamono yolek andigat ayin da ekwan.
- 12 Unjun laion da kilap dap do an unjun da tilak, ae laion bulagi da pasilek yubin
ekwan unjun da tilak.
- 13 Yawe, gak abin uwalno gat emat wamanek pabin yopbi.
Emat agak sibago abidanek unjun gat emat wamanek yokwi pakpak da
kisiron ban abidoki.
- 14 Yawe, tapmim madepgokon da anpuluganaki uwalno da dima nikba
kimokgen.
Unjun miktim dakon yo banjin panmuwut do nandan.
Anjak yokwini dakon kobogi yo yokwisi an yobi.
Ae monjini gat ae babikni don altoni unjun yo yokwisi anyobi.
- 15 Mani nak amin kilegi, do don gandakdisat.
Pokdot da pidosot bisapmon gak nak gat egisal yan nandanek but galaksi
nandaken.

18

Pin kop da nin panpuluganawan emaron teban toman

Dewit Yawe dakon oman amini dakon kap kinda. Kap dakon kila amin do
mandagit. Kap on Yawe da Dewit Sol ae uwalni diwari morap da kisiron ban
abidagit bisapmon Yawe do yagit.

- 1 Yawe, gak da nak an teban asal.
Nak but dasi galak tan gamisat.
- 2 Yawe unjun tip madepno, unjun da nak an kisibisak.
Unjun dam tebano aripmi dima tuwili egisak.
Anjek uwal da kisiron nan abidosok.
Pin kopno unjun tip madepsi yombem, do uwalno da dima nandani yan do
unjudon kin pasildat.
Yawe unjun pasikno, ae yokwikon nan abidanek kilano asak dakon
tapmim tan imisak.
Unjun dam tebano.
- 3 Nak Yawe do bisit asat. Anpuluganawan uwalno da aripmi dima anupbal ani.
Yawe unjun an kisigisi noman.
- 4 Nap teban da nak tebaisi waman dak, ae tap idap da nak witjik do madepsi
tamalid dak,
unjun da tilak kimot da nak palisi abidagit.
- 5 Paron yokwalek aripmi dima pulugan kigi,
unjun da tilak kimot da nak abidan ban kimakbi tamokon palisi kigim.
- 6 Butno madepsi yokwi tagit, mani Yawe do madepsi yan tidagim.
Pin kop da anpulugosak do yan tidoko Telagi Yutnikon egek yan ilitno
nandagit.
Anjek bisitno do mirak yopgut.
- 7 Bisitno nandanek uwalno do butjap madepsi nandan yomgut.
Anjek miktim aban wudip madepsi agit.
Anjakwan ilej dakon mibili madepsi kwakwalikgwit.
- 8 Mukwa Yawe da tomnokon da pidawit.
Anjakwan milen asip gen kaganikon da baljanek yo morapmi sowit.
Anjakwan kindap patdet yaban dukwan dukwan kisi kiwit.
- 9 Unjun kundu witdalek pigit.
Anjakwan gikwem pilisi da kandapni da mibilgan tawit.
- 10 Unjun anjelo madep serabim kinda da kwenon yikban piriropan abigit.
Ae mirim minam da yan piri ton da Pin kop abidan tepmisi abigit.

- 11 Unjun da pilin tuk yipban kubikgit.
Gikwem pilisi sikak mok do anjakwan waman dak unjun da witjigit.
- 12 Unjun da gikwem aban tenjenisi anakwa ais sikak gat kindap patdet gat unjun gikwemgwan da mawit.
- 13 Yawe Kwen Kokup egek kiriri da yan madepsi yan tidagit.
Pinjkop Wukwisi da madepsi yan tidagit.
- 14 Unjun da aban mal da dikdikni da yan uwalni yaban pasal kiwit.
- 15 Yawe, gen tebai yipmanjaki tap dakon mibili noman tagit.
Migan pisonji miktin dakon mibili noman tagit.
- 16 Yawe kwen egisak unjun kisiri yipban pinjakwan nak yokwikon ban abidagit.
Tap madep da nak witjigit, mani ilikban wigim.
- 17 Uwalno da madepsi teban tanakwa nak da aripmi dimasi pabin yopmi,
mani Yawe da nak unjun da kiron ban abidagit.
- 18 Bisap yokwi kinda noman tan naminjakwan uwalno abin nagon emat awit.
Mani Yawe da kilano agit.
- 19 Unjun da an puluganjakwan tagisi egipgum.
Tagisi nandan namgut do anek nak yokwikon nan abidagit.
- 20 Nak anpak kilegisi agim, do Yawe da kobogi do yo tagisi morapmi namgut.
Sun kinda dima agim do anek Pinjkop da yo tagisi an namgut.
- 21 Yawe dakon gen teban tagisi yol kimakgim.
Pinjkopno manji iminek yokwi dima agim.
- 22 Bisapmi bisapmi gen tebani do nandanek geni tagisi unjun dima abin yipgum.
- 23 Unjun da nandisak, nak gulusunno mini.
Kosit agipgum unjun kila tebai anek yokwi kinda dima agim.
- 24 Dabilnikon gwaljigi minisi egipgum, do Yawe da anpakno kilegi unjun do nandanek kobogi do anpak tagisi an namgut.
- 25 Yawe, amin kinda gak dima gepman detjak kan, gak unjun amin dima yipman detdisal.
Amin kinda anpak kilegi anek gulusunni mini kan, kobogi do yo tagisi gin an imdisal.
- 26 Amin kinda anpak gwaljigi mini asak kan, gak da anpakgo gwaljigi mini unjun yolisal.
Mani amin kinda anpak yokwi asak kan, kagimansi kanek kobogi imisal.
- 27 Gak da minat aminyo iy do nandaba pan amin yokwikon ban timikdal.
Mani iy do nandaba wikwan amin pabin yopmandal.
- 28 Yawe Pinjkop, gak da lamno yipbi tenjenosok, anek nagon pilin tuk yoldal.
- 29 Pinjkop, anpuluganjaki uwal kabi madep unjun aripmi tagi pabin yopben.
Ae anteban anjaki kokup pap dakon dam madep aripmi tagi irakgenj.
- 30 Pinjkop dakon anpak unjun wagil kilegisi.
Yo kinda ak do yan teban tok asak kan, geni unjun bami noman tokdan.
Yawe unjun pasik yombem, do amin morap uwal da dima pindatni yan do unjudon kin pasilakwa tagisi panikutnosok.
- 31 Yawe kalongin Pinjkop bamisi.
Unjun kalon dagin tip madep da yan dam anjnimisak.
- 32 Pinjkop dagin nak anteban anjakwan tebai akdat.
Ae kosit agisat bisapmon kilano tagisi asak.
- 33 Jon kilap dia unjun kandapmi tagisi do gilokon aripmi dima mosak,
unjun da aripmon anpuluganjakwan ilejon kwensi tagisi agisat.
- 34 Unjun da emat agak do nayin degek kisitno anteban asak,

- do obip tebai ain kinda mani bras unun ban wasarjbi unun tagi panjilikgej.
- 35 Yawe, gak da nak uwal da kisiron ban abidagil.
Pasikgo nabi unun da manjigwan pasildat.
Kisitnokon abidarjaki tebai akdat.
Anjapulugosol, do minjat aminyo da dabilon man madepno tonj.
- 36 Kosit ilalogi nanj yul namgul, do sagalek dima nikgit.
- 37 Nak uwal pansopmanjek timikgim.
Yo yokwisi anyominjek wagil kisisi dapbo pasilgwit.
- 38 Nak da yabo manj pakgwit.
Kandap mibilnogwan pakgwit, do aripmi dima pidokdanj.
- 39 Gak da emat dakon tapmim namgul, anjek uwal kisitnokon yopmanjaki pabinj yopgum.
- 40 Anjaki uwal tobil manji namjek pasal kiwit.
Amin dima galak tanj namgwit unun wagil dapbo pasilgwit.
- 41 Amin da panjapulugonisi do yanj tidawit, mani dima apgwit.
Yawe do kunam takgwit, mani bisitni dima nandanj yomgut.
- 42 Mirim da milip milip pisonjba dukwan dukwan kwanj, unun da tilak obisi panjupbal agim.
Uwal mabo kinjek nejak da yanj kosiron tawit.
- 43 Minjat aminyo da uwal anj namgwit bisapmon, anjapuluganjaki dima anjupbal awit.
Anjek Amin Nwaknjwari Kabi dakon mibiltok amini egipbenj do nak manjigil.
Minjat aminyo dima nandanj yomgum, abisok nak da yonjgamgwan ekwanj.
- 44 Unun da mibilno nandanjek unjodon gin geno guramikganj.
Miktim dubagikon amin da nak do pasalek abinj njwakbenj anj namanj.
- 45 Tapmim pawit unun kili yipba magit, ae kokup papni tapmimi tonj unun yipmanj degek si nimmimik nimmimik nagon obanj.
- 46 Yawe unun toktogisi egisak.
Unun tip madep da yanj nak dam asak, do mani anjksinerj.
Pinjkop da nak yokwikon nanj abidagit, do nin man madepni awiginenjsi.
- 47 Pinjkop da uwalno yokwini dakon kobogi do yokwi anj yomisak.
Anjek amin kabi miktimi miktimi ekwanj unun yopban nak da yonjgamgwan ekwanj.
- 48 Yanj anjek uwalno da kisiron nanj abidosok.
Asisi, Yawe gak da uwalno da dabilon man madep namgul.
Anjapuluganjaki emat pidokyo anj amin da dima nikba kimakgim.
- 49 Unun do anjek Amin Nwaknjwari Kabi da binapmon mango awigikenj.
Yawe, mango awigik do kap yokenj.
- 50 Yawe da kila amin madepni nak Dewit anj puluganjakwan uwal madepsi pabinj yopmandat.
Bisapmi bisapmi iyi do tilak agit amin nak but dasi galak tanj namisak.
Ae dagok dagogi mini diwatno don altoni unun but dasi galak tanj yomdisak.

19

Yo morap Pinjkop da wasagit unun da man madepni nolisak

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yonj dakon kila amin do mandabi.

¹ Kuntu da Pinjkop dakon tilimni nolisak.

- Kwen yo morap da Pinjkop unun napbisap aminsi yan nolisak.
- 2 Gildari gildari man madepni do yon.
Ae pilini pilini mibilni yanjakwa nandaman.
- 3 Tenjeni gat pilin tuk gat gen kagani mini, do gen aripmi dima yonjil.
Nin da unun bamot dakon tekni dima nandaman.
- 4 Mani unun da miktim amin morap kisi aripmi dima.
Geni kin miktim morap kisi aripmi asak.
Kundukon Pinjkop da gildat do imal yut kinda witjigit.
- 5 Gildat dabil unungwan da amin kinda da minjat panjek but galagon da yutni
yipmanjek wanja pisak,
unun da tilak wanja pisak.
Gildat dabil unun amin kinda da nabi gwapbo do timtim yanjek kik do
asak,
unun da tilak kisik kisik anjek kositni nan kisak.
- 6 Gildat dabil unun kundu dakon diwarikon da altan wijek teri kinda kisak.
Tedeprnikon yo kinda aripmi dima pasiljak.
Pinjkop dakon geni unun wagil tagisi
- 7 Yawe dakon nawa gen unun gwaljigi mini wagil tagisisi.
Unun da egip egipnin panjaluk asak.
Yawe dakon gen unun bami tan tan akdan gin, dima sun tokdan,
Unun da nandak nandakni mini amin panthagap aban nandan kokwini
tagisi amin dagon.
- 8 Yawe dakon geni tagisi unun abidanjek but galaksi nandaman.
Yawe dakon gen tebani unun gwaljigi minisi.
Unun da nandak nandak tagisi nimisak.
- 9 Yawe do pasalek gawak imim unun anpak tagisi kinda, don tan anan
kikdisak.
Yawe da anpak anen do niyisak unun bamisi ae kilegisi gin.
- 10 Yawe dakon geni da gol morapmi gwaljigi mini yapmandak, do nin unun do
madepsi galak toman.
Galagini madepsi da kaban kok tamonikon da mon unun dakon galagini
yapmandak.
- 11 Nak oman amingo mama gengo guramigek kobogi tagisi timikdat.
- 12 Namini da iyi dakon anpak yokwini morap nandisak?
Yokwi diwari dima nandanjek asat unun wiririkbi kilegisi egipbenj.
- 13 Ae unun gin dima, anpak yokwi yan dino nandanjek dima aben do oman
monjigo kilano aki.
Kwen wigik anpak da nak dima abin nepjak do nandisat.
Nak kilegisi egek yokwi madep dima aben do nandisat.
- 14 Yawe, gen yogokno ae nandak nandakno kisi gak da pindakbi tagisi ani
dosi nandisat.
Yawe, gak tip madepno, ae yokwikon ban yuman nan nepnep amino.

20

Amin kinda Pinjkop da anpuluganban emaron teban tosak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yon dakon kila amin do mandabi.

- 1 Jigi noman tan gamni bisapmon Yawe da gak anpulugosak dosi nandisat.
Jekop dakon Pinjkop da gak ankutnosak dosi nandisat.
- 2 Unun telagi yutnikon Saion kokup papmon egisak.
Unun da gak anpuluganjek anteban asak dosi nandisat.

- 3 Unjun da paret morap asal unjun do tagi nandisak dosi nandisat.
Ae paret morapgo kindapmon sosol unjun do galak tosak dosi nandisat.
- 4 Pinjkop da yo morap galak tosol unjun gamjak, ae pi morap ak do nandisat unjun da anpuluganjakwan aripmi tagi abi dosi nandisat.
- 5 Emaron teban toki bisapmon kisik kisik aneŋ, ae Pinjkopnin dakon man awigineŋ.
Yawe da bisit morapgo nandisak dosi nandisat.
- 6 Abisok nak nandisat. Yawe da kila amin madepni iyi manjigit anpulugosok.
Unjun Kwen Kokup kokupni tagisikon egek bisitni nandisak.
Iyi da tapmimon anpuluganjek uwalni da kisiron nan abidosok.
- 7 Amin diwari emat bisapmon os da amin ilik pawilgan tamoni unjun do pibit tidok an.
Ae amin diwari osni do pibit tidok an.
Mani nin Yawe Pinjkopnin dakon tapmim do yo madepsi yan nandaman.
- 8 Unjun amin man mudokdan.
Mani nin pidanek tebai atdaman.
- 9 Yawe, kila amin madepnin anpuluganjaki emaron teban toneŋ.
Gak do yan tidoneŋ bisapmon panpulugoki.

21

Pinjkop da kila amin madep anpuluganban mani awigigit

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yon dakon kila amin do mandabi.

- 1 Yawe, kila amin madep da tapmimgo do kisik kisik nandisak.
Gak da anpuluganjaki emaron teban tagit, do gak do but galaksi nandisak.
- 2 Yo timit do nandagit unjun gak da ibi kili timikgit.
Yo do bisit gayigit, unjun imgul.
- 3 But galagon da abidanek yo tagisi imgul.
Anjek kila amin madep dakon pelit gol ban wasanbi busunikon yipgul.
- 4 Egip egip do bisit gayinban imgul.
Anjek egip egipni andubak abi toktogisi egipdisak.
- 5 Anpuluganjaki man madepni madepsi tosoke.
Kila amin madep dakon tilimni wagil tagisisi gak da imgul.
- 6 Gak da yo tagisi dagok dagogi mini animin wigikdisal.
Gak unjun da kapmatjok egisal, do kisik kisik madepsi nandisak.
- 7 Kila amin madep da egip egipni Yawekon tosoke yanji nandisak.
Pinjkop Wukwisi, unjun da kila amin madep do bisapmi bisapmi but dasi galak tan imisak, do tebaisi atdisak.
- 8 Kila amin madep da uwal morapni tebaisi timitdisak.
Amin dima galak tan iman unjun amin kisiri amin tet da tebaisi timitdisak.
- 9 Kindap madep da yo soson, unjun da tilak noman altosak bisapmon uwalni dapban pasildan.
Yawe da butjap nandan yominjek pabin yopmanjakwan kindap da son yomin mudokdan.
- 10 Kila amin madep da uwalni dakon monji gwayoni kisi morap dapban kimak mudokdan.
Anjakwan monji gwayoni miktimon sanberjek dima egipdan.
- 11 Uwal da nandak nandak anjek kila amin madep yokwi an im do gen yan panjeban an,
mani aripmi dima abin yipni.
- 12 Dikdikgo ban yaman yobi tobilek pasal si kikan.
- 13 Yawe, tapmimgo madepsi do gak dakon man ankisik do kap yoneŋ.

22

Iyon iyon dakon gen ae ya dakon kap

Dewit dakon kap kinda. Kap yon amin dakon kila amin da miñat aminyo yoyinban kap tek “Wisa dagok dakon dia miñat” unun nan yoni.

- 1 Pinƙopno, Pinƙopno, nido nipman dekgil?
Iyon iyon yanapbo nido dubagikon egek jigikon nan dima anpulugosol?
- 2 Pinƙopno, gildari gildari gak do yan tidosot,
mani kobogi dima nayisal.
Kalbiyo kisi gak do yan tidosot,
mani yawori kinda dima abidosot.
- 3 Mani gak telagi egisal. Gak kila amin madep yigaki Israel amin da mango anƙisan.
- 4 Kalip babiknin da egip egipni gagon tosoƙ yanƙi nandan gamgwit.
Anakwa gak da uwalni da kisiron ban pulugagil.
- 5 Gak do yan tidanba jigikon ban pulugagil.
Nandan gadan gaminakwa panpulugagil, do nandan gadatni unun isali dima agit.
- 6 Mani nak amin dima, nak walen yombem yo isali.
Amin morap da nandaba yokwi tok annaminek manji naman.
- 7 Amin morap nak nandan unun yanƙul an naman.
Anek yanba yokwi tok anek wunda kwakwal an naman.
- 8 Anek yan yon, “Yawe da anpulugosak do nandan gadan imisak,
do yum kanakwa unun da jigikon ban pulugan yipjak.
Yawe do madepsi galak tan imisak, do yum kanakwa anpulugosak.”
- 9 Pinƙop gak dasi kilano anaki men da buron da tagisi altagim.
Mum nagim bisapmon anpuluganbi egip egipno gagon tosoƙ yanƙi nandan gamgum.
- 10 Meno da anlagiron da wasanek gak da kisiron egipgum da egisat.
Si altagimon da wasanek gak Pinƙopno egipgul da egisal.
- 11 Jigi mibili mibili aban, ae panpulugokno mini, do dubagikon dima egipbi.
- 12 Uwalno unun bulmakau wili da yan anƙwasan.
Unun tapmimni madepsi, Basan miktim dakon bulmakau wili yombem.
- 13 Laion da jon kilap nok do yan tidanek gen kagani antan kwan,
unuden uwalno da nak anupbal ak do an.
- 14 Pakbi isal dogin tagal ki mudon, unun da tilak tapmimno minisi an.
Kidatno dakon sanbekni kisi kalkalan mudon.
Bit nelak da pakbi dagon unun da tilak butno wagilsi tapmimi mini pakbi idap asak.
- 15 Tapmimno mini anakwan melno tiptan gen kaganogwan tegosok.
Gak da nepbi kimot da tamokon pokdot.
- 16 Amin yokwi da nak pinan da yan anƙwasan.
Anek kisit kandapyo nokon injinba geni da giptimnogwan pigen.
- 17 Kidatno kisi noman tanakwa tagi manjiken.
Unun da nak da yokwi tat unun kanek kisik kisi an.
- 18 Imalno kokwinik timigek paba pigikno namin da abidosak yan do satu wasok an.
- 19 Yawe, nak nepmanek dubagikon dima egipbi.
Panpulugokno, tepmi abin anpuluga.

- 20 Anpulanganbi emat agak siba banj dima nikba kimokgej.
 Unjun amin pinjan yombem da kisiron banj puluganbi dima nikba kimokgej.
- 21 Laion da gen kaga ae jonj bulmakau da jomon banj pulugan nepbi.
- 22 Yanj anaki notno kabikon man madeppo yanj tentenokenj.
 Ae minjat amin kabiyoo da muwutnikon gak ankisikenj.
- 23 Yawe do pasal iman amin kabi, Yawe anksisini.
 Jekop dakon diwatni kabi, Yawe man madep imni.
 Israel dakon diwatni kabi, Yawe gawak imni.
- 24 Nido jigi madepsi panj amin manji dima yomisak.
 Tepmi jigiyo panj amin unjun do nandaban yo isali dima asak.
 Unjun manji dima yomisak.
 Panpulgosak do yanj tidanba bisitni nandanj yomisak.
- 25 Amin madepsi Pinjkop gawak im do muwutni bisapmon gak anksikenj.
 Minjat aminyo gak do pasolgej unjun da dabilon kalip gak do paret ak do yanj teban tagim unjun akdisat.
- 26 Bupmi amin jap aripmisi nanj tugokdanj.
 Ae Yawe wisinj kokdo pi anj amin unjun da mani anksikdanj.
 Pinjkop da panpulanganban dagok dagogi mini butni tagisi tanj ananj wigikdisak.
- 27 Amin miktimi miktimi ekwanj Yawe do nandanjek tobil iyikon apdanj.
 Miktimi miktimi amin kabi kabi ekwanj unjun da abinej gawak imdanj.
- 28 Nido Yawe kila amin madep egek miktimi miktimi amin morap kilani asak.
- 29 Miktimi miktimi kwen wigik amin morap da njwakben anj imdanj.
 Miktim amin morap kimagek miktim dagokdanj unjun kisi morap da abinej Pinjkop gawak imdanj.
- 30 Don altanj altanj ani amin da omani anj imdanj.
 Amin da Amin Tagi do yanj tentenok anjakwa don altoni amin da nandanj ananj kikanj.
- 31 Pinjkop da anpakni kilegikon da iyi minjat amin kabini yokwikon banj timikgit, unjun dakon geni don altoni amin banj yoyikdanj.

23

Yawe unjun kila amino tagisi

Dewit dakon kap kinda.

- 1 Yawe unjun kila amino, do yo kinda do wadak wadak dima asat.
- 2 Anjki jonj kalikaligi timon nepban pak yawokdot.
 Anjek pakbi moninj moninj yawori pokgonj unjudon gin nayinj awildak.
- 3 Tapmim kalugi naminej man bini tagisi tosak do kosit kilegikon nayinj awildak.
- 4 Pinjkop, gak nak gat egisal, do gilo ae pilin tukyogwan agipben kanj, yo yokwi do dima pasolgej.
 Gandako sipsip kila amin dakon kindap kirinj abidosol, do unjun da butno anjteban asak.
- 5 Japno tagisi uwalno da dabilon nomansi panj noman asal.
 Yutgokon but galagon da abidanjek bit nelak busunjonkon tagaldal.
 Yo galagi irenjsi idawukbi idapno si tugosok.
- 6 Miktimon egipben bisap morapmon kilano tagisi anjek but dasi galak tanj naminj wigikdisal.
 Ae bisap mudok mudogi mini yutgokon egi wigikenj.

24

Piņkop uņun Kila Amin Madep

Dewit dakon kap kinda.

- 1 Miktim gat ae yo morap uņungwan toņ uņun Yawe dakon.
Ae kokup morap gat ae miņat amin morap uņungwan ekwan kisi uņun dakon gin.
- 2 Pakbi ilarisi da binapmon miktim wasagit.
Miktim dakon mibili tap binap yipgut.
- 3 Namın da Piņkop da kabap madepmon tagi wigisak?
Ae namın da iyi da telagi tamokon tagi atjak?
- 4 Yokwi dima asak amin, ae butni kilegi, ae kokup kidat do dima gawak yomisak,
ae notni topmon da yan teban tok dima anyomisak, uņuden amin da aripmi tagi.
- 5 Uņuden amin Piņkop da gisamitjak.
Yokwikon ban timigek amin kilegi yan iyisak.
- 6 Uņuden amin da Piņkop wisinek Jekop dakon Piņkop da kapmatjok kisak.
- 7 Wigat, ji witdal kini. Yoma kalipmi, ji madepsi pisoni.
Anakwa Kila Amin Madep tilimi toņsi da wigisak.
- 8 Kila Amin Madep tilimni toņsi uņun namın?
Uņun Yawe kalon gin. Tapmimni madepsi, emaron teban toso.
- 9 Wigat, ji witdal kini. Yoma kalipmi, ji madepsi pisoni.
Anakwa Kila Amin Madep tilimi toņsi da wigisak.
- 10 Kila Amin Madep tilimi toņsi uņun namın?
Uņun Yawe tapmimni pidanbisi.
Uņun kalon dagin Kila Amin Madep tilimi toņsi da egisak.

25

Amin kinda Piņkop da kilani asak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda.

- 1 Yawe, anpulugoki do bisit gayisat.
- 2 Piņkopno, egip egipno gagon toso yan si nandisat.
Anpuluganjaki mayagi dima paken, ae uwalno da abin nepmanek kisik kisik dima ani.
- 3 Amin morap gak do nandan gadan uņun mayaktok dima pani,
mani amin pankewalgan amin uņun mayaktok pakdan.
- 4 Yawe, nian egipben do nandisat uņun noliki.
Kositgo noliki.
- 5 Piņkopno, yokwikon ban anpulugosol do nayin dekbı gengo bami yol anan kiker.
Gildat kinda kalon anpulugoki do jomjom anegisat.
- 6 Yawe, gak amin do bupmi nandanek but dasi galak tan yomisal uņun do nandaki.
Kalipsigwan da anpak uņun agil da anan obisal.
- 7 Piņkop nak monji bilagi egek anpak yokwi agim uņun do dima nandaki.
Gak amin do bupmi nandan yomisal, do but dasi galak tan nabi.
- 8 Yawe uņun wagil tagisi ae kilegisi.
Yando, yokwi pakpak amin kositni yolisak.

- 9 Amin iyi do nandaba pan unun kositni kilegi yolisak, ae anpakni kilegi yoyin dekdak.
- 10 Yawe da sanbek sanbekni ae gen tebani yolgan minat aminyo unun do but dasi galak tan yominjek dima yopman dekdak.
- 11 Yawe, man bingo tagisi tosak do yokwino morapmisi unun wiririk nabi.
- 12 Yawe yolgan amin kosit kilegi nian agipni unun yolisak.
- 13 Unuden amin tagisi egipdan, ae monji gwayoni unun da miktimni abidokdan.
- 14 Yawe unun minat aminyo pasal iman unun dakon notni egisak.
Anjek sanbek sanbek unun gat agit unun do yoyin dekdak.
- 15 Yawe da gin nak paron nan kukwosok, do unun da anpulugosak do dabilno unudon gin yipmanat.
- 16 Naga dage egapbo amin da yokwi an naman, do tobil abinek nandan yawok nabi.
- 17 Butjik morapno unun si pap tosok, do wiririk naminaki yawori egipben.
Anpuluganaki jigi da dima abin nepni.
- 18 Butjik morapno gat ae jigino gat do nandanek yokwi morapno yopman nabi.
- 19 Uwalno morapmisi unun do pindat.
Unun nak do japmisi nandanek ukwayit an.
- 20 Anpulugoki do obisat, do egip egapno kutnoki, ae uwal da kisiron nan abidoki.
Anpuluganaki mayagi dima paken.
- 21 Anpulugoki do jomjom anegisat, do anpakno tagisi ae kilegisi unun da nak ankutnoni dosi nandisat.
- 22 Pinjkop, amin kabigo Israel yuman nanaki jigini mibili mibili ton unun da dima pabin yopni.

26

Amin kilegi dakon bisit

Dewit dakon kap kinda.

- 1 Yawe, nak anpak kilegi gin anjek gak dogin nandan gadasat,
do amin kilegi yan nayiki.
- 2 Yawe, nak dakon but nandak nandakyo ankiligek koki.
- 3 Nido nak do but dasi galak tan namisal unun bisapmi bisapmi nandisat.
Anjek bisapmi bisapmi gak dakon gen bami yoldat.
- 4 Nak top yon amin gat dima yikgaman.
Ae jamba but amin gat dima akwaman.
- 5 Yokwi pakpak gat egip do dimasi nandisat.
Ae unun gat yit do dimasi galak tosot.
- 6 Yawe, nak diwarino mini yan nandaki do kisitno pakbi nan sugosot.
Nak gak dakon alta anawasinek
- 7 gen papmon da gak ankisinek pi tagisisi asal unun do amin yoyisat.
- 8 Yawe, gak dakon yut do but dasi galak tosot.
Gak dakon tilingo unudon tosok.
- 9 Gak yokwi pakpak amin dapbi kimotni bisapmon dima nikbi kimokgen.
Amin dapdap amin dapmanek nakyo kisi dima nikgi.
- 10 Unun amin yo yokwi ak do gen panjosit an.
Ae amin da notni yo yokwi anjomni do amin do tomni yoman.
- 11 Mani nak anpak kilegi gin asat.
Bupmi nandan naminek yokwikon ban pulugan nepbi.

¹² Nak miktım kilegikon akdat.

Yawe, amin gawak gam do muwukgan unun da bikbigon gak ankisiken.

27

Piŋkop ankisik dakon bisit

Dewit dakon kap kinda.

¹ Yawe unun tenjenino ae yokwikon ban timit timit amino, do namin do pasolgen?

Yawe da nak ankutnosok, do nido pasol pasol aben?

² Amin yokwi nak anupbal ak do apni bisapmon kosit yokwigin agek man potdan.

³ Emat amin morapmisi da abin angwasini kan, dima pasolgen.

Uwal da nit do apni kan, but morap dima aben.

⁴ Yawe do yo kalonji kinda do bisit asat.

Unun da nandan naban miktimon egipben bisapmon gildari gildari iyi da yutnon egipben do nandisat.

Anek Yawe unun wagil tagisisi do dabilno unudongin yipmanek kisik kisik anek egipben.

Anek Telagi Yut Madepnikon Yawe dogin nandanek egipben.

⁵ Nido yo yokwi da nagon noman toni bisapmon unun da iyi da yutnon ankisibin nepban egipben.

Yoma sopmanek tagisi ankisibin nepjak.

Tip madep kinda da kwenon nepban tagisi egipben.

⁶ Yan aban uwalno nak angwasan unun pabin yopben.

Nak kisik kisik anek yan tidanek iyi da telagi yutnikon paret an iben.

Anek kap yanek mani ankisiken.

⁷ Yawe, gak do bisit abo bupmikon da bisitno nandanek anpulugoki.

⁸ Gagon opben do nayisal, do Yawe nak kili unun obisat.

⁹ Dima gandaker yan do dima pasilgi.

Nak oman amingo, do butjap nandanek dima akwayikgi.

Piŋkop, gak panpulugokno.

Gak da nak yokwikon nan abidosol.

Dima nepman dekgi.

¹⁰ Merj datyo da manji namjil kan, Yawe da kilano sigin akdisak.

¹¹ Yawe, gaga dakon anpak do nayin dekgi.

Uwalno morapmi, do kosit kilegi nan nayin anan kiki.

¹² Yum nandanaki uwalno da nak dima abidoni.

Unun topmon da gen yan naminek nak anupbal akdo an.

¹³ Nak asisi nandisat, don on miktım egisaron Yawe da yo tagisi an namdisak.

¹⁴ Yawe anpulugosak do jomjom aki.

Tebaisi agek nandan gadan iminek but pasol dima abi.

Yawe do jomjom aki.

28

Piŋkop da anpulugosak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda.

¹ Yawe, gak tip madepno, bisitno nandanek anpuluga.

Dima anpulugoki kan, nak amin kimakbi da tilak egipben.

² Bupmi nandan naminek anpulugoki do yan tidoken bisapmon nandan nabi.

Bisit anek kisitno panenokgo telagi yutgo da tet do wigisak.

- 3 Yokwi pakpak amin gat kisi nak dima ilik panjki mabi kinej.
 Unjun amin kwen da notni do gen galagi galagi yon.
 Mani burigwan nandak nandakni yokwi morapmi ton.
- 4 Anjak yokwi awit unjun da arapmon kobogi do tepmi pi yobi.
 Amin do yokwi awit unjun panjobilbi iyikon kini.
- 5 Yawe da pi madepsi anjek yo morap wasagit unjun do dima nandan.
 Yanjo, unjun amin yut kinda nan yan tuwilek dima awaldisak.
- 6 Bupmi nandan namjak do bisit abo bisitno kili nandagit, do Yawe dakon
 man awigikenj.
- 7 Yawe da tapmim naminek pasikno asak.
 Yan asak do anjek nandan gadan imisat.
 Yawe da nak anpulugosok unjun do kisik kisik madepsi nandan imisat.
 Nak ya yan iyinek kap morapmi yosot.
- 8 Yawe da minjat amin kabini tapmim yomisak.
 Kila amin madepni pini asak do manjigit unjun anpulugok do tagap tanek
 dam tebani aripmi dima tuwili da yan egisak.
- 9 Minjat amin kabigo yokwikon ban pulugan yopbi.
 Gaga do manjigil amin kabi yo tagisi an yobi.
 Kila amini egek dagok dagogi mini kilani abi.

29

Sikak mirimyo madep anjakwan Pinjkop dakon yan ilit nandaman

Dewit dakon kap kinda.

- 1 Ji anjelo tapmimi ton, ji Yawe anjisini.
 Tilimni gat ae tapmimni gat do nandanek anjisini.
- 2 Yawe dakon man madepni unjun tilimi ton, do anjisini.
 Ji si telak tanek gawak imni.
- 3 Yawe da gen yanjakwan tap kwenon kinjakwan nandan.
 Pinjkop tilimni madep kiririn da yan madepsi yosok.
 Gen madepsi yanban suligi tap madep kwenon kinjakwan nandan.
- 4 Yawe gen yosok unjun tapmimi tonji yosok.
 Yanjakwan amin morap da Yawe unjun kila amin madep wikwisi yan
 nandan iman.
- 5 Yawe gen yanjakwan Lebanon miktim dakon sida kindap gawikgan.
- 6 Unjun da wasok aban Lebanon Kabap da bulmakau monji da wigi mok an
 unjuden an.
 Ae Hlej Emon da bulmakau wili bilagi da yan wigi mok asak.
- 7 Yawe da gen yanjakwan mal asak.
- 8 Unjun da wasok aban Kedes dakon miktim kibiri unjun wudip madepsi asak.
- 9 Yawe da gen yanjakwan kindap teban da kwasigilgan, anakwa koron kindap
 tam morap kisisi biripmigi monj.
 Yan anjakwan Telagi Yut Madepnikon amin kisisi da yan tidanek yan yon,
 "Pinjkop unjun tilimni ton!"
- 10 Pakbi igakwa Yawe dagok dagogi mini kila amin madep egisak.
- 11 Yawe minjat amin kabini tapmim yomisak.
 Yan anjek gisamigakwan yaworisi ekwanj.

30

Amin kinda da Pinƙop ya yaƙ iyik do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap on telagi yut yoma witdal do yawit.

- 1 Yawe, gak da nak yokwi da kisiron nan abidagil.
Yum pindagaki uwalno da abin nepmanek kisik kisik dima awit.
Yaƙ agil do mango yaƙ anƙisat.
- 2 Yawe Pinƙopno, anƙpulugoki do bisit gayiko anƙpulanabi kilek tagim.
- 3 Yawe, kimot do anƙapbo abi pidagim.
Kimakbi tamogwan pigik do anƙapbo egip egipno aego namgul.
- 4 Yawe dakon minat amin kabini, Yawe anƙisini.
Mani telagi anƙisini.
- 5 Bisap pisipmisok butƙap nandisak.
Mani miktimon ekwaman bisap morap nin do tagisi nandanek yo tagisi annimisak.
Dabil pakbigo kalbi tagi moni, mani wisa dagokdo kisik kisik aego akdisal.
- 6 Kalip nak tagisi egek yaƙ yagim, “Yo kinda da aripmi dima aban yokwi token.”
- 7 Yawe, gak nak do tagisi nandanek anƙpulugagil bisapmon ileƙ kinda da yaƙ tebaisi akgim.
Mani manji namgul bisapmon unudon yokwi tagim.
- 8 Yawe nak gak do yaƙ tidagim.
Bupmi nandisak do Amin Tagi bisit tebaisi anek yaƙ iyigim,
- 9 “Nak kimakbi tamogwan pigiken ƙan, ni yo tagi kinda da noman tosak?
Amin kimakbi da mango tagi anƙisini?
Gak da toktogi ninon yo tagisi asal dakon gen unun da tagi yaƙ tenƙenoni?
Aripmi dima.
- 10 Nandan naminek nak do bupmi nandaki.
Yawe, nak anƙpulugoki.”
- 11 Gak da butno jigisi tagit unun antagap abi kisik kisik kap asat.
Ae but yokwi nandagim unun anyawot abi but kwaktok nandisat.
- 12 Yaƙ agil, do gen mapmit aripmi dima aben. Mango anƙisiken.
Yawe Pinƙopno, dagok dagogi mini ya yaƙ gayiken.

31

Yawe da minat aminyo gawak iminek ekwan unun kilani tagisi asak

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yon dakon kila amin do mandabi.

- 1 Yawe, gak da nak anƙutnoki do abisat.
Anƙpulanaki uwal da dima abin nepni.
Gak kilegisi do uwal da kisiron ban pulugan nepbi.
- 2 Nandan naminek tepmisi pulugoki.
Gak gopbatno ae dam tebano aripmi dima tuwili egisal, do uwal da aripmi dima abin nepni.
- 3 Asi gak tip madepno ae dam tebano aripmi dima tuwili egisal.
Gak dakon man dima yokwi tosak do mibiltan naminek kosit nolayiki.
- 4 Uwalno da nak abidok do pat yipman.
Mani gak pasili tamono, do abin anƙutnanaki paron dima yokwalgen.
- 5 Wupno gak da kisiron yipmandat.
Yawe, gen bami dakon Pinƙop, yokwikon ban pulugan nepbi.
- 6 Gak kokup kidat gawak yoman amin dimasi galak tan yomisal.

Mani egip egipno Yawekon tosoƙ yaƙsi nandisat.

7 Nak do bisapmi bisapmi but dasi galak taƙ namisal, do nak gak do but galaksi nandisat.

Jigi morapno pindagek butjik pagim uƙun pindak nandanjo agil.

8 Yum pindagaki uwal da nak dima abidawit.

Anpulanganaki tagisi egisat.

9 Yawe, jigino madepsi, do bupmi nandan nabi.

Kunam morapmi tagek dabilno piriropman.

But yokwi nandanek giptimno wagilsi alek taƙ.

10 Butnokon da jigi nandan egisat.

Uƙun da egip egipno anpisiƙ asak. Kunam morapmi takdat do bisap dubagi dima egipben.

Nak jigino madepsi do tapmimno minisi anƙawan kidatno wagilsi yokwi toƙ.

11 Uwal da jigilak yaƙ naman.

Kokup isalno da nak do nandaba yokwitok an naman.

Anƙawa notnoni da nak do pasol pasol madepsi an.

Kosiron agapbo nak nandan amin uƙun pasal si kwan.

12 Amin kimakba inƙan yomaman uƙuden amin morap kisi nak do inƙan naman.

Nak miƙtim kwoba pudan kwa maba kwan uƙun yombem.

13 Nak nandanapbo uwalno morapmi da manji gen yaƙ naman.

Yo pasolisi da nak anƙwasan.

Muwugek niansi anek anƙatno kimakban yaƙ do yaƙ nandat an.

14 Mani Yawe egip egipno gagon tosoƙ yaƙsi nandisat.

Nak yaƙ yosot, "Gak Pinƙopno."

15 Nak don egi anan kikdisat uƙun gak da kisiron tosoƙ.

Uwalno nak anƙsopmanƙan uƙun da kisiron ban pulugan nepbi.

16 Butgo oman amingo nagon yipmanek yo tagisi an nabi.

Butdasi galak taƙ namisal, do uwal da kisiron ban pulugan nepbi.

17 Yawe, anpulgoki do yaƙ tidosot, do anpulanganaki mayagi dima paken.

Yokwi pakpak amin panmayak abi.

Anaki kimakbi tamogwan pagek gen dima yoni.

18 Uƙun amin kwen wigik anek amin kilegi do yaƙba yokwi tok anyoman,

do uƙun top yogok amin panƙasik abi gen dima yoni.

19 Amin gak do pasalek gawak gaminek ekwan uƙun gak da anpakgo tagisisikon da panpulgosol.

Minat amin morap da dabilon panƙutnoki do gagon kwan amin kilani tagisi asal.

20 Gak da uƙun amin gaga da kapmatjok panƙisibisal.

Yaƙ anaki dap do yon amin dap do si panƙidok an.

Gak da yonƙamƙwan egakwa uwalni da gen yokwi yanek aripmi dima pabin yopni.

21 Yawe anƙisino. Nak do but dasi galak taƙ namisak.

Kokup papmon egapbo uwal da anƙwasinek nit do awit bisapmon tagisi anpulgagit.

22 Uƙun bisapmon wuripdagek yaƙ yagim, "Gak da nak nolbi gak da dubagikon egisat."

Mani bupmi nandanek anpulgoki do yaƙ tidoko nandan namgul.

23 Telagi minat amin kabini, ji Yawe but dasi galak taƙ imni.

Geni guramikgan amin kilani tagisi asak, mani iyi do nandaba wigisak
amin unun kobogi yokwisi yomisak.

24 Yawe da panpulugosak do jomjom an amin morap ji butji panjeban anek atni.

32

Diwarinin yankwok anek kisik kisik anen

Dewit dakon kap kinda. Kap on do "Maskil" yan yon.

- 1 Amin kinda guluson agit dakon yokwini Pinjop da wiririk imisak, unun
amin kisik kisik tagi asak.
- 2 Amin kinda Pinjop da diwarini wiririk imisak, ae topni mini egisak amin
unun kisik kisik tagi asak.
- 3 Diwarino dima yan tenjenagam bisapmon gildat kalba ae kalbi but yokwi
nandanek iyon iyon yanek egipgum.
Anek tapmimno wagisi alek tawit.
- 4 Gildat ae kalbi tepmi pi namgul.
Gildat da miktim kanban kibidosok unun da tilak tapmimno kisisi man
mudawit.
- 5 Don diwarino gagon yan tenjenagam.
Anpakno yokwi kinda dima anksibigim.
"Yawekon diwarino kisi yan kwoke" yan yagim.
Yankwok abo diwarino kisisi wiririk namgul.
- 6 Do amin gak golgan jigi bisapmon gak do bisit yoni.
Anakwa jigi pakbi ikdak unun da tilak abinek aripmi dima pabij depni.
- 7 Gak kalon gin pasili tamono.
Gak da kilano asal, do jigi da nak aripmi dima abij nepni.
Gak da nak jigikon nan pulugosol, do nak anjwasinek akgan amin da but
kwaktok kap yon.
- 8 Yawe da yan yosok, "Nak da gayin degek kosit agipbi unun golikdisat.
Nawa gen gayinek kilago akdisat.
- 9 Gak os bo donki da yan kadim dima dagoki.
Unun amin da gen kaganikon ain tim ton unudon nap teban panjeban anek
ilikba geni guramikgan."
- 10 But yokwi morapmi yokwi pakpak aminon noman ton.
Mani Yawe si nandan gadan iman amin unun dagok dagogi mini but dasi
galak tan yomisak.
- 11 Amin kilegi ji butji tagisi tanakwan Yawesi anksisini.
Butji gwaljigi mini amin, ji kisik kisik nandanek yan tidoni.

33

Pinjop yan anksik dakon kap

- 1 Amin kilegi ji kisik kisik nandanek Yawe anksisini.
Unun anpak unun ji da agagisi.
- 2 Yawe anksinek kulele tidoni.
Gita napmi 10 kabi ton unun tidanakwa geni galagisi nandisak.
- 3 Kap kalugi yanek gita si nandan kimagek tidoni.
Yan anek kisik kisik anek yan tidoni.
- 4 Yawe dakon gen unun gen bamisi.
Yo morap asak unun da nin toktogisi dima nipman dekdak yan nolisak.
- 5 Yawe unun anpak kilegi ae gen kokwin kilegisi unun do but dasi galak toso.
Dagok dagogi mini miktimi miktimi amin do but dasi galak tan yomisak.

- 6 Yawe da gen yanakwan gildat kanek ae gikyo kundukon noman tawit.
Gen yanakwan yo morap kundukon noman tawit.
- 7 Amin da kwobakon pakbi kolenba ton unun da tilagon Yawe da tap pakbi anmuwukban tamonikon gin tagit.
- 8-9 Gen yanakwan on miktim noman tagit.
Gen tebai yanakwan noman tagit do miktimi miktimi amin kisisi Yawe do pasalek tamtam yan immisi.
- 10 Miktimi miktimi minat aminyo da yo ak do panjosit an unun Yawe da tuwildak.
Ae pi ak do nandan unun kosit sopmandak.
- 11 Mani Yawe da yo morap ak do yosok unun jonjigek an mudosok.
Pi morap ak do nandisak unun toktogisi kulabik aripmi dima asak.
- 12 Minat amin kabiyoyawe yipba unun da Pinjopni egisak unun amin kisik kisik tagi ani.
Unun minat amin kabiyoyawe iyido kili manjigit.
- 13 Yawe unun Kwen Kokup da sintanban pinjakwan amin kisisi pindakdak.
- 14 Unun kila amin madep yityit tamonikon yigek sintanban pinjakwan miktimon amin morap pindakdak.
- 15 Unun da amin dakon but nandak nandakni wasagit, do yo morap an unun pindak nandanjo asak.
- 16 Kila amin madep kindayawe unun emat amini morapmi da uwalni aripmi dima pabin yopni.
Ae emat amin kindayawe unun iyido tapmimon da uwalni da kisiron da aripmi dima pasal kisak.
- 17 Emat dakon os unun tapmimni madepsi, mani uwal da kisiron ban aripmi dima panpulugosak.
- 18 Mani amin morap Yawe do pasolgon unun iyido kilani asak.
Dagok dagogi mini amin do but dasi galak tan yomisak unun do nandanek jomjom an amin unun kilani tagisi asak.
- 19 Unun amin kabi panpuluganjanakwan dima kimokgon, ae jap da mini an bisapmon jap yomanjanakwan dima kimokgon.
- 20 Yawe unun dagin nin tagi panpulugosak, do unun do jomjom aman.
Unun da pasiknin egakwan unun da yongamgan tagisi ekwaman.
- 21 Nin mani telagi unun do nandan dagoman, do kisik kisik aman.
- 22 Yawe, gak nin panpulugoki do jomjom aman.
Dagok dagogi mini but dasi galak tan nibi dosi nandan.

34

Dewit Pinjop da anpuluganban anjisigit

Dewit Abimelek gat egek topmon da nugigi daganban Abimelek da yolban kigit. Kinek kap on mandagit.

- 1 Nak Yawe anjisiken. Bisapmi bisapmi mani anjisiken.
- 2 Yawe da anpulugagit do nandanek mani anjenokgen.
Jigini ton amin da unun do nandanek but galaksi nandani.
- 3 Yawe dakon man madepni do yanek anjisinen.
- 4 Yawe da nak anpulugosak do bisit iyiko nandagit.
Pasol pasolno wiririkban but yawot pagim.
- 5 Yawe nandan gadan iman amin kisik kisik anek mayagi dima nandan.

- 6 Nak jigikon egek Yawe do yan tidoko bisitno nandanek jigi morapnokon nan pulugan nepgut.
- 7 Yawe dakon anelo da Yawe do pasal iman amin da kapmatjok egek yokwikon ban panpulugosok.
- 8 Yawe ankilik koni, unun tagisi.
Panikutnosak do kwan amin unun kisik kisik tagi ani.
- 9 Minjat amin kabiyoni ji Yawe do pasal imni.
Nido pasal iman amin unun yo kinda do wadak wadak dima an.
- 10 Laion da jap do an, mani Yawe wisin kok do pi an amin unun yo tagisi do wadak wadak dima an.
- 11 Minjat monjiyono, abijek mirak yopgut.
Apba Yawe do pasol pasol ani do dayin dego.
- 12 Ji miktimon bisap dubagi egek egip egip tagisi egek kisik kisik ak do nandan?
- 13 Yan egip do nandan kan, ji gen yokwi dima yoni, ae top gen dima yoni.
- 14 Ji anpak yokwi manji yominek anpak kilegisi gin ani.
Amin gat but kalon anek egip do pini si teban tanek ani.
- 15 Yawe unun amin kilegi kilani anek bisitni nandan yomisak.
- 16 Mani yokwi an amin dima galak tan yomisak.
Kimagakwa amin da injan yomdan.
- 17 Amin kilegi Yawe bisit an iba nandan yomisak.
Panpuluganban jigi da dima pabin yopmanjan.
- 18 Yawe butjigon da egisak amin da kapmatjok egisak, ae nagon yo tagi di dima noman tokdan yan nandisak amin unun anpulugosok.
- 19 Amin kilegi jigi morapmi noman tan yoman, mani Yawe da jigi morapnikon ban pulugan yopmandak.
- 20 Yawe da kilani tagisi anakwan amin kinda da kidatni kinda dima jokgaldisak.
- 21 Anpak yokwi da yokwi an amin dapba kimotdan.
Amin kilegi dakon uwalni Yawe da tepmi pi yomdisak.
- 22 Mani Yawe da iyi dakon oman amini yokwikon ban yuman nan yopmandak.
Amin morap panikutnosak do nandan iman amin unun dima tasik toni do yoyikdisak.

35

Amin kinda Pinjop da anpulugosak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda.

- 1 Yawe, kosit sopman naman amin dakon kositni sopman yobi.
Ae amin nak gat emat aman amin, gak unun gat emat ani.
- 2 Emat dakon yik imalyo gat ae pasik gat timigek abin nak anpulugoki.
- 3 Dikdik gat ae gwawiya gat timigek nak an sopmanjan aminon emat abi.
"Nak yokwikon ban timit timit amingo!" yan nayiki.
- 4 Unun amin da nikba kimokgen do nolan.
Pabin yopmanjaki mayaktok pani.
Unun da nak anupbal ak do gen yan panteban an.
Yopbi tobil kinakwa panjtok abi dosi nandisat.
- 5 Yawe, mirim da wit dakon gipmi wiririk panwan, unun da tilak anelogo da amin yokwi unun wiriritjak dosi nandisat.

- 6 Anjelogo da yolban kinakwa kositni aban pilin tuk ae sagalegiyo ani dosi nandisat.
- 7 Nak da yokwi kinda dima an yomgum, mani nak abidok do pat yipgwit, ae nak da moken do gapma kinda wayikgwit.
- 8 Yan awit, do dima nandanakwa gak da yum pindagaki yokwi da timitjak, ae pat yipgwiron iyi yokwalni, ae gapma unun wayikgwiron iyi unudon moni.
- 9 Yawe da yan anjakwan but galak nandan imdisat. Nak anpulugokdisak do tagisi nandan imdisat.
- 10 Butnokon da yan iyiken, "Yawe, gak yombem kinda mini. Gak da tapmimni mini amin unun tagisi panpuluganjaki amin tapmimni ton da dima panupbal an. Gak da bupmi amin wadak wadak an unun panpuluganjaki kabo noknok da yoni dima timikgan."
- 11 Top amin da anpak yokwi di dima agimon gen yan naman.
- 12 Nak anpak tagi ban an yominapbo, unun da kobogi do anpak yokwi ban an naman. Do but yokwi nandisat.
- 13 Mani sot awit bisapmon bupmi madepsi nandan yominek bupmi dakon imal wangum. Nak jap kelek egek gak da panpulugoki do bisit agim.
- 14 Unun notno bo ae padigino yombem kinda do bupmi nandagim. Nak amin kinda da menj kimagakwan bupmi ae kunamyokon da agisak unun yombem. But yokwi nandanek kunam ae bupmiyo anek egipgum.
- 15 Mani jigi pasat bisapmon unun muwugek kisik kisik an. Ae amin di dima nandan yomisat unun da abin nep do muwukgan. Ak nandari mini gen yokwi yan naman.
- 16 Unun da yansul sigin yan naminek gen yokwisi nayan. Dima galak tar naminek mam non.
- 17 Amin Tagi, bisap nian da sigin yum pindagek nak dima anpulugoki? Anpuluganjaki nak dima anupbal ani. Unun laion yombem da nak nitdan, do unun da kision ban pulugoki.
- 18 Gak da yan anaki minat amin kabi morapmi kisi gak gawak gamdo muwut-nikon ya yan gayiken. Asisi, minat amin kabi madepsi da binapmon mango awigiken.
- 19 Amin diwari isal dogin uwal an naman. Yum pindakbi nak abin nepmanek kisik kisik di abam. Unun isal dogin nandaba yokwi tok an naman. Do yum pindagaki nak dakon jigi do kisik kisik dima ani.
- 20 Amin diwari gat yityit tagisi ak do genjok di dima yon. Amin kokupmon tagisi ekwan unun panupbal ak do gen ban yon.
- 21 Unun da gen papmon da gen yansi yan naman, "Asisi, nin da gandanapno anpak yokwi agil."
- 22 Yawe, gak da unun amin kili pindak mudal. Gen mapmit dima aki. Amin Tagi, gak nak da dubagikon dima egipbi.
- 23 Gak Pinjopno ae Amin Tagino. Pidan abin nak anpuluganek gen kokwin kilegisi an nabi. Pidanek nak dakon gen anteban ak do yan tenjenok abi.

- 24 Yawe Pinjkopno, gak anjak kilegi asal.
Do nak anpulanganbi uwalno da nak anjak kilegi asat yanjsi nandani.
Yum pindagaki nak da yokwi toko nandanek kisik kisik dima ani.
- 25 Yum pindagaki iyi do “Nin yo ak do nandagimanj unun abisok tagisisi kili unun aman” yan dima yoni.
Yum pindagaki “Kili anjupal aman” yan dima yoni.
- 26 Nagon jiggi noman tak unun do kisik kisik an, do panmayak anek panjintok abi.
Unun iyi dakon man pawigik do anek nak abinj nepmanjan, do mayaktok yominek mani pabinj yopbi dosi nandisat.
- 27 Mani nak do amin kilegi yan nayiki do nandan amin, unun kisik kisik dakon yan tidok anek buri tagisi toni dosi nandisat.
Bisapmi bisapmi yan yoni, “Yawe unun mani wukwisi! Oman amini tagisi egipjak do but galaksi nandisak.”
- 28 Yan anakwa nak da anpakgo kilegi do yan tenjenok anek gildat kinda kalon gak anjisiken.

36

Amin dakon anjak yokwini

Yawe dakon oman amin Dewit da kap on mandagit. Kap on kap yonj dakon kila amin do mandabi.

- 1 Yokwi unun amin yokwi da buron yigek gen iyisak.
Unun amin Pinjkop do disok dimasi pasoldok.
- 2 Unun iyi do nandan wiggakwan nak yokwi pakpak aminsi kinda yan iyi do dima nandisak.
- 3 Bisapmi bisapmi unun amin gen yokwi gat ae top gen yosok.
Anjak kilegi asak dakon nandan kokwin tagisi disok dima tan iman.
- 4 Dipmin tamokon pokdok bisapmon yokwi asak dakon kosit dakon nandak nandak asak.
Kosit yokwisi banjin agek anjak yokwi manji dima yomisak.
Pinjkop dakon anjak tagisi
- 5 Yawe, gak amin do but dasi galak tan yomisak.
Unun dakon tilakni kundu gat arip, madepsi.
Ae gengo anteban anek nin tagisi panpulugosol.
Tilakni unun kwen ason gikwem da arip.
- 6 Anpakgo kilegi unun madepsi kabap daman yombem.
Gen kokwin pi agakgo unun tap idap ilarisi yombem.
Yawe, gak da amin gat bit kilapyo gat kilani anjaki tagisi ekwan.
- 7 Pinjkop, amin do but dasi galak tan yomyomgo unun wagil tagisisi.
Minjat amin morap kisisi gagon obinek pasilgan.
Pup pidok menji da pirigwan panji pasil yikgan unun yombem.
- 8 Yutgokon jap morapmisi, do amin jap do dima an.
Yogo galagisi unun morapmisi.
Unun pakbi madep pokgon unun ban yan yobi nonj.
- 9 Gak egip egip dakon mibilisi.
Gak gaga tenjenji amisi, do tenjenjigokon yo morap tagisi pindakgamanj.
- 10 Bisapmi bisapmi amin si nandan gaman unun amin but dasi galak tan yobi.
Buri tagisi amin panpulanganjaki tagisi egipni.
- 11 Gak yum pindagaki iyi do nandaba wigisak amin da nak dima bamoni.
Ae yum pindagaki amin yokwi da nak dima nolba kiken dosi nandisat.

¹² Pindakgi! Amin yokwi miktimon piligi man da pokgon, ae aripmi dima pidokdan.

37

Yo ni da amin tagisi gat ae amin yokwi garon noman tokdan

Dewit dakon kap kinda.

¹ Gak amin yokwi da anpak an unun do nandaba kik dima abi.

Gak anpak yokwi an amin pindagek nak da yan asat tam tagi yan dima nandabi.

² Unun jon bo ae kindap tam da kibidon, unun da tilak amin yokwi bisap pisiipmisok kibidokdan.

³ Gak egip egipgo Pinkopmon tosoy yan nandanek anpak tagisi ban abi.

Yan anek miktimgokon bisap dubak tagisi egipdisal.

⁴ Pinkop do kisik kisik an iminjaki yo galak tosol unun gamjak.

⁵ Gak egip egipgo Yawe da kisiron yipbi.

Egip egipno unudon tosoy yan nandan iminjaki, unun da gak anpulugosak.

⁶ Anpakgo tagisi unun aban noman gildat dabil da yan tenjenokdisak.

Anek gildat dabil da gildat binapsi wisasak, unun da tilak minjat aminyo da dabilon anpakgo kilegi nomansi antenjen akdisak.

⁷ Gak Yawe da kapmatjok tayanjok yikgi.

Tayanjok egek butgo yawori tanakwan anpulugosak do jomjom abi.

Amin da anpak yokwi mibili mibili anek yo tagisi morapmi timikgan unun do nandaba kik dima abi.

⁸⁻⁹ Amin yokwi wagil tasik tan mudokdan.

Mani minjat aminyo nandan gadat anek Yawe da panpulugosak do jomjom an, unun miktimnikon tagisi egipdan.

Do gak butjap yipbisi.

Ae nandaba kik yo kisi dima abi.

Yan abi kan, unun da gak ilik ankwon yokwi akdisal.

¹⁰ Bisap dubak dima amin yokwi wagil tasik tan mudokdan.

Unun wusin pindat do pi abi, mani dima pindatdisal.

¹¹ Mani minjat aminyo anpakni yawori, unun Pinkop da miktim morap kisi yomdisak.

Unun yiyit wagil tagisi anek kisik kisik egipdan.

¹² Amin yokwi amin kilegi panupbal ak do nandak nandak asak.

Anek nandaban yokwi tok an yominek mam nan yomisak.

¹³ Mani Amin Tagi da nandisak, bisap kinda noman tokdisak, unun bisapmon amin yokwi pasil mudokdan, do Yawe da jikgo yanjan yomisak.

¹⁴ Amin yokwi unun yoni mini amin gat ae wadak wadak an amin yam do emat agak sibani yiknikon ban ilikgan, ae obip panjilikgan.

Unun anpak kilegi yolgan amin dapba kimot do an.

¹⁵ Mani emat agak siba da iyi ban wamikon sugokdan.

Anakwa obipni si jokgal kikdan.

¹⁶ Amin kilegi dakon yoni kalonjok unun da amin yokwi dakon yoni morapmi yapman mudosok.

¹⁷ Nido, Yawe da amin yokwi dakon tapmin pabin yopmanek amin kilegi kilani tagisi akdisak.

¹⁸ Yawe da gulusunni mini amin unun kilani tagisi asak.

Ae yo tagisi yomisak unun toktogisi timik wugikdan.

¹⁹ Bisap yokwikon jigi dima pakdan.

- Ae amin diwari jap do ani bisapmon amin kilegi japni morapmi tan yomdan.
- 20 Mani amin yokwi tasik tan mudokdan.
Jareñ gat jon gat da pasilgan, unun da tilak Yawe dakon uwalni pasildan. Asisi, mukwa da bisap pisi:pmisok tanek pasilgan, unun da tilak pasildan.
- 21 Amin yokwi yo do goman anek sop do dima nandisak.
Mani amin kilegi amin diwari do yo morapmi yomisak.
- 22 Minjat aminyo Yawe da gisamikdak, unun miktimni timigek tagisi egipdan.
Mani minjat aminyo jobit timitni do yagit unun wagil tasik tan mudokdan.
- 23 Yawe da amin kinda do but dasi galak tan imisak kan, unun amin anteban anjakwan kosit kilegisi agisak.
- 24 Unun amin mosak kan, wagilsu dima yokwi tosak.
Yawe da kisitnikon abidanek anpulguban aeni pidan akdak.
- 25 Kalip nak monji bulagi, ae abisok nak amin pelan kili at.
Mani Pinjop da amin kilegi kinda manji dima iban kagim.
Ae amin kilegi dakon monji gwayoni jap do wadak wadak anek amin da panpulgoni do dima yan tibanba pindakgim.
- 26 Bisapmi bisapmi amin kilegi da amin diwari do yo morapmi yoman.
Ae monji gwayoni da menj datni kisik kisik yoman.
- 27 Gak anpak yokwi morap do manji yominek anpak tagi banjin abi.
Yan abi kan, dagok dagogi mini miktimon tagisi egipdisal.
- 28 Nido Yawe gen kokwin kilegisi an amin do but dasi galak tan yomisak.
Minjat amin kabini geni guramikgan unun manji dima yomdisak.
Dagok dagogi mini Yawe da kosit kilegi akwan amin kilani asak,
mani amin yokwi dakon gwakni unun tasik tokdan.
- 29 Amin kilegi Pinjop da miktim yomgut unun abidanek unudon toktogisi egi wugikdan.
- 30 Amin kilegi unun nandan kokwin kilegisi anek gen yosok.
Unun gen kokwin kilegi anek gen yosok.
- 31 Pinjop dakon nawa gen butnikon tosok, ae kositni kilegi unun dima yipman degek sagalek dima anjakdak.
- 32 Amin yokwi amin kilegi anjakban kimotjak do yubij egisak.
- 33 Mani Yawe da amin kilegi yipman dekban amin yokwi da aripmi dima anjakban kimotjak.
Ae amin yokwi da amin kilegi gen pikon yipjak kan, Yawe da yum kanjakwan gen pikon aripmi dima abij yipjak.
- 34 Yawe da gak anpulgusak do jomjom anek anpakni yolgi.
Yan abi kan, man madep gaminjakwan miktim unun gamgut unun abidokdisal.
Anek kanjaki amin yokwi panjupbal akdisak.
- 35 Nak amin yokwi tapmimni madepsi kinda kagim.
Sida kindap da kindap diwari yapman mudosok, unun da tilak minjat aminyo yapman mudagit.
- 36 Mani don unudon kinjek mini kagim.
Nak unun amin wusik do pi agim, mani dima kagim.
- 37 Amin kilegi, ae gulusunni mini, ae amin diwari gat yaworisi ekwan amin do nandaki.
Unun amin dakon diwatni tagisi egipdan.
- 38 Mani Yawe da yokwi pakpak obisi panjupbal akdisak.
Unun dakon diwatni wagil tasik tan mudokdan.
- 39 Yawe da amin kilegi yokwikon ban timikdak.
Jigi altan yoman bisapmon dam tebani aripmi dima tuwili egi yomisak.

40 Panjutnosak do Yawekon kwan, do amin yokwi da kisiron ban timigakwan tagisi ekwan.

38

Amin kinda jigini ton dakon bisit

Dewit dakon kap kinda.

- 1 Yawe, butjap nandisal mani gen tebai dima nayiki.
Butjap madepsi nandisal mani nak anjmilip ak do tepmi pi dima nabi.
- 2 Gak gaga dakon gobin nan yaman namil, anek kisitgo da nikdak.
- 3 Gak da butjap nandan namisal, do sot yokwisi asat.
Nak diwarino ton, do giptimno tapmimi minisi asak.
- 4 Gulusun^{no} da kili witjin namgut.
Ae unun jigino yik yombem jigini madepsi, do nak da aripmi dima imeri.
- 5 Giptimnokon wuda ton dakon tabani unun madepsi, ae miktanbi.
Nak nandan kokwini mini amin da aripmon anpak gulusun agim do anek unun noman tan naman.
- 6 Butnokon jigi madepsi tanakwan tasik tosot.
Gildat kinda kalon bupmi nandanek kunam gin tak egisat.
- 7 Giptimno tedepmisi kindap da yan son naminakwan sot madepsi asat.
- 8 Yo kinda da tebaisi baman namisak unun da tilak nak obisi tasik tanek yokwisi egisat.
Butnokon da yokwisi nandanek tepmi madepsi nandisat do iyon iyon yosot.
- 9 Amin Tagi, gak da nak dakon galaktok teban nandisal.
Butno da kunam yokwisi takdak, unun gak da dabilon pasili dima.
- 10 Wamno gami pi tebaisi anakwan tapminno minisi asak.
Dabilno pilin tanakwan tagi dima sinjosot.
- 11 Notnoni gat ae gen kalon^{no} gat nak da kapmatjok ap do dima galak ton,
nido wudano yokwisi.
Gwakno kisi dubagikon ekwan.
- 12 Nikba kimokgen do nandan amin unun nak abidok do pat yipman.
Amin nak antasik ak do nandan amin yo yokwi an nam do gen yon.
Bisapmi bisapmi yokwi an nam do gen yan panjeban an.
- 13 Mani amin mirakni mini yombem geni dima nandan yomisat.
Nak kadim yombem, do antan yok kinda dima asat.
- 14 Nak amin kinda gen aripmi dima nandagi, ae kobogi aripmi dima yogogi yombem.
- 15 Mani Yawe, nak gak do jomjom asat.
Amin Tagi, gak Pinjopno, do gaga geno dakon kobogi antobilbi.
- 16 Nak bisit yan asat, "Yum pindagaki sagalek nikban uwal da but kwaktok dima nandan."
- 17 Nido, nak kili ununjok mokdisat.
Ae tepmi toktogisi pasat.
- 18 Nak gulusun^{no} gagon yan tenjenesot, anek yokwi agim do bupmisi nandisat.
- 19 Uwal morapno unun tapmimi tonji.
Unun da isal dogin uwal an naman.
- 20 Nak anpak tagisi an yomisat, mani kobogi do anpak yokwi an naman.
Nak anpak kilegi yolapbo unun do nandanek nak dakon uwal dagon.
- 21 Yawe, dima nepman dekgi.
Pinjopno, nak da dubagikon dima egipbi.

- ²² Amin Tagi, gak yokwikon banj timit timit aminu.
Nak tepmisi anpulgoki.

39

Amin jigini ton dakon gen

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yon dakon kila amin Jedutun do mandabi.

- ¹ Nak kili yagim, “Anpak morap aben unun kila tagisi anjek aben.
Ae gen yokenon yokwi kinda dima aben.
Amin yokwi nak da kapmatjok egipni bisapmon nak gen kinda dima yoken.”
- ² Nak gen mapmit anjek gen kinda dima yagim.
Ae yo tagi kisi do genjok kinda dima yagim.
Mani butjikno unun madepsi taganek paptan madepsi agit.
- ³ Anjek butnokon da nandaba kiksi agim.
Nak sigin nandanek butno da jigi madepsi nandagim, do gen yagim.
- ⁴ Yawe bisit yan iyigim, “Egip egipno dakon wasip nayinbi nandako.
Bisap nian da egipben unun nayinbi nandaken.
Egipben dakon bisap unun pisipmisok unun do nayiki.
- ⁵ Nak dakon bisap pisipmisok yipgul.
Gak da dabilon nak dakon bisap yo isali.
Amin kinda da mirim yawik pisosok, amin morap unun da tilak miktimon bisap pisipmisok gin ekwan.”
- ⁶ Amin morap gildat panopmon wupnin noman tanek tepmi pasilgan unun yobem.
Yo morapmi timit do pi madepsi an, mani pi madep an unun bami mini.
Amin da yo morapmi panmuwukan, mani namn da timitjak unun dima nandan.
- ⁷ Mani Amin Tagi, abisok nak nido jomjom asat?
Nak gak do nandan gadanek gak dagin anpulgoki do jomjom asat.
- ⁸ Yokwikon nan abidanek diwari morapno wiririk nabi.
Yum pindagaki nandan kokwini tagi dima amin da yansul dima an namni.
- ⁹ Mani nak gen dima yosot. Nak gen mapmit gin asat.
Nido, gak da gaga nak do yo unun asal.
- ¹⁰ Sanbenek tepmi pi dima nabi.
Obisi nikkil, do tapminno minisi asak.
- ¹¹ Gak da amin tebai yoyinnek yokwini dakon kobogi yomisal.
Yo monin da imal kinda nanba yokwi tosok, unun da tilak yo morap unun do galak tosok unun wagil wiririkbi pasil mudon.
Amin kinda da mirim pisosok, amin morap unun da tilak miktimon bisap pisipmisok gin ekwan.
- ¹² Yawe, bisitno nandaki. Anpulgoki do yan tidosot unun do mirak pakyanisi yopbi.
Mirakgo dima sopbi, nido gak gat bisap pisipmisok gin miktimon egipdamak.
Nak babikno yobem.
Unun kisi bisap pisipmisok gin miktimon egipgwit.
- ¹³ Sanbenek yo yokwisi dima an nabi.
Yum nandanaki butno ae tagisi asak.
Anaki don kimagek on miktim wagil yipman degenj.

40

Piņkop anķisik kap

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yoņ dakon kila amin do mandabi.

¹ Nak butno yawori tanjakwan Yawe da anpulugosak do jomjom agim.

Aņek yaņ tidaņapbo nak da tetgin do tobilek tekno nandagit.

² Nak gapma dubagisikon maņ neņak kagagwan egapbo Yawe da ilikban wigim.

Awiņ tip kwenon nepban kosit tagi agipgum.

³ Piņkopnin anķisiken do kap kalugi kinda namgut.

Amin morapmi da yo agit uņun kaņek Yawe do pasalek egip egipni Yawekon tosok yaņsi nandaņ imdaņ.

⁴ Egip egipni Yawekon tosok yaņsi nandaņ amin uņun kisik kisik ekwan.

Uņuden amin iyi do nandaba wikwan amin dima yolgaņ, ae kokup kidat dima gawak yomaņ.

⁵ Yawe Piņkopno, gak nin paņpulugok do yo tagisi morapmi agil.

Gak da nin do nandak nandak asal uņun madepsi, ae nin paņpulugok do pi asal uņun manjiri mini.

Nak da amin aripmi dima yoyiko nandaņ mudogi.

⁶ Amin da bit kilapyo dapmaņ mukwa soson, ae kindapmon wagil sonba soson, ae diwari wiririt do mukwa soson, uņun kisi do madepsi dima galak tosol.

Mani gak da nak anhtagap abi gak dakon gengo guramit do nandisat.

⁷ Do yaņ yosot, "Nak gagon kili abisat. Kalip nak do gen kili mandabi uņun yaņ,

⁸ Piņkopno, nak gak dakon galaktok yol do tagisi nandisat.

Gak dakon nawa gen butnokon toņ."

⁹ Gak da anpak kilegi asal uņun miņat amin kabi morapmi kisi gak gawak gamdo muwukgaņon yoyisat.

Yawe gaga nandisal, nak gen mapmit dima asat.

¹⁰ Gak da anpakgo kilegikon da nak yokwikon baņ pulugaņ nepgul, uņun dakon geni dima witjiko tagit.

Gengo guramigek nin yokwikon baņ timikgil uņun dakon yaņkwok asat. Amin do but dasi galak taņ yomisal ae anpak bamisi gin asal uņun dakon geni amin morapmi muwugakwa yoyiņ teņteņosot.

¹¹ Yawe, bupmi nandaņ nabi. Nak do but dasi galak taņ naminek gengo guramigek kilano dagok dagogi minisi abi do nandisat.

¹² Nido jigi morapmi noman taņ namaņ, uņun manjiri mini.

Yokwino morapmi da witjiņ namik da tagi dima siņtosot.

Anpakno yokwi morapmi da busuņ dangwano dakon tilak yapmaņdak.

Butno tagi dima tanjakwan tapminno minisi asak.

¹³ Yawe, jigikon naņ tagi abidoki?

Yawe, tepmisi abinek nak anpulugoki.

¹⁴ Amin di da nikba kimotdisat.

Gak da si pabiņ yopmaņek paņiņ tok abi, anaki mayaktok pani.

Amin diwari nak dakon jigino do kisik kisik aņ.

Gak da wiririkbi tobil kiņakwa pabiņ yopbi dosi nandisat.

¹⁵ Nak da yokwi toko nandaņek tagisi nandaņ.

Gak da mayaktok sigin yomiņaki anpak yokwini do gembiiņ pikpiksi nandani dosi nandisat.

¹⁶ Mani gak wisiiņ gandak do pi aņ amin buri tagisi anakwa but galaksi nandaņ.

Minjat aminyo gak da yokwikon ban timikgil unun do but galaksi nandan amin, unun da, “Yawe unun wukwisi” yan tagi yoni.

- 17 Nak wadak wadak amin. Mani Amin Tagi da nak do nandak nandak asak. Pinjkop, gak dagin panpulugok amino, ae nak yokwikon nan abidosol. Do jomjom dima abi. Tepmisi nak anpulugoki.

41

Sot amin kinda Pinjkop da anmilip asak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yon dakon kila amin do mandabi.

- 1 Amin kinda da tapmimni mini amin pindagek panpulugosok, unun amin kisik kisik tagi asak.
Jigi altan imni bisapmon Yawe da pulugan yipdisak.
- 2 Yawe da unun amin anjknatnakwan kimot dima asak.
Kilani anjakwan miktinnikon gisami ton egakwan uwalni da dima abin yipdan.
- 3 Amin unun sot asak bisapmon Yawe da anmilip aban tapmim kaluk pakdisak.
- 4 Nak yan yagim, “Yawe, nak yokwi gak do angamisat, do bupmi nandan naminek sotno anmilip abi pasiljak.”
- 5 Uwalno da nandaba yokwi tanban naminek yan yon,
“Ni bisapmon kimagek mani pasiljak?”
- 6 Kinda da abin nandanek top yan namisak.
Anjek sotno dakon mibili nandanek kin amin yoyinek anjupbal ak do yosok.
- 7 Uwalno kisi da muwugek gen pisigon da yo yokwisi kinda da altan imik yan yanek yan yon,
- 8 “Sot yokwisi kinda da abidak, do pokdok tamokon da aripmi dima pidosak.”
- 9 Nak notno kinda kalip notnosi yan nandan iminek jap kalon nagimak.
Mani ununyo kisi da nandaba yokwi tok an naminek uwal annamisak.
- 10 Yawe, nak do bupmi nandanek sotno anmilip anjaki unun amin kobogi yoben.
- 11 Uwalno da nak dima abin nepmanjan, do nak yansi nandisat, gak nak do tagisi nandan namisal.
- 12 Nak anjak kilegi gin asat, do kilano anjaki gak da kapmatjok toktogisi egi wigiken.
- 13 Yawe, Israel amin dakon Pinjkop toktogisi anjksin anjan wiginen teban. Unun asi.

PAPIA 2

(Kap 42-72)

42

Amin kinda kokupni yipmanjek dubagikon egisak dakon bisit

Kap on do “Maskil” yan yon. Unun Kora amin kabi dakon. Kap on kap yon amin dakon kila amin do mandabi.

- 1 Jon kilap dia miktin kibiri timon pakbi do tep ton, unuden nak Pinjkop gak gat egip do tagisi nandisat.
- 2 Pinjkop, amin da pakbi do tep ton unuden, nak Pinjkop egip egipmi ton gak do nandisat.
Ni bisapmon kiko Pinjkop gat egipden?
- 3 Gildari ae kalbiyo amin da yan yon, “Pinjkopgo dukon egisak?”

- Yaŋ nayan, do bisapmi bisapmi kunam tagegisat.
Gildari ae kalbiyo kunam ban japmi do nanjegisat.
- 4 Bisap tagisi kalipmi do nandanek butno obisi yokwi tosok.
Kalip nak amin morapmi Pinjkop da yutnon mibiltan yominek panjigim.
Nin kinjek kisik kisik do yan tidagiman.
Anek ya yan yagiman.
Unjudon gak gawak gam do muwuk mamno kigit.
- 5 Nido but yokwi nandisat? Nido butno jik tosok?
Nak Pinjkop do nandan gadanek unjun da yokwikon ban kukwan nepjak
do jomjom aberj.
Unjun Pinjkopno, do aeno mani yan anjisiken.
- 6 Butno madepsi jik tosok, do nak gak do nandisat.
Nak Jodan Pakbi tet do ae Herj Emon ae Herj Misa unjudon egek aeno
nandan gamisat.
- 7 Tap da tagan wijek ilenon miktim witjisak ae pakbi tek manjakwa wiwik
madep asak,
unjuden gin jigi morapmi da witjin namajakwa yokwisi nandisat.
- 8 Yawe da gildaron but dasi galak tan namisak.
Kalbi ya yan iyik do kap yosot.
Pinjkop egip egip namisak unjun bisit iyisat.
- 9 Pinjkop tip madepno yan iyisat, “Gak nido intan namisal?
Yum pindagaki uwal da abin nepmanjakwa butno nido obisi jik tosok?”
- 10 Toktogisi uwalno da sitnok an naminek yan yon, “Pinjkopgo dukon egisak?”
Gen unjun da gobin da yan yaman namajakwan kimot do nandisat.
- 11 Nido but yokwi nandisat? Nido butno jik tosok?
Nak Pinjkop do nandan gadanek unjun da yokwikon ban kukwan nepjak
do jomjom aberj.
Unjun Pinjkopno, do aeno mani yan anjisiken.

43

Amin kinda kokupni yipman dekgit dakon bisit

- 1 Pinjkop, manji gaman amin da nak abin nep do an.
Nak anpuluganek gen yokwi yan naman unjun kosit sopman yobi.
Anek anpak tagisi asat unjun yolihbi koni.
Unjun top amin, anpakni yokwisi, unjun da kisiron ban pulugan nepbi.
- 2 Gak Pinjkopno. Amin yokwi da dima abidoni yan do gagon obin pasildat.
Yan anjapbo nido manji namisal?
Nido uwal da abin nepmanjakwa butno obisi jik tosok?
- 3 Tenjenigo gat ae gengo bami gat yopbi nagon obinek kosit nolinjil.
Nolinjal kanek nomansi telagi ilengokon gaga egisalon wigiken.
- 4 Wigek gak da altakon opben.
Pinjkop, gak da butno antagap anaki kisik kisik madepsi nandisat.
Gak Pinjkopno, do nak gita tidanek kap yanek mango anjisiken.
- 5 Nido but yokwi nandisat? Nido butno jik tosok?
Nak Pinjkop do nandan gadanek unjun da yokwikon ban kukwan nepjak
do jomjom aberj.
Unjun Pinjkopno, do aeno mani yan anjisiken.

44

Israel amin Pinƙop da paŋpulugosak do bisit iyiwit

Kap on do “Maskil” yaŋ yoŋ. Uŋun Kora amin kabi dakon. Kap on kap yoŋ dakon kila amin do mandabi.

- 1 Pinƙop, babiknin da kalip egipgwit bisapmon pi tapmimi toŋ agil uŋun dakon geni niyiwit.
Nin mirak yopmanek gen uŋun kili nandagiman.
- 2 Gaga da tapmimon da amin ŋwakŋwari miktimmikon egipgwit uŋun yolbi kiwit.
Anek uŋun miktim babiknin do yomɔŋaki uŋudon tebai egipgwit.
Gak da Amin Nwakŋwari Kabi paŋɔpbal agil, mani babiknin paŋpuluganaki tagisi egek madepsi ireŋ tawit.
- 3 Babiknin emat agak sibakon da miktim uŋun dima abidawit.
Iyi dakon tapmimon da emaron dima teban tawit.
Gak da but dasi galak taŋ yomgul do uŋun gat egek teŋteŋi yomgul.
Gak da tapmimon gin emaron teban tawit.
- 4 Gak Kila Amin Madepno ae Pinƙopno.
Gak da yaŋaki Jekop dakon amin kabi da emaron teban toŋ.
- 5 Gak da tapmimon gin uwalnin yolno kwan.
Gak da manon da uwalnin baman misinɔkgaman.
- 6 Obip da anpuluganban emaron teban token yaŋ dima nandisat.
Ae emat agak sibano da nak anpuluganban dima teban token.
- 7 Gak dagin paŋpuluganaki uwal da nin dima pabin nipgwit.
Uŋun da nin do dima galak taŋ niman, mani gak da uŋun gat emat wamanek paŋmayak agil.
- 8 Pinƙop, nin gildat kinda kalon gak do man madep gamaman.
Bisap dagok dagogi mini mango ankisiner.
- 9 Mani gak manji kili nimgul, anek pabin nipmanek emat aminin gat kisi sanbejek emaron dima kwan.
- 10 Yaŋ anaki uwal da paŋsopba pasal kinapno yo kabinin kili timikgwit.
- 11 Gak da yum nindanaki nin sipsip si dapba kimori yombem da ekwaman.
Anek gak da miktimmninon ban nolbi dukwan dukwan kin Amin Nwakŋwari Kabi da binapmon ekwaman.
- 12 Gak da yum pindagaki miŋat amin kabigo Amin Nwakŋwari Kabi dakon oman monji dagawit.
Yuman nanek tomni piŋbisi gamgwit, monenini madepsi dima timikgil.
- 13 Gak da ninon yaŋ anaki, amin nin da kapmatjok ekwan uŋun da yaŋsul an niman.
Miktim morap nin paŋwasinjek taŋ anan kwan uŋun da yaŋsul madepsi an niminjek gen mayagisi yaŋ niman.
- 14 Gak da amin kabi morap miktimi miktimi ekwan uŋun paŋtagap anaki nin dakon man do mayak mayak gen yoŋ.
Ninon yo noman taŋ uŋun do jikgo madepsi yanjan niman.
- 15-16 Uwal da jigilak gen yaŋ naminjek gen giren nayan.
Anek kobogi do anpak yokwisi an naman.
Do bisapmi bisapmi yokwisi nandanek mayaktok obisi pasat.
- 17 Pinƙop, nin gak dima inŋan gamguman, ae gak dakon sanbek sanbek dakon gen dima abin yipguman.
Mani uŋun yo morap noman taŋ nimgwit.
- 18 Nin manji gaminjek gak dakon kosit dima yipman dekgiman.
- 19 Mani joŋ kilap da ekwan timon gak da nin paŋɔpbal agil.

- Anjek p̄l̄in tuk madep nan̄ nin wit̄j̄igil.
- 20-21 Pin̄kopnin, gak do in̄tan̄ gamguman̄, bo ae kisitnin̄ amin̄ n̄wak̄n̄wari dakon pin̄kopni do yopno kin̄akwa bisit̄ agiman̄ tam gaga nandabim. Nin da butgwan nandak nandak morap pasilī ton̄ un̄un nandan̄ mudosol.
- 22 Nin gak dakon mīnat̄ aminyo ekwaman̄, do gildat̄ kinda kalon̄ uwal da nindapba kimokgom̄an̄. Nin sipsip si nindapba kimori da tilak ekwaman̄.
- 23 Amin̄ Tagi, gak pida! Gak nido pokdol? Pida! Nin do toktogisi man̄ji dima nibi.
- 24 Gak mibili nido pasil nimisal? Amin da yokwi an̄ nimin̄akwa nin̄ jigi madepsi sigin paman̄. Nin dakon jigi do dima in̄tan̄ nibi.
- 25 Nin man̄ kimbaban̄on pagapno giptim̄nin̄ amin̄ kimakbi da yan̄ mīktimon ton̄.
- 26 Pin̄kop, pidañ abin̄ nin pan̄puluga. Butdasi galak tan̄ yomyom an̄pakgo do nandan̄jek nin yokwikon ban̄ tim̄igaki kimot dima anen̄.

45

Kila amin madep da mīnat̄ pasak dakon kap

Kap on do “Maskil” yan̄ yon̄. Un̄un Kora amin kabi dakon. Kap on mīnat̄ pakpak dakon kap. Kap yon̄ amin dakon kila amin da mīnat̄ aminyo yoyin̄ban̄ tek “Jaren̄ tagisi” kon da yoni.

- 1 Nandak nandaknokon gen tagisi morapmi ton̄. Nak kap on mandan̄ yobo kap yon̄ amin da kila amin madep do yan̄ imni. Gen kagano un̄un kilda mandak tagisi dakon kilda mandak yombem.
- 2 Gak amin tagisi. Amin gak yombem mini. Gengo un̄un tagisi gin. Do toktogisi Pin̄kop da gak do yo tagisi an̄ gamdisak.
- 3 Gak kila amin madep tapmimi ton̄. Gak tilingo morapmi, ae man madepgo un̄un wukwisi. Gak emat agak siba kwengokon an̄teban̄ anjek emat do tagap toki.
- 4 Gak kila amin madep mibiltogi man madepgo ton̄. Oskon yigek emaron kin̄ek teban toki. Yan̄ anjaki amin da gen bami ar̄ipmi dima abin̄ yipni. Ae amin da kosit kilegi nan̄ yolek agipni do emat asal yan̄ nandani. Pi tapmimi ton̄ anjaki gandan̄jek tamtam yokdan̄.
- 5 Gobin̄go un̄un kisigisi do uwalgo wami gamikon obisi sugan̄ yomisak. Amin̄ N̄wak̄n̄wari Kabi pabin̄ yopman̄jaki gak da kandap mibil̄gogwan ekwan̄.
- 6 Pin̄kop, gak kila amin madep toktok teban egisal. Mīnat̄ amin̄go kosit kilegikon da kila asal.
- 7 Gak an̄pak kilegi do but dasi galak tan̄jek an̄pak yokwi do kuragisi nandisal. Yan̄ nandisal do Pin̄kopgo da gak kisik kisik abi do bit nelak tagal gamgut. Notgo kinda yan̄ dima tagal ingut.
- 8 Imal dubakgo mea ae aloe ae kasia dakon pakbi kiban̄i tagisi un̄un ban̄ dapbi. Kila amin madep dakon yut un̄un elepan dakon jomi ban̄ pan̄tilim̄n̄ abi. Anjek gak da kisik kisik abi do gita tidon̄.
- 9 Kila amin madep dakon gwani gat mīnat̄ man madepni ton̄ diwari gat un̄un gak da yutnon ekwan̄.

- Kwin amin tetgo do akdak.
 Uñun tilimni Opir miktım dakon gol bañ wasañbi.
- 10 Miñat gimonji kila amin madep pak do nandisal, gak nak dakon gen do mirak yopmanjek uñun do nandaki.
 Gak miñat aminyo kokupgokon ekwan uñun iñtan yobi, ae yawi diwatgo kisi iñtan yobi.
- 11 Nido kila amin madep da miñat tagisi yañ gandanek but dasi galak tan gamisak.
 Uñun amin tagigo, do man madep imiñ kimokgi.
- 12 Tair kokup pap dakon miñat aminyo da but galak do yo pañabiñ gamdan.
 Ae yoni morapmi amin da gak dakon tagi tim abidok do but galak do yo pañabiñ gamdan.
- 13 Kila amin madep dakon miñatni iyi dakon yutgwan egisak.
 Uñun miñat tagisi.
 İmal pak uñun mali gol bañ wasañbi uñun bañ pañtilim abi.
- 14 İmalni uñun kildani mibili mibili.
 Abisok miñat uñun kila amin madepmon anañ kwan.
 Anakwa miñat gimonji notni kisi yol anañ kwan.
- 15 Kisik kisik anek but galak nandanek kila amin madep da yut madepgwan wukwan.
- 16 Kila amin madep gak monjigo morapmisi altokdan.
 Uñun da datgoni dakon tamo timigek man madep panek miktım morapmon miñat aminyo kila akdan.
- 17 Gak dakon man madepgo miñat aminyo abisok ae don altanek egi anañ kıkdan uñudon yañ tenñtan anañ kiken.
 Anapbo toktogisi miñat aminyo da mango anksin wigikdan.

46

Piñkop nin gat egisak

Kap on Kora amin kabi dakon. Kap yoñ amin dakon kila amin da miñat aminyo yoyinban tek “Miñat gimonji kabi” kon da yoni.

- 1 Piñkop uñun nin dakon pasili tamonin.
 Uñun da nin bisapmi bisapmi pañteban asak.
 Jigi paman bisapmon uñun nin da kapmatjok egek pañpulugosok.
- 2 Yando, miktım wudip anakwan ileñ oba tuwil ki tapmon pigini kan, nin uñun do dima pasolneñ.
- 3 Tap madepsi tamaligakwan tarak madepsi anek ileñ oba pañkwakwalitjak kan, nin uñun do dima pasolneñ.
- 4 Piñkop Wikwisi Madep uñun telagi kokup papnikon egisak.
 Uñun kokupmon pakbi madep kinda pagek amin kisik kisik yomisak.
- 5 Piñkop uñun kokup papmon egisak, do kokup uñun arıpmi dima yokwi tosak.
 Wisa miğon yipmanakwan Piñkop da kokup uñun ankutnosak.
- 6 Miktımi miktımi miñat aminyo da pasol pasol madepsi anakwa on miktım dakon kila amin madep gat miñat amin kabiyoni gat obisi tasik toñ.
 Piñkop da gen pap yañakwan miktım pakbi dagon.
- 7 Yawe Tapmım Ami nin gat egisak.
 Jekop dakon Piñkop uñun dam tebanin arıpmi dimasi tuwili egisak.
- 8 Ji abıñek Yawe da wasok asak uñun do pındakgit.
 Miktımon wasok masi masimi asak uñun pındatni.
- 9 Miktımi miktımi emat pañyawot asak.

Obip gat gwawiya gat gwokgalek pasikni kindapmon sosok.

¹⁰ Uñun da yan yosok, “Ji tayanok egek nak Pinjok bamisi unun pakyansi nandan namni.

Miktimi miktimi amin nak do nandaba wukwan namni.
On miktimon nak dogin nandaba wigisak.”

¹¹ Yawe Tapmim Ami nin gat egisak.

Jekop dakon Pinjok unun dam tebanin aripmi dima tuwili egisak.

47

Pinjok unun minjat amin morapyo kisi dakon kila amin madep yikdak

Kap on Kora amin kabi dakon. Kap on kap yon dakon kila amin do mandabi.

¹ Minjat amin morap ji kisik kisik anek kisit tidok ani.

Ji kisik kisik dakon yan tidok anek kap yanek Pinjok anjisini.

² Yawe Wukwisi Madep unun njakjwarisi.

Unun miktimon minjat amin morap dakon Kila Amin Madep Wukwisi egi yomisak.

³ Unun da uwalnin pabin yopban nin dakon pinbinin ekwan.

⁴ Pinjok da Jekop dakon diwatni nin do but dasi galak tan nimgut.

Iyi miktim kinda manjinek nin do kili nimgut.

Unun miktim do nandano yo madepsi asak.

⁵ Pinjok Kwen Kokup wigigit.

Wigakwan amin kisik kisik anek madepsi yan tidanek kwenyo kisi pisowit.

⁶ Kili Pinjok anjisik do kap yono.

Anek Kila Amin Madepnin kisik kisik kap yan imno.

⁷ Pinjok unun Kila Amin Madep yigek miktim morap kisi kila asak.

Nin mani anjisik do kisik kisik kap yonej.

⁸ Pinjok unun Kila Amin Madep yigek minjat amin morap kisi kila asak.

Kila Amin Madep yityit tamoni telagi unjudon yikdak.

⁹ Minjat amin morap dakon kila amini unun muwukba nin gat kisi Abraham dakon Pinjok yan anjisamanj.

Unun on miktim dakon kila amin madep morap dakon Pinjok egisak.

Miktimi miktimi mani wukwisi tan ananj kisak.

48

Saion kokup pap unun man madepni tosoe ae tilimni tagisi

Kap on Pinjok gawak imim kap. On Kora amin kabi dakon.

¹ Yawe mani wukwisi. Nin telagi kabapnikon wigek Pinjok da kokup pagpwan pikeg anjisinj kimotnej kan unun tagisi.

² Pinjok dakon kabap unun wagil tagisi ae dubagisi.

Miktimi miktimi amin da Saion Kabap do but galaksi nandanj.

Kila Amin Madep Wukwisi dakon kokup pap unun kabapmon tosoe.

³ Pinjok unun kokup pagpwan egisak.

Egakwan amin da Pinjok unun dam tebanin aripmi dima tuwili egisak yan kan nandanjo anj.

⁴ On miktim dakon kila amin madep Saion gat emat anek abinj yip do awit bisapmon muwugek Saion da kapmatjok apgwit.

⁵ Abinj pasolisi kan pasal si kiwit.

⁶ Madepsi nimnimigek minjat da monji altok do anakwa tepmi madepsi pan unun da tilak nandawit.

- 7 Yan nandaŋakwa gak da dapbi kimakgwit.
 Uŋun gildat wisak tet da mirim madep da Tarsis amin dakon tap wakga paŋupbal asak,
 uŋun da tilak gak da uŋun amin paŋupbal agil.
- 8 Kalip Piŋkop da kokupni aŋkutnaŋek yo agit uŋun dakon geni nandagiŋan.
 Abisok aeni yan gin aŋakwan komaŋ.
 Nin Piŋkopnin Yawe Tapmim Ami da kokup papmon ekwamaŋ.
 Piŋkop da kokupni aŋteban aŋakwan bisap mudok mudogi mini tebai taŋ aŋaŋ wigikdisak.
- 9 Piŋkop, nin gak da telagi yutgwan egek gak da nin do but dasi galak taŋ nimisal uŋun do nandaŋek ekwamaŋ.
- 10 Piŋkop, miktim diwarikon da diwarikon mango wukwisi tosoŋ,
 do uŋudon amin da mango aŋkisaŋ.
 Gak tapmimo madepsi, ae aŋpak kilegisikon da miŋat aminyo kila asal.
- 11 Gak gen kokwin pi kilegisi asal, do Saion Kabapmon amin da kisik kisik aŋakwa Juda miktim dakon kokup moniŋ moniŋ amin da but galak nandaŋ.
- 12 Ji kiŋ Saion kokup pap dakon dam madep aŋgwasineŋek uwal pindat do dam uŋun da kwenon yut dubak dubak abi uŋun manjini.
- 13 Ji Saion kokup pap dakon dam madepni gat, ae yut tebani gat, uŋun pakyaŋsi pindatni.
 Yan aŋek don altoni amin yoyini.
- 14 On Piŋkop uŋun bisap mudok mudogi mini Piŋkopnin egi wigisak.
 Uŋun da kosit nolikaŋwan wigi kimot da paŋ dagosak.

49

Amin moner dogin nandaŋ uŋun amin nandaŋ kokwini tagi dima

Kap on Kora amin kabi dakon. Kap on kap yon dakon kila amin do mandabi.

- 1 Miŋat amin morap ji nandani.
 Miktimi miktimi ekwaŋ miŋat amin morap ji nak dakon gen do mirak yopni.
- 2 Mani toŋ amin ae amin isali, yoni morapmi amin ae yoni mini amin, ji kisi gen on yosot uŋun pakyaŋsi nandani.
- 3 Nawa gen yoko nandaŋek egip egip tagisi dakon mibili nandaŋ pisoni.
- 4 Nak nawa gen do mirak yopmaŋek gita tidaneŋek tilak gen dakon mibili dayikeŋ.
- 5-6 Amin egip egipni moner on gin toŋ yan nandaŋek piŋit tidok aŋ amin uŋun da nak aŋgwasineŋek aŋupbal ak do aŋ.
 Mani uŋun aŋ amin do dima pasolger.
- 7 Amin kinda da iyi dakon egip egipni yum do Piŋkop do moner aripmi dima imjak.
- 8-9 Egip egip dakon yumaŋ nogi uŋun wukwisi.
 Piŋkop do moner imineŋ miktimon bisap dagok dagogi mini egi aŋaŋ kineŋ dakon kosit kinda dimasi tosoŋ.
- 10 Pindakgamaŋ, nandaŋ kokwini tagisi amin gat, ae nandaŋ kokwini tagi dima amin gat, ae buri mini amin uŋun kisi kimotdaŋ.
 Kimagakwa yo morapni amin ŋwakaŋwari da timitdaŋ.
- 11 Uŋun kalip miktim yumaŋ naŋek iyi do timikgwit,
 mani kimakbi kokup da kokupsini aban uŋudon dagok dagogi mini egipdaŋ.
- 12 Amin dakon yoni tagisi uŋun da kimot dakon kosit aripmi dima sopjak.

- Uñun jon bit kilapyo da yan kimotdan.
- 13 Amin egip egipni iyikon tosoq yan nandan amin uñun kimotdan.
Uñuden amin nandak nandak tagi mini.
Uñun amin yoni morapmi do kisik kisik an, mani uñun kimotdan.
- 14 Sipsip da yan kimagek kimakbi kokupmon kini do Pinjkop da yan mudan yomgut.
Yutni tagisi yipman detni, ae giptimni da miktan mudoni.
Anakwa kimot da kila amini egi yomdisak.
- 15 Mani, Pinjkop da nak yokwikon nan abidokdisak.
Anakwan amin kimakbi tamo da nak abidosak dakon tapmim dima tan imdisak.
- 16 Amin diwari monen morapmi timitni, ae yutni madepsi ani, ae tilimni morapmi kan, gak uñun do but yokwi dima abi.
- 17 Uñun kimagek yo di aripmi dima pabidanjek kikdan.
Yo morapni tilimi ton uñun gat kisi timigek kimakbi kokupmon aripmi dima kikdan.
- 18 Ekwan bisapmon, yoni uñun do kisik kisik an.
Uñun pi madepsi anek yo morapmi timigakwa minjat aminyo da "amin tagisi" yan yon.
- 19 Mani uñun kimagek babikni gat gildat ae dima kokogi kokupmon egipdan.
- 20 Man madepnin da kimot dakon kosit aripmi dima sopjak.
Nin jon bit kilapyo da aripmon kimotdaman.

50

Pinjkop da amin dakon anpak kokwin asak

Asap dakon kap kinda.

- 1 Pinjkop Tapmim Ami uñun Yawe.
Uñun da amin kisisi miktimon ekwan uñun yan ilikdak.
Gildat wisak tetgin da wasanjek kin si pigisak tetgin amin ekwan kisisi yan ilikdak.
- 2 Pinjkop uñun Saion kokup papmon egisak.
Kokup uñun gwaljigi mini wagil tagisisi.
Pinjkop dakon tilimni uñudon da tenjenan kisak.
- 3 Pinjkopnin tayanjok dima abisak.
Yo morapmi sonban mudon uñun dakon kindapni da mibiltan iban abisak.
Sikak mirimyo madepsi kagagwan da abisak.
- 4 Minjat amin kabiyoni dakon anpak kokwin anakwan pindatjil do Kwen Kokup gat ae miktim gat yan yoban abamal.
- 5 Pinjkop da yan yosok, "Minjat amin kabino nak gat sanbek sanbek anek uñun anteban ak do mukwa sowit ji nagon apba muwutnej."
- 6 Kwen Kokup da iyi yan tenjenanjek yan yosok,
"Pinjkop uñun anpakni kilegisi.
Uñun iyi gen kokwin agak ami."
- 7 Pinjkop da yan yosok, "Minjat amin kabino mirak pani.
Nak gen kinda dayikdisat.
Israel amin nak da gen pikon depdisat.
Nak Pinjkop egisak.
Nak ji dakon Pinjkop.
- 8 Ji da bit kilapyo parekjan ae bit kilapyo bisapmi bisapmi nagon panabin sonba son mudon nak uñun do gen tebai dima dayisat.
- 9 Nak bulmakau wili bo meme ji da nagalon ban timit do dima nandisat.

- 10 Jon kilap morap koron ekwan gat ae bulmakau ileŋ tausenon ekwan gat unun kisi nak dakon gin.
- 11 Kabapmon minam morap ekwan unun kisi nandan yomiŋ mudosot.
Ae jon kaga yo moniŋ morap ekwan unun kisi nak dakon.
- 12 Nak jap do abeŋ kaŋ, but piŋo dima dayikdisat.
Miktim madep gat ae yo morap unungwan toŋ unun kisi nak dakon gin.
- 13 Nak bulmakau dakon sabamni gat ae meme dakon yawi gat unun nosot yaŋ nandan, ma? Unun dimasi.
- 14 Ji nak do ya yaŋ nayini kaŋ, unun da mukwa sogok tagisi asak.
But galak do yo morap Piŋkop Wikwisi nak do nam do yaŋ teban tok awit unun namni.
- 15 Ji yaŋ aŋek jigi altaŋ damni bisapmon nak do yaŋ tidanba paŋpulugokdisat.
Yaŋ aŋapbo man madep namni.”
- 16 Mani Piŋkop da amin yokwi do yaŋ yosok, “Ji nido gen tebano isaldogin gen kagakan da yoŋ?
Ae nak dakon saŋbek saŋbekno dakon gen nido yoŋ?
- 17 Ji nak da egip egipji paŋmilip abeŋ do kuragisi nandan, aŋek bisapmi bisapmi nak dakon gen pabiŋ yopmanŋaŋ.
- 18 Ji kabo noknok pindagek not aŋyomaŋ.
Aŋek yumabi amin gat kisi akwan.
- 19 Ji gen yokwi gat ae top gen gat yoŋ.
- 20 Aŋek notji gen yaŋ yomaŋ.
Disi dakon menji dakon monjini yaŋba yokwi tok aŋ yomaŋ.
- 21 Ji yaŋ aŋakwa nak gen kinda dima yagim.
Do nak disi yombem yaŋ nandan namaŋ, mani dimasi.
Abisok nak tebai dayiŋek nomansi gen pikon depdisat.
- 22 “Miŋat aminyo manji namaŋ amin ji nandani.
Ji yaŋ gin egipni kaŋ, nak da ji paŋupbal aŋapbo amin kinda da ji yokwikon baŋ aripmi dima timitjak.
- 23 Amin kinda ya yaŋ nayisak, unun paret naŋ yaŋ namisak.
Unun amin da mano awigisak.
Ae nak da amin geno guramitni unun yokwikon baŋ timitdisat.”

51

Yokwi wiririk dakon bisit

Dewit da Batsiba kon yumabi aban don kombi amin Natan da yokwini yoligit. Aban Dewit da yokwini do nandanek kap on mandagit. Kap on kap yoŋ dakon kila amin do mandabi.

- 1 Piŋkop, gak bisapmi bisapmi amin do but dasi galak taŋ yomisal, do nandan yawok nabi.
Bupmigo madepsi do nak dakon diwarino yipman nabi.
- 2 Sugaŋ aŋmilip aŋaki aŋpak yokwino mudoni.
Diwarino wiririk naminaŋaki kilek token.
- 3 Gulusuŋ at yaŋsi nandisat.
Unun gulusuŋno toktogisi taŋba nandisat.
- 4 Nak gulusuŋ gak naŋgin aŋ gamisat.
Gak da dabilon yokwisi at.
Yaŋdo, gen pikon nepmaŋek gen yaŋ nabi unun tagisi.
Gen kokwin kilegisi aŋek kobogi namdisal.
- 5 Asisi, yokwi gat kisi altagim.

- Menj da butgwan wasanej yikgim bisapmon yokwi gat kisi yikgim.
- 6 Asi, nin butninin da topmi mini egipnenj do nandisal.
Do gak da nandanj kokwingo tagisi butnokon nayinj dekgi do nandisat.
- 7 Yokwino wiririkbi kilegisi egipbenj do nandisat.
Sugar nepbi ais kwakwagisi unun da tilak kilegisi egipbenj.
- 8 Butno antagap abi aeno kisik kisigi tonj egipbenj.
Asi, wagilsi abinj nepgul, mani aeno kisik kisik abenj do nandisat.
- 9 Diwarino aego dima pindakgi.
Yokwino kisi wiririk mudoki.
- 10 Pinjkop, butno anjaluk abi kilegisi asak.
Butno anjaluk abi gak nanjin golbenj.
- 11 Nolbi gak da dubagikon dima egipbenj.
Telagi Wupgo nagon egisak unun dimasi gwayeki.
- 12 Kalip yokwikon nanj anpulanganbi kisik kisik nandagim unun aego nabi.
Anpulanganbi gak dakon gen guramikgenj.
- 13 Anjek yokwi pampak amin anpakgo yoyinj dekgo tobilek gagon opni.
- 14 Pinjkop, Yokwikon Banj Timit Timit Aminjo, nak yokwi anjapbo amin kindaj kimakgit.
Mani diwarino yipmanj nabi.
Yanj anjaki anpakgo kilegi do nandanjek kisik kisik kap yokenj.
- 15 Amin Tagi, gen dulumno antagap abi mango anjisikenj.
- 16 Gak bit kilapyo parek gabenj unun do dima galak tosol.
Ae bit kilapyo gak do mukwa sok do dapmanj soko sonj pasilni kanj, gak unjunyo kisi do dima galak tosol.
- 17 Pinjkop, nak naga do nandako pinjisi asak unun da paret si galak tosol asak.
Amin iyi do nandaba pinjakwa but tobil anj unun manji dima yomisal.
- 18 Saion kokup pap amin do galak tarjek panpulgoki.
Jerusalem kokup pap dakon dam madep aego abi atjak.
- 19 Yanj anjek unun bisapmon gak paret tagisi unun do galak tokdisal.
Ae sonjba wagil pasildan unjunyo kisi do galak tokdisal.
Nin bulmakau wili gak da altakon sonj gamnenj.

52

Amin kindaj anpak yokwi do kisik kisik asak, unun amin nandanj kokwini tagi dima

Kap on kap yonj dakon kila amin do mandabi. Dewit dakon kap kindaj. On kap do "Maskil" yanj yonj. Dewit da kap on Idom miktimon amin kindaj mani Doek unun da kinj Sol, "Dewit Aimelek da yutnon kik" yanj iyigit bisapmon mandagit.

- 1 Amin tebai, gak nido Pinjkop dakon minjat aminyo do anpak yokwi anj yomgul unun do pibit tidok asal?
Bisapmi bisapmi Pinjkop da nandanj yawot anj yomisak.
- 2 Gak top amin, gengo siba geni tepmisi yombem geni tepmisi da amin diwarinj obisi mandanaj yomisak.
Gildari gildari amin diwarinj panjupbal ak do nandak nandak asal.
- 3 Gak anpak kilegi do dima galak tosol. Anpak yokwi dogin galak tosol.
Gak gen bami yogok do dima galak tosol.
Top yogok dogin galak tosol.
- 4 Gak top amin.
Amin diwarinj panjupbal ak dakon gen dogin galak tosol.

- ⁵ Mani nandaki. Piŋkop da gak wagilsi anupbal akdisak.
Gak tebaisi abidanek yutgokon nan maban abigikdisal.
Anjek obisi gikban pasilaki miktimon sanbenek dima egipbi.
- ⁶ Amin kilegi da unun yo noman tan gaba pindagek si pasoldan.
Gak do jikgo yanjan gaminek yan yokdan,
- ⁷ “Kabit. Unun amin Piŋkop da anpuluganek anteban asak do dima nandagit.
Unun monej yo morapni do nandan gadagit, anjek anpak yokwi da
anpuluganjakwa tagisi egipben yan nandagit.”
- ⁸ Mani nak dima.
Nak olip kindap da yan Piŋkop dakon yut kidipminon tagisi kwosot.
Nak Piŋkop but dasi galak tan namisak unun do toktogisi nandan
dagoken.
- ⁹ Piŋkop, gak da nak anpulugagil, do bisapmi bisapmi ya yan gayiken.
Anjek minjat aminyogo da dabilon mango awigek
“Piŋkop da nak do yo tagisi an namisak” yan yokdisat.

53

Amin dakon gulusun anpakni gat ae anpak yokwini gat dakon gen

Dewit dakon kap kinda. On kap do “Maskil” yan yon. Kap yon amin dakon kila amin da minjat aminyo yoyinban tek “Malat” ron da yoni.

- ¹ Nandan kokwini tagi dima amin da
“Piŋkop kinda dima egisak” yan yon.
Unun amin anpak kosirikon dima an.
Unun anpak amin da dimasi agagi ban an.
Kinda da anpak tagi kinda dimasi asak.
- ² Piŋkop Kwen Kokup egek sinjanban minjat aminyokon pisak.
Anjek nandan kokwini tagisi ae Piŋkop dakon mibili nandak do pi an amin
di ekwan bo dima yan do wisisak.
- ³ Mani dima. Kisi morap kosit kilegi kili yipman dekgwit.
Kisi morap aripgin, unun amin wagil yokwisi.
Kinda da anpak tagi kinda dimasi asak.
- ⁴ Piŋkop da yan yosok,
“Yokwi an amin nandak nandak tagi di dima timikgan.
Amin da bret nanba mudon, unun da tilak amin yokwi da minjat amino
nan mudon.
Ae nak da panpulugoken do bisit dima an.”
- ⁵ Mani madepsi pasoldan.
Kalip yan dima pasalgwit.
Nido, Piŋkop da uwal morapji unun wagilsi dapmanek kidatni maban
dukwan dukwan kikan.
Ji da uwalji panmayak akdan, nido Piŋkop da manji kili yomgut.
- ⁶ Nak Piŋkop da amin kinda Saion nan yabekban abin Israel amin yokwikon
ban timitjak dosi nandisat.
Piŋkop da minjat amini panpuluganban aeni tagisi egipni bisapmon Israel
amin kisik kisik akdan.
Asi, but galaksi nandakdan.

54

Amin kinda da Pinƙop anƙpulugosak do bisit agi

Kap on kap yoŋ dakon kila amin do mandabi. Dewit dakon kap kinda. On kap do “Maskil” yaŋ yoŋ. Sip kokup dakon amin da kin “Dewit nin da binapmon pasilak da egisak” yaŋ Sol iyiwit bisapmon Dewit da kap on mandagit. Kap on gita tidanek yogogi.

- 1 Pinƙop mango wukwisi, do amin yokwi da kisiron ban pulugan nepbi.
Tapmimgo madepsi do anƙpuluganbi tagisi egipben.
- 2 Pinƙop, nak dakon bisit nandaki.
Mirakgo yopmanek geno nandaki.
- 3 Nak dima nandan yomisat amin da abin nitdan.
Ematni yokwisi amin da nikba kimokgen do aban.
Uŋun amin da Pinƙop do yo isali yaŋ nandan.
- 4 Mani Pinƙop uŋun panƙpulugokno.
Amin Tagi da tapmim naminjakwan sigin egisat.
- 5 Yo yokwi annaman uŋun iyikon noman toni.
Bisapmi bisapmi dima nepman dekdal, do uwalno dapbi pasil mudoni.
- 6 Yawe, naga dakon galaktok yolek paret gaben.
Mango uŋun tagisi, do mango anƙsiken.
- 7 Anƙpuluganaki jigi morapno da dima abin nepgwi.
Dabil da pindagapbo gak da uwalno pabin yopgul.

55

Amin kinda Pinƙop da anƙpulugosak do bisit agi

Kap on kap yoŋ dakon kila amin do mandabi. Dewit dakon kap kinda. On kap do “Maskil” yaŋ yoŋ. Kap on gita tidanek yogogi.

- 1 Pinƙop, nak dakon bisit nandaki.
Anƙpulugoki do yaŋ tidoko dima nandabi da tilak dima egipbi.
- 2 Bisitno pakyaŋsi tagisi nandanek gen kobogi nayiki.
Jigi uŋun da nak anƙupbal akdisak.
- 3 Uwal da nak anƙupbal ak do gen tebai yipman.
Amin yokwi uŋun da nak abin nepmanjan, do butnokon da yokwisi nandisat.
Uŋun da jigi morapmi naminek butjap madepsi nandanek uwal madepsi an naman.
- 4 Nak madepsi pasoldot, anek kimot do nandisat.
Anek uŋun da aban butno madepsi jik tosok.
- 5 Asi, nak madepsi pasoldot, anek giptimno madepsi nimmimikdak.
Pasol pasol da obisi abin nepmandak.
- 6 Do yaŋ yosot, “Bupmisi, nak kinarim da yaŋ pitno ton ak do nandisat.
Anek piriropman kin yik yawot tamo kinda wusin kan unjudon yikgen.
- 7 Nak piriropman dubagisi kindakon kin miktim amin dima ekwanon egipben.
- 8 Tepmisi kin yongamno kinda analon anek mirim ae sikakyo madepsi da dubagikon tagi egipben.”
- 9 Nak pindakgo kokup papgwan pidok anek emat an, do Amin Tagi, gak da geni panjtok abi.
- 10 Uŋun gildari ae kalbi kokup pap dakon tip dam da kwenon akwan.

- Kokup pap dakon miñat aminyo gulusuñ morapmi gat ae yokwi morapmi añ.
- 11 Kokup pap dukwan dukwan amin da amin diwari gat ae yo morap gat pañupbal añ.
Kosit ileñon notni pabiñ yopmanek yoni gwayek do pañkewalgañ.
- 12 Uwal kinda da nabipjak kañ, uñun jigi tagi pakenj.
Uwal da nit do asak kañ tagi pasilgenj.
- 13 Mani dima. Gak kalonjin.
Gak notnosi, egip egipnit kalonji.
Añpak yokwi uñun gak da gaga asal.
- 14 Nit kalip but kalonjon da Piñkop da yutnon amin diwari gat kisi kigimañ.
- 15 Añpak yokwi da butnikon tugawit, do uwalno but pisoni mini tepmisi kimotni do nandisat.
Kalugi sigin egek kimakbi kokupmon kinisi.
- 16 Mani Piñkop da añpulgusak do bisit asat, do iyi nak yokwikon nañ abidosak.
- 17 Jigi da nak añupbal añ, do wisa dagokdo, ae gildat binap, ae kalbi kisi kunam tak ibo bisitno nandisak.
- 18 Amin morapmi da nikgañ, mani giptimno dima yokwi tañ,
nido Piñkop da jigikon nañ pulugañ nepmanek kilano añaqwan tagisi egisat.
- 19 Piñkop toktok teban kila amin madep egisak.
Uwalno Piñkop do dima pasal imañ, ae añpakni kulabik ak do dima nandañ, do Piñkop bisitno nandañek uwal emaron pabiñ yopdisak.
- 20 Nak dakon notno iyi dakon notni gat emat añ.
Añek kalip notni gat sañbek sañbek awit uñun tuwıldak.
- 21 Gen kaga da gen galagi yosok, mani butnikon da emat ak do nandak nandak asak.
Geni da aban but yawot ekwamañ, mani geni uñun geni tepmisi, emat agak siba yombem da nin mandañ nimisak.
- 22 Jigi morap imekdal, uñun Yawe da kisiron yopbisi.
Añaki uñun da imegek kilago añek gak añteban asak.
Amin kilegi yipban aripmi dimasi mosak.
- 23 Mani Piñkop, gak da amin dapba kimokgoñ amin gat, ae top yoñ amin gat wiririkbi kimakbi kokupgwan pikeg pasil mudokdañ.
Kimot bisapni tanakwa yawi kalik da tepmi kimotdañ.
Mani egip egipno gagon tosok yañsi nandañ gabenj.

56

Piñkop nandañ gadañ imisak amin dakon bisit

Dewit dakon kap kinda. On kap do “Miktam” yañ yoñ. Uwalni Pilstia amin da Gat kokupmon Dewit tebaisi abidawit bisapmon Dewit da kap on mandagit. Kap yoñ amin dakon kila amin da miñat aminyo yoyiñban “Kinarim kinda dubagikon kindapmon yikdak” uñun tegon da yoni.

- 1 Piñkop, nak do nandañ yawok nabi.
Amin da nak nit do añek nolgañ.
Gildat kinda kalonj uwalno da nit do abañ.
- 2 Wisa dagokdo da wigi pilindosi uwal da nit do pi añ.
Amin morapmi da iyi do nandaba wigakwa abiñ nep do añ.
- 3 Piñkop, yo kinda do pasoldot bisapmon, egip egipno gagon tosok yañsi nandisat.

- 4 Egip egipno Pinjokpmon tosok yanjsi nandanjek geni bamisi do nandak nandak anjek mani awigisat.
Nak Pinjokp nandan gadan iminek yo kindo do dima pasolgen.
Amin da nak do yo kindo aripmi dima ani.
- 5 Yo morap akdisat unjun uwal da panjupbal ak do pi an.
Toktogisi nak anjupbal ak do kosit wusik an.
- 6 Unjun kisi muwugek si pasilek ekwan.
Nak da kosit agisat unjudon yubinek nikba kimokgen do pi an.
- 7 Pinjokp, gak da anjak yokwi an unjun do yo yokwisi an yobi.
Gak butjap nandan yominek emaron teban tanjek pabinj yopbi.
- 8 Jigi pasat unjun gak da nandisal.
Anjek nak unjun do jigisi nandanjek kunam tagegisat.
Kunam pakbino nianj da mon unjun gak da manjinek papiagokon kili mandal.
- 9 Nak yanjsi nandisat, Pinjokp unjun panpulugokno,
do bisit an iben bisapmon unjun da uwalno yolban kin mudokdan.
- 10 Nak Pinjokp dakon gen awigisat.
Asisi, Yawe dakon gen awigisat.
- 11 Egip egipno Pinjokpmon tosok yanjsi nandisat,
do yo kindo do dima pasolgen.
Amin da nak do yo kindo aripmi dima ani.
- 12 Pinjokp, nak kalip yo ak do yan teban tok agim unjun akdisat.
Nak ya yan gayinek paret aben,
- 13 nido gak da kimoron nan puluganjaki dima kimakgim.
Anj puluganjaki sagalek dima nikgwit.
Do Pinjokp da dabilon toktogisi tenjentinikon agipben.

57

Amin kindo Pinjokp da anj pulugosak do bisit agit

Dewit dakon kap kindo. On kap do "Miktam" yan yonj. Dewit Sol do pasalek kin tip kinamgwan pasil egipgut bisapmon kap on mandagit. Kap yonj amin dakon kila amin da minjat aminyo yoyinban "Dima panjasik ani" unjun tegon da yoni.

- 1 Pinjokp, bupmi nandan nabi.
Nak gagon abisat, kilano aki do nandisat.
Pup pudik da meni da pit kagagwan pasilek ekwan, unjun da tilak anj kutnajak tagisi egisat.
Nak yan gin egapbo wigi anjupbal ani dakon yo da pasilni.
- 2 Nak Pinjokp Wukwisi do yan tidosot.
Unjun da anj puluganjban galaktokni tagi yolgen.
- 3 Unjun Kwen Kokup egek nak yokwikon nan abidanjek nak anjupbal ak do an amin unjun pabinj yopdisak.
Pinjokp toktogisi but dasi galak tan naminek dimasi nepmanj dekdak.
- 4 Amin da nak anjwasan.
Unjun laion amin noknok yombem.
Geni unjun tepmisi, gwawia ae gobin yombem.
Melni unjun emat agak siba yombem geni tepmisi.
- 5 Pinjokp, minjat aminyo da gak dakon man kundu yapmanjek kwensi awigini do nandisat.
Tapmimgo yipbi miktam morap kisikon nomansi tenjtosak.
Yan anjaki minjat amin morap kisi da man madepgo do nandani.

- 6 Uwal da nak abidok do pat yipman, do jigi madepsi da nak obisi abin nepmandak.
Nak da moken do kosiron gapma wayik yipman.
Mani dima magim.
Iyi unun gapmagwan mawit.
- 7 Pin kop, butnokon da gak do tebaisi nandan gadasat.
Do gak dakon man awigik do kap yokdisat.
- 8 Dipmin yipmanek pidokenji.
Gita ae kuleleyo tidokenji.
Wisa dima daganakwan nak da kalip pidanek kap yoken.
- 9 Amin Tagi, Amin Nwakhwari Kabi da binapmon ya yan gayiken.
Minat amin morap kisikon agek mango awigiken.
- 10 Nin do but dasi madepsi galak tan nimisal.
Unun dakon tilak yipnen kan, wigi kundu da arip akdisak.
Toktogisi gengo tagisi unun yol kimagek ninon yo tagi asal unun aripmi tagi manjinen kan, tilakni unun wigi gikwem kagagwan da arip.
- 11 Pin kop, minat aminyo da gak dakon man madepsi awigini do nandisat.
Tapmingo yipbi miktam morap kisikon nomansi tenjenosak.
Yan anjaki minat amin morap kisi da man madepgo do nandani.

58

Amin kinda da Pin kop da amin yokwi tepmi pi yomjak do bisit agit

- Dewit dakon kap kinda. On kap do "Miktam" yan yon. Kap yon amin dakon kila amin da minat aminyo yoyinban "Dima pantasik ani" unun tegon da yoni.
- 1 Kila amin, ji gen pikon gen kilegi yon, ma?
Amin morap kisi dakon gen kokwin tagisi an bo?
- 2 Dimasi. Nandak nandakji yokwi ak dogin nandan.
Ji gen kokwin kilegisi dima anek dukwan dukwan minat aminyo madepsi panupbal an.
- 3 Amin yokwi unuden kaluk altonon da wasanek kosit tagisi yipman degek anpak yokwi gin an, ae top banjin yanekwan.
- 4 Geni unun tunon amin dakon pakbi emari ton yombem.
Mirakni in tagit, do
- 5 tunon amin unun pidan kap asak do kasisin pison bisapmon, ami dakon kasisinni dakon tekni dima nandisak.
Amin kasisin dakon mibili pakyan nandanek pisosok, mani tunon amin tekni dima nandisak.
- 6 Pin kop, kila amin yokwi unun panupbal akisi.
Unun laion emat yokwisi an yombem, do geni biripmik mudoki.
- 7 Pakbi da pak kinek miktimgwan pasilgan unuden si pasilni.
Amin da jon bamanba kibidon unuden gak da si bamanjaki yokwi toni.
- 8 Unun galjisip da kimagek miktamon mikton, unuden tasik toni.
Ae monji men da butgwan kimagek gildat dima kon, unuden tagi kimotni.
- 9 Amin kinda da kindap moningok kinda pasisak, unun da tilak, Pin kop da tepmisi panupbal akdisak.
Unun kalugi egakwa Pin kop da butjapsi nandan yominek sibat sibat yan maban kikan.
- 10 Pin kop da amin yokwi yo yokwisi an yomjak bisapmon, amin kilegi kisik kisik akdan.
Amin kilegi da amin yokwi dakon yawi ban kandapni sugokdan.
- 11 Anakwa amin diwari da yan yokdan,
"Asisi, Pin kop da amin kilegi do kobogi do tomni tagisi yomisak.

Asisi, Piŋkop da gen pikon amin morap dakon anjak kokwin asak.”

59

Amin kinda uwal da dima anjupbal ani do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. On kap do “Miktam” yan yon. Sol da Dewit abidanek anjaka kimotjak do amin yabekba yutnikon kiwit bisapmon Dewit da kap on mandagit. Kap yon amin dakon kila amin da minjat aminyo yoyinban “Dima pantasik ani” unun tegon da yoni.

- ¹ Piŋkopno, uwalno da kisiron ban nak abidoki.
Kilano anjaki dima anjupbal ani.
- ² Amin yokwi da kisiron nan gwayeki, anek amin nikba kimotdisat da kisiron ban nak abidoki.
- ³ Pindakgi. Nikba kimokgen do yubin ekwan.
Yawe, yokwi kinda dima agim, mani amin yokwi emat agak amin unun nit do muwukan.
- ⁴ Yawe, sun kinda dima agim, mani tepmisi nak gat emat wam do tagap tan.
Jigino do kanek abin anjupluga!
- ⁵ Piŋkop Yawe, Tapmim Ami, tepmisi abinek nak anjuplugoki.
Gak Israel amin dakon Piŋkop, tepmisi abin amin kabi morap egi anjan kwan tepmi pi yobi.
Unun jamba but aminsi, do bupmi dima nandan yobi.
- ⁶ Pilin kaga abinek kokup pap da kosiron agek pinan da yan nimi yon.
- ⁷ Nandaki, gen kaganikon da gen yokwisi da mon.
Unun emat agak siba geni tepmisi yombem.
Mani yan yon, “Namin da nandan nimjak?”
- ⁸ Mani Yawe, gak da jikgo yokwisi yanjan yomisal.
Gak da unun minjat amin morap kabi kisi do yanjul an yomisal.
- ⁹ Gak dagin nak anteban anek kilano asal.
Piŋkop, gak dam tebano aripmi dima tuwili egisal.
- ¹⁰ Piŋkopno da but dasi galak tan namisak, ae unun da abin anjuplugokdisak.
Piŋkop da nak yum nandanek nepban pindagapbo uwalno pabin yopdisak.
- ¹¹ Amin Tagi, dima dapbi kimotni.
Minjat amino da tapmingo madep do di intanbam.
Gak pasiknin tebaisi, gaga da tapmimon uwal yolbi kinakwa panjupbal aki.
- ¹² Toktogisi yokwi ak dogin yon.
Iyi do nandaba wikwan do yum pindagaki iyi da paron yokwalni.
Jobit timitdo dakon gen ae top gen gat kisi yon.
- ¹³ Do gak da butjap nandan yominjek dapbi kimotni kan tagisi.
Amin yokwi unun dapbi pasilni.
Yan anjaki minjat aminyo da gak do Piŋkop, ae Israel amin dakon kila amin madep, ae dukwan dukwan kisi dakon kila amin madep egisal yan nandan gamni.
- ¹⁴ Pilin kaga abinek kokup pap da kosiron agek pinan da yan nimi yon.
- ¹⁵ Jap wusin pindak nok do kin ap an.
Ae buri dima tugoni kan, nimi yon.
- ¹⁶ Mani, nak tapmim madepgo do kap yoken.
Wisa dagokdo but dasi galak tan namisal, unun do nandanek kap yoken.
Nido, kalip jigi mibili mibili noman tan namgwit bisapmon tagisi anjuktnagil, anek dam tebano aripmi dima tuwili egipgul.

- 17 Pinjkop, gak kalongin teban tokno.
Gak dakon man awigik do kap yokdisat.
Pinjkop, toktogisi but dasi galak taj namisal, ae dam tebano aripmi dima tuwili egisal.

60

Amin kinda Pinjkop da yokwikon nan abidosak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. On kap do "Miktam" yan yon. On kap da niyinet kinda asak. Dewit da Siria amin Mesopotemia miktimon nani gat emat wamgwit bisapmon miktim Soba gat Joap gat dakon amin da tobil abinek Idom amin 12 tausen miktim kinda mani Galegi Tapmi Morapmi unjudon dapgwit. Unjun bisapmon Dewit da kap on mandagit. Kap yon amin dakon kila amin da minjat aminyo yoyinban "Sanjek sanjek dakon jarej tagisi" unjun tegala da yoni.

- 1 Pinjkop, gak da manji nimgul.
Ninon yan abi emaron magiman.
Nin do butjap nandagil, mani abisok aego tobil abinek nin panpulugoki.
- 2 Gak da abi miktimnin wudip agit.
Miktim pudanbi gapma madep kinda noman tagit.
Abisok miktimnin obisi tasik tosok.
Aego anmilip abi.
- 3 Minjat amin kabigo nin do jigi morapmi nimgul.
Unjun wain ban yan nibi nan mudanek but upbal obisi agiman.
- 4 Mani gak da tilak kinda anenakgil.
Do amin gak do pasolgon unjun tilagon kinj altanek tagisi egakwa uwal da aripmi dima dapni.
- 5 Gak da nin but dasi galak taj nimisal, do bisitnin nandan nibi.
Anek tapmin madepgokon da nin yokwikon ban timigaki nin tagisi egipnen.
- 6 Pinjkop iyi da yutnon egek yan yagit, "Nak emaron kili teban tat.
Do nak kisik kisik anek Sekem dakon miktim gat ae Sukot dakon galegi oba unjun gat minjat amino do kokwinik yomdisat.
- 7 Giliat miktim gat Manase miktim gat unjun nak dakon.
Epraim miktim unjun busuj kutnokno.
Ae Juda miktim unjun kila amin madep dakon kindap kirinjo.
- 8 Mani Moap miktim unjun nak dakon pakbi sogok idap.
Ae Idom miktim unjun nak dakon kandap gwil yopyop tamo.
Anek nak emaron Pilstia amin pabinj yopmanek kisik kisik anek yan tidokdisat."
- 9 Pinjkop, namin da nak anan kokup pap dam tebani tonon ankisak?
Ae namin da nak Idom miktimon emat ak do ankisak?
- 10 Pinjkop, gak da nin manji kili nimgul, ma?
Nin dakon emat amin dima panpulugok do nandisal, ma?
- 11 Amin dakon panpulugok unjun yo isali gin, do nin panpuluganaki uwal gat emat tagi wamnenj.
- 12 Pinjkop da nin panpuluganawan emaron teban tonenj.
Iyi uwalnin pabinj yopdisak.

61

Amin kinda Pinjkop da kilani asak do bisit agit

Kap on kap yoŋ dakon kila amin do mandabi. Dewit dakon kap kinda. Gita tidaneŋ yogogi.

- 1 Pinjkop, mirakgo yopmanek anpulugoki do yan tidosot unun nandaki.
Bisitno nandaki.
- 2 Nak miktim dubagisikon da gak do yan tidosot.
Butnokon da panpulugogi mini egisat yan nandaneŋ yan tidosot.
Anki nepbi tip madep da yonŋamon pasili egipben,
- 3 nido tagisi ankutnosol.
Nagal tebano agaki uwalno da aripmi dima abin nepni.
- 4 Nak bisap mudok mudogi mini gak da yutnon egipben do nandisat.
Pup pudik menji da pitgwan tagisi ekwan, unun da tilak gak da kapmatjok
egapbo ankutnoki do nandisat.
- 5 Pinjkop, nak yan teban tok agim unun gak da nandagil.
Yo tagisi gak do pasolgoŋ amin kabi do yomisal unun nak do kili namgul.
- 6 Kila amin madep anteban abi bilak morapmi egipjak.
Anteban abi babikni morapmi altan altan ani unun pindatjak.
- 7 Pinjkop, anteban anaki bisap dagok dagogi mini gak da dabilon kila amin
madep egipjak.
Toktogiŋi but dasi galak tan iminek kilani anek ankutnoki dosi nandisat.
- 8 Yan anaki gildari gildari yo ak do yan teban tok agim unun abeŋ.
Anek gildari gildari kap yanek mango ankisiken.

62

Pinjkop kalon dagin kilanin asak

Dewit dakon kap kinda. Kap yoŋ amin dakon kila amin da minjat aminyo yoyinban “Jedutun” unun tegon da yoni.

- 1 Nak tayanŋok egek Pinjkop dogin jomjom asat.
Unun da nak yokwikon nan abinakwan egisat.
- 2 Unun kalon gin tip madepno ae yokwikon ban timit timit amino.
Unun kalongin dam tebano aripmi dima tuwili, do uwalno da aripmi
dima abin nepni.
- 3 Bisap nian da nak nikba kimokgeŋ do emat akdan?
Ji nak dam garanji yombem kinda da yan wagili tuwil kiker do nandan.
- 4 Nak man madepno toŋ, mani ji nak dakon man madepno anupbal ak do
nandak nandak pankosit an.
Ji top gen dogin galak toŋ.
Ji Pinjkop da nak do yo tagisi an namjak do gen tagisi yoŋ,
mani butjikon da “Pinjkop da anupbal asak kan tagisi” yan nandan.
- 5 Nak tayanŋok egek Pinjkop do jomjom asat.
Anek unun kalon dagin anpulugosak do nandan teban taneŋ jomjom asat.
- 6 Unun kalon gin tip madepno ae yokwikon ban timit timit amino.
Unun kalongin dam tebano aripmi dima tuwili, do uwalno da aripmi
dima abin nepni.
- 7 Pinjkop kalon dagin yokwikon ban abidanek man madep namisak.
Unun da tip madepno agakwan tebaisi akdat.
Unun dagin dam madepno agakwan tagisi ankutnosok.
- 8 Minjat amin kabi bisapmi bisapmi egipji Pinjkoppon toŋ yoŋ nandani.
Nin Pinjkoppon kinapno tagisi pankutnosok, do butjikon yo morap toŋ
unun Pinjkop do imin mudoni.

- ⁹ Amin isali unjun mirim paman yombem bami mini.
 Ae amin mani ton unjun jigi bisapmon nin aripmi dima panpulugogi.
 Unjuden amin kokwin aneŋ kaŋ, bami mini tagapmisi pindatdaman.
 Unjun mirim paman yombem bami mini.
- ¹⁰ Ji amin dakon yo timit do tebai dima yoyini.
 Ji amin panŋewalek kabokon da yo timit timit unjun anpak tagi yaŋ dima
 nandani.
 Moner ae yo kabiyosi ireŋ taŋba unjun do butjikon da unjun yo madep yaŋ
 dima nandani.
- ¹¹ Bisap morapmi Pinŋkop da yaŋ yaŋban nandagim, “Nak naga Pinŋkop,
 tapmimno madepsi.
- ¹² Nak bisapmi bisapmi amin do but dasi galak taŋ yomisat.”
 Amin Tagi, anpak aman unjun da aripmon gak da amin kalon kalon do
 kobogi nimin nimin asal.

63

Amin kinda da Pinŋkop gat egip do nandanek bisit agi

Dewit juda miktimon miktim amin da aripmi dima egipmi unjudon egek kap
 on mandagit.

- ¹ Pinŋkop, gak Pinŋkopno.
 Nak pi madepsi anek gak wisisat.
 Nak miktim kibiri amin da aripmi dima egipmi timon egek tapmimno
 minisi anakwa amin da pakbi do an unjuden wupno da gak do tepmisi
 nandisak.
 Anek giptimno da gak gat egipdosi nandisak.
- ² Telagi yutnon gandagim.
 Tapmimgo madep gat ae tilimgo gat pindakgim.
- ³ Miktimon egip egip unjun tagisi, mani unjun yapmanek gak da nin do but dasi
 galak taŋ nimisal unjun da wukwisi asak.
 Do nak mango yaŋ anŋkisisat.
- ⁴ Nak si egipben bisapmon mango yaŋ anŋkisin wigiken.
 Kisitno si panenagek gak do bisit an an aben.
- ⁵ Amin da jap galagisi nelagi ton nanek aripmi an unjuden wupno galagisi
 nandisak.
 Do nak kisik kisik kap yanek mango yaŋ anŋkisisat.
- ⁶ Nak dipmin potpot tamokon si pokdot bisapmon gakedosi nandan egisat.
 Kalbi nandak nandak gak dogin asat.
- ⁷ Gak panpulugokno egisal, do nak gak da pit kagagwan tagisi egek gak do kisik
 kisik kap yosot.
- ⁸ Wupno gak da kapmatjok gol awildak.
 Anakwan kisitgo aminsi tet da nak tebaisi abidosok.
- ⁹ Amin nikba kimokgeŋ do nandan amin, unjun tasik tokdan.
 Unjun kimakbi kokupgwan pigikdan.
- ¹⁰ Uwalni da amat agak sibaban dapba kimagakwa jon pinan da giptimni
 nokdan.
- ¹¹ Mani kila amin madep nak naga Pinŋkop do kisik kisik akdisat.
 Ae Pinŋkop yol do unjun da manon da yaŋ teban tok awit amin, unjun kisik
 kisik tagi ani.
 Mani unjun da top amin dakon gen kagani sopdisak.

64

Amin kinda Pinjkop da kilani asak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap yon amin dakon kila amin do mandabi.

- 1 Pinjkop, nak jigino madepsi, do bisitno nandaki.
Nak uwal do pasoldot, do anjapuluganbi nak aripmi dima nitni.
- 2 Amin yokwi nak anjupbal ak do pasulikon da gen yan panjosit an.
Anek nak nit do muwukgan, do kilano anjaki yo yokwi dima an namni.
- 3 Geni unun geni tepmisi.
Emat agak siba da yan mandan naman.
Amin da amin do tilak anek obip panjilikgan, unun da tilak geni emari ton ban nak panjilik naman.
- 4 Unun pasil egek amin kilegi do obip yamangan.
Unun dima pasolgon, do tepmisi yamangan.
- 5 Iyi panjeban ak do anpak yokwi unun an.
Amin diwari yokwalni do pat yopmanek gen yan yon,
"Amin kinda da nin aripmi dima nindakdisak."
- 6 Anpak yokwi ak do gen yan panjeban anek yan yon,
"Anpak yokwi kinda ak do dakon nandak nandak tagisi aman.
Yo unun akdaman unun amin kinda da aripmi dima kan nandanjo asak."
Amin dakon but nandak nandakyo aripmi dima nandanen.
Unun pasilisi.
- 7 Mani Pinjkop da iyi dakon gobin ban yaman yomdisak.
Anjakwan unudon gin wuda madepsi noman tokdan.
- 8 Amin diwari panjupbal ak do yawit, do Pinjkop da panjupbal akdisak.
Amin morap unun pindatni amin da jikgo yokwisi yanjan yominek winda kwakwal an yomdan.
- 9 Minat amin morap kisi Pinjkop do pasoldan.
Anek Pinjkop da yo unun asak unun do yokdan, ae unun do nandan egipdan.
- 10 Amin kilegi morap Yawe do kisik kisik akdan.
Anek panjutnosak do iyikon kinjek tagisi egipdan.
Amin kilegi morap Yawe dakon man awigikdan.

65

Kisik kisik anek Pinjkop ya yan iyiwit

Dewit dakon kap kinda. Kap on Pinjkop gawak imim kap. Kap yon amin dakon kila amin do mandabi.

- 1 Pinjkop, nin Saion kokup papmon kinjek gak anjksinenesi.
Yan anapno yo morap ak do yagimar unun kinda dima sur tosak.
- 2 Gak da bisitnin nandan nimisal.
Amin morap kisisi gagon opdan.
- 3 Diwarinin da witjiba wagil yokwisi egipguman, mani gak da diwarinin wiririk ningul.
- 4 Amin gak da yutnon opni do manjisal unun kisik kisik ekwan.
Gak da Telagi Yut Madepmon yo tagisi ton unun ban tugok tugogisi panjek ekwaman.
- 5 Pinjkop gak dasi nin yokwikon ban timik timik anjaki tagisi ekwaman.
Gak bisitnin nandanek pi tapmimi ton anek nin panpulugosol.
Amin miktim diwarisikon ae tap diwarisikon ekwan unun kisi gak da panpulugoki do jomjom an.
- 6 Gaga da tapmimon kabap morap wasan yopgul da tamonikon ton.

Gak tapmimgo madepsi.

- 7 Gak da tap madep paptan tamaligakwan anyawot anjaki wayinji mini toso.
Ae minat amin kabi egi anjan kwan gen pap yanek pidok pidok an unjun
gak da panyawot asal.
- 8 Wasok madep madep anjaki amin unjun do pasolgon.
Gildat wisak tetgin ae pigisak tetgin wasok tapmimi tonj asal unjun do
nandanek kisik kisik kap yan gaman.
- 9 Gak da miktim kilani ak do sikak yipbi mosok.
Yan anjaki miktim tagisi anjakwan jap bami tagisi tonj.
Pinjok gak da pakbi morapmi yopgul da dima dugon.
Yando, jap bami madepsi iren tanjakwa amin da aripnikon pan nonj.
Gak da yan ak do kili nandagil.
- 10 Gak da sikak morapmi yopbi manek miktim anyawot anjakwan pakbini tonj
anjakwa jap gisamigaki bami tagi tonj.
- 11 Gak nin do tagisi nandanek jap pakpak bisapmon jap madepsi panjirenan
nimisal.
Jap tamokon jap morapmisi tujan wigisak.
- 12 Miktim amin dima ekwanon jon tim morap tan anjan kwan unjudon bul-
makau gat ae sipsip gat morapmisi ekwan.
Ae ilej morapmon jon kalikaligisi kwanakwa kisik kisik anj.
- 13 Jon timon sipsip morapmisi ekwan ae galegikon wit morapmisi kwanek
tonj,
do yo morap kisik kisik anjek kap yonj.

66

Pinjok do kisik kisik anjek ya yan iyik dakon kap

Kap on Pinjok gawak imim kap. Kap yonj amin dakon kila amin do mandabi.

- 1 Miktimon minat amin morap kisik kisik anjek yan tidanek Pinjok anjisini.
- 2 Kap yanek man madepni yan anjisini.
Man madepni madepsi yan anjisini.
- 3 Pinjok yanji iyini, “Yo morap asal unjun wagil tagisisi.
Tapmimgo unjun madepsi, do uwalgo da madepsi pasolgonj.
- 4 Miktimon amin morap gak gawak gaman.
Kap yanek mango yan anjisanj.”
- 5 Ji abinej Pinjok da yo agit unjun pindatni.
Yo masi masimi amin da binapmon agit unjun do pindatni.
- 6 Unjun da Tap Gami aban kibidanj miktim kibiri yombem anjakwan unjudon da
teri kinda wugiwit.
Ji abinej mani yan anjisino.
- 7 Unjun tapmimni madepsi, ae kila amin madep dagok dagogi mini egi
wugisak teban.
Egek amin da yo morap anj unjun pakyansji pindakdak.
Do kwen wugik dima anj innenj.
- 8 Minat amin kabi morap ji Pinjoknin anjisinjakwa amin da wiwikni nandani.
- 9 Unjun da kilanin anjakwan sigin ekwamanj, ae sagalek dima nindapmanjanj.
- 10 Pinjok, amin da silwa sonba gwaljigi minisi anj unjun da tilak gak da nin kili
panjkewalgil.
- 11 Gak da nin paron banj timikgil.
Yan anjek ninon jigi madepsi yipmanj nimgul.
- 12 Gak yum pindagaki uwal da obisi bamanj nimgwit.

Anjaki nin kindap ae pakbi madep kagagwan agipguman.
Mani abisok gak da kokup tagisikon panjabil.

- 13-14 Kalip jigi noman tar naban paret kindap da si son mudogi unjun gam do gen kagano kon da yar teban tok kili agim.
Yar agim do on paret gak da yutnon panjobinek kindapmon sokdisat.
15 Gak do bit kilapyo madepsi ban altakon sonjek gak do paret aben.
Sipsip wili madepsi ban sonjapo unjun dakon kibani tagisi unjun nandabi.
Bulmakau wili ae meme wili kisi gak do paret aben.
- 16 Minjat amin morap ji Pinjkop do pasalek ekwan amin ji abin nak dakon gen nandani.
Pinjkop nak anpulugok do yo madepsi agit, unjun dakon geni dayikdisat.
- 17 Nak mani yar anjakinjek anpulugosak do yar tidagim.
- 18 Butnokon diwarino tawit unjun yanjkwok dima agim tam, Amin Tagi bisitno dima nandaban.
- 19 Mani Pinjkop da nak kili nandan namgut.
Asisi, tekno nandanjek bisitno kili nandagit.
- 20 Nak Pinjkop dakon man anjasiswa.
Unjun bisitno nandaban isali dima agit.
Anjek nak do but dasi sigin galak tar namisak.

67

Pinjkop anjasisik kap

Kap on Pinjkop gawak imim kap. Kap yar amin dakon kila amin do mandabi.
Gita tidanjek yogogi.

- 1 Pinjkop nin do nandan yawok nimanjek ninon yo tagisi abi.
Butgo ninon yipmanjek yo tagisi an nibi dosi nandaman.
- 2 Yar anjaki amin kisi da gak dakon anpakgo nandani.
Ae gak da amin yokwikon ban tagi timikdal dakon tapmim miktim amin kisi morap da nandani.
- 3 Pinjkop, amin da gak anjasisini do nandisat.
Amin morap kisi da gak anjasisini dosi nandisat.
- 4 Gak gen kokwin pi agakgo kilegisi, ae miktimi miktimi minjat amin kabi kosit kilegi yolisal.
Yar asal do minjat amin kisi dakon but tagisi anjakwa kisik kisik kap yoni dosi nandisat.
- 5 Pinjkop, amin da gak anjasisini do nandisat.
Amin morap kisi da gak anjasisini dosi nandisat.
- 6 Miktim da jap morapmi panjalon asak, ae Pinjkop, nin dakon Pinjkop da nin gisamitjak.
- 7 Asisi, Pinjkop da nin gisamigakwan amin morap miktimi miktimi ekwan unjun da Pinjkop do pasal imdan.

68

Israel amin Pinjkop da panpulugagit do kisik kisik awit

Dewit dakon kap kinda. Kap on Pinjkop gawak imim kap. Kap yar amin dakon kila amin do mandabi.

- 1 Pinjkop da tepmisi abinek uwalni yoljak.
Pinjkop do uwal an amin pasalek kin mudoni dosi nandisat.
- 2 Mirim da mukwa pisonba kin pasilgan, yar gin Pinjkop da uwal yoldisak.
Kindap tedep da kendol pindakban pakbi dagon, yar gin amin yokwi Pinjkop da injamon tasik tokdan.

- 3 Mani amin kilegi kisik kisik akdan.
Anek Pinjkop da dabilon butni tagisi anek kisik kisik madepsi akdan.
- 4 Pinjkop anksinon.
Man madepni do nandanek anksinon kap yonensi.
Unun gikwemon yigek kisak.
Mani unun Yawe.
Nin iyi da dabilon kisik kisik anen.
- 5 Pinjkop iyi da telagi kokupmon egek minjat monjiyo datni kimakgwit unun kilani asak, ae sakwabatyo kisi kilani asak.
- 6 Ae minjat aminyo dage dage anek ekwan unun diwatni panalon anyoban tagisi yikgan.
Ae dam tebanon ekwan amin puluganban kokupmon tagisi ekwan.
Mani kwen wugik an amin miktin kibiri tim yokwisikon panji egipdan.
- 7 Pinjkop, kalip gak minjat aminyogo mibiltan yominjek miktin amin da aripmi dima egipmi timon timik pawilgil.
- 8 Unun bisapmon Sinai dakon Pinjkop abinjakwan miktin wudip agit.
Asi, Israel dakon Pinjkop abinjakwan sikak madepsi magit.
- 9 Pinjkop, gak da sikak madepsi yipbi miktin gonon magit.
Anaki miktin yokwi da miktin tagisi ae dagagit.
- 10 Unun miktimon minjat amin kabigo da kokup wasawit.
Gak yogo morapmisi unun ban wadak wadak amin panpulanjaki tagisi egipgwit.
- 11 Amin Tagi da minjat amini do gen yomgut, aban minjat morapmi da kin gen unun yan tenjenawit.
- 12 Gen unun yan, Uwal dakon kila amin madep gat ae emat amin morapni gat kisi pasal kwan.
Anakwa minjat kokupmon ekwan da amin emaron yo timikgan unun kokwin an.
- 13 Minjat unun sipsip kila an, mani silwa gat gol gat ban giptimni tagisisi panjilim anek minam dakon timi yombem dagon.
- 14 Pinjkop Tapmim Ami da Salmon Kabapmon kila amin madep yolban kiwit, anek unun kabapmon ais yopban mawit.
- 15 Basan dakon kabap unun madepsi.
Hen monon mononni morapmisi.
- 16 Kabap madep Basan, gak nido Pinjkop da Jerusalem dakon kabap Saion unudon iyi yit do tilak agit unun do nandabi yokwi tok asal?
Yawe iyi toktogi unun kabapmon egipdisak.
- 17 Amin Tagi emat amini gat os da emat amin ilik pawilgan tamo tausen morapmi kon da apgut.
Sinai Kabap yipmanjek pigit da iyi da telagi yutnon egisak.
- 18 Pinjkop kabap dubagisikon wigek uwalni morapmi emaron teban tanek iyi timikgit unun amin timikban kisi wigiwit.
Unun kwen wigik amin unun dakon yoni ban but galak do timikgit.
Pinjkop Yawe iyi unun kabapmon egipdisak.
- 19 Amin Tagi dakon man awigino.
Gildari gildari nin dakon jigi imekdak.
Pinjkop kalon dagin nin yokwikon ban timikdak.
- 20 Pinjkopnin da nin panpulanjakwan tagisi ekwaman.
Amin Tagi Yawenin da nin panpulanjakwan dima kimokgomon.
- 21 Mani Pinjkop da uwalni dakon busunni pansulitdisak.

- Uñun anpak yokwi toktogisi an amin panpasik akdisal.
- 22 Amin Tagi da yan yosok,
“Nak da uwalji Basan ekwan unun aeno timik panpadsat.
Tap idap da kadagikonsi ban timik pawiken.”
- 23 Ji uwalji dakon yawi ban kandapji sugokdan.
Anakwa pinjanji da galak toknikon nokdan.”
- 24 Pinkopno, ae Kila Amin Madepno, minjat amin morap da gandaba gak emaron teban tal da kisik kisik anjek abisal.
Kisi morap da gandaanakwa telagi yutgogwan wigisal.
- 25 Kap yogok amin mibiltok kwan, anakwa duban tidok amin bunon oban.
Anakwa minjatjok tambarin tidon unun binapmon kwan.
- 26 Unun kap yan yon,
“Nin Pinkop dakon minjat aminyo, nin muwugek Pinkop dakon man awigino.
Israel amin, nin Yawe dakon man awigino.”
- 27 Benjamin dakon minjat aminyo kalonjisol da mibiltok kwan.
Ae Juda amin dakon kila amin gat ae minjat aminyo gat Benjamin dakon amin kabi ban yolgan.
Anakwa Sebulan gat Naptali gat dakon kila amin bunon yolgan.
- 28 Pinkop, gak tapmimgo kalip noligil, unun nan abisok nomansi noliki.
- 29 Kila amin madep da yutgo Jerusalem tosok unudon abinjek gak do but galak do yo panaban.
- 30 Pinkop, Isip unun jon kilap yokwi yombem, unun tebaisi iyiki.
Gak da uwalnin morap kwen wigik an unun tebaisi yoyiki.
Tebai yoyinjaki wigi njwakben anjek silwa gamni dakon bisapmon wugisak.
Emat ak do nandan amin yolbi dukwan dukwan kini.
- 31 Isip amin da but galak dakon yo timigek Jerusalem opdan.
Anakwa Itopia amin da Pinkop do kisitni panenagek gawat gawat akdan.
- 32 Amin Nwaktjwari Kabi, ji Pinkop do kap yanjek Amin Tagi dakon man awigik do kap yoni.
- 33 Unun kundu wasok wasogikon da kili tagit da tosok unudon agisak.
Nandani. Pinkop madepsi yan tidosok.
- 34 Minjat aminyo morap, ji Pinkop dakon tapmim madepni do yan tenjenoni.
Unun Israel amin dakon kila amin madepni.
Kundukon tapmim madepni nomansi komanj.
- 35 Pinkop iyi da telagi yutnon tapmimi tonji yikdak, do pasal iminj kimotnenj.
Israel amin dakon Pinkop minjat amini do tapmim madepni yomisak.
Pinkop anjksino!

69

Dewit Pinkop da anpulugosak do bisit agit

Dewit dakon kap kanda. Kap yon amin dakon kila amin da minjat aminyo yoyinban “Jarenj tagisi” unun tegon da yoni.

1 Pinkop, nak anpuluga!

Pakbi winaanjek teknokon kili wik.

2 Nak nenjak kagagwan man pigigim da egisat.

Miktim tebai nikon bamanjek tebai akgen?

Pakbi ilarigwan agapbo pakbi da igek wagil witjinban tokdisat.

3 Pinkop gak da anpulugoki do toktogisi yan tidan egek tapmimno minisi asak.
Bisap dubagi gak do jomjom anjek agit, do tekno bap tanjakwan dabilno tep namanj.

- 4 Isal dogin nandaba yokwi tok an naman amin morapmi ekwan.
 Busun dan gwano dakon tilak yapmandak.
 Uwalno mibili mini nak antasik ak do an.
 Nak kabo dima nan yomijapbo top yan naman, do naga dakon yo kabino diwari yomiset.
- 5 Pin kop, nak nandan kokwini tagi dima amin kinda gak da nandan namisal.
 Diwarino aripmi dima pan kisibiken.
- 6 Amin Tagi Yawe Tapmin Ami, yum nandanaki yokwi di abo gak da pan pulugosak do nandan gadat anek jomjom an amin da mayaktok di pabam.
 Israel amin nin dakon Pin kopnin yum nandanaki yokwi di abo gak wisin gandak do pi an amin da mayaktok di pabam.
- 7 Nak gak goldat, do amin da manji gen yan naman.
 Yan anakwa mayaktok pasat.
- 8 Peno padik padikyo da dima nandan naman wup an.
 Gwakno da nak kokup njakjwarikon amin kinda yombem nandan naman.
- 9 Nak gak dakon yut do madepsi galak tosot, do yutgo da tagisi tosak do pi madepsi asat.
 Amin da gak do gen yokwi yan gaman unun yanba nagon obisak.
- 10 Nak kunam tagek gak do nandanek jap kelkel anek gawak gamisat bisapmon, amin da nak do gen yokwi yan naman.
- 11 Nak but yokwi dakon imal pasat bisapmon, amin da manji gen yan naman.
- 12 Muwut muwut tamokon amin da nak do yanba yokwi tok an.
 Ae pakbi teban nanek but upbal an amin da abin nep do kap yon.
- 13 Mani Yawe, nak gak do bisit asat.
 Pin kop gaga nandisal bisapmon bisitno dakon bami unudon nabi.
 Gak nak do but dasi galak tan namisal, do asi pulugan nep do yagil unun do nandanek bisitno dakon kobogi nabi.
- 14 Pulugan nepmanaki nejak kagagwan dima pigi pasilgen.
 Nak do yanba yokwi tok an naman amin da kisiron ban pulugan nepmanaki pakbi ilarigwan dima pasilgen.
- 15 Yum nandanaki pakbi da igek nak dima witjisak, ae pakbi ilarigwan dima pigi pasilgen.
 Yum nandanaki bumjot gapma da nak dima galautjak.
- 16 Yawe, gak bisapmi bisapmi but dasi galak tan naminek yo tagisi an namisal.
 Yando, bisitno dakon bami nabi.
 Bupmigo unun madepsi, do abin an pulugoki.
- 17 Nak gak dakon oman monjigo.
 Pasilikon dima egi nabi.
 Nak jigikon egisat, do bisitno tepmisi nandanek bami nabi.
- 18 Nak da kpatnjok abinek yokwikon ban yuman nan nepbi.
 Uwalno da kisiron nan pulugan nepbi.
- 19 Uwalno nak do gen yokwi yon unun gak da nandanaki nayan.
 Mano abin yipmanakwa mayaktok pasat unun nandisal.
- 20 Gen yokwi unun yan naman unun do but yokwisi nandisat.
 Anek tapminno minisi asak.
 Amin di da nak dakon but bo anteban ani yan nandagim, mani dima.
 Ae amin di da nak anteban ak do gen tagi di bo nayini yan nandagim, mani dima.

- 21 Jap do agim bisapmon marasin yokwi ban namgwit.
Tekno kibidanban wain isipmi banjin nokeŋ do namgwit.
- 22 Jap noknok madep ak do muwutni bisapmon unun kisik kisik bisap da tobilek kilap da yan paron depban yokwalni, ae gapmagwan manek tasik toni dakon yo yan asak dosi nandisat.
- 23 Dabilni abi pilin tuk ani, anek yo sanbenek dima pindatni.
Manji panjupbal abi tebai dima atni dosi nandisat.
- 24 Butjap sigin nandan yominek yo yokwisi an yobi.
Anek butjapgo da aban pasil mudoni.
- 25 Kokup ekwan unun isal tosak.
Ae imal yutnikon amin kinda dima egipjak dosi nandisat.
- 26 Amin diwari yokwini dakon kobogi yomgul, amin yokwi da yokwi an yom do pi sigin an.
Gak da amin diwari dakon giptim pandaganek giptim tedep yomgul, amin yokwi da jigilak gen yan yominek jigi yomanj.
- 27 Amin yokwi dakon yokwini do dima inŋan yobi.
Unun amin dimasi panpulugoki.
- 28 Gak da egip egip papiakon mani wiririkgi.
Ae amin kilegi dakon man gat kisi mani dima mandaki dosi nandisat.
- 29 Nak jigi tepmiyo madepsi pasat.
Pinjkop, gak da nak yokwikon nan abidanek nak anmilip abi.
- 30 Yan anaki nak kap yanek Pinjkop dakon man awigikdisat.
Anek ya yan iyinek man madepni do yan tenjenok aben.
- 31 Anapbo Yawe da anpak unun aben do but dasi galak tan kimotjak.
Bulmakau ban paret aben unun do madepsi dima galak tosak.
- 32 Nak Pinjkop anksiken bisapmon minjat aminyo jigi pan da unun kanek kisik kisik akdan.
Ae minjat aminyo Pinjkop wisin kok do pi an amin unun Pinjkop da butni panjeban akdisak.
- 33 Yawe da yo do wadak wadak an amin dakon bisitni nandan yomisak.
Minjat amini dam tebanon ekwan unun do dima inŋan yomisak.
- 34 Kundu gat ae miktim, ae tap idap gat ae tap kilap ae yo morap tap kagagwan ekwan, ji kisi morap Pinjkop dakon man awigini.
- 35 Nido, Pinjkop da Saion kokup pap dakon minjat aminyo uwal da kisiron ban timitdisak.
Anek Juda minjat aminyo panpuluganban kokup papni ae akdan.
Yan aban Pinjkop dakon minjat aminyo unun kokup papmon tagisi egek, unun miktim wagil abidoni.
- 36 Pinjkop dakon oman amini dakon diwatni da unun miktim abidokdan, ae minjat amin Pinjkop but dasi galak tan iman unun da unun miktimon egipdan.

70

Dewit Pinjkop da anpulugosak do bisit agit

Pinjkop da Dewit dakon jigi kan nandanjo asak do Dewit da kap on mandagit.
Kap yon amin dakon kila amin do mandabi.

¹ Pinjkop, nak yokwikon nan abidoki.
Yawe, tepmisi abinek nak anpuluga.

² Amin diwari da nak nikba kimotdisat.

Gak dasi pabij yopmanjek panjntok anjaki mayaktok pani.

Ae amin diwari nak dakon jigi do kisik kisik an, wiririkbi tobil kinakwa mani pabij yopbi dosi nandisat.

³ Nak do manji gen yon amin, obisi panmayak anjaki anpak yokwini do wiripdatni dosi nandisat.

⁴ Mani amin gagon oban, unun buri tagisi anakwa gak do kisik kisik ani.

Minat aminyo unun gak da yokwikon ban timikgil unun do but galaksi nandanek toktogisi

“Pinjkop unun wagil tagisisi!” yan tagi yoni.

⁵ Mani Pinjkop, nak wadak wadak amin, ae nak naga aripmi dima anpulugoken, do tepmisi abij anpulugoki.

Yawe, gak gaga nak dakon panpulugokno ae yokwikon ban timit timit amino.

Jomjom dima abi, tepmisi anpulugoki!

71

Amin pelan dakon bisit

¹ Yawe, anjknokni do gagon obisat.

Nak anjknanaiki mayagi dima pakenj.

² Gak wagil kilegisi, do nak anpuluganek uwalno da kisiron nan kukwan nepbi.

Bisitno nandanek pulugan nepbi.

³ Gak tip madejno egek nak tagisi anjknunosol.

Gak tip tebano ae dam tebano aripmi dima tuwili, do gen teban yipmanjaki uwal da kisiron da pulugan kikenj.

⁴ Pinjkopno, amin yokwi da kisiron ban pulugan nepbi.

Unun emat aminsi, ae anpakni unun wagil yokwisi.

⁵ Amin Tagi Yawe, gak dasi pulugan nepdisal yan nandanek egisat.

Nak monijisogon da nandan gadan gaminj ananj wigim.

⁶ Menjo da nak analanban gak da kila anjaki wik da abisok egisat.

Yan asal do bisapmi bisapmi mango yan anjksinj kimokgenj.

⁷ Amin morapmi nandanakwa yo noman tan naminjakwa yan nandan, gak kalonj dagin tagisi anjknunosol.

⁸ Gildat kinda kalonj nak gak dakon man awigisat, anek minat aminyokon gak dakon tilimgo do yan tenjenok asat.

⁹ Abisok nak amin pelan kili at, do tapminno minisi.

Gak nepmanj degek manji di nabim.

¹⁰ Uwalno nikba kimokgenj do muwugek anupbal ak do gen yan panjteban anj.

¹¹ Unun yan yon, “Kili yolek abidono.

Unun anpulugosak amin kinda dima egisak.

Pinjkop kili yipmanj dekgit.”

¹² Pinjkop, dubagikon dima egipbi.

Pinjkopno, tepmisi abinej nak anpulugoki.

¹³ Gen yan namanj amin unun pabij yopmanjek dapbi pasilni.

Nak anupbal ak do nandanj, do gak da panjntok anek madepsi panmayak abi dosi nandisat.

¹⁴ Mani nak toktogisi gak nandanj gadan gaminej anpulugoki do jomjom abenj. Mango madepsi sigin awigikenj.

¹⁵ Anpakgo kilegisi unun do amin yoyikenj.

- Yo masi masimi morapmisi nagon agil unun aripmi dima manjin mudogi,
do gildat kinda kalon gak do nandan egek pulugan nepgul unun dakon
geni amin yoyiken.
- 16 Amin Tagi Yawe, gak dakon tapmim do nandanek gak anksiken.
“Yawe kalon gin unun amin kilegisi” yan yoyin tenjenoken.
- 17 Pinjkop, nak moninisogon da gak da nayin dek anan wigil.
Gak da yo masi masimisi asal unun do amin yoyin tenjenosot.
- 18 Abisok nak amin pelan kili at, ae kuluno madepsi kwan, do Pinjkop nak
dima nepman degi.
Nak gat egaki gak dakon tapmim madepgo do minjat amin kabiyon altan
altan ani unun yan tenjenok anyomin yomin aben.
- 19 Pinjkop, anpakgo kilegi unun tungan kundu da aripmon wigigit.
Gak pi madepsi agil.
Amin kinda gak yombem mini.
Gak da yapman mudosol.
- 20 Gak da jigi mibili mibili yopbi nagon apgwit, mani nak nandisat, gak da nak
aego anteban akdisal.
Miktim kagagwan nan abi pidoken.
- 21 Gak da mano abi madepsi sigin pap tokdisak.
Anek butno aego anteban akdisal.
- 22 Pinjkopno, gak dimasi nepman dekdal, do mango awigik do gita tidoken.
Israel amin dakon Pinjkop telagi, mango awigik do gita tidanek kap yoken.
- 23 Nak kisik kisik anek yan tidoken.
Gak do kap yanek mango awigiken, nido yokwikon nan abidagil.
- 24 Amin da nak abin nep do awit, mani gak da pabin yopmanek obisi
panmayak agil.
Yan agil do nak gildat kinda kalon gak dakon anpak kilegi do minjat
amin yokon yan tenjenok aben.

72

Pinjkop da kila amin madep anpulugosak dakon bisit

Solomon dakon kap kinda.

- 1 Pinjkop, anpakgo kilegi unun kila amin madep do iyin dekbi gen kokwin kilegi
asak.
- 2 Anjaki anpak kilegikon da minjat amin kabiyogo ae yoni mini amin gen
kokwin tagisi an yomjak.
- 3 Kila amin madep anpak kilegi asak, unun do ilen madep ae monjikon jap
bami tagisi pani.
- 4 Anpuluganbi kila amin madep da bupmi amin panpuluganban tagisi egipni.
Ae yo do wadak wadak an amin dakon gwakni panpulugosak.
Mani amin do yokwi anyoman amin unun pabin yopjak.
- 5 Kila amin madep anpuluganbi gildat ae kanek tonjil da aripmon egipjak.
- 6 Kila amin madep anpuluganbi anpak tagisi banjin asak.
Anjaki sikak da manek jap panjiren asak unun da tilak anpakni tagi da tagisi
noman tosak.
- 7 Miktimon egipjak bisapmon amin anpak kilegisi banjin ani.
Kanak da tan anan kisak bisapmon yo kinda do wadak wadak dima ani.
- 8 Kila amin madep egek tap teri kinda da tap teri kinda miktim daman tosok,
gat ae Pakbi Yupretis kon da miktim morap tan anan kwan unun gat
kisi kila akdisak.

- ⁹ Miktım kibiri timon amin da gawagek pasal imni.
Ae uwalni da miktımonsı man pagek pasal imni.
- ¹⁰ Spen miktım dakon kila amin madep gat ae tap binap miktım tim ton unun dakon kila amin madep kisi da gawat gawat an iminjek yo tomni madep ban imni.
Arebıa miktım gat ae Seba miktım gat dakon kila amin madep da yan gin akdan.
- ¹¹ Kila amin madep morap da nıwakber an imınakwa mırat amin morapyo da oman an imdan.
- ¹² Yoni mini amin da panpulugosak do yan tidanba panpulugosak.
Ae jigi panjek panpulugogi mini amin panpulugosak.
- ¹³ Ae amin tapmimi mini wadak wadak ekwan unun do bupmi nandanek panpulugosak.
- ¹⁴ Unuden amin do but dasi galak tan yomisak, do uwal da pabin yopmanek panupbal ani bisapmon uwal da kisiron ban pulugan yopdisak.
- ¹⁵ Kila amin madep unun bilak morapmi egıpjak dosi nandısak.
Arebıa miktım amin da gol imni.
Gıldat kında kalon Pinıkop da anpulugosak do mırat aminyo da bisit an imni dosi nandısak.
- ¹⁶ Lebanon miktımın wit tagisi kwan, unuden gin amin da pigaga yan gin kwoni.
Jon morap kwan iren ton unun da tilak kokup papmon amin yan gin iren toni.
- ¹⁷ Kila amin madep unun dakon man madepni do dima inıtoni dosi nandısak.
Gıldat da toktogisi tosoı unun da aripmon man madepni toktogisi yan gin tan an kısıak.
Unun amin dogın anek miktımi miktımi amin da gısami ton egek kila amin madep do gısami ton amin yan iyini dosi nandısak.
- ¹⁸ Pinıkop, Israel amin dakon Yawe anıkisino.
Yo masi masimisi unun kalon dagın asak.
- ¹⁹ Mani tilimni ton unun toktogisi anıkisino.
Miktımi miktımi tilimni tugok tugogisi tan anan kıkıdisak.
Unun bami, unun asi.
- ²⁰ (Dewit, Jesi dakon monji, unun dakon bisit obın idon dagosok.)

PAPIA 3

(Kap 73-89)

73

Pinıkop amin yokwi do yo yokwisi an yomdisak

Asap dakon kap kında.

- ¹ Pinıkop da Israel amin do yo tagisi an yomisak.
Pinıkop da butnigwan yoni minisi amin do yo tagisi yomisak.
- ² Mani nak da naga yokwikon pali magım.
Nak kandapno sagalek yan nıkban manek nandan gadatno pali yipman deıgım.
- ³ Nido, nak kwen wugik amin yokwi pakpak unun pındakgo yoni morapmisi anıakwa unun dakon yoni do pındak galaktok agım.
- ⁴ Gıptımnıkon tepmi dima nandan.
Unun amin tebai ae gıptımnı unun tagisi gin.
- ⁵ Jigi amin diwarı da pan unuden dima pan.

- Amin diwari jigi mibili mibili pan, mani yo unjuden di dima noman tan yoman.
- 6 Do iyi do nandaba wigakwa kisik kisik an, ae nomansi amin diwari dapmanek panupbal an.
- 7 Unjun but nandak nandaknikon da anpak yokwi ak do nandan unjun panalon an.
- 8 Amin diwari do manji gen yan yominek yokwi an yom do gen yon.
Unjun kwen wugiksi anek amin diwari panupbal ak do gen madepsi yon.
- 9 Pin kop Kwen Kokup egisak unjun do gen yokwi yan iman.
Anek iyi dakon man pawigek amin morap da geni guramitni do pi tebaisi an kimokgon.
- 10 Do Pin kop dakon minjat aminyo diwari kwen wigik amin dakon gen do galak tanek geni unjun nandan gadan.
- 11 Amin yokwi da gen yan yon, "Pin kop da yo nin da aman unjun aripmi dima nandisak.
Pin kop Wukwisi da nin dakon anpaknin dakon mibili nandisak dakon kosit kinda dima toso."
- 12 Amin yokwi unjun jigi di dima noman tan yoman.
Anakwa yoni morapmisi, ae sigin iren ton.
- 13 Nak naga dakon egip egipno kila tebaisi agim, ae butno gwaljigi mini toso,
ae yokwi di dima agim.
Unjun isal dogin agim, ma?
- 14 Pin kop, nak yokwi dima agim, mani gak da gildat kinda kalon gip tedep namisal, ae wisa dagokdo morap kobogi yokwisi namisal.
- 15 Nak gak dakon minjat aminyogo do amin yokwi da gen yon unjuden yoyigim tam, top yoyikom.
- 16 Nak amin yokwi da yo unjun an dakon mibili wisin kok do agim, mani antidok agim.
- 17 Pin kop, nak gak da telagi yutnon wigigim bisapmon nandak nandakno pisagit.
Anek amin yokwikon yo noman tokdan unjun do nandako pisagit.
- 18 Pin kop, gak da amin yokwi abi kosit sagalegisi ban akwan, anek abi manek wagsisi tasik ton.
- 19 Unjun tepmisi tasik ton.
Ae kimotni unjun pasolisi ae yokwisi.
- 20 Amin Tagi, unjun amin da dipmin pindakgan da wisa daganakwan pasilgan unjun yombem.
Gak da abinaki amin yokwi pasil mudoni.
- 21 Unjun bisapmon nak bupmisi nandagim, anek butnokon da yokwisi nandagim.
- 22 Nandak nandakno minisi agit.
Jon kilap buri mini da yan gak da dabilon anpak agim.
- 23 Mani nak gak gat toktogisi egapbo kisitno aminsi tet do abidosol.
- 24 Nak da kosit kilegi agipben do nayin dekdal.
Ae don gak da nak abidanbi kokup tilimni ton unjudon gak gat egipdamak.
- 25 Namn amin di da Kwen Kokup egek nak dakon kila an?
Amin di minisi, gak kalon gin.
Pin kop, nak gak do but dasi galak tan gamin kimokdot.
Gak do but dasi galak toso unjuden miktin dakon yo morap do dima galak toso.
- 26 Giptimno ae wupno tapminni minisi anjil kan, Pin kop gak kalongin teban tokno.

Añek nak gat egaki toktogisi wadak wadagi mini egipben.

27 Asisi, miñat aminyo manji gaman unun tasik tokdan.

Amin gak gologwit da ae kili gepman dekgwit, unun panupbal abi mini ani.

28 Mani nak gak da kapmatjok egisat, unun da tagisi.

Amin Tagi Yawe, gak da nak tagisi anknutnosol.

Nak yo morap agil do yan tentenok aben.

74

Piñkop da Israel amin panpulugosak do amin kinda da bisit agit

Asap dakon kap kinda. Kap on do Maskil yan yon.

1 Piñkop, gak nido toktogisi manji nimisal?

Nido sipsip kabigo tagisi pawildal nin do butjap tebaisi nandan nimisal?

2 Miñat aminyogo nin do aego nandaki.

Kalipsigwan miñat aminyogo nin manjin nippul.

Gak da nin yumar nagil da nin gak dakon kabi ekwaman.

Saion Kabap kalip egipgul unun do aego nandaki.

3 Uwalnin da gak dakon telagi yutgo dakon yo morap kili panjasik awit.

Abiñek yo morap panjasik awit unun pindakgi.

4 Uwalgo da telagi yutgokon wigek yan tidanek galak toknikon yo awit.

Gak dakon yo kulabik anek iyi emaron teban tawit unun dakon tilakni ban yopgwit.

5 Amin da koron kindap pasan unuden, gak dakon yut pasiwit.

6 Kindap kwik tilak tagisi ban panjilim abi, unun uwal da parenka ae ama madep ban tidan tuwilgwit.

7 Kindap ban yutgo sowit.

Unun anpak yokwisi anek yut unun gaga egip do manjigil, unun anupbal aba telagi dima tagit.

8 Nin wagilsi pabin nip do nandak nandak awit, do miktimninon Piñkop gawak imin yut morap ton unun son mudawit.

9 Gak da wasok tapmimi ton kinda abi dima koman.

Ae abisok kombi aminin mini.

Ni bisapmon jigil unun pasiljak unun ninon da kinda dima nandisak.

10 Piñkop, bisap nian da uwal da yansul yokwisi an gamni?

Toktogisi gak dakon man do yanba yokwi tok anegipni?

11 Gak nido nin dima panpulugok do nandisal?

Tapmim madepgokon da uwalnin dapbi tasik toni.

12 Mani Piñkop, kalipsigwan gak kila amin madepnin egipgul, ae abisok kisi kila amin madepnin egi nimisal.

Bisap morapmi gak da nin panpuluganbi emaron dima tasik tagiman.

13-14 Gak dasi tapmim madepgokon da tap pudagil, anek unun tap pakbi kagawan nugim madep mani Liwaiatan unun dakon busunji pansulikgil.

Anek giptim timni miktim kibiri nimani ton timon jon kilap do yobi nawit.

15 Gak dasi abi pakbi monin miktim timon noman tanek pak abigiwit.

Ae gak dasi pakbi madep abi wagilsi kibidawit.

16 Gak dasi gildat kalba gat ae pilin gat wasagil.

Ae gildat gat kanek gat kwen yopgul.

17 Gak dasi miktim morap dakon wasipni yopgul.

Ae bilagi bilagi dakon gildat ae sikak bisap yopgul.

18 Yawe, gak dima intoki.

Uwalgo da yansul yokwisi an gaman.

- Ujun nandan kokwini tagi dima amin da mango do yanba yokwi tok an.
- 19 Minjat amingo kinarim yombem tapmimni mini, do gak da nin nipman dekbi jon bit kilapyo da dima panjupbal ani.
Uwal da minjat amingo nin obisi panjupbal an, do dimasi intan nibi.
- 20 Miktinninon dukwan dukwan morap kisi emat an, ae pilin tuk madepsi tosok, do gak da nin gat sanbek sanbek agil unun do aego nandaki.
- 21 Yum pindagaki amin yokwi da bupmi amin baman yominek dima panmayak ani.
Wadak wadak amin unun da mango ankisini do nandisat.
- 22 Pinjop, uwal da gen yan gaman, do gak abinek gen pikon gaga da tet kila tebai abi.
Gildat kinda kalon nandan kokwini tagi dima amin da yansul yokwisi an gaman unun do nandaki.
- 23 Uwalgo da gen pap yanek gen yokwi yan gaman.
Unun toktogisi madepsi yan tidon.
Pinjop, anpak yokwini do dima intan yobi.

75

Pinjop amin yokwi pabiy yopmanjek amin kilegi panjuplugosok

Asap dakon kap kinda. Kap on Pinjop gawak imim dakon kap. Kap yon amin dakon kila amin da minjat aminyo yoyinban “Dima panjasik ani” unun tegon da yoni.

- 1 Pinjop, nin gak do ya yan gayinek mango toktogisi awikwaman.
Anjek man madepgo do yan tentenok anjek wasok tapmimi ton mibili mibili agil unun do yoman.
- 2 Pinjop da yan yosok, “Nak da gen pikon depben dakon bisap kinda kili manjigim.
Gen kokwin kilegisi akdisat.
- 3 Miktim wudip anjakwan minjat aminyo unun yawori dima ekwan.
Mani miktim dakon mibili tebai abidanapbo tebai tosok.
- 4 Nak da iyi do nandaba wikwan amin yan yoyisat, ‘Ji pibit tidok dima ani.’
Ae amin yokwi yan yoyisat, ‘Ji disi dakon man dima pawigini.
- 5 Disi dakon tapmim do kisik kisik dima ani, ae madepsi yan tidanek manji gen dima yan namni.’”
- 6 Minjat aminyo man madep yomyom dakon pi unun miktim teri teri tan an an kwan dakon amin kinda da aripmi dima agagi.
- 7 Pinjop kalon dagin anpaknin kokwin asak.
Ujun da amin diwari pabiy yopmanjek amin diwari pawigisak.
- 8 Yawe da kisitnikon kap kinda abidosok, unun wain yokwisi ae tebaisi yo isipmi gat iktagilbi unjungwan tujanbi.
Ujun tagalban amin yokwi morap da kisi nan mudon.
- 9 Mani nak toktogisi Jekop dakon Pinjop do yan tentenok anjek mani awigik do kap yoker.
- 10 Pinjop da amin yokwi dakon tapmim wiririkban pasildan.
Mani amin kilegi do tapmim madepsi yomdisak.

76

Pinjop da emaron teban tagit

Asap dakon kap kinda. Kap on Pinjop gawak imim dakon kap. Gita tidanek yogogi.

- 1 Juda miktimon amin da Pinjop pakyanji nandan iman.

- Israel miktimon mani wukwisi toсок.
- ² Yutni unun Jerusalem toсок.
Saion Kabapmon toсок.
- ³ Unun kokupmon uwal dakon gobiḡni gat, ae pasikni gat, ae emat agak sibani gat jokgalgit.
Pinḡkop da emat dakon yo morapni paḡupbal agit.
- ⁴ Pinḡkop, gak tilimgo unun madepsi, ae gak kila amin madep mibiltogi.
Gak wukwisi, man madepgo da kabap madep dakon man madep yapman mudosok.
- ⁵ Gak uwal dakon emat amini tapmimi toḡ dakon yoni tagisi gwayen paḡapgul.
Unun emat amin unun kili kimak mudawit, ae emat dakon yo kabini timitni dakon tapmim mini.
- ⁶ Jekop dakon Pinḡkop, gak da tebai yoyigil, do os gat ae amin ilik pawilgan tamo gat kisi wayiḡi mini.
- ⁷ Pinḡkop, amin gak do si pasolgoḡ.
Gak da butjap nandanḡ yobi bisapmon, namin da gak da dabilon tagi atjak?
Amin kinda da aripmi dima.
- ⁸ Gak kwen kokupmon da uwal da kobogi yokwisi timitni do yagil, anjaki miktimon miḡat aminyo da pasalek tayanḡok egipḡwit.
- ⁹ Pinḡkop gak pidan agek amin yokwi dakon anpakni kokwin anek jigini toḡ amin puluganḡ yopmandal.
- ¹⁰ Gak butjap nandanḡ kobogi yomisal, do amin diwari mango awikwanḡ.
Ae amin emaron dima yokwi toni unun da gak gawak gamdanḡ.
- ¹¹ Yawe Pinḡkopgo yanḡ teban tok anḡ imiḡek unun gen si guramikgi.
Miḡat amin morap ji Yawe do pasalek but galak do yo panḡi imni.
- ¹² Unun on miktim dakon kila amin madep kwen wigik anḡ, unun pabiḡ yopmandak, do madepsi pasal imanḡ.

77

Amin kinda da jigḡ bisapmon Pinḡkop do yanḡ tidagit

Asap dakon kap kinda. Kap yoḡ amin dakon kila amin da miḡat aminyo yoyiḡban “Jedutun” unun tegon da yoni.

- ¹ Nak Pinḡkop da anḡpulosak do yanḡ tidosot.
Bisitno nandisak do nandisat.
- ² Jigḡ bisapmon nak Amin Tagi do bisit asat.
Kalbi bisit anḡ imisat, mani but yawot dima abidosot.
- ³ Nak Pinḡkop do nandak nandak anḡek iyoḡ iyoḡ yosot.
Nandak nandak anḡek butno jik toсок.
- ⁴ Butno jigisi, do gen aripmi dima yokenḡ.
Pinḡkop gak da yum nandanḡaki diḡpmin dima pokdot.
- ⁵ Nak kalip tagi egipḡgum unun do nandisat.
Bilak unun kili kiḡ mudawit, unun do nandisat.
- ⁶ Kalbi nak nandak nandak morapmi anḡek naga do yanḡ yosot,
- ⁷ “Amin Tagi da toktogi manji namjak bo?
Nak do sanḡenek dima galak toсок bo?”
- ⁸ Amin do but dasi galaktanḡ yomyom anpakni wagil pasilgit bo?
Yanḡ teban tok morapni isali bo akdanḡ?
- ⁹ Pinḡkop da kili iḡtanḡ nimgut da bupmi nandanḡ nim do dima bo nandisak?
Butjapni da bupmini sopmandak bo?”

- 10 Nak yan nandanek yagim,
 “Pinkop Wukwisi, gak abisok nak dima anpulugosol, do nak unun do butno obisi jik tosol.”
- 11 Pinkop, nak gak dakon pi madep do aeno nandaken.
 Asi, wasok tapmimi ton kalip agil unun do nandaken.
- 12 Pi morap agil unun do nandaken.
 Pi tapmimi ton agil unun kisi do nandaken.
- 13 Pinkop, anpakgo telagi.
 Kokup kidat kinda gak gat arip dima.
 Gak da yapman mudosol.
- 14 Pinkop, gak kalon dagin wasok tapmimi ton asal.
 Kalip gak da tapmingo madepsi minjat amin kabi morapmon yoligil.
- 15 Gaga da tapmimon da minjat amin kabigo Jekop gat Josep gat dakon babakni yokwikon ban timikgil.
- 16 Pinkop, Tap Gami da gak gandagit bisapmon si pasalek kwakwalikgit.
- 17 Sikak madepsi manakwa kiririn madepsi awit.
 Anjek mal madepsi anjek tenjeni dukwan dukwan kisi yangwit.
- 18 Mirim kwasigilwit da binapgan gak da kiririn yopbi yawit.
 Mal da aban miktim morap dukwan dukwan kisi tenjenjakwa miktim kwakwalikgit.
- 19 Gak tap binap nan agipgul.
 Kosit tap idap madep da binap tagit, mani gak dakon kandap tamo dima kawit.
- 20 Gak mibiltok kinjaki minjat aminyo da bunon golgwit.
 Gak da Moses gat Aron gat do pi yobi unun da kilani agimal.

78

Amin yokwi aba Pinkop da but yokwi nandagit

Asap dakon kap kinda. Kap on do Maskil yan yon.

- 1 Nak dakon minjat aminyo, ji nak dakon nawa gen pakyans nandani.
 Gen yokdisat unun do mirak pakyansi yopni.
- 2 Nak ji do tilak gen dayikdisat.
 Nak da yo kalipsigwan noman tawit unun dakon mibili do yokdisat.
- 3 Kalip babaknin da yo unun do kili niyinja nandanek timikgiman.
- 4 Nin monji gwayonin do gen unun dima pankisibinen.
 Monji gwayonin unun yoyinen. Pinkop dakon tapmimni gat ae pi tapmimi ton agit gat ae wasok tapmimi ton mibili mibili agit unun do yoyinen.
- 5 Pinkop da Jekop do geni yomgut.
 Israel dakon babakni da guramitni do yomgut. Kalipsigwan babaknin yan yoyigit,
 “Ji monji gwayosi nak dakon gen teban morapno pakyansi yoyinetni.”
- 6 Yan ani kan, minjat monjiyo don altoni unun da nandan pisanek yoyin dek an an ani.
- 7 Yan anakwa unun amin kabi kisi da egip egipni Pinkopmon tosok yansi nandanek jomjom anek yo agit unun do dima injtoni.
 Anjek gen teban morapni tagi guramitni.
- 8 Anjek babakni yombem dima egipni.
 Babikni kwen wigik anek Pinkop dakon gen pabin yopmanjek tebai dima nandan gadan ingwit.

Añek wupmon da toktogisi dima yolgwit.

- 9 Kalip Epraim amin obip gobinyo tan yomgwit, mani emat noman tanban pasal kiwit.
- 10 Pin kop da sanbek sanbek agit unun dima guramikgwit, ae nawa geni dimasi yol do nandawit.
- 11 Wasok tapmimi ton yoliban pindakgwit unun do kili injtawit.
- 12 Babikni da dabilon Isip miktim unjudon Soan miktim timon Pin kop da wasok tapmimi ton agit.
- 13 Unun da tap idap pudanban tap idap teri teri agakwan Israel amin binapmon da pan kigit.
- 14 Gildari unun gikwem nan yolinakwan unun nan kanek yolgwit, ae kalbi kindap tenjen nan yolinakwan unun nan kanek yolgwit.
- 15 Miktim kibiri timon tip pudanban pakbi madepsi mibilikon noman tanban nawit.
- 16 Tipmon pakbi aban noman tagit unun koron pakbi madep da yan pak kigit.
- 17 Mani Pin kop Wukwisi do yokwi sigin an imgwit.
Miktim kibiri timon egek kwen wigik an imgwit.
- 18 Pin kop an kilit do anek yan awit, jap si galak tawit unun si yomjak dosi tebai iyiwit.
- 19 Pin kop manji gen yan iminek yan yawit, "Pin kop miktim kibiri timon jap morapmi aripmi tagi nimjak?"
- 20 Asi, mibiltok tip tidanban pakbi madepsi noman tagit.
Mani bret gat ae bit kilapyo di aripmi tagi nimjak bo dima?"
- 21 Yawe da geni unun nandanek Jekop do butjap nandan yomgut.
Israel dakon amin kabi do kindap yipban pinjakwan japmisi nandan yomgut.
- 22 Nido, dima nandan gadan imgwit.
Unun da kilani aripmi tagi asak yan dima nandawit.
- 23 Yan awit, mani Pin kop da yanban kundu yoma witdal kigit.
Witdal kinjakwan Kwen Kokup da
- 24 mana yopban pinakwa nawit.
Unun Kwen Kokup dakon jap.
- 25 Unun anjelo dakon jap.
Pin kop da mana morapmi aripnikon yomgut.
- 26 Anek gildat wisak tet da mirim yipban kigit.
Ae tapmim madepnikon da saut tet da mirim yipban kigit.
- 27 Anek minam morapmisi, kimbaban ae tap niman da tilak, morapmisi yopban bikbiknikon mawit.
- 28 Pin kop da minam morapmi yopban manek yut kaben ni panjwasinek tawit.
- 29 Manakwa nanek aripmisi tugawit.
Yo unun do galak tawit unun Pin kop da yomgut.
- 30 Mani jap si galak tawit unun sigin nan egakwa
- 31 Pin kop da butjap nandanek Israel amin dakon monji tebaisi ae tagisi unun dapban kimakgwit.
- 32 Pin kop da wasok tapmimi ton yan agit, mani minat aminyo da yokwi sigin anek dima nandan gadan imgwit.
- 33 Do mirim da gen kagakon noman tanek tepmisi pasilgan unun da tilak tepmisi panpasil agit.

- Ujun panupbal aban pasol pasol madepsi anek kimakgwit.
- 34 Pinjkop da di dapban kimakgwit bisapmon diwari but tobil anek tobil abin yolgwit.
- 35 Aeni nandawit, Pinjkop unjun tip damanin.
Pinjkop Wukwisi unjun yokwikon ban timit timit aminin.
- 36 Mani unjun si angalak anek top yawit.
- 37 Unjun but dasi dima yolgwit.
Unjun gat sanbek sanbek awit unjun kirinjikgwit.
- 38 Mani bupmi nandan yominek diwarini wiririk yominek dima panupbal agit.
Bisap morapmi butjapni yipmanek dima japtan yomgut.
- 39 Unjun do aeni nandagit, unjun miktim amin gin, unjun mirim da yan kin mudon, aeni dima aban.
- 40 Bisap morapmi miktim kibiri timon kwen wigik anakwa bupmisi nandagit.
- 41 Israel amin dakon Pinjkop Telagisi bisap morapmi anjkewalakwa nandaban yokwi tok anyomgut.
- 42 Tapmim madepni do injtawit, ae uwal da kisiron ban timikgit unjun do dima nandawit.
- 43 Unjun tilak tapmimi ton Isip miktimon Soan miktim timon agit unjun do dima nandawit.
- 44 Pakbi antobilban yawi daganba aripmi dima noknogi agit.
- 45 Ae bigal morapmi yabekban injin yomgwit.
Ae mengak morapmi yabekban yo morapni panupbal awit.
- 46 Ae pilak pilak yabekban kin pigagani yo kwawit unjun nan mudawit.
- 47 Ae ais yipban manek wain napni ae pik kindapni panupbal awit.
- 48 Ae ais yopban manek bulmakauni dapba kimakgwit.
- 49 Butjap madepsi nandan yominek yo yokwisi an yomgut.
Anek anjelo kabi kinda yabekban kin panupbal anjaka jigi madepsi pawit.
- 50 Butjap madepsi nandanek yum dima pindakgit.
Sot madepsi yoban kimakgwit.
- 51 Isip amin morap kisi dakon monji mibiltogi dapban kimakgwit.
- 52 Mani unjun sipsip kila amin yombem da iyi mibiltok kinjek minjat amin kabini kila agit.
Miktim kibiri timon kosit yoligit.
- 53 Timik pangwan jigini mini egipgwit, do dima pasalgwit.
Mani tap idap da uwalni witjigit.
- 54 Timik panpan telagi miktimnikon panjagut.
Unjun miktim ilenji obani ton iyi da tapmimon abidagit.
- 55 Minjat amini apgwit bisapmon amin njwakwari yolban kiwit.
Kinakwa miktim unjun Israel amin kabi do kokwinik yomgut.
Anek yopban yutnikon yikgwit.
- 56 Mani Israel amin da Pinjkop Wukwisi anjkewalek kwen wigik an iminek gen tebani dima guramikgwit.
- 57 Kalip babikni da awit, unjudej gin, kwen wigik anek Pinjkop manji imngwit.
Unjun obip girenji dikdik sun yamanjak unjun yombem.
- 58 Kokup kidat dakon alta wasanjakwa unjun do anek Pinjkop da butjap madep nandagit.
Pinjkop yipmanek kokup kidat gawak yominakwa nandaba yokwi tok an yomgut.

- 59 Pinj kop da anpakni pindagek butjap nandan yomgut, do Israel amin do manji wagilsi yomgut.
- 60 Anek imal yutni telagi Silo kokup papmon tagit unun yipman kigit. Kalip unun yutnon egipgut bisapmon minjat aminyo da binapmon egipgut.
- 61 Mani yum pindagakwan Sanjek Sanjek Kinam uwal da abidawit. Unun tamo timon tapminni gat ae tilimni unudon tagit.
- 62 Minjat amin kabini do butjap nandanek yum pindagakwan uwal da emat agak siba ban dapba kimakgwit.
- 63 Monji bulagi emat madepmon kimagakwa minjatjok wili mini, do amin dima pawit.
- 64 Uwal da mukwa sogok amin dapba kimagakwa minjatni da bupmi kunamyo ani dakon bikbik dima tan yomgut.
- 65 Amin da dipminon da pidon unuden Amin Tagi pidagit. Ae amin tebai wain morapmi nanek pokgon da don pidanek yan tidon unun da tilak Yawe pidagit.
- 66 Anek uwal gat emat anek yolban kin mudawit. Pabin yopmanjakwan mayaktok toktok teban pawit.
- 67 Mani Josep dakon babikni dima manjigit.
- 68 Unun Juda amin kabi gat ae Saion Kabap iyi but dasi galak tan imisak unun ban manjigit.
- 69 Yutni telagi unun kabapmon agit. Kwen kundu wasagit, ae miktim wasagit da tebai tomal, unuden yutni anteban aban tebaisi toktogisi tokdisak.
- 70 Pinj kop da oman amini Dewit manjinek sipsip kila agiron nan abidagit.
- 71 Sipsip kila agiron nan abidanek yipban amin kabini Jekop dakon kila amini dagagit. Pinj kop iyi dakon amin kabini Israel kila agit.
- 72 Dewit but dasi nandanek kilani tagisi agit. Anek tagisi timik panjigit.

79

Israel amin Pinj kop da panpulugosak do bisit awit

Asap dakon kap kinda.

- 1 Pinj kop, Amin Nwaknwarri Kabi gak da miktimon kili aben da minjat amin kabigo nin gat emat an. Yutgo telagi unun anupbal aba telagi dima tagit. Anek Jerusalem obisi anupbal awit.
- 2 Telagi oman amingo dapmanek bumjotni yo isali yan nandanek yum pindagakwa sinjin gat ae jon pinan gat da giptimni non.
- 3 Minjat amingo dapmanakwa yawi da tagal kinjek Jerusalem pak pukwan. Ae bumjotni wayitni amin kinda dima egisak.
- 4 Miktim nin da kapmatjok ton unun dakon amin da yansul an niman. Miktim morap nin pangwasinjek tan anan kwan unun da yansul madepsi an niminek gen mayagisi yan niman.
- 5 Yawe, bisap nian da butjap nandan nibi? Gak toktogisi butjap nandan nimdisal bo? Gepman dekgiman do butjapgo kindap da yan sonjek dima kimotdisak, ma?

- 6 Gak miñat amin kabi dima gawak gamañ ae mango yanjek bisit dima an amin unun do butjap nandaki.
- 7 Unun amin kabi da miñat amin kabigo Jekop dapba kimakgwit, anek miktimni obisi anupbal awit.
- 8 Babiknin da anpak yokwi awit unun do yo yokwi dima an nibi.
Abisok nin yokwisi ekwaman do bupmi nandan niminek tepmisi panpulugoki.
- 9 Pinjop, gak yokwikon ban timit timit Pinjopnin.
Man madepgo do nandanek nin panpuluganek diwarinin wiririkgi.
- 10 Amin Nwakñwari Kabi da nin do yan yon, “Pinjopni dukon egisak?”
Unun tagi dima. Uwal da oman amingo dapba kimakgwit, do yawinin dakon kobogi do gak da Amin Nwakñwari Kabi yo yokwisi an yomñjaki gandak do nandan.
- 11 Dam tebanon ekwan amin dakon kunamni nandaki.
Anek tapmim madepgokon da uwal da amin dapba kimotni dosi kili yawit, unun yokwikon ban timikgi dosi nandisat.
- 12 Uwal nin da kapmatjok ekwan unun da gak do gen yokwisi yawit, do Amin Tagi anpak yokwini dakon kobogi yomñjaki kosiri 7 yan asak.
- 13 Yan anjaki miñat amin kabigo, sipsip kabigo, nin toktogisi ya yan gayinen.
Ae babiknin don altoni unun kisi da mango anjksini.

80

Israel amin Pinjop da panpulugosak do bisit awit

Asap dakon kap kinda. Kap yon amin dakon kila amin da miñat aminyo yoyinban “Sanbek sanbek dakon jareñ tagisi” unun tegon da yoni.

- 1 Israel dakon Sipsip Kila Amin, gak Josep dakon amin kabi sipsip ban yan kosit yolisal.
Bisitnin nandan nibi.
Anjelo madep serabim bamot da binapmon kila amin madep yigek tilingo miñat amin kabigo do yolinbi pindatni.
- 2 Epraim ae Benjamin ae Manase da bikbigon tapmim madepgo noliki.
Abin nin yokwikon ban timikgi.
- 3 Pinjop, kalip egip egip tagisi egipguman unun aego anjaluk abi.
Butgo ninon yipmanek yo tagisi an nibi.
Anek yokwikon ban pulugan nipbi.
- 4 Yawe Pinjop Tapmim Ami, miñat amin kabigo bisit gayinakwa bisap nian da butjap nandan yobi?
- 5 Butjap nandan nimanjaki kunam tagapno dabil pakbinin da jap pakbiyonin asak.
- 6 Gak da yum pindagaki amin kabi nin da ilenon ekwan unun da abin nin dakon miktim abidok do emat an.
Uwalnin da yansul an niminek yanjan niman.
- 7 Pinjop Tapmim Ami, kalip egip egip tagisi egipguman unun aego anjaluk abi.
Butgo ninon yipmanek yo tagisi an nibi.
Anek yokwikon ban pulugan nipbi.
- 8 Kalipsigwan gak wain nap kinda Isip miktimon nan anjagul.
Anek on miktimon amin kabi yolbi kinakwa wain nap unun kwaokgil.
- 9 Miktim unun garam anek kwaokbi kwanek geli dubagisi pigiwit.
Pigakwa madepsi kwanek miktim kisi ilimikgit.

- 10 Anjek kabap anjyongam anjek unjun dakon kilinj da sida kindap madepsi unjun kisi witjigit.
- 11 Unjun dakon kilinj da tap madep Mediterenian da aripmon kiwit.
Ae teri kinda do gigi da kwanjek pakbi madep Yupretis da aripmon kiwit.
- 12 Gak mibili nido wain pi dakon dam tuwilgil?
Yan agil do amin da kinj ap anjek bami panj.
- 13 Jon bit da abinj panjupbal an, ae jon kilap da nonj.
- 14 Pinjkop Tapmim Ami, ninon tobil apbi.
Kwen Kokupmon da ninon sijtanjbi pinjakwan wain pi do kilani abi.
- 15 Gak da gaga da tapmimon nin kwaokgil, do abisok abinj nin panjapulugoki.
Nin wain nap bulagi yombek banj gak da panjteban abi tebaisi awit.
- 16 Uwalnin da mandan kindapmon kili sowit, do gak da butjap nandan yominek panjupbal aki.
- 17 Mani, minjat aminyo nin gaga do manjigil, ae gak da abi madepsi taganek teban tagimanj, do panjapuluganek kilanin aki.
- 18 Yan aki kanj, nin gak dima gepmanj detneņ.
Gak da panjapuluganbi tagi egek bisit anj gaminek mango awiginerj.
- 19 Yawe Pinjkop Tapmim Ami, kalip egip egip tagisi egipgumanj unjun aego anjaluk abi.
Butgo ninon yipmanjek yo tagisi anj nibi.
Anjek yokwikon banj puluganj nipbi.

81

Jap noknok bisap madep dakon kap

Asap dakon kap kinda. Kokup pap Gat dakon gita tidanek yogogi.

- 1 Pinjkop panjapulugoknin do kisik kisik kap kinda yoneņ.
Jekop dakon Pinjkop do kisik kisik kap yoneņ.
- 2 Kap yoni. Tambarin tidanek, gita gat ae kulele gat kisi tidoni.
- 3 Kanek kaluk abisak bisapmon kweņ pisoni.
Kanek binap tanjakwan Pinjkop gawak imim bisap madepmon kweņ pisoni.
- 4 Yan aneņ do Jekop dakon Pinjkop da Israel amin nin do gen teban unjun ningut.
- 5 Kalipsi Isip amin pabinj yopgut bisapmon, Pinjkop da gen teban unjun Israel amin nin do ningut.
- 6 Nak amin kinda tekni dima nandisat unjun da gen yanban nandisat.
Unjun da yanj yosok,
“Nak yo jigi morap ji da kwapmon tawit unjun kukwanj yopgum.
Ae miktim simil gok panjapulugoko mibilikon yopba tanjakwa pi teban sanbejek dima awit.
- 7 Jigikon egek bisit nayinba puluganj depgum.
Gikwem kiririnj yosok unjungwan da bisitji nandagim.
Nak Meriba pakbikon nandan gadatji pindat do anjek ji panjekwalgim.
- 8 “Nak dakon amin kabino, nawa dayiko nandabit.
Israel amin, nak dakon gen nandanek guramitni do madepsi nandisat.
- 9 Ji miktim njakwari dakon kokup kidatni dima yolni, ae dima gawak yomni.
- 10 Nak kalongin ji dakon Yawe ae Pinjkopji egisat.
Nak naga Isip miktimon banj ji timik panjopgum.
Gen kagasi antan kinjakwa upmokeņ.

- 11 “Mani babikji da nak dakon gen nandak do dima galak tawit.
Asisi, Israel amin nak dakon gen guramit do dima galak tawit.
- 12 Do yum pindagapbo kwen wigik anpakni yolek galak toknikon yo awit.
- 13 “Nak minjat aminyo da geno guramik kimotni dosi nandisat.
Ae Israel amin nak dakon galaktok yol kimotni do nandisat.
- 14 Yanj ani kanj, nak da uwalni tepmisi pabij yopdisat.
Anej uwal gat emat wamanjek pabij yopbenj.
- 15 Anjapbo minjat aminyo nak do nandaba yokwi tok anj, unjun madepsi pasal
nimnimik namni.
Anjakwa toktogisi yo yokwisi anj yobenj.
- 16 Mani nak da ji do bret galagisi, ae kabanj kok koron nani dabenj, anjapbo
butji tugokdanj.”

82

Pinjkop unjun kila amin madep mibiltogi

Asap dakon kap kinda.

- 1 Pinjkop unjun Kwen Kokup muwut muwut madep dakon mibiltok amin
yikdak.
Miktim morap dakon kila amin da muwugakwa nandak nandakni kok-
winikdak.
- 2 Anej yanj yoyisak,
“Ji bisap nianj da gen kokwin pi gulusuj ani?
Ji yokwi pakpak amin nido panjapulugonj?”
- 3 Ji yoni mini amin ae monji datni kimakbi panjapulugoni.
Anej jigij panjek yokwi ekwanj amin unjun panjikutnoni.
- 4 Amin yokwi ekwanj ae yo do wadanj amin unjun yokwi pakpak da kision
banj puluganj timigek panjapulugoni.
- 5 Ji pilin tukgwan agek nandak nandakji minisi, do miktimi miktimi amin
anjpak kilegi dima anj.
- 6 Nak gen yanj yosot, ‘Ji pinjkop ekwanj.
Ji Pinjkop Wukwi Madep dakon monjini ekwanj.
- 7 Mani amin morap kimokgonj jiyoyanjanj gin kimotdanj.
Kila amin morap kimokgonj jiyoyanjanj gin kimotdanj.’”
- 8 Pinjkop, minjat amin morapyo unjun gak dakon gin, do abinj miktim amin
morap gen kokwin anjyobi.

83

Asap da Israel amin dakon uwalni Pinjkop da dapban pasilni do bisit agit

Asap dakon kap kinda. Kap on Pinjkop gawak imim dakon kap.

- 1 Pinjkop, gak gen mapmit dima abi.
Gak isal dima yikgi.
Pinjkop, gak isal dima egipbi.
- 2 Pindakgi. Uwalgo emat wasanek anj.
Gak do nandaba yokwi tok anj amin kwen wigik anjgamanj.
- 3 Unjun pasili egek minjat amingo yokwi anj yom do gen yanj panjeban anj.
Gak da minjat amingo unjun kilani tagisi asal, mani uwal unjun panjupbal
ak do muwugek gen yonj.
- 4 Unjun da yanj yonj, “Kili kino!
Israel amin dapno pasil mudanjakwa, amin da sanjbenjek dima nandanj
yomni.”

- 5 Piŋkop, unjun amin gak abin gep do but kalon an.
 6 Idom amin, ae Ismael amin, ae Moap amin, ae Akri amin,
 7 ae Gebal amin, ae Amon amin, ae Amelek amin, ae Pilistia amin ae Tair amin, unjun miktim morap dakon amin da yo unjun ak do nandan.
 8 Siria yo kisi unjun gat muwukgan.
 Unjun amin tapmimi ton kabi unjun Lot dakon babini kabi panpulugon.
 9 Unjun amin kabi da gak anupbal ak do but kalon an, do kalip Midian amin do agil, bo pakbi madep Kison unjudon Sisera amin gat Jabin amin gat do agil yan gin unjun amin panupbal abi.
 10 Unjun bisapmon gak da kokup pap Endo unjudon panupbal abi bumjotni miktimon tanjek miktawit.
 11 Kalip kila amin bamot Orep gat ae Sep garon agil unjuden gin emat amini dakon mibiltok amini panupbal aki.
 Kila amin madep bamot Seba gat ae Salmuna garon agil unjuden gin kila amini pabin yopbi.
 12 Unjun amin da yan yawit,
 “Piŋkop dakon sipsip upmot miktimni nin do anawatnen.”
 13 Piŋkopno, miktimon kimbaban ban yan uwalgo wiririkbi kini.
 Mirim da wit dakon gimpi pisonba kwan unjuden wiririkbi kini.
 14 Kindap da koron soson, ae ilen gurigi ton da madepsi soson,
 15 yan gin gak da sikak mal kiririnyo madepsi yipbi abinjan unjun amin kabi yolban pasal kini.
 Ae unjun da pasolni do mirim madepsi yipbi kisak.
 16 Yawe, pabin yopmanjaki mayaktok madepsi pani.
 Anjek gak tapmingo madepsi yan yokdan.
 17 Pabin yopmanjaki toktogisi pasal kimotni do nandisat.
 Panmayak anjek dapbi kimotni dosi nandisat.
 18 Yan anjaki unjun da gak kalongin Yawe ae Piŋkop Wukwisi egek miktim morap kisi kila asal yan nandan gamni.

84

Amin kinda da Piŋkop dakon telagi yut do galak tagi

- Kora amin kabi dakon kap kinda. Kokup pap Gat dakon gita tidanek yogogi.
 1 Piŋkop Tapmim Ami, gak dakon yut tilimi ton galagisi.
 2 Nak unjudon egip do but dasi madepsi galak tosot.
 Galak tok morapno kisi gak dakon yut do tosok.
 Giptim ae nandak nandakno kisi da Piŋkop egip egipmi ton gak do kisik kisik kap yosot.
 3 Yawe Tapmim Ami, gak Kila Amin Madepno ae Piŋkopno.
 Bibagap ae bibagap giman da gak dakon alta da kapmatjok yutni anjek pudigi kila amal.
 4 Minjat aminyo gak da yutnon ekwan unjun kisik kisik anjek bisapmi bisapmi mango awigigi do kap yon.
 5 Minjat aminyo gak dakon tapmim timigek Saion Kabapmon wigik do but dasi galak ton, unjun kisik kisik tagi ani.
 6 Miktim kinda mani Miktim Kunam Pakbi Kulduk Giban, unjudon kinakwa unjun miktimon pakbi gapma morapmi noman ton.
 Anakwa sikak manakwa pakbi gapmakon wiŋon.
 7 Unjun amin kosit agek tapmim kaluk sigin panj.

- Unun Saion kin Pinjkop da inamon altokdan.
- 8 Pinjkop Yawe Tapmim Ami, bisitno nandaki.
Jekop dakon Pinjkop, mirak pak yanjsi yopmanjek geno nandaki.
- 9 Nin dakon kila amin madep do koki.
Pasiknin da yan nin dam anek kilanin tagisi asak.
Yawe, gaga kila amin madep egipjak do manjigil, do yo tagisi an ibi.
- 10 Nak gildat kalon kindagin gak dakon yut da yomakon egipben kan, unun da tagisisi asak.
Unun da gildat 1 tausen timi dukon egi egi asat unun yapman mudosok.
Nak oman amin pinbisi egek Pinjkopno dakon yoma kagakon yoma kila agak amini egip do but dasi galak tan kimokdot.
Mani amin yokwi da yutnon egip do dima galak tosot.
- 11 Nido Yawe unun panjutnok aminin ae tenjtenjin.
Unun da nin do yo tagisi an niminek man madep nimisak.
Kilegi akwan amin do yo tagi yom do dima panjutnosok.
- 12 Yawe Tapmim Ami, minjat aminyo gak nandan gadan gaman amin unun kisik kisik tagi ani.

85

Pinjkop da amin kabini kila asak do amin kind da bisit agit

Kap on Kora amin kabi dakon kap. Kap yon amin dakon kila amin do mandabi.

- 1 Yawe, gak da miktimgo ae amin kabigo Jekop nin panpuluganaki kalip tagisi egipguman abisokyo kisi yan gin anaki tagisi ekwaman.
- 2 Amin kabigo nin yokwi morap agiman dakon diwarinin unun wiririk nimgul.
- 3 Gak kalip nin do butjap nandagil unun nandabi magit.
Nin do japmisi nandagil, mani kulabik anek butgo magit.
- 4 Pinjkop, yokwikon ban timit timit aminin, kalipsi nin tagisi egipguman abisok panjaluk abi yangin egipnen.
Butjap sanberjek dima nandan nibi.
- 5 Bisap mudok mudogi mini butjap sigin nandan nimin wigikdisal?
Babikon da babikon yan gin tan anan wigikdisak?
- 6 Minjat amin kabiyogo aego panjeban abi nin kisik kisik anek gak anjisinin.
- 7 Yawe, gak asisi mudok mudogi mini nin do but dasi galak tan nimisal unun dakon bami nolirbi koney.
Yokwikon ban timigaki tagisi egipnen.
- 8 Nak Pinjkop Yawe da gen yosok unun do mirak pakyanjsi yopmandat.
Nin da anjak yokwi kalip agimanon tobil dima piginen kan, unun iyi dakon telagi amin kabini nin but yawot nim do yosok.
- 9 Asisi, amin Pinjkop do pasal iman unun yokwikon ban timitdisak.
Anjakwan tilimni miktimninon tokdisak.
- 10 Unun bisapmon amin da amin do but dasi galak tan yominek anpak tagisi an yomdan.
Yan anek kilegisi egek but yaworon da tagisi egipdan.
- 11 Miktimon Pinjkop but dasi yolyol anpak miktimgwan da pawinban pisanjek kwokdisak.
Ae Kwen Kokup da anpak kilegi sintanban miktimon pikdisak.
- 12 Asisi, Yawe da yo tagisi niminjakwan miktimnin da jap morapmisi panalon akdisak.
- 13 Yawe apjak dakon kosit yul im do kan, amin da anpak kilegi aba kanek unudon tagi apjak.

86

Amin kinda Pinjkop da anpulgusak do bisit agit

Dewit dakon bisit kinda.

- ¹ Yawe, nak wadak wadak amin, do bisitno nandanek anpulgoki do nandisat.
- ² Yokwikon nan abidanaki dima kimokgen, nido nak gak nan goldat.
Nak oman amingo, gak nan nandan gadan gamisat, do anpulgoki.
- ³ Amin Tagino, nak gildat kinda kalonj gak do bisit asat, do nak do bupmi nandanj nabi.
- ⁴ Amin Tagi, nak gak dogin bisit asat, do oman amingo nak do kisik kisik nabi.
- ⁵ Amin Tagi, gak tagisisi, diwarinin wiririk nimisal.
Gak minjat aminyo bisit gayañ unun but dasi galak tanj yomisal.
- ⁶ Yawe, gak bisitno do mirak pakyañsi yopbi.
Nak do bupmi nandanj nabi do yanj tidosot.
Yanj ilitno nandaki.
- ⁷ Nak gak do yanj tidosot bisapmon anpulgusol, do jigi pakerj bisapmon gak do bisit abeñ.
- ⁸ Amin Tagi, pinjkop gak yombem di mini.
Gak da kisi morap yapmanjal.
Ae amin kinda da wasok tapmimi tonj asal unudenj kinda aripmi dima asak.
- ⁹ Amin Tagi, minjat amin kabi morap gak da wasagil, unun da abinñ njwakbenj anj gaminjek gak dakon man awigikdanj.
- ¹⁰ Nido, gak kalonjin tapmingo madep ae gak dagin yo masi masimisi asal.
Gak kalonjin Pinjkop bamisi.
- ¹¹ Yawe kositgo kilegi do nayinñ dekbj gengo bamisi yolek egipbenj.
Nayinñ dekbj gak dogin nandanj egek mango awigikenj.
- ¹² Amin Tagi Pinjkopno, nak but dasi gak anksikenj.
Toktogisi mango anksisinñ wigikenj.
- ¹³ Nido gak nak do madepsi but dasi galak tanj namisal.
Kimoron nanj puluganñ nepbi gapmagwan dima pigigim.
- ¹⁴ Pinjkop, kwen wigik amin da nak nit do abanj.
Unun amin yokwi bupmini mini da nak nikba kimokgenj do abinñ muwukganj.
Unun manji gaminjek gengo dima guramikanj.
- ¹⁵ Mani Amin Tagi, gagon bupmi ae nandanj yawotyo tugagit da tosok.
Gak butjap tepmi dima nandisal.
Gak nin do but dasi galak tanj niminjek gengo anjeban anjek nin panpulguanñ wigisal.
- ¹⁶ Tobil nagon abinjek bupmi nandanj nabi.
Menjo da kalip gak dakon pi agit, abisok monji nakyo kisi pigo asat, do nak dakon but anjeban anjek yokwikon nanj puluganñ nepbi.
- ¹⁷ Yawe, gak da nak do but dasi galak tanj namisal unun dakon tilak kinda nolijnbi kokenj.
Yanj anjaki uwalno da gak da nak anpulgukanñ anjeban asal unun kanj nandanjo anjek anpak yokwini dakon mayagi pani.

87

Jerusalem do kisik kisik awit

Kora amin kabi dakon kap kinda. Kap on Pinjkop gawak imim dakon kap.

- ¹ Pinjkop da kokup papni telagi kabapmon agit.

- 2 Yawe da Israel miƙtım dakon kokup morap do galak tosoƙ, mani Jerusalem do madepsi but dasi galak tosoƙ.
- 3 Piƙkop dakon kokup pap dakon miƙat aminyo, ji nandani, Piƙkop da yo tilimi toƙ tagisi jikon asak.
- 4 Piƙkop da yaƙ yosok, “Namin amin da nak dakon gen guramiƙdak, uƙun manjiken bisapmon, Isip ae Babilon kisi manjiken.
Aƙek Piliſtia, Tair ae Itopia do yaƙ yokdisat, ‘Uƙun yo kisi Jerusalem amin gin.’
- 5 “Nak Jerusalem do yaƙ yokdisat, ‘Uƙun miƙat amin morap kisi dakon kokup pap.’”
Ae Piƙkop Wukwisi da Jerusalem anƙpuluƙanban tebaisi tokdisak.
- 6 Yawe da amin diwari dakon man mandakdisak.
Aƙek paƙmuwugek Jerusalem miƙat aminyo gat kisi manjikdisak.
- 7 Aƙakwan miƙat aminyo uƙun kap yaƙek kisik kisik aƙek yaƙ yokdan,
“Jerusalem, gak yo tagisi morap ninon toƙ uƙun dakon mibiſisi.”

88

Amin kinda Piƙkop da anƙpuluƙosak do yaƙ tidagit

Eman uƙun Sera kabikon nani kinda da kap on mandagit. Kap on do Maskil yaƙ yoƙ. Kora amin kabi da Piƙkop gawak imiƙek kap on yoƙ. Kap yoƙ amin dakon kila amin da miƙat aminyo yoyinban “Malat Leanot” uƙun tegon da yoni.

- 1 Piƙkop, Yawe, gak paƙpuluƙokno.
Gildari ae kalbi gak do yaƙ tidosot.
- 2 Bisitno nandaki.
Anƙpuluƙoki do yaƙ tidosot,
- 3 nido jigi morapmi nagon noman taƙ naminaƙwa pali kimokdot.
- 4 Amin diwari da si kimot do an, nak uƙun yombem.
Tapmimno kisisi mudan.
- 5 Nepman degakwa amin kili kimakgwit gat kisi ekwaman.
Amin da amin kinda aƙakba kili kimakgit da kimakbi tamokon tosoƙ, nak uƙun yombem.
Amin wagilsi inƙan yomiƙek sanberjek dima paƙpuluƙokdisal uƙun yombem.
- 6 Mabi gapma dubagisi kidagisikon kili pigigim, da pilin tuksigwan egisat.
- 7 Butjapgo da obisi abin nepgut.
Tap idap da yaƙ tamaligek wutjinban tagim.
- 8 Gak da yopbi notnoni da manji namgwit.
Gak da nepbi nak amin yokwisi daganapbo madepsi pasal naman.
Uƙun da tebai abidanaƙwa aripmi dima puluƙan kiken.
- 9 Nak jigi paƙapbo dabilno yokwi tanakwan tagi dima siƙtosot.
Ae gildari gildari kisitno paƙenagek gak da anƙpuluƙoki do bisit asat.
- 10 Gak wasok tapmimi toƙ amin kimakbi paƙpuluƙok do aƙek asal, ma?
Amin kili kimakgwit da pidaƙek mango awikwan, ma?
- 11 Ae kimakbi tamokon kili pakgwit kabi da gak da but dasi galak taƙ nimisal yaƙ di yoƙ bo dima?
Si tasik togi tamokon da gak da kilanin tagisi asal yaƙ di yoƙ bo dima?
- 12 Piliƙ tuk tamogwan ekwan amin da wasokgo tapmimi toƙ uƙun di pindakgan?
Amin gak da kili inƙan yomgul tamokon ekwan uƙun da anƙpakgo kilegi di pindakgan?

Unjun dimasi!

- 13 Yawe, nak gak da anpulgoki do yan tidosot.
Nak wisa dagokdo morap gak do bisit asat.
- 14 Mani Yawe, nido manji namisal?
Nido pasil namisal?
- 15 Monji bulagi egipgum bisapmon da wiŋ abisok egisaron, jigi panek kili unjunjok kimotdisat.
Gak da yo yokwisi pasol pasolisi an naminjaki tapmimno mini asak.
- 16 Yawe, butjapgo da wutjin namisak.
Gak da obisi nige obisi anupbal asal.
- 17 Gildat kinda kalon nak do yan asal.
Pakbi da igek miktim morap kisi wutjisak, unjun da tilak amin da nak angwaseŋ.
- 18 Gak da abi notno tagisi nepman dekan.
Nagon pilin tuk dagin toso.

89

Israel amin jigi bisapmon kap on yogogi

Etan unjun Esra amin kabikon nani kinda dakon kap. Kap on do Maskil yan yon.

- 1 Yawe, gak da amin do but dasi galak tan yomisal, unjun do nak toktogisi kap yoken.
Gak gengo anteban anek nin tagisi panpulgoso unjun dakon geni babikon da babikon yan tenjenken.
- 2 Gak toktogisi nin do but dasi galak tan nimisal unjun dakon geni yan tenjenan wigiken.
Gak gengo anteban anek nin tagisi panpulgoso.
Unjun anpak kundu da tebai toso unuden toktogisi tokdisak.
- 3 Gak da yan yagil,
“Naga dakon amino manjinek unjun gat sanbek sanbek kili agim.
Oman monjino Dewit unjun do yan teban tok kili agim.
- 4 Anek yan iyigim, ‘Israel dakon kila amin madep noman tan noman tan ani unjun gak da kabikon dagin noman tokdan.
Babikon da babikon gak da kabikon nani kinda da kila amin madep yiyit tamokon yitdisak.”
- 5 Yawe, Kwen Kokup anelo gak da yo tagisi agil unjun do kap yanek mango awikwan.
Gak da gengo guramikdal unjun do nandanek kap yon.
- 6 Nido Kwen Kokupmon Yawe gak yombem kinda mini.
Anelo kinda gak yombem mini.
- 7 Anelo dakon kila amin da muwukganon Pinjop do si pasolgon.
Unjun anelo kabi angwasiŋek akgan unjun masi masimi, mani Pinjop da unjun kabi si yapmanek wafil masi masimisi.
- 8 Pinjop Tapmim Ami, gagon tapmim madep toso unuden amin kinda mini.
Toktogisi gak kulabik dima anek gengo guramik kimokdol.
- 9 Gak da tap idap tapmimi ton unjun kila asal.
Tap idap si pidosok bisapmon gak da abin yipmanjaki wayin dima asak.
- 10 Gak da Isip dakon tapmim madepni tuwilek obisi anupbal agil.
Anek tapmim madepgokon da uwalgo pabin yopgul.

- 11 Kundu gat mi¹tim gat un²un gak dakon gin.
Gak da mi¹tim gat yo morap un²udon ton³ gat wasagil.
- 12 Gak da not tetgin dakon mi¹tim wasagil, ae saut tetgin dakon mi¹tim kisi wasagil.
Flen⁴ Tabor gat ae flen⁴ Emon gat gak do kisik kisik an⁵ek kap yan⁶ gamamal.
- 13 Yawe, gak tapmi⁷ngo madepsi.
Tapmi⁷ngo pida⁸n⁹bisi.
- 14 Gak kila amin¹⁰ madep egek an⁵pak kilegik¹¹on da amin¹⁰ kilani an⁵ek gen kokwin pi kilegisi asal.
Gak mi¹nat amin¹⁰ do but dasi galak tan¹² yomi¹³nek gengo an⁵teban an⁵ek tagisi pan¹⁴pulugosol.
- 15 Amin¹⁰ gak gawak gami¹⁵nek kap yan⁶ gama¹⁶n un²un kisik kisik tagi ani.
Yawe, amin¹⁰ morap gak da in¹⁷amon ten¹⁸tenjigokon akwan¹⁹ un²un kisik kisik tagi ani.
- 16 Un²un amin¹⁰ an⁵pakgo kilegi do gildat kinda kalon²⁰ un²un do nandan²¹ek kisik kisik an⁵ek mango an⁵kisan²².
- 17 Gak kalon²⁰gin teban toknin, ae gak do kisik kisik madepsi nandan²¹an.
Nin do nandan²¹ yawok nimi²³nek pan¹⁴pulugan²⁴aki emaron teban toman²⁵.
- 18 Asisi, Yawe un²un pasiknin²⁶ egi nimisak.
Gak Israel amin¹⁰ nin dakon Pin²⁷kop Telagisi nin da kila amin¹⁰ madepnin ningul.

Pin²⁷kop da Dewit do yan⁶ teban tok agit

- 19 Kalipsigwan oman amin kabigo tagisi do dipmi²⁸n yoligil, an⁵ek yan⁶ yoyigil,
"Nak da emat amin¹⁰ tagisi kinda kili manjigim.
Nak da mi¹nat aminyo da binapmon nan²⁹ kila amin¹⁰ madep egipjak do abidagim.
An⁵ek kila amin¹⁰ madep dakon pelit kinda busun³⁰ikon yipman imgum.
- 20 Nak da oman amino Dewit kili manjigim, an⁵ek yipbo ji dakon kila amin¹⁰ madep dagagit.
- 21 Nak tapmi⁷mno yipbo un²un gat toktogisi egipdamal.
Nak dakon tapmi⁷m da aban teban tokdisak.
- 22 Uwalni da emaron ari³¹pmi³² dima abin³³ yipni.
Ae amin¹⁰ yokwi da ari³¹pmi³² dima abin³³ yipni.
- 23 Nak da uwalni baman³⁴ yomdisat, an⁵ek amin¹⁰ nandaba yokwi tan¹² imni amin¹⁰ dapbo kimotdan³⁵.
- 24 Nak da but dasi galak tan¹² imin³⁶ kimagek un²un gat toktogisi egipdisat.
Uwal gat emat wamni bisapmon nak da an⁵pulugan²⁴apbo pabin³⁷ yopdisak.
- 25 Nak da mi¹timni abo tap idap Mediterenian un²udon da wasan³⁸ek kin³⁹ pakbi madep Yupretis da ari³¹pmon kikdisak.
- 26 An⁵ek Dewit da yan⁶ nayikdisak, 'Gak Datno ae Pin²⁷kopno.
Gak da tip tebano egek toktogisi an⁵pulugosol.'
- 27 Nak da manjiko monjino mibiltogi dagosak, ae kila amin¹⁰ madep mibiltogi dagan⁴⁰ek mi¹timon kila amin¹⁰ madep morap yapman mudosak.
- 28 Nak toktogisi but dasi galak tan¹² imin³⁶ kimotdisat.
An⁵ek un²un gat san⁴¹bek san⁴¹bek an⁵apdo san⁴¹bek san⁴¹bek un²un toktok teban tan¹² wigikdisak.
- 29 Toktogisi un²un da kabikon kinda da kila amin¹⁰ madep egi egi akdisak.
Kundu da toktogisi tosok un²un da tilak, un²un da kabikon kila amin¹⁰ madep kinda da toktogisi Israel amin¹⁰ kila akdisak.

- 30 “Mani babini kabi nawa geno pabij yopni, ae nak dakon gen dima yolni kan,
- 31 bo ae geno do manji iminek gen tebano dima guramitni kan,
- 32 yokwini do nandanek baljokdisat.
- 33 Mani unun bisapmon kisi nak Dewit but dasi galak tan imdisat.
Anek dima yipmanj dekger, ae unun do yan teban tok agim unun dima anjsun aberj.
- 34 Nak unun gat sanbek sanbek agimak dima kirinjikgen, ae geno kulabik kinda dima aberj.
- 35 Nak Dewit do yan teban tok agim.
Nak telagisi, do top dimasi yosot.
- 36 Babikni kabi toktogisi egi wugikdan.
Gildat da tosok unun da tilak unun dakon diwatni da minjat aminyo bisap dubagi kila akdan.
- 37 Kanek da kundukon tosok, unun da tilak toktogisi yan egi wigikdan.”
Uwal da kila amin madep abij yipgwit bisapmon kunam tagwit
- 38 Mani abisok kila amin madep manjigil unun do butjap nandan imisal.
Kili yipmanj dekgil, anek manji ingul.
- 39 Oman amingo gat sanbek sanbek agimal unun panjadagail.
Gak da kila amin madep pelitni mabi miktimon manek yo isali agit.
- 40 Gak da kokup papni dakon dam kili tuwilgil.
Yutni tebaisi unun kili tasik tawit.
- 41 Minjat amin morap kapmatjok akwan unun da yo kabini kabo timikgan.
Ae amin kapmatjok ekwan da yansul an iman.
- 42 Gak da yum pindagaki uwal da emaron abij yipgwit.
Yan anjyominjaki kisik kisik awit.
- 43 Gak da abi emat amini emaron dima teban tawit, anek emat bisapmon dima anpulugagil.
- 44 Gak da abij yipgul da kila amin madep sanbenek dima egisak, ae sanbenek minjat aminyo kila dima asak.
- 45 Gak da abi amin pelanj tepmisi asak, anek mayaktok madepsi da wutjin imisak.

Pinjop da panpulugosak do bisit awit

- 46 Yawe, gak bisap nianj da pasildisal?
Toktogisi, ma?
Bisap nianj da butjapgo kindap da yan tebai sosak?
- 47 Yawe, nin bisap pisipmisok gin ekwaman, do nandan nibi.
Gak da nin wasagil, mani mibili mini ekwamanj da kimak mudokdamanj.
- 48 Namin da toktogisi egek aripmi dima kimotjak?
Namin da tebaisi egek kimakbi tamokon aripmi dima kisak?
Amin kinda minisi.
- 49 Amin Tagi abisok nin dima galak tan nimisal, ma?
Dewit gat yan teban tok anek nin but dasi galak tan nim do yagil unun nianji?
- 50 Amin Tagi, oman amingo nak do nandaki.
Amin da nak do yansul an naman.
Amin Nwaktjwari Kabi dakon manji gen yokwini dakon jiggi imekdat.
- 51 Yawe, gak da nak kila amin madep manjigil, mani uwal da yansul an naman.
Dukwan dukwan morap kisas yansul an naman gin.
- 52 Nin Yawe dakon man toktogisi awigi kimotnenj.

Uñun asi.

PAPIA 4

(Kap 90-106)

90

Piñkop gat amin gat dakon gen

Kap on Piñkop dakon pi amini Moses dakon bisit.

¹ Amin Tagi, gak nin dakon yutsi yombem.

Kalip babaknin gagon egipgwit, ae abisokyo kisi, nin yan gin gagon ekwaman.

² Kalipsigwan ae don kisi toktok teban egipgul da egisal.

Kabap morap dima noman tawit, ae miktimon yo morap dima wasagil, mani gak kili egipgul.

³ Gak da yan yosol, "Minjat aminyo ji aesi miktim dagoni."

Yan yanek minjat aminyo abi kimagek ae miktim dagon.

⁴ Gak da bilak 1 tausen uñun bisap pisipmisok gildat kalongin, apma gildat egapno tepmi mudak uñun yombem gin yan kosol, ae emat amin da kalbi bisap pisipmisok kila an uñun da arip gin.

⁵ Pakbi da igek amin timik panabikwa kimokgon, unuden gak da amin abi kimokgon.

Bisap pisipmisok ekwan, uñun dipmin yombem gin pindakgan.

Uñun jon yombem da wisa dagokdo kwan

⁶ madep tanek tilimni yopmangan, mani pilindo si kibidan mudon.

⁷ Gak nin do butjap nandisal, do nin panupbal asal.

Gak nin do butjap nandisal, do madepsi pasolgomang.

⁸ Gak da nin dakon yokwi morap kisi pindak mudosol.

Yokwi morap pasili aman, uñun gak da nomansi yopmanjek pindak mudosol.

⁹ Miktimon egipnen bisap morapmon butjapgo da kagagwan ekwaman.

Egip egipnin mudok do anjakwan yanwik anek kimokgomang.

¹⁰ Nin bilak 70 yan da aripmon gin ekwaman.

Ae tapminnin toni kan, bilak 80 da arip tagi egipnen.

Mani uñun bilak morap ekwamanon, nin pi madepsi aman, anek jigi morapmi panalon aman.

Uñun bilak morap tepmisi kin mudanakwa nin tepmisi pasilgaman.

¹¹ Namin da butjap madepgo dakon tapmin uñun nandisak?

Butjapgo uñun madepsi, do amin da gak do pasol pasol madepsi nandani kan, uñun da tagi asak.

¹² Niyin dekbi on miktimon bisap dubagi dima egipdaman yan si nandanen.

Yan aki kando nandan kokwin tagisi ban panek egipnen.

¹³ Yawe, butjapgo bisap nian da sigin tosak?

Oman amingo nin do bupmi nandan nibi.

¹⁴ Wisa dagokdo but dasi galak tan nimanaki butnin kadimisi tosak.

Yan anjaki miktimon egi anjan kinen daman kisik kisik kap yanek tagisi egipnen.

¹⁵ Gildat nian da jigi nimgul uñun da arip kisik kisik nibi.

Ae bilak nian da yokwisi egipguman uñun da arip kisik kisik nibi.

¹⁶ Wasok tapmini ton asal uñun oman amingo nin do nolnibi pindatnen.

Ae tilimgo tagisi minjat monjyonin do yolnibi pindatni dosi nandisat.

¹⁷ Amin Tagi Piñkopnin, gisamgo ninon tosak do nandanman.

Ninon tanjakwan pi morap aman unun bami tagisi tosak.
Asi, panjeban anjaki pi aman dakon bami tagisi tosak.

91

Pinjkop unun kila aminin

- 1 Pinjkop Wukwi Madep gat ekwan amin unun Pinjkop Tapmim Ami da yongamgwan egek yik yawot tagisi anj.
- 2 Nak Yawe do yan yosot,
“Gak da dam madepno aripmi dima tuwili egek nak tagisi anjikutnosol.
Gak Pinjkopno.
Egip egipno gagon tosoke yanji nandisat.”
- 3 Pinjkop da kilago tagisi anjakwan paron dima yokwalgi.
Ae gak nagal anjakwan sot teban gagon dima noman toni.
- 4 Pup da pudigi pirigwan wutjan unuden Yawe da tagisi anjikutnosak.
Unun toktok teban kilago anjek pasikgo asak.
- 5 Kalbi binap bo gildat kalba yo yokwisi kinda da anjupbal asak yan do pasol pasol dima abi.
- 6 Ae sot teban kinda da kalbi altan gamjak, bo gildat binap yo yokwisi kinda da gak anjupbal asak yan do pasol pasol dima abi.
- 7 Amin 1 tausen gak da kapmatjok kimagakwa ae amin 10 tausen amin tetgo do kimotni kan, unun yo yokwi gak da kapmatjok aripmi dima apni.
- 8 Dabilgo da si pindagaki Pinjkop da amin yokwi kobogi yokwi yomdisak.
- 9 Yawe Wukwi Madep da yongamgwan egipbi kan,
10 yo yokwisi gagon aripmi dima noman toni.
Ae sot teban gak da yut da kapmatjok aripmi dima apni.
- 11 Kosit morap agipbikon Yawe da anjloni pi yoban kilago akdanj.
- 12 Anjakra kandapgo tipmon tidoki yan do gak kisit da bedan awildanj.
- 13 Gak da laion emari yokwi gat ae tunjon amin emari tonj gat baman misinjtdisal.
- 14 Yawe da yan yosok,
“Amin nak do but dasi galak tan naman unun yokwikon ban timikgen.
Amin nak dakon man do nandanj teban tonj unun panjuktrokenj.”
- 15 Nak do bisit aba bisitni nandanj yobenj.
Ae jigj noman tan yomni kan, nak unun gat egipnenj.
Nak da yokwikon ban timigek man madep yobenj.
- 16 Nak da yokwikon ban timigek egip egipni sanjeko dubagi anjakwan tagisi nandakdanj.”

92

Pinjkop anjksik kap

Kap on Sabat bisapmon Pinjkop gawak iminej yogogi.

- 1 Yawe, gak Pinjkop Wikwisi egisal.
Ya yan yanjek kap yanjek mango anjksinenj kan unun tagisi.
- 2 Wisa dagok morap gak da nin do but dasi galak tan nimisal unun do yan tenjenjok anej kan unun tagisi.
Ae kalbi morap bisapmi bisapmi panpuluganjek dima nipmanj dekdal unun do yan tenjenjok anej kan unun tagisi.
- 3 Gita napmi 10 kabi dakon ae gita napmi morapmi tonj unun ban tidanjek kisik kisik anjek unun dakon yan tenjenjok anej kan unun tagisi.

- 4 Yawe, gak yo tagisi asal unjun do nandanek butno tagisi asak.
Kisitgo da pi asak unjun do nandanek kisik kisik kap yosot.
- 5 Yawe, gak pi tapmimi tonji asal.
Nandak nandakgo unjun ilarisi.
- 6-7 Amin yokwi jon yombem tagi kwan, ae yo morapmi timigek tagisi ekwan.
Mani gak da wagilsi panjupbal akdisal.
Amin nandak nandakni mini ae nandan kokwini tagi dima amin on yo morap do aripmi dima nandan pisoni.
- 8 Mani Yawe gaga kila amin madep toktok teban egi wigisal.
- 9 Yanji nandaman, amin gak do uwal an gaman, unjun kimotdan.
Yo yokwi an amin pabij yopbi birapmigi dukwan dukwan kikan.
- 10 Mani gak da tapmim madep namgul unjun jon bulmakau wili dakon tapmim yombem.
Gak da yo tagisi an namisal, do but galaksi nandisat.
- 11 Dabilno da pindagapbo uwalno tasik tan mudawit.
Mirakno yopmanek uwalno yokwisi dakon kunam wiwik nandagim.
- 12 Amin kilegi unjun silbat da yan madepsi taganek bami tokdan.
Sida kindap Lebanon miktimon ton unjun da tilak tagokdan.
- 13 Amin kilegi unjun Yawe da yutnon kili kwaokbi.
Pinjopnin da yutnon egek madepsi tagon.
- 14 Amin pelan anek bami sigin tokdan.
Tagisi tanek tami dima biripmigi manek kalikaligi sigin tokdan.
- 15 Anek yanji yan tenjenokdan, "Yawe unjun anpakni kilegi gin.
Unjun tip madepnin egisak, ae yokwini kinda dimasi tan imisak."

93

Pinjop unjun kila amin madep egisak

- 1 Yawe unjun kila amin madep egisak.
Kila amin madep dakon imal pasak.
Asi, kila amin madep dakon imal pasak, ae tapmimni unjun madepsi.
Miktim daman unjun wasanjan tebaisi toso, aripmi dima puwen kisak.
- 2 Yawe, gak kila amin madep yityit tamogokon kalipsisgwan kilisi yikgil.
Yo morap dima noman tanakwa gak kilisi egipgul.
- 3 Yawe, tap pakbi madep unjun da madepsi tamalikgan.
Anek wiwik madepsi yanek sulukwan, ae ilerikon tebaisi tidon.
- 4 Mani Yawe, gak dakon tapmimgo unjun pidanbisi.
Tap pakbi madepsi tamalikgan unjun dakon tapmim yapmandak, ae ilerikon tidon unjun dakon tapmim yo kisi yapmandak.
- 5 Gak dakon gen tebango unjun toktogisi tokdan.
Yawe, gak dakon yut dagok dagogi mini telagisi tokdisak.

94

Pinjop da amin yokwi morap pabij yopmanek amin kilegi morap panjuplugokdisak

- 1 Yawe, gak Pinjop, gak da yokwi pakpak amin yokwi an dakon kobogi yomisal.
Do abisok butjapgo yolijaki tilingo koni.
- 2 Miktim daman dakon gen kokwin amin madep pidoki.
Abisok abinek iyi do nandaba wigisak amin dakon anpak yokwini do kobogi yokwisi yobi.
- 3 Yawe, bisap nian da amin yokwi da anpakni do kisik kisik ani?

- 4 Amin yokwi da iyi do nandaba wigakwa anpak yokwini an unun do pibit tidok an.
- 5 Yawe, miñat amin kabi gaga do manjigil, amin da pabiñ yopmanjek jigi madepsi yoman.
- 6 Unun da sakwabat gat, ae miñat monjiyo meñi datni yopman kimakgwit gat, ae amin kokup nwakñwarikon da apgwit da miktinninon ekwan, unun dapba kimokgon.
- 7 Añek yan yon, “Yawe da nin dima nindasak.
Israel amin dakon Pinjkop yo nin da aman unun do nandaba kik dima asak.”
- 8 Nandak nandakji mini amin, mirak yopmanjek butji pisoni!
Ji njugigisi. Ni bisapmon nandan kokwin tagisi amin dagoni?
- 9 Pinjkop da miraknin wasagit, do aripmi dima nandisak, ma?
Ae dabilnin wasagit, do iyi aripmi dima sinjosak, ma?
- 10 Miñat amin kabi egi an an kwan kobogi yokwi yomisak, do ji do kobogi yokwi aripmi dima damjak, ma?
Unun miñat amin morap kisi dakon yoyin detni.
Unun nandak nandakni mini, ma?
- 11 Yawe da miñat amin morap kisi dakon nandak nandak kili nandan mudagit.
Unun nandisak, yo morap ak do nandan, unun bami tagisi dima noman tokdan.
- 12 Yawe, gak da amin kindan anmilip akdo tepmi iminek nawa gengo iyin dekgi kan, unun amin kisik kisik tagi asak.
- 13 Jigi bisapmon gak da yik yawot imisal.
Yanjin egakwan amin yokwi kimagek miktin kagagwan pikwan.
- 14 Nido, Yawe da miñat amini aripmi dima yopman detjak.
Asisi, miñat amin kabi iyi do manjigit unun manji aripmi dima yomjak.
- 15 Ae don anpak kilegikon da gen kokwin akdan.
Anakwa amin kilegi da unun yoldan.
- 16 Namin da nak anpuluganek amin yokwi pabiñ yopjak?
Namin da nak anpuluganek amin gulusun an unun pabiñ yopjak?
- 17 Yawe da nak dima anpulugagit tam, bisap dubak dima kimakbi tamokon pakgin.
- 18 Nak yan nandagin, “Kandapno sagalegi, do kili unun man nitdisak.”
Mani dima. Yawe, nak do but dasi galak tan naminek abidanjaki dima magim.
- 19 Butjik nandagin bisapmon, butno anteban anek anpuluganbi kisik kisik agim.
- 20 Gak kila amin yokwi gat pi dima an.
Unun amin da miñat aminyo anpak yokwi tagi ani do gen teban yopmanjan.
- 21 Unun muwugek amin kilegi panupbal ak do gen yan anteban an.
Ae gulusun dima an amin dapba kimotni do gen yan yoman.
- 22 Mani, Yawe dam madepno aripmi dima tuwili egisak.
Pinjkopno da tagisi anknutnosok.
- 23 Unun anpak yokwi awit dakon kobogi yomdisak.
Yokwini unun nandan yomisak, do dapban kimotdan.
Asi, Yawe Pinjkopnin da obisi panjasik akdisak.

95

Piŋkop anġisik kap

- 1 Apba kisik kisik kap Yawe do yono!
Piŋkop tip madepnin yokwikon baŋ pulugaŋ niŋgut uŋun do nandanek
yaŋ tidaŋek kisik kisik kap yono.
- 2 Uŋun da kapmatjok kiŋek ya yaŋ iyineŋ.
Aŋek kisik kisik kap yaŋek mani anġisino.
- 3 Nido Yawe uŋun Piŋkop tapmimi toŋsi egisak.
Uŋun Kila Amin Madep tapmimi toŋsi egek amin da piŋkopnin yaŋ yoŋ yo
morap yapmaŋ mudosok.
- 4 Miktim galegi ae kabap miktim kisi uŋun iyi dakon.
- 5 Miktim gat tap gat kisi iyi wasagit, do kisi bamot iyi dakon gin.
- 6 Ji apba ŋwakbeŋ aŋek gawak imno.
Yawe uŋun da nin wasaŋ niŋgut.
- 7 Uŋun Piŋkopnin egisak.
Nin sipsip kabini, do nin dakon kila aŋek japnin nimisak.
Abisok geni nandaŋ imni.
- 8 Yawe da yaŋ yosok, “Kalip babikji da miktim kibiri timon, Meriba ae Masa
miktimon, but teban awit.
Ji yaŋ dima ani.
- 9 Yo aġim uŋun pindakgwit, mani nak anġewal do pi madepsi awit.
- 10 Nak bilak 40 uŋun amin do butjap nandaŋ yomgum.
Aŋek yaŋ yaġim, ‘Butdasi nak dima nolgaŋ.
Nak dakon gen dima guramikgaŋ.’
- 11 Yaŋdo, nak japtaŋek yaŋ yoyiġim, ‘Asi dayisat, ji nak dakon yik yawot
kokupgwan dimasi piġini.’”

96

Piŋkop da miŋat amin kabinikon anġpak tagisi asak

- 1 Yawe do kap kalugi kindi yaŋ imni.
Miktimi miktimi amin ekwaŋ, ji Yawe do kap yaŋ imni.
- 2 Yawe do kap yaŋ imiŋek mani anġisini.
Gildari ġildari amin yokwikon baŋ timik timik asak uŋun dakon geni yaŋ
teŋteŋoni.
- 3 Amin kisisi miktimi miktimi ekwaŋ tilimni gat ae yo masi masimisi asak
uŋun do yaŋ teŋteŋaŋ yomni.
- 4 Yawe uŋun waġil tagisisi, do anġisini kimorisi.
Uŋun kokup kidat morap yapmaŋdak, do si pasal imimisi.
- 5 Miktim diwari dakon piŋkopni uŋun kokup kidat dakon wupmi gin.
Mani Yawe da kundu wasagit.
- 6 Yawe uŋun kila amin madep egek man madepni taŋ imisak.
Tapmimni madep gat ae yo morapni kildani tagisi telagi yutnikon taŋ
imaŋ.
- 7 Miŋat amin kabi morap, yaŋ simi aŋek Yawe dakon tilimni gat ae tapmim
madepni gat do yoni.
- 8 Yaŋ simi aŋek tilim madepni do nandaŋek Yawe anġisini.
Paretji timigeŋ Telagi Yut Madepni da nagalgwan piġini.
- 9 Uŋun telagisi ae tilimni ŋwakiŋwarisi, do Yawe gawak imni.

Amin miiktimi miiktimi ekwan, ji nimnimigek pasal imni.

- 10 Miiktimi miiktimi egi ananj kwan unun dakon amin yan yoyini, “Yawe unun kila amin madep egisak.
Unun da miiktim daman anjeban aban wayin dima asak.
Yawe da don gen kokwin pi kilegisi anek amin dakon anpak kokwin akdisak.”
- 11 Kundu gat miiktim gat, jil kisik kisik anjil.
Tap idap, gak wayin madepsi anek kisik kisik abi.
Ae yo morap tap kagagwan ton, jiyo kisi kisik kisik ani.
- 12 Jap pi gat ae yo morap unjungwan ton, ji kisik kisik ani.
Unun bisapmon kindap morap koron ton unun kisik kisik kap yokdan.
- 13 Yawe da buron kisik kisik akdan, nido Yawe abin gen kokwin anek miiktim daman kisi dakon minat aminyo dakon anpak kokwin an yomdisak.
Anpak kilegikon da, ae gen bamikon da, miiktimon minat amin morapyo gen kokwin anjomdisak.

97

Pinjkop unun kila amin madep mibiltogi

- 1 Yawe unun kila amin madep egisak. Miiktim gak kisik kisik aki.
Miiktim tim tap binap ton ji but galak nandani.
- 2 Gikwem gat ae pilin gat da anjwasamal.
Anpak kilegikon da amin kila asak.
- 3 Kindap da mibil tan iminek uwalni anjwasinjek ekwan unun sonban pasilgan.
- 4 Unun da malni yopban miiktim tenjtosok.
Miiktim da kanjek nimnimikdak.
- 5 Yawe apban kanjek kabap da pakbi dagon.
Unun miiktim morap kisi dakon Amin Tagi egisak.
- 6 Kundu da anpakni kilegi do yan tenjtok anakwan minat amin morapyo da tilimni konj.
- 7 Amin kokup kidat gawak yominjek panjisan unun mayak tok panj.
Kokup kidat, ji Yawe gawak imni.
- 8 Saion kokup pap amin gat, ae Juda miiktimon kokup pap tan ananj kwan unun dakon amin gat da unun nandanek, gen kokwin tagisi asal unun do but galak nandanek kisik kisik anj.
- 9 Nido Yawe gak Pinjkop Wikwisi egek miiktim morap kisi kila asal.
Gak pinjkop njwakjwari morap kisi yapmanek mango wukwisi tosok.
- 10 Ji Yawe but dasi galak tan iman amin, ji anpak yokwi do nandaba injanisi asak.
Iyi dakon telagi amin kabini, yokwi an amin da kisiron ban timigek kilani asak.
- 11 Pinjkop da amin kilegi tenjtan yoban kisik kisik panj.
- 12 Amin kilegi, ji Yawe kisik kisik anjiminjek mani telagi do nandanek ya yan iyini.

98

Pinjkop unun amin morap dakon kila amin madepni

- 1 Yawe da yo masi masimisi agit, do kap kalugi kinda yan imno.
Tapmimni madepsi ae anpakni telagi, do emaron teban tagit.
- 2 Yawe emaron teban tagit unun dakon yan tenjtok agit.
Anpakni kilegi yoljban miiktimi miiktimi amin kisi da kawit.

- 3 Israel amin do but dasi galak tanek dıma yopman det do yan teban tok agit
 unun do sigin nandisak.
 Pinƙopnin da emaron teban tanek nin yokwikon ban pulugar nipgut,
 unun miktimi miktimi amin ekwan unun da kili kawit.
- 4 Miktım amin morap, ji yan tidanek Yawe anƙisini.
 Kisik kisik kap yanek anƙisini.
- 5 Gita tidanek kap yanek Yawe anƙisini.
- 6 Kwen gat ae kasiƙin gat piƙonok yan tidanek kisik kisik anek Yawe anƙisini.
 Unun Kila Amin Madep egisak.
- 7 Tap gat yo morap tapƙwan ton, ji yan tidoni.
 Miktım gat amin miktımın ekwan, jiyo kisi yan tidoni.
- 8 Pakbi madep ji kisit tidoni.
 Kabap ji kisik kisik anek kap yoni.
- 9 Ji kisisi Yawe da buron kisik kisik anek kap yoni, nido Yawe miktım amin
 morap gen kokwin an yom do abisak.
 Gen kokwin kilegisi akdisak.

99

Pinƙop unun kila amin madep mibiltogi

- 1 Yawe unun kila amin madep egisak.
 Miktimi miktimi amin ji pasal nimmimikyo ani.
 Kila amin madep tamonikon yigakwan anelo madep serabim da teri teri
 akƙan.
 Anakwa miktım wudip asak.
- 2 Saion kokup papmon unudon Yawe tapmım madepni tan imisak.
 Ae unun da minat amin morap kisi dakon man yapmanek mani da
 wikwisi asak.
- 3 Amin kisi da mango madepsi ae masi masimi unun do yan anƙisiƙin kimotnisi.
 Gak telagisi.
- 4 Kila amin madep tapmimi ton gak anpak kilegisi unun do galagisi nandisal.
 Gak da Israel amin nin do anpak tagisi gat ae anpak kilegi gat nibi
 yolgaman.
 Gak da Israel miktımın gen kokwin kilegi gat ae anpak kilegi gat asal.
- 5 Ji Yawe Pinƙopnin anƙisini.
 Unun telagi egisak, do burikon kinok gawak imni.
- 6 Moses gat Aron gat Yawe dakon mukwa sogok amin egipgumal.
 Ae Samuel yo kisi mani yanek gawak imgwit amin kabikon nani kinda.
 Unun da Yawe do bisit aba bisitni nandan yomgut.
- 7 Gikwem timi kinda dubagisi wigisak unudon egek gen tebani yomgut.
 Yoban gen teban morap Pinƙop da yomgut unun guramıkgwit.
- 8 Yawe Pinƙopnin, gak da minat aminyogo dakon bisitni nandan yomgul.
 Gak da diwarini wiririk yomgul, mani gulusunni dakon kobogi do jigi
 yomgul.
- 9 Yawe Pinƙopnin unun telagi, do mani awigek iyi da telagi kabapmon gawak
 imneƙ.

100

Pinƙop ya yan iyik dakon kap.

- 1 Amin miktimi miktimi ekwan ji kisik kisik anek yan tidanek Yawe anƙisini.
 2 Ji but galagon da Yawe gawak imni.

Kisik kisik kap yanjek unun da kapmatjok kini.

³ Yawe unun Pinjop yanjsi nandanj imni.

Unun da iyi nin wasanj nipgut.

Nin unun dakon gin.

Nin unun dakon minjat amin kabini, nin sipsip kabini iyi pawilakwan ekwamanj.

⁴ Telagi yut madep da nagalgwan pigeke ya yan iyinejek anjksinenj.

Nin ya yan iyinejek mani yan anjenotneņ.

⁵ Nido Yawe unun tagisi.

Dagok dagogi mini amin do but dasi galak tanj yomisak.

Babikon da babikon geni anjeban anjek amin kabini panpuluganjan anjan kikdisak teban.

101

Kila amin madep dakon yanj teban tok

Dewit dakon kap kinda.

¹ Yawe, nak amin do but dasi galak tanj yomisal, ae amin dakon anjak kokwin kilegisi asal unun do kap yokenj.

Nak gak anjksik do kap yokenj.

² Nak anjak kilegi banj gin yolgenj.

Yawe, ni bisapmon gak abin nak anpulugoki?

Nak naga da yutnon anjak kilegi banj gin abenj.

³ Nak yo injani kinda dimasi kokenj.

Pinjop manji iman amin dakon anjak do dima galak tosot.

Nak unun gat kalonj dima agipneņ.

⁴ Nak butnokon da yokwi di dima abenj.

Ae anjak dima agagi do nandak nandak dima abenj.

⁵ Nak da amin do yanba yokwi tok an amin obisi panjupbal akdisat.

Iyi do nandaba wigisak amin gat dima egipneņ.

⁶ Nak amin Pinjop yolganj unun banj galak tanj yobenj, ae unun gat gin nak da yutnon tagi egipneņ.

Amin toktogisi anjak kilegi an, unun amin dagin oman amino egipni.

⁷ Jamba but amin nak da yutnon dima egipni, ae top yon amin nak gat dima egipneņ.

⁸ Gildari gildari amin yokwi maktimninon ekwan unun panjupbal ak do pi abenj.

Nak da amin anjak yokwi an amin wiririgapbo Yawe da kokup papmon sanbenjek dima egipni.

102

Amin kinda da jigj panjek bisit asak

Amin kinda jigj panjek tapmimni minisi anjakwan Yawe da anpulugosak do bisit agit.

¹ Yawe, bisitno nandaki. Nak gak da anpulugoki do yanj tidosot.

Nak dakon kunamno nandanj nabi.

² Jigi madepsi pakenj bisapmon dima gandakenj yanj do dima pasilgi.

Bisitno nandaki.

Gak do yanj tidokenj bisapmon tepmisi nandanejek nak anpulugoki.

³ Egip egipno unun mukwa da yanj bisap pisipmisok tarjek pasilganj unun yombem.

- Kindap madep da sosok unun da tilak giptimno tepmisi sosok.
- 4 Amin da jon kibidanji bamon unuden nak yokwisi egisat.
Do jap nok do dima galak tosot.
- 5 Nak inyon inyon yosot, ae giptimno madep dima, nak kidari ginsi.
- 6 Nak sinjin da yan miktim kibiri timon yokwisi egisat.
Ae kalbi dakon minam da kokup amin da antasik abi do amin da aripmi dima egipmi timon ekwan unun da arip egisat.
- 7 Nak dipmin potpot tamokon pokdot, mani dabilno si sintan egisak.
Bupmisi, nak minam kinda da yut kwenon yikdak unun da tilak nak nagan egisat.
- 8 Gildat kinda kalon uwal da nak gen yokwi nayan.
Tasik token do yanek yanjul an naman.
- 9-10 Gak nak do butjap madepsi nandisal, do abilak bangin nosot, ae dabil pakbino kapmon manba pakbi gat kisi nosot.
Nak sibat sibat ban yan abidan mabi timi kindakon kigim.
- 11 Pilindo gildat da pigisak unun da aripmon egip egipno bisap pisipmisok gin.
Nak jon da kibidon unun yombem.
- 12 Mani Yawe, gak kila amin madep toktogisi egisal.
Mango unun wukwisi, do minjat aminyo don altokdan unun da gak nandan gamdan.
- 13 Abisok abin Saion kokup pap do bupmi nandan iminek anpulugoki.
Bupmi nandan ibi dakon bisap kili noman tak.
Abisok bupmi bisap.
- 14 Saion kokup pap unun yokwi tak, mani oman amingo da yut agak tip morapni do but dasi galak tan yoman.
Abisok yokwi tak, mani kosit madepni dakon kimbaban pindagek unun da but yokwi yomisak.
- 15-16 Pinjop da Saion kokup pap aeni wasanek tilimni minjat amin kabikon yolikdisak.
Anjakwan minjat amin kabi morap Yawe do pasolni, ae miktim dakon kila amin madep morap tilimni do pasal imdan.
- 17 Unun giptim dakon yo do wadan amin unun dakon bisitni nandan yomdisak.
Bisit aba sanjenek manji dima yomdisak.
- 18 Yo unun Yawe da asak unun papiakon mandano babi kabi don altoni da Yawe da pi unun agit dakon gen nandanek mani awigini.
- 19 Gen unun yan mandanek, "Yawe iyi da telagi kokupmon kwen egek sintanban pigit.
Unun Kwen Kokup egek sintanban miktimon pigit.
- 20 Anek dam tebanon amin jigi panek kunam tagakwa nandagit.
Ae dapba kimotni do yanbi amin unun pulugan yopban kiwit."
- 21 Yan agit do Saion minjat aminyo da Yawe dakon man yan tentenoni.
Jerusalem minjat aminyo da anjisini.
- 22 Unun bisapmon minjat aminyo gat ae kila amin madepni gat Yawe gawak im do Jerusalem muwugek yan akdan.
- 23 Nak tagan amin madep egapbo Yawe da tapmimno anupbal anek bisapno anpisip agit.
- 24 Do nak yan iyigim, "Pinjopno, toktok teban egisal.
Nak amin pelan dima at, do egip egipno abisok dima gwayeki.
- 25 On miktim dakon teban tokni kalipsigwan kili yipgul da tosok.

Ae kundukon yo morap ton unun gak dakon kisis kilda.

- 26 Kundu gat miŕtim gat tasik tokdamal. Imal giranŕi da pudanŕ kwanŕ, unun da tilak yokwi tokdamal.
 Amin da imal kulabik anŕ, unun da tilagon gak da kulabik anŕaki sanbenek dima tokdamal.
 Mani gak toktok teban egipdisal.
- 27 Gak kulabik dima anek yanŕ gin egipgul da egisal.
 Gak dagok dagogi mini egi wigikdisal.
- 28 Oman amingo nin dakon miŕat monjiyo gak da buron egipdanŕ.
 Ae unun dakon diwatni panpuluganŕaki gak gat tagisi egipdanŕ.”

103

Piŕkop da nin do but dasi galak tanŕ nimisak

Dewit dakon kap kinda.

- 1 Yawe anŕkisenŕ.
 Nak butno nanŕ yanŕ iyisat, gak gwinimbil mani telagi anŕkisiki.
- 2 Yawe anŕkisenŕ.
 Nak do yo morap tagisi asak unun do dima inŕtokenŕ.
- 3 Unun da diwarino kisisi wiririk namisak.
 Ae sotno kisisi panmilip aban kilek tosot.
- 4 Yawe da yokwikon banŕ puluganban dima kimokdot.
 Ae but dasi galak tanŕ naminek bupmi nandanŕ namisak.
- 5 Yo tagisi do galak tosot unun aripnokonsi namisak.
 Yanŕ anŕakwan nak aeno amin kalugi daganek sinŕinŕ da yanŕ tapmimi tonŕ agisat.
- 6 Amin da pabiŕ yopmanakwa yokwi ekwanŕ amin Yawe da anŕpakni kilegikon da gen kokwin tagisi anŕ yomisak.
- 7 Kalipsigwan yo morap ak do nandagit unun Moses nanŕ iyigit.
 Ae pi tapmimi tonŕ agit unun Israel amin do yolinban pindakgwit.
- 8 Yawekon bupmi ae nandanŕ yawotyosok.
 Unun butjap tepmi dima nandisak, ae amin do but dasi madepsi galak tanŕ yomisak.
- 9 Bisapmi bisapmi yokwi amanŕ do gen dima yanŕ nimisak.
 Ae butjapni bisap dagok dagogi mini dima tanŕ anŕanŕ kisak.
- 10 Diwarininŕ dakon kobogi yokwisi timiri mani dima nimisak.
 Nin yokwi morapmisi amanŕ unun dakon kobogi do yo jigisi timiri mani dima nimisak.
- 11 Nido amin iyi do pasal imanŕ amin unun but dasi galak tanŕ yomisak.
 Butdasi galak tanŕ yomyomni unun pidanŕbisi, miŕtimŕ yapmanek kwensi ason kundu tosok unun dakon tilak.
- 12 Gildat wisagon da si pigisak tet unun dubagisi.
 Unun da tilak Piŕkop da diwarininŕ wiririkban dubagisikon tonŕ.
- 13 Dat da miŕat monjiyoni do bupmi nandanŕ yomanŕ unun da tilak Yawe da amin iyi do pasal imanŕ amin do yanŕsi nandanŕ yomisak.
- 14 Nido tapmimninŕ madep dima, nin miŕtimŕ gin yanŕ nandanŕ nimisak.
- 15 Amin nin jonŕ yombem egip egipninŕ pisipmisok.
 Nin jonŕ dakon jareŕi yombem da bisap pisipmisok egek kibidomanŕ.
- 16 Mirim da jareŕ panwayinŕ aba manakwa amin da jareŕ sanbenek dima pindakganŕ.

- 17 Mani Yawe da toktok teban minat aminyo pasal iminek ekwan unun do but dasi galak tan yomisak.
Ae babik don altoni unun do anpak kilegisi an yomdisak.
- 18 Yawe da sanbek sanbek agit unun yolek geni guramikgan amin do yo tagisi an yomdisak.
- 19 Yawe Kwen Kokupmon kila amin madep yigek yo morap kila asak.
- 20 Anjelo tapmimi madepsi kabi, ji Yawe dakon geni do mirak pakyanji yopmanek guramik kimokgon kabi, ji Yawe anjisini.
- 21 Ji Yawe dakon pi amin Kwen Kokup egek galaktokni yolek omani an, ji Yawe anjisini.
- 22 Yo morap Yawe da wasagit da kilani asak unun dukwan dukwan tan anjan kwan, ji Yawe anjisini.
Nak Yawe anjisiken.

104

Pinjkop yo morap wasagit, do mani awigino

- 1 Nak Yawe anjisiken.
Yawe Pinjkopno, gak wukwisi.
Gak kila amin madep mibiltogi ae man madepgo ton.
- 2 Amin da imal ban giptimni wamanjan unuden, gak gaga nan tenjeni nan wamanjal.
Amin da imal yut ilikba pikwan unuden, gak da kundu gat ae gik morap gat yopmanjal.
- 3 Anjek yutgo kwen ason pakbi kwenon asal.
Gikwem da os da amin ilik pawilgan tamo timgo daganakwan mirim da gak anjan kisak.
- 4 Gak da mirim yabekbi unun da gengo anjan kisak.
Ae gak da abi mal da oman amingo dagon.
- 5 Gak da miktim on yipgul da tamonikon wagil tebai toso, ae aripmi dima duwalik kisak.
- 6 Gak da tap idap yipbi imal da yan miktim wutjigit.
Anjaki pakbi da kabap morap kisi wutjigit.
- 7 Mani don tap idap tebai iyinbi duwalik kigit.
Tap idap gak da tebai yanbi nandanek timtim yanek kigit.
- 8 Tap idap kabap morap yipman degek miktim kuldugi timon pigigit.
Gak da tap idap unuden toso do yagil da abisok unuden toso.
- 9 Gak da tilak kili yipgul, do tap idap tilak unun dima iratjak.
Tap idap miktim morap aeni dima wutjisak.
- 10 Kabap da galegikon miktimgwan pakbi dabil panjoman anjaki pakbi pagek kuldugi timon pukwan.
- 11 Jon bit kilapyo pakbi unun ban non, ae jon donki kisi unun pakbi non, anek tekni panjawot an.
- 12 Pakbi ilenon kindap ton, minam unuden yutni anek kindap kilinon yigek gen yon.
- 13 Gak kokupgokon kwen egek sikak yipbi kabap morapmon mon.
Pi asal dakon bami da on miktimon tugosok.
- 14 Gak da bulmakau da noni do jon yopbi kwon.
Ae yo mibili mibili abi kwanakwa nin jap unuden paman.
- 15 Nin wain nok do wain sop paman, anek but galaksi nandanjan.
Ae tomno dabilnin sono gulgwa ani yan do olip dakon nelagi paman.

- Ae jap da giptimnin panṭeban ani do pigaga jap pamanṭ.
- 16 Sikak manṭakwa Lebanon dakon kindap dakon geli da pakbi morapmi ilikgan.
Yawe dakon sida kindap unṭun kalipsigwan iyi kwaokgit.
- 17 Unṭun sida kindapmon minam da yutni anṭ.
Ae bilak minam unṭun kwat kwenon yutni unṭudon anṭ.
- 18 Jon meme kabap madepsikon akwanṭ.
Anṭakwa misan kabap dakon tip madep da panṭyonṭam anṭakwa ekwanṭ.
- 19 Gak da kanek wasagil da unṭun da bilak dakon kanek morap dakon tilakni asak.
Ae gildat dabil ni bisapmon pigisak unṭun gildat da iyi nandisak.
- 20 Gak da pilin tuk abi noman tanṭakwan koron jon bit kilapyo akwanṭ.
- 21 Laion kilap wisinṭek madepsi yanṭ tidonṭ.
Pinṭkop gak da kilap wisanṭ unṭun yomisal.
- 22 Gildat wisak bisapmon tamonigwan si panṭki pokgonṭ.
- 23 Anṭakwa amin pidanṭ kinṭ pini anṭakwa wigi gildat pigisak.
- 24 Yawe, gak da yo morapmi wasagil.
Gak nandanṭ kokwin anṭek yo morap unṭun wasagil.
Gak da yo morap wayinṭ anṭek ekwanṭ wasagil unṭun on miktimon tunganṭbisi.
- 25 Tap idap unṭun madepsi.
Tap kilap madep ae moninṭ moninṭ morapmisi gat ae yo diwari gat kisi unṭungwan ekwanṭ.
Nin da aripmi dima manṭitnenṭ.
- 26 Tap kwenon tap wakga kinṭ ap anṭakwa tap kilap madepsi wasagil unṭun tap pidanṭek kisik kisik anṭek wigi mok anṭ.
- 27 Unṭun kisisi jap do anṭ bisapmon gak da upmokgi do jomjom anṭ.
- 28 Gak da jap yominṭaki nonṭ.
Gak da upmagaki buri tugonṭ.
- 29 Mani manṭi yominṭaki si pasolgonṭ.
Ae mirim gwayesal bisapmon kimagek miktim dagonṭ.
- 30 Gak da egip egip dakon mirim yobi egip egip kalugi abidonṭ.
Yo morap panṭkaluk anṭaki miktimon kalugisi tonṭ.
- 31 Yawe dakon tilimni dagok dagogi mini tanṭ anṭanṭ kisak dosi nandisat.
Anṭakwan yo morap wasagit do kisik kisik asak.
- 32 Unṭun miktimon sintanṭban miktim wudip asak.
Kisitni kabapmon yopban mukwa pidonṭ.
- 33 Nak si egipbenṭ bisapmon Yawe do kap yokenṭ.
Nak miktimon egi anṭanṭ kikdisat unṭun da aripmon Pinṭkopno sigin yanṭ anṭkisikenṭ.
- 34 Nak Yawe do kisik kisik asat.
Do unṭun da nandak nandakno do galak tosak dosi nandisat.
- 35 Yawe, yokwi anṭ minṭat aminyo panṭupbal aki.
Nak amin yokwi wagil pasilni do nandisat.
Nak Yawe anṭkisikenṭ.
Yawe anṭkisini!

105

Pinṭkop gat minṭat amin kabiyoni gat dakon kap

1 Yawe bisit iyinṭek ya yanṭ iyino.

- Pi madep madep agit unun dakon geni yoyino miktimi miktimi amin da nandani.
- ² Kap yanjek mani anksinjek wasok tapmimi tonji morapmi agit unun do yan tenjenono.
- ³ Mani telagi anksinjen.
Amin morap Yawe gawak im do unun da kapmatjok kwan unun kisik kisik madep ani.
- ⁴ Bisapmi bisapmi Yawe da kapmatjok kinjek panpuluganjek tapmim nimjak do sigin iyinenj.
- ⁵⁻⁶ Ji Yawe dakon oman amini Abraham dakon babini kabi, ji Jekop da kabikon nani, Yawe da iyi do manjikbi kabi, Yawe da pi tapmimi tonj ae yo masi masimi agit unun do aesi nandani.
Ae amin yokwi do kobogi yokwi yomgut unun do nandani.
- ⁷ Yawe unun Pinkopnin.
Unun da miktimi miktimi minjat amin morap kilani asak.
- ⁸ Yawe da sanjek sanbekni nin gat toktogisi agit.
Dagok dagogi mini sanjek sanbekni do nandanj egisak.
- ⁹ Yawe da Abraham gat sanjek sanjek unun agit.
Unun sanjek sanjek agit unun dima kirinjit do Aisak nanj yanj teban tok an imgut.
- ¹⁰ Ae Jekop, Israel amin dakon babi, sanjek sanjek unun toktogisi tosak do Yawe da iyigit.
- ¹¹ Unun da yanj yagit, “Nak da Kenan miktim gak do gabenj.
Miktim unun babigoni do tosak.”
- ¹² Kalip Israel amin kalonjisos, ae apbi amin yombem da egipgwit.
Asi, Kenan miktimon egipgwit, mani iyi dakon miktim unun mini.
- ¹³ Unun amin njwaknjwari da miktimon agi agi awit.
- ¹⁴ Mani, Yawe da yum pindagakwan amin di da dima pabinj yopgwit.
Panpuluganjek kila amin madep yokwi anyjom do nandawit unun tebai yoyigit.
- ¹⁵ Kila amin madep unun yanj yoyigit, “Minjat aminyo unun nak dakon pi ani do manjigim, do anjak yokwi dima anyjomni.
Nak dakon kombi amino do yokwi dima anyjomni.”
- ¹⁶ Yawe da aban Kenan miktimon jap do madepsi awit.
Anjek japni panpasil agit.
- ¹⁷ Mani Josep yabekban unun da mibil tanjek unun da kalip panji Isip miktimon egipgut.
Peni padik padikyo da monenj timit do nandanjek amin dakon oman monjini egipjak do amin do yomgwit.
- ¹⁸ Ain nap ban kandapnikon panjeban aba kandapmi pilin tagit.
Ae ain gironjikbi madep kinda tegikon anjeban awit.
- ¹⁹ Yanj egakwan wigi yo unun altoni do kalip yanjkwok agit unun bamis noman tagit.
Yawe dakon gen da Josep dakon gen unun bamisi yanj yoligit.
- ²⁰ Kili Isip amin dakon kila amin madep da amin kinda yabekban kinj Josep dam tebanon nanj pulugagit.
Amin Njwaknjwari Kabi dakon kila amin unun da Josep puluganj yipban kigit.

- 21 Anej yipban yut madepni gat ae yo morapni kila asak do man madep.
- 22 Kila amin madep dakon yo morapni kila an unjun dakon mibiltok amin morapni kila agit.
Ae kila amin madep nandak nandak iman amin kabi unjun yoyin detjak dakon tapmim kisi tan.
- 23 Don Jekop pan*ki* Isip egipgut.
- 24 Ae don Yawe da minat amin kabini panpuluganban gwakni morapmi awit.
Ae panpuluganban tapmimni da uwalni dakon tapmim yapgut.
- 25 Yawe da Isip amin dakon butni pan*to*bilban minat amin kabini do uwal an yomgwit.
Anej Yawe dakon oman amini do yokwi an yom do kosit wusik awit.
- 26 Mani don, Yawe da oman amini Moses gat Aron gat manjinek yabekban Isip kigimal.
- 27 Kin altanek Yawe dakon wasok tapmimi ton Isip miktimon agimal.
- 28 Yawe da pilin tuk yipban pilin tuk da miktim wutjigit, mani Isip da geni abin yipgwit.
- 29 Pakbi kulabik aban yawi daganek tap kilap kisi morap dapban kimak mudawit.
- 30 Mengak morapmisi iren tanek miktimni kisi tugawit, ae kila amin madep iy*i* dakon yut tamoyo kisi tugawit.
- 31 Yawe da yanakwan bigal gat ae gugim gugim kisi morapmisi iren tanek Isip miktim kisi tugawit.
- 32 Ae sikak kulabik anek ais gat ae mal gat ban yopban piwit.
- 33 Wain napni gat ae pik kindapni gat pan*u*pbal anek kindap diwari dapban sulugi timi morapmi awit.
- 34 Gen yanakwan pilak pilak noman tawit.
Tilakni unjun morapmisi, amin da aripmi dima manjiri.
- 35 Pilak pilak da yo tami ton morap nawit.
Anej Isip amin da jap kwaokgwit dakon bami kisi nawit.
- 36 Ae Isip amin morapmon amin yuri kindakon monji mibiltogi Pin*ko*p da dapban kimak kimak awit.
- 37 Mani don, Israel amin timik pan*ki*jakwan Isip yipman dekgwit.
Silva ae gol kisi timigek kiwit.
Israel amin morap kisi tagisi egipgwit, kind*a* sot dima agit.
- 38 Isip amin Israel do madepsi pasalgwit, do kin mudanakwa but galak nandawit.
- 39 Yawe da gikwem timi kind*a* yipban kwen tanek unjun da minat amini pan*yo*ngam agit.
Ae kalbi kindap madep kind*a* yipban unjun da ten*te*ni yomgwit.
- 40 Jap do iyin*ba* minam yopban ap*ba* nawit.
Ae Kwen Kokup dakon bret yoban nanek tugawit.
- 41 Tip madep kind*a* widal kinakwan pakbi kind*a* tagal kin*ek* miktim kibiri timon pakbi madep kind*a* pak kigit.
- 42 Yo morap yan agit, nido kalip Abraham oman amini do yan teban tok agit unjun do sigin nandagit.

105:21: WW 41.39-41 105:23: WW 46.6; 47.11 105:24: TP 1.7-14 105:26: TP 3.1-4.17

105:28: TP 10.21-23 105:29: TP 7.17-21 105:30: TP 8.1-6 105:31: TP 8.16-17,20-24

105:32: TP 9.22-25 105:34: TP 10.12-15 105:36: TP 12.29 105:37: TP 12.33-36 105:39:

TP 13.21-22 105:40: TP 16.2-15 105:41: TP 17.1-7; IDT 20.2-13

- 43 Do anjek miñat amini timik panjigit.
Anjakwan miñat amin kabi iyi do kili manjigit unun kap yanek kisik kisik anjek kiwit.
- 44 Kijakwa Amin Nwakjwari Kabi dakon miktim unun do yomgut.
Ae yum pindagakwan unun dakon pi timikgwit.
- 45 Israel amin da gen morapni gat ae gen teban morapni guramik kimotni do yan agit.
Yawe dakon man awigini!

106

Pinjkop da miñat amin kabini do anjak tagisi asak

- 1 Yawe dakon man awigini.
Yawe anpakni unun tagisisi, do ya yan iyinensi.
Dagok dagogi mini nin do but dasi galak tan nimisak.
- 2 Yo madep agit do namn da unun dakon geni tagi yan tenjenosak?
Ae anjak tagisi morap agit unun da aripmon namn da mani tagi awigisak?
- 3 Amin do gen kokwin kilegisi an yominek bisapmi bisapmi anjak kilegisi an amin unun kisik kisik tagi ani.
- 4 Yawe, miñat amin kabigo panpuluganek yokwikon ban timikgi bisapmon, nakyo kisi abidoki.
- 5 Nak miñat amin kabigo pindagapbo tagisi yigek yo tagisi timitni do nandisat.
Ae amin kabigo da kisik kisik anakwa nak unun do kisik kisik aben.
Anjek nin gak dakon amin kabigo ekwamar do mango ankisinen dosi nandisat.
- 6 Kalip babiknin da awit, unuden nin yokwi agiman.
Nin anjak yokwi mibili mibili agiman.
- 7 Isip miktimon babiknin gak da wasok tapmimi ton agil unun do pakyansi dima nandawit.
Gak da bisap morapmi anjak tagisi an yomgul, mani unun do si injawit.
Anjek Tap Gamikon kin altawit bisapmon gak kwen wigik an gangwit.
- 8 Mani Yawe da tapmim madepni yolik do nandagit, ae man bini dima mosak do yokwikon ban timigakwan dima yokwi tawit.
- 9 Tap Gami tebai iyinban miktim kibiri tim dagagit, do amin da miktim kibiri timon kwan unun da tilak miñat aminyo mibiltan yominek tap idap pudanek panpan kigit.
- 10 Amin uwal an yomgwit amin da kisiron ban timigakwan dima panpbal awit.
- 11 Mani pakbi da uwal wutjiba kimak mudawit, kinda dima egipgut.
- 12 Yawe da yan anjakwan miñat aminyoni da yan teban tok morap an yomgut unun do nandan gadawit.
Anjek kap yanek anjisiwit.
- 13 Mani Yawe da yo agit unun do tepmisi injawit.
Anjek mibiltok Pinjkop da si yoyinjakwan yo ak do dima nandawit.
Iyi da nandak nandagon da yo awit.
- 14 Miktim kibirikon egek burikon da jap dogin madepsi nandanek Pinjkop anjilikgwit.
- 15 Pinjkop yo nido iyiwit unun yomgut, mani sot madep kinda kisi yipban sot awit.

- 16 Miktım kibiri timon egek di da Moses gat Aron Yawe dakon mukwa sogok amini telagi gat do nandaba yokwi tok an yomgwit.
Anjek Piŋkop da nin do tapmim yanjin nimisak tam tagi yan nandawit.
- 17 Anakwa miktımın gapma madep kinda pisanj pigakwan Datan gat ae Abiram gat amin kabini gat kisi unun gapmagwan pigakwa miktım da abin sopmanjakwan pasilgwit.
- 18 Anakwa kindap da piŋek unun amin bamot yolgwit amin sonban mini awit.
- 19 Orep Kabapmon unudon egek gol ban bulmakau wup kinda wasanek unun Piŋkopnin yan yanek gawak imgwit.
- 20 Bulmakau jon nosok dakon wupmi kinda gawak imgwit.
Unun anpak anek Piŋkopni tilimi tonji abin yipgwit.
- 21 Piŋkop da Isip miktımın pi tapmimi tonji anek Isip da kisiron ban timikgit, mani Israel amin da si injan imgwit.
- 22 Piŋkop da wasok tapmimi tonj Isip miktımın agit, ae yo nwanjwarisi Tap Gamikon aban minjat aminyo madepsi wiripdagwit.
- 23 Piŋkop da minjat amini dapban kimotni do yagit.
Mani pi amini unun manjigit unun Moses, unun da Piŋkop da dabilon agek Israel amin panpuluganek Piŋkop dakon butjap dakon kosit sopmanjakwan Piŋkop da dima panjupbal agit.
- 24 Unun Piŋkop da panpulugosak do yan teban tok agit unun do dima nandan gadawit, do miktım tagisi abidok do dima galak tawit.
- 25 Imal yut kabenigwan egi egi anek Yawe do yanba yokwi tok anek geni dima guramikgwit.
- 26 Yan awit, do Piŋkop da gen tebaisi yominjek miktım kibiri timon kimotni do yagit.
- 27 Anek babikni yolban panji Amin Nwanjwari Kabi da binapmon egek miktım nwanjwarikon egipni do yagit.
- 28 Don Peor miktımın kokup kidat Bal gawak iminjek kokup kidat egip egipmi mini unun do paret abi unun nawit.
- 29 Anpak unun aba Yawe butjap nandanek sot madep yokwisi kinda yomgut.
- 30 Mani Piniás da pidan agek binap amini egi yominjakwan sot madep unun pasilgit.
- 31 Piniás da yo unun agit unun do anpak kilegisi kinda asak yan nandan imgwit da wun abisok ekwamanon kisi yan gin nandanjan.
- 32 Israel amin Meriba pakbikon yokwi aba Piŋkop butjap nandan yomgut, do unun anpakni do anek Moses jigi madep pagit.
- 33 Moses buri yokwi tanban dima yogogi gen yagit.
- 34 Yawe da yoyigit unuden, Amin Nwanjwari Kabi dima dapba kimakgwit.
- 35 Israel amin Piŋkop dima nandan iman kabikon minjat eyo anek unun dakon anpak yokwini yolek awit.
- 36 Yan anek kokup kidatni gawak yominjek anpak yokwisi anek egipgwit.
- 37 Unun da monji gwayoni dapman kokup kidat do paret awit.
- 38 Iyi dakon monji gwayoni ban dapgwit.
Monji gwayoni gulusun dima awit, mani dapman paretni do Kenan amin dakon kokup kidat do imgwit.
Anakwa yawini da miktım anjupbal aban Piŋkop da dabilon inani agit.

- 39 Anpak unun anek iyi ban panupbal aba Pin kop da dabilon inani awit, anek minjat kinda da eni yipmanek yumabi asak unun da tilak Pin kop manji imgwit.
- 40 Yan awit do Yawe minjat amin kabini do japmi nandanek nandaban inanis agit.
- 41 Ae yopman degek yum pindagakwan Amin Nwakhwari Kabi da kisiron kiwit.
Anjakwan uwalni dakon pinbi egek geni guramikgwit.
- 42 Uwal da jigi morapmi yominjakwa unun dakon tapmim da yongamgwan egipgwit.
- 43 Bisap morapmi Yawe da minjat amini panpulugagit, mani iyi dakon galaktok yolek kwen wigik anek yokwi morapmisi awit, do yokwisi egipgwit.
- 44 Mani bisit awit bisapmon bisitni nandan yomgut.
Anek yokwisi egipgwit do bupmi nandan yomgut.
- 45 Bupmisi nandan yominjek sanbek sanbek agit unun do ae nandagit.
Ae amin kabini do but dasi galak tan yomgut, do nandak nandakni ae kulabik agit.
- 46 Anek uwal Israel amin dam tebanon yopgwit amin dakon buri panjobilban Israel amin do bupmi nandawit.
- 47 Yawe Pin kopnin, yokwikon ban timikgi.
Nin Amin Nwakhwari Kabi da binapmon ekwaman, mani aego panmuwugek miktinninon panji nipbi.
Yan anjaki mango telagi do nandanek ya yan gayinen, ae kisik kisik anek gak anjksinen.
- 48 Yawe anjksinen.
Unun Israel amin nin dakon Pin kop abisok ae don egi anan kinen kisi dakon.
Amin morap kisi da yoni, "Unun asi!"
Yawe anjksini!

PAPIA 5

(Kap 107-150)

107

Pin kop anpakni tagisi unun do kisik kisik anej

- 1 Yawe anpakni unun tagisisi, do ya yan iyinisi.
Dagok dagogi mini nin do but dasi galak tan nimisak.
- 2 Minjat amin morapyo, Yawe da nin uwal da kisiron ban pulugan nipgut, do yanji yanek mani anjksini.
- 3 Unun da ji miktim dubagikon egakwa timik panopgut.
Gildat wisak tet da, ae pigisak tet da, ae not tet da, ae saut tet da ji timik panopgut.
- 4 Diwari miktim kibiri timon agipgwit.
Kokup pap kinda anjalon anek unudon panji egipni dakon kosit kinda dima kawit.
- 5 Jap ae pakbiyo do obisi anek pali kimakgwit.
- 6 Yokwi yanji egek, Yawe do yan tidanba yokwikon ban pulugan yopgut.
- 7 Anek timik kosit kilegi nan panpan kokup pap kindakon kin altanek unudon egipgwit.

- 8 Yawe da toktogisi but dasi galak tan yomisak ae amin kabini tagisi panpulugosok, do ya yanji iyini.
- 9 Nido minjat aminyo pakbi do tegi kibidon unun pakbi yoban nanek yawogon, ae jap do an amin jap morapmi yoban nanek tugon.
- 10 Diwari dam teban yutnon pilin tугwan egipgwit.
Amin da nap teban ban panjeban anek jigi yomgwit.
- 11 Nido, Pinjop Wukwisi kwen wigik an iminek geni abin yipgwit.
- 12 Yan aba Pinjop da pi madepsi yoban jigisi nandawit.
Anek miktimon man pagakwa panpulugoni dakon amin mini.
- 13 Yan egek Yawe do yan tidanba panpuluganek jigini unun wiririkban pasilgwit.
- 14 Yawe da pilin tугwan ban timik panjanekek dam teban dakon nap tebani pandagagit.
- 15 Yawe da toktogisi but dasi galak tan yomisak ae amin kabini tagisi panpulugosok, do ya yanji iyini.
- 16 Nido, yoma ain kinda mani bras unun ban dapman panjeban abi unun tuwildak, ae dam teban yut dakon dam dakon ain oba panjokgal jokgal asak.
- 17 Diwari kwen wigik anek nandan kokwini tagi dima amin dagawit.
Gulusun morapmi awit, do jigi tepmiyo madepsi pawit.
- 18 Jap nok do dima nandawit, do palisok kimakgwit.
- 19 Yokwi yan egek Yawe do yan tidanba jigini unun wiririkban pasilgwit.
- 20 Iyi yanek giptimni panmilip aban kimakbi tamogwan dima pigiwit.
- 21 Yawe da toktogisi but dasi galak tan yomisak ae amin kabini tagisi panpulugosok, do ya yanji iyini.
- 22 Ya yan iyik do paret anisi.
Ae kap yanek kisik kisik anek yo tagisi agit unun do minjat aminyokon yan tenjeronisi.
- 23 Diwari tap binap tap waggakon pi awit.
Tap madepmon agek monen ilit pi awit.
- 24 Yawe da wasok agit unun pindakgwit.
Tap ilarisikon wasok tapmimi ton agit unun pindakgwit.
- 25 Yawe da yanban mirim madep anakwan tap pakbi da madepsi tamalikgwit.
- 26 Anakwan tap wakga kwen anenakban wigigit, ae yipban yawok mibilikon pigigit.
Yan anakwan pasildaman yan nandanek but pasol madepsi awit.
- 27 Pakbi teban morapmi nanek obigi abigi an unun da tilak tap waggakon agipgwit.
Ae tap wakga awil do antidok awit.
- 28 Yokwisi agek Yawe do yan tidanba panpuluganban jigini pasil yomgwit.
- 29 Mirim madep anyawot aban tap pakbi tamalikgit unun yawori tagit.
- 30 Tap pakbi kanba yaworisi tanakwan but kwaktok nandawit.
Yan nandanakwa Yawe da dukwan kik do nandawit unun tamo tagisikon panji yopban akgwit.
- 31 Yawe da toktogisi but dasi galak tan yomisak ae amin kabini tagisi panpulugosok, do ya yanji iyini.
- 32 Pinjop dakon minjat amin kabi gat muwugek mani anjisinisi, ae kila amin muwut muwuron mani anjisinisi.
- 33 Yawe da yanban pakbi madep kibidon, ae pakbi dabil dugon.
- 34 Unun da yanban miktim pakbini ton unun da kulabik aban yosok kindan unudon dima kwosok.

- Unjun miŕtim amin da anpak yokwi awit, do Yawe da jigi yan yomisak.
- 35 Yawe da yanban miŕtim kibirikon pakbi noman ton, ae miŕtim pakbini minikon pakbi dabil morapmi noman tanek pokgon.
- 36 Anakwa jap do an amin panabin yopban unjudon kokup pap kinda anek yikgan.
- 37 Yigek jap pi ae wain pi anek bami irenji paŕ.
- 38 Yawe da panŕisam aban miŕat monjiyoni morapmi iren ton, ae bulmakau-niyo kisi yan gin iren ton.
- 39 Mani don uwalni da pabin yopba kalonisok dagin egek bupmi nandanek yokwisi ekwan.
- 40 Yawe da kila amini pabin yopban miŕtim kibiri ae kosit minikon isal yungin akwan.
- 41 Mani wadak wadak an amin panpuluganban miŕat monjiyoni unjun sipsip da yan iren ton.
- 42 Amin kilegi da Yawe dakon anpakni kanek but kwaktok nandan.
- Mani yokwi pakpak amin unjun gen kagani sopmanek gen dima yon.
- 43 Nandan kokwinji tagisi amin, ji unjun yo morap do pakyanŕi nandanek egipni.
- Yawe da bisapmi bisapmi amin do but dasi galak tan yomisak unjun do nandani.

108

Pinŕkop da miŕat amini panpulugosak do amin kinda da bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap on Pinŕkop gawak imim dakon kap.

- 1 Pinŕkop, butnokon da gak do tebai nandan gadasad.
- Asi, nak wagil gakkdosi nandan gadasad.
- Nak mango awigik do kap yokdisat.
- 2 Nak pidanek dipmin yopbo kinakwan gita gat kulele gat tidoken.
- Wisa wisa do unjun ban tidoken.
- 3 Yawe, nak Amin Nwaktwari Kabi da binapmon ya yan gayiken.
- Nak miŕat amin morap kabikon kinak mango awigikdisat.
- 4 Gak da nin do but dasi madepsi galak tan nimisal.
- Nin da unjun dakon tilak yipnen kan, kundu da aripmon wigikdisak.
- Gak toktogisi gengo yolek nin panpuluganek dima nipman dekdal.
- Nin da unjun dakon tilak yipnen kan, gikwem da aripmon wigikdisak.
- 5 Pinŕkop, nak miŕat aminyo da mango madepsi awigini do nandisat.
- Tilingo yipbi noman tanakwan miŕat aminyo miŕtim morap kisikon ekwan unjun da koni.
- 6 Gak da nin but dasi galak tan nimisal, do bisitno nandaki.
- Anek tapmin madepgokon da nin yokwikon ban timigaki nin tagisi egipnen.
- 7 Pinŕkop telagi yutnicon egek yan yosok, "Nak emaron kili teban tat, do nak kisik kisik anek miŕat amino do Sekem miŕtim kokwiniddisat, ae Sukot miŕtim dakon kuldukgiban kokwinik yomdisat.
- 8 Gileat miŕtim gat Manase miŕtim gat unjun nak dakon.
- Epraim miŕtim unjun nak dakon busun kutnokno.
- Anakwa Juda miŕtim unjun kila amin madep kalin kirinno.
- 9 Moap miŕtim unjun pakbi sogok idapno.
- Ae Idom miŕtim unjun kandap gwil yopyop tamono.
- Pilistia amin emaron pabin yopmanek kisik kisik anek yan tidokdisat."
- 10 Pinŕkop, namin da nak anan kokup pap dam tebani tonon tagi ankisak?

Ae namin da nak Idom miktimon emat ak do tagi anjkisak?

- 11 Pinƙop, gak da nin manji kili nimgul, ma?
Nin dakon emat amin dima paɲpulugok do nandisal, ma?
- 12 Amin dakon paɲpulugok unun yo isali gin, do nin paɲpuluganaki uwal gat emat tagi wamneɲ.
- 13 Pinƙop da nin paɲpulugosak kan, emaron teban tonerɲ.
Iyi uwalnin pabiɲ yopdisak.

109

Jigini toɲ amin dakon bisit

Dewit dakon kap kinda. Kap on Pinƙop gawak imim dakon kap. Kap yon amin dakon kila amin do mandabi.

- 1 Pinƙop, nak mango anjkisat.
Manji dima namɲek bisitno nandanɲ nabi.
- 2 Nido, amin yokwi da uwal an namɲek aminon nak do top gen yoyanɲ.
- 3 Unun nak do kuragisi nandanek gen yokwisi nayanɲ, mani unun gen dakon mibili mini.
- 4 Nak unun do butdasi galak taɲ yomɲek unun paɲpulugok do bisit asat, mani gen yan namanɲ.
- 5 Nak anpak tagi ban anyomisat, mani kobogi yokwi ban annamanɲ.
Nak unun do but dasi galak taɲ yomisat, mani nak do kuragisi nandanɲ.
- 6 Amin yokwi kinda manjikbi unun da uwalno tagi abiɲ yipjak.
Iyi dakon uwalni kinda da gen tagi yan imjak.
- 7 Gen kokwin asak amin da unun amin gulusunni toɲ yan kosak.
Ae unun amin dakon bisitni kisi diwarini toɲ yan kosak.
- 8 Nak unun amin tepmisi kimagakwan amin nwanɲwari da unun dakon pi tamo abidosak dosi nandisat.
- 9 Tepmi kimagakwan monji gwayoni datni mini egipni, ae miɲatni sakwabat egipjak dosi nandisat.
- 10 Ae monji gwayoni yutni mini ae amin da jap yomni do bisit yoyɲek egipni dosi nandisat.
Ae yut tasik tanbikon egipdan unudon ban amin da yolakwa abigikdanɲ.
- 11 Uwalno goman amini da abiɲ miktim ae yo morapni kisi timitjak dosi nandisat.
Anakwa kokup nwanɲwarikon amin da abiɲ yo morapni yum do anek pi agit unun tagi timitni.
- 12 Amin kinda da anpak yawori dima an imjak dosi nandisat.
Ae amin kinda da monji datni mini egipni unun do bupmi dima nandan yomjak.
- 13 Miɲat monjiyoni tagi kimotni, anakwa amin don altoni da unun amin dakon man dima nandani dosi nandisat.
- 14 Nak babikni da anpak yokwi awit do Yawe da unun do nandisak dosi nandisat.
Anek meɲi dakon diwarini dima wiririk imjak do nandisat.
- 15 Yawe da diwarini do toktogisi nandanɲ yomjak, anakwan miɲat aminyo da unun dakon diwatni do wagisi inɲan yomni dosi nandisat.
- 16 Unun amin, amin diwari do anpak yawori an yom do dima nandagit.
Unun yoni mini amin gat, ae yo do wadak wadak awit amin gat, ae butjik madepsi nandawit amin gat paɲsopmanek dapban kimakgwit.
- 17 Amin jobit yom do tagisi nandagit, do abisok iyi jobit pasak dosi nandisat.

- Piŋkop da amin diwari gisamitjak do bisit ak do dima nandagit, do unjunyo kisi Piŋkop dakon gisam dima timitjak.
- 18 Toktogisi amin diwari jobit pani do yagit, unjun gen yagit da iyi dakon imalni agit.
- Unjun gen yagit da giptim kaganigwan pakbi da yan pigisak.
Anek kidariŋwan bit nelak da yan pigisak.
- 19 Jobit yagit unjun nan imali do tagi banjaljak, anek boban nap nan yan wamjak dosi nandisat.
- 20 Amin nak do gen yokwi yanek gen yan naman amin unjun do Yawe da kobogi yan anjomjak dosi nandisat.
- 21 Mani Amin Tagi Yawe, man bingo tagisi tosak do anek yo tagisi an nabi.
Gak nak do toktogisi but dasi galak tan namisal, do yokwikon nan abidoki.
- 22 Nak wadak wadak amin.
Butjik madepsi nandisat.
- 23 Wupnin gildat panop do noman ton da gildat pigakwan pasilgan unjun da tilak nak pasil do asat.
Nak pilak pilak kinda mirim da anki maban kisak unjun yombem.
- 24 Nak gak do nandanek jap kelek egapbo njwak tukwalno tapmimi mini ak.
Nak amin kidari gin agim.
- 25 Gen yan naman amin da nandanek jikgo yanjan naman.
Busun kwakwal anek jikgo yanjan naman.
- 26 Yawe Piŋkopno, gak da toktogisi nak but dasi galak tan namisal, do anpuluganek yokwikon nan abidoki.
- 27 Uwalno buri panjobilbi gak dagin nak anpuluganek yokwikon nan abidosol yan si nandan gamni.
- 28 Piŋkop da nak anupbal asak do yokdan, mani gak da nak do yo tagi gin akdisal.
Yokwi an naman amin pabin yopmanaki mayak tok pani do nandisat.
Anjaki pi amingo nak but kwaktok nandaben.
- 29 Uwalno da mayaktok ban imal ban yan pani, anakwa minat aminyo da mayaktokni unjun pindatni.
- 30-31 Mani Yawe da wadak wadak amin anpuluganek kilani asak.
Amin da gen yan yominjek kimotni do yan dagok anakwa unjun da kisiron ban timikdak.
Yan si asak, do nak gen pap yanek Yawe ya yan iyiken.
Minat aminyo da gak gawak gam do muwutni bisapmon mango ankisiken.

110

Yawe gat ae kila amin madep manjigit dakon kap

Dewit dakon kap kinda. Kap on Piŋkop gawak imim dakon kap.

1 Yawe da nak dakon Amin Tagi yan iyigit, “Gak abin nak da aminsi tet do yikgi.

Anjaki uwalgo dakon tapmim pabin yopbo gak dakon pinbisi egipni.”

2 Yawe Saion kokup papmon egisak.

Unjun da man madep gaban miktim madep kila akdisal.

Ae yan yosok, “Gak da uwalgo kila akdisal.”

3 Uwalgo gat emat wamni bisapmon minat amin kabigo gat kinjek unjun da but dasi nandanek gak anpulugokdan.

- Gak kila amin madep dakon telagi imalgo pakdisal.
Kalbi morap gik sitnanj manek jon panjaluk anj, unjun da tilak gak gildari gildari tapmin kalugi pakdisal.
- 4 Yawe da gen yanj anteban anek nandak nandakni unjun kulabik dima asak.
Gen unjun yanj yagit, “Melkisedek da mukwa sogok amin egipgut, unjudenj gak mukwa sogok amin kinda dagok dagogi mini egi wigikdisal.”
- 5 Amin Tagi gak anteban ak do gak da kapmatjok egisak.
Butjap nandisak bisapmon kila amin madep madep gat emat wamanek obisi pabij yopdisak.
- 6 Miktimi miktimi gen kokwin anyominek madepsi dapban kimotdan.
Miktimi miktimi kila amin madep madep obisi pabij yopdisak.
- 7 Kosit ilejon pakbi kinda pokdok unjudon pakbi nanj teban tanek emaron teban tokdisak.

111

Yawe anjkisino

- 1 Yawe dakon man anjkisino!
Minjat amin kabinikon nak but dasi nandanek ya yanj iyikenj.
- 2 Yawe unjun pini wagil tagisi asak.
Amin morap Pinjkop dakon pi do galak tonj pini unjun do nandanj ekwanj.
- 3 Yo morap asak unjun da tilimni anjalon aban wagil tagisisi asak.
Anjakni kilegi unjun toktogisi tanj ananj kisak.
- 4 Yawe da minjat aminyo dakon nandak nandakni panjtagap aban yo madep madep agit unjun do sigin nandanek ekwanj.
Yawe bisapmi bisapmi nandanj yawok nimejek nin do bupmi nandisak.
- 5 Iyi do pasolgonj amin jap yomisak.
Sanjek sanjek agit unjun dima injosok.
- 6 Amin njaknjwari dakon miktim minjat amini do yominek tapminni madep anjalon agit.
- 7 Anjakni unjun bamisi ae kilegisi.
Gen morapni unjun bamisi gin, do tagi guramitnenj.
- 8 Gen tebani unjun bamisi ae toktogisi tanj ananj kikdanj.
Unjun butdasi nandanek yol kimotnenj do nimgut.
- 9 Pinjkop da iyi dakon minjat amin kabini yumanj nagit.
Anek unjun gat sanjek sanjek dagok dagogi mini agit.
Pinjkop unjun mani telagi ae masi masimi.
- 10 Amin kinda nandanj kokwini tagisi amin kinda dagok do nandisak kanj.
Yawe do pasal imjak.
Amin geni guramikganj unjun nandak nandak tagisi yomisak.

Dagok dagogi mini mani anjkisinj ananj kinenj!

112

Amin kilegi dakon kisik kisik

- 1 Yawe anjkisini!
Amin morap Yawe do pasalek geni do galak tonj unjun kisik kisik tagi ani.
- 2 Monji gwayoni minjat aminyo da binapmon man madepni tonj da egipdanj.
Amin kilegi unjun dakon diwatni Pinjkop da yo tagisi anyomdisak.
- 3 Yutnikon yo kabini morapmi tanj imni, ae anjakni tagisi unjun do amin da dima injtoni.

- 4 Piliñ tukgwan tenjenji da altanek amin kilegi panpulugosok.
Amin kilegi unun amin do nandan yawot an yominek bupmi nandanek kosit kilegi agisak.
- 5 Amin kinda yo kabini amin do yum yomisak, bo ae goman do yanba nandan yomisak, ae yuman gwayek kosit kilegikon da asak unun amin tagisi egipjak.
- 6 Unun amin tebaisi atjak.
Anjakwan man bini don tan anan kikdisak.
- 7 Gen bin yokwi nandisak bisapmon pasol pasol dima asak.
Yawe tebaisi nandan gadan imisak.
- 8 Unun tebaisi agek pasol pasol dima nandisak.
Ae uwalni emaron aripmi dima teban tokdan yan nandisak.
- 9 Yoni mini amin do yo morapmi yomisak.
Man bini amin da binapmon tanjakwan unun do nandaba wukwan iman.
Anpakni tagisi unun do amin da dima intoni.
- 10 Yokwi pakpak amin da unun kanek but jap nandan.
Yan anek mam nan yominek giptimni man mudon.
Yo ak do nandan unun sur ton.

113

Piñkop da yo tagisi an yomisak do kisik kisik an

- 1 Yawe ankisini.
Oman amini ji Yawe ankisini.
Mani ankisini.
- 2 Dagok dagogi mini Yawe dakon man ankisini.
- 3 Gildat da wisak tetgin ae pigisak tetgin minjat amin morap ekwan kisi da Yawe ankisini.
- 4 Yawe unun miktimi miktimi man madepni tosok.
Tilimni unun kundu si yapmanek wagil tagisisi.
- 5 Yawe Piñkopnin egisak, unun yombem kinda mini.
Unun kwensi kila amin madep yityit tamonikon yikdak.
- 6 Unudon da mibilisigwan sinjanek kundu gat miktim gat pindakdak.
- 7 Anek yoni mini amin sibat sibat tamokon ekwan unun panpuluganek
- 8 iyi dakon minjat amin kabini dakon kila amin gat yopban tagisi ekwan.
- 9 Minjat monji sur ekwan unun panpuluganban monji morapmi panalanek kisik kisik madepsi an.
Yawe ankisini.

114

Tap Gamikon Piñkop da minjat amin kabini yokwikon ban timikgit dakon kap

- 1 Israel amin kalip Isip yipman degek kiwit.
Jekop dakon diwatni da amin gen njakwari yon kabi dakon kokup yipmanek kiwit.
- 2 Yan awit bisapmon Juda minjat aminyo Yawe dakon telagi yut dagawit.
Israel amin Piñkop da kila agit.
- 3 Tap Idap Gami Israel amin pindagek pasal kigit.
Ae Jordan Pakbi isal tanek dima pak kigit.

- 4 Kabap unun meme da yan wigi mokmok awit, ae ileŋ unun sipsip da yan wigi mokmok awit.
- 5 Tap Gami gak yo ni da noman tanban pasal kigil?
Jodan Pakbi gak nido dima pak kigil?
- 6 Kabap morap nido meme da yan wigi mokmok awit?
Ae ileŋ moniŋ moniŋ ji nido sipsip da yan wigi mokmok awit?
- 7 Miktim daman, abisok Amin Tagi abisak, do gak wudip aki.
Jekop dakon Pinjop unun kili abik, do gak wudip aki.
- 8 Unun da tip kulabik aban pakbi idap moniŋ kinda dagagit.
Anek tip tebanon wasok aban pakbi dabil noman tagit.

115

Pinjop kalonŋin unun Pinjop bamisi

- 1 Pinjop gak bisapmi bisapmi nin do but dasi galak tan nimiŋek dima nipman dekdal.
Yan asal do nin dakon man dima pawigineŋ.
Gak dakon man madeppo nanŋin anjksineŋ.
- 2 Amin Nwakŋwari Kabi da “Pinjopji dukwan egisak?” nido yan niyan?
- 3 Pinjopnin Kwen Kokup egisak.
Unun yo kinda ak do nandisak kaŋ si akdisak.
- 4 Amin Nwakŋwari Kabi kokup kidatni dakon wupmi unun gol ae silwa ban wasoŋ.
Unun amin kisit da wasoŋ.
- 5 Kokup kidat dakon wup unun gen kagani toŋ, mani gen aripmi dima yoni.
Dabilni toŋ mani aripmi dima sinŋtoni.
- 6 Mirakni toŋ, mani gen aripmi dima nandani.
Unun tomnoni toŋ, mani yo dakon kibani aripmi dima nandani.
- 7 Unun kisitni toŋ mani yo aripmi dima igayini.
Ae kandapni toŋ, mani kosit aripmi dima agipni.
Ae gen kinda tegikon da dima noman tokdanj.
- 8 Kokup kidat dakon wupmi wasoŋ amin unun kokup kidat wup yombem an.
Ae amin morap egip egipni kokup kidaron toŋ yanŋi nandan unun kisi kokup kidat yombem gin an.
- 9 Israel miŋat amin kabi, egip egipji Yawekon tosok yanŋi nandani.
Unun da ji paŋpulugaŋek paŋkutnosok.
- 10 Pinjop dakon mukwa sogok amin Aron da kabikon nani, egip egipji Yawekon tosok yanŋi nandani.
Unun da ji paŋpulugaŋek paŋkutnosok.
- 11 Yawe do pasolgoŋ amin kabi, egip egipji Yawekon tosok yanŋi nandani.
Unun da ji paŋpulugaŋek paŋkutnosok.
- 12 Yawe da nin sigin nandan nimiŋek gisamitjak.
Unun da Israel miŋat amin kabi gat ae Aron dakon amin kabi kisi gisamitjak.
- 13 Yawe da amin mani toŋ ae mani mini iyi do pasal iman unun kisisi gisamitjak.

- 14 Yawe da ji gat ae gwakji gat morapmisi panireñ asak dosi nandisat.
 15 Yawe Kwen Kokup ae miktimyo wasagit unun da ji gisamitjak dosi nandisat.
 16 Kwen Kokup kwensi ason tosoq unun Yawe iyi dakon.
 Mani miktim unun amin nin do nimgut.
 17 Amin kimakbi gen wayinyo mini tamo unungwan pikek Yawe dima anksian.
 18 Mani nin abisok ae don dagok dagogi mini Yawe anksinene.
 Yawe anksisini!

116

Pin kop da amin kinda an pulugan ban ya yan iyigiti

- 1 Yawe da bisitno nandisak, do nak but dasi galak tan imisat.
 Asisi, bisitno nandisak.
 2 Nagon tobilek bisitno nandagit, do miktimon egipben bisapmon bisit dima
 yipman deken.
 3 Kimot da nak nap da yan wangut.
 Nak kimakbi kokup do nandanek pasol pasol madepsi agim.
 Yan anek nandaba kik madepsi agim.
 4 Yan nandan egek Yawe yan iyigim, “O Yawe, pulugan nepbi!”
 5 Yawe da nin nandan yaworon dasi yo tagisisi an nimisak.
 Pin kopnin da bupmi nandan nimisak.
 6 Yawe da nandak nandakni mini amin pan kutnosok.
 Kalip tapminno mini da egapbo pulugan nepgut.
 7 Yawe da nak do yo tagisisi an namgut, do butno aeni yaworisi tosoq.
 8 Yawe, pulugan nepbi dima kimakgim.
 Yan anek dabil pakbino wiririgek kilano anaki dima kesal nikgit.
 9 Yan do, nak miktimon egipben bisapmon Yawe gat kalonji agipden.
 10 Nak Pin kop nandan gadan iminek bisit yan agim, “Yawe, nak jigisi nandanek egisat.”
 11 Ae si pasalgim bisapmon yan yagim, “Amin kisi morap unun top amin gin.”
 12 Yawe da nak do yo tagisi an namisak, do kobogi do yo ninan iben?
 13 Yawe da nak yokwikon nan abidagit, do ya yan iyinek paret ak do wain kap
 anenokgen.
 14 Minat amin kabini abin muwutni da dabilon nak kalip Yawe do yo ak do
 yan teban tok agim unun abo pindatdan.
 15 Yawe dakon telagi amin unun iyi dakon wam tabilni, do kimokgon
 bisapmon pindakban yo madepsi an.
 16 Yawe, nak gak dakon oman monjigo.
 Menjo da kalip gak dakon pi agiti, abisok monji nakyo kisi pigo asat.
 Nak nap tebanon egapbo pulugan nepgul.
 17 Nak ya yan gayinek paret anek mangokon da bisit aben.
 18 Minat amin kabini abin muwutni da dabilon nak kalip Yawe do yo ak do
 yan teban tok agim unun abo pindatdan.
 19 Yawe, nak Jerusalem kokup papmon gak da telagi yutnon paret unun aben.
 Yawe anksisini!

117

Yawe anġisinerj

- 1 Miġat amin kabi morap egi anjaŋ kwanj, ji Yawe anġisini.
Miktimi miktimi miġat amin morap ji mani yaŋ anġisini.
- 2 Nin do but dasi galak taŋ nimisak.
Bisapmi bisapmi geni guramik kimagek nin dima nipmanj dekdak.
Yawe anġisini!

118

Piŋkop da paŋpulugagit do ya yaŋ iyiwit

- 1 Yawe anpakni unjun tagisi, do ya yaŋ iyini.
Dagok dagogi mini nin do but dasi galak taŋ nimisak.
- 2 Israel amin ji yaŋ yoni,
“Dagok dagogi mini nin do but dasi galak taŋ nimisak.”
- 3 Piŋkop dakon mukwa sogok amin kabini yaŋ yoni,
“Dagok dagogi mini nin do but dasi galak taŋ nimisak.”
- 4 Miġat aminyo morap Yawe do pasal iman amin yaŋ yoni,
“Dagok dagogi mini nin do but dasi galak taŋ nimisak.”
- 5 Nak jigino madepsi, do Yawe bisit iyiko nandanek jigino unjun wiririkban pasilgwit.
- 6 Yawe nak gat egisak, do aripmi dima pasolgenj.
Amin da nak do yo kinda aripmi dima ani.
- 7 Yawe paŋpulugokno nak gat egisak.
Kaŋapbo Yawe da uwalno pabiŋ yopdisak.
- 8 Paŋkutnosak do Yawekon kinerj kaŋ tagisi.
Egip egipnin amin kindakon tosok yaŋ nandanerj kaŋ, unjun da tagi dima.
- 9 Paŋkutnosak do Yawekon kinerj kaŋ tagisi.
Egip egipnin kila amin madep kindakon tosok yaŋ nandanerj kaŋ, unjun da tagi dima.
- 10 Uwal morapmi da nak anġwasiwit, mani Yawe da manon dapbo pasilgwit.
- 11 Teri teri kisi da nak anġwasiwit, mani Yawe da manon dapbo pasilgwit.
- 12 Kabaŋ morapmi da yaŋ nak anġwasiwit.
Mani joŋ kibiri soŋba soŋek tepmi pasilganj, unjun da tilak tepmi kimakgwit.
Yawe da manon dapbo pasilgwit.
- 13 Nak gat emat madepsi wamanek abin nep do aba nandagim.
Mani Yawe da nak anpulugagit.
- 14 Yawe da tapmim madepsi namisak.
Iyi nak yokwikon nan pulugan nepmanjak.
- 15 Piŋkop dakon miġat amin kabini da imal yutnigwan kisik kisik anek yaŋ tidonj do nandaki.
Yaŋ joŋ, “Yawe dakon tapmim madepni da yo unjun agit!
- 16 Yawe dakon tapmim madepni da nin paŋpuluganban emaron teban tagimanj!
Yawe dakon tapmim madepni da yo unjun agit!”

- 17 Nak dima kimokgen.
Nak egek Yawe da yo agit unun do yan tenjenok aben.
- 18 Yawe da nak anjilek ak do yo yokwisi annamgut, mani yum nandanakwan dima kimakgim.
- 19 Wigat amin kilegi da tagi pigigi unun witdal naminjaki pigeke Yawe ya yan iyiken.
- 20 Unun Yawe dakon wigat.
Amin kilegi da unun nan tagi pigini.
- 21 Gak bisitno nandanek yokwikon nan pulugan nepgul, unun do ya yan gayisat.
- 22 Yut agak amin da gwak yokwi yan yanek maba kigit, unun gwak tip kinda nan tidawit da akdak.
- 23 Yawe da iyi yo unun aban nin da kono yo masi masimisi asak.
- 24 Yawe on gildat unun nin do nimik.
Nin kisik kisik anek but galak nandanen.
- 25 Yawe, gak da nin yokwikon ban timikgi do gayaman.
Gak da nin panpuluganbi yo morap ano tagisi gin noman toni.
- 26 Yawe da manon abisak amin unun Pinjop da yo tagisi an injak.
Yawe da yutnon nin mani anjisinen.
- 27 Yawe unun Pinjop.
Unun da tenjen nimisak.
Kindap kilin timigek kin alta anawasini.
- 28 Gak Pinjopno, do ya yan gayisat.
Gak Pinjopno, do mango awigisat.
- 29 Yawe anpakni unun tagisi, do ya yan iyini.
Dagok dagogi mini nin do but dasi galak tan nimisak.

119

Pinjop dakon gen teban unun tagisisi

- 1 Amin kosit kilegikon akwan, ae gulusunni mini, ae Yawe dakon gen teban guramikgan, unuden amin kisik kisik ekwan.
- 2 Amin Pinjop dakon gen guramigek but dasi nandanek yolgan unuden amin kisik kisik ekwan.
- 3 Unuden amin gulusun kinda dima an.
Yawe dakon anpak banjin yolgan.
- 4 Gak da gen morapgo niminek nin da kilani tagisi anek guramitnen dosi gen teban yipgul.
- 5 Gak dakon gen si teban tanek guramik kimokgen dosi nandisat.
- 6 Nak yan aben kan, gak dakon gen teban do nandan egipben bisapmon mayagi dima paken.
- 7 Gen tebango kilegi do pini anek nandabo pisosak bisapmon butno kilegisi tanakwan mango anjenokgen.
- 8 Nak gen tebango kisi morap guramikgen.
Wagil dima nepman dekti.

Piŋkop dakon gen teban guramikgaŋ amin dakon gen

- 9 Njan anjek monji gimonji da anpak kilegi gin anjek egipni?
Gak dakon gen guramigek kanjo kilegisi egipni.
- 10 Nak but dasi nandanek gak wisin gandak do pi asat.
Anpulanganaki gak dakon gen teban dima yipmanj dekgenj.
- 11 Nak yokwi kinda dima angabenj do anjek gengo butnokon yopgum.
- 12 Yawe mango anjisiat.
Gen tebango nayinj dekgi.
- 13 Gen teban morap niyigil unjun minjat amin morapyo yoyinj tenjetosot.
- 14 Nak amin da monen ae yo galagisi do galak tonj, nak unjun da tilak gak dakon gen guramit do galagisi nandisat.
- 15 Nak gengo do pakyanji nandanj egisat.
Ae anpakgo do nandanj egisat.
- 16 Nak gen tebango do galagisi nandisat.
Unjun dima injtokenj.

Amin kinda Piŋkop dakon gen teban do but galak nandisak

- 17 Oman amingo nak do yo tagisi an nabi.
Yan anjaki nak kalugi egek gengo guramikgenj.
- 18 Nandak nandakno dakon yoma witdalaki nawa gengokon gen wagil tagisi morap tonj unjun aripmi tagi nandanj pisokenj.
- 19 Nak on miktimon miktin njwakjwarikon amin kinda da egisat.
Do gen tebango dima anjisibin nabi.
- 20 Butnokon da gildari gildari gak dakon gen teban yol do tek kindap pasat.
- 21 Gak da iyi do nandaba wikwan amin gen tebai yoyisal.
Unjun amin jobiri tonj, ae gen tebango manji yominek iyi da galak togon akwanj.
- 22 Unjun da jigilak yan naminek nabipmanjanj.
Mani gak dakon gen teban yoldat, do yum pindagaki gen unjuden dima nayini.
- 23 Kila amin muwugek nak dakon man abin yipmanjanj.
Mani oman amingo nak toktogi gak dakon gen do nandakenj.
- 24 Gak dakon gen do but dasi galak tosot.
Gengo da kosit kilegi agipbenj do nayinj dekdak.

Amin kinda Piŋkop dakon gen teban yol do pi madepsi asak

- 25 Nak kimbabanon yokwisi pokdot.
Yan teban tok agil unjun da aripmon abi pidaŋapbo anjeban aki.
- 26 Anpak morapno do gayiko kobogi panjobil namgul.
Gengo nayinj dekgi.
- 27 Nayinj dekgi gengo dakon mibili nandanj pisokenj.
Ae wasok tapmimi tonj morapgo unjun do nandanj egipbenj.
- 28 Butno jigisi asak.
Yan teban tok agil unjun da aripmon nak anjeban aki.
- 29 Anpak toptopmi yolbi nak da dubagikon kin mudoni.
Anpak tagisi an naminek nawa gengo do nayinj dekgi.
- 30 Nak gak gol do gen yan anjeban agim.
Toktogisi nawa gengo dogin nandanj egisat.
- 31 Yawe, gengo unjun guramik kimokdot.
Ankutnanjaki mayaktok dima pakenj.
- 32 Gen tebango tepmisi guramitdisat.
Nido, gak da nandak nandak di gat sanjebenek namdisal.

Amin kinda Pinjkop da nandak nandak anpulgusak do bisit agit

- 33 Yawe, gengo nayin dekbi guramik egapbo bisapno mudosak.
 34 Nawa gengo dakon mibili nolinjbi but dasi nandanek guramikgenj.
 35 Gak dakon gen teban do galagisi nandisat, do unun dakon kosit nolinjbi unun nan kikenj.
 36 Butno antagap abi gak dakon gen do galagi nandanek yo do pindak galaktok dima abenj.
 37 Anpulgujanaki yo isali do pindak galak tok dima abenj.
 Yanj teban tok agil unun da aripmon egip egipno anjknutnoki.
 38 Oman amingo nak do yo ak do yanj teban tok agil unun da aripmon anjaki amin da pasal gamni.
 39 Nawa gengo unun tagisi.
 Anpulgujanbi mayaktok dima pakenj.
 Mayagi pak do si pasoldot.
 40 Gengo guramit do galagisi nandisat.
 Anpakgo kilegisi, do egip egipno anjknutnoki.

Amin kinda Pinjkop dakon gen do nandan gadat agit

- 41 Yawe, bisapmi bisapmi nak do but dasi galak tanj nabi, anek nak yokwikon nanj abidoki dosi nandisat.
 Gak yanj ak do kili yanj teban tagil.
 42 Nawa gengo do nandan dagosot.
 Do anpulgujanaki nabipmanjanj amin do gen kobogi aripmi tagi panjobil yobenj.
 43 Nawa gengo da nak tagi anpulgusak yanj nandan teban tanjek jomjom asat.
 Do anteban anjaki bisapmi bisapmi gengo bami yanj tenjtenjokenj.
 44 Bisap dagok dagogi mini nawa gengo guramik kimokgenj.
 45 Gengo guramit do pini asat, do yo yokwi kinda da kosit dima sopman namjak.
 46 Nak da kila amin madep gengo do yoyikenj.
 Unun da mayagi dima namni.
 47 Gen tebango do but galaksi nandisat.
 Gen teban morapgo unun do but dasi galak tosot.
 48 Gen tebango unun tagisi yanj nandanek, unun do but dasi galak tanj kimokdot.
 Gengo unun do nandan egipbenj.

Amin kinda da Pinjkop dakon gen teban do yo bamisi yanj nandisak

- 49 Gak oman amingo nak do kalip yanj teban tok agil unun do nandaki.
 Unun da nak antagap aban tagisi egipbenj yanjsi nandan teban tanjek jomjom asat.
 50 Yanj teban tokgo da egip egip namisak.
 Jigi pasat bisapmon unun da butno anteban asak.
 51 Iyi do nandaba wikwanj amin da yanjsul yokwisi anj namanj.
 Mani nawa gengo do manji dima yomisat.
 52 Yawe, gak dakon nawa gen kalipmisi unun do nandan egisat.
 Unun da butno anteban asak.
 53 Amin yokwi da nawa gengo manji yominakwa japmisi nandan yomisat.
 54 Nak kokupno da dubagikon egek gengo do kap yosot.
 55 Yawe, nak kalbi mango do nandak nandak anek nawa gengo yoldat.
 56 Gak dakon gen guramikdat.

Uñun da but galak namisak.

Amin kinda Pinjkop dakon gen teban yol do but dasi galak tagit

- 57 Yawe, gak nak gat egisal, do yo do wadak wadak dima asat.
Gengo yol do yan teban tok asat.
- 58 Gak da nandan yawot an nabi do yan teban tok agil, do yan si abi do bisit gayisat.
- 59 Anjak morapno do kili nandagim, anjek tobilek gengo guramit do agim.
- 60 Jomjom dima aben.
Gen tebango tepmisi guramikgen.
- 61 Amin yokwi da nap nan nak anjeban anjek anjak yokwinikon ilik anjan kik do an, mani nawa gengo do dima injosot.
- 62 Kalbi binap nawa gengo kilegisi do ya yan gayik do pidosot.
- 63 Amin morap gak do pasalek gengo guramikgan amin not an yomisat.
- 64 Yawe, gak da miktimon minat amin morap kisi do but dasi galak tan yomisat.
Gengo do nayin det abi.

Pinjkop dakon gen teban unun da nin tagisi panpulugosok

- 65 Yawe, yan teban tok agil unun da aripmon oman amingo nak do anjak tagisi an namgul.
- 66 Gen tebango do nandan gadasat.
Do nandak nandak gat ae gen kokwin tagisi agak dakon nandak nandak do nayin dekgi.
- 67 Nak ankilek akdo pi dima agil bisapmon kositgo yapgum.
Mani abisok gengo guramikdat.
- 68 Gak tagisi, do yo asal unun tagisi ban asal.
Gengo do nayin dekgi.
- 69 Iyi do nandaba wikwan amin da top morapmi yan namgwit.
Mani but dasi nandanjek gengo guramikdat.
- 70 Unun amin nandak nandakni kilegi mini.
Mani nawa gengo do but dasi galak tosot.
- 71 Gak da jigi namgul unun tagisi agil.
Unun da gengo do nayin det tagisi agit.
- 72 Nawa gengo do nandako yo madepsi asak.
Unun da gol ae silva monej morapmisi yapmandak.

Pinjkop dakon gen teban unun kilegisi

- 73 Kisitgo da nak wasagil.
Nandak nandak naminaki gen teban morapgo nandan pisoken do pi tagisi aben.
- 74 Gengo da nak tagi anpulugosak yan nandan teban tanjek jomjom asat.
Do minat amin morap gak do pasolgon amin nak nandani bisapmon kisik kisik ani dosi nandisat.
- 75 Yawe, nak nandisat, gak dakon gen teban morap unun kilegisi gin.
Gak gengo yolek anjakno anmilip ak do anjek jigi namgul.
- 76 Gak nak do toktogisi but dasi galak tan nam do yan teban tok kili agil.
Do gen yagil da aripmon nak oman amingo dakon but anjeban abi dosi nandisat.
- 77 Nawa gengo do but dasi galak tosot.
Do nak do bupmi nandanaki tagisi egipben dosi nandisat.
- 78 Iyi do nandaba wikwan amin da top yanjek isal dogin abin pepgwit.
Anjakni unun do gak da panmayak abi mayak toni dosi nandisat.

Mani, nak toktogisi gengo do nandan egipben.

- 79 Namın amın da gak do pasolgoj ae gak dakon gen teban nandan unun da nagon apni dosi nandisat.
 80 Anpuluganaki gen teban morapgo guramigek anpakno do mayaktok dima paken dosi nandisat.

Amin kinda Pinjkop da yokwikon nan abidosak do bisit agit

- 81 Gak da nak yokwikon nan abidoki do jomjom anek butjiksi nandisat, anek tapmimno minisi ayin.
 Mani gengo da nak tagi anpulugosak yan nandan teban tanek jomjom asat.
 82 Gak da yan teban tok agil unun aripmi akdisal yan do jomjom anek sinjan egit da dabilno tep namañ.
 Anek yan yosot, “Ni bisapmon butno anteban abi?”
 83 Nak wain tibit meme gip ban wasanbi kalipmi kinda amın da mukwakon yipba teban tanbi yombem.
 Mani gen tebango do dima injosot.
 84 Bisap nian da oman amingo nak jomjom sigin aben?
 Yo yokwi an namañ amın do ni bisapmon kobogi yokwi an yobi?
 85 Iyi do nandaba wikwan amın, nawa gengo dima guramikgan.
 Nak da moker do gapma wayikgan.
 86 Minjat aminyo nin da gen teban morapgo tagi nandan gadanen.
 Amin da isal dogin yokwi an namañ, do anpulugoki do nandisat.
 87 Palisok nikba kimakgim, mani gengo dima yipman dekgim.
 88 Nak do toktogisi but dasi galak tan namisal, do anpuluganaki dima kimokgen.
 Yan anaki gen teban morapgo guramikgen.

Amin kinda Pinjkop dakon gen teban do nandan gadagit

- 89 Yawe, gak dakon gengo toktogisi tan anan kikdisak.
 Unun Kwen Kokup tebaisi tosok.
 90 Anpakgo tagisi unun amın don altanek egipdan kabikon toktogisi tan anan kikdisak.
 Miktım yipgul da tamonikon tanek dima diwalik kisak.
 91 Gaga yagil unun da aripmon yo morap tawit da abisokyo kisi tan gin.
 Nido yo morap kisi da gak dakon pi an.
 92 Nawa gengo do but dasi dima galak tagim tam, nak jigi panek kili kimakgim.
 93 Gengo dimasi injtoken.
 Nido unun yolapbo gak da egip egipno ankutnal.
 94 Nak gak dakonsi, do yokwikon nan abidoki.
 Nak gengo guramit do pini asat.
 95 Amin yokwi nikba kimokgen do jomjom an.
 Mani, gen tebango do nandan egipben.
 96 Abisok nak nandisat, yo wagil tagisi kinda minisi.
 Mani gengo unun yo tagisisi, ae tilakni mini.

Amin kinda Pinjkop dakon gen teban do but dasi galak tosok

- 97 Nak gen tebango do but dasi galak tosot.
 Gildat kinda kalon unun dogin nandan egisat.
 98 Gen tebango nagon toktogisi tosok, do nandan kokwin tagisi amın kinda daganek uwalno dakon nandak nandak yapmanjat.
 99 Nak toktogi gak dakon gen bami dogin nandan egisat, do nandak nandak tagisi timigek yoyindet morapno kisi yapmanjat.

- 100 Gengo kilegisi unun guramikdat, do nandan kokwino tagisi da amin pelan dakon nandak nandak yapmandak.
- 101 Anpak yokwi ak do dimasi nandisat, nido gengo banjin guramit do nandisat.
- 102 Gak da gaga dakon gen do nayin dekgil, do gen unun dima yipman dekgim.
- 103 Kaban kok unun gen kaganokon galagisi, mani gengo da unun yapmanek wagil galagisisi asak.
- 104 Gengo da nandak nandak tagisi namisak, do anpak yokwi morap do dimasi galak tosot.

Amin Pinjop dakon genon tenjen abidon

- 105 Gengo da nak anpulanban kosit kilegi agipben dakon lamno asak.
Ae kosit agipben dakon tenjenno asak.
- 106 Gen tebango kilegisi guramit do yan teban tok kili agim, do yan gin akdisat.
- 107 Yawe, jigi madepsi da wutin namisak.
Yan teban tok agil da aripmon anpulanbi kalugi egipben.
- 108 Yawe, nak ya yan gayisat unun da paretno asak, unun timikgi.
Gen tebango do nayin dekgi.
- 109 Nak toktogisi kimot da kapmatjok kin kin asat.
Mani nawa gengo dima intoken.
- 110 Amin yokwi da nak abidok do pat yipman, mani gengo dima yipman dekdak.
- 111 Toktogisi gengo abidan kimokdot.
Anapbo unun gen da kisik kisik namisak.
- 112 Gengo guramik kimokgenji, anapbo wigi kimokgen da bisapmon wigisak.

Pinjop dakon gen teban da anpulanakwan nin tagisi ekwaman

- 113 Amin gak gol do but bamot an unun do dima galak tan yomisat.
Mani nawa gengo do but dasi galak tosot.
- 114 Gak kalongin pasili tamono ae pasikno.
Gengo da nak tagi anpulosak yan nandan teban tanek jomjom asat.
- 115 Yokwi pakpak minat aminyo ji nepman dekgit.
Pinjopno dakon gen teban guramit do nandisat.
- 116 Yan teban tok agil da aripmon anteban anjaki egipben.
Anjaki yo abidok do nandan teban tanek jomjom asat unun dima sun tosak.
- 117 Kisitnokon abidanaki tagisi egipben.
Anjaki toktogisi gengo do nandan egipben.
- 118 Minat amin morapyo gen tebango yipman dekgan unun manji yomisal.
Top geni unun sun tokdan.
- 119 Gak da amin yokwi morap sibat sibat gin yan nandan yominjek mabi kwan,
do gengo do but dasi galak tosot.
- 120 Nak gak do pasalek giptimno madepsi nimmimikdak.
Gen kokwin tamokon gak da amin gen yan yomdisal unun do nandanek madepsi pasoldot.

Amin kinda Pinjop dakon gen teban guramikdak

- 121 Nak anpak kilegi tagisi ban agim.
Yum nandanaki uwalno da yokwi dima an namni do nandisat.
- 122 Pi amingo nak anpulugok do yan teban tok abi do nandisat.
Yum pindagaki kwen wigik amin da jigi dima namni.
- 123 Yokwikon nan abidoki do yan teban tok agil unun aripmi akdisal yan do jomjom anek sintan egit da dabilno tep naman.

- 124 Oman amingo nak butdasi galak tan namiŋek gen bami do nayiŋ deŋgi.
 125 Nak oman amingo, do nandak nandak namiŋaki gengo do tagi nandabo piŋosak.
 126 Abisok miŋat aminyo nawa gengo kirinŋikŋan uŋun Yawe gak da kobogi yobi dakon bisap.
 127 Gol uŋun yo tagisi, mani uŋun yapmaŋek gen tebango do but dasi galak tosot.
 128 Gen morapgo kisi guramikdat.
 Anpak yokwi morap do dima galak tosot.

Piŋkop dakon galaktok yolyol dakon gen

- 129 Gen tebango uŋun wagil tagisisi do aŋek guramikdat.
 130 Amin kinda da notni kinda anpulugaŋban gengo dakon mibili nandisak kaŋ, tenŋenikon egipdisak.
 Gengo uŋun da nandak nandakni mini amin nandak nandak yomisak.
 131 Nak amin da pakbi do tep toŋ uŋun da tilak gen tebango do galagisi nandisat.
 Uŋun nandak do but dasi galak tosot.
 132 Amin morap mango do but dasi galak toŋ uŋun bupmi nandan yomisal, uŋuden gin abiŋ bupmi nandan nabi.
 133 Yaŋ teban tok agil uŋun da ariŋmon kosit nolayiki.
 Ankutnaŋjaki yokwi kinda da nak abiŋ nep do pi dima asak.
 134 Pulugaŋ nepmaŋjaki nak abiŋ nep do yoŋ amin da dima anupbal ani.
 Yaŋ anjaki gengo guramikgen.
 135 Butgo oman amingo nagon yipmaŋek yo tagisi an nabi.
 Gen teban morapgo do nayiŋ deŋgi.
 136 Amin da nawa gengo dima guramikŋan do aŋek kunam tagapbo dabil pakbino pakbi madep da yaŋ pokgoŋ.

Piŋkop dakon gen teban uŋun kilegisi

- 137 Yawe gak kilegisisi.
 Ae gen teban morapgo kisi kilegi gin.
 138 Gen teban morap ningul uŋun kilegi ae nin da tagi nandan gadaneŋ.
 139 Uwalno gengo do nandak nandak dima an, do butjap madepsi nandanek tapmimno moŋ.
 140 Yaŋ teban tokgo uŋun paŋkiligek uŋun bamisi yaŋ kili pindakgin.
 Do oman amingo nak yaŋ teban tok gengo uŋun do but dasi galak tosot.
 141 Nak amin isali naŋ amin da abiŋ nepmaŋan.
 Mani gengo do dima inŋtosot.
 142 Anpakgo kilegi uŋun toktogisi tan anan kikan.
 Ae nawa gengo uŋun bamisi.
 143 Jigi morapmi nagon noman toŋ, mani gengo do but galaksi nandisat.
 144 Gengo uŋun toktogisi kilegisi.
 Anpulugaŋbi gen uŋun do nandan piŋaneŋ tagisi egipben.
Amin kinda Piŋkop da yokwikon naŋ abidosak do bisit asak
 145 Yawe, nak gak do bisit tebai asat.
 Bisitno nandanjaki gen morapgo guramikgen.
 146 Nak gak do yaŋ tidosot.
 Yokwikon naŋ abidanjaki gen tebango tagi guramikgen.
 147 Wisa dima daganakwan pidaneŋ anpulugoki do yaŋ tidosot.

Gen tebango da nak tagi anpulugosak yan nandan teban tanek jomjom asat.

148 Kalbi dipmin dima pokdot.

Toktogisi yan teban tok gengo dogin nandan egisat.

149 Yawe, toktogisi but dasi galak tan namisal, do bisitno nandaki.

Gak kilegisi, do kilano anjaki egipbenj.

150 Amin nandak nandakni yokwi da nak anjupal ak do nak da kapmatjok abanj.

Unjun amin nawa gengo dima guramikganj.

151 Mani Yawe, gak nak da kapmatjok egisal.

Ae gen teban morapgo unjun bamisi gin.

152 Gengo unjun anteban anjaki dagok dagogi mini toktogisi tosoq unjun kalipsigwan kili nandagim.

Amin kinda Pinjkop da yokwikon nan abidosak do yan tidagit

153 Nak nawa gengo do dima intosot, do jigino madepsi unjun kanek anpulugoki.

154 Uwal da gen yan namanj, do anpuluganek yokwikon nan abidoki.

Kalip yan teban tok agil unjun yolek egip egip nabi.

155 Amin yokwi gen tebango unjun dima guramikganj, do yokwikon banj dimasi timitdisal.

156 Yawe, bupmigo unjun madepsi.

Gak kilegisi, do kilano anjaki egipbenj.

157 Amin morapmi da yokwi an namineq uwal an namanj.

Mani gengo bamj dima yipmanj dekdal.

158 Manji gamanj amin pindakdal bisapmon nandaba yokwitok an yomisat, nido unjun gengo dima guramikganj.

159 Gengo do but dasi galak tosoq unjun nandisal.

Yawe, gak da but dasi galak tan naminj kimokdol, do yokwikon nan abidanjaki tagisi egipbenj.

160 Gen morapgo unjun bamisi gin.

Nawa gen morapgo kilegisi unjun toktogisi tan ananj kikdanj.

Amin kinda Pinjkop dakon gen teban guramik kimot do nandagit

161 Kila amin da mibili mini nak yokwi an namanj.

Mani nak gengo do nandanek nimnimikdal.

162 Amin kinda da yo tagisi morapmi timikdal, unjun da tilak yan teban tok gengo do kisik kisik madepsi asat.

163 Nak anpak toptopmi do nandabo tagi dima anj.

Mani gen tebango do but dasi galak tosoq.

164 Nawa gengo unjun kilegisi, do gildat morap kisi nak gak do ya yan kosiri 7 kabi yan yan asat.

165 Minjat aminyo nawa gengo do but dasi galak tonj, unjun butni yaworisi tonj, ae yo kinda da kesalban dima manj dapni.

166 Yawe, yokwikon nan abidoki do jomjom asat.

Nak gen tebango guramikdal.

167 Nak gengo do but dasi galak tosoq, do gengo guramikdal.

168 Anpak morapno unjun pindakdal, do gen teban morapgo unjun guramikdal.

Amin kinda Pinjkop da anpulugosak do bisit agit

169 Yawe, anpulugoki do yan tidosot, do nandan nabi dosi nandisal.

Yanj teban tok agil unjun da aripmon nandak nandak tagisi nabi.

170 Kalip yagil unjun da aripmon bisitno do mirak yopmanj yokwikon nan abidoki dosi nandisal.

- 171 Gengo do tagisi nayiŋ dekdal, do toktogisi mango anġisiken dosi nandisat.
 172 Gen teban morapgo unun kilegi gin, do gengo do kap yoken dosi nandisat.
 173 Nak gengo yoldosi nandagim, do toktogisi nak anpulugok do tagap toki dosi nandisat.
 174 Yawe, gak da nak yokwikon nan abidoki do madepsi nandan egisat.
 Nawa gengo da kisik kisik namisak.
 175 Egip egip namijaki mango anġisiken.
 Gengo da anpulugosak do nandisat.
 176 Sipsip da kiŋ pasilgan unun da tilak kosit tagisi kili yipman dekgim.
 Do abij oman amingo nak do wusiki.
 Nak gen tebang do dima inġtosot.

120

Amin kinda Pinġkop da anpulugosak do bisit agi

Pinġkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

- 1 Jiġi noman taŋ namgwit bisapmon Yawe do yaŋ tidoko bisitno nandan namgut.
 2 Bisit yaŋ agim, “Yawe, top amin da nak anġewalni yaŋ do nak pulugan nepbi.”
 3 Top amin ji, Pinġkop da ji do yo ni baŋ an damjak?
 4 Unun da emat amin dakon gobin baŋ yaman damdisak.
 Anġek kindapni tedepmi jikon tagaldisak.
 5 Nak ji da binapmon yokwisi egisat.
 Amin da Mesek miġtimon bo Kade amin da binapmon yokwisi ekwan unun da tilak jikon yokwisi egisat.
 6 Nak miŋat aminyo yawori egip egip do ikwayit an amin gat kisi bisap dubagisi ekwaman, do kuragisi nandisat.
 7 Nak da tagisi yitni do yosot bisapmon unun emat gin ak do nandan.

121

Yawe unun nin dakon kila amin

Pinġkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

- 1 Nak siŋtoko ilenon wigisak.
 Panpulugokno dukwan da apban koken?
 2 Yawe kundu gat ae miġtim gat wasagit unun daġin panpulugokno egisak.
 3 Kilago asak, do aripmi dima man pokgi.
 Kilago anġek dipmin dima pokdok.
 4 Pakyaŋsi nandani, Israel amin dakon kila amin unun pak nandat kinda dimasi asak.
 5 Yawe unun gak da ilenonjok egek kilago anġek gak anyonġam asak.
 6 Gildat da gildat kalba ae kanek da kalbi aripmi dima anupbal anġil.
 7 Yawe da kilago anakwan yo yokwi morap toŋ kindasok da gak dima anupbal asak.
 Egip egipgo kisi kila asak.
 8 Yawe da abisok ae don kiŋ apyo akdisal unun kilago anan wigikdisak.

122

Jerusalem an'kisik dakon kap

Dewit dakon kap kinda. Piŋkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

- 1 “Kili apba Yawe da yutnon kino” yaŋ nayiŋba nandabo tagisi agit.
- 2 Nin kili abiŋ Jerusalem dakon wigat yapmanek nagalgwan pigiman da akgaman.
- 3 Jerusalem kokup pap unun wagil tagisi wasanbi.
- 4 Israel amin idon abiŋ Yawe ya yaŋ iyini do kalip kili yoyigit unun gen yolek abiŋ abiŋ aŋ.
- 5 Unudon gen kokwin agak tamo toso.
Dewit dakon diwatni kila amin madep egi egi awit unun dakon gen kokwin tamo toŋ.
- 6 Jerusalem yaworisi tosak do bisit ani.
Bisit yaŋ ani,
“Yawe, Jerusalem do galagi nandan amin paŋpulugaŋbi tagisi egipni.
- 7 Paŋpulugaŋbi Jerusalem da nagalgwan ekwan amin emari mini tagisi egipni,
ae kila amini gat kisi tagisi egipni dosi nandan.”
- 8 Gwakno gat ae notno gat do nandanek Jerusalem amin do bisit yaŋ abeŋ,
“Ji emari mini tagisi egipni.”
- 9 Nak Yawe Piŋkopnin dakon telagi yut do nandanek bisit yaŋ abeŋ,
“Yo kinda do wadak wadagi mini tagisi egipni.”

123

Amin kinda Piŋkop da bupmi nandan injak do bisit agit

Piŋkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

- 1 Yawe, nak Kwen Kokup sintoko wigakwan gandako kila amin madep yiyit tamogokon yikdal.
- 2 Oman amin amin tagini do nandan gadasak, anakwan pi amin miŋat unun amin tagi miŋat do nandan gadasak, yaŋ gin nin Yawe gak do nandan gadaman.
Gak Piŋkopnin, gak dagin bupmi nandan nibi do jomjom aman.
- 3 Yawe, amin da yokwi aŋ niniŋakwa jigisi nandan, do bupmi nandan nibi.
- 4 Bisap dubagisi iyi do nandaba wikwan amin da pabiŋ nipgwit, do jigisi nandan.

124

Piŋkop unun miŋat amin kabini dakon Paŋpulugok Amini

Dewit dakon kap kinda. Piŋkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

- 1 “Yawe da nin dima paŋpulugagit tam, niaŋi?”
Israel amin da unun gen dakon kobogi yoni.
- 2-3 “Amin da butjap nandan niniŋek ninon emat awit bisapmon Yawe da nin dima paŋpulugagit tam, uwal da japmisi nandanek obisi tagi paŋupbal abam.
- 4 Butjapni pakbi da yaŋ igek timikban tagi pasilnom.
- 5 Pakbi madep unun igek timikban tagi kimak mudonom.
Mani dima.”
- 6 Nin Yawe do ya yaŋsi iyineŋ.

Yum nindanakwan uwal da nin dima nindapba pasiligimanj.

7 Nin minam da yanj amin kinda da pat yipgurun yokwalgimanj da puluganj kigimanj.

Pat unjun tuwil kigit, do nin puluganj kigimanj.

8 Yawe Kwen Kokup ae miktimyo wasagit, unjun da iyi nin tagisi panpulugosok.

125

Pinjkop da minjat amin kabini yopban tagisi yikganj

Pinjkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

1 Minjat aminyo egip egipni Yawekon tosoy yanji nandanj amin unjun Saion Kabap yombem.

Kabap unjun dima nimnimigek tebaisi tokdisak.

2 Hlej da Jerusalem angwasiyek toj unjun da tilak Yawe da abisok ae don pangwasijek minjat amini kilani akdisak.

3 Amin yokwi da amin kilegi dakon miktim toktoji kilani dima ani.
Yanj ani kanj, amin kilegi yokwi akdaj.

4 Yawe, amin tagisi butni kilegi unjun aminon anpak tagisi anyobi.

5 Mani minjat aminyo iyi dakon anpak yokwini yolek anj, unjun yo yokwisi anj yobi.

Yokwi pakpak amin do yo yokwisi anj yobi.

Israel amin yawori tagi egipni.

126

Pinjkop da panpulugosak do Israel amin da bisit awit

Pinjkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

1 Yawe da nin uwal da kisiron banj timik aeni Saion kokup papmon panjagut bisapmon dipmin yombem pindakgimanj.

2 Nin jikgo madepsi yanjagimanj.

Anjek kisik kisik kap yagimanj.

Yanj anjapno miktim diwari dakon minjat aminyo da yanj yawit,
"Yawe da Israel amin panpulugok do pi madepsi agit."

3 Asisi, Pinjkop da nin panpulugok do pi madepsi agit, do nin wagol tagisisi nandamanj.

4 Yawe, miktim kibirikon sikak manakwa jorj yo morap ae kwoj unjun da tilak panpuluganjaki kalip tagisi egipgumanj yanj gin aenin tagisi egipnerj.

5 Amin kunam tagak jap kwaokganj, unjun kisik kisik nandanj bami pakdaj.

6 Asisi, amin kunam tagak jap yet kwaot do jap yet pigaga pangwanj, unjun don jap bami pektarjba panj panjobjek kisik kisik kap yokdaj.

127

Pinjkop da yo tagisi anj yoban mani anjisiwit

Solomon dakon kap kinda. Pinjkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

1 Yawe da panpuluganjan kisis kilda yut dima anj tam, pi isal dogin abam.

Yawe da panpuluganjan kila amin kokup pap kinda kilani dima anj tam,
kila isal dogin abam.

2 Nin jap timit do nandaba kik anjek wisa dima daganakwan pidanj pi gin anjgapno wigi pilin toni kanj, pi unjun isal dogin amanj.

Nido, Piŋkop da miŋat aminyo but dasi galak taŋ yomisak uŋun yik yawot yomisak.

- 3 Piŋkop da nin do yo tagisi aŋ nimiŋek monji gwayo but galak do nimisak. Uŋun gisam tagisi Piŋkopmon timikgamaŋ.
- 4 Yawi kaluk dakon monji gwayo uŋun gobinŋ da yaŋ emat amin kinda da kisiron toŋ.
- 5 Amin monji gwayo morapmi amin kisik kisik tagi ani. Uŋun da gen pi tamokon uwal gat gen pi anakwa aŋpulgokdaŋ. Anakwa mayagi dima pakdisak.

128

Piŋkop da geni guramikgaŋ amin do yo tagisi anyomisak

Piŋkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

- 1 Amin morap Yawe do pasalek geni guramikgaŋ uŋun amin kisik kisik tagi ani.
- 2 Ji pi aŋek uŋun dakon bami paŋ noni. Ji kisik kisik aŋek tagisi egipdaŋ.
- 3 Miŋatgo da yutgokon wain nap da yaŋ bami madepsi toni. Ae miŋat monjiyogo da olip kindap moniŋ yombem da yutgokon tamokon aŋgwasinŋek yitni.
- 4 Asi, Yawe do pasalek ekwaŋ amin kisik kisik tagi ani.
- 5 Yawe Saion kokup papmon egisak uŋun da gisam tagi damjak. Ji miktimon egipni bisap morapmon Jerusalem kaŋakwa tagisi tosak dosi nandisat.
- 6 Ji bisap dubagisi egek babikji pindatni do nandisat. Israel amin yawori tagi egipni.

129

Israel amin da Piŋkop da uwalni paŋupbal asak do bisit awit

Piŋkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

- 1 Israel amin, gak moniŋisogon da wiŋ abisok ekwamaŋon gak uwal da yokwi aŋ gangwit dakon gen niyiki.
- 2 Gak yaŋ yoki, "Moniŋisogon da wiŋ abisok ekwamaŋ bisapmon uwal da nak yo yokwisi aŋ namaŋ. Mani nak aripmi dima abinŋ nepni.
- 3 Nak obisi baljaŋakwa nap kirinŋ da manjinokon giptimno dapba kirinŋikwaŋ. Pi kaga danŋap pindakgamaŋ uŋun da tilak baljaŋba wuda dubagisi di noman toŋ.
- 4 Mani Yawe uŋun kilegisi. Nak amin yokwi da nap teban wangwit uŋun mandaŋ dagaŋakwan oman monji saŋbenek dima egisat."
- 5 Nak Yawe da miŋat aminyo Saion kokup pap do uwal aŋ, uŋun mayaktok yomiŋek pabinŋ yopmaŋek yolban tobilek kokupnikon kini dosi nandisat.
- 6 Uŋun joŋ yut kwenon kwanŋek don dubak tokdo aŋakwa gildat da pindakban tepmi kibidoŋ uŋun yombem ani dosi nandisat.
- 7 Amin kinda da joŋ uŋun baljaŋ paŋmuwuk wamaŋek dima paŋkisak.

⁸ Ae miñat aminyo uwalnin da kapmatjok kinek “Yawe da yo tagisi anj daminej gisam damjak” yanj dimasi yoyini dosi nandisat.

130

Amin kinda Pinjkop da anj pulugosak do bisit agit

Pinjkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

¹ Yawe, butno jigisi tanjakwan anj pulugoki do yanj tidosot.

² Amin Tagi, bisitno nandaki.

Anj pulugoki do gayisat, do nandanj nabi.

³ Yawe, gak da diwarinin manjinej gen pikon nipbim tam, Amin Tagi namın da gengo yapban?

⁴ Mani gagon diwari wiririt tosoj, do nin gak do pasal gamnejsi.

⁵ Nak Yawe da anj pulugosak do nandanej jomjom asat.

Anjek geni do tebaisi nandanj gadasat.

⁶ Nak Amin Tagi da anj pulugosak dosi nandanej but kindap asat.

Kalbi kila amin da uwal apni do kila anjek wisa tepmi dagosak do antep anj unjun yapmanek but kindap madepsi asat.

⁷ Israel amin, Yawe da nin do but dasi galak tanj nimisak, ae dima yokwi tonej yanj do bisapmi bisapmi nin panj pulugosok, do Yawe da nin panj pulugokdisak yanjsi nandanj teban tanjek unjun do jomjom anej.

⁸ Unjun da Israel amin nin yokwikon banj timigek diwarinin kisisi wiririk nimisak.

131

Amin kinda iyi do nandaban pinjakwan bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Pinjkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

¹ Yawe, nak naga do nandako dima wigisak.

Mano dima awigisat.

Nak yo kinda ni da wikwisi asak ae yo unjun dakon mibili aripmi dima nandako pisosak unjun do nandaba kik dima asat.

² Nak butno tagisi tosak do pi at da butno yawori tosoj.

Nak egisat unjun monji njaknak da yanj menji da kisiron nandaba kigi mini pagegisak nak unjun yombem.

³ Israel amin, ji abisok ae bisap morap don kisi Yawe da panj pulugosak do nandanj teban tanjek jomjom ani.

132

Pinjkop dakon telagi yut madep do kisik kisik awit

Pinjkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

¹ Yawe, gak Dewit do dima intoki.

Ae jiggi morap pagit kisi do dima intoki.

² Dewit da Israel amin dakon Yawe, Pinjkop tapmimi tonj, unjun do yanj teban tok kinda yanj yagit,

³ “Nak yutnon dima kikenj, ae dipmin potpot tamokon dima pokgenj.

⁴ Nak dipmin dima pokgenj.

- 5 Mibiltok Yawe do yut kinda aben, unun Israel amin dakon Pinjkop Tapmimi Ton unun da egipjakdo.
Anjek don yik yawot aben.”
- 6 Nin Betlehem kokupmon egek Sanjek Sanjek Kinam dukwan tosok unun dakon geni nandagiman.
Anjek unun Kiriati Jearim da miktimon tanban kagiman.
- 7 Kanek yan yagiman,
“Nin kili Yawe da yutnon wigino.
Ae unun da kapmatjok kinjek gawak imnen.”
- 8 Yawe, gak Sanjek Sanjek Kinamgo gat kisi abinjek yik yawot yutgokon yikgi.
Sanjek Sanjek Kinam unun gak dakon tapmim madepgo dakon tilak asak.
- 9 Mukwa sogok amingo panpuluganaki toktogisi anpak kilegi ani.
Anjaki unun anpakni kilegi da imalni tagisi da yan asak.
Ae minjat aminyogo panpuluganaki kisik kisik anjek kap yoni dosi nandisat.
- 10 Yawe, oman amingo Dewit do nandan ibi.
Kila amin madep gaga manjigil unun manji dima ibi.
- 11 Gak da kalip Dewit do yan teban tok tebaisi an imgul, ae gengo kulabik aripmi dima akdisal.
Yan iyigil, “Nak da monji kabigokon kinda yipbo kila amin madep egipjak.
- 12 Monjigoni nak dakon sanjek sanbekno guramitni, ae gen morapno yoben unun guramitni kan, don bisap dagok dagogi mini babigoni dakon monjini kila amin madep dagokdan.”
- 13 Yawe da Saion kokup pap iyi do tilak agit da unudon toktogisi egip do nandisak.
- 14 Yan yagit, “Nak unun kokup papmon toktogisi egipdisat.
Nak unun kokup papmon kila amin madep egipben do tilak kili agim.
- 15 Nak Saion kokup pap dakon minjat aminyo do yo morapmi imdisat.
Anjapbo yo do wadak wadak dima akdan.
Anjek yoni mini amin do jap morapmi yobo nan tugokdan.
- 16 Nak da Saion kokup pap dakon mukwa sogok amin kabini yokwikon ban timikgo unun da imalni yombem asak.
Anjapbo Saion dakon minjat aminyo da kisik kisik kap yokdan.
- 17 Nak da Dewit da kabikon amin kinda abidanek yipbo unun kokup papmon kila amin madep dagosak.
Anjek minjat amin kabino do lam kinda da yan tenjenan yomjak.
- 18 Nak da uwalni panmayak akdisat.
Mani kila amin madepno tilim madepni gat yitdisak.”

133

Not do but dasi galak tan yomyom anpak do tagisi nandawit

Dewit dakon kap kinda. Pinjkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

- 1 Pinjkop dakon minjat aminyo but kalon anjek egipni kan unun tagisi, ae buri tagisi akdan.
- 2 Unun anpak unun wagil tagisisi. Unun olip dakon nelagi yombem.

Olip dakon nelagi Aron do tagal iminjakwa mogim dangwanikon pigek imal dubakni da diwarikon pigigit.

³ But kalon anpak unun kalbi gik sitnan Emon Kabap ae Saion Kabapmon mon unun yombem tagisi.

Yawe da but kalon ekwan amin gisamni yomisak.

Egip egip dagok dagogi mini unun yomisak.

134

Pinjkop dakon man anjisinio

Pinjkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

¹ Yawe dakon oman amin morap, ji kalbi yutnikon pi an amin, ji mani anjisinio.

² Telagi yutnikon kisitji panenagek Yawe dakon man anjisinio.

³ Yawe kundu ae miktim wasagit unun Saion egisak, unun da yo tagisi andamjak dosi nandisat.

135

Yawe anjiskik dakon kap

¹ Yawe anjisinio!

Yawe dakon oman amin, ji mani anjisinio.

² Ji Yawe da nagalgwan Pinjkop da yutnon omani an, ji Yawe anjisinio.

³ Yawe unun tagisi, do Yawe anjisinio.

Mani unun tagisio, do kap yanek anjisinio.

⁴ Yawe da Jekop iyi do anawakgit.

Israel unun Pinjkop iyi dakon amin kabi.

⁵ Yawe unun mani wukwisi yan nandisat.

Amin Tagi da pinjkop toptopmi morap kisiso yapman mudosok.

⁶ Yawe kwen kundukon, ae miktimon, ae tap kwenon, ae tap kagagwan, galaktokni yolek yo morap ak do nandisak unun asak.

⁷ Unun da yanban gikwem noman ton, ae mal anek sikak mosok, ae yo morap yopyop yutnikon da mirim yopban kwan.

⁸ Isip miktimon Isip amin dakon monji mibiltogi gat ae bit kilapyo dakon monji mibiltogi unun dapban kimakgwit.

⁹ Isip miktimon kila amin madep gat ae kila amini gat panupbal ak do wasok tapmimi ton mibili mibili agit.

¹⁰ Yawe da miktim morapmi panupbal anek kila amin madep tapmimi ton morapmi dapban kimakgwit.

¹¹ Amo amin kabi dakon kila amin madep Sion anakban kimakgit, ae Basan dakon kila amin madep Ok, ae Kenan miktim dakon kila amin madep morap gat kisi dapban kimakgwit.

¹² Yan anek unun kila amin madep dakon miktimni amin kabini Israel do yongut.

¹³ Yawe, mango bisap mudok mudogi mini tan anan kikdisak.

Babikon da babikon man bingo do nandan anan kikan.

¹⁴ Yawe dakon amin kabi uwalni da yo yokwi anyoba iyi panjutnokdisak.

Oman amini do bupmi nandan yomisak.

- 15 Amin Nwakhwari Kabi kokup kidatni unun silwa ae gol ban wason.
Amin kisit da wup unun wason.
- 16 Kokup kidat dakon wupmi unun gen kagani ton, mani gen aripmi dima yoni.
Ae dabilni ton, mani yo aripmi dima pindatni.
- 17 Ae mirakni ton, mani gen aripmi dima nandani.
Ae mirim dima pan.
- 18 Kokup kidat dakon wupmi wason amin, ae egip egipni kokup kidaron tosok yangi nandan amin morap, unun kokup kidat dakon wupmi yombem akdan.
- 19 Israel minat aminyo, ji Yawe anjisini.
Yawe dakon mukwa sogok amin, ji mani anjisini.
- 20 Liwai da kabikon nani, ji Yawe anjisini.
Minat aminyo Yawe do pasolgon amin, ji mani anjisini.
- 21 Yawe Jerusalem kokup papmon egisak, do minat aminyo ji Saion wigek mani anjisini.
Yawe anjisini!

136

Piŋkop ya yan iyik do dakon kap

- 1 Yawe anpakni unun tagisisi, do ya yan iyinerŋi.
Dagok dagogi mini nin do but dasi galak tan nimisak.
- 2 Nin Yawe ya yan iyinerŋ.
Unun da piŋkop toptopmi morap yapman mudosok.
Toktok teban nin do but dasi galak tan nimin kimokdok.
- 3 Nin Amin Tagi ya yan iyinerŋ.
Unun da amin tagi morap yapman mudosok.
Toktok teban nin do but dasi galak tan nimin kimokdok.
- 4 Unun kalon da wasok tapmimi ton madep asak.
Toktok teban nin do but dasi galak tan nimin kimokdok.
- 5 Iyi da nandak nandagon da kundu ae yo morap kwen ton unun wasagit.
Toktok teban nin do but dasi galak tan nimin kimokdok.
- 6 Miktin yipban kwen tagit, ae pakbi yipban mibilikon tagit.
Toktok teban nin do but dasi galak tan nimin kimokdok.
- 7 Gildat gat kanek gat wasagit.
Toktok teban nin do but dasi galak tan nimin kimokdok.
- 8 Gildat yipban gildat kindi kila asak.
Toktok teban nin do but dasi galak tan nimin kimokdok.
- 9 Kanek gat gik morap gat yopban pilin kila an.
Toktok teban nin do but dasi galak tan nimin kimokdok.
- 10 Nin Yawe ya yan iyinerŋ.
Unun Isip amin dakon monji mibiltogi dapnan kimakgwit.
Toktok teban nin do but dasi galak tan nimin kimokdok.
- 11 Israel amin timik panjobinakwan Isip yipman dekgwit.
Toktok teban nin do but dasi galak tan nimin kimokdok.
- 12 Iyi da tapmim madepmon da timik panopgut.

- Toktok teban nin do but dasi galak taj nimin kimokdok.
- 13 Tap Gami pudaŋban timi bamori agit.
Toktok teban nin do but dasi galak taj nimin kimokdok.
- 14 Iyi mibiltok kinjek minat amini timik panjabinjakwan tap idap pudawit.
Toktok teban nin do but dasi galak taj nimin kimokdok.
- 15 Mani Isip dakon kila amin madep gat ae emat amini gat yopban pakbi nan
kimakgwit.
Toktok teban nin do but dasi galak taj nimin kimokdok.
- 16 Miktim kibiri timon minat amini mibiltan yominjek kigit.
Toktok teban nin do but dasi galak taj nimin kimokdok.
- 17 Kila amin madep tapmimi ton dapban kimakgwit.
Toktok teban nin do but dasi galak taj nimin kimokdok.
- 18 Ae kila amin madep man bini ton dapban kimakgwit.
Toktok teban nin do but dasi galak taj nimin kimokdok.
- 19 Amo amin kabi dakon kila amin madep Sion anjakan kimakgit.
Toktok teban nin do but dasi galak taj nimin kimokdok.
- 20 Ae Basan dakon kila amin madep Ok anjakan kimakgit.
Toktok teban nin do but dasi galak taj nimin kimokdok.
- 21 Anjek unun kila amin madep dakon miktimni minat amini do yomgut.
Toktok teban nin do but dasi galak taj nimin kimokdok.
- 22 Miktim unun oman amini Israel do yomgut.
Toktok teban nin do but dasi galak taj nimin kimokdok.
- 23 Uwal da pabin nipgwit bisapmon nin do sigin nandan nimgut.
Toktok teban nin do but dasi galak taj nimin kimokdok.
- 24 Anjek uwal da kisiron ban timikgit.
Toktok teban nin do but dasi galak taj nimin kimokdok.
- 25 Minat aminyo gat ae bit kilap morap gat jap yomisak.
Toktok teban nin do but dasi galak taj nimin kimokdok.
- 26 Do Kwen Kokup Pinkop ya yanji iyinen.
Toktok teban nin do but dasi galak taj nimin kimokdok.

137

Israel amin uwalni da miktimon egek kokupni do kunam takgwit

- 1 Nin Babilon amin dakon pakbini da ilenikon yigek Saion kokup pap do
nandak nandak anjek kunam takgiman.
- 2 Kindap kapmatjok tawit unun da kilinikon gitanin mindano tanakwa
sanbenjek dima tidagiman.
- 3 Nido nin timik miktimnikon pankiwit amin da kap yonej do niyiwit.
Yokwi anningwit amin da tebai yan niyiwit,
“Nin da kisik kisik panen do ji da kap yoni do nandaman.
Saion dakon kap kinda yoni.”
- 4 Mani miktim dubagikon egek Yawe dakon kap nianon da tagi yonej?
- 5 Jerusalem, nak gak do intoken kan, Pinkop da nak anjintok aban sanbenjek gita
dima tidoken.
- 6 Jerusalem, nak gak do intanek yo isali yan gandanej yo diwari do nandako
wigini kan, Pinkop da nak melno ankadim aban kap dima yoken dosi
nandisat.

- 7 Yawe, gak Idom amin da kalip Babilon dakon emat amin jonikgwit unjun do aego nandaki.
Babilon amin da emat wamanjek Jerusalem abidawit bisapmon Idom amin da gen yan yawit,
“Yut morapni kisi tuwil mudanek panjupbal an mudoni.”
- 8 Babilon, nandaki.
Gak tasik tokdisal.
Nin do anpak yokwi nian an ningul unjudej gin kobogi yokwisi timitdisal.
Kobogi yokwi gamjak amin unjun kisik kisik tagi asak.
- 9 Unjun da gak dakon monji monin monin timik maban tipmon manjek obisi tasik tanjek kimotdaj.

138

Amin kinda Pinjkop do ya yan iyigit

Dewit dakon kap kinda.

- 1 Yawe, nak but dasi nandanek ya yan gayisat.
Pinjkop toptopmi da dabilon kap yanek mango yan ankisiasat.
- 2 Bisapmi bisapmi but dasi galak tan naminek kilano tagisi asal, ae mango gat gengo gat da yo morap yapman mudanek unjun da wukwisi amal.
Yanjo, nak Telagi Yut Madepgokon gawak gaminek mango yan ankisikenj.
- 3 Gak do bisit asat bisapmon nandan namisal.
Anjek tapmim naminek butno anteban asal.
- 4 Yawe, miktimon kila amin madep morap da gengo kili nandayin, do unjun da mango yan ankisini dosi nandisat.
- 5 Tilimni unjun madepsi, do unjun da Yawe dakon wasokni do nandanek kap yoni dosi nandisat.
- 6 Yawe unjun wukwisi egek amin iyi do nandaba pan amin unjun nandan yominek kilani asak.
Mani iyi do nandaba wigisak amin unjun yum dabil dagin pindakdak.
- 7 Jigi mibili mibili altan naba kilano anaki dima kimokdot.
Uwalno da nak do japmi nandan, mani gak tapmingo madep, do si pabin yopmanek nak anpulugosol.
- 8 Yawe da nak nianji egipben ae pi ni ban aben do nandagit unjun kilano anjakwan an mudokenj.
Mudok mudogi mini nak do but dasi galak tan namisal.
Gak da nak wasagil, do dima intan nabi.

139

Pinjkop da nandan niminek kilanin asak

Dewit dakon kap kinda. Kap yan amin dakon kila amin do mandabi.

- 1 Yawe, gak butnokon yo ni da ton unjun kokwin anek bamisi nandan namisal.
- 2 Gak nak da yik pidoty asat unjun nandan mudosol.
Dubagikon da nandak nandakno nandan mudosol.
- 3 Nak kosit agisat bo ae dipmin pokdoron nian egisat unjun gak da nandisal.
Gak anpakno kisisi nandan mudosol.
- 4 Yawe, nak gen kinda yok do asat unjun gak da kili nandagit.

- 5 Gak mibiltok ae buñonyo agaki kisitgo da nak abidosok.
- 6 Nandak nandakgo da nandak nandakno yapmanjek wukwisi asak.
Uñun nak da aripmi dima nandaken.
- 7 Nak dukwan kinjek Wupgo yipmanjek dekgeñ?
Nak pasal dukwan kinapbo gak kapmatjok dima egipdisal?
- 8 Kwen Kokupmon wigiken kan, gak unjudon egipdisal.
Ae kimakbi tamogwan pigiken kan, unjudon kisi egipdisal gin.
- 9 Pidan piriropman gildat wisak tetgin do dubagisi kiker bo tap diwarisikon
kiker kan,
- 10 gak unjudon egipdisal gin.
Añek kisitgo da nak abidanek kosit nolikdisal.
Tampingo madep, do nak anpulgokdisal.
- 11 Nak "Pilin tuk da nak ankisibisak, ae gildat dakon tenñen nak angwasisak
unñun da pilin tuk asak" yan yoken kan
- 12 pilin tuk da nak aripmi dima ankisibisak.
Kalbi unñun gildat kalba yombem akdisak.
Pilin gat ae tenñeni gat kisi pindakbi aripsi amal.
- 13 Gak da giptim diwat morapno kisi wasagil.
Meñ da butgwan nak unñungwan wasan mudagil.
- 14 Nak da gak ankisisat, nido gak da pi ñwaktwarisi añek nak wasan neggul.
Nak pakyanñsi nandisat, gak da yo morap wasagil unñun ñwaktwarisi.
- 15 Meñ da butgwan pasili tamogwan tagok tagok agim bisapmon gak da
pindagaki kidat morapno taganek notnikon sanbewit.
- 16 Meñ da dima analanakwan kili nandagil.
Nak miktimon dima altagim, mani gak da gildari gildari miktimon
egipben do nandagil unñun papiagokon kili mandagil.
- 17 Pinjkop, nandak nandak morapgo unñun wagil tagisisi.
Nandak nandakgo unñun madepsi, amin da aripmi dima manjiri.
- 18 Gak da nandisat yo morap manjiken kan, tap ileñon niman morap yapjak.
Dipminon da pidosot bisapmon nak gak gat sigin egisat.
- 19 Pinjkop, amin yokwi dabi kimotni do nandisat.
Amin dapdap amin ji nepmanjek dek kit!
- 20 Unñun amin da gak do gen yokwi yon, ae gak dakon man do gen giren yon.
- 21 Yawe, nak amin gak do kuragi nandan amin do kuragi nandan yomisat.
Ae amin kwen wigik anjaman amin do nandaba yokwi tok an yomisat.
- 22 Asisi, nak unñun amin do kuragisi nandisat.
Unñun pindakgo nak dakon uwalno an.
- 23 Pinjkop, kokwin tagisi añek nak dakon nandak nandak morap butnokon ton
unñun do nandaki.
Ankewalek nandak nandak morapno do pakyanñsi nandaki.
- 24 Egip egipno kokwin tagisi abi.
Anjak yokwi di nandak nandaknokon di tanbam.
Egip egip teban dakon kosit nan anan kiki.

140

Amin kinda da Pinjkop da kilani tagisi asak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap yon amin dakon kila amin do mandabi.

- 1 Yawe, amin yokwi da kisiron ban pulugan nepbi.
Kilano tagisi anaki emat amin da dima anupbal ani.

- ² Toktogisi anpak yokwi ak do nandak nandak an, anek toktogisi minjat aminyo da binapmon pidok pidok panalon an.
- ³ Gen yogokni unun tunon amin emari ton dakon geni yombem, geni tepmisi. Ae gen yogokni unun tunon amin emari ton dakon pakbi yokwini yombem da gen kagakon tugawit da minjat aminyo panjupal an.
- ⁴ Yawe, kilano tagisi anjaki amin yokwi da dima abin nepni.
Dam anjaki emat amin nak anjupal ak do gen yon, unun yo kinda dima ani.
- ⁵ Kwen wigik amin da nak do pat yipman.
Nak do kilap nan yan abidok do nap teban ban nak da kosiron pat yipman.
- ⁶ Yawe yan iyisat, "Gak Pinkopno."
Yawe, nak anjapulugoki.
Yan tidosot, do nandan nabi.
- ⁷ Amin Tagi Yawe, gak yokwikon ban timit timit amino tapmimi tonji.
Kalip uwal gat emat wanguman bisapmon anjuktugil.
- ⁸ Yawe, amin yokwi da yo timit do galak ton unun dima yobi.
Yum pindagaki anpak yokwi ak do gen yan panjeban awit unun dima ani.
- ⁹ Yum pindagaki uwalno da emaron dima abin nepni.
Yo unun ak do nandan unun panjebilbi iyikon noman toni.
- ¹⁰ Kindap yipbi kwenikon moni.
Mabi gapma madepgwan pikek ae dima wini.
- ¹¹ Isal dogin amin diwar gen yan yoman amin yum pindagaki nin da miktimon tagi dima egipni.
Ae emat aminon yo yokwisi noman tan yoba pasilni do nandisat.
- ¹² Yawe, gak da jigi pan amin gat ae yo do wadak wadak an amin gat panjugalugosol.
- ¹³ Minjat aminyo kilegi da mango anjiskidanj.
Unun gak gat kisi egipdan.

141

Amin kinda kalbi bisit agit

Dewit dakon kap kinda.

- ¹ Yawe, nak gak do yan tidosot.
Tepmisi anjapulugoki do nandisat.
Gak do yan tidosot, do bisitno nandaki.
- ² Bisitno da mukwa kibani tagisi da yan gagon opjak dosi nandisat.
Ae gak do kisitno panjenokdot unun da pilindo dakon paretno yan asak.
- ³ Yawe, gen kagano do kila tagisi anjaki gen yokwi kinda dima yokenj.
- ⁴ Yum nandanaki butnokon da anpak yokwi ak do dima nandakenj.
Ae yum nandanaki amin yokwi gat muwuk agek yokwi dima anenj.
Yum nandanaki unun dakon jap noknok bisap madepmon unun gat dima yitnenj.
- ⁵ Yum nandanaki amin kilegi kinda da nak anmilip ak do jigi tagi namjak.
Mani nak amin yokwi not dima an yobenj.

- Piņkop da amin yokwi uņun aņpak yokwini dakon kobogi paņtobil yomjak do bisit asat.
- 6 Amin da amin yokwi dakon kila amini uņun timigek maba tip domon pigini bisapmon Yawe dakon gen uņun bamisi yaņ nandaba pisokdaņ.
- 7 Aņek amin da jap pi do miktım pıdaneķ paņdamıt aņ, uņun da tilak uņun amin dakon kidari paņdamıt aņek maba kimakbi tamogwan pigıkdaņ.
- 8 Mani Amin Tagı Yawe, nak gak do nandaņ gadasat.
Gak da nak tagısi aņkutnosol.
Yum nandaņaki dima kimokgeņ.
- 9 Aņpulugaņaki amin yokwi da pat yıpgwit uņudon dima yokwalgeņ.
- 10 Yopbi iyi pat yıpgwiron iyi yokwalni.
Mani nak kosıt tagısi ageķ yo kinda da dima aņupbal asak.

142

Dewit Piņkop da aņpulugosak do bisit agıt

Dewit dakon kap kinda. Kap on do Maskıl yaņ yoņ. Dewit tip kınamgwan egek bisıt on mandagit.

- 1 Nak Yawe da aņpulugosak do tebaisi yaņ tidosot.
Bupmi nandaņ namıņek aņpulugosak do bisıt asat.
- 2 Nandaba kıkno gat ae jıgi morap noman taņ namaņ uņun kısı iyıı mudosot.
- 3 Jıgısı nandaņek wagılsı yokwi tokdisat yaņ nandısat bisapmon, Yawe nıaņsı abeņ uņun gak da nandısal.
Kosıron yokwalgeņ do amın da pat pıwit.
- 4 Nak aņpulugosak amın kinda kapmat dima akban kosot.
Amın kinda da kılano dima asak, ae amın kinda da nak do bup taņek dima aņkutnosok.
- 5 Yaņdo, Yawe nak aņpulugoki do bisıt gayısat.
Gak kalonģın pasılı tamono.
Mıktımon egısat bisapmon gak gat ğın egıp do nandısat.
- 6 Butno obısı jık tosok, do aņpulugoki do bisıt asat uņun nandakı.
Nak aņsopmaņgaņ amın uņun tapmımnı madepsi.
Arıpmı dima pabıı yopbeņ, do uņun da kısıron baņ pulugaņ nepbı.
- 7 Jıgıkon yıkdat, do pulugaņ nepbı tagısi egıpbeņ.
Yaņ aņakı yo tagısi aņnamısıl uņun do nandaņek mııjat amın kabıyogo muwutnıkon mango aņkısıkeņ.

143

Amin kinda Piņkop da aņpulugosak do bisit agıt

Dewit dakon kap kinda.

- 1 Yawe bisıtno nandakı.
Mırakgo yopmaņek aņpulugoki do yaņ tidosot uņun nandakı.
Gak amın kileģısı, ae bisapmı bisapmı dima nepmaņ dekdal, do bisıtno nandakı.
- 2 Gak da dabilon amın kileģı kinda dima egısak, do oman amıngo nak gen pıkon dima nepbı.
- 3 Uwalno da nol aņkı nıkban maņ mıktımon pokdot.

- Anjakwan amin kili kimakgwit da aripmon pilin tukgwan egisat.
- 4 Nandak nandakno upbal tanjakwan but pasol madepsi nandisat.
- 5 Kalipsi egipgum unun do nandisat.
Yo morap agil ae pi tagisi agil unun do nandak nandak tebaisi asat.
- 6 Anpulugoki do didasat.
Miktim kibirisi da sikak do nandisak, unun da aripmon nak gak do madepsi galak tan gamisat.
- 7 Yawe, butno tapmimi mini aban nandisat, do bisitno nandanek tepmisi anpulugoki.
Dima pasil nabi.
Yan abi kan, amin kili kimakgwit unun da tamokon kiker.
- 8 Egip egipno gagon tosak yanji nandisat, do anpuluganbi wisa dagokdo gak da amin nin do but dasi galak tan nimisal unun do nandaker.
Nak bisit gayisat, do kosit nolijbi unun nan kiker.
- 9 Yawe, kilano abi do gagon obisat, do uwalno da kisiron ban pulugan nepbi.
- 10 Gak Pinkopno, do nayin dekb: gak dakon galaktok yolek egipben.
Wupgo tagisi unun da mibiltan naminjakwan kosit kilegikon agipben.
- 11 Yawe, man bingo tagisi tosak do yokwikon nan pulugan nepbi.
Gak amin kilegisi, do jigi morap pasat unun wiririk nabi.
- 12 Nak do but dasi galak tan namisal, do uwalno dapbi kimotni.
Nak oman amingo, do uwalno obisi dapbi kimotni.

144

Kila amin madep da Pinkop da anpuluganban emaron teban tagit do ya yan iyigit

Dewit dakon kap kindu.

- 1 Nak Yawe dakon man anjisisat.
Unun tip madepno.
Emat dakon mibili tagisi nayin dekdak.
Anek antagap aban emat do tagap tosot.
- 2 Unun but dasi galak tan namisak, ae dam tebano aripmi dima tuwili egisak.
Unun pasili tamono, ae yokwikon ban timit timit amino.
Unun pasikno tebaisi, do anjuktanajakwan tagisi egisat.
Amin Nwaktari Kabi pabin yopmanajakwan nak da yongamgwan ekwan.
- 3 Yawe, minat aminyo nin nianen amin di ban nin do nandak nandak madep asal?
Nin yo isalisi.
Gak nido kilanin kagimansi asal?
- 4 Mirim bisap kalon pisono kwan unun da tilak bisap pisipmisi ekwaman.
Wupnin gildaron tepmisi altan pasilgan unun da tilak bisap pisipmisok gin ekwaman.
- 5 Yawe, kundu witdalek piki.
Kisitgo kabapmon yopmanjaki mukwa madepsi pidoni.
- 6 Mal yipbi noman tanek uwal yolban kin mudoni.
Gobingo yamanjaki pasal kin mudoni.
- 7 Kisitgo yipbi pinjakwan nak ilikbi wiker.

- Aŋaki pakbi ilarisi yipman dekgeŋ.
Amin Nwakwari Kabi da kisiron ban abidoki.
- 8 Ujun amin gen bami dima yoŋ.
Top ban gin yanek gen ujun bamisi yan yoŋ.
- 9 Pinƙop, nak abisok gak do kap kalugi yoken.
Gita tidanek gak do kap yokdisat.
- 10 Kila amin madep paŋpulugaŋaki emaron teban toŋ.
Oman amingo Dewit nak yokwikon nan abidagil.
- 11 Uwal yo yokwi aŋ namaŋ da kisiron ban abidoki.
Aŋek Amin Nwakwari Kabi da kisiron ban abidoki.
Ujun gen bami dima yoŋ.
Top baŋgin yanek gen ujun bami yan yoŋ.
- 12 Nin monjinin wili kindap da yan tebaisi tagoni do nandamaŋ.
Ae gwanin da kila amin madep dakon yut dakon tilimni tagisi da egipni do nandamaŋ.
- 13 Pigaganin da jap bami morapmi taŋakwa jap paŋ yopyop yut madepsi tugaŋ toni do nandamaŋ.
Aŋakwa sipsipnin da monji morapmi sigin paŋalani.
- 14 Ae bulmakau da monji morapmi paŋalani.
Aŋakwa yokwi di dima altoni ae kinda dima kimotjak.
Nin dakon kosiron miŋat bo wili kinda da jigi bo ae tepmi paŋek kunam dima tatjak do nandamaŋ.
- 15 Miŋat amin kabi yo ujuden timikgaŋ ujun kisik kisik tagi ani.
Miŋat aminyo Yawe yipba Pinƙopni egisak ujun kisik kisik tagi ani.

145

Pinƙop aŋkisik dakon kap

Dewit dakon kap kinda. Kap on Pinƙop dakon man aŋkisik dakon kap.

- 1 Pinƙopno ae Kila Amin Madepno, bisapmi bisapmi mango aŋkisiken.
- 2 Gildari gildari mango aŋkisiken.
Dagok dagogi mini gak aŋkisin wigiken.
- 3 Yawe ujun mani wukwisi, do mani aŋkisin kimotneŋ.
Mani wukwisi, do ujun dakon mibili kisi amin da aripmi dima nandaba pisogi.
- 4 Babikon da babikon pi madep aŋ aŋ agil ujun do yan yan akdaŋ.
- 5 Amin da tapmim madepgo gat ae Kila Amin Madep Wikwisi egisal ujun do yokdaŋ.
Aŋakwa nak do pi madep madep asal ujun do nandanek egipbenj.
- 6 Amin da pi masi masimi asal ujun dakon geni yokdaŋ.
Aŋakwa nak da man madepgo do yokenj.
- 7 Aŋpakgo tagisi ujun dakon geni yanek kapmon da aŋpakgo kilegisi ujun do yoni.
- 8 Yawe da nin do nandaŋ yawok nimeŋek bupmi nandaŋ nimisak.
Butjap tepmi dima nandanek but dasi galak taŋ nimisak.
- 9 Amin morap kisi do aŋpak tagisi aŋyomisak.
Aŋek yo morap wasagit ujun do bupmikon da kilani asak.

- 10 Yawe, yo morap wasagil unun da mango ankisini.
Minjat amin kabigo da mango ankisini.
- 11 Amin kila agakgokon tilingo tosok unun do yokdan.
Anjek tapmim madepgo dakon geni yokdan.
- 12 Yan anjakwa amin morap da pi madep asal unun do nandani.
Anjek gak kila amin madep tapmimi tonj egisal ae mango wukwisi tosok yan nandan gamni.
- 13 Gak kila amin madep dagok dagogi mini egek amin morap kilani akdisal.
Yawe yan teban tok gen yagit unun kinda dima yapmanjek guramik kimokdok.
Nin panpulugok do yo tagisi gin asak.
- 14 Jigini tonj amin panpuluganek amin da pabin yopmanjan amin unun panenakban tagisi ekwan.
- 15 Yo morap egip egipmi tonj jap do an bisapmon gagon sintanba wikwan jap upmokdol.
- 16 Jap gat ae yo morap gat aripnikon yomanaki tagisi ekwan.
- 17 Yawe unun anpak kilegi gin asak.
Yo morap wasan yopguron anpak tagisi ban anyomisak.
- 18 Butdasi nandanek bisit iyan amin Yawe unun amin da kapmatjok egisak.
- 19 Iyi do pasolgon amin yo nido galak tonj unun yoban timikgan.
Bisitni nandanek yokwikon ban timikdak.
- 20 Iyi do but dasi galak tan iman amin Yawe da kilani asak.
Mani yokwi an amin panupbal akdisak.
- 21 Bisapmi bisapmi Yawe dakon mani ankisiken.
Yo morap egip egipmi tonj ji dagok dagogi mini mani telagi ankisini.

146

Pin kop Panpulugokni dakon mani ankwisiwit

- 1 Yawe dakon man ankwisini.
Nak naga mani ankwisiken.
- 2 Miktimon egipben bisapmon Yawe dakon mani ankwisiken.
Pin kopno do kap yanjek ankwisin wigek kimokgen.
- 3 On miktim dakon kila amin madep da gak aripmi dima anpulugokdan, do egip egipji unun aminon tosok yan dima nandani.
- 4 Unun kimagek miktim dagokdan.
Yo ak do yawit unun bami dima noman tokdan.
- 5 Mani amin kinda Jekop dakon Pin kop da anpulugosak do nandan gadanek jomjom asak unun amin kisik kisik tagi asak.
- 6 Pin kop da kundu ae miktim ae tap ae yo morap unjungwan tonj wasagit.
Toktogisi yo morap ak do yosok unun akdisak.
- 7 Jigikon ekwan amin panpulugosok.
Ae jap do an amin jap yomisak.
Yawe da dam tebanon ekwan amin wital yopban kwan.
- 8 Dabili mini amin dabilni paban pisanban sinton.
Ae jigi da tebai pabin yopmanjan amin unun jigini kukwan yomisak.

Yawe unjun amin kilegi do but dasi galak tan yomisak.

- ⁹ Dubagikon amin nin da miktimon ekwan unjun kilani asak.
 Ae sakwabat gat ae monji menji datniyo kimakbi unjun kisi kilani asak.
 Mani amin yokwi an unjun da yo ak do nandan unjun kosit sopman yoban
 dima an.
- ¹⁰ Yawe unjun dagok dagogi mini kila amin madep egipdisak.
 Saion kokup pap amin ji dakon Pinjokop dagok dagogi mini Kila Amin
 Madep egipdisak.
 Yawe dakon man ankisini!

147

Yawe unjun man madepni ton ae tapmim madepni ton

- ¹ Yawe ankisini!
 Pinjokopin kap yanek ankisaman kan, anpak kilegisi aman.
 Yan anapno butnin tagisisi toso, ae ankisaman unjun agagisi nan aman.
- ² Yawe da Jerusalem kokup pap aeni ankaluk anek Israel amin kalip uwal da
 timik miktim dubagikon panjkiwit unjun aeni panmuwukdak.
- ³ Buri yokwi tawit unjun panmilip anek wudani waman yomisak.
- ⁴ Unjun da gik manjinek gik kalon kalon do man yomisak.
- ⁵ Amin Taginin unjun wukwisi madep, ae tapmimni madepsi.
 Nandak nandakni unjun tilakni mini.
- ⁶ Yawe da amin iyi do nandaba pan unjun panpulugosok.
 Mani yokwi pakpak amin pabin yopban miktimon man pokgon.
- ⁷ Yawe ya yan iyinek kap yan imno.
 Gita tidanek Pinjokopin ankisino.
- ⁸ Unjun da gikwem kwen yopban sikak manakwa ilenon jon kwon.
- ⁹ Unjun da jon kilap do jap yomisak, ae minam pidikyo kisi yan tidanba jap
 yomisak.
- ¹⁰ Yawe unjun os dakon tapmim gat ae amin dakon tapmim gat do nandaban
 yo madep dima asak.
- ¹¹ Mani, amin iyi do pasal iman ae Yawe da nin do but dasi bisapmi
 bisapmi galak tan nimisak yansi nandan gadan amin unjun do galak
 tan yomisak.
- ¹² Jerusalem amin ji Yawe ankisini.
 Saion amin ji Pinjokopi ankisini.
- ¹³ Unjun da kokup papji dakon wigat panjeban anek amin kabigo gisam
 yomisak.
- ¹⁴ Unjun da panpuluganban emari mini tagisi ekwan.
 Ae wit tagisi dakon ban panjiren aban nanek butji tugon.
- ¹⁵ Gen kinda yipmandak unjun tepmisi miktimon pisak.
- ¹⁶ Unjun da ais yopban sipsip dakon dangwi da yan man miktim yalisak.
 Anek gik sitnan yopban abilak da yan man tayinikwan.
- ¹⁷ Ais madep yopban tip da yan miktimon mon.
 Anek unjun da aba kokup mirimisi anjakwan amin kinda da mirim abin
 yipmi mini.

- 18 Ae don gen yipban mirim anjakwan ais pakbi daganjek pokgonj.
- 19 Geni Jekop do imgut.
Nawa geni Israel amin do yomgut.
- 20 Miktim diwari tan anj kwanj dakon minjat aminyo do yanj dima agit.
Nawa geni dima nandanj.
Yawe dakon man anjkisini!

148

Yo morap kundukon ae Kwen Kokupmon ae miktimon toj unjun da Pinjkop anjkisanj

- 1 Yawe anjkisini!
Ji ason Kwen Kokup ekwanj, Yawe anjkisini.
- 2 Anjelo morapni anjkisini.
Kwen Kokup emat amin kabi morapni anjkisini.
- 3 Gildat gat kanek gat jil anjkisinjil.
Gik morap tenjenonj ji anjkisini.
- 4 Kundu kwen ason anjkisiki.
Pakbi kundu yapmanjek kwensi toj, ji anjkisini.
- 5 Iyi yanjakwan unjun yo morap noman tawit, do unjun yo morap Yawe dakon man anjkisini.
- 6 Unjun yo morap wasanjakwan tamonikon toktogisi tebai toj.
Gen yagit unjun dima pasiljak.
- 7 Miktimon yo morap toj, ji Yawe anjkisini.
Ji tap kilap madep madep gat, ae tap idap morap ilarisi,
- 8 ae mal, ae ais madep monijyo, ae gikwem, ae mirim madep Yawe dakon galaktok yolganj, ji kisi da anjkisini.
- 9 Ji kabap madep ae moniji gat ae kindap sopmi toj ae sida kindap madep,
- 10 ae jonj kilap gat ae bulmakau ae yo monij morap egip egipmi toj gat ae minam gat, ji kisisi Yawe anjkisini.
- 11 Ji kila amin madep gat ae amin gat ae gapman gat ae kila amin morap gat,
- 12 ae wilisok ae minjatjok ae amin pelanj ae minjat monjiyo, ji kisisi Yawe anjkisini.
- 13 Unjun kisi morap Yawe anjkisij kimotni.
Unjun kalonj gin mani wukwisi.
Tilimni da miktim gat kundu gat yapmanj mudosok.
- 14 Unjun da iyi dakon amin kabi Israel unjun do but dasi galak tanj yominjek panjeban asak do anjek anjkisanj.
Yawe anjkisini!

149

Yawe anjkisik dakon kap

- 1 Yawe anjkisini! Kap kalugi yanj imni.
Pinjkop yol kimokgonj minjat amin kabini ji muwugek anjkisini.
- 2 Israel amin ji Pinjkop da wasagit, do but galak nandanj imni.
Saion kokup pap amin ji Kila Amin Madepji do kisik kisik ani.
- 3 Kap anjek mani yanj anjkisini.

Tambarin gat ae gita gat tidaŋek mani aŋkisini.

- ⁴ Yawe da miŋat amin kabini do galak taŋ yomisak.
Aŋek amin iyi do nandaba piŋbi aŋ uŋun yokwikon baŋ timikdak.
- ⁵ Yaŋ asak, do miŋat amin kabini but dasi yolgaŋ uŋun kisik kisik ani dosi nandisat.
Dipmin potpot tamokon kisik kisik kap yoni.
- ⁶ Piŋkop yaŋ aŋkisiŋek emat agak siba geni tepmisi baŋ timigeŋ
- ⁷ Amin Nwakjwari Kabi gat emat wamaŋek yo yokwisi aŋ yomiŋek paŋin yopni dosi nandisat.
- ⁸ Aŋek ain nap baŋ kila amin madepni gat ae kila amini gat dakon kandap paŋteban ani.
- ⁹ Aŋakwa Piŋkop da yagit uŋun da aripmon kobogi yokwisi timitni.
Aŋakwa amin kabini iyi yol kimokgoŋ uŋun dakon man madep tokdisak.
Yawe aŋkisini!

150

Yawe aŋkisino

- ¹ Yawe aŋkisini!
Piŋkop telagi yutnikon egisak, uŋun aŋkisini.
Kwen Kokup tapmimi toŋsi uŋudon egisak, uŋun aŋkisini.
- ² Pi masi masimisi asak do aŋkisini.
Mani uŋun wagil wukwisi do aŋkisini.
- ³ Kwen piŋkop aŋkisini.
Gita mibili mibili tidaŋek aŋkisini.
- ⁴ Tambarin tidaŋek kap aŋek aŋkisini.
Gita tidaŋek kasiŋ piŋkop aŋkisini.
- ⁵ Ain idap notnikon tidaŋ tidaŋ aŋek aŋkisini.
Uŋun tidaŋba gen madepsi yaŋakwa aŋkisini.
- ⁶ Yo morap mirim paŋ uŋun Yawe aŋkisini!
Yawe aŋkisini!

Gen Bin Tagisi Matyu da Mandagit

But piso gen

Matyu unun Juda amin kinda, mani Rom gapman dakon pi amini egek takis timit timit pi agit. Unun pi anakwan Yesu da yan iban panđetni dagagit.

Gen Bin Tagisi Matyu da mandagit unungwan Yesu miktimon egipgut bisapmon yo morap noman tar ingwit dakon geni ton. Unun papiagwan mibiltok yo ni da Maria kon noman tarakwa Yesu anlagit unun do yosok. Anek pi morap agiron da wigi gen yan iminek anakba kimagit. Ae kimoron da ae pidagit anek amin kabi egipgwit unun yopman Kwen Kokup wigigit unun do yosok.

Yo madep kinda Matyu da nolisak unun yan, kalip Pinƙop da yo ak do yan teban tok agit, ae Sanbek Sanbek Papi Kalipmikon mandabi, unun Yesu da aripmi aban bami ton agit. Pinƙop da Israel amin yokwikon ban timit do amin kila yabet do yan teban tok agit. Do on papi da Yesu do unun amin mani yan si nolisak. Unun papi Matyu da mandagitwan gen morapmi unun kalip kombi amin da yawit unun bami ton awit do yosok.

Ae yo madep kinda Matyu da yosok. Kwen Kokupmon ae miktimon Pinƙop dakon Amin Kila Agakni unun do yosok. Yesu da pi agit do anek Pinƙop minat amin morap dakon kila amin madep egisak. Egek minat aminyo morap iyi dakon galaktok yol kimagek egipni do nandisak.

Matyu kon Yesu da Pinƙop gen dubagisi 5 kabi yagit. Mibiltok unun kilapmi 5 mon da 7 non tosok. Unungwan Yesu da ilenon Pinƙop gen yagit. Pinƙop dakon minat amin kabi da anpak ani unun do nolisak. Gen dubagisi 2 unun kilapmi 10 non tosok. Unun Yesu da panđet kabini kinjek iyi dakon geni aminon yan tenjenek yo ni ban ani unun do yoyigit.

Gen dubagisi 3 yagit unun kilapmi 13 non tosok. Unudon Yesu da Pinƙop dakon Amin Kila Agakni dakon anpak do minat aminyo tilak genon da yoyigit. Gen dubagisi 4 yagit unun kilapmi 18 non tosok. Unudon Yesu da minat aminyo iyi dakon panđet egek ni anpak ban ani unun do yagit. Ae gen dubagisi 5 yagit unun kilapmi 24 kon da 25 mon tosok. Unudon Yesu da mibi gildaron yo noman tokdaj unun do yagit.

Yesu miktimon altagit (Kilapmi 1.1-4.16)

Yesu dakon babikni dakon man silip (Lk 3.23-38)

¹ On man silip unun Yesu Kristo dakon babikni dakon man silip. Yesu unun Dewit da kabikon nani. Anakwan Dewit unun Abraham da kabikon nani.

² Abraham unun Aisak dakon datni.

Aisak unun Jekop dakon datni

Jekop unun Juda gat ae peni padik padikni gat dakon datni.

³ Juda unun Peres gat Sera gat dakon datni. (Menji unun Tamar.)

Peres unun Eron dakon datni.

Eron unun Ram dakon datni.

⁴ Ram unun Aminadap dakon datni.

Aminadap unun Nason dakon datni.

Nason unun Salmon dakon datni.

⁵ Salmon unun Boas dakon datni. (Menji unun Reap.)

Boas unun Obet dakon datni. (Menji unun Rut.)

Obet unun Jesi dakon datni.

⁶ Jesi unun kila amin madep Dewit dakon datni.

Anakwan Dewit unun Solomon dakon datni. (Solomon dakon menji kalip Uria dakon minjatni egipgwit.)

⁷ Solomon unun Reoboam dakon datni.

Reoboam unun Abiya dakon datni.

Abiya unun Asa dakon datni.

⁸ Asa unun Jeosapat dakon datni.

Jeosapat unun Jeoram dakon datni.

Jeoram unun Usia dakon datni.

⁹ Usia unun Jotam dakon datni.

Jotam unun As dakon datni.

As unun Esekia dakon datni.

¹⁰ Esekia unun Manase dakon datni.

Manase unun Emon dakon datni.

Emon unun Josaja dakon datni.

¹¹ Josaja unun Joiakin gat ae notni kabi gat dakon datni.

(Unun amin kabi da bisapmon Israel amin uwalni da timik Babilon miktimon panji yopba egipgwit.)

¹² Babilon panji egipgwit bisapmon, Joiakin unun Sealtiel dakon datni.

Sealtiel unun Serubabel dakon datni.

¹³ Serubabel unun Abiut dakon datni.

Abiut unun Eliakim dakon datni.

Eliakim unun Aso dakon datni.

¹⁴ Aso unun Sadok dakon datni.

Sadok unun Akim dakon datni.

Akim unun Eliut dakon datni.

¹⁵ Eliut unun Eleasa dakon datni.

Eleasa unun Matan dakon datni.

Matan unun Jekop dakon datni.

¹⁶ Jekop unun Josep dakon datni.

Josep unun Maria dakon eni.

Anakwan Maria da Yesu anjalagit. Yesu unun Kristo yan iyan.

¹⁷ Abrahamon da win Dewiron dagagit unun babikni 14 kabi.

Anakwan Dewiron da win uwalni da timik Babilon miktimon panjiwit bisap unun babikni 14 kabi.

Anakwan Babilon egipgwiron da win Kristo altagit unun kisi babikni 14 kabi.

Yesu altagit

(Lk 2:1- 7)

¹⁸ Yesu Kristo altagit unun dakon gen yan. Menji Maria unun Josep da pasak do kili manjiwit. Mani dima panakwan Maria unun monji kwap kili awilgit. Monji kwap awilgit unun Telagi Wup da tapmimon da awilgit. ¹⁹ Anakwan Josep unun Maria monji kwapni kinda awilak yan nandanej yipman det do nandagit. Mani eni amin kilegi do amin morap da inamon Maria mayagi im do dima nandagit. Yan do anej pasilikon da kirinjik im do nandagit.

²⁰ Josep yan nandanej egakwan Amin Tagi dakon anelo kinda da dipminon altan iminej yan iyigit, "Josep, Dewit da kabikon nani, Maria da monji kwap unun Telagi Wup da tapmimon awilak, do Maria pak do dima pasolgi. ²¹ Unun

monji wili anjalaban minjat amin kabini diwarini wiririgek iyi do timitdisak, do mani Yesu yan iyiki.”

²² Unun yo morap altanakwa Amin Tagi da kombi amin antagap aban gen yagit unun bami noman tagit. Gen unun yan tosok.

²³ “Nandaki. Minjat kinda amin gat dima pakbi kinda da monji kwap awilek monji wili kinda anjalasak.

Anjalaban mani Emanuel yan yoni.”

(Emanuel dakon mibili unun yan: “Pinjop nin gat egisak.”)

²⁴ Josep dipminon da pidanek Amin Tagi dakon anjelo da gen iyigit unun guramigek minjatni Maria pagit. ²⁵ Mani kalonji dima pagek egi wigi Maria da monji wili kinda anjalagit. Anjalaban Josep da mani Yesu yan iyigit.

2

Gik dakon mibili nandak nandak amin Yesu kok do apgwit

¹ Judia miktimon kokup kinda mani Betlehem unudon Maria da Yesu anjalagit. Unun bisapmon Erot da kila amin madep yikgit. Yesu altanakwan nandak nandak amin gildat wisak tetgin da Jerusalem kokup papmon apg-wit. ² Abin Jerusalem amin yan yoyiwit, “Juda amin dakon kila amin madep altagit unun dukwan yikdak? Nin gikni gildat wisak tetgin da kanjek gawak im do abaman.”

³ Kila amin madep Erot gen yawit unun nandanek wiripdaggit. Ae amin morap Jerusalem egipgwit ununyo kisi yan gin nandanek wiripdaggit. ⁴ Erot da gen unun nandanek Israel amin dakon mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae gen teban yoyindet amin gat yan yoban abin muwukgwit. Muwukba yan yoyigit, “Kristo ni kokupmon altosak do yanbi?”

⁵ Yanban kobogi yan iyiwit, “Judia miktimon Betlehem kokupmon altosak. Kombi amin kinda da kalipsigwan yan mandagit,

⁶ ‘Betlehem, Judia miktimon tosok, gagon kila amin madep kinda altokdisak, do gak Judia miktimon dakon kokup morap yapmandal.

Unun amin da amin kabino Israel unun dakon kila amin madep egipdisak.”

⁷ Yan yanba nandanek yoyinban kiwit. Kinakwa pasilikon da gik dakon mibili nandak nandak amin Erot da yoyinban apgwit. Apba yan yoyigit, “Gik unun ni bisapmonsni altagit?” ⁸ Yoyinban gik noman tagit dakon bisap iyinba nandanek Betlehem kokupmon yabegek yan yoyigit, “Ji kin monji unun kilegisi wusin koni. Kanjek abin nayinba nakyu kisi kin gawak iben.”

⁹ Yan yanba nandanek kinakwa gik gildat wisak tetgin da kalip kawit aeni altag yomgut. Gik unun kinakwan yol anji Monji si pakgit yut da tilagon yikban kawit.

¹⁰ Gik unun kanjek but galak madepsi ¹¹ nandanek yutnon wigek Monji gat menji Maria gat pindaggit. Pindagek njwakben anek Monji gawak imgwit. Yan anek yikni witdalek gol ae yo diwari kibanji tagisi yumanj nogi wukwi but galak do imgwit.

¹² Pinjop da dipminon Erot do dima tobil kini do yoyinban nandanek kosit njwakjwari nanj miktimnikon si kiwit.

Josep gat minjatni Monjiyo gat Isip miktimon kiwit

¹³ Nandak nandak amin unun kin mudanakwa, Amin Tagi dakon anjelo da Josep dipminon altag iminek yan iyigit, “Erot da Monji anjakban kimotjak do

wisikdisak, do gak pidaŋ monji ŋakŋak gat menji gat timikbi Isip miktimon pasal kini. Isip sigin egakwa nak da aesi apni do don gayiken.”

¹⁴ Yanban unudon gin Josep unun kalbi monji ŋakŋak gat menji gat timikban Isip kik do kosit wasawit. ¹⁵ Yan anakwa kombi amin kinda da kalipsigwan gen yagit unun bami noman tagit. Amin Tagi da antagap aban yan yagit: “Monjino Isip egisak unun opjak do yan imisat.”

Josep gat miŋatni Monjiyo gat Isip miktimon paŋki egakwa Erot don kimakgit.

Erot da yanban monji wili morapmi dapgwit

¹⁶ Erot da nandak nandak amin nak ankwalaŋ yan nandaŋek butjap madepsi nandagit. Yan nandaŋek Betlehem kokupmon ae kokup moniŋ moniŋ Betlehem da kapmatjok tawit unudon monji wili morap bilakni bamori dima yapbi unun emat amini da kisisi dapman mudoni do gen teban yipgut. Nandak nandak amin da gik ni bisapmon noman tagit unun kili iyiwit, do monji morap unun bisapmon altawit unun kisi kimotni do gen teban yipgut. ¹⁷ Yan aban kombi amin Jeremaia da kalipsigwan gen yagit unun bami noman tagit. Gen unun yan:

¹⁸ “Rama kokupmon kunam ae bupmi kapyo madepsi altosok.

Resel unun monji kimakgwit unun do nandaŋek kunam madepsi takdak. Monjini kisi kimakgwit, do amin da buri anteban ak do antidok an.

Kunamni kirinjik imni do dima nandagit.”

Josep gat miŋatni Monjiyo gat aeni tobi opgwit

¹⁹ Erot kimagakwan Amin Tagi dakon anelo da Isip miktimon Josep dipminon altaŋ imgut. ²⁰ Altaŋ imiŋek yan iyigit, “Monji anŋ do yawit amin unun kili kimakgwit. Do gak pidaŋ Monji gat menji gat timikbi aesi tobi Israel miktimon kini.”

²¹ Yanban Monji gat menji gat timikban Israel kiwit. ²² Mani Erot kimagakwan monji Akelas da kila amin madep tamoni abidaŋek Judia miktim kila agit, do Judia miktimon kik do pasalgit. Josep dipminon gen kinda yan nandagit, “Ji Judia miktimon dima kini. Galili tetgin do kini.” ²³ Unun nandaŋek kokup kinda mani Nasaret, Galili miktimon toso, unudon paŋki egipgwit. Yan aba kombi amin dakon gen bami noman tagit. Gen unun yan: “Nasaret amin yan iyini.”

3

Telagi Pakbi Sogok Amin Jon da gen yagit

(Mk 1.2-8 ae Lk 3.1-18 ae Jn 1.19-28)

¹ Unun bisapmon Telagi Pakbi Sogok Amin Jon unun abiŋ altagit. Abiŋ altaŋek Judia miktimon amin da aripmi dima egipmi timon miŋat aminyo unudon kwa Pinjok gen yoyigit. ² Yoyiŋek yan yagit, “Pinjok da Amin Kila Asak unun dakon bisap kwan toso, do ji but tobi ani.” ³ Kalipsigwan kombi amin Aisaia da Jon do gen yan mandagit:

“Miktim amin da aripmi dima egipmi timon amin kinda da yan tidaŋek yosok, ‘Amin Tagi dakon kosita andimdim ani, kositni pasin anmilip ani.’”

⁴ Jon da ilikba pigik paŋ egipgut unun bit madep kinda mani kamel unun dakon dangwani baŋ wasanbi. Anek bit gip kinda naŋ boban napmi do wangut. Japni unun pilak pilak ae kaban kok. ⁵ Amin morapmi Jerusalem kokup papmon egipgwit, ae Judia miktimon egipgwit, ae Jordan Pakbi teri

teri egipgwit unun kisi Jonon kiwit. ⁶ Kij yokwini yanjkwok anjakwa Jordan Pakbikon telagi pakbi sonj yomgut.

⁷ Anjakwan Parisi amin morapmi gat Sadyusi amin morapmi gat telagi pakbi sonj yomjak do Jonon apgwit. Apba pindagek yanj yoyigit, "Ji tunjon amin emari tonj dakon gwakni kabi, Pinjkop da butjap nandanek yokwi pakpak do yo yokwisi anj yomdisak. Pinjkop dakon butjap apdisak namın da unun dakon but piso dayik da unun yap do pasal kwan?" ⁸ Ji but tobil bamisi anek anpakjikon but tobil dakon bami anjalon ani. ⁹ Ji disi do 'Nin Abraham dakon babikni' yanj dima yoni. Yanji dayisat, Pinjkop da yanban on tip kabi da Abraham dakon babikni tagi dagoni. Ji unun Abrahamon da altawit unun da yo madep dima asak. ¹⁰ Parenka unun kindap mibilon yipbi da tosok. Kindap morap bami tagi dima toni unun mandanj kindapmon maba pigi sokdanj.

¹¹ "Nak amin pakbisi banj telagi pakbi sonj yomisat unun amin but tobil bami anj dakon tilak asak. Mani nak da manjikon abisak amin unun dakon tapmim da nak dakon tapmim yapmandak. Nak yombem yokwi da kandap gwilni tagi dima abidanj awili. Unun amin da Telagi Wup gat ae kindap gat sonj damdisak. ¹² Unun wit dakon sibat sibat wiririt kindap kirinjni kisitnikon tanjakwan apdisak. Abinek bami kokwinik tamonikon yopmanek sibat sibat wiririk maban kindap kimot kimori mini unudon sokdanj."

Yesu telagi pakbi sogit
(Mk 1.9-11 ae Lk 3.21-22)

¹³ Unun bisapmon Yesu Galili Provins yipmanek Jordan Pakbikon, Jon da telagi pakbi sonj injak do opgut. ¹⁴ Mani Jon da kirinjik iminek yanj iyigit, "Nak da telagi pakbi sonj gabenj do abil, unun tagi dima. Gak da telagi pakbi sonj nabi kanj, unun da tagi asak."

¹⁵ Yanj yanban Yesu da iyigit, "Dima, gak telagi pakbi sonj nabi. Yanj anjaki Pinjkop da yo morap anenj do nandisak unun kindasok dima yapmanek kisisi anj mudonerj." Yanban Jon da geni guramikgit.

¹⁶ Pakbi sonjek Yesu pakbikon da wigit. Wijek unudon gin kundu witdal kinjakwan Yesu yanj kagit. Pinjkop dakon Wup kinarim da miktimon panj unun da tilak pinj kwenikon yikgit.

¹⁷ Anjakwan Kwen Kokupgwan da gen kinda yanj altagit: "Unun Monjino. Butno unun do tagisi anjakwan but dasi galak tanj imisat."

4

Sunduk da Yesu anjekwaljit
(Mk 1.12-13 ae Lk 4.1-13)

¹ Unun bisapmon Telagi Wup da Yesu Sunduk da anjekwaljak do miktim amin da aripmi dima egipmi timon anjigit. ² Anjki yipban Pinjkop do nandanek jap kelek egakwan gildat 40 ae pilin 40 mudagit, do jap do agit. ³ Anjakwan Panjekwal Amin da abinj altanj iminek yanj iyigit, "Gak asi Pinjkop dakon Monji egisalon yoyinjbi tip on da bret dagabit."

⁴ Mani Yesu da kobogi yanj iyigit, "Pinjkop da papiakon gen yanj tosok: 'Bret dagin amin egip egip tagi dima yomjak.

Pinjkop dakon gen kisi morap panjek egip egip panj.'"

⁵ Yanj yanban Sunduk da Yesu ananj Pinjkop dakon telagi kokup papmon Jerusalem ananj kigit. Anjki Telagi Yut Madep da kwenon kwensi yipgut.

⁶ Yipmanek yanj iyigit, "Pinjkop papiakon gen yanj tosok:

‘Unun da aneloni yoyinban kilago tagisi ani. Ae kandapgo tipmon dima gitni yan do anelo da gak kisit da kendak abin gepni.’
Gen yan tosok, do gak asi Pinƙop dakon Monji kan, gak amon mibilikon pan ma.”

⁷ Mani Yesu da yan iyigit, “Pinƙop dakon papia da gen kinda gat yan yosok, ‘Amin Tagi Pinƙopji dakon tapmim kok do anek dimasi ankewaldo.’”

⁸ Sunduk da aeni Yesu iyin anan iley dubagisi kindakon awigigit. Awigi on miktimon miktim madep madep morap kisi ae unudon yo tilimni ton gat kisi yoligit. ⁹ Yolinƙ yan iyigit, “Nwakben anek gawak nabi kan, on yo morap kisi gaben.”

¹⁰ Yanban Yesu da yan iyigit, “Sunduk gak nepmanƙet! Pinƙop dakon papia da yan yosok:

‘Amin Tagi Pinƙopji unun nan gin gawak iminek oman animni.’”

¹¹ Yan iyinban Sunduk Yesu yipman dek kinakwan anelo da abin Yesu anpulugawit.

*Yesu Galili miktimon pi wasagit
(Mk 1.14-15 ae Lk 4.14-15)*

¹² Yesu Jon dam tebanon yipgwit yan nandanek tobil Galili miktimon kigit.

¹³ Nasaret kokup yipmanek

Kapaneam kokupmon kin unudon egipgut. Kapaneam unun Galili Pakbi idap ilenikon, Sebulan ae Naptali miktimon unudon tosok. ¹⁴ Kapaneam kokupmon ekwan kombi amin Aisaia da gen kinda yagit unun bami noman tagit. Gen unun yan:

¹⁵ “Sebulan miktim, ae Naptali miktim, Jordan Pakbi usugap tet do Galili miktimon tomal.

Unun miktim bamot kosit tapmon pikwan miktimon tomal.

Galili miktimon Amin Nwakanwari Kabikon nani morapmi ekwan.

¹⁶ Unun amin pilin tukwan egek kimot do pasolgon, mani unun da tenƙenƙi madep altan yoban kili kan.”

Yesu da Pinƙop da Amin Kila Asak unun dakon Gen Bin Tagisi yan tenƙenƙek sot amin panmilip agit (Kilapmi 4.17-9.34)

*Yesu da pini wasanek panƙetni diwari timikgit
(Mk 1.16-20 ae Lk 5.1-11)*

¹⁷ Unun bisapmon Yesu wasanek Pinƙop dakon gen yan tenƙenƙek yan yagit, “Pinƙop da Amin Kila Asak unun dakon bisap kwan tosok, do ji but tobil ani.”

¹⁸ Yesu da Galili Pakbi idap kidipmin agek tap kilap do pi agak amin bamori pindakgit. Kinda unun mani Saimon (ae mani kinda Pita), unun gat ae padige Andru gat pindakgit. Unun amin bamot tap kilap simil simil yikni pakbi idapƙwan mabal pigakwan egipgumal. ¹⁹ Unun amin bamot pindagek Yesu da yan yoyigit, “Abin nak nolgil, anakwal amin timit timit dakon kosit doliko.”
²⁰ Yanban unudon gin tap kilap simil simil yikni yopmanek yolgimal.

²¹ Yesu timisok di kinƙe ae amin bamori gat pindakgit, kinda unun Jems, Sebedi dakon monji, ae padige Jon. Unun bamot gat datni gat boron yigek tap kilap simil simil yikni bisawik panmilip anyo anakwal pindakgit. Pindagek yan yoban ²² nandanek unudon gin botni gat datni Sebedi gat yopmanek yolgimal.

Yesu Pinjkop gen yanjek sot amin panjmlip agit

(Lk 6.17-19)

²³ Yesu Galili miktim morap kisi agek muwut muwut yutnikon amin yoyin dekgit. Anjek Pinjkop da amin kila akdisak dakon Gen Bin Tagisi yoyin tenjtenjagit. Yan anjek sotni tonj ae giptimni yokwisi awit amin kisi morap panjmlip agit. ²⁴ Yan anjakwan gen bini da kinj irentan Siria miktim kisi aripmi agit. Do amin da sot amin mibili mibili gat, ae amin giptimikon tepmi madepsi pawit amin gat, ae konjoni tonj gat, ae sot kinda unjun amin miktimon manj pagek giptimni nimnimkanj unjun gat, ae kidari alek tanjbi unjun kisi panjapba Yesu da panjmlip agit. ²⁵ Anjakwan Galili minjat amin morapmi gat, ae Dekapolis amin gat, ae Jerusalem, ae Judia, ae Jodan Pakbi usugap tet amin gat kisi da Yesu yolgwit.

5

Yesu ilenjon Pinjkop dakon gen yagit

¹ Yesu minjat amin kabi madep pindagek ilenjon pawigi yigakwan panjet kabini iyi yikgiron apgwit.

² Apba yoyin degek yan yoyigit,

Kisik kisik bamisi dakon mibili yagit

(Lk 6.20-23)

- ³ “Amin morap iyi do nak butnokon yo tagi minisi yan nandanj amin, unjun amin da Pinjkop da Amin Kila Asak da kagagwan ekwan,
do unjun kisik kisik ekwan.
- ⁴ Amin morap burikon da bupmi kunamyo madep anj, unjun Pinjkop da butni panjteban akdisak,
do unjun kisik kisik ekwan.
- ⁵ Amin morap iyi do nandaba panj, unjun Pinjkop da yo morap yom do yagit unjun yoban timitdan,
do unjun kisik kisik ekwan.
- ⁶ Amin morap anjak kilegi do amin da jap pakbiyo do nandanj unjudenji nandanj amin, unjun Pinjkop da aripnikon yoban tugokdan,
do unjun kisik kisik ekwan.
- ⁷ Amin morap notni do bupmi nandanj, unjun amin Pinjkop da bupmi nandanj yomdisak,
do unjun kisik kisik ekwan.
- ⁸ Amin morap buri kilegisi tonj, unjun amin da Pinjkop kokdan,
do unjun kisik kisik ekwan.
- ⁹ Amin morap emat pidokyo anjakwa nawa gen yonj amin do, amin da Pinjkop dakon monjini yan yoyikdan,
do unjun kisik kisik ekwan.
- ¹⁰ Amin morap anjak kilegi anjakwa anjakni kilegi do anjek amin da yokwi anjomanj, unjuden amin da Pinjkop da Amin Kila Asak da kagagwan egipdan,
do unjun kisik kisik ekwan.

¹¹ “Amin da ji do Yesu dakon amin kabi yan yanjek yanjba yokwi tok, ae top gen mibili mibili yan damni, ae yokwiyo kisi anjamni kanj, ji kisik kisik ani.

¹² Kalip kombi amin yan gin dapmanj yolyo awit. Do jiyoyi kisi anjakni kilegi

dakon tomni wukwisi Kwen Kokupmon timitdan, do but galak nandanek kisik kisik ani.”

Ji amin dakon tap ae tenjenj ekwan

(Mk 9.50 ae Lk 14.34-35)

¹³ Yesu da sanbenek yan yagit, “Ji amin dakon tap ekwan, Mani tap galagini pasilni kan, nianji anek galagini ankaluk anen? Galagini yipman detjak kan, pini mini. Isal maba kwa amin da bamon.

¹⁴ “Ji amin dakon tenjenj yombem da ekwan. Kokup madep kinda ilenon tanban yo kinda da aripmi dima anyongam asak. ¹⁵ Amin da lam kolej kwoba ban dima witjiba ton. Kwen tamonikon yopba yut kagagwan amin ekwan unun kisi tenjenan yoman. ¹⁶ Yangin, tenjenjisi da amin da dabilon tenjenosak. Yan anakwa amin da anpakji tagisi kanek Kwen Kokup Datji anjisini.”

Pinjok dakon gen teban do yagit

¹⁷ Yesu da sanbenek yan yagit, “Nak gen teban ae kombi amin dakon gen abo kin isali asak do dima pigim. Gen teban ae kombi amin dakon gen bami ton anjudoni do pigim. ¹⁸ Nak asisi dayisat, kundu gat miktim gat tonjil da aripmon gen teban dakon gen jimjimjok kinda dima pasildisak. Gen kisi morap tan bami ton akdan. ¹⁹ Amin kinda da gen teban monijisok kinda yapmanek amin diwari yan gin ani do yoyindetjak kan, unun amin Kwen Kokup Pinjok da Kila Asak kokupmon mani pinjisi. Mani amin kinda da gen teban guramigek amin diwari yan gin ani do yoyindetjak kan, unun amin Kwen Kokup Pinjok da Kila Asak kokupmon mani wukwisi. ²⁰ Asisi dayisat, ji dakon anpak kilegi unun da gen teban yoyindet ae Parisi amin dakon anpak dima yapni kan, ji Pinjok da Kwen Kokup Kila Asagon dima wigikdan.”

Amin dapba kimogon dakon gen

(Lk 12.57-59)

²¹ Yesu da sanbenek yan yagit, “Gen kinda babik da abidawit unun ji kili nandawit. Gen unun yan:

‘Amin dima dapba kimotni. Amin kinda da amin kinda anakban kimotjak kan, unun amin gen pikon kisak.’ ²² Mani nak yan dayisat, amin kinda notni do butjan nandisak kan, unun amin gen pikon kisak. Ae amin kinda notni do yanba yokwi tok asak kan, unun amin gen kokwin amin kabi madepmon kisak. Ae amin kinda da amin kinda ‘Gak nandan kokwingo tagi mini!’ yan iyisak kan, unun amin Tipdom dakon kindap tebanon pigisak.

²³ “Do paretgo altakon panobinek notgo kinda da nandaba yokwi tok angamisak yan nandisak kan, ²⁴ paretgo alta da kapmatjok yopbi toni. Yopbi tanakwa mibiltok gak kwi notgo unun gat but kalon anjil. But kalon anek don kin Pinjok do paret aki.

²⁵ “Amin kinda da gen pikon gep do gen yan gaban kan, jil gen pi tamokon kik do anek kosiron kinek gen unun tepmisi anmilip ak do pi anjil. Yan dima anjil kan, unun amin da gen kokwin kila agak amin da kisiron gepban unun da obip amin da kisiron gepban dam teban yutnon gepdisak. ²⁶ Asisi gayisat, gak dam tebanon sigin egaki wigi monen nian yopbi do gayini unun kisisi yopmanek don wanga kikedisal.”

Mijat yumabi ae wili yumabi dakon gen

²⁷ Yesu da sanɓenɓek yaɗ yaɗiɗ, “Ae gen kinda babak da abidawit unun ji kili nandawit. Gen unun yaɗ:

‘Miɗat eyo kili abi amin ji yumabi anɓak dima ani.’

²⁸ Mani abisok nak da yaɗ dayisat, amin kinda miɗat kinda kanɓek unun do galak taɗ imɗak kan, unun amin butnikon da yumabi kili ak. ²⁹ Dabilgo amin tet da yokwikon gepban kan, pilik mabi kisak. Giɗtim diwatgo kinda pasilɗak kan, unun da yo madep dima asak. Mani giɗtimgo kisi kalon maba Tiɗdomon piɗisak kan, unun da jigisi. ³⁰ Ae kisitgo amin tet da yokwikon gepban kan, mandan dagan mabi kisak. Giɗtim diwatgo kinda pasilɗak kan, unun da yo madep dima asak. Mani giɗtimgo kisi kalon maba Tiɗdomon piɗisak kan, unun da jigisi.”

Miɗat paɗ kwiniɗ dakon gen

(Mt 19.9 ae Mk 10.11-12 ae Lk 16.18)

³¹ Yesu da sanɓenɓek yaɗ yaɗiɗ, “Kalip gen yaɗ yawit:

‘Amin kinda miɗatni kwiniɗ do kan, miɗat paɗkwiniɗ dakon but piso papia kinda miɗatni do mandan imɗak.’

³² Mani abisok nak da yaɗ dayisat, miɗatgo kwiniɗ yipbi kwan wili kaluk pasak kan, eni gak da gulusun al, do miɗatgo da yumabi asak. Anɗakwan wili unun kaluk pasak unun kisi yumabi asak. Do miɗatgo yumabi dima anɗakwan isal dogin dima kwiniɗgi.”

Gen paɗteban ak dima akdo

³³ Yesu da sanɓenɓek yaɗ yaɗiɗ, “Ae gen kinda babak da abidawit unun ji kili nandawit. Gen unun yaɗ:

‘Amin Tagi da dabilon gen yaɗ paɗteban asal unun dima yapmanɓek kisi guramigeɗk abi.’

³⁴ Mani nak abisok yaɗ dayisat, gen yaɗ paɗteban ak dimasi ani. Kwen Kokup unun Pinɓop dakon kila amin madep yiyiɗ tamoni, do Kwen Kokup manon da genji dima paɗteban ani. ³⁵ Ae miɗtim unun Pinɓop dakon kandap yiyiɗ tamoni, do miɗtim da manon genji dima yaɗ paɗteban ani. Ae Jerusalem unun Amin Tagi Madep Wikwisi dakon kokup papni, do Jerusalem da manon genji dima yaɗ paɗteban ani. ³⁶ Ae ji da busun dangwanji kinda kulabik aba kwakwagi bo pili unun aripmi dima asak, do busunji da manon genji dima yaɗ paɗteban ani. ³⁷ Ji ‘asi’ bo ‘dima’ yaɗ gin yoni kan, unun da tagi. Gen unun da kwenon sanɓenɓek yon unun Yokwi Ami da paɗalon asak.”

Yokwi anɗaba kobogi dima anyomni

(Lk 6.29-30)

³⁸ Yesu da sanɓenɓek yaɗ yaɗiɗ, “Ae gen kinda babak da abidawit unun ji kili nandawit. Gen unun yaɗ:

‘Amin kinda da amin kinda dakon dabil anɗupbal asak kan,

unun amin dakon dabilniyo kisi anɗupbal ani.

Ae amin kinda da amin kinda dakon geni anɗak biripmitɗak kan,

unun amin dakon geni kisi anɗak biripmitni.’

³⁹ Mani nak da abisok yaɗ dayisat, amin da yokwi anɗaba kobogi do yokwi dima anyomni. Amin kinda da mogin kulbak gikban kan, mogimgo teri kinda kisi anɗobil ibi. ⁴⁰ Amin kinda da gen pikon gepmanɓek kobogi do paba piɗigko abidok do yosak kan, mirim imalɗo gat kisi ibi. ⁴¹ Ae amin kinda da yikni imegeɗk kosit 1 kilomita kiki do tebaisi gayisak kan, yik unun imegeɗk 2

kilomita kiki. ⁴² Ae amin kinda da yo kinda ibi do gayisak kaŋ, ibi. Ae amin kinda da gagon goman ak do gayinban kaŋ, manji dima ibi.”

Uwalnin but dasi galak taŋ yomneŋ

(Lk 6.27-28 ae 6.32-36)

⁴³ Yesu da saŋbeŋek yaŋ yaŋi, “Ae gen kinda babik da abidawit unun ji kili nandawit. Gen unun yaŋ:

‘Notgo do but dasi galak taŋ yomneŋek uwalgo do nandabi yokwi toni.’

⁴⁴ Mani nak da yaŋ dayisat, ji uwalji do but dasi galak taŋ yomni. Aneŋ yokwi anɗaman amin do bisit ani. ⁴⁵ Yaŋ aneŋ Pinƙop Datji Kwen Kokup egisak unun dakon monjinisi egipni. Unun da gildatni yipban amin yokwi ae kilegi kisikon mosok. Ae sikak yipban amin anɗak kilegi aŋ ae yokwi aŋ kisikon mosok. ⁴⁶ Amin yokwi takis timit timit amin da notni banŋin but dasi galak taŋ yomaŋ. Jiyo yaŋ gin ani kaŋ, Pinƙop da kobogi do yo tagi kinda dima damdisak. ⁴⁷ Ji notji banŋin gildat tagi yaŋ yoyini kaŋ, unun da tagi dima asak. Pinƙop dima nandaŋ iman amin kabi kisi yaŋ gin aŋ. ⁴⁸ Kwen Kokup Datji gwaljiŋi mini kilegisi egisak, do jiyo yaŋ gin gwaljiŋi mini kilegisi egipni.”

6

Amin paŋpulugok dakon gen

¹ Yesu da saŋbeŋek yaŋ yaŋi, “Ji kaŋ kimotni. Amin da dandani yaŋ do unun da dabilon anɗak tagi ani kaŋ, Datji Kwen Kokup egisak unun da unun dakon kobogi do yo tagi kinda dima daban abidokdaŋ.

² “Wadak wadak amin do yo yom do aki bisapmon jamba but amin diwari da muwut muwut yutnon ae kosit madepmon aŋ, unudeŋ amin kinda yabekbi mibiltan gamineŋ kweŋ dima pisosak. Yaŋ aŋ amin unun amin da nandaba wukwan yomni yaŋ do aŋ. Nak asisi dayisat, unun kobogi kisisi wagilni timikgaŋ. ³ Mani yo do wadak wadak aŋ amin do yo yobi bisapmon noman amin da gandani do dima yobi. ⁴ Yaŋ anaki Datgo yo pasili pindakdak unun da kobogi do yo tagi gamdisak.”

Bisit dakon gen

(Lk 11.2-4)

⁵ Yesu da saŋbeŋek yaŋ yaŋi, “Ji bisit ani bisapmon jamba but amin da aŋ unudeŋ dima ani. Jamba but amin unun muwut muwut yut madepmon ae kokup papmon kosit amal amalon unudon agek bisit ak do galagisi nandaŋ. Unun amin amin da pindatni do yaŋ aŋ. Nak asisi dayisat, kobogini kisi wagilni timikgaŋ. ⁶ Mani gak bisit ak do nandisal kaŋ, yutgokon wigi yoma sopmanek Datgo pasili egisak unun bisit iyiki. Yaŋ anaki Datgo yo pasili pindakdak unun da kobogi tagisi gamdisak. ⁷ Amin Nwakaŋwari Kabi gen isali morapni yaŋapno pinƙopin da genin nandisak yaŋ nandaŋ. Mani ji bisit ani bisapmon yaŋ dima ani. ⁸ Ji unun amin da aŋ unudeŋ dima ani, nido Datji dima iyinakwa yo morap do wadak wadak aŋ unun nandaŋ mudosok. ⁹ Ji bisit yaŋ ani:

‘Datnin Kwen Kokup egisal,
gak dakon man telagi tosak.

¹⁰ Amin Kila Agakgo yipbi ninon apjak.

Gak dakon gen guramit Kwen Kokup tosak,
miktimon ninon yaŋ gin tosak.

¹¹ Abisok gildat dakon jap ariɗninon nibi.

12 Nin amin notnin dakon yokwini yopmangaman.

Unudej gin yokwinin wiririk nibi.

13 Panjekwalon dimasi nipbi.

Yokwi Ami da kisiron nan pulugan nipbi.’

14 “Ji notji dakon yokwini yopman yomni kan, Datji Kwen Kokup egisak unun da yokwisi yopman damjak. 15 Mani amin dakon yokwini dima yopman yomni kan, Datji da yokwisi dima yopman damjak.”

Pinjkop do nandanek jap kelkel dakon gen

16 Yesu da sanbenek yan yagit, “Ji Pinjkop do nandanek jap kelek egip do nandan kan, jamba but amin da an unudej tomno dabilyosi dima inan toni. Yan ani kan, amin da ji Pinjkop do nandanek jap dima non yan dandani. Nak asisi dayisat, unun amin kobogini kisi wagilni timik mudon. 17 Mani ji Pinjkop do nandanek jap kelek egip do nandan kan, busun dangwanji wayigek tomno dabilyosi pakbi ban sugoni. 18 Yan anakwa amin da ji jap kelek ekwan yan dima nandan damni. Mani Datji pasili egek yo pasili pindakdak unun da dandanek kobogi tagisi damdisak.”

Yo tagisi panmuwut dakon gen

(Lk 12.33-34)

19 Yesu da sanbenek yan yagit, “Ji on miktimon yo tagisi panmuwut do nandak nandak dima ani. Unun yo monin da nokdan, ae manut manut akdan, ae kabo noknok da yutji tuwilek panjisibikdan. 20 Yo tagisi Kwen Kokupmon panmuwut do nandak nandak ani. Unudon yo monin da dima nokdan, ae manut manut dima akdan, ae kabo noknok da yutji tuwilek aripmi dima timidan. 21 Yo kabigo tagisi dukwan ton, but nandak nandakyosi kisi unudon gin tokdisak.”

Dabil unun giptim dakon tenjenj

(Lk 11.34-36)

22 Yesu da sanbenek yan yagit, “Dabil unun giptim dakon tenjenj. Dabilgo tagisi kan, giptingo kalon tenjenjini ton. 23 Mani dabilgo yokwi kan, giptingo kisi pilin tuksi asak. Do tenjenj butgokon toso unun pilin tuksi asak kan, unun da pilin tuksi madepsi asak.”

Amin bamori dakon oman dima agagi

(Lk 16.13)

24 Yesu da sanbenek yan yagit, “Amin kinda da amin tagi bamori dakon oman aripmi dima asak. Yan kan, kinda nanjin galak tan iminek kinda do nandaban yokwi tan imdisak. Ae kinda dakon gen guramigek kinda manji imdisak. Ji Pinjkop gat ae monen gat kisi dakon oman monjini aripmi dima egipmi.”

Nandaba kik anek but morap dima ani

(Lk 12.22-31)

25 Yesu da sanbenek yagit, “Unun do anek yan dayisat, ji egip egipji do nandaba kik anek jap pakbiyo ni ban nonen yan dima nandani. Ae giptimji do nandanek imal dukon ban panen, yan nandanek nandaba kik dima ani. Egip egipji da jap yapmandak, ae giptimji da imal yapmandak. 26 Ji minam pindakgan unun do nandani. Jap yet dima kwaokgan, ae jap panmuwut yutnon jap dima panek panmuwuk yopmanjan. Mani Datji Kwen Kokup egisak unun da jap upmokedok. Ji pinji anakwa minam da yo madep yan

nandan, ma? ²⁷ Ji nandaba kik anek egip egipji timisok di gat tagi sanbenba wigisak yan nandan, ma? Unun aripmi dimasi.

²⁸ “Ji nido imal do nandaba kik an? Jaren oni tan anan kwan unun do nandani. Pi madep anek imal dima bupmanjan. ²⁹ Mani yan dayisat, jaren pindakgan unun dakon tilimni da kalip kila amin madep Solomon dakon tilimni tagisi pagit unun yapmandak. ³⁰ On jon tan anan kwan unun anwa amin da baljan kindapnon sokdan. Mani Pinkop da si pantilim asak, do nandan gadatji pisipmisok amin ji yansi nandani, Pinkop da ji do nandaban yo madepsi anakwan imal tilimni tonji ban pan damdisak.

³¹ “Nandaba kik anek jap pakbiyo dukon ban nonen, bo imal dukon ban panen yan dima nandani. ³² Pinkop dima nandan iman amin kabi da yo morap unuden wusik do nandaba kik an. Mani Datji Kwen Kokup egisak unun da ji unun yo morap do wadan unun nandan mudosok. ³³ Do mibiltok Pinkop dakon Amin Kila Agakni unun wisin kok do pini ani, ae anpakni kilegi wusik do pini ani. Yan anakwa yo diwari do wadak wadak an unun kisi damdisak. ³⁴ Do anwa gildat do nandaba kik dima ani. Gildat kalon kalon dakon jigi unun iyi da aripmon tan tan an.”

7

Amin dakon anpak kokwin dima ani

(Lk 6.37-38 ae 6.41-42)

¹ Yesu da sanbenek yagit, “Ji amin dakon anpak dima kokwininini. Yan ani kan, Pinkop da jiyo kisi kokwin akdisak. ² Amin dakon anpak kokwin niansi ani, Pinkop da jiyo kisi unuden gin kokwin akdisak. ³ Gaga da dabilon kindap kwik tosoq unun do dima nandanek notgo da dabilon jimjim nido kosol? ⁴ Gaga da dabilon kindap kwik tarajakwan nianon da notgo ‘Dabilgokon jimjim tosoq unun pan gamdisat’ yan tagi iyiki? ⁵ Gak jamba but amin. Mibiltok gaga da dabilon kindap kwik tosoq unun abi kinjakwan notgo da dabilon jimjimjok tosoq unun kanbi pisanjakwan tagi paki.

⁶ “Yo telagi pinan do dima yomni. Yoba tobilek injin dabam. Ae kindirinji tagisi bit do dima yomni. Yoba kandap da di baman misinjikbam.”

Bisit dakon mibili

(Lk 11.9-13)

⁷ Yesu da sanbenek yan yagit, “Pinkop bisit iyinba yo damjak. Pinisi anek wusin pindatni. Yoma domon tidanba Pinkop da witdal damjak. ⁸ Amin morap Pinkop bisit iyan unun yo timikgan, ae yo wisan amin unun bami kon, ae yoma domon tidon amin unun witdal yomisak. ⁹ Monjisi kindi da datni bret do iyinban tip kindi tagi imjak? ¹⁰ Bo tap kilap do iyinban tunon amin emari ton kindi tagi imjak? Unun aripmi dimasi. ¹¹ Ji yokwi morapmi an, mani yo tagisi monjisi do yom do nandan. Do yansi nandani. Bisit iyinba Datji Kwen Kokup egisak unun da but galagon da yo tagisi damdisak.

¹² “Amin da anpak tagisi niansi andamni do nandan, unun anpak amin do anyomni. Moses dakon gen teban gat ae kombi amin dakon gen gat da yansi ani do yosok.”

Wigat gitni dakon gen

(Lk 13.24)

¹³ Yesu da sarɓenɓek yanɓ yagit, “Ji wigat gitni nanɓ piɓini. Amin wagil tasik tokɗan dakon kokupmon piɓik dakon wigat gat ae kositni gat unɗun ilalogisi, do unɗun nanɓ yolek piɓik unɗun tagapmisi. Amin morapmisi da wigat unɗun nanɓ pikwanɓ. ¹⁴ Mani egip egip dagok dagogi minikon kigik dakon wigat gat ae kositni unɗun gitnisi, unɗudon kigik dakon pini jigisi. Amin kalonɓ kalonɓ dagin wigat unɗun kanɓ kwonɓ.”

Kombi amin toptopmi dakon gen

(Lk 6.43-44 ae 13.25-27)

¹⁵ Yesu da sarɓenɓek yanɓ yagit, “Ji kombi amin toptopmi unɗun do pindak kimotni. Giptimni yaworisi sipsip yombem, mani burigwan jonɓ piɓanɓ butni tanɓ yomanɓ. ¹⁶ Ji anɓpakni pindak nandanɓyo anɓek kombi amin toptopmi yanɓ pindakba pisoni. Nap keli tonɓ da wain sop aripmi dima potni. Ae jal da kimip aripmi dima wigiljak. ¹⁷ Kindap tagi da bami tagi pokgoɗ, ae kindap yokwi da bami yokwi pokgoɗ. ¹⁸ Kindap tagi da bami yokwi aripmi dima potni, ae kindap yokwi da bami tagi aripmi dima potni. ¹⁹ Kindap morap bami dima pokgoɗ unɗun amin da mandanɓ kindapmon sosonɓ. ²⁰ Yanɗo, ji anɓpakni pindak nandanɓyo anɓek kombi amin toptopmi yanɓ pindakba pisoni.

²¹ ‘Amin Tagino’ yanɓ yanɓ namanɓ amin unɗun kisisi Piɓkop da Kwen Kokup Kila Asagon dima wigikɗanɓ. Datno Kwen Kokup egisak unɗun dakon gen guramikganɓ amin unɗun dagin wigikɗanɓ. ²² Amin morapmi da bisap madepmon yanɓi nayikɗanɓ, ‘Amin Taginin, ninɓ gak da manon kombi gen yagimanɓ, ae konɓ yolgimanɓ, ae pi madep agimanɓ.’ ²³ Yanɓ yanɓba yanɓi yoyikdisat, ‘Yokwi pakpak amin, ji dima nandanɓ damisat. Nepmanɓ dek kinɓ mudabit!’”

Amin nandanɓ kokwini tagisi ae nandanɓ kokwini tagi dima

(Lk 6.47-49)

²⁴ “Nak dakon gen guramikganɓ amin unɗun amin kinda yombem. Unɗun amin nandanɓ kokwini tagisi, yutni miktim tebaikon witjigit. ²⁵ Anɓakwan sikak pakbi kulup mirimyo da abinɓ tidanɓ antidok aba miktim tebaikon witjinɓi, do tebai tagit. ²⁶ Mani geno dima guramikganɓ amin unɗun amin kinda yombem. Unɗun nandanɓ kokwini tagi dima, do yutni miktim yaworikon witjigit. ²⁷ Anɓakwan sikak pakbi kulup mirimyo da abinɓ tidanɓ tuwilba manɓ tasik tagit.”

²⁸ Yesu gen unɗun yanɓ mudanɓban minɓat amin kabi madep da kanɓek tamtam yanɓ imɓwit. ²⁹ Nido yoyinɗet pi agit unɗun gen teban yoyinɗet amin yapmanɓ mudanɓek nɓwakɓwarisi agit. Amin kinda da pi unɗun asak do yanɓ mudanɓ ibi da tilak agit.

8

Yesu da wuda tebani tonɓ amin kinda anɓmilip agit

(Mk 1.40-44 ae Lk 5.12-14)

¹ Yesu ileɗon da piɓ kinɓakwan minɓat amin kabiyon morapmi da yolɓwit. ² Yolek amin wuda tebani tonɓ kinda da Yesukon kinɓ nɓwakɓer anɓ iminɓek yanɓ iyigit, “Amin Tagi, Piɓkop da dabilon kilek tokenɓ do nandisal kanɓ, tagi anɓmilip abi kilek tokenɓ.”

³ Yanɓban Yesu da kisitni amin unɗun da kwenon witjinɓek yanɓ iyigit, “Kilek toki do nandisat, do pasil gamni!” Yanɓ yanɓakwan unɗudon gin wudani kibidanɓakwa giptimni kilek tagit. ⁴ Kilek tanɓban Yesu da yanɓ iyigit, “Nandaki, gak unɗun do

amin dima yoyinek mukwa sogogon kinjek giptimgo yoliki. Anjek Moses da yagit unun da tilagon paret anjaki amin da asi kilek tal yan gandani.”

Emat amin dakon oman monjini anmilip agit
(Lk 7.1-10)

⁵ Yesu Kapaneam kokupmon pigakwan Rom dakon emat amin 100 dakon kila amin kinda da abin anpulusak do anjek yan iyigit, ⁶ “Amin Tagi, oman monjino yutnon pokdok. Kidari alek tan, ae tepmi madepsi nandisak.”

⁷ Yanban Yesu da yan iyigit, “Nak da kin anmilip aben.”

⁸⁻⁹ Yanban mibiltok amin unun da yan iyigit, “Amin Tagi, nak madepno da yongangwan egisat, do nak da yutnon wiki unun da tagi dima asak. Isal yum gen gin yanjaki oman monjino kilek tosak. Nak naga mibiltok amino egakwan pinjini egisat. Ae emat amino unun nak dakon pinjino ekwan. Emat amino kinda ‘Ki!’ yan iyiko kisak. Ae kinda ‘Ap!’ yan iyiko abisak. Ae oman amino kinda ‘Pi on aki!’ yan iyiko pi asak. Do isal yum gen gin yanjaki oman monjino kilek tosak.”

¹⁰ Yesu da gen unun yagit do nandaban yo madepsi aban bunon yol awilgwit amin yan yoyigit, “Asisi dayisat, Israel aminon nandan gadatni madep on amin dakon yombem kinda dima kagim. ¹¹ Yan dayisat, amin morapmisi da gildat wisak, ae si pigisak tetgin da apba Kwen Kokup Pinjkop da Amin Kila Asak da kagagwan Abraham, Aisak, ae Jekop gat jap noknok tamo madepmon yitdan. ¹² Mani Juda amin kalip Pinjkop da iyi Amin Kila Asak da kagagwan pigini do manjikbi unun maban pilin tukgwan pigikdan. Unjungwan kunam tagek iyon iyon yan tidanjek egipdan.”

¹³ Yan yanjek emat amin 100 dakon kila amin yan iyigit, “Gak kin yo altoni do nandan teban tal unun yan gin noman tan imen kokdisal.” Gen unun iyigit unun bisapmansi oman monjini kilek tagit.

Yesu da Pita dakon yopmi anmilip agit
(Mk 1.29-31 ae Lk 4.38-39)

¹⁴ Yesu unudon da kin Pita da yutnon wigi kanban Pita dakon yopmi giptimi kindapmi sonakwan sot anjek pakgit. ¹⁵ Yan kanjek kisitni kisirikon wutjinban sotni yipman deggit. Yan aban pidanjek Yesu do jap panjoman agit.

Yesu da sot amin morapmi panmilip agit
(Mk 1.32-34 ae Lk 4.40-41)

¹⁶ Gildat pigakwan pilindo konni ton amin morapmi panpan apba gen yanjek kon yol yomgut. Anjek sot amin kisisi panmilip agit. ¹⁷ Yan anjakwan kombi amin Aisaia da kalipsigwan gen mandagit unun bami noman tagit. Gen unun yan: “Iyi sotnin mibili mibili iyi do timigakwan kilek tagiman.”

Yesu yolyol dakon mibili
(Lk 9.57-60)

¹⁸ Yesu da amin morapmi angwasinek akba pindagek panjetni yan yoyigit, “Nin pakbi idap teri kinda do kino.” ¹⁹ Anjakwan gen teban yoyindet amin kinda da obin Yesu yan iyigit, “Yoyindet, gak dukwan dukwan agipbi unun nak gol awilgen gin.”

²⁰ Yanban Yesu da yan iyigit, “Jon pinan unun miktimgwan yutni ton. Ae minam kwen akwan unun yutni ton. Mani Amin Dakon Monji unun dipmin potpot tamoni mini.”

²¹ Yanban panjetni kinda da Yesu yan iyigit, “Amin Tagi, nandan naminjaki kin datno wayik yipmanjek don abin golgen.”

²² Mani Yesu da yan iyigit, “Amin kimakbi da kimakbi notni iyi tagi wayitni. Anakwa gak nak nol.”

Yesu da yanban mirim madep yawokgit

(Mk 4.36-41 ae Lk 8.22-25)

²³ Yan yanek boron wigakwan panɗetni kisi yolek wigiwit. ²⁴ Wigi pakbi idapnon kinakwa tepmisi mirim madepsi da abin pakbi tamaligakwan boron pigiwit. Yan anakwan Yesu dipmin pagakwan ²⁵ panɗetni da kin anyolek iyiwit, “Amin Tagi, nin panpuluga! Pakbi oni nan kimotdaman!”

²⁶ Yan yanba Yesu da yoyigit, “Ji nido pasolgon? Nandan gadatji pisipmi.” Yan yanek pidan agek mirim gat ae pakbi gat tebai yoyinban mirim yawogakwan pakbi wayin dimasi agit. ²⁷ Aban panɗetni tamtan yanek yawit, “On nianen amin kinda da mirim pakbiyo yoyinban geni guramikgamal?”

Yesu da koɗyolgit

(Mk 5.1-17 ae Lk 8.26-37)

²⁸ Yesu pakbi idap teri kinda Gadara miktimon kin altanban amin bamori koɗni ton unun da amin kimakba panɗi tip kinamgwan yopmanɗan miktimon da abin Yesu altan ingumal. Unun amin bamot amin dapdarni yokwisi. Do amin unun do pasalek unun kosit nan dima agipgwit. ²⁹ Unun amin bamot da yan tidanek Yesu yan iyigimal, “Pinɗop dakon Monji, niansi anɗim do abisal? Tepmi yomyom bisap dima noman tanɗakwan tepmi pi nimdisal?”

³⁰ Dubagi yanɗok bit kabi madep di jap nanek egipgwit. ³¹ Koɗ unun da Yesu bisit tebaɗi yan iyigimal, “Nol nipbi abigineɗ kan, unun bit kabi da butgwan pigineɗ do nandaman.”

³² Yanba yoyigit, “Ji abigit!” Yan yanban koɗ da aminon da win kinɗek bit da butgwan pigiwit. Pigakwa bit unun timtim yanek gilokon da pakbi idapgwan manek pakbi nan kimakgwit. ³³ Kimagakwa bit kila amin da timtim yanek kin kokupmon bit gat ae koɗni ton amin gat dakon geni amin yoyiwit. ³⁴ Yoyinba amin kisisi Yesu kok do abin mudawit. Abin kanek miktimon unun yipmanek kisak do bisit tebai iyiwit.

9

Yesu da amin kisit kandapmiyo kimakbi kinda anɗmilip agit

(Mk 2.1-12 ae Lk 5.17-26)

¹ Yesu bot kinda abidanek pakbi idap teri kinda iyi da kokupmon kigit. ² Anakwan amin kabi kinda da amin kisit kandapmiyo kimakbi kinda waman unudon anapgwit. Anapba Yesu da nandan gadatni pindagek amin unun yan iyigit, “Monji, dima pasolgi, diwarigo wiririk gamisat.”

³ Yan yanban gen teban yoyinɗet amin diwari da notni yoyin yoyin anek yan yawit, “Ma! On amin Pinɗop kulabisak!”

⁴ Yan yanakwa Yesu da pindak mudanek yan yoyigit, “Nidosi butjikon da nandak nandak yokwi unun nandan? ⁵⁻⁶ Diwari wiririt ae amin kisit kandapmiyo kimakbi panɗmilip agak unun kisi amin da aripmi dima agagi. Mani nak Amin Dakon Monji. Amin giptim panɗmilip agak dakon pi aben do yan mudan nabi, do nandani, on miktimon diwari wiririt dakon pi aben do yan mudan nabi yansi nandaba pisolak.” Yan yanek amin kisit kandapmiyo kimakbi yan iyigit, “Gak pidan yalin potgo timigek yutgokon ki.”

⁷ Yan yanban nandanek amin unun pidan yutnikon kigit. ⁸ Minat amin kabi madep unun yo njakɗwarisi kanek pasalgwit. Anek Pinɗop anɗisineɗ yan yawit, “Mao, Pinɗop da tapmin madepsi amin do yomisak!”

Yesu da Matyu yanɗimɗu
(Mk 2.13-17 ae Lk 5.27-32)

⁹ Yesu unɗon da kin amin kinda kagit mani Matyu, unɗun takis timit timit yut kabenon yikgit. Kanɗe yan iyigit, “Abin nak nol.” Yanɗan Matyu pidaɗ Yesu yolgit.

¹⁰ Yesu Matyu da yutnon yigek jap nanɗe takis timit timit amin morapmi ae yokwi pakpak amin morapmi da apba Yesu gat paɗdetni gat kisi yigek jap nawit. ¹¹ Jap nanɗakwa pindagek Parisi amin diwari da paɗdetni yan yoyiwit, “Yoyinɗetji unɗun nido takis timit timit amin* gat yokwi pakpak amin gat kisi yigek jap non?”

¹² Yesu da gen unɗun nandanɗe yan yoyigit, “Sotni mini amin wuda wamagon dima kwan. Sotni ton amin daɗin wuda wamagon kwan. ¹³ Ji kin Pinɗop da papiakon gen kinda tosoɗ unɗun dakon mibili nandanɗ kimotni. Gen unɗun yan: ‘Ji da paret an unɗun do dima galak tosoɗ.

Ji da amin do bupmi nandanɗ yomni unɗun do galak tosoɗ.’ Gen yan tosoɗ, do nandanɗi, amin kilegi yan ilit do dima pigim. Yokwi pakpak amin yan ilit do pigim.”

Pinɗop do nandanɗe jap kelek egip egip dakon gen
(Mk 2.18-22 ae Lk 5.33-39)

¹⁴ Yan yanɗan Jon Telagi Pakbi Sogok Amin dakon paɗdetni da abin yan iyiwit, “Nin gat ae Parisi amin gat Pinɗop do nandanɗe jap kelek egapno gak dakon paɗdet kabigo nido yan dima an?”

¹⁵ Iyinɗa Yesu da yoyigit, “Monjisok kinda miɗat pak do asak bisapmon monjisok notni gat kisi ekwan, do bupmi dima nandanɗ. Mani don monji unɗun gwayen anan kinakwa notni unɗun bisapmon Pinɗop do nandanɗe jap kelek ekwan.”

¹⁶ “Nin ilikba pigik garanɗi pudaɗkwi kon imal diwat kalugi pakbikon dima suganɗi kinda nanɗ dima bupmanɗamanɗ. Yan kan, pakbikon sugono imal diwat unɗun da garanɗi ilikban pudaɗ ki madepsi akdisak. ¹⁷ Ae wain kalugi meme gip kalipmikon dima koleno pigisak. Yan kan, wain da paptanɗan meme gip sulukwan wain gat meme gip gat kisi yokwi tokdamal. Amin da wain kalugi meme gip kalugikon kolonɗa wain gat meme gip gat kisi tagi tomal.”

Yesu da miɗatjok kinda aban pidaɗit, ae miɗat kinda sot agit unɗun anɗilip agit
(Mk 5.22-43 ae Lk 8.41-56)

¹⁸ Gen unɗun yoyinɗakwan kila amin kinda da abin Yesu burikon gawak iminɗe yan iyigit, “Gwano onɗwanjok kimokdok, mani gak da kin kisitgo da kwenikon wutjinɗi pidosak.” ¹⁹ Iyinɗan nandanɗe Yesu paɗdetni gat kisi kiwit.

²⁰ Kinakwa miɗat kinda da abin manjigwan da Yesu dakon ilikba pigikni ilenikon igayigit. Miɗat unɗun dagan mok anɗe yawini manakwa egakwan bilak 12 agit. ²¹ Miɗat unɗun ilikba pigiknikon igayinɗe noman token yan nandagit.

²² Aban Yesu da tobil kanɗe yan iyigit, “Gwano, dima pasolgi. Nandanɗ gadaɗ namisal, do kilek tosol.” Yan yanɗan unɗon gin giptimni kilek tagit.

²³ Yesu kila amin da yutnon wigek kasisin pisok amin gat ae miɗat amin kabi madep kunam upbalapyo anakwa pindagek ²⁴ yan yoyigit, “Abigit. Miɗatjok unɗun dima kunɗak, unɗun yum dipmin pokdok.” Yesu da yan yanɗan nandanɗe jikgo yanɗan ingwit. ²⁵ Yan aba yoyinɗan yomakon pigi mudanɗakwa

9:11: Lk 15.2 * **9:11:** Juda amin da takis timit timit amin do yokwi pakpak amin yanɗi pindagwit. Nido takis timigek ae monɗe kabokon da di gat kisi timikgwit. **9:13:** Os 6.6; Mt 12.7 **9:14:** Lk 18.12 **9:21:** Mt 14.36

wigi miñatjok kisirikon abidanban pidagit. ²⁶ Yan aban wasok tapmimi ton unun agit dakon gen bini yoyinba unun miktim dakon miñat aminyo kisi da nandawit.

Yesu da amin dabili mini ae amin kadimyo kisi panmilip agit

²⁷ Yesu unun miktim yipman kinakwan dabili mini amin bamori da abin yolgumal. Yolek yan tidanek yan yagimal, “Dewit Dakon Monji, bupmi nandan nani!”

²⁸ Yesu yutnon wigakwan amin dabili mini bamot unudon winbal yan yoyigit, “Nak da dabiljil panmilip aben do nandan gadan namamal bo dima?” Yanban iyigimal, “Amin Tagi, nandan gadan gamamak.”

²⁹ Yan yanbal Yesu da kisitni dabilnikon witjinek yan yoyigit, “Nandan gadan namamal unun da aripmon gin noman tan damdisak.” ³⁰ Yanban dabili sinjanakwal Yesu da yansop tebai anyominek yoyigit, “Yo madep asat do amin dimasi yoyinjil.” ³¹ Mani Yesu dakon gen yanbal unun miktimon madepsi irentan anan kigit.

³² Amin bamot unun Yesu yipman dek kinakwal amin kadim konni ton kinda Yesukon anan opgwit. ³³ Anopba Yesu da konni yol iminakwan amin kadim unun gen yagit. Yan aban amin da kanek nandaba yo rwakirwarisi aban yan yawit, “Yo unuden kinda Israel miktimon dima altagit.” ³⁴ Mani Parisi amin da yan yawit, “Kon dakon kila amin madep da tapmimon kon yoldak.”

Yesu panjetni do pi yomgut

(Kilapmi 9.35-10.42)

Yesu da amin do bupmi nandagit

³⁵ Yesu kokup monin ae kokup pap kisi agek Juda amin da muwut muwut yutni tan awiron wigek amin yoyin degek Pin kop da Amin Kila Asak dakon Gen Bin Tagisi do yoyin tenjenagit. Anek giptimnikon sot wudaniyo mibili mibili tawit unun panmilip agit. ³⁶ Miñat amin kabiyo madepsi pindakban panpulugogi mini yokwi egipgwit. Sipsip kila amini mini yombemsi ekwa pindagek bupmisi nandan yomgut. ³⁷ Yesu buri da bupmisi nandanek panjet kabini yan yoyigit, “Pigaga jap bami madepsi tan pektan, mani pi monji bami pakpak amin morapmi dima. ³⁸ Do ji bami pakpak dakon Amin Tagini bisit iyinba pi amin panalon an yopban pinikon kin jap pan panmuwutni.”

10

Yabekbi 12 kabi dakon man

(Mk 3.13-19 ae Lk 6.12-16)

¹ Yesu da panjetni 12 kabi yoyinban apba kon yolyol ae sot mibili mibili kisisi panmilip agak dakon pi ani do yan mudan yomgut. ² Yabekbi 12 kabi dakon man unun yan:

mibiltok Saimon (mani kinda Pita),
ae padige Andru,
Sebedi dakon monji Jems,
ae padige Jon.

³ ae Pilip,
Batolomiu,
Tomas,

ae takis timit timit amin Matyu,
 ae Alpius dakon monji, Jems,
 ae Tadius,

⁴ ae Saimon (uñun kalip Selot* da kabikon egipgut),
 ae Judas Iskariot. (Judas uñun da don Yesu uwal da kisiron yipgut.)

Yesu da yabekbi 12 kabi pi yomgut
 (Mk 6.7-13 ae Lk 9.1-5)

⁵ Yesu da amin 12 kabi uñun yabegek yan yoyigit, “Ji Amin Nwakwari Kabikon bo ae Samaria amin da kokupmon dima kini. ⁶ Ji Israel amin kabi sipsip da yan kili pasilgwit uñun amin kabikon kini. ⁷ Kinej Pinjkop da Amin Kila Asak dakon bisap uñun kwan tosoj uñun dakon gen yan tenjenoni. ⁸ Anek sotni toj amin panmilip ani, ae amin kimakbi paba pidoni, ae wuda tebani toj panmilip ani, ae konni toj amin konni yol yomni. Ji yo yuman nogi mini yumsi timikgan, do amin do yumsi yomni. Tomni do dima nandani.

⁹ “Ji yik moninjikon gol bo silwa monej bo kopa monej dima similek agipni. ¹⁰ Kosit agipni bisapmon yik dima imetni, paba pigik bamori dima timitni, ae kandap gwil gat kosit dakon win kirinjo kisi dima timitni. Pi anakwa wadak wadakji amin da damdan. ¹¹ Kokup pap kindakon bo ae kokup monij kindakon kin altoni kan, uñun kokupmon amin kilegi kinda wusiñ kan uñun gat gin egek yipman kini. ¹² Yut kindakon wigini bisapmon, uñun yutnon amin ‘Amin Tagi dakon but yawot jikon tosak’ yan yoyini. ¹³ Ae uñun yutnon amin da ji but dasi timitni kan, ji dakon but yawot uñun aminon tosak. Mani but dasi dima timitni kan, but yawotji uñun disikon gin tosak. ¹⁴ Amin kinda da ji but dasi dima timitjak bo ae genji nandak do kurak tosak kan, yut kokupyoni yipman degek kandap jikon kimbaban tegoni uñun tidanba kini. ¹⁵ Asisi dayisat, kokwin agak bisap madepmon, uñuden amin da Sodom kokup amin gat ae Gomora kokup amin gat da jigi pakdan uñun si yapmanek jigi madepsi pakdan.”

Jigi mibili mibili altokdan
 (Mk 13.9-13 ae Lk 21.12-17)

¹⁶ Yesu da sanbenek yan yagit, “Nandani, nak da ji sipsip yombem ban jon pinan da bikbigon yabekdat. Do tunon amin da nandan kokwin tagisi anek akwan uñun da tilagon agipni. Ae kinarim dakon anpak yolek yaworisi agipni. ¹⁷ Amin do pindak kimotni. Gen kokwin amin kabinikon depmanek muwut muwut yutnikon baljokdan. ¹⁸ Nak dakon man abin yip do anek ji timik panpan gapmanon ae kila amin madepmon panjikdan. Pankwa kila amin madepmon ae Amin Nwakwari Kabikon nak dakon Gen Bin Tagisi yoyin tenjenoni. ¹⁹ Gen pikon panji depmanakwa gen ni ban yonej ae gen kobogi nian yoyiner yan nandanek pasol pasol dima ani. Uñun bisapmon gin ni gen ban yoyini uñun Pinjkop da dolikdisak. ²⁰ Ji da dima yokdan. Datji dakon Wup da ji da dulumon da yokdisak, do pasol pasol dima ani.

²¹ “Peni da padige si anakba kimotjak do gen pikon yipdisak. Ae dat da monji gwayoni yan gin akdisak. Anakwa monji gwayoni da meni datniyo do uwal anek si dapba kimotni do amin yoyikdan. ²² Nak nandan naman do anek amin morapmi da ji do nandaba yokwi tok andamdan. Mani tebai agek egi wigakwa bisap madepmon wigisak amin Pinjkop da yokwikon ban timitdisak.

* **10:4:** Selot uñun amin kabi kinda, Rom amin yolno kinakwa nin miktimnin kila anej yan nandawit.
10:6: Jer 50.6 **10:7:** Mt 3.2; 4.17; Lk 10.9,11 **10:9:** Lk 10.4 **10:10:** Lk 10.7; 1Ko 9.14
10:12: Lk 10.5-6 **10:14:** Lk 10.10-12; Ya 13.51 **10:15:** Mt 11.24; Jut 7 **10:16:** Lk 10.3; Ro 16.19 **10:17:** Mk 13.9-11; Lk 12.11-12; 21.12-15 **10:20:** Jn 14.26 **10:21:** Mai 7.6; Mt 10.35; Mk 13.12; Lk 21.16

²³ Kokup kindakon amin da uwal anɗaba kaɗ, kokup unun yipmanɗek pasal kokup kindakon kini. Nak asi dayisat, ji Israel amin dakon kokup morapmon pi wasip dima anɗakwa Amin Dakon Monji apɗisak.

²⁴ “Papia yut miɗat monjiyo da yoyinɗetni dima yapmanɗan. Ae oman amin da madeɗni dima yapmanɗan. ²⁵ Miɗat monjiyo da yoyinɗetni da tilagon egipni kaɗ, unun tagi. Ae oman amin da madeɗni da tilagon egipni kaɗ, unun kisi tagi. Yut dakon ami nak do Belsebul yaɗ nayini kaɗ, gwakni ji do nandaba piɗbisi anɗakwa man wagil yokwisi damɗan.”

Pinɗkop dogin pasoldo

(Lk 12.2-7)

²⁶ Yesu da gen saɗbeɗek yaɗ yaɗit, “Ji amin da yo yokwi an damni do dima pasolni. Yo witjinbi da toɗ unun don noman tokɗan. Ae gen pasili toɗ unun don amin kisi da nandakɗan. ²⁷ Gen pilin kaga dayisat, unun gildat kalba yaɗ tenɗenoni. Gen pisik mirakjikon dayisat unun yut kwenon da agek yaɗ tenɗenon yomni. ²⁸ Amin da gip dapba kimokgon unun do dima pasolni, wupji ariɗmi dima dapba kimotɗan. Ji Pinɗkop dosi pasolni. Unun da gip gat wup gat kisi Tipdomon maban pigi tasik tokɗan. ²⁹ Minam moniɗ unun yo moniɗisok, bamori dakon yumaɗ nogi unun monen giman tabili kalonɗi gin. Mani Datji da kinda miɗtimon dima mosak do nandisak kaɗ, ariɗmi dima mokɗisak. ³⁰ Pinɗkop da busuɗ danɗwanji nianɗ da toɗ unun kisisi nandɗan mudosok, ³¹ do dima pasolni. Minam moniɗ moniɗ morapmi dakon yumaɗ nogi unun madeɗ dima, mani ji dakon yumaɗ nogi unun wukwisi.”

Nin Yesu dakon amin kabi yaɗ yok do dima pasolnen

(Lk 12.8-9)

³² Yesu da gen saɗbeɗek yaɗ yaɗit, “Amin kinda miɗat aminyokon ‘Nak Yesu dakon amin’ yaɗ yosak kaɗ, nak da Datno Kwen Kokup egisak ‘Unun amin nak dakon amin’ yaɗ iyikɗisat. ³³ Mani amin kinda miɗat aminyokon ‘Nak Yesu dakon amin dima’ yaɗ yosak kaɗ, nak da Datno Kwen Kokup egisak ‘Unun amin nak dakon amin dima’ yaɗ iyikɗisat.”

Yesu but dasi galak taɗ imiɗ kimotdo

(Lk 12.51-53 ae 14.26-27)

³⁴ Yesu da saɗbeɗek yaɗ yaɗit, “Nak da miɗtimon emat anyawot ak do pigim yaɗ dima nandani. Nak emat agak sibananɗ ananɗ pigim. ³⁵ Nak uwal pidok pidokyo noman tosak do pigim. ‘Amin kinda da datni uwal anɗ imɗisak.

Ae gwa kinda da menji uwal anɗ imɗisak.

Anɗakwan miɗat kinda da namɗi uwal anɗ imɗisak.

³⁶ Anɗakwan amin kinda iyi dakon gwakni da uwalni dagokɗan.”

³⁷ “Amin kinda menji datniyo do but dasi galak taɗ yomisak unun yapmanɗek nak do wukwisi yaɗ dima nandisak kaɗ, unun amin nak dakon notno dima. Ae amin kinda monji bo ae gwi do but dasi galak taɗ yomisak unun yapmanɗek nak do wukwisi yaɗ dima nandisak kaɗ, unun amin nak dakon notno dima. ³⁸ Ae amin kinda tilak kindapni guramigeɗek nak dima noljak kaɗ, unun amin nak dakon notno dima. ³⁹ Amin kinda miɗtimon tagisi egip do nandanɗek pi madeɗsi asak kaɗ, unun amin egip egipni pasil imɗisak. Mani amin kinda nak do nandanɗek egip egipni yipjak kaɗ, unun amin egip egip dagok dagogi mini abidokɗisak.”

Yesu dakon amin panpulugon amin da tomni tagisi timitdan

(Mk 9.41)

⁴⁰ Yesu da sanbejek yan yagit, "Amin kinda ji but dasi timikdak, unun nak nan abidosok. Amin kinda nak abidosok, Pin kop nak yabekban pigim unun nan abidosok. ⁴¹ Amin kinda da nak kombi amin kinda anpulugosot yan nandanek kombi amin kinda abidan anki yutnikon kilani asak kan, Pin kop da yo tagisi kombi amin do yomisak yan gin unun amin do imdisak. Ae amin kinda da nak amin kilegisi kinda anpulugosot yan nandanek amin kilegi kinda abidan anki yutnikon kilani asak kan, unun amin da yo tagisi amin kilegi da timikgan yan gin timitdisak. ⁴² Ae amin kinda da nak Yesu dakon pan detni kinda anpulugosot yan nandanek nak dakon pan detno mani mini kinda do pakbi mirimjok kinda kolen imjak kan, asisi dayisat, kobogi do yo tagisi timitdisak."

Yesu unun namın?

(Kilapmi 11.1-16.20)

11

Jon da pan det kabini yabekban Yesukon kiwit

(Lk 7.18-35)

¹ Yesu pan detni 12 kabi yoyin dek mudanek unun kokup yipmanek Galili miktım dakon kokup pap tawit unudon agek Pin kop dakon gen yoyin dekgit.

² Anakwan Jon dam tebanon yigek Kristo da pi agit dakon gen bin nandanek pan det kabini yan yoyigit, ³ "Ji Yesukon kin yan iyini, 'Pin kop da amin yabet do yagit unun gak, bo nin amin kinda don apdisak unun do jomjom anej?'"

⁴ Yanba Yesu da kobogi yan yoyigit, "Ji kin yo morap kan nandanjo an unun Jon iyini. ⁵ Dabili mini amin sin ton, kandapmi alek tanbi kosit akwan, wuda tebani ton amin kilek ton, miragi mini gen nandan, kimakbi kimoron da pidon, ae yoni mini amin da Pin kop dakon Gen Bin Tagisi nandan. ⁶ Amin kinda nak nandanek nandan gadatni dima wital kisak unun amin kisik kisigi ton egisak."

⁷ Yoyinban Jon dakon pan det kabini kinakwa Yesu da minat amin kabi madep Jon do yan yoyigit, "Ji miktım amini minikon ninan kok do kiwit? Mirim da nagal pan wayin aban pindat do kiwit? ⁸ Unun dima kan, ninan kok do kiwit? Amin kinda da ilikba pigikni mani ton si pagit unun kok do kiwit? Dima, kila amin madep da yutnon unuden amin da ekwan. ⁹ Dima kan, ae ninan kok do kiwit? Kombi amin kinda kok do kiwit? Asi ji kombi amin kok do kiwit. Mani Jon da kombi amin diwari yapman mudosok. ¹⁰ Unun amin dogin Pin kop da papiakon gen yan tosok: 'Nandani, geno yan tentenjosak do amin kinda yabekgo unun da mibiltan gamjak. Anek kositgo an noman asak.'

¹¹ Nak asisi dayisat, amin morap miktım on alton unun Jon Telagi Pakbi Sogok Amin da yapman mudosok. Mani amin morap Pin kop da Amin Kila Asak da kagagwan pinbisi ekwan unun da Jon yapman gan.

¹²⁻¹³ "Kombi amin morap gat ae gen teban papi kisi da Pin kop da Amin Kila Akdisak unun do yan tentenjanakwa win Jon Telagi Pakbi Sogok pini wasagit bisapmon wigit. Jon da Pin kop dakon gen wasanek yagiron da win abisok ekwamanon Pin kop da Amin Kilani Ak do pi madepsi asak. Anakwan amin da unun kirinjit do pi madep an. Yan anek emat jigiyi morapmisi panalon an. ¹⁴⁻¹⁵ Unun papi da Elaija don apjak do yagit. Ji but bamot an yan nandisat.

Gen on nandak do galak tonj amin ji pakyan si nandanek mibili nandan pisoni. Jon unun Elaija.

¹⁶“Amin abisok ekwan unun nandan kokwini tagi dima. Unun dakon mibili timisok di dayiko nandabit. Unun minjat monjiyo da yan, yuman gwayek tamokon yigek notni yoyin yoyin anek yan yon, ¹⁷‘Nin kasisin kili pisoman, mani ji kap ak do dima nandayin. Nin bupmi kap yaman, mani ji bupmi nandanek kunam tat do dima nandayin.’”

¹⁸Yesu da sarbenjek yan yagit, “Jon abinek jap morapmi dima nagit, ae wain dima nagit. Yan anjakwan, ‘Konji tonj’ yan yawit. ¹⁹Ae Amin Dakon Monji da abin jap pakbiyo agit. Yan anjakwan kanek yan yawit, ‘Kabit, jap morapmi noknok amin ae wain morapmisi noknok amin. Takis timit timit ae yokwi pakpak amin dakon notni.’ Yan yan ingwit, mani Pinjop da pi morap agit unun pindagek nandano nandan kokwini tagisi gin asak.”

But tobil dima anj amin unun bupmisi

(Lk 10.13-15)

²⁰Kokup pap diwarikon Yesu wasok tapmimi tonj morapmi agit, mani but tobil dima awit. Do Yesu da tebaisi yan yagit, ²¹“Korasin ae Betsaida amin, awa! Nak wasok tapmimi tonj abo pindagek ji but tobil dima awit. Tair kokupmon amin gat Saidon kokupmon amin gat da pindakgwit tam, but tobil bamisi abam. Anek bupmi dakon yik imalyo panek abilagon yikbam. ²²Mani nak yan dayisat, gen kokwin bisap madepmon Tair gat Saidon kokupmon amin gat da kobogi do jigi tagapmi panakwa ji da kobogi do jigi madepsi pakdan. ²³Anakwa Kapaneam kokupmon amin, ji ason Kwen Kokupmon wigini yan nandan, ma? Unun aripmi dimasi. Ji mibiligwan Tipdomon pigikdan. Nak wasok tapmimi tonj abo pindagek ji but tobil dima awit. Unun morap Sodom kokupmon amin da pindakgwit tam, abisok Sodom tosok gin. ²⁴Do yan si dayisat, Pinjop da amin kokwin ak do bisap yipguron Sodom amin da jigi pakdan unun si yapmanek ji da jigi madepsi pakdan.”

Ji nagon obinek yik yawotni

(Lk 10.21-22)

²⁵Unun bisapmon Yesu da yan yagit, “Dat, kundu ae miktim dakon Amin Tagi, amin diwari miktim dakon nandak nandakni unun wukwisi, mani iyi do nandaba wigisak, do unuden amin do gen bami morap si panjisibisal. Anek amin monin da tilagon ekwan amin, unun do yolisal. ²⁶O Dat, gak gaga dakon galaktok yolek yan asal.

²⁷“Datno da yo morap kili namgut. Dat unun dagin Monji nandan imisak. Anek Monji gat ae amin Monji da Dat dakon mibili yoyisak unun amin dagin Datno nandan iman.

²⁸“Jigi mibili mibili panek warari nandan amin, ji nagon opba bikbik dabo yik yawotni. ²⁹⁻³⁰Bulmakau da tegon amin da yik pawil kindap kirin panjeban aba yo jigi ilikan, unun da tilak ji nak dakon kindap kirin pani. Nak dakon kindap kirin unun yawori ae yik imetni unun tagapmi. Nak amin yawori ae butno pinji, do nak gat egek Pinjop do dayin dekho butji yawori tosak.”

12

Sabat dakon gen

(Mk 2.23-28 ae Lk 6.1-5)

¹ Sabat kindakon Yesu gat panjetni unun wit pi kindo da bikbik nanj

kiwit. Kinjek panjetni jap do awit, do wit bami diwari jimik dagan nawit. ² Anjakwa pindagek Parisi amin da Yesu yan iyiwit, "Pindat, panjet kabigo Sabat bisapmon nido gen teban yapmanjek pi an?"

³ Yanba Yesu da yoyigit, "Dewit gat amin kabini gat da jap do anjek yo awit unun ji manjin nandanjo awit bo dima? ⁴ Dewit unun telagi yutnon wigi bret Pinjop do parekbi unun abidan nanjek amin kabini kisi do yoban nawit. Bret unun telagi, amin isali da dima noknogi, mukwa sogok amin dagin tagi nawit. ⁵ Bo ae Pinjop da papiakon gen kinda mukwa sogok amin do yosok unun kisi dima manjin nandanjo awit? Mukwa sogok amin Sabat bisap morapmon gen teban yapmanjek pi an, mani diwarini mini ekwan. ⁶ Nak asi dayisat, amin kinda oni egisak unun da Telagi Yut Madep yapmandak. ⁷⁻⁸ Pinjop da papiakon gen kinda tosoq unun yan; 'Nak ji da paret an unun do dima galak tosot.

Nak ji da amin do bupmi nandan yomni unun do galak tosot.' Ji unun dakon mibili nandabam tam, gulusurmi mini amin gen dima yan yobam. Amin Dakon Monji unun Sabat bisap dakon Amin Tagi egisak."

*Yesu da Sabat bisapmon amin kisiri girenjibki kinda anmilih agit
(Mk 3.1-6 ae Lk 6.6-11)*

⁹ Yesu unudon da muwut muwut yutni kindakon wigek ¹⁰ amin kisiri girenjibki kinda ekwan kagit. Amin yikgwit unun da Yesu gen teban kinda yapmanjakwan gen pikon yipner yan nandanjek iyiwit, "Sabat bisapmon amin kinda da notni kinda anmilih asak kan, unun gen teban yapmandak?"

¹¹ Yanba yan yoyigit, "Nian nandan? Jikon da kinda dakon sipsipni kinda Sabat bisapmon gapmagwan mosak kan, yum kanakwa unjungwan di egipjak? Dimasi, anpuluganjek abidan ilikba wikdisak. ¹² Sipsip unun yo isali, mani amin da yo madepsi. Yando, Sabat bisapmon amin kinda anpulugonen kan, gen teban yapmanjan yan dima nandani."

¹³ Yan yanjek amin kisiri girenjibki yan iyigit, "Kisitgo anjnjnjn a." Yanban amin unun kisiri anjnjnjn aban kilek tan kisiri teri kinda yombem gin agit. ¹⁴ Anjakwan Parisi amin da kin "Nian anjek Yesu anjatner?" yanon da gen panjosit awit.

Yesu unun Pinjop dakon pi amin bamisi

¹⁵ Yesu unun Parisi amin da yo an imdo yawit unun kili pindak mudagit, do kokup unun yipmanjek kigit. Kinjakwan amin morapmi da yolgwit. Anjakwa sot amin kisisi panmilih anjek ¹⁶ Yesu iyi nianen amin kinda unun amin dima yoyini do yansop anjomgut. ¹⁷ Yan anjakwan Pinjop da kalipsigwan kombi amin Aisaia antagap aban gen yagit unun bami noman tagit. Gen unun yan;

¹⁸ "On unun oman monjino, nak da naga manjigim.

Nak unun do but dasi galak tan imisat.

Nak da Wupno yipman ibo amin miktimi miktimi egi anjan kwan unun gen kokwin kilegisi dakon mibili yoyin tenjenokdisak.

¹⁹ Unun pidok pidok dima asak, ae dima yan tidosak.

Do kokup pap da kosiron amin kinda da tekni dima nandakdisak.

²⁰ Nagal si gawot do asak unun aripmi dima jokgaljak.

Ae lam kimot do asak unun aripmi dima aban kimotjak.

Pi tebai anjakwan wigi anpak kilegi da anpak yokwi wutjiban tapmimi mini akdisak.

21 Anjakwan amin miktimi miktimi egi anjar kwan unun da mani do nandan gadan iminjek panpulugosak do nandan teban tanek jomjom akdan.”

Yesu Belsebul gat pi amalyan yawit

(Mk 3.20-30 ae Lk 11.14-23 ae 12.10)

22 Unun bisapmon amin da konni ton amin kinda anjar Yesukon anopgwit. Unun amin dabili mini ae kadim. Yesu da anmilip aban gen yanek dabili pisagit. 23 Yan aban minat amin kabi madep da kan wuripdagek yawit, “On amin Dewit dakon monji bo?”

24 Mani Parisi amin da gen unun nandanek yawit, “On amin kon dakon mibiltok amin madepni Belsebul unun da tapmimon kon yoldak.”

25 Yanba Yesu da nandak nandakni pindak nandanjo anek yan yoyigit, “Miktim kinda da pudan kabi bamori anek emat wamjil kan, unun miktim yokwi tokdisak. Ae kokup pap kinda bo ae yut kinda dakon amin da pudan kabi bamori anek emat wamni kan, ununyo kisi tagi dima egipdan.

26 Yanjin Sunduk da Sunduk yoljak kan, Sunduk da iyi wasen ki kabi bamori anek yo morap kila agak dakon tapmim pasil imdisak. 27 Nak Belsebul da anpuluganban kon yoldat kan, disi dakon notji kon yolgan unun amin kabi ni tapmimon da kon yolgan? Unun amin kabi da genji kokwinigek gulusun yon yan tagi dayini. 28 Mani Pinjok dakon Wup da nak anpuluganban kon yoldat kan, Pinjok dakon Amin Kila Agakni jikon kili abik.

29 “Amin kinda da nian anek amin tebai kinda da yutnon wigi yo kabini tagi timitjak? Mibiltok amin tebai unun nap teban nan waman yipmanek yo kabini tagi timitjak.

30 “Amin nak dakon notno dima, unun da nak uwal anjnama. Ae amin nak dima anpuluganban amin panmuwukgaman, unun amin da amin panwasenban wasen kwan.

31 “Do yan dayisat, Pinjok da yokwi morap gat ae Pinjok do yanba yokwi tok agak morap tagi wiriritjak. Mani amin kinda Telagi Wup do yanba yokwi tok asak kan, Pinjok da unun amin dakon diwarini dima wiririk imdisak. 32 Amin kinda Amin Dakon Monji do yanba yokwi tok asak kan, Pinjok da diwarini tagi wiririk imjak. Mani amin kinda Telagi Wup do yanba yokwi tok asak kan, Pinjok da abisok on miktimon ae don bisap madepmon kisi diwarini unun dima wiririk imdisak.”

Kindap yokwi unun bami yokwi potdan

(Lk 6.43-45)

33 Yesu da sanbenek yan yagit, “Kindap kinda tagisi kan, bami kisi tagi. Ae kindap yokwi kan, bami kisi yokwi. Amin da kindap bami pindagek kindap yokwi bo ae tagi yan pindakgan. 34 Ji tunon amin emari ton yombem. Gen tagisi nianji anek yoni? Yo ni da butjigwan ton unun gen yogokjikon panalon an. 35 Amin kilegi unun burikon yo tagisi morapmi ton, do anpak kilegisi an. Ae amin yokwi unun burikon yo yokwi morapmi ton, do anpak yokwi an.

36 “Mani yan dayisat, gen kokwin bisap madepmon isal dogin gen yum yawit amin morap Pinjok da mibili nido yawit unun do yoyinban kobogi iyin iyin akdan. 37 Gaga gen yosol unun da tilagon gak amin kilegi bo amin yokwi yan gayikdisak.”

Amin da Yesu wasok tapmimi ton asak do iyiwit

(Mk 8.11-12 ae Lk 11.29-32)

38 Gen teban yoyindet amin di gat ae Parisi amin di gat da Yesu yan iyiwit,

“Yoyin det, gak da wasok tapmimi tonj kinda abi kanek asi gak Pinj kop dakon pi nanj asal yanj gandanenj.”

³⁹ Yanjba yanj yoyigit, “Amin on bisapmon ekwanj unjun amin yokwisi gin. Pinj kop dakon pi nanj asat yanj nandak do wasok tapmimi tonj kinda kok do yonj. Mani kinda dima kokdanj. Kombi amin Jona dakon tilak nanjin kokdanj. ⁴⁰ Jona gildat kapbi ae pilin kapbi yanj tap kilap da but kagagwan egipgut, yanjin Amin Dakon Monji miktim kagagwan gildat kapbi ae pilin kapbi yanj potdisak. ⁴¹ Niniwe amin Jona da Pinj kop dakon gen yoyinban but tobil awit. Mani ji da binapmon amin kinda egisak unjun da Jona yapmanj mudosok, mani ji but tobil dima anj. Do gen kokwin bisap madepmon Niniwe amin da pidanj agek abisok ekwanj amin kabi dakon anjak yokwi unjun do yanj tenjtenjokdanj. ⁴² Miktim saut tetgin dakon kila amin minjat madep unjun Solomon dakon nandanj kokwini tagisi iyinjakwan nandak do miktim dubagisikon da apgut. Mani amin kinda oni egisak, unjun da Solomon yapmandak, mani geni dima nandanj. Do gen kokwin bisap madepmon unjun kila amin minjat madep da pidanj agek abisok ekwanj amin kabi dakon anjak yokwi unjun do yanj tenjtenjokdisak.”

Konj aeni tobil abisak

(Lk 11.24-26)

⁴³ Yesu da sanbenek yanj yagit, “Konj kinda da amin kinda yipmanj degek kinj miktim kibiri timon agek yik yawot tamo wisisak. Mani tamo kinda dima kosok do ⁴⁴ yanj yosok, ‘Nak aeno tobil yut kalip egipgumon kikenj.’ Kinj kanjan yut unjun isal tosoak ae sibat sibat ikdiganj antilim abi kosok. ⁴⁵ Yanj kosok, do kinj konj 7 kabi iyi yapmanjek wagil yokwisi gat timikban kwa unjun yutnon egek anjak yokwisi anj. Mibiltok unjun amin yokwi egipgut, mani abisok unjun yapmanjek wagil yokwisi egisak. Yanjin abisok yokwi pakpak amin ekwanj yanj gin altosok.”

Yesu dakon menji padik padikyo

(Mk 3.31-35 ae Lk 8.19-21)

⁴⁶ Yesu minjat amin kabi madep gen yoyinjakwan menji padik padikni panabinj yomakon agek Yesu gat yanj nandat ak do yawit. ⁴⁷ Yanjba yutgwan amin kinda da Yesu iyigit, “Menjo padik padikgo yomakon abenj da gak gat yanj nandat ak do yonj.”

⁴⁸ Yanjan iyigit, “Menjo padik padikno unjun namin?” ⁴⁹ Yanjek panjetni kabikon kisit suganj yagit, “Menjo padik padikno oni. ⁵⁰ Datno Kwen Kokup egisak unjun dakon gen guramikanj amin unjun menjo padik padikno ae saminojo.”

13

Jap yet tinjtinjok dakon gen

(Mk 4.1-9 ae Lk 8.4-8)

¹ Unjun gildaron gin Yesu yut unjun yipmanjek pakbi idap da ilejon pabigi yikgit. ² Yigakwan amin morapmisi da opba pindakgit, do bot kindakon wigigit. Boron pawigi yigakwan amin pakbi idap da ilejon akgwit. ³ Agakwa Yesu da tilak gen kinda yanj yoyigit, “Amin kinda unjun jap yet tinjtinjok do pigaga kigit. ⁴ Jap yet tinjtinjanakwan diwari kosiron manjba minam da abinj nawit. ⁵⁻⁶ Ae yeri diwari da miktim tipmi tonj timon mawit. Unjun kwenjok tawit, do tepmi kwawit, mani tip kwenon miktim morapmi dima, do geli

tagi dima yopba kiwit. Do gildat da win pindakban alek tawit. ⁷ Anjakwa jap yet diwari jon keli ton tingwan mawit. Unjun jon keli ton gat kisi kwanjek wutinjba kibidawit. ⁸ Ae jap yet diwari da miktim tagisikon man kwawit. Man kwanjakwa diwari da bami 100, ae diwari da 60, ae diwari da 30 yan tawit. ⁹ Gen yosot unjun pakyanji nandani.”

Tilak gen yogok dakon mibili yoyigit
(Mk 4.10-12 ae Lk 8.9-10)

¹⁰ Tilak gen unjun yoyin mudanban panjet kabini da abin iyiwit, “Minat amin kabiyo madep gen yoyinek tilak gen ban nido yoyisal?”

¹¹ Yanba yan yoyigit, “Pinjkop da Amin Kila Asak unjun dakon mibili pasili tosoq unjun ji da tagi nandani do Pinjkop da nandisak, mani unjun amin do dima yolisak. ¹² Amin nak dakon gen nandanek burikon yipmandak unjun amin Pinjkop da sanjenek nandak nandak tagi madepsi imdisak. Mani amin nak dakon gen nandanek burikon dima yipmandak unjun amin nak dakon gen diwari nandagit unjun pasil imdisak. ¹³ Mibili yan do tilak gen gin yosot. Amin unjun dabil sinjanek kon, mani yo kinda dima kon. Mirak panjek nandan, mani dima nandaba pisosok. ¹⁴ Amin da yan anjakwa kombi amin Aisaia da kombi gen kinda yagit unjun bami ton asak. Gen unjun yan yagit:

‘Ji bisap morapmi si gen nandakdan, mani mibili dima nandaba pisokdisak.

Bisap morapmi dabil sinjanek kokdan, mani dima kanja pisokdisak.

¹⁵ Unjun do anek on amin but teban kili awit.

Gen kalugi di gat nandak do kurak tanek mirakni pan soggwit, ae dabilni waman soggwit.

Yan dima awit tam, dabilni ae mirakni ae butniyo da kan nandanjo aba pisanban nagon tobilba tagi panmilip abom.’

¹⁶ Mani ji dabilji da tagi pindakgan, ae mirakji da tagi nandan, do ji kisik kisik ekwan. ¹⁷ Asisi dayisat, kalip kombi amin morapmi gat ae amin kilegi morapmi gat da yo ji da abisok pindak nandanjo an unjun pindat do but kindap pawit, mani dima pindakgwit. Ae abisok ji da gen nandan unjun nandak do but kindap pawit, mani dima nandawit.”

Jap yet tintjok dakon mibili yoyigit
(Mk 4.13-20 ae Lk 8.11-15)

¹⁸ Yesu da sanjenek yan yagit, “Kili jap yet tintjok dakon tilak gen dakon mibili dayiko nandani. ¹⁹ Amin Pinjkop da Amin Kila Asak dakon gen nandanek butni dima pison unjun jap yet kosiron mawit unjuden. Yokwi Ami da abin gen tagi butnikon ton unjun gwayen panjisak. ²⁰ Jap yet tipmi ton timon mawit unjun amin kinda yombem. Unjun amin Pinjkop dakon gen nandanek unjun bisapmon gin kisik kisigon da abidosok. ²¹ Mani butnikon geli tagi dima yipban kigit, do bisap pisipmisok akdak. Jigi mibili mibili altan imni ae Pinjkop dakon gen dakon uwal apni bisapmon nandan gadatni yipban wital kisak.

²² Ae jap yet jon keli ton timon mawit unjun amin kinda yombem. Unjun amin Pinjkop dakon gen nandisak, mani miktim dakon yo do nandaba kik asak, ae monen da ankilikban unjun do galagisi nandanakwan unjun da Pinjkop gen witjinban bami dima tosoq. ²³ Mani jap yet miktim tagisikon mawit unjun amin kinda yombem. Unjun amin Pinjkop dakon gen nandanek mibili nandan kimokdok. Unjun amin bami 100, ae kinda bami 60, ae kinda bami 30 yan tanjan an.”

Jon pigaga kwon unjun dakon tilak gen

²⁴ Yesu da tilak gen kinda gat yan yoyigit, “Pinƙop da Amin Kila Asak unun yan. Amin kinda da jap yet pigagani kon tinƙinagit. ²⁵ Mani amin dipmin pak mudanƙwa uwalni da abin jap yet tagi yopgut unun bikbikgwan jon yokwi dakon yeri tinƙinajek kigit. ²⁶ Jap yet kwanek bami tok do anƙwa jon yokwi kisi kwan yiwit.

²⁷ “Kwanƙwa pindagek pi monji da kin pi ami anjalon anek yan iyiwit, ‘Amin tagi, gak pigokon jap yet tagi banƙin yopgul kagagwan jon yokwi unun nianjon da kwawit?’

²⁸ “Iyinba yan yagit, ‘Uwal kinda da tinƙinagit.’

“Yanban iyiwit, ‘Nian nandisal? Kin jon yokwi pilitnen do nandisal bo nian?’

²⁹ “Yanba yan yoyigit, ‘Dima. Jon yokwi pilitni kan, jap bami di kisi pilitnan.

³⁰ Yum pindagakwa jap gat jon gat kisi kwanƙwa bami pakpak bisapmon jap bami pakpak pi monjino yan yoyiken. Mibiltok ji jon yokwi kindapmon sok do baljan gwilik yopni. Anek jap bami pan iligek jap yutnokon pawigi yopni.”

Mastat kindap dakon yeri dakon tilak gen

(Mk 4.30-32 ae Lk 13.18-19)

³¹ Tilak gen kinda gat yan yoyigit: “Pinƙop da Amin Kila Asak unun mastat yet yombem. Amin kinda da mastat yet pinikon kwaokgit. ³² Mastat yet unun jap yet kisi morap dakon pinbi. Yeri moninisisok. Mani kwaotno madepsi kwosok. Jap diwar dakon tagok tagokni unun yapman mudanek kindap da yan kwosok. Ae kilinji madep yopban kinƙwa minam morapmi da panabin unjungwan yikgan.”

Yis dakon tilak gen

(Lk 13.20-21)

³³ Yesu da aeni tilak gen kinda gat yan yoyigit, “Pinƙop da Amin Kila Asak unun yis yombem. Minat kinda da plaua idap madep kinda gat iktagildak. Yan anƙwan plaua unun kisisi paptan madep tawit.”

Yesu tilak genon daƙin Pinƙop dakon gen yagit

(Mk 4.33-34)

³⁴ Gen morap unun Yesu da minat amin kabi yoyigit unun tilak genon daƙin yagit. Gen noman dima yoyin tenƙinagit. Tilak gengin yoyigit. ³⁵ Yan anƙwan kombi gen kinda kalip yanbi unun bami ton agit. Gen unun yan: “Nak da ji tilak gen dayiken.

Yo kalipsi Pinƙop da miktin wasagit bisapmon pasili tawit da ae abisok ton unun do dayiken.”

Jon yokwi pigaga kwon dakon mibili yoyigit

³⁶ Yesu da minat amin kabi madepsi yopmanek yutnon wigakwan pandetni da Yesukon kinƙ yan iyiwit, “Jon pigaga kwon dakon tilak gen unun dakon mibili yanbi nandano.”

³⁷ Iyinba yan yoyigit, “Jap yet tagi yopmandak amin unun Amin Dakon Monji. ³⁸ Pi unun on miktin. Anek jap yet tagi unun Pinƙop da Amin Kila Asak da kagagwan ekwan minat amin kabiyu. Ae jon yokwi unun Yokwi Ami dakon minat amin kabiyu. ³⁹ Anek uwal jon tinƙinagit unun Sunduk, ae jap pakpak bisap unun miktin da mudosak bisap madep. Ae jap bami pakpak pi monji unun Pinƙop dakon anelo kabini.

⁴⁰ “Amin da jon pilik kindapmon soson unuden gin bisap mudok mudogikon yan gin altokdisak. ⁴¹⁻⁴² Amin Dakon Monji unun anelo kabini yabekban unun da yo morap yokwi agak dakon yo panjalon an gat ae yokwi

pakpak amin gat kisi Iyi Kila Asak da kagagwan ban pilik maba kindap tepmisi sosok unjungwan pigikdan. Pigi unjungwan kunam tagek iyon iyon yanek egipdan. ⁴³Unun bisapmon amin kilegi kabi Datni da Amin Kila Asak da kagagwan gildat da tenjenosok unjuden tenjenanek egipdan. Nak da gen yosot pakayanji nandani.”

Monej witjirbi dakon tilak gen

⁴⁴Yesu da sanbenek yan yagit, “Pinjkop da Amin Kila Asak unun monej kinam kinda witjirbi yombem. Amin kinda da monej kinam kinda miktim kagagwan yipbi nan kanjwan aeni anji sibigit. Anek but galak nandanek yo kabini tan imgwit unun kisisi aminon yuman nanek unun dakon moneji ban unun miktim tim yuman nagit.”

Kindirin mani tonji dakon tilak gen

⁴⁵Yesu da sanbenek yan yagit, “Ae Pinjkop da Amin Kila Asak unun monej ilit amin kinda yombem. Unun amin yo tomni wikwisi wisin pindat do pi asak. ⁴⁶Anek kindirin kinda wagil mani tonji tomni wukwisi kinda kosok bisapmon kin yo kabini tan imgwit unun kisisi aminon yuman nanek unun dakon moneji ban unun kindirin tagisi yumgut.”

Tap kilap simi simi yik dakon tilak gen

⁴⁷Yesu da sanbenek yan yagit, “Aeno tilak gen kinda dayiko nandani. Pinjkop da Amin Kila Asak unun tap kilap simi simi yik yombem. Amin da unun yik pakbi idapgan yipba pikwan tap kilap mibili mibili yikgan pikwan. ⁴⁸Pigi tujanba ilikba ilenikon wikwan yigek tap kilap kokwinikan. Tagi amin idap madepon yopmanek yokwi amin maba kwan. ⁴⁹Miktim dakon bisap mudosak bisapmon yan gin altokdisak. Anelo kabi da abin amin yokwi amin kilegi da bikbigon ekwan unun timitdan. ⁵⁰Timigek maba kindap tebanon pikek unjungwan kunam tagek iyon iyon yanek egipdan.”

⁵¹Yan yanek Yesu da panjetni yan yoyigit, “Gen morap dayisat unun dakon mibili nandan mudon bo dima?”

Yoyinban iyiwit, “O, nandan mudoman.”

⁵²Yanba Yesu da yoyigit, “Gen teban dakon yoyidet amin Pinjkop da Amin Kila Asak unun dakon mibili kaluk nandanek nandan gadasak unun yut kinda dakon ami yombem. Unun amin yo kabi yopyop tamonikon kin yo kalugi ae kalipmi kisi panabin amin yolisak.”

Nasaret amin da Yesu do kurak tan imgwit

(Mk 6.1-6 ae Lk 4.16-30)

⁵³Yesu unun tilak gen morap yoyin mudanek unun kokup yipmanek ⁵⁴iyi da kokupmon kigit. Unudon Juda amin da muwut muwut yutnon wigi amin yoyin degakwan tamtam yanek yan yawit, “Nandan kokwin tagisi ae wasok tapmimi ton agak dakon tapmim dukwan ban pagit? ⁵⁵Unun kisi kilda dakon monji. Meni unun Maria, ma? Ae padik padik kabini Jems, Josep, Saimon ae Judas, ma? ⁵⁶Anek samini kabi bikbik ninon ekwan. Yo morap unun dukon timikgit?” ⁵⁷Yan yanek kurak tan iminnek nandaba pinban imgwit.

Yan nandanek egakwa Yesu da yan yoyigit, “Kombi amin kinda iyi dakon kokupni ae diwatniyo da nandaba pinban iminakwa miktim diwarikon amin da nandaba wikwan iman.” ⁵⁸Amin unun dima nandan gadan imgwit, do Yesu unudon wasok tapmimi ton morapmi dima agit.

14

Erot da yanban Jon anjakgwit

(Mk 6.14-29 ae Lk 3.19-20 ae 9.7-9)

¹ Kila amin madep Erot unun Yesu dakon gen bin nandanek ² oman amin kabini yan yoyigit, “Jon Telagi Pakbi Sogok Amin unun kimoron da pidak, do wasok tapmimi ton agak unun dakon tapmim tan imisak.”

³⁻⁴ Kalip Erot da padige Pilip dakon minatni Erodias tuwil pagit. Aban Jon da Erot yan iyigit, “Gak gen teban yapmanek padigigo dakon minatni tuwil pal. Unun tagi dima.” Gen unun nandanek Erot da obip amini yabekban kin Jon abidanek nap teban nan waman dam tebanon yipgwit. ⁵ Erot unun Jon anjakban kimotjak do nandagit, mani amin da Jon unun kombi amin kinda yan nandawit. Do amin do pasalek Jon dima anjakgit.

⁶ Don Erot dakon altok altok bisap do nandanek jap noknok awit bisapmon Erodias dakon gwi da kap aban Erot da kanek nandaban yo madepsi agit.

⁷ Anek yan teban tok kinda anek yan iyigit, “Yo nido nayiki, tagi gaben.”

⁸ Iyiban menji da gwi nandak nandak iban Erot yan iyigit, “Jon Telagi Pakbi Sogok Amin unun dakon busunji idapmon yipman nabi.”

⁹ Gen yan yanban Erot burikon jigi nandagit, mani amin jap nawit unun da inamon yan teban tok agit unun do pasalek gen yagit dima kirinjikit. Obip amini yoyiban minatjok da gen iyigit unuden anek ¹⁰ dam tebanon kin Jon dakon busunji mandan dagawit. ¹¹ Mandan dagan idapmon yipman anabih minatjok unun do iba anki menji do imgut. ¹² Anjakwan Jon dakon pandetni da kin bumjotni abidan anki wayikgwit. Wayigek kin Yesu unun dakon geni iyiwit.

Yesu da amin 5 tausen do jap yomgut

(Mk 6.31-44 ae Lk 9.10-17 ae Jon 6.1-13)

¹³ Yesu unun Jon anakba kimakgit dakon gen bin nandanek iyi gin bot kinda abidanek miktin amini minikon kigit. Kinjakwan minat amin kabi madep Yesu unudon kisak yan nandanek kokupni yopman yopman anek pakbi idap ilenji nan yol ankiwit. ¹⁴ Anakwa bot unun panji ilenjon agakwan Yesu pin ilenjon wanek amin kabi madepsi pindak bupmi nandanek sot amin panmilip agit. ¹⁵ Anjakwan pilindo pandetni da abih Yesu yan iyiwit, “Miktin amini minikon ekwaman, ae gildat kili pigikdisak, do yoyinbi amin kabi madep kokup monin monin kinjek iyi do jap yuman noni.”

¹⁶ Yanba yan yoyigit, “Nido kini? Disi jap yomgut.”

¹⁷ Yoyiban yan yawit, “Ninon jap morapmi dima. Bret kisit kinda ae tap kilap bamori dagin tan niman.”

¹⁸ Yanba Yesu da yan yoyigit, “Unun nagon panopni.” ¹⁹ Yan yanek amin morap jon timon yitni do yoyigit. Anek bret kisit kinda ae tap kilap bamot pabidanek Kwen Kokup sintanjek gisamikgit. Yan anek bret jokgalek pandetni do yoban unun da amin do yomgwit. ²⁰ Yoba timik amin morap kisisi aripmisi nawit. Nanba bret diwat tawit unun pandetni da similba yik madepsi ¹² kabi yan tugawit. ²¹ Wili 5 tausen da jap nawit. Ae minat monjiyo jap nawit unun dima manjikbi.

Yesu pakbi idapmon baman baman kigit

(Mk 6.45-52 ae Jon 6.16-21)

²² Yesu pandet kabini boron wigek pakbi idap teri kinda unun da kalip wigini do yoyigit. Kinakwa Yesu minat amin kabi madep yoyiban kiwit.

23 Yoyinban kinakwa iyi gin ilen kindakon bisit ak do wigigit. Wigi gildat pigakwan iyi gin ilenon egipgut. 24 Yesu ilenon egakwan panjet kabini boron da kin dubak tanakwa mirim da abin bot tomnikon tidanjan pakbi da madepsi tamaligakwan bot tobil tobil agit.

25 Kili nisawisa do Yesu da pakbi idapmon baman baman kin panjetni kabikon noman tan yomgut. 26 Pakbi idapmon baman baman apban kanek panjetni si pasalgwit. Anek “Kon kinda abisak!” yan yanek yan tidawit.

27 Yan tidanjan unudon gin Yesu da yan yoyigit, “Ji si teban tanek egipni. Nak naga abisat. Dima pasolni.”

28 Yoyinban Pita da iyigit, “Amin Tagi, gaga abisal kan, yanbi pakbi kwenon da baman baman gagon opbo.”

29 Iyiban Yesu da yagit, “Kili op.” Yan yanban Pita da bot yipmanek pin pakbi kwenon bamanek Yesukon kigit. 30 Kinakwan mirim unun tebai aban kan pasalek pakbi kagagwan timisok di pitek yan tidanek yagit, “Amin Tagi nak anpuluga!”

31 Yan tidanban unudon gin Yesu da Pita abidanek yan iyigit, “Gak nandan gadatgo pisipmi, nido but bamot asal?”

32 Yan iyiban boron wigakwal mirim dagagit. 33 Daganakwan boron yikgwit amin unun Yesu gawak iminek yawit, “Asisi, gak Pin kop dakon Monji.”

*Genesaret miktimon Yesu da sot amin morapmi panmilip agit
(Mk 6.53-56)*

34 Pakbi idap teri kinda Genesaret miktimon kin ilenikon wigakwan 35 unun miktin amin da Yesu kan nandanjo awit. Kan nandanjo anek Yesu abik dakon gen bin sanbenba miktin teri teri kigit. Kwan nandanek sot amin kisisi panabin yopmanakwa 36 sot amin da Yesu dakon paba pigik diwatni igayik do bisit tebai iyiwit. Igayiwit amin unun kilek tan mudawit.

15

*Pin kop dakon gen teban da babik dakon gen yapmandak
(Mk 7.1-13)*

1 Parisi amin diwari gat ae gen teban yoyinjet amin diwari gat Jerusalem kokup papmon da obinek Yesu yan iyiwit, 2 “Nido panjet kabigo babik dakon gen teban yapmanek kisiri dima suganek jap non?”

3 Yanba Yesu da yan yoyigit, “Ji Pin kop dakon gen teban yipmanek babikji dakon gen pan teban anek unun ban pan ekwan. Unun tagi dima. 4 Pin kop da yan yagit,

‘Ji men datyo dakon pinbi egek geni guramitni’

ae kinda gat yan yosok,

‘Amin kinda da men datyo do gen yokwi kinda yosak kan, unun amin si anakba kimotjak.’

5 Mani ji da amin gulusun yoyin degek yan yoyan, ‘Men datyo do nandaba wikwanek yo kabi unun do panpulugogi unun Pin kop do paretni kan unun tagi’ ji da sun yan yoyan. 6 Ji yan anek babikji dakon gen teban guramigek Pin kop dakon gen teban maba kisak. 7 Ji jamba but amin, Pin kop da kombi amin Aisaia dakon nandak nandak antagap aban ji do gen yan si mandagit:

8 ‘Unun amin kabi gen kaga dagin nak man madep naman,
mani but dasi nak dima nandan naman.’

⁹ Iyi dakon gen teban do, “On unjun Pinjkop dakon gen” yan yanjek amin yoyin dekgan.

Nak gawak naman unjun koko yo isali asak.’”

Yo noknogi da amin dakon but dima anjupbal asak

(Mk 7.14-23)

¹⁰ Yesu da minjat amin kabi madep yan ilikban apba yoyigit, “Gen dayiko mirak yopmanek nandaba pisosak. ¹¹ Yo si nono pikwan unjun do Pinjkop da nandaban yokwi dima asak. Mani gen yoman unjun do Pinjkop da nandaban yokwi toso.”

¹² Yan yanban panjetni da obin yan iyiwit, “Gen on yanaki Parisi amin dakon but yokwi ton gak unjun di nandisal, bo dima?”

¹³ Yanba Yesu da yan yoyigit, “Kwen Kokup Datno yo iyi dima kwaokgit unjun gelimbil pilik mudokdisak. ¹⁴ Ji on amin do nandaba kik dima ani. On amin kosit yolik amin dabili mini yombem. Dabili mini kinda da notni kinda kosit yolisak kan, kisi bamot gapmakon mokdamal.”

¹⁵ Yanban Pita da Yesu yan iyigit, “Gak amin tilak gen yoyil unjun dakon mibili tagi niyinbi nandanen?”

¹⁶ Yanban Yesu da yan yagit, “Jiyo kisi dima nandan pison? ¹⁷ Jap morap noman unjun kwasopninon pigeke kosiri nan abigisak. ¹⁸ Mani gen yokwi yoman unjun nandak nandakninon da win butnin panjupbal asak. ¹⁹ Yo unjun yan do yosot: nandak nandak yokwi, amin dapba kimot, yumabi anpak mibili mibili, kabo, topmon da gen pikon yopyop, ae yanba yokwi tok. ²⁰ Amin da unjun anpak morap anakwa Pinjkop da pindakban yokwi an. Mani ji kisitji dima suganjek jap non unjun da yokwi dima asak.”

Kenan minjat kinda Yesu nandan gadan imgut

(Mk 7.24-30)

²¹ Yesu kokup unjun yipmanek Tair ae Saidon kokup bamot tomal unjudon kigit. ²² Kin altanakwan Kenan minjat kinda unjudon egipgut unjun da abin yan tidanjek yan yagit, “Amin Tagi, Dewit Dakon Monji, bupmi nandan nam! Gwano kon da madepsi anjupbal asak.”

²³ Yanban Yesu da gen kobogi kinda dima iyigit. Anjakwan panjet kabini da obinek Yesu yan iyiwit, “Minjat on yan tidanjek jigi nimanek noldak. Unjun tagi dima. Iyinbi kwan.”

²⁴ Yanba Yesu da yan yagit, “Pinjkop da nak Israel amin sipsip kabini pasilbi unjun banjin panpulugoken do yabekgit.”

²⁵ Yanban nandanek minjat da abin gawak iminek yan iyigit, “Amin Tagi, anpulugoki dosi nandisat!”

²⁶ Yan yanban Yesu da iyigit, “Minjat monjiyo dakon jap pujan do yomyomi mini.”

²⁷ Yanban minjat da yan iyigit, “Amin Tagi, bami yosol, mani pujan tewigi da tamokon da jap jimjim mon unjun tagi non.”

²⁸ Yanban Yesu da nandanek yan iyigit, “O minjat, nandan gadatgo unjun wukwisi. Yo nido ya unjun yan gin altan gamdisak.” Yan iyanakwan unjudon gin gwi kilek tagit.

Yesu sot amin morapmi panmilip agit

²⁹ Yesu unjun kokup yipmanek Galili Pakbi Idap da ilenikon kigit. Kinjek unjudon da ilen kindakon pawigi yikgit. ³⁰ Pawigi yigakwan minjat amin kabi madepsi da sot amin morapmi panjagwit. Kandapmi yokwi ae girenjiksi, dabili mini, amin kadim, ae sot mibili mibili ton unjun Yesu da buron panabin

yopmanakwa panmilip agit. ³¹ Anjakwan kadim da gen yawit, ae kandapmi yokwi ae girenjiki da kosit agipgwit, ae dabili mini da sijtawit. Amin da unun pindagek Israel dakon Pinjkop do tamtam yanek anjisiwit.

Yesu da amin 4 tausen do jap yomgut

(Mk 8.1-10)

³² Yesu da pandet kabini yan yoban apba yan yoyigit, “On minat amin kabiyo nin gat gildat kapbi egipmaman. Kili japni kisi nan mudan, do nak bupmi nandan yomisat. Jap dima yominek yabetno kini kan, kosiron injam kimot anek man potdan.”

³³ Yanban pandetni da yan iyiwit, “On miktim amini minikon bret morapmi dukon ban on minat amin morapyo yomno noni?”

³⁴ Yanba yoyigit, “Jikon bret nian da ton?”

Yanban yawit, “Ninon bret 7 ae tap kilap moningok bamorisok dagin tan niman.”

³⁵ Yan yanakwa Yesu da minat amin kabiyo madep miktimon pabin yitni do yoyigit. ³⁶ Yoyinban yigakwa Yesu da bret 7 kabi gat ae tap kilap gat timik Pinjkop ya yan iyinek pudan pandetni do yoban unun da amin do yoba nawit.

³⁷ Kisi aripmisi nanba jap diwat tawit unun pandetni da timigek yik madepsi 7 kabi similgwit. ³⁸ Wili 4 tausen da jap nawit. Ae minat monjiyo jap nawit unun dima manjikbi.

³⁹ Yesu unun minat amin kabi madepsi yoyinban kinakwa iyi boron wigek Magadan tet do kigit.

16

Yesu da wasok tapmimi ton asak do iyiwit

(Mk 8.11-13 ae Lk 12.54-56)

¹ Parisi amin ae Sadyusi amin diwari da Yesu anjkewal do anek opgwit. Asi Pinjkop dakon pi nan asak bo dima yan do wasok tapmimi ton kinda aban koni do iyiwit. ² Iyimba yoyigit, “Gildat pigik do anjakwan ji yan yon, ‘Kwen gami asak, do anwa bisap tagisi.’ ³ Ae wisa dagokdosi ji yan yon, ‘Gikwem pili ae kwen gami asak, do sikak mirimyo akdisak.’ Ji gildat wisayo pindagek kokwin tagisi an, mani abisok bisap ekwaman unun kanek kokwin tagi dima an. ⁴ Amin on bisapmon ekwan unun amin yokwisi gin. Pinjkop dakon pi nan asat yan nandak do wasok tapmimi ton kinda kok do yon. Mani kinda dima kokdan. Kombi amin Jona dakon tilak nanjin kokdan.”

Yan yoyinek yopman kigit.

Parisi ae Sadyusi amin dakon yis dakon tilak gen

(Mk 8.14-21)

⁵ Yesu gat pandetni gat pakbi idap teri kinda kiwit bisapmon pandetni bret do injanek kiwit. ⁶ Yan aba Yesu da yan yoyigit, “Ji Parisi gat ae Sadyusi amin gat unun dakon yis do pakyanji kan kimotni.”

⁷ Yanban notni yoyin yoyin anek yan yawit, “Ninon bret mini unun do bo yosok?”

⁸ Gen unun yanba Yesu burikon da pindak nandanyo anek yan yoyigit, “Ji nido ninon bret mini yan yon? Ji nandan gadatji pisipmi! ⁹ Ji butji sigin pakyanji dima nandan pison, ma? Nak bret 5 kabi ban amin 5 tausen do yobo nanakwa diwari yik morapmi similba tugawit ji unun do si injon? ¹⁰ Ae bret 7 kabi ban amin 4 tausen do yobo nanakwa diwari yik morapmi similba tugawit

ji unjun do si injon? ¹¹ Nak bret do yat yan nandan, ma? Dima. Ji Parisi gat ae Sadyusi amin gat dakon yisni do pakyanji kan kimotni, nak unjun do dayit.”

¹² Yan yanban nandanek buri pisawit. Bret dakon yis do dima yosok, Parisi gat ae Sadyusi amin gat dakon yoyinjetni toptopmi do kan kimotnej do yosok yan nandawit.

Pita da Yesu dakon mibili yan tentenagit

(Mk 8.27-30 ae Lk 9.18-21)

¹³ Yesu Sisaria Pilipai kokup pap ankapmat anek panjetni yan yoyigit, “Amin da Amin Dakon Monji do namn amin kinda yan yon?”

¹⁴ Yanban iyiwit, “Diwari da Jon Telagi Pakbi Sogok Amin yan yon, ae diwari da Elaija yan yon, ae diwari da kombi amin Jeremaia, bo kombi amin njwaknari kinda yan yon.”

¹⁵ Yanba Yesu da yan yoyigit, “Ae disi nak do namn yan yon?”

¹⁶ Yan yoyinban Saimon Pita da yan iyigit, “Gak Kristo, Pinjop egip egipmi ton unjun dakon Monji egisal.”

¹⁷ Yanban Yesu da yan iyigit, “Saimon, Jon dakon monji, gak kisik kisik tagi abi. Gen yal unjun miktim amin kinda da dima goligit. Kwen Kokup Dat da iyi goligit. ¹⁸ Nak yan gayisat, mango unjun Pita. Anjakwan tip unjun da kwenon panmuwukbi kabino pan- muwuk yopbo Tipdom dakon tapmin da aripmi dima pabij yopmanjakwan toktogisi tan an an kikdisak. ¹⁹ Pinjop da Amin Kila Asak unjun dakon yoma wital gaben. Gen miktimon yan anteban abi, Kwen Kokupmon Pinjop da yan gin yan anteban asak. Ae gen miktimon yan witalbi, Kwen Kokup-mon Pinjop da yan gin yan witaljak.”

²⁰ Yan yanjek Yesu da panjetni dima yoni do kirinjik yominjek yan yoyigit, “Nak Kristo egisat unjun amin kinda dimasi iyini.”

Yesu kimot bisapni kwan tanjakwan panjetni da iyi dakon anjak ani do yoyin dekgit

(Kilapmi 16.21-20.34)

Kimagek pidosak unjun dakon but piso yagit

(Mk 8.31-9.1 ae Lk 9.22-27)

²¹ Unjun bisapmon Yesu da wasanek yo noman tan imdan unjun do panjetni yoyinjek yan yagit, “Nak Jerusalem kokup papmon kinjek kila amin, ae mukwa sogok amin dakon amin madep kabi, ae gen teban yoyinjet amin unjun da yo yokwisi an naminjek nikba kimotdisat. Anek gildat kapbi anjakwan Pinjop da aban pidokdisat.”

²² Yanban Pita da unjun gen nandanek Yesu ilenikon anki tebai yan iyigit, “Amin Tagi! Unjun yo morap dimasi altan gamni!”

²³ Yanban Yesu da Pita yan iyigit, “Sunduk gak nepman det! Kosit sopsop dima anjam. Gak Pinjop dakon nandak nandak nandak nan dima yoldal, gak amin dakon nandak nandak nan yoldal.”

²⁴ Yan yanjek Yesu da panjetni yan yoyigit, “Amin kinda nak nol do nandisak kan, unjun amin iyi dakon galaktok morapni kisi yopman mudanek tilak kindapni guramigek nak noljak. ²⁵ Amin kinda iyi dakon yiyitni tagisi tosak do nandanek pi madep asak kan, egip egipni pasil injak. Mani amin kinda nak do nandanek egip egipni do nandaban yo madep dima asak kan, unjun amin egip egip dagok dagogi mini abidosak. ²⁶ Amin kinda da miktim dakon yo morap pan egakwan egip egipni pasiljak kan, unjun yo morap da nian anek

anpulugoni? Bo egip egipni aeni abidok do tomni ninan yumjak? ²⁷ Amin Dakon Monji unun Datni dakon tilimni gat ae anjelo kabini gat apdisak. Unun bisapmon minjat amin morapyo anpakni awit unun da aripmon tomni yomdisak. ²⁸ Nak asisi dayisat, on akgan kabikon da di dima kimagek egakwa gin Amin Dakon Monji unun kila amin madep mani panjek apban kokdan.”

17

Yesu dakon giptimi kulabik agit (Mk 9.2-13 ae Lk 9.28-36)

¹ Gildat 6 kabi mudanakwa Yesu da Pita, Jems ae padige Jon yoyinban bujon yolba ileŋ dubagi kindakon pawigi iyi gin egipgwit. ² Heŋon egek kanakwa Yesu dakon giptim nwanjwarisi agit. Anjakwan tomno dabilniyo gildat da yan tenjenagit. Ae imalniyo kisi kwakwagisi ae tenjenini tonji agit. ³ Yan aban kanakwa Moses gat Elaija gat altanbal Yesu gat gen yan nandatyo aba pindakgwit.

⁴ Yan anakwa Pita da Yesu iyigit, “Yoyindet, nin idon egip do tagisi nandan. Gak da tagi yan nandabi kan, nak da yut kaben kapbi aben. Kinda gak do, kinda Moses do ae kinda Elaija do aben.”

⁵ Pita da gen yanakwan gin gikwem tenjenini madep da pin ilimik yominakwan gen kinda unungwan da yan noman tagit, “Unun Monjino, but dasi galak tan imisat, ae unun do nandabo wagil tagisisi asak. Ji geni nandani.”

⁶ Panjetni gen unun nandanek miktimon man pagek madepsi pasal nimnimikgwit. ⁷ Yan aba Yesu da abin giptimikon witjinek yan yoyigit, “Ji dima pasalek pidabit.” ⁸ Yan yanban pidan kwen sintanek amin bamot dima pindakgwit, Yesu nanjin kawit.

⁹ Heŋon da tobil pinek Yesu da yan yoyigit, “Yo unun pindan unun dakon gen amin kinda dima iyini. Anakwa Amin Dakon Monji kimoron da pidosak unun bisapmon tagi yoyini.”

¹⁰ Panjetni da Yesu yan iyiwit, “Gen teban yoyindet amin da gen kinda yan yon, ‘Elaija mibiltok abinjakwan Kristo unun bujon apjak.’ Gen unun nido yon?”

¹¹ Iyinja Yesu da gen kobogi yan yoyigit, “Gen unun bami yon. Elaija da abin yo morap panjaluk akdisak. ¹² Mani Elaija kili apgut, aban amin da dima kanba pisagit, do galaktokni yolek yo yokwi mibili mibili an ingwit. Ae Amin Dakon Monji ununyo kisi yo yokwi mibili mibili yan gin anjmdan.”

¹³ Yan yanban panjetni da Jon Telagi Pakbi Sogok Amin do yosok yan nandaba pisagit.

Yesu da monji kinda koŋni yol imgut (Mk 9.14-29 ae Lk 9.37-42)

¹⁴ Yesu gat panjetni kapbi gat ileŋon da pin minjat amin morapmi muwukgwit kabikon kinakwa amin kinda da abin Yesu da buron gawagek yan iyigit, ¹⁵ “Amin Tagi, gak monjino do bupmi nandan ibi! Unun bisap morapmi tebaisi nimnimigek jigi tepmiyo madepsi pasak. Anek bisap morapmi kindapmon mosok bo ae pakbi kagagwan man pigisak. ¹⁶ Nak panjet kabigokon ankiko anmilip ak do antidok ayin.”

¹⁷ Yanban Yesu da yan yagit, “Ji nandan gadatji mini amin, ji anpakji yokwisi. Nak bisap nian da ji gat egek jigisi guramik daben? Monji unun nagon

anopgut!”¹⁸ Yan yoyinban anopba Yesu da koŋ unun gen tebaisi iyinban wiŋ abiginakwan unun bisapmon gin monji unun kilek tagit.

¹⁹ Anakwan don paŋdetni iyi gin obiŋ Yesu yan iyiwit, “Nin nido koŋ unun yol do anŋidok aman?”

²⁰⁻²¹ Yanba yan yoyigit, “Ji dakon nandan gadatji unun pisipmisi, yan do anek anŋidok ayin. Nak asisi dayisat, ji dakon nandan gadatji unun moninisisok, mastat yet yombem taŋ damisak kaŋ, ji kabap on iyinba tuwil ki timi kindakon tagi kisak. Ae pi morap kisi tagi ani.”

²² Yesu paŋdetni gat Galili miktimon muwugek yan yoyigit, “Amin Dakon Monji amin da uwal da kisiron yipba²³ unun da anakba kimotdisak. Anakwa gildat kapbi anakwan Pinƙop da kimoron nan aban pidokdisak.” Gen unun yanban nandanek bupmisi nandawit.

Yesu Telagi Yut Madep do takis yomgut

²⁴ Yesu gat paŋdetni gat Kapaneam kokupmon kin alƙanƙawa Telagi Yut Madep dakon takis timit timi amin da Pitakon kin yan iyiwit, “Yoyinƙetgo Telagi Yut Madep do takis yopmanƙad bo dima?”

²⁵ Yanba Pita da yagit, “O, yopmanƙad.”

Pita da yan yoyinƙe yutnon wigi gen kinda dima yanakwan Yesu da kalip yan iyigit, “Saimon gak nian nandisal? On miktimon kila amin madep madep takis timikgan, unun takis namin da yopmanƙan? Iyi dakon monjini da bo amin nƙaƙinwari da yopmanƙan?”

²⁶ Yanban Pita da yagit, “Amin nƙaƙinwari da yopmanƙan.”

Yanban iyigit, “Yanƙo, iyi dakon monjini da takis dima yopmanƙan.”²⁷ Mani nin takis dima yopneŋ kaŋ, uwal aninman. Do gak pakbi idapmon kin nap yipbi pikwan tap kilap mibiltok anƙatjak unun da gen kagakon monen kindan tanban kokdisal. Unun monen nan nit do Telagi Yut Madep do takis yopbi.”

18

Mibiltok amin egip egip dakon gen

(Mk 9.33-37 ae Lk 9.46-48)

¹ Unun bisapmon paŋdetni da Yesukon kinƙe yan iyiwit, “Pinƙop da Amin Kila Asak da kagagwan namin da amin diwari yapmanƙe man madepni ton?”

² Yanba Yesu da amin monin kindan iyinban opban paŋdetni da bikbigon yipban agakwan³ yan yoyigit, “Nak asisi dayisat, ji kulabik anek amin monin da tilagon dima egipni kaŋ, ji Pinƙop da Amin Kila Asak da kagagwan dima egipdan. ⁴ Amin kindan iyi do nandaban pinakwan amin monin da tilagon egipjak kaŋ, unun amin Pinƙop da Amin Kila Asak da kagagwan man madepni ton. ⁵ Ae amin kindan da amin monin oden kindan nak nandan gadan naminƙe egakwan anpulugosok kaŋ, unun amin nak nan anpulugosok.”

⁶ Yesu da sanbeƙe yan yagit, “Amin kindan da amin monin kindan nak nandan gadan naminƙe egakwan yokwi asak do yabetjak kaŋ, unun dakon kobogi yokwisi. Yabet dima anakwan amin da wit misinji tip madep tegikon waman maba tap ilarigwan pikek kimotjak kaŋ unun tagi.

⁷ “Miktimon amin ekwan, awa! Amin diwari da yokwikon depdan. Mani yokwi ani do yabetdan amin, awa!

⁸ “Kisitgo bo kandapgo da yokwi aki do gayinban kaŋ, mandan dagan mabi kisak. Gwinimbil egek Tipdomon kindan tebanon pigiki yan do kisitgo bo

kandapgo mandan daganek tagapmi egip egip dagok dagogi mini do amin aki. ⁹ Ae dabilgo da yokwi aki do gayisak kan, pilik mabi kisak. Gwanimbil egek Tipdomon kindap tebanon pigiki yan do dabilgo kinda piligek tagapmi egip egip dagok dagogi mini do amin aki. ¹⁰⁻¹¹ Ji kan kimotni. Amin monin dakan aneloni Kwen Kokupmon Pinjop da injamon toktogisi ekwan. Do amin monin do nandaba yo isali dima ani.”

Sipsip pasilbi dakon tilak gen (Lk 15.3-7)

¹² Yesu da sanbenek yan yagit, “Ji nian nandan? Amin kinda sipsipni 100 kabikon da kinda pasiljak kan, nian asak? Kan 99 kabi iler obakon yopban jap nanek egakwa kalonj pasiljak unun wusik do kisak.

¹³ “Nak asisi dayisat, sipsipni kan kwosak bisapmon but galak madepsi nandakdisak. 99 kabi dima pasilgwit unun do tagi nandisak. Mani kalonj pasiljak nan kan kwokdisak unun do kisik kisik madepsi nandakdisak.

¹⁴ Yangin Kwen Kokup Datji da amin monin kinda pasiljak do dima galak tosok.”

Not yokwi aban anmilip ak dakon gen

¹⁵ Yesu da sanbenek yan yagit, “Notgo kinda yokwi anjaban kan, kin kanbi disilgin gen unun yan anmilip ak do pi anjil. Gengo nandan yawokban kan notgo abidanbi gagakon apjak. ¹⁶ Mani gengo dima nandan yawokban kan, amin kalonj bo bamori yan timikbi kini.

‘Yan anek ji amin bamori bo kapbi da gen unun tagi anteban ani.’

¹⁷ Unun amin kapbi dakon gen dima nandisak kan, kin panmuwukbi kabikon mibilni yoyini. Anek panmuwukbi kabi dakon gen dima nandisak kan, unun amin yokwisi asak. Unun amin do Pinjop dima nandan iman amin ae takis timit timit amin yan nandan imni.

¹⁸ “Nak asisi dayisat, gen miktimon yan anteban asal, Kwen Kokupmon Pinjop da yan gin yan anteban akdisak. Ae gen miktimon yan witdaldal, Kwen Kokupmon Pinjop da yan gin yan witdaldisak.

¹⁹⁻²⁰ “Nak sanbenek yan dayisat, on miktimon amin bamori bo kapbi nak da manon da muwutni kan, nak bikbiknikon egipben, do but kalonj anek yo kinda do bisit yoni kan, Datno Kwen Kokup egisak unun da tagi damjak.”

Pi monji bupmi mini dakon tilak gen

²¹ Unun bisapmon Pita da abin Yesu yan iyigit, “Amin Tagi, notno kinda da yokwi anjaban kosiri nian da yokwini yopman iben? Kosiri 7 kabi bo nian?”

²² Yanban Yesu da yan iyigit, “Nak yan gayisat, yokwini kosiri 7 kabi dima, yokwini yopman ibi kosiri 77 kabi yan asak.

²³ “Nandani, Pinjop da Amin Kila Asak unun yan. Kila amin madep kinda pi monjini da goman an imgwit, unun gomani panjilek ak do nandagit.

²⁴ Wasanek gomani panjilek anjakwan amin kinda anan opgwit. Unun amin goman monej 50 million danari. ²⁵ Mani goman unun sopsop dakon monej unun da aripmon dima tan imgut. Do kila amin madep da unun amin gat gwakni gat oman amin egakwa tomni do amin da monej iba gomani sopjak do yagit. Ae yo morapni yuman nan mudanek unun dakon monej ban goman sopjak do amin tagini da gen tebai yagit.

²⁶ “Oman monji gen unun nandanek amin tagi njakben an iminek bisit tebai yan iyigit, ‘Butgo yawori tanjakwan egaki don gomango kisisi sopben.’

27 Yan yanban amin tagini da bupmi nandan iminjek goman madepni yipman iminjakwan isal kigit.

28 “Anjakwan oman monji unun wanga pigi pi isalni kinda unun goman monej 10 danari tan ingut unun kagit. Kanjek tegikon tebai abidanek gen tebai yan iyigit, ‘Gomano agil unun panjop!’

29 “Pi isalni unun geni nandanek njakben an iminjek bisit tebai yan iyigit, ‘Butgo yawori tanjaba egaki don gomango gaben.’

30 “Mani geni dima nandanek pi isalni abidan anki dam tebanon yipmanek gomani iminjek don wanga pisak do yagit. 31 Anjakwan pi isalni diwari da kanjek buri yokwi tanja kin amin taginikon yo unun agit do iyiwit.

32 “Yanba nandanek amin tagi unun da oman monji unun iyinban opban yan iyigit, ‘Gak pi monji yokwi. Gak bisit tebai nayinbi goman kisisi yipman gamit.

33 Nak da bupmi nandan gamit, gak nido pi isalgo do bupmi yan gin dima nandan imil?’ 34 Yan yanjek japmi nandanek obip amini yan yoyigit, ‘Ji anjakba tepmi nandanek gomano kisisi sopban don yipbo kisak.’”

35 Tilak gen on dakon wasipmi do Yesu da sanbenek yan yagit, “Yanjin notji da yokwi andaba yokwi yopyop but dasi nandanek dima ani kan, Kwen Kokup Datno da yo jigi yan gin an damdisak.”

19

Yesu da minjat panjkwinit dakon gen yagit

(Mk 10.1-12 ae Lk 16.18)

1 Yesu gen unun yan mudanek Galili miktim yipmanek Jordan Pakbi teri kinda Judia miktimon kigit. 2 Kinjakwan minjat amin kabi madepsi da yol anjan kinjakwa Yesu da sot amin morapmi panmilip agit.

3 Anjakwan Parisi amin diwari da Yesukon abin anjekwalek yan iyiwit, “Nin da gen tebanon nian tosok? Amin kinda da minjatni galak toknikon tagi kwinitjak, bo dima?”

4 Yanba Yesu da yan yagit, “Ji Pinjop da papiakon gen kinda tosok unun dima manjin kawit? Unun yan tosok, ‘Wasok wasogikon Pinjop da amin wasanek minjat ae wiliyo kisi wasagit.’

5 Wasanek yan yagit, ‘Wili da meni datniyo yopmanek minjatni gat muwukbal giptim kalonj anjil.’

6 Gen yan tosok, do amin wam da bamori dima, giptim kalonj amal. Unun do Pinjop da minjat wili kili panmuwukgit, do amin da dima panwasekdo.”

7 Yan yanban Parisi amin da iyiwit, “Yan kan ae mibili nido Moses da gen teban kinda yan mandagit? Gen unun yan: ‘Amin kinda minjatni kwinit do kan, minjat panjkwinit papi kinda mandan iminjek kwinitjak.’”

8 Yanba Yesu da yagit, “Moses unun but tebanji do anjek gen teban unun mandagit. Mani wasok wasogikon minjat panjkwinit dakon kosit unjuden kinda dima tagit. 9 Yan dayisat, amin kinda minjatni yumabi dima anjakwan kwinegek minjat kaluk pasak kan, unun wili iy yumabi asak.”

10 Pandetni da gen unun nandanek yan iyiwit, “Yan kan minjat eyo dima anjek egipdo.”

11 Yanba Yesu da yan yoyigit, “Amin diwari Pinjop da panpuluganjakwan minjat dima panek tagi egipni. 12 Ae amin diwari unun giptimni yokwi da alton, ae diwari amin da yabi pabi, ae diwari Pinjop da Amin Kila Asak dakon pi do

nandanek egip egipni parekgañ, yañ do anek miñat dima pañ. Gen on abidok do nandan amin unun tagi abidoni.”

Yesu da amin moniñ yopba iyikon opni do yagit

(Mk 10.13-16 ae Lk 18.15-17)

¹³ Unun bisapmon amin da miñat monjiyoni Yesu da kisitni kwenikon wutjinek bisit anyomjak do pañopgwit. Pañopba pañdetni da dima pañopni do tebai yoyiwit. ¹⁴ Yañ aba Yesu da pañdetni yañ yoyigit, “Miñat monjiyo yopba nagon apgut. Dima kirinik yomni. Piñkop da Amin Kila Asak unun amin miñat monjiyo da tilagon ekwañ unuden amin dakon.” ¹⁵ Yañ yañek kisitni miñat monjiyo da kwenon wutjinek don unun kokup yipman kigit.

Monji gimonj kinda yoni morapmi da Yesu yol do yagit

(Mk 10.17-31 ae Lk 18.18-30)

¹⁶ Bisap kindakon amin kinda da Yesukon obiñek yañ iyigit, “Yoyiñdet, nak ni anpak tagi kinda nañ anek egip egip dagok dagogi mini abidoken?”

¹⁷ Yañban yañ iyigit, “Gak anpak tagi do nido nayisal? Amin Kalonji gin unun tagisi. Gak Piñkop dakon gen teban guramigek egip egip dagok dagogi minikon tagi kiki.”

¹⁸ Yañban iyigit, “Gak ni gen teban do yosol?”

Yañban Yesu da iyigit,

“Amin dima dapba kimotni,

miñat eyo kili abi ji yumabi dima ani,

yo kabo dima noni,

top gen yañek amin notji yum dogin gen pikon dima yopni,

¹⁹ meñ dat do nandaba wukwanek geni guramitni,

ae gaga do but dasi niañ galak tosol, unudenñ gin amin do but dasi galak tañ yobi.”

²⁰ Yañ yañban monji gimonji da yañ iyigit, “Nak unun gen teban morap guramik mudosot. Mani yo kinda gat ninanjsi anek egip egip dagok dagogi mini abidoken?”

²¹ Yañban Yesu da yañ iyigit, “Gak kilegisi egip do nandisal kañ, kin yo morapgo yumañ nañek unun dakon moneñ bañ yoni mini amin do yobi. Yañ anaki yo tagisi Kwen Kokupmon tañ gamdisak. Yañ anek abinñ nak nol.”

²² Amin unun yoni morapmi tañ imgwit, do gen unun nandan buri jik tañban si kigit.

²³ Kinakwan Yesu da pañdetni yañ yoyigit, “Nak asisi dayisat, yoni morapmi amin unun Piñkop da Amin Kila Asak da kagagwan pigik do antidok akdanñ.

²⁴ Asisi, bit madepsi kamel unun da imal bupbup da kosit gwagagon aripmi dima pigigi asak. Mani unun yapmanek yoni morapmi amin unun Piñkop da Amin Kila Asak unun da kagagwan aripmi dimasi pigigi asak.”

²⁵ Yañban pañdetni nandanñ wiripdagek yañ yawit, “Yañ kañ namin amin da egip egip dagok dagogi mini abidosak?”

²⁶ Yañba Yesu da pañdet kabini pindagek yañ yoyigit, “Amin iyi aripmi dima ani, mani Piñkop da yo morap ak do tagi asak.”

²⁷ Yañban Pita da Yesu gen kinda yañ iyigit, “Nin yo morap yopmanek gak nañ gin gol awilgamañ. Do nin yo ni bañ timitnen?”

²⁸ Yañban Yesu da yañ yoyigit, “Nak asisi dayisat, yo aeni kalugi mudoni unun bisap madepmon Amin Dakon Monji man madep pañek kila amin madep yityit tamoni tilimi toñ unudon yitdisak. Anakwan ji nak nolgañ amin unun bisapmon kila amin madep tamo 12 kabi unudon yigek Israel amin kabi

12 dakon gen kokwin kila agak pi akdañ. ²⁹ Amin morap nak do nandañek yutni, notni, sami, menji, datni, minjat monjiyoni, ae jap pini yopman detni, unjun yo morapni kosiri 100 yan timik timik akdañ. Yan anjek egip egip dagok dagogi mini abidokdañ. ³⁰ Mani amin morapmi abisok mibiltok ekwan unjun da buñon amin akdañ. Anakwa amin morapmi abisok buñon ekwan unjun da mibiltok amin akdañ.”

20

Wain pi dakon tilak gen

¹ Yesu da sanbenek yan yagit, “Pinkop dakon Amin Kila Agakni unjun yan. Amin kinda miktinni morapmi. Unjun amin wisa dagokdosi kin pi monji wain pinikon pi ani do timikgit. ² Gildat kalonji do moneñ 1 danari timitni do yoyinban but kalonj aba wain pinikon yabekban kiwit.

³ “Kinakwa timi di egi 9 kilok anakwan pi ami kin makeron amin diwari isal ekwa pindagek ⁴ yan yoyigit, ‘Jiyo kisi wain pinokon kin pi anakwa pi ani da aripmon moneñ daben.’ Yanban nandañek wain pinikon kiwit.

⁵ “Kinakwa don gildat binap aeni makeron kin di gat timikgit. Aeni 3 kilok kin yan gin pi monji di gat timikgit. ⁶ Anek egi pilindosi kin amin diwari isal agakwa pindagek yan yoyigit, ‘Ji nido gildat daman pini mini isal ekwan?’

⁷ “Yanban gen kobogi yan iyiwit, ‘Amin kinda da nin pi dima nimik.’

“Yan yanba pi dakon ami da yan yoyigit, ‘Ji kisi kin wain pinokon pi ani.’

⁸ “Yan yoyinek egi pilindo pi ami da kin pi monji dakon kila amin yan iyigit, ‘Pi monji yan panmuwugek moneñni yobi. Buñonsi abeñ unjudon da wasañek yominañ wigi mibiltok abeñ unjudon dagosak.’

⁹ “Yan pan muwugek pi monji pilindosi abeñ unjun do moneñ 1 danari yominañ yominañ agit. ¹⁰ Yan aban kanek pi monji mibiltok apgwit unjun nin da moneñ madep timitdaman yan nandawit. Mani dima, kisi morap moneñ 1 danari gin timik awit. ¹¹ Mibiltok abeñ amin unjun moneñ 1 danari timigek pi unjun dakon ami do nandaba yokwi tanban ¹² yan iyiwit, ‘Nin wisa dagokdosi abin pi anapno gildat da madepsi nindanakwan pilin tosok. Buñonsi abeñ unjun bisap pisipmisok pi ayin, do nido moneñ tilak kalonji kongin nimisal?’

¹³ “Yan yanba nandañek amin tagi da pi monji kinda yan iyigit, ‘Not, nak da gak yokwi kinda dima angamit. Nak moneñ 1 danari gaben do gayiko gaga but kalonj al. ¹⁴ Do gak moneñgo abidaneñ ki. Naga da galaktogon amin buñon abeñ unjun gat moneñ tilak kalonikon damisat. ¹⁵ Unjun nak dakon yo. Naga dakon galaktok yolek moneñgo tagi kokwinik daben. Nak amin do yo tagisi anapbo gak nido nandaba yokwi tok asal?’”

¹⁶ Yan yanek Yesu da wasip do yan yagit, “Yanjin buñon amin da mibiltokdañ, anakwa mibiltok amin da buñon amin akdañ.”

Yesu kimotjak do yanban kosiri kapbi agit

(Mk 10.32-34 ae Lk 18.31-33)

¹⁷ Yesu Jerusalem kokup papmon kinjek panjetni 12 kabi timikban iyin gin kosiron kinjek yan yoyigit, ¹⁸ “Nin abisok Jerusalem kinapno amin da Amin Dakon Monji mukwa sogok amin dakon amin madep kabi ae gen teban yoyinjet amin unjun da kisiron yipdañ. Yan anjek gen pikon yipmanek kimotjak do yan dagok akdañ. ¹⁹ Yan dagok anek Amin Nwaktjwari Kabi da kisiron yipdañ. Yipba unjun da toptopmon da man madep iminjek, baljanek

tilak kindapmon anjakba kimotdisak. Kimagek gildat kapbi anjakwan Pinjkop da kimoron nan aban pidokdisak.”

Jems gat Jon gat man madep pak do yagimal

(Mk 10.35-45)

²⁰ Yan yanjakwan Sebedi dakon monji bamot gat meni gat Yesukon kin altahek meni da njakben anjek Yesu da yo kinda an yomjak do iyigit.

²¹ Iyinjban Yesu da yan iyigit, “Nak da ninan aben do nandisal?”

Iyinjban yan yagit, “Gak kila amin madep egipbi bisapmon on monji bamotno man madep panjek kinda da gak da amin tet do ae kinda da gwanden tet do yitjil do yan dagok anyobi do nandisat.”

²² Yanban Yesu da monji bamot yan yoyigit, “Jil gen unun yomal dima nandan pisanjek yomal. Nak da tepmi madep pakdisat unun tagi panjil?”

Yanban iyigimal, “Tagi pandej.”

²³ Yan yanbal Yesu da yoyigit, “Unun asi, tepmi pakdisat unun pakdamal. Mani namin da nak da amin tet do ae gwanden tet do yitjak, unun nak da aripmi dima yan dagoken. Tamo unun Datno da amin kili manjin yopgut unun dakon.”

²⁴ Panjetni 10 kabi gen unun nandanek amin bamot unun do butjap nandawit. ²⁵ Yan nandanjakwa Yesu da yoyinjban opba yan yoyigit, “Ji Amin Njwakjwari Kabi dakon kila amini dakon mibili disi nandan. Unun iyi do nandaba wukwanek minjat amin kabiyoni da geni guramik kimotni do nandan. ²⁶ Mani unun dakon anpak unun jikon dima tosak. Jikon da amin kinda amin tagi man pak do nandisak kan, unun amin oman aminji egek amin tagi man pasak. ²⁷ Amin kinda jikon da mibiltok amin egip do nandisak kan, unun amin minjat amin morap dakon oman amini egek mibiltok amin asak. ²⁸ Amin Dakon Monji unun yan gin kili agit. Amin da oman an tyuimni do dima pigit. Iyi minjat amin morap panpulugokdo, ae iyi dakon giptimnan paregek yuman nan yop do pigit.”

Yesu da amin dabili mini bamori panmilip agit

(Mk 10.46-52 ae Lk 18.35-43)

²⁹ Yesu gat panjetni gat Jeriko kokup pap yipman degakwa minjat amin kabiyo madepsi da yolgwit. ³⁰ Kinjakwa kosit ilerjon dabili mini amin bamori yikgimal. Yigakwal amin da “Yesu abisak” yan yanba nandanek madepsi yan tidanek yan yagimal, “Amin Tagi, Dewit Dakon Monji, bupmi nandan nim!”

³¹ Yan tidanbal amin kabi madepsi da dima yan tidonjil do yansop anyomgwit. Mani madepsi sigin yan tidanek yagimal, “Amin Tagi, Dewit Dakon Monji, bupmi nandan nim!”

³² Yan tidanbal Yesu da nandan kosiron agek yan yoyigit, “Nak ninan an daben do nandamal?”

³³ Yoyinjban yan iyigimal, “Amin Tagi, nit sintok do nandamak.”

³⁴ Yanbal Yesu bupmi nandanek kisit da dabili witjinban unudon gin sintanek Yesu yolgimal.

Yesu Jerusalem kinjek amin yoyinj dekgit

(Kilapmi 21-25)

21

Yesu kila amin madep da tilagon Jerusalem pigigit

(Mk 11.1-11 ae Lk 19.28-40 ae Jn 12.12-19)

1 Yesu gat pan̄detni gat Jerusalem kokup pap an̄kapmat an̄ek Betpage kokupmon kin̄ altawit. (Kokup un̄un Her̄j Olipmon̄ toso.) Altan̄ek Yesu da pan̄detni bamori yabegek ² yan̄ yoyigit, “Jil ason kokup koman̄ un̄udon kin̄ altan̄ek un̄udon gin̄ donki men̄i kindā napmon̄ agakwan mon̄ji isal akban̄ pindatdama. Un̄un witdal ilik idon pan̄opjil. ³ Amin̄ kindā da ‘Nido yan̄ amal’ yan̄ dayin̄ban̄ kan̄, ‘Amin̄ Tagi da pi kindā ak do an̄ek yosok’ yan̄ iyin̄bal un̄un da tepmī daban̄ pan̄opjil.”

4 Yan̄ yan̄akwan kombī amin̄ kindā da kalipsigwan gen̄ yagit un̄un bamī noman̄ tagit. Gen̄ un̄un yan̄:

5 “Saion kokup pap amin̄ do gen̄ yan̄ yoyiki, ‘Kabit, kila amin̄ madepgo abisak. Burī man̄bī da donki da kwenon̄ yigek abisak. Donki gimon̄ji da kwenon̄ yigek abisak.’”

6 Yesu da pan̄det bamot yoyin̄ban̄ genī guramigek kigimal. ⁷ Kin̄ donki men̄i gat mon̄ji gat pan̄abin̄ imalnī donki bamot da kwenikon̄ yopman̄akwal Yesu pawigī un̄udon yikgit. ⁸ Yan̄ an̄akwan amin̄ morapmī da kosiron̄ imalnī kukwan̄ yaliwit. An̄akwa amin̄ diwari da kin̄ kindap kilin̄ mandan̄ pan̄obin̄ kosiron̄ yaliwit. ⁹ Min̄jat amin̄ kabī madepsī mibiltok kiwit ae bun̄jon̄ yolgwit kisi da gen̄ pap yan̄ek yan̄ yawit:

“Osana! Dewit Dakon Mon̄ji an̄kisino!

Amin̄ on Amin̄ Tagi da manon̄ abisak, un̄un Pin̄kop da gisamigakwan abisak.

Pin̄kop Wikwisi an̄kisino!”

10 Yesu un̄un Jerusalem kokup papmon̄ pigakwan kokup amin̄ kisi da burī pidan̄ba yan̄ yawit, “On namin̄ amin̄si kindā?”

11 Yan̄ba Yesu gat agipgwit min̄jat amin̄ kabī madep da yan̄ yawit, “On Yesu, un̄un kombī amin̄ kindā, Nasaret kokup Galili miktimon̄ da abisak.”

*Yesu da amin̄ telagī yutnon̄ mon̄ej ilit pi awit un̄un yolgit
(Mk 11.15-19 ae Lk 19.45-48 ae Jn 2.13-22)*

12 Yesu kin̄ Telagī Yut Madep da nagalgwan pigī mon̄ej ilit pi awit amin̄ un̄un yolban̄ wan̄ga abigiwit. Yan̄ an̄ek mon̄ej kulabik awit amin̄* gat min̄am yuman̄ nawit amin̄ dakon tamo un̄un kisi pan̄tabilban̄ tagal kiwit.

13 Yan̄ an̄ek gen̄ yan̄ yoyigit, “Pin̄kop da papiakon̄ gen̄ yan̄ toso: ‘Nak dakon yut un̄un min̄jat amin̄yo da abin̄ bisit an̄namni do toso.’ Manī ji da kulabik aba

‘kabo noknok dakon pasili tamo’ yombem asak.”

14 Yesu Telagī Yut Madepmon̄ egakwan amin̄ dabilī minī ae kandapmī yokwī un̄udon opba pan̄milip agit. ¹⁵ An̄akwan mukwa sogok amin̄ dakon amin̄ madep kabī ae gen̄ teban̄ yoyin̄det amin̄ da wasok tapmimī ton̄ agit un̄un do japmī nandawit. Ae min̄jat mon̄jiyo da Telagī Yut Madepmon̄ yan̄ tidan̄ek yan̄ yawit, “Osana! Dewit Dakon Mon̄ji an̄kisino!” Yan̄ yan̄ba un̄unyo kisi do japmī nandawit.

16 Yan̄ nandan̄ek Yesu yan̄ iyiwit, “Gak on gen̄ yon̄ nandisal?”

Yan̄ yan̄ba Yesu da gen̄ kobogī yan̄ yoyigit, “Gen̄ yon̄ un̄un nandisat, manī ji gen̄ kindā toso un̄un dima man̄jan̄? Gen̄ un̄un yan̄:

‘Gak min̄jat mon̄jiyo gat ae mon̄ji n̄akn̄ak gat pan̄tagap an̄aki mango yan̄ an̄enokgon̄.’”

21:5: Sek 9.9 21:9: Kap 118.25-26 * 21:12: Mon̄ej kulabik yan̄ awit: Miktimī miktimī amin̄ da Jerusalem abin̄ iyi dakon mon̄ejnī mon̄ej kulabik awit amin̄ do yomin̄akwa Telagī Yut Madep dakon mon̄ej ban̄ yoba paret awit. 21:13: Ais 56.7; Jer 7.11 21:16: Kap 8.2

17 Yan yoyiṅek kokup pap unun yipman wangga pigeḱ unun pilin kaga Betani kokupmon panḱi pakgit.

Yesu da yanban pik kindap kinda wagil kibidagit
(Mk 11.12-14 ae 11.20-24)

18 Wisa daganakwan Yesu aeni kokup papmon tobil kiṅek kosiron jap do agit. 19 Aṅek kosit ileṅon pik kindap kinda akban kagit. Kanḱek kapmatjok da kiṅ bami di dima pindakgit. Tami gin pindagek yan iyigit, “Gak buṅon ae bami dimasi toki dosi nandisat!” Yan iyinḱakwan unudon gin wagils kibidagit. Tami kisi alek taṅ mudawit.

20 Anḱakwa panḱetni da pindagek tamtam yanḱek iyiwit, “Pik kindap nianṅon da tepmi kibidak?”

21 Yanba Yesu da gen kobogi yan yoyigit, “Nak asisi dayisat, ji but bamot dima aṅek nandanḱ gadat bamisi aṅek egipni kanḱ, pik kindapmon wasok at jiyi kisi yan gin tagi akdan. Ae unun gin dima, on ileṅ pidanḱ tap kaga pigisak do iyini kanḱ, yan gin akdisak. 22 Unun do ji yo morap timit do nandanḱ unun Pinḱop nandanḱ gadanḱ imiṅ kimagek bisit iyini kanḱ, unun yo morap damdisak.”

Yesu man madep pagit ae tapmim taṅ imgut unun do iyiwit
(Mk 11.27-33 ae Lk 20.1-8)

23 Yesu unudon da kiṅ Telagi Yut Madep da nagalgwan pigi amin yoyiṅ deḱgit. Yoyiṅ degakwan mukwa sogok amin dakon amin madep kabi ae kila amin diwari Yesukon obiṅek yan iyiwit, “Namin da pi unun abi do yan mudanḱ gangut da yo unun asal? Ae namin da man madep gangut?”

24 Yanba Yesu da yan yoyigit, “Nak gen kinda dayikdisat. Dayiko kobogi nayini kanḱ, nakyo kisi kobogi tagi dayikeṅ. 25 Jon telagi pakbi sogit bisapmon, Pinḱop da yabekban pi agit bo amin da yabekba agit?”

Yanban iyḱ gin notni yoyiṅ yan yawit, “‘Pinḱop da yabekgit’ yan iyineṅ kanḱ, gen kobogi yan niyikdisak, ‘Yan kanḱ ji nido dima nandanḱ gadanḱ imḱwit?’ 26 Mani amin morapmi da Jon do kombi amin bamisi kinda yan nandanḱ, do ‘Amin da yabekgwit’ yan iyineṅ kanḱ, unun kisi tagi dima asak. Yan kanḱ Jon dakon man bin anupbal ano miṅat amin kabi madep da nindapdanḱ.”

27 Yan nandanḱek Yesu do gen kobogi yan iyiwit, “Nin dima nandanḱanḱ.”

Yanba Yesu da yan yoyigit, “Nakyo kisi namin da pi unun abeṅ do yan mudanḱ namgut unun dima dayikeṅ.”

Monji bamori dakon tilak gen

28 Yesu da mukwa sogok amin tagi gat ae kila amin gat sanḱbenḱek yan yoyigit, “Amin kinda monji bamori gat egipgwit. Eḱek monji mibiltogi yan iyigit, ‘Monjino abisok kiṅ wain pinokon pi aki.’

29 “Iyinḱban yagit, ‘Pi dima akeṅ.’ Mani don nandak nandakni kulabik aṅek kiṅ pi agit.

30 “Anḱakwan datni da kiṅ monji buṅon nani yan gin iyinḱban monji da yan iyigit, ‘Dat, pi tagi abeṅ’, mani pikon dima kigit.

31 “Nianḱ nandanḱ? Monji bamoron da jit amin da datni dakon gen guramikgit?”

Yanban yan iyiwit, “Mibiltok amin.”

Yanba Yesu da yan yoyigit, “Nak asisi yosot, takis timit timit amin yokwi gat ae kosit oba miṅat gat da ji gwapmanḱek Pinḱop da Amin Kila Asak da kagagwan mibiltanḱ damiṅek kwan. 32 Jon da jikon obiṅek kosit kileḱ dayiṅ dolinḱban geni nandaba bami dima agit. Mani takis timit timit amin yokwi gat

ae kosit oba miñat gat da geni nandaba bami agit. Ji unun kawit mani nandak nandakji kulabik anek geni nandaba bami dima agit.”

Wain pi kila amin yokwi dakon tilak gen

(Mk 12.1-12 ae Lk 20.9-19)

³³ Yesu da sanbejek yan yoyigit, “Nak tilak gen kinda gat yoko nandabit. Amin kinda da wain pini anek nagal an unun nagalon wain sop baman til do gapma kinda wayikgit. Wayik mudanek kabo noknok pindat do yut dubak kinda aban wigigit. Yut an mudanek amin da monej pini di anek pi ami do bami di pan imni yan nandanek pi unun da kisiron yipmanek miiktin dubagikon kigit. ³⁴ Kin egi don wain sop pampak bisap kwan tanakwan pi monjini yabekban wain bami timik panopni do kiwit.

³⁵ “Kin altanba wain pi dakon kila amin da unun pi monji timigek, kinda anek ukwayityo awit, anek kinda anakba kimagakwan, kinda tip ban anakgwit.

³⁶ Yan aba pi ami da aeni pi monjini mibiltok yabekgit unun dakon tilak yapmanek morapmi yabekgit. Yabekban kwa pi kila amin da mibiltok awit unuden gin yokwi anyomgwit. ³⁷ Buñonsi iyi dakon monji nan yabekge yan yagit, ‘Monjino kwan kila amin da unun do nandaba wukwan imdan.’

³⁸ “Mani kila amin da monji kanek notni yoyin yoyin anek yan yawit, ‘Amin on da egi don datni dakon yo morap timitdisak, do anjatno kimagakwan wain pini nin do anawatne.’ ³⁹ Yan yanek monji unun abidan ilik pigaga da wanga anan abigi anakba kimakgit.

⁴⁰ “Ji nian nandan? Don pi ami da abin pi kila amin nian anyomjak?”

⁴¹ Yanban yan iyiwit, “Pi ami da abin unun amin yokwi kobogi yo yokwisi anyomdisak. Anek wain pi unun amin nwanjwari da kisiron yipban unun da wain sop pampak bisapmon bami tagi pan imni.”

⁴² Yanba Yesu da yoyigit, “Ji Pin kop da papiakon gen toso unun dima manjin nandawit? Gen unun yan:

‘Yut agak amin da gwak yokwi yan yanek maba kigit.

Mani Amin Tagi da unun gwak yut kodigikon tip kinda nan tidagit da gwak teban akdak.

Yo unun Amin Tagi da iyi aban nin da kono yo masi masimisi asak.’

⁴³ Unun do nak yan dayisat, Pin kop da iyi Amin Kila Asak jikon toso unun ji da kisiron nan gwayen amin kabi kinda bami tagi panalon agagi unun da kisiron yipdisak. ⁴⁴ Amin morap gwak kwenon da man dapba bisal kikan, ae gwak da amin morap da kwenon mosak unun wagil bisal ki mudokdan.”

⁴⁵ Yesu da tilak gen bamot unun yanban mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae Parisi amin gat da nin do yosok yan nandawit. ⁴⁶ Yan nandanek Yesu abidokdosi nandawit, mani miñat amin kabi madepsi unun da Yesu do kombi amin kinda yan nandawit, do abidok do si pasalgwit.

22

Miñat panek jap noknok abi dakon tilak gen

(Lk 14.16-24)

¹ Yesu da tilak gen kinda gat yanek amin yan yoyigit, ² “Pin kop dakon Amin Kila Agakni unun dakon tilak kinda unun yan. Kila amin madep kinda monji do miñat panek sonok madepsi agit. ³ Kili jap noknok bisap kwan tanakwan kalip yan yomgut amin yoyinba opni do pi monjini yabekban kiwit. Mani kin yoyinba op do dima galak tawit.

4 “Yan aba pi monji di gat aeni yabekgit. Yabegek yan yoyigit, ‘Ji kin mibiltok but piso yoyinbi amin unun yan yoyini: Nandani, nak bapalo gat ae bulmakau binap amin nelagi tonji kili dapman mandan son yopmat. Jap morap kili son panjoman an yopmat. Do ji opba monjino do minjat pagim unun dakon sonnok anej.’

5 “Pi monjini unun gen anan unun amin kabikon ankiwit, mani geni nandak do kuragi nandanjek iyi da galak togon kin kin awit. Kinda unun pigagani kigit, ae kinda moner ilit pinikon kigit. 6 Yan anakwa amin diwari da pi monji timigek yo yokwi an yominjek dapba kimakgwit. 7 Yan aba kila amin madep unun japmisi nandanjek emat amini yabekban kin pi monjini dapgwit amin unun kisisi dapba mini awit. Anek kokupni sowit.

8 “Anakwa kila amin madep da pi monjini yan yoyigit, ‘Minjat pakpak dakon jap kili pan noman abi, mani si yan yomgum amin unun amin yokwi, do nak dakon jap dima noni. 9 Yan do, ji kin kosit papmon agek amin pindak yoyinba apba jap pakbiyo anej.’ 10 Yan yoyinban pi monjini kosit papmon kin amin anpakni tagi ae anpakni yokwi kisi pindak yoyinba opba jap noknok yut madep unun yikba tugagit.

11 “Yigakwa kila amin madep da amin ober unun pindat do yutnon wigigit. Wigi kanban amin kinda minjat panek jap noknok an bisapmon imal tagisi pan unuden kinda dima pagit kagit. 12 Kanek yan iyigit, ‘Not, gak nidosi minjat pakpak bisap madep dakon imal tagisi dima panek idon wil?’ Yan iyinban amin unun geni mini yikgit. 13 Geni mini yigakwan amin madep da pi monjini yan yoyigit, ‘Ji on amin abidanjek kisis kandapmiyo waman wanga abigi maba pilin tukgwan pigisak. Unudon kunam tagek iyon iyon yan tidanjek egipdisak.’”

14 Yesu unun tilak gen yoyin mudanjek yan yagit, “Amin yan yobi unun da morapmisi asak, mani yutnon amin tagi gat yitni do kokwinikbi unun da tagapmi.”

Rom dakon kila amin madep Sisa do takis im do bo dima?

(Mk 12.13-17 ae Lk 20.20-26)

15 Parisi amin diwari da kin Yesu sun kinda yanban nandanjek gen pikon yipnen yan do gen panjosit awit. 16 Anek iyi dakon panjetni gat ae Erot da kabikon amin diwari gat yabekba kin Yesu yan iyiwit, “Yoyindet, gak gen bami yogok amin kinda yan nandaman. Gak amin do dima pasoldol. Amin mani ton ae mani mini unun kisi Pinjop dakon anpak yoyin dek mudosol. 17 Gak nian nandisal? Sisa do takis imno tagi asak?”

18 Yan yanba Yesu da nianon da nak abin nep do nandan kokwin an unun pindak mudanjek yan yoyigit, “Jamba but amin ji nak nido anjkewalgan? 19 Moner tabili kinda takis do yipmanjan kinda anobin naba koko.” Yan yanban moner tabili kinda anobin iba 20 yan yoyigit, “On wup gat ae man mandabi gat unun namin dakon?”

21 Yanban yan iyiwit, “Sisa dakon.”

Yan yanba Yesu da yan yoyigit, “Yo Sisa dakon unun Sisa iyi do imdo, ae yo Pinjop dakon unun Pinjop iyi do imdo.”

22 Yesu da gen unun yanban nandaba njaknjarisi aban yipman kiwit.

Amin kimoron da pidoni do Yesu iyiwit

(Mk 12.18-27 ae Lk 20.27-40)

23 Unun gildaron gin Sadyusi amin diwari da Yesukon apgwit. (Sadyusi amin kabi amin kimakbi dima pidon yan nandan.) Abinjek yan iyiwit, 24

“Yoyindet, Moses da gen kinda yan mandagit, ‘Amin kinda monji mini da kimagakwan minatni isal egipjak kan, padige da panjakwan yawi diwatni dima pasilni yan do monji panjalasak.’²⁵ Nin da bikbigon peni padige yo 7 kabi egipgwit. Mibiltok nani unun minat panek monji mini egek kimakban padige da kwabatni pagit.²⁶ Panek ununyo kisi monji mini egek kimakgit. Ae unun da bujon nani kisi yan gin agit. Yan anjakwa amin 7 kabi unun kisi kimak mudawit.²⁷ Kimak mudanjakwa minat unun don kimakgit.²⁸ Wili 7 kabi kisi da pawit, do amin da kimoron da pidoni bisap madepmon namin dakon minatni asak?”

²⁹ Yanba Yesu da yan yoyigit, “Ji Pin kop da papiakon gen tosoƙ unun dima nandan. Ae Pin kop dakon tapminni unun kisi dima kan nandan yo anek ji gen gulusun yon. ³⁰ Pidot pidot bisap madepmon minat wiliyo agak dima tokdisak. Anelo Kwen Kokup isal ekwan unun da tilagon egipdan. ³¹ Ji kimoron da pidot pidot dakon mibili pakyansi dima nandaba pisosok. Pin kop da unun do kili dayigit. Ji dima manjin nandan, ma? Yan yagit:

³² ‘Nak Abraham, Aisak, ae Jekop dakon Pin kopni.’

Pin kop unun amin kimakbi dakon Pin kop dima, amin egip egipmi ton unun dakon Pin kop.”

³³ Yesu da gen unun yanban nandanek minat amin kabi madepsi da yoyindet unun agit do tamtam yawit.

Ni gen teban da gen teban diwari yapmanjak?

(Mk 12.28-31 ae Lk 10.25-28)

³⁴ Sadyusi amin da Yesu anƙewal do iyinba gen tagisi yanjakwan kobogi iyik do dima nandawit. Parisi amin da unun nandanek Yesukon opgwit. ³⁵ Obin gen teban dakon mibili nandak nandak amini kinda da Yesu anƙewalek yan iyigit, ³⁶ “Yoyindet, ni gen teban da gen teban morap kisi yapman mudosok?”

³⁷ Yanban Yesu da yan iyigit,

“Ji Amin Tagi Pin kopji unun but gat ae nandak nandak gat kisi paregek but dasi galak tan iminek egipni.

³⁸ Gen teban on da gen teban diwari yapman mudosok. ³⁹ Ae unun da bujon nani mibiltok yosok unun yombem gin. Unun yan yosok: Gaga do but dasi nian galak tosol, unuden gin amin do but dasi galak tan yobi. ⁴⁰ On gen teban bamot da gen teban diwari gat ae kombi amin dakon gen morap kisi timikgama.”

Yesu da yi dakon mibili do panƙewalgit

(Mk 12.35-37 ae Lk 20.41-44)

⁴¹ Parisi amin sigin egakwa Yesu da yan yoyigit, ⁴² “Ji Kristo do namin dakon monji yan nandan?”

Yanban yan iyiwit, “Dewit dakon monji.”

⁴³ Yan yanba Yesu da yoyigit, “Yan kan nido Telagi Wup da Dewit anpuluganjakwan Kristo do ‘Amin Tagi’ yan iyigit? Dewit unun yan yagit:

⁴⁴ ‘Pin kop da nak dakon Amin Tagi yan iyigit, “Gak abin nak da aminsi tet do yikbi don uwalgo kandap gibanogwan yopbo gen go guramitni.”’

⁴⁵ Dewit da Kristo Amin Tagino yan iyigit. Unun do nianon da Kristo unun Dewit dakon Amin Tagini ae monji kisi egisak?”

⁴⁶ Yan yanjakwan amin kinda da gen kobogi kinda dima iyiwit. Ae unun bisapmon gin wasanek Yesu gen iyik do pasalgwit.

23

Parisi amin ae gen teban yoyiñdet amin da anpak yokwisi anj
(Mk 12.38-39 ae Lk 11.43 ae 11.46 ae 20.45-46)

¹ Yesu da miñat amin kabi madepsi gat iyi dakon pañdet kabini gat yan yoyigiti, ² “Gen teban yoyiñdet amin gat ae Parisi amin gat da kalip Moses da man madepni gat yigek gen teban yoyiñ dekgiti unuden gin dayiñ dekgan. ³ Yan do, gen morap dayiñ dekgan unun kisi guramik mudoni. Mani gen dayan unun iyi dima guramikgan, do anpak an unun dima yolni. ⁴ Unun da gen teban mibili mibili jigisi guramitni do dayan, mani iyi pañpuluganba guramitni do kisitjok kinda dimasi yipmanjan.

⁵ “Yo morap an unun amin da pindatni yan do an. Piñkop dakon gen sop simi simi kinam madepsi inamikon wamanjan, ae imalnikon nap tilimi ton dubagisi unun ban pañ. ⁶ Jap noknok tamokon ae muwut muwut yutnikon amin mani ton da yikgan tamokon yit do galak ton. ⁷ Anjek amin da maket tamokon ‘Yoyiñdet, gildat tagi’ yan yoyini yan do galak ton.

⁸ “Ji dakon Yoyiñdetji kaloni kinda dagin egisak, do amin da ji gawak damiñek ‘Yoyiñdet’ yan dima dayini. Ji kisi morap not dagin ekwan. ⁹ Datji kaloni unun Kwen Kokup egisak, do miktim amin kinda do dat yan dima iyini. ¹⁰ Ae ji dakon Madepji kaloni unun Kristo, do amin kinda do gawak imiñek madepno yan dima iyini. ¹¹ Ji da binapmon mibiltok aminjji ekwan unun oman aminji egi damni. ¹² Amin kinda iyi do nandaban wigisak amin unun mani mini da egipdisak, anakwan amin kinda iyi do nandaban pisak amin unun mani ton da egipdisak.”

Yesu da gen teban yoyiñdet amin gat Parisi amin gat nawa gen yoyigiti
(Mk 12.40 ae Lk 11.39-52 ae 20.47)

¹³⁻¹⁴ Yesu da sarbenek yan yoyigiti, “Gen teban yoyiñdet amin ae Parisi amin, ji jamba but aminsi. Awa! Piñkop da Amin Kila Asak da kagagwan pigiki do an amin ji da kosit sopman yoman. Yan anjek disiyo kisi unungwan dima pikwan.

¹⁵ “Gen teban yoyiñdet amin ae Parisi amin ji jamba but aminsi. Awa! Ji amin kaloni kinda da pañdetji dagosak do pi teban anjek tap kwenon da miktimi miktimi akwan. Ji Tipdom do amin an, do amin kinda abidoni kan, iyin dekba unun amin yan gin Tipdom do amin akdisak. Ae unun gin dima, ji da anpak yokwi an unun si yapmanek unun amin anpak yokwisi asak.

¹⁶ “Kositi yolik amin, ji dabilji mini da ekwan. Awa! Ji yan yon: ‘Amin kinda da Piñkop dakon Telagi Yut Madep do yanek geni yan anteban anjek ae don tagi kirinjitjak. Mani amin kinda da telagi yut dakon gol do yanek geni yan anteban asak kan, tagi dima kirinjitjak.’ ¹⁷ Ji nandan kokwinji mini, dabilji mini. Yo ni da Piñkop da dabilon yo madep asak? Gol yutgan ton unun bo ae Telagi Yut Madep? Nandani, gol telagi yutgan ton do telagi yut da aban telagi asak.

¹⁸ “Ae kinda yon unun yan: ‘Amin kinda da alta do yanek geni yan anteban asak kan, tagi kirinjitjak. Mani amin kinda da altakon paret ton do geni yan anteban asak kan, tagi dima kirinjitjak.’ ¹⁹ Ji dabilji mini. Yo ni da Piñkop da dabilon yo madep asak? Paret altakon ton unun bo ae alta? Nandani, paret altakon ton do alta da aban telagi asak. ²⁰ Yan do, amin kinda alta do yanek geni yan anteban asak kan, alta gat ae yo morap altakon ton unun kisi do yanek geni yan anteban asak. ²¹ Ae amin kinda Piñkop dakon telagi yut do yanek geni yan anteban asak kan, telagi yut gat ae Piñkop yutnikon egisak unun gat kisi do yanek geni yan anteban asak. ²² Ae amin kinda Kwen Kokup do yanek geni

yaŋ anġteban asak kaŋ, Piŋkop dakon kila amin madep yityit tamo gat ae Piŋkop iyĭ tamonikon yikdak unun gat kisi do geni yaŋ anġteban asak.

23 “Gen teban yoyiŋdet amin ae Parisi amin ji jamba but aminsi. Awa! Ji jap tam galagiŋ pi kagasi toŋ unun paŋ kabi 10 kabi kokwinigek unudon bar kabi kindanar Piŋkop do paret tagi ar. Mani gen tebanon gen madep madep toŋ unun yapmar mudor. Aminon gen kokwin kilegi ani do yosok, ae amin bupmi nandar yomni do yosok, ae nandar gadat dakon bami anpak jikon noman tosak do yosok. Ji unun dima ar. Gen tebanon gen madep madep toŋ unun guramik mudarjek paret do yosok unun kisi guramitni kaŋ unun tagisi.

24 Kosit yolik amin, ji dabilji mini da ekwan. Ji dakon tilak unun yaŋ. Amin da pakbi nok do anek yo moniŋ pakbikon toŋ unun pindak maba kinakwa pakbi non, mani kamel madep dima noknogi unun dima kanjek kalon galaukba pigisak.

25 “Gen teban yoyiŋdet amin ae Parisi amin ji jamba but aminsi. Awa! Ji kap idapyo dakon manji sugon, mani burigwan da kabo ae sukwap nandak nandakyo tugawit da toŋ. 26 Parisi dabilji mini amin, ji mibiltok kap dakon buri ikdigoni kaŋ, manji iyĭ tagi kilek tosak.

27 “Gen teban yoyiŋdet amin ae Parisi amin ji jamba but aminsi. Awa! Ji amin kimakba yopmangar tip kinam yombem. Kwen da kwak sonbi do kwakwagi tagisi asak. Mani mikgwan amin kidat gat ae yo garagi tigi morapmi toŋ. 28 Jiyo kisi yaŋ gin ekwan. Amin da dandaba ji amin kilegiŋ ekwan yaŋ nandar, mani butjikon ji jamba but aminsi ae gen teban yapyap aminsi ekwan.

29 “Gen teban yoyiŋdet amin ae Parisi amin ji jamba but aminsi. Awa! Ji kombi amin ae amin kilegi kalipsi egi kimakba yopgwit tamo pantiŋim ar. 30 Anek yaŋ yor, ‘Nin kalipsi babiknin da bisapmon egipgumar tam, nin paŋpuluganek kombi amin dima dapnom.’ 31 Gen yaŋ yanakwa ji kombi amin dapdap dakon babikni yanŋi nandar damamar. 32 Do ji kin babikji da wasanek anpak yokwi awit unun ar mudoni. 33 Ji tunon amin emari toŋ dakon gwakni kabi. Piŋkop da ji yaŋ dagan depban Tipdom do amin anakwa namin da pulugar depjak?

34 “Do yaŋ dayisat, nak da kombi amin ae nandak nandak amin ae yoyiŋdet amin yabekgo jikon apdar. Apba ji da unun amin diwari yolba pasal kokupmi kokupmi kikdar. Anakwa diwari timigek dapba kimotdar, ae diwari tilak kindapmon dapdar, ae diwari muwut muwut yutjikon nap kirinbar baljokdar. 35 Yaŋ do anek on miktimon amin kilegi morap dapba kimakgwit unun dakon kobogi ji da timitdar. Wasok wasok do amin kilegi Abel anagek ae amin kilegi morapmi kisi dapgwit. Egi wigi wasip do ji da Berekia dakon monji Sekaraia Telagi Yut Madep ae altayo da binapmon anakba kimakgit. Unun dakon kobogi yo jigisi ji da timitdar. 36 Nak asisi dayisat, abisok amin ekwan ji da unun dakon kobogi yo jigisi timitdar.

Yesu Jerusalem do bupmisi nandagit
(Lk 13.34-35 ae 19.41-44)

37 “O Jerusalem, Jerusalem amin, ji kombi amin dapba kimokgon. Amin Piŋkop da yabekban jikon abar unun ji da tipbar dapba kimokgon. Pup meni da monjini paŋmuwuk pirigwan yopmandak, unun da tilak nak da bisap morapmi ji paŋmuwut do nandagin, mani ji da kurak tar namgwit. 38 Nak

asisi dayisat, kokup yomasiyo yokwi tanek yumsi tokdisak. ³⁹ Ji nak dima nandanek egi wigi ni bisapmon nak do 'Amin on Amin Tagi da manon abisak, unun Pinjkop da gisamigakwan abisak' yan nak do yoni unun bisapmon nandakdan."

24

Yesu da Telagi Yut Madep tuwilni do yagit (Mk 13.1-2 ae Lk 21.5-6)

¹ Yesu Telagi Yut Madep dakon nagal yipmanek wanga kinakwan pandetni da Yesukon kinak Telagi Yut Madep dakon yut madep madep pindatjak do yoliwit. ² Yolinba Yesu da yan yoyigit, "On yut madep madep pindakgan unun dakon tip notni da kwenon dima tan tan akdan. Tuwilba kisisi man mudokdan."

Yesu da yo jigi morapmi altoni do yagit (Mk 13.3-13 ae Lk 21.7-19)

³ Yesu Henj Olipmon yigakwan pandetni da iyi gin kin yan iyiwit, "Gen unun niyil unun ni bisapmon altokdan? Ninan kanek gak aego tobil abinjaki on miktim dakon bisap mudokdisak yan nandanen?"

⁴ Yan yanba Yesu da yoyigit, "Amin da panjkewalni do kan kimotni. ⁵ Amin morapmi da abin nak dakon man yanek yan yokdan, 'Nak naga Kristo.' Yan yanek amin morapmi panjkewaldan. ⁶ Unun bisapmon emat wuwik gat ae dubagikon emat an unun dakon gen bin apba nandanek butji dima pasolni. Unun yo morap altokdan, mani miktim da mudosak bisap madep kili unun noman tosok yan dima nandani. ⁷ Miktim kinda dakon amin da pida nba miktim kinda dakon amin gat emat wamdan. Ae kila amin madep kinda dakon amin da pida nba kila amin madep kinda dakon amin gat emat wamdan. Anakwa miktim diwarikon wudip akdan. Ae amin da jap do madepsi anek diwari da kimotdan. ⁸ Minjat monji kwapmi ton da monji altok do anakwa wasanek tepmi pan, yan gin unun yo morap altanakwa bisap madep kwan tosok yan nandani.

⁹ "Unun bisapmon amin da ji timigek tepmi daminjak dikba kimotdan. Ae ji nak nolgan do anek amin kisi morap da ji do butjap nandan damdan. ¹⁰ Unun bisapmon amin morapmi nak nandan gadan naman unun nandan gadatni yopba witdal kinakwa notni do nandaba yokwi tok anek uwal da kisiron yopman yopman akdan. ¹¹ Anakwa kombi amin toptopmi morapmi da altanek amin morapmi panjkewalba nandan yominjek yoldan. ¹² Anakwa anpak yokwi da madepsi iren tan an kinkdisak. Yan anakwa amin morapmi da not do but dasi galak tan yomyom anpak yipba witdal kinkdisak. ¹³ Mani amin morap tebaisi sign agakwa wigi mibi bisapmon wigisak unun Pinjkop da pulagan yopdisak. ¹⁴ Amin da miktimi miktimi minjat aminyo ekwan unun Pinjkop da Amin Kila Asak dakon Gen Bin Tagisi yoyin mudanakwa bisap madep unun apdisak."

Yo yokwisi kinda da altokdisak (Mk 13.14-23 ae Lk 21.20-24)

¹⁵ Yesu da sanbejek yan yagit, "Yo wagil yokwisi kinda don Telagi Yut Madepmon akban kokdan. Kombi amin Daniel da unun do kili yagit." (On gen manjisak amin unun da pakyanji nandisak.) ¹⁶ "Unun bisapmon amin judia miktimon egipni unun pasal kabapgan tepmisi wigini. ¹⁷ Amin kinda

yut kwenon egipjak kañ, yo kabini timit do yutgwan pigik do nandak nandak dimasi asak. ¹⁸ Ae amin kinda pigaga egipjak kañ, yutnon ilikba pigikni kin abidok do nandak nandak dimasi asak. ¹⁹ Uñun bisapmon miñat monji kwapni ton, ae miñat monji mum non uñun bupmisi. ²⁰ Ji da Pinjkop bisit iyinba nandañkwan yo uñun ais bisapmon bo Sabat bisapmon dima noman toni. ²¹ Uñun bisapmon yo jigisi altokdañ. Pinjkop da mibilikon yo morap wasagiron da egi abisok ekwamañon yo jigisi unuden kinda dima altagit, ae buñon dima altokdisak. ²² Amin Tagi da uñun bisap dima anpisip asak tam miñat amin morap kisi kimak mudonom. Mani miñat amin kabi iyi do kili manjigit uñun do bupmi nandañek bisap anpisip asak.

²³ “Uñun bisapmon amin kinda da ‘Kristo oni!’ bo ‘Asoni!’ yan yanban kañ, top yosok yan nandani. ²⁴ Amin diwari da abin ‘Nak Kristo’ yan top yokdañ. Ae diwari da ‘Nak kombi amin kinda’ yan top yokdañ. Yan yanek wasok tapmimi ton mibili mibili akdañ. Anjek miñat amin kabi Pinjkop da iyi do kili manjikbi uñun panjkewal do pini madep akdañ. Mani aripmi dima panjkewaldañ.

²⁵ “Nandani, yo jigisi morap uñun dima altañakwa mibiltok dayisat. ²⁶⁻²⁷ Mal da gildat wisak tetgin da tenjenan kin gildat pigisak tetgin noman tanban koman, uñun da tilak Amin Dakon Monji uñun apban amin kisi da kokdañ. Do amin kinda da ‘Kristo uñun miktim kibiri amin da aripmi dima egipmi timon egisak!’ yan dayinban kañ, unudon dima kini. Bo amin kinda da ‘Kristo yut unudon pasilek egisak!’ yan dayinban kañ, top yosok yan nandani. ²⁸ Yo kimakbi da ton sinjin unudon abin muwukgan.”

Don Amin Dakon Monji apdisak
(Mk 13.24-27 ae Lk 21.25-28)

²⁹ Yesu da sanjenek yan yagit, “Yo jigi dakon bisap mudanñkwan, ‘Gildat dabil pilin tuk akdisak,
ae kanek dima tenjenokdisak.
Ae gik kundu yipmanjek mokdañ.
Anjakwa kwen kundukon yo tebai ton uñun da kwakwalitdañ.’

³⁰ Uñun bisapmon Amin Dakon Monji dakon tilak kundukon altañban kanek miktimi miktimi amin kisi morap da kunam tatdañ. Kanakwa Amin Dakon Monji tapmimni gat ae tilim madepni gat gikwemon da apban kokdañ. ³¹ Kwen madepsi da yanakwan anjelo kabini yabekban kin amin iyi do manjikbi kabi miktimi miktimi ekwan uñun panmuwutdañ.”

Pik kindap kanek butji pisosak
(Mk 13.28-31 ae Lk 21.29-33)

³² Yesu da sanjenek yan yagit, “Ji pik kindap kanek butji pisosak. Kiliñ pakbini ton ae fami kaluk yopmandak, uñun bisapmon gildat bisap kwan tosok yan nandañ. ³³ Unuden gin yo morap dayit uñun da altañakwa miktim da mudosak bisap madep kili ununjok kwan tosok yan nandani.

³⁴ “Nak asisi dayisat, uñun bisapmon egipni amin dima kimagakwa yo morap uñun kisi altañ mudokdañ. ³⁵ Kundu gat miktim gat pasildamal, mani nak dakon gen uñun dimasi pasildisak.”

Yo morap altokdisak uñun dakon bisap Pinjkop Dat dagin nandisak
(Mk 13.32-37 ae Lk 17.26-30 ae 17.34-36)

³⁶ Yesu da sanjenek yan yagit, “Yo morap altosak unun dakon bisap unun amin kinda da dima nandisak. Kwen Kokup aneloyo dima nandan, ae Monjiyo kisi dima nandisak. Dat da iyi gin nandisak. ³⁷ Noa da bisapmon amin egipgwit unuden gin Amin Dakon Monji apjak bisapmon yan gin egipdan. ³⁸ Kulup madep dima altanjanwan jap pakbiyo anek minat pakpak awit. Yan anek egakwa Noa tap wakgakon wigigit. ³⁹ Wigakwan yo jigi altan nindan unun dima nandawit. Butni dima pisanakwa kulup madep da altanek wutjanban pasilgwit. Amin yan gin egakwa Amin Dakon Monji apdisak. ⁴⁰ Amin bamori pigaga egakwal Pinjkop da kinda yapmanek kinda abidokdisak. ⁴¹ Minat bamori da plaua wasanek yigakwal kinda yapmanek kinda abidokdisak.

⁴² “Yanjo, kan kimotni. Amin Tagisi ni gildaron apdisak unun ji dima nandan. ⁴³ Nandan pisoni. Yut kinda dakon ami kalbi kabo noknok ni bisapmon apdisak yan nandagit tam, kila anjakwan yutni aripmi dima tuwilban. ⁴⁴ Dima apdisak yan nandanek egakwa Amin Dakon Monji unuden apdisak. Yanjo, ji tagap tanek egipni.”

Oman monji tagi ae yokwi dakon tilak gen

(Lk 12.42-46)

⁴⁵ Yesu da sanjenek yan yagit, “Oman monji kinda nandan kokwini tagisi ae pi agakni tagisi, unuden oman monji amin tagini da oman monjini diwari kilani asak do manjisak. Yan aban jap yomyom bisapmon japni yomin yomin asak. ⁴⁶ Oman monji unun amin tagini da tobil abin kanban pini tagisi asak kan tagisi. ⁴⁷ Nak asisi dayisat, amin tagini da unun oman monji iyinban yo morapni kila akdisak. ⁴⁸ Mani oman monji kinda pi yokwi asak unun burikon da yan nandisak, ‘Amin tagino unun tepmi dima apdisak.’ ⁴⁹ Yan nandanek oman monji notni dapmanek pakbi teban nanek but upbal an amin gat muwugek jap pakbiyo an. ⁵⁰ Yan anek dima apdisak yan nandanakwan amin tagini da but pisogi mini apdisak. ⁵¹ Abin ek unun oman monji tepmi pi imin ek yipban jamba but amin gat kunam tagek iyon iyon yan tidanek egipdan.”

25

Minatjok 10 kabi dakon tilak gen

¹ Yesu da sanjenek yan yagit, “Unun bisap madepmon Pinjkop dakon Amin Kila Agakni dakon tilak kinda unun yan. Amin kinda minat pak do agit. Anjakwan minat unun pakdisak dakon notni minatjok 10 kabi da lamni timigek kosiron kin wili unun kan abidan anjop do kiwit. ² Minatjok 5 kabi unun nandan kokwini tagi dima, ae 5 kabi unun nandan kokwini tagisi. ³ Minatjok nandan kokwini tagi dima unun lamni timigek lam kolek do pakbi di gat dima panjkiwit. ⁴ Mani minatjok nandan kokwini tagisi unun lamni timigek lam kolek do pakbi di gat kisi timigek kiwit. ⁵ Kin jomjom an egakwa amin unun tepmi dima abinjakwan dipmini winba dipmin pak mudawit.

⁶ “Pak mudanakwa kalbi binap aban amin kinda yan tidanek yan yagit, ‘Amin minat pak do asak kili unun abisak! Opba kin abidono!’

⁷ “Yan yanban minatjok kisi pidan lamni panjosit ⁸ anakwa minatjok nandan kokwini tagi dima unun da minatjok nandan kokwini tagisi yan yoyiwit, ‘Nin do pakbi diwatji ningut, lamnin kimotdan.’

9 “Yañba nandan kokwini tagisi da yan yoyiwit, ‘Pakbi on nin kisi da aripmon dima ton. Ji kin yuman nok yutnon pakbi yumni.’

10 “Kinakwa amin minat pak do agit unun apgut. Apban minat tagap tanek egipgwit unun gat sonok ak do yutnon wigakwa yoma sogwit.

11 “Bunon don minat kabi pakbi do kiwit unun abin yawit, ‘Amin tagi, amin tagi, abin yoma wital nim!’

12 “Mani amin tagi da gen kobogi yan yoyigit, ‘Nak asisi dayisat, nak dimasi nandan damisat.’”

13 Yesu da tilak gen unun yan mudanek yan yoyigit, “Amin Tagisi altan damjak unun dakon bisap ji dima nandan, do tagap tanek egipni.”

Pi monji monej timikgwit dakon tilak gen

(Lk 19.11-27)

14 Yesu da sanbenek yan yagit, “Pin kop da Amin Kila Asak unun do tilak kinda ako mibili nandani. Amin kinda kokup dubagi kindakon kik do anek pi monjini yan yoban opba yo kabini kila ani do yoyigit. 15 Pi monji kalon kalon dakon pi agakni da aripmon monejni kila ani do yomgut. Kinda do monej 25 tausen danari, ae kinda do 10 tausen danari, ae kinda do 5 tausen danari yan yomin mudanek kigit. 16 Kinakwan unudon gin 25 tausen danari timikgit amin unun yomin gwayek anakwan 25 tausen danari kinda gat noman tagit.

17 Ae 10 tausen danari timikgit amin ununyo yan gin anakwan 10 tausen danari kinda gat noman tagit. 18 Mani 5 tausen danari timikgit amin unun kin gapma wayegak amin tagini dakon monejni gapmakon yopban isal tawit.

19 “Amin tagini bisap dubagi egek aeni tobil apgut. Abin monejni yomgut unun dakon pini nian awit unun dakon mibili nandak do yoyigit. 20 Yoyinban 25 tausen danari timikgit amin unun da yomin gwayek anakwan 25 tausen danari kinda gat noman tagit unun yolinek yan iyigit, ‘Amin tagi, gak da 25 tausen danari kila aker do namgul unun pini ako 25 tausen danari kinda gat oni noman tak.’

21 “Yan iyanban amin tagi da yan yagit, ‘Gak pi monjino gen guramit tagisi agil. Anek pigo dakon kila tagisi agil. Yo monjisok gabo kila tagisi agil do yo madep gabo kila tagi aki. Gak apbi kisik kisik ando.’

22 “Ae 10 tausen danari timikgit amin unun da abin yan iyigit, ‘Amin tagi, gak da 10 tausen danari kila aker do namgul unun pini ako 10 tausen danari kinda gat oni noman tak.’

23 “Yan iyanban amin tagi da yan yagit, ‘Gak pi monjino gen guramit tagisi agil. Anek pigo dakon kila tagisi agil. Yo monjisok gabo kila tagisi agil, do yo madep gabo kila tagi aki. Gak apbi kisik kisik ando.’

24 “Ae 5 tausen danari timikgit amin unun da abin yan iyigit, ‘Amin tagi, gak dakon mibilgo nandisat, gak bupmigo mini. Amin njaknjari da pi anakwa jap bami gak da pasal, ae miktimon jap yet tintinon dakon bami gaga do pasal.

25 Yan asal, do pasalek monengo 5 tausen danari namgul unun anki miktim kagagwan yipbo tagit. Monengo unun oni.’

26 “Yanban amin tagini da gen kobogi yan iyigit, ‘Gak oman monji yokwi, pi ak do kurak tosol. Nak dakon mibilno kili nandagil. Nak amin da pigaga jap bami pasat, ae amin da jap yet tintinon dakon bami naga do pasat. 27 Yan nandagil, do monejno benon yopgul tam unun tagi. Yan agil tam abin nak da monejno gat ae ben da diwari sanbesak unun gat tagi timikgom.’

28-29 “Amin yoni tan iman amin unun nak da sanbenek yo ibo morapmisi tan imdan. Ae amin yoni kalonjok tan iman amin unun nak da ununjok gwayen

mudoken. Yanjo, on amin monerñi unun gwayen monerñ 50 tausen danari tan iman unun amin do imni. ³⁰ Anjek on oman monji kurak tok amin wanja abigi maba pilin tukgwan pigisak. Unudon kunam tagek iyon iyon yan tidanjek egipdisak.”

Amin Dakon Monji da nin kokwinidisak

³¹ Yesu da sanberjek yan yagit, “Amin Dakon Monji apjak bisapmon Kwen Kokup dakon tilimni gat ae anelo kabini gat abinej kila amin madep yiyit tamokon unudon yitdisak. ³² Yigakwan amin miktimi miktimi ekwan unun abin burikon muwuk mudoni. Abin muwukba kila amin da sipsip ae meme kokwinikgan unun da tilagon amin kokwinidisak. ³³ Kokwinigek sipsip aminsi tet do yopmanek meme gwanderj tet do yopdisak.

³⁴ “Kila Amin Madep unun da aminsi tet do amin yan yoyisak, ‘Datno da gisam dabi amin, abinej Datno dakon Amin Kila Agakni ji do anoman abi unun abinej abidoni. Unun miktim wasok wasogikon ji do kila anoman agit da tosok. ³⁵ Nak kalip jap do abo jap naba nagim, ae pakbi do abo pakbi naba nagim, ae kokup njwakñwarikon da apbo but dasi abidanba yutjikon panji egipgum. ³⁶ Imalno mini egapbo imal namgwit. Sot abo anpulugawit. Dam teban yutnon yigapbo abin nandawit.’

³⁷ “Yan yanban kilegi kabi da gen kobogi yan iyini, ‘Amin Tagi, ni bisapmon jap do abi gandrajek jap ganguman, ae ni bisapmon pakbi do asal yan gandrajek pakbi ganguman? ³⁸ Ae ni bisapmon kokup njwakñwarikon da abisal yan gandrajek anki yutninon gepguman, ae ni bisapmon imalgi mini yan gandrajek imal ganguman? ³⁹ Ae ni bisapmon sot asal yan gandrajek kilago agiman, ae ni bisapmon dam teban yutnon yikdal yan gandrajek abin gandagiman?’

⁴⁰ “Yanba Amin Madep da yan yoyisak, ‘Asisi dayisat, yo morap notno kinda mani mini do awit unun yo morap nak do awit.’ ⁴¹ “Yan yoyinej Amin Madep unun da tobil gwanderj tet do amin yan yoyisak, ‘Jobit pabi kabi ji angwikon kinjek kindapmon pigit. Unun kindap unun Sunduk gat anelo kabini gat unun do anoman abi, unun kimot kimori mini. ⁴² Kalip jap do abo jap dima namgwit, ae pakbi do abo pakbi dima namgwit. ⁴³ Kokup njwakñwarikon da apbo yutjikon dima anki nepgwit, ae imalno mini egapbo imal dima namgwit, ae sot agim ae dam teban yutnon yikgim bisapmon kilano dima awit.’

⁴⁴ “Yan yanban gen kobogi yan iyini, ‘Amin Tagi ni bisapmon gandano jap do agil, bo pakbi do agil, bo kokup njwakñwarikon da apgul, bo imalgi mini, bo sot agil, bo dam teban yutnon yikgil, abi dima anpulugagiman?’

⁴⁵ “Yanba yan yoyisak, ‘Nak asisi dayisat, yo morap amin mani mini do dima awit unun nak do awit.’

⁴⁶ “Yan yoyinban unun amin kabi kobogi yokwisi dagok dagogi mini pakdan. Mani kilegi amin kabi unun da egip egip dagok dagogi mini unudon kikan.”

Yesu da tepmi panjek kimot anjek kimoron da pidagit (Kilapmi 26-28)

26

Kila amin da Yesu anakba kimotjak do gen yan anteban awit
(Mk 14.1-2 ae Lk 22.1-2 ae Jn 11.45-53)

¹ Yesu unun gen morap yan mudanej panjetni yan yoyigit, ² “Disi nandan, gildat bamori gin egek Yapyap Bilak egipmi. Unun bisapmon Amin Dakon Monji amin da abidan uwal da kisiron yipba tilak kindapmon anjadan.”

³ Unun bisapmon mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae Israel dakon kila amin unun mukwa sogok amin dakon mibiltok amin Kaiapas unun da yutnon muwukgwit. ⁴ Muwugek Yesu ni kosiron da pasilek abidan anjatno kimotjak unun dakon gen yawit. ⁵ Yan yanek yawit, “Telagi bisap madepmon dima abidonej. Yan anej kan, minjat aminyokon pidok pidok noman tokdisak.”

*Minjat kinda da pakbi kibanji tonj tagisinarj Yesu sonj imgut
(Mk 14.3-9 ae Jn 12.1-8)*

⁶ Yesu Betani kokupmon amin kinda mani Saimon unun da yutnon yikgit. (Saimon unun kalip wuda tebani tonj egipgut.) ⁷ Yesu jap noknok tamokon yigakwan minjat kinda pakbi kibanji tagisi abidan awinj Yesu da busunon tagalgit. (Unun pakbi yumanj nogi wukwisi ae tibiri unun tipnanj wasanji.)

⁸ Yan aban panjet kabini da kanek buri yokwi tanba yan yawit, “Nidosi anek pakbi kibanji tagisi unun yumsi tagaldak?” ⁹ Amin da yubam tam, monerj madepsi timik yoni mini amin do yomnom.”

¹⁰ Yan yanba nandanek Yesu da yoyigit, “Minjat on nido jigi iman? Minjat on nak do yo tagisi asak. ¹¹ Yoni mini amin ji gat bisapmi bisapmi egipdan, mani nak ji gat bisapmi bisapmi dima egipdaman. ¹² On minjat da mibiltok giptimnokon pakbi kibanji tagisi nanj sonj naminej kimakbi tamokon nepni do anjagap asak. ¹³ Asisi dayisat, miktimi miktimi amin da Gen Bin Tagisi yoyinej manjat on da yo ak unun dakon gen bin kisi yoyinjakwa nandakdan. Anjakwa unun minjat dakon man bini dima pasildisak.”

*Judas da Yesu kila amin da kisiron yip do yagit
(Mk 14.10-11 ae Lk 22.3-6)*

¹⁴ Unun bisapmon panjetni 12 kabikon da kinda mani Judas Iskariot unun da mukwa sogok amin dakon amin madep kabikon kigit. ¹⁵ Kin yan yoyigit, “Yesu kisitjikon yipbo ninan namni?” Yanban silwa monerj tabili 30 yan manjinj imgwit. ¹⁶ Iba wasanej Yesu kisitnikon yipjak do kosit wisigit.

*Yesu panjetni gat jap nawit
(Mk 14.12-21 ae Lk 22.7-14 ae 22.21-23 ae Jn 13.21-30)*

¹⁷ Bret Yisni Mini Bilak wasok wasogikon panjetni da Yesukon kin yan iyiwit, “Nin kin dukwan Yapyap Bilak dakon jap panjosit anej do nandisak?”

¹⁸ Yanba Yesu da yan yoyigit, “Kokup papmon kin amin kinda kokdan. Kanek yan iyini: Yoyindet da yan yosok, Nak dakon bisap kili unun kwanj tosok. Nak gat panjet kabino gat gak da yutnon apno Yapyap Bilak dakon jap nonen.” ¹⁹ Yanban panjetni da Yesu dakon gen guramigek kin Yapyap Bilak dakon jap panjosit awit.

²⁰ Yan anek pilin tanjakwan Yesu gat panjetni 12 kabi gat yigek jap nawit. ²¹ Jap nanj yigek Yesu da yan yoyigit, “Asisi dayisat, jikon da kinda da uwal da kisiron nepdisak.”

²² Yan yanban panjetni buri yokwi tanba kalonj kalonj yan yawit, “Amin Tagi, nak do dima yosol, ma?”

²³ Yan yanba Yesu da yoyigit, “Kinda nak gat jap idapmon kisitnit kalonj yipmanjamak, unun amin da nak uwalno da kisiron nepdisak. ²⁴ Asi Pinjokp da

papiakon gen mandabi unun da tilagon Amin Dakon Monji kimoron kikkisak. Mani Amin Dakon Monji uwal da kisiron yipjak amin, awa! Unun amin meni da dima anjalagit tam tagi.”

²⁵ Yan yanban uwal da kisiron yipyip amin Judas da Yesu yan iyigit, “Yoyin det, nak do dima yosol, ma?”

Yanban iyigit, “Unun gak mani.”

Yesu da bret gat ae wain gat pan detni do yomgut

(Mk 14.22-26 ae Lk 22.15-20 ae 1Ko 11.23-25)

²⁶ Jap nan yigakwa Yesu da bret kinda abidan, Pin kop ya yan iyinek, pudan pan detni do yomgut. Yominek yan yoyigit, “Pabidanek noni, on nak dakon giptim timno.”

²⁷ Yan yanek wain kinam abidanek Pin kop ya yan iyinek yominek yan yagit, “Ji kisi da noni. ²⁸ On yawino. Pin kop gat amin gat sanbek sanbek abi unun anteban asak. Amin morapmi dakon diwarini yopman yom do parekdat.

²⁹ Nak asisi dayisat, nak wain ae dima nanek egi wigi Datno da Amin Kila Asak da kagawan don ji gat wain kalugi nonen.”

³⁰ Yan yanban kap kinda yanek yomakon pikek flej Olipmon wigiwit.

Pita da manji imjak do Yesu da yagit

(Mk 14.27-31 ae Lk 22.31-34 ae Jn 13.36-38)

³¹ Hej Olipmon wigek Yesu da pan detni yan yoyigit, “Pin kop da papiakon gen yan tosok:

‘Sipsip dakon kila amin anjako kimagakwan sipsip birapmigi iyi iyi kikan.’ Gen unun da aripmon abisok kalbi yo morap nagon noman tanakwa pindagek ji manji namdan. ³² Mani kimoron da pidanek nak da kalip Galili miktimon mibiltan daminek kiken.”

³³ Yanban Pita da yan iyigit, “Amin diwari da manji gaminakwa nak yan dimasi aben.”

³⁴ Yan yanban Yesu da iyigit, “Asisi gayisat, abisok kalbi pup gen dima yanakwan gak da nak do ‘Unun amin dima nandan imisat’ yan kosit kapbi yokdisal.”

³⁵ Yanban Pita da yan iyigit, “Uwal da gikba kimagaki nakyo kisi nikba kimoken do ani kan, gak do wasip dima yoken.” Yan yanban pan det kabi diwari kisi yan gin yawit.

Yesu Getsemani bisit agit

(Mk 14.32-42 ae Lk 22.39-46)

³⁶ Yesu gat pan detni gat miktim tim kinda mani Getsemani unudon kiwit. Kin altanek Yesu da yan yoyigit, “Ji idon yigakwa nak asidon kin bisit aken.”

³⁷ Yan yanek Pita gat ae Sebedi dakon monji yat timikban kiwit. Kin burikon jigi madepsi nandanek ³⁸ yan yoyigit, “Butno jik tanakwan kimot kimotno noman tan naban nandisat. Do ji nak gat kisi idon Pin kop do nandanek egipnen.”

³⁹ Yan yanek timisok di kinek miktimon man pagek bisit yan agit, “O Dat, yo morap tagi aki. Do nak da kwenon jigi apdisak unun kukwoki do nandisat. Mani nak dakon nandak nandak dima yolgi. Gak dakon galak tok niansi tosok unun dagin noman toni.”

⁴⁰ Yan yanek tobil pan detni kapbi egipgwiron kin pindakban dipmin pagwit pindagek Pita yan iyigit, “Ji nak gat awa kaloni da aripmon gin Pin kop do nandanek dima egipnen? ⁴¹ Ji teban tanek bisit anek egipni. Yan anek egipni

kan, panjkewalon aripmi dima mokdan. But da nak nol do galak tosok mani gip dakon tapmimni mini.”

⁴² Yan yanjek aeni tobil kin bisit yan agit, “Datno, jigi pakenjosi nandisal kan, tagi pakenj.”

⁴³ Bisit aban daganban abin pindakban panjetni dipmin do yokwisi anjek aeni dipmin sigin pakgwit. ⁴⁴ Yan pindagek aeni tobil kin bisit mibiltok agit unjudej gin agit.

⁴⁵ Yan anjek tobil abin panjetni yan yoyigit, “Ji dipmin sigin pagek tapmim pan, ma? Bisap kili abik. Amin Dakon Monji yokwi pakpak da kisiron kili unun yipmanjan. ⁴⁶ Pidanba kino! Kabit, uwal da kisiron nepjak amin kili abik.”

Uwal da Yesu abidawit

(Mk 14.43-50 ae Lk 22.47-53 ae Jn 18.3-12)

⁴⁷ Yesu gen yanjakwan unjodon gin panjetni 12 kabikon da kinda mani Judas altan yomgut. Amin kabi madep emat agak sibani ae kindap kirinjini timigek bunjon yolgwit. Mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae juda amin dakon kila amin gat da yabekba opgwit.

⁴⁸ Uwal da kisiron yipyip amin da gen kinda kili yan yoyigit, “Amin kinda nak da mandan noko kan, unun amin nan tebai abidoni.” ⁴⁹ Judas tepmi Yesukon kin altanek yan iyigit, “Yoyindet, kalbi tagisi!” Yan iyinek mandan nagit.

⁵⁰ Yan aban Yesu da yan iyigit, “Not, yo ak do nandanek abil unun abi.”

Yan iyinban emat amin da Yesu tebai abidawit. ⁵¹ Aba Yesu da kabikon nani kinda da emat agak sibani ilikban winban mukwa sogok amin dakon mibiltok amin dakon oman monjini miragi mandan dagagit.

⁵² Aban Yesu da yan yagit, “Gak emat agak sibago yigikon simil. Emat agak siba pawilgan amin unun emat agak siba da mandan yoba kimokgon.

⁵³ Nak Datno aripmi tagi iyiko unun da anjelo 72 tausen yabekban abin nak tagi anpulugoni. Gak unun dima nandisal, ma? ⁵⁴ Mani yan aben kan, Pinjop da papiakon gen tosok unun nianjon da bami ton asak? Uwalno da yo yanji anjamni do yosok.”

⁵⁵ Yan yanjek unjodon gin Yesu da amin kabi madep yan yoyigit, “Ji nak do kabo noknok kinda yan nandanek emat agak siba ae kindap kirinjino timigek nak abidok do aben, ma? Nak gildari gildari Telagi Yut Madep da nagalgwan ji gat egek amin yoyin dekgim. Unun bisapmon nak abidok do dima nandawit. ⁵⁶ Mani Pinjop da papiakon kombi amin da gen mandawit yan gin bami noman tosok.” Yan yanban panjet morapni Yesu yipmanjek pasal kin mudawit.

Yesu gen pikon anjan kiwit

(Mk 14.53-65 ae Lk 22.54-55 ae 22.63-71 ae Jn 18.13-14 ae 18.19-24)

⁵⁷ Yesu abidawit amin unun Yesu abidan anjan mukwa sogok amin dakon mibiltok amin Kaiapas da yutnon ankiwit. Unjodon gen teban dakon yoyindet amin gat ae kila amin gat kisi muwukgwit. ⁵⁸ Pita kagi kagisok da Yesu yol ankinjek, mukwa sogok amin dakon mibiltok amin dakon yoma nagalgwan pigigit. Pikwan obip amin gat yigek Yesu yo nianji aniba kokenj yan do pindak egipgut.

⁵⁹ Anjakwan mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae gen kokwin amin kisi morap gat da yan nandawit, amin di yan yomno abin Yesu top gen yan iminek gulusun agit yan yanakwa anjatno kimotjak yan nandawit. ⁶⁰ Mani

amin morapmi yan yoba abinej top gen morapmi yawit, mani asi gulusun kinda agit yan dima kawit. Don amin bamori da abin yan yagimal, ⁶¹ “Nin da nandanapno Yesu da yan yagit, ‘Nak da Pinjkop dakon Telagi Yut Madep unun tuwilek gildat kapbi da butgwan ae witjiken.’”

⁶² Yan yanakwal mukwa sogok amin dakon mibiltok amin da pidan agek Yesu yan iyigit, “Gak gen kobogi kinda dima yoyiki? On amin morap gen yan gaba nian nandan yomisal?” ⁶³ Mani Yesu da gen kinda dima yagit.

Yan aban mukwa sogok amin dakon mibiltok amin da aeni iyigit, “Gak Pinjkop egip egipmi ton unun da manon yan teban tok anek gen bamisi yoki. Gak asi Kristo, Pinjkop dakon Monji bo dima? Kili bami ya!”

⁶⁴ Yanban Yesu da yan yagit, “Gen yosol unun bami. Ji don kanakwa Amin Dakon Monji Tapmim Ami da aminsi tet do yikban kokdan. Anek kanakwa kundukon gikwemon da apban kokdan.”

⁶⁵ Yan yanban nandanek mukwa sogok amin dakon mibiltok amin buri wagil yokwi tanban iyi dakon paba pigikni pudanek yagit, “Mibilni nandak do amin nido sanbejek yoyino apni? Iyi Pinjkop kulabinej ‘nak Pinjkop dakon Monji’ yan yosok, ⁶⁶ do ji da nian an imnen do nandan?”

Yanban kisi morap da yawit, “Gulusun asak, do si kimotjak.”

⁶⁷ Yan yanek diwari da ilip sul iminej kisit da anakgwit. Ae diwari da mogim kulbak anagek ⁶⁸ yan iyiwit, “Kristo gak namin da gikdak? Kombi gen ya!”

Pita da Yesu do wasip yagit

(Mk 14.66-72 ae Lk 22.56-62 ae Jn 18.15-18 ae 18.25-27)

⁶⁹ Anakwa Pita unun yut da nagalgwan yigakwan mukwa sogok mibiltok amin dakon oman minjatok kinda da abin yan iyigit, “Gak Yesu Galili amin gat kisi egipgwit.”

⁷⁰ Yanban Pita da wasip yanek yagit, “Gak da gen unun yosol nak dima nandisat.”

⁷¹ Yan yanek wigaron pigakwan oman minjat kinda Pita kanek amin unudon akgwit yan yoyigit, “On amin unun Yesu Nasaret amin gat kisi egipgwit.”

⁷² Yan yanban Pita aeni geni anteban anek yan iyigit, “Asisi, nak unun amin dimasi nandan imisat!”

⁷³ Timisok di egek amin kapmatjok akgwit unun da kin Pita yan iyiwit, “Gak dakon tek nandano asi gak unun amin kabi dakon kokup isalni kinda yan asak, do gak unun da kabikon nani yan nandaman.”

⁷⁴ Yan yanba Pita da tebaisi yanek yagit, “Asisi dayisat, amin unun yon nak dimasi nandan imisat. Top yosot kan, Pinjkop da nak tagi anupbal asak!”

Yan yanakwan unudon gin pup gen yagit. ⁷⁵ Yanban nandanek Pita Yesu da gen yagit unun do buri pisagit. Gen unun yan yagit: “Pup da gen dima yanakwan gak da nak do wasip yanbi kosit kapbi akdisak.” Pita da gen unun do buri pisanban wanja pigi kunam madepsi fakgit.

27

Yesu Pailaron anaj kiwit

(Mk 15.1 ae Lk 23.1-2 ae Jn 18.28-32)

¹ Wisawisa do mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae kila amin gat da muwugek Yesu anakba mimotjak do yan dagok awit. ² Anek Yesu kisiri waman anki gapman dakon mibiltok amin Pailat da kisiron yipgwit.

*Judas kimakgit**(Ya 1.18-19)*

³ Judas Yesu uwal da kision yipgut amin kanban Yesu kimotjak do yan dagok anjakwa mabisi at yan nandagit. Anej nandak nandakni kulabik anej silwa moner 30 yan timikgit unun mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae kila amin gat do aeni panjobil yomgut. ⁴ Yominek yan yoyigit, “Nak sunsi anej amin kilegi kinda uwal da kision yipmat. Unun ji da anjakba kimotdisak.”

Yoyinban yan iyiwit, “Unun nin dakon yo dima. Unun gak dakon yo gin.”

⁵ Yan yanba Judas silwa moner unun telagi yut da nagalgwan dapban pigakwa kin iyi tipgut.

⁶ Aban mukwa sogok amin dakon amin madep kabi da silwa moner unun timigek yan yawit, “Moner on yawi dakon tomni. Do telagi yut dakon moner gat kisi yopner kan, gen tebanin yapdaman.” ⁷ Yan yanek unun moner ban miktim kwoba wasawit miktim tim kinda yuman nawit. Yuman nanek amin dubagikon da abin kimokgon unun dakon amin kimakba yopyop tamo kinda wasawit. ⁸ Yan awit do unun miktim tim unun do Yawi Miktim yan yawit da yon. ⁹ Yan anjakwa kombi amin Jeremaia da gen mandagit unun bami noman tagit. Gen unun yan,

“Israel amin da unun amin yuman noni do silwa moner 30 ban tomni yomgwit. ¹⁰ Yan anek Amin Tagi da nayigit, unun da tilagon unun moner ban miktim kwoba wasawit miktim tim kinda yuman nawit.”

*Gak Juda amin dakon kila amin madep, ma?**(Mk 15.2-5 ae Lk 23.3-5 ae Jn 18.33-38)*

¹¹ Yesu gapman dakon mibiltok amin Pailat da inamon agakwan Pailat da yan iyigit, “Gak Juda amin dakon kila amin madep, ma?”

Yanban Yesu da gen kobogi yan yagit, “Yosol unun mani.”

¹² Yan yanban mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae kila amin diwari gat da gen yan iminba gen kobogi kinda dima yoyigit. ¹³ Yan aban Pailat da aeni iyigit, “Amin on da gak wasok yokwi agil do gen morapmi yan gaman. Unun dima nandisal, ma?” ¹⁴ Yan yanban Yesu da gen kobogisok kinda dimasi yanakwan Pailat da Yesu do nandaban njakwari agit.

*Pailat da Yesu tilak kindapmon kimotjak do yan dagok agit**(Mk 15.6-15 ae Lk 23.13-25 ae Jn 18.38-19.16)*

¹⁵ Bilagi bilagi Yapyap Bilak bisapmon gapman dakon mibiltok amin da wasok kinda yan agit. Minjat aminyo da amin kinda dam tebanon yikdak unun mani yanakwa, Pailat da pulugan yopban kin kin awit. ¹⁶ Unun bisapmon amin yokwisi kinda dam tebanon yikgit, mani Barabas. ¹⁷⁻¹⁸ Amin abin muwugakwa Pailat da amin da Yesu do nandaba yokwi tanban top yanek gen pikon yipgwit yan nandagit. Yan nandanek Yesu anjutnanek yan yoyigit, “Ji dakon galaktok namn nan pulugan yipbo jikon opjak, Barabas do nandan bo Yesu mani kinda Kristo yan yon unun nan?”

¹⁹ Yan yanek Pailat gen kokwin tamokon yigakwan minjatni da gen kinda yan yipban apgut, “Nak unun amin kalbi dipminon kat, do jigisi nandisat. Unun amin kilegisi, do gak yo kinda dimasi an ibi.”

²⁰ Mani mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae kila amin gat da minjat amin kabi madep buri suganek yan yoyiwit, “Ji Pailat da Barabas nan puluganek Yesu nan anjakban kimotjak do iyini.”

21 Yanba Pailat da aeni yan yoyigit, “Ji dakon galaktok on amin bamoron ban namin nan pulugan yipbo kisak do nandan?”

Yoyinban “Barabas nan” yan yawit.

22 Yanba yan yoyigit, “Yesu, mani kinda Kristo yan yon, unun do ninan an iben?”

Yan yanban amin kisi da yan yawit, “Tilak kindapmon anakba kimotjak!”

23 Yanba Pailat da yoyigit, “Mibili nido? Ni gulusun nan agit?”

Yanban mibiltok yawit si yparmek madepsi yan tidanjek yawit, “Tilak kindapmon anakba kimotjak!”

24 Yanba Pailat da iyi yan nandagit, “Gen yoko dima nandanek emat madepsi akdan.” Yan nandanek minat amin kabi madep da dabilon kisitni pakbikon suganjek yan yoyigit, “On amin kimakban nak da diwari dima paken, ji da pani.”

25 Yanban amin kisi da geni yan antobil imgwit, “Nin gat ae minat monjyonin gat da kimotjak dakon kobogi tagi panen.”

26 Yan yanba Pailat da Barabas pulugan yipban minat amin kabiyokon kigit. Kinjakwan emat amin yoyinban Yesu baljawit. Aba don tilak kindapmon anakba kimotjak do yoyigit.

Emat amin da Yesu jigilagon da abin yipgwit

(Mk 15.16-20 ae Jn 19.2-3)

27 Gapman dakon emat amin da Yesu abidan anan gapman dakon yut madepmon wigakwa emat amin diwari kisi abin Yesu angwasiyek akgwit.

28 Anek Yesu iyi dakon imalni iligek kila amin madep da imal gami dubak pan unuden kinda pan imgwit. 29 Yan anek nap keli ton nan kila amin madep dakon pelit yombem kinda wasan busunikon aba pigigit. Aba pigakwan kindap kirin kinda kisiri aminsi tet do yipman imgwit. Yipman iminek gawak iminek topmon da man madep iminek gen yan iyiwit, “Gildat tagi, Juda amin dakon kila amin madep!” 30 Anek ilip sul iminek kindap kirin kisirikon yipgwit unun gwayen busunikon kosiri morapmi baljawit. 31 Anek topmon da man madep imin mudanjek imal gami iligek iyi dakon pabi pigik pan imgwit. Pan iminek tilak kindapmon anakba kimotjak do ilik anan kiwit.

Yesu tilak kindapmon anakgwit

(Mk 15.21-32 ae Lk 23.26-43 ae Jn 19.17-27)

32 Kosiron kinek emat amin da Sairini kokupmon amin kinda kawit, mani Saimon. Unun tebai iyinba Yesu dakon tilak kindapni guramikban kiwit.

33 Kin miktin tim kinda mani Golgata unudon altawit. (Golgata dakon mibili unun Busun Kidat Hen.) 34 Kin altanjek wain gat ae pakbi isipmi kinda gat iktagilek iminba nan nandat anek nok do kurak tagit. 35 Anakwan tilak kindapmon anajek emat amin da satu wasok anek imalni kokwinik timikgwit. 36 Satu wasok aba mudanban miktimon pabin yigek kila anek kan egipgwit. 37 Kwen busunikon mibili nido anakgwit unun dakon but piso yan mandawit, ON YESU, JUDA AMIN DAKON KHLA AMIN MADEPNI

38 Kabo noknok bamori Yesu gat kisi dapgwit. Kinda aminsi tetdo, ae kinda gwanden tet do tilak kindapmon dapman dapman awit. 39 Amin kin ap awit unun da yanba yokwi tok an iminek wunda kwalkwal anek yan iyiwit, 40

“Gak Telagi Yut Madep tuwilek gildat kapbi da butgwan ae witjik do yagil, do giptimgo anjuktunoki! Gak asi Pin kop dakon Monji egisalon tilak kindapmon da pi!”

⁴¹ Yan yanba mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat gen teban yoyindet amin gat ae kila amin gat unun kisi yan gin jigilak iyinek yawit, ⁴² “Amin diwari panpulugagit da nido iyi anpulugok do antidok asak? On Israel amin dakon kila amin madepni ma! Kan tilak kindapmon da pinban kanek nandan gadan imnen. ⁴³ Pin kop nandan gadan iminek yan yosok, ‘Nak Pin kop dakon Monji egisat.’ Pin kop da Monji anpulugok do nandisak kan, tagi anpulugosak.” ⁴⁴ Unudej gin kabo noknok bamot teri teri dapbi ununyo kisi yanba yokwi tok yan gin agimal.

Yesu kimakgit

(Mk 15.33-41 ae Lk 23.44-49 ae Jn 19.28-30)

⁴⁵ Gildat binap 12 kilok miktim kisi pilin tuk anakwan kin pilindo 3 kilok agit. ⁴⁶ kilok anakwan Yesu da yan tidanjek yan yagit, “Eli, Eli, lama sabaktani?” Gen unun dakon mibili yan: “Pin kopno, Pin kopno, nido nepman dekdal?”

⁴⁷ Yan yanban amin diwari kapmatjok akgwit unun nandanek yawit, “Nandan, unun Elaija do yan imisak.”

⁴⁸ Yanba unudon gin amin kinda timtim yanek kin yo kinda gugidan yombem jol diwaron waman wain gat ae pakbi isipmi gat unungwan sibihek Yesu da nosak do anenak imgut. ⁴⁹ Anakwan diwari da yawit, “Yum kanba konej. Elaija da abinj anpuluganban konej bo dima?”

⁵⁰ Yan yanakwa Yesu aeni yan tidanjek wupni yipban kinakwan kimakgit.

⁵¹ Kimagakwan unun bisapmon gin Telagi Yut Madep dakon yoma imal unun kwen da sulugi pin mibilikon daganek timi bamori agit. Yan anakwan miktim wudip anakwan tip madep morapmi da sulugiwit.

⁵² Unun yo morap altanakwa amin kimakba yopmanjan tamo witald kinakwa Pin kop dakon amin morapmi kalip kimakba yopbi unun pidawit.

⁵³ Pidan don Yesu da kimoron da pidanakwan telagi kokup papmon pukwa amin morapmi da pindakgwit.

⁵⁴ Anakwa emat amin 100 dakon kila amin gat ae emat amin Yesu do kan egipgwit amin unun wudip ae yo morap altawit unun pindagek si pasalgwit. Pasalek yan si yawit, “On amin asisi Pin kop dakon Monji egipgut.”

⁵⁵ Anakwa minat diwari dubagisogon da agek yo unun pindakgwit. Yesu Galili miktim yipman abinakan unun minat kabi da yol awilek oman an iminek agipgwit. ⁵⁶ Unun kabikon kinda mani Maria, kokupni Makdala. Ae Maria njaknjari kinda Jems gat Josep gat dakon menji. Ae Sebedi dakon monji bamot unun dakon menji kisi akgwit.

Yesu dakon bumjotni tip kinamgwan yipgwit

(Mk 15.42-47 ae Lk 23.50-55 ae Jn 19.38-42)

⁵⁷ Pilindo yoni morapmi amin kinda Arimatea kokupmon da apgut. Unun mani Josep. Unun Yesu dakon pandetni kinda. ⁵⁸ Josep unun Pailaron kin Yesu dakon bumjotni abidok do iyigit. Iyiban emat amini yoyinban bumjotni Josep do imgwit. ⁵⁹ Iminba abidan anki imal garagi mini kinda nan wamanek ⁶⁰ anki iyi dakon tip kinam amin kimakbi do kaluk pasinbi unungwan anki yipgut. Yipmanek tip madepsi kinda antobilban abinj yoma sopmanakan yipman kigit. ⁶¹ Maria Makdala kokupmon nani gat ae Maria kinda gat tip kinam da kapmatjok yigek yo agit unun nomansi kagimal.

Emat amin da tip kinam do kila awit

⁶² Sabat bisap do tagap tok an mudanej wisa dagokdo mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae Parisi amin gat Pailaron kiwit. ⁶³ Kin yan iyiwit, “Top amin si egipgut bisapmon gen kinda yan yagit, ‘Gildat kapbi mudanejka kimoron da pidoken’ yan yagit. ⁶⁴ Yan yagit, do gak obip amingo tebaisi yoyinbi tip kinam dakon kila tebaisi anekwa wigi gildat kapbi mudoni. Yan dima ani kan, panjetni da abin bumjotni kabo ankisibin ankinjek Yesu kili pidak yan amin yoyikdan. Yan ani kan, mibiltok iyi do top gen yagit unun yapmanek top gen yokdan unun da yo yokwisi kinda akdisak.”

⁶⁵ Yanba Pailat da yan yoyigit, “Ji obip amin timikba kin tip kinam unun nianji anek kilani ak do nandan unun da tilagon yoyinba ani.” ⁶⁶ Yan yoyinban tip kinamon kin tip madep yoma kaga sopguron tilak kinda dima abidoni do yipgwit. Yipmanek obip amin da kilani tebaisi ani do yopba akgwit.

28

Yesu kimoron da pidagit

(Mk 16.1-10 ae Lk 24.1-10 ae Jn 20.1-18)

¹ Sabat bisap mudanejkan pakgwit da Sonda wisa dagokdo Maria Makdala kokupmon nani gat ae Maria kinda gat tip kinam kok do kigimal. ² Kinakwal unudon gin wudip madep agit. Anekwan Amin Tagi dakon anelo kinda Kwen Kokupmon da pin tip madep unun antobilban kinakwan kwenikon yikgit. ³ Anelo unun mal da yan tetetanejkan imalni unun gik sitnan yombem kwakwagisi agit. ⁴ Obip amin unun kan pasal nimmik man pagek kimakbi yombem awit.

⁵ Yan anekwa anelo da minat bamot yan yoyigit, “Jil dima pasoljil. Yesu tilak kindapmon anekbi nan wusik do abamal yan nandisat. ⁶ Yesu yagit da aripmon Pinkep da kili aban pidak. Idon dima egisak. Abin tamoni do konjil. ⁷ Jil tepmisi kin panjetni yan yoyinjal, ‘Unun Pinkep da kimoron nan kili aban pidak. Mibiltan daminej Galili miktimon kik, do unudon kin koni.’ Nak gen on dayik do pit.”

⁸ Yan yoyinban minat bamot unun pasalgimal, mani kisik kisik nandanej timtim yanek panjet kabini gen unun yoyik do kigimal. ⁹ Kinakwal Yesu gat domdom anek yan yoyigit, “Wisa dagokdo tagisi.” Yan yoyinban kandapni abidanej gawak ingumal. ¹⁰ Anekwal Yesu da sanbenek yan yoyigit, “Dima pasoljil. Jil kin notnoni kabi yoyinbal Galili kin unudon nandani.”

Obip amin dakon gen

¹¹ Minat bamot kinakwal obip amin diwari tip kinam dakon kila awit unun da kokup papmon kin mukwa sogok amin dakon amin madep kabi yo morap altawit unun dakon gen morap yoyin mudawit. ¹² Yoyinba mukwa sogok amin dakon mibiltok amin gat ae kila amin gat muwugek nian ano kilek tosak yan do gen panjosit awit. Anek obip amin do moner madepsi yominej ¹³ yan yoyiwit, “Ji yanji yoni, ‘Nin kalbi pak intanapno panjetni da abin bumjotni kabo ankisiben.’ ¹⁴ Gapman dakon mibiltok amin da unun dakon geni nandisak kan, nin da iyino buri manekwan jikon jigi kinda dima tosak.”

¹⁵ Yan yoyinba obip amin moner timigek geni guramikgwit. Gen unun Juda amin da yan an iren aba abisokyo kisi yan gin yon.

Yesu da panjet kabini Pinkep dakon pi ani do yoyigit

(Mk 16.14-18 ae Lk 24.36-49 ae Jn 20.19-23)

¹⁶ Panġdetni 11 kabi Galili miktimon kiġ, Yesu da kabap kinda uġudon wiġini do kili yoyiġit uġudon wiġiwit. ¹⁷ Wiġi Yesu kaġek gawak imġwit, mani diwari da but bamot awit. ¹⁸ Aġakwa Yesu da panġet kabnikon kiġek yaġ yoyiġit, “Piġkop da yo morap Kwen Kokupmon ae miktimon kila aberġ dakon pi nak do yaġ mudanġ namgut. ¹⁹ Uġun do ji miktimi miktimi kiġ miġat amin morapyo panpulugaġba nak dakon panġet kabino dagoni. Aġek Dat ae Monji ae Telagi Wup uġun da manon telagi pakbi soġ yomni. ²⁰ Nak da gen dayiġ doligiġ uġun kisisi guramitni do yoyiġdetni. Nandani, nak ji gat gildari gildari egapno miktim dakon bisap mudosak.”

Gen Bin Tagisi Mak da Mandagit

But piso gen

Mak unun Jerusalem kokup papmon egek tagagit, ae Yesu da gen yagit ae pi agit unun pindak nandanjo agit, mani Yesu dakon panjetni kinda dima. Don Pita gat kalonji agek Pinjkop dakon pi agimal. Ae don Pol Banabas gat agek pi awit.

On papiagwan gen wasok wasogi da yan yosok, “On unun Pinjkop dakon Monji, Yesu Kristo dakon Gen Bini Tagisi idon da wasosok.” Ae on papia da Yesu tapmimni tonj ae pi mibili mibili asak dakon yan dagok an ibi yan nolinban komanj. Tapmimni gat ae yan dagok an ibi dakon tilakni unun minjat aminyo yoyinj dekgit, ae konj yolggit, ae minjat aminyo dakon yokwini wiririk yomgut unudon komanj. Yesu da iyi do “Nak Amin Dakon Monji” yan yosok. Ae minjat aminyo morapmi yumanj nanj yop do anek naga dakon egip egipno parekdat yan yosok. (10.45)

Mak da Yesu da pi agit do morapmi yosok, mani Yesu da gen yagit unun do morapmi dima yosok. Mibiltok Jon Telagi Pakbi Sogok Amin da pi agit gat, ae Yesu da telagi pakbi sogit, ae Sunduk da Yesu anjekwalgit do Mak unun do yosok. Don Yesu da jiggi mibili mibili pawit amin do bupmi nandanj yominjek yoyinj dekgit unun nolisak. Mibiltok panjet kabi Yesu da pi agit unun dima nandaba pisagit, mani don yawori kanba pisagit.

Ae don minjat aminyo da Yesu dakon uwalni daganek jiggi morapmi imgwit. Ae Gen Bin Tagisi dakon mibi do Mak da Yesu da kimagek pidagit unun do yosok.

Yesu minjat aminyo Pinjkop da Amin Kila Asak unun yoyik do apgut

(Kilapmi 1.1-3.6)

Jon gen yagit

(Mt 3.1-12 ae Lk 3.1-9 ae 3.15-17 ae Jn 1.19-28)

¹ Yesu Kristo, Pinjkop dakon Monji, unun dakon Gen Bin Tagisi idon da wasosok. ² Kombi amin Aisaia da gen yan mandagit:

“Nandani, geno yan tenjentosak do amin kinda yabekgo unun da mibiltan gamjak.

Anjek kositgo anjnoman asak.

³ Miktim amin da aripmi dima egipmi timon amin kinda da yan tidanek yosok, ‘Amin Tagi dakon kosit andimdim ani, kositni pasinj arjmilip ani.’”

⁴ Gen unun da tilagon Telagi Pakbi Sogok Amin Jon da miktim amin da aripmi dima egipmi timon kinj altagit. Altanek but tobil anek telagi pakbi sonjakra Pinjkop da diwarini yopmanj yomjak do yoyigit. ⁵ Anjakwan Judia miktimon ae Jerusalem kokup papmon egipgwit amin Jonon kiwit. Yokwini yanjkwok anjakra Judan Pakbikon telagi pakbi sonj yomgut.

⁶ Jon da ilikba pigik panj egipgut unun bit madep kinda mani kamel unun dakon dangwani banj wasanji. Anjek bit gip kinda bobanj napmi do wamgut. Japni unun pilak pilak ae kabanj kok. ⁷ Gen yan yagit: “Amin kinda nak da manjikon apdisak. Unun dakon tapmim da nak dakon tapmim yapmandak. Nak oman monjini dakon pinjbinisi egisat, do kandap gwilni dakon nap pabinj

yigek tagi dima witalgen. ⁸ Nak pakbisi ban telagi pakbi son damisat, mani unun da Telagi Wup son damdisak.”

Jon da Yesu telagi pakbi son imgut

(Mt 3.13-17 ae Lk 3.21-22)

⁹ Unun bisapmon Yesu Nasaret kokup Galili Provins yipmanek apgut. Apban Jon da Jordan Pakbikon telagi pakbi son imgut. ¹⁰ Aban pakbikon da winjek winjek Yesu yan tagit: Kundu wital kinakwan Telagi Wup kinarim da miktimon pan unun da tilak iyikon pigit. ¹¹ Anjakwan Kwen Kokupgwan da gen kinda yan altagit: “Gak Monjino. Butdasi galak tan gamisat. Butno gak do tagisi asak.”

Sunduk da Yesu anjekwalgit

(Mt 4.1-11 ae Lk 4.1-13)

¹² Unudon gin Wup da Yesu yabekban miktim amin da aripmi dima egipmi timon kigit. ¹³ Kin unudon gildat 40 egakwan Sunduk da anjekwalgit. Bit kilapyo da bikbigon egakwan anelo da anpulugawit.

Yesu da pini wasanjek panjetni timikgit

(Mt 4.12-17 ae Lk 4.14-15)

¹⁴ Jon dam teban yutnon yipba yigakwan Yesu Galili Provinskon kigit. Kin Pinkep dakon Gen Bin Tagisi yan tentenanjek yan yagit, ¹⁵ “Pinkep da Amin Kila Akdisak unun dakon bisap kwan tosok. Unun do ji but tobil anek Gen Bin Tagisi unun do nandan gadani.”

¹⁶ Yesu da Galili Pakbi idap kidipmin kinjek Saimon gat padige Andru gat pindakgit. Unun amin bamot tap kilap simil simil yikni pakbi idapmon mabal pigakwan egipgumal. Pini unun tap kilap simil simil do pi agak amin bamot. ¹⁷ Unun amin bamot pindagek Yesu da yan yoyigit, “Abin nak nolgil, anjakwal amin timit timit dakon kosit doliko.” ¹⁸ Yanban unudon gin tap kilap simil simil yikni yopmanek Yesu yolgimal.

¹⁹ Yesu da timisok di kinjek Jems, Sebedi dakon monji gat padige Jon gat pindakgit. Unun bamot boron yigek tap kilap simil simil yikni bisawik panmilip anyo anjakwal pindakgit. ²⁰ Pindagek unudon gin yan yoban nandek datni Sebedi gat pi amini gat boron si yigakwa Yesu yolgimal.

Yesu da Kapaneam kokupmon pi agit

(Lk 4.31-37)

²¹ Yesu gat panjetni gat Kapaneam kokupmon kiwit. Kin altanjek Sabat bisapmon Yesu da Juda amin da muwut muwut yutnon wigek Pinkep gen yoyigit. ²² Gen teban yoyindet amin da tilagon dima yagit, amin mani ton da tilagon yagit, do amin da Pinkep gen yogokni do nandaba njwaknwarisi agit. ²³ Anjakwan unudon gin konni ton amin kinda da yan tidanjek yan yagit, ²⁴ “Yesu, Nasaret amin, gak niban anjim do nandisal? Nin panjupbal ak do abil? Nak nandan gamisat, gak Pinkep Dakon Telagi Amini.”

²⁵ Yan yanban Yesu da gen tebaisi yan iyigit, “Gak gen dima yanek amin on yipman det!” ²⁶ Yanban kon da amin unun ukwayigek madepsi yan tidanjek yipman degek win kigit. ²⁷ Win kinakwan amin da unun kanek wuripdagek notni yoyin yoyin anek yan yawit, “Mao, unun ni yo kinda da altosok? On amin gen njwaknwarisi yosok. Amin mani ton da tilagon yosok. Kon gen yoyinban geni guramikgan.” ²⁸ Yan yanakwa man bini da tepmisi iren tanek Galili Provins aripmisi agit.

Yesu da Pita dakon yopmi anɗmilip agit

(Mt 8.14-15 ae Lk 4.38-39)

²⁹ Juda amin da muwut muwut yutnon da piɗeƙ unɗon gin Jems gat Jon gat timikban, Saimon gat Andru gat unun da yutnon wigiwit. ³⁰ Unun yutnon Saimon yopmi giptimi kindapmi sonƙawan sot aɗeƙ pakgit. Unun dakon mibili ³¹ iyinba Yesu kiɗ kisitnikon abidanƙe ilikban pidagit. Yar aban sotni yipmanƙawan jap noni do oman agit.

Yesu da sot amin morapmi paɗmilip agit

(Mt 8.16-17 ae Lk 4.40-41)

³² Gildat piƙawan pilindo sot amin gat koɗni toɗ amin gat kisisi Yesukon paɗpaɗ apgwit. ³³ Aɗeƙ kokup amin kisi morap yut unun da yomakon muwukgwit. ³⁴ Muwugakwa Yesu da amin morapmisi sot mibili mibili awit unun paɗmilip agit. Aɗeƙ koɗni toɗ amin morapmi koɗni yol yomgut. Aɗeƙ koɗ unun nandan imgwit, do yaɗsop anɗyomgut.

Yesu Galili miƙtimon agipgut

(Lk 4.42-44)

³⁵ Wisa dima dagaɗaƙawan Yesu pilisikok pidaɗ yut yipmanƙe miƙtim amin da aripmi dima egipmi timon paɗki egeƙ bisit pi agit. ³⁶ Anƙawan Saimon gat notni kabi gat Yesu wisinƙe apgwit. ³⁷ Abin analon aɗeƙ iyiwit, “Amin morapmisi da gak wisan.”

³⁸ Yaɗba yar yoyigit, “Nak unun amin kabi dogin dima piƙim. Do nin kokup taɗ anan kwan unudon kiɗeƙ Piɗkop gen yoyiken. Nak pi unun ak do piƙim.”

³⁹ Yar yanƙe Galili Provinskon dukwan dukwan kisi ageƙ Juda amin dakon muwut muwut yut morapmon Piɗkop dakon gen yoyinƙe koɗ yol yomineƙ agipgut.

Yesu da amin kinda wuda tebani toɗ anɗmilip agit

(Mt 8.1-4 ae Lk 5.12-16)

⁴⁰ Amin wuda tebani toɗ kinda da unudon kiɗeƙ iɗwakbeɗ an imineƙ bisit tebai yar iyigit, “Piɗkop da dabilon kilek token do nandisal kan, tagi anɗmilip abi kilek token.”

⁴¹ Yanban Yesu da unun do bupmi nandanƙe kisitni amin unun da kwenon witinƙe yar iyigit, “Kilek toki do nandisal, do pasil gamni!” ⁴² Yar iyinban unudon gin wudani kibidanƙa giptimni kilek tagit.

⁴³ Kilek tanban unudon gin Yesu da amin unun yabegeƙ gen tebai yar iyigit, ⁴⁴ “Gak unun dakon mibili amin dima yoyiki. Aɗeƙ mukwa sogok aminon kiɗeƙ giptimgo yoliki. Aɗeƙ Moses da yagit unun da tilagon paret anaki amin da asi kilek tal yar gandani.” ⁴⁵ Yar yanban yum kanƙe kiɗ gen bin yar anireɗ agit. Unun do aɗeƙ Yesu kokup papmon noman kisak do nandaban tidok tagit. Kokup ilenji ilenjikon gin agakwan amin morap dukwan dukwan egipgwit Yesukon apgwit.

2

Yesu da amin kisiri kandapmiyo kimakbi kinda anɗmilip agit

(Mt 9.1-8 ae Lk 5.17-26)

¹ Yesu gildat di egi aeni Kapaneam kokupmon kiɗeƙ yutnikon wigakwan kokup amin da abapni dakon gen nandawit. ² Nandanƙe morapmisi da yutnon muwuk tugaɗeƙ diwari yomakon yik tugaɗa Piɗkop dakon gen yoyigit. ³ Yoyinƙawan amin kabi kinda apgwiron da amin ⁴ kabi da amin kisiri

kandapmiyo kimakbi kinda waman unjodon anjapgwit. ⁴ Anek yutnon awigi Yesu da buron yipdo anek aminon kwa tidanba yut kwenon awigiwit. Awigek Yesu da si yikgit da kwenon yut tuwilba kosit pisanakwan unjodon da amin unun wayigon pagakwan nap anyawot anakwa pigigit. ⁵ Yan anakwa Yesu da nandan gadatni kanek amin kisiri kandapmiyo kimakbi yan iyigit, “Monji, diwarigo yopman gamisat.”

⁶ Yan yanban gen teban yoyindet amin diwari unjodon yikgwit unun da buri da yan nandawit, ⁷ “Ma, amin on ni gen nan yosok? On Pinjok kulabisak on! Namin amin da diwari wiririt pi asak? Unun pi Pinjok dagin agagi!”

⁸ Yan nandanakwa Yesu unun burikon da pindah nandan yomin mudanek yoyigit, “Ji nido butjikon da nandak nandak unun nandan naman? ⁹ Jit da tagapmi, amin kisiri kandapmiyo kimakbi yan iyikdo, ‘Diwarigo wiririk gamisat’, bo unuden iyikdo, ‘Pidan yalin potgo timigek pilik bamok aki?’

¹⁰ Amin Dakon Monji unun miktimon diwari wiririt dakon pi asak do yan mudan ibi yan nandaba pisolak do on amin anmilip aben.” Yan yanek amin kisiri kandapmiyo kimakbi yan iyigit, ¹¹ “Nak gayisat, pidan yalin potgo timigek yutgokon ki.” ¹² Yanban unjodon gin amin morapmi da dabilon yalin potni timigek abigigit. Yan anakwan amin kawit unun da tamtam yanek Pinjok anjisinjek yawit, “Yo kalugisi altanban koman!”

Yesu da Liwai (Matyu) yan imgut

(Mt 9.9-13 ae Lk 5.27-32)

¹³ Yesu yan anek aeni pakbi idap ilenjikon pigigit. Pigakwan amin morapmi yol anan unjodon kwa Pinjok gen yoyigit. ¹⁴ Anek unjodon da kinjek Liwai, Alpius dakon monji, takis timit timit yutnikon yigakwan kagit. Kanek yan iyigit, “Abin nak nol.” Yanban Liwai pidanek Yesu yolgit.

¹⁵ Anakwan Yesu Liwai da yutnon kwan yigek jap nawit. Monej timit timit amin ae yokwi pakpak amin morapmi Yesu gat pandetni gat jap nawit. (Unuden amin morapmi da Yesu yolgwit.) ¹⁶ Unjodon Parisi amin diwari yikgwit unun gen teban yoyindet amin. Unun da Yesu monej timit timit amin gat ae yokwi pakpak amin gat kisi yigek jap nanba kanek pandetni yan yoyiwit, “Ma, unun nido takis timit timit amin gat ae yokwi pakpak amin gat kisi yigek jap non? Unun tagi dima.”

¹⁷ Yanba Yesu da nandanek yoyigit, “Amin sotni mini unun wuda wamagon dima kwan. Amin sotni ton unun dagin wuda wamagon kwan. Nak amin kilegi yan ilit do dima opgum, yokwi pakpak yan ilit do opgum.”

Jap kelkel dakon gen

(Mt 9.14-17 ae Lk 5.33-39)

¹⁸ Jon dakon pandetni gat ae Parisi amin gat unun bisapmon Pinjok do nandanek jap kelek egipgwit. Anakwa amin diwari unun Yesukon kinjek yan iyiwit: “Jon dakon pandetni gat ae Parisi amin dakon pandetni gat unun Pinjok do nandanek jap kelek egakwa gak dakon pandetgoni nido jap nanek ekwan?”

¹⁹ Iyinja Yesu da yoyigit, “Monjisok minjat pak do an unun bisapmon notni gat jap kelek tagi egipni? Dima. Monjisok egakwan jap kelek aripmi dima egipmi. ²⁰ Mani don monji unun abidan anan kinakwa notni unun bisapmon jap kelek ekwan.”

²¹ “Nin ilikba pigik garanj pudanjkwikon imal diwat kalugi pakbikon dima suganji kinda nan bupnom kan, pakbikon sugono imal diwat unun da garanj ilikban pudan ki madepsi akdisak. ²² Ae amin kinda da wain kalugi tibiri meme gip ban wasanji tibiri kalipmikolon kolesak kan unun tagi dima. Yan asak kan, wain da pukwa paptan meme gip kirinjagakwa wain man

mudokdan. Amin da wain kalugi meme gip kalugikon kolenba wain gat meme gip gat kisi tagi tomal.”

Sabat bisap dakon gen

(Mt 12.1-8 ae Lk 6.1-5)

²³ Sabat kindakon Yesu gat panjetni gat unjun wit pi kaga kindakon kiwit. Kinjek panjetni da wit bami diwari jimik dagawit. ²⁴ Anakwa Parisi amin da Yesu yan iyiwit, “Pindat, amin Sabat bisapmon nido gen teban yapmanjek pi an?”

²⁵ Yanba Yesu da yoyigit, “Dewit ae amin kabini jap do anek yo awit unjun ji manjin nandanjo awit bo dima? ²⁶ Unjun Abiata da mukwa sogok amin dakon mibiltok amin egipgut bisapmon yan awit. Pinjok da yutnon wigek bret Pinjok do parekbi unjun timik nanjek amin kabini kisi do yoban nawit. Bret unjun amin isali da dima nok nogi, mukwa sogok amin dagin tagi nawit.”

²⁷ Yan yanek yagit, “Sabat bisap unjun do nandaba yo madep anakwan amin kirinjik yoman unjun da tagi dima asak. Sabat bisap unjun amin panpulugok do anek yipbi. ²⁸ Yanjo, Amin Dakon Monji unjun Sabat Bisap unjun dakon Amin Tagini egisak.”

3

Yesu da Sabat bisapmon amin kindan anmilip agit

(Mt 12.9-14 ae Lk 6.6-11)

¹ Yesu aeni bisap kindan gat Juda amin da muwut muwut yutnon wigek amin kindan kisiri girenjikbi kindan yikban kagit. ² Unjun da Sabat bisapmon amin panmilip aban kanek gen pikon yipner yanjo da amin diwari Yesu tebai kanek yikgwit. ³ Anakwa Yesu da amin kisiri girenjikbi yan iyigit, “Amin da inamon pidan at.”

⁴ Pidan agakwan minat aminyo yan yoyigit, “Sabat bisap dakon gen teban da yokwi anenjo do yosok? Bo tagi anenjo do yosok? Amin panmilip anenjo do yosok, bo dapba kimotni do yosok?” Yanban gen tamoni dima iyiwit.

⁵ Yan anakwa but tebani do butjap nandagit. Anek butni yokwi tanban kobok tobil tobil anek pindagek amin kisiri girenjikbi yan iyigit, “Kisitgo anjinjin a.” Yanban amin unjun kisiri anjinjin aban kilek tagit. ⁶ Anakwan unjodon gin Parisi amin kinjek Erot dakon amin kabi unjun gat muwugek “Nianjo anek anjatner?” yanjo gen panjosit awit.

Yesu da tapminni yoliban kokup isalni da dima nandan gadan imgwit

(Kilapmi 3.7-6.6)

Minjat amin kabi madep da Yesu yolgwit

(Lk 6.17-19)

⁷ Yan anakwa Yesu da panjetni timikban pakbi idapmon kiwit. Kinjakwa Galili amin morapmisi da yolgwit. Ae unjun gin dima, Judia miktimon da, ⁸ ae Jerusalem kokup papmon da, ae Idumea miktimon da, ae Jordan Pakbi usugap tet amin, ae Tair ae Saidon kokup tetgin do amin morapmi da Yesu dakon wasok agakni dakon gen bin nandanjek apgwit. ⁹ Amin madepsi apgwit do Yesu da panjetni yan yoyigit, “Amin morapmisi do gitni gitni aban kanjo bot kindan anjoman aban nak unjodon milkan wigiken.”

¹⁰ Yesu da sot wudani tonj morapmi panmilip agit, unun do anjek sot wudani tonj amin Yesu igayik do anjek ukwayit ukwayit anjek Yesu da buron kiwit. ¹¹ Kijakwa konj unun Yesu kanjek miktimon gawagek madepsi yanj tidanjek yawit, “Gak Pinjkop dakon Monji.” ¹² Mani Yesu da mibilni dima yanj tentenoni do yansop tebaisi anyomgut.

Yesu da panjetni 12 timikgit
(Mt 10.1-4 ae Lk 6.12-16)

¹³ Kili Yesu pakbi idap yipmanjek ilen kindakon wigigit. Wigek yabekbini dagoni do nandagit amin yoyinban iyikon abinj muwukgwit. ¹⁴⁻¹⁵ Amin 12 unun gat egipni do yabekbi kabini timikgit. Anjek yanj yoyigit, “Ji yabekgo kinj Pinjkop gen amin yoyini, ae konj yolni do yanj mudanj dabo konj yolni.”

¹⁶ Yabekbini 12 unun dakon mani yanj: Saimon (mani kalugi Pita yanj iyigit),

¹⁷ ae Jems, Sebedi dakon monji,
ae Jems dakon padige Jon (unun bamot mani Boanages yanj yoyigit, unun dakon mibili Kiririnj Amin),

¹⁸ ae Andru,
Pilip,
Batolomiu,
Matyu,
Tomas,
Jems Alpius dakon monji,
Tadius,
Saimon Selot,

¹⁹ ae Judas Iskariot (unun egi don Yesu uwalni da kisiron yipgut).

Yesu Sunduk gat pi amal yanj yawit
(Mt 12.24-32 ae Lk 11.14-23 ae 12.10)

²⁰ Anjek Yesu yutnon wigakwan amin kabi madepsi aeni unudon muwukgwit. Muwugakwa Yesu gat panjetni gat jap noni dakon bikbik dima pisanj yomgut. ²¹ Anjek dabini unun bini nandanjek “Buri upbal tak” yanj yanjek yutnikon iyinj ananj kik do apgwit. ²² Anjakwa gen teban yoyinjet amin Jerusalem kokup papmon da apgwit unun da Yesu do yanj yawit, “Konj dakon amin tagini Belsebul unun da burigwan egakwan unun dakon tapmimon da konj yoldak.”

²³ Yanjba Yesu da panjmuwugek tilak gen kinda yanj yoyigit: “Sunduk da Sunduk notni aripmi dima yolyoli. ²⁴ Miktin kinda dakon amin da pudanj kabi bamori anjek emat wamjil kanj, unun miktin tebai dima tokdisak. ²⁵ Ae amin yuri kinda dakon amin da pudanj ki kabi bamot anjek emat wamjil kanj, unun amin yut tebai dima egipdanj. ²⁶ Unudenj gin Sunduk da pudanj ki kabi bamot anjek iyi emat wamjil kanj, amin kabini tebai dima egipdanj. Yanj ani kanj pasil mudokdanj.

²⁷ “Bo namin dasi amin tebai kinda yigakwan yutnikon wigi yo kabini gwayenj timitjak? Unun aripmi dima. Mibiltok tebai kendagek kisit kandapmiyo wamanjek yo kabini tagi gwayeni.

²⁸ “Nak asisi dayisat, Pinjkop da yokwi mibili mibili gat ae Pinjkop abinj yip do manji gen yogok gat dakon diwari tagi wiriritjak. ²⁹ Mani amin kinda da Telagi Wup abinj yip do manji gen kinda yosak kanj, Pinjkop da diwarini dima wiriritjak. Unun dimasisi, unun diwarini mudok mudogi mini tanj wigikdisak.”

³⁰ Amin da Yesu burikon koŋ kinda egisak yaŋ yawit unjun do anjek gen unjun yagit.

Yesu dakon menji padik padikyo

(Mt 12.46-50 ae Lk 8.19-21)

³¹ Gen yaŋ yoyinakan menji padik padikni da abin yomakon agek Yesu yomakon pisak do gen yipba wigigit. ³² Wikwan amin Yesu gat yikgwit unjun da yaŋ iyiwit, “Menjo padik padikgo yomakon da gak do yonj.”

³³ Yaŋba yaŋ yoyigit, “Menjo padik padikno unjun namin?” ³⁴ Yaŋ yaŋek amin anjwasinjek yikgwit kabikon dabil sinjanek yagit, “Nak dakon menjo ae padik padikno oni. ³⁵ Pinƙop dakon gen guramikgan amin unjun nak dakon menjo ae padik padikno ae samino kabi.”

4

Jap yet tinƙinok dakon tilak gen

(Mt 13.1-9 ae Lk 8.4-8)

¹ Bisap kindakon pakbi idap ilenikon minat aminyo aeni yoyin dekgit. Amin madepsi da abin unjon muwugakwa Yesu boron wigigit. Boron yigakwan amin morap ilenikon yikgwit.

² Yigakwa Yesu da tilak gen morapmi yoyinjek kinda yaŋ yagit, ³ “Nandani! Amin kinda da jap yet tinƙinok do pigaga kigit. ⁴ Jap yet tinƙinakanwan diwari da kosiron manba minam da abin nawit. ⁵⁻⁶ Yeri diwari da miktin tipmi tonj timon mawit. Unjun kwenjok tawit, do tepmi kwawit, mani tip kwenon miktin morapmi dima, do geli tagi dima yopba kiwit. Do gildat da win pindakban alek tawit. ⁷ Ae jap yet diwari da jon keli tonj timgan mawit. Unjun jon keli tonj gat kisi kwanek wutinba kimak mudawit. ⁸ Ae jap yet diwari miktin nelagi tonj unjon man kwawit. Diwari bami 100, ae diwari bami 60, ae diwari bami 30 tawit.” ⁹ Gen unjun yaŋek aeni sanbenek yaŋ yagit, “Gen on nandak do galak tonj amin ji pakyanji nandanek mibili nandan pisoni.”

Tilak gen yogok dakon mibili yoyigit

(Mt 13.10-17 ae Lk 8.9-10)

¹⁰ Amin kabi madep kinakwa iyi dakon panƙetni 12 kabi gat ae amin diwari gat da tilak gen dakon mibili nandak do iyiwit. ¹¹ Iyinba yagit, “Pinƙop dakon Amin Kila Agakni dakon gen pasili unjun dakon mibili ji ban dayin tenjenosot. Mani Pinƙop dima nandan iminjek wanga ekwan amin tilak gen gin nandan.

¹² Unjun dabil da yo asat unjun pindakgan mani mibili dima nandan, ae geno nandan, mani mibili dima nandan pisonj.

Do Pinƙop da diwarini wiririk yomjak do but tobil ak do dima nandan.’”

Jap yet tinƙinok dakon mibili yoyigit

(Mt 13.18-23 ae Lk 8.11-15)

¹³ Yaŋ yaŋek yagit, “Tilak gen yat dakon mibili dima nandan kan, tilak gen diwari yoko nian anjek nandan pisoni? ¹⁴ Amin jap yet tinƙinok unjun Pinƙop gen tinƙinok. ¹⁵ Amin Pinƙop gen nandanek butni dima pison unjun jap yet kosiron mawit unjon. Sunduk da abin gen tagi butnikon tonj unjun gwayen panƙisak. ¹⁶ Amin diwari miktin tipmi tonj tim yombem, unjun amin Pinƙop gen nandanek but galagon da abidonj. ¹⁷ Mani butnikon geli tagi dima yipban kigit do bisap pisipmisok akgan. Jigi mibili mibili ae Pinƙop dakon gen dakon uwal apni bisapmon nandan gadatni yopba witdal kikanj. ¹⁸ Ae amin diwari

miktim nap keli ton tim yombem. Unun Pinjkop gen nandan, ¹⁹ mani nandak nandakni miktim dakon yo morap do nandan, ae monen panmuwut dakon galaktok da Pinjkop gen witinba bami dima tosok. ²⁰ Ae amin diwari miktim nelagi ton tim yombem, unun amin Pinjkop gen nandane abidonj. Unun amin bami 100, ae kinda bami 60, ae kinda bami 30, yanj tanj tanj anj.”

Telagi egip egip dakon gen

(Lk 8.16-18)

²¹ Gen kinda sanjenek yanj yoyigit, “Namin da lam kolejek kwoba nanj gap asak, bo pigat kagagwan yipjak? Dimasi, tamonikon yipno tenjenosok. ²² Yo pasili tonj ae yo witinbi da tonj unun kisi tenjenikon tokdanj. ²³ Gen on nandak do galak tonj amin ji pakyanji nandane mibili nandanj pisoni.”

²⁴ Yanj yanek yagit, “Ji gen unun nandan unun pakyanji nandani. Ji Pinjkop dakon gen nandane guramitni kanj, Pinjkop da sanjenek damdisak. Mani geni dima nandani kanj, sanjenek dima damdisak. ²⁵ Nak dakon gen nandane burikon yipmandak unun amin Pinjkop da sanjenek nandak nandak imdisak. Mani geno nandane burikon dima yipmandak unun amin geno diwari nandagit unun pasil imdanj.”

Jap yet kwonj unun dakon tilak gen

²⁶ Yesu da sanjenek yanj yagit, “Pinjkop da Amin Kila Asak unun dakon mibili nandani do tilak gen kinda gat dayiko nandani. Amin kinda jap yet pigaga tinjenosok. ²⁷ Kalbi dipmin pokdok ae gildat kalba wanga wanga agakwan jap yet kwonj. Mani nianji anek kwonj unun dakon mibili dima nandisak. ²⁸ Miktim da iyi upmagakwan gigi winj tami yopmanjek bami tonj. ²⁹ Bami tanjakwa pi ami da bami pasak.”

Mastat yet dakon tilak gen

(Mt 13.31-32 ae Lk 13.18-19)

³⁰ Yesu da sanjenek yanj yagit, “Pinjkop da Amin Kila Asak unun dakon mibili yo nikon tilak ako nandani? ³¹ Unun mastat yet yombem. Mastat dakon yeri unun jap yet kisi morap dakon pinji, moninjisosok. ³² Mani miktimon kwaotno madepsi kwosok. Jap diwari dakon tagok tagokni unun yapmanj mudosok. Kiliinj madep yopban kinakwa minam morapmi da panabinj unun da yongamwan yikganj.”

Yesu tilak genon da gin gen yagit

(Mt 13.34-35)

³³ Yesu da nandak nandakni da aripmon Pinjkop dakon gen yoyinjek tilak gen unuden morapmi yoyigit. ³⁴ Amin madep kabikon Pinjkop gen tilak genon dagin yoyigit. Mani panjetni gat egek tilak gen dakon mibili yoyinj tenjenagit.

Yesu da yanban mirim madep yawokgit

(Mt 8.23-27 ae Lk 8.22-25)

³⁵ Unun gildat da pilin pilindo Yesu boron yigek panjetni yanj yoyigit, “Pakbi idap teri kinda do kino.” ³⁶ Yanj yanban panjetni amin kabi madep yopmanj egek boron wikwa panjetni gat kisi kiwit. Ae bot diwari gat kisi kiwit. ³⁷ Kinakwa mirim madep anek pakbi tamaligakwan boron pigiwit. Pigi tujanban bot pakbigwan pigik do agit. ³⁸ Anjakwan Yesu bot bunjikon busunj kidinj kindakon witinjek dipmin pagakwan panjetni da anyolek iyiwit, “Yoyinjet, nin pakbi nanj kimotnenj do nandabi yo isali asak?”

³⁹ Yan iyinba Yesu da pidaŋ agek mirim gat ae pakbi gat tebai yoyinɛk yagit, “Yawokgil!” Yanban mirim yawogakwan pakbi wayinɛ dimasi agit.

⁴⁰ Aneƙ paŋɗetni yan yoyigit, “Ji nido pasolgoŋ? Sigin dima nandanɛ gadaŋ namaŋ, ma?”

⁴¹ Yanban paŋɗetni si pasalek iyi gin yawit, “On nianɛn amin kindi da mirim ae pakbiyo yoyinɛban geni guramikgamal?”

5

Yesu da koŋ morapmi yolgit

(Mt 8.28-34 ae Lk 8.26-39)

¹ Yesu gat paŋɗetni gat pakbi idap teri kindi Gerasa amin da miƙtimon kiwit. ² Boron da pinakwan, amin kindi koŋni toŋ unun da amin kimakba paŋki tip kinamgwan yopmanɛan miƙtimon da abinɛn altaŋ imgut. ³ Amin unun amin da kisitni ae kandapmiyo nap teban nanɛ wamwami dakon arip dima agit. ⁴ Amin da bisapmi bisapmi kisit kandapyoni wamgwit, mani unun amin tebai do nap teban si paŋɗagagit. Amin da aripmi dima abidogi. ⁵ Unun pilin kaga ae gildat kalba amin kimakba yopmanɛan miƙtimon ae kabapmon egek madepsi yan tidaneƙ giptimi tipban mandagit.

⁶ Yesu dubagikon akban kanek timentim yanek Yesu da buron kinɛ gawak imgut. ⁷ Aneƙ yan tidaneƙ yan iyigit, “Yesu, Pinƙop Wikwisi dakon Monji, gak nianɛsi anɛnam do abisal? Pinƙop da manon tepmi pi dima nabi do yan teban ta.”

⁸ Unun da yan yagit, nido Yesu da yan iyigit, “Koŋ gak on amin yipmanɛ degek winɛ ki!”

⁹ Yanban Yesu da antobilek iyigit, “Mango namin?”

Yan iyinɛban yagit, “Nak mano Amin Kabi Madep. Nin morapmi da ekwanɛ.” ¹⁰ Yan yanek bisit tebai sanbek sanbek iyiwit, “Nin nolbi on miƙtim tim dima yipmanɛ detnenɛ.”

¹¹ Miƙtim unun da ilenon bit kabi madep jap nanek egipgwit. ¹² Koŋ unun Yesu da nandanɛ yoban bit da butgwan pigini do bisit tebai iyiwit. ¹³ Yanba Yesu da nandanɛ yoban koŋ da aminon da winɛk bit da butgwan pigiwit. Pigakwa bit unun pasal abiginɛk pakbi idap tagit ununɛngwan pigeƙ kimakgwit. Bit kalonɛsok dima, 2 tausen da kimakgwit.

¹⁴ Kimagakwa bit dakon kila amin da kokup kapmat tagit ae miƙtim diwarikon kinɛ yo unun noman tawit dakon gen bin yoyiwit. Yoyinɛba amin da yo noman tagit unun kok do anek abinɛn mudawit. ¹⁵ Yesukon abinɛk amin koŋni morapmi gat egipgut unun buri pisagit ae ilikba pigikni toŋ da yikban kawit. Yan yikban kanɛ pasalgwit. ¹⁶ Yo dabil da kanɛ nandanɛyo awit amin unun da koŋ gat egipgut amin gat ae bit kabi dakon gen bin gat kisi amin yoyinɛ mudawit. ¹⁷ Gen unun nandanɛ mudaneƙ Yesu miƙtim unun yipmanɛ kisak do tebai iyiwit.

¹⁸ Iyinɛba nandanek Yesu unun boron wigakwan amin koŋ gat egipgut unun da Yesu yol do bisit tebai iyigit. ¹⁹ Tebaisi iyinɛban kirinɛk iminɛk yan iyigit, “Gak yutgokon kinɛ Amin Tagi da gak do bupmi nandanek wasok madep ak unun dakon gen bin yawi diwat kabigo yoyinɛ mudoki.” ²⁰ Yanban amin unun kinɛ Yesu da yo agit unun dakon gen bin Dekapolis miƙtim ununɛn amin yoyinɛban nandaba nwanɛnɛwarisi agit.

Yesu da miŋatɛk kindi aban pidagit

(Mt 9.18-26 ae Lk 8.40-56)

²¹ Yesu unun boron wigek pakbi idap teri kinda do wigakwan amin morapmisi abin muwukgwit. ²² Muwugakwa Juda amin dakon muwut muwut yut dakon kila amin kinda mani Jairus, unun da abin Yesu kanek burikon kinjek gawak imgut. ²³ Anek si anpulgusak do madepsi yan iyigit, "Gwano kimotdisak, do abinjak kisitgo da witjinbi kilek tanek egipjak." ²⁴ Iyinjban nandanek Yesu gat kigimal.

Kinjakwal amin morapmi da yolek gadat gadat tebaisi awit. ²⁵ Anakwa binapnikon minjat kinda akgit, unun daganj mok anek yawini manjakwa egakwan bilak 12 agit. ²⁶ Anakwan wuda wamak morapmi da anpulgok do pi antidok anakwa tepmi madepsi nandanek egipgut. Wuda wamak yumanj nok do anek monejni kisi yominj mudagit. Aban sotni dima tagap tagit, si madep tagit. ²⁷ Aban minjat unun da Yesu dakon bin nandanek, minjat amin diwari unun da bikbigon egek manjikon kinjek ilikba pigiknikon igayigit. ²⁸ Igayinjak yan nandagit, "Ilikba pigiknikon igayikenj kanj, kilek tokenj." ²⁹ Yan nandanek igayinban unudon gin yawini jiptanban giptimi kilek tanban nandagit.

³⁰ Aban Yesu unun tapminni abikwa nandanek tobilek yan yagit, "Ilikba pigikno namin da igayisak?"

³¹ Yanban panjetni da yan iyiwit, "Amin da gadat gadat tebaisi anakwa namin da igayin namisak yan nido yosol?"

³² Mani Yesu unun amin igayin imgut unun kok do sigin wisigit. ³³ Minjat unun giptimikon wasok noman tagit unun nandanek buri suganban nimnimigek Yesu da buron gawak iminjak mibilni yan tentenagit. ³⁴ Mibilni yan tentenban Yesu da yan iyigit, "Gwano, nandan gadatgo da gak anjek ak. Unun do butgo yawori tanjakwan kiki. Sotgo kili pasilak."

³⁵ Yesu gen yan iyinjakwan, muwut muwut yutni dakon kila amin Jairus da yutnon da amin diwari da abin Jairus yan iyiwit, "Gwago kili kunjwak, unun do nido yoyindet isal dogin jigi imisal?"

³⁶ Yanba Yesu da gen unun nandagit, "Dima pasolgi. Isal nandan gadat aki."

³⁷ Yan yanek minjat aminyo diwari yopmanek, Pita, Jems ae padige Jon unun bangin timikban kiwit. ³⁸ Kin kila amin da yomakon altanek amin da upbalap madep ae gen kunamyo anakwa pindak nandanjo agit. ³⁹ Anek yutnon wigek amin yan yoyigit, "Ji nido kunam kugiyo madepsi an? Minjatjok unun dima kunjwak, unun isal dipmin pokdok." ⁴⁰ Yesu da yan yanban nandanek jikgo yanjan imgwit.

Yan aba yoyinban yomakon pigi mudanakwa, minjatjok dakon menj datniyo ae panjetni timikban minjatjok pakgiron wigiwit. ⁴¹ Wigi minjatjok kisirikon abidanek iyigit, "Talita kum!" (Unun dakon mibili, "Minjatjok pidoki do gayisat!") ⁴² Yanban unudon gin minjatjok pidanek kin ap aban kanek yan kimakgwit. (Minjatjok bilakni 12 kabi.) ⁴³ Anakwa Yesu da amin dima yoyini do yanjop tebaisi anjomgut. Anek minjatjok jap iminba nosak do yoyigit.

6

Nasaret amin da Yesu do kuraktanj imgwit

(Mt 13.53-58 ae Lk 4.16-30)

¹ Anakwa Yesu unun kokup yipmanek, kokupnikon kinjakwan panjetni yolgwit. ² Panji egek Sabat bisapmon Juda amin da muwut muwut yutnon wigi Pinjok gen yoyigit. Anakwan amin morapmi Pinjok dakon gen nandanek

yikgwit amin unun tamtam yanek yan yawit, “Yo unun dukon timikgit? Nandan kokwin tagisi gat ae wasok tapmimi tonj agak unun naminon timikgit? ³ Unun kisit kilda kinda, Maria dakon monji. Padik padikni unun Jems, Josep, Judas ae Saimon. Ae samini binapninon ekwan.” Yan yanek injan iminek nandaba pinban imgwit.

⁴ Yan nandaneke egakwa Yesu da yan yoyigit, “Kombi amin kinda man bini miktim diwarikon tonj, mani iyi da kokupmon yawi diwatni gat ae yutnikon amin gat da mani dima anenokgon.” ⁵ Unudon wasok tapmimi tonj ak do antidok agit. Unun yum amin sotni tonj kalonisos di ban kisitni kwenikon witjinek panmilip agit. ⁶ Anek nandan gadatni mini do, unun do nandaban njakjwarisi agit. Yan nandaneke kokup tan anan kiwit unudon kin Pinjkop dakon gen yoyij dekgit.

Yesu tapmimni yoliban panjet kabini da dima kanjba pisagit

(Kilapmi 6.7-8.21)

Panjetni 12 kabi yabekgit

(Mt 10.5-15 ae Lk 9.1-6)

⁷ Yesu panjetni 12 kabi yan yoban opba, bamot bamot Pinjkop dakon gen yoni do yabekgit. Yabegek kon yolni do yan mudan yominek yan yoyigit, ⁸ “Ji yo diwari di dima panek kini, win kirin banjin pabidaneke kini. Jap bo yik bo monenyo dima panek kini. ⁹ Kandap gwil panek agipni, anek paba pigik kaloni gin ilikba pigisak. ¹⁰ Kokup kindakon kin yut kindakon gin yigek pin kini. ¹¹ Kokup kindakon kin altanba not dima andamineke genji dima nandaneke manji damni kan, kandapjikon kimbaban tonj unun kokup yip do anek tidanba kini. Yan anjakwa unun kokup amin da ‘Geni dima nandaman, unun do an’ yan nandani.”

¹² Yan yanban panjetni da kinjek amin but tobil ani do yoyiwit. ¹³ Yan yoyinek kon morapmi yol yominek sot amin morapmi bit nelak son yoba kilek tawit.

Erot da yanban Jon anjakgwit

(Mt 14.1-12 ae Lk 3.19-20 ae 9.7-9)

¹⁴ Yesu dakon man bin iren tanban kila amin madep Erot unun kisi da nandagit. Amin diwari da Yesu do yan yawit, “Jon Telagi Pakbi Sogok Amin unun kimoron da pidagit, anek wasok tapmimi tonj agak dakon tapmim tan imisak” yan yawit. ¹⁵ Yan yanakwa amin diwari da yawit, “Unun Elaija.” Ae diwari da yawit, “Unun kombi amin kinda, kombi amin kalip egipgwit unuden amin kinda.”

¹⁶ Mani Erot unun nandaneke yagit, “Kalip nak da Jon dakon tegi mandan dagagim, unun amin dasi kimoron da pidagit.” ¹⁷⁻¹⁸ Kalip Erot da padige Pilip dakon minjatni Erodias tuwil pagit. Aban Jon da Erot yan iyigit, “Gak gen teban yapmanek padigigo dakon minjatni tuwil pal. Unun tagi dima.” Gen unun nandaneke Erot da obip amini yabekban kin Jon abidaneke nap teban nan waman dam tebanon yipgwit.

¹⁹ Jon da gen yan yanban Erodias da Jon do nandaban yokwi tanban anakba kimotjak do si nandagit. Mani aripmi dima, ²⁰ nido Erot da Jon do pasalek yan nandagit, “Jon unun amin kilegi ae telagisi.” Yan nandaneke si anjuktngit. Erot da Jon dakon gen nandaneke but morap agit, mani geni nandak do galak tagit.

²¹ Bunon Erodias da Jon anakba kimotjak unun dakon kosit kagit. Altok altok bisapnikon Erot da jap noknok ak do amin madep panmuwukgit. Gapman dakon pi amin madep ae emat amin dakon mibiltok amini ae Galili miktim dakon kila amin kisi panmuwukgit. ²² Jap nan yigakwa Erodias dakon gwi da panabin inamnikon kap agit. Aban Erot ae amin jap nawit unun kisi da kan galak tawit. Kan galak tan Erot da minat gimon yan iyigit, “Ni yo do galak tosol unun nayinbi tagi gaben.” ²³ Yan yanek yan teban tok gen kinda yan yagit, “Yo nido nayiki, tagi gaben. Miktimno teri kinda pidan gak do tagi gaben.”

²⁴ Yanban minat gimon unun da wanğa kin meni yan iyigit, “Ni yo nan namjak do iyiken?”

Yanban iyigit, “Kin Jon Telagi Pakbi Sogok Amin unun dakon busunji unun do iyiki.”

²⁵ Meni yan yanban minat gimon unun tepmi wigek Erot yan iyigit, “Jon Telagi Pakbi Sogok Amin dakon busunji abisok gin idapmon yipman nabi.”

²⁶ Gen yan yanban Erot buri wagil yokwi tagit. Mani amin jap nawit unun da inamon yan teban tok gen yagit unun kirinjit do mayak tanek gen yagit unun dima kirinjikgit. ²⁷ Unudon gin emat amin kinda Jon dakon busunji anopjak do yabekgit. Yabekban unun da kin dam teban yutnon wigi Jon dakon tegi mandan dagagit. ²⁸ Mandan dagan idapmon yipman anabin minatjok unun do iban anki meni do imgut. ²⁹ Anakwan Jon dakon panjetni gen bini nandanek kin bumjotni abidan anki tip kinamon yipgwit.

Yesu da amin 5 tausen do jap yomgut

(Mt 14.13-21 ae Lk 9.10-17 ae Jn 6.1-13)

³⁰ Don yabekbi kabi da abin Yesu angwasinek yo awit ae Pinkop gen yawit unun dakon geni iyiwit. ³¹ Iyinj mudanba amin morapmisi kin abin abin anakwa Yesu gat yabekbi kabini gat jap noknok dakon bikbik dima pisanj yomgut. Aban Yesu da yabekbi kabini yan yoyigit, “Opba miktim amin dima ekwan timon kino. Unudon egek tapmin pani.”

³² Yan yanek boron wigek miktim amin da dima ekwan timon kiwit.

³³ Mani amin morapmi da unudon kwan yan pindak nandanjo awit. Yan nandanek kokup morapni yopman yopman anek amin morapmi miktim kosit timtim yanek unun da kalip kin altawit. ³⁴ Kin altanakwa Yesu boron da ilenikon obinek amin morapmisi pindagek sipsip kila amini mini yombem da egipgwit, do bupmisi nandan yomgut. Yan nandanek unudon gin wasanek Pinkop gen morapmi yoyigit. ³⁵ Pinkop dakon gen yoyinakwan pilin pilindo panjetni da abin Yesu yan iyiwit, “Miktim amin dima ekwanon ekwaman, ae gildat kili pigikdisak, ³⁶ do yoyinbi amin kabi madep kokup monin monin ae kokup teri dingwan kinjek jap yuman noni.”

³⁷ Iyinja yagit, “Disi jap yoba noni.”

Yanban panjetni da yan iyiwit, “Amin morapmisi ekwan, do monen 200 danari ban jap yumnen kan aripmi asak. Yan anen do yosol, ma?”

³⁸ Yanba yoyigit, “Disikon bret nian da ton. Kin pindakgit.”

Kin pindak abin yan iyiwit, “Bret kisit kinda, ae tap kilap bamori yan gin tan niman.”

³⁹ Yan yanba Yesu da yoyinban panjetni da amin kisisi kosiri kosiri jon timon yitni do yoyiwit. ⁴⁰ Kosiri kinda 50 ae kosiri kinda 100 yan yik anan kiwit.

⁴¹ Yik mudanba bret kisit kinda ae tap kilap bamot unun gat timigek Kwen Kokup sintahek gisamikgit. Gisamigek bret jokgal panjetni do yoban unun da amin do kokwinik yomgwit. Ae tap kilap yan gin kokwinik panjetni do yoban

unjun da amin do yomgwit. ⁴² Yoba timigek amin kisisi jap aripmisi nawit. ⁴³ Nanjba aripmi anakwan bret diwat ae tap kilap diwat tawit unjun panjetni da yik madepsi 12 kabi similba tugawit. ⁴⁴ Amin jap nawit unjun 5 tausen yan da nawit.

Yesu da pakbi kwenon baman baman kigit

(Mt 14.22-33 ae Jn 6.16-21)

⁴⁵ Unjudon gin Yesu da panjetni yoyinban boron wigek Betsaida kokupmon mibil tar kinakwa Yesu da amin kabi madep unjun yoyinban wasen kiwit.

⁴⁶ Yoyinban kinakwa iyi bisit pi ak do kabapmon wigigit.

⁴⁷ Pilin pilindo bot pakbi idap binapmon tarjakwan Yesu iyi gin tap kidipminon egipgut. ⁴⁸ Egakwan mirim madep anakwan panjetni pakbi wayit do antidok anakwa pindakgit. Yan pindagek wisa wisa do pakbi idapmon baman baman kinek kin panjetni yap do agit. ⁴⁹ Pakbi idap kwenon kinakwan kanek panjetni kisi da yan nandawit, "Kon kinda da abisak!" ⁵⁰ Yan nandane madepsi pasalek yan tidawit.

Mani unjudon gin Yesu da yan yoyigit, "Ji teban tane atni. Nak naga obisat. Dima pasolni." ⁵¹ Yan yanek boron wigakwan mirim yawokgit. Yawogakwan panjetni da tamtamsi yawit. ⁵² Nido Yesu da minat aminyo do bret kokwinik yomgut unjun dakon mibili dima nandawit. But nandak nandakni dima pisanakwan egipgwit.

⁵³ Pakbi idap teri kinda Genesaret miktimon wigek bot ilenikon anteban awit. ⁵⁴ Anteban anek bot yipmanek pigakwa unjudon gin minat aminyo da Yesu kan nandanyo awit. ⁵⁵ Yan kan nandanyo anek timtim yanek kokupmi kokupmi kin yoyinba sotni ton amin wayik wamanek Yesu dukwan dukwan egipgut unjudon pankiwit. ⁵⁶ Anek kokup pap bo kokup monin ae dukwan dukwan kigit amin da sot amin muwut muwut tamokon unjudon panabin yopgwit. Anek paba pigik diwatnikon igayini do bisit tebai iyiwit. Yan igayiwit amin unjun kilek tar mudawit.

7

Pin kop dakon gen teban da babak dakon gen yapman dak

(Mt 15.1-9)

¹ Parisi amin gat gen teban yoyinjet amin gat Jerusalem kokup papmon da obin Yesu anawasinek muwukgwit. ² Muwugek panjet kabinikon da diwari kisitni dima suganek jap isal timik nanjo aba pindakgwit. ³ Parisi amin ae Juda amin kisisi babakni dakon gen teban yolek kisiri suganek gin jap nan nan an. ⁴ Ae maket tamokon da tobilek obin yan gin kisiri suganek jap non. Unjun gin dima, gen teban morapmi yolek kap, kwoba, idapyo kisi sugon.

⁵ Yando, Parisi amin ae gen teban yoyinjet amin da Yesu yan iyiwit, "Nido panjetgoni unjun babak dakon gen teban yapmanek kisiri dima suganek jap non?"

⁶ Yanba antobilek yoyigit, "Pin kop da kombi amin Aisaia dakon nandak nandakni antagap aban jamba but amin ji do gen yan mandagit:

'Unjun amin kabi gen kaga dagin nak man madep naman, mani but dasi nak dima nandan naman.'

⁷ Iyi dakon gen teban do, "On unjun Pin kop dakon gen" yan yanek amin yoyin dekan.

Nak gawak naman unjun koko yo isali asak.'

8 Ji Pinjok dakon gen teban yipmanjek babikji dakon gen panjteban anjek pan ekwan.”

9 Yesu da sanbenjek yan yagit, “Ji Pinjok dakon gen teban yum pindagek disi dakon yan teban tok gen guramikanj. 10 Moses da kalip yan mandagit: ‘Ji menj datyo dakon pinji egek geni guramitni’,

ae ‘Amin kinda da menj datyo do gen yokwi kinda yosak kan, unjun amin si anjakba kimotjak.’

11 Mani disi Moses dakon gen maba kwanek yan yon, ‘Amin kinda da menj bo datni yan iyisak, “Nak yo on kili Pinjok do manjigim. Dima tam tagi panpulugokom.”’ 12 Yan yanjek menj ae datni dima panpulugosok. Anjek ji da unjun amin do yan yon, ‘Unjun amin tagi asak nido yo unjun Pinjok do kili manjigit.’ 13 Ji yan anjek babikji dakon yan teban tok gen guramigek Pinjok dakon gen maba kisak. Ae unjun gin dima, yo morap diwari kisi yan gin anj.”

Yo noknogi da amin dakon but dima panjupbal asak

(Mt 15.10-20)

14 Yesu da aeni amin yan ilikban apba yoyigit, “Gen dayiko ji morap kisi da mirak yopmanjek nandaba pisosak. 15-16 Yo kinda amin kwasopgwan pigisak unjun da amin dakon but aripmi dima anjupbal asak. Yo kinda amin butgwan da winj wanja kisak unjun da amin dakon but anjupbal asak.”

17 Yan yanjek amin kabi madep yopmanjek yutnon wigakwan panjetni da tilak gen dakon mibili nandak do iyiwit. 18 Iyinjba Yesu yan yagit, “Jiyo kisi nandak nandakji mini anjakwan unjun dakon mibili dima nandan, ma? Yo kinda amin kwasopgwan pigisak unjun da amin dakon but aripmi dima anjupbal asak. 19 Nido but nandak nandak nikon dima pigisak, isal kwasopnikon pigakwan unjun da ankosit anjakwan kosiri nan abigisak.” (Yesu yan yagit, do jap kisisi Pinjok da dabilon kilegi gin.)

20 Yesu da sanbenjek yan yagit, “Yo amin but nandak nandagon da winj wanja kwan unjun da amin dakon but panjupbal anj. 21 Yo amin but nandak nandagon da wisak unjun yan: nandak nandak yokwi, yumabi anjak mibili mibili, yo kabo, amin dapdap, 22 amin wam kili abi da yumabi anjak, pindak galaktok, anjak yokwi mibili mibili, top gen yogok, kwen wigik, tagisi ekwan amin do nandaba yokwi tok nandak nandak, ae nor do yokwi yogok, gen kirijit, ae njugigi anjak. 23 Unjun yokwi morap amin buron da winj wanja kwan unjun da amin panjupbal anj.”

Ponisia miktim minjat kinda Yesu nandan gadanj ingut

(Mt 15.21-28)

24 Yesu da unjun kokup yipmanjek Tair kokupmon kigit. Kinj yut kindakon wigeq pasili egek yik yawot akenj yan nandagit, mani pasili egip do antidok agit. 25 Unjun bisapmon minjat kinda gwi konji tonj unjun da Yesu dakon gen bini nandanjek abinj Yesu da kandap mibilon gawak ingut. 26 Unjun minjat Israel minjat kinda dima, unjun Grik minjat kinda Ponisia tetgin Siria miktimon altagit. Yesu da gwi dakon konj yol imjak do bisit tebai iyigit.

27 Iyinjban Yesu da yan iyigit, “Mibiltok Juda amin panpuluganek ae don miktim diwarikon amin panpulugokenj. Yosol unudenj aben kan, minjat monjiyo dakon jap pinjan do yomdisat. Unjun tagi dima.”

28 Yanban minjat da kobogi yan iyigit, “Amin Tagi, asi yosol, mani minjat monjiyo da jap nanakwa jimjimi mibilikan monj unjun pinjan da si nonj.”

29 Yanban Yesu da yan iyigit, “Gak gen kobogi tagisi yosol, do konj gwago kili yipmanj dek, do tobilek yutgokon kinjek koki.”

³⁰ Yan iyinban minjat unun yutnikon kinj karjban gwi konjini mini da tamokon pakban kagit.

Yesu da wasok aban amin kadim kinda kilek tagit

³¹ Kili Yesu Tair kokup yipmanjek Saidon kokup kinj yapmanjek Dekapolis miktim unun kisi yapmanjek Galili Pakbi idap unudon kigit. ³² Kinj altanjakwan amin kabi kinda da amin kadim miragi mini kinda ananj opgwit. Anobin Yesu da kisitni giptimikon witjasak do bisit tebai iyiwit.

³³ Iyinja nandanjek Yesu da amin kadim unun abidanban amin kabi madep yopmanjek ilenikon kigimal. Kinj Yesu da kisitni amin unun da miragon yipban pigigit. Anjek kisitnikon ilip sulek melikon witjigit. ³⁴ Yanj anjek Kwen Kokup sintanek yanba kik anjek iyigit, “Epata!” (Unun dakon mibili “Pisoki!”) ³⁵ Yanj iyinban unudon gin miragi pisagit, ae meli tagap tanek gen kilegisi yagit. ³⁶ Aban Yesu da wasok agit unun dakon gen bin amin dima yoyini do yanj sop anjomgut. Mani amin da geni dima nandanjek yanba madepsi irenj tagit. ³⁷ Minjat aminyo da tamtam yanek yanj yawit, “Yo morap asak unun wagil tagisi asak. Wasok aban miragi mini unun da gen nandan, ae amin kadim da gen yonj.”

8

Yesu da amin 4 tausen do jap yomgut

(Mt 15.32-39)

¹ Unun bisapmon minjat amin kabi madep aeni abin muwukgwit. Jap mini do Yesu da panjetni yoyinban apba yan yoyigit, ² “On minjat amin kabiyo nin gat gildat kapbi ekwaman. Kili japni kisi nan mudan, do bupmi nandan yomisat. ³ Diwari da kokup dubagikon da apgwit, do yabekgo kini kanj, kosiron jap do anjek dabili upbal tanba man potdan.”

⁴ Yanj yanban panjetni da yanj iyiwit, “On ekwaman on amin dima ekwan, do jap dukon ban panabin on minjat amin madep yomnenj?”

⁵ Yanba Yesu da yanj yoyigit, “Jikon bret nian da tonj?”

Yanban iyiwit, “7 kabi.”

⁶ Yanba Yesu da minjat amin kabi madep yoyinban miktimon yikgwit. Yigakwa bret 7 kabi timigek Pinjokop ya yanj iyinjek panjetni da kokwinik yomni do yomgut. Yoban minjat aminyo do yomgwit. ⁷ Tap kilap moninj moninj kalonj kalonj kisi tanj yomgwit. Unun kisi gisamigek panjetni da kokwinik yomni do yomgut. ⁸ Minjat amin jap nanba aripmi anjakwa jap diwat tawit unun panjetni da yik madepsi 7 yanj similba tugawit. ⁹ (Amin jap nawit unun 4 tausen yanj da nawit.) Yanj anjek Yesu da minjat amin kabi madep yabekban kinjakwa, ¹⁰ panjetni gat boron wigek miktim Dalmanuta tetgin do kiwit.

Parisi amin da Yesu wasok tapmimi tonj asak do iyiwit

(Mt 16.1-4)

¹¹ Unun bisapmon Parisi amin da abin Yesu anjekwal do anjek yanj iyiwit, “Gak da wasok tapmimi tonj kinda abi kanjek nin da gandano Pinjokop da gak yabekban pil da pini asal yanj gandanenj.” ¹² Yanj yanba buri yokwi tanban yanba kik anjek yanj yoyigit, “Apmiap amin ekwan nido wasok tapmimi tonj kinda kok do yonj? Nak asisi dayisat, wasok tapmimi tonj kinda dima koni, dimasi.” ¹³ Yanj yoyinjek boron wigek pakbi idap teri kinda kiwit.

Parisi amin gat ae Erot gat dakon yis dakon tilak gen

(Mt 16.5-12)

¹⁴ Kinjek panjet kabini intanjek bret diwari dima panjiwit, bret kaloni kinda da gin boron tagit. ¹⁵ Yanj aba Yesu da nawa gen yanj yoyigit, "Ji Parisi amin gat ae Erot gat unun dakon yis do pasalek kanj kimotni."

¹⁶ Yanban notni yoyinj yoyinj anjek yanj yawit, "Ninon bret mini unun do bo yosok?"

¹⁷ Gen unun yanba nandanjek Yesu da yanj yoyigit, "Ji nido 'ninon bret mini' yanj yonj? Gen dayisat unun dima nandaba pisosok, ma? Nandak nandak kositji sogpwit? ¹⁸ Dabilji tonj mani yo dima kanba pisosok? Mirakji tonj mani dima nandan? Kili intanj mudanj, ma? ¹⁹ Nak amin 5 tausen do bret 5 kabi pidanj yomgum bisapmon, ji jap diwat yik madepsi nianj da similba tugawit?"

Yanban yanj iyiwit, "Yik madepsi 12 kabi."

²⁰ Yanba yayit, "Nak amin 4 tausen do bret 7 kabi pidanj yomgum bisapmon, ji jap diwat yik madepsi nianj da similba tugawit?"

Yanban yanj iyiwit, "Yik madepsi 7 kabi."

²¹ Yanj yanba yoyigit, "Ji sigin dima nandaba pisosok, ma?"

Yesu da panjetni yoyinj dekit

(Kilapmi 8.22-10.52)

Yesu da Betsaida Kokupmon dabili mini kinda anmilip agit

²² Betsaida kokupmon kinj altanba amin di da amin dabili mini kinda anjan opgwit. Anobinjek Yesu da kisitni da witjisak do bisit tebai iyiwit. ²³ Amin unun kisirikon da abidanjek yanban kokup yipmanjek wanga pigigimal. Pigi dabilikon ilip sulek kisit da witjin yipmanjek iyigit, "Yo di pindakdal, bo dima?"

²⁴ Amin unun sintanjek yanj iyigit, "Nak amin pindakdat. Mani pindakgo kindap yombem da obigi abigiyiyo yanj anj."

²⁵ Yanj yanban Yesu da aeni dabilikon kisiri witjigit. Yanj aban dabili wagil kilek tanban yo morap tagi pindakgit. ²⁶ Dabili kilek tanban Yesu da yabegek yanj iyigit, "Gak kokupmon dima kiki, yutgokon kiki."

Pita da Yesu dakon mibili yanj tenjenagit

(Mt 16.13-20 ae Lk 9.18-21)

²⁷ Yesu gat panjetni gat Sisaria Pilipai kokup pap unun dakon kokup moninj moninj tawit unudon kiwit. Kinjek panjetni kosiron yanj yoyigit, "Minjat amin da nak do namin yanj yonj?"

²⁸ Yanban yanj iyiwit, "Diwari da gak do Jon Telagi Pakbi Sogok Amin yanj yonj, ae di da Elaija yanj yonj, ae di da kombi amin kinda kalip egipgut unun da pidak da egisak yanj yonj."

²⁹ Yanj yanba Yesu da yoyigit, "Ae disi nak do namin yanj yonj?"

Yanban Pita da gen kobogi yanj iyigit, "Gak Kristo."

³⁰ Yanban Yesu da mibilni amin dimasi yoyini do yoyigit.

Yesu kimotjak do yoyigit

(Mt 16.21-28 ae Lk 9.22-27)

³¹ Unun bisapmon Yesu da wasanjek panjetni yoyinj degek yanj yoyigit, "Amin Dakon Monji da tepmi madepsi pakdisak. Anjakwan kila amin, ae mukwa sogok amin dakon mibiltok amin, ae gen teban yoyinjdet amin gat da manji iminjek anjakba kimotdisak. Kimagek gildat kapbi anjakwan kimoron da pidokdisak." ³² Gen unun yanj tenjenanban Pita da Yesu abidanj anji ilenjikon agek tebai iyigit.

³³ Mani Yesu da tobil pañdetni pindagek Pita gen tebai yañ iyigit, “Sunduk, gak nepman det. Gak Pinjkop dakon nandak nandak dima yoldal, amin dakon nandak nandak yoldal.”

³⁴⁻³⁵ Yañ iyinek amin kabi madep gat pañdetni gat yoyinban iyi akgiron apgwit. Apba yañ yoyigit, “Amin kinda iyi dakon yiyitni tagisi tosak do nandanej pi madep asak kañ, egip egipni pasil imjak. Mani amin kinda nak do nandanej, ae Pinjkop dakon Gen Bin Tagisi do nandanej, egip egipni do nandaban yo madep dima asak kañ, unun amin egip egip dagok dagogi mini do amin asak. Amin kinda nak nol do nandisak kañ, iyi dakon galaktok manji yominek tilak kindapni guramigeek noljak. ³⁶⁻³⁷ Amin kinda miiktim dakon yo morap kisi pañ egakwan egip egipni pasil imjak kañ, unun yo morap da aripmi dima anpulugoni. Egip egipni unun yo kinda nan aripmi dima yumjak, wagilsa pasil imjak. ³⁸ Abisok miñat aminyo ekwan unun Pinjkop manji iminek yo yokwi mibili mibili an. Unun kabikon da amin kinda nak ae geno do mayagi nandisak kañ, Datni dakon tilimni panek telagi anelo kabi gat apni bisapmon, Amin Dakon Monji da unun amin do mayagi yañ gin nandakdisak.”

9

¹ Yesu da sanbeñek yañ yoyigit, “Nak asisi dayisat, on akgañ kabikon di dima kimagek Pinjkop dakon Amin Kila Agakni tapmimi tonji apban kokdañ.”

Yesu dakon giptim kulabik agit

(Mt 17:1-13 ae Lk 9:28-36)

² Gildat 6 mudanakwa Yesu da Pita, Jems, ae Jon yoyinban buñon yolba ileñ dubagi kindakon wigiwit. Heñon iyi gin egek kanakwa Yesu dakon giptim kulabik anek iwakñwarisi agit. ³ Anakwan Yesu dakon imalni kwakwagisi tenjenagit. Unun miiktim amin kinda da aripmi dima agagi, kwakwagisi agit. ⁴ Yañ aban kanakwa Elaija gat Moses gat altanbal Yesu gat gen yañ nandat aba pindakgwit.

⁵ Yañ aba Pita da Yesu yañ iyigit, “Yoyinnet, nin idon egip do tagisi nandaman. Nin yut kabere kapbi aneñ. Kinda gak do, kinda Moses do, ae kinda Elaija do aneñ.” ⁶ (Pita gat notni gat madepsi pasalgwit, ae ni gen ban yoneñ yañ kinda dima nandawit, do Pita gen unun yusal yagit.)

⁷ Yañ yanban gikwem da pin ilimik yomanakwan gen kinda unjungwan da yañ altagit, “Unun Monjino, nak unun do but dasi galak tañ imisat. Ji geni nandani.”

⁸ Gen unun nandanej unudon gin teri teri siñtanej amin bamot ae dima pindakgwit. Yesu iyi gin kawit.

⁹ Heñon da tobil pinek Yesu da yañ yoyigit, “Yo unun pindakgan unun dakon gen amin kinda dimasi iyini. Anakwa Amin Dakon Monji kimoron da pidosak, unun bisapmon amin tagi yoyini.”

¹⁰ Yoyinban pañdetni da gen unun iyi gin yañ nandanej yañ yawit, “Kimoron da pidot pidot unun yo kinda nido nandanej yosok.”

¹¹ Anek Yesu yañ iyiwit, “Gen teban yoyinnet amin da gen kinda yañ yon ‘Elaija mibiltok abinakwan Kristo buñon apjak.’ Gen unun nido yon?”

¹²⁻¹³ Iyinja Yesu da gen kobogi yañ yoyigit, “Gen unun kabni yon. Elaija kili abin yo morap panmilip agit. Anakwan amin da galaktokni yolek yo mibili mibili Pinjkop da papiakon gen tosoq unun da tilagon an imgwit. Mani Pinjkop da papiakon gen kinda mandabi unun yañ: ‘Amin da Amin Dakon Monji manji iminek yo yokwi madepsi an imdan.’ Unun gen mibili nido tosoq?”

Yesu da monji kinda koŋni yol imgut

(Mt 17.14-21 ae Lk 9.37-43)

¹⁴ Yesu paŋdetni kapbi gat kiŋ notni kabikon altawit. Kiŋ altaŋek miŋat amin kabi madep notni paŋgwasinba pindakgwit. Ae gen teban yoyiŋdet amin diwari da apba notni gat gen emat aba pindakgwit. ¹⁵ Anakwa miŋat amin kabi madep Yesu kaŋek but galak nandaŋek uŋudon gin Yesukon kiŋek “Gildat tagi!” yan iyiwit.

¹⁶ Yanba Yesu da yan yoyigit, “Ji gen emat nido aŋ?”

¹⁷ Yanban uŋun miŋat amin kabikon da amin kinda da gen kobogi yan iyigit, “Yoyiŋdet, monjino koŋ da burikon yiŋek gen yogok kositni sopmandak, do gagon aŋobisat. ¹⁸ Koŋ da bisap morapmi yan asak. Monjino tebai abidaŋek maban miŋtimon maŋ pagek tarak kwakwagi da gen kaganikon pawin timikdak, anakwan geni wamtimsisak, ae giptimi kisisi kitiran kisak. Nak paŋdetgoni koŋ yolni do yoyiko aŋtidok aŋ, uŋun da ariŋmi dimasi yolyoli.”

¹⁹ Gen uŋun nandaŋek Yesu da yan yoyigit, “Ji nandaŋ gadatji mini amin nak bisap nian da ji gat egipben? Ae bisap nian da ji dakon jigi guramikgen? Monji uŋun nagon aŋopgut.” ²⁰ Yan yanban monji uŋun Yesukon aŋopgwit. Aŋopba koŋ da Yesu kaŋek uŋudon gin monji maban miŋtimon pagek tobil tobil aŋek tarak kwakwagi da gen kaganikon pawin timikgit.

²¹ Yan aban Yesu da datni iyigit, “Bisap nian da yan agit?”

Yanban datni da yagit, “Nakŋagikon da altaŋ imgut da toso. ²² Bisap morapmi koŋ da anakgo kimotjak yan nandaŋek maban kindapmon ae pak-bikon pigigit. Tapmim taŋ gamisak kaŋ, nit do bupmi nandaŋek paŋpulugoki.”

²³ Yanban Yesu da yan iyigit, “Tapmim taŋ namisak bo dima nido nin bamot aŋ namisal? Amin nandaŋ gadatni toŋ uŋun yo morap tagi aŋ mudoni.”

²⁴ Iyiban uŋudon gin monji dakon datni da madepsi yan yagit, “Nak nandaŋ gadasat, mani nandaŋ gadatno uŋun madep dima, do nak aŋpuluga!”

²⁵ Yanban Yesu da miŋat amin kabi madep timtim yanek apba pindagek koŋ tebai yan iyigit, “Koŋ, gen kaga ae mirak sopsop amin, gak monji on yipmanget! Wagil kiŋek buŋon on monjigwan dimasi pigiki!”

²⁶ Yanban koŋ da madepsi yan tidaŋek monji uŋun maban bumjot yombem pagakwan koŋ yipmanek wiŋ kigit. Kiŋakwan amin morapmi da monji kaŋek yan yawit, “Kuwakni.” ²⁷ Mani Yesu da kisirikon abidaŋek aban pidaŋ akgit.

²⁸ Yan aŋek Yesu yut kindakon wigakwan paŋdetni da iyi gin egek yan iyiwit, “Nido koŋ uŋun nin da yol do aŋtidok aman?”

²⁹ Yanba yoyigit, “Koŋ uŋuden uŋun yum yolyoli dima. Bisiron da tagi yolyoli.”

Yesu uŋun kimotjak do yoyiban kosiri bamori agit

(Mt 17.22-23 ae Lk 9.43-45)

³⁰⁻³¹ Yesu gat paŋdetni gat miŋtim uŋun yipmanek Galili miŋtim da binap-gwan kiwit. Kiŋakwa Yesu paŋdetni yoyiŋdet ak do nandagit, do gen bini amin da dima nandani do si pasilek kiwit. Aŋek yan yoyigit, “Amin Dakon Monji don amin da kisiron yipba anakba kimotdisak. Kimak gildat kapbi anakwan kimoron da pidokdisak.” ³² Yan yoyiban gen uŋun dakon mibili dima nandaba pisagit ae iyik do si pasalgwit.

Mibiltok amin egip dakon gen

(Mt 18.1-5 ae Lk 9.46-48)

³³ Yesu gat pan̄detni gat Kapaneam kokupmon kiŋ pisan̄jek yutnon wīgek Yesu da pan̄detni yaŋ yoyīgit, “Kosiron ji ni gen naŋ yaŋ?” ³⁴ Kosiron gen emat an̄jek yaŋ yawit, “Nin kabikon namin da mibiltok amin asak?” Yaŋ yawit, do gen kobogi iyik do mayak tawit.

³⁵ An̄akwa pabiŋ yigek pan̄detni 12 kabi yoyiŋban apba yaŋ yoyīgit, “Amin kinda mibiltok amin ak do nandisak kaŋ, buŋonsi agek amin morap dakon oman amin egīpjak.”

³⁶ Yaŋ yaŋek amin moniŋ kinda abidan̄ an̄obiŋ bikbiknikon yīpban agakwan kisiri da abidan̄ek yaŋ yoyīgit, ³⁷ “Amin kinda nak do nandan̄ek amin moniŋ oden kinda but da abidosak kaŋ, uŋun nak naŋ abidosok. Ae amin kinda nak abidosak kaŋ, uŋun nak naŋ gin dima abidosok, Datno nak yabekban pīgim uŋun naŋ abidosok.”

Amin kinda uwal dima an̄nimjak uŋun notnin

(Lk 9.49-50)

³⁸ Yaŋban Jon da yaŋ iyiḡit, “Yoyīndet, nin kaŋapno amin kinda da gak da manon koŋ yolban kamaŋ. Mani nin da kabikon nani kinda dima, do yaŋsop an̄ imiman̄.”

³⁹ Yaŋban Yesu da yaŋ yāgit, “Dima kir̄iŋik imni. Amin kinda nak dakon man yaŋek wasok tapmimi ton̄ asak uŋun amin nikon da nak do yaŋba yokwi tok asak? Uŋun aripmi dima. ⁴⁰ Amin kinda uwal dima an̄ nimjak amin uŋun notnin. ⁴¹ Nak asisi dayisat, amin kinda nak do nandan̄ek ji do Kristo dakon amin kabi yaŋ nandan̄ek pakbi koleŋ damjak kaŋ, uŋun amin dakon yumaŋ nogi dima pasil imjak.”

An̄pak yokwi da nandan̄ gadat an̄upbal asak

(Mt 18.6-9 ae Lk 17.1-2)

⁴² Yesu da saŋbeŋek yaŋ yāgit, “Amin kinda da amin moniŋ kinda nak nandan̄ gadan̄ namin̄akwan yokwi asak do yabekban yokwi asak kaŋ, yabet asak amin wit misiŋit tip madep kinda tegikon amin da wamaŋ maba tap ilarisigwan pīgek tagi kimotjak.

⁴³⁻⁴⁴ “Kisitgo da yokwi aki do gayiŋban kaŋ, kisitgo mandan̄ dagoki. Gwinimbil egek Tipdomon kindap tebanon pīgiki yaŋ do kisitgo mandan̄ dagan̄ek tagapmi egīp egīp dagok dagogi mini do amin aki. ⁴⁵⁻⁴⁶ Ae kandapgo da yokwi aki do gayiŋban kaŋ, kandapgo mandan̄ dagoki. Gwinimbil egek Tipdomon kindap tebanon pīgiki yaŋ do kandapgo mandan̄ dagan̄ek tagapmi egīp egīp dagok dagogi mini do amin aki. ⁴⁷ Ae dabilgo da yokwi aki do gayiŋban kaŋ, dabilgo pilikgi. Gwinimbil egek Tipdomon kindap tebanon pīgiki yaŋ do dabilgo kinda piligek tagapmi Pin̄kop da Amin Kila Asagon tagi wīgiki.

⁴⁸ ‘Tipdomon namat dima kimokgoŋ, ae kindap dima kimokdok.’ ⁴⁹ Tap gat kindap gat amin kisikon altosak. ⁵⁰ Tap uŋun yo galagisi. Mani tap dakon galagi pasiljak kaŋ, nian̄si an̄jek galagini an̄kaluk anen? Ji tap yombem egek notji gat but kalon̄si egīpni.”

10

Miŋat pan̄kwinit dakon gen

(Mt 19.1-12 ae Lk 16.18)

¹ Yesu unun kokup yipmanjek Judia miktimon ae Jodan Pakbi teri kinda unudon kigit. Unudon egakwan minjat amin madepsi apgwit. Apba Yesu iyi anj anj agit unudenj ae Pinjkop gen yoyigit.

² Yoyinjakanw Parisi amin diwari da abinj Yesu gen yokwi kinda yanban kanjek gen pikon yipnej yan nandanek yan iyiwit, "Gen tebanin da amin kinda minjatni tagi kwinitjak do yosok bo dima?"

³ Yanba yoyigit, "Moses da ni gen teban nanj damgut?"

⁴ Yanban iyiwit, "Moses da yan mandagit: Amin kinda minjatni kwinit do kanj, minjat panjkwinit papia kinda mandanj iminjek kwinitjak."

⁵ Yan yanba Yesu da yagit, "Moses unun but tebanji do anjek gen teban unun mandagit. ⁶ Mani wasok wasogikon Pinjkop da amin wasanjek 'minjat ae wiliyo kisi wasagit.'

⁷ 'Unun do anjek wili da menj datniyo yopmanjek minjatni gat muwukbal ⁸ giptim kalonji anjil.'

Gen yan tosok, do amin wam da bamori dima, giptim kalonji amal. ⁹ Unun do Pinjkop da minjat wili kili panjmuwukgit, do amin da dima panjwasekdo."

¹⁰ Yan yanban yutnon wigeek panjetni da unun gen dakon mibili nandak do iyiwit. ¹¹ Iyinjba yan yoyigit, "Amin kinda da minjatni yipmanjek kinj minjat kalugi pasak kanj, unun amin yumabi asak. ¹² Ae minjat kinda da eni yipmanjek kinj wili kalugi pasak kanj, unun minjat yumabi asak."

Yesu da minjat monjiyo gisam yomgut

(Mt 19.13-15 ae Lk 18.15-17)

¹³ Amin da minjat monjiyoni Yesukon timik panjopgwit. Panjabinj Yesu da kisiri kwenikon witjisak do iyiwit. Mani panjetni da yan yoyiwit, "Dima panjopni. Panjit!" ¹⁴ Yanba Yesu da buri yokwi tanban yan yoyigit, "Minjat monji yopba nagon apgut. Dima kirinjik yomni. Pinjkop da Amin Kila Asak unun amin minjat monjiyo da tilagon ekwan unuden amin dakon. ¹⁵ Nak asisi dayisat, amin kinda da minjat monjiyo da Pinjkop da Amin Kila Asak abidonj unun da tilak dima abidoni kanj, unjungwan aripmi dima pigikdan." ¹⁶ Yan yanjek Yesu da minjat monjiyo timigeek kisiri kwenikon witjinjek gisam yomgut.

Monji gimonj kinda yoni morapmi da Yesu yol do yagit

(Mt 19.16-30 ae Lk 18.18-30)

¹⁷ Yesu pidanj kik do anakwan amin kinda timtim yanjek abinj gawak iminjek yan iyigit, "Yoyinjet gimani, niansi anjek egip egip dagok dagogi mini abidoken?"

¹⁸ Yanban Yesu da yan iyigit, "Gak nido nak do amin tagisi yan nayisal? Pinjkop kalonji gin unun amin tagisi. ¹⁹ Gak gen teban nandanj mudosol, unun yanj:

'Amin dima dapba kimotni;
minjat eyo kili abi ji yumabi dima ani;
yo kabo dima noni;
top dima yoni;
top gen yanjek amin notji yum dogin gen pikon dima yopni;
amin dakon yo kabi panjiligeek dima timitni;
menj dat do nandaba wukwanek geni guramitni.'

²⁰ Yanban amin unun yan yagit, "Yoyinjet, nak monjinisogon da gen teban morap guramik anj anj opgum da obisat."

²¹ Yanban Yesu da kaɗ galak taɗek yaɗ iyigit, “Yo kalonji tosoƙ uɗun dima asal. Gak kiɗ yo morapgo yumaɗ naɗek uɗun dakon monɗ baɗ yoni mini amin do yobi. Yaɗ anjaki yo tagisi Kwen Kokupmon taɗ gamdisak. Yaɗ aɗek abinɗ nak nol.”

²² Amin uɗun yoni morapmi taɗ imgwit, do gen uɗun nandaɗ but yokwi nandaɗek si kigit.

²³ Kiɗakwan Yesu da paɗdetni pindagek yaɗ yoyigit, “Yoni morapmi amin uɗun Piɗkop da Amin Kila Asak da kagagwan piɗik do anɗidok an.”

²⁴ Gen uɗun nandaɗek nandaba ɗwakiɗwarisi agit. Mani Yesu da saɗbeɗek yaɗ yoyigit, “Monjinoni, amin Piɗkop da Amin Kila Asak da kagagwan piɗik do anɗidok an. ²⁵ Asisi, biɗ madepsi kamel uɗun da imal buɗɗup da kosit gwagagon ariɗmi dima piɗigi asak. Mani uɗun yapmaɗek yoni morapmi amin uɗun Piɗkop da Amin Kila Asak uɗun da kagagwan ariɗmi dimasi piɗigi asak.”

²⁶ Yanban paɗdetni nandaba ɗwakiɗwarisi aban notni yoyin yoyin aɗek yaɗ yawit, “Yaɗ kaɗ namin da egip egip dagok dagogi mini abidosak?”

²⁷ Yanba Yesu da paɗdet kabini pindagek yaɗ yoyigit, “Amin iyi ariɗmi dima ani, mani Piɗkop da ariɗmi tagi asak. Piɗkop da yo morap ak do tagi asak.”

²⁸ Yanban Pita da Yesu gen kinda yaɗ iyigit, “Nin yo morap yopmaɗek gak naɗ gin gol awilgamaɗ.”

²⁹ Yanban Yesu da yaɗ yagit, “Nak asisi dayisat, amin kinda da nak do ae Gen Bin Tagisi do nandaɗek yutni, peni padik padikyo, sami, meɗi, datni, miɗat monjiyoni, ae miɗtimni yopmaɗ detjak kaɗ, ³⁰ tamoni do Piɗkop da yo madepsi imdisak. Miɗtimon egipjak bisapmon yo morap kalip yopmaɗ dekgit uɗun dakon tilak yapmaɗek yo morapmi imdisak. Uɗun amin da yutni, peni padik padikyo, sami, meɗi, miɗat monjiyo ae miɗtim morapmisi timiɗdisak. Mani uɗun gin dima, amin da yo yokwi anjomdaɗ. Yaɗ anjaka bisap madep apjak bisapmon egip egip dagok dagogi mini abidokdisak.

³¹ Mani amin morapmi abisok miɗiltok ekwan uɗun da buɗon amin akdaɗ. Anjaka amin morapmi abisok buɗon ekwan uɗun da miɗiltok amin akdaɗ.”

Yesu uɗun kimotjak do gen bin yoyinɗan kosit kapbi agit

(Mt 20.17-19 ae Lk 18.31-34)

³² Yesu gat paɗdetni gat Jerusalem kokup papmon wigik do aɗek Yesu iyi miɗiltok anjyoban kiwit. Kiɗakwa paɗdetni da nandak nandak morapmi anjaka amin buɗon yolgwit uɗun da but pasol awit. Yaɗ anjaka Yesu da paɗdetni 12 kabi aeni timik paɗmuwugek yo altaɗ imni uɗun dakon but piso yoyinɗek ³³ yaɗ yagit, “Nin abisok Jerusalem kiɗapno amin da Amin Dakon Monji mukwa sogok amin dakon amin madep kabi ae gen teban yoyinɗet amin uɗun da kisiron yipdaɗ. Yaɗ aɗek gen pikon yipmaɗek kimotjak do yaɗ dagok akdaɗ. Yaɗ dagok aɗek Amin Nwakiɗwari Kabi da kisiron yipdaɗ.

³⁴ Uɗun amin kabi da ansolat aɗek, ilip sul iminɗek, baljanɗek anjaka kimotjak. Gildat kapbi anjaka kimoron da pidokdisak.”

Jems gat Jon gat amin madep egip do yagimal

(Mt 20.20-28)

³⁵ Jems gat Jon gat, Sebedi dakon monji bamot, uɗun da Yesukon altaɗ iminɗek yaɗ iyigimal, “Yoyinɗet, nit yo kinda do gayikdamak, uɗun gak da abi do nandamak.”

³⁶ Yanbal yaɗ yoyigit, “Niaɗ abenɗ do nandamak?”

³⁷ Yanban yaɗ iyigimal, “Gak don tilimgo gat yikiɗi bisapmon nit kinda da gak da amin tetdo, ae kinda da gwanden tet do yitden do nandamak.”

³⁸ Yanjbal Yesu da yan yoyigít, “Jil gen unun yomal unun dima nandan pisanjek yomal. Nak da tepmi madep pakdisat unun tagi panjil?”

³⁹ Yanban iyigimal, “Tagi pandejer.”

Yanj yanbal Yesu da yoyigít, “Unun asi, tepmi pakdisat unun pakdamal. ⁴⁰ Mani, namin da nak da amin tet do yitjak, ae namin da gwander tet do yitjak unun aripmi dima yan dagoken. Tamo unun Pinjokop da amin kili manjin yopgut unun dakon gin.”

⁴¹ Panjetni 10 kabi gen unun nandanej Jems gat Jon gat do butjap nandawit.

⁴² Mani Yesu da yoyinban opba yan yoyigít, “Ji nandan, Amin Nwakinwari Kabi dakon amin tagi da iyi do nandaba wukwanek pi madepsi amin do yoba an. Ae geni guramik kimotni do nandan. ⁴³ Mani unun dakon anpak unun jikon dima tosak. Jikon da amin kinda amin tagi man pak do nandisak kan, unun amin oman aminji egek amin tagi man pasak. ⁴⁴ Amin kinda jikon da mibiltok amin egip do nandisak kan, unun amin minat amin morap dakon oman amini egek mibiltok amin tagi egipjak. ⁴⁵ Amin Dakon Monji unun yan gin kili agit. Amin da oman arjinni do dima pigít. Iyi minat amin morap panpulugokdo, ae iyi dakon giptimnan paregek yuman nan yop do pigít.”

Yesu da amin dabili mini kinda armilip agit

(Mt 20.29-34 ae Lk 18.35-43)

⁴⁶ Yesu gat panjetni gat Jeriko kokup papmon kin altawit. Yesu unun kokup yipman degakwan panjet kabini gat ae minat amin kabi madep gat kisi kiwit. Kinakwa kosit ilejon amin dabili mini kinda yikgit, mani Batimeus, unun Timeus dakon monji. Unun amin dabili mini do amin da moner imni do bisit yoyinjek yikgit. ⁴⁷ Yigakwan amin da “Yesu Nasaret amin obisak” yan yanba nandanej gen madepsi yan tidanej yagit, “Yesu, Dewit Dakon Monji, bupmi nandan nam!”

⁴⁸ Yan tidanban amin morapmi da gen tebai iyinjek dima yan tidosak do iyiwit. Mani madepsi sigin yan tidanej yagit, “Dewit Dakon Monji, bupmi nandan nam!”

⁴⁹ Yan tidanban Yesu da nandanej kosiron agek yan yagit, “Iyinba apban.”

Yanban amin da dabili mini amin yan iyiwit, “But galak nandanej pida. Opbi do yosok.” ⁵⁰ Gen unun yanba nandanej imalni kukwan yipmanjek Yesukon opgut.

⁵¹ Opban Yesu da yan iyigít, “Nak ninan angaben do nandisak?”

Yanban dabili mini amin da yan iyigít, “Yoyinjet, nak sintok do nandisak.”

⁵² Yanban Yesu da yan iyigít, “Gak nandan gadan naminisal, do kilek tanek kiki.” Yan iyinban unudon gin dabili sintanjek Yesu yolgit.

Yesu tepmi panjek kimakgit da aeni pidagit

(Kilapmi 11.1-16.20)

11

Yesu Jerusalem Kokupmon pigigit

(Mt 21.1-11 ae Lk 19.28-40 ae Jon 12.12-19)

¹ Yesu gat panjetni gat Jerusalem kokup pap ankapmat anek Betpage ae Betani kokupmon kin altawit. (Kokup bamof unun Ilenj Olipmon tomal.) Altanjek Yesu da panjetni bamori yabegek, ² yan yoyigít, “Jil ason kokup koman unudon kin altanjek unudon gin donki bilagi kinda napmon akban konjil. Unun donki amin da kwenikon dima yikbi. Napmi witdalek anopjil.

³ Amin kinds da 'Nido yan amal' yan dayinban kan yan iyinjil, 'Amin Tagi da pi kinds ak do anek yosok. Donjok yipban opdisak.'

⁴ Unun amin bamot kin donki bilagi unun kosiron kagimal. Unun amin kinds da yoma kagakon gwilikba akgit. Napmi witdalbal, ⁵ amin akgwit en da pindagek yawit, "Niban ak do anek on donki bilagi witdalgamal?" ⁶ Yanba Yesu da gen yoyigit unuden gin yoyigimal. Abal nandan yominakwa donki ankgimal. ⁷ Yesukon altanek imalni ilik donki bilagi da kwenon yopmanakwal Yesu pawigi unudon yikgit. ⁸ Yan anakwan amin morapmi da kosiron imalni yaliwit. Anakwa amin diwari da kin kindap kilin mandan panobin kosiron yaliwit

⁹ Amin mibiltok kiwit ae bunon yolgwit kisi da yan tidanek yan yawit, "Osana! Pinjop ankisino! Pinjop dakon gisami ton amin unun Amin Tagi da manon abisak.'

¹⁰ Osana! Babiknin Dewit da amin kila agit unuden gin on amin kila amin madepnin egip do abisak, unun do Pinjop Wikwisi Kwen Kokup Amin ankisino!"

¹¹ Yesu Jerusalem kin altanek Telagi Yut Madep unun da nagalgwan pigigit. Pigi yo morap pindak an an kigit, mani gildat pigik do anakwan panjetni 12 kabi gat tobilek Betani kokupmon kiwit.

Yesu da yanban pik kindap kinds kibidagit

(Mt 21.18-19)

¹² Wisa daganakwan Betani kokup yipman dek obin kosiron Yesu jap do agit. ¹³ Yan anek pik kindap kinds dubagikan da tam dirim kagit. Yan kanek bami di ton do dima yan do kapmatjok da kin wisigit. Mani bami di dima pindakgit. Tami gin pindakgit, nido pik kindap dakon bami toktok bisap dima. ¹⁴ Yesu da kindap unun yan kanek yagit, "Bunon bami dimasi toki, anaki amin da dimasi pan noni dosi nandisat." Gen yagit unun panjetni da nandawit.

Yesu da amin Telagi Yut Madepmon monej ilit pi awit unun yolgit

(Mt 21.12-17 ae Lk 19.45-48 ae Jn 2.13-22)

¹⁵ Yesu gat panjetni gat Jerusalem kin altawit. Kin altanek Yesu Telagi Yut Madep da nagalgwan pigi pindakban amin monej ilit pi awit. Unun wasanek amin yolban wanga abigiwit. Yan anek monej kulabik awit amin dakon tamo, ae minam ban monej ilit awit amin dakon tamo unun kisi panjobilban tagal kiwit. ¹⁶ Yan anek amin Telagi Yut Madep da nagalgwan yoni timigek kin ap dima ani do yansop anyomgut. ¹⁷ Yansop anyominjek yan yoyin deggit, "Pinjop da papiakon gen yan mandabi:

'Nak dakon yut unun amin miktimi miktimi ekwan unun da abin bisit annamni do tosak.'

Mani ji da kulabik aba
'kabo noknok dakon pasili tamo asak.'

¹⁸ Yan yanban mukwa sogok amin dakon amin madep kabi ae gen teban yoyinjet amin gen unun nandanek Yesu anakba kimotjak do kosit wisiwit. Unun Yesu do si pasalgwit, nido minat aminyo da Yesu dakon gen yogokni do tamtam yawit.

¹⁹ Yan yanakwa pilin pilindo Yesu gat panjetni gat Jerusalem yipmanek kiwit.

Nandan gadaron da bisit ani

(Mt 21.20-22)

²⁰ Wisa dagokdo Yesu gat pan̄detni gat kosiron kiwit. Kin̄ek pik kindap un̄un kili wagilsi kibidagit kawit. ²¹ Yan̄ kan̄ek Pita da Yesu da gen yagit un̄un nandan̄ek yan̄ iyigit, “Yoyin̄det, ka! Apma pik kindap yokwi tosak do yagil abisok oni kibidak!”

²² Yan̄ban Yesu da gen kobogi yan̄ yagit, “Ji Pin̄kop nandan̄ gadan̄ imni. ²³ Nak asisi dayisat, amin̄ kinda da ilēn kinda yan̄ iyisak, ‘Gak pidan̄ tap kaga pigi’ yan̄ iyin̄ek but bamot dima asak kan̄, un̄un iyisak un̄uden̄ gin̄ altokdisak. ²⁴ Un̄un do nak yan̄ dayisat, ni yo kinda do Pin̄kop bisit iyin̄ek yo un̄un timitni do nandan̄ gadan̄ kimotni kan̄, yan̄ gin̄ timitdan̄. ²⁵⁻²⁶ Ji bisit ani bisapmon amin̄ kinda da yokwi an̄ damgut kan̄, yokwini yopman̄ ibi. Yan̄ ani kan̄, Kwen Kokup Datji da yokwisi yan̄ gin̄ yopdisak.”

Yesu tapmim̄ tan̄ imgut un̄un do iyiwit

(Mt 21.23-27 ae Lk 20.1-8)

²⁷ Yesu gat pan̄detni gat aeni Jerusalem kin̄ altawit. An̄ek Yesu Telagi Yut Madep da nagalgwan pigi agipgut. Agakwan mukwa sogok amin̄ dakon amin̄ madep kabi, ae gen teban̄ dakon yoyin̄det amin̄, ae kila amin̄ Yesukon opgwit. Obin̄ek yan̄ iyiwit, ²⁸ “Namin̄ da pi un̄un abi do yan̄ mudan̄ gamgut da yo un̄un asal? Ae namin̄ da man̄ madep gamgut?”

²⁹ Yan̄ba Yesu da yan̄ yoyigit, “Nak jiban̄ gen kinda dayikdisat. Dayiko kobogi nayini kan̄, nakyo kisi kobogi tagi dayiken̄. ³⁰ Jon telagi pakbi sogit bisapmon, Pin̄kop da yabekban pi agit, bo amin̄ da yabekba agit? Un̄un do nayini.”

³¹ Yan̄ban iyi gin̄ notni yoyin̄ yoyin̄ an̄ek yan̄ yawit, “Kobogi ni gen kinda nan̄ iyinen̄? ‘Pin̄kop da yabekgit’ yan̄ iyinen̄ kan̄, gen tebai yan̄ niyisak, ‘Ji nido dima nandan̄ gadan̄ imgwit?’ ³² Mani ‘Amin̄ da yabekgit’ yan̄ iyinen̄ kan̄, un̄un kisi tagi dima asak, nido amin̄ morapmi da Jon do kombi amin̄ bamisi kinda yan̄ nandan̄. Do Jon dakon man̄ bin̄ an̄upbal anen̄ kan̄ nindapan̄.” Yan̄ do si pasalek ³³ Yesu do gen kobogi yan̄ iyiwit, “Nin̄ dima nandan̄.”

Yan̄ba Yesu da yan̄ yoyigit, “Nakyo kisi namin̄ da pi un̄un aben̄ do yan̄ mudan̄ nangut da pi asat un̄un dima dayiken̄.”

12

Wain pi kila amin̄ yokwi dakon tilak gen

(Mt 21.33-46 ae Lk 20.9-19)

¹ Ae Yesu da tilak gen kinda yan̄ yoyigit, “Amin̄ kinda da wain pini an̄ek nagal agit. An̄ek un̄un nagalon̄ wain sop baman̄ til do gapma kinda wayikgit. An̄ek kila amin̄ da kabo noknok pindat do yut dubak kinda witin̄ban wigigit. Yut witin̄ek kila amin̄ da pini an̄ek bami pakpak bisapmon bami di namni yan̄ nandan̄ek wain pi un̄un da kisiron yipman̄ek miktim̄ dubagikon kigit.

² “Wain sop pakpak bisap kwan̄ tan̄akwan̄ oman monji kinda yabekban wain bami timik pan̄opjak do kigit. ³ Kin̄ altan̄ban wain pi dakon kila amin̄ da un̄un pi monji abidan̄ an̄agek bami kinda dima imin̄ek yipba kigit. ⁴ Yan̄ aba pi ami da aeni oman monji kinda yabekdak. Un̄un pi monji busun̄ikon an̄agek yo yokwisi an̄imgwit. ⁵ Yan̄ aba kinda gat yabekban kwan̄ an̄akba kimakgit. Yan̄ aba pi monji morapmi yabekgit. Diwari si baljan̄ek diwari dapba kimakgit.

⁶ “Dapman̄akwa kalon̄i kinda egipgut un̄un iyi dakon monji. Monji un̄un do galagisi nandagit. Bun̄on iyi dakon monji yabekge yan̄ nandagit, ‘Monjino kwan̄ kila amin̄ da un̄un do nandaba wukwanek geni nandan̄ek bami di imni.’

7 “Mani kila amin da monji kanek notni yoyin yoyin anek yan yawit, ‘Amin on da egi don datni dakon yo morap timitdisak, do nin amin on anagek wain pinin nin do anawatney.’ 8 Yan yanek monji unun anakba kimakgit. Kimakban bumjotni pigaga nan maba wanga kigit.

9 “Ji nian nandan? Don pi ami da abin pi kila amin nian anjomjak? Pi ami da abin unun kila amin dapan kimotdan. Dapan kimagakwa wain pi unun amin nwakjwari da kisiron yipdisak. 10 Ji Pinjop da papiakon gen tosoq unun dima manjin nandawit? Gen unun yan:

‘Yut agak amin da gwak yokwi yan yanek maba kigit, unun gwak amin da yut kodigikon tip kinda nan tidawit da akdak.

11 Yo unun Amin Tagi da agit, anakwan nin da kono yo masi masimisi asak.’”

12 Yan yoyinban mukwa sogok amin dakon amin madep kabi, ae gen teban yoyindet amin ae kila amin da “Tilak gen unun nin do yosok” yan nandanek Yesu abidok do nandawit. Mani minjat amin do pasalek yipba si kigit.

Rom dakon kila amin madep Sisa do monej imini bo dima?

(Mt 22.15-22 ae Lk 20.20-26)

13 Parisi amin diwari gat ae Erot da kabikon amin diwari gat da Yesu dakon gen nandanek sun kinda yanban abidoni do kila amin da yabekgwit.

14 Yesukon kin altanek yan iyiwit, “Yoyindet, gak gen bami yogok amin yan nandan. Gak amin do dima pasoldol. Amin mani ton ae amin mani mini unun kisi Pinjop dakon anpak yoyin dek mudosol. Gak nian nandisal? Sisa do monej imno tagi asak bo dima? Imnen bo dima?”

15 Mani Yesu da unun jamba tabi amin yan nandan yominjek yan yoyigit, “Ji nido nak anjewalga? Monej tabili kinda anabin naba koko.” 16 Monej tabili kinda anabin iba abidanek yan yoyigit, “On wup gat ae man mandabi gat unun namin dakon?”

Yanban yan yawit, “Sisa dakon.”

17 Yanba yan yoyigit, “Sisa dakon yo unun Sisa iyi do imni, ae Pinjop dakon yo unun Pinjop iyi do imni.” Gen unun yanban nandanek Yesu do nandaba nwakjwarisi agit.

Amin kimakbi da pidoni do Yesu iyiwit

(Mt 22.23-33 ae Lk 20.27-40)

18 Yan anakwa Sadyusi amin diwari da Yesukon apgwit. (Unun amin kabi amin kimakbi aripmi dima pidoni yan nandan.) Abinek yan iyiwit, 19 “Yoyindet, Moses da gen kinda yan mandagit, ‘Amin kinda monji mini da kimagakwan minjatni isal egipjak kan, padige da panakwan monji panjalasak.’

20 Bisap kindakon peni padige 7 kabi egipgwit. Mibitok nani unun minjat panek monji mini egek kimakgit. 21 Kimakban unun da bunon nani da sakwabat panek yan gin monji mini egi kimakgit. Ae unun da bunon nani yan gin agit. 22 Unuden gin notni diwari kisi minjat unun panek monji mini da kimakgwit. Kimagakwa minjat unun don kimakgit. 23 Wili 7 kabi kisi da pawit, do amin da kimoron da pidoni bisap madepmon namin dakon minjatni asak?”

24 Yanba Yesu da yan yoyigit, “Ji Pinjop da papiakon gen tosoq unun dima kan nandanjo an. Ae Pinjop dakon teban tok tosoq unun kisi dima kan nandanjo an. Unun do anek ji gen gulusun yon. 25 Kimakbi da pidoni bisapmon minjat eyo agak dima tokdisak. Anelo Kwen Kokup isal ekwan unun da tilagon egipdan. 26 Nak amin da kimoron da pidot pidot unun dakon mibili

dayiken. Moses da gen kinda mandagit ji manjin nandan bo dima? Moses da kindap kinda sonban kanakwan Pinƙop da gen yan iyigit: 'Nak Abraham, Aisak, ae Jekop dakon Pinƙop.'

²⁷ Unun do nak yan dayisat, Pinƙop unun amin kimakbi dakon Pinƙop dima, amin egip egipmi ton unun dakon Pinƙop."

Ni gen teban da mibiltok asak?

(Mt 22.34-40 ae Lk 10.25-28)

²⁸ Anakwan gen teban yoyindet amin kinda da abin pindakban Yesu gat Sadyusi amin gat gen emat awit. Yesu da gen kobogi tagisi yoyinban nandanek Yesu yan iyigit, "Ni gen teban da gen teban morap yapman mudanek mibiltok asak?"

²⁹ Yanban Yesu da gen kobogi yan iyigit, "Gen teban mibiltok asak unun yan: 'Israel amin kabi, gen unun nandan. Amin Tagi kalon gin unun Pinƙopnin.

³⁰ Ji Amin Tagi Pinƙopji unun but gat, ae wup gat, ae tapmingo gat, ae nandak nandakgo gat kisi but dasi galak tan ibi.'

³¹ Ae unun da bunon yan tosok:

'Gaga do but dasi nian galak tosol, unuden gin amin do but dasi galak tan yobi.'

Unun gen teban bamot da gen teban morap yapman mudomal."

³² Yanban unun gen teban yoyindet amin da Yesu yan iyigit, "Yoyindet, tagisi yosol. Unun asisi, Pinƙop unun kalon dagin egisak, ae Pinƙop kinda dima egisak. ³³ Notgo do galagi nian nandisal unun si yapmanek Pinƙop do galagi madepsi nandan inni. Bisapmi bisapmi unun do nandanek ae oman an iminek egipni. Yan anek gaga do but dasi nian galak tosol, unuden gin amin do but dasi galak tan yobi. Unun gen bamot da mukwa sogok mibili mibili yapman mudomal."

³⁴ Yanban Yesu da amin nandan kokwini ton kinda da yosok yan nandanek iyigit, "Pinƙop da Amin Kila Asak unun gak kili ankwari asal."

Yan yanban amin morap Yesu gen sanbejek iyik do pasalgwit.

Kristo unun Dewit dakon Pinƙop

(Mt 22.41-46 ae Lk 20.41-44)

³⁵ Yesu telagi yut nagalgwan egek amin yoyin degek yan yoyigit, "Gen teban yoyindet amin da gen kinda yan yon, 'Kristo unun Dewit dakon yawi diwatni.' Mibili nido yan yon? ³⁶ Dewit Telagi Wup da anpuluganban iyi yan yagit:

'Pinƙop da nak dakon Amin Tagi yan iyigit, "Gak abin nak da aminsi tet do yikbi don uwalgo kandap gibanogwan yopbo gengo guramitni.'"

³⁷ Dewit da unun amin do Amin Tagi yan iyigit, do Kristo unun Dewit dakon yawi diwatni dima, unun Amin Tagini." Yesu da gen unun yanakwan minat amin kabi madep da nandan galak tawit.

Gen teban yoyindet amin dakon anpak yokwi

(Mt 23.1-36 ae Lk 11.37-54 ae 20.45-47)

³⁸ Anakwa Yesu da yoyin degek yan yoyigit, "Ji gen teban yoyindet amin da dayindet an unun do pindak kimotni. Unun amin ilikba pigikni dubagi panek minat aminyo da makeron 'gildat tagi' yan yoyini yan do galak ton. ³⁹ Muwut muwut yutnikon ae jap noknok bisap madepmon amin mani ton da yiyit tamokon yit do galak ton. ⁴⁰ Unun amin sakwabat panekwalek yutni timikgan. Ae amin da pindatni yan do bisit dubagisi an. Unuden amin gen kokwin bisap madepmon kobogi do yo jigisi pakdan.'

Yoni mini miñat kindā da Piñkop do paret agit

(Lk 21.1-4)

⁴¹ Yesu Telagi Yut Madepmon wigeƙ paret yopyop tamo da kapmatjok yiggit. Yigeƙ pindagakwan amin morapmi da paret yopgwit. Moneñ morapmi tañ yomgwit amin unun da moneñ madep yopgwit. ⁴² Anakwa sakwabat yoni mini kindā da abin moneñ gimani tabili bamori moniñsisok paret yopyop tamokon yopgut.

⁴³ Yan yopban kañek Yesu da pañdetni yan pañmuwugeƙ yan yoyiggit, “Nak asisi dayisat, on sakwabat unun da paret yopmanɗak unun da amin morap da yopman si yopmanɗak. ⁴⁴ Amin morap unun moneñni morapmi tañ yomanakwa diwari gin paret idapmon yopman. Mani on miñat wadak wadaksi anek moneñni kisi yopmanɗak. Kili jap yuman nosak moneñni di dima tañ iman.”

13

Yesu da Telagi Yut Madep tuwilni do yagit

(Mt 24.1-2 ae Lk 21.5-6)

¹ Yesu gat pañdetni gat telagi yut madep dakon nagal yipman wañga piñakwa monji kindā da yan iyiggit, “Yoyinɗet, tip madepsi ban yut tagisisi di awit do digo pindat!”

² Yanban Yesu da gen kobogi yan iyiggit, “On yut madep pindakdal, unun dakon tip notni da kwenon dima tañ akɗan. Tuwilba kisisi man mudokan.”

Yesu da jigi morapmi altoni do yagit

(Mt 24.3-14 ae Lk 21.7-19)

³ Yesu Heñ Olipmon yigakwan Telagi Yut Madep ason tet tagit. Anakwan Pita, Jems, Jon ae Andru da iyi gin Yesu yan iyiwit, ⁴ “Gak da gen unun yal, unun ni bisapmon altokɗan? Ni yo da mibiltok altanban kañek unun yo morap altosak dakon bisap kwan tosok yan nandanen?”

⁵ Yan yanba Yesu da yoyiggit, “Amin da pañkewalni do kañ kimotni. ⁶ Amin morapmi da abin nak dakon man yanek yan yokɗan, ‘Nak naga Kristo.’ Yan yanek amin morapmi pañkewalɗan. ⁷ Unun bisapmon emat wuwik gat ae dubagikon emat an unun dakon gen bin apba nandanek butji dima pasolni. Unun yo morap altokɗan, mani miktim da mudosak bisap madep kili unun yan dima nandani. ⁸ Miktim kindā dakon amin da pidañba miktim kindā dakon amin gat emat wamɗan. Ae kila amin madep kindā dakon amin da pidañba kila amin madep kindā dakon amin gat emat wamɗan. Anakwa miktim diwarikon wudip akdisak, ae miktim diwarikon amin da jap do madepsi anek diwari da kimotɗan. Miñat monji kwapmi toñ da monji altok do anek suganba tepmi nandan, unudeñ gin unun yo morap altoni bisapmon, bisap madep kwan tosok yan nandani.

⁹ “Unun bisapmon ji disi do kila ani. Amin da gen pikon depɗan ae Juda amin da muwut muwut yutnon pawigi nap kirinban baljokɗan. Ji nak nandan namañ do amin da ji pañki miktim dakon kila amin madep da inamon depba atɗan. Unun bisapmon nak dakon gen yoyini. ¹⁰ Miktim da mudosak bisap madep tepmi dima apdisak. Mibiltok amin miktimi miktimi ekwan unun da Gen Bin Tagisi nandani. ¹¹ Amin da ji timik pañpan gen pikon depni bisapmon dima pasolni. Ni gen ban yoyineñ yan dima nandani. Unun bisapmon Piñkop da ni gen dayisak unun ban yoyini. Yan anakwa ji dakon gen dima asak, unun Telagi Wup dakon gen asak.

12 “Unjun bisapmon amin da yan akdan; peni kinda da padige uwal da kisiron yipban anakba kimotdisak, ae amin kinda da minat monjiyoni uwal da kisiron yopban dapba kimotdan, ae minat monjiyo da menji datniyo do yan gin akdan. 13 Yan aba ji nak nolgan do anek amin kisi morap da ji do butjap nandakdan. Mani tebai agek egi wigakwa bisap madepmon wigisak amin unjun Pinjkop da yokwikon ban timitdisak.”

Yo yokwisi kinda da altokdisak

(Mt 24.15-28 ae Lk 21.20-24)

14 Yesu da sanbejek yan yagit, “Yo yokwisi amin panupbal ak kinda don dima toktoği tamokon akban kokdan.” (On gen manjisak amin da pakyanji nandisak.) “Unjun bisapmon amin Judia miktimon egipni unjun pasal kabapgan tepmisi wigini. 15 Amin kinda yut kwenon egipjak kan, yo kabini timit do yutgwan dima pigisak.

16 “Ae amin kinda pigaga egipjak kan, yutnon ilikba pigikni kin abidok do dimasi kisak. 17 Unjun bisapmon minat monji kwapni ton, ae minat monji mum non unjun bupmisi. 18 Ji da Pinjkop bisit iyinba nandanakwan yo unjun ais bisapmon dima altoni. 19 Unjun bisapmon yo jigisi altokdan. Pinjkop da yo morap wasagiron da egi abisok ekwamanjon yo jigisi unjuden kinda dima altagit. Ae bunjon yo jigi unjuden aeni dima altokdan. 20 Amin Tagi da unjun bisap dima anpisip asak tam minat amin morap kisi pasilnom. Mani minat amin kabi iyi do kili manjigit unjun do bupmi nandanek bisap anpisip akdisak.

21 “Unjun bisapmon amin kinda da ‘Kristo oni!’ bo ‘Asoni!’ yan yanban kan, geni dima nandan gadani. 22 Amin diwari da abin ‘Nak Kristo’ yan yokdan. Ae diwari da ‘Nak kombi amin kinda’ yan yokdan. Yan yanek wasok tapmimi ton mibili mibili akdan. Anek minat amin kabi Pinjkop da iyi do kili manjikbi unjun panjikilba kosit kilegi yipman detni do pini madep akdan. Mani aripmi dima akdan. 23 Yo jigisi morap unjun dima altanakwa wagil dayisat, do disi kan kimotni.”

Don Amin Dakon Monji apdisak

(Mt 24.29-31 ae Lk 21.25-28)

24 Yesu da sanbejek yan yagit, “Yo jigi dakon bisap mudanakwan ‘gildat dabil pilin tuk akdisak, ae kanek dima tenjenokdisak.

25 Ae gik kundu yipmanek mokdan, anakwa kwen kundukon yo tebai ton unjun da kwakwalitdan.’

26 “Unjun bisapmon amin da Amin Dakon Monji kanba tapmimni ae tilimni gat gikwemon da apban kokdan. 27 Unjun da anelo kabini yabekban kin amin iyi do manjikbi kabi miktimi miktimi ekwan unjun panmuwutdan.”

Pik kindap kanek butji pisosak

(Mt 24.32-35 ae Lk 21.29-33)

28 Yesu da sanbejek yan yagit, “Ji pik kindap kanek butji pisosak. Kilinj pakbini ton ae tami kaluk yopmandak, unjun bisapmon gildat bisap kwan tosok yan nandan. 29 Unjuden gin yo morap dayit unjun da altanakwa miktim da mudosak bisap madep kili unjunjok kwan tosok yan nandani. 30 Nak asisi dayisat, amin unjun bisapmon nani dima kimagakwa yo morap unjun kisi altan mudokdan. 31 Kundu gat miktim gat pasildamal, mani nak dakon gen unjun dimasi pasildisak.”

Yo morap altosak unun dakon bisap Pinjkop Dat dagin nandisak

(Mt 24.36-44)

³² Yesu da sarbenjek yan yagit, “Yo morap altokdisak unun dakon bisap amin kinda da dima nandisak. Kwen Kokup aneloyo dima nandan, ae Monjiyo kisi dima nandisak. Dat da iyi gin nandisak. ³³ Yo morap altokdan dakon bisap ji dima nandan, do kan kimagek egipni.”

³⁴ Yan yanek tilak gen kinda yan yoyigit, “Amin kinda kokup kindakon kik do anek oman amini do pi kokwinik yominek yut dakon kila ani do yoyisak. Anek yoma sopsop dakon kila amin yoma kilani tebai asak do iyisak.

³⁵ “Unun do anek ji kan kimotni. Ji yut dakon ami ni bisapmon apjak unun dima nandan. Apjak bisap unun pilindo bo kalbi binap bo pup da gen yosok bisapmon bo wisa dagokdo unun ji dima nandan. ³⁶ Tepmi abin dandaban dipmin potni kan, unun tagi dima. ³⁷ Gen dayisat unun amin morap kisi do yosot. Kan kimotni.”

14

Kila amin da Yesu anakba kimotjak do yawit

(Mt 26.1-5 ae Lk 22.1-2 ae Jn 11.45-53)

¹ Gildat bamori egek don Yapyap Bilak ae Bret Yisni Mini Dakon Jap Noknok Bisap Madep altok do anakwan mukwa sogok amin dakon amin madep kabi ae gen teban yoyindet amin da muwugek yan yawit, “Nian anek Yesu ankwalek abidan anjatno kimotjak?” ² Yan yanek yawit, “Telagi bisap madepmon dima abidonej. Yan anej kan, minat aminyokon pidok pidok noman tokdisak.”

Minat kinda da pakbi kibanj ton tagisinaj Yesu sonj imgut

(Mt 26.6-13 ae Jn 12.1-8)

³ Yesu Betani kokupmon amin kinda mani Saimon unun da yutnon yikgit. (Saimon unun kalip wuda tebani ton egipgut.) Yesu jap noknok tamokon yigakwan minat kinda pakbi kibanj ton tagisi kinami kinda abidanej wigigit. Awin gapmi jokgalek Yesu da busunon tagalgi. (Unun pakbi dakon yuman nogi madepsi ae tibiri unun tipnan wasanbi.)

⁴ Yan aban amin diwari da kanek buri yokwi tanba notni yoyin yoyin anek yan yawit, “Nidosi pakbi kibanj ton tagisi unun yumsi tagaldak? ⁵ Amin da yubam tam, moner madepsi timik yoni mini amin do yomnom.” Yan yanek minat unun gen tebai iyiwit.

⁶ Iyinjba Yesu da nandanej yan yoyigit, “Ji minat on yum koni. Nido jigi iman? Minat on nak do yo tagisi asak. ⁷ Yoni mini amin ji gat bisapmi bisapmi egipdan, do tagi panpulugoni. Mani nak ji gat bisapmi bisapmi dima egipdaman. ⁸ Yo minat da agagi kili aban dagak. Nak kimokgo gapmakon nepni do unun minat da pakbi kibanj ton nan kili son namik. ⁹ Nak asisi dayisat, miktimi miktimi amin da Gen Bin Tagisi yoyinej minat on da yo ak unun dakon gen bin kisi yoyinakwa nandakdan. Anek unun minat dakon man bini dima pasildisak.”

Judas da Yesu kila amin da kisiron yip do yan teban tagit

(Mt 26.14-16 ae Lk 22.3-6)

¹⁰ Unun bisapmon pandetni 12 kabikon kinda egipgut mani Judas Iskarot. Unun da mukwa sogok amin dakon amin madep kabikon kinjek Yesu kisitnikon yipjak do yoyigit. ¹¹ Yoyinban but galak nandanej moner imni do

yanj teban tawit. Judas unjun nandanek Yesu kisitnikon yipjak dakon kosit wisigit.

Yesu gat panjetni gat jap nawit

(Mt 26.17-25 ae Lk 22.7-14 ae 22.21-23 ae Jn 13.21-30)

¹² Anakwan Bret Yisni Mini Dakon Jap Noknok Bisap Madep altagit. Unjun bisapmon Israel amin da Yapyap Bilak do nandanek sipsip moninj dapman soj nonj. Unjun bisapmon panjetni da Yesu yan iyiwit, “Nin kin dukwan Yapyap Bilak dakon jap panjosit anen do nandisal?”

¹³ Yan yanba Yesu da panjetni bamori yabegek yan yoyigit, “Kokupmon kin kanbal amin kinda pakbi kwoba kinda guramik apban jil gat domdom akdan. Jil unjun amin nan yol ankinjil. ¹⁴ Kanbal yut kindakon wikwan kan, unjun yut dakon ami yan iyinjil, ‘Yoyinjetnit da yosok, “Nak gat panjetnoni gat da Yapyap Bilak dakon jap nonen dakon yut buri dukwan tosok?”’ ¹⁵ Yan iyinbal unjun amin da yut madep kinda kwen nani do dolisak. Unjun yutnon jap noknok tamo ae amin yiyit tamo kili panroman abi da ton. Unjudon japnin panjosit anjil.”

¹⁶ Yoyinban kokupmon kin Yesu da yo morap do yoyigit unjudensi pindakgimal. Yan pindagek Yapyap Bilak dakon jap panjosit agimal.

¹⁷ Pilin pilindo Yesu gat panjetni 12 kabi gat unjun yutnon opgwit. ¹⁸ Obinj jap noknok tamokon jap nan yigek Yesu da yan yoyigit, “Nak asisi dayisat, jikon da kinda da nak uwalno da kisiron nepdisak. Unjun amin nin gat yigek jap noman.”

¹⁹ Yan yanban panjetni buri yokwi tarba kalon kalon yan yawit, “Nak dima, ma?”

²⁰ Yan yanba Yesu da yoyigit, “12 kabi jikon kinda nak gat bret idapmon sibinek nomak unjun. ²¹ Asi, Pinjop da papiakon gen mandabi unjun da aripmon Amin Dakon Monji kimot akdisak. Mani Amin Dakon Monji uwal da kisiron yipjak amin, awa! Unjun amin menji da dima anjalagit tam tagi.”

Yesu da panjetni jap yomgut

(Mt 26.26-30 ae Lk 22.15-20 ae 1Ko 11.23-25)

²² Jap nan yigakwa Yesu da bret kinda abidan, Pinjop ya yan iyinek, pudan panjetni do yomgut. Yominek yan yoyigit, “Timigek noni, on nak dakon giptim timno.”

²³ Yan yanek aeni wain kinam abidanek, Pinjop ya yan iyinek, yoban kisi da nawit. ²⁴ Nanakwa Yesu da sanbenek yan yoyigit, “On yawino. Amin morapmi gat sanbek sanbek ak do parekdat. ²⁵ Nak asisi dayisat, nak wain ae dima nanek egi wigi Pinjop da Amin Kila Agak kokupmon don wain kalugi noken.”

²⁶ Yan yanban kap kinda yanek yomakon pigeke hlej Olipmon wigiwit.

Pita da manji injak do Yesu da yagit

(Mt 26.31-35 ae Lk 22.31-34 ae Jn 13.36-38)

²⁷ Hlej Olipmon wigakwa Yesu da panjetni yan yoyigit, “Pinjop da papiakon gen kinda tosok unjun da aripmon ji manji namdan. Gen unjun yan: ‘Sipsip dakon kila amin anakgo kimagakwan sipsip wasen ki iyi iyi kikan.’”

²⁸ Mani kimoron da pidanek nak da kalip Galili miktimon mibiltan daminek kiken.”

²⁹ Yanban Pita da yan iyigit, “Amin diwari dakon nandan gadat witald kisak kan, nak yan aripmi dima aben.”

³⁰ Yan yanban Yesu da iyigiti, “Nak asisi gayisat, abisok kalbi pup kosit bamot dima yanakwan gak da nak do wasip kosit kapbi yokdisal.”

³¹ Yanban Pita da yan iyigiti, “Uwal da gigeek nakyo kisi nit do ani kan, gak do wasip dima yoken.” Yan yanban notni kabi kisi yan gin yawit.

Yesu Getsemani Pigaga bisit agit

(Mt 26.36-46 ae Lk 22.39-46)

³² Yesu gat pangetni gat miktim kinda mani Getsemani unjudon kiwit. Kin altanek Yesu da yan yoyigiti, “Ji idon yigakwa nak bisit aken.” ³³ Yan yanek Pita, Jems, ae Jon kisi timikban kiwit. Kin burikon jigi madepsi nandanek ³⁴ yan yoyigiti, “Butno jik tanakwan kimot kimotno noman tan naban nandisat. Do ji idon Pin kop do nandanek egipni.”

³⁵ Yan yanek angwikon kin miktimon man pagek bisit agit. Kosit kinda tosagon unun bisap yokwi yapjak yan nandanek bisit yan yagiti, ³⁶ “Aba, Dat, gak da yo morap fagi aki. Do nak da kwenon jigi apdisak unun kukwoki do nandisat. Mani nak dakon galaktok dima yolgi, gaga dakon galaktok unun gin yolgi.”

³⁷ Yan yanek tobil pangetni kapbi egipgwiron kin pindakban dipmin pakgwit. Pindagek Pita yan iyigiti, “Saimon, gak dipmin pokdol, ma? Bisap awa kaloni da aripmon gin nak gat Pin kop do nandanek dima egipnen? ³⁸ Ji teban tanek bisit anek egipni. Yan anek egipni kan, panjewalon aripmi dima moni. But da nak nol do galak tosok mani gip dakon teban tokni mini.”

³⁹ Yan yanek aeni tobilek kin bisit mibiltok agit unuden gin agiti. ⁴⁰ Bisit anek abin pindakban pangetni dipmin do yokwisi anek aeni dipmin sigin pakgwit. Panjolban pidan ni gen nan iyinen yan do intanek isal yikgwit.

⁴¹ Aeni kin bisit an tobil abin pangetni yan yoyigiti, “Ji dipmin sigin pagek tapmin pan, ma? Dipmin aripmi kwayin. Bisap kili abik. Amin Dakon Monji yokwi pakpak da kisiron kili unun yipmanjan. ⁴² Pidanba kino! Kabit, uwal da kisiron nepjak amin kili abik.”

Uwal da Yesu abidawit

(Mt 26.47-56 ae Lk 22.47-53 ae Jn 18.3-12)

⁴³ Yesu gen yanakwan unjudon gin pangetni 12 kabikon da kinda mani Judas altan yomgut. Amin kabi madep emat agak sibani ae kindap kirinji timigeek bunon yolgwit. Mukwa sogok amin dakon amin madep kabi ae gen teban yoyindet amin ae kila amin unun da yabekba apgwit.

⁴⁴ Uwal da kisiron yipyip amin da gen kinda kili yan yoyigiti, “Amin kinda nak da mandan noko kan, unun amin nan abidoni. Abidanek kilani tebai anek anan kini.” ⁴⁵ Judas unjudon gin Yesukon kin altanek yan iyigiti, “Yoyindet!” Yan iyin ek mogimikon mandan nagiti. ⁴⁶ Yan aban yanek Yesu tebai abidawit.

⁴⁷ Aba unun akgwit kabikon da kinda da emat agak sibani ilikgiti. Higeek mukwa sogok amin dakon mibiltok amin dakon oman monji miragi mandan dagagiti.

⁴⁸ Mandan daganban Yesu da obip amin yan yoyigiti, “Ji nak do kabo noknok kinda yan nandanek emat agak siba ae kindap kirinji timigeek nak abidok do aben, ma? ⁴⁹ Nak gildari gildari Telagi Yut Madep da nagalgwan ji gat egek amin yoyin dekgim. Unun bisapmon nak abidok do dima nandawit? Mani Pin kop da papiakon nak do gen mandabi unun da aripmon noman tosak.”

⁵⁰ Yan yanban panget morapni yipmanek pasal kin mudawit.

⁵¹ Kiŋ mudanŋakwa monjisok kinda imalni kwakwagi kindananŋ gin imegek Yesu yolgit. Emat amin da unun monjisok kisi abidok do awit, ⁵² mani imalni nanŋ kukwanjek pasal molanŋ molanŋ kigit.

Yesu gen pikon ananŋ kiwit

(Mt 26.57-68 ae Lk 22.54-55 ae 22.63-71 ae Jn 18.13-14 ae 18.19-24)

⁵³ Yesu abidawit amin unun da Yesu abidanŋ ananŋ mukwa sogok amin dakon amin madep kabi da yutnon wigiwit. Unun yutnon mukwa sogok amin dakon mibiltok amin ae gen teban yoyindet ae kila amin kisi muwuk egipgwit. ⁵⁴ Pita kagi kagisok da Yesu yol anŋanek, mukwa sogok amin dakon mibiltok amin da nagalgwan pigigit. Pikwan obip amin gat kindapmon yigek kindapni aliwit.

⁵⁵ Anŋakwan mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae gen kokwin amin kisi morap gat da yanŋ nandawit, amin di yanŋ yomno abinŋ Yesu top gen yanŋ iminŋek gulusunŋ agit yanŋ yanŋakwa ananŋatno kimotjak yanŋ nandawit, mani Yesu sunŋ kinda dima agit yanŋ kawit. ⁵⁶ Anŋakwa amin morapmi da Yesu do top sitnok genyo yanŋba geni dakon kosiri dima pisagit.

⁵⁷ Aba amin diwari da pidanŋ Yesu do top sitnok gen yanŋ yawit, ⁵⁸ “Nin da nandanapno Yesu da yanŋ yagit, ‘Nak da Telagi Yut Madep amin da awit unun tuwilek gildat kapbi da butgwan yut nŋaknŋwari kinda abenŋ. Yut unun amin kisit da agagi dakon tilak dima abenŋ.’” ⁵⁹ Mani gen unun yawit unun kisi upbal tanek gen dakon kosiri dima pisagit.

⁶⁰ Kili mukwa sogok amin dakon mibiltok amin kila amin da inŋamon agek Yesu yanŋ iyigit, “Gak gen kobogi kinda dima yoyiki? On amin morap gen yanŋ gaba nianŋ nandanŋ yomisal?” ⁶¹ Mani Yesu gen kagani sopmanek gen kobogi kinda dima iyigit. Yanŋ aban mukwa sogok amin dakon mibiltok amin da aeni iyigit, “Gak Kristo? Gak Pinŋkop gawak imamanŋ unun dakon Monji bo dima?”

⁶² Yanŋban Yesu da yanŋ yagit, “Unun nak mani. Ji don kanakwa Amin Dakon Monji Tapmin Ami da aminsi tet do yikban kokdanŋ. Anek kanakwa Kwen Kokup dakon gikwemon da apban kokdanŋ.”

⁶³ Yanŋ yanŋban nandanek mukwa sogok amin dakon mibiltok amin iyi dakon paba pigikni pudagit. Yanŋ anek yagit, “Mibilni nandak do amin nido sanbenek yoyino apni?” ⁶⁴ Iyi do ‘nak Pinŋkop dakon Monji’ yanŋ yosok, do ji da nianŋ an inenŋ do nandanŋ?”

Yanŋban kisi morap da yawit, “Gulusunŋ asak, do si kimotjak.” ⁶⁵ Yanŋ yanek diwari da ilip sul ingwit. Yanŋ anek dabilni imal nanŋ wamanŋ sopmanek kisit da anakgwit. Kisit da anagek yanŋ iyiwit, “Namin da gikdak? Kombi gen ya!” Yanŋ inŋanŋakwa obip amin da abidanek anakgwit.

Pita da Yesu do wasip yagit

(Mt 26.69-75 ae Lk 22.56-62 ae Jn 18.15-18 ae 18.25-27)

⁶⁶ Anŋakwa Pita unun yut da nagalgwan egakwan mukwa sogok amin dakon mibiltok amin dakon oman minatjok kinda da opgut. ⁶⁷ Obinŋ Pita kindap alinŋek ekwan kagit. Minat unun da pakyanŋsi yipban kwan kanek yanŋ iyigit, “Gak Yesu Nasaret kokupmon nani gat kisi egipgumal.”

⁶⁸ Yanŋban Pita da wasip yanek yagit, “Gak da gen unun yosol nak dima nandisat.” Yanŋ yanek nagalon da wigat mibilon pigigit.

⁶⁹ Anŋakwan oman minatjok unun da Pita aeni kanek amin unudon akgwit yanŋ yoyigit, “On amin unun Yesu da kabikon nani kinda.” ⁷⁰ Mani aeni wasip yanek yagit, “Dima.”

Timisok di egek amin kapmatjok akgwit unun da yanŋ iyiwit, “Gak asi Yesu da kabikon nani kinda. Gak Galili amin kinda.”

⁷¹ Yan yanba Pita da tebaisi yanek yagit, “Asisi dayisat, amin unun yon nak dimasi nandan imisat. Top yosot kan, jobit tagi timikgen.”

⁷² Yan yanakwan unudon gin pup gen yanban kosit bamot agit. Yanban nandanek Pita Yesu da gen yagit unun do nandagit. Gen unun yan yagit, “Nak dakon man kosit kapbi wasip yanaki pup da kosit bamot gen yosak.” Gen unun do nandanek buri yokwi tanban kunam madepsi takgit.

15

Yesu Pailaron anaj kiwit

(Mt 27.1-2 ae 27.11-14 ae Lk 23.1-5 ae Jn 18.28-38)

¹ Wisawisa do mukwa sogok amin dakon amin madep kabi ae kila amin ae gen teban yoyindet amin ae gen kokwin amin kabi morap gat da muwugek gen kinda anteban awit. Anek Yesu nap teban nan waman ilik anaj Pailat da kisiron anki yipgwit.

² Yipba Pailat da Yesu yan iyigit, “Gak Juda amin dakon kila amin madep, ma?”

Yanban Yesu da gen kobogi yan yagit, “Yosol unun mani.”

³ Yan yanban mukwa sogok amin dakon amin madep kabi da gen morapmi yan imgwit. ⁴ Yanba Pailat da aeni Yesu yan iyigit, “Gak gen kobogi kinda dima yoyiki? Amin on da yokwi agil do gen morapmi yan gaman.”

⁵ Yan yanban Yesu da gen kobogi kinda dima yagit. Yan aban kanek Pailat nandaban njwakjwarisi agit.

Pailat da Yesu tilak kindapmon anajni do yagit

(Mt 27.15-26 ae Lk 23.13-25 ae Jn 18.38-19.16)

⁶ Bilagi bilagi Yapyap Bilak bisapmon wasok kinda yan awit: Juda minat aminyo da dam tebanon yikdak amin kinda dakon man yanakwa, Pailat da yopban kin kin awit. ⁷ Yesu gen pikon yipgwit bisapmon amin kinda mani Barabas unun gat notni gat dam tebanon yikgwit. Unun amin kabi Rom gapman do japmi nandanek emat wamanek amin kinda anakba kimakgit. Unun do dam tebanon yopgwit. ⁸ Kili amin morapmi da Pailaron kin altanek yan iyiwit, “Bilagi bilagi asal, unuden gin dam tebanon yikdak kinda pulugan yipbi kisak.”

⁹ Yanba Pailat da yan yoyigit, “Juda amin dakon kila amin madep nan yipbo kisak do nandan?” ¹⁰ Pailat yan yagit nido iyi nandagit: mukwa sogok amin dakon amin madep kabi Yesu do nandaba yokwi tanban top yanek gen pikon yipgwit. ¹¹ Mani mukwa sogok amin dakon amin madep kabi da minat amin kabi madep buri suganek yan yoyiwit, “Ji Pailat da Barabas nan yipban kisak do iyini.” Yan yoyinba amin da yan gin iyiwit.

¹² Yanba Pailat da aeni yoyigit, “On amin ji da ‘Juda amin dakon kila amin madep’ yan iyan, nian an iben do nandan?”

¹³ Yanban yan tidanek yawit, “Tilak kindapmon anakbi kimotjak!”

¹⁴ Yanba yoyigit, “Mibili nido? Ni gulusun nan agit?”

Yanban mibiltok yawit si yapmanek madepsi yan tidanek yawit, “Tilak kindapmon anakbi kimotjak!”

¹⁵ Yanba Pailat da amin dakon buri moni do Barabas pulugan yipban minat amin kabiyokon kigit. Kinakwan emat amin yoyinban Yesu baljawit. Aba don tilak kindapmon anakba kimotjak do yoyigit.

Emat amin da Yesu toptopmon da man madep imgwit

(Mt 27.27-31 ae Jn 19.2-3)

¹⁶ Emat amin da Yesu abidan anan gapman yut madep da nagalgwan pigiwit. Pigeke emat amin notni diwaris kisisi yan yoba abin mudawit. ¹⁷ Muwugek Yesu do paba pigik gami kinda pan ingwit. Yan anek nap keli ton kinda nan kinds madep dakon pelit yombem kinda wasanek busunikon waman ingwit. ¹⁸ Waman iminek top iyinek yan yawit, “Gildat tagi, Juda amin dakon kila amin madep!” ¹⁹ Yan yanek kindap kirin nan busunikon anagek ilip sul ingwit. Yan anek gawak iminek toptopmon da man madep ingwit. ²⁰ Anek topmon da man madep imin mudanek imal gami iligek iyi dakon pabi pigik pan ingwit. Pan iminek tilak kindapmon anakba kimotjak do ilik anan kiwit.

Yesu tilak kindapmon anagkwit

(Mt 27.32-44 ae Lk 23.26-43 ae Jn 19.17-27)

²¹ Kosiron kin amin kinda kokup pap kik do apban kawit, mani Saimon. Unun Sairini kokupmon nani kinda, Aleksanda gat Rupas gat dakon datni. Emat amin da Saimon gen tebai iyinba Yesu dakon tilak kindapni guramikban kiwit. ²² Kin miktim tim kinda mani Golgata unudon altawit. (Golgata unun dakon mibili unun Busun Kidat Ilen.) ²³ Kin altanek wain gat pakbi isipmi kinda mani mea gat iktagilek iminba nok do kurak tagit. ²⁴ Anek tilak kindapmon anagkwit. Anagek imalni timit do satu wasok awit.

²⁵ Wisa dagokdo 9 kilok anakwan anagkwit. ²⁶ Anagek mibili yan do anakgamar unun dakon but piso gen yan mandawit, JUDA AMIN DAKON KILA AMIN MADEP. ²⁷ Yesu da ilen bamoron kabo noknok bamori kisi dapgwit. ²⁸ Dapba Pin kop da papiakon gen tosok unun bami noman tagit. Gen unun yan: “Yokwi pakpak amin unun kabikon anakbi.” ²⁹ Amin kin ap awit unun da yanba yokwi tok an iminek wunda kwalkwal anek yan iyiwit, “Ae! Gak Telagi Yut Madep tuwilek gildat kapbi da butgwan kaluk ak do yagil, ³⁰ do giptimgo ankutnanek tilak kindapmon da pi!”

³¹ Yan yanba mukwa sogok amin dakon amin madep kabi ae gen teban yoyindet amin kisi yan gin notni yoyin yoyin anek ansolat anek yan yawit, “Amin diwaris panpulugagit da nido iyi dakon giptim anpulugok do antidok asak? ³² On amin Kristo, asi Juda amin dakon Kila Amin Madepni kan, tilak kindapmon da pinban kanek nandan gadan imnen.” Unuden gin kabo noknok bamof teri teri dapbi ununyo kisi yanba yokwi tok an ingumal.

Yesu kimagit

(Mt 27.45-56 ae Lk 23.44-49 ae Jn 19.28-30)

³³ Gildat binap 12 kilok anakwan miktim kisi pilin tuk anakwan kin pilindo 3 kilok agit. ³⁴ Kin 3 kilok anakwan Yesu da yan tidanek yan yagit, “Eloi, eloi lama sabaktani?” Gen unun dakon mibili yan: “Pin kopno, Pin kopno, nido nepman dekdal?”

³⁵ Yan yanban amin diwaris kapmatjok akgwit unun nandanek yawit, “Nandan, unun Elaija do yan imisak.”

³⁶ Yanba amin kinda timtim yanek kin yo kinda gugidan yombem jol diwaron waman wain gat ae pakbi isipmi gat unungwan sibinek Yesu da nosak do anenakit. Anenagek yan yagit, “Ji yipba konej. Elaija da asi abin tilak kindapmon nan abidan abinban konej, bo dima.”

³⁷ Yan yanban Yesu madepsi yan tidanek kimagit.

³⁸ Kimagakwan Telagi Yut Madep dakon yoma imal unun kwen da sulugi piñ mibilikon dagan ki timi bamori agit. ³⁹ Anakwan emat amin 100 dakon kila aman da Yesu injamikon kimakban kanjek yagit, “On amin asisi Pinjkop dakon Monji egipgut.”

⁴⁰ Anakwan miñat diwari dubagisogon da agek pindak nandanjo awit. Unun miñat kabikon kinda mani Maria, kokupni Makdala, ae Maria njwaknjwari kinda unun Jems buñon nani gat Josep gat dakon meni, ae Salome gat kisi akgwit. ⁴¹ Yesu Galili miktimon egipgut bisapmon unun miñat kabi da yol awilek oman an iminej egipgwit. Unun dagan dima, ae miñat diwari kisi Yesu gat Jerusalem kokup papmon kiwit unun kisi kanjaka Yesu kimakgit.

Yesu dakon bumjotni tip kinamgwan yipgwit

(Mt 27.57-61 ae Lk 23.50-55 ae Jn 19.38-42)

⁴² Sabat dakon tagaptok bisap Nenjo pilindo ⁴³ Josep Arimatea kokupmon nani da apgut. Unun gen kokwin amin kabi dakon kila amin egipgut. Amin morapmi da nandaba wukwan imgwit. Ae unun Pinjkop da Amin Kila Akdisak unun do jomjom anek egipgut. Josep unun pasol pasoli mini Pailaron kin Yesu dakon bumjotni abidok do iyigit. ⁴⁴ Iyinjban Pailat da emat amin 100 dakon kila amin yan iban opban iyigit, “Asi Yesu kunjwak, bo dima?”

⁴⁵ Iyinjban emat amin 100 dakon kila amin da yan yagit, “Asi kunjwak.” Yan yanban nandanek Josep da bumjot anjisa do yan mudan imgut. ⁴⁶ Aban Josep da kin imal kwakwagi kinda yuman anjabin Yesu dakon bumjot tilak kindapmon nan abin unun imal nan wangut. Waman anji tip kinam kindakon yipmanek tip madepsi kinda antobilban abin yoma sogut. ⁴⁷ Maria Makdala kokupmon nani gat ae Maria Josep dakon meni gat da kanjakwal Yesu dakon bumjotni yipgut.

16

Yesu kimoron da pidagit

(Mt 28.1-8 ae Lk 24.1-12 ae Jn 20.1-10)

¹ Sabat bisap mudanakwan pilin pilindo Maria Makdala kokupmon nani, ae Maria Jems dakon meni, ae Salome, unun miñat kapbi da bit nelak, ae yo mibili mibili kibani tagisi, Yesu dakon bumjotni son im do yuman panjosit awit. ² Yan anek pakgwit da Sonda wisa dagokdo tip kinamon kik do kinakwa gildat wigit. ³ Kanjek kosiron yan nandat anek yan yawit, “Namin da tip kinam dakon tip madep antobilban pisosak?” ⁴ Yan yanek kin kanba tip madep kili antobilbi kawit. ⁵ Yan kanek tip kinamgwan pigi wili gimoni kinda kawit. Unun ilikba pigik kwakwagi dubagi kinda pabi da aminsi tet do yikban kawit. Kanek wuripdagek pasalgwit.

⁶ Yan nandanakwa yoyigit, “Ji wuripdagek dima pasolni. Yesu Nasaret kokupmon nani tilak kindapmon anakbi unun kok do aben. Unun kili pidan kik, idon mini. Tamoni oni kabit. ⁷ Kin panjetni gat Pita gat yan yoyini, ‘Unun da kalip Galili miktimon mibiltan daminej kik do kili dayigit, do unudon kin koni.’”

⁸ Yan yoyinjban miñat kapbi unun pasal nimnimigek tip kinamon da win timtim yanek kiwit. Kin pasol pasol anek amin di dima yoyiwit.

Maria Makdala kokupmon nani da Yesu kagit

(Mt 28.9-10 ae Jn 20.11-18)

⁹ Yesu Sonda wisa dagokdo kimoron da pidanek mibiltok Maria Makdala kokupmon nani altan imgut. (Unun miñat Yesu da kalip konj 7 kabi burigwan

egipgwit ban yol imgut.) ¹⁰ Altan iban kin Yesu dakon panjet kabini kunam takba pindagek yan yoyigit, ¹¹ “Yesu kalugi egakwan kat.” Yan yanban gen unun do nandaba bami dima agit.

Panjetni bamori da Yesu kosiron kagimal

(Lk 24.13-35)

¹² Bunon panjetni bamori da kokup kindakon kik do kinjakwal Yesu da giptimi kulabik anek altan yoban amin njwaknwari kindan yan kagimal. ¹³ Altan yoban tobil kin notni diwari yoyinbal nandaba bami dima agit.

Yesu da panjetni pi ani do yoyigit

(Mt 28.16-20 ae Lk 24.36-49 ae Jn 20.19-23)

¹⁴ Aeni don panjetni 11 kabi muwuk yigek jap nanakwa altan yomgut. Altan yominek gen tebaisi yanek yan yoyigit, “Ji amin da ‘pidak da egisak’ yan dayinba nido nandaba bami dima ak? Nandan gadatji mini?”

¹⁵ Aeni sanbenek yan yoyigit, “Ji miktimi miktimi kin Gen Bin Tagisi amin kisisi yoyin mudoni. ¹⁶ Amin kindan nak nandan gadan naminek telagi pakbi sosak kan, unun amin Kwen Kokup do amin asak. Ae amin kindan nak dima nandan gadan namjak kan, unun amin Tipdom do amin asak. ¹⁷ Nak nandan gadan namni amin tapmim yobo wasok tapmimi ton yan ban akdan: nak dakon man yanek kon yoldan, ae gen njwaknwari yokdan. ¹⁸ Ae unun amin da tunon amin emari ton abidokdan, ae pakbi emari ton nanba unun da dima panupbal akdan. Unun amin da sot amin kisiri kwenikon witinba sotni mudokdan.”

Yesu Kwen Kokup wigigit

(Lk 24.50-53 ae Ya 1.9-11)

¹⁹ Amin Tagi Yesu gen unun yoyin mudanakwan Pinjop da anenakban Kwen Kokup wigigit da Pinjop da aminsi tet do yikdak. ²⁰ Anakwan panjetni miktimi miktimi kin Pinjop dakon geni yoyin anan kiwit. Kinakwa Amin Tagi unun gat egek panpuluganakwan wasok tapmimi ton anek geni jonjik panjetban agit.

Gen Bin Tagisi Luk da Mandagit

But piso gen

Luk unun Juda amin kinda dima. Unun Grik amin kinda. Ae nandak nandak amin madep kinda, ae wuda wamakyo kisi egipgut.

Gen Bin Tagisi Luk da mandagit unun da Yesu unun Israel amin gat ae Amin Nwakwari Kabi kisi yokwikon ban timit timit amin yan nolinban koman. Yesu pini wasanek ak do agit bisapmon minjat aminyo yan yoyigit, "Telagi Wup da antagap aban Pinjop dakon geni tagisi bupmi amin do yoyin tentenagit." (4.18 do koki) Asi, minjat aminyo jigi mibili mibili pawit unun Yesu da yo tagisi anyomgut dakon geni morapmi Luk da mandagit.

Yesu dakon egip morapmi do Luk kalon dagin yosok. Unun dakon geni papia diwarikon dima mandabi. Luk kalon dagin Yesu miktimon altagit bisapmon yo noman tawit unun do morapmi yosok. Ae Luk da Yesu da tilak gen kinda yagit unun Samaria amin kinda da kosiron kin uwal da kisiron jigi pagit unun do mandagit. Ae Yesu da tilak gen kinda yagit unun monji kinda da datni yipman dek kigit unun do mandagit. Ae Luk dagin Sakius takis timit timit amin dakon geni mandagit.

Luk da yo diwari do morapmi yosok unun bisit pi tebaisi agak gat, ae Telagi Wup dakon pi gat, ae Pinjop da minjat amin dakon yokwini wiririk yomisak unun do yosok. Ae Luk da minjat da yo awit unun do morapmi yosok.

Luk papia on kalon nan gin dima mandagit. Yabekbi Papia yo kisi mandagit. Unun papiagwan Yesu Kwen Kokup wigakwan unun da kwenon yabekbi da pi awit unun dakon geni mandagit.

Gen on Luk da Tiopilas do mandagit

¹⁻³ Kila amin madep Tiopilas, amin morapmi da Pinjop da yo morap nin da binapmon agit unun dakon geni papiakon mandak do awit. Yo morap wasanek altanakwa dabil da si pindagek yan tentenok awit amin dakon gen yolek mandawit. Unun amin Pinjop gen do pi awit. Ae nak unun yo morap si wasanek noman tar anan opgwit unun dakon mibili pakyansi nandak do pini madepsi agim. Do gen morap on papiakon kilegisi mandan yipbo gagon opjak kan nandabo tagisi asak. ⁴ Papia on manjinjek amin da gen morap gayiwit unun nandabi bamisi asak.

Elisabet da Jon anjalagit, ae Maria da Yesu anjalagit gat dakon gen

(Kilapmi 1.5-2.52)

Jon dakon altok altok dakon but piso gen

⁵ Erot da Judia miktim dakon kila amin madep yikgit bisapmon mukwa sogok amin kinda egipgut mani Sekaraia. Sekaraia unun mukwa sogok amin Abiya da kabikon nani kinda. Minjatni Elisabet unun Aron da kabikon nani.

⁶ Pinjop da dabilon kilegisi egek Amin Tagi dakon gen teban madep ae monji kisi guramikgimal. ⁷ Mani Elisabet monji sur egipgut, do isal egek minjat amin pelanyo agimal.

⁸ Bisap kindakon Sekaraia gat mukwa sogok amin notni gat Pinjop da dabilon mukwa sogok pi awit. ⁹ Anjek namin dasi Amin Tagi da telagi tamogwan wigi yo kibani tagisi sosak yan do anpakni yolek satu wasok awit.

Yañ aba Sekaraia dakon man da noman tanban mukwa sok do wigigit. ¹⁰ Wigi mukwa sonjakwan yomakon minjat amin morap muwuk egek bisit pi awit.

¹¹ Anjakwa Amin Tagi dakon anjelo kinda Sekaraia altan ingut. Unjun alta mukwa kibanj tagisi sosonj da tosok unjun da aminsi tet do akgit. ¹² Akban kanjek Sekaraia wuripdagek pasalgit. ¹³ Mani anjelo da yan iyigit, "Sekaraia, Pinjkop da bisitgo kili nandagit, do dima pasolgi. Minjatgo Elisabet da monji wili kinda anjalakdisak. Mani Jon yan iyiki. ¹⁴⁻¹⁵ Amin Tagi da inamon mani wukwisi tokdisak, do gak butgo tagisi anakwan kisik kisik akdisal. Ae amin morapmi da monji unjun altosak bisapmon kisik kisik akdan. Menj da butgwan yitjagon da Telagi Wup da tujan iban egi anjan kikkdisak. Wain ae pakbi tebanyo dimasi nosak. ¹⁶ Unjun da Israel amin morapmi panjebilban aeni Amin Tagini Pinjkopmon kikdan. ¹⁷ Elaija dakon anpak tapmimyo panjek Amin Tagi mibiltan iminjek kikkdisak. Unjun da minjat monjiyo gat datni gat dakon but panjkilek aban but kalon akdan. Ae gen kirinjat amin dakon nandak nandak panmilip aban amin kilegi dakon nandan kokwin tagisi yombem akdan. Anjek amin panjtagap aban tagap tanjakwa Amin Tagi apdisak."

¹⁸ Yan yanban Sekaraia da anjelo iyigit, "Nit minjat amin pelanyo kili agimak. Do gen yanjaki but bamot asat. Gen unjun nianjon da bami yosol yan nandaken?"

¹⁹ Yanban anjelo da yagit, "Nak Gebriel, nak Pinjkop da inamon akdat da yabekban gak do gen tagisi on gayik do abisat. ²⁰ Gen gayisat unjun asi Pinjkop da bisap yipgut unjun bisapmon noman tokdisak, mani nandabi bami dima asak, do gen yogok kositgo sopmanjakwan gen dimasi yanjek egi wigiki gen gayisat unjun bami noman tokdisak."

²¹ Yan nandat anjek egakwal amin jomjom anjek Sekaraia nido bisap dubak Telagi Yut Madepmon egisak yan nandanek but morap awit. ²² Yan nandanek egakwa Sekaraia yomakon pinj gen yok do antidok anjek kisit dagin tilak anyongut. Yan anakwan kanjek Telagi Yut Madepmon dipmin yombem kinda bo kak yan nandawit.

²³ Sekaraia Telagi Yut Madepmon pi agak bisapni mudanakwan tobil kokupnikon kigit. ²⁴ Panji egakwan don minjatni Elisabet monji kwap awilek yutnon pasili egakwan kanek 5 mudawit. ²⁵ Anakwan yan yagit, "Amin Tagi da nak anjpluganban monji kwap awildat. Kalip monji mini egek amin da dabilon mayagisi nandagim, mani abisok kili unjun mayagino mudosok."

Anjelo da Maria altan ingut

²⁶⁻²⁷ Elisabet monji kwap awilgit unjun dakon kanek 6 mudanakwan Pinjkop da anjeloni Gebriel yabekban minjatjok kinda mani Maria unjun do kigit. Galili miktimon, kokup kinda mani Nasaret unjudon egipgut. Maria unjun amin kinda mani Josep, Dewit da kabikon nani unjun pasak do manjikbi. ²⁸ Gebriel Mariakon altan iminjek yan iyigit, "Gildat tagi. Amin Tagi gak gat egisak. Pinjkop da minjat diwari yapmanjek gak do yo madep yan nandisak."

²⁹ Maria gen unjun nandanek burigwan da jigisi nandanek yan nandagit, "Ni gen kinda nan nayisak?" ³⁰ Yan nandanakwan iyigit, "Maria, dima pasolgi. Pinjkop da gak do nandaban tagisi asak. ³¹ Nandaki, gak monji kwap awilek monji kinda anjalakdisal. Monji unjun mani Yesu yanji iyiki. ³² Unjun da amin man madepni ton kinda egakwan amin da Pinjkop Wikwisi Dakon Monji yan iyikdan. Kalip babi Dewit da kila amin madep egipgut, unjun da tilagon Amin Tagi Pinjkop da yipban kila amin madep kinda egipdisak. ³³ Unjun da Jekop

dakon diwatni dakon kila amin madepni bisap dagok dagogi mini egi anaj kinjek kilani akdisak.”

³⁴ Yan yanban Maria da anjelo yan iyigit, “Yo yosol unun nianj anjek altosak? Nak amin kinda pagim.”

³⁵ Yanban anjelo da gen kobogi yan iyigit, “Telagi Wup da gagon obinjakwan Pinjkop Wikwisi unun dakon tapmim da gak kibitdisak. Unun do anjek monji anjalaki unun telagi egakwan amin da Pinjkop dakon Monji yan iyikdanj.

³⁶ Nandaki, mamago Elisabet minjat pelanj kili agit, mani monji kwapni tonj, do monji wili kinda anjalakdisak. Kalip amin da ‘Monji aripmi dima panjalasak’ yan yawit, mani abisok monji kwap kinda awilakwan kanek 6 mudosok.

³⁷ Pinjkop da yo kinda ak do nandisak kanj, aripmi dimasi antidok asak.”

³⁸ Yanban Maria da yan iyigit, “Nak Amin Tagi dakon oman minjat egisat, do unun yosol nagon yan gin noman tosak dosi nandisat.” Yan yanjakwan anjelo da yipmanj kigit.

Maria da Elisabet kinj kagit

³⁹ Unun bisapmon Maria tepmi kinjek miktim ilenji tonj timon Judia miktim dakon kokup pap kindakan kigit. ⁴⁰ Kinj Sekaraia da yutnon wigi Elisabet gildat tagi yan iyigit. ⁴¹ Iyinjakwan unudon gin Elisabet monji burigwan yikgit unun wigi mok agit. Anjakwan Elisabet Telagi Wup da burikon pigi tujanban ⁴² madepsi yan tidanj yagit, “Pinjkop da yo tagisi minjat diwari do yomisak unun si yapmanj mudanjek gisamni madepsi gamisak. Ae monji unun gak da buron yikdak ununyo kisi Pinjkop da gisamikdak! ⁴³ Amin Tagino dakon menji nagon nido obisak? Nak minjat tagi dima. ⁴⁴ Gak da gildat tagi yan nayinjaki unudon gin monji butnogwan yikdak kisik kisik anjek wigi mok ak. ⁴⁵ Amin Tagi da gen gayigit unun nandabi bami asisi noman tokdisak yan nandagil, do kisik kisik tagi abi.”

Maria da kisik kisik kap kinda yagit

⁴⁶⁻⁴⁹ Yan yanban Maria da yagit, “Nak oman minjatni gin, ae mano minisi, mani nak do yo tagisi asak, do but dasi Amin Tagi anjkisiat. Anjakwan butno da Pinjkop Panpulugok Amin do kisik kisik asak. Pinjkop Tapmim Ami da nak do yo madepsi kinda asak, do abisok ae don kisi amin da Pinjkop da gisamni madepsi namisak unun do yokdanj. Mani unun telagisi tosok. ⁵⁰ Amin Pinjkop do pasolgonj unun amin bupmi nandanj yomisak. Abisok ae don minjat amin morapyo yan ginsi bupmi nandanj yominj ananj kikdisak. ⁵¹ Iyi dakon kisit dasi pi tapmimi tonj agit. Amin iyi do nandaba wigiwit amin unun yolban wasenj kiwit. ⁵² Kila amin madep yityit tamo madepmon yikganj unun pabinj yopmanjek mani mini amin panjenokdok. ⁵³ Amin jap do an unun yo tagisi morapmi yominjakwan buri tugonj. Anjek amin yoni morapmi unun yolban yoni mini da kwanj. ⁵⁴⁻⁵⁵ Iyi dakon oman monjini Israel panpuluganjek yan teban tok gen Abraham gat ae babikni gat do yoyigit unun dima injtagit. Yan teban tok geni anteban anjek unun yawi diwatni dagok dagogi mini bupmi nandanj yominj ananj kisak.”

⁵⁶ Maria kanek kapbi Elisabet gat egek don kokupnikon tobil kigit.

Jon altagit

⁵⁷ Elisabet da monji anjalasak dakon bisap abinjakwan monji wili anjalagit. ⁵⁸ Anjanjek kisik kisik anjakwan Amin Tagi da bupmi nandanj ingut dakon gen nandanjek kokup isalni gat ae yawi diwatni gat kisi da but galaksi nandawit.

⁵⁹ Altan gildatni 8 mudanakwan giptimni mandak do apgwit. Abinek datni Sekaraia dakon man nan iyik do nandawit, ⁶⁰ mani meni da yan yagit, "Dima, mani Jon yansi iyiney."

⁶¹ Yanban iyiwit, "Yawi diwatjikon Jon man kinda dima tosok."

⁶² Yan yanek datni ni man nan yok do nandisak yan do kisit tilak an ingwit.

⁶³ Aba Sekaraia da yo kinda kan iba kilda mandisak do tilak an yoban iba yan mandagit, "Mani unun Jon." Yan mandaban nandaba yo nwanjwarisi agit.

⁶⁴ Unudon gin gen yogokni pisanakwan gen wasanek yanek Pin kop an kisigit.

⁶⁵ Anakwan kokup isalni da kan pasalek unun dakon geni yanba Judia miktim ilenji ton timon kokup morap tawit amin kisisi da nandawit. ⁶⁶ Anek unun do nandan kokwin anek egipgwit. Amin Tagi dakon tapmim tan ingut, do yan yawit, "Unun monji taganek nian amin kinda egipdisak?"

Sekaraia da kombi gen yagit

⁶⁷ Jon dakon datni Sekaraia Telagi Wup da burikon pigi tujanban kombi gen yanek yan yagit: ⁶⁸ "Israel dakon Pin kop da abin amini yokwikon ban yuman nan niptut, do Amin Tagi an kisino. ⁶⁹ Oman monjini Dewit da kabikon da nin panpulugosak do amin tebaisi kinda an noman agit. ⁷⁰ Kalip kombi amin telagi da yan yawit, ⁷¹ 'Pin kop da uwalnin gat ae amin morap nin do nandaba yokwi tok an niman amin da kision ban pulugan nipdisak.' ⁷² Sanjek sanjek telagisi agit unun sigin nandanek babiknin bupni nandan yom do yagit. ⁷³⁻⁷⁴ Babiknin Abraham yan iyigit, 'Nak asisi uwalji da kision ban pulugan depbo pasol pasoli mini egek oman amino egipdan.' ⁷⁵ Gildari gildari nak da inamon telagisi ae kilegisi egi anan kikan.'

⁷⁶ "Jon, monjino, gak don Pin kop Wikwisi dakon kombi amin kinda yan gayikdan. Gak Amin Tagi mibiltan iminek kositni yuldisal. ⁷⁷⁻⁷⁸ Anek minjat amin kabiyoni yoyin dekb mi bilni nandaba pisolak. Pin kopnin unun bupmini madepsi, do diwarini wiririk yominek pulugan timitdisak yan nandan. Unun da Kwen Kokup dakon tenjenji madep yipban ⁷⁹ pilin tukgwan ekwan amin da tenjenji kokdan. Unun da kosit nolinban kanek but yawot dakon kositnan kiney."

⁸⁰ Unun monji, wup gipyo kisi tapmimi tonji tagagit. Anakwan miktim amin dima ekwan timon egakwan don noman tujanban Israel amin da kawit.

2

Yesu altagit

(Mt 1.18-25)

¹ Unun bisapmon Rom dakon kila amin madep Sisa Ogastus da gen teban kinda yipgut. Pi monjini kin amin miktimi miktimi ekwan unun mani mandani do gen teban yipgut. ² Man mandawit unun pi kaluksi awit. Unun bisapmon Kwirinius da Siria provins dakon kila amin madep egipgut. ³ Sisa Ogastus da gen teban yan yipgut, do amin kisisi mani mandani do kokupni kokupni kin mudawit.

⁴ Josep unun Galili provinskon, Nasaret kokupmon egipgut. Mani Dewit da yawi diwaron da altagit, do Judia provinskon, Dewit dakon kokup Betlehem unudon kigit. ⁵ Minjatni pasak do manjikbi Maria unun gat kisi mani mandani do kigimal. Unun bisapmon Maria monji kwapni ton da kigit. ⁶ Kin Betlehem kokupmon altan egakwal Maria monji altosak dakon bisapni apgut.

7 Amin da yuman nanjek dipmin pokgon yut unun amin da yikba tugagit, do bulmakau yut kindakon pawigi yikgimal. Yigakwal monji mibiltogi altanban Maria da imalnaj waman bulmakau idapmon yipban pakgit.

Sipsip kila amin da gen bin Nandawit

8 Bulmakau yutnon yigakwa Betlehem kokup da kapmatjok sipsip kila amin diwari da pilin kaga sipsip kila anek jon timon egipgwit. ⁹Egakwa Amin Tagi dakon anelo kinda da altan yomgut. Aban Amin Tagi dakon tenjen da tenjenan yoban madepsi pasalgwit. ¹⁰Anakwa anelo da yan yoyigit, “Ji dima pasolni. Nandani, nak gen tagisi kinda anabisat. Unun amin kisi da nandanek kisik kisik madepsi akdan. ¹¹Abisok Amin Tagi Kristo unun Dewit da kokupmon ji do altak. Unun ji yokwikon ban timit do altak. ¹²Ji kin monji njakjak imalnaj wabi bulmakau idapmon potdisak do wisin koni. Unun kanek bami dayisat yan nandani.”

¹³Gen yan yanakwan unudon gin Kwen Kokup anelo morapmisi da pin notnikon muwugek Pinjok anjisinjek yan yawit: ¹⁴“Ason Kwen Kokup Pinjok anjisinino. Miktimon amin galak tan yomisak unun kabikon but yawot tosak.”

Sipsip kila amin da Yesu analon awit

¹⁵Anelo da Kwen Kokup tobil wigakwa sipsip kila amin da notni yoyin yoyin anek yan yawit, “Nin Betlehem kokupmon wigi Amin Tagi da gen nyisak unun dakon bami kono.” ¹⁶Yan yanek tepmisi wigi Maria gat Josep gat panalon anek, monji njakjak unun bulmakau idapmon pakban kawit. ¹⁷Kanek monji dakon gen bin nandawit unun yan tenjenanba ¹⁸nandanek amin kisisi nandaba yo njakjwarisi agit. ¹⁹Anakwa Maria da gen unun nandaban yo madep aban nandanek egipgut. ²⁰Anakwan sipsip kila amin da tobil kinjek anelo da gen yoyigit unun da aripmon pindakgwit, do Pinjok anjisiwit.

Yesu do man ingwit

²¹Gildatni 8 anakwan, giptim mandak bisapmon, mani Yesu yan iyiwit. Dima altanakwan anelo da unun man kili yagit.

Simeon gat Ana gat da Yesu Telagi Yut Madepmon kagimal

²²Josep gat Maria gat Pinjok da inamon kilek tok dakon bisap kili noman tagit. Unun dakon gen Moses dakon gen tebanon toso. Do Maria gat Josep gat da Yesu Monji Amin Tagi do paret do Jerusalem anjigimal. ²³Amin Tagi dakon gen teban kinda mandabi nan yolek kigimal. Gen unun yan: “Minjat kinda monji mibiltogi unun wili kan, unun Amin Tagi do paret do.”

²⁴Ae Amin Tagi dakon gen teban yolek paret ak do kigimal. Gen teban unun yan toso:

“Kinarim bamori bo ae yigi yigi bulagi bamori ban mukwa soni.”

²⁵Unun bisapmon amin kinda Jerusalem egipgut unun mani Simeon. Unun amin anpakni kilegisi ae Pinjok gawak imin anjisinjo anek egipgut. Pinjok da Israel amin kabi but yokwikon egipgwit unun butni panteban asak do manjikbi amin unun do jomjom anek egipgut. Simeon unun Telagi Wup da burikon tugarbi amin kinda. ²⁶Telagi Wup da burikon gen yan kili iyigit, “Gak tepmi dima kimotdisal. Amin Tagi dakon Kristo kanek don kimotdisal.”

²⁷Simeon Telagi Wup da antagap aban Telagi Yut Madepmon kigit. Anakwan Yesu menj datniyo da gen teban yolek Yesu anan opgumal. ²⁸Anopbal Simeon da Yesu bedanek Pinjok anjisinjek yan yagit: ²⁹“Amin Tagi Tapmin Ami, kalip yagil unun da tilagon oman amingo nak but yaworon da tagi kimokgen. ³⁰

Nin yokwikon banj timit do anjek yo asal unjun dabilno da kili unjun kosot. ³¹ Amin morap da dabilon yo anjnoman asal oni koman. ³² Unjun da Amin Nwakwari Kabi miktimi miktimi ekwan unjun dakon but panjenjen aban Pinjkop dakon mibili nandakdan. Anjek gak dakon amin kabigo Israel dakon tilimni egipdisak.”

³³ Yesu dakon menji datniyo Simeon da gen yagit unjun nandanek nandabal njakwari agit. ³⁴ Anjakwal Simeon da gisam yominek Monji dakon menji Maria yan iyigit, “Nandaki, Israel amin morapmi da on Monji do anjek man potdan, ae morapmi da pidokdan. But tobil ani do Pinjkop da yabekgit, mani yanba yokwi tok anj imdan. ³⁵ Yan anjek amin morapmi dakon nandak nandak pasili tonj unjun panjenjen akdisak. Anjek but yokwi da emat agak siba da yan wango sugokdisak.”

³⁶ Unjun bisapmon kombi amin minjat pelansi kinda egipgut, mani Ana. Unjun Panuel, Ase da kabikon nani dakon gwi. Unjun kalip amin paban egakwal bilak 7 kabi mudanjanwan eni kimakgit. ³⁷ Eni kimagakwan sakwabat egakwan bilakni 84 agit. Ana unjun telagi yut dima yipmanj dekgit. Jap kelek egek bisit pi anjek kalbi ae gildat kalba Pinjkop gawak iminek egipgut. ³⁸ Unjun bisapmon unjun kisi obinj Monji kanek Pinjkop ya yan iyigit. Yan anjek Pinjkop da Jerusalem amin panpulugosak do jomjom awit amin, unjun banj Monji dakon gen yoyigit.

Aeni Nasaret Kokupmon kiwit

³⁹ Yo morap Amin Tagi da gen tebanon tosok unjun anj mudanek tobil Galili provinskon iyi da kokup Nasaret unjudon kiwit. ⁴⁰ Monji tagan teban tanek nandan kokwini tagisi tanj ingut. Ae Pinjkop dakon gisamni madepsi tanj ingut.

Yesu monjisok da Telagi Yut Madepmon wigigit

⁴¹ Bilagi bilagi Yesu dakon menji datniyo Yapyap Bilak kok do Jerusalem kinj kinj awit. ⁴² Yesu bilakni 12 anjakwan Yapyap Bilak dakon anpak yolek Jerusalem kiwit. ⁴³ Unjun bilak dakon bisap madep mudanjanwan menji datniyo tobil kokupnikon kik do kigimal. Mani Yesu Jerusalem sigin egipgut. Egakwan menji datniyo Yesu sigin egisak yanj dima nandagimal. ⁴⁴ Amin agipgwit gat akwan bo yan nandanek agakwal gildat kinda mudagit. Don diwatni ae notni agipgwit da bikbiknikon wusigimal. ⁴⁵ Wusinj dima anjalon an aeni tobil Yesu wusinjek Jerusalem kigimal. ⁴⁶ Kinj gildat kapbi wusinj mudanek don Telagi Yut Madepmon anjalon agimal. Unjudon kanbal yoyindet amin da binapmon yigek gen yanakwa nandanek mibili nandak do yoyinj agit.

⁴⁷ Amin morap mirak panek yikgwit unjun nandak nandakni ae kobogi bamisi yagit unjun do nandaba njakwari agit. ⁴⁸ Menji datniyo kanj wiripdagek menji da yan iyigit, “Monji, gak nido yan anjaki wusamak? Datgo gat nit gak do nandaba kik anjek wusamak.”

⁴⁹ Mani kobogi yan yoyigit, “Jil nido nak wusik do pi amal? Nak Datno da yutnon egipmisi egisat jil unjun dima nandamal?” ⁵⁰ Mani gen yoyigit dakon mibili nandabal dima pisagit. ⁵¹ Yesu menji datni yolban tobil Nasaret si kinjek bisapmi bisapmi menji datni dakon geni guramigkit. Anjakwan menji da unjun yo morap agit do nandaban yo madep aban nandanek egipgut. ⁵² Yesu taganek nandan kokwini tagisi tanj ingut, ae Pinjkop da galak tanj iminjanwan aminyo kisi da galak tanj ingwit.

Yesu da pini ak do anɔakwan kositni yul do yo morap noman tawit dakon gen

3

(Kilapmi 3.1-4.13)

Jon da Pinƙop gen yagit

(Mt 3.1-12 ae Mk 1.2-8 ae Jn 1.19-28)

¹ Sisa Taiberius da Rom dakon kila amin madep egakwan bilak 15 anɔakwan Pontias Pailat da Juda gapman dakon mibiltok amin egipgut. Ae unun bisapmon gin Erot da Galili miktim kila agit. Anɔakwan padige Pilip da Ituria miktim ae Takonitis miktim kila agit. Anɔakwan Lisaniyas da Abilene miktim kila agit. ² Anɔakwan Anas gat Kaiapas gat da mukwa sogok amin dakon mibiltok amin egipgumal. Unun bisapmon Sekaraia dakon monji Jon miktim amin da aripmi dima egipmi timon egakwan Pinƙop da geni imgut. ³ Hban Jon unun Jordan Pakbi oba tosogon miktim morap toj unudon agek Pinƙop dakon gen yagit. Amin but tobil anek telagi pakbi sonɔakwa Pinƙop da diwarini yopman yomjak do yoyigit. ⁴ Yan anɔakwan kombi amin Aisaia da papiakon gen mandabi unun bami tagit. Gen unun yan:

“Miktim amin da aripmi dima egipmi timon amin kinda da yan tidahek yosok, ‘Amin Tagi dakon kosit anɔimdim ani, kositni pasin anɔmilip ani.

⁵ Anek dangap madep pekba tugoni ae ilen morap pasinba kositni kilegisi asak. Ae kosit girenji panmilip aba kilegisi asak.

Ae kosit yokwi panmilip aba wagil gwaljigi minisi asak.

⁶ Yan anɔakwa minat amin morapyo da Pinƙop da nin yokwikon ban timit do anek pi asak unun koni.”

⁷ Amin morapmi Jon da telagi pakbi son yomjak do abinɔakwa yan yoyigit, “Ji tunon amin emari toj dakon gwakni kabi. Pinƙop da butjap nandanek yokwi pakpak do yo yokwisi an yomdisak. Pinƙop dakon butjap apdisak yan namin da unun dakon but piso dayik da unun yap do pasal kwan? ⁸ Ji but tobil bamisi anek anɔpakjikon but tobil dakon bami analon ani. Ji disi do ‘Nin Abraham dakon babikni’ yan dima yoni. Nak yanji dayisat, Pinƙop da yanban on tip kabi da Abraham dakon babikni tagi dagoni. Ji unun Abrahamon da altawit unun da yo madep dima asak. ⁹ Parenka kindap mibilon yipbi da toso. Kindap morap bami tagi dima toni unun mandan kindapmon maba pigi sokdan.”

¹⁰ Amin da Jon dakon gen unun nandanek yan iyiwit, “Nin niansi anen?”

¹¹ Yanba Jon da kobogi yan yoyigit, “Amin kinda paba pigikni bamori kan, minini amin do kinda imjak. Ae japni tan iman aminyo kisi yan gin asak.”

¹² Yan yanban takis timit timit amin diwari telagi pakbi sok do apgwit unun da yan iyiwit, “Yoyinɔdet, nin niansi anen?”

¹³ Iyinja yoyigit, “Ji takis gapman da dayisak unun da aripmon gin timitni. Ae sanbenek di gat dima timitni.”

¹⁴ Ae emat amin diwari da yan iyiwit, “Ae nin niansi anen?”

Iyinja yoyigit, “Ji amin yo yokwi an yominek top yoyinek monen ni dima timitni. Topmon da gen pikon dima yopni. Pi an dakon yuman nogi timikgan unun aripninon timikgan yan nandaba mudosak.”

¹⁵ Amin da butni pidanban but morap anek yan nandawit, “Jon unun Kristo bo?”

16 Yan nandajakwa Jon da yan yoyigit, “Nak pakbisi ban telagi pakbi son damisat. Mani nak da manjikon abisak amin unun dakon tapmin da nak dakon tapmin yapmandak. Nak yombem yokwi da kandap gwil napni tagi dima witaldalgen. Unun amin da Telagi Wup gat ae kindap gat son damdisak. 17 Unun wit dakon sibat sibat wiririk kindap kirirni kisitnikon tanjakwan apdisak. Abinek bami kokwinik tamonikon yopmanek sibat sibat wiririk maban kindap kimot kimori mini unudon sokdan.” 18 Jon nawa gen morapmi gat kisi amin dakon but pisoni do yoyigit. Yan anek Gen Bin Tagisi yan tentenjan yomgut.

Erot da Jon dam tebanon yipgut

19 Jon da gapman dakon kila amin madep Erot tebai kan yagit, nido Erot da padige dakon minatni Erodias tuwil pagit, ae anpak yokwi di kisi agit. 20 Erot yokwi kinda gat sigin sanben anek Jon dam tebanon yipgut.

Jon da Yesu telagi pakbi son imgut

(Mt 3.13-17 ae Mk 1.9-11)

21 Amin morap telagi pakbi sonakwa Yesu yo kisi sogit. Sonjek bisit anakwan kundu witaldal kigit. 22 Witaldal kinakwan Telagi Wup kinarim da miktimon pan unun da tilak Yesukon pigit. Anakwan Kwen Kokupgwan da gen kinda yan altagit: “Gak Monjino. Butdasi galak tan gamisat. Butno gak do tagisi asak.”

Yesu dakon babini dakon man silip

(Mt 1.1-17)

23 Yesu bilakni 30 da tilak anakwan pini wasagit. Yesu unun Josep dakon monji amin da yan nandawit. Josep unun Eli dakon monji.

24 Eli unun Matat dakon monji.

Matat unun Liwai dakon monji.

Liwai unun Melki dakon monji.

Melki unun Janai dakon monji.

Janai unun Josep dakon monji.

25 Josep unun Matatias dakon monji.

Matatias unun Amos dakon monji.

Amos unun Naum dakon monji.

Naum unun Esli dakon monji.

Esli unun Nagai dakon monji.

26 Nagai unun Mat dakon monji.

Mat unun Matatias dakon monji.

Matatias unun Semen dakon monji.

Semen unun Josek dakon monji.

Josek unun Joda dakon monji.

27 Joda unun Joanan dakon monji.

Joanan unun Resa dakon monji.

Resa unun Serubabel dakon monji.

Serubabel unun Sealtiel dakon monji.

Sealtiel unun Neri dakon monji.

28 Neri unun Melki dakon monji.

Melki unun Adi dakon monji.

Adi unun Kosam dakon monji.

Kosam unun Elmadam dakon monji.

Elmadam unun Er dakon monji.

- 29 Er unjun Josua dakon monji.
 Josua unjun Eliesa dakon monji.
 Eliesa unjun Jorim dakon monji.
 Jorim unjun Matat dakon monji.
 Matat unjun Liwai dakon monji.
- 30 Liwai unjun Simeon dakon monji.
 Simeon unjun Juda dakon monji.
 Juda unjun Josep dakon monji.
 Josep unjun Jonam dakon monji.
 Jonam unjun Eliakim dakon monji.
- 31 Eliakim unjun Melea dakon monji.
 Melea unjun Mena dakon monji.
 Mena unjun Matata dakon monji.
 Matata unjun Natan dakon monji.
 Natan unjun Dewit dakon monji.
- 32 Dewit unjun Jesi dakon monji.
 Jesi unjun Obet dakon monji.
 Obet unjun Boas dakon monji.
 Boas unjun Salmon dakon monji.
 Salmon unjun Nason dakon monji.
- 33 Nason unjun Aminadap dakon monji.
 Aminadap unjun Atmin dakon monji.
 Atmin unjun Ani dakon monji.
 Ani unjun Eron dakon monji.
 Eron unjun Peres dakon monji.
 Peres unjun Juda dakon monji.
- 34 Juda unjun Jekop dakon monji.
 Jekop unjun Aisak dakon monji.
 Aisak unjun Abraham dakon monji.
 Abraham unjun Tera dakon monji.
 Tera unjun Nao dakon monji.
- 35 Nao unjun Seruk dakon monji.
 Seruk unjun Reu dakon monji.
 Reu unjun Pelek dakon monji.
 Pelek unjun Ebe dakon monji.
 Ebe unjun Sela dakon monji.
- 36 Sela unjun Kainan dakon monji.
 Kainan unjun Apaksat dakon monji.
 Apaksat unjun Siem dakon monji.
 Siem unjun Noa dakon monji.
 Noa unjun Lamek dakon monji.
- 37 Lamek unjun Metusela dakon monji.
 Metusela unjun Enok dakon monji.
 Enok unjun Jaret dakon monji.
 Jaret unjun Malalel dakon monji.
 Malalel unjun Kenan dakon monji.
- 38 Kenan unjun Enos dakon monji.
 Enos unjun Set dakon monji.
 Set unjun Adam dakon monji.
 Adam unjun Pinjokop dakon monji.

4

Sunduk da Yesu ankwelgit
(Mt 4.1-11 ae Mk 1.12-13)

¹ Yesu Telagi Wup da burikon tugañban Jordan Pakbikon da tobil apgut. Abiñakwan Telagi Wup da iyin anañ miktim amin da aripmi dima egipmi timon ankwigit. ² Kin unudon gildat 40 japmi mini egek jap do madepsi agit. Anakwan Sunduk da ankwelgit. ³ Ankwelak yan iyigit, “Gak asi Pinkop dakon Monji egisalon yanbi tip on da bret daganban.”

⁴ Yanban Yesu da yan iyigit, “Pinkop da papiakon gen yan toso: ‘Bret dagin amin egip egip tagi dima yomjak.’”

⁵ Yan yanban Sunduk da Yesu iyin anañ ilen dubagisi kindakon wigek unudon gin on miktimon miktim madep madep morap kisi yoliban pindakgit. ⁶ Anjek yan iyigit, “On miktim madep kisi kilani aki do yan mudan gabo man madep paki. On miktim madep kisi nak dakon, do amin kindo do im do nandaken kan tagi iben. ⁷ Gawak nabi kan, on yo morap gak do gamin mudoken.”

⁸ Yan yanban Yesu da iyigit, “Pinkop da papiakon gen yan toso: ‘Amin Tagi Pinkopji unun nan gin gawak iminek oman animni.’”

⁹⁻¹¹ Yan yanban Sunduk da Yesu iyin anañ Jerusalem kokup papmon kwigit. Kin Telagi Yut Madep da kwenon awigi yipmanek yan iyigit, “Pinkop da papiakon gen kindo yan toso:

‘Unun da aneloni yoyinban kilago tagisi ani. Ae kandapgo tipmon dima gitni yan do anelo da gak kisi da kendak abin gepni.’
Gen yan toso, do gak asi Pinkop dakon Monji kan, gak amon mibilikon pan ma.”

¹² Yanban Yesu da iyigit, “Pinkop da papiakon gen kindo yan toso: ‘Amin Tagi Pinkopji dakon tapmim kok do anek dimasi ankwaldo.’”

¹³ Sunduk da pankwel morap unun an mudanek ae bisap kindakon don ankwelgen yan nandanek Yesu yipman kwigit.

Yesu unun Galili Provinskon kinjek Wup da teban togon pini wasagit

(Kilapmi 4.14-9.50)

Yesu unun Galili Provinskon pini wasagit

(Mt 4.12-17 ae Mk 1.14-15)

¹⁴ Yesu unun Wup da teban togon aeni tobil Galili miktimon kwigit. Kinakwan minat amin morapyo kokup teri teri egipgwit unun da gen bini nandawit.

¹⁵ Bisapmi bisapmi Juda amin da muwut muwut yutnon wigek amin yoyin dekgit. Yan anakwan amin kisi da ankwisiwit.

Nasaret amin da Yesu do nandaba yokwi tok awit

(Mt 13.53-58 ae Mk 6.1-6)

¹⁶ Yesu unun Nasaret kokupmon kwigit. Kalip unun kokupmon egek tagan teban tane amin tagi agit. Sabat bisapmon Juda amin da muwut muwut yutnon wigi wigi agit unuden gin Sabat kindakon wigigit. Anjek Pinkop dakon gen manjik do pidan akgit. ¹⁷ Pidana agakwan kombi amin Aisaia dakon papia iba abidan witdalek gen yan nan manjigit:

¹⁸ “Amin Tagi dakon Wupni nagon toso, nido amin yoni minikon kinjek Gen Bin Tagisi yoyiken do nak manjinek but nelak tagil namgut.

Ae dam tebanon ekwan amin pulugan ki abigini yan yoyiken do yabekgit. Ae dabili mini amin tagi sirtoni, ae amin da pabin yopmanjan amin unun pulugan yopben do yabekgit.

19 Amin Tagi da minjat amin kabini yo tagisi anyomdisak dakon bisap kili abisak unun dakon yan tenjenok aken do yabekgit."

20 Yesu unun gen manjin mudanek papia gironjigek kila amin do iminek yikgit. Yigakwan unun muwut muwut yutnon amin kisi dabilni Yesukon gin tanakwan yikgwit.

21 Anakwa Yesu da yan yoyigit, "Pinkop dakon gen manjiko nandayin unun abisok dabiljikon bami ton asak." 22 Yanban amin gen yagit do nandaba tagisi anakwan yawit, "Mao! On Josep dakon monji da nianjonsi da gen galagisi on yosok?"

23 Yanba Yesu yoyigit, "Amin da gen kinda yon unun yan: 'Wuda wamak gaga dakon giptim anmilip a.' Unun gen nak nayikdan, ma? Ae 'Kapaneam kokupmon wasok agil do amin da yanba nandagiman unun yomaninon yan gin abi do nandaman' yan nayikdan, ma? 24 Nak asisi dayisat, kombi amin morap kokup kalonni da geni dima nandan yoman. 25 Asisi, kombi amin Elaija da bisapmon sikak dima manakwan bilak kapbi ae kanek 6 yan egek jap do madepsi awit. Unun bisapmon Israel miktimon sakwabat morapmi egipgwit. 26 Mani Pinkop da Elaija Israel sakwabat kinda do dima yabekgit. Sakwabat kinda Sarepat kokupmon egipgut unun do yabekban kigit. Sarepat unun Saidon kokup da tetgin do tosok. 27 Ae kombi amin Elisa da bisapmon Israel miktimon wuda tebani ton amin morapmi egipgwit, mani kinda dima kilek tagit. Siria miktimon nani amin kinda mani Neman unun dagin kilek tagit."

28 Yan yanban amin muwut muwut yutnon egipgwit kisi da japmisi nandanek 29 pidan Yesu yolba kokup da wanja pigigit. Kokup unun ilenon tagit, do tipdomon maba pigisak do ankiwit. 30 Mani amin da bikbigon da si kigit.

Yesu da amin kinda konni yol ingut

(Mk 1.21-28)

31 Yesu Nasaret kokup yipmanek Galili miktimon kokup kinda mani Kapaneam unudon pigigit. Pabigi egek Sabat bisap morapmon amin yoyin dekgit. 32 Yoyin degakwan amin kinda man madepni ton da gen njakwariis niyisak yan nandawit.

33 Konni ton amin kinda Juda amin da muwut muwut yutnon yikgit. Unun da madepsi yan tidanek yan yagit, 34 "Yesu, Nasaret amin, gak niban aninim do nandisal? Nin panupbal ak do abil? Nak nandan gamisat, gak Pinkop Dakon Telagi Amini."

35 Mani Yesu da konj tebai yan iyigit, "Gak gen dima yanek amin on yipman det!" Yan iyinakwan konj unun da amin ukwayikban man amin da binapmon pakgit. Pagakwan amin unun dima anupbal anek yipman kigit. 36 Amin da unun kan wuripdagek notni yoyin yoyin anek yawit, "Mao, nian gen kinda yosok? Amin man madepni ton ae tapmimni ton da tilagon konj gen tebai yoyinban geni nandanek pasal kwan." 37 Yan yanakwa Yesu da pi agit dakon gen unun provins dakon amin kisi da nandawit.

Yesu da Pita dakon yopmi anmilip agit

(Mt 8.14-15 ae Mk 1.29-31)

³⁸ Yesu Juda amin dakon muwut muwut yut yipmanek Saimon da yutnon kigit. Saimon dakon yopmi sot anek giptimni kindapmi sogit. Yanj anjakwan Yesu da anpulgusak do iyiwit. ³⁹ Aba Yesu unun minat da kapmatjok panji agek giptimni kindapmi sogit unun pasil injak do tebai yagit. Yanban sotni pasil iminjakwan unudon gin pidanek japni panjosit agit.

Yesu da amin panmilip agit

(Mt 8.16-17 ae Mk 1.32-34)

⁴⁰ Gildat si pigik do anjakwan amin da notni sot mibili mibili awit unun Yesukon panjopgwit. Panjopba Yesu da kisitni kwenikon kalon kalon wutjinjek panmilip agit. ⁴¹ Ae amin morapmi konni ton unun yol yomgut. Yolakwan konj da yanj tidanek yawit, "Gak Pinjok dakon Monji." Yesu unun Kristo yanj nandan ingwit, do Yesu da konj gen dimasi yoni do kirinjik yomgut.

Yesu kokup pap diwarikon agipgut

(Mk 1.35-39)

⁴² Wisu dagokdosi Yesu amin dima egipgwit tim kindakon kigit. Anjakwan amin da wusin anjalon anek dima yopman kisak do nandanek abidok do awit. ⁴³ Mani yanj yoyigit, "Nak Pinjok da Amin Kila Akdisak unun dakon Gen Bin Tagisi kokup pap diwarikon kisi agek yoyinj tentenoken. Nak Pinjok da unun pi abenj dosi yabekgit." ⁴⁴ Yanj yanjek Judia miktimon muwut muwut yut tanj ananj kiwit unudon agek Pinjok gen yoyigit.

5

Yesu da wasanek panjetni timikgit

(Mt 4.18-22 ae Mk 1.16-20)

¹ Bisap kindakon Yesu Genesaret* Pakbi Idap ilenikon agek Pinjok dakon gen yanjakwan amin morapmi da abinj unun da kapmatsisok anjwasinjek nandawit. ² Yesu bot bamori ilenikon tanjal pindakgit. Unun tap kilap simi simil amin da yopba tanjakwal tap kilap simil simil yikni pakbikon sugawit. ³ Yesu unun bot kindakon milkanj wigigit. Bot unun Saimon dakon. Unun boron wigek Saimon yanj iyigit, "Bot iminjilbi timisok di pakbikon kwan." Yanj iyinjek Yesu boron yigek amin yoyinj dekgit. ⁴ Yoyinj dek mudanek Saimon yanj iyigit, "Timisok di gat kinjek pakbi ilarikon kinjek tap kilap simil do yik yopba pigini."

⁵ Yanban Saimon da iyigit, "Amin tagi, nin kalbi tap kilap simil do pi madep anek tap kilap kindu dima iligapdo wisu dagak. Mani gak dakon gen guramigek yik yum yopno pigini." ⁶ Yoyigit unudon anjakwa tap kilap morapmisi yigon pigi tujanek yik dagok do awit. ⁷ Anjakwa notni bot kindakon agipgwit amin da abinj panpulgoni do kisit da tilak anj yomgwit. Tilak anj yoba apba tap kilap bot bamot kisikon yopba tujanjik tanjek pakbi kagagwan pigik do agimal. ⁸⁻¹⁰ Saimon gat notni kabi gat tap kilap ilikgwit unun pindagek tamtam yawit. Ae Saimon dakon pi isal bamotni Jems gat Jon gat Sebedi dakon monji yat unun kisi tamtam yagimal. Anek Saimon Pita da Yesu njakbenj an iminjek yanj iyigit, "Amin Tagi, nepmanj dek ki. Nak yokwi pakpak!"

Yanban Yesu da Saimon yanj iyigit, "Gak dima pasolbi. Abisok onda wasanek gak amin timitdisal." ¹¹ Yanj yanban bot bamotni ilikba ilenikon wigakwal yo morapni kisi yopmanek Yesu yolgwit.

Yesu da amin kinda wuda tebani toŋ aŋmilip agit

(Mt 8.1-4 ae Mk 1.40-45)

¹² Bisap kindakon Yesu kokup pap kindakon egakwan amin wuda tebani toŋ kinda egipgut. Uŋun da Yesu kanek njwakben aŋ iminɛk miŋtimon gawagek Yesu bisit tebai iyigit, “Amin Tagi, Pinƙop da dabilon kilek token do nandisal kan, tagi aŋmilip abi kilek token.”

¹³ Yanban Yesu da kisitni amin uŋun kwenikon witjinɛk yan iyigit, “Kilek toki do nandisat, do pasil gamni!” Yan yanban uŋudon gin wuda tebani pasil iminɛkwa kilek tagit. ¹⁴ Aban Yesu da yan iyigit, “Gak amin dimasi yoyinɛk kin mukwa sogok aminon giptimgo yoliki. Anek Moses da yagit uŋun da tilagon paret anjaki amin da asi kilek tal yan gandani.” ¹⁵ Mani Yesu da yo agit dakon geni sigin kin iren tagit. Anjakwan amin morapmi da geni nandak do opgwit. Ae sotni paŋmilip anjomjak do opgwit. ¹⁶ Mani Yesu bisap morapmi miŋtim amin dima ekwan timon paŋki egek bisit pi agit.

Yesu da amin kisiri kandapmiyo kimakbi kinda aŋmilip agit

(Mt 9.1-8 ae Mk 2.1-12)

¹⁷ Bisap kindakon Yesu amin yoyin degakwan Parisi amin ae gen teban yoyinɛdet aminyo kisi paŋobin yikgwit. Uŋun amin Jerusalem, ae Galili dakon kokup morap toŋ, ae Judia miŋtimon da opgwit. Yesu Amin Tagi dakon tapmim tan imgut, do sot amin paŋmilip agit. ¹⁸ Anjakwan amin kabi kinda da amin kisiri kandapmiyo kimakbi kinda waman anan opgwit. Uŋun wayigon yipba pagakwan anan Yesu da akiron awigik do awit. ¹⁹ Mani amin morapmi, do yutnon awigik do antidok awit. Do yut kwenon wigi yut tuwilek amin uŋun wayigon pagakwan napmon da abidanɛkwa amin morap da binapmon pigeƙ Yesu da buronsi pigigit. ²⁰ Yesu da nandan gadatni pindageƙ yagit, “Not, diwarigo yopman gamisat.”

²¹ Yanban Parisi amin gat ae gen teban yoyinɛdet amin gat da iyi yan nandawit, “On namin amin kinda da Pinƙop kulabinɛk gen uŋun yosok? Diwari yopyop uŋun amin kinda da aripmi dimasi agagi. Uŋun Pinƙop kalon dagan asak.”

²² Yesu da nandak nandakni uŋun pindak nandanyo anek yan yoyigit, “Ji nido butjikon da nandak nandak uŋun nandan naman?” ²³ Diwari yopyop ae amin kisit kandapmiyo kimakbi paŋmilip agak uŋun kisi amin da aripmi dima agagi. ²⁴ Mani Amin Dakon Monji on miŋtimon diwari wiririt dakon pi asak do yan mudan ibi yan nandaba pisolak do on amin aŋmilip aben.” Yesu yan yanɛk kisiri kandapmiyo kimakbi amin kanɛk yan iyigit, “Nak gayisat, gak pidan yalin potgo timigek yutgokon ki.” ²⁵ Yanban uŋudon gin amin uŋun pidanɛk yalin potni timigek Pinƙop anƙsinɛk yutnikon kigit. ²⁶ Anjakwan miŋat amin morapyo uŋun kan wuripdageƙ Pinƙop anƙsinɛk yawit, “Abisok yo njwakinwarisi altanban koman.”

Yesu da Liwai (Matyu) yan imgut

(Mt 9.9-13 ae Mk 2.13-17)

²⁷ Uŋun da kwenon Yesu yomakon pigeƙ kin kanban takis timit timit yut kaberon takis timit timit amin kinda yikban kagit. Uŋun mani Liwai. Yesu da Liwai yan iyigit, “Abin nak nol.” ²⁸ Yan iyanban Liwai pidan yo morapni kisi yopmanɛk Yesu yolgit.

²⁹ Anek Liwai da yutnikon Yesu do jap madepsi paŋkosit agit. Yan aban takis timit timit amin morapmi gat ae amin diwari gat kisi yigek jap nawit. ³⁰ Anjakwa Parisi amin gat ae gen teban yoyinɛdet amin Parisi da kabikon nani

unjun da Yesu dakon panjetni do yanba yokwi tok anek yan yoyiwit, “Ji jap pakbiyo takis timit timit amin ae yokwi pakpak amin gat nido an?”

³¹ Yanba Yesu da yan yoyigit, “Amin sotni mini unjun wuda wamagon dima kwan. Amin sotni ton unjun dagin wuda wamagon kwan. ³² Nak amin kilegi yan ilit do dima pigim. Yokwi pakpak yan ilikgo but tobil ani do pigim.”

Pinjop dogin nandanek jap kelek egip egip do yagit

(Mt 9.14-17 ae Mk 2.18-22)

³³ Parisi amin da Yesu yan iyiwit, “Jon dakon panjetni bisap morapmi Pinjop do nandanek jap kelek egek bisit pi an. Ae Parisi amin nin dakon panjetnin kisi yan gin an. Mani gak dakon panjetgoni jap pakbiyo anek ekwan.”

³⁴ Yanba Yesu da yoyigit, “Monji kinda minjat pasak bisapmon unjun jap noknok bisap madep kinda, ae monji notni gat ekwan, do jap kelek tagi dima egipni. ³⁵ Mani don monji unjun abidan anan kinakwa notni unjun bisapmon jap kelek ekwan.”

³⁶ Yesu da tilak gen kinda gat yoyin ek yagit, “Amin kinda da imal kalugi kinda pudan imal garanj dagan kwi kindakon bujak kan unjun tagi dima. Yan asak kan, imal kalugi anupbal asak. Ae imal kalugi unjun kalipmi gat arip dima. ³⁷ Ae amin kinda da wain kalugi tibiri meme gip ban wasanji kalipmi kindakon kolesak kan unjun tagi dima. Yan asak kan, wain da pukwa paptan meme gip kirinjigakwa wain man mudokdan. Ae meme gipyo kisi yokwi tokdisak. ³⁸ Do wain kalugi meme gip kalugikon kolan. ³⁹ Ae wain kalipmi nosok amin wain kalugi nok do kuragi nandanek yan yosok, ‘Wain kalipmi unjun tagisi.’”

6

Sabat bisap dakon gen

(Mt 12.1-8 ae Mk 2.23-28)

¹ Sabat bisap kindakon Yesu wit pi binap kinda nan kigit. Kinakwan panjetni da wit bami di jimik kisit da misinikba gipmi manakwa bami si nawit.

² Anakwa Parisi amin di da pindagek yawit, “Ji Sabat bisap dakon gen teban yapmanek nido yan an?”

³ Yanba Yesu da kobogi yan yoyigit, “Ji Dewit gat amin kabini gat da jap do awit bisapmon yo awit unjun di manjin nandan bo dima? ⁴ Dewit unjun Pinjop da yutnon wigi bret Pinjop do parekbi unjun timikgit. Bret unjun mukwa sogok amin dagin tagi noknogi. Mani Dewit da nanek amin kabini kisi do yomgut.”

⁵ Yesu da sigin yan yoyigit, “Amin Dakon Monji unjun Sabat bisap dakon Amin Tagi.”

Yesu da Sabat bisapmon amin kinda anmilip agit

(Mt 12.9-14 ae Mk 3.1-6)

⁶ Sabat bisap kindakon Yesu Juda amin da muwut muwut yutnon wige k yoyindet agit. Unudon amin kisiri aminsi tetni girenjiki kinda egipgut. ⁷ Parisi amin gat ae gen teban yoyindet amin gat da Yesu Sabat bisapmon amin panmilip aban kanek gen yan imnen yan do kan egipgwit. ⁸ Mani Yesu da nandak nandakni pindak nandanjo anek amin kisiri girenjiki yan iyigit, “Gak pidan amin da inamon at.” Iyiban amin unjun pidan akgit. ⁹ Pidand agakwan Yesu da yoyigit, “Ji nian nandan? Sabat bisap dakon gen teban unjun anpak tagi bo yokwi anen do yosok? Amin kutnok do yosok, bo ae amin si panupbal ano kimotni do yosok?” ¹⁰ Yesu da amin morap kisi pindak anan

ki mudanej yan iyigit, “Kisitgo anjnjnjnj a.” Iyijban yan gin anjakwan kisiri kilek tagit. ¹¹ Mani Parisi amin gat ae gen teban yoyijdet amin gat da japmisi nandan iminej iyi gin yan nandat anek Yesu nianji anj imno yan yawit.

Yesu da yabekbini 12 kabi timikgit

(Mt 10.1-4 ae Mk 3.13-19)

¹² Uñun bisapmon Yesu kalbi bisit pi ak do kabap kindakon wigi Pinjkop bisit iyigit. Bisit pi anj egakwan wisa daganban ¹³ panjdetni yan yoban apba 12 kabi manjigit. Manjinej yabekbi man yomgut.

¹⁴ Kinda unjun mani Saimon (unjun Yesu da Pita yan iyigit).

Ae Saimon dakon padige Andru,
ae Jems,

Jon,

Pilip,

Batolomiu,

¹⁵ Matyu,

Tomas,

Alpius dakon monji Jems,

ae Saimon (unjun Selot da kabikon nani),

¹⁶ ae Jems dakon monji Judas,

ae Judas Iskariot (unjun da don Yesu uwal da kisiron yipgut).

Yesu da amin morapmi panmilip agit

(Mt 4.24-25 ae Mk 3.7-12)

¹⁷ Yesu unjun amin kabi timikban ileñon da miktim kuldukgiban kindakon pukwa panjdetni morapmi gat kisi akgwit. Anakwa Judia miktim dakon amin morapmi gat, ae Jerusalem kokup papmon amin gat, ae tap amin Tair ae Saidon kokup da kapmatjok egipgwit amin unjun gat kisi egipgwit. ¹⁸ Uñun geni nandakdo, ae sotni panmilip asak do nandanej apgwit. Konj da panjupbal abi amin unjun Yesu da panmilip agit. ¹⁹ Sot amin panmilip agak dakon tapmim Yesukon da apgut, do amin morap kisitni kwenikon igayik do awit. Yan anek kilek tawit.

Yesu da yoni mini amin kisik kisik ani do yagit

(Mt 5.1-12)

²⁰ Yesu da panjdetni pindagek yagit,

“Yoni mini amin ji kisik kisik ekwan, nido ji Pinjkop da Amin Kila Asak unjun da kagagwan ekwan.

²¹ Abisok jap do anj amin ji kisik kisik ekwan. Don jap nanj tugokdan.

Abisok kunam takgan amin ji kisik kisik ekwan. Don jikgo yanjakdan.

²² Amin da dandaba ji Amin Dakon Monji yolyol amin yan dandanej nandaba yokwi tok andamdan. Ji unjun gat gadanej dima egipni do dayinej yanba yokwi tok anj daminej man yokwisi damdan. Yo morap unjun altan damdan, mani ji kisik kisik ani.

²³ Uñun bisapmon ji butji tagisi tanjakwan kisik kisik anek wigi mok ani.

Nandani. Kobogi do tomni wukwisi Kwen Kokupmon tanj damisak. Kalip babini da kombi amin do yo yokwi yan gin anyomgwit.

²⁴ “Mani yoni morapmi amin, awa! Ji yo tagisi wagil timikgan. Don butji panjeban ak do yo di dima timitdan.

²⁵ “Abisok jap nanj butji papton amin, awa! Don jap do akdan,

“Abisok jikgo yanjan amin, awa! Don kunam tagakwa dabil pakbisi mokdan.

26 “Amin da man madep daman amin, awa! Kalip babikji da kombi amin toptopmi do yan gin an yomgwit.”

Uwalnin but dasi galak tan yomnen

(Mt 5.38-48)

27 Yesu da sanbenek yan yagit, “Geno nandan amin yan dayisat, ji uwalji do but dasi galak tan yomni. Ae nandaba yokwi tok an daman amin do anpak tagi anyomni. 28 Ae jobit timitni do dayan amin, unun Pinƙop da panpulusosak do bisit iyini. Ae yokwi an daman amin do bisit ani. 29 Amin kinda da mogim kulbak gikban kan, teri kinda kisi antobil ibi. Ae amin kinda da mirim imalgo gwayenban kan, yum kanaki paba pigikgo kisi abidosak. 30 Ae amin morap da yo kabigo yobi do gayinba kan yobi. Ae amin kinda da yogo kinda abidan anƙisak kan, antobil gamjak do tebai dima iyiki. 31 Amin da anpak nianji andamni do nandan, unun anpak amin do anyomni.

32 “Amin butdasi galak tan daman banjin butdasi galak tan yomni kan, ji amin tagi dima. Yokwi pakpak amin unun kisi amin butdasi galak tan yoman ban butdasi galak tan yoman. 33 Ae anpak tagi andaman amin banjin anpak tagi anyomni kan, ji amin tagi dima. Yokwi pakpak da anpak unun kisi an. 34 Ae unun amin goman tagi sopjak yan nandan teban tajeƙ amin kinda do yo imni kan, ji amin tagi dima. Yokwi pakpak amin notni da goman unun kisisi sopdan yan nandaneƙ notni do yo yoman. 35 Mani ji uwalji do but dasi galak tan yomneƙ anpak tagisi an yomni. Aneƙ amin do yo yomneƙ sopni do dima yoyini. Pinƙop da yokwi pakpak ya yan dima iyan amin unun do yo tagi yumsi yomisak, do ji anpak tagisi ani kan, Pinƙop Wikwisi da kobogi do yo tagisi daminakan monjinisi egipdan. 36 Datgo da amin do bupmi nandisak, do jiyo yan gin amin do bupmi nandani.”

Amin dakon anpak dima kokwinitni

(Mt 7.1-5)

37 Yesu da sanbenek yan yagit, “Ji amin dakon anpak dima kokwinitni kan, Pinƙop da jiyo kisi dima kokwinitjak. Ji amin yokwi aba unun do kobogi timitni do dima yoyini kan, Pinƙop da jiyo kisi yokwisi do tebai dima dayikdisak. Ji amin dakon diwarini yopman yomni kan, Pinƙop da ji dakon diwarisi yan gin yopman damdisak. 38 Ji amin do yo yomni kan, Pinƙop da ji do yo damdisak. Unun da yo morapmisi daminakan tugok tugogisi egipdan. Tilak nianji yomni unun da tilak yan gin timidan.”

39 Yesu da tilak gen kinda yan yoyigit, “Dabili mini kinda dabilni mini notni kinda kosit tagi yolisak? Kan kisi bamot gapmagwan mokdamal. 40 Papia yut minat monjiyo yoyin detni dima yapmangan. Mani papia yut tagisi wigi mudaneƙ don yoyin detni yombem an. 41 Gaga da dabilon kindap kwik tosoƙ unun do dima nandaneƙ notgo da dabilon jimjim nido kosol? 42 Gaga da dabilon kindap kwik tosoƙ unun dima kanek nianon da notgo ‘Dabilgokon jimjim tosoƙ unun pan gamdisat’ yan iyiki? Gak jamba but amin. Mibiltok gaga da dabilon kindap kwik tosoƙ unun abi kinakan notgo da dabilon jimjimjok tosoƙ unun kanbi pisanakan tagi paki.”

Kindap yokwi da bami yokwi potdan

(Mt 7.16-20 ae 12.33-35)

43 Yesu da sanbenek yagit, “Kindap tagi da bami yokwi aripmi dima potni. Ae kindap yokwi da bami tagi aripmi dima potni. 44 Amin da kindap sop bami ban pindageƙ kindap yokwi bo tagi yan pindak nandanjo an. Amin da pik

kindap dakon bami pak do nap keli tonon kin dima dekgan. Ae wain sop kindap yokwi keli tonon kin dima pan. ⁴⁵ Amin kilegi unun nandak nandakni kilegi morapmi butnikon ton, do anpak kilegisi asak. Anpakwan amin yokwi unun nandak nandak yokwi butnikon ton, do anpak yokwi asak. Nandak nandak niar amin butgwan ton, unun gen kagakan da yonj.”

Yut bamori dakon tilak gen

(Mt 7.24-27)

⁴⁶ Yesu da sanbejek yan yagit, “Ji nido nak Amin Tagi yan nayinek geno dima guramikgan? ⁴⁷ Nagon obinek geno nandaneke guramikgan amin unun dakon tilak kinda dolikej. ⁴⁸ Amin kinda yutni ak do anek gapma wayikban mibilisigwan pigakwan miktimgwan tip madep da kwenon gwak magit. Anek don yut unun da kwenon agit. Aban pakbi madepsi igek yutni tidanj tuwil do agit mani yutni tebaisi agit, do tebaisi akgit. ⁴⁹ Mani amin kinda nak dakon gen nandaneke dima guramikdak amin unun amin kinda yombem. Unun yutni teban tokni mini isal miktim kwenon gin agit. Don pakbi igek yut unun tidanjban unudon gin tuwil ki madepsi tasik tagit.”

7

Yesu da emat amin dakon mibiltok amin kinda dakon pi monji anmilip agit

(Mt 8.5-13)

¹ Yesu gen unun amin yoyinj mudaneke Kapaneam kokupmon pigigit. ² Unun kokupmon Rom dakon emat amin 100 dakon mibiltok amin kinda egipgut. Unun dakon oman amini si galak tanj ingut unun sot madep anek kimotdosi agit. ³ Anpakwan unun mibiltok amin da Yesu dakon gen bini nandagit, do Juda amin dakon kila amin di yabekban Yesukon kiwit. Kin Yesu da abinj oman amini anmilip asak do iyiwit. ⁴ Anek Yesu da anpulugosak do madepsi yan iyiwit, “Unun amin tagisi, do geni nandaneke kin oman monjini anpulugoki. ⁵ Unun amin da Juda amin nin do galak tanj nimisak, ae muwut muwut yutnin witinj nimgut.”

⁶ Yan iyinba Yesu gat kisi kiwit. Kin yutni ankapmat anakwa mibiltok amin da notni di yabekban obinj Yesu yan iyiwit, “Mibiltok amin da gak do yan yosok, ‘Amin Tagi, pi madep dima gabenj. Nak amin pinbisi, do nak da yutnon wiki unun da tagi dima asak. ⁷ Yanjo, naga gagon dima abit. Mani gak da kilek tosak do yanaki tagi kilek tosak. ⁸ Nido nak madepno da yongangwan egisat, do nak da unun dakon pinbini egisat. Ae emat amino nak da yongangwan ekwan, do kinda “Ki!” yan iyiko kisak. Ae kinda “Ap!” yan iyiko abisak. Ae oman amino kinda “Pi on aki!” yan iyiko pi asak.”

⁹ Yesu gen unun nandaneke nandaban yo madepsi aban tobilek amin madepsi bunon yolgwit yan yoyigit, “Nak yan dayisat, Israel aminon nandan gadatni madep on amin dakon yombem kinda dima kagim.” ¹⁰ Yan yanban amin yabekgit unun tobil yutnon wigi oman monji unun kili kilek tagit kawit.

Yesu da Nain kokupmon monji gimoni kinda kimoron nanj aban pidagit

¹¹ Yesu bisap pisipmisok egek kokup kinda mani Nain unudon kinakwan pandetni gat ae amin morapmisi gat kisi kiwit. ¹² Kin unun kokup dakon tip dam dakon wigat ankapmat agit. Anek amin da amin kimakbi kinda waman anjan wanja pinba pindakgit. Amin kimakgit unun dakon menj unun sakwabat egakwan monji kalonjisi da kimakgit. Unun kokup madep dakon amin morapmisi unun sakwabat gat kisi pinba pindakgit. ¹³ Amin Tagi da

sakwabat unun kanek bupmisi nandan iminjek yan iyigit, "Gak kunam dima takgi."

¹⁴ Yan yanek kin bumjot abiwit tamo witinjakwan bumjot guramikgwit amin unun akgwit. Agakwa Yesu da yan yagit, "Monji gimonji pidoki do gayisat!" ¹⁵ Yan iyinban amin kimakbi unun pidan yigek wasanek gen yagit. Yanban Yesu da menji do imgut.

¹⁶ Aban amin morap kisi pasalek Pinkep anksinjek yan yawit, "Kombi amin madepsi kinda nin da bikbigon altanban koman. Pinkep da minjat amin kabiyoni Israel panpulugok do abik." ¹⁷ Ae Yesu da yo agit unun dakon gen bin da madepsi iren tanek Judia miktim kisi aripmi agit, ae miktim diwarikon kisi kigit.

Jon da panjetni bamori Yesu do yabekgit

(Mt 11.2-19)

¹⁸ Jon dakon panjetni da Yesu da yo morap agit dakon geni Jon iyiwit. ¹⁹ Iyinba panjetni bamori yan yoban opbal Amin Tagi yan iyinjal do yabekgit, "Gak Pinkep da amin yabet do yagit unun, bo nin amin kinda don apdisak do jomjom anen?"

²⁰ Amin bamot unun kin Yesu altan iminjek yan iyigimal, "Jon Telagi Pakbi Sogok Amin da yan gayik do anek nit yabekban abamak, 'Gak Pinkep da amin yabet do yagit unun, bo nin amin kinda don apdisak do jomjom anen?' " ²¹ Unun bisapmon gin Yesu amin sotni mibili mibili tan yomgwit unun panmilip anek konni tan yomgwit unun yol yomgut. Ae dabilni mini morapmi paban pisawit.

²² Do gen kobogi yan yoyigit, "Jil kin abisok yo pindak nandanjo amal unun do Jon iyinjal. Dabilni mini amin sinjon, ae kandapmi alek tanbi amin kosit akwan, ae wuda tebani ton amin unun kilek ton, ae miragi mini amin da gen nandan, ae amin kimakbi pidon, ae yoni mini amin da Gen Bin Tagisi nandan. ²³ Amin kinda nak nandanek nandan gadatni dima wital kisak unun amin kisik kisigi ton egisak."

²⁴ Amin bamot Jon da yabekgit unun tobil kinakwal, Yesu da minjat amin kabi madep Jon do yan yoyigit, "Ji miktim amini minikon ninan kok do kiwit? Mirim da nagal kinda anwayin aban kok do kiwit? ²⁵ Dima kan, ninan kok do kiwit? Amin kinda yik imalyo tagisi banjin pagit unun kok do kiwit? Dima, yik imalyo tagisi panek giptim dakon yoni tagi tagi dagin tan yoman amin unun kila amin madep da yutnon gin ekwan. ²⁶ Mani ji ninan kok do kiwit? Kombi amin kinda kok do kiwit? Unun bami, nak asisi dayisat, Jon da kombi amin diwari yapman mudosok. ²⁷ Unun amin do Pinkep da papiakon gen yan mandabi:

'Nandani, geno yan tetenjosak do amin kinda yabekgo unun da mibiltan gamjak. Anek kositgo anjoman asak.'

²⁸ Nak yanji dayisat, amin morap miktimon alton unun Jon da yapman mudosok. Mani amin morap Pinkep da Amin Kila Asak da kagagwan pinbisi ekwan unun da Jon yapmanjan."

²⁹ (Jon da amin gat ae takis timit timit amin gat telagi pakbi kili son yomgut, do gen unun nandanek yan yawit, "Pinkep dakon anpak unun kilegisi." ³⁰ Mani Parisi amin gat ae gen teban mibili nandak nandak amin gat unun Jonon telagi pakbi dima sowit. Yan anek Pinkep da kosit kilegi yolik do agit unun manji imgwit.)

³¹ Yesu da sanbehek yan yagit, “Ni tilak gen kindan nan dayiko amin abisok ekwan unun dakon anpak do nandaba pisolak? Unun nianen amin di da ekwan? ³² Unun minat monjiyo da yan, yuman gwayek tamokon yigek notni yoyin yoyin anek yan yon: ‘Nin kasiin kili pisoman, mani ji kap ak do dima nandayin. Nin bupmi kap yaman, mani ji bupmi nandanek kunam tat do dima nandayin.’”

³³ Yesu da sigin yan yagit, “Jon Telagi Pakbi Sogok Amin abinek bret dima nagit, ae wain dima nagit. Yan anakwan, ‘Konni kindan tar imisak’ ji da gen unun yawit. ³⁴ Ae Amin Dakon Monji da abin jap pakbiyo agit. Yan anakwan kanek ji da yan yon, ‘Kabit, jap morapmi noknok amin ae wain morapmi noknok amin. Takis timit timit ae yokwi pakpak amin dakon notni.’ ³⁵ Ji da gen unun yon, mani Pin kop da pi morap agit unun pindagek nandan nandan kokwini tagisi gin asak.”

Minat kindan da pakbi kibani tagisi nan Yesu son imgut

³⁶ Parisi amin kindan da Yesu yutnikon obin jap nosak do yan iban yutnikon obin jap tamokon yikgit. ³⁷ Unun kokupmon yokwi pakpak minat kindan epgit. Unun minat Yesu Parisi da yutnon yigek jap nosok yan amin da yanba nandanek pakbi kibani tagisi kinami kindan abidanek yutnon wigigit. Tibiri unun tipnan wasanbi. ³⁸ Wigi Yesu da manjikon kandapnikon panji agek kunam tagakwan dabil pakbini da kandapnikon man guktanba busun dangwani ban ikdigagit. Yan anek kandapnikon mandan nanek pakbi kibani tagisi nan son imgut.

³⁹ Yan anakwan Parisi amin unun Yesu yan imgut iyi burikon da yan nandagit, “On amin asi kombi amin kindan tam, on minat kisiri kwenikon witjisak unun yokwi pakpak minat kindan yan nandaban.”

⁴⁰ Yan nandanakwan Yesu da iyigit, “Saimon, nak gen kindan gayiko.” Yanban iyigit, “Yoyin det, kili nayi.”

⁴¹ Yanban Yesu da iyigit, “Amin bamori unun amin kindakon gomani ton. Kindan dakon gomani unun moner 500 danari, ae kindan dakon gomani unun moner 50 danari. ⁴² Unun amin bamot gomani sopjil dakon moner ni aripmi dima, do gomani dima sopjil do yoyigit. Gak nian nandisal? Yan aban jit amin da unun amin do madepsi galak tan imgut?”

⁴³ Yanban Saimon da iyigit, “Goman madepni dima sopjak do iyigit amin unun da, yan nandisat.”

Yanban Yesu da yan iyigit, “Gak kokwin kilegisi anek yosol.”

⁴⁴ Yan yanek Yesu da tobil minat unun kanek Saimon yan iyigit, “On minat do koki? Nak yutgokon wiko kandapno sugoken do pakbi dima namil. Mani on minat da dabil pakbini nan kandapno suganek busun dangwani ban ikdigak.”

⁴⁵ Nak dima mandan nal, mani yutgokon si wiron da wasanek minat on da kandapno mandan nak da sigin mandan nosok. ⁴⁶ Gak busun nokon bit nelak dima tagal namil. Mani minat on da pakbi kibani tagisi kandapnokon son namik. ⁴⁷ Do yan gayisat, on minat dakon diwarini morapmi Pin kop da yopman iban nak do but dasi galagi madepsi nandan namisak. Mani diwarini tagapmisok tan iman amin Pin kop da diwarini yopman imjak kan, unun amin da nak do galagi madep dima nandan namjak.”

⁴⁸ Yan yanek Yesu da minat unun yan iyigit, “Nak da diwarigo yopman gamisat.”

⁴⁹ Yan iyanban amin kabi Yesu gat jap nanek yikgwit unun iyi gin yan yawit, “On nianen amin kindan da diwari yopyop asak?” ⁵⁰ Yan yanakwa Yesu da

minjat unun yan iyigit, “Nandan gadatgo do anek Pinjkop da gak yokwikon nan abidosok. Butgo yawori tanjakwan kiki.”

8

Mijat diwari Yesu yolba kisi agipgwit

1 Unun da kwenon Yesu kokup pap ae kokup monij monij tawit unudon agek Pinjkop da Amin Kila Asak unun dakon Gen Bin Tagisi yoyin tenjenagit. Yabekbi 12 kabi kisi agipgwit. 2 Ae mijat diwari Yesu da konni yol yomgut ae sotni panmilip agit unun kisi Yesu gat agipgwit. Kinda unun Maria. Maria unun Makdala kokupmon nani yan iyiwit. Kalip Yesu da konni 7 kabi yol imgut. 3 Ae Joana, Susana ae mijat morapmi gat kisi Yesu gat agipgwit. Joana unun Kusa dakon mijatni. Kusa unun Erot dakon yutni dakon kila amin kinda. Unun mijat kabi yo kabini iyi dakon ban Yesu gat panjetni gat panpulugawit.

Jap yet tijinjok dakon tilak gen

(Mt 13.1-9 ae Mk 4.1-9)

4 Amin morapmisi kokup morap tawiron da abij muwukgwit. Abij muwugakwa Yesu da tilak gen kinda yan yoyigit, 5 “Amin kinda unun jap yetni pigaga panji tijinjagit. Tijinjajakwan jap yet diwari kosiron manba amin da bamanakwa minam da abij si nawit. 6 Anakwa jap yet diwari tipmi ton timon mawit. Man kwawit, mani miktim pakbini mini, do kibidan pasilgwit. 7 Anakwa jap yet diwari jon keli ton tingwan mawit. Unun jon keli ton gat kisi kwanek wutjinba kimak mudawit. 8 Ae jap yet diwari miktim tagisikon man kwawit. Unun bami 100 tan tan awit.” Yesu da tilak gen unun yan mudanek yan yagit, “Gen on nandak do galak ton amin ji pakyan si nandanek mibili nandan pisoni.”

Yesu nido tilak genon dagin Pinjkop gen yagit

(Mt 13.10-17 ae Mk 4.10-12)

9 Panjetni da tilak gen unun yagit dakon mibili do iyiwit. 10 Iyinjba yagit, “Pinjkop da ji bangin iyi dakon Amin Kila Agakni unun dakon mibili pasili ton unun damisak. Mani amin diwari tilak gen gin nandan. ‘Do dabil sijtanek kokdan, mani dima kan nandanjo akdan. Ae gen nandakdan, mani mibili dima nandaba pisokdan.’”

Jap yet tijinjok dakon tilak gen dakon mibili

(Mt 13.18-23 ae Mk 4.13-20)

11 Yesu da sanbenek panjetni bangin yan yoyigit, “Tilak gen dayit dakon mibili unun yan. Jap yet unun Pinjkop dakon gen. 12 Jap yet kosiron mawit, unun amin Pinjkop gen nandan dakon tilak. Amin nandan gadat aba Pinjkop da yokwikon ban timitjak yan do Sunduk da abij butnikon Pinjkop dakon gen gwayesak. 13 Ae jap yet tipmi ton timon mawit, unun amin da Pinjkop gen nandan abidanek kisik kisik an dakon tilak. Mani geli tagi dima yipban kigit. Do nandan gadat bisap pisipmisok anek panjkewal altan yoba tepmisi Pinjkop manji iminj mudon. 14 Ae jap yet jon keli ton bikbikgwan mawit, unun amin Pinjkop dakon gen nandanek kin miktimon egip egipni do nandaba kik an unun dakon tilak asak. Unun monej gat ae on miktim dakon yo morap gat do galagi nandanakwa unun da wutjin yominakwa bami dima ton. 15 Mani jap yet miktim tagisikon mawit, unun amin Pinjkop dakon gen nandanek tebaisi abidon unun dakon tilak. Unun buri kilegisi tanjakwan tebai agek bami tagisi panjalon an.”

Lam dakon tilak gen

(Mk 4.21-25)

¹⁶ Yesu da sanbenek yan yagit, “Amin da lam koleŋ kwoba nanɗa dima wutjiŋba toŋ, bo ae dipmin potpot tamo da mibilgwan dima yopmanganɗa. Noman tamokon yopmanɗakwa amin da yutnon wiŋek tenɗenɗi unjun koŋ. ¹⁷ Yo morap pasili toŋ unjun don nomansi altan mudokdan. Ae yo morap wutjiŋba da toŋ unjun noman tanɗa mudanɗakwa amin da pindak nandanɗo akdan.

¹⁸ “Ji kanɗa kimagek gen pakyanɗi nandanɗi. Tanɗa yoman amin unjun Pinɗkop da di gat sanbenɗa daban timitdan. Mani minini amin unjun tanɗa namanɗa yanɗa nandisak unjun Pinɗkop da gwayekdisak.”

Yesu dakon menji padik padikyo unjun namin?

(Mt 12.46-50 ae Mk 3.31-35)

¹⁹ Unjun bisapmon menji padik padikyo Yesu kok do opgwit. Mani amin morapmi, do Yesu da kapmatjok kik do antidok awit. ²⁰ Anɗakwa amin di da Yesu yanɗa iyiwit, “Menɗo padik padikgoyo yomakon agek gak gandak do yonɗa.”

²¹ Yanɗa yoyigiti, “Amin Pinɗkop dakon gen nandanɗe guramikanɗa unjun menɗo ae padik padiknoni.”

Yesu da yanɗan mirim gat ae tap madep gat yawokɗimal

(Mt 8.23-27 ae Mk 4.35-41)

²² Bisap kindakon Yesu panɗetni gat bot kindakon wigek yanɗa yoyigiti, “Pakbi idap teri kindo do kino.” Yanɗa yanɗan kiwit. ²³ Boron yigek kinɗakwa Yesu dipmin pakgit. Anɗakwan mirim madepsi kindo pakbi idapmon obinɗakwan boron pakbi piɗi tugaɗakwa pasil do awit. ²⁴ Anɗakwa panɗetni da kinɗa Yesu anɗoyolek iyiwiti, “Amin Tagi, nin pasildamanɗa!”

Iyinɗa pidanɗa pakbi gat mirim gat tebai yoyinɗan mirim dima anɗakwan pakbi yaworisi tagiti. ²⁵ Anɗakwan Yesu da panɗetni yanɗa yoyigiti, “Nandanɗa gadatɗi dukon yipmanɗa?”

Yanɗan panɗetni si pasalgwit. Anek wuripdagek notni yoyin yoyin anek yawit, “On nianɗen amin kindo da pakbi mirimyo gen tebai yoyinɗan geni guramikgamal?”

Yesu da amin kindo dakon koŋni yol imgut

(Mt 8.28-34 ae Mk 5.1-20)

²⁶ Yesu gat panɗetni gat Gerasa miktim tetgin kinɗa altawit. (Gerasa miktim unjun teri kindo tarɗakwan Galili miktim unjun pakbi idap teri kindo tosoɗo.)

²⁷ Yesu bot yipmanɗe ileŋon winɗakwan unjun kokup papmon amin kindo da abinɗa altanɗa imgut. Unjun amin koŋni tanɗa imgwit. Bisap dubagisi molanɗa egipgut, ae yut kindakon dima egipgut. Amin kimakba panɗi tip kinamgwan yopmanɗan miktimon gin egipgut. ²⁸ Unjun amin da Yesu kanɗe madepsi yanɗa tidanɗe Yesu da kandapmon manɗa pakek gen papmon da yanɗa yagit, “Yesu, gak Pinɗkop Wikwisi dakon Monji, gak ninanɗa anɗnamdisal? Bupmi nandanɗa nabi. Yo yokwi dimasi anɗa nabi!” ²⁹ Koŋ da amin unjun yipmanɗa detjak do Yesu da kili iyigiti, unjun do madepsi yanɗa tidanɗe gen unjun yagit. Unjun amin koŋ da bisap morapmi anɗapbal awit, do amin da bisapmi bisapmi kilani tebaisi anek nap teban tebaisi banɗa kisit kandapyonɗi panɗteban awit. Mani nap teban unjun panɗaganɗe koŋ da iminɗa suganɗakwan miktim amin dima ekwanɗa timon kinɗa kinɗa agit.

³⁰ Yesu da yanɗa iyigiti, “Mango namin?” Iyinɗan koŋni morapmi tanɗa imgwit, do “Amin Kabi Madep” yanɗa iyigiti. ³¹ Yesu da bupmi nandanɗa yomɗak do koŋ

da bisit tebai yan iyiwit, “Nin gapma kidagi mini unjungwan piginenj do dima niyiki.”

³² Bit kabi madep kinda kapmatjok ilenon egek jap nanjek egipgwit. Konj unun bit da butgwan pigik do Yesu bisit tebai iyinba nandanj yomgut.

³³ Anjakwan konj amin unun yipmanj degek winj abigi bit da butgwan pigiwit. Pigakwa bit unun timtim yanjek obandom nanj pigi pakbi idapgwan pikeg pakbi nanj kimakgwit.

³⁴ Anjakwa bit kila amin yo unun pindagek timtim yanjek kinj kokup papmon amin gat ae kokup teri teri egi ananj kiwit unun amin gat kisi yoyiwit.

³⁵ Anjakwa amin da yo nianjensi kinda da altagit, unun kok do apgwit. Abinj Yesu altanj iminjek amin unun konj kili yipmanj dekgwit kawit. Kanba amin unun Yesu da buron buri kili pisagit ae ilikba pigikni tonj da yikgit. Yanj yikban kanj pasalgwit. ³⁶ Anjakwa yo dabil da kanj nandanjo awit amin unun da konj da anjupbal abi amin nianjon da kilek tagit unun dakon mibili yoyiwit. ³⁷ Yoyinba Gerasa miktim dakon minjat amin morap kisi pasol madepsi nandanek Yesu unun yopmanj dek kisak do iyiwit. Iyinjba boron wigek yopmanj kigit.

³⁸ Mani amin unun konj da yipmanj dek kiwit amin da Yesu yol do bisit tebai iyigit.

Iyinjban Yesu da tobil kisak do yabegek yanj iyigit, ³⁹ “Gak tobil yutgokon kinjek Pinjop da gak anjapulganjek yo madepsi ak unun do amin yoyiki.” Yanj iyinjban amin unun tobil kinj kokupni dakon amin morap Yesu da anjapulganjek yo morap agit unun do yoyigit.

Yesu da minjatjok kinda kimakgit nanj aban pidagit, ae minjat sotni tonj kinda anjkilek agit

(Mt 9.18-26 ae Mk 5.21-43)

⁴⁰ Yesu pakbi idap teri kinda do kinj altanjakwan amin morapmi da but dasi abidawit, nido unun do jomjom anjek egipgwit. ⁴¹ Unun bisapmon amin kinda apgut, mani Jairus. Unun juda amin dakon muwut muwut yut dakon kila amin kinda egipgut. Unun da Yesu da kandap mibilon manj pagek yutnikon kisakdosi madepsi iyigit. ⁴² Unun monji mini, gwi kalonji kinda gin bilakni unun 12 da tilak, unun da si kimot do agit.

Yesu yutnikon kik do kosiron kinjakwan amin madepsi, do gitni gitni anjakwa kigit. ⁴³ Kinjakwan minjat kinda unjungwan agipgit. Unun daganj mok anjek yawini manjakwa bilak 12 yanj agit, mani amin kinda da aripmi dima anjkilek agagi. ⁴⁴ Unun minjat Yesu da manjikon kapmatjok abinjek Yesu dakon imal dubakni da ilenikon igayigit. Anjakwan unudon gin yawini pasil imgwit. ⁴⁵ Anjakwan Yesu da yagit, “Namin da igayinj namik?”

Yanjban amin morap nin dima dima yanjakwa Pita da iyigit, “Amin tagi, amin morapmisi da gak gat gadat gadatsi akwanj.”

⁴⁶ Mani Yesu da yagit, “Amin kinda da igayinj naminjakwan tapmimno diwarikwan nandat.”

⁴⁷ Yanjban minjat unun aripmi dima pasilgenj yanj nandanek nimmimik abinj Yesu da kandap mibilon manj pakgit. Manj pagek amin morap da dabilon mibili nido Yesu igayigit unun dakon yanjkwok anjek yanj yagit, “Igayiko sotno unudon gin pasilak.”

⁴⁸ Yanjban Yesu da iyigit, “Gwano, nandanj gadatgo da gak anjkilek ak. Butgo yawori tanjakwan kiki.”

⁴⁹ Yesu gen unun yanjakwan muwut muwut yut dakon kila amin Jairus da yutnon da amin kinda apgut. Abinjek Jairus yanj iyigit, “Gwago kili kunjwak, do yoyindet isal dogin dima iyinjbi kisak.”

⁵⁰ Yesu unun nandanek Jairus yan iyigit, “Dima pasolgi. Isal nandan gadat gin anjaki gwago kilek tosak.”

⁵¹ Yan yanek yutnikon kin altahek amin diwari dima wigini do yoyinek Pita, Jon, ae Jems gat, ae minjatjok dakon menj datniyo gat timikban yutnon wigiwit. ⁵² Unun yutnon amin morapmi da minjatjok do bupmi nandanek kunam tagek iyon iyon yanek egipgwit. Anakwa Yesu da yoyigit, “Ji kunam yopgut. Dima kunjwak, isal dipmin pokdok.”

⁵³ Yanban minjatjok wagil kunjwak yan nandanek jikgo yanjan imgwit. ⁵⁴ Mani Yesu da minjatjok kisirikon abidanek gen papmon da yagit, “Gwano, pida!”

⁵⁵ Yan yanban minjatjok unun dakon wupmi aeni tobil abin pigakwan unudon gin pidagit. Pidanakwan Yesu da jap di iba nosak do yoyigit. ⁵⁶ Aban menj datni da unun kanek tamtam yagimal. Mani Yesu da tebai yoyigit, “Jil on yo noman tanban komal unun do amin dimasi yoyinjil.”

9

Yesu da yabekbini 12 kabi pikon yabekgit

(Mt 10.5-15 ae Mk 6.7-13)

¹ Yesu da yabekbini 12 kabi yan yoban obin muwukba sot amin panmilip agak, ae kon kisisi yolni dakon pi ani do yan mudan yomgut. ² Yominek Pinjop da Aminon Kila Asak dakon gen yan tenjenoni, ae sot aminyo panmilip ani yan do yabekgit. ³ Anek yan yoyigit, “Ji kosit agip do yo di dima timitni. Win kirin, ae yik, ae bret, ae monej, ae paba pigik bamori dima timitni. ⁴ Yut kindakon wugini kan, unudon gin egek kokup unun yipman kini. ⁵ Kwa amin da ji dima timikba kan, kokup pap unun yipman def do kandapjikon kimbaban tegon unun tidanba kini. Yan aba amin da yokwi anapano unun do anek kwan yan nandani.” ⁶ Yan yoyinban kokupmi kokupmi agek Gen Bin Tagisi yoyin tenjenanek amin dakon sotni panmilip awit.

Erot da Yesu namin amin kinda yan si nandak do agit

(Mt 14.1-2 ae Mk 6.14-16)

⁷ Gapman dakon kila amin madep mibiltogi Erot da Yesu dakon gen bini nandagit. Di da Yesu kanek Jon kimoron da aeni pidagit yan yawit, do Erot but morap agit. ⁸ Ae di da yawit, “Elaija da noman tak.” Ae di da “Kombi amin kalipsi egipgwit unun kinda da kimoron da pidak” yan yawit. ⁹ Mani Erot da yan yagit, “Jon dakon tegi kili mandan dagagim. Mani abisok namin amin kinda dasi yo madepsi anakwan gen bini nayinba nandisat?” Yan yanek Yesu kok do pini agit.

Yesu da amin 5 tausen do jap yomgut

(Mt 14.13-21 ae Mk 6.30-44 ae Jn 6.1-13)

¹⁰ Yabekbi kabi aeni tobil Yesukon abinek yo morap awit dakon geni iyiwit. Iyinja Yesu da timikban iyi gin kokup kinda mani Betsaida unudon kiwit. ¹¹ Anakwa minjat amin kabi madepsi unun Yesu unudon kisak yan kan nandanjo anek bunon yolgwit. Anakwa Yesu da tagisi nandan yominek Pinjop da Aminon Kila Asak unun do yoyinek sot amin panmilip agit.

¹² Pilin pilidon yabekbini 12 kabi da obin Yesu yan iyiwit, “Kokup amini minikon ekwaman, do yoyinbi minat amin morapyo kinkek kokup monin monin ae timi digwan kin jap pakbiyo gat ae dipmin potpot tamoyo gat wisini.”

¹³ Mani Yesu da yabekbini yoyigit, “Disi jap yomgut.”

Yoyinban yawit, "Nin japnin morapmi dima. Bret 5 kabi gat ae tap kilap bamori gat gin. Nin kin on minat amin morap do jap monen ban si yumnen do nandisal?" ¹⁴ (Wili 5 tausen da tilak egipgwit.)

Yanba Yesu da panjetni yan yoyigit, "Amin 50 50 yan panmuwuk yopba yik yik ani." ¹⁵ Yan yanban panjetni da yan gin aba amin kisi yik mudawit. ¹⁶ Yigakwa Yesu da bret 5 kabi gat ae tap kilap bamot gat kisi timik Kwen Kokup sintanjek gisamikgit. Anjek bret gat ae tap kilap gat pandaganjek panjetni do yominakwan amin do kokwinik yomgwit. ¹⁷ Yoba timik amin morap kisisi aripmisi nanakwa jap nawit dakon diwari tawit unun panjetni da similba yigi 12 yan si tugawit.

Pita da Yesu dakon mibili yan tenjetagit

(Mt 16.13-19 ae Mk 8.27-29)

¹⁸ Bisap kindakon Yesu iyi gin bisit pi agit. Unun bisapmon panjetni kisi unudon egipgwit. Egi yan yoyigit, "Amin kabi madep da nak do namin yan yon?"

¹⁹ Yoyinban yan iyiwit, "Dida Jon Telagi Pakbi Sogok Amin yan yon, ae di da Elaija yan yon, ae di da kombi amin kalipmi kinda da kimoron da pidagit yan yon."

²⁰ Yanba yan yoyigit, "Mani ji disi nak do namin yan yon?"

Yanban Pita da antobilek iyigit, "Gak Kristo, Pinjop da yabekban apgul."

Yesu kimagek pidosak do yagit

(Mt 16.20-28 ae Mk 8.30-9.1)

²¹ Yan yanban Yesu da iyi Kristo egisak unun dakon geni amin kindakon dimasi yoni do yan sop anyomgut. ²² Anjek yan yagit, "Amin Dakon Monji da egi yo yokwi morapmi noman tan iba tepmi pakdisak. Ae Juda amin dakon kila amin, ae mukwa sogok amin dakon amin madep kabi, ae gen teban yoyindet amin unun da manji iminjek anakba kimotdisak. Anakwa gildat kapbi anakwan pidokdisak."

²³ Yan yanjek amin kisi yan yoyigit, "Amin kinda nak nol do nandisak kan, iyi dakon galaktok manji yominjek tilak kindapni gildari gildari guramigek nak noljak. ²⁴ Amin kinda iyi dakon yiyitni tagisi tosak do nandanek pi madep asak kan, egip egipni pasil imdisak. Mani amin kinda nak do nandanek egip egipni do nandaban yo madep dima asak kan, unun amin egip egip dagok dagogi mini abidosak. ²⁵ Amin kinda miktim dakon yo morap panek egi kimotjak bisapmon iyi pasiljak kan, unun yo morap da aripmi dima anpulgokdan. ²⁶ Amin kinda nak do ae nak dakon gen do mayagi nandisak kan, Amin Dakon Monji iyi dakon tilimni gat ae Datni dakon tilimni gat ae Pinjop dakon telagi anelo kabi dakon tilimni gat apjak bisapmon unun amin do mayagi yan gin nandan imdisak. ²⁷ Nak asisi dayisat, ji on akgan kabikon da di dima kimagek Pinjop dakon Amin Kila Agakni kokdan."

Yesu dakon giptim kulabik agit

(Mt 17.1-13 ae Mk 9.2-13)

²⁸ Yesu unun gen yanjek egi gildat 8 yan da tilak mudanakwa Pita, Jon ae Jems gat timikban ilej kindakon bisit pi ak do wigiwit. ²⁹ Wigek Yesu bisit pi anakwan tomno dabilni kulabik anek imalni mal dakon tenjetni yombem agit. ³⁰⁻³¹ Yan aban kanakwa Moses gat Elaija gat tilimni gat noman tagimal. Noman tanbal Yesu gat gen yan nandat aba pindakgwit. Yesu Pinjop dakon galaktok yolek Jerusalem kokup papmon on miktim yipman detjak unun

dakon gen yawit. ³² Pita gat notni bamot gat dipmin do yokwisi awit. Mani dipminon da pidan Yesu tilimni gat ae amin bamot gat kisi akba pindakgwit. ³³ Amin bamot Yesu yipman det do anakwal Pita da Yesu yan iyigit, "Amin Tagi, nin idon tagisi ekwaman. Nin yut kaben kapbi anej. Kinda gak do, ae kinda Moses do, ae kinda Elaija do anej." (Pita gen unjun nan yosot yan unjun dima nandanek yum yagit.)

³⁴ Pita gen sigin yanakwan gikwem da pin ilimik yomanakwan pasalgwit.

³⁵ Gikwem kagagwan da gen kinda yan altagit, "On Monjino, pino asak do manjigim, do ji geni nandani."

³⁶ Yan mudanakwan Yesu nanjin kawit. Yo ilenon altanba pindakgwit unjun iyi dogin nandaba tawit. Unjun bisapmon amin di dima yoyiwit.

Yesu da monji kinda konji yol imgut

(Mt 17.14-21 ae Mk 9.14-29)

³⁷ Wisu dagok do Yesu gat panjetni gat ilen yipman pigakwa amin kabi madepsi kosiron domdom awit. ³⁸ Amin madep kabigwan da amin kinda da yan tidanek anpulugosak do yan iyigit, "Yoyindet, monjino kalonj kindagin. Do kin koki do nandisat. ³⁹ Bisap morapmi konj kinda da burigwan pigakwan unjon gin madepsi yan tidosok. Anek tebai anupbal anakwan nimnimigakwan tarak da gen kaganikon wun tugon. Giptimi obisi anupbal anek bisap kalon kalon gin yipman dekdak. ⁴⁰ Panjetgoni da yol imni do bisit tebai yoyigim, mani antidok awit."

⁴¹ Yan yanban Yesu da yagit, "Nandan gadatji mini amin, ji anpakji yokwisi. Nak bisap nian da ji gat egek jigisi guramik daben? Monjigo idon anop."

⁴² Monji unjun Yesu da akgiron obinakwan konj da monji unjun ukwayikban miktimon man pagek nimnimikgit. Mani Yesu da konj tebaisi iyinek monji unjun anmilih aban kilek tanban datni do antobil imgut. ⁴³ Yan aban amin da Pinjop dakon tapmin madepsi kanek tamtam yawit.

Yesu kimagek ae pidokdisak do yanban kosit bamot agit

(Mt 17.22-23 ae Mk 9.30-32)

Amin Yesu da yo morap agit do nandaba njwaknwarisi anakwa, Yesu da panjetni yan yoyigit, ⁴⁴ "Gen dayikdisat unjun pakyanji nandani. Amin Dakon Monji amin da kisiron yipdan." ⁴⁵ Mani panjetni gen unjun dakon mibili pasili tan yomgut, do dima nandaba pisagit. Ae gen unjun dakon mibili nandak do anek iyik do si pasalgwit.

Namin da mibiltok amin egisak?

(Mt 18.1-5 ae Mk 9.33-37)

⁴⁶ Bisap kindakon Yesu dakon panjetni namin da mibiltok aminin egisak yan do gen emat kinda awit. ⁴⁷ Anakwa Yesu da panjetni dakon but pindak nandanjo anek amin moninj kinda iyi akgiron anobinj yipban akgit. ⁴⁸ Yipban agakwan panjetni yan yoyigit, "Amin kinda nak do nandanek on amin moninj but dasi abidosok, unjun nak nan but dasi abidosok. Ae amin kinda nak but dasi abidosok, unjun Dat nak yabekban pigim unjun nan but dasi abidosok. Ji kabikon kinda da pinbisi egi damjak kan, unjun da mibiltok aminji asak."

Uwal dima andamjak amin unjun notji

(Mk 9.38-40)

⁴⁹ Jon Yesu da gen yagit nandanek yan yagit, “Amin Tagi, nin kanapno amin kinda da gak da manon kon yolban kamanj. Mani nin da kabikon nani kinda dima, do yanşop anjımimanj.”

⁵⁰ Mani Yesu da iyigit, “Yanşop dima anjımi. Amin kinda uwal dima anđamjak kan unun notji.”

Yesu gat pañdetni gat Jerusalem kiwit

(Kilapmi 9.51-19.28)

Samaria amin da Yesu not dima anjimgwit

⁵¹ Piñkop da Yesu abidan ananj Kwen Kokup wigisak dakon bisap kwanj tagit. Anjakwan Yesu unun Jerusalem kikerj yanşı nandaban teban tagit. ⁵² Anek amin di yabekban unun da kalip mibiltanj Samaria dakon kokup kindakon yut tamoyo pañnoman ani do kiwit. ⁵³ Mani Yesu Jerusalem kikdisak yan nandawit, do unun kokupmon amin da Yesu abidok do dima galak tawit. ⁵⁴ Jems gat Jon gat da unun pındagek Yesu yan iyigimal, “Amin Tagi, nit da yondo Kwen Kokup kindap da piñ sonjba mini ani do tagi nandisal?”

⁵⁵ Yanbal Yesu da tobil tebaisi yan yoyigit, “Dima yogogisi yomal!” ⁵⁶ Yan yoyiñban ae kokup riwakriwari kindakon kiwit.

Yesu yolyol dakon gen

(Mt 8.19-22)

⁵⁷ Kosiron kinakwa amin kinda da iyigit, “Dukwan dukwan agipbi unun nak gol awilgen gin.”

⁵⁸ Yanban Yesu da iyigit, “Jon piñan unun miktimgwan yutni tonj. Ae minam kwen akwanj unun yutni tonj. Mani Amin Dakon Monji unun dipmin potpot tamoni mini.”

⁵⁹ Yan iyinek ae amin kinda yan iyigit, “Abiñ nak nol.”

Mani amin unun da yan iyigit, “Amin Tagi, nandanj namiñaki kin datno wayik yipmanjek don abiñ golgenj.”

⁶⁰ Yan yanban Yesu da iyigit, “Amin kimakbi da kimakbi notni iyi tagi wayitni. Mani gak kinj Piñkop da Aminon Kila Asak unun dakon gen yan tenjeñoki.”

⁶¹ Yan yanban ae amin kinda da Yesu yan iyigit, “Amin Tagi, gol do nandisat, mani nandanj namiñaki kin gwakno galok gen yoyinek don abiñ golgenj.”

⁶² Yanban iyigit, “Sapa nanj miktım pudanek dambi da manjigwan wusisak unudon amin da Piñkop da Amin Kila Asak da kagagwan arıpmi dima egipmi.”

10

Pañdetni morapmi Piñkop dakon gen yoni do yabekgit

¹ Egi Amin Tagi da pañdet 72 gat manjigit. Anek iyi kokup dukwan dukwan kik do agit, unudon mibiltok unun da kalip kini do bamot bamot yabekgit. ² Anek yan yoyigit, “Pigaga jap bami madepsi tanj pektan, mani pi monji bami pakpak amin morapmi dima. Unun do ji bami pakpak dakon Amin Tagi bisit iyinba pi amin pañalon an yopban pinikon kini.

³ “Ji kinjek yan nandani: Ji sipsip moniñ ban yan jon piñan da bikbigon yabekdat. ⁴ Monerj simıl kinam, ae yik, ae kandap gwıl dima timıgek kini. Anek kosiron amin pındak ‘Gildat tagi!’ yan dima yoyini. ⁵ Yut kindakon wigek mibiltok yan yoyini, ‘On yut amin butji yawori tosak.’ ⁶ Yut unudon but yawot amin kinda ekwan kan, but yawot genji dakon bami unudon tosak.

Minini da egipjak kaŋ, but yawotji dakon bami jikon aeni tobiłjak. ⁷ Yut wigini unudon gin yik egıyo anakwa jap daba noni. Pi agak amin unun tomni tagi timikgaŋ. Ji yuri yuri dima agipni.

⁸ “Kokup kindakon kinakwa not aŋ daminek jap daba kaŋ unun si noni. ⁹ Anek amin sotni toŋ paŋmilip anek yaŋ yoyini, ‘Piŋkop da Amin Kila Agakni ji da kapmatjok kili abik.’ ¹⁰ Kokup kindakon kinakwa not dima aŋ daba kaŋ, unun kokup dakon kosit madepmon agek yaŋ yoyini, ¹¹ ‘Kokupji dakon kimbabaŋ kandapninon tegon, unun tidono kinakwa diwarisi taŋ damaŋ yaŋsi nandani. Anek yaŋsi nandani, Piŋkop dakon Amin Kila Agakni ji da kapmatjok kili abik.’ ¹² Yaŋsi dayisat, gen kokwin bisap madepmon Sodom kokup amin da kobogi do jigi tagapmi pakdaŋ. Mani kokup unuden amin kobogi do jigi madepsi pakdaŋ.”

But tobił dima aŋ amin unun bupmisi

(Mt 11.20-24)

¹³ Yesu da sanbeneke yaŋ yagit, “Korasın ae Betsaida kokupmon amin, awa! Nak wasok tapmimi toŋ abo pındagek ji but tobił dima awit. Tair ae Saidon kokupmon amin da pındakgwit tam, but tobił bamisi abam. Anek bupmi dakon yik imalyo paŋek abilagon yikbam. ¹⁴ Mani gen kokwin bisap madepmon Tair gat Saidon kokupmon amin gat da kobogi do jigi tagapmi paŋakwa ji da kobogi do jigi madepsi pakdaŋ. ¹⁵ Anakwa Kapaneam kokupmon amin, ason Kwen Kokup nin da wigikdamaŋ yaŋ nandaŋ, ma? Unun aripmi dimasi. Ji mibiligwan Tipdomon pigikdaŋ.”

¹⁶ Yesu da paŋdetni sanbeneke yaŋ yoyigit, “Ji dakon gen nandisak amin, unun da nak dakon gen nandisak. Ae manji damisak amin, unun nak naŋ manji namisak. Ae nak manji namisak amin, unun da nak yabekgit amin manji imisak.”

Paŋdet 72 aeni tobił apgwit

¹⁷ Paŋdet 72 unun kisik kisigon da tobił abineke Yesu yaŋ iyiwit, “Amin Tagi, gak dakon man yaŋapno koŋ da genin guramikgaŋ!”

¹⁸ Yaŋ yaŋba yoyigit, “Sunduk unun Kwen Kokup da mal da yaŋ manbaŋ kagim. ¹⁹ Nandani. Nak ji da tuŋon amin emari toŋ gat ae skopion gat bamoni, ae uwal dakon tapmim kisisi pabiŋ yopni do yaŋ mudaŋ damisat. Yo kind da ji aripmi dima paŋupbal asak. ²⁰ Mani koŋ da genji guramikgaŋ, unun do kisik kisik dima ani. Ji dakon man Kwen Kokupmon mandabi da toŋ, unun do nandaŋek kisik kisik ani.”

Yesu da kisik kisik nandaŋek Piŋkop ankisigit

(Mt 11.25-27 ae 13.16-17)

²¹ Unun bisapmon Yesu Telagi Wup da kisik kisik iban yaŋ yagit, “Dat, kundu ae miktım dakon Amin Tagi, amin diwari miktım dakon nandaŋ nandakni unun wukwisi, mani iyı do nandaba wigisak, do unuden amin do gen bami morap si paŋkisibisal. Anek amin monji da tilagon ekwaŋ amin, unun do yolisal. Yaŋ asal do gak ankisisat. O Dat, gaga dakon galaktok yolek yaŋ asal.

²² “Datno da yo morap kili namgut. Dat unun dagin Monji nandaŋ imisak. Anek Monji gat ae amin morap Monji da Dat dakon mibili yolisak, unun amin dagin Datno nandaŋ iman.”

²³ Yanj yanjek Yesu tobil panjetni bangin yanj yoyigit, “Ji da yo pindak nandanjo anj, unjun pindakganj amin unjun kisik kisik ekwanj. ²⁴ Nak yanjsi dayisat, kalipsigwan kombi amin morapmi gat ae kila amin madep morapmi gat da yo ji da pindakganj unjun pindatdosi nandawit, mani dima pindakgwit. Ae gen nandanj unjun nandakdosi nandawit, mani dima nandawit.”

Samaria amin kinda da juda amin kinda anpulugagit

²⁵ Bisap kindakon gen teban dakon mibili nandak nandak amin kinda da pidan agek Yesu anjekwal do anjek yanj iyigit, “Yoyindet, yo ninanj anjek egip egip dagok dagogi mini abidoken?”

²⁶ Iyinjban Yesu da iyigit, “Gen teban papiakon gen tosok unjun manjinjek nianj kokwinikdal?”

²⁷ Iyinjban yagit,

“Ji Amin Tagi Pinjopji unjun but gat ae wup gat ae tapmingo gat ae nandak nandakgo gat kisi but dasi galak tanj ibi.

Ae gaga do but dasi nianj galak tosok, unjuden gin amin do but dasi galak tanj yobi.”

²⁸ Yanjban Yesu da iyigit, “Kobogi bamisi yosol. Yanjsi anjek egip egip abidokdisal.”

²⁹ Mani unjun amin iyi do Yesu da amin kilegi kinda yanj kosak do nandanjek yanj iyigit, “Nak namin amin banj but dasi galak tanj yoben do yosol?”

³⁰ Yanj yanban Yesu da iyigit, “Amin kinda Jerusalem yipmanjek Jeriko kokup papmon kik do anjek kosiron pigigit. Pigakwan kabo noknok da abidanj yik imalni gwayenjek anjakba pali kimakban yipmanj kiwit.

³¹ “Kinakwa mukwa sogok amin kinda unjun kosit nanjin pigigit. Pigi amin unjun kanjek anjekwolek kosit ilen nanj yapmanj kigit. ³² Yapmanj kinakwan Liwai amin kinda obinj kanjek yanj gin anjekwolek yapmanj kigit.

³³ “Mani Samaria amin kinda da unjun kositnanj obinj amin unjun kanjek bupmi nandanj imgut. ³⁴ Bupmi nandanj iminjek giptimi anak anjupbal awit unjun wain gat ae bit nelak gat banj sonj iminjek wamanj imgut. Yanj anjek amin unjun kendak anjenak iyi da donkikon yipgut. Yipmanjek anki amin da yumanj nanjek pokgonj yut kindakon yipmanjek kilani agit. ³⁵ Anjek wisa dagok do silwa monej tabili bamori unjun yut pakgimal dakon kila amin do iminjek yanj iyigit, ‘Kilani anjaki on monej da aripmi dima anjakwan nanj mudok di abi kanj, tobil abinjek don gabenj.’”

³⁶ Yanj yanjek Yesu da gen teban dakon nandak nandak amin yanj iyigit, “Nianj nandisal, unjun amin kapbi da kabikon namin da kabo noknok da anjakgwit amin unjun do but dasi galak tanj imgut?”

³⁷ Yanjban iyigit, “Bupmi nandanj iminjek anpulugagit amin unjun da.”

Yanjban Yesu da iyigit, “Gak kinj anjak yanj gin abi.”

Yesu unjun Mata gat Maria gat da yutnon egipgwit

³⁸ Yesu gat panjetni gat kinjek kokup kindakon altawit. Unjun kokupmon minjat kinda egipgut mani Mata. Unjun da yanjban Yesu unjun yutnikon wigigit.

³⁹ Wikwan Mata dakon padige mani Maria unjun Amin Tagi da kandap mibilon yigek geni nandagit. ⁴⁰ Mani Mata unjun jap dakon oman do nandaba kik morapmi anjek obinj Yesu iyigit, “Amin Tagi, padigino nepmak da naga gin pi madep asat. Gak unjun do dima nandisal? Iyinjbi obinj nak anpuluganjban.”

⁴¹ Yanban Amin Tagi da Mata yan iyigit, “Mata, gak yo morapmi do nandaba kik anek butgo yokwi tosok. ⁴² Mani gak yo kaloni kinda dogin nandaki kan tagi. Maria unun dogin nandisak, do tagi dima kirinik iben.”

11

Bisit agak dakon gen (Mt 6.9-15 ae 7.7-11)

¹ Bisap kindakon Yesu unun bisit pi anek egipgut. Bisit aban mudanakwan panjetni kinda da yan iyigit, “Amin Tagi, Jon da panjetni bisit agak do yoyin dekgit, yan gin niyin dekgi.”

² Yanban Yesu da yoyigit, “Bisit ani bisapmon yan yoni: ‘Dat, gak dakon man telagi tosak.

Amin Kila Agakgo yipbi ninon apjak.

³ Gildari gildari jap aripninon nibi.

⁴ Nin yokwi anjimanj amin dakon diwarini yopman yomamanj, do gak yan gin nin dakon diwarinin yopman nibi. Panjekwalon dima nipbi.’”

⁵ Yan yanek yoyigit, “Jikon da kinda da kalbi binap notni da yutnon kin yan iyisak, ‘Not, bret timi kapbi nabi tamoni don gaben.’ ⁶ Notno kinda kosit dubagikon da abik da yutnokon isal yikdak. Japno mini.’

⁷ “Yanban notni yutgwan da gen kobogi yan iyisak, ‘Jigi dima nabi. Pidanek aripmi dima gaben. Yoma benjan kili at, ae gwakno gat kili pak mudamanj.’

⁸ Nak yan dayisat, amin unun notni da bisit iyik unun do dima imisak. Mani sanbek sanbek yanakwan unun do kurak tanek yo nido wadanek yosok unun kisi imisak.

⁹ “Yanjo, nak yan dayisat: Ji Pinjok bisit iyinba tagi damdisak, ae wisinjek bami kokdan, ae yoma domon tidanba wital damdisak. ¹⁰ Amin morap Pinjok bisit iyan unun yo timikgan, ae yo wisan amin unun bami kon, ae yoma domon tidon amin unun wital yomisak.

¹¹ “Dat kabi, ji kabikon da monjisi kinda da tap kilap do dayinban tunon amin emari ton kinda tagi imni? ¹² Bo pup kwap do dayinban skopion kinda tagi imni? ¹³ Ji yokwi pakpak amin, mani monjisi do yo tagi yoman. Do yanji nandani. Ji bisit iyinba Datji Kwen Kokup egisak unun da Telagi Wup tagi damjak.”

Yesu Belsebul gat pi amalyan yawit (Mt 12.22-30 ae Mk 3.20-27)

¹⁴ Yesu da amin kinda kon kinda da anjakam aban gen dima yagit, unun konni yol imgut. Yol iban amin kadim unun gen yanakwan amin da kanba yo njakwarisi agit. ¹⁵ Mani amin di da yan yawit, “Kon dakon mibiltok amin Belsebul da tapmimon kon yoldak.” ¹⁶ Yanakwa amin diwari da Yesu anjekwal do anek iyinba wasok tapmimi ton kinda anjakwan, asi Pinjok da yabekban pigit da pini asak yan kok do nandawit.

¹⁷ Mani Yesu da nandak nandakni pindak nandanjo anek yoyigit, “Miktin kinda dakon amin da pudan ki kabi bamori anek emat wamjil kan, miktin unun yokwi tokdisak. Ae amin yuri kinda da pudan kinjek emat wamni kan, unun amin yut tagi dima egipdan. ¹⁸ Sunduk dakon amin kabini da pudan ki kabi bamori anek emat wamjil kan, nianon da Sunduk gat amin kabini gat tebai atni? Nak da kon Belsebul da tapmimon yoldat yan yon. ¹⁹ Mani nak Belsebul da anpuluganban kon yoldat kan, disi dakon notji kon yolgan unun

amin kabi ni tapmimon da kon yolgan? Unun amin kabi da genji kokwinigek gulusun yon yan tagi dayini. ²⁰ Mani Pinkop da iyi tapmim namajakwan kon yoldat kan, Pinkop dakon Amin Kila Agakni jikon kili abik.

²¹ “Amin tebaisi kinda emat agak yo kabini timigek iyi dakon yut kilani tebai anjakwan, yo kabini tagisi ton. ²² Mani amin kinda unun yut ami dakon tapmim yapmandak amin kinda da abisak. Abin anjagek emat agak yo kabini timigek tapmim pagit unun gwayesak. Yan anek yo morapni kabo nanek kokwinik notni do yomisak.

²³ “Amin nak dakon notno dima, unun da nak uwal anjnama. Ae amin nak dima anpulanban amin panmuwukgama, unun amin da amin panwasenban wasen kwan.”

Kon kinda aeni tobil abisak

(Mt 12.43-45)

²⁴ Yesu da sanberjek yan yagit, “Kon kinda da amin kinda yipman degek kin miktim kibiri timon agek yik yawot tamo wisisak. Mani tamo kinda dima kosok, do yan yosok, ‘Nak aeno tobil yut kalip egipgumon kiken.’ ²⁵ Yan yanek kin kanban sibat sibat wiririgek yo morap pankosit abi pindakdak. ²⁶ Yan kosok, do kin kon 7 kabi iyi yapmanek wagil yokwisi gat timikban kwa unun yutnon egek anpak yokwisi an. Mibiltok unun amin yokwi egipgut, mani abisok unun yapmanek wagil yokwisi egisak.”

Nianjen amin da kisik kisik ekwan?

²⁷ Yesu gen unun yanjakwan minjat amin kabi madep kabigwan da minjat kinda da pidan yan iyigit, “Menjo si analanek mum gaban nagil unun dasi kisik kisik tagi asak!”

²⁸ Yanban Yesu da yagit, “Mani unun yapmanek amin Pinkop dakon gen nandanek guramikgan amin unun da kisik kisik ekwan.”

Yesu wasok tapmimi ton asak do iyiwit

(Mt 12.38-42 ae Mk 8.12)

²⁹ Amin morapmisi da Yesukon sigin obin muwugakwa Yesu da yoyigit, “Amin on bisapmon ekwan unun amin yokwisi gin. Pinkop dakon pi nan asat yan nandak do wasok tapmimi ton kinda kok do yon. Mani kinda dima kokdan. Jona dakon tilak nanjin kokdan. ³⁰ Kalipsigwan Pinkop da kombi amin Jonakon tilak aban Niniwe kokup pap amin da asi Pinkopmon da abik da asak anpak kawit. Unuden gin yo Amin Dakon Monjikon noman tan iba apmiap amin da kanek asi Pinkop da yabekban abik yan kokdan.

³¹ “Miktim saut tetgin dakon kila amin minjat madep unun Solomon dakon nandan kokwini tagisi iyinjakwan nandak do miktim dubagisikon da apgut. Mani amin kinda oni egisak, unun da Solomon yapmandak, mani geni dima nandan. Do gen kokwin bisap madepmon unun kila amin minjat madep da pidan agek abisok ekwan amin kabi dakon anpak yokwi unun do yan tetjenokdisak. ³² Niniwe amin Jona da Pinkop dakon gen yoyinban but tobil awit. Mani ji da binapmon amin kinda egisak unun da Jona yapman mudosok, mani ji but tobil dima an. Do gen kokwin bisap madepmon Niniwe amin da pidan agek abisok ekwan amin kabi dakon anpak yokwi unun do yan tetjenokdan.”

Giptim dakon tetjenj

(Mt 5.15 ae 6.22-23)

³³ Yesu da sigin yagit, “Amin da lam koler pasiligwan yopba dima ton. Bo ae kwoba ban wufjiba dima ton. Noman tamokon yopba tan tenjenanakwan amin da win tenjeni kalon. ³⁴ Dabilgo unun giptingo dakon tenjeni. Dabilgo tagisi kan, giptingo kalon tenjenini ton. Mani dabilgo yokwi kan, giptingo pilin tuksi tosok. ³⁵ Yando, giptingo dakon tenjeni unun pilin tuk asak yan do kan kosokgi. ³⁶ Giptingo kalon tenjenini ton ae pilin tuk kinda dima tosak kan, giptingo lam dakon tenjeni dakon panop pindakdal unuden tenjenokdisak.”

Parisi amin gat gen teban mibili nandak nandak amin gat dakon anpak yokwi

(Mt 23.1-36 ae Mk 12.38-40 ae Lk 20.45-47)

³⁷ Yesu gen yan mudanakwan Parisi amin kinda da yutnikon kwan yigek jap nonjil do iyigit. Iyiban Yesu kin yutnikon wigi jap noknok tamokon yikgit.

³⁸ Yigek mibiltok kisiri dima suganek jap nanban Parisi amin unun da kanek dima agagi asak yan nandagit. ³⁹ Aban Amin Tagi da yan iyigit, “Parisi amin ji kap idapyo dakon manji bangin sugon. Mani kabo gat ae anpak yokwi mibili mibili gat unun butjigwan tugawit da ton. ⁴⁰ Ji nandan kokwinji tagi mini! Pinjop da manji ban gin dima, buri gat kisi wasagit. ⁴¹ Ji bupmi amin do but dasi galak tanek panpulugoni kan, ji amin kilegisi.

⁴² “Mani Parisi amin, awa! Ji jap tam galagisi pi kagasi ton unun pan kabi 10 kabi yopmanek unun kabikon ban kabi kindanan Pinjop do paret an. Mani gen kokwin kilegi agak gat, ae Pinjop do but dasi galak tan imim unun ji dima an. Anpak kilegi unun gat ae paretyo kisi ani kan tagisi.

⁴³ “Parisi amin, awa! Ji muwut muwut unun yut madepmon tamo mibiltogi unudon yit do galagi nandan. Ae amin da maket tamokon nandaba wukwan daminek gildat tagi yan dayini do galagi nandan.

⁴⁴ “Parisi amin, awa! Ji amin kimakbi popyop tamo miktingwan tanakwa amin da dima pindagek kwenikon baman akwan ji unun yombem.”

⁴⁵ Gen teban mibili nandak nandak amin kinda da gen unun yanban nandanek Yesu yan iyigit, “Yoyindet, Parisi amin do gen unun yanek, ninyo kisi pabin nipmandal.”

⁴⁶ Yanban Yesu da yagit, “Gen teban mibili nandak nandak amin jiyo kisi, awa! Ji amin gen teban mibili mibili jigisi guramitni do yoyan, mani kisitjok kinda yominek panpuluganek guramit do dimasi nandan.

⁴⁷ “Awa! Ji kombi amin dakon bumjot tamo wason. Mani babikji da dapba kimakgwit. ⁴⁸ Babikji da kombi amin dapba kimakgwit unun dakon bumjot tamoni ji da panjilim an. Yan an unun babiknin da tagisi dapba kimakgwit yan nandan dakon tilak asak. ⁴⁹ Unun do anek Pinjop da nandan kokwini tagisikon da yan yagit, ‘Nak da kombi amino gat ae yabekbi kabino gat unun amin kabikon yabetdisat. Yabekgo diwari dapba kimotdan, ae diwari yo yokwisi anyomdan.’ ⁵⁰ Yan do anek Pinjop da miktim wasagiron da kombi amin morap dapba kimakgwit unun dakon kobogi amin abisok ekwan unun da timitdan. ⁵¹ Wasok wasok do amin kilegi Abel anagek ae amin diwari dapmanakwa wigi wasip do Sekaraia Telagi Yut Madep ae altayo da binapmon anakba kimakgit unun dakon kobogi yo jigisi amin abisok ekwan unun da timitdan.

⁵² “Gen teban mibili nandak nandak amin, awa! Nandak nandak pakpak tamo dakon yoma witaldisi kili gwayewit. Disi unungwan dima wigiwit. Anek unungwan wigik do awit amin ji da kosit sopsop anyomgwit.”

⁵³ Yesu unun yut egipgut yipman degakwan gen teban yoyindet amin gat ae Parisi amin gat da Yesu do uwal an iminek gen mibili mibili iyiwit.
⁵⁴ Anjkewalno sun kinda yanjakwan gen pikon yipnen yanjon da iyiwit.

12

Parisi amin dakon anjak yokwi do kanj kimotni

(Mt 10.26-27)

¹ Amin tausen morapmi da abin muwugek gitni gitnisi anek notni baman baman anjakwa Yesu da mibiltok pandetni ban kalip yan yoyigit, "Parisi amin dakon yisni do kanj kimotni. Unun jamba but aminsi ekwan. ² Yo morap gwiligwan ton unun altan tentenar mudokdan. Ae yo morap pasili ton unun amin da nandaba pisokdan. ³ Do gen morap ji da pilin tukgwan yawit unun amin da tentenikon nandakdan. Ae gen morap yut kagagwan gen pisigon da yawit unun yut kwenon wig gen papmon da yoyin tentenokdan."

Pinjkop dogin pasoldo

(Mt 10.28-31)

⁴ Yesu da sanbenek yan yagit, "Not kabi, yanji dayisat. Amin da giptim dapba kimagakwa unun da kwenon yo di aripmi dima akdan, do unun do dima pasolni. ⁵ Mani namin amin dosi pasolni unun do dayikdisat. Ji Pinjkop do pasolni. Pinjkop da giptim dapban kimagakwa Tipdomon maban pigini unun dakon tapmim tan imisak. Asisi dayisat, ji Pinjkop dosi pasolni. ⁶ Minam monin unun yo monin sok, 5 kabi dakon yuman nogi unun monej giman tabili bamori gin. Mani Pinjkop da minam monin gok unun dakon kindasok dimasi intan imgut. ⁷ Pinjkop da busun dangwanji nian da ton unun kisisi nandan mudosok, do ji dima pasolni. Minam monin monin morapmi dakon yuman nogi unun madep dima, mani ji dakon yuman nogi unun wukwisi."

Nin Yesu dakon amin kabi yan yok do dima mayak tonen

(Mt 10.32-33 ae 12.32 ae 10.19-20)

⁸ Yesu da sanbenek yan yagit, "Nak da yanji dayisat, amin kinda da 'Nak Yesu dakon amin kinda' yan amin yoyisak kan, Amin Dakon Monji da Pinjkop dakon anjelo kabinikon unun amin nak dakon amin kinda yan yoyisak. ⁹ Mani amin kinda 'Nak Yesu dakon amin dima' yan amin yoyisak kan, nakyo kisi Pinjkop dakon anjelo kabinikon unun amin nak dakon amin dima yan yoyiken. ¹⁰ Amin morap Amin Dakon Monji do yanba yokwi tok ani amin unun Pinjkop da diwarini yopman yomdisak, mani amin morap Telagi Wup do yanba yokwi tok ani amin unun Pinjkop da diwarini dima yopman yomdisak.

¹¹ "Amin da ji Juda amin dakon muwut muwut yut madepmon, bo gapmanon, bo ae amin mani wukwi da inamon panji depni bisapmon, disi kutnok do anek ni gen ban yoyinen yan nandanek nandaba kik dima ani.

¹² Unun bisapmons ni gen ban yoyini unun Telagi Wup da dayin detdisak."

Yoni morapmi amin kinda gulusun agit dakon tilak gen

¹³ Unun amin kabi madepgwan da amin kinda da Yesu yan iyigit, "Yoyindet, peno iyinbi datnit da yo morap yopgut unun kokwinik diwarani nak do namjak."

¹⁴ Yanban Yesu da iyigit, "Not, namin da jilon gen kokwin pi anek yo kabisil kokwinik daben do manin negut?" ¹⁵ Yan yanek minat aminyo yan yoyigit, "Ji kan kimotni. Yo mibili mibili timit timit dakon galagi di pabam. Yo kabisi unun morapmisi kan, unun da egip egip bamisi aripmi dima damdan."

¹⁶ Yan yanek tilak gen kinda yan yoyigit, “Yoni morapmi amin kinda dakon pigagani jap bami tagisi morapmi tawit. ¹⁷ Anjakwa amin unun iyi yan nandagit, ‘Jap bami yopben dakon tamo kili tujan, do ae di gat yopben dakon tamo aripmi dima, do niansi aben?’ ¹⁸ Yan nandanek yagit, ‘Nak yansi aben: Jap yopyop yutno kisi twilek madepsi wutjinek wit gat ae yo kabino gat kisi unun yutnon yopben. ¹⁹ Yan anek naga do yansi yoken, “Nak bilak morapmi tagisi egi anaj kiken dakon yo morapno aripmisi. Do yaworisi egek jap pakbiyo madepsi anek bisap morapmi kisik kisik anek egipben.”

²⁰ “Mani Pin kop da iyigit, ‘Gak nandan kokwingo tagi mini. Gak abisok kalbi kimotdisal. Yo morapgo gaga do panjosit agil unun amin da timitdan.’”

²¹ Yesu da gen unun yanek yan yagit, “Amin yoni morapmi panmuwut do pi anegek Pin kop do dima nandanek ekwan amin, unun aminon yo yansi altokdisak.”

Yo morap do nandaba kik dima ani

(Mt 6.25-34)

²² Yan yanek Yesu da pandetni yan yoyigit, “Yansi dayisat, egip egipji do nandaba kik anek ‘Jap dukon ban nonen’ bo ae giptimji do nandaba kik anek ‘imal dukon ban panen’ yan dima nandani. ²³ Egip egip da jap yapmandak, ae giptim da imal yapmandak. ²⁴ Ji minam do nandani. Jap yet dima kwaokgan, ae jap dima pan, ae jap panmuwut yutni mini. Mani Pin kop da jap upmokdok. Minam dakon yuman nogi pinbisi anjakwa amin ji dakon yuman nogi unun madepsi. ²⁵ Ji nandaba kik anek egip egipji timisok di gat tagi sanbenba wigisak yan nandan, ma? Unun aripmi dimasi. ²⁶ Yo monisok unuden ji da aripmi dimasi agagi, do nido yo diwarri morap do nandaba kik an?”

²⁷ “Jarej oni tan anaj kwan unun do nandani. Pi madep anek imal dima bupmanjan. Mani yan dayisat, jarej pindakgan unun dakon tilimni da kalip kila amin madep Solomon dakon tilimni tagisi pagit unun yapmandak.

²⁸ On jon tan anaj kwan unun anwa amin da baljan kindapmon sokdan. Mani Pin kop da si panlim asak, do nandan gadatji pisipmisok amin ji yansi nandani, Pin kop da ji do nandaban yo madepsi anjakwan imal tilimi tonji ban pan damdisak. ²⁹⁻³⁰ Pin kop dima nandan iman amin kabi da yo morap unuden wusin pindat do pini an. Mani Datji da yo unun do wadak wadak an unun nandisak, do ji jap pakbiyo dukon ban nonen yan nandanek nandaba kik dima ani. ³¹ Nandaba kikji yipmanek Pin kop dakon Amin Kila Agakni unun wisin kok do pi ani. Yan anjakwa yo diwarri do wadak wadak an unun kisi damdisak.”

Yo tagisi Kwen Kokup do panmuwutni

(Mt 6.19-21)

³² Yesu da sanbenek yan yagit, “Sipsip kabisok, ji dima pasolni. Datji da iyi Amin Kila Asak da kagagwan egipni do tagisi nandisak. ³³ Ji yo morapji tan daman unun yopba amin da yuman noni. Yan aba moner timigek yoni mini amin do yomni. Anek yo kabisi tagisi Kwen Kokupmon panmuwuk yopba unuden tagisi tokdan. Unun tamokon toni kan, yo kabisi dima pasildan, ae kabo noknok da dima timitdan, ae yo monin da dima nokdan. ³⁴ Yo kabisi tagisi dukwan ton, but nandak nandakyosi kisi unuden gin tokdisak.”

Oman monji tagisi da tagap tanek ekwan

(Mt 24.42-44)

³⁵ Yesu da sanbenek yan yagit, “Ji imalji panek lamji kolenek tagap tanek egipni. ³⁶ Oman monji da tagap tanek amin tagini da minat pakpak dakon

sonogon da tobil apjak do jomjom anek ekwan ji yan gin tagap toni. Do ni bisapmon abin yoma domon tidosak ji yoma tepmi wital imni. ³⁷ Oman monji amin tagini da pindakban tagap tanek ekwan kan tagisi. Nak asisi dayisat, amin tagini da iyi oman dakon imal panek oman monji yoyinban jap tamokon pabin yigakwa iyi jap yomdisak. ³⁸ Amin tagi unun kalbi binap bo wisa dagokdosi abin pindakban tagap tanek egipni kan tagisi.

³⁹ Ji yan nandani. Yut kinda dakon ami kalbi kabo noknok ni bisapmon apjak yan nandagit tam, kila anakwan aripmi dima tuwilban. ⁴⁰ Ji kisi tagap tanek egipni. Dima apjak yan nandanakwa Amin Dakon Monji unudon apdisak.”

Oman monji tagi ae yokwi dakon tilak gen

(Mt 24.45-51)

⁴¹ Pita da Yesu yan iyigit, “Amin Tagi, tilak gen yal unun nin dogin yal, bo ae amin kisi do yal?”

⁴² Yanban Amin Tagi da yagit, “Oman monji kinda nandan kokwini tagisi ae pi agakni tagisi, unuden oman monji amin tagini da oman monjini diwari kilani asak do manjisak. Yan aban jap yomyom bisapmon japni yomin yomin asak. ⁴³ Oman monji unun amin tagini da tobil abin kanban pini tagisi asak kan tagisi. ⁴⁴ Nak asisi dayisat, amin tagini da unun oman monji iyanban yo morapni kila akdisak. ⁴⁵ Mani unun oman monji burikon da amin tagini tepmi dima apdisak yan nandanek oman monji gat ae oman minat gat dapmanek jap pakbiyo madep anek pakbi tebanyo kisi nan but upbal asak kan, ⁴⁶ dima apdisak yan nandanakwan amin tagini da but pisogi mini abin unun oman monji tepmi pi iminek gen kirinjit amin kabi gat yopban egipdan.

⁴⁷ Oman monji kinda amin tagini dakon galaktokni nandanek tagap tanek galaktokni dima yoljak kan, amin tagi da kosiri morapmi baljokdisak. ⁴⁸ Mani oman monji kinda amin tagini dakon galaktokni dima nandanek anpak yokwi si baljoni da aripmon asak kan, amin tagini da kosiri morapmi dima baljokdisak. Yo morapmi timikgan amin unun yo morapmi panobil yomyomi. Yo morapmi kila ani do dabi amin unun yo morapmi panobil yomyomi.”

Yesu unun pidok pidok nan abigit

(Mt 10.34-36)

⁴⁹ Yesu da sanbenek yan yagit, “Nak miktimon kindap soke do pigim. Kilisi kwan sok tam tagi. ⁵⁰ Nak tepmi madepsi pakdisat. Butno jik tosok, do pako dagosak dosi nandisat. ⁵¹ Nak amin da miktimon but yawot pani yan do pigim yan nandan, ma? Unun dima. Yan dayisat, nak miktimon aminon pidok pidok panalon ak do pigim. ⁵² Abisok da wasanek amin yuri kindakon amin 5 kabi da pidan kinjek bamori da kabpi gat uwal akdan. Ae kabpi da bamori gat uwal uwal akdan. ⁵³ Wasen kinjek dat da monji gat pidok pidok akdamal, ae men da gwi gat pidok pidok akdamal, ae minat kinda gat namdi gat pidok pidok akdamal.”

Yo altawit dakon mibili dima nandawit

(Mt 16.2-3)

⁵⁴ Amin kabi madepsi yan yoyigit, “Ji gildat da si pigisak tetgin do menj wamanak yan pindagek ‘Sikak mokdisak’ yan yanakwa asi sikak mosok. ⁵⁵ Ae saut tetgin dakon mirim madep abinakwan ji da yan yon, ‘Gildat tepmisi wusikdisak.’ Yan yanakwa asi gildat tepmisi wusisak. ⁵⁶ Jamba but amin, ji

da miktimon ae kwen yo morap tonj pindagek kokwin tagisi an. Mani abisok yo morap altonj unun pindagek kokwin nido tagi dima an?”

Notgo gat genjil anjkilek anjil

(Mt 5.25-26)

⁵⁷ Yesu da sanbenek yan yagit, “Ji disi anpak yokwi tagiyo nido dima kokwinikanj? ⁵⁸ Amin kinda da gen yan gam do aban gen kokwin tamokon kik do kosiron kinjil bisapmon genjil unun yan anmilip ak do pi anjil. Yan dima anek kwal gen kokwin kila agak amin da obip amin da kisiron gepban unun da dam teban yutnon gepdisak. ⁵⁹ Nak asisi gayisat, gak dam tebanon sigin egaki wigi monen nian yopbi do gayini unun kisisi yopmanjek don wanga kikedisal.”

13

But tobil dima ani amin wagil pasildan

¹ Yesu da gen unun yan mudanakwan amin diwari da Pailat da yo agit unun do iyiwit. Pailat da obip amini yoyinban kin Galili amin diwari Pinjop do mukwa sonakwa unun dapba kimakgwit. Do unun amin dakon yawini gat ae paret do yo mukwa sowit dakon yawini kisi mawit. ² Unun do iyinba Yesu da yoyigit, “Nian nandan? Galili amin kimakgwit unun dakon yokwini da Galili amin diwari dakon yokwini yapgut, unun do anek jigi unun pawit yan nandan? ³ Unun dimasi! Nak asisi dayisat, ji but tobil dima ani kan, unun amin kabi da kimakgwit jiyo kisi yan gin kimotdan. ⁴ Bo Silom yut dubak tuwil ki manj amin 18 kabi witjinban kimakgwit do nandani. Unun amin kabi dakon yokwini da Jerusalem amin diwari dakon yokwini yapgut unun do anek pasilgwit yan nandan? ⁵ Ununyo kisi dimasi! Nak asisi dayisat, ji but tobil dima ani kan, jiyo kisi yan gin kimotdan.”

Kindap bami mini unun dakon tilak gen

⁶ Yesu da tilak gen kinda yan yoyigit, “Amin kinda da wain pinikon pik kindap kinda kwaokgit. Bisap kinda bami wisik do kigit, mani bami mini pindakgit. ⁷ Bami mini pindagek pi kila amini yan iyigit, ‘Nandaki. Nak bilak kapbi abin pik kindap dakon sopmi wisin wisin anek mini pindakdat. Yan do kindap on si pasiki. Miktim dakon tapmin nido isal dogin ilik mudosok?’

⁸ “Yanban pi kila amin da yan iyigit, ‘Amin tagi, yum kanbi bilak kinda gat atjak. Anakwan mibilikon miktim wayigek yalik yopbenj. ⁹ Bilak kwenikon bami tosak kan tagisi. Mani bami dima tosak kan, tagi pasiki.’”

Sabat bisapmon Yesu da minjat kinda anmilip agit

¹⁰ Sabat bisap kindakon Yesu da Juda amin dakon muwut muwut yut kindakon amin yoyin dekgit. ¹¹ Unudon minjat kinda egipgut. Unun kon kinda da yigek abidanakwan sot anakwan bilak 18 agit. Manji gironjkgit, do kwen kilegi aripmi dima akgit. ¹² Yesu da kanek iyinban opban yan iyigit, “Minjat, sotgo kili gepmanj dek kik.” ¹³ Yan iyinek kisiri kwenikon wutinban unudon gin manji kilek tanakwa Pinjop anjkisigit.

¹⁴ Mani muwut muwut yut dakon kila amin da Sabat bisapmon Yesu da amin anmilip agit unun do butjap nandagit. Butjap nandanek minjat aminyo yan yoyigit, “Pi agak dakon gildat 6 kabi tonj. Unun bisapmon sot amin apba tagi anmilip ani. Mani Sabat bisapmon dimasi ani.”

¹⁵ Yanban Amin Tagi da kobogi yan iyigit, “Ji jamba but amin! Ji Sabat bisapmon bulmakausi gat ae donkisi gat yutnikon ban witdal ilik panji

yopba pakbi non, ma? ¹⁶ Minjat on Abraham dakon gwi, Sunduk da tebai abidanakwan bilakni 18 agit. Sabat bisapmon dima pulugan kisak do nandan, ma?"

¹⁷ Yan yanban uwalni mayagi nandawit. Mani minjat aminyo Yesu da yo morap wagil tagisisi agit unjun do kisik kisik awit.

Mastat dakon yeri dakon tilak gen

(Mt 13.31-32 ae Mk 4.30-32)

¹⁸ Yesu da sanbejek yan yagit, "Pinjkop dakon Amin Kila Agakni unjun nianjsi? Yo ni gat tilak abo? ¹⁹ Unjun mastat yet yombem. Amin kinda da mastat yet kinda pigagani kwaokgit. Anjakwan mastat unjun kwan madep tan kindap kinda da yan agakwan minam da abinj kilinjikon yutni unjudon awit."

Yis dakon tilak gen

(Mt 13.33)

²⁰ Yesu da sanbejek yan yagit, "Pinjkop dakon Amin Kila Agakni yo ni gat tilak abo? ²¹ Unjun yis yombem. Minjat kinda da plaua idap madep kinda gat iktagildak. Yan anjakwan plaua unjun kisisi paptan madep tawit."

Yoma kosit gwagak moninjisok nanj wigikdo

(Mt 7.13-14 ae 7.21-23)

²² Yesu unjun Jerusalem kokup papmon kik do anjek kokup pap ae kokup moninj moninj tawit unjudon agek amin yoyinj dekgit. ²³ Anjakwan amin kinda da yan iyigit, "Amin Tagi, Pinjkop da amin kalonjisok di banjin yokwikon ban timitjak bo nian?"

Yanban Yesu da yoyigit, ²⁴ "Nak yanjsi dayisat, amin morapmi da egipmon wigik do pini akdan, mani aripmi dima wigikdan. Do ji yoma kosit gwagak moninj nanj wigik do pi tebai ani. ²⁵ Yut dakon ami da pidan yoma sopban ji da kin yomakon agek yoma tidanjek yan yokdan, 'Amin Tagi, nin do yoma wital nim.'

"Mani gen kobogi yan dayikdisak, 'Nak dima nandan damisat. Ji dukon nani amin?'

²⁶ "Yan yanban ji da kobogi yan iyikdan, 'Nin gak gat kisi egek jap pakbiyo agiman. Ae kokup papnin dakon kosit madepmon agek niyinj dekgil.'

²⁷ "Mani unjun da yan dayikdisak, 'Nak asisi dayisat, nak dima nandan damisat. Ji dukon nani unjun dima nandisat. Yokwi pakpak ji kisisi nepman dek kit!'

²⁸ "Ji Abraham, Aisak, Jekop, ae kombi amin kisisi Pinjkop da Amin Kila Asak kokupmon ekwa pindatdan, Mani ji maba wanga kin mudokdan. Unjun bisapmon ji kunam tagek iyon iyon yan tidanjek egipdan. ²⁹ Amin da gildat wisak ae si pigisak tet, ae not tet ae saut tet da Pinjkop da Amin Kila Asak kokupmon abinej jap noknok tamo madepmon yitdan. ³⁰ Nandani, amin diwari abisok bunon ekwan, unjun don mibiltok amin akdan. Ae amin diwari abisok mibiltok ekwan, unjun don bunon amin akdan."

Yesu da Jerusalem Kokup do bupmi nandagit

(Mt 23.37-39)

³¹ Unjun bisapmon gin Parisi amin diwari da abinj Yesu yan iyiwit, "Gak idon dima egipbi, kokup digwan kiki. Erot da gak gikban kimokgi do nandisak."

³² Yanba Yesu da yoyigit, "Ji kin unjun top amin yan iyini, 'Nandaki. Nak abisok ae anwa kor yolgen, ae sot amin panmilip aben. Ae pidanji do pi aben do nandagin unjun anwasip aben.' ³³ Kombi amin Jerusalem kokup papmon

gin dapba kimokgon. Kokup njawakwarikon dima dapba kimokgon, do nak abisok ae anjwa ae pidanji do sigin kikerj.

³⁴ “O Jerusalem, Jerusalem amin, ji kombi amin dapba kimokgon. Amin Pinjop da yabekban jikon abanj unjun ji da tipban dapba kimokgon. Pup menji da monjini panmuwuk pirigwan yopmandak, unjun da tilak nak da bisap morapmi ji panmuwut do nandagin, mani ji da kurak tanj namgwit. ³⁵ Nak asisi dayisat, kokup yomasiyo yokwi tanj yumsi tokdisak. Ji nak dima nandanej egi wigi ni bisapmon nak do ‘Amin on Amin Tagi da manon abisak, unjun Pinjop da gisamigakwan abisak’ yanj nak do yoni unjun bisapmon nandakdanj.”

14

Yesu da giptimi paptanji amin kinda anjmilip agit

¹ Sabat kindakon Yesu jap nok do Parisi amin dakon kila amin kinda da yutnon kigit. Anjakwan yipba kik anej kanj yikgwit, ² nido Yesu da buron giptimi paptanji amin kinda yikgit. ³ Yesu da unjun amin kanj gen teban mibili nandak nandak amin gat ae Parisi amin gat yanj yoyigit, “Sabat bisapmon sot amin tagi panjmilip anej bo dima? Gen teban da nianj yosok?” ⁴ Mani gen kobogi kinda dima iyiwit. Yanj anjawa Yesu da amin unjun abidanj anjmilip anej digo ki yanj iyinban si kigit. ⁵ Kinjakwan yanj yoyigit, “Jikon da kinda dakon monji bo bulmakauni Sabat bisapmon pakbi gapmakon manjan tepmi tagi ilikba wisak bo dima?” ⁶ Yanjan gen kobogi aripmi dima iyigi yanj kawit.

Yesu da amin iyi do nandaba pini do yagit

⁷ Yesu da amin jap nok do apgwit unjun pindakban tamo mibiltogi nanikon gin yit do awit. Do tilak gen kinda yanj yoyigit, ⁸ “Amin kinda da minjat pakpak dakon sonnogon yanj gaban kiki kanj, tamo mibiltogi nanikon dima yikgi. Tamo unjun amin madep kinda gak gwapmandak unjun do manjikbi nanj di yikbim. ⁹ Yanj kanj amin yanj daban kiki unjun da abinj yanj gayisak, ‘On tamo on amin do iminj.’ Yanj gayinban gak gaga do mayagisi nandanej tamo amin pinbisi do yopbi unjudon panji yitdisal. ¹⁰ Amin kinda da yanj gaban kanj, gak tamo amin pinbisi do yopbi unjudon panji yikgi. Yigaki amin yanj gamjak unjun da ‘Not, on tamo tagikon pawinj yit’ yanj gayinban pawinj yigaki amin diwari da amin mani tonj kinda yanj gandani. ¹¹ Amin kinda iyi do nandaban wugisak kanj, Pinjop da unjun amin abinj yipdisak. Mani amin kinda iyi do nandaban pisak kanj, Pinjop da mani awigikdisak.”

Kobogi tagi dima damni amin banj panpulugoni

¹² Yesu da amin unjun yanj iban kigit unjun yanj iyigit, “Gak jap noknok kinda asal kanj, notgo, bo ae pego padik padikgo bo ae yawi diwatgo bo ae yoni morapmi amin dibanj dima yanj yobi. Unjun da kobogi do don yanj gamdanj. ¹³ Gak jap noknok kinda abi kanj, yoni mini amin, ae giptimi yokwi tanji, ae kandap yokwi ae dabili mini amin banjin yanj yobi. ¹⁴ Yanj abi kanj, gak kisik kisigi tonji egipbi. Unjuden amin kobogi tagi dima gamni, mani Pinjop da amin kilegi kimoron banj paban pidoni bisapmon don kobogi gamdisak.”

Jap noknok dakon tilak gen

(Mt 22.1-10)

15 Amin kinds jap nawitgwan da gen unun nandanek Yesu yan iyigit, "Pinjok da Amin Kila Asak kokupmon yigek jap nokdan amin unun kisik kisik ekwan."

16 Mani Yesu da yan iyigit, "Amin kinds da jap madepsi kinds panjosit anek amin morapmi yan yomgut. 17 Jap noknok bisapmon oman monjini kinds yabekban amin yan yomgut unun yoyik do kigit. Kin yan yoyigit, 'Yo morap kili panjosit abi, do ji tagi opni.'

18 "Mani amin kisisi dima op do yawit. Kinds da yan yagit, 'Nak pi kinds kaluk yumit unun kin koken. Do nandan naminjaki dima opben.'

19 "Ae kinds da yagit, 'Nak pi agak bulmakau 10 kabi yumit, unun kin panjiklik pindatgen. Do nandan naminjaki dima opben.'

20 "Ae kinds da yagit, 'Nak minjat kaluk pat, do aripmi dima opben.'

21 "Oman monjini tobil obin amin tagini amin yoyinban gen yawit dakon mibili iyigit. Iyiban yut unun dakon ami unun da butjap nandanek oman monjini tebai yan iyigit, 'Gak tepmisi kokup madep da kosit madep ae kosit monjon kin, amin yoni mini, ae giptimi yokwi tanbi, ae dabili mini, ae kandap yokwi unun timik panjoppi.'

22 "Yan iyiban oman monji da yan gin anek yan iyigit, 'Amin tagi, yo aben dosi nayil unun kili anmudat, mani tamo tonj.'

23 "Iyiban amin tagi da oman monji yan iyigit, 'Gak kokup madep yipmanek kin kosit madepmon bo ae pigaga da dam kidipmin agek amin pindak tebai yoyinbi abin yikba yutno tugosak. 24 Nak yanji dayisat, amin unun kalip yan yomgum unun da nak dakon jap jimjimjok kinds dimasi nokdan.'

Nandan kimagek Yesu yoldo

(Mt 10.37-38)

25 Minjat amin kabi madepsi yolakwa Yesu da tobilek yan yoyigit, 26 "Amin kinds nak nol do nandisak kan, menji datni, ae minjatni gwakniyo gat, ae peni samini padigeyo gat, ae iyi dakon egip egipni gat kisi do uwal dima anyomjak kan, unuden amin nak dakon panjetno aripmi dima egipjak. 27 Tilak kindapni guramigek dima noljak amin panjetno aripmi dima egipjak.

28 Amin kinds yut madep kinds ak do kan, mibiltok yigek monenji manjisak. Anek yut tagi an mudogi bo dima unun dakon nandak nandak asak. 29 Yan dima anek yut gwak manek yo diwari do wadanek yut dima an mudosok kan, amin morap koni unun kisi jigilak yanek yanjan imdan. 30 Anek yan yokdan, 'On amin yutni an diwarikgit, mani wasip ak do antidok asak.'

31 Bo kila amin madep kinds da uwalni gat emat wam do nandisak kan, mibiltok nandan kokwin asak. Iyi dakon emat amin 10 tausen da uwalni dakon 20 tausen tagi yolni bo dima, yan do nandak nandak asak. 32 Tagi dima yolni yan nandisak kan, uwalni kapmat dima abinjakwa amin kabi kinds yabekban kin emat dima wamni do gen yoyin panjawot an. 33 Jiyo yan gin yo morapji dima yopman mudoni kan, panjetnoni tagi dima egipni."

Yesu da tap dakon galagini yokwi tosak do yagit

(Mt 5.13 ae Mk 9.50)

34 Yesu da sanbenek yan yagit, "Tap unun yo tagisi kinds. Mani galagini pasilni kan, nianji anek galagini ankaluk anen? 35 Tap unuden miktin aripmi dima panpulugogi. Bo bulmakau dakon kok gat iktagili aripmi dima. Tap unuden isal mamno kawan. Mirakni tonj amin da gen on pakyanji nandanek mibili nandan pisoni."

15

*Sipsip kinda pasilgit dakon tilak gen**(Mt 18.12-14)*

¹ Takis timit timit amin gat ae yokwi pakpak amin gat da geni nandak do Yesu da kapmatjok opgwit. ² Anakwa Parisi amin gat gen teban yoyinjet amin gat da yanba yokwi tok anek yan yawit, "On amin yokwi pakpak amin not anyoban yigek jap nonj."

³ Yan yanakwa Yesu da tilak gen kinda yan yoyigit, ⁴ "Jikon da amin kinda sipsipni 100 ban kalonji da pasiljak kan nian asak? Unjun da sipsip 99 jon timon yopban egakwa kalonji pasildak unjun wisinek don analon asak.

⁵ Wisin kan abidosok bisapmon but galak nandanek kwapmikon guramik anaj ⁶ yomanikon ankasak. Anjinek notni gat ae kokup isalni gat yan yoban obin muwukba yan yoyisak, 'Sipsipno pasilak unjun kili wisin kat, do kisik kisik ano.'"

⁷ Yesu da sanbenek yan yoyigit, "Nak asisi dayisat, yokwi pakpak kinda da but tobil asak kan, Kwen Kokupmon kisik kisik madepsi yan gin akdan. Amin 99 unjun kilegi do but tobil agagi mini do unjun dakon kisik kisik madep dima ani. Mani yokwi pakpak kinda but tobil asak unjun dakon kisik kisik unjun madepsi noman tosok."

Monej kinda pasilgit dakon tilak gen

⁸ Ae Yesu da sanbenek yan yagit, "Minat kinda da silwa monej tabili 10 kabi ban kalonji da yutnon man pasiljak kan unjun nian asak? Unjun da lamni kolenek yutni ikdigarjek tebaisi wisinek don kosak. ⁹ Kan abidosok bisapmon but galak nandanek notni gat ae kokup isalni gat yoyinban obin muwukba yan yoyisak, 'Monejno pasilak unjun kili wisin kat, do kisik kisik ano.'"

¹⁰ Yesu da yan yoyigit, "Nak asisi dayisat, yokwi pakpak kinda da but tobil asak kan, Pinjkop dakon anjelo da kisik kisik yan gin akdan."

Dat kinda gat monji bamotni gat dakon tilak gen

¹¹ Yesu da sanbenek yan yagit, "Amin kinda egipgut unjun monji bamori. ¹² Monji bujon nani da datni yan iyigit, 'Dat, gakpeno gat nit do yo morap nim do nandisal unjun nak dakon diwarino abisok kokwinik nabi.' Yan yanban datni da yo kabini kokwinik monji bamotni do yomgut.

¹³ "Yoban bisap pisipmisok egek monji bujon nani da yo kabini kisisi timik dubagisi kin miktim kindakon panji egipgut. Panji egek anjak yokwi mibili mibili anek monejni nan mudagit. ¹⁴ Monejni nan mudanjan unjun miktim amin da jap do madepsi anek diwari da kimakgwit. Anakwa monji unjun wadak wadak madepsi agit. ¹⁵ Do kin unjun miktim dakon amin kindakon pi kinda abidagit. Aban amin tagini da yabekban bit damnikon kin bit jap yomgut. ¹⁶ Anek bit da birap gip nawit unjun pindak galak tajak unjun ban nanek butno kadim tosak yan nandagit. Mani amin kinda da jap kinda dima imgut.

¹⁷ "Nandak nandakni kulabik anek yan yagit, 'Datno dakon oman monji morapni unjun japni aripmisi tan yomanakwa ekwan, mani nak idon egek jap do kimotdisat. ¹⁸ Do yanji aben, nak tobil kin datno yan iyiker: "Dat, nak Pinjkop da injamon ae gak yo kisikon yo yokwisi agim, ¹⁹ do bujon monjino yan dima nayiki. Yum oman monjigo yuman nanjaki ekwan unjuden kinda da tilak egipben.'"

²⁰ Yan nandanek pidan datnikon kigit. Kinakwan datni dubagikon da monji kan bumni nandan timtim yanek kin monji bedanek mandan nagit.

²¹ Yan aban monji da datni yan iyigit, 'Dat, nak Pinjokop da inamon ae gagon yo yokwisi agim, do bujon monjino yan dima nayiki.'

²²⁻²⁴ Mani datni da oman monjini yan yoyigit, 'Monjino kimoron da yan abisak. Pasilbikon nan analon aman. Do ji tepmi kin paba pigik dubagi tagisi kindi anabin pan imni. Ae kisirikon sip tagisi kindi yipman iminek kandap gwil kisi pan imni. Ae bulmakau monji nelagi ton kindi nan anapba anak son nanek kisik kisik ano.' Datni da yan yanjakwan jap noknok anek kisik kisik awit.

²⁵ Yan anek egakwa monji mibiltogi pigaga egipgut da yutnon obin ankapmat anek nandaban amin da kap kisik kisikyo awit. ²⁶ Yan anakwa nandaneke oman monji kindi yan iban apban iyigit, 'Ujun niban an?'

²⁷ Yan yanban iyigit, 'Padigigo tagisi egisak da abik do datgo da kanek bulmakau monji nelagi ton anwak.'

²⁸ Yan iyinban monji mibiltogi butjap nandaneke yutnon wigik do kurak tagit. Yan anjakwan datni da yomakon pinjek butni manjakwan yutnon wigisak do iyigit. ²⁹ Mani datni yan iyigit, 'Dat, gak yan nido asal? Nak oman monji isali kindi da yan bilak morapmi egek omango an egisak. Anek gengo bisap kindakon dima kirinikgim. Notnoni gat kisik kisik anen do memesok kindi dimasi namgul. ³⁰ Mani monjigo on yo morapgo kosit minat gat egek yomin mudagit, unun da apban kanek bulmakau monji nelagi ton unun anwal.'

³¹ Yanban datni da yan iyigit, 'Monjino, bisapmi bisapmi gak nak gat ekwamak. Ae yo morapno unun gak dakon gin. ³² Mani padigigo kimoron da yan abik, ae pasilbikon nan analon aman, do nin but kwaktok nandaneke kisik kisik tagisi aman.'

16

Kila amin kindi da goman panjilek asak dakon tilak gen

¹ Yesu da pandetni yan yoyigit, "Yoni morapmi amin kindi gat ae yo morapni dakon kila amini gat egipgumal. Amin da abin yoni morapmi amin yan iyiwit, 'Yo morapgo dakon kila amin isal dogin yo morapgo nan mudok angamisak.'

² "Iyinba nandaneke yo kila amini unun yan iban opban yan iyigit, 'Gak nian anaki gengo nandat? Gak kin yo morapno kili nian asal unun dakon but piso kindi mandan nabi. Gak pi unun sanbenek dima akdisal.'

³ "Iyinban yo kila agak pi amini unun iyi yan nandagit, 'Amin tagino da pikon noldak, do nian aben? Amin kindi dakon oman monjini egek miktimni pudan iben dakon tapminno mini. Ae amin monej do bisit yoyik do mayagi nandisat. ⁴ Do pi yopben bisapmon amin da but galagon da yan naba yutnikon kin kin aken do nian aben unun kili unun nandisat.'

⁵ Yan nandaneke amin kalon kalon amin taginikon goman awit unun yan yoban apgwit. Mibiltok abin altagit amin yan iyigit, 'Gak amin taginokon goman nian da agil?'

⁶ "Iyinban yagit, 'Olip pakbi tibiri madep 100 da arip.'

"Yanban yan iyigit, 'Gak tepmisi yigek on papia tam gomango mandabikon olip pakbi tibiri 50 yan manda.'

⁷ "Ae kindi abin altanban yan iyigit, 'Gak gomango nian da?'

"Iyinban yagit, 'Wit yigi 100 da arip.'

Yan iyinban yagit, 'On gomango mandabi papia tamon wit yigi 80 yan manda.'

⁸ "Yan anjakwan amin tagini da yo agit unun kanban amin nandan kokwini tagisi da aripmon agit, do yo kila agak pi amini yokwi unun do nandaban wukwan imgut. On miktim dakon amin kabi da nandan kokwin tagisi anek

notni gat yuman gwayek pi an. Unun tenjen dakon amin kabi yapmanjan.
 9 Nak da yan dayisat, on miktim dakon monen ban amin not anyomni. Yan ani kan, monen go mudoni bisapmon ji egip egip dagok dagogi mini da yutgwan tagisi wigini.

10 "Amin kinda yo monen isok kilani tagi asak kan, unun amin da yo madep kilani tagi asak. Ae amin kinda yo monen isok kilani yokwi asak kan, unun amin yo madepyo kisi kilani yokwi asak. 11 Yan do, ji on miktim dakon monen kilani tagi dima ani kan, namn da nandan gadan damnek yo tagisi bamisi daban kilani ani? 12 Ae ji amin dakon yo kabi kilani tagi dima ani kan, namn da yo kabi disi do damjak?"

13 "Amin kinda da amin tagi bamori dakon oman aripmi dima asak. Yan kan, kinda nanjin galak tan iminek kinda do nandaban yokwi tan imdisak. Ae kinda dakon gen guramigek kinda manji imdisak. Ji Pin kop gat ae monen gat kisi dakon oman monjini aripmi dima egipmi."

Yesu da gen teban gat ae Pin kop da Amin Kila Asak gat unun do yagit

14 Parisi amin monen do galagisi nandan, do Yesu da gen yagit unun nandanek yan ba yokwi tok an ingwit. 15 Mani Yesu da yan yoyigit, "Ji amin da amin kilegisi yan dandani yan do pi madep an. Mani Pin kop da butjigwan yo pasili ton unun pindak mudosok. Amin da yo tagisi yan yon unun Pin kop da dabilon yo wagil inanisi.

16 "Gen teban gat ae kombi amin dakon gen gat yan tenjenan ba Jon da bisapmon wugit. Mani Jon da bisapmon da wasanek Pin kop dakon Amin Kila Agakni dakon Gen Bin Tagisi yan tenjenan. Anakwa amin unjungwan pigik do pi tebaisi an. 17 Miktim gat kundu gat tagi pasiljil. Mani gen teban dakon gen jimjimjok kinda aripmi dimasi pasildisak. Kisisi bami tan mudokdan."

Yesu da minjat pan kwini dakon gen yagit

(Mt 5.31-32 ae 19.9 ae Mk 10.11-12)

18 Yesu da sanbenek yan yagit, "Amin kinda minjatni kwini yipban kinakwan minjat kaluk pasak kan, unun amin yumabi asak. Ae amin kinda minjat kinda kalip eni da kwini kgit unun pasak kan, unun amin kisi yumabi asak."

Yoni morapmi amin kinda gat Lasarus gat dakon gen

19 Yesu da sanbenek yan yagit, "Yoni morapmi amin kinda egipgut, unun bisapmi bisapmi ilikba pigikni kildani ton tagisi ae imalni gami ban panek yoni aripmisi tan iminakwa yaworisi egipgut. 20-21 Yan egakwan unun da yut yoma kagakan yoni mini amin kinda mani Lasarus unudon pak egipgut. Lasarus yan nandagit, yoni morapmi amin dakon jap tamokon da jap jimjim mon unun ban noker kan tagisi yan nandagit. Ae pinan da abin wudani asiwukgit.

22 "Yoni mini amin egek kimakban anelo da abidan anki yipba Abraham gat egipgumal. Egakwal yoni morapmi amin unun yo kisi kimakban wayikgit. 23 Aba Tipdomon tepmi madepsi nandanek egipgut. Egek sinjanban wikwanek Abraham dubagisikon Lasarus gat kapmat kapmat yigakwal pindakgit. 24 Pindagek yan tidanek yan iyigit, 'Abraham dat, bupmi nandan nam. Lasarus iyinbi unun da pakbi jimjimjok di kisirikon yopman panabin melnokon yopban timisok di yawotjak. Nak on kindapmon egek tepmi madepsi nandisat!'

25 "Mani Abraham da yan yagit, 'Monjino, gak kalip egipgul do nandaki. Gak kalip yo kabigo tagisi banjin panek egaki Lasarus unun yo kabini yokwi

banġin pañek egipgut. Mani abisok Lasarus on kokupmon butni yaworisi tañakwan gak da tepmi madepsi nandisal. ²⁶ Ae uñun ġin dima. Nin da binapmon danġap dubagisi kinda tosok. Yan tosok do idon ekwan amin jikon aripmi dima kikigi, ae uñudon ekwan amin idon aripmi dima obopmi.'

²⁷ "Yan yanban yoni morapmi amin da gen tebaisi yan iyigit, 'Yan kan, dat, nandan naminek Lasarus iyinbi datno da yutnon kin ²⁸ padik padikno 5 kabi ekwan uñun nawa gen tebai yoyinban nandanek on tepmi kokupmon dima apni.'

²⁹ "Mani Abraham da yan yagit, 'Moses gat ae kombi amin gat dakon gen do padik padikgo mirak yopmanek tagi nandani.'

³⁰ "Yanban yoni morapmi amin da yagit, 'Abraham dat, uñun aripmi dima. Mani amin kimakbi kinda da kin altan yomjak kan, padik padikno da but tobil tagi ani.'

³¹ "Yanban Abraham da yan iyigit, 'Moses gat ae kombi amin gat dakon gen dima nandani kan, amin kinda kimoron da pidanban kanek nandan gadat aripmi dima akdan.'

17

Anpak yokwi da nandan gadat anjupbal asak (Mt 18.6-7 ae 18.21-22 ae Mk 9.42)

¹ Yesu da pañdetni yan yoyigit, "Yokwi mibili mibili da abin amin pañkewalba yokwi anek man mudokdan. Mani uñun yokwi ani do dayikdan amin, awa! ² Amin kinda da amin monin kinda yokwi asak do yabetjak kan, uñun dakon kobogi yokwisi. Yabet dima anakwan amin da wit misinij tip madep tegikon waman maba tap ilarigwan pige kimoťjak kan uñun da tagapmi. ³ Yan do, ji disi do kila tagisi ani.

"Notgo kinda yokwi aban kan, tebai iyinbi egip egipni anmilip asak. Ae but tobil aban kan, yokwini yipman ibi. ⁴ Uñun gildaron ġin kosiri 7 kabi yokwi an gaminek abin 'But tobil at' yan gayisak kan, yokwini yipman imin imin abi."

Nandan gadat dakon gen

⁵ Yabekbi kabi da Amin Tagi yan iyiwit, "Nandan gadatnin anpap a."

⁶ Yanba Amin Tagi da yoyigit, "Ji dakon nandan gadatji uñun mastat yet yombem moninjisok tañ damjak kan, on kindap piligi tap kagagwan pigisak do iyinba genji tagi guramitjak."

Oman monji dakon gen

⁷ Ae Yesu da sanbenek yan yagit, "Oman monjisi kinda pigaga da bo sipsip kila asagon da apban 'Gak pañabin yigek jap sot uñun na' yan tagi iyini? Uñun dimasi. ⁸ Amin tagi da oman monjini yan si iyisak, 'Gak tagap tañek jap son pilik nabi nan mudanapo gak jap don noki.' ⁹ Oman monji pini ġin asak, do amin tagini da ya yan aripmi dima iyigi. ¹⁰ Jiyo yan ġin, Piñkop da oman morap ani do dayigit uñun an mudanek yan ġin yoni, 'Nin oman monji do, isal pinin ġin aman.'

Yesu da amin wuda tebani toñ 10 kabi pañmilip agit

¹¹ Yesu uñun Jerusalem kik do anek provins bamot Samaria ae Galili yo da kilapmikon da kigit. ¹² Kin ek kokup kindakon wigik do anakwan amin wuda tebani toñ 10 kabi da dubagikon agek ¹³ gen papmon da yan tidanek yan iyiwit, "Yesu, Amin Tagi, bupmi nandan nibi!"

14 Yanba pindagek Yesu da yoyigít, “Ji kíj mukwa sogok amin giptimji yolini.” Yan yoyinban kíjakwa giptimni kilek tawit. 15 Kilek tanakwa kindá da giptimno kilek tak yan kan tobil obinék Pinƙop gen papmon da anƙisigít. 16 Aneƙ Yesu da kandaƙ mibilon gawak iminék ya yan iyigít. Amin unun Samaria amin kindá.

17 Yesu da unun amin kanék yan yagít, “Amin 10 kabí kisi giptimni kilek tan, ma? Mani 9 kabí unun dukwan ekwan? 18 Unun kisi tagi dima abinék Pinƙop anƙisini? On amin miƙtim nwanƙwarikon nani daƙin abik.” 19 Yan yoyinék amin unun yan iyigít, “Gak pidaƙek ki. Nandaƙ gadaƙto do anék giptimgo kilek tak.”

Pinƙop amin kila akdisak
(Mt 24.23-28 ae 24.37-41)

20 Parisi amin da Yesu yan iyiwit, “Ni bisapmon Pinƙop Amin Kila Agakni yipban apdisak?”

Yanba Yesu da yoyigít, “Pinƙop da Amin Kila Agakni yipban apban amin da dabilni da kanba piƙosak dakon tilak altaƙba dima pindaƙa. 21 Bo amin da ‘Oni obik’, bo ae ‘Asoni obik’ yan dima yokdaƙ. Nandani, Pinƙop dakon Amin Kila Agakni unun jikon kili abik.”

22 Yan yanék paƙdetni yan yoyigít, “Ji don Amin Dakon Monji dakon bisap kindá kok do galagisi nandaƙdaƙ. Mani dima kokdaƙ. 23-24 Mal kwen binap teri teri kisi tenƙenon, yan gin Amin Dakon Monji apdisak. Do amin da ‘Asoni egisak’ bo ‘Oni egisak’ yan dayaƙba dima yolni. 25 Mani Amin Dakon Monji mibiltok tepmi madepsi paƙakwan abisok ekwan amin da manji imdaƙ.

26 “Noa da bisapmon amin egipgwit unuden gin Amin Dakon Monji apjak bisapmon yan gin an egipdaƙ. 27 Jap pakbiyo madep anék miƙat pakpakyo kisi awit. Yan anék egakwa Noa tap wakgakon wigigit. Wugakwan pakbi madepsi paptan winék amin kisisi witinban pasilgwit.

28 “Lot da bisapmon yan gin awit. Jap pakbiyo awit, ae yuman gwayek awit, ae jap pi awit, ae yut kisi awit. 29 Mani Lot da Sodom kokup yipman degakwan unudon gin kindap gat ae salfa tip gat kundukon da sikak da yan manék amin morap kisi paƙupbal aban pasilgwit.

30 “Amin Dakon Monji abin noman tosak bisap madepmon amin anpak yan gin an egakwa apdisak. 31 Unun bisapmon amin kindá yut kwenon egakwan yo kabini yutgwan toni kan, yo kabini timit do yutnon dimasi pigisak. Ae pigaga egipjak aminyo kisi yan gin yutnon yo kabini timit do dimasi tobil kisak. 32 Lot dakon miƙatnikon yo noman tan imgwit unun do nandani! 33 Amin kindá iyi dakon egip egip anƙutnok do nandisak kan, egip egipni pasil imdisak. Mani amin kindá egip egipni paretjak kan, egip egipni kutnanban tan imdisak.

34 “Nak yanƙi dayaƙsat, unun kalbi amin bamori dipmin pagakwal Pinƙop da kindá abidaƙek kindá yipdisak. 35-36 Miƙat bamori bret sok do plaua wasanƙwal, kindá abidaƙek kindá yipdisak.”

37 Paƙdetni da gen unun nandaƙek iyiwit, “Amin Tagi, unun yo morap dukon noman toni?”

Iyinba yan yoyigít, “Amin kimakbi dakon bumjotni dukwan ton, sinƙin unudon gin muwukgan.”

18

Bisit dima yipneŋ do sakwabat kindakon abidanek tilak gen yagit

¹ Yesu da bisapmi bisapmi bisit anek dima kurak toni do tilak gen kinda yan yoyigit. ² “Kokup madep kindakon gen kokwin kila agak amin madep kinda egipgut. Unun Pinƙop do dima pasalgit. Ae amin do nandaban yo isali anakwa egipgut. ³ Unun kokupmon sakwabat kinda egipgut. Unun miŋat bisapmi bisapmi gen kokwin kila agak amin madepmon abin abin anek yan iyigit, ‘Uwalno gen pikon yipmaŋek nak anƙutna.’

⁴ “Bisap morapmi apban gen kokwin amin madep da anƣulugok do kurak tagit. Mani don yan nandagit, ‘Nak Pinƙop do dima pasoldot ae amin do nandako yo isali an. ⁵ Mani miŋat unun bisapmi bisapmi jigŋ namisak, do yumsi anƣulugoken. Bisapmi bisapmi yan gin apjak kan, tagisi dima nandakdisat.’”

⁶ Amin Tagi da sanbenek yan yagit, “Gen kokwin kila agak amin yokwi unun da gen yagit unun do nandani. ⁷ Ji nian nandan? Pinƙop da iyi do manjigit amin kabi gildari gildari ae pilini pilini iyi do yan tidon, unun aripmi dima bo paŋpulugosak? Bo jomjom anegek tepmi dima paŋpulugosak? Unun dimasi! ⁸ Yanŋi dayisat, bisit yan ani kan, tepmisi paŋpulugokdisak. Mani, Amin Dakon Monji miƣtimon apjak bisapmon amin nandan gadatni ton pindatjak, bo dima?”

Amin kilegi kinda gat amin yokwi kinda gat dakon tilak gen

⁹ Amin diwari iyi do amin kilegi yan nandanek amin diwari do nandaba piwit. Yesu da unun amin do tilak gen kinda yan yoyigit. ¹⁰ “Amin bamori bisit ak do Telagi Yut Madepmon wigigimal. Kinda unun Parisi amin, ae kinda unun takis timit timit amin.

¹¹ “Parisi amin unun agek iyi burikon da bisit yan agit, ‘Pinƙop, amin yokwi diwari ekwan nak unuden amin dima, unun do nak ya yan gayisat. Kabo noknok, bo yokwi pakpak, bo yumabi agak amin, bo ae takis timit timit amin amon akdak, nak unuden dima. ¹² Nak Sonda kinda da butgwan bisap bamot gak do nandanek jap kelek egi egi asat. Ae yo morap timikdat unun kokwinikgo 10 kabi anakwa kabi kinda paret do yipman yipman asat.’

¹³ “Mani takis timit timit amin dubagikon agek but yokwi nandanek Kwen Kokup siŋtok do mayak tanek yan yagit, ‘Pinƙop, nak yokwi pakpak, do bupmi nandan nabi!’”

¹⁴ Yesu da sanbenek yan yagit, “Nak yanŋi dayisat, amin kinda iyi do nandaban wugisak kan, Pinƙop da unun amin abin yipdisak. Anek iyi do nandaba paŋ amin unun Pinƙop da pawigikdisak. Do takis timit timit amin unun yutnikon tobil kinjek Pinƙop da dabilon diwarini mini egipgut. Mani Parisi amin unun dima.”

Miŋat monjiyo Yesukon yopba opni

(Mt 19.13-15 ae Mk 10.13-16)

¹⁵ Amin da monji nƣnƣak Yesu da kisitni kwenikon wutjisak do paŋopgwit. Unun pindagek paŋdetni da kirinik yomgwit. ¹⁶ Mani Yesu da miŋat monjiyo iyikon apni do yoyinƣ paŋdetni yan yoyigit, “Ji miŋat monjiyo yopba nagon apgut. Dima kirinik yomni. Pinƙop da Amin Kila Asak unun amin miŋat monjiyo da tilagon ekwan unuden amin dakon. ¹⁷ Nak asisi dayisat, amin kinda amin moniŋ da Pinƙop da Amin Kila Asak unun abidon unun da tilak dima abidoni kan, unungwan aripmi dima pigikdan.”

Kila amin kinda yoni morapmi Yesu gat gen yagimal

(Mt 19.16-30 ae Mk 10.17-31)

¹⁸ Kila amin kinda da Yesu yan iyigit, “Yoyin det tagisi, nak nianji anjek egip egip dagok dagogi mini abidoken?”

¹⁹ Yanban Yesu da yan iyigit, “Gak nido nak do amin tagisi yan nayisal? Pin kop kalonji gin unun amin tagisi. ²⁰ Gen teban unun gaga nandisal. ‘Minjat eyo kili abi ji yumabi dima ani. Amin dima dapba kimotni. Yo kabo dima noni. Top gen yanjek amin isal dogin gen pikon dima yopni. Men dat do nandaba wukwanek geni guramitni.’”

²¹ Iyiban kila amin da yagit, “Nak monin isogon da gen teban morap unun kisi guramik anan opgum.”

²² Gen unun yanban nandanjek Yesu da yan iyigit, “Gak yo kalonjisi kinda gin dima asal. Yo morapgo kisi yuman nan mudanjek, unun dakon monenji yoni mini amin do yobi. Yan anjaki yogo tagisi Kwen Kokupmon tan gamdisak. Yan anjek abin nak nol.”

²³ Yan iyiban kila amin unun yoni morapmisi do but yokwi madepsi nandagit. ²⁴ Yesu da amin unun kanjek yagit, “Yoni morapmi amin Pin kop da Amin Kila Asak unun da kagagwan pigik do antidok an. ²⁵ Asisi, bit madepsi kamel unun da imal bubup da kosit gwagagon aripmi dima pigigi asak. Mani unun yapmanek yoni morapmi amin unun Pin kop da Amin Kila Asak unun da kagagwan aripmi dimasi pigigi asak.”

²⁶ Amin da gen unun nandanjek yawit, “Yan kan, namin da egip egip dagok dagogi mini abidosak?”

²⁷ Yanba Yesu da yagit, “Yo amin da aripmi dima agagi, unun Pin kop da aripmi tagi asak.”

²⁸ Yanban Pita da yagit, “Nin yo morapnin yopmanjek gak nan gol awilgaman.”

²⁹ Yanban Yesu da yoyigit, “Nak asisi dayisat, amin morap Pin kop dakon Amin Kila Agakni dakon pi do nandanjek yutni, bo minjatni, bo peni padik padikyo, bo menji datni, bo ae monji gwayoni yopman detjak kan, ³⁰ on miktimon egipni bisapmon, Pin kop da yo morapni yopman dekgwit unun si yapmanjek morapmisi yoban timitdan. Ae bunon bisap madep noman tanban egip egip dagok dagogi mini abidokdan.”

Yesu da kimagek pidosak do yanban kosiri kapbi agit

(Mt 20.17-19 ae Mk 10.32-34)

³¹ Yesu da yabekbani 12 kabi timik iyi bangin yan yoyigit, “Nandani. Nin Jerusalem kikkaman. Kinapno gen morap kalip kombi amin da Amin Dakon Monji do mandawit unun kisisi bami ton akdan. ³² Amin da Amin Nwakiwari Kabi da kisiron yipba jigilagon da abin yipdan, ae yokwi anjiminjek ilip sul imdan. ³³ Yan anjek nap nan baljanek anakba kimotdisak. Mani gildat kapbi mudanjakwa aeni kimoron da pidokdisak.”

³⁴ Pan detni gen unun dakon mibili dima nandaba pisawit. Mibili pasili tagit, do gen unun mibili nido yosok unun dima nandaba pisagit.

Yesu da dabili mini amin kinda anmilip agit

(Mt 20.29-34 ae Mk 10.46-52)

³⁵ Yesu Jeriko kokup pap kin ankapmat anakwan dabili mini amin kinda da kosit ilerjon yigek amin da monen imni do bisit yoyigit. ³⁶ Unun amin nandaban amin morapmi obin yapman kinakwa nandanjek yan yoyigit, “Ji niban an?”

³⁷ Yanban iyiwit, “Yesu Nasaret amin da obigisak.”

³⁸ Iyinja yan tidanek yan yagit, “Yesu, Dewit Dakon Monji, bupmi nandan nam!”

³⁹ Amin mibiltok opgwit unun da kirinjik iminek tayanpok yitjak do tebai iyiwit. Mani tebai sigin yan tidanek yagit, “Dewit Dakon Monji, bupmi nandan nam!”

⁴⁰ Yanban Yesu agek amin unun abidan anopni do yoyigit. Yoyinban kapmat anapba Yesu da yan iyigit, ⁴¹ “Nianji angaben do nandisal?”

Iyinban yagit, “Amin Tagi, nak sintok do nandisat.”

⁴² Yanban Yesu da iyigit, “Dabilgo kilek tosak. Nandan gadatgo da anmilip asak.” ⁴³ Iyinban unudon gin dabili kilek tarban Yesu yolek Pinjok anjisigit. Yan aban minat amin morap kisi da kanek Pinjok anjisiwit.

19

Yesu Sakius da yutnon wigigit

¹ Yesu unun Jeriko kokup pap wigi yapmanek kik do agit. ² Unun kokupmon amin kinda egipgut mani Sakius. Sakius unun takis timit timit amin dakon amin madep kinda egipgut. Unun yoni morapmi amin kinda egipgut. ³ Yesu unun nianen amin kinda yan kok do pi tebai agit. Mani Sakius unun amin pisipmi, ae amin morapmi da muwugek kosit sogwit, do Yesu kok do antidok agit. ⁴ Antidok agit do Sakius unun tintim yanek mibiltan kin pik kindap kindakon wigigit. Yesu unun onan abisak do tagi koken yanon da nandanek wigigit.

⁵ Wigakwan Yesu unun pik kindap akgiron abin kwen sintanek Sakius kanek yan iyigit, “Sakius, gak tepmi pi. Nak abisok gak da yutnon panji yitden dosi nandisat.”

⁶ Yan yanban Sakius da tepmi pin but galak nandanek Yesu abidanban yutnikon wigigimal. ⁷ Wigakwal pindagek amin da yanba yokwi tok an iminek yan yawit, “Unun yokwi pakpak amin kinda da yutnon wigik.”

⁸ Yan yanakwa Sakius pidan agek Amin Tagi yan iyigit, “Amin Tagi, nandaki. Nak abisok yo kabi morapno kokwinik kabi bamori anakwa kabi kinda yoni mini amin do yoben. Ae amin kinda ankwalek yo kabini di timikgin kan, unun dakon kobogi do yo timikgin unun do yo 4 kabi gat sanbenek yomin yomin aben.”

⁹ Yanban Yesu da iyigit, “On amin kisi unun Abraham dakon monji kinda. Abisok Pinjok da on yut amin kisi yokwikon ban timik mudosok. ¹⁰ Nido Amin Dakon Monji unun amin pasilbi yokwikon ban wisinek timit do pigit.”

Oman monji 10 kabi monen timikgan dakon tilak gen

(Mt 25.14-30)

¹¹ Gen unun yanban nandan egakwa Yesu tilak gen kinda yoyigit. Yesu unun Jerusalem kili kin ankapmat agit, ae amin da Pinjok da Amin Kila Akdisak dakon bisap kili unun kwan tokdisak yan nandawit do ¹² yan yoyigit, “Amin tagi kinda kila amin madep man panek tobil abin don amin kabini kila asak do kokup dubagi kindakon kik do agit. ¹³ Amin unun kokup yip do anek oman monjini 10 kabi yan yoban apba gol monen tabili kinda kalon kalon do yomin yomin agit. Yan anek yoyigit, ‘Ji monen unun ban monen ilit pi anakwa tobil apben bisapmon unudon wigisak.’

14 “Mani kokup isalni da nandaba yokwi tok anj imgwit. Yan nandawit do amin tagi unjun kinjakwan kokup amin di yabekba kin yawit, ‘Nin unjun amin da kila amin madepnin egipjak do dima galak toman.’

15 “Mani kila amin madep man iba don tobil kokupnikon apgut. Kokupnikon abinek yan yagit, ‘Monej kokwinik yomgum oman monji unjun yan yoba apba monej ilit pi aba nian da noman tawit unjun do pindakgen.’

16 “Yanban kinda da mibiltok abinek yan yagit, ‘Amin tagi, nak gol monej tabilgo unjun nan monej ilit pi abo tabili 10 kabi noman tawit.’

17 “Yanban amin madep unjun da iyigit, ‘Gak oman monji tagisi! Pi tagisi agil! Yo monjisok mani kilani tagisi agil, do kokup pap 10 kabi kilani abi do man madep gamisat.’

18 “Ae oman monji unjun da bujon nani da abin yan yagit, ‘Amin tagi, nak gol monej tabilgo unjun nan monej ilit pi abo tabil 5 kabi noman tawit.’

19 “Yanban amin tagini da yagit, ‘Kokup pap 5 kabi kila aki do man madep gamisat.’

20-21 “Ae kinda da abin yan yagit, ‘Amin tagi, gol monej tabilgo oni. Gak teban teban amin kinda yan gandisat. Yo amin da yopmanjan unjun gak da sigo timikdal. Ae jap amin da kwaokgan unjun yo kisi sigo pasal. Yan asal do pasalek imal diwatjok kindakan waman yipbo tagit.’

22 “Yanban amin tagi da oman monji unjun yan iyigit, ‘Gak oman monji wagil yokwisi! Gaga gen yosol unjun dogin gen pikon gepben. Nak teban teban amin kinda ae amin da yo yopmanjan timikdat, ae jap amin da kwaokgan unjun pilikdat yan nandan namisal. 23 Gak mibili nido monejno bejon dima yopgul? Benon yopgul tam ben da diwari sanben naminkawan abin unjun kisi timikgom?’ 24 Yan iyinek amin kapmatjok akgwit unjun yan yoyigit, ‘Gol monej tabil unjun gwayen amin monej tabilni 10 kabi tan iman unjun do imni.’

25 “Yan yanban iyiwit, ‘Amin tagi, unjun amin monej tabilni 10 kabi kili timak!’

26 “Yanba yan yagit, ‘Nandani. Amin morap yoni tan yoman unjun sanbenek morapmi yomdisat. Mani amin kinda yoni mini kan, yo kalongok di tan iman unjun gwayekdisat. 27 Mani uwalno nak da kila amin madepni dima egi yoben do nandawit, unjun timik idon panabin dabilnokon dapba kimotni.’”

28 Yesu tilak gen unjun yan mudanej aeni Jerusalem wigik do kosit wasagit.

Yesu Jerusalem kin altanjek Telagi Yut Madepmon amin yoyinj dekgit

(Kilapmi 19.29-21.38)

Yesu Jerusalem kokup papmon pigigit

(Mt 21.1-11 ae Mk 11.1-11 ae Jn 12.12-19)

29 Yesu kin Betpage ae Betani pankapmat agit. Unjun kokup bamot Hlej Olipmon tomal. Unjudon da pandetni bamoti yabegek yan yoyigit, 30 “Jil ason kokup tosok unjudon kinjil. Unjudon kin kanbal donki bilagi kinda amin da kwenikon dima yikbi unjun napmon anteban abi da alkan konjil. Napmi witaldak anopjil. 31 Amin kinda da ‘Donki nido witaldakamal?’ yan dayinban kan, yan iyinjil, ‘Amin Tagi da pisok kinda ak do anek yosok.’”

32 Amin bamot yabekban kin pindakbal gen yoyigit da aripmon yan gin noman tawit. 33 Aba donki bilagi unjun witaldakwal donki unjun dakon ami da yan yoyiwit, “Donki bilagi unjun nido witaldakamal?”

34 Yanba yoyigimal, “Amin Tagi da pisok kinda ak do anek yosok.”

³⁵ Amin bamot donki bilagi unun anjobinek ilikba pigik dubakni donki kwenon yopmanek Yesu yipba unun kwenon yikgit. ³⁶ Donkikon yigek kinjakwan amin da ilikba pigik dubakni kosiron yalin anaj kiwit. ³⁷ Anakwa Yesu abin fler Olip dakon kosit obandom nan pukwan unun ankapmat anakwan panjet kabini madepsi da wasok tapmimi ton morap aban pindakgwit unun do nandanek kisik kisik madepsi awit. Yan anek madepsi yan tidanek Pinjkop anjisiwit. ³⁸ Yan tidanek yan yawit: "Kila Amin Madep on Amin Tagi da manon abisak, unun Pinjkop da gisamigakwan abisak.

Kwen Kokupmon but yawot tosak. Pinjkop Wikwisi anjisiwo!"

³⁹ Yanakwa amin madep unun da bikbigon Parisi amin di akgwit unun da Yesu yan iyiwit, "Yoyinjet, panjetgoni kirinik yom."

⁴⁰ Iyinja yan yoyigit, "Nandani. Gen kagani sopni kan, tip da iyi yan tidokan."

Yesu Jerusalem do kunam tagit

⁴¹ Yesu Jerusalem ankapmat anek kokup pap unun kanek kunam tagek ⁴² yan yagit, "Gak abisok but yawot dakon kosit kosol tam tagisi, mani unun pasili tanjakwan dabilgo da aripmi dima kokdisal. ⁴³ Nandaki. Don bisap kinda noman tokdisak. Unun bisapmon uwalgo da gak anjwasinek miktim panabin dam madepgokon yopba tujan wigikdan. Anakwa teri teri da abin panjagat akdan. ⁴⁴ Anek gak gat ae minjat amin gak da dam madepgwan ekwan unun kisi wagili tuwil panjasik akdan. Tuwilba tip notni da kwenon dima tan tan akjan. Nido Pinjkop gagon kili abik, mani butgo dima pisak."

Yesu da amin Telagi Yut Madepmon monej ilit pi awit unun yolgit (Mt 21.12-17 ae Mk 11.15-19 ae Jn 2.13-22)

⁴⁵ Yesu Telagi Yut Madep da nagalon pigi amin monej ilit pi awit unun wasanek yolakwan abigiwit. ⁴⁶ Anek yan yoyigit, "Pinjkop da papiakon gen yan tosok:

'Nak dakon yut unun amin da abin bisit anjamni do tosok.'

Mani ji da kulabik aba

'kabo noknok dakon pasili tamo yombem asak.'

⁴⁷ Gildari gildari Telagi Yut Madepmon amin yoyin dekgit. Anakwan mukwa sogok amin dakon amin madep gat, ae gen teban yoyinjet amin gat, ae amin dakon kila amin gat da Yesu nian anek anjatno kimotjak yan do kosit wisiwit. ⁴⁸ Mani minjat amin morapyo da geni nandak do galagi madepsi nandawit, do anakba kimotjak dakon kosit kinda dima kawit.

20

Yesu namin da man madep imgut (Mt 21.23-27 ae Mk 11.27-33)

¹ Bisap kindakon Yesu da amin Telagi Yut Madep da nagalgwan yoyinjet anek Gen Bin Tagisi yoyin tentenagit. Anakwan mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat, ae gen teban yoyinjet amin gat, ae kila amin gat kisi da Yesukon abin ² yan iyiwit, "Namin da pi unun abi do yan mudan gamgut da yo unun asal? Ae namin da man madep gamgut?"

³ Yanba Yesu da yan yoyigit, "Nakyo kisi gen kinda dayiko kobogi nayini.

⁴ Jon telagi pakbi sogit bisapmon, pi agit unun Kwen Kokup dakon pi, bo amin dakon pi nan agit?"

⁵ Yanban iyi gin notni yoyin yoyin anek yawit, “‘Kwen Kokup dakon pi’ yan iyinej kanj, gen kobogi yan niyikdisak, ‘Yanj kanj ji nido dima nandan gadan imgwit?’ ⁶ Mani amin morapmi da Jon do kombi amin bamisi kinda yan nandan, do ‘Amin dakon pi’ yan iyinej kanj, unun kisi tagi dima asak. Yanj kanj Jon dakon man bin anupbal ano minjat amin kabi madep da tip ban nindapdan.’ ⁷ Yanj nandanek Yesu do gen kobogi yan iyiwit, “Nin dima nandamanj.”

⁸ Yanba Yesu da yoyigit, “Nakyo kisi namın da yanj mudan namgut da pi asat unun dima dayikenj.”

Wain pi kila amin yokwi dakon tilak gen

(Mt 21.33-46 ae Mk 12.1-12)

⁹ Yesu da sanbenek tilak gen kinda yan yoyigit, “Amin kinda da wain pini anek amin da monej pini di anek pi ami do bami di pan imni yan nandanek pi unun da kisiron yipmanek miktım timi digwan bisap dubagi egip do kigit.

¹⁰ Kin egi don wain sop pakpak bisap kwan tanakwan oman monji kinda yabekban wain bami timik panopjak do kigit. Mani pi kila awit amin da oman monji obisi anagek bami di dima iminek yolba kigit. ¹¹ Yanj aba pi ami da aeni oman monji kinda yabekgit. Mani unun pi monji kisi obisi anagek yo yokwisi an iminek bami di dima iminek yipba kigit. ¹² Yanj aba kinda gat yabekban kwan madepsi anagek maba wain pi da wanga pigigit.

¹³ “Yanj aba wain pi dakon ami da yanj yagit, ‘Nak niansi aben? Nak monjino but dasi galak tan imisat unun nan yabekgo kwan nandaba wukwan imni bo.’

¹⁴ “Mani pi kila amin da monji kanek notni yoyin yoyin anek yan yawit, ‘Amin on da egi don datni dakon yo morap timiddisak, do amin on anagek wain pini nin do anawatne.’ ¹⁵ Yanj yanek monji unun abidan maba wanga pigakwan anakba kimakgit.

“Ji nian nandan? Don pi dakon ami da abin pi kila amin niansi anyomdisak?”

¹⁶ Pi ami da abin unun pi kila amin dapban kimotdan. Dapban kimagakwa wain pi unun amin njakwari da kisiron yipdisak.”

Yanban nandanek amin da yanj yawit, “Unun dimasi agagi!”

¹⁷ Yanba Yesu da amin pindagek yoyigit, “Yanj kanj Pinjop da papiakon gen kinda tosok unun dakon mibili nian? Gen unun yanj:

‘Yut agak amin da gwak yokwi yan yanek maba kigit, unun gwak yut kodigikon tip kinda nan tidawit da akdak.’

¹⁸ Amin morap gwak kwenon da man dapba bisal kikanj, ae gwak da amin morap da kwenon mosak unun wagil bisal ki mudokdanj.”

¹⁹ Yesu da tilak gen unun yanban gen teban yoyindet amin gat ae mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat da nin pabin nip do anek yosok yan nandawit. Yanj nandanek Yesu unudon gin abidokdosi nandawit, mani minjat amin kabi madep unun do si pasalgwit.

Rom dakon kila amin madep Sisa do monej in do bo dima?

(Mt 22.15-22 ae Mk 12.13-17)

²⁰ Mukwa sogok amin dakon mibiltok amin gat ae gen teban yoyindet amin gat da Yesu anman ak do pi madep awit. Yanj anek amin di yabekba abin Yesu anman awit. Unun amin topmon da Yesu dakon gen nandan galak tawit. Sunj kinda yanban abidan gapman dakon mibiltok amin madepmon yipno gen pikon yipjak yan do ankwel do awit. ²¹ Anek Yesu yan iyiwit, “Yoyindet, gen yosol ae yoyindet asal unun kilegisi asal yan nandan gadamanj. Amin

mani tonj ae mani mini unjun kisi gen bamisikon da Pinjkop dakon anjak yoyin dekdal. ²² Do, nianj nandisal, Sisa do takis imno tagi asak, bo dima?"

²³ Yanba Yesu da nianjon da anjkewal do awit unjun pindak mudanjek yan yoyigit, ²⁴ "Monerj tabili kinda nolijba koko. On wup gat ae man mandabi gat unjun namin dakon?"

Yanban iyiwit, "Sisa dakon." ²⁵ Yanba Yesu da yoyigit, "Yo Sisa dakon unjun Sisa iyi do imdo, ae yo Pinjkop dakon unjun Pinjkop iyi do imdo."

²⁶ Yanban minjat amin morapyo da dabilon Yesu anjkewalno sunj kinda yanban abidonej yan dakon kosit kinda dima kawit. Geni kobogi yoyigit do nandaba njwaknjwarisi aban tayanjgok akgwit.

Amin kimakbi da pidoni do Yesu iyiwit

(Mt 22.23-33 ae Mk 12.18-27)

²⁷ Sadyusi amin kabi di Yesukon apgwit. (Sadyusi amin unjun amin kimakbi aripmi dima pidoni yan nandan.) ²⁸ Unjun da Yesu yan iyiwit, "Yoyindet, Moses da gen kinda yan mandagit: Amin kinda monji mini da kimotjak kanj, sakwabatni padige da paban monji panalanjil. Yan aban peni diwatni tonj da egipni.

²⁹ "Kalip peni padigejo 7 kabi egipgwit. Peni mibiltok amin minjat panjek monji mini da kimakgit. ³⁰ Yan aban unjun da bunjon nani da kwabatni unjun panjek monji mini da kimakgit. ³¹ Kimagakwan ae kinda da pagit. Peni padigejo 7 kabi kisi da panjek monji mini egek kimakgwit. ³² Ae don minjat unjun kisi kimakgit. ³³ Wili 7 kabi kisi da pawit, do pidot pidot bisap madepmon namin dakon minjatni asak?"

³⁴ Yanba Yesu da kobogi yan yoyigit, "Amin miktimon ekwan unjun minjat eyo anjek ekwan. ³⁵ Mani amin kimoron da pidanjek egip egipmon tagi egipni do kokwinikbi kabi unjun bisapmon minjat eyo dima akdan. ³⁶ Unjun anjelo da yan egipdan, do ae kinda gat aripmi dima kimotni. Unjun kimoron da pidokdan, do Pinjkop dakon minjat monjiyo egipdan.

³⁷ "Moses da kindap wal monjngok sogit unjun do gen mandagit unjun manjnjek asisi nandaman, amin kimoron da pidokdan. Moses da Amin Tagi do yan yagit,

'Unjun Abraham, Aisak, ae Jekop dakon Pinjkop.' ³⁸ Pinjkop da amin kisi morap pindakban egip egipmi tonj ekwan, do Pinjkop unjun amin kimakbi dakon Pinjkop dima, unjun amin egip egipmi tonj dakon Pinjkop."

³⁹ Yanban gen teban yoyindet amin diwari da nandanjek iyiwit, "Yoyindet, gen tagisi yosol." ⁴⁰ Amin da Yesu gen kinda gat sanjenjek iyik do pasalgwit.

Yesu da iyi dakon mibili do panjkealgit

(Mt 22.41-46 ae Mk 12.35-37)

⁴¹ Mani Yesu da yan yoyigit, "Amin mibili nido Kristo unjun Dewit dakon monji yan yonj? ⁴² Dewit da iyi Kap Papiakon gen yan mandagit:

'Amin Tagi da nak dakon Amin Tagino yan iyigit, "Gak abinj nak da aminsi tet do yikbi ⁴³ don uwalgo kandap mibilgogwan yopbo gengo guramitdan."

⁴⁴ Dewit da Kristo unjun Amin Tagino yan iyigit. Do nianjon da Kristo unjun Dewit dakon monji egisak?"

Gen teban yoyindet amin unjun anjakni yokwi

(Mt 23.1-36 ae Mk 12.38-40 ae Lk 11.37-54)

⁴⁵ Amin kisisi mirak pan egakwa Yesu da panđetni yan yoyigit, ⁴⁶ “Ji gen teban yoyinđet amin do pindak kimotni. Unun imal dubagi ban panek agip do galak ton. Ae yuman gwayek tamokon amin da gildat tagi yan yoyini do galagi nandan. Ae muwut muwut yutnon tamo tagisikon yit do galak ton. Ae jap noknok bisap madepmon tamo amin mani ton do tilak abi unudon yit do galak ton. ⁴⁷ Unun amin sakwabat panjekwalek yutni timikgan. Ae amin da pindatni yan do bisit dubagisi an. Unuden amin gen kokwin bisap madepmon kobogi do yo jigisi pakdan.”

21

Yoni mini miñat kinda da Pinjkop do paret agit (Mk 12.41-44)

¹ Yesu pindak egakwan yoni morapmi amin Telagi Yut Madep dakon paret idapmon paretni yopgwit. ² Ae kanjakwan sakwabat kinda unun yoni mini, unun da moneñ gimanjok bamori paret idapmon yopgut. ³ Aban Yesu da yagit, “Asisi dayisat, sakwabat yoni mini on da amin morap da paret yopman unun yapmanek moneñ madepsi yopmandak. ⁴ Amin morap unun moneñni morapmi tan yomanakwa diwari gin paret idapmon yopman. Mani on miñat wadak wadaksi anek moneñni kisi yopmandak. Kili jap yuman nosak moneñni di dima tan iman.”

Yesu da Telagi Yut Madep tuwilni do yagit (Mt 24.1-2 ae Mk 13.1-2)

⁵ Panđetni diwari da Telagi Yut Madep kanjek yawit, “Amin da tip kildani ton tagisi gat, ae yo diwari yo kildani tagisi Pinjkop do paret awit unun ban anñtilim awit.”

Yanba Yesu da yagit, ⁶ “Yo on pindakgan unun bisap kinda apdisak unun bisapmon unun dakon tip notni kwenon dima tan tan akdan. Tuwilba kisisi man mudokdan.”

Yesu da jigi morapmi altokdan do yagit (Mt 24.3-14 ae Mk 13.3-13)

⁷ Yanban yan iyiwit, “Yoyinđet, yo unun ni bisapmonsni altokdan? Ni tilak da mibiltok altanjakwan kanjek yo kili unun altokdan yan nandaner?”

⁸ Yanba yan yoyigit, “Amin da panjekwalni do kan kimotni. Amin morapmi da nak da manon abinjek ‘Nak unun amin’, ae ‘Bisap madep kili kwan tosok’ yan yokdan. Mani unun amin dima yolni. ⁹ Amin morapmi emat an, bo gapman gat emat an, unun dakon geni apba nandan kan dima pasolni. Yo unun da mibiltok altokdan. Mani mibi bisap madep unudon gin dima altokdisak.”

¹⁰ Sigin sanbenjek yan yoyigit, “Miktin kinda dakon amin da pidanba miktin kinda dakon amin gat emat wamdan. Ae kila amin madep kinda dakon amin da pidanba kila amin madep kinda dakon amin gat emat wamdan. ¹¹ Wudip madepsi akdan, ae miktin dikon amin da jap do madepsi anek amin diwari da kimotdan, ae amin morapmisi sot akdan. Ae kundukon tilak masi masimi mibili mibili altanjakwa pindagek pasal nimmimikyo akdan.

¹² “Mani unun yo morap dima noman tanakwa amin da ji timik yo yokwisi anđamdan. Yan anek Juda amin da muwut muwut yutnon gen yan daminjek dam tebanon depdan. Ae nak dakon man abin yip do anek ji timik panji depba kila amin madep gat ae gapman dakon mibiltok amin gat da inamon atdan. ¹³ Unun bisapmon Gen Bin Tagisi yoyin tenñtoni dakon bikbik pisan damdisak. ¹⁴⁻¹⁵ Nak da naga gen dulumji panñagap anek nandak nandak

tagisi damdisat. Dabo amin gen yan damni unun da gen yoni unun aripmi dima pabin depni. Do ji disi kutnok do anek ni gen ban pantobil yomneŋ yan do nandaba kik dima ani. ¹⁶ Menji datji, ae padik padikji, ae yawi diwatji, ae notji ununyo kisi da ji uwal da kisiron depba ji kabikon di si dikba kimotdan. ¹⁷ Nak dakon man jikon tosoƙ do anek amin kisi da nandaba yokwi tok madepsi anɗamdan. ¹⁸ Mani busuŋ danɗwanji kinda aripmi dima tasik tokdisak. ¹⁹ Ji tebai agek egip egip bamisi abidoni.”

Yesu da Jerusalem yokwi tosoƙ do yaƙit

(Mt 24.15-21 ae Mk 13.14-19)

²⁰ Yesu da sanɓeƙ yan yaƙit, “Ji pindakba emat amin da abin Jerusalem angwasinɓeƙ akba kan, yan nandani, kokup pap wagil tasik tosoƙ dakon bisap kili unun abisak. ²¹ Unun bisapmon amin Judia miƙtimon egipni unun pasal kabapɗwan tepmisi wugini. Amin Jerusalem egipni unun win ɓanɗa kini. Ae amin kokup pap da ɓanɗa egipni ae tobil kokup papɗwan dima pigini. ²² Unun bisap unun Pinƙop da amin do kobogi yokwisi yomdisak dakon bisap. Yan aban gen mandabi unun kisi bami toŋ akdan. ²³ Unun bisapmon jigi madepsi Juda miƙtimon noman taɗakwan Pinƙop dakon butɗap amin da kwenon mokdisak. Do miɗat monji kwapni toŋ, ae miɗat monji mum noŋ unun bupmisi. ²⁴ Uwal da abin amin diwari emat agak sibabanɗa dapba kimotdan. Ae diwari miƙtimi miƙtimi paŋki yopba oman amini do egipdan. Anakwa Amin Nɗakɗwari Kabi da Jerusalem baman iktagildan. Unun amin da Jerusalem kilani anakwa Pinƙop da bisap yipɗut unun mudosak.”

Amin Dakon Monji apdisak

(Mt 24.29-31 ae Mk 13.24-27)

²⁵ Yesu da sanɓeƙ yan yaƙit, “Unun bisapmon tilak mibili mibili gildat dabilon, ae kanegon, ae gigon noman tokdan. Anakwa miƙtimon miɗat amin kabi morapmi nandanakwa tap da madepsi tamaligakwan pasol pasol madepsi anek butni tagi dima tokdisak. ²⁶ Kwen kundukon yo tebai toŋ unun da kwakwalitdan, do amin morapmi da jigi morap miƙtimon noman tokdisak do nandaba kik anek pasol pasol madepsi anek injam kimot akdan. ²⁷ Unun bisapmon kanakwa Amin Dakon Monji gikwemon da tapmiɓni gat tilim madepni gat apdisak. ²⁸ Yo morap unun wasanɓeƙ altoni bisapmon Pinƙop da ji timiɗjak dakon bisap kili unun kwan tosoƙ, do ji pidan agek busunji kwen gwan pidan mudoni.”

Pik kindap kanɓeƙ butji pisosak

(Mt 24.32-35 ae Mk 13.28-31)

²⁹ Yesu da tilak gen kinda yoyinɓeƙ yan yaƙit, “Ji pik kindap ae kindap morap kisi do pindatni. ³⁰ Tami kaluk apmenon yopmanakwa pindagek gildat bisap kili unun abisak yan nandan. ³¹ Unuden gin yo morap dayit unun da alɗanakwa Pinƙop da Amin Kila Akdisak dakon bisap kili kwan tosoƙ yansi nandani.

³² “Nak asisi dayisat, amin unun bisapmon nani dima kimagakwa yo morap unun kisi alɗan mudokdan. ³³ Kundu gat miƙtim gat pasildamal, mani nak dakon gen unun dimasi pasildisak.”

Panɗetni kan kimotni do yoyigit

³⁴ Yesu da sanɓeƙ yan yaƙit, “Ji kan kimotni. Bisap morapmi pakbi teban nanɓeƙ but upbal di abam. Ae on miƙtim dakon yo do nandaba kik di abam. Unuden da ji pabin depɗak kan, unun bisap madep da but piso mini paron yan

depban yokwaldan. ³⁵ Minjat amin morapyo miktimi miktimi ekwan unun bisap madep altanban kokdan. ³⁶ Bisapmi bisapmi kalugisi egek Pinjop da tapmim daban yo morap unun altokdan unun tagi yapni, ae Amin Dakon Monji da injamon tagi atni yan do bisit pi ani.”

³⁷ Gildari gildari Yesu da amin Telagi Yut Madep da nagalgwan yoyin dekgit. Anjek kalbi flej Olipmon yut kindakon panji pak pak agit. ³⁸ Anjakwan amin kisi da wisa dagokdosi pidan Telagi Yut Madepmon geni nandak do kin kin awit.

Yesu tepmi panjek kimakgit da aeni pidagit

(Kilapmi 22-24)

22

Judas da Yesu kila amin da kisiron yip do yagit

(Mt 26.1-5 ae 26.14-16 ae Mk 14.12 ae 14.10-11 ae Jn 11.45-53)

¹ Bret Yisni Mini dakon bisap madep unun kwan tagit. Unun bisap do Yapyap Bilak yan yon. ² Anjakwan mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat, ae gen teban yoyindet amin gat da minjat amin kabi madep unun do pasalgwit, do Yesu nianon da abidanjek anjatno kimotjak unun do nandak nandak awit. ³ Anjakwa Sunduk Judas da buron pigigit. (Mani kinda Iskariot yan iyiwit. Unun panjetni 12 kabikon nani kinda.) ⁴ Judas kwan mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat, ae Telagi Yut Madep dakon obip amin unun dakon mibiltok amin gat gen yawit. Nianon da Yesu kisitnikon yipjak yan do yan nandat awit. ⁵ Anjek but galak nandanjek moner di tagi gamner yan iyiwit. ⁶ Judas gen iyiwit unun nandaban tagi anjakwan Yesu abidan kisitnikon yip do kosit wusik agit. Bisap kindakon Yesu amin morapmi gat dima egakwa unudon uwal da kisiron yipben yan do jomjom agit.

Panjetni bamori jap panjosit agimal

(Mt 26.17-25 ae Mk 14.12-21 ae Jn 13.21-30)

⁷ Unun bisapmon Bret Yisni Mini dakon bilak bisap madep noman tagit. Unun bisapmon Yapyap Bilak do sipsip bulagi ban dapmangan. ⁸ Do Yesu da Pita gat Jon gat yabegek yan yoyigit, “Jil kin Yapyap Bilak unun dakon jap panjosit abal nonen.”

⁹ Yanban iyigimal, “Kin dukwan panjosit anden do nandisal?”

¹⁰ Yanbal yan yoyigit, “Jil kin kokup papmon pigakwal amin kinda pakbi kwoba kinda guramik apban jil gat domdom akdan. Unun amin da yut wigisagon jil unudon yol ananj wiginjil. ¹¹ Wigi yut unun dakon ami yan iyinjil, “Yoyindet da yan yosok, “Nak gat panjetnoni gat da Yapyap Bilak dakon jap nonen dakon yut buri dukwan tosok?”” ¹² Yan iyinbal yut buri madep kwen nani do dolikdisak. Unudon jap noknok tamo gat ae amin yityit tamo gat kisi ton. Unudon jap panjosit anjil.” ¹³ Yesu da gen yoyigit da aripmon yan gin pindakgimal. Yan pindagek Yapyap Bilak dakon jap panjosit agimal.

Yesu gat yabekbi kabini gat da mibi jap nawit

(Mt 26.26-30 ae Mk 14.22-26 ae 1Ko 11.23-25)

¹⁴ Jap noknok bisap anjakwan Yesu jap noknok tamokon yabekbi kabini gat kisi yikgwit. ¹⁵ Yigek yan yoyigit, “Nak tepmi dima panjek ji gat on Yapyap Bilak dakon jap nonen unun do tagisi kili nandagim da sigin nandan egisat. ¹⁶ Nak yan dayisat, jap on ae dima noken. Yan anjapbo wigi on jap dakon mibilisi Pinjop da Amin Kila Asak kagawan bami don noman tokdisak.” ¹⁷⁻¹⁸ Yan

yanjek wain kinam abidanjek Pinjkop ya yan iyinejek yagit, “Nak yan dayisat, nak wain ae dima nanjek egi wigi Pinjkop da Amin Kila Asagon don noken. Do abidanjek disi kokwin anjek noni.”

¹⁹ Ae bret abidanjek Pinjkop ya yan iyinejek bret unun pandagan yominejek yan yagit, “On nak dakon giptim timno ji do parekdat. On nanjek nak do nandanek egipni.” ²⁰ Nanakwa ae wain kinam abidanjek yan yagit, “Wain kinam on nak da ji gat sanjek sanjek kalugi asat unun dakon tilak. Nak yawino nan ji do tagaldat. ²¹ Mani uwal da kisiron nepjak amin nak gat kisi tamokon oni yikgamak. ²² Amin Dakon Monji nianjon da kimotdisak do yanbi unun da tilak kimotdisak. Mani uwal da kisiron yipjak amin, awa!” ²³ Panjetni gen unun nandanek notni yoyin yoyin anjek yawit, “Nin kabikon da namin dasi akdisak?”

Mibiltok amin dakon gen

²⁴ Panjetni da namin dasi mibiltok aminin egisak yan do gen emat awit. ²⁵ Aba Yesu da yan yoyigit, “Amin Nwakn>wari Kabi dakon kila amin madepni unun man madepni ton, do iyi do nandaba wukwanek gen tebai yanjek amin kabini kila an. Anjek ‘Nin amin dakon panpulgokni ekwaman’ yan topmon da yon. ²⁶ Mani ji yan dima egipni. Amin kinda jikon man madepni ton, unun amin monji kinda bunonsi altagit unun da tilagon egipjak. Ae kila aminji da oman monji da tilak egipjak. ²⁷ Nandani. Jap nosok amin da mibiltok amin bo jap pilikdak amin da mibiltok amin? Jap nanjek yikdak amin unun da mibiltok amin asak. Mani nak ji da binapmon oman monjisi egisat. ²⁸ Panjewal altañ namgwit bisapmon ji nak dima nepman dekgwit. Nak gat kisi egipguman. ²⁹ Datno da nak kila amin madep egipben do yan mudan nangut, yan gin nak da ji kila amin madep pi ani do yan mudan damisat. ³⁰ Do nak kila amin madep egipben bisapmon ji jap noknok tamonokon yigek jap pakbiyo akdan. Yan anjek kila amin madep yiyit tamokon yigek Israel amin 12 kabi gen kokwin pi an yomdan.”

Yesu Pita da manji imjak do yagit

(Mt 26.31-35 ae Mk 14.27-31 ae Jn 13.36-38)

³¹ Yesu da yan yagit, “Saimon, nandaki. Wit dakon sibat sibatni tarapmikgan unuden Sunduk da nandan gadatgo anjewalban moki do yagit. ³² Mani nandan gadatgo dima mosak yan do bisit kili agim. Gak tobil apbi bisapmon notgoni panjeban abi.”

³³ Mani Pita da iyigit, “Amin Tagi, nak gak gat dam tebanon kinjek ae gak gat kisi kimotden do tagap tosot.”

³⁴ Yanban Yesu da iyigit, “Pita, nak yan gayisat, abisok kalbi pup gen dima yanakwan gak da kosiri kapbi nak do wasip yokdisal.”

Yesu panjetni yo ni ban timigek kini unun do yoyigit

³⁵ Yan yanjek panjet kabini yan yoyigit, “Ji nak da pino ani do yabekgin bisapmon, monen simil yik monen, ae yik madep, ae kandap gwilyo dima timigkwit. Unun bisapmon ji yo kabi do wadak wadak awit bo dima?”

Yan yoyinban iyiwit, “Dima.”

³⁶ Yanba yoyigit, “Mani abisok monen simil simil yik monenji tan daman kan, unun si timitni. Ae yik madepji kisi timitni. Ae emat agak sibani mini amin unun imal dubakni yuman nanjek unun dakon monen ban emat agak sibani

yumni. ³⁷ Pinj kop gen papiakon gen kinda nak do mandabi unjun bami noman tokdisak. Gen unjun yanj:

'Amin da kanba amin yokwisi kinda agit.'

Yanjsi dayisat, gen morap nak do mandabi unjun kisi bami noman tokdanj."

³⁸ Yanj yanban iyiwit, "Amin Tagi, pindat! Nin emat agak sibandin bamori oni."

Yanba yoyigit, "Unjun aripmi."

Yesu Hlej Olipmon bisit pi agit

(Mt 26.36-46 ae Mk 14.32-42)

³⁹ Yesu bisap morapmi agit unjudej gin kokup pap yipmanjek Hlej Olipmon wigigit. Wigakwan pandetni kisi yolba wigiwit. ⁴⁰ Hlejnon wigi altanek pandetni yanj yoyigit, "Panjekwalon dima moni yanj do bisit ani." ⁴¹ Yanj yoyinjek dubagisok amin da tip maba kwan unjun da arimpmon kigit. Kinj njwakbenj anjek bisit anjek yanj yagit, ⁴² "Dat, gak tagi nandisal kanj, tepmi dima pakenj. Mani nak dakon galaktok dima yolgi. Gaga dakon galaktok yolgi." ⁴³ Yanjakwan Kwen Kokup anjelo kinda da pinj Yesu anteban agit. ⁴⁴ Yesu nandaban jigi madepsi anjakwan bisit tebai sigin agit. Yanj anjakwan kinjinjni yawi da yanj miktimon mawit.

⁴⁵ Bisit anj mudanek pidan pandetnikon tobil kinj pindakban bupmi but yokwiyo madepsi nandawit do dipmin pakgwit. ⁴⁶ Yanj pindagek yoyigit, "Nido dipmin pokgonj? Panjekwalon dima moni yanj do pidan bisit abit."

Judas da Yesu uwal da kisiron yipgut

(Mt 26.47-56 ae Mk 14.43-50 ae Jn 18.3-11)

⁴⁷ Yesu gen sigin yanjakwan amin kabi madep kinda apgwit. Pandet 12 kabikon da kinda mani Judas unjun da mibiltok aban apgwit. Unjun da Yesu mandanj nok do kapmatjok apgut. ⁴⁸ Mani Yesu da iyigit, "Judas, gak Amin Dakon Monji mandanj nanjek unjun kosiron da uwal da kisiron yipdisal, ma?"

⁴⁹ Pandet kabi yo unjun noman tok do aban kanjek yanj yawit, "Amin Tagi, emat agak sibandin banj tagi dapnenj?" ⁵⁰ Yanj iyinjek kinda da emat agak sibandanj mukwa sogok amin dakon mibiltok amin dakon oman monji anjagak mirakni amin tet nani mandaban daganj kigit.

⁵¹ Mani Yesu da yagit, "Yanj dima a!" Yanj iyinjek kisitni unjun amin da miragon witjinban aeni kilek tagit.

⁵² Anjek Yesu da mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat, ae Telagi Yut Madep dakon obip amin dakon mibiltok amin, ae kila amin gat Yesu abidok do apgwit unjun yanj yoyigit, "Ji emat agak siba gat ae kindap kirinj gat timigek kabo noknok amin kinda nanj yanj abidok do abanj, ma?" ⁵³ Nak gildari gildari Telagi Yut Madep da nagalon ji gat kisi egi egi agimanj, mani nak dima abidawit. Mani abisok on ji dakon bisap. Abisok pilin tuk dakon tapmin da madepsi asak."

Pita da Yesu do wasip yagit

(Mt 26.57-58 ae 26.69-75 ae Mk 14.53-54 ae 14.66-72 ae Jn 18.12-18 ae 18.25-27)

⁵⁴ Yesu gen unjun yanj mudanekwan abidanj ananj mukwa sogok amin dakon mibiltok amin unjun da yutnon awigiwit. Anjakwa Pita kagisok da yolgit.

⁵⁵ Amin diwari unjun yut da nagalon kindap sojek yigakwa Pita yo kisi unjun gat yikgwit. ⁵⁶ Yigakwa oman minjat kinda da Pita unjun kindap da tenjenikon yikban kagit. Pakyanjsi kanjek yanj yagit, "On amin Yesu gat kisi egipgumal."

⁵⁷ Mani Pita da wasip yanjek yagit, "Minjat, unjun amin dima nandanj imisat."

⁵⁸ Timisok di egek amin kinda da kanjek yan iyigit, “Gakyo kisi unun da kabikon nani kinda.”

Iyinjban Pita da yagit, “Nak dima!”

⁵⁹ Awa kalonji da tilagon egek amin kinda da tebaisi yagit, “On Galili amin kinda! Do asisi, on amin unun gat kisi egipgumal!”

⁶⁰ Mani Pita da yagit, “Gen yosol unun dimasi nandisat.” Gen unun yanakwan pup unudon gin yagit. ⁶¹ Yanban Amin Tagi da tobil Pita nomansi sintanban kwanek kagit. Kanakwan Pita Amin Tagi da gen iyigit unun do nandagit: “Abisok kalbi pup gen dima yanakwa gak da kosiri kapbi nak do wasip yokdisal.” ⁶² Pita unun do nandanek nagalon da wannga pigi kunam madepsi takgit.

Yesu jikgo yanjan iminek anjakgwit

(Mt 26.67-68 ae Mk 14.65)

⁶³ Yesu abidawit amin da Yesu abinj yip do jigilak yan iminek baljawit.

⁶⁴ Anjek imal nan dabili wamanj sopmanjek yan iyiwit, “Unun namin da gikdak yan do kombi gen yan ka!” ⁶⁵ Ae abinj yip do anjek gen yokwi morapmi di gat kisi iyiwit.

Yesu gen kokwin amin kabi da injamon gen yan imgwit

(Mt 26.59-66 ae Mk 14.55-64 ae Jn 18.19-24)

⁶⁶ Wisa daganakwan Juda amin dakon kila amin gat mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat, ae gen teban yoyindet amin gat gen kokwin ak do muwukgwit. Muwugek Yesu gen kokwin tamokon anki yan iyiwit, ⁶⁷ “Gak asi Kristo kan, niyinjbi nandano.”

Yanba yoyigit, “Dayiken kan, ji aripmi dima nandan gadan namni. ⁶⁸ Ae nak da dayiken kan, kobogi aripmi dima nayikdan. ⁶⁹ Mani Amin Dakon Monji Pinjkop Tapmim Ami da amin tet do kili unun yitdisak.”

⁷⁰ Yanban amin morap kisi da iyiwit, “Do asi gak Pinjkop dakon Monji, ma?”

Iyinjba yoyigit, “Ji bamisi yon. Nak unun mani.”

⁷¹ Yanban yawit, “On amin gulusunni dakon mibili nandak do amin di gat yan yomno nido apni? Iyi dakon gen kaga da kili unun yanban nandamanj.”

23

Yesu Pailaron ananj kiwit

(Mt 27.1-2 ae 27.11-14 ae Mk 15.1-5 ae Jn 18.28-38)

¹ Yan yanjek unun amin kabi muwukgwit kisi da pidan Yesu iyinj ilik ananj Pailaron kiwit. ² Anki wasanek gen yan iminek yawit, “On amin da Israel amin kabi nin panjupbal anek nin da Sisa do takis dima imnerj do yosok. Ae iyi do nak kila amin madep kinda, nak Kristo yan yosok.”

³ Yan yanba Pailat da Yesu yan iyigit, “Gak Juda amin dakon kila amin madep, ma?”

Yanban Yesu da gen kobogi yan yagit, “Yosol unun mani.”

⁴ Yan iyinjban Pailat da mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat, ae minjat amin morap egipgwit yan yoyigit, “Nak on amin dakon yokwini kinda dima kosot.”

⁵ Yanban gen tebaisi yan yawit, “On amin Juda miktim kisisi agek amin yoyinj degakwan kwen wigik anj. Galili miktimon da pi wasanek anjakwan obinj idon obik.”

Yesu Erot ron ananj kiwit

⁶ Yanjba nandanek Pailat da yoyigit, “On amin Galili amin kinda bo dima?”

⁷ Erot da Galili miiktim kila agit, do Yesu unun Galili amin kinda yan yanba nandanek Pailat da Yesu yipban Erot ron kigit. Unun bisapmon Erot yo kisi Jerusalem egipgwit.

⁸ Erot da Yesu kanek tagisi nandagit. Bisap dubagisok amin da gen bini yanba nandagit, do Yesu da wasok tapmimi ton kinda aban koker kan tagisi yan nandagit. ⁹ Erot da Yesu dakon mibili nandak do gen morapmi iyigit, mani gen kobogi kinda dima yagit. ¹⁰ Anjakwan mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat, ae gen teban yoyinet amin gat da kapmatjok agek gen yan im do pi tebaisi awit. ¹¹ Anjakwa Erot gat emat amin kabini gat da jigilak yan yanek abin yipgwit. Anek paba pigik dubak kildani tagisi kinda nan pan iminek yipba aeni tobil Pailat ron kigit. ¹² Kalip Erot gat Pailat gat uwal anek egipgumal, mani unun bisapmon gin not agimal.

Pailat da Yesu tilak kindapmon anjatni do yagit
(Mt 27.15-26 ae Mk 15.6-15 ae Jn 18.38-19.16)

¹³ Pailat da mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat, ae kila amin gat, ae amin kisi yan yoban opba ¹⁴ yan yoyigit, “Ji da on amin nagon anjabin unun da amin kwen wigik ani do yoyisak yan nayan. Mani kisin egek unun yo morap dakon mibili nandak do iyit. Ji da gen morap yan iman unun nak da koko bami dima asak. ¹⁵ Ae Erot yo kisi yan gin nandanek aeni yipban ninon tobil abisak. Anjatno kimotjak da tilak yokwi kinda dima agit kosot. ¹⁶⁻¹⁷ Yan do, nak yum baljanek yipbo kisak.”

¹⁸ Mani amin kisi da yan tidanek yawit, “On amin anakbi kimagakwan Barabas nan yipbi ninon apjak!” ¹⁹ (Barabas unun kalip amin kinda anjakban kimagit, ae Jerusalem kokup papmon Rom gapman gat emat wangwit, unun do dam tebanon yipgwit.)

²⁰ Pailat da Yesu pulugan yipban kisak dosi nandagit, do minjat amin kabi madep dakon buri moni do aeni gen yoyigit. ²¹ Mani aeni sigin yan tidanek yawit, “Tilak kindapmon anjakgit! Tilak kindapmon anjakgit!”

²² Yan yanba aeni yoyinjakwan kosiri kapbi anjakwan yan yagit, “Mibili nido? Ni gulusun nan agit? Anjatno kimotjak da aripmon yokwi kinda dima agit kosot. Do yum baljanek yipbo kisak.”

²³ Yanban amin da Yesu tilak kindapmon anjatni do tebaisi sigin yawit. Yan yanakwa Pailat dakon gen tapmimni manjakwan ²⁴ amin dakon geni nandan yominek Yesu kimotjak do yan dagok agit. ²⁵ Anek amin dakon galaktok yolek amin unun kalip gapman gat emat wangut, ae amin kinda anjakban kimakban dam tebanon yipgwit, unun yipban kigit. Ae galaktokni yolek Yesu anakba kimotjak do emat amin da kisiron yipgut.

Yesu tilak kindapmon anjakgwit

(Mt 27.32-44 ae Mk 15.21-32 ae Jn 19.17-27)

²⁶ Emat amin da Yesu abidan anjan kosiron kinakwa amin kinda kokup papmon kik do apban kawit, mani Saimon, unun Sairini kokupmon nani kinda. Saimon gen tebai iyinek tilak kindapni kwapmikon yipba guramigek Yesu yolban kiwit. ²⁷ Kinakwa amin morapmisi yolba kiwit. Anjakwa minjat diwari da yolek Yesu do bupmi kap kinda yanek kunam tagek yolgwit.

²⁸ Mani Yesu unun minjat kabi tobil pindagek yan yoyigit, “Jerusalem dakon gwani, ji nak do kunam dima tatni. Disi gat ae minjat monjiyosi gat do tatni.

²⁹ Bisap kinda apdisak unun bisapmon amin da yan yokdan, ‘Minjat monji sun

ekwan ae minjat monji mini ae minjat monji da mumi dima nanjbi, unjun kisik kisik ekwan.' 30 Unjun bisapmon amin da kabap yan yoyikdan, 'Ji tuwil ki mar nin witjinba pasilnen!'

31 Wasok yokwi on kindap kalugi pakbini tonjon an kan, ae si kibidosagon nian ani?"

32 Emat amin da unjun bisapmon yokwi pakpak bamori gat kisi Yesu gat dapba kimotni do timik panpan kiwit. 33 Kinjek miktim tim kinda mani Busuj Kidat unjudon Yesu tilak kindapmon anagek yokwi pakpak kinda amin tet do, ae kinda gwanden tet do yan dapgwit. 34 Anakwa Yesu da yagit, "Dat, diwarini wiririk yobi. Yo an unjun dima nandan pisanek an." Yan yanakwan emat amin da imalni namin da timitjak yan do wasok kinda awit.

35 Anakwa amin kan agakwa kila amin da yanba yokwi tok an iminek yan yawit, "Amin diwari panpulugagit, do unjun asi Kristo, Pinjop da pini asak do manjigit amin kan, iyi tagi anpulugosak."

36 Yan yanakwa emat amin unjun kisi da abinek jigilak gen yan iminek wain isipmi iba nosak do 37 anek yan yawit, "Gak asi Juda amin dakon kila amin madep kan gaga anpuluga!"

38 Tilak kindapmon but piso gen kinda busunni da kwen yan mandawit: ON AMIN UNJUN JUDA AMIN DAKON KILA AMIN MADEPNI

39 Yokwi pakpak kinda Yesu gat dapi unjun da yanba yokwi tok anek Yesu yan iyigit, "Gak Kristo, ma? Gak gaga anpuluganek nityo kisi panpuluga!"

40 Yan yanban yokwi pakpak teri kinda anakbi unjun da gen tebai yan iyigit, "Gak Pinjop do dima pasoldol, ma? On amin da tepmi pasak nityo kisi yan gin pamak. 41 Nit asi yokwi agimak, do kobogi yokwi pamak, mani on amin yokwi kinda dima agit." 42 Yan yanek yagit, "Yesu, gak kila amin madep man paki bisapmon nandan nabi."

43 Yanban Yesu da gen kobogi yan iyigit, "Asisi gayisat, gak abisok nak gat Paradais kon egipdamak."

Yesu kimakgit

(Mt 27.45-56 ae Mk 15.33-41 ae Jn 19.28-30)

44-45 Unjun bisapmon gildat dabil pilin tuksi agit, do 12 kilok anakwan miktim kisi pilin tuk anakwan kin pilindo 3 kilok agit. Anakwan Telagi Yut Madep dakon yoma imal unjun kwen da sulugi pin mibilikon dagan ki timi bamori agit. 46 Anakwan Yesu unjun gen papmon da yan yagit, "Dat, wupno gak da kisiron yipmandat!" Yan yanek kimakgit.

47 Yan aban kanek emat amin dakon kila amin da Pinjop anksinek yan yagit, "Asisi, on amin kilegisi egipgut." 48 Amin kabi madepsi yo noman tawit unjun pindat do apgwit unjun pindagek bupmisi nandanek tobil yutnikon kiwit. 49 Mani minjat amin morap nandan imgwit gat, ae minjat Galili da Yesu yolek apgwit unjun gat dubagikon da agek yo noman tawit unjun pindakgwit.

Yesu dakon bumjotni tip kinamon yipgwit

(Mt 27.57-61 ae Mk 15.42-47 ae Jn 19.38-42)

50-51 Amin kinda egipgut mani Josep. Unjun Juda dakon kokup pap kinda mani Arimatea unjudon nani. Unjun amin tagisi ae anpakni kilegisi. Ae unjun Pinjop da amin kila akdisak unjun do jomjom anek egipgut. Unjun Juda amin dakon gen kokwin amin kabikon nani kinda, mani gen kokwin amin kabi notni Yesu do nandak nandak awit ae yo awit unjun do but kalon dima agit.

52 Josep unjun Pailat ron kin Yesu dakon bumjotni abidok do iyinban nandan

imgut. ⁵³ Aban Yesu dakon bumjotni tilak kindapmon nan abidan abin imal kwakwagi kinda nan wamgut. Wamanek anki kimakbi tamo kinda kalip tipnan pasiwit, ae bumjot kinda unjodon dima yipbi, unjodon yipgut. ⁵⁴ Sabat dakon yo panjtagap ak bisap, Nenjokon yipgut. Sabat bisap unun kili wasok do agit. ⁵⁵ Minjat Galili da Yesu gat apgwit unun Josep yol anjinek tip kinam unun kawit. Ae Josep da Yesu dakon bumjotni nianon da yipgut unun kisi kawit. ⁵⁶ Kanjek yutnikon tobil kin bumjotnikon yop do marasin gat ae pakbi kibanja tagisi gat panjosit awit. Mani Sabat dakon gen teban yolek yik yawot awit.

24

Yesu kimoron da pidagit

(Mt 28.1-10 ae Mk 16.1-8 ae Jn 20.1-10)

¹ Sonda wisa dagokdosi minjat kabi unun yo kibanja tagisi kili panjosit awit unun timigek tip kinamon kiwit. ² Kin kanba tip madep tip kinam soggut unun kili antobilba kigit kawit. ³ Mani pigi Amin Tagi Yesu dakon bumjotni dima kawit. ⁴ Bumjotni dukwan tosok yan nandanek but morap anek egakwa unjodon gin amin bamori kapmatjok altanek akbal pindakgwit. Unun dakon imalni da mal dakon tentenji yombem madepsi tentenawit. ⁵ Anakwan minjat da pasol pasol madepsi nandanek mukgwan gawagakwa amin bamot da yan yoyigimal, "Ji nido kimakbi tamokon amin egip egipmi ton unun wisan?" ⁶ Unun idon dima egisak. Kili pidak. Galili miktimon egek gen kinda dayigit do nandani. ⁷ Yan dayigit, 'Amin da Amin Dakon Monji yokwi pakpak da kisiron yipba tilak kindapmon anakba kimotdisak. Ae gildat kapbi egi mudanek aeni pidokdisak.'" ⁸ Yan yanbal nandanek Yesu da gen kili yoyigit unun do buri pisawit.

⁹ Buri pisanba tip kinamon da tobil kinjek yo pindak nandanjo awit unun yabekbi 11 kabi gat, ae amin diwari gat kisi yoyiwit. ¹⁰ Minjat gen yoyiwit dakon mani unun yan: Maria Makdala kokupmon nani, Joana, Maria Jems dakon merji, ae minjat notni diwari unun kisi da yoyiwit. ¹¹ Gen unun yoyinba yabekbi kabi da nandaba njugigi gen aban dima nandan yomgwit. ¹² Mani Pita pidan tintim yanek tip kinamon kin pagadanek pindakban imal dagin tawit. Yan pindagek yutnon tobil kinjek unun yo morap nianon da altawit yan do nandak nandak agit.

Amin bamori da Yesu Emeas kosiron kagimal

(Mk 16.12-13)

¹³ Unun gildaron gin panjetni bamori Emeas kokupmon kik do kigimal. Emeas unun Jerusalem da dubagisi, 11 kilomita da arip tosok. ¹⁴ Unun amin bamot kinjek yo morap altawit dakon geni yan nandat agimal. ¹⁵ Yo morap unun do yan nandat anek kinjakwal Yesu iy opban kisi kiwit.

¹⁶ Dabil da kagimal, mani unun Yesu yan dima kan nandanjo agimal.

¹⁷ Yesu da yan yoyigit, "Jil ni gen ban yan nandat anek kwamal?"

Yan yoyinban bupmi tommo dabilyo anek akgimal. ¹⁸ Kinda, unun mani Kliopas, unun da kobogi yan iyigit, "Dubagikon amin Jerusalem apgwit da ekwan unun da bikbigon gak kalon dagin yo on bisapmon noman tan unun dima nandal?"

¹⁹ Yanban Yesu da yoyigit, "Ni yo?"

Yanban yagimal, "Yesu Nasaret aminon yo altawit unun do yomak. Unun kombi amin kinda. Gen yagit, ae pi agit, unun Pinjokop da dabilon, ae amin kisi da dabilon, tapmimi tonji aban kawit. ²⁰ Mukwa sogok amin dakon amin

madep kabi gat, ae kila aminin gat da Yesu gapman da kisiron yipgwit. Yan aba gapman da si anakba kimotjak do gen yan anteban anek tilak kindapmon anakba kimakgit. ²¹ Mani nin unun amin Israel amin yokwikon ban pulugan nipdisak amin yanon da nandan inguman. Unun yo morap altanakwa Yesu anakba kimakgit dakon gildatni abisok kapbi asak. ²² Ae nin da kabikon nani minjat di da gen njwaknwarisi niyinba nandaman. Unun wisa dagokdosi tip kinamon kin ²³ Yesu dakon bumjotni dima tanban kanjek tobil abin yan niyimal, "Nin kin dipmin yombem kinda kanjapno anelo da yan niyen "Unun kalugi egisak." ²⁴ Yan niyinba notnin di da tip kinamon kin yo minjat da niyen yan gin tanba pindan. Mani Yesu iyi dima kan."

²⁵ Yan yanbal Yesu da amin bamot yan yoyigit, "Jil nandan kokwinjil tagi mini. Kombi amin da gen morap yawit unun butjilon da tepmi dima nandan gadamal. ²⁶ Kristo mibiltok tepmi madep panek don Pinjkop da man madep imjak, jil unun dima nandamal, ma?" ²⁷ Yan yanek Moses gat ae kombi amin morap dakon gen gat ban wasanek Pinjkop da papia morapmon gen iyi do mandabi unun dakon mibili yoyin tenjenagit.

²⁸ Kokup unun kik do agimal unun ankapmat anakwa Yesu da sanbenek kik do yan agit. ²⁹ Mani amin bamot da kirinik iminek yan iyigimal, "Pilin tokdisak do gak nit gat egipnen." Yan iyinbal amin bamot gat kisi yutnon wigiwit. ³⁰ Wigi jap noknok tamokon yigek bret abidan Pinjkop ya yan iyinek bret pudanek yomgut. ³¹ Yan aban amin bamot dabilni pisanban kan nandanjo agimal. Yan anakwal unudon gin pasilakwan ae sanbenek dima kagimal. ³² Anakwan amin bamot yan yagimal, "Kosiron Pinjkop da papiakon gen ton dakon mibili niyinjakan butnit madepsi pidan."

³³ Amin bamot yan yanek unudon gin tobil Jerusalem kigimal. Kin panjet 11 kabi gat ae notni diwari gat muwuk egipgwit unun pindagakwal ³⁴ yan yawit, "Amin Tagi kili pidak da Saimon altan imik!"

³⁵ Yan yanba amin bamot da yo kosiron altawit unun do yoyinek yagimal, "Bret pudanakwan unudon kan nandanjo amak."

Yesu panjetni kabikon altan yomgut

(Mt 28.16-20 ae Mk 16.14-18 ae Jn 20.19-23)

³⁶ Unun dakon gen yan nandanek egakwa Yesu bikbik nikon altan yominek agkit. Agek yan yoyigit, "But yawot jikon tosak."

³⁷ Yan yanban amin wup kinda da agek yosok yan nandanek wuripdagek pasalgwit. ³⁸ Pasalakwa yan yoyigit, "Ji nido pasalek but bamot an? ³⁹ Kisit kandapyono do pindakgit. Nak naga akdat. Giptimno abidanek nandabit. Nak kidat sabamyono ton do nandani. Amin wup unun kidat sabamyoni mini."

⁴⁰ Yan yoyinek kisit kandapyoni yoligit. ⁴¹ Yolinban pindagek kisik kisik madep awit, mani but morap nandanek nandaba bami dima agit. Yan nandanakwa yoyigit, "Jikon jap di ton?" ⁴² Yanban tap kilap kili panjibit abi timisok kinda iminba ⁴³ abidanek nanban kawit. ⁴⁴ Kanakwa yan yoyigit, "Nak ji gat egipguman bisapmon yan kili dayigim: Moses da gen tebanon, ae kombi amin da genon, ae Kap Papiakon nak do gen mandabi da ton unun kisisi bami altan mudokdan."

⁴⁵ Yan yanek Pinjkop da papiakon gen ton unun dakon mibili nandaba pisoni do panpulugagit. ⁴⁶ Anek yan yoyigit, "Pinjkop da papiakon gen yan mandabi: Kristo unun tepmi panek gildat kapbi egek kimoron da pidokdisak.

⁴⁷ Aban pañdet kabini da unun da manon but tobil dakon gen gat, ae diwari wiririt dakon gen gat yoyin tenjenanba amin miktimi miktimi ekwan unun da nandakdan. Pi unun Jerusalem kokup papmon da wasanek akdan. ⁴⁸ Ji unun yo morap altawit unun pindakgwit, do unun dakon gen bin minjat amin morapyo yoyin tenjenokni. ⁴⁹ Nandani! Dat da yo dam do yan teban tok agit unun nak da jikon yabetdisat. Ji tepmi dima kinjek kokup papmon egakwa Pinjkop dakon tapmim Kwen Kokup da jikon pikdisak.”

Yesu Kwen Kokup wigigit

(Mk 16.19-20 ae Ya 1.9-12)

⁵⁰ Yan yoyinek pañdetni mibiltan yominek Betani kokupmon kiwit. Kin unudon kisiri panenagek gisam yomgut. ⁵¹ Gisam yominakwan gin pañdetni yopman degek Pinjkop da anan Kwen Kokup wigigit. ⁵² Wigikwan gawak iminek tobil kisik kisik madepsi nandanek Jerusalem kiwit. ⁵³ Kin Telagi Yut Madepmon sanbek sanbek egék Pinjkop ankiwitiw.

Gen Bin Tagisi Jon da Mandagit

But piso gen

Jon unun panjet 12 kabikon nani kinda. Amin da Jon do Yesu da butdasi galak tan ingut amin unun yan nandan. Unun Jon dagin 1 Jon, 2 Jon ae 3 Jon gat ae Panalon Abi gat kisi mandagit.

Jon da Yesu pi masi masimi morapmi agit unun kisi dima mandagit do yosok. Mani Yesu unun asi Mesaia, Pinjop da minjat aminyo yokwikon banj timitdo manjigit amin, yan nandanen do pi madep diwari agit unun banjin mandagit.

Gen Bin Tagisi on mandagitgwan Jon da Yesu do yan yosok, "Pinjop dakon Gen da amin daganek amin nin da binapmon egipgut." Jon da minjat aminyo da Yesu Pinjop dakon Monji yanji nandan gadan imni do nandanek mandagit. Jon da Yesu nandan gadan iman amin unun egip egip teban abidokdan yanji nandanek mandagit (20.31 do koki).

Jon papiakon yo diwari pindakgaman unun yan: Minjat aminyokon yo morap ton unun banj timigek Yesu da tilak gen yagit unun banj mandagit. Do mirim, ae pakbi, ae bret, ae tenjenji, ae wain obi, ae sipsip kila amin unun dakon gen pindakgaman.

Gen da amin daganek amin bikbigon egipgut

(Kilapmi 1)

Gen egip egipmi ton da amin dagagit

¹Yo morap dima altanakwa wasok wasogikon Gen unun egipgut. Gen unun Pinjop gat egipgumal, ae Gen iyi Pinjop unun. ²Unun kalipsigwan yo morap dima altanakwa Pinjop gat egipgumal. ³Pinjop da unun Gen nan gin yo morap kisisi wasan mudagit. Kosit ijwakjwari kindakon da yo kinda dima noman tagit. ⁴Iyi unun egip egip dakon malunsi egipgut. Unun egip egip da amin tenjenan yomgut. ⁵Anakwan unun tenjenji da pilin tukgwan tenjenanban pilin tuk da dima aban kimakgit.

⁶Pinjop da amin kinda yabekban apgut, unun mani Jon. ⁷Unun da abin amin kisisi geni nandan iminek tenjenji nandan gadan imni do tenjenji dakon but piso gen yagit. ⁸Jon iyi tenjenji dima. Unun da tenjenji dakon but piso gen gin yagit. ⁹Tenjenji bamisi unun miktimon pinjek minjat amin morapyo tenjenan yomisak.

¹⁰Gen unun miktimon pinj egipgut. Miktim gat ae yo morap miktimon ton unun iyi wasagit, mani miktimon ekwan miktim amin da nianen amin kinda yan dima kanba pisagit. ¹¹Iyi da kokupmon apban dabini da dima abidawit. ¹²Mani amin morap not an iminek mani nandan gadan ingwit amin, unun amin Pinjop dakon monji gwayonisi ani do yagit. ¹³Unun menj datyo da yawikon da dima altawit. Ae amin da galak togon da dima. Pinjopmon da altawit.

¹⁴Gen unun amin daganban nin gat egipguman. Egakwan Dat da monji kalonji yabekban pigit unun dakon tilimni kagiman. Nandan yawot ae anpak bamisi unun aminon tugagit. ¹⁵Unun dakon mibili Jon da madepsi yan tidanek amin yan yoyigit, "Nak unun amin dakon mibilni do yan kili dayigim,

'Unun amin nak da bunjon abisak, mani nak dima altanapbo kilisi egipgut, do nak nwapmandak.'"

¹⁶ Nandan yawot unun aminon tugagit da tosok, do nin kisisi gildari gildari panpulugan akwan gisami tonj ekwaman. ¹⁷ Nido Pinjkop da Moses iyinban gen teban ningut, mani nandan yawot gat ae anpak bamisi unun Yesu Kristokon da apgut. ¹⁸ Pinjkop unun amin kinda da dimasi kagit. Mani Monjisi kalonji, Datni da kapmatjok egisak, unun da Pinjkop dakon mibili kili noligit.

Jon telagi pakbi sogok da gen yagit

(Mt 3.1-12 ae Mk 1.7-8 ae Lk 3.15-17)

¹⁹ Juda amin Jerusalem egipgwit unun da mukwa sogok amin ae Liwai amin yabekba Jonon kin yan iyiwit, "Gak nianjen amin kinda?"

²⁰ Yanba Jon da iyi dakon mibilni dima ankisibigit. Yan tentenajek yan yoyigit, "Nak Kristo dima."

²¹ Yanban iyiwit, "Yan kanj gak namin? Gak Elaija bo?"

Yanba yoyigit, "Dima."

Aeni iyiwit, "Gak kombi amin unun apjak do jomjom aman, unun bo?"

Yanba yoyigit, "Dima."

²² Yanban iyiwit, "Gak namin? Gak da gen kobogi niyinbi kin amin yabekba abiman yoyino. Gak gaga do namin yan yosol?"

²³ Iyiba Jon da kombi amin Aisaia da kalipsigwan gen kinda yagit unun da aripmon yan yoyigit,

"Nak amin kinda miiktim amin da aripmi dima egipmi timon da yan tidanek yan yosot, 'Amin Tagi dakon kosit yulba kilegisi asak.'"

²⁴ Parisi amin da unun amin yabekba apgwit. ²⁵ Unun amin da Jon sanbenek yan iyiwit, "Gak Kristo dima, ae Elaija dima, ae unun kombi amin dima kan, nido amin telagi pakbi sonj yomisal?"

²⁶ Yan yanba Jon da yan yoyigit, "Nak amin pakbisi ban telagi pakbi sonj yomisat, mani amin kinda ji da bikbigon akdak, unun amin ji dima nandan iman. ²⁷ Unun nak da manjikon noldak. Nak yombem yokwi da kandap gwil napni tagi dima witalgenj."

²⁸ Jon gat gen yan nandat awit unun Betani kokupmon Jordan Pakbi usugap tet unudon awit. Jon unudon egek amin telagi pakbi sonj yomgut.

Yesu unun Pinjkop dakon Sipsip Monijni

²⁹ Gildat kinda do Jon da Yesu iyikon opban kanek yan yagit, "Kabit, on Pinjkop dakon Sipsip Monijni. Unun miiktim amin dakon diwarini wiririkdak.

³⁰ On amin do nak kili dayigim, 'Amin kinda nak da bunjon abisak unun da nak si nwapmandak, nido nak dima altanapbo kilisi egipgut.' ³¹ Nak naga dima nandan imgun, mani Israel amin kabi da unun amin kan nandanjo ani do anek telagi pakbi sonj yominjek apgum."

³² Jon yan tentenajek aeni yagit, "Nak kanapbo Telagi Wup kinarim da miiktimon pan unun da tilak Kwen Kokup da Yesukon pigit. ³³ Nak naga unun amin dima nandan imgun. Mani Pinjkop da nak telagi pakbi sonj yoben do yabegek yan nayigit, 'Gak kanbi Telagi Wup amin kinda da kwenon pin yikban kan yan nandaki, unun amin da amin Telagi Wup nan telagi pakbi sonj yomdisak.' ³⁴ Unun amin nak naga kagim, do yanji dayisat, unun amin unun Pinjkop dakon Monji."

Yesu wasanek panjetni timikgit

³⁵ Gildat kinda do Jon gat pañdetni bamori gat unjodon gin akgwit. ³⁶ Agek Yesu obinjakwan kanjek yan yoyigit, “Kabit, on Pinjkop dakon Sipsip Monijnii!”

³⁷ Jon da gen unjun yanban nandanek pañdetni bamot Yesu yolgimal.

³⁸ Yolakwal Yesu da tobil pindagek yan yoyigit, “Yo ninan wisamal?”

Yanban yan iyigimal, “Rabai, gak dukon egisal?” (“Rabai” unjun gen dakon mibili unjun “Yoyinjet.”)

³⁹ Yan yanbal Yesu da yoyigit, “Jil abin konjil.”

Yan yanban kin yutni kagimal. Kanjek pilindo 4 kilok agit do Yesu gat egipgwit.

⁴⁰ Amin bamot Jon dakon gen nandanek Yesu yolgimal, kinda mani Andru unjun Saimon Pita dakon padige. ⁴¹ Andru Yesu yipmanek unjodon gin Saimon wisin kan yan iyigit, “Nin Mesaia kili kaman.” (“Mesaia” dakon mibili unjun “Kristo”).

⁴² Yan iyinek abidan anan Yesukon kin altanbal Yesu da Saimon kanek yan iyigit, “Gak Saimon, Jon dakon monji. Buñon amin da Sipas yan gayini.” (“Sipas” unjun dakon mibili unjun “Pita*”)

Yesu da Pilip gat Nataniel gat yan yomgut

⁴³ Wisu dagokdo Yesu Galili Provinskon kik do anek Pilip kan kwan yan iyigit, “Abin nak nol.”

⁴⁴ Pilip unjun Betsaida kokupmon nani, Andru gat Pita gat dakon kokup isalni. ⁴⁵ Pilip unjun kin Nataniel kan kwan yan iyigit, “Moses da gen teban papiakon amin kinda do gen mandagit, ae kombi amin da gen mandawit, unjun amin kili kan kwaman. Unjun Yesu, Nasaret kokupmon amin, Josep dakon monji.”

⁴⁶ Yanban Nataniel da iyigit, “Yo tagi kinda Nasaret kokupmon tagi dima atogi nandisat.”

Yanban Pilip da yan iyigit, “Abinek ka.”

⁴⁷ Yesu da Nataniel apban kanek Nataniel do yan yagit, “Kabit, Israel amin bamisi kinda abisak. Unjun amin topni minisi.”

⁴⁸ Yanban Nataniel da Yesu yan iyigit, “Nian anek nak dakon mibilno nandisat?”

Yan yanban Yesu da gen kobogi yan iyigit, “Pilip dima yan gaminjakwan gak pik kindap mibilon yigaki kili gandat.”

⁴⁹ Nataniel unjun gen nandanek yan kwok yan agit, “Yoyinjet, gak Pinjkop dakon Monji. Gak Israel amin dakon Kila Amin Madep.”

⁵⁰ Yanban Yesu da yan iyigit, “Nak da gak pik kindap mibilon yikbi gandat yan gayiko unjun do anek nandan gadan namisal. Don unjun si yapmanek wasok njaknjarisi pindatdisal. ⁵¹ Nak asisi gayisat, don Kwen Kokup widdal kinjakwan kokdisal. Kanjaki Pinjkop dakon anelo kabi da Amin Dakon Monjikon wikwan pangin akdan.”

Yesu man madepni pidanbisi yan koni do wasok tapmimi ton agit

2

(Kilapmi 2-4)

Yesu da yanban pakbisi da wain dagawit

1:36: Jn 1.29 **1:40:** Mt 4.18-20 **1:42:** Mt 16.18 * **1:42:** Nin da genon 'Pita' dakon mibili unjun 'Tip.' **1:45:** GT 18.18; Ais 7.14; 9.6; Jer 23.5; Esi 34.23 **1:49:** Mt 14.33; 16.16; Mk 3.11
1:51: WW 28.12

¹ Pi agak bamori mudanꝓakwal Kana kokup, Galili miktimon minꝓat pakpak kindꝓ dakon soꝓnok madep kindꝓ awit. Aba Yesu dakon menꝓi da kinꝓ pindakgit. ² Yesu gat panꝓet kabini gat kisi yanꝓ yoba opba unꝓun minꝓat pawiron kisi egipꝓgit. ³ Egek wain nanꝓ mudanꝓba Yesu menꝓi da yanꝓ iyigit, “Wain kili mudanꝓ.”

⁴ Yanꝓban Yesu da iyigit, “Menꝓ, gak da nak diwat dima nayiki. Abisok unꝓun nak dakon bisap dima.”

⁵ Yanꝓban menꝓi da oman amin yanꝓ yoyigit, “Yo kindꝓ do dayinꝓban kanꝓ unꝓun ani.”

⁶ Pakbi tibit madep daman 100 lita da tilak tip banꝓ wasanꝓbi 6 kabi yanꝓ tawit. Juda amin da anꝓpakni yolek Pinꝓkop da dabilon kilek tok do unꝓun pakbi tibit banꝓ kolenꝓ soꝓ soꝓ ani do tawit.

⁷ Yesu da oman amin yanꝓ yoyigit, “Ji pakbi kolenꝓ tibirikon tagalba pikwan.” Yoyinꝓban yanꝓ aba genikon winꝓ tugawit.

⁸ Yanꝓ aba yoyigit, “Ji diwari kolenꝓ panꝓpanꝓ jap noknok kila aminon panꝓkit.” Yoyinꝓban panꝓki imꝓgit.

⁹ Pakbisi da wain dagagit do jap noknok kila amin da anꝓkilik kok do nanꝓ nandaban galagisi agit. Oman amin pakbi kolewit unꝓun da Yesu da yo agit unꝓun kawit, mani kila amin dima kagit, do wili minꝓat pagit unꝓun yanꝓ iban ¹⁰ opban yanꝓ iyigit, “Mibiltok wain galagisi yomno morapmi nanꝓakwa, don wain isalibanꝓ yomno nonꝓ. Kositnin yanꝓ tosok, mani gak wain tagisi panꝓkutnanꝓbi tanꝓ banꝓ bunꝓon don yomisal.”

¹¹ Unꝓun wasok tapmimi tonꝓ Yesu da Kana kokup Galili miktim unꝓudon mibiltoksi wasanꝓek agit. Yanꝓ anꝓek tilimni yolinꝓban panꝓetni da unꝓun kanꝓek nandanꝓ gadanꝓ imꝓgit.

¹² Yesu Kana kokup yipmanꝓek menꝓi gat padige kabi gat ae panꝓet kabini gat Kapaneam kokupmon kinꝓ unꝓudon gildat kabi kindꝓ egipꝓgit.

Yesu da Telagi Yut Madepmon monenꝓ ilit pi awit amin yolꝓgit

(Mt 21.12-13 ae Mk 11.15-17 ae Lk 19.45-46)

¹³ Juda amin dakon Yapyap Bilak kapmat tanꝓakwan Yesu Jerusalem kigit.

¹⁴ Kinꝓ Telagi Yut Madep unꝓun da nagalgwan pigi pindakban amin monenꝓ ilit pi awit. Amin diwari unꝓun bulmakau, sipsip ae minam banꝓ monenꝓ ilit pi awit. Anꝓakwa amin diwari da tamonikon yigeꝓek monenꝓ kulabik aba pindakgit.

¹⁵ Yanꝓ pindageꝓek nap diwat diwat timigeꝓek unꝓun banꝓ amin ae bulmakau ae sipsip kisi baljanꝓ yolban telagi yut yipmanꝓek wanꝓa abigiwit. Yanꝓ anꝓek Rom dakon monenꝓ banꝓ Telagi Yut Madep dakon monenꝓ kulabik anꝓ anꝓ awit amin dakon monenꝓni wiririkiban kinꝓakwa tamoni panꝓtobilgit. ¹⁶ Anꝓek minam banꝓ monenꝓ ilit pi awit yanꝓ yoyigit, “Minamji timik wanꝓa panꝓabigit! Ji da kulabik aba Datno dakon yut monenꝓ ilit tamo yombem dima asak!”

¹⁷ Yanꝓban panꝓetni da gen kindꝓ Pinꝓkop da papiakon tosok unꝓun do nandawit. Gen unꝓun yanꝓ tosok:

“Gak dakon yut do galagisi nandisat, unꝓun do anꝓek unꝓun yut da tagisi tosok do pini asat.”

¹⁸ Juda amin da yo agit unꝓun kanꝓek yanꝓ iyigit, “Ni wasok tapmimi tonꝓ kindꝓ nanꝓ nolnꝓbi kanꝓek gak yanꝓ mudanꝓ gaminꝓbi da unꝓun yo asal yanꝓ gandanenꝓ?”

¹⁹ Yanꝓba Yesu da gen kobogi yanꝓ yoyigit, “On telagi yut tuwilba gildat kapbi da butꝓwan nak da kaluk witjikdisat.”

²⁰ Yanꝓban Juda amin da yawit, “Nin bilak 46 kabi da butꝓwan telagi yut on agimanꝓ. Gak da gildat kapbi dogin witjik do yosol, ma?” ²¹ Mani telagi yut

unjun iyi dakon giptim do yagit. ²² Don Pinjkop da Yesu kimoron nanj aban pidagit unjun bisapmon panjetni da gen unjun yagit unjun do nandawit. Anjek Pinjkop dakon gen gat ae Yesu da gen yagit kisi do nandaba bamisi agit.

Yesu da amin morap kisi dakon mibilni nandan mudosok

²³ Yesu Yapyap Bilagon Jerusalem kokup papmon egipgut bisapmon amin morapmi da wasokni tapmimi tonj madepsi aban pindagek nandan gadanj ingwit. ²⁴⁻²⁵ Mani Yesu da mibilni nandan mudagit, do but unjun do dima yopgut. Amin kinda da amin dakon mibilni iyinjdetjak do dima nandagit, nido iyi amin dakon butni kili pindak mudagit.

3

Yesu Nikodemus gat gen yagimal

¹ Parisi amin kinda egipgut mani Nikodemus. Unjun Juda amin dakon kila amin kinda. ² Unjun amin kalbi kinda Yesukon kinj altan iminek yan iyigit, “Yoyinjdet, amin kinda Pinjkop gat gadat gadat dima asak tam, gak da wasok tapmimi tonj asal unjun aripmi dima aban. Do gak yoyinjdet kinda Pinjkopmon da apgul yan nandan gamamanj.”

³ Yanban Yesu da gen kobogi yan iyigit, “Nak asisi gayisat, amin kinda aeni dima altosak kanj, Pinjkop dakon Amin Kila Agakni aripmi dima kosak.”

⁴ Iyiban Nikodemus da iyigit, “Amin pelanj kili abi kinda da nianj anjek aeni altosak? Menji da butgwan pigeke aeni tagi altosak?”

⁵ Yanban Yesu da iyigit, “Nak asisi gayisat, amin kinda pakbi ae Telagi Wupmon dima altosak kanj, Pinjkop da Amin Kila Asagon aripmi dima pigisak.

⁶ Aminon da altanbi unjun amin, ae Wupmon da altanbi unjun wup. ⁷ Gak aego altoki dosi gayit unjun do dima wiripdakgi. ⁸ Mirim unjun galaktokni yolek dukwan dukwan tagini kisak. Wuwigi nandanjan mani dukwan da abisak ae dukwan kisak unjun dima kanj pisomanj. Amin morap Wupmon da alton unjun yan gin.”

⁹ Yanban Nikodemus da iyigit, “Unjun nianjon da noman toni?”

¹⁰ Yanban Yesu da kobogi yan iyigit, “Gak Israel amin dakon yoyinjdet kinda da yo morap on dima nandabi piosok, ma? ¹¹ Nak asisi gayisat, nin yo si nandanjan unjun do yomanj, ae yo si pindakgimanj unjun do yan tenjentok amanj. Mani dayino ji gen unjun timit do dima galak tonj. ¹² Nak miktimon yo tonj unjun do dayiko nandaba bami dima asak. Yan anj do Kwen Kokupmon yo tonj unjun do dayiko nianjsi anjek nandaba bami asak? ¹³ Amin kinda da Kwen Kokup dimasi wigigit. Amin Dakon Monji Kwen Kokup da pigit unjun dagin wigigit. ¹⁴ Kalip Moses da miktim kibiri timon tunjon amin anjenakgit, yan gin amin da Amin Dakon Monji anjenotdanj. ¹⁵ Anjenakba nandanjan gadanj imni amin unjun kisisi egip egip dagok dagogi mini abidokdanj.

¹⁶ “Pinjkop amin miktimi miktimi ekwan unjun do but dasi galak tanj yominek Monji kalonji yomgut. Unjun do nandanjan gadanj imni amin Tipdom do amin dima ani. Egip egip dagok dagogi mini do amin ani. ¹⁷ Pinjkop da Monji minjat aminyo anpakni kokwin anjek gen pikon yopjak do miktimon dima yabekgit. Yokwikon banj timitjak do yabekban pigit. ¹⁸ Monji nandanjan gadanj imanjan amin unjun kobogi yokwi dima timitni. Mani nandanjan gadagi mini amin unjun Pinjkop dakon Monji kalonji dakon mani dima nandanjan gadanj imanjan, do kobogi yokwi timitni dakon yan dagok kili anyobi. ¹⁹⁻²⁰ Kobogi yokwi timitdanj dakon mibilni

unjun yan; Tenjenj da miktimon tenjenjanban amin da anpakni yokwi noman toni do pasalek tenjenj manji iminek pilin tuk do galak tawit. ²¹ Mani gen bami panek egisak amin unjun tenjenjikon abisak. Abinek tenjenjikon egakwan amin da kanba Pinjop da anpuluganban anpak tagisi asak.”

Jon da Yesu dakon mibili yan tenjenagit

²² Unjun da kwenon Yesu gat panjetni gat Judia miktimon kiwit. Panji panjetni gat egek amin telagi pakbi son yomgut. ²³ Anakwan Jonyo kisi amin telagi pakbi son yomgut. Aionon kokupmon pakbi morapmi tawit do amin unjodon apba telagi pakbi son yomgut. Aionon unjun Salim kokup da kapmatjok tosok. ²⁴ (Unjun bisapmon Jon dam tebanon dima yipbi.)

²⁵ Unjun bisapmon Jon dakon panjetni gat ae Juda amin kinda gat gen emat awit. Ni kosiron da pakbi sonjek Pinjop da dabilon tagi kilek togi yan do gen emat awit. ²⁶ Anek Jon dakon panjetni da kin Jon yan iyiwit, “Yoyijdet, amin unjun Jodan Pakbi teri kinda gak gat egek mibilni yanbi nandagiman, abisok amin kisisi da unjun aminon kwa telagi pakbi son yomisak.”

²⁷ Yanba Jon da yan yoyigit, “Pinjop Kwen Kokup egisak unjun da amin kinda do pi kinda dima imisak kan tagi dima asak. ²⁸ Nak kalip gen yagim unjun disi nandan, unjun yan: ‘Nak Kristo dima. Pinjop da nak yabekban mibiltan iminek abisat.’ ²⁹ Wili kinda da minjat kinda pasak kan, minjat unjun iyi do pasak. Panakwan wili dakon notni da agek mirak yopmanjek geni nandanek kisik kisik asak. Abisok kisik kisik da nak da buron tugosok. ³⁰ Unjun dakon man da wukwisi tosak, anakwan nak dakon man da pinji tosak.

³¹ “Amin kwen da pigit unjun da amin morap kisi yapman mudosok. Miktim amin unjun on miktim dakon, ae nandak nandakni unjun on miktim dakon. Amin Kwen Kokup da pigit unjun da amin morap kisi yapman mudosok.

³² Unjun da yo morap pindak nandanjo agit unjun do yan tenjenok asak, mani amin da nandaba bami dima asak. ³³ Geni do nandaba bami asak amin unjun Pinjop da gen bami yosok yan nandan gadan. ³⁴ Amin unjun Pinjop da yabekban apgut unjun Telagi Wupni tagapmisok dima, tugok tugogisi tan imisak, do Pinjop dakon gen yan tenjenosok. ³⁵ Dat da Monji but dasi galak tan iminek yo morap kilani asak do unjun da kisiron yopgut. ³⁶ Amin morap Monji nandan gadan iman unjun amin egip dagok dagogi mini abidon. Mani amin morap Monji dakon gen dima guramikgan unjun amin egip dagok dima abidoni. Pinjop dakon butjapni unjun aminon toktogisi tosok.”

4

Yesu da Samaria minjat kinda gat gen yagimal

¹⁻² Yesu da amin telagi pakbi son yoban panjetni morapmisi awit, yan Parisi amin da gen bini nandawit. Jon da panjet timikgit dakon tilakni unjun yagut yan amin da yanba nandawit. (Yesu iyi telagi pakbi dima son yomgut, panjetni da son yomgwit.) ³ Yesu da Parisi amin da gen bino kili nandan naman yan nandanek Judia Provins yipmanjek tobil aeni Galili Provinskon kigit. ⁴ Galili kik do Samaria Provins binap nan kigit.

⁵ Kin Samaria dakon kokup pap kinda mani Sika unjodon kin altagit. Sika unjun da kapmatjok miktim tim kinda tosok, unjun miktim tim kalipsigwan Jepok da monji Josep do imgut. ⁶ Pakbi gapma kinda Jepok da kalip wayikgit unjun miktimon tagit. Gildat binap anakwan Yesu kosit agipgut do warari nandanek unjun pakbi gapma da ilenikon yik yawokgit. ⁷ Yik yawogakwan

Samaria minjat kinda pakbini kolek do apgut. Apban Yesu da yan iyigit, "Pakbi tagi kolej nabi noken?"

⁸ (Panjetni jap yum do kokup papmon kili kiwit.)

⁹ Yanban Samaria minjat da Yesu yan iyigit, "Gak Juda amin kinda, ae nak Samaria minjat kinda, do nido pakbi nabi noko yan nayisal?" (Minjat unun mibili yan do yagit, Juda amin da Samaria amin gat not dima anek egipgwit.)

¹⁰ Yanban Yesu da iyigit, "Gak Pinjok da but galak yo amin do isal yomisak unun nandisal tam, ae namin da pakbi nabi noko yan gayik unun nandisal tam, iyinbi unun amin da pakbi egip egipmi tonj tagi gaban."

¹¹ Yanban Yesu da iyigit, "Amin tagi, gak pakbi tibitgo mini, ae pakbi gapma unun dubagi. Do gak pakbi egip egipmi tonj unun dukon nan anjapbi?"

¹² Babiknin Jekop da pakbi gapma on nin do nimgut. Jekop iyi gat ae monjini gat on gapmakon pakbi kolej nawit, ae bulmakau sipsipyoni gat kisi nawit. Gak da Jekop yapmandal, ma?"

¹³ Yanban Yesu da iyigit, "Amin morap on pakbi nanek ae pakbi do akdan."

¹⁴ Mani nak da amin kinda do pakbi ibo nosak kan, ae pakbi do dima akdisak. Nak da pakbi iben unun da butnikon pakbi dabil kinda mudok mudogi mini tanj imdisak. Pakbi dabil unun da egip egip dagok dagogi mini imdisak."

¹⁵ Yan yanban minjat da Yesu yan iyigit, "Amin tagi, unun pakbi nam. Nabi nanek pakbi do dima aken. Anek bujon pakbi kolek do idon sanjenek dima apben."

¹⁶ Yanban Yesu da yan iyigit, "Gak kin ego iyinbi tobil apjil."

¹⁷⁻¹⁸ Yan yanban iyigit, "Nak eno mini."

Yanban Yesu da iyigit, "Gak kalip amin panj kwinit abi kosiri 5 agit, da abisok amin yikgamal unun ego dima. Gak eno mini yan bamisi yosol."

¹⁹ Yanban minjat da yan iyigit, "Amin tagi, gak kombi amin kinda yan gandisat. ²⁰ Samaria amin nin dakon babiknin on ilerjon Pinjok gawak imgwit. Mani Juda amin ji da yan yonj, Jerusalem gin kinjek Pinjok gawak imnenj kan tagisi."

²¹ Yanban Yesu da iyigit, "Minjat, nak gen gayisat unun nandabi bami asak. Bisap kinda apdisak, unun bisapmon Dat gawak imim unun on ilerjon dima tokdisak, ae Jerusalemyo kisikon dima tokdisak. ²² Samaria amin ji Pinjok dakon mibili pakyanji dima nandanej gawak iman. Amin yokwikon banj timit timit dakon kosit unun Juda amin ninon tosak do yanbi, do nin Pinjok bamisi nandanej gawak imaman. ²³ Mani bisap kinda apjak, ae kili abik, unun bisapmon amin Telagi Wup da tapmimon da, ae anjak bamisikon da Dat gawak imdan. Dat da unuden amin da gawak imni do galak tosak. ²⁴ Pinjok iyi unun Wup, unun do anek gawak iman amin unun Telagi Wup da tapmimon da, ae anjak bamisikon da gawak imni kan unun kilegisi."

²⁵ Yan yanban minjat da Yesu yan iyigit, "Mesaia, mani Kristo yan iyan, unun don apjak yan nandisat. Unun da abin yo morap niyin panjenjenj an mudokdisak."

²⁶ Yanban Yesu da iyigit, "Nak gak gat gen yomak nak unun amin mani."

²⁷ Yesu gen yan yanjakan unudon gin panjetni da tobil abin kanba Yesu minjat kinda gat gen yanbal pindagek wiripdagwit. Mani "Gak yo nido galak tosol?" bo "Nido on minjat gat gen yomal?" yan kinda da Yesu dima iyiwit.

²⁸ Anakwa minjat unun pakbi tibitni yipmanjek tobil kokup papmon kinjek amin yan yoyigit, ²⁹ "Ji abin amin kinda koni. Unun amin da yo morap kalip

agim unun nayin mudak. Unun Kristo bo?"³⁰ Yoyinban kokup pap yipmanek Yesukon apgwit.

³¹ Kosiron abinjakwa pangetni da Yesu yan iyiwit, "Yoyindet, gak jap di na."

³² Mani yan yoyigit, "Nak japno ton, unun jap dakon mibili ji dima nandan."

³³ Yoyinban pangetni da notni yoyin yoyin anek yan yawit, "Amin kinda da jap panjabin imik bo?"

³⁴ Yanakwa Yesu da yan yoyigit, "Pin kop nak yabekban pigim unun dakon galaktokni yolek pi namgut unun an mudoken unun da japno asak."³⁵ Ji da yan yon, 'Kanek 4 kabi mudanjakwan jap pakpaki.' Mani nak da yan dayisat, ji sintanjek jap pi do pindak mudoni. Jap morap unun kili bami tan mudan.³⁶ Jap bami pakpak amin unun tomni timikdak. Jap bami panmuwukdak unun egip egip dagok dagogi mini do panmuwukdak. Yan do, jap kwaot kwaot amin gat ae jap bami pakpak amin gat kisi da kisik kisik tagi anjil.³⁷ Yan do, gen kinda yon unun bami, 'Amin kinda da jap kwaokdak, ae kinda da bami pasak.'³⁸ Ji pigaga kinda pi dima awiron jap bami pani do nak da yabekgin. Amin da pi madepsi awiron ji da pini dakon bami pan.

³⁹ Minat da, "Unun amin da yo morap kalip agim unun nayin mudak" yan yanban nandanek Samaria amin morapmi unun kokup papmon nani da Yesu nandan gadan imgwit.⁴⁰ Yan awit do Yesukon abinek "Gak nin gat egipnen" yan iyinba gildat bamori unun kokupmon egipgwit.⁴¹ Egek amin morapmisi Yesu iyi dakon geni nandanek nandan gadan imgwit.⁴² Anek minat yan iyiwit, "Gen yanbi nandanek nandan gadan imaman. Mani unun dogin dima. Nin da nin iyi dakon gen nandanek yan si nandanaman, unun amin asi miktin amin morap yokwikon ban timit timit amin yan nandanaman."

Yesu da amin madep kinda dakon kila amin dakon monji anmilip agit

⁴³ Yesu unun gat gildat bamori egi mudanek unun kokup yipmanek Galili Provinskon kigit.⁴⁴ Yesu iyi gen kinda yan yagit, "Kombi amin kinda iyi da miktimon amin da dima nandaba wikwan iman."

⁴⁵ Galili amin unun kisi Yapyap Bilak bisapmon Jerusalem kokup papmon egek Yesu da yo morap agit unun pindak nandanjo awit, do Yesu unun Galili kin altanjakwan but galagon da abidawit.

⁴⁶ Yesu aeni Galili miktimon Kana kokupmon kigit. Kalip unun kokupmon unun da wasok aban pakbisi unun da wain dagagit. Kana kokupmon kila amin madep dakon kila amin kinda egipgut. Monji Kapaneam kokupmon sot agit.⁴⁷ Unun kila amin da Yesu Judia yipmanek Galili abik unun dakon geni nandanek Yesukon kinjek monji sot an pali kimot do agit unun anmilip asak do bisit tebai iyigit.

⁴⁸ Iyiban Yesu da yan iyigit, "Ji wasok tapmimi ton mibili mibili dima pindatni kan, nandan gadat dima akdan."

⁴⁹ Yanban kila amin da yan iyigit, "Amin tagi, monjino dima kimagakwan tepmi piki."

⁵⁰ Yanban Yesu da iyigit, "Gak kiki. Monjigo egipdisak."

Yanban kila amin Yesu da gen yagit unun do nandaban bami aban tobil kigit.⁵¹ Tobil kinakwan pi monjini da apba kosiron domdom anek yan iyiwit, "Monjigo sot yipmak da tagi egisak."

⁵² Yanba yoyigit, "Ni bisapmon sotni yipman dek?"

Yanban iyiwit, "Apma gildat tobil do 1 kilok giptimi kindap sogit unun yawokgit."

⁵³ Yanba datni da yan nandagit, apma unun bisapmonsu Yesu da yan nayigit, “Monjigo egipdisak.” Yan nandajek iyi gat ae amin kabini yutnikon egipgwit unun gat kisi nandan gadat awit.

⁵⁴ Yesu Judia yipmanjek Galili kin wasok tapmimi ton unun aban kosit bamot agit.

Yesu da Pinj^{kop} gawak imim bisap madepmon amin yoyin dekgit

(Kilapmi 5-10)

5

Yesu da Betesda Pakbi Idapmon amin kindu anmilip agit

¹ Egi don Juda amin dakon jap noknok bisap madepmon kindu altanjanwan Yesu Jerusalem kigit. ² Jerusalem kokup papmon pakbi idap kindu tosok, Ibru genon da Betesda yan yon. Unun pakbi idap tip dam madep dakon wigat kindu mani Sipsip Wigat unun da kapmatjok tosok. Pakbi idap ilanjikon iyi nandat yut 5 yan ton. ³⁻⁴ Unun yik nandat tamokon sot amin morapmi egipgwit: dabili mini amin, ae kandapmi yokwi amin, ae kidari alek tanbi amin kisi egipgwit. ⁵ Amin kindu egipgut unun sotni tan iminjanwan gin egakwan bilak 38 agit. ⁶ Yesu da unun amin pagakwan kanjek sot kilisi agit yan nandajek iyigit, “Gak giptingo kilek tosok do nandisal?”

⁷ Yanban sot amin da kobogi yan iyigit, “Amin tagi, pakbi da wayin asak bisapmon amin kindu da nak anpulugan pakbi idapmon abigi dima nepmanjak. Nak pigik do anjapo amin diwari da njwapmanjek pigi pigi an.”

⁸ Yanban Yesu da iyigit, “Gak pidan yalin potgo timigek kosit agip!” ⁹ Gen yan iyanjanwan unudon gin amin unun giptimi kilek tanban yalin potni timigek kosit agipgut.

Yo unun Sabat bisapmon altagit, ¹⁰ do Juda amin da kilek tagit amin yan iyiwit, “Abisok unun Sabat bisap. Gak gen teban yapmanjek yalin potgo timigek agisal.”

¹¹ Yanba yan yoyigit, “Amin unun nak anmilip ak unun da yan nayik, ‘Gak pidan yalin potgo timigek kosit agip!’”

¹² Yanban iyiwit, “‘Gak pidan yalin potgo timigek kosit agip!’ yan unun namin da gayik?”

¹³ Yesu amin morapmi da bikbigon da kili kigit, do kilek tagit amin unun namin da iyigit unun dima nandagit. ¹⁴ Don Yesu da Telagi Yut Madep da nagalon pikek amin unun kanjek yan iyigit, “Nandaki, gak kilek tal. Yo yokwi sanbenek dima aki. Aki kan sot agil unun yapmanjek yo jigisi da altan gamdisak.” ¹⁵ Iyanban amin unun kin Juda amin yan yoyigit, “Yesu da nak anmilip agit.”

¹⁶ Yesu unun Sabat bisapmon yo yan agit, do Juda amin da wasanek yo yokwi animgwit. ¹⁷ Mani Yesu da yan yoyigit, “Datno yik nandari mini pi agit da anjan obisak, ae nakyo kisi yan gin asat.” ¹⁸ Yesu Sabat dakon gen teban yapgut, ae unun gin dima, Pinj^{kop} unun naga dakon Datno yan yanek nak Pinj^{kop} gat arip yan nandagit. Unun yagit do Juda amin da miiltok anjakba kimotjak do nandawit unun si yapmanjek wagilsi anjatno kimotjak yan nandaba teban tagit.

Pinj^{kop} dakon Monji unun yan dagok anjibi

¹⁹ Juda amin da yan nandanakwa Yesu da gen kobogi yan yoyigit, “Nak asisi dayisat, Monji unun iyi da nandak nandagon yo kinda aripmi dima asak. Datni da yo asak unun kanen unun nan gin asak. Dat da pi asak, Monji kisi yan gin asak. ²⁰ Dat da Monji but dani galak tan iminek yo morap asak unun Monji yolisak. Wasok agit unun si yapmanek Dat da wasok masi masimi yolinban ji unun pindagek tamtam yokdan. ²¹ Dat da amin kimakbi paban pidanakwa egip egip yomisak, unuden gin Monji da namin amin do egip egip yom do nandisak unun iyi dakon galaktok yolek yomisak. ²²⁻²³ Dat da amin kinda dakon anpakni dima kokwinidak. Amin da Dat do man madep iman, yan gin Monji do man madep imni do anek amin kokwin agak pi kisi morap unun Monji do imin mudagit. Amin kinda Monji man madep dima imisak kan, Dat Monji yabekban pigit ununyo kisi man madep dima imisak.

²⁴ “Nak asisi dayisat, amin kinda nak dakon gen nandaneke Dat yabekban pigim unun nandan gadan imjak kan, unun amin egip dagok dagogi mini abidosak. Unun amin gen pi tamokon dima atjak. Unun kimot yipmanek egip egip kili abidosok. ²⁵ Nak asisi dayisat, bisap kinda apdisak, ae kili abik, unun bisapmon amin kimakbi Pinkep Monji dakon gen nandaneke egip egip abidokdan. ²⁶ Nido Dat unun iyikon egip egip tosok, do Monji kisi iyikon egip egip tan imjak do yan dagok agit. ²⁷ Monji unun Amin Dakon Monji egisak, do Dat da yan mudan iban gen kokwin asak. ²⁸ Nak da gen yosot unun do but morap dima ani. Bisap kinda apdisak, unun bisapmon amin morap kimakbi kokupmon pokgon unun Monji dakon gen nandaneke ²⁹ wanga kin mudokdan. Anpak kilegi awit amin unun pidaneke kalugi egipdan. Ae anpak yokwi awit amin unun pidaneke gen kokwin tamokon kwa gen kokwin amin da pasilni do yoyikdisak.”

Amin diwari kisi da Yesu dakon mibili yawit

³⁰ Yesu da sanbeke yan yagit, “Nak naga da nandak nandagon yo kinda aripmi dima aben. Datno dakon gen nandaneke gen kokwin asat. Naga dakon galaktok yolek dima asat, Dat nak yabekgit unun dakon galaktok yoldat, do gen kokwin kilegi asat.

³¹ “Pi asat unun jonigek naga do yan tenjenok aben kan, amin da nak dakon gen tagi dima nandan teban toni. ³² Mani amin kinda egisak ununyo kisi nak da pi asat unun jonigek yan tenjenok asak. Nak nandisat, gen yan tenjenok asak unun bamisi yosok.*

³³ “Ji da amin yabekba Jonon kwa Jon da nak do yan kwok bamisi agit.

³⁴ Miktin amin kinda da nak dakon gen anteban asak unun da yo madep dima asak. Mani ji yokwikon ban pulugan kini yan do Jon da yan kwok agit unun do dayisat. ³⁵ Jon unun lam kinda da yan sonke tenjenagit. Ji bisap pisipmisok unun dakon tenjeni do galak tawit.

³⁶ “Mani pi asat unun yo kinda da jonigek nak do yan tenjenok asak unun da Jon da yan kwok agit unun yapmandak. Yo unun pi morap Datno da an mudoken do namgut unun. Unun anapbo asi Dat da nak yabekban pigim unun nandaba bamisi asak. ³⁷ Datno nak yabekban pigim unun da iyi pi asat unun jonigek yan tenjenok asak. Ji tekni bisap kinda dima nandawit, bo tomni bisap kinda dima kawit. ³⁸ Dat dakon geni ji dima abidon, nido amin yabekban pigit unun dima nandan gadan iman. ³⁹ Pinkep da papiakon gen ton unun da egip egip dagok dagogi mini niman ji yan nandan. Yan do, ji

pini tebaisi anek manjinjek nandan kokwinik mudon. Unun papia da nak do yan kwok asak, ⁴⁰ mani ji da egip egip dagok dagogi mini abidok do nagon ap do dimasi galak ton.

⁴¹ “Nak amin da man madep namni do gen unun dima yosot. ⁴² Mani nandan damisat, ji Pin kop do but dasi dima galak tan iman. ⁴³ Nak Datno da manon apbo ji da nak dima abidon. Mani amin kinda da iyi da manon apjak kan, ji tagisi abidoni. ⁴⁴ Ji notji da man madep damni do nandan, mani Pin kop kalonji da man madep damjak do dima nandan. Ji yan anek nianon da nandan gadat ani?”

⁴⁵ “Nak Daron kinjek ji gen pikon depdisat yan dima nandani. Moses da ji pan pulugosak yan nandan teban ton, mani dima. Moses da iyi gen pikon depdisak. ⁴⁶ Moses da nak do gen mandagit. Geni do nandaba bami asak tam, nakyo kisi nandan gadañ nabam. ⁴⁷ Mani unun gen mandagit unun do nandaba bami dima asak, do nikon da nak dakon gen do nandaba bami asak?”

6

Yesu da amin 5 tausen do japyomgut

(Mt 14.13-21 ae Mk 6.30-44 ae Lk 9.10-17)

¹ Don Yesu Galili Pakbi Idap teri kinda do wigigit. (Unun pakbi idap mani kinda Taiberias.) ² Yesu da wasok tapmimi ton anek sot amin pan kilek aban kawit, do amin morapmisi da buñon yolgwit. ³ Yolakwa Yesu ileñon wikwan pan det kabini gat yikgwit. ⁴ Unun bisapmon Juda amin dakon Yapyap Bilak Madep kwan tagit. ⁵ Yesu amin morapmisi apba pindagek Pilip yan iyigit, “On minjat amin kabi do bret dukon ban yuman yomno noni?” ⁶ (Pilip si an kewalek kok do yan iyigit. Yesu unun yan aken yan unun iyi kili nandagit.)

⁷ Yanban Pilip da kobogi yan iyigit, “Nin monen 200 danari ban bret yuman yomno amin kalon kalon da bret jimjimjok kinda aripmi dima timik timik agagi.”

⁸ Yanban pan detni kinda mani Andru, unun Saimon Pita dakon padige, unun da Yesu yan iyigit, ⁹ “Monjisok kinda oni unun dakon bret timi 5 bali ban wasanbi unun gat ae tap kilap bamori gat tan iman. Mani on minjat amin morapyo do yomno aripmi dima asak.”

¹⁰ Yanban Yesu da yagit, “Yoyinba minjat aminyo pabin yitni.” Unun timon jon tim madep tagit. Wili 5 tausen yan da tilak pabin yikgwit. ¹¹ Yik mudanakwa Yesu da bret timigek Pin kop ya yan iyinjek amin yikgwit unun do yoban galaktokni da aripmon nawit. Ae tap kilap timigek yan gin agit. ¹² Jap nanba aripmi anakwa Yesu da pan detni yan yoyigit, “Jap diwat nan diwaran unun kisi timik pan muwutni. Jimjimi kinda dima tan yokwi toni.” ¹³ Yan yoyinban bret timi 5 bali ban wasanbi nan diwarikgwit unun yik madep 12 kabi similba tugawit.

¹⁴ Yesu da unun wasok tapmimi ton aban kanek amin da yan yawit, “Asisi, Pin kop da kombi amin miktimon yabet do yagit oni.” ¹⁵ Amin da Yesu unun kila amin madepnin egi nimjak do anteban anen yan nandanakwa Yesu da butni pindak mudagit, do yopmanek iyi gin tobil ileñon wigigit.

Yesu pakbi idap kwenon baman baman kigit

(Mt 14.22-33 ae Mk 6.45-52)

¹⁶ Pilin pilindo pan detni pakbi idapmon pigiwit. ¹⁷ Anakwa pilin tanakwan Yesu dima opban kan iyi gin bot kindakon wigeK Kapaneam kokupmon kik

do pakbi idap binap nan kiwit. ¹⁸ Kijakwa mirim madepsi anjakwan pakbi madepsi tamalikit. ¹⁹ Anjakwan panjetni pakbi wayigek 5 bo 6 kilomita da tilak kijek kanjakwa Yesu pakbi idap kwenon baman baman bot da kapmatjok oppan kanjek pasalgwit. ²⁰ Pasalba Yesu da yan yoyigit, “Nak da naga obisat. Ji dima pasolni.” ²¹ Yan yanban Yesu boron wisak do but galaksi nandawit. Boron wikwan unun bisapmon gin kokup kik do nandawit bot unudon akgit.

Amin da Yesu wisiwit

²² Gildat kinda do minat amin kabi madep pakbi idap teri kinda do egipgwit unun sigin egipgwit. Egek yan nandawit, apma bot kaloji kinda gin tagit, mani Yesu unun boron panjetni gat dima wigiwit. Panjetni dagin wigek kiwit. ²³ Yan nandanek egakwa bot diwari Taiberias kokup da apgwit. Abin Amin Tagi da bret gisamigek yoban nawit, unun kokup da kapmatjok panabin akgit. ²⁴ Anjakwa amin da Yesu gat panjetni gat dima ekwan yan pindakgwit, do bot timigek Kapaneam kokupmon Yesu wisin kok do kiwit.

Yesu unun Kwen Kokup dakon bret

²⁵ Kij pakbi idap teri kinda Yesu kanjwan yan iyiwit, “Yoyijdet, gak ni bisapmon idon abil?”

²⁶ Yanba Yesu da yan yoyigit, “Asisi dayisat, ji bret dabo nanek butji tugawit unun do anek nak wisin anan ober. Wasok tapmimi ton doliko pindagek unun tilak dakon mibili nandawit, unun do anek dima ober. ²⁷ Ji jap tan yokwi tog pak do pi dima ani, egip egip dagok dagogi mini dakon jap unun pak do pi ani. Jap unun Amin Dakon Monji da damdisak. Yan asak do Pinjok Dat da tilak agit.”

²⁸ Yanban iyiwit, “Nin niansi anek Pinjok dakon pi anej?”

²⁹ Yanba Yesu da yan yoyigit, “Pinjok dakon pi unun yan: Ji Pinjok da amin yabekban apgut unun nandan gadan imni.”

³⁰⁻³¹ Gen unun yanban yan iyiwit, “Babiknin da miktim kibiri timon mana nawit. Unun dakon gen Pinjok da papiakon yan mandabi da toсок: ‘Kwen Kokup dakon bret amin do yoban nawit.’ Do gak nian abi? Tilak tapmimi ton nianjensi kinda nan abi kanek nandan gadan gamnej?”

³² Yanba Yesu da yan yoyigit, “Asisi dayisat, Kwen Kokup dakon bret Moses da dima damgut. Datno da Kwen Kokup dakon bret bamisi ji do damisak.

³³ Amin Kwen Kokup da pin miktimon minat amin morapyo do egip egip yomisak unun Pinjok dakon bretni.”

³⁴ Yanban iyiwit, “Amin tagi, unun bret bisapmi bisapmi nin do nibi.”

³⁵ Yanba Yesu da yoyigit, “Nak naga egip egip dakon bret. Amin kinda nagon apjak kan, jap do ae sanjenek dima akdisak, ae amin kinda nak nandan gadan namjak kan, pakbi do ae sanjenek dimasi akdisak.

³⁶ “Nak yan dayit, ji nak kili nandawit mani sigin dima nandan gadan nama. ³⁷ Dat da minat amin morapyo namisak unun da nagon apdan. Amin morap nagon aban aripmi dima yolbo kini. ³⁸ Nido nak naga dakon galaktok yolek Kwen Kokup da dima pigim. Namin da nak yabekgit nak unun dakon galaktok yol do pigim. ³⁹ Datno nak yabekban pigim unun dakon galaktok unun yan: Nak Datno da amin kili namgut unun kinda dima yipbo pasiljak. Mibi gildaron kisisi pabo pidoni. ⁴⁰ Datno dakon galaktok unun yan: amin morap Monji kanek nandan gadan imni, unun kisisi egip egip dagok

dagogi mini do amin ani do nandisak. Ae mibi gildaron kisisi pabo pidoni do nandisak.”

⁴¹ Yesu da nak naga bret Kwen Kokup da pigim yan yagit do Juda amin da nandaba yokwi tok an iminex gen morapmi yawit. ⁴² Yan yawit, “On Yesu, Josep dakon monji gin, ma? Meni ae datni unun nandan yomaman. ‘Nak Kwen Kokup da pigim’ yan nianon da yosok?”

⁴³ Yanba Yesu da yoyigit, “Ji nandaba yokwi tok anek disi gen gen dima abit.

⁴⁴ Dat da nak yabekban pigim. Amin kinda iyi da galak togon nagon aripmi dima apjak. Dat da nandak nandakni antagap aban nagon tagi opjak. Ae mibi gildaron nak da kimoron nan abo pidokdisak. ⁴⁵ Kombi amin da papiakon gen yan ton:

‘Pin kop da minat amin morapyo yoyidetdisak.’

Amin morap Dat dakon gen do mirak panek nandak nandak pan unun nagon oban. ⁴⁶ Miktim amin kinda da Dat dimasi kagit. Amin unun Pin kop gat egipgumal da apgut unun dagin Dat kagit. ⁴⁷ Nak asisi dayisat, nandan gadat asak amin unun egip egip dagok dagogi mini do amin asak. ⁴⁸ Nak naga egip egip dakon bret. ⁴⁹ Babikji miktim kibiri timon mana nawit unun kimak mudawit. ⁵⁰ Mani bret Kwen Kokup da pigit, amin da unun nanek aripmi dima kimotni. ⁵¹ Nak egip egip dakon bret Kwen Kokup da pigim. Amin kinda unun bret nosak kan, egip egip dagok dagogi mini egipjak. Bret unun yomdisat unun naga dakon sabamno, miktim amin da egip egip abidoni do yomdisat.”

⁵² Yan yanban Juda amin da iyi gin gen emat mapepsi anek yawit, “Unun amin nianon da sabamni niban nonen do yosok?”

⁵³ Yanba Yesu da yan yoyigit, “Asisi dayisat, ji Amin Dakon Monji dakon sabam ae yawiyo dima noni kan, jikon egip egip dima tan damjak.

⁵⁴⁻⁵⁵ Sabamno unun jap bamisi ae yawino unun pakbi bamisi, do amin kinda nak dakon sabamno ae yawino nosak kan, egip egip dagok dagogi mini egipjak. Anakwan mibi gildaron kimoron nan abo pidosak. ⁵⁶ Nak dakon sabamno ae yawino nosak amin unun nagon egakwan nak unun aminon egipben. ⁵⁷ Dat egip egipmi ton da nak yabekban pigim. Unun egisak do anek nak egisat. Unun da tilak nak egisat do anek nak nosak amin unun kisi egipjak. ⁵⁸ Bret on dasi Kwen Kokup da pigit. Kalip babikji bret unun nan egek don kimakgwit. On bret unuden dima. Amin kinda bret on nosak kan, unun amin egip egip dagok dagogi mini egipjak.”

⁵⁹ Yesu gen on Kapaneam kokupmon Juda amin da muwut muwut yutnon egek amin yoyin degek yagit.

Egip egip dagok dagogi mini dakon gen

⁶⁰ Yesu da gen unun yanban nandanek pan detni morapmi da yan yawit, “Gen on yosok unun jigisi. Namin da aripmi abidosak?”

⁶¹ Pan detni da gen unun do yanba yokwi tok aba buri pindagek yan yoyigit, “Gen unun do nandan gadatji wital kisak, ma? ⁶² Ji kanakwa Amin Dakon Monji kalip egipgut kokupmon aeni tobi wigisak kan, ji nian nandan?”

⁶³ Telagi Wup da iyi amin egip egip dagok dagogi mini yomisak. Amin da iyi egip egip dagok dagogi mini aripmi dima timitni. Gen dayisat unun da Wup egip egip damisak unun jikon anabisak. ⁶⁴ Mani jikon da amin diwari nandan gadat dima an.” (Nandan gadat dima awit amin unun Yesu da pini wasanek agiron da kili nandan yomij mudagit. Ae namin da uwal da kisiron yipjak unun kili nandan imgut.) ⁶⁵ Yesu da sanbenek yan yagit, “Mibili yan do nak

yanj kili dayigim, 'Amin kinda Dat da dima antagap asak kan, nagon aripmi dima opjak.'

⁶⁶ Yesu da gen unun yoyinban panjetni diwari tobil kinjek Yesu sanbenek dima yolgwit. ⁶⁷ Yanj anjakwa Yesu panjetni 12 kabi yanj yoyigit, "Ae jiyo kisi nepman dek kikdan?"

⁶⁸ Yoyinban Saimon Pita da kobogi yanj iyigit, "Amin Tagi, nin naminon kiner? Gak dakon gen da egip egip dagok dagogi mini nimisak. ⁶⁹ Nin nandan gadat anek yanjsi nandaman, gak Pinjop dakon Telagi Amini."

⁷⁰ Yanban Yesu da yoyigit, "Nak ji 12 kabi manjigim, mani ji kabikon da kinda unun Sunduk yombem." ⁷¹ (Unun Judas, Saimon Iskariot dakon monji do yagit. Unun panjetni 12 kabikon nani kinda, mani unun bin amin do Yesu uwal da kisiron yipgut.)

7

Imal Yut Kabej Bilagon Yesu Jerusalem kigit

¹ Unun da kwenon Yesu Galili Provinskon gin agipgut. Juda amin da Yesu si anjato kimotjak yanj nandawit, do Judia Provinskon agip do dima nandagit.

² Juda amin dakon Imal Yut Kabej Bilak unun dakon bisap kwanj tanjakwan

³ Yesu dakon padik padikni da yanj iyiwit, "Gak on kokup yipmanjek Judia Provinskon kinjek wasok tapmimi ton anjaki panjetgoni da koni. ⁴ Amin kinda amin morapmi da nandan imni do nandisak kan, yo pasili dima asak. Gak yanj asal do amin morapmi da dabilon abi koni." ⁵ (Padik padikniyo kisi dima nandan gadan ingwit do gen unun yawit.)

⁶ Yanba Yesu da yoyigit, "Ji galak tokjikon tagi agipni, mani nak dakon bisap unun dima kwanjak. ⁷ Miktim amin morap da ji nandaba yokwi tok aripmi dima anj damni, mani nak anjak yokwi anj unun do yanj kwok asat, do unun do nandaba yokwi tok anj nama. ⁸ Ji jap noknok bisap madep do Jerusalem kini. Nak dakon bisap dima ak, do naga dima kiker." ⁹ Gen unun yanj yanjek Galili Provinskon sigin egipgut.

¹⁰ Mani padik padikni jap noknok bisap madepmon kinj mudanjakwa noman da dima, pasilikon da bujon don kigit. ¹¹ Unun bilak bisap madepmon Juda amin dakon kila amin da Yesu wisinjek yanj yawit, "Unun amin dukwan egisak?"

¹² Yanj yanjakwa amin kabi madep Jerusalem egipgwit da gen pisigon da gen yawit. Diwari da "Unun amin tagisi" yanj yawit. Ae diwari da "Dima, unun amin top panjewaldak" yanj yawit. ¹³ Mani Juda amin dakon kila amin do pasalek mibilni noman dima yawit.

¹⁴ Jap noknok bisap madep binapgan Yesu unun Telagi Yut Madep unun da nagalon pikek amin yoyin dekgit. ¹⁵ Anjakwan Juda amin dakon kila amin da geni unun nandan wuripdagek yanj yawit, "On amin papia yut dima wigek nandak nandak madep dukon pagit?"

¹⁶ Yanj yanba yoyigit, "Gen unun dayin dekdan unun naga dakon gen dima. Pinjop yabekban pigim unun dakon gen nanj dayisat. ¹⁷ Amin kinda Pinjop dakon gen guramitjak kan, unun da geno dakon mibili tagi nandisak. Pinjop dakon gen nanj yosot, bo naga da nandak nandagon da yosot unun tagi kokwinitjak. ¹⁸ Amin kinda iyi dakon gen yosok, unun amin iyi man madep pak do yosok. Mani amin kinda yabet amini man madep pasak do nandisak unun amin topni mini, amin kilegisi. ¹⁹ Kalip Moses da gen teban damgut,

mani jikon da amin kinda da unun gen teban dima guramikdak. Ji nak nido nikba kimokgen do nandan?”

²⁰ Yanban kobogi yan iyiwit, “Kon kinda gagon egisak. Namin da gikban kimokgi do nandisak?”

²¹ Yanba Yesu da yan yoyigit, “Nak wasok tapmimi ton kalonji kinda agim unun do wiripdagwit. ²² Kalip Moses da monjisi dakon giptim mandak dakon anpak ani do dayigit. (Asi, Moses iyi dima wasanek agit, babikji Abraham da wasanek agit.) Ji Moses dakon gen teban yolek monjisi dakon giptim Sabat bisapmon kisi mandan. ²³ Ji Moses dakon gen teban dima yapni do anek monjisi dakon giptimni Sabat bisapmon kisi mandan gin. Ji yan an, do nak da Sabat bisapmon amin kinda anmilip agim unun do butjap nido nandan naman? ²⁴ Ji dabil dagin pindagek nandan kokwin an. Yo morap kokwin agak bamisi ani kan unun tagisi.”

Yesu unun nianjen amin kinda?

²⁵ Jerusalem kokup papmon amin diwari da yawit, “On amin nan kila amin da anakba kimotjak do nandan, ma? ²⁶ Kabit, nomansi agek gen yanakwan gen kinda dima iyan. Kila amin da asi unun Kristo yan nandan iman? ²⁷ Unun amin kokupni unudon yan nandan imaman. Kristo apjak bisapmon amin da dukon amin kinda yan dima nandan imdan.”

²⁸ Yan yanakwa Yesu unun Telagi Yut Madep da nagalon amin yoyin degek gen papmon da yan yagit, “Ji nak dakon mibilno ae kokupno dukwan tosok unun nandan. Mani nak naga da galak togon dima pigim. Datno nak yabekban pigim unun topni minisi. Ji unun dima nandan iman, ²⁹ mani nak unun gat egipgumak, ae unun da nak yabekban pigim, do unun nandan imisat.”

³⁰ Gen unun yanban nandanek dam tebanon yip do awit, mani bisapni dima agit do amin kinda da dima abidagit. ³¹ Amin morapmi da nandan gadan iminjek yan yawit, “Amin kinda da don abinjek on amin da wasok tapmimi ton asak unun yapmanek morapmisi asak? Aripmi dima, do on Kristo bo?”

Yesu abidok do obip amin yabekgwit

³² Amin da Yesu do gen pisigon da yan nandat an iminakwa Parisi amin da nandawit. Nandanek mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat Parisi amin gat da Yesu abidok do obip amin yabekgwit. ³³ Anakwa Yesu da gen yan yagit, “Nak bisap pisipmisok ji gat egek yabekban pigim aminon tobil wigiken. ³⁴ Wigapbo ji nak wisikdan, mani dima nandakdan. Ae nak da kokup egipben unudon ji aripmi dima wigikdan.”

³⁵ Yanban Juda amin dakon kila amin da notni yoyin yoyin anek yan yawit, “Unun dukwan kinakwan dima konen do yosok? Juda amin notnin Grik amin kabikon ekwan unudon kinjek Grik amin yoyin detjak do yosok? ³⁶ Unun da yan yak, ‘Wigapbo ji nak wisikdan, mani dima nandakdan.’ Ae ‘Ji nak da kokup egipben unudon aripmi dima wigikdan’ yan yak. Gen unun nianjon da yak?”

Yesu da pakbi egip egipmi ton do yagit

³⁷ Jap noknok bisap madep egipgwit unun dakon mibi gildat unun bisap madepsi. Unun bisapmon Yesu da pidan agek gen papmon da yan yagit, “Amin kinda pakbi do asak kan, nagon abinjek nosak. ³⁸ Amin kinda nak nandan gadan namjak kan, Pinkop gen da yosok unun da aripmon burikon

da pakbi morapmi egip egipmi toj dasi pak anaj kirkdisak.”³⁹ (Yesu nandan gadaj imni amin da don Telagi Wup abidoni do gen unun yagit. Unun bisapmon Yesu man madep dima pagit, do Telagi Wup dima yobi.)

Amin da wasen ki kabi bamot awit

⁴⁰ Amin diwari da Yesu da gen yagit unun nandanek yan yawit, “Asisi, on Kombi Amin Pinjop da yabekban miktimon pisak do yagit oni.”

⁴¹ Yanjakwa diwari da yawit, “On amin unun Kristo.”

Ae diwari da yawit, “Dima. Kristo unun Galili Provinskon da dima altosak.

⁴² Pinjop da papiakon gen yan tosok: Kristo unun kila amin madep Dewit dakon yawi diwat kabikon da altosak. Unun kalip Dewit da egipgut kokup Betlehem unudon altokdisak.”⁴³ Amin da Yesu do nandak nandak yan panjek wasen ki kabi bamori awit.⁴⁴ Diwari da dam tebanon yip do nandawit, mani amin kinda da dima abidagit.

Kila amin da Yesu dima nandan gadaj imgwit

⁴⁵ Obip amin unun tobil mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat Parisi amin garon kwa yan yoyiwit, “Ji nido unun amin dima abidan awen?”

⁴⁶ Yanba obip amin da yoyiwit, “Amin kinda da unun amin da gen yosok unuden kinda dima yagit.”

⁴⁷ Yanba Parisi amin da yoyiwit, “Ji kisi bo panjekwalak?⁴⁸ Kila amin kinda bo Parisi amin kinda da unun amin dimasi nandan gadaj imgut.”⁴⁹ Unun amin kabi madep gen teban dima nandaba pisosok, do Pinjop da unun amin kabi jobit timitni do yagit.”

⁵⁰ Nikodemus, unun kalip Yesukon kigit, unun kila amin gat Parisi gat da kabikon nani kinda. Unun da yan yoyigit,⁵¹ “Gen tebanin da yan yosok, Amin kinda iyi dakon mibilni dima yanban nandanek isal dogin yokwi al yan aripmi dima iyigi.”

⁵² Yan yanban iyiwit, “Gak kisi Galili amin, ma? Gak Pinjop da papiakon gen toj unun pakyan si manjinek nandaki kan, kombi amin kinda Galili Provinskon da aripmi dima altokdisak yan nandakdisal.”

Minat kinda yokwi agit unun Yesukon anaj apgwit

⁵³ Yan iyinjakwa amin kisi yutnikon kin kin awit.

8

¹ Mani Yesu Henj Olipmon wigigit.² Wisa dagokdosi aeni Telagi Yut Madep da nagalgwan pigakwan amin morapmi iyikon apgwit. Abinjakwa Yesu pabin yigek amin yoyin dekgit.³ Anjakwan gen teban yoyindet gat Parisi amin gat da minat kinda abidan anapgwit. Amin da kanjakwa unun minat da yumabi agit. Anabin amin da dabilon yipba⁴ agakwan Yesu yan iyiwit, “Yoyindet, on minat da yumabi si anakwan amin da kan.⁵ Gen tebanon Moses da gen kinda yagit unun yan: minat unuden tipban anakba kimotjak. Gak da unun do nian nandisal?”⁶ Yesu da gen yokwi kinda yanban gen pikon yipnen yan nandanek anjekalgwit. Mani Yesu gawak pikeg kisiri da miktimon kilda mandagit.

⁷ Anakwan gen sigin iyinjakwa pidanek yan yoyigit, “Jikon da amin kinda yokwi kinda dima agit kan, unun amin da mibiltok minat da kwenon tip anjatjak.”⁸ Yan yanek aeni gawagek miktimon kilda mandagit.⁹ Gen unun yanban nandanek amin iyi kalon kalon kin kin awit. Bilakni morapmi amin da mibil tanek kinjakwa bilakni kalonjisosok amin da bujon kiwit. Kin mudanjakwa

Yesu iyi gin egakwan miñat unun injamnikon akgit. ¹⁰ Agakwan Yesu pidan agek yan iyigit, “Miñat, amin morap unun dukwan ken? Amin kinda gen pikon gep do dima akdak on?”

¹¹ Yanban miñat da yagit, “Amin tagi, amin kinda dima akdak.”

Yanban Yesu da iyigit, “Nakyo kisi gen pikon dima gepben. Gak kin aego yo yokwi dima aki.”

Yesu unun miktım dakon tenjenı

¹² Yesu da miñat aminyo yan yoyigit, “Nak naga miktım dakon tenjenı. Amin kinda nak noljak kan, unun amin pilin tıkgwan dima agıpjak. Egıp egıp dakon tenjenı da unun aminon tosak.”

¹³ Yan yanban nandanek Parisi amin da Yesu yan iyiwit, “Gak gaga nan jonıgek gaga do yanıkwok asal, do nandano bami dima asak.”

¹⁴ Yanba Yesu da gen kobogi yan yoyigit, “Unun asi, nak naga jonıgek yanıkwok asat. Nak dukwan da apgum ae dukwan kiken unun nandısat, do yanıkwok asat unun bamisi yosot. Mani nak dukwan da apgum ae dukwan kiken unun ji dima nandan. ¹⁵ Ji amin kokwin an unun miktım da anpagon kokwin an. Nak amin kinda dima kokwinıkdak. ¹⁶ Mani nak amin kokwin abom tam bamisi kokwinıkgom. Nido nak naga gin amin kokwin dima asat, Datno nak yabekban pigim unun da nak anpuluganban kokwin amak. ¹⁷ Ji da gen tebanon gen yan tosoak, Amin bamori da gen kalonı nanın yanıkwok amal kan, unun da gen bami asak. ¹⁸ Nak naga nan jonıgek naga do yanıkwok asat, ae Dat nak yabekban pigim ununyo kisi nak nan jonıgek yanıkwok asak.”

¹⁹ Yanban Parisi amin da yan iyiwit, “Datgo dukwan egısak?”

Yanba yoyigit, “Ji nak dima nandan naman, ae Datno kisi dima nandan iman. Nandan naman tam, Datnoyo kisi tagi nandan ibam.”

²⁰ Yesu unun Telagi Yut Madep dakon buri kinda paret yopgwit unudon egek amin yoyın degek gen unun yagit. Mani bisapni dima agit, do amin kinda da dima abıdagıt.

Yesu da iyi kisak kokupmon arıpmı dima kini do yagit

²¹ Yesu da sanbenek amin yan yoyigit, “Nak depman kiko ji nak wisıkdan, mani yokwisi tan damınakwa kimotdan. Nak da kikenon arıpmı dima apni.”

²² Gen yan yanban nandanek Juda amin da iyi gin yan yawıt, “Nak kikenon arıpmı dima apni yan unun nido yosok? Iyi nan anagek kimot do yosok?”

²³ Yanba Yesu da yan yoyigit, “Ji migon amin. Nak kwen amin. Ji miktım amin, mani nak miktım amin dima. ²⁴ Yanđo, kili dayıt, ji yokwisi tan damınakwa kimotdan. Ji nak Unun Amin yan dima nandan gadan namni kan, yokwisi tan damınakwa kimotdan.”

²⁵ Yanban iyiwit, “Gak namın?”

Yanba Yesu da yoyigit, “Nak kili dayıgım da dayın anan obısat. ²⁶ Ji dakon anpak kokwinıgek gen morapmısi tagi yoken. Mani Amin nak yabekban pigim unun top dima yosok. Gen morap unun yanban nandagım unun ban miktım aminon yan tenjenıosot.”

²⁷ Gen unun yoyınakwan Datni do yosok yan dima nandawıt, ²⁸ do Yesu da yan yoyigit, “Ji Amin Dakon Monji anenagek nak Unun Amin yan nandan namdan. Unun bisapmon nak naga da nandak nandagon yo dima asat yan nandakdan. Dat da nayın dekgıt unun banın yosot yan nandakdan. ²⁹ Nak yabekban pigim amin unun nak gat ekwamak. Bisapmi bisapmi nak Dat

dakon galaktok yoldat, do dima nepman dekdak.”³⁰ Gen unun yanakwan gin amin morapmi da nandanek nandan gadan imgwit.

Gen bami da amin pulugan yopdisak

³¹ Yesu da Juda amin nandan gadan imgwit yan yoyigit, “Nak dakon gen guramitni kan, nak dakon pandetnoni bamisi egipdan.”³² Yan egek gen bami nandan pisanba unun da pulugan depdisak.”

³³ Yanban yan iyiwit, “Nin Abraham dakon babikni kabi ekwaman. Nin bisap kindakon amin kinda dakon oman monjini dima egipguman. Do nianjon da amin taginin da kisiron da pulugan kinej do yosol?”

³⁴ Yanba Yesu da gen kobogi yan yoyigit, “Nak asisi dayisat, amin morap yokwi an unun yokwi dakon oman monjini ekwan.”³⁵ Oman monji amin yuri kinda gat toktogisi dima ekwan. Monji dagin toktogi ekwan.³⁶ Yan do, Monji da pulugan dejak kan, ji wagils pulugan depbi.

³⁷ “Ji Abraham dakon amin kabi yan nandan damisat. Mani nak dakon gen abidok do dima nandan, do nikba kimokgen do nandan.”³⁸ Datno da yo morap noligit unun do dayisat. Ae datji da anpak ani do dayigit, ji unun ban an.”

³⁹ Yanban nandanek Juda amin da yan iyiwit, “Datnin unun Abraham.”

Yan yanba Yesu da yoyigit, “Ji asi Abraham dakon monjini tam, Abraham da iyi anpak agit unun ban abam.”⁴⁰ Pin kop da gen bami morap yanban nandagin unun ban dayisat. Anapbo ji nak nikba kimokgen do nandan. Abraham yan dima agit.⁴¹ Ji datji dakon anpak unun banjin an.”

Yanban iyiwit, “Nin gwamda dima. Datnin unun Pin kop kalon gin.”

⁴² Yanba Yesu da yan yoyigit, “Nak Pin kop gat egipgumak da pigim. Nak naga da galak togon dima pigim. Pin kop da yabekban pigim, do Pin kop unun asi Datji tam, ji da nak do but dasi galak tar nabam.”⁴³ Gen yosot unun ji da dima nandaba pisosok. Nido geno abidok do dima nandan.”⁴⁴ Ji datji Sunduk unun dakon monjini egek galaktokni yol do tagisi nandan. Kalipsi wasok wasogikon amin dardap kinda egipgut. Gen bami unun iyikon dima toso, do gen bami unun dima yoldak. Unun top gen dakon datni egisak, do iyi dakon gen yanek top yosok.”⁴⁵ Mani nak gen bami yosot, ae ji geno do nandaba bami dima asak.”⁴⁶ Nak yokwi asat yan nandan, ma? Yan nandan kan yokwi asat unun ji da tagi antenjen ani. Mani gen bami yosot kan, nido geno do nandaba bami dima asak?”⁴⁷ Pin kop dakon amin ekwan unun da gen morap yosok unun nandan. Mani ji Pin kop dakon amin dima ekwan, do geni dima nandan.”

Yesu gat Abraham gat dakon gen

⁴⁸ Yesu da gen yan yanban Juda amin da yan iyiwit, “Gak Samaria amin kinda, kon kinda da gak da buron egisak. Unun gen bami yoman?”

⁴⁹ Yanba Yesu da yoyigit, “Nak da buron kon kinda dima egisak. Nak da Datno nandabo wukwan iminapbo, ji da nak do nandaba pisak.”⁵⁰ Amin da nandaba wukwan namni do pi dima asat. Amin kinda gen kokwin amin egisak, unun da mano wukwisi toso do pini asak.”⁵¹ Nak asisi dayisat, amin kinda da nak dakon gen guramitjak kan, unun amin dimasi kimotjak.”

⁵² Yanban nandanek Juda amin da Yesu yan iyiwit, “Yan yanaki gak da buron kon kinda asisi egisak yansi nandan. Abraham gat kombi amin gat unun kisi kili kimakgwit, mani gak da yosol ‘Amin kinda da nak dakon gen guramitjak kan, unun amin dimasi kimotjak.’”⁵³ Gak datnin Abraham unun

yapmandat yan nandisal, ma? Abraham gat kombi amin gat kili kimakgwit. Gak nianjen amin kinda yan nandisal?"

⁵⁴ Yanba Yesu da yan yoyigit, "Nak amin da nandaba wukwan namni do pi aben kan, mano pinbisi asak. Mani Datno da mano madepsi tosak do pini asak. Ji da Datno do unun nin dakon Pinjkop yan yon. ⁵⁵ Ji unun dima nandan iman, mani nak nandan imisat. Nak naga dima nandan imisat yan yoken kan, ji yombem gin top amin aken. Mani nak nandan iminek geni guramikdat.

⁵⁶ Babikji Abraham unun nak dakon bisap kok do tagisi nandagit. Unun kanek but kwaktok nandagit."

⁵⁷ Juda amin da gen unun yanban nandane yan iyiwit, "Gak dakon bilakgo 50 dima anakwan gak da nak Abraham kagim yan yosol, ma?"

⁵⁸ Yanba Yesu da yan yoyigit, "Nak asisi dayisat, Abraham dima altanakwan nak kili egipgum da egisat."

⁵⁹ Yan yanakwan tip timigek anakba kimotjak do nandawit. Mani Yesu unun pasilek Telagi Yut Madep dakon nagal yipmanek wanga kigit.

9

Amin dabili mini kinda dakon gen

¹ Yesu kosit agek amin dabili mini kinda meni da yan anjalagit kagit. ² Kanakwan pandetni da yan iyiwit, "Yoyindet, namin da yokwi aban on amin dabili mini da altagit. Iyi agit bo meni datniyo da agimal?"

³ Yanba Yesu da yoyigit, "On amin iyi yokwi agit bo ae menj datniyo da yokwi agimal unun do dima. Pinjkop da wasok kinda on aminon noman aban amin da koni do dabili mini altagit. ⁴ Pinjkop da nak yabekban apgum unun dakon pini gildat kalba anenji. Pilin tokdisak. Amin kinda da kalbi pi aripmi dima asak. ⁵ Nak miktimon egisaron nak naga on miktim dakon tenjeni."

⁶ Yesu gen unun yanek miktimon ilip sulek miktim gat dagapmikban nenak aban dabili mini amin da dabilon wiririkgit. ⁷ Yan anek iyigit, "Gak kin Silom Pakbi Idapmon pakbi soki." (Silom dakon mibili unun "Yabekbi.") Dabili mini amin unun kin pakbi son dabili sijtanakwan yomanikon apgut.

⁸ Apban kokup isalni gat ae yo do bisit yanakwan kawit amin gat da yan yawit, "On amin unun kalip yigek amin da monej imni do bisit yoyigit unun amin bo?"

⁹ Diwari da yawit, "Asi, on unun amin." Anakwa diwari da yawit, "Kagiman amin unun yombem, mani on unun amin dima."

Yan yanakwa amin unun iyi yan yoyigit, "Nak unun mani."

¹⁰ Yanban iyiwit, "Niansi anek dabilgo kilek tak?"

¹¹ Yanba gen kobogi yan yoyigit, "Amin kinda mani Yesu yan iyan unun da miktim ban nenak wasanek dabilnokon wiririkgit yan nayik, 'Gak kin Silom Pakbi Idapmon pakbi soki.' Yan nayanban kin pakbi sonjek dabilno kilek tanban yo pindat."

¹² Yanban iyiwit, "Unun amin dukwan egisak?"

Yanba yoyigit, "Nak dima nandisat."

Parisi amin da dabili sijtagit amin unun dakon geni yawit

¹³ Amin dabili mini egipgut da sijtagit unun iyan anan Parisi aminon kiwit.

¹⁴ Yesu da miktim ban nenak wasanek dabilnikon wiririkban sijtagit unun Sabat bisapmon agit. ¹⁵ Unun do anek Parisi amin da aeni iyiwit, "Dabilgo niansi anek kilek tanban sijtagit?"

Yanba yagit, “Ujun da nerjak dabilnokon wiririkban pakbikon suganjek sintat da yo pindakdat.”

¹⁶ Yanban Parisi amin diwari da yan yawit, “Ujun amin Sabat dakon gen teban yapmandak, do Pinjok da dima yabekban apgut, yan nandaman.”

Mani diwari da yawit, “Ujun yokwi pakpak amin tam wasok tapmimi ton yan dima aban.” Parisi amin gen bamori yan yanek wasen ki kabi bamori awit.

¹⁷ Aeni dabili sintagit amin yan iyiwit, “Ujun amin wasok aban dabilgo sintak amin do nianjen amin kinda yan nandisal?”

Yanba yagit, “Ujun kombi amin kinda.”

¹⁸ Juda amin da unjun amin dabili mini egipgut da sintagit unjun do nandaba bami dima agit. Yan nandawit do unjun amin dakon menji datniyo apjil do gen yipgwit. ¹⁹ Gen yipba kwan apbal yan yoyiwit, “Asi on monji jil dakon? Dabili mini altagit yan yomal amin on unjun? Yan kan nian anek dabili kilektak?”

²⁰ Yoyinba menji datniyo da yan yoyigimal, “Asi, on monji nit dakon, dabili mini nan menji da yan anjalagit. ²¹ Mani nianjon da dabili sintak unjun nit dima nandamak. Ae namin da dabili aban pisak, unjunyo kisi nit dima nandamak. Ujun amin madep kili agit, do iyanan iyinba kobogi tagi dayisak.” ²² Juda amin dakon kila amin da gen teban kinda yan yipgwit, Amin kinda da Yesu unjun Kristo yan yosak kan, unjun amin Juda amin da muwut muwut yutnon dimasi wigisak. Gen teban yan yipgwit, do menji datni da Juda amin do pasalek yan yagimal, ²³ “Ujun amin madep kili agit, do iyi nan iyinba kobogi dayisak.”

²⁴ Kalip dabili mini egipgut amin unjun ae kosiri kinda gat iyinba opban yan iyiwit, “Pinjok man madep iminek yan teban tok tebaisi kinda anek gen bami gin yoki. Ujun amin unjun yokwi pakpak amin kinda yan nandaman.”

²⁵ Yanba amin unjun da gen kobogi yan yoyigit, “Ujun amin unjun yokwi pakpak amin kinda bo dima unjun dima nandisat. Mani yo kalonji nandisat, unjun nak dabilno mini egipgum da abisok sintosot.”

²⁶ Yanban iyiwit, “Ujun da nianji angamik? Nianjon da dabilgo sintak?”

²⁷ Yanba yoyigit, “Nak kili dayiko dima nandayin. Ae nido sigin nandak do yon? Ji kisi pandetni egip do anek yon, ma?”

²⁸ Yanba yokwi tok an iminek gen yan iyiwit, “Gak unjun amin dakon pandetni, mani nin Moses dakon pandetni ekwaman. ²⁹ Pinjok da Moses gen iyigit yan nandaman, mani unjun amin dukwan da apgut unjun nin dima nandaman.”

³⁰ Yan yanba yoyigit, “Ji da gen njaknjaris kinda yon. Ujun amin da dabilno anmilip ak, mani ji da unjun amin dukwan da apgut unjun nin dima nandaman yan yon. ³¹ Pinjok da yokwi pakpak dakon geni dima nandan yomisak yan nandaman. Mani amin galaktokni yolek gawak iman amin unjun geni nandan yomisak. ³² Amin kinda dabili mini menji da yan anjalagit nan amin kinda da wasok aban dabili pisagit yan kinda dima nandagiman. Mikim wasok wasogikon da egi anaj obinek abisok ekwamanon gen bin kinda yan dima nandaman. ³³ Ujun amin Pinjok da dima yabekban apgut tam, yo kinda aripmi dima aban.”

³⁴ Yanban Parisi amin da unjun gen nandanjek yan iyiwit, “Menjo da gak anjalagiron da abisok ekwamanon yokwigo madepsi tan gamgwit da tan gaman, do gak nido nin niyinj dekdal?” Yan yanek yolba wanja abigigit.

Nandan gadatni mini amin unjun dabili mini yombem

³⁵ Yesu da yolba abigigit dakon gen unun nandanek wisin kan yan iyigit, “Gak Amin Dakon Monji nandan gadan imisal bo dima?”

³⁶ Yanban yan iyigit, “Amin tagi, Amin Dakon Monji unun namin? Nayinbi unun amin nandan gadan iben.”

³⁷ Yan yanban Yesu da yan iyigit, “Gak unun amin kili kal. Gen gayisak amin unun mani.”

³⁸ Yanban amin unun da yan iyigit, “Amin Tagi, nak nandan gadan gamisat.” Yan yanek gawak imgut.

³⁹ Anakwan Yesu da yan yagit, “Nak miktimon gen kokwin ak do pigim. Yando, dabili mini amin unun sinjtoni, ae dabili sinjton amin unun dabili mini ani.”

⁴⁰ Parisi amin diwari kapmatjok akgwit unun da gen unun nandanek yan iyiwit, “Nin kisi dabilnin mini ekwaman yan yosol, ma?”

⁴¹ Yanba Yesu da yan yoyigit, “Ji dabilji mini ekwan tam, yokwisi mini. Mani ‘dabilnin ton’ yan yon, do yokwisi dakon gen unun sigin tan damin anan kisak.”

10

Yesu unun sipsip kila amin tagisi

¹ Yesu da sanbenek yan yagit, “Nak asisi dayisat, amin kinda sipsip dam dakon wigat nan dima pigek kosit njaknjariwon da dam irak pigisak kan, unuden amin unun kabo noknok ae amin dapmanek yoni gwayan amin.

² Mani wigat nan pigisak amin unun sipsip dakon kila amin. ³ Wigat kila amin da unun amin do yoma witald iban pigisak. Pigi sipsipni kalon kalon dakon mani yanban tegi nandanakwa mibiltan yoban wanga kwan. ⁴ Kisisi wanga kin mudanakwa sipsip kila amin da mibiltan yoban tegi nandan iman, do buron yol anan kwan. ⁵ Sipsip da amin njaknjari dima yolgan. Tegi dima nandan iman do yan yoban sipsip si pasal kin mudon.” ⁶ Yesu da tilak gen unun yanban dima nandaba pisagit.

⁷ Dima nandaba pisagit do Yesu da aeni yoyigit, “Nak asisi dayisat, nak naga sipsip dam dakon wigat. ⁸ Amin morap mibiltok apgwit unun kabo noknok ae amin dapmanek yoni gwayan amin. Mani sipsip da geni dima nandan yomgwit. ⁹ Nak naga wigat. Amin kinda nagon abinek damon pigisak kan, Pinjop da yokwikon nan abidokdisak. Anakwan unun amin damon pigi ae wanga kin gin anek jap do aripmi dima akdisak. ¹⁰ Kabo noknok unun yo kinda do dima abisak. Unun sipsip kabo timit do, ae dapban kimotni do, ae panupbal ak do abisak. Mani nak yan do dima abisat. Nak wadak wadagi mini tagisi egipni do abisat.

¹¹ “Nak naga sipsip dakon kila amin tagisi. Sipsip dakon kila amin tagisi unun iyi dakon egip egip paregek sipsipni panpulugosok. ¹² Sipsip dakon kila amin yokwi monen do nandanek pi asak unun sipsip dakon ami dima, do jon pinan abisak bisapmon si pasalek sipsip yopman kisak. Yopman kinakwan jon pinan da obin sipsip dapman nok do anakwan wasen kwan. ¹³ Unun amin tomni timit dogin nandisak do yan asak. Sipsip tagi egipni do dima nandisak.

¹⁴⁻¹⁵ “Nak naga sipsip dakon kila amin tagisi. Datno da nak nandan naminakwan nak da Datno nandan imisat. Unuden gin sipsipno da nak nandan naminakwa nak da sipsipno nandan yomisat. Anek sipsipno do anek naga dakon egip egipno parekdat.

16 “Nak sipsipno diwari unjun on damon nani dima. Unjun wanja ekwan. Unjun sipsip kabi nak da ilik panjabin yopbo naga dakon tek nandakdan. Anek sipsip kabi kalonji gin egakwa kila amin kalonji da kilani akdisak. 17 Nak egip egipno pareke aeno abidokdisat, yan do Dat da nak do but dasi galak tar namisak. 18 Amin kinda da egip egipno aripmi dima gwayesak. Naga dakon galaktok yolek egip egipno parekgen. Egip egipno parekgen ae abidoken unjun dakon yan dagok unjun nagon tosok. Dat da yanji abenji dosi yagit.”

19 Juda amin gen unjun nandanek aeni wasenji ki kabi bamori awit. 20 Morapmi da yanji yawit, “Konj kinda burikon egakwan but upbal asak. Ji nido geni nandan?”

21 Yanjanakwa diwari da yawit, “Gen yosok unjun konjini tonj amin dakon gen nanj dima yosok. Konj da dabili mini amin aripmi dima anjmilip agagi.”

Juda amin da Yesu uwal anjimgwit

22 Unjun bisapmon Juda amin dakon jap noknok bisap madep kinda Jerusalem ais bisapmon noman tagit. Unjun kalip Telagi Yut Madepni anjaluk awit unjun do nandanek egipgwit. 23 Yesu unjun Telagi Yut Madep da nagalgwan tamo kinda Solomon Dakon Kinj Ap Tamo yanji yawit unjudon agipgut. 24 Agakwan Juda amin da abinj Yesu anjwasinj agek yanji iyiwit, “Gak gaga dakon mibilgo ni bisapmon niyinj tenjenjoki? Gak asi Kristo kanj, yanjkwok nomansi a.”

25 Yanja Yesu da yanji yoyigit, “Nak kili dayigim, mani ji da nandaba bami dima agit. Nak namin aminsi kinda Datno da manon pi morap asat unjun da tagi dolisak. 26 Mani ji unjun nak dakon sipsip kabi dima, do dima nandan gadanj namanj. 27 Nak sipsip kabino nandanj yomisat. Unjun tekno nandanek nolganj. 28 Nak da egip egip dagok dagogi mini yobo aripmi dimasi pasilni. Amin kinda da nak da kisiron banj aripmi dima gwayesak. 29 Datno da sipsip kabino namgut, ae Datno yo morap yapmanek wukwisi egisak, do amin kinda da kisitnikon banj aripmi dima gwayesak. 30 Dat gat nit kalonji ekwamak.”

31 Juda amin da gen unjun nandanek aeni tip timigek anakba kimotjak do awit. 32 Anakwa Yesu da yanji yoyigit, “Nak Datno dakon pi tagisi morapmi ji dolik do anapbo pindakgwit. Unjun pi agingwan ni pi nanj agim do nandanek tipbanj nit do anj?”

33 Yanjan Juda amin da yanji iyiwit, “Gak da pi tagisi kinda agil do anek tipbanj dima gitneji. Gak amin isali kinda da nak Pinjkop yanji yanek Pinjkop kulabisal unjun do anek gitdamanj.”

34 Yanja Yesu da yoyigit, “Gen teban papiajikon Pinjkop dakon gen kinda yanji tosok:

‘Nak yanji dayisat, ji unjun pinjkop.’

35 Pinjkop da papiaikon gen tonj unjun bamisi gin. Kalip Pinjkop da amin do geni yoyinj tenjenjanek ji pinjkop yanji yoyigit. 36 Ae Dat da iyi nak tilak anek yabekban miktimon pigim. Do ‘Nak Pinjkop dakon Monji’ yanjanapbo ji nido ‘Gak Pinjkop kulabisal’ yanji yonj? 37 Nak Dat dakon pi dima asat kanj, geno do nandaba bami dima asak. 38 Mani nak asi pini asat. Yanjo, ji geno do nandaba bami dima asak kanj, pi asat unjun kanjek nandan gadat ani. Anek yanji nandani, Dat unjun nagon egisak ae nak Daron egisat.”

39 Yanjanan aeni Yesu abidok do awit, mani dima abidanakwa kigit.

⁴⁰ Kiñ Jodan Pakbi pudañek aeni Jon da kalip amin telagi pakbi soñ imgut unun kokupmon panñi egipgut. ⁴¹ Unudon egakwan amin morapmi Yesukon abinñ yanñ yawit, “Jon unun geni panñeban asak do wasok tapmimi tonñ dima agit, mani gen morap on amin do yagit unun gen bamisi gin yagit.” ⁴² Unun kokupmon amin morapmi da Yesu nandanñ gadanñ imgwit.

Yesu unun Judia ae Jerusalem kinakwan kila amin da anjakba kimotjak do nandawit

(Kilapmi 11-12)

11

Lasarus kimakgit

¹ Amin kinda mani Lasarus unun sot agit. Kokupni unun Betani, unun Maria gat peni Mata gat dakon kokupni. ² Unun Maria da pakbi kibañi tonñ tagisi Amin Tagi da kandapmon tagalek busunñ dangwi nanñ ikdiganñban kibidagit. Lasarus unun Maria gat peni gat dakon olapmi. ³ Sami bamot da Yesu do gen yipbal kigit, “Amin Tagi, notgo but dasi galak tanñ imisal unun sot asak.”

⁴ Yesu gen unun nandanñek yanñ yagit, “Unun sot asak mani wagil dima kimotjak. Pinñkop gat Monji gat da man madep panñil do sot unun asak.”

⁵ Yesu da Mata gat padige gat ae Lasarus gat do but dasi galak tanñ yomgut.

⁶ Yesu Lasarus da sot agit unun dakon geni nandanñek kokup egipguron gildat bamori gat egipgut. ⁷ Egi mudanñek panñetni yoyigit, “Nin aeninñ tobil Judia Provinskon kinerñ.”

⁸ Yanñban panñetni da iyiwit, “Yoyinñdet, apmasok Juda amin da gak tipbanñ gikba kimokgi do awit. Unun do dima nandanñek aego tobil kik do yosol?”

⁹ Yanña Yesu da yanñ yoyigit, “Gildat kinda dakon tenñeni unun 12 awa tonñ. Amin kinda gildat kalba kosit agipjak kanñ, miktim dakon tenñeni kosok, do aripmi dima manñ potjak. ¹⁰ Mani kalbi kosit agipjak kanñ, tenñeni mini do anek kesal anañjak.” ¹¹ Yesu yanñ yanñek ae kinda gat yanñ yagit, “Notninñ Lasarus unun yum dipmini pokdok, do nak da kinñ anyolbo pidosak.”

¹² Panñetni gen unun nandanñek Yesu yanñ iyiwit, “Amin Tagi, yum dipminñ pokdok kanñ, sotni daganñ kinakwan kilek tosak.”

¹³ Yesu da Lasarus kimakgit dakon gen yanñban panñetni da asi dipminñ pokdok yanñ nandawit. ¹⁴ Yanñ nandawit, do Yesu da nomansi yanñ tenñenñek yanñ yoyigit, “Lasarus unun kili kimakgit, ¹⁵ mani nak unudonñ dima egapbo kimakgit do tagi nandisat. Nido nak ji dakon nandanñ gadat panñeban ak do nandisat. Kili unudonñ kino.”

¹⁶ Yesu da gen yanñ mudanñakwan Tomas, mani kinda Yayat yanñ iyiwit, unun da panñet notni diwari yanñ yoyigit, “Ninyo kisi unun gat kinñek kisi kimotnenñ.”

Yesu unun pidot pidot ae egip egip ami

¹⁷ Yesu Betani kokupmon altanñek Lasarus unun kili kimakgit da gildat 4 kabi kimakbi tamogwan tosoq yanñ nandagit. ¹⁸ Betani kokup unun Jerusalem da kapmatjok 3 kilomita da tilak tosoq. ¹⁹ Do Juda amin morapmi da Mata ae Maria dakon but panñeban ak do apba olapmi kimakgit dakon gwayam egipgwit.

²⁰ Mata unun Yesu obisak yanñ nandanñek Maria yutnonñ yipmanñek kosiron kwan Yesu gat domdom agimal. ²¹ Anek Mata da Yesu yanñ iyigit, “Amin Tagi, gak idon egipgul tam, olapno dima kimakgit. ²² Unun kili kimakgit, mani

abisok gak da Pinjkop yo nianjen kinda do bisit iyinbi unjūn da tagi gamjak yan nandisat.”

²³ Yanban Yesu da iyigit, “Olapgo unjūn pidokdisak.”

²⁴ Yanban Mata da iyigit, “Asi, mibi gildaron pidot pidot bisap madepmon don pidokdisak yan nandisat.”

²⁵ Yanban Yesu da iyigit, “Nak naga pidot pidot ae egip egip ami. Amin kinda nak nandan gadan nanijek kimotjak kan, kalugi sigin egipdisak. ²⁶ Ae amin morap kalugi egek nandan gadan namni unjūn amin wagil dima kimotdan. Gen unjūn yosot unjūn nandabi bami asak, bo dima?”

²⁷ Yan yanban Mata da iyigit, “Amin Tagi, asi gak Kristo, Pinjkop dakon Monji, miktimon apjak do yanbi amin yan nandan gamisat.”

Yesu Lasarus do bupmi nandanek kunam takgit

²⁸ Mata gen unjūn yanek tobil kin padige Maria iyindage tayangok yan iyigit, “Yoyindet da abik da gak do yosok.” ²⁹ Maria gen unjūn nandanek tepmisi pidan Yesu kok do kigit. ³⁰ Yesu unjūn kokupmon dima obijek Mata gat domdom agimal tamokon unjūdon gin sigin akgit. ³¹ Juda amin Maria dakon but anteban ak do yutnon egipgwit unjūn da kanba Maria tepmisi pidan wanja pikwan kan, kimakbi tamokon kunam tat do kisak yan nandanek bunjon yolgwit.

³² Maria Yesu akgiron kin kanek kandapmikon man pagek yan iyigit, “Amin Tagi, gak idon kisi egipguman tam olapno dima kimakgit.”

³³ Yesu da Maria gat Juda amin Maria gat apgwit unjūn kunam takba pindagek bupmi madepsi nandanek buri da yokwi tagit. ³⁴ Anek yoyigit, “Ji bumjotni dukwan yipgwit?”

Yanban yan iyiwit, “Amin Tagi, abijek ka.”

³⁵ Yan yanba nandanek Yesu kunam takgit. ³⁶ Yan aban kanek Juda amin da yan yawit, “Kabit. Unjūn da unjūn amin do but dasi galak tan imgut.”

³⁷ Mani amin diwari da yawit, “Unjūn da dabili mini amin anmilip aban sintagit. Yan agit, do ae nido unjūn amin dima anpuluganjakwan kimakgit?”

Yesu da Lasarus aban pidagit

³⁸ Yesu unjūn aeni bupmisi nandanek kimakbi tamokon kin altagit. Kimakbi tamo unjūn tip kinam kinda tip madep nan sogwit. ³⁹ Yesu yan yagit, “Ji tip madep aba kwan.”

Yan yanban Mata unjūn amin kimakgit dakon sami da yan iyigit, “Amin Tagi, abisok tanban gildat 4 kabi asak, do yan anej kan, kibar madepsi akdisak.”

⁴⁰ Yanban Yesu da iyigit, “Nak kili gayigim, nak nandan gadan nabi kan, gak Pinjkop dakon tapmim madepni kokdisal.” ⁴¹ Yan yanjakwan tip madep aba kinjakwan Yesu kwen sintanban wigakwan yan yagit, “Dat, gak bisitno kili nandal, do ya yan gayisat. ⁴² Gak bisapmi bisapmi bisitno nandisal, mani abisok on amin idon akgan unjūn da gak da nak yabekbi pigim yan nandani unjūn do anek gen unjūn gayisat.” ⁴³ Yesu yan yanek gen papmon da yagit, “Lasarus, wanja pi!” ⁴⁴ Yan iyinban amin kimakbi imal nan kisit kandap tomni dabilyo wangwit walimbil wanja pigit. Pinban Yesu da yan yoyigit, “Imalni witdalek yipba kisak.”

Kila amin da Yesu anakba kimotjak do gen yan anteban awit

(Mt 26.1-5 ae Mk 14.1-2 ae Lk 22.1-2)

⁴⁵ Juda amin morapmi Maria gat gwayam egip do opgwit unjūn da Yesu da yo agit unjūn kanek nandan gadan ingwit. ⁴⁶ Mani diwari da Parisi aminon

kinék Yesu da yo agit unun do yoyiwit. ⁴⁷ Yan anakwa mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat Parisi amin gat da gen kokwin amin kabi yoyinba abin muwukba yan yoyiwit, "Nian ano? Unun amin wasok tapmimi ton morapmi asak. ⁴⁸ Nin yum konej kan, unun da wasok morapmi yan gin anakwan amin kisi da nandan gadan imdan. Anakwa Rom gapman da abin Telagi Yut Madep gat ae Juda amin nin kisi panupbal akdan."

⁴⁹ Yan yanba amin kinda bikbiknikon yikgit, mani Kaiapas, unun bilak do mukwa sogok amin dakon mibiltok amin egipgut, unun da yan yoyigit, "Ji nandak nandakji mini. ⁵⁰ Juda amin nin morap kisi do anek amin kalonji da kimotjak kan, unun da tagisi asak. Ji unun dima nandan? Nin kisi pasil mudonej kan, unun da tagi dima asak."

⁵¹ Kaiapas gen yagit unun iyi da nandak nandagon da dima yagit. Unun bilak do mukwa sogok amin dakon mibiltok amin egek kombi gen yanek Yesu da Juda amin kisi do anek kimotjak do yagit. ⁵² Ae Juda amin dogin dima, Pinjop dakon minat monjiyo dukwan dukwan ekwan, unun kisi panmuwuk kabi kalonj yop do anek kimotdisak.

⁵³ Unun gildaron gin kila amin da wasanek Yesu anakba kimotjak do gen yan pankosit awit. ⁵⁴ Yan awit, do Yesu Juda amin da bikbigon noman dima agipgut. Anek unun kokup yipmanek miktin amin dima ekwanon unun da kapmatjok kokup kinda mani Epraim unudon kwan pandetni gat egipgwit.

⁵⁵ Yapyap Bilak kwan tanakwan amin morapmi kokup dukwan dukwan da Jerusalem apgwit. Abin anpakni yolek iyi Pinjop da dabilon kilek tanek bisap madepmon kilegisi egipni yan do pini awit. ⁵⁶ Anek Telagi Yut Madep da nagalon muwuk egek Yesu wisinjek notni yoyin yoyin anek yan yawit, "Nian nandan? Jap noknok bisap madep abin kosak bo dima?" ⁵⁷ Mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat Parisi amin gat da amin yan kili yoyiwit, "Amin kinda da Yesu unudon egisak yan nandisak kan, niyinban abidan dam tebanon yipneñ."

12

Maria da pakbi kibani ton tagisi nan Yesu son imgut (Mt 26.6-13 ae Mk 14.3-9)

¹ Gildat 6 kabi tanakwa don Yapyap Bilak altosak unun bisapmon Yesu Betani kokupmon kigit. Betani kokup unun Lasarus Yesu da kimoron nan aban pidagit amin dakon kokupni. ² Unudon Yesu do nandaba wukwan iminek jap pakbiyo madep awit. Aba Mata da jap pilik yominakwan Lasarus gat amin diwarig gat kisi yigek Yesu gat jap nawit. ³ Nanakwa Maria da pakbi kibani ton tagisi kinami kinda abidagit. Unun pakbi dakon tilakni unun 1 lita dakon binap, ae yuman nogi unun wukwisi. Unun pakbi kinam abidanek Yesu da kandapmon tagalek iyi dakon busun dangwani ban ikdigagit. Aban unun pakbi dakon kibani da yut kisi ilimik mudagit.

⁴ Yan anakwan pandetni kinda mani Judas Iskariot, unun don Yesu uwal da kisiron yipgut, unun da yan yagit, ⁵ "Unun pakbi kibani ton tagisi aminon monej 300 danari da arip timigek yoni mini amin do yomnom tam unun tagisi." ⁶ Judas unun yoni mini amin do nandaba kik anek dima yagit. Iyi unun kabo noknok amin kinda Yesu gat pandetni gat dakon monej kinam kila agit, do bisap morapmi monej yopgwit unun Judas da kabo timikgit.

⁷ Yesu da gen unun nandanek yan yagit, "Minat on yum koni. Nak kimokgo son naminek kimakbi tamokon nepni unun bisap do pakbi on anjoman agit.

8 Yoni mini amin unun bisapmi bisapmi ji gat egipdan, mani nak bisapmi bisapmi ji gat dima egipdaman.”

Lasarus anjakba kimotjak do yawit

9 Juda amin morapmi Yesu Betani kokupmon egisak yan nandanj unudon apgwit. Yesu kok do gin dima, Lasarus kimoron nan aban pidagit ununyo kisi kok do apgwit. 10-11 Yesu da Lasarus aban pidanban kanek Juda amin morapmi da kila amini yopman degek Yesukon kinek nandan gadan imgwit. Yanjo, mukwa sogok amin dakon amin madep kabi da Lasarus kisi anjakba kimotjak do gen panjosit awit.

Yesu kila amin madep da tilagon Jerusalem pigigit

(Mt 21.1-11 ae Mk 11.1-11 ae Lk 19.28-40)

12 Gildat kinda do amin kabi madep Yapyap Bilak kok do apgwit unun da Yesu Jerusalem kokup papmon abisak yan nandawit. 13 Nandanj jobban dakon tami mandan timik Yesu kok do kokup pap da wanja pigiwit. Pigeik gen papmon da yan yawit:

“Osana! Pinjkop anjksino!

‘Amin Tagi da manon abisak amin unun gisami tonj egisak.’

Israel amin dakon kila amin madep unun gisami tonj egisak.”

14 Yan yanjakwa Yesu da donki kinda kan unun da kwenon yiggit. Yan anjakwan Pinjkop da papiakon gen kinda tosok unun bami tonj agit. 15 Gen unun yan:

“Saion kokup pap dakon amin, ji dima pasolni. Kabit, ji dakon kila amin madep donki bilagi da kwenon yigek abisak.”

16 Unun bisapmon pandetni gen unun dakon mibili dima nandaba pisagit. Mani bunon don man madep panjakwan gen papiakon mandabi unun Yesu dosi yosok yan nandaba pisagit. Ae amin da yo anjingwit unun papiakon gen tonj ununyo kisi do nandaba pisagit.

17 Yesu da Lasarus kimakbi tamokon nan yan iban pidagit bisapmon amin morapmi da kanek kin gen bini yanba iren tagit. 18 Wasok tapmimi tonj agit unun dakon gen bini kili yanba nandawit, do amin morapmi da kosiron kok do kiwit. 19 Yan anjakwa Parisi amin da pindagek notni yoyin yoyin anek yan yawit, “Yo morap an im do nandaman unun aripmi dima anen. Pindakgit, miktimi miktimi minjat aminyo morap kisi da yolgan.”

Grik amin di da Yesu kok do yawit

20 Yapyap Bilagon amin Pinjkop gawak im do Jerusalem egipgwit unun bikbikgwan Grik amin diwari kisi egipgwit. 21 Unun Grik amin da Pilip kin kawit. (Pilip unun Galili provins Betsaida kokupmon nani.) Yan iyiwit, “Amin tagi, nin Yesu kok do abaman.” 22 Yanba Pilip da kin Andru iyinban kisi Yesukon kinek gen unun iyigimal.

23 Iyibal yagit, “Amin Dakon Monji man madep pasak dakon bisap kili unun kwan tosok. 24 Nak asisi dayisat, wit yet miktimon manek dima kimotjak kan, isal tokdisak. Mani kimotjak kan, bami morapmi tokdan. 25 Amin kinda iyi dakon egip egipni do but dasi galak tosok kan pasil imjak. Mani amin kinda miktimon egip egipni uwal animjak kan, egip egip dagok dagogi mini abidosak. 26 Nak do oman asak amin unun nak nol kimotjak. Anek nak da egisaron oman amino kisi egipden. Nak do oman asak amin unun Datno da man madep imdisak.”

Amin dakon Monji anjenotdan

²⁷ Yesu da gen sanbehek yan yagit, “Abisok butno jik tosoke. Ni gen nan yoken? ‘Dat yo jigi nagon apdisak gwayeki’ yan yoken? Dima. Yo jigi nagon apdisak unun pak do apgum. ²⁸ Dat, mango anpap abi madepsi asak.”

Yesu yan yanban Kwen Kokupmon da gen kinda yan pigit, “Nak mano anpap abo madepsi agit da aeno akdisat.” ²⁹ Amin kapmatjok akgwit da gen unun nandanek diwari da yawit, “Kiririn asak” ae diwari da “Anjelo kinda da gen iyik” yan yawit.

³⁰ Yanba Yesu da yan yoyigit, “Gen unun nandayin unun naga do anek dima, ji do anek altak. ³¹ Abisok Pinjop da on miktimon amin kokwin akdisak. Abisok on miktim dakon kila amin madep yolban kikkisak. ³² Nak miktimon nan anenotni bisapmon amin kisisi ilikgo nagakon apdan,” ³³ (Yesu unun kosit nianon da kimotjak unun nandani do tilak gen unun yagit.)

³⁴ Yanban amin da gen kobogi yan iyiwit, “Kristo unun altanek dagok dagogi mini egipdisak, Pinjop dakon gen teban papia da yan yosok. Do gak da Amin Dakon Monji anenotdan yan nido yosol? Amin Dakon Monji unun namin amin kinda?”

³⁵ Yanba Yesu da kobogi yan yoyigit, “Bisap pisipmisok tentenji ji gat egipjak. Pilin tuk tepmi apban kosit dima kokdan, do abisok tentenji tanjakwan gin tentenikon agipni. Amin pilin tukgwan akwan unun dukwan kwan unun dima nandan. ³⁶ Abisok tentenji ji gat egakwan gin egip egipji tentenikon tosoke yan si nandanek tentenji dakon monjini dagoni.”

Juda amin morapmi Yesu dima nandan gadan ingwit

Yesu gen unun yoyin mudanek dima koni do yopman kin pasilikon egipgut. ³⁷ Wasok tapmimi ton morapmi aban kawit, mani sigin dima nandan gadan ingwit. ³⁸ Yan anakwa kombi amin Aisaia da gen yagit unun bami ton agit. Gen unun yan:

“Amin Tagi, gen yagiman unun namin da nandaban bami agit?

Ae Amin Tagi da tapmimni namin do yoliban kagit?”

³⁹⁻⁴⁰ Ae gen kinda gat yan yagit:

“Yo kinda dima koni yan do Pinjop da dabili panjopgut.

Ae but da nandan pisanek nagon apba dima panmilip aben yan do but yomani dakon kosit sopman yomgut.”

Mibili yan do aripmi dima nandan gadawit. ⁴¹ Aisaia da Yesu dakon tilimni kanek gen unun Yesu dosi yagit. ⁴² Yan di anakwa kila amin morapmi Yesu nandan gadan ingwit. Mani Parisi amin do pasalek yan kwok dima awit. Parisi amin da muwut muwut yutnikon ban yolba wanga egipni unundo si pasalek yan kwok dima awit. ⁴³ Amin da mani pawigini do galagisi nandawit. Mani Pinjop da mani pawigisak do dima nandawit.

Yesu da gen yagit unun gen dagin amin kokwin akdisak

⁴⁴ Yesu da tebaisi yan yagit, “Amin kinda nak nandan gadan namisak, unun amin nak kalon nanjin dima nandan gadan namisak. Unun Dat yabekban pigim ununo kisi nandan gadan imisak. ⁴⁵ Nak nandisak amin da nak yabekban pigim amin unun kosok. ⁴⁶ Nak miktimon tentenji da yan apgum. Do nak nandan gadan namni amin unun pilin tukgwan dima egipdan. ⁴⁷ Amin kinda geno nandanek dima guramitjak kan, unun amin dima kokwinikgen. Nak on miktimon amin kokwin ak do dima pigim. Yokwikon ban timit do pigim. ⁴⁸ Mani amin kinda nak manji naminek geno dima abidosak kan, unun

amin gen yagim unun da mibi gildaron kokwin akdisak. ⁴⁹ Nido nak naga da nandak nandagon da dima yosot. Dat yabekban pigim unun da iyi nian yokenj ae nianon da yokenj do nayigit unun ban yosot. ⁵⁰ Dat da gen yokenjosi nayigit unun gen da amin egip egip dagok dagogi mini panalon anyomisak yanji nandisat. Yanj do anek gen nayigit unun banjin yosot.”

Yesu da panjetni yopman degek tobil Datnikon wigik do yoyigit

(Kilapmi 13-17)

13

Yesu da panjetni dakon kandap pakbi ban sugagit

¹ Yapyap Bilak dakon jap noknok bisap dima altanjakwan Yesu on miktim yipmanek Daron wigikdisat dakon bisap kili kwan tosok yanj nandagit. Yesu on miktimon panjetni egipgwit unun do but dasi galak tanj yomgut. Sigin yanj gin nandan yominjakwan wigi bisapni mudagit.

² Pilindo Yesu gat panjetni gat jap nanek yikgwit. Sunduk da Judas, Saimon Iskariot dakon monji, unun da Yesu uwal da kisiron yipjak do nandak nandak kili imgut. ³ Yesu yanji nandagit, Dat da yo morap kila aben do tapmim namgut yanj nandagit. Ae Pinjopmon da apgum, do ae Pinjopmon tobil kikkdisat yanj kisi nandagit. ⁴ Do Yesu jap noknok tamokon da pidan imal dubakni kukwan yipmanek pakbi son wiririt imal kinda abidanek kogikon wangut. ⁵ Yanj anek pakbi tagalban idap madep kindakon pigakwa panjetni dakon kandap wasanek sugagit. Yanj anek pakbi son wiririt imal kogikon wangut unun nanj wiririkgit.

⁶ Yanj anek Yesu Saimon Pitakon opban yanj iyigit, “Amin Tagi, gak nak dakon kandap sugokdisal, ma?”

⁷ Yanj yanban Yesu da kobogi yanj iyigit, “Nak da yo asat unun abisok dima nandabi pisosok, mani don nandabi pisokdan.”

⁸ Yanban Pita da yanj iyigit, “Nak dakon kandap dimasi sugoki.”

Yanban Yesu da yanj iyigit, “Dima sugan gaben kanj, gak panjetno dima egipdisal.”

⁹ Yanban Saimon Pita da yanj iyigit, “Amin Tagi, yanj kanj kandapno gin dima sugoki. Kisitno ae busunjo kisi sugoki.”

¹⁰ Yanban Yesu da yanj iyigit, “Amin kinda pakbi kili sogit kanj, unun amin kandapni banjin sugosak. Yanj aban giptimni kisi kilegisi akdan. Ji kili kilek tawit. Mani ji kisi do dima yosot.” ¹¹ Yesu namin amin da uwal da kisiron yipjak unun amin kili kagit. Unun do anek ji kisi dima kilek tanj yanj yoyigit.

¹² Yesu panjetni dakon kandap sugan mudan imal dubakni panek tobil panji tamonikon yikgit. Panji yigek yanj yoyigit, “Nak da yo anj damisat unun dakon mibili di nandan? ¹³ Ji da nak Yoyinjet ae Amin Tagi yanj nayan. Unun tagisi yonj. Nak unun mani. ¹⁴ Nak Amin Tagisi ae Yoyinjetji da kandapji sugat. Do jiyo kisi notji dakon kandap sugan sugan ani. ¹⁵ Nak da yo ani do dolisat, unun kanek unun nanj gin ani. ¹⁶ Asisi dayisat, oman monji amin tagini dima yapmandak. Ae gen anjisak amin da yabet amin dima yapmandak. ¹⁷ Ji nak da anpak unun at dakon mibili kili unun nandan. Ji yanj gin ani kanj, kisik kisik akdan. ¹⁸ Nak ji kisi do dima yosot. Nak naga amin kabi naga do manjigim

unjun nandan yomisat. Mani Pin kop da papiakon gen tosoq unjun bami ton akdisak. Gen unjun yan:

‘Nak gat bret nomak amin unjun nak baman nam do kandapmi anjenokdok.’

¹⁹ Yo unjun dima altajakwa gen unjun kili dayit. Do don yo unjun bami noman tanjakwa yan si nandan gadani, Nak Naga Unjun Amin. ²⁰ Asisi dayisat, amin kinda pi monjino yabekgo kwa but dasi abidosok kan, unjun amin nak nan but dasi abidosok. Ae nak but dasi abidosok amin Pin kop nak yabekgit unjun nan but dasi abidosok.”

Judas da Yesu uwal da kisiron yipdisak

(Mt 26.20-25 ae Mk 14.17-21 ae Lk 22.21-23)

²¹ Yesu gen unjun yanek burigwan da jigisi nandanek yan yagit, “Nak asisi dayisat, jikon da kinda da nak uwal da kisiron nepdisak.” ²² Gen unjun yanban pan detni notni pindak pindak awit. Namin amin do yosok unjun dima nandaba pisagit. ²³ Pan detni kinda Yesu da but dasi galak tan ingut unjun Yesu da ilenikon yikgit. ²⁴ Saimon Pita da busunji da tilak an iminek yan iyigit, “Namin do yosok yan do iyin ka.”

²⁵ Iyiban unjun pan detni da Yesu da kapmatsisok kin ek yan iyigit, “Amin Tagi, namin do yosol?”

²⁶ Yanban Yesu da iyigit, “Amin kinda bret diwat on idapgwan sibinek ibo nokdisak unjun amin do yosol.” Yan yanek bret idapgwan sibinek Judas do ingut. Judas unjun Saimon Iskariot dakon monji.

²⁷ Judas bret unjun abidanakwan Sunduk da burikon pigigit. Yan anakwan Yesu da iyigit, “Yo ak do nandal unjun tepmisi abi.” ²⁸ Amin morap jap noknok tamokon yikgwit unjun Yesu da gen yagit unjun dakon mibili dima nandaba pisagit. ²⁹ Judas unjun mon ek kila agit. Do amin diwari da Judas kin Pin kop gawak imin dakon bisap madep dakon yo di yumjak, bo ae bupmi amin do mon ek yomjak do iyisak yan nandawit. ³⁰ Judas bret diwat unjun abidan ek unjudon gin wan ga pigigit. Wan ga unjun pilin tuk kili agit.

Yesu unjun gen teban kalugi kinda pan detni do yomgit

³¹ Judas unjun yomakon pigakwan Yesu yan yagit, “Abisok Amin Dakon Monji unjun man madep pakdisak. Ae Monji do an ek Pin kop yo kisi man madep pan ek ³² Monji do man madep imdisak. Yan unjun tepmisi akdisak.

³³ “Gwakno kabi, nak ji gat bisap pisipmisok gin egipnen. Nak kinapbo ji da nak wisikdan. Mani Juda amin yoyigim yan gin abisok ji ban dayisat, nak da kisaron ji aripmi dima apdan.

³⁴ “Nak gen teban kalugi kinda damisat unjun yan: ji disikon notji do but dasi galak tan yom in yom in ani. Nak ji do but dasi galak tan damisat, yan gin ji disikon notji do yan gin nandani. ³⁵ Ji disikon notji do but dasi galak tan yom ni kan, amin kisi da dandaba ji nak dakon pan det kabino akdan.”

Pita da manji imdisak do Yesu da yagit

(Mt 26.31-35 ae Mk 14.27-31 ae Lk 22.31-34)

³⁶ Kili Saimon Pita da Yesu yan iyigit, “Amin Tagi, gak dukon kikdisal?”

Yanban Yesu da yan iyigit, “Nak da kokup kikdisat unjudon abisok gak aripmi dima noldisal. Mani don nak noldisal.”

³⁷ Yanban Pita da yan iyigit, “Amin Tagi, mibili nian on da nak abisok gak tagi dima golben? Nak gak do an ek tagi kimokgen.”

³⁸ Yanban Yesu da yan iyigit, “Gak nak do anek tagisi kimokgen yan nandisal, ma? Asisi gayisat, pup gen dima yanakwa gak da ‘nak do unun amin dima nandan imisat’ yan kosiri kapbi yokdisal.”

14

Yesu unun Daron kigik dakon kosit

¹ Yesu da sanbejek yan yagit, “Ji butji dima jik toni. Egip egipji Pin kopmon tosok yan si nandani, ae egip egipji nagon tosok yan si nandan namni. ² Datno da yutnon yut buri morapmisi ton. Yan dima kan, gen unun aripmi dima dayikom. ³ Nak kin ji dakon tamo panoman anek, aeno tobil abin ji timikgo panji nak gat egipnen. ⁴ Nak da kokup kikdisat dakon kosit unun disi nandan.”

⁵ Yanban Tomas da yan iyigit, “Amin Tagi, gak dukon kikdisal, nin dima nandan. Do nianon da kosit unun konen?”

⁶ Yanban Yesu da yan yoyigit, “Nak naga kosit, ae gen bami, ae egip egip. Daron kigik kosit njaknjari kinda dimasi tosok. Nak kalonjin. ⁷ Nak do pakyan si nandan namer tam, Datnoyo kisi tagi nandan ibam. Abisok da wasanek unun nandan iminek kili unun kon.”

⁸ Yan yanban Pilip da Yesu yan iyigit, “Amin Tagi, gak da Dat nolinbi nin dakon but mudanban.”

⁹ Yanban Yesu da iyigit, “Pilip, nak bisap dubagi ji gat egipguman, mani nak dima nandan namisal, ma? Amin kinda nak nandisak unun Dat nan kosok. Gak nianon da Dat nolinbi kono yan yosol? ¹⁰ Bo Dat nagon egakwan nak Daron egisat unun nandabi bami dima ak? Nak gen dayit unun naga da nandak nandagon da dima dayit. Dat nagon egisak unun da pini asak. ¹¹ Nak Daron egapbo Dat nagon egisak yan dayisat unun nandaba bami asak. Mani geno do nandaba bami dima asak kan, wasok tapmimi ton morap agim unun da mibilno tagi dolisak.

¹² “Asisi dayisat, nak nandan gadan namjak amin da nak da pi asat unun akdisak. Nak Daron wigikdisat, do nak da pi agim si yapmanek madepsi akdisak. ¹³ Yo morap aben do nak da manon da nayini, unun akdisat. Yan abo Dat da Monjikon man madep pakdisak. ¹⁴ Yo morap do nak da manon bisit yoni, unun nak akdisat.”

Yesu da Telagi Wup yipban pisak do yagit

¹⁵ Yesu da sanbejek yan yagit, “Ji nak do but dasi galak tan naman kan, yo morap ani do yagim unun guramitni. ¹⁶ Nak Datno iyiko unun da Panpulugok kinda gat damdisak. Unun da ji gat bisap mudok mudogi mini egipdisak. ¹⁷ Panpulugok damdisak unun gen bami dakon Wup. Miktim amin da aripmi dima abidogi, nido dima kon, ae dima nandan iman. Mani ji da nandan iman. Ji gat egisak, ae don ji da butgwan egipdisak. ¹⁸ Nak ji depman dekgo men datyoni mini da tilagon dima egipdan. Nak jikon tobil apdisat. ¹⁹ Bisap pisipmisok egek miktim amin da nak dima nandakdan. Mani ji da nak nandakdan. Nak egisat, do jiyo kisi yan gin egipdan. ²⁰ Unun bisapmon nak Daron egisat, ae ji nagon ekwan, ae nak jikon egisat, yan si nandaba pisokdisak. ²¹ Amin kinda yo morap ani do yagim unun nandanek guramikdak, unun amin da nak do but dasi galak tan namisak. Amin kinda

nak do but dasi galak tarj namisak unun amin do Datno da but dasi galak tarj imdisak. Ae nakyu kisi unun amin do but dasi galak tarj iminek naga narj yoliko kokdisak.”

²² Yesu da yarj yanban Judas kinda, unun Judas Iskariot dima, unun da yarj iyigit, “Amin Tagi, gak nianon da gaga ninban gin nolikdisal, mani miktim amin morap dima yolikdisal?”

²³ Yanban Yesu da yarj iyigit, “Amin kinda but dasi galak tarj namjak kan, unun amin da nak dakon gen guramitjak. Datno da unun amin but dasi galak tarj injak. Anjakwan nit op do unun amin gat egipnerj. ²⁴ Amin kinda but dasi dima galak tarj namisak, unun amin nak dakon gen dima guramikdak. Gen on nandan unun nak dakon gen dima, gen on Dat yabekban pigim unun dakon gen.

²⁵ “Nak ji gat sigin egek gen on dayisat. ²⁶ Mani Panpulugok, Telagi Wup, nak da manon Dat da yabekban pikdisak. Unun da yo morap do dayindetdisak. Ae ji panpuluganban gen morap dayigim da dayisat unun ae nandaba pisokdanj.

²⁷ “But yawot jikon yipmandat. But yawotno ji do damisat. But yawot on miktimon minjat amin da damarj unuden dima. Do butji jik tarjakwa pasol pasol dima ani. ²⁸ Gen kinda dayiko nandawit unun yarj ‘Nak depmanj kikdisat. Anek aeno tobil jikon opdisat.’ Ji da nak but dasi galak tarj namañ kan, nak Daron wigikdisat unun da kiskik damdisak, nido Dat da nak rjwapmanjak. ²⁹ Yo morap don noman tarj mudanjakwa nandanj gadat ani yarj do mibiltok gen on dayisat.

³⁰ “Bisap dubak gen dima yonerj, nido on miktim dakon kila amin madep kili unun apdisak. Unun da nak aripmi dima abinj nepjak. ³¹ Mani miktim amin da nak da Dat but dasi galak tarj imisat yarj nandani unun do anek yo morap abenj do Dat da nayigit unun da aripmansi asat. Kili pidanba kino.”

15

Yesu unun wain nap obisi

¹ Yesu da sarjbenek yarj yagit, “Nak naga wain nap obisi. Ae Datno unun wain pi dakon kila amin. ² Kiliñno morap bami dima ton unun Dat da mandanj maban kwanj. Anek kiliñno morap bami ton unun Dat da bami madepsi toni do panmilip asak. ³ Gen dayigim unun da ji kili suganj panmilip agit. ⁴ Ji nagon sarjbenba nak da jikon sarjbekeñ. Wain kiliñj obikon dima sarjbesak kan, bami dima tosak. Yangin jiyo nagon dima sarjbeni kan, bami dima tokdanj.

⁵ “Nak naga wain obi ae ji kiliñno morap. Amin kinda nagon sarjbenban nak unun aminon sarjbekeñ kan, bami morapmi tokdisak. Ji nak nipmanj degek yo kinda aripmi dima ani.

⁶ “Amin kinda nagon toktogi dima sarjbesak kan, unun amin kiliñj yokwi yombem. Kiliñj unuden amin da mandanj yopba kibidanba pan muwuk kindapmon sosonj.

⁷ “Ji nagon toktogi sarjbeni ae geno jikon tosak kan, yo nido galak tarjek bisit ani unun dakon bami noman tarj damdisak. ⁸ Ji bami morapmisi tarjba amin da dandaba nak dakon panjetnosi akdanj. Yarj aba Datno da man madep pakdisak.

⁹ “Dat da nak do but dasi galak tarj namisak, yarj gin nak da ji do but dasi galak tarj damisat. Nak ji do but dasi galak tarj damisat, ji toktogisi unun kagagwan egipni. ¹⁰ Nak Datno dakon gen teban guramigek but dasi galak tarj namisak unun da kagagwan egisat. Ji yarj gin nak dakon gen teban

guramitni kan, but dasi galak tan damisat unun da kagagwan egipdan. ¹¹ Nak dakon kisik kisik da jikon tanakwan ji dakon kisik kisik da madepsi tugosak, mibili yan do anek gen on dayisat.

¹² “Gen tebano unun yan: nak da ji do but dasi galak tan damisat, jiyo yan gin disikon notji do but dasi galak tan yomiñ yomiñ ani. ¹³ Amin kinda da notni do but dasi galak tan imiñek unun panpulgok do anek egip egipni paretjak kan, amin do but dasi galak tan yomyomni unun da anpak bamisi ae wukwisi asak. Amin diwari morap dakon si yapmandak. ¹⁴ Ji gen teban on dayisat unun guramitni kan, ji nak dakon notnoni kabi akdan. ¹⁵ Oman monji unun amin tagini da yo morap asak unun dima nandan. Unun do oman monjino yan aeno dima dayiken. Gen morap Datnokon nandagim unun kili dayigim. Yan agim do ji notnoni yan dayisat. ¹⁶ Nak ji gat egipneñ do ji da dima manjin nepgwit. Nak ji gat egipneñ do manjigim. Anek ji kin pi aba bami dima yokwi tanek toktogi toni do manjigim. Do nak da manon yo nido bisit ani unun Dat da tagi damjak. ¹⁷ Gen tebano unun yan: Ji disikon notji do but dasi galak tan yomiñ yomiñ ani.”

Miktim amin da panjet do nandaba yokwi tok anyomdan

¹⁸ Yesu da sanbejek yagit, “Miktim amin da nandaba yokwi tok anjaba kan, yan si nandani, mibiltok nak do yan gin awit. ¹⁹ Ji miktim amin da tilagon egipni kan, miktim amin da notnin di yan on da but dasi galak tan damdan. Mani ji on miktim dakon amin dima. Nak da ji on miktimon ban kili manjin deppum. Unun do anek miktim amin da nandaba yokwi tok anjaman. ²⁰ Gen dayigim unun do nandani, ‘Oman monji amin tagini dima yapmanjan.’ Nak yokwi ananngwit kan, jiyo kisi yokwi yan gin anjandan. Ae nak dakon gen guramigwit kan, ji dakon gen kisi guramitdan. ²¹ Ji nak nolgan do anek yokwi anjandan, nido Dat nak yabekban pigim unun dima nandan iman.

²² “Nak pinek gen dima yoyigim tam, yokwini dakon gen kinda dima tosok. Mani nak pinek gen kili yoyigim, do amin kinda da ‘nak dima nandaneñ sun agim’ yan yogogi mini. ²³ Amin kinda nak do nandaban yokwi tok an namisak, unun amin Datno kisi do nandaban yokwi tok an imisak. ²⁴ Nak unun da binapmon pi tapmimi ton amin kinda da dima agit unun ban agim. Yan dima agim tam, yokwini dakon gen kinda dima tosok. Mani nak da wasok tapmimi ton agim unun pindakgwit, mani nak gat Datno gat kisi do nandaba yokwi tok anjiman. ²⁵ Yan aba gen teban papianikon gen kinda tosok unun bami ton agit. Gen unun yan: ‘Isal dogin amin da nandaba yokwi tok an namngwit.’

²⁶ “Panpulgokji, Gen Bami Dakon Wup, Daron egisak. Nak da jikon yabekgo pikdisak. Unun da Daron da pinek mibilno do yan tenjenok akdisak. ²⁷ Ae ji nak da pi si wasagimon da wasaneñ egipguman da ekwaman, do jiyo kisi nak do yan tenjenok ani.”

16

¹ “Gen unun nandan gadatji dima witdal kini do anek dayisat. ² Muwut muwut yutnikon ban ji dolek unun gat dima muwutni do yan sop anjandan. Bisap kinda apjak, unudon amin da dikba kimagakwa unun amin da nin da Pinjop do yo tagisi an imaman yan nandakdan. ³ Unun Dat dima nandan iman, ae nakyu kisi dima nandan naman. Yando, yo morap unun anjandan.

4 Mani abisok yo unun altokdan do kili dayin mudat, do don amin da yo unun anj daba gen on dayisat unun do nandani.”

Yesu da Telagi Wup dakon pi do yagit

Yesu da sanbejek yagit, “Kalip naga gat kisi egipguman do anek on gen morap dima dayigim. 5 Abisok nak Dat yabekban pigimon tobil wigikdisat. Mani jikon da kinda da ‘Gak dukon kisal?’ yan dima nayan. 6 Abisok gen on dayiko jigisi nandan. 7 Mani asisi dayisat, nak ji panpulugok do depman dek wigikdisat. Dima wigiken kan, Panpulugokji jikon dima pikdisak. Mani nak wigiken kan, nak da yabekgo jikon pikdisak. 8 Unun da pin pi aban miktim amin morap anpak yokwi gat, ae anpak kilegi gat, ae Pin kop da amin gen pikon yopdisak gat dakon mibili kisi pakyansi nandaba pisokdisak. 9 Pi aban yokwini madepsi tan niman yan pindatdan. Yokwini dakon mibili unun nak dima nandan gadan naman. 10 Ae pi aban anpak kilegi dakon mibili nandaba pisokdisak, nido nak Daron wigapbo ae sanbejek dima nandakdan. 11 Ae pi aban amin gen pikon yopyop dakon bisap apdisak yan nandani, nido on miktim dakon kila amin madep unun kobogi yokwi timitdisak.

12 “Gen yogogi morapmi ton, mani abisok dayiken kan, ji aripmi dima timitdan. 13 Mani Gen Bamisi Dakon Wup unun da abin ji panpuluganban gen bami morap nandaba pisokdan. Unun iyi dakon gen ban dima dayikdisak, gen nandisak unun banjin dayikdisak. Anek yo don altokdan unun do dayikdisak. 14 Unun da nak dakon gen abidanek dayin tentenban unun da nak dakon tilim madepno akdisak. 15 Daron yo morap ton unun nak dakon. Unun do mani yat, Wup da nak dakon gen abidanek yan tentenban damdisak.”

Kisik kisik da but yokwi dakon kulabik akdisak

16 Yesu da sanbejek yan yagit, “Bisap pisipmisok nak sanbejek ae dima nandakdan. Ae timisok di egek donjok nandakdan.”

17 Pan det diwari notni yoyin yoyin anek yawit, “Gen unun niyisak dakon mibili nian? Yan yak, ‘Bisap pisipmisok nak sanbejek ae dima nandakdan. Ae timisok di egek donjok nandakdan.’ Ae yan yak, ‘Unun dakon mibili unun yan; nak Daron kikkisat.’ 18 ‘Bisap pisipmisok’ yan unun mibili nido yak? Gen unun dakon mibili dima nandan.”

19 Yesu unun do nayikdan yan pindagek yan yoyigit, “Gen unun yat dakon mibili nandak do disi gin yon, ma? Yan dayit, ‘Bisap pisipmisok nak sanbejek ae dima nandakdan. Ae bisap pisipmisok egek ae donjok nandakdan.’ 20 Asisi dayisat, ji kunam madepsi tafdan, ae bupmi kunanyi kisi madepsi akdan. Mani miktim amin da kisik kisik akdan. Butji wagilsi yokwi tokdan, mani but yokwisi dakon kulabigi don kisik kisik madepsi nandakdan. 21 Minjat kinda monji altok do anjakwan tepmi madepsi nandisak. Mani monji altnajakwan tepmi unun pasak dakon nandak nandak dima asak. Monji miktimon kili altosok unun do kisik kisik asak. 22 Unun da tilak ji abisok but yokwi an. Mani aeno dandaken bisapmon kisik kisik akdan. Ae amin kinda da kisik kisikji aripmi dima gwayesak. 23 Unun bisapmon ji da nak yo kinda do bisit dima nayikdan. Asisi dayisat, yo kinda do nak da manon da Dat bisit iyini kan, unun damdisak. 24 Ji kalip nak da manon da yo kinda abidok do bisit kinda dima awit. Ji bisit ani. Yan anek yo timigakwa kisik kisik da butjikon tugosak.”

Yesu da miktim dakon tapmim kili abigit

25 Yesu da sanbejek yan yagit, “Nak on gen morap tilagon da dayisat. Don tilak gen ae dima dayiken. Dat do nomansi dayin tentenokdisat. 26-27 Nak da ji

do anek Dat bisit iyiken yanj dima dayisat. Dima. Ji nak do but dasi galak tarj naman, ae nak Pinjopmon da apgum yanj nandaba bami asak. Yanj anj, do Dat da iyi but dasi galak tarj damisak. Do unjun bisapmon ji nak da manon Dat bisit iyikdan. ²⁸ Nak Daron da miktimon pigim. Ae abisok miktim yipmanjek Daron wigikdisat.”

²⁹ Yanj yanban panjet kabini da yanj iyiwit, “Abisok nomansi niyisal. Tilak gen dima yosol. ³⁰ Nin abisok yanjsi nandaman, gak yo morap kili nandan mudosol, ae amin da dima gayinjakwa gaga tagi yoki. Unjun do anek gak Pinjopmon da apgul yanjsi nandano bami asak.”

³¹ Yanba Yesu da yanj yoyigit, “Abisok ji kili nandan gadat anj, ma? ³² Nandani, bisap kili kwanjak. Asi bisap kili unjun, do ji biripmigi yutjikon kin kin akdan. Yanj anek nak nepba naga gin egipdisat. Mani Dat nak gat egisak do naga ginsi dima egipben. ³³ Ji nagon gadahek butji yaworisi tarjakwa egipni, yanj do anek gen on dayisat. Miktimon egipni bisapmon jiggi noman tarj damdan. Mani ji pasol pasoli mini tebaisi atni. Nak da miktim dakon tapmim kili abinj yipgum.”

17

Yesu iyi do bisit agit

¹ Yesu panjet kabini gen unjun yoyinj mudanek Kwen Kokup sintanek bisit yanj agit, “Dat, bisap kili abik. Monjigo dakon man awigaki kanjo Monjigo da gak dakon man awigisak. ² Amin morap Monjigo da kila asak do yanj mudanj imgul. Yanjo, amin morap imisal unjun da egip egip dagok dagogi mini tagi yomjak. ³ Egip egip dagok dagogi mini dakon mibili unjun yanj; amin da gak Pinjop kalonjisi bamisi yanj nandan gaman, ae Yesu Kristo gak da yabekbi pigit yanj gin nandan iman. ⁴ Gak da pi morap namgul, unjun pi anj mudoko miktim amin da tilimgo kili kawit. ⁵ Dat, miktim dima noman tarjakwan nak gak gat egek tilimno tarj namgut. Abisok gak da inamon unjun tilim aego nabi.

Yesu panjetni do bisit agit

⁶ “Amin morap on miktimon banj namgul kabikon gak dakon mibilgo kili yoyinj tenjenagim. Unjun amin gak dakon banj nak do nabi gak dakon gen guramikgwit. ⁷ Abisok yanjsi nandan, yo morap namgul unjun gak dasi namgul yanj nandan. ⁸ Nido gen morap namgul unjun yoyiko abidawit. Anek asi nak gagon da apgum ae gak da nak yabekgil, yanjsi nandaba bamisi asak. ⁹ Nak unjun amin kabi do bisit asat. Miktim amin kisi do dima asat. Unjun amin kabi namgul unjun gak dakon amin kabigo, do unjun do bisit asat. ¹⁰ Nak dakon amin kabi unjun gak dakon. Ae gak dakon amin kabi unjun nak dakon. Amin da nak dakon amin kabino pindagek tilimno kanjek man madep naman.

¹¹ “Nak gagon obinek miktimon sanjenek dima egipben. Mani unjun amin kabi da miktimon sigin egipdan. Telagi Dat, mango tapmimi tonji namgul unjun nanj panjutnoki. Yanj anjaki nit da kalonjisi ekwamak, unjun amin kabi da kalonjisi yanj gin egipni. ¹² Nak unjun gat egipguman bisapmon man namgul unjun nanj panjutnanjapbo tagisi egipgwit. Unjun amin kabikon da amin pasiljak do yanji unjun dagin pasilgit. Yanj anjakwan Pinjop da papiakon gen unjun do mandabi unjun bami tonj agit.

¹³ “Nak abisok gagon opben, mani kisik kisikno da unjun amin kabikon tugosak yanj do miktimon sigin egek gen on yosot. ¹⁴ Nak naga on miktimon nani dima, ae amin kabino unjun kisi on miktimon nani dima, do nak gengo

amin kabino do yobo miŋtim amin da nandaba yokwi tok an yomgwit. ¹⁵ Amin kabino miŋtimon ban timikgi do bisit dima asat. Panŋkutnanjaki Yokwi Ami da dima panuŋbal asak yan do bisit asat. ¹⁶ Nak naga on miŋtimon nani dima, ae amin kabino unun kisi on miŋtimon nani dima. ¹⁷ Gak dakon gen unun gen bamisi. Amin kabikonon pi abi gengo bamisi unun da burikon pi aban gakdosi amin ani. ¹⁸ Gak da nak yabekbi miŋtimon pigim. Yanjin nak da amin kabino miŋtimon yabekdat. ¹⁹ Unun amin da gakdosi amin ani do anek egip egipno kalonj gak do gamisat.

Yesu nandan gadat amin kisi do bisit agit

²⁰ “Nak unun amin kabi do gin bisit dima asat. Unun amin kabi da gen yanakwa nak nandan gadan namni amin unun kisi do asat. ²¹ Dat nak gagon egapbo gak nagon egisal yan gin unun amin kabi da but kalonji egipni do bisit asat. Unun amin nit gat egapno miŋtim amin da asi gak da nak yabekbi pigim yan nandaba bamisi asak dosi nandisat. ²² Nit kalonji ekwamak yan gin unun amin kalonji egipni, yan do tilim namgul unun kili yomgum. ²³ Nak unun amin kabikon egapbo gak nagon egisal. Kalonji egipni do nandisat. Yan egakwa miŋtim amin da gak da nak yabekbi pigim yan nandani dosi nandisat. Ae gak da nak do but dasi galak tan namisal yan gin gak da unun amin do galak tan yomisal yan nandani dosi nandisat.

²⁴ “Dat, minjat amin nak do namgul unun nak da egipben kokupmon nak gat kisin egipnen do nandisat. Tilim namgul unun koni do nandisat. Yo morap dima noman tanakwa but dasi kilisi galak tan namgul, unun do anek unun tilim namgul. ²⁵ Dat Kilegisi, miŋtim amin gak dima nandan gaman. Mani nak nandan gamisat. Ae amin kabino da gak da nak yabekbi pigim yan si nandaba bami asak. ²⁶ Nak da gak unun amin kabikon yoligim. Ae gak da but dasi galak tan namisal yan gin unun amin kabi da amin do but dasi galak tan yomni, ae nak unun amin kabikon egipben, yan do sigin sanbenek gak yolikdisat.”

Yesu tepni panek kimagit da aeni pidagit

(Kilapmi 18-20)

18

Judas da Yesu uwal da kisiron yipgut

(Mt 26.47-56 ae Mk 14.43-50 ae Lk 22.47-53)

¹ Yesu bisit an mudanban panjet kabini gat kisi Kidron Pakbi Kidat yapmanek kiwit. Unun pakbi da usagap da pigaga kinda toso. Yesu gat panjet kabini gat unun pigagawan pigiwit. ² Bisap morapmi Yesu gat panjet kabini gat unun pigaga muwuk muwuk awit, do uwal da kisiron yipjak amin Judas kisi unun pigaga kan nandanyo agit. ³ Do Judas da Rom dakon emat amin di gat ae Telagi Yut Madep dakon obip amin diwari gat timikban unudon kiwit. Obip amin unun mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat Parisi amin gat da yabekgwit. Unun amin kabi lam ae kalin ae emat dakon yo kisi timikgwit. ⁴ Yesu yo morap noman tan imdan unun kili nandan mudagit. Do kapmatjok da kin unun amin kabi yan yoyigit, “Ji namin nan wisan?”

⁵ Yoyinban yan yawit, “Nin Yesu Nasaret amin nan wisaman.”

Yanba Yesu da yoyigit, “Nak unun mani.” Yesu uwal da kisiron yipjak amin Judas unun amin kabi gat kisi akgwit. ⁶ Yesu da “Nak unun mani” yan yanakwan amin unun timisok di duwalik kinjek miŋtimon piligi pakgwit. ⁷ Yesu da aeni yoyigit, “Ji namin nan wisan?”

Yoyinban yawit, “Yesu Nasaret amin.”

⁸ Yan yanba Yesu da yan yoyigit, “Nak kili dayit, nak unun mani. Ji nak wisar kan, on amin kabi yopba kini.” ⁹ Yan yanban gen kinda kalip yagit unun bami tonj agit. Gen unun yan: “Amin kabi unun nak do namgul unun kinda dima yipbo pasilit.”

¹⁰ Saimon Pita da emat agak sibani ilik mukwa sogok amin dakon mibiltok amin dakon oman monji dakon miragi amin tet nani mandan dagagit. Oman monji unun dakon mani Malkus. ¹¹ Yan aban Yesu da tebai yan iyigit, “Emat agak siba yigikon simil! Dat da tepmi paken do nandisak unun dima paken yan nandisal, ma?”

Yesu Anaskon ankiwit

¹² Emat amin gat ae mibiltok amin madepni gat, ae Juda amin dakon obip amin gat da Yesu abidanek nap teban nan abisiwit. ¹³ Yan anek mibiltok Anaskon ankiwit. Anas unun Kaiapas dakon yopmi. Unun bilagon Kaiapas da mukwa sogok amin dakon mibiltok amin egipgut. ¹⁴ Unun da kalip Juda amin yan yoyigit, “Amin kalon kinda dagin amin morap kisi do anek kimotjak kan, unun tagi.”

Pita da Yesu do wasip yagit

(Mt 26.69-70 ae Mk 14.66-68 ae Lk 22.55-57)

¹⁵ Saimon Pita gat ae pandet kinda gat Yesu yol anan kigimal. Mukwa sogok amin dakon mibiltok amin da unun pandet nandan ingut, do Yesu yol anan mukwa sogok amin dakon mibiltok amin da nagalon pigigit. ¹⁶ Mani Pita wanga yoma kaga da kapmatjok akgit. Do pandet unun mukwa sogok amin dakon mibiltok amin da nandan ingut unun da kin oman minat kinda yoma kila agit unun iyinjek Pita abidanban nagalgwan pigigimal. ¹⁷ Oman minat unun yoma kila agit unun da Pita yan iyigit, “Gak unun amin dakon pandetni kinda bo?”

Iyiban Pita da yagit, “Nak dima.”

¹⁸ Kokup mirimisi agit, do oman monji gat ae obip amin gat kindapni alik do kindap kinda sogit da patderikon angwasinjek akgwit. Anakwa Pita yo kisi agek kindapni aliwit.

Mukwa sogok amin dakon mibiltok amin da Yesu gen yan imgut

(Mt 26.59-66 ae Mk 14.55-64 ae Lk 22.66-71)

¹⁹ Unun bisapnon mukwa sogok amin dakon mibiltok amin da Yesu pandet kabini do iyigit ae yoyindet agit kisi do iyigit. ²⁰ Yanban Yesu da yan iyigit, “Nak gen nomansi amin kisi yoyin tentenagim. Muwut muwut yutnikon yoyin dekgim, ae Telagi Yut Madep da nagalon Juda amin da abin muwuk muwuk an unudon bisapmi bisapmi yoyin dekgim. Gen kinda pasilikon dimasi yagim. ²¹ Do nido nak nayisal? Gen yanapbo nandawit amin ban yoyi. Gen yagim unun da nandan.”

²² Yesu yan yanakwan obip amin kinda da mogim kulbak anagek yan iyigit, “Mukwa sogok amin dakon mibiltok amin dakon geni kobogi gen tagi nan iyisat yan nandisal ma?”

²³ Yanban Yesu da yan iyigit, “Gulusun yat kan, unun do nayi. Ae gen kilegi yat kan, nido nikdal?” ²⁴ Nap kisirikon abisiwit dima witdalek Anas da Yesu yabekban mukwa sogok amin dakon mibiltok amin Kaiapaskon ankiwit.

Pita da aeni Yesu do wasip yagit

(Mt 26.71-75 ae Mk 14.69-72 ae Lk 22.58-62)

²⁵ Saimon Pita kindapni alin agakwan yan iyiwit, “Gak Yesu dakon panjetni kinda, ma?”

Yan iyinba yoyigit, “Nak panjetni kinda dima.”

²⁶ Mani mukwa sogok amin dakon mibiltok amin dakon oman amin kinda, unun Pita da miragi mandan dagagit amin unun dakon diwatni kinda, unun da yan iyigit, “Gakyo kisi Yesu gat pigaga ekwa dandat, ma?”

²⁷ Iyiban Pita da yagit, “Dima!” Wasip yanjakwan unudon gin pup gen yagit.

Yesu Pailaron ankiwit

(Mt 27.1-2 ae 27.11-14 ae Mk 15.1-5 ae Lk 23.1-5)

²⁸ Juda amin da Yesu abidan Kaiapas dakon yut yipmanek gapman dakon amin madep da yutnon ankiwit. Unun kili wisa dagagit, do iyi gapman dakon amin madep da nagalon dima pigiwit, nido piginej kan Pinjok da dabilon kilek tanek Yapyap Bilak dakon jap noknoknin ansun akdaman yan nandawit. ²⁹ Wanja joman agakwa Pailat da pin yan yoyigit, “Ji on amin mibili nido gen yan imen?”

³⁰ Yanban yan iyiwit, “Unun yokwi pakpak kinda dima tam, gagon dima anpnom.”

³¹ Yanba Pailat da yoyigit, “Disi abidan anki disi dakon gen tebanji yolek gen pikon yipni.”

Yanban Juda amin da yan iyiwit, “Nin da amin kinda anjatno kimotjak dakon yan dagok ninon dimasi toso.” ³² Gen unun yanba kalip Yesu da kosit nianon da kimotjak do yagit, unun bami ton agit.

³³ Pailat da aeni gapman da yutnon wigi Yesu iyiban opban yan iyigit, “Gak Juda amin dakon kila amin madep, ma?”

³⁴ Yanban Yesu da iyigit, “Unun gaga nandanek yosol, bo amin di da nak do yan gayiwit?”

³⁵ Yanban Pailat da yagit, “Nak Juda amin kinda dima! Gaga dakon amin kabigo gat ae mukwa sogok amin dakon amin madep kabigo gat da gak abidan anan nagon anoben. Gak ninan agil?”

³⁶ Yanban Yesu da yan iyigit, “Nak da Amin Kila Asat unun on miktim dakon yo dima. On miktim dakon tam nak dakon oman monjino gat emat wamanakwa amin kinda da nak Juda amin da kisiron aripmi dima nepbam. Nak da Amin Kila Asat unun kokup njwakjwari dakon yo.”

³⁷ Yanban Pailat da iyigit, “Asi gak kila amin madep kinda, ma?”

Yanban Yesu da kobogi yan iyigit, “Kila amin madep kinda yan nayisal unun asi bami yosol. Nak gen bami minat amin morap yoyiken do on miktimon pigim. Mibili yan do men da anjalagit. Gen bami yolgan amin morap unun nak dakon gen do mirak yopmanjan.”

³⁸ Yanban Pailat da iyigit, “Gen bami unun yo kinda ni?”

Pailat da Yesu tilak kindapmon anjatni do yagit

(Mt 27.15-31 ae Mk 15.6-20 ae Lk 23.13-25)

Pailat gen unun iyinjek aeni wanja Juda aminon pigek yan yoyigit, “Nak da gulusun kinda agit do gen yan imnen da arip dimasi kosot. ³⁹ Mani Yapyap Bilagon anpakji yolek amin kinda dam tebanon nan wital yipbo kin kin an. Do Juda amin dakon kila amin madep nan yipbo kisak bo nian nandan?”

⁴⁰ Yanban yan tidanek yawit, “Barabas nan yipbi kisak.” Barabas unun kabo noknok, ae amin dapmanek yoni gwayan amin kinda.

19

¹ Pailat da yanban Yesu abidanek baljawit. ² Anakwa emat amin da nap keli tonj kindanarj kila amin madep dakon pelit yombem kinda wasarjek Yesu da busunon yipgwit. Yan anek imal dubak gami kinda nan pan imgwit. ³ Anek kapmatjok da kin yan iyiwit, “Gildat tagi, Juda amin dakon kila amin madep!” Yan iyinek mogim kulbak anakgwit.

⁴ Anakwa Pailat wanja aeni pigi Juda amin yan yoyigit, “Nak da unun amin jikon abiko yan si nandan imni, nak da unun amin gulusunni kinda agit do gen yan imnejan da arip dimasi kosot.” ⁵ Yesu nap keli tonj ban pelitni waman imgwit gat ae imal dubak gami kisi kwenikon sigin tanakwa wanja pigit. Pinjakwan Pailat da amin yan yoyigit, “Kabit, unun amin oni.”

⁶ Yanakwan mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae obip amin gat da Yesu kanek tebai yan tidanek yan yawit, “Tilak kindapmon anakba kimakban! Tilak kindapmon anakba kimakban!”

Yanba Pailat da yoyigit, “Disi abidan anki tilak kindapmon anakba kimotjak. Nak da gulusunni kinda agit do gen yan imnejan da arip dima kat.”

⁷ Mani Juda amin da yan iyiwit, “Unun amin da iyi do ‘Nak Pinjok dakon Monji’ yan yagit. Nin dakon gen teban da unuden amin si kimotni do yosok.”

⁸ Pailat gen unun nandanek mibiltok pasalgit unun si yapmanek madepsi pasalgit. ⁹ Anek aeni gapman yutnon wigi Yesu yan iyigit, “Gak dukon nani?” Mani Yesu da gen kobogi kinda dima iyigit. ¹⁰ Anakwan Pailat da iyigit, “Kobogi nayik do dima nandisal, ma? Gepbo kiki bo ae tilak kindapmon gitni dakon yan dagok nagon gin tosok. Gak unun dima nandisal, ma?”

¹¹ Yanban Yesu da iyigit, “Pinjok kwen egisak unun da tapmim dima gamgut tam, gak da nak abin nepbi dakon tapmim kinda dima tan gaban. Do amin gak da kisiron nepmak unun dakon yokwi da gak dakon yokwi yapmandak.”

¹² Pailat gen unun nandanek Yesu yipban isal kisak do kosit wisik agit. Mani Juda amin da yan tidanek yan yawit, “Gak unun amin yipbi kisak kan, gak Sisa dakon notni dima. Amin iyi do nak kila amin madep yan yosok unun Sisa dakon uwalni.”

¹³ Pailat gen unun nandanek Yesu anjan wanja abigigit. Abigek tamo kinda mani Tip Ban Yalinbi Tamo yan yon unudon gen kokwin an yityit tamo kinda tosok unudon yikgit. (Unun tamo Ibru genon da Gabata yan yon.) ¹⁴ Anja Yapyap Bilak do nandanek jap panjosit ak bisap, gildat binap 12 kilok agit. Pailat da Juda amin yan yoyigit, “Kabit, kila amin madepji oni.”

¹⁵ Yanban yan tidanek yawit, “Anjabit! Anjabit! Tilak kindapmon anakgit!” Yanba Pailat da yoyigit, “Kila amin madepji tilak kindapmon anakgen do nandan?”

Yanban mukwa sogok amin dakon amin madep kabi da yan yawit, “Ninon kila amin madep kinda dima egisak. Sisa kalonjin!” ¹⁶ Pailat da Yesu tilak kindapmon anjatni do emat amin da kisiron yipban abidan ankiwit.

Yesu tilak kindapmon anakgwit

(Mt 27.32-44 ae Mk 15.21-32 ae Lk 23.26-43)

¹⁷ Yesu iyi tilak kindapni guramigek kokup pap yipmanek miktin tim kindakon kiwit, mani Busun Kidat. Ibru genon da Golgata yan yon.

¹⁸ Unudon tilak kindapmon anakgwit. Amin bamori kisi tilak kindap teri teri dapmanakwa Yesu binapmon akgit.

¹⁹ Pailat da yanban but piso gen kinda mandan tilak kindapmon yipgwit. Gen unun yan, YESU NASARET AMIN, JUDA AMIN DAKON KILA AMIN

MADEPNI ²⁰ Unjun kosiri kapbi mandawit. Ibru gen, ae Rom gen, ae Grik genon da kisi mandawit. Yesu anjakgwit miktim tim unjun kokup pap da kapmatjok tagit, do Juda amin morapni da gen unjun manjiwit. ²¹ Juda amin dakon mukwa sogok amin dakon amin madepni kabi da Pailat yan iyiwit, “Juda amin dakon kila amin madepni” yan dima mandaki. Gen yan mandaki: “On amin da yagit, Nak Juda amin dakon kila amin madepni.”

²² Yanba Pailat da yagit, “Yum koni. Gen kili mandat unjun dagin tosok.”

²³ Emat amin da Yesu tilak kindapmon anjagek imalni timikgwit. Timigek kokwin 4 kabi anakwa kalon kalon da imalni kalon kalon timikgwit. Ae paba pigik dubakni kisi abidawit. Paba pigikni sanbekni unjun mini imal diawat kalonj nan bupbi kawit. ²⁴ Yan kanjek notni yoyin yoyin anjek yan yawit, “Dima pudonej. Namin da abidosak yan do satu wasok anej.” Yan yanek yan gin aba Pinjkop da papiakon gen kinda tosok unjun bami ton agit. Gen unjun yan: “Imalno kokwinigek timikgwit, ae namin da paba pigikno abidosak yan do satu wasok awit.”

Do emat amin da yan awit.

²⁵ Yesu dakon menji, ae menji dakon padige, ae Maria unjun Klopas dakon minjatni, ae Maria Makdala kokup papmon nani, unjun minjat kabi da Yesu dakon tilak kindap da kapmatjok akgwit. ²⁶ Yesu da menji gat ae panjet but dasi galak tan ingut unjun kapmatjok akbal pindagek menji yan iyigit, “Minjat, on gak dakon monjigo.” ²⁷ Ae panjet unjun yan iyigit, “On gak dakon menjo.” Unjun bisapmon da wasanjek panjet unjun da Maria anjki yutnikon kila agit.

Yesu kimakgit

(Mt 27.45-56 ae Mk 15.33-41 ae Lk 23.44-49)

²⁸ Yesu pi morapni kili unjun mudosok yan nandanjek, ae Pinjkop da papiakon gen kinda tosok unjun bami ton asak dosi nandanjek yan yagit, “Tekno bap tosok.” Gen unjun yanakwan ²⁹ wain kinam kinda kapmatjok tagit. Do yo kinda gugidan yombem abidan wainon sibirba tujanban, isop kindap dakon kilinjikon walik yipba Yesu da dulumon wigigit. ³⁰ Wikwan Yesu da wain nanjek yan yagit, “Kili unjun mudosok.” Yan yanek busunji tadik pinjek wupni yipban kigit.

Emat amin kinda da Yesu dakon gekgegi sugagit

³¹ Kili Sabat bisap dakon yo panjtagap ak gildat agit. Unjun Sabat unjun bisap madepsi kinda, do Juda amin da tilak kindapmon bumjot dima toni do nandawit. Yan nandawit do amin tilak kindapmon akgwit dakon kandapni dapman jokgal do Pailat iyiwit. Yan aba tepmi kimakba bumjotni panjini yanon da yawit. ³² Yanba emat amin da kin amin bamot Yesu gat dapgwit dakon kandapni dapman jokgalgwit. ³³ Mani Yesusun abin kanba kili kimakgit kawit, do kandapni dima anjak jokgalgwit. ³⁴ Mani emat amin kinda da Yesu dakon gekgegi gwwawia nan sugagit. Suganban unjudon gin pakbi yawiyo da pakgwit. ³⁵ Yo unjun si kagit amin unjun da iyi unjun dakon yan tenjotok asak. Ae iyi bamisi yosot yan nandisak, do jiyo kisi nandan gadat ani yan do gen unjun yan tenjotok. ³⁶ Yo unjun aba Pinjkop da papiakon gen kinda tosok unjun bami ton agit. Gen unjun yan: “Kidatni kinda dima anjak jokgalan.”

³⁷ Ae Pinjkop dakon gen kinda gat yan tosok: “Amin da giptimi sugawit unjun kokdan.”

Yesu dakon bumjotni kimakbi tamo kalugi kindakon yipgwit

(Mt 27.57-61 ae Mk 15.42-47 ae Lk 23.50-56)

³⁸ Kili don Josep Arimatea kokupmon nani da kin Yesu dakon bumjotni Pailat da nandan iban anksisak do iyigit. (Josep unun Yesu dakon panjetni kinda. Mani juda amin dakon kila amin do pasalek Yesu do nandan gadatni si anksibigit.) Pailat da nandan iban Josep da kin Yesu dakon bumjotni ankgigit. ³⁹ Ae Nikodemus kalip Yesu kalbi kin kagit ununyo kisi unun bisapmon gin apgut. Unun yo kibani ton tagisi di timik panjagut. Unun kindap bamori dakon gawoni ban iktagilek wasawit. Yo kibani tagisi unun dakon jigini unun 30 kilo da arip. ⁴⁰ Josep gat Nikodemus gat da Yesu dakon bumjotni abidanek yo kibani tagisi unun tagal ingumal. Yan anek imal tagisi ban gwilikgimal. Unun juda amin da anpagon amin kimakbi do yan an. ⁴¹ Yesu tilak kindapmon anjagwit da kapmatjok pi kinda tagit. Unun pigagagwan kimakbi tamo kalugi kinda tagit. Unun tamokon bumjot kinda dima yipbi. ⁴² Unun juda amin da Sabat bisap dakon yo panjagap ak bisap, ae kimakbi tamo unun kapmatjok tagit, do amin bamot Yesu dakon bumjotni anki unjungwan yipgumal.

20

Yesu kimoron da pidagit

(Mt 28.1-8 ae Mk 16.1-8 ae Lk 24.1-12)

¹ Sonda wisa dagokdo pilin tuk tanjakwan gin Maria Makdala kokupmon nani kimakbi tamokon apgut. Abin karban kimakbi tamo dakon yoma sogwit dakon tip kili antobilba kigit kagit. ² Yan kanek timtim yanek kin Saimon Pita gat ae Yesu da panjetni kinda but dasi galak tan imgut unun bamot yan yoyigit, "Amin Tagi kimakbi tamokon nan anabigen. Anki dukwan yipman unun dima nandaman."

³ Yanban Pita gat ae panjet kinda unun gat kimakbi tamokon kigimal. ⁴ Amin bamot kisi timtim yanek kigimal, mani panjet kinda unun da Pita yapmanek unun da kalip kimakbi tamokon kin altagit. ⁵ Kin pagadanek kimakbi tamogwan wusigit. Wusinek imal tagisi Yesu dakon bumjotni wangwit unun tanba pindakgit. Mani dima wigigit. ⁶ Saimon Pita unun da bunon abinek unun kimakbi tamogwan wigigit. Wigek imal tanba pindakgit. ⁷ Ae imal kinda kagit unun Yesu da busunon wabi. Imal unun imal diwari gat dima tawit. Unun gironjiksi da iyindage tanban kagit. ⁸ Ae panjet unun kinda mibiltok kimakbi tamokon kigit unun kisi wigigit. Wigi pindagek nandan gadat agit. ⁹ Unun bisapmon Pinjok da papiakon Yesu kimoron da ae pidokdisak dakon gen tosok unun do dima nandaba pisagit. ¹⁰ Yo unun pindagek panjet bamot tobil kokupmon kigimal.

Maria Makdala kokupmon nani da Yesu kagit

(Mt 28.9-10 ae Mk 16.9-11)

¹¹ Maria kimakbi tamo da wanja agek kunam takgit. Kunam tagek tagek pagadanek kimakbi tamogwan wisigit. ¹² Wisinek anjelo bamori imalni kwakwagi pindakgit. Unun anjelo bamot Yesu dakon bumjotni da tagit unudon yikgimal. Kinda busuni da tagiron yikgit, anjakwan kinda kandapni da tagiron yikgit. ¹³ Maria yan iyigimal, "Minjat gak kunam nido takdal?"

Yanbal yan yoyigit, "Amin Tagino abidan anki dukwan yipman unun dima nandisat." ¹⁴ Yan yanek tobil Yesu akban kagit. Mani Maria da unun Yesu yan dima karban pisagit.

¹⁵ Kili Yesu da yan iyigit, “Minat gak nido takdal? Gak namın nan wisisal?”

Maria da pikaga unun dakon pi monji kinda yan nandanek yan iyigit, “Amin tagi, gak da bumjot ankil kan, dukwan yipmal nayinbi kin abidan anopben.”

¹⁶ Yanban Yesu da yagit, “Maria!”

Yanban Maria da tobil Ibru genon da yan iyigit, “Rabonai.” (Rabonai unun dakon mibili unun Yoyinet.)

¹⁷ Yanban Yesu da yan iyigit, “Nak Datnokon dima wigit, do nak dima abidoki. Kin notno kabi yan yoyiki, ‘Nak Datno ae ji dakon Datji unudon wigiken. Pinkopno ae ji dakon Pinkopji unudon wigiken.’”

¹⁸ Iyiban Maria Makdala kokupmon nani da kin panjet kabi yan yoyigit, “Amin Tagi nak da kili kat.” Yan yoyinek Yesu da gen iyigit unun yoyigit.

Pañdetni da Yesu kawit

(Mt 28.16-20 ae Mk 16.14-18 ae Lk 24.36-49)

¹⁹ Sonda pilin kaga pañdetni Juda amin amin dakon kila amin do pasalek yut kindakon muwugek yoma benjan anek yikgwit. Yigakwa Yesu da abin bikbik nikon agek yan yoyigit, “Butji yawori tosak.” ²⁰ Yan yanek kisit bamotni ae gekgekniyo yoliban pañdetni Amin Tagini kanek but galak madepsi nandawit.

²¹ Aeni Yesu da yan yoyigit, “Butji yawori tosak. Dat da nak yabekgit, yan gin nak da ji yabekdat.” ²² Yan yanek migani pisonban pañdetnikon kinakwan yan yagit, “Ji Telagi Wup abidoni. ²³ Ji amin dakon yokwini yopman yomni kan, diwarini pasil yomdan, ae dima yopman yomni kan, diwarini tan yomdan.”

Tomas da Yesu kagit

²⁴ Pañdetni diwari Yesu kawit bisapmon kinda unun notni gat dima egipgwit, mani unun Tomas (ae mani kinda Yayat). ²⁵ Pañdet diwari da Tomas yan iyiwit, “Nin Amin Taginin kaman!”

Yan iyinba Tomas da yoyigit, “Kisrikon birin tamo dima pindagek witjiken, ae gekgekikon wuda gwaljik dima witjiken kan, ji da gen nayan unun do nandabo bami dima asak.”

²⁶ Gildat 7 kabi mudanakwa pañdet kabi ae notni Tomas gat kisi yutnon muwugek yoma benjan awit. Mani Yesu abin bikbik nikon altanban kawit. Altanek yan yoyigit, “Butji yawori tosak.” ²⁷ Yan yoyinek Tomas yan iyigit, “Gak abin kisitno witjinek pindat. Anek kisitgo awin gekgekknokon witjiki. Gak but bamot dima anek nandan gadan nabi.”

²⁸ Yanban Tomas da yan iyigit, “Amin Tagino ae Pinkopno.”

²⁹ Yan yanban Yesu da iyigit, “Gak kili nandal, do nandan gadan namisal. Amin nak dima nandanek nandan gadan naman, unun amin kisik kisik tagi ani.”

On papia dakon mibilisi

³⁰ Yesu da wasok tapmimi ton diwari morapmisi anjakwan pañdetni da pindakgwit, unun on papiaon dima mandabi. ³¹ Mani papia on yan do mandabi. Ji da Yesu unun Kristo yan si nandan gadan imni. Ae Yesu unun Pinkop dakon Monjisi yan nandan gadan iminjakwa, unun da manon egip egip abidoni, mibili yan do papia on mandabi.

Yesu aeni pañdet kabnikon altan yomgut

(Kilapmi 21)

21

Yesu panjetni diwari do altan yomgut

¹ Don aeni Yesu da panjetni Galili Pakbi idap ilenikon egakwa altan yomgut. Altan yomgut dakon gen unun yan. ² Saimon Pita, ae Tomas (Yayat yan iyiwit), ae Nataniel (Galili miiktin, Kana kokupmon nani kinda), ae Sebedi dakon monji bamot gat, ae Yesu dakon panjetni bamori gat kisi egipgwit. ³ Saimon Pita da notni yan yoyigit, "Nak tap kilap ilit do kisas."

Yanban yawit, "Nin kisin kiner." Yan yanek boron wige kawit. Mani unun kalbi tap kilap kinda dima ilikgwit.

⁴ Wisa dagokdosi gildat dima winakwan Yesu unun pakbi idap ilenikon akban kawit, mani unun Yesu yan dima kanba pisagit. ⁵ Anakwa Yesu da yan yoyigit, "Not kabi, ji tap kilap di ilan?"

Yanban yawit, "Dima."

⁶ Yanba yan yagit, "Ji yikji bot amin tet do maba kwan tap kilap di ilitni." Yan yanban yikni maba pikwan tap kilap morapmisi pigi tuganba yik ilik awik do antidok awit.

⁷ Yan anakwa panjet Yesu da galak tan imgut unun da Pita yan iyigit, "Unun Amin Tagi mani!" Saimon Pita unun pi do anek ilikba pigik kadimni kili ilik yipgut. Do notni da "Unun Amin Tagi mani!" yan yanban nandanek ilikba pigik kadimni ae panek pakbigwan pan magit. ⁸ Manek ilenikon kinakwan notni boron da bujon yolgwit. Yolek yikni tap kilap tujanbi walimbil ilik anan kawit, nido bot unun pakbi dubagikon dima tagit, 100 mita unun da tilagon gin tagit. ⁹ Kin ilenikon wige yan pindakgwit: kindap kinda sogit da patderikon tap kilap kinda tagit, ae bretyo kisi tanba pindakgwit.

¹⁰ Pindagakwa Yesu da yan yoyigit, "Ji abisok tap kilap ilan di panapgut."

¹¹ Yanban Saimon Pita da boron wige tap kilap yik ilikban ilenikon wigigit. Yigon tap kilap madep madep 153 yan da pigi tugawit, mani yik unun dima dagagit. ¹² Yesu da yan yoyigit, "Ji abin jap nabit." Unun Amin Tagini yan kili nandan mudawit, do gen unun yanban panjetni si pasalek kinda da "Gak namin?" yan dima iyiwit. ¹³ Anakwa Yesu kindapmon kinjek bret ae tap kilap timigek panjetni do yomgut. ¹⁴ Yesu kimoron da pidan panjet kabinikon on altan yomgut unun da aban kosiri kapbi agit.

Yesu da Pita yan iyigit, "Gak sipsipno kila abi"

¹⁵ Jap nan mudanek Yesu da Saimon Pita yan iyigit, "Saimon, Jon dakon monji, gak nak do but dasi galak tan namin kinagek on amin kabi da but dasi galak tan nama unun yapmandal, ma?"

Yanban Pita da yagit, "Asi, Amin Tagi, gaga nandisal. Nak but dasi galak tan gamisat."

Yanban Yesu da iyigit, "Sipsip monin kabino upmokgi."

¹⁶ Ae kosiri kinda gat yan iyigit, "Saimon, Jon dakon monji, gak nak do but dasi galak tan namisal, bo dima?"

Yanban Pita da yagit, "Asi, Amin Tagi, gaga nandisal. Nak but dasi galak tan gamisat."

Yanban Yesu da iyigit, "Sipsipno kila abi."

¹⁷ Ae Yesu da iyanban kosiri kapbi anakwan aeni yan iyigit, "Saimon, Jon dakon monji. Gak but dasi galak tan namisal?" Pita unun Yesu da kosiri kapbi "Gak but dasi galak tan namisal?" yan iyigit, do buri jik tagit.

Yan nandanek Yesu yan iyigit, "Amin Tagi, yo morap unun nandan mudosol. Nak but dasi galak tan gamisat, gaga nandisal."

Yanban Yesu da yan iyigit, “Gak sipsipno upmokgi. ¹⁸ Asisi gayisat, gak monji gimonji egipgul bisapmon ilikba pigikgo panjek kokup dukwan kik do nandagil unjon kin kin agil. Mani amin pelan aki bisapmon, kisitgo anenagaki amin njaknjari da ilikba pigikgo pan gaminjak gak anan kosit dima kik do nandaki unjon nan anjikdan.” ¹⁹ Yesu gen on Pita kosit nianon da kimagek Pinjok man madep imjak unjon do yagit. Yan yanjek iyigit, “Nak nolgi.”

Yesu da panjet kinda si galak tan ingut, unjon dakon gen

²⁰ Pita da tobil panjet kinda Yesu da but dasi galak tan ingut unjon kagit. Unjon bujon yol panpan apgut. (Unjon amin jap nawit bisapmon Yesu dakon pibit da kapmatjok busunji unjonjok yipmanjek Yesu yan iyigit, “Amin Tagi, namn da gak uwal da kisiron gepjak?”) ²¹ Pita da unjon amin kanek Yesu yan iyigit, “Amin Tagi, ae on amin iwa?”

²² Yanban Yesu da yan iyigit, “Egakwan gin nak aeno tobil apben do nandaken bo dima, unjon nak dakon yo. Gak nak nol.” ²³ Yan yanban binap gen kinda panmuwukbi kabikon kin iren tagit. Gen unjon yan: “Unjon panjet dima kimotdisak.” Mani Yesu da panjet unjon dima kimotjak yan dima yagit. “Egakwan gin nak aeno tobil apben do nandaken bo dima, unjon nak dakon yo”, unjon gin yagit.

²⁴ Unjon panjet da unjon yo morap dakon yan tentenok anek gen unjon mandagit. Nin nandaman, gen unjon yan tentenjosok unjon bamisi. ²⁵ Yesu da yo diwari morapmisi gat agit. Yo morap agit kisi morap papiakon mandanen kan, miktimon papia unjon da toni dakon tamo aripmi dima bo toni.

Yabekbi Pi Awit Dakon Gen

But pisa gen

Yabekbi Papia on Gen Bin Tagisi Luk da mandagit unun sanjenek yosok. Luk dagin on papia kisi mandagit. On papiagwan yan koner: Telagi Wup da yabekbi do kosit yopman yominjakwan Yesu dakon Gen Bin Tagisi “Jerusalem ae Judia ae Samaria yawit, ae yanakwa miktimi miktimi kigit” (1.8 do koki).

Papia Yabekbi da Yesu dakon panmuwukbi Juda amin kabikon da wasanek don madep tarnek miktimi miktimi kigit do yosok. Ae Luk da yo kinda nolisak unun yan: Kristo dakon pi gat, ae minjat aminyo Yesu yolgwit dakon egip egip do kalip Pinjok da Israel amin do yan teban tok agit unun bami ton awit.

Yo madep kinda Yabekbi Papia da yosok unun yan: Unun Telagi Wup dakon pi do yosok, unun Pinjok dakon Wupni. Mibiltok Telagi Wup Pentikos bisapmon pandet kabikon pigit. Anek don nandak nandakni panjtagap anek tapmim yomgut unun do yosok. Tapmim yominjakwan wasok tapmimi ton anakwa amin da geni do nandaba bami agit, ae Yesu do nandan gadawit.

On papiakon pandet kabi da minjat aminyokon Yesu dakon Gen Bin Tagisi yawit bisapmon gen dubagisi yawit. Anakwa minjat aminyo morapmi da Gen Bin Tagisi unun yolakwa panmuwukbi si teban tagit.

Papia on da yabekbi morapmi da pi awit unun do yosok. Mani Pita gat Pol gat da pi agimal unun do morapmi yosok. Pita unun Yesu dakon pandetni kinda. Mani Pol kalip Yesu dima yolgit. Pol mibiltok Kristo dakon panmuwukbi pabin yop do pi tebaisi agit. Mani don Yesu da Pol yan iban but tobil anek pi amini bamisi kinda dagagit. Anek Amin Nwakwaru Kabikon Pinjok gen yoyigit.

On papiagwan Luk da Pol da yo morap agit do yanek “nin da agiman” yan yosok. Nandak nandak amin morapmi da yan nandan; Luk iyi Pol gat bisap di agipgumal do “nin da agiman” yan unun do yosok.

Yabekbi kabi da Jerusalem kokup papmon Yesu dakon gen yoyin tenjtenjawit

(Kilapmi 1.1-8.3)

Yesu da Telagi Wup yipban pisak do yan teban tok agit

¹⁻² Tiopilas, nak kalip papia kinda mandagim. Unun papiakon Yesu wasanek pi agit ae Pinjok dakon gen yoyin dekgiron da kwen wigigit unun dakon mibili mandagim. Yesu yabekbi kabini manjigit unun altan yominjek Telagi Wup da tapmim iminjakwan pi ani do yoyin mudanjakwan Pinjok da abidan anan Kwen Kokup wigigit. ³ Mibiltok tepmi madep panek kimakgit da buron egip egip aeni abidanek unun amin kabikon altan yomgut. Altan yominjek asi kalugi egisak yan nandani do yo morapmi agit. Gildat 40 unun gat egek Pinjok da Amin Kila Asak unun dakon mibili yoyigit. ⁴ Bisap kinda unun gat egek yansi ani do yoyigit, “Ji Jerusalem kokup pap dima yipman detni. Datno da yo dam do yan teban tagit unun abidok do jomjom ani. Nak kalip yo unun do kili dayigim. ⁵ Jon da amin pakbi son yomgut, mani gildat kabisok kinda egek Pinjok da Telagi Wup son damdisak.”

⁶ Unun bisapmon yabekbi kabini gat muwugek Yesu yan iyiwit, “Amin Tagi, gak abisok Israel amin nin panpuluganbi aenin miktimnin kila anek egipnen bo dima?”

⁷ Yanba yan yoyigít, “Dat da yo morap ak do bisap manjigít unun ji dakon yo dima. Dat da yo morap unun iyí kila asak. ⁸ Mani Telagí Wup jikon pinban tapmim pakdan. Tapmim panek nak dakon gen Jerusalem kokup papmon yan tenjenoni. Ae unudon da Judia kokup morap kisi, ae Samaria miktím kisi, ae miktími miktími kisi yan tenjenoni.”

Yesu Kwen Kokup wigigít

(Mk 16.19-20 ae Lk 24.50-53)

⁹ Yesu da gen unun yan mudanjakwan, kanjakwa kwen wigigít. Wigakwan gikwem da wamanjakwan aeni dima kawit. ¹⁰ Kwen tebai sintanjakwa unudon gin amin bamori imalni kwakwagi unun da altanbal yabekbi kabí gat akgwit. ¹¹ Altanek yan yoyigímal, “Galili amin ji nidosi kwen sintanek akgan? Yesu unun abisok Pin kop da abidanban ji depman dek Kwen Kokup wigik. Abisok kanjakwa wigik yan gin apjak bisapmon yan da tilagon apdisak.”

Judas dakon kulabikni manjiwit

¹² Yan yoyinbal ileŋ Olip yipmanek tobi Jerusalem kokup papmon kiwit. Fleŋ Olip unun Jerusalem da kapmatjok toso. ¹³ Kin altanek yut kwen nani si egipgwiron wigíwit. Amin egipgwit unun mani yan: Pita, Jon, Jems, Andru, Pilip, Tomas, Batolomiu, Matyu, Jems Alpius dakon monji, Saimon Selot da kabikon nani, ae Judas Jems dakon monji. ¹⁴ Unun amin kabí gat ae miŋat diwari gat ae Yesu dakon menji gat ae padik padikni gat kisi but kalonon da muwugek bisit pi sanjek sanjek awit.

¹⁵ Unun bisapmon amin 120 yan da Yesu nandan gadan imgwit. Pita unun kabikon da pidan agek yan yagit, ¹⁶ “Not kabi, kalipsisgwan Telagí Wup da Dewit antagap aban Pin kop da papiakon Judas do gen kinda mandagit unun gen bamí toŋ agit. Judas unun Yesu anjoman anyoban obip amin da abidawit. ¹⁷ Judas kalip nin da kabikon ekwan pi kaloní agiman.”

¹⁸ Judas unun yo yokwi agit dakon tomni timigek miktím tim kinda yuman nagit. Unun miktímon Judas da man sulugakwan kok wamiyo kisisi miktímon man mudawit. ¹⁹ Amin morap Jerusalem egipgwit unun dakon gen nandanek unun miktím tim mani Yawi Miktím yan yawit. Iyi da genon da Akeldama yan yawit.

²⁰ Pita da sanjenek gen yan yagit, “Kap Papia madepmon gen kinda yan mandabi:

‘Yut kokupyonikon amin di dima egipdo, isal tosak dosi nandisat.’

Ae unun papiakon gen kinda yan mandabi:

‘Kila amin pi agit unun amin kinda da kulabisak dosi nandisat.’

²¹⁻²² Gen yan toso do amin kinda kulabigi anjoman anen. Jon Telagí Pakbi Sogok Aminon da wasanek Yesu nipman wigigít, ae amin morap nin gat sanjek sanjek egapno Amin Tagi Yesu kin ap agit, unun amin kinda nan kulabik anen. Unun amin dasi nin gat pi anek Yesu kimoron da pidagit unun do yan tenjenok anen.”

²³ Pita da yan yanban amin bamori do yan yomgwit, kinda mani Josep unun Basabas yan iyíwit, ae mani kinda Jastus. Ae amin kinda unun mani Matias. ²⁴⁻²⁵ Amin bamot unun manjenek bisit yan awit, “Amin Tagi, gak amin morap dakon but kisi pindak mudosol. Unun bamoron da namín dasi Judas dakon tamo abidanek yabekbi pi asak unun amin noliki. Bupmisi, Judas unun tamoni yipmanek kimak tamo iyí do yan mudanbikon kigit.” ²⁶ Bisit yan anek

namin da noman tosak yanj do wasok kinda awit. Tip wasok aba Matias da noman tagit. Noman tanjek yabekbi 11 kabikon sanjbeginit.

2

Telagi Wup pigit

¹ Pentikos Bisap Madepmon Yesu nandanj gadanj imgwit amin kabi yut kindakon gin muwugek egipgwit. ² Unjudon gin nandanjakwa wuwik madep kinda mirim madep anj unjun da tilagon Kwen Kokup da pigit. Pij unjun yut yikgwiron tugagit. ³ Anjakwan yanj pindakgwit: milenj asip amin mel yombem da noman tanj wasenj ki amin kalonj kalonj da kwenon yikgwit.

⁴ Anjek Telagi Wup da amin kisi morap burikon pigi tugagit. Anjek Wup da panpulanganjan wasanjek gen mibili mibili yawit.

⁵ Unjun bisapmon Juda amin di Jerusalem kokup papmon egipgwit. Unjun amin miktim morap tanj ananj kwanj unjudon da apgwit. Unjun amin Pinjkop gawak iminjek egipgwit. ⁶ Wuwik unjun nandanjek unjun minjat amin kabi madepi da muwugek amin kalonj kalonj mirak panj nandaba Yesu nandanj gadanj imgwit amin kabi da iyi da genonsi da gen yawit. Yanjba nandanjek nandaba njwaknjwarisi ⁷ aban yanj yawit, “On amin kabi gen yonj unjun kisi morap Galili amin gin, ma? ⁸ Kosit nianjon da nin dakon gen kalonj kalonj yonj? ⁹ Nin miktimmnin Patia, Midia, Elam, Mesopotemia, Judia, Kapadosia, Pontus, Esia, ¹⁰ Prigia, Pampilia, Isip, ae Libia miktim Sairini kokup pap da kapmatjok tosongon amin. Nin Rom amin diwari apguman da idon ekwamanj ¹¹ (Juda amin ae amin diwari Juda amin kabikon sanjbenji kisi). Diwari nin Krit amin, ae diwari Arebia amin. Nin kisi morap da nandanjanpo unjun amin kabi da nin da genon da Pinjkop dakon wasokni masi masimi unjun do yanjba nandamanj.” ¹² Amin wuripdak pasalek notni yoyij yoyij anjek yanj yawit, “Yo on altanjan komanj unjun dakon mibili nianj?”

¹³ Yanj yanjakwa amin diwari da jigilak gen yanjek yanj yawit, “On amin kabi wain kalugi morapmi nanj da but upbal anj.”

Pita da Pinjkop dakon gen yagit

¹⁴ Yanjba nandanjek Pita notni 11 kabi gat kisi pidanj agek gen papmon da amin yanj yoyigit, “Juda amin not kabi, ae ji Jerusalem kokup papmon ekwanj amin morap, mirak pakyanji yopmanjakwa yo on altosok unjun dakon mibili dayiko nandani.

¹⁵ “Ji on amin kabi but upbal anj yanj nandanj, ma? Dimasi! Bisap apmenjon wisa dagokdo 9 kilok gin asak. Pakbi teban noknok bisap unjun pilindo.

¹⁶ Abisok yo on altosok unjun kombi amin Joel da unjun do kalipsigwan yanj yagit:

¹⁷ Pinjkop da yanj yosok, Mibi gildat kwanj tanjakwan Wupno amin morap kisi do tagal yobenj.

Anjanpo monji gwayosi da kombi gen yokdan.
Ae monji bilagi da dipmin yombem pindatdanj.
Ae amin pelanj da dipmin pindatdanj.

¹⁸ Unjun bisapmon oman amin kabino minjat ae wili kisi do Wupno tagal yobo unjun da kombi gen yokdanj.

¹⁹ Anjakwa kwen binap yo masi masimi unjun doliko pindatni.
Ae miktimon wasok tapmimi tonj ako bisap madep unjun dakon tilak yanj pindatni.

Yawi ae kindap ae mukwa madep altokdanj.

- ²⁰ Unjun bisapmon gildat dabil pilin tuk anjakwan kanek yawi dom akdisak. Yan anjakwan Amin Tagi apjak dakon bisap madep don altosak. Unjun bisap madepmon Amin Tagi dakon tapmim madepni ae tilim madepni unjun altokdisak.
- ²¹ Unjun bisapmon minjat amin morap Amin Tagi da panpulugosak do bisit iyan unjun amin kabi iyi do panjutnosak.’”
- ²² Pita sanbenek yan yagit, “Israel amin kabi, ji mirak yopmanek Yesu Nasaret amin do yoko nandabit. Unjun amin Pinjkopmon da apgut yan nandani do Pinjkop da tapmim iminjakwan wasok tapmimi ton, ae yo masi masimi ae tilak mibili mibili agit. Yo morap agit unjun disi kawit. ²³ Pinjkop da yan aben yan kili nandagit, do amin unjun ji da kisiron yipgut. Yipban ji da amin yokwi da kisiron yipba unjun da abidanek tilak kindapmon anjakba kimakgit. ²⁴ Kimot dakon jigi da amin unjun bisap pisipmisok wagil aripmi dima abin yipmi, do Pinjkop da kimoron nan aban pidagit. ²⁵ Kalip Dewit da Yesu tepmi pasak do yan yagit:
- ‘Nak Amin Tagi koko nak gat sanbek sanbek egisak.
Unjun nak da kapmatjok egek tapmim naminjakwan yo kinda da aripmi dima ankwakwalitjak.
- ²⁶ Yan asak, do butno da tagisi anjakwan kisik kisik gen yosot.
Ae giptimno Pinjkop da anpulugosak do jomjom asat.
- ²⁷ Gak nipbi kimakbi tamokon dima token.
Telagi amingo dakon giptim anjutnajak dima miktosak.
- ²⁸ Gak egip egip dakon kosit kili nolinbi kagin.
Nak gak gat egek kisik kisikgo da butnokon pigi tugosak.’
- ²⁹ Not kabi, babiknin Dewit unjun dakon mibili do asisi dayin tenjenoko. Dewit unjun kimakban kilisi wayikgwit. Bumjotni dakon tamo abisok on kokupmon koman. ³⁰ Mani Dewit unjun kombi amin kinda egipgut. Pinjkop da yan teban tok gen kinda yan iyigit: ‘Gak dakon babigo kinda da gak da tamokon kila amin madep egipjak.’ ³¹ Yo don altoni unjun pindagek Kristo kimoron da pidosak do kili yagit. Giptimi kimakbi tamokon dima tosak ae dima miktosak yan Dewit da kili yagit. ³² Yesu unjun Pinjkop da kimoron nan aban pidagit. Nin si kaginman do unjun dakon yan tenjenok aman. ³³ Pinjkop da man madep ingut da iyi da aminsi tet do yikdak. Dat da Telagi Wup Monji do iben yan kili yan teban tagit. Do Monji do iban unjun da tagalban yo abisok noman tosok unjun ji kan nandanjo an. ³⁴ Dewit iyi Kwen Kokup dima wigigit mani yan yagit:
- ‘Amin Tagi da nak dakon Amin Tagino yan iyisak,
Gak nak da aminsi tet do yigaki
- ³⁵ uwalgo dakon tapmim pabin yopbo gak dakon pinbisi egipni.’
- ³⁶ Yan do, Israel amin kabi ji yan si nandani, Yesu unjun ji da tilak kindapmon anjakgwit, mani Pinjkop da unjun amin yipban Amin Tagi ae Kristo egisak.”

Amin morapmi da but tobil anek telagi pakbi sowit

³⁷ Pita da gen unjun yanban nandaba buri suganba amin da Pita gat yabekbi kabi diwari gat yan yoyiwit, “Not kabi, nin abisok nian si ano kilek tosak?”

³⁸ Yanba Pita da yan yoyigit, “Ji kalon kalon but tobil anek Yesu Kristo da manon telagi pakbi sonakwa Pinjkop da yokwisi wiriritjak. Yan anjakwa Pinjkop da but galak do Telagi Wup damjak. ³⁹ Pinjkop da Telagi Wupni dam do kili

yanj teban tok agit. Ji ae minjat monjyosi ae amin dubagikon ekwanj, ae amin kisi morap Pinjkop da yanj yomisak unjun Telagi Wupni damjak.”

⁴⁰ Pita da gen morapmi sanjenek nawa gen tebaisi yanj yoyigit, “Ji kan kimotni. Yokwi pakpak kabikon da tobil apba Pinjkop da ji timitjak.” ⁴¹ Unjun gildaron gin amin 3 tausen Pita dakon gen nandaba bami agit. Yanj anjek telagi pakbi sonjek Yesu da panjmuwukbi kabikon sanjebewit.

Amin but kalonj anjek egipgwit

⁴² Panjmuwukbi kabi da yabekbi dakon gen nandak do galagi madepsi nandawit. Ae but da notni bangal bangal anjek, jap anjwa nok do ae bisit ak do sanjek sanjek muwukgwit. ⁴³ Yanj anjakra Pinjkop da panjmuluganban yabekbi kabi da wasok tapmimi tonj morapmi aba amin da pindagek pasal kimakgwit. ⁴⁴ Yesu nandanj gadanj ingwit amin kabi but kalonj anjek yo kabini kalonj di banjin panj egipgwit. ⁴⁵ Yo kabini gat miktinni gat yopba amin da yumanj nanja monej unjun banj bupmi amin panjmulugawit. ⁴⁶ Gildari gildari Telagi Yut Madepmon muwukgwit. Ae notni da yutnon muwuk muwuk anjek but galagon da not panjmulugok dakon kisik kisik anjek jap nawit. ⁴⁷ Anjek Pinjkop anjksinjek egipgwit ae amin kisi morap da unjun amin do nandaba tagisi agit. Gildari gildari amin diwarj but tobil aba Amin Tagi da yokwikon banj timikban panjmuwukbi kabikon sanjenba kabi madepsi agit.

3

Pita da kandap yokwi kinda anjmlip agit

¹ Bisap kindakon gildat tobil do anjakwan Pita gat Jon gat bisit agak bisapmon Telagi Yut Madepmon kik do kigimal. ² Kir pindakbal amin kabi kinda da kandap yokwi kinda wamanj anjapgwit. Unjun amin menji da yanj anjalagit. Gildari gildari amin unjun anjabinj Telagi Yut Madep dakon yoma kaga kinda mani Kildani Tagisi unjodon yipmanj yipmanj awit. Amin Telagi Yut Madep da nagalgwan pigakwa unjun amin da monej imni do bisit yoyigit. ³ Pita gat Jon gat nagalgwan pigik do anjakwal monej injil do bisit yoyigit. ⁴ Pita gat Jon gat da amin unjun tebai kanjek Pita da yanj iyigit, “Gak nit ninda!” ⁵ Yanj iyinban yo di namdamal yanj nandanjek tebai pindakgit.

⁶ Yanj pindagakwan Pita da iyigit, “Nak monejno mini. Mani yo tanj namanj unjun tagi gabenj. Yesu Kristo Nasaret kokupmon nani unjun da tapmim namgut do gayiko pidanj kosit agit!”

⁷ Yanj iyinjek kisiri aminsi tet do abidanjek anjmuluganban pidagit. Pidanjek unjodon gin kandapni ae banjiyo kisi teban tawit. ⁸ Kandapmi teban tanja wigi manj agek wasanjek pilik bamok agit. Yanj anjek Pinjkop anjksinjek wigi mok mok anjek amin bamot gat Telagi Yut Madep da nagalon pigiwit. ⁹ Pigakwa amin morap da kanja pilik bamok anjek Pinjkop anjksinban ¹⁰ kanjek nandaba njwakjwarisi aban yanj nandawit, “Mao! On amin yoma kaga mani Kildani Tagisi unjodon yigek amin da monej imni do bisit asak amin oni. Unjun da kilek tak!”

Pita da Telagi Yut Madepmon gen yagit

¹¹ Yanj nandanjek amin morap timtim yanjek abinj kanja amin unjun Pita Jonyo timikban akba pindakgwit. Tamo unjun akgwit dakon mani unjun Solomon dakon Yik Nandat Tamo. ¹² Apba pindagek Pita da yanj yoyigit, “Israel amin kabi, ji mibili nido tamtam yanjek nit tebai nindanj? Nit da

kilegi do bo nit da tapmimon da on amin wasok ando kilek tak yan nandan? Unun dimasi! ¹³ Babiknin Abraham, Aisak ae Jekop unun dakon Pinjkop da oman amini Yesu man wukwisi ingut. Unun amin si anjakba kimotjak do ji da uwal da kisiron yipgwit. Pailat da pulugan yipban kisak do nandagit, mani ji da manji iminek si kimotjak do yawit. ¹⁴ Unun Amin Telagisi ae Kilegisi egipgut, mani ji da manji ingwit. Manji iminek amin dapdap amin kinda jikon yipban opjak do Pailat iyiwit. ¹⁵ Egip egipmon niyinj panpan kigik amin unun ji da anjakba kimakgit. Mani Pinjkop da kimoron nan aban pidagit. Pidanban kagimak do nit unun do yan tenjenok amak. ¹⁶ Nit Yesu nandan gadan imamak, do unun da wasok aban on amin kan nandanjo an unun abisok kilek tak. Yesu da iyin nandan gadatnit panjeban anjakwan unun nandan gadat da on amin wagilsi anmilip aban kilek tak da akban kon.

¹⁷ “Asi, not kabi ji gat ae kila amin kabisi gat dima nandan pisanjek Yesu anjakgwit. ¹⁸ Mani kalip Pinjkop da kombi amin kisi da gen kagakon da Kristo tepmi pasak do yagit. Do ji da Yesu anjakba gen unun bami tonj agit. ¹⁹ Yanjo, ji but tobil anek Pinjkopmon gadanja yokwisi mudoni. ²⁰ Yan aban Amin Tagi da tapmimni kalugi ji do damjak. Anek Kristo ji panpulgok do anek manjikbi unun damjak. Unun mani Yesu. ²¹ Yesu unun Kwen Kokup egek Pinjkop da yo morap panjaluk asak unun do jomjom asak. Yo morap panjaluk aben yan Pinjkop da unun do kili yan teban tagit. Panjagap aban telagi kombi amin kabini da unun do kili yawit. ²² Kalip Moses da yan yagit: ‘Amin Tagisi Pinjkop da don ji kabikon amin kinda anjnoman aban kombi amin nak yombem egipjak.

Unun amin da gen morap dayisak unun pakyanji nandani.

²³ Geni dima nandani amin unun Pinjkop da kisisi panjupbal aban iyin dakon amin kabi gat ae dima egipni.’

²⁴ “Kombi amin Samuel gat ae unun da bujon kombi amin morap noman tawit unun kisi da abisok yo noman tonj unun do yan tenjenok awit. ²⁵ Ji kombi amin dakon babi kabini ekwan. Pinjkop da babikji gat sanjek sanjek agit do yo morap yom do yagit unun ji da timitni. Pinjkop da Abraham yan iyigit: ‘Nak da gak dakon babigo yabegek amin miktimi miktimi ekwan unun gisamikgo tagisi egipni.’

²⁶ Pinjkop da oman monjini anjnoman an mibiltok ji do yabekban apgut. Ji kisi kalon kalon anpakji yokwi yopmanjek gisami tonj egipni yan do anek yabekgit.”

4

Pita gat Jon gat dam tebanon yopgwit

¹ Pita gat Jon gat amin gen sigin yoyinjakwal mukwa sogok amin gat Sadyusi amin gat ae Telagi Yut Madep dakon obip amin dakon mibiltok amin gat kisi apgwit. ² Abin nandaba amin bamot da Yesu kimoron da pidagit ae amin kimakbi yan gin pidokdan unun do yoyinj tenjenagimal. Yan anjakwal amin bamot do nandaba yokwi tok awit. ³ Anek amin bamot timigek gen pikon yop do nandawit, mani pilin tok do agit do anwa don yan nandanek dam teban yutnon yopgwit. ⁴ Mani amin morapmi da amin bamot dakon gen unun nandan Yesu nandan gadan iminek panmuwukbi kabikon sanjenba 5 tausen yan da tilak agit.

Pita gat Jon gat gen kokwin amin kabikon yopgwit

⁵ Wisa dagokdo Juda amin dakon kila amin madep gat kila amin gat ae gen teban yoyin det amin gat kisi Jerusalem kokup papmon muwukgwit. ⁶ Mukwa sogok amin dakon mibiltok amin Anas ae dabini diwari, ae Kaiapas gat Jon ae Aleksanda gat kisi muwukgwit. ⁷ Muwugek Pita gat Jon gat yoyin ba in amnikon agakwal yan yoyiwit, "Jil ni tapmimon da yo unun agimal? Ae namin da pi unun anjil do yan mudan damgut?"

⁸ Yanba Pita unun Telagi Wup da burikon pigi tugarban yan yoyigit, "Juda amin dakon kila amin madep ae kila amin yan nandani. ⁹ Niarjon da kandap yokwi anmilip agimak unun dakon mibili nandak do yon kan ¹⁰ ji gat ae Israel amin kabi gat kisi dayiko nandani. Yesu Kristo Nasaret kokupmon nani unun da tapmimon on amin anmilip agimak da ji da dabilon akdak. Ji da Yesu tilak kindapmon anakba kimakgit mani Pin kop da kimoron nan aban pidagit.

¹¹ Yesu do tilak gen kinda yan yanbi:

'Yut agak amin ji da gwak yokwi yan yanek maba kigit.

Unun gwak tip kinda nan tidawit da akdak.'

¹² Nin amin kinda da yokwikon ban aripmi dima timitjak. Yesu iyi da manon gin miktimi miktimi amin ekwan unun tagi timitjak. Pin kop da unun amin kalongin nin do anek yabekban pigit."

¹³ Yan yanban amin madep da yan nandawit: On amin bamot amin isali, papia yutnon dima yikki, mani pasol pasoli mini gen tapmimi ton yomal. Yan pindagek but morap nandanek on amin kalip Yesu gat egipgwit yan nandan kokwinikgwit. ¹⁴ Anek amin kilek tagit unun kisi akba pindagek gen di aeni yoyik do dima nandawit. ¹⁵ Anek amin bamot yoyin ba gen kokwin tamo yipmanek wanga pigigimal. Pigakwal yanba yok anek yan yawit, ¹⁶ "Unun amin bamot niansi anyomne? Unun da wasok tapmimi ton kinda abal Jerusalem amin kisi da nandan do aripmi dima anwasip ane. ¹⁷ Mani gen unun aminon dima kin irentosak do yansop an yomno Yesu dakon mibili do aeni dima yonjil."

¹⁸ Yan yanek yoyin ba yutnon winbal Yesu da manon gen dima yonjil ae amin dima yoyin detjil do yansop tebaisi an yomgwit. ¹⁹ Mani Pita gat Jon gat da gen yan pantobil yomgumal, "Disi kokwinitni. Pin kop dakon gen yipmanek ji dakon gen guramitden kan, Pin kop da nandaban kilek tosak bo nian? ²⁰ Nit gen kaganit aripmi dima soden. Nit yo pindak nandan yo agimak unun dosi yan tenjerek akdamak."

²¹ Yan yanbal gen kokwin amin da sanberjek but pasol gen diwari yoyin ek amin do pasalek yopba kigimal. Amin da wasok agimal unun do Pin kop an kisiwit. Do ni jigi nan tagi yomne yan kinda dima nandawit. ²² Amin anmilip agimal unun bilakni 40 yapbi, aripmi dima kilek togi yan nandawit do Pin kop an kisiwit.

Pajmwukbi da bisit awit

²³ Pita gat Jon gat gen kokwin yutnon da pin dabini kabikon kigimal. Kinek mukwa sogok amin dakon amin madep kabi, ae kila amin gat da gen morap yoyiwit unun kisi yoyin mudagimal. ²⁴ Yoyin mudanbal but kalonon da Pin kop bisit yan iyiwit, "Amin Tagi Tapmim Ami, kundu ae miktim ae tap ae yo morap unungwan ton unun kisi gak da wasan yopgul. ²⁵ Kalipsigwan nin dakon babiknin gak dakon oman amingo Dewit Telagi Wup da antagap aban gen yan yagit:

'Amin kabi kabi mibili nido japmisi nandanek iyi do nandaba wukwanek isal dogin yo yokwi ak do gen yan panjeban an?

²⁶ Kila amin madep miktimi miktimi ekwan unun emat ak do tagap tok an. Kila amin da Amin Tagi gat ae Kristoni gat pabin yop do muwukgan.'

²⁷ Asisi Erot ae Pontias Pailat, ae Amin Nwakjwari Kabi amin, ae Israel amin unun kisi da on kokup papmon telagi oman amingo Yesu gak da pigo asak do manjigil, unun amin abin yip do muwukgwit. ²⁸ Yan anakwa gak tapmingo madep do kalip yo don altoni do nandabi teban tagit unun noman tawit. ²⁹ O Amin Tagi, uwalnin da yo yokwi anjnim do yon, do panpuluganjaki oman amin kabigo nin da pasol pasoli mini teban tajeke gengo yan tentenonej. ³⁰ Gak tapmingo yolinjaki sot amin kilek toni. Ae tilak tapmimi tonj ae wasok masi masimi unun telagi oman amingo Yesu unun da manon aki."

³¹ Bisit anwasip anakwa yut muwukgwit unun kwakwalikgit. Yan aban Telagi Wup da amin kisi da buron pigi tujan yoban Pinjok dakon gen pasol pasoli mini tapmimi tonji yawit.

Amin kisi not panpulugok awit

³² Yesu nandan gadan imgwit amin unun kisisi but kalonj ae nandak nandak kalonj panjek egipgwit. Amin kinda da yo kabini do unun nak dakon yo yan dima yagit. Yo morapnin unun amin kisin dakon yo yan nandawit. ³³ Anej yabekbi kabi da Yesu da kimoron da pidagit unun do tapmimi tonji sigin yan tentenawit. Yan anakwa Pinjok dakon nandan yawotni da bikbiknikon madepsi tan yomgut. ³⁴⁻³⁵ Bisap kalonj kalonj amin miktimni tonj ae yutni tonj unun amin do yominej monej timik panji yabekbi kabi do yoba bupmi amin do kokwinik yomgwit, do bikbiknikon bupmi amin kinda dima egipgut.

³⁶ Unun bisapmon amin kinda egipgut unun mani Josep. Yabekbi kabi da Banabas yan iyiwit. Banabas dakon mibili unun yan: "But panjeban ak amin." Unun Liwai amin kinda, kokupni unun Saiprus. ³⁷ Josep unun miktim timni kinda amin do yominej monej timik panji yabekbi kabi do yomgut.

5

Ananias gat Sapaira gat dakon gen

¹ Amin kinda egipgut unun mani Ananias. Minjatni dakon mani unun Sapaira. Ananias unun miktim timni kinda amin do yominej monej timikgit.

² Timigek diwari iyi do yopmanjakwan minjatni unun kanj nandanjo agit. Anej kisisi panabisat yan top yoyinej monej diwari gin yabekbi kabi do yomgut.

³ Yan aban Pita da yan iyigit, "Ananias gak nianon da Sunduk do bikbik iminej galaktokni yolal? Gak Telagi Wup do wasip yan iminej miktim dakon monej diwari gaga do yopmal? ⁴ Gaga dakon miktim galaktokgon yuman nal. Do monej timal unun gak dakon yo. Unun ban ni yo ak do nandal unun tagi abim. Nianon da nandak nandak yokwi unun pal? Gak amin ban wasip dima yoyisal. Gak Pinjok nan wasip iyisal."

⁵ Yanban nandanek Ananias piligi manj kimakgit. Kimakban unun dakon gen bini nandawit amin morap unun madepsi pasalgwit. ⁶ Anakwa monji kabi kinda da abin bumjotni imalnan wamanj anji gapmagwan yipgwit.

⁷ Bisap 3 awa egi mudanjakwa minjatni yo morap unun noman tan unun dima nandanek apgut. ⁸ Apban Pita da yan iyigit, "Nayinbi nandako. Miktimjil dakon monej timamal on gin?"

Yañban iyigít, “Asi unjon gin.”

⁹ Yañ yañban Pita da yañ iyigít, “Jil nianjon da Amin Tagi dakon Wup wasip iyik do but kalon amal? Pindat, amin ego gapmagwan yipmar amin unjon yoma kagakon akgañ. Unjon amin da gakyó kisi waman añkikdan.”

¹⁰ Yañ yañban unjon gin miñat unjon Pita da buron piligi mañ kimakgit. Kimakban monji kabi unjon da abin kanba kimakgit kan eni yipgwiron anki yipgwit. ¹¹ Yañ anjakwa pañmuwukbi morap gat ae amin diwari gen bin unjon nandawit amin kisi madepsi pasalgwit.

Yabekbi kabi da wasok tapmimi tonj morapmi awit

¹² Yabekbi kabi da miñat aminyo da binapmon tilak tapmimi tonj ae wasok masi masimi morapmi awit. Yesu nandan gadan ingwit amin unjon Solomon dakon Yik Nandat Tamo unjon muwuk muwuk awit. ¹³ Anjakwa amin diwari pañmuwukbi kabi do nandaba wukwisi agit. Mani unjon gat muwuk egipdo si pasalgwit. ¹⁴ Yañ nandanjakwa miñat wiliyo morapmi da Amin Tagi nandan gadan iminek pañmuwukbi kabikon sanbewit. ¹⁵ Sanberjakwa yabekbi kabi da wasok tapmimi tonj morapmi aba pindakgwit, do miñat aminyo da sot amin morapmi pañagpwit. Pañabin tobaron ae yalin poron yopba kosit obakon pakgwit. Yañ nandanek awit: Pita kosit obanan obin kinakwan gildat pañopmon wupni da sot amin di witinban kilek toni yañ do yopba pakgwit. ¹⁶ Kokup monin monin Jerusalem angwasiñek tan anañ kiwit unjon dakon amin morapmi da sot amin ae amin kon da pañupbal abi aminyo kisi pañapba kilek tawit.

Anjelo da yabekbi dam tebanon ban pulugagit

¹⁷ Yabekbi kabi da wasok tapmimi tonj anjakwa amin morapmi unjon kin gadanjakwa mukwa sogok amin dakon mibiltok amin gat dabini gat da pindagek nandaba yokwi tok an yomgwit. Unjon amin unjon Sadyusi da kabikon nani. ¹⁸ Unjon amin kabi da kin yabekbi kabi timik dam teban yutnon yopgwit. ¹⁹ Yopmanjakwa unjon kalbi Amin Tagi dakon anjelo kinda da dam teban yut dakon yoma witdalek ilikban wanga pigiwit. ²⁰ Pigakwa anjelo da yañ yoyigít, “Ji kin Telagi Yut Madep da nagalon pabigi agek egip egip kalugi on dakon mibili kisisi amin yoyin mudoni.”

²¹ Yañ yoyinban wisa daganakwan anjelo da yoyigít unjon da tilagon kin Telagi Yut Madep da nagalon pabigi amin wasanek yoyin dekgwit.

Anjakwa mukwa sogok amin dakon mibiltok amin gat dabini gat gen kokwin tamo madepmon opgwit. Obinnek Israel amin dakon kila amin obin muwutni do yañ yomgwit. Obin muwugek yabekbi kabi dam teban yutnon da opni do gen yipba kigit. ²² Mani obip amin da dam teban yutnon kin mini pindagek obin yañ yoyiwit, ²³ “Nin kin dam teban yut dakon yoma kono benan tebaisi abi, ae obip amin yoma domon akba pindaman, mani yoma witald wigi amin kinda dima ekwan kaman.” ²⁴ Yañ yañba nandanek Telagi Yut Madep dakon obip amin dakon mibiltok amin gat mukwa sogok amin dakon amin madep kabi kisi but morap nandanek yawit, “Unjon amin dukon ken?”

²⁵ Unjon do yanjakwa amin kinda da abin yoyigít, “Nandani! Ji da amin dam teban yutnon yopgwit unjon aben da Telagi Yut Madep da nagalon agek amin yoyin dekgan.” ²⁶ Yañ yoyinban Telagi Yut Madep dakon obip amin dakon mibiltok amin gat obip amin kabini gat da kin yabekbi kabi timik pañopgwit. Mani miñat aminyo da tipban nindapni yañ do pasalek yo jigi di dima an yominek tayanok pañopgwit.

Yabekbi kabi da gen kokwin amin do dima pasalgwit

²⁷ Obip amin da yabekbi kabi paɲobin gen kokwin amin da inamon yopba akgwit. Agakwa mukwa sogok amin dakon mibiltok amin unun da mibili yoyin nandak do yan yoyigit, ²⁸ “Ji unun amin dakon mibili amin dima yoyin detni do yan sop tebaisi yan danguman. Mani ji sigin yoyin degakwa Jerusalem kokup pap amin kisi da ji dakon gen nandayin. Ae ji da nin do top kinda yan yon. Kila amin nin da Yesu anjatno kimakgit, top yan yan niman.”

²⁹ Yan yanban Pita gat notni kabi gat da yan iyiwit, “Nin Pinƙop dakon gen unun nanɣi guramitno tagi asak. Amin dakon gen dima guramitnen. ³⁰ Ji da Yesu tilak kindapmon anakba kimakgit. Mani babiknin dakon Pinƙop da kimoron nan aban pidagit. ³¹ Aban pidanban awigi iyi da aminsi tet do yipgut da nin dakon kosit niyin nolik amin, ae yokwikon ban timit timit aminin yikdak. Do Israel amin but tobil anapno yokwinin tagi wiririk nimjak. ³² Pinƙop da yo morap agit unun nin da pindakgiman. Nin unun do yan tenɲenok aman. Ae Telagi Wup unun kisi unun do yan tenɲenok asak. Pinƙop da amin morap iyi dakon gen guramikgan amin unun Telagi Wup yomisak.”

Parisi amin kinda da notni kabi nandak nandak tagi yomgut

³³ Yan yanba nandanek gen kokwin amin da japmisi nandanek yabekbi kabi dapba kimotni do nandawit. ³⁴ Mani Parisi amin kinda mani Gamaliel unun da gen kokwin amin kabikon pidan akgit. Agek yabekbi kabi da wanga pigi bisap pisipmisok atni do obip amin yoyinban timikba pigiwit. (Gamaliel unun gen teban yoyin det amin kinda egipgut. Amin kisi da unun do nandaba wukwan imgwit.) ³⁵ Pigakwa Gamaliel da notni kabi yan yoyigit, “Israel amin kabi, ji unun kabi do yo kinda an yom do kan, pakyansi nandan kimagek ani. ³⁶ Bilak abikisigwan amin kinda mani Tiudas unun da noman tan egek iyi do nandaban wukwan amin 400 yan da tilak yolgwit. Mani amin da anakba kimagakwan unun yolgwit amin tayinigi kinakwa pini bami dima agit. ³⁷ Ae unun da bunon Galili amin kinda mani Judas unun da noman tagit. Noman tan gapman da man manjiwit bisapmon Judas da amin kabi kinda timikban gapman gat emat wamgwit. Unun kisi anakba kimagakwan unun yolgwit amin tayinigi kiwit. ³⁸ Unun do nak yanɣi dayisat, ji unun amin kabi do yo yokwi kinda dima an yomni. Isal yopba kini. Amin da nandak nandagon yo unun an kan, bami dima asak. ³⁹ Mani Pinƙop da nandak nandak yoban an kan, ji da aripmi dima pabin yopni. Yan ani kan, ji Pinƙop gat emat wamni.”

⁴⁰ Yan yanban bami yosok yan nandanek yabekbi kabi yoyinba winba baljawit. Baljanek bunon ae Yesu da manon gen dima yoni do yan sop an yominjek yopba kiwit. ⁴¹ Yesu dakon man do tepmi panek mayaktok tagi paman yan nandawit. Yan nandanek gen kokwin amin kabi yopman degek kisi kisi madepsi nandanek kiwit. ⁴² Gildari gildari Telagi Yut Madep da nagalgwan ae yuri yuri muwuk muwuk awit. Anek Yesu unun Kristo unun dakon Gen Bin Tagisi amin yoyin tenɲenawit.

6

Yabekbi kabi paɲpulugoni do amin 7 kabi manjiwit

¹ Unun bisapmon amin morapmi da panɲet kabikon sanɲenba panɲet morapmisi awit. Anakwa unun kabikon da amin diwari Grik gen yawit unun da Aram gen yawit amin unun do yanba yokwi tok anek yan yawit, “Ji gildari gildari bupmi amin do jap yominjek sakwabat ninon ekwan unun do jap dima yoman. Unun tagi dima.” ² Yan yanakwa yabekbi 12 kabi da Yesu nandan

gadan ingwit amin kabi yan yoba opba yan yoyiwit, “Nin da Pinƙop dakon gen yan tenƙenok pi yipmanek jap kokwin pi anen unun da tagi dima asak. ³ Yan do anek not kabi ji yan ani. Disi da kabikon amin 7 kabi manjinba unun da jap kokwin pi ani. Amin nandak nandakni tagisi, ae amin da dabilon tagisi ekwan, ae Telagi Wup da burikon tugarbi unuden amin ban pindagek timitni. Timikba unun amin do jap kokwin pi yominek ⁴ nin da bisapmi bisapmi bisit pi ae Pinƙop gen yan tenƙenok pi gin anen.”

⁵ Yan yanba miƙat aminyo da gen unun do nandaba galagi aban amin 7 kabi yan manjiwit. Kinda Stiwen, unun nandan gadatni tebaisi ae Telagi Wup da burikon tugarbi, ae Pilip, ae Pokorus, ae Nikano, ae Timon, ae Pamenas ae Nikolas. Nikolas unun Antiok kokup pap amin kinda. Unun Juda aminsi dima mani kulabik anek Pinƙop gawak iminek Juda amin kabikon sanbegit. ⁶ Amin kabi unun manjin yabekbi kabi da inamon yopba akwit. Agakwa pi unun ani do kisitni kwenikon wutjinek gisam yominek bisit awit.

⁷ Jigi unun anmilip awit do Pinƙop dakon gen da madepsi irentan anan kigit. Yan anakwan Jerusalem kokup papmon Yesu nandan gadan ingwit amin madepsi paptan iren tawit. Anakwa mukwa sogok amin morapmi da but tobil anek nandan gadat awit.

Juda amin da Stiwen gen pikon yipgwit

⁸ Stiwen unun Pinƙop da anpuluganek tapmin iminakwan yo masi masimi ae tilak mibili mibili amin da binapmon agit. ⁹ Unun bisapmon amin diwari da Stiwen gat gen emat awit. Unun amin Juda amin dakon muwut muwut yut kinda mani Pulugan Yopbi unun kabikon nani. Unun amin kokup pap Sairini ae Aleksandria ae miktim Silisia ae Esia tetgin da apgwit. ¹⁰ Mani Stiwen Telagi Wup da anpuluganek nandak nandak tagisi iminakwan geni abik do antidok awit.

¹¹ Antidok awit do pasilikon da amin diwari yan yoyiwit, “Ji kin amin yan yoyini, ‘Nin nandanapno Stiwen da Moses gat Pinƙop gat do gen yokwi yanban nandaman’ yan yoyini.”

¹² Top gen unun yoyinba amin ae kila amin ae gen teban yoyindet amin dakon butni madepsi pidawit. Yan anek kin Stiwen abidan anan gen kokwin amin kabikon ankiwit. ¹³ Anki yipmanek top amin di kokwinik yopba sitnok an iminek yan yawit, “On amin bisapmi bisapmi Telagi Yut Madep gat ae gen teban Moses da mandagit gat do yanba yokwi tok asak. ¹⁴ Nin da nandanapno on amin da yan yagit, ‘Yesu Nasaret amin da Telagi Yut Madep unun tuwiljak. Ae Moses da anpak nimgut unun kulabik akdisak.’”

¹⁵ Sitnok yan an iminakwa amin gen kokwinon yikgwit kisi da kanakwa Stiwen dakon tomno dabilyo anjelo yombem agit.

7

Stiwen da gen kokwin aminon gen yagit

¹ Anek mukwa sogok amin dakon mibiltok amin da yan iyigit, “Gen on yan gaman unun asi yon bo top?”

² Yan iyanban Stiwen da oden yoyigit, “Not ae dat kabi, nandani! Datnin Abraham unun Aran miktimon dima kin egek Mesopotemia miktimon egipgut bisapmon Pinƙop tilimni unun Abrahamon altan imgut. ³ Altan iminek yan iyigit:

‘Gak miktimgo ae notgo dabigoyo yopmanek miktim kinda nak da goliken unuden kiki.’

⁴ Pinjkop da yan iyinban Kaldia miktim yipmanjek Aran miktimon panji egipgut. Panji egakwan datni kimagakwan Pinjkop da yabekban ji da abisok on miktim ekwanon apgut. ⁵ Apban Pinjkop da Abraham iyi do miktim timjok kinda dimasi imgut. Mani Abraham gat yawi diwatni gat da on miktim don abidoni do yan teban tok gen kinda yagit. Gen unun iyigit bisapmon Abraham monji mini egipgut. ⁶ Pinjkop da Abraham yan iyigit: 'Gak dakon yawi diwatgo da amin njakjwari da miktimon egipni.

Egek oman amin daganakwa amin da yo yokwi an yomihakwa bilak 400 asak.

⁷ Mani yo yokwi an yomni amin nak da don kobogi yokwi an yoben.

Yan anjapbo yawi diwatgo da miktim unun yipmanjek obin on miktimon nak gawak namni.'

⁸ Yan iyinek sanjek sanjek agimal dakon tilakni giptimni mandisak do iyigit. Anek don Abraham dakon monji Aisak altanban gildatni 8 kabi anjakwan giptimi mandagit. Ae don Aisak da Jekop dakon datni agit. Ae Jekop da babiknin 12 kabi dakon datni agit.

⁹ Unun babiknin 12 kabikon da diwari da Josep do nandaba yokwi tok anek amin do yominek tomni timikgwit. Timikba unun amin da Josep oman monji egipjak do Isip miktimon ankiwit. Mani Pinjkop unun Josep gat egek ¹⁰ jigi morapni altan imgwit unun anpuluganjek kukwan imgut. Anjakwan Josep da Isip dakon kila amin madep Pero gat gen yagimal bisapmon Pinjkop da nandan kokwin tagisi iminjakwan kila amin madep da kanjan tagisi agit. Yan kagit do Isip miktim ae yutni dakon yo morap kila asak do yipgut.

¹¹ Yipmanjakwan Isip ae Kenan miktimon jap kalonisok tawit do babiknin jap do anek jigi madepsi pawit. ¹² Yan egek Jekop jap Isip ton yan nandanjek babiknin yabekban Isip miktimon kiwit. ¹³ Don aeni kwa Josep da notni yan yoyigit, 'Nak naga ji dakon notji Josep.' Yan aban kila amin madep Pero da Josep dakon yawi diwatni dakon mibili nandan pindakyo agit. ¹⁴ Unun da kwenon Josep da datni Jekop ae yawi diwatni 75 kabi yan kisisi morap apni do gen yipban kigit. ¹⁵ Jekop gen unun nandanjek kin Isip miktimon egek kimakgit. Ae babiknin diwari kisi kimakgwit. ¹⁶ Kimakba amin da bumjotni waman aeni tobil panji Sekem kokup papmon wayikgwit. Bumjot yopyop tamo unun kalip Abraham da Sekem amin kinda mani Amo unun dakon monjini do monej yominek abidagit.

¹⁷ Kalip Pinjkop da Abraham dakon yawi diwatni da Israel miktim don abidoni do yan teban tok an imgut. Kili miktim abidoni dakon bisap kwan tanjakwan Israel amin Isip miktimon egipgwit unun madepsi iren tawit. ¹⁸ Irentan egakwa kila amin madep kalugi kinda noman tagit. Unun amin da Josep dima nandan imgut. ¹⁹ Unun kila amin madep da nin dakon babiknin madepsi panjekwalek yo jigisi an yomgut. Yan anek gen tebaisi yoyinban monji njaknjakni wanja pabigi yopba tanjek kimakgwit.

²⁰ Unun bisapmon Moses altagit. Moses unun monji njaknjak tagisi ae Pinjkop da kan galak tagit. Datni da yutnon kilani anakwa kanekni kapbi agit. ²¹ Kanekni kapbi anjakwan wanja abigi yipmanjakwa kila amin madep Pero dakon gwi da kan abidan anki iyi dakon monji nan yan upmakgit. ²² Upmakban taganjek Isip amin dakon nandak nandak tagisi kisi nandan mudagit. Anek gen yagit ae pi mibili mibili agit unun tapmimi tonji agit.

²³ Moses unun bilakni 40 anjakwan Israel amin notni kin pindat do nandagit. ²⁴ Kin pindakban Isip amin kinda da Israel amin kinda yokwi an iban kagit. Yan kanek notni anpulugok do anek Isip amin unun yokwi agit dakon kobogi do unun amin anjakban kimakgit. ²⁵ Moses yan anek yan nandagit, 'Pinkop da nak anpuluganban Israel amin uwal da kisiron ban timitdisat yan nandan namdan.' Mani Israel amin Moses do yan dima nandawit. ²⁶ Pakgit da wasa dagokdo Moses abin pindakban Israel amin bamori da emat wamgumal. Wabal panwasik do anek yan yoyigit, 'Jil not kalonj da nido notni dapman dapman amal?'

²⁷ Yan yoyinban emat wasagit amin da Moses ukwayikban kinakwan yan iyigit: 'Namin da kila amin ae gen kokwin aminin gepmak?' ²⁸ Apma gak Isip amin kinda anakbi kimakgit, abisok nakyo kisi yan gin nibi kimokgen do nandisal, ma?' ²⁹ "Gen unun iyinban nandanek Moses pasal Midian miktimon panji egek unudon minjat kinda panek monji bamori panjalagit.

³⁰ Panjalanej bilak 40 egi mudanakwan anelo kinda da Moses altan imgut. Anelo unun kindap monin kinda sonjek milen asip baljagit unungwan akgit. Sinai Kabap da kapmatjok miktim kibiri tim kinda tagit unudon altan imgut.

³¹ Moses yo unun altanban kanek but morap agit. Yan nandanek kapmatjok da pakyanji kok do anek kigit. Kinakwan Amin Tagi da yan iyigit. ³² 'Nak babikgo Abraham, Aisak ae Jekop dakon Pinkop.' Yan iyinban Moses nimmimegek sinjan kokdosi pasalgit. ³³ Anjakwan Amin Tagi da yan iyigit: 'Moses, kandap gwilgo ilik yopman. Miktim tim unun bamanj akdal unun telagi miktim.

³⁴ Minjat amin kabino Isip amin da yo yokwi morapmi an yominjakwa kili pindat. Ae kunam wuwikni kili nandat do anek Isip da kisiron ban timit do pisat. Moses kili apbi yabekgo Isip miktimon kiki.'

³⁵ "Kalip Israel amin da Moses abin yipmanek yan iyiwit, 'Namin da mibiltok amin ae gen kokwin aminin manjin gepmak?' Pinkop da unun Moses nanjin mibiltok amini ae jigikon ban timitjak amini yabek yomgut. Anelo kindap moninon akgit unun da Pinkop dakon gen abidanek Moses yabekgit.

³⁶ Anek Moses da Isip miktimon ban timik panjinej wasok tapmimi tonj ae tilak mibili mibili Isip miktimon ae Tap Gamikon agit. Ae miktim kibiri timon bilak 40 egek yan gin agit.

³⁷ "Unun Moses dagin Israel amin yan yoyigit, 'Pinkop da nak analon an nepgut yan gin ji kabikon nan kombi amin kinda don analon an damjak.'

³⁸ Babiknin miktim kibiri tim egipgwiron Moses unun gat kisi egipgwit. Sinai Kabapmon wikwan anelo kinda da gen iyigit. Moses da Pinkop dakon gen egip egipmi tonj timimek nin da nandanen do ningut.

³⁹ "Mani babiknin Moses dakon gen nandan guramit do dima galak tawit. Geni maba kinakwan burikon da Isip miktimon tobi kik do nandawit. ⁴⁰ Yan nandanek Aron yan iyiwit, 'Moses Isip miktimon da nin panj panj obik amin unun dukwan kik unun nin dima nandan. Do gak da kokup kidat dakon wupmi di wasan nibi unun da mibiltan niba kosit wasanej kinen.' ⁴¹⁻⁴² Unun bisapmon bulmakau wup kinda kokup kidatni wasawit. Wasanej paret anek kisi da yo wasawit do kisik kisik madepsi awit. Yan anakwa Pinkop da manji yominjek gik kanek gildatyo gawak yomni do bikbik yomgut. Kombi amin da papiakon gen tosoq unun da tilagon yo yokwi awit. Gen unun yan tosoq: 'Israel amin ji miktim kibiri timon bilak 40 egek bulmakau ae sipsip dapmanek mukwa sowit, unun nak do awit? Unun dimasi.

43 Yut kaben imalnaŋ wasaŋbi unun guramik awilgwit unun nak dakon yut dima.

Disi dakon kokup kidatji Molek unun dakon yutnaŋ awilgwit.

Ae kokup kidatji Repan unun dakon gik wup wasaŋek unun kisi pawilek gawak yomgwit.

Yaŋ awit do nak da ji dolbo miktimji yipmaŋek Babilon umogap tetgin do kini.’”

44 Stiwen saŋbeneŋ yaŋ yagit, “Kalip babiknin miktim kibiri timon egipgwit bisapmon Piŋkop dakon imal yutni taŋ yomgut. Yut unun da taŋakwan Piŋkop babiknin gat egipgwit dakon tilak agit. Imal yut unun awit Piŋkop da Moses yaŋ ani yaŋ iyigit unun da tilagon awit. 45 Anek don monjini gat Josua gat da unun imal yut abidan aŋaŋ Piŋkop da amin kabi morapmi yolban abigiwit unun miktimon aŋki yipgwit. Aŋki yipba agakwan wigi Dewit dakon bisap don apgut. 46 Piŋkop da Dewit do yo tagisi aŋ imgut. Aŋakwan Dewit da Jekop dakon Piŋkop do yut kinda awal do bisit agit. 47 Mani Solomon da unun yut awalgit.

48 “Mani Piŋkop Wikwisi unun amin kisit da yut awalgaŋon unudon dima egisak. Kombi amin da yaŋ yawit:

49 ‘Amin Tagi da yaŋ yosok, Kwen Kokup unun kila amin madep yiyit tamono ae miktim unun kandap yipyip tamono.

Do nak do yut kinda aripmi dima agagi.

Ae yik yawot tamono dukwan tosak?

50 Nak naga unun yo morap wasagim.’”

51 Stiwen da gen kokwin amin kabi saŋbeneŋ tebaisi yaŋ yoyigit, “Kwen wigik amin ji amin Piŋkop dima nandaŋ iman da tilagon butji unun tebaisi ae mirakji da Piŋkop dakon gen dima nandabi yombem. Babikji da Telagi Wup do kurak tawit, jiyo kisi yaŋ gin aŋ. 52 Ji dakon babikji da kalip kombi amin kisi morap do yo yokwisi aŋ yomgwit. Anek kombi amin diwari Amin Kilegi don apjak do yaŋkwok awit babikji da unun amin dapba kimakgwit. Unun Amin Kilegi ji da uwal da kisiron yipba kili aŋakba kimakgit. 53 Ji Piŋkop dakon gen teban aŋelo da gen kagakon baŋ timikgwit, mani dimasi guramikgwit.”

Stiwen tipbaŋ aŋakba kimakgit

54 Stiwen da gen unun yaŋbaŋ nandaŋek butjap madepsi nandaŋek mam nawit. 55 Yaŋsi awit, mani Telagi Wup da Stiwen da buron pigi tugaŋbaŋ Kwen Kokup siŋtaŋek Piŋkop dakon tilimni kagit. Ae Yesu Piŋkop da aminsi tet do akban kagit. 56 Yaŋ kaŋek yagit, “Kabit, nak kaŋapbo Kwen Kokup witald kinakwan Amin Dakon Monji Piŋkop da aminsi tet do akban kosot.”

57 Yaŋ yaŋbaŋ geni diwari nandaŋ do kurak taŋek mirakni si paŋsopmaŋek madepsi yaŋ tidawit. Yaŋ aŋek unudon gin amin kisisi da pidan mipagek kin Stiwen abidawit. 58 Abidan kokup pap yipmaŋek wanga abigi tipbaŋ aŋakgwit. Amin Stiwen do wasaŋek sitnok aŋ imgwit unun da imal dubakni ilik paŋki monji kinda akgit mani Sol unudon yopmaŋek Stiwen tipbaŋ aŋakgwit.

59 Tipbaŋ aŋagakwa Stiwen bisit yaŋ agit, “Amin Tagi Yesu, wupno abida.”

60 Stiwen yaŋ yaŋek njakbeŋ aŋek yaŋ tidaneŋ yaŋ yagit, “Amin Tagi, yokwini dakon kobogi dima yobi.” Stiwen yaŋ yaŋek kimakgit.

8

1-2 Aŋakba kimagakwan Sol da yo tagisi kinda naŋ aŋ yaŋ pindakgit.

Sol da pañmuwukbi pañtasik ak do pi agit

Stiwen anagakwa Pinjkop antelak anjek egipgwit amin di da Stiwen do bupmi kunamyo madepsi anjek bumjotni anki yipgwit.

Unun gildaron da wasanek Pinjkop dakon gen dakon uwalni da pañmuwukbi Jerusalem egipgwit unun pañupbal ak do pi madepsi awit. Yan anjek pañmuwukbi yolba wasen ki judia tetgin do ae Samaria tetgin do kin kin awit. Kinakwa yabekbi kabi dagin Jerusalem egipgwit. ³ Unudon egakwa Sol da pañmuwukbi pañtasik ak do pi madepsi agit. Yan anjek yuri yuri agek amin timik panji dam teban yutnon yopman yopman agit.

Pañmuwukbi Kabi da Judia Ae Samaria Miktimon Yesu dakon Gen Yoyin Tenjenawit

(Kilapmi 8.4-12.25)

Samaria miktimon Pinjkop dakon gen yawit

⁴ Pañmuwukbi dukwan dukwan wasen kiwit unun agek aminon Gen Bin Tagisi yoyin tenjenawit. ⁵ Anjek Pilip Samaria dakon kokup pap kindakon pigi Kristo dakon Gen Bin Tagisi yoyin tenjenagit. ⁶ Yanakwan amin morapmi da geni nandawit, ae wasok tapmimi ton aban kanek gen yagit nandak do mirak pakyanji yopgwit. ⁷ Kanakwa Pilip da kon morapmi yol yominakwan kon da madepsi yan tidanek win abigiwit. Ae amin kidari kimakbi ae kandapmi yokwi unun pañmilip anyo agit. ⁸ Yan anjakwan unun kokup papmon kisik kisik madepsi awit.

⁹ Unun kokup papmon amin kind a egipgut unun mani Saimon. Unun kon da tapmim iminjakwa wasok amin da dima agagi morapmi kilisok aban Samaria minat amin morap kisi da kanek but morap nandan ingwit. Unun amin da iyi do nak kila amin madep kind a yan yagit. ¹⁰ Anjakwan amin wukwi ae amin pinji unun kisi unun dakon geni nandak do mirak pakyanji yopgwit. Pinjkop dakon teban tokni mani Tapmimi Madepsi yan yon unun aminon toso yan yawit. ¹¹ Wasok njaknwaru morapmi aban kili kawit. Kanek but morap nandane yan awilgwit. ¹² Mani don Pilip da Pinjkop da Amin Kila Asak dakon Gen Bin Tagisi gat ae Yesu Kristo dakon man yan tenjenagit. Yan anjakwan minat wiliyo kisi unun do nandan gadane telagi pakbi sowit. ¹³ Saimon unun kisi nandan gadat anjek telagi pakbi sogit. Sonjek Pilip yolban dukwan dukwan kisi agipgumal. Anjek tilak ae wasok tapmimi ton agit unun pindagek but morap madepsi nandagit.

¹⁴ Yo yan altanekwa yabekbi kabi Jerusalem egipgwit amin da Pinjkop dakon gen Samaria amin da kili abidawit unun dakon gen bini nandawit. Nandane Pita gat Jon gat unudon kinjil do yabekgwit. ¹⁵⁻¹⁶ Telagi Wup Samaria aminon dima pigit. Isal Yesu da manon gin telagi pakbi sowit do yabekba kin altanek Telagi Wup abidoni do bisit agimal. ¹⁷ Bisit an mudane kisitni kwenikon witinjakwal Telagi Wup abidawit.

¹⁸ Yan abal pindagek Saimon da monen yom do anek yan yoyigit, ¹⁹ "Nak do tapmim namibal kisitno amin kwenon witjiko Telagi Wup yan gin abidoni."

²⁰ Yanban Pita da iyigit, "Gaga ae monenjo kisi Tipdomon piginjil dosi nandisat. Pinjkop da but galak do yo nimisak unun monen nan aripmi dimasi yomyomi. Dimasi. ²¹ Pinjkop da dabilon gak dakon but tagi dima toso do Pinjkop dakon pi aman unun gak gat aripmi dimasi agagi. ²² Yokwi unun asal unun yopmanek but tobi a. Anjek butgokon nandak nandak yokwi ton unun

wiririk gamjak do Amin Tagi bisit iyiki. ²³ Pindak galaktokgo da butgo anupbal aban yokwi da dam tebanon ekwi gandsat.”

²⁴ Yanban Saimon da gen kobogi yan yoyigit, “Jil nak do bisit abal Amin Tagi da nak do nandan yawok naminjakwan yo unun yomal unun nagon dima noman toni.”

²⁵ Pita gat Jon gat da Samaria amin Amin Tagi dakon gen yoyin tenjenagimal. Ae Pinjop da yo tagisi anyoban kagimal ununyo kisi yoyigimal. Yoyin mudanej Jerusalem kokup papmon aeni kigimal. Kosiron kinjek Samaria dakon kokup morap tawit unudon Gen Bin Tagisi yoyin tenjenagimal.

Pilip da Itopia amin kinda Pinjop gen iyigit

²⁶ Amin Tagi dakon anjelo kinda da Pilip yan iyigit, “Gak miktim kibiri timon kosit kinda Jerusalem da Gasa kwan unudon pigiki.” ²⁷ Yan iyinban kosiron kin Itopia amin kinda kagit. Unun amin gapman dakon amin madepni kinda egipgut. Itopia dakon kila amin madep minjat Kandasi dakon moner kila amin madepni egipgut. Unun amin Pinjop gawak im do Jerusalem opgut. ²⁸ Opgut da miktimnikon tobil kik do anek bit madep os da amin ilik pawilgan tamokon yikgit. Yigek kombi amin Aisaia da gen mandagit papia unun manjigit.

²⁹ Anjakwan Telagi Wup da Pilip yan iyigit, “Gak unun amin pawil pawil tamo da kapmatjok kiki.”

³⁰ Iyinban Pilip timtim yanek kapmatjok da kin nandanjakwan Aisaia dakon gen unun manjigit. Maninjakwan Pilip da yan iyigit, “Gak gen unun manjisaal dakon mibili nandisal bo dima?”

³¹ Iyinban yan iyigit, “Amin kinda da mibili dima nayisak kan, aripmi dima nandabo pisosak.” Yan yanek Pilip amin pawil pawil tamokon winban yitjil do iyigit.

³² Pinjop dakon gen unun yan tosok nan manjigit:

“Sipsip dap do an ae sipsip monin dangwi mandak do anakwa gen dima yon, unun da tilagon gen kinda dima yagit.

³³ Anek amin da madepsi abin yipmanek gen pikon yipmanek yan dagok kilegi dima anjimgwit.

Miktimon egip egipni gwayenba yeri mini agit.”

³⁴ Amin unun da gen unun manjinek Pilip yan iyigit, “Kombi amin unun namin do yosok, iy do yosok bo amin njwaknwaru kinda do yosok? Nayinbi nandako.” ³⁵ Yan iyinban Pilip da gen unun manjigit unun dakon mibili iyinek Yesu dakon Gen Bin Tagisi iyigit.

³⁶⁻³⁷ Kosiron kinjek pakbi kindakon altanek amin madep unun da Pilip yan iyigit, “Kosol, pakbi oni. Mibili nido telagi pakbi dima soken?” ³⁸ Yan yanban amin pawil pawil dakon kila amin iyinban os pabidanjakwan Pilip gat amin unun gat miktimon man pinjek pakbikon pigigimal. Pigek Pilip da telagi pakbi son imgut. ³⁹ Pakbi yipmanek winjakwal unudon gin Amin Tagi dakon Wup da Pilip anan kigit. Yan anjakwan amin madep unun sanjenek Pilip dima kagit. Mini kagit mani amin unun kisik kisik anek aeni tamonikon pawin yigek kigit. ⁴⁰ Kinjakwan Pilip unun Asdot kokupmon noman tan aggit. Anek Pilip kokup pap morap tan anan kiwiron agek Yesu dakon Gen Bin Tagisi yoyin tenjenanek don Sisaria kokup papmon kin altagit.

9

*Sol but tobil agit**(Yabekbi 22.4-16 ae 26.9-18)*

¹ Unjun bisapmon gin Sol da Yesu nandan gadan imgwit amin sigin dapba kimotni do yanek mukwa sogok amin dakon mibiltok aminon kigit. ² Kin Damaskus kokupmon Juda amin dakon muwut yut dakon kila amin egipgwit unjun do papia kinda mandan imjak do iyigit. Iyiban papia kinda mandan imgut. Unjun papiakon gen yan tagit, "Sol da obin pindakban minjat ae wili morap Yesu Yolyol Kosit nan yolek akwa kan, unjun da tagi timik dam teban yutnon yop do Jerusalem panopjak." ³ Sol unjun papia abidanek kin Damaskus kokup pap ankapmat agit. Anjakwan tilagi yanji Kwen Kokup dakon tenjenji kinda Sol anjwasinek madepsi tenjenan imgut.

⁴ Anjakwan Sol miktimon man pagek nandanakwan gen kinda altanek yan iyigit, "Sol, Sol, nak anupbal ak do pi nido asal?"

⁵ Yan iyiban Sol da yagit, "Amin Tagi gak namin?"

Yan iyiban yagit, "Nak Yesu, nak nan anupbal ak do pi asal. ⁶ Abisok gak pidan kokup papmon pigiki. Pigaki amin kinda da yo ninansi aki unjun da don gayisak."

⁷ Yo yan altanakwan amin Sol gat agipgwit gen unjun nandawit mani ami dima kawit, do geni minisi akgwit. ⁸ Anakwa Sol pidan sintagit mani yo dima pindakgit. Yan aban kisirikon abidan anan Damaskus pigiwit. ⁹ Pigi gildat kindi egakwan dabili dima pisagit. Ae jap pakbiyo dima agit.

¹⁰ Damaskus kokup papmon Yesu nandan gadan imgut amin kinda egipgut mani Ananias. Unjun amin buri pisanakwan dipmin yombem kinda kanakwan Amin Tagi da yan iyigit, "Ananias!"

Yan iyiban yagit, "Amin Tagi, nak oni."

¹¹ Iyiban Amin Tagi da iyigit, "Gak kosit kinda mani Kosit Kilegi yan yon unjon kin Judas da yutnon wigiki. Wigi Tasas amin kinda mani Sol unjun do yoyiki. Unjun amin bisit pi anek egisak. ¹² Sol da buri pisanakwan dipmin yombem kinda kanakwan amin kinda mani Ananias unjun da abin win dabili aeni sintosak do kisiri kwenikon witjigit."

¹³ Amin Tagi da gen unjun iyiban Ananias da kobogi yan iyigit, "Amin Tagi, gak dakon telagi amin kabigo Jerusalem ekwan unjun amin da yo yokwisi morapmi an yomgut. Unjun dakon geni amin morapmi da kili yanba nandagim. ¹⁴ Ae mukwa sogok amin dakon amin madep kabi da yan mudan imgwit da idon apgut. Abin amin mango yanek bisit an amin unjun timik dam tebanon yop do apgut."

¹⁵ Mani Amin Tagi da Ananias yan iyigit, "Gak kiki! Unjun amin nak dakon man yan tenjenosak do manjigim. Unjun da Amin Nwaknwaru Kabi, ae unjun dakon kila amin madep kabini, ae Israel amin kabi kisikon mano yan tenjenosak do yabetdisat. ¹⁶ Nak dakon man yan tenjenanek jigi pasak unjun yoliko pindatjak."

¹⁷ Iyiban Ananias kin yutnon wigi kisiri Sol da kwenon witjigit. Witjinek yan yagit, "Sol not, Amin Tagi Yesu kosiron altan gamgut unjun da dabilgo aeni sintanakwan Telagi Wup da butgokon tugosak do anek yabekban abisat."

¹⁸ Yan iyibanakwan yo dabili sopgut unjun kukwan ki manakwan yo pindakgit. Anek Sol pidan telagi pakbi sogit. ¹⁹ Yan anek unjun da kwenon jap nanek aeni tapmin pagit.

Sol Damaskus kokup papmon Pinjop dakon gen yagit

Sol gildat kabi di Yesu nandan gadan imgwit amin gat Damaskus egipgwit. ²⁰Egek unudon gin Juda amin dakon muwut muwut yut agek Pinjkop dakon gen yanek yagit, “Yesu unun Pinjkop dakon Monji.” ²¹Sol da gen yanban nandawit amin unun but morap anek yan yawit, “Kalip on amin da Jerusalem kokup papmon Yesu da manon bisit awit amin unun panupbal agit. Ae unun amin timik nap ban waman panpan Jerusalem mukwa sogok amin dakon amin madep kabikon panjik do apgut. On unun amin da yosok, ma?” ²²Yan yawit mani Sol dakon gen yogokni dakon tapmim sanberjek madepsi tagagit. Anjakwan Juda amin Damaskus egipgwit unun yoyin tentenajek asisi Yesu unun Kristo yan yoyigit. Yan yanban gen kinda aripmi dima iyigi kawit.

Juda amin da Sol uwal an imgwit

²³Gildat morapmi egi mudanjakwa Juda amin da muwugek Sol anjat do gen yawit. ²⁴Mani yo ak do yawit unun amin da Sol kili iyinba nandagit. Juda amin gildari gildari ae pilini pilini kokup pap dakon yoma morap tawit unudon egek Sol anjat do kila tebaisi awit. ²⁵Mani bujon yolgwit amin da Sol pilin kaga anaj kokup pap dakon dam madepmon kwen awigiwit. Awigi gok madep kindakon iyinba yigakwan nap anyawot anjakwa kosit gwagak nan wanja mibilikon pigigit.

Sol Jerusalem egipgut

²⁶Don Sol Jerusalem kinjek Yesu nandan gadan imgwit amin kabikon sanbek do kigit. Mani nandan gadat amin notnin kinda yan dima nandan imgwit, do kisi morap da kanj pasalgwit. ²⁷Yan anjakwa Banabas da Sol anaj yabekbi kabi da egipgwiron anjigit. Ankinjek Sol da kosiron Amin Tagi kagit ae Amin Tagi da gen iyigit unun dakon geni yoyigit. Yoyinjek Sol da Damaskus Yesu dakon mani pasol pasoli mini yan tentenan yomgut unun kisi do yoyigit. ²⁸Yan yoyinban nandanjakwa Sol Yesu nandan gadan imgwit amin gat Jerusalem egipgwit. Egek pasol pasoli mini agek Yesu da manon Pinjkop gen yan tentenagit. ²⁹Anjek Juda amin Grik gen yawit unun gat gen emat an an awit. Anjek Sol si anakba kimotjak do nandawit. ³⁰Yan anjakwa notni da pindak nandanjo anek Sol Sisaria kokupmon anki yabekba Tasas kokupmon kigit.

³¹Unun bisapmon Judia ae Galili ae Samaria provinskon panmuwukbi tagisi egipgwit. Amin da yokwi dima an yominjakwa panmuwukbi tapmim pawit. Anjek Amin Tagi do nandan gawagek egakwa Telagi Wup da nandak nandakni panteban agit. Anjakwan amin morapmi panmuwukbikon sanberjba madepsi sigin tagagit.

Pita da Anias anmilip agit

³²Pita unun kokup morap kisi agek Lida kokupmon kwan Pinjkop dakon amin kabi gat egipgwit. ³³Unun kokupmon amin kisit kandapmi kimakbi kinda kagit, mani Anias. Anias unun tamokon gin pagakwan bilak 8 kabi agit. ³⁴Kanej Pita da yan iyigit, “Anias, abisok Yesu Kristo da gak anmilip asak. Do pidan yalin potgo panmilip a.” Yan iyinban Anias unudon gin kwen pidagit. ³⁵Pidagek Lida kokupmon amin ae Saron miktin amin morap da Anias kanek but tobil anek Amin Tagikon kiwit.

Pita da Tabita kimoron nan aban pidagit

³⁶Jopa kokup papmon Yesu nandan gadan imgut minjat kinda egipgut mani Tabita. (Grik genon Dokas yan iyiwit.) Unun bisapmi bisapmi anpak kilegisi anek yoni mini amin panpulugagit. ³⁷Unun bisapmon sot anek kimakgit. Kimakban bumjotni pakbinan sugan awigi yut kinda kwen nani tagit unudon

yipgwit. ³⁸ Lida kokup unun Jopa kokup pap da kapmatjok toso. Do Yesu nandan gadan imgwit amin da Pita Lida kokupmon egisak yan nandanek amin bamori yabekba kin iyigimal, "Bisap noknok dima anek ninon tepmisi opbi!"

³⁹ Pita gen unun nandanek pidanban amin bamot gat kiwit. Kwan abidanba yut kwen nani tagit do anan wigiwit. Wikwan sakwabat morapmi da abin Pita angsawinjek kunam tagek Dokas da egek imal bupgut unun yoliwit.

⁴⁰ Yan aba Pita da amin morap kisi yoyinban yomakon pigiwit. Pigakwa Pita njakber anek bisit agit. Anek minat unun kimak tagit tetgin do tobilek yan iyigit, "Tabita gak pida." Yan iyinban dabili sintanek Pita kanek pidan yigit.

⁴¹ Anjakwan Pita da kisirikon abidanek ilikban pidan aggit. Anek Pinjok dakon minat amin kabi gat ae sakwabat gat yan yoban winba Tabita notji oni egisak yan yoyinjek yoligit. ⁴² Anjakwan Pita da wasok tapmimi ton agit unun dakon geni Jopa amin kisi da nandawit. Nandanek amin morapmi da Amin Tagi do nandan gadawit. ⁴³ Yan anakwa Pita gildat morapmi Jopa kokup papmon amin kinda mani Saimon unun gat egipgumal. Saimon unun bulmakau gip panjkilek ak amin kinda.

10

Anjelo kinda da Konilias altan iminek gen iyigit

¹ Amin kinda Sisaria kokupmon egipgut unun mani Konilias. Unun Rom gapman dakon amat amin 100 dakon kila amini egipgut. Emat amin kabi unun Itali Emat Amin Kabi yan yawit. ² Konilias gat gwakni gat unun Pinjok do pasal gawak iminek egipgwit. Yan anek Konilias da Juda amin yoni mini amin panpulugagit. Ae bisapmi bisapmi Pinjok do bisit pi anek egipgut. ³ Bisap kindakon gildat tobil do 3 kilok buri pisanjakwan dipmin yombem kinda kagit. Kanjakwan Pinjok dakon anjelo kinda yutnon wigi yan iyigit, "Konilias!"

⁴ Konilias unun kanek pasol pasol madep anek yan iyigit, "Amin Tagi yo kinda ni?"

Iyinban anjelo da iyigit, "Bisit pi asal ae yoni mini amin panpulugosol Pinjok da unun anpak kanban tagisi asak. ⁵ Abisok amin di yabekbi amin kinda Jopa kokup papmon egisak unun abidan anop do kini. Amin unun mani Saimon ae mani kinda Pita yan iyan. ⁶ Pita unun wawi Saimon unun da yutnon egisak. Wawi unun bulmakau gip panjkilek ak amin kinda. Yutni tap kidipminjon toso."

⁷ Anjelo gen unun iynek kinjakwan Konilias da oman monjini bamori ae amat amini kinda gat yan yoban opgwit. Emat amini unun Pinjok do pasal gawak imim amin kinda. Unun bisapmi bisapmi Konilias anpuluganban egipgumal.

⁸ Konilias da unun amin kapbi yo morap altan imen unun kisi yoyin mudanek yabekban Jopa kiwit.

Pita da dipmin kinda kagit

⁹ Yabekban kin kosiron pakgwit da wisa dagokdo aeni kin Jopa kokup pap ankapmat anakwa gildat binap agit. Unun bisapmon gin Pita bisit pi ak do yut kwenon wigigit. ¹⁰ Wigi bisit an egek jap do agit, mani jap apmenon panjosit anakwa dipmin yombem kinda kagit. ¹¹ Kanjakwan Kwen Kokup witald kinjakwan yo kinda imal madep yombem kinda da pigit. Unun kodigi 4 kabikon da yipba miktimon pigit.

¹² Unun imalon bit kilapyo mibili mibili ae birombak tunon aminyo ae minam kisi unjungwan tanba pindakgit. ¹³ Pindagakwan gen kinda da yan noman tanban nandagit. Gen unun yan: "Pita, gak pidan on dapman na."

¹⁴ Mani Pita da yan yagit, “Amin Tagi, dimasi dapman noker. Nak bisap kindakon jap kinda Juda amin da gen tebanon dima noknogi kinda dima nagim.”

¹⁵ Yan yanban gen aeni iyigit, “Yo Pinjok da panmilip aban yo tagisi an unjun gak da dima noknogi yan dima yoki.” ¹⁶ Yo unjun kosiri kapbi altan iminek unjudon gin aeni Kwen Kokup wigigit.

¹⁷ Wigakwan Pita yo unjun kagit dakon mibili niansi yan nandanek but morap agit. Yan nandanek egakwan Konilias da amin yabekgit unjun apgwit. Abin amin yoyinba Saimon dakon yut yoliba unjun da yoma kagakon panji akgit. ¹⁸ Agek yan tidanek yan yawit, “Saimon, mani kinda Pita yan yon, unjun egisak bo dima?”

¹⁹ Yan yanakwa Pita yo kagit unjun do but morap sigin nandanek yigakwan Telagi Wup da yan iyigit, “Saimon, amin kapbi gak wisan. ²⁰ Unjun nak da naga yabekgo aben do gak unjun gat pigi kik do but bamot dima aki.”

²¹ Yan iyinban Pita da pidan pigi amin unjun yan yoyigit, “Amin wisan unjun nak mani. Ji mibili nido aben?”

²² Yanban amin unjun da yan iyiwit, “Emat amin 100 dakon kila amin kinda mani Konilias unjun da yabekban abaman. Unjun amin kilegisi ae Pinjok do pasalek gawak iminek egisak. Juda amin morap da unjun amin do nandaba wukwan iman. Telagi anelo kinda da gak yan gaban yutnikon kiki do iyigit. Kinek gak da gen di yanbi nandisak do iyigit.” ²³ Yan iyinba Pita da amin unjun yanban yutnon winba kilani aban pakgit.

Pita Konilias da yutnon kigit

Wisa dagokdo pidan kinakwa Jopa amin notni di kisi bunon yolba kiwit. ²⁴ Pita gat amin kiwit unjun kosiron dipmin kinda pakgit da wisa dagokdo Sisaria kokupmon kin altawit. Altanakwa Konilias unjun do jomjom anek egipgut. Ae yawi diwatni gat ae notsini gat yan yoban apgwit unjun gat kisi jomjom anek egipgut. ²⁵ Anakwan Pita obin yoma wilanon wukwan Konilias unjun Pita da akiron kin njakben anek gawak imgut. ²⁶ Anakwan Pita da ilikban pidanakwan yan iyigit, “Pidan at! Nak madeppo dima.”

²⁷ Yan iyinban Konilias gat gen yanek yutnon wigi pindakban amin morapmisi muwukgit. ²⁸ Pindagek Pita da yan yoyigit, “Ji disi nandan, nin da gen tebanon Juda amin nin Amin Nwaknwaru Kabi gat muwuri unjun dimasi tosok ae yutnikon aripmi dima kigigi. Mani Pinjok da yanji nolayinban kat, amin kisi morap unjun gat tagi muwugek egipmi. Amin yokwi yan yogogi mini. ²⁹ Yanji nolayinban kat, do ji dakon gen nagon kwan nandanek but bamot dima anek abisat. Ji mibili nido nak do gen yipba kigit?”

³⁰ Yanban Konilias da iyigit, “Yo kinda altan naban egapno gildat 4 kabi mudak. Yo unjun yan noman tar namgut. Nin abisok gildat tobil do 3 kilok on ekwaman unjuden bisapmon nak yutnokon egek bisit pi agim. Bisit anek egapbo unjudon gin amin kinda inamnokon akban kagim. Imalni unjun tentenini madepsi. ³¹ Altanek yan yagit, ‘Konilias, gak bisit pi asal ae yoni mini amin panpulugosol Pinjok da unjun anpak kanban tagisi asak. ³² Do gak amin di yabekbi kin amin kinda mani Saimon ae mani kinda Pita unjun abidan anop do Jopa kini. Pita unjun bulmakau gip panmilip ak amin kinda mani Saimon unjun da yutnon egisak. Yutni unjun tap ilenon tosok.’ ³³ Yan nayinban unjudon gin gak idon opbi do amin yabekgo kiwit. Kin gayinba nandanek abisal unjun da tagisi asak. Abisok nin Pinjok da dabilon muwaman da yigek Amin Tagi da gen morap nin niyiki do gangut unjun nandanek.”

Pita Konilias da yutnon Piŋkop gen yagit

³⁴ Yanban Pita da yan yagit, “Nak abisok asisi nandan kimokdot, Piŋkop da amin morap kisi do nandaban aripsi asak. ³⁵ Amin miktimi miktimi Piŋkop do pasalek gawak iman ae anpak kilegi an, unun amin do Piŋkop da nandaban tagisi asak. ³⁶ Piŋkop da Israel amin kabi nin do Gen Bin Tagisi niyigit unun ji disisi nandan. Geni kinda unun yan; Yesu Kristo unun amin morap dakon Amin Tagi egisak. Yesu da pi aban Piŋkop gat but kalon agiman. ³⁷ Judia miktimon yo morap altawit unun ji disisi nandan. Jon da amin telagi pakbi soni do yoyin mudanakwan Galili Provinskon yo yan altawit. ³⁸ Piŋkop da Yesu Nasaret kokupmon nani pini asak do yan dagan iminek Telagi Wupni imgut. Iban yomani yomani kinjek amin panpulugagit. Piŋkop da Yesu gat egipgut do Sunduk da amin panupbal agit unun Yesu da panmilip an mudagit.

³⁹ “Judia miktimon ae Jerusalem kokup papmon yo morap agit unun nin kan nandanyo agiman. Ae tilak kindapmon anakba kimakgit. ⁴⁰ Mani gildat kapbi anakwan Piŋkop da wasok aban kimoron da pidanban analon an yoban amin diwari da kawit. ⁴¹ Amin kisi morap da dima kawit. Piŋkop da man bini yan tenjek ani do kokwinikgit kabi ninon gin altagit. Kimoron da pidanban nin unun gat jap pakbiyo agiman. ⁴² Piŋkop da amin kimakbi ae wayin abi unun kisi anpakni kokwin asak do unun amin manjigit. Nin da gen unun amin yoyinej do Yesu da yan nimgut. ⁴³ Kombi amin kisi morap da Yesu da pi don asak do yan kwok kalipsisgan kili awit. Yesu nandan gadan iman amin unun kisi morap Yesu dakon kilegi do Piŋkop da yokwini wiririk yomdisak.”

⁴⁴ Pita gen sigin yanakwan Telagi Wup amin morap mirak panek yikgwit unun kabikon pigit. ⁴⁵⁻⁴⁶ Anakwan gen mibili mibilikon da Piŋkop yan ankwit. Anakwa juda amin di Yesu nandan gadan imgwit amin Pita gat akwit unun da but morap anek yawit, “Mao, Piŋkop da but galak do Telagi Wup Amin Nyakwari Kabi kisi do yomisak!”

Yan yanba Pita da yagit, ⁴⁷ “Telagi Wup nin da abidagiman on amin yan gin abidon. Do telagi pakbi tagi soni.” ⁴⁸ Yanek Yesu Kristo da manon telagi pakbi soni do yoyigit. Telagi pakbi son mudanek Pita gildat kabi di gat unudon egipni do iyiwit.

11

Pita da panmuwukbi Jerusalem egipgwit yo altan imgwit do yoyigit

¹ Yabekbi kabi ae panmuwukbi kabi Judia miktimon egipgwit unun da Amin Nyakwari Kabi kisi da Piŋkop gen kili abidawit unun dakon geni nandawit.

² Do Pita Jerusalem kwan nandan gadat amin giptimi mandabi da nandaba yokwi tok an imgwit. ³ Yan anek iyiwit, “Gak amin giptimi dima mandabi da yutnon kwi unun gat jap nido nawit?”

⁴ Yan yanba Pita da yo morap altan imgwit unun do yoyigit. ⁵ Yoyinej yan yagit, “Nak Jopa kokup papmon bisit pi anek butno pisanakwan dipmin yombem kinda kagim. Kanapbo Kwen Kokup da imal madep kinda kodigi 4 kabikon da yipba nak da egippimon pigit. ⁶ Piŋkop nak unungwan wisinek bit kilapyo mibili mibili pindakgim. Unungwan jon bit kilapyo, ae birombak tunon aminyo, ae minam amin da dima upmakbi unun kisi pindakgim. ⁷ Yan pindagapbo gen kinda altanek yan nayigit, ‘Pita, gak pidan on dapman na.’

8 “Nayinban kobogi yan yagim, ‘Amin Tagi, aripmi dimasi dapman noken. Nak bisap kindakon jap kinda Juda amin da gen tebanon dima noknogi kinda dimasi nagim.’

9 “Gen unun aeni altan naminek yan nayigit, ‘Yo Pinjop da panmilip aban yo tagisi an unun gak da dima noknogi yan dima yoki.’¹⁰ Yo unun kosiri kapbi altan naminek unudon gin aeni Kwen Kokup wigigit.

11 “Yan pindagapbo amin kapbi Sisaria kokupmon da nak do yabekgwit unun amin nin da yut egipgumanj yomakon unudon panjabinj akgwit.

12 Agakwa Telagi Wup da nak yan nayigit, ‘Gak but bamot dima anek pigi unun gat kini.’ Yan nayinban pigapbo notno 6 kabi on akgamanj unun kisi bunjon nolba kin Konilias da yutnon wigigitmanj.¹³ Kin yutnikon wigapno Konilias da yan niyigit, ‘Anelo kinda da altan naminek yan nayigit, “Jopa kokup papmon amin kinda egisak mani Saimon, ae mani kinda Pita. Unun amin kin iyinba opjak do amin di yabekbi kini.”¹⁴ Kin iyinba obinj gen di gayisak. Unun gen gayinban Pinjop da gak gat ae yutgokon amin morap ekwan unun kisi yokwikon ban timitdisak.”

15 “Yan nayinban nak da wasanek yanapbo Telagi Wup ninon mibiltok pigit unun amin kabikon yan gin pigit.¹⁶ Yan anakwan Amin Tagi da gen kinda yagit unun do butno pisagit. Yan yagit, ‘Jon da telagi pakbi sonj dangut. Mani Pinjop da ji Telagi Wup sonj damjak.’¹⁷ Nin kalip Amin Tagi Yesu Kristo nandan gadanj imgumanj bisapmon Pinjop da Telagi Wupni but galak do nimgut. Ae unun amin kabi do yan gin yomgut, do nak yombem da Pinjop tagi dima kirinjik ibom?”

18 Pita yan yanban nandanek buri manakwa Pinjop dakon man awigek yan yawit, “Nin abisok asisi nandamanj, Pinjop da Amin Nwakjwari Kabi kisi nandanj yominakwan but tobil anek egip abidonj.”

Antioh amin panmuwukbi kaluk awit

19 Stiwen anakgwit bisapmon Yesu nandanj gadanj imgwit amin uwalni da yo yokwi an yominakwa wasen ki Ponisia tetgin, ae Saiprus ae Antioh tetgin kin kin awit. Kin Yesu dakon Gen Bin Tagisi Juda aminon gin yawit.²⁰ Mani unun amin kabikon diwari unun Saiprus ae Sairini kokupmon nani unun da Antioh kiwit. Kin Amin Tagi Yesu dakon Gen Bin Tagisi Grik amin kisi do yoyiwit.²¹ Yoyinakwa Amin Tagi da panpuluganakwan amin morapmi da nandanj gadat awit. Yan anek but tobil anek Amin Tagikon kiwit.

22 Unun dakon gen bini Jerusalem kwan panmuwukbi da nandanj Banabas yabekba Antioh kigit.²³ Kin Pinjop da nandanj yawotni do anek yo tagisi anyomgut unun pindakgit. Pindagek but galaksi nandanj Amin Tagi bisapmi bisapmi but dasi nandanj yolni do yoyin panjeban agit.²⁴ Banabas unun amin tagisi, nandanj gadatni tebaisi tanakwan Telagi Wup unun da buron tugagit, do amin morapmisi da Amin Tagikon kiwit.

25 Antioh pi an mudanek Banabas unun Sol wisinj kok do Tasas kigit.²⁶ Kin Sol kan abidanban Antioh apgumal. Apbal panmuwukbi gat Antioh bilak kinda egek amin morapmisi Pinjop dakon gen yoyinj dekgimal. Antioh kokupmon amin da Yesu nandanj gadanj imgwit amin unun Kristo Dakon Amin Kabi yan wasanek yoyiwit.

27 Unun bisapmon kombi amin di Jerusalem yipmanek Antioh piwit.

28 Pinjakwa kombi amin kinda mani Agabus unun da pidanj agek Telagi Wup da anpuluganakwan yanjkwok kinda yagit. “Miktimi miktimi jap minisi akdisak,”

yan yoyigit. (Unun dakon bami Klodias da kila amin madep egipgut bisapmon jap do awit.) ²⁹ Panmuwukbi Agabus da gen yagit unun nandanek notni Judia miktimon egipgwit panpulugok do yawit. Yanek amin kalon kalon monej tan yomgwit da tilagon panmuwukgwit. ³⁰ Panmuwuk Banabas gat Sol gat do yominej yabekba Jerusalem panmuwukbi dakon kila amin do pankigimal.

12

Erot da Jems anakban kimagakwan Pita dam tebanon yipgut

¹ Unun bisapmon kila amin madep Erot da panmuwukbi diwari panjupbal agit. ² Anek Jon dakon padige Jems emat agak siba nan anakban kimakgit. ³ Erot da yan aban Juda amin da nandaba tagisi aban Pita kisi abidagit. (Unun Bret Yisni Mini Dakon Jap Noknok Bisap Madepon agit.) ⁴ Abidanek anki dam teban yutnon yipmanek kilani ani do obip amin 16 kabi yopgut. Anek don Yapyap Bilak mudanakwan amin morap da dabilon abin gen pikon yip do nandagit. ⁵ Yan nandanek Pita dam teban yutnon yipban kilani awit. Mani panmuwukbi da Pinjop da Pita anpulugosak do bisit pi madepsi awit.

Anjelo da Pita anpulugagit

⁶ Anjwa Erot da Pita gen pikon yiyipmi yan do kalbi obip amin bamori da bikbigon pagakwan kilani agimal. Pita unun nap teban bamori ban anteban awit. Anakwa obip amin diwari dam teban dakon yoma kila anek akgwit. ⁷ Anakwa unudon gin Amin Tagi dakon anjelo kinda altanakwan tentenji madepsi kinda dam teban yutganwun tentenagit. Anakwan anjelo da Pita gekgegikon tidan an yolek iyigit, "Gak terpmisi pidan at!" Yan iyinakan kisirikon nap teban bamot wital kin mibilikon magimal.

⁸ Manjakwal anjelo da Pita yan iyigit, "Gak imalgo panek kandap gwilgo yopman." Iyiban yan gin anakwan aeni iyigit, "Imal dubakgo panek nak nol."

⁹ Yan yanban Pita anjelo yol ankigit. Mani anjelo da unun asi asak yan Pita dima nandaban pisagit. Butno pisanakwan dipmin yombem kinda kosot yan nandagit. ¹⁰ Yan nandanek kin obip amin kabi kinda yapmanek kin aeni obip amin kabi kinda gat yapmanek ain yoma tagit unudon kigimal. Unudon kinakwal ain yoma unun iyi wital kinakwan kokup papmon pigigimal. Pigi timisok di kinjek anjelo unun Pita yipman dek kigit.

¹¹ Kinakwan Pita buri pisanakwan yagit, "O, kili nandako pisosok. Amin Tagi da anjloni kinda yabekban pin nak anpulugak. Erot gat ae Juda amin gat da yo morap ak do nandanek nepgwiron nan anpulugosok."

¹² Yan nandanek Jon dakon menji Maria unun da yutnon kigit. (Jon unun mani kinda Mak yan iyiwit.) Amin morapmi unun yutnon muwuk egek bisit pi awit. ¹³ Yan anek egakwa Pita da abin wanga agek yoma domon tidagit. Tidanakan oman minat kinda mani Roda unun da yoma wital do anek opgut. ¹⁴ Obin Pita dakon tek nandan burikon kisik kisik madepsi nandagit. Yan nandanek yoma dima witaldek timtim yanek kin notni yan yoyigit, "Pita yoma domon akdak!"

¹⁵ Yoyinban iyiwit, "Gak njugigi, Pita dam teban yutnon yigek aripmi dima apjak."

Yan iyinba sigin teban tanek yagit, "Asisi, Pita yomakon akdak!"

Yanban iyiwit, "Anjloni da bo akdak."

¹⁶ Yan yanakwa Pita yoma sigin tidanban nandanek yoma witaldek Pita kanek but morap awit. ¹⁷ Yan anakwa Pita da gen dima yanek tayangok yitni do kisiri da tilak an yomgut. Anek Amin Tagi da damon nan witald anjan obik

unjun do yoyigit. Yoyij mudanek yoyigit, “Ji da Jems gat not kabi gat yo on altan namik unjun do yoyini.” Yan yoyinek Pita si abigigit.

¹⁸ Wisa dagokdo obip amin da Pita wisinba mudanban but morap anek notni yoyij yoyij anek yawit, “Pita dukwan kik?” ¹⁹ Erot da Pita wisin koni do amin yabekban kin wisawit mani dima kawit. Dima kawit do Erot da obip amin Pita kila awit unjun gen pikon yopmanek dapba kimotni do yoyigit.

Erot kimakgit

Don Erot Judia miktim yipmanek Sisaria kokupmon panji egipgut. ²⁰ Erot unjun Saidon ae Tair kokupmon amin do nandaba yokwi tok madepsi an yomgut. Unjun kokup pap bamot japni unjun Erot da miktim kila agiron unjudon timikgwit. Mani Erot da japni nandanek kosit sopsop an yomgut. Yan agit do kokup pap bamot kisi muwugek Erot dakon but mosak do kin koney yan yanek kiwit. Kin mibiltok Blastas do altan iminek unjun gat not anek don Erot do kiwit. (Blastas da Erot dakon dipmin potpot yutni dakon kila agit.)

²¹ Kwa Erot da bisap kinda an yominek unjun bisapmon kila amin madep yik imalni panek kila amin madep tamonikon yikgit. Yigek gen madepsi yoyigit.

²² Yanakwan amin da yan tidanek yawit, “Unjun amin dima, pinjok kinda da yosok.” ²³ Gen unjun nandanek Erot iyi do nandaban wigakwan Pinjok dima an kisigit. Yan agit do Amin Tagi dakon anjelo da unjudon gin anakban namat da nan iba kimakgit.

²⁴ Mani Pinjok dakon gen da irentan kokupmi kokupmi kigit.

²⁵ Banabas gat Sol gat pini Jerusalem wasip anek Jon mani kinda Mak unjun abidanbal kisi Antiok kiwit.

Pol miktimi miktimi agek Yesu dakon gen yan tenjenagit

(Kilapmi 13.1-21.14)

13

Banabas gat Sol gat yabekgwit

¹ Antiok panmuwukbi kabikon kombi amin ae yoyindet amin kisi egipgwit. Unjun dakon mani yan; Banabas, ae Simeon mani kinda Naija yan iyiwit. Ae Lusias Sairini kokupmon nani, ae Manain unjun moninjosogon da Erot gat kaloni egipgumal, ae Sol. ² Bisap kindakon jap kelek egek Pinjok gawak iminek egipgwit. Yan anakwa Telagi Wup da yoyigit, “Ji Banabas gat Sol gat manjin yopba pi anjil do nandisat unjun anjil.” ³ Yan yanban nandanek Pinjok do nandanek jap kelek egek bisit pi awit. An mudanek kisitni amin bamot da kwenon witjnek yabekba kigimal.

Amin bamot Saiprus miktimon Pinjok dakon gen yagimal

⁴ Amin bamot Telagi Wup da yabekban Selusia kokup papmon pigigimal. Pigeke unjudon da tap wakgakon da Saiprus wigigimal. ⁵ Wigi Salamis kokup papmon kin altanek Juda amin dakon muwut muwut yut tawit unjudon agek Pinjok dakon gen yan tenjenagimal. (Jon mani kinda Mak unjun amin bamot gat kisi agek panpulangit.)

⁶ Anek miktim timjok kinda tap binap tosok unjun mani Saiprus unjun kisisi agi mudanek don Papos kokup papmon kin altawit. Kin altanek Juda amin kinda kagimal. Unjun amin sot wamwam amin ae kombi gen toptop yogok amin kinda. Unjun amin mani Ba-Yesu. ⁷ Ba-Yesu unjun gapman dakon

mibiltok amin mani Segius Paulus unun dakon panpulugokni egipgut. Segius Paulus unun nandak nandakni wukwisi. Sol gat Banabas gat da obin Pinjok dakon gen yanbal nandisak do yan yomgut. ⁸ Mani Segius da Yesu dima nandan gadanj imjan do amin bamot uwal an yomgut. (Ba-Yesu unun sot wamwam amin kinda do Grik genon da Elima yan iyiwit.) ⁹ Mani Sol (mani kinda Pol) unun Telagi Wup da burikon tujanban Elimas tebaisi kanek yan iyigit, ¹⁰ “Gak Sunduk dakon monji. Gak anpak tagisi morap ton unun dakon uwalni. Top gen yogok mibili mibili gat ae anpak yokwi morap unun gagon tugosok. Gak da Amin Tagi dakon anpak kilegisi pan upbal asal. Yokwi morap asal unun dima yopbi, ma?” ¹¹ Yan yanek iyigit, “Nandaki, abisok Amin Tagi dakon kisit da gikban dabilgo pilin tokdisak. Anjakwan gildat dimasi kanek dabilgo yan gin tanjakwan bisap dubagisok egipbi.”

Pol da Ba-Yesu yan iyinjakwan unudon gin pilin tuk da pin dabili soggut. Sopmanjakwan kosit wisik anek amin da kisirikon abidanek kosit yolini do pabidan dagok agit. ¹² Yan anjakwan Segius unun kanek nandan gadat agit. Anek Amin Tagi dakon gen do nandaban yo madepsi agit.

Pisidia miktim dakon kokup kinda Antiok unudon Pinjok gen yagimal

¹³ Pol gat notni gat kisi Papos kokup pap yipmanek tap wakga abidanek Pega kokup papmon kiwit. Pega kokup pap unun Pampilia miktimon toso. Jon mani kinda Mak unudon yopman degek tobil Jerusalem aeni pigigit. ¹⁴ Pega yipmanek kin Antiok kokup papmon kin altawit. Antiok unun Pisidia miktimon toso. Sabat bisap kindakon Juda amin da muwut muwut yutnon pawigi yikgwit. ¹⁵ Yigakwa unun muwut muwut yut dakon kila amin da gen teban ae kombi amin gen Pinjok da papiakon ton unun ban diwari manjin mudanek Pol gat dabini gat do gen yan yipba pigigit, “Not kabi, ji amin dakon but panjeban ak do gen di yok do nandan kanj tagi yoni.”

¹⁶ Geni unun nandanek Pol pidan agek tayanok yitni yan do kisiri anenagek yan yoyigit, “Israel amin ae Amin Nwaknwarri Kabi, ji Pinjok gawak iman amin, nak do mirak yopni!” ¹⁷ Israel amin dakon Pinjok da babiknin iyi do manjinek Isip miktimon gisam yomanjakwan amin morapmisi iren tawit. Don Pinjok da iyi da tapmimon Isip ban timik panopgut. ¹⁸ Yan anek miktim kibiri timon agek anpak yokwi aba Pinjok da yum pindagakwan bilak 40 egipgwit. ¹⁹ Anjakwan Kenan miktimon Pinjok da miktim 7 unun dakon amin panupbal anek miktimni Israel amin do wagil yomgut. ²⁰ Unun yo morap altan yomgwit unun dakon bilakni 450 da aripmon altawit.

“Anek don Israel amin miktimni abidan egakwa Pinjok da kila amini panalon an yomgut. Yan anjakwan wigi kombi amin Samuel altagit. ²¹ Samuel da bisapmon Pinjok da kila amin madepni kinda analon anjomjak do Israel amin da yawit. Yanba Samuel da Sol, Kis dakon monji nan analon an yoban unun da kilani anjakwan bilak 40 yan agit. (Sol unun Benjamin da jalapmon nani kinda.)

²² “Don Pinjok da Sol yan dagan iban isal egakwan Dewit da kila amin madep egipjak do manjigit. Pinjok da yan anek Dewit do yan yagit, ‘Nak Dewit Jesi dakon monji unun kanek butno tagisi asak. Unun da geno tagisi guramitjak yan kosot.’ ²³ Kalip Pinjok da yan teban tok gen kinda yan yagit, ‘Don amin kinda yabekgo unun da Israel amin timitjak.’ Yagit unun da aripmon Dewit dakon yawi diwaron nan Israel amin kabi timitjak do Yesu yabekgit. ²⁴ Yesu pini dima wasanjakwan Jon da Israel amin but tobil anek

13:11: Ya 9.8 **13:13:** Ya 15.38 **13:17:** TP 1.7; 6.6; 12.51 **13:18:** IDT 14.34; GT 1.31-32

13:19: GT 7.1; Jos 14.1 **13:20:** GK 2.16; 1Sa 3.20 **13:21:** 1Sa 8.5,19; 10.20-24 **13:22:** 1Sa

13.14; 16.12; Kap 89.20 **13:23:** 2Sa 7.12-16 **13:24:** Mt 3.1-2

telagi pakbi soni do yoyigit. ²⁵ Jon pini aban mudok do anjakwan yan yoyigit, 'Ji nak do namın yan nandan? Nak ji da jomjom an iman amin dima. Mani nandani, amin wukwisi kinda nak da bunjon noldak. Nak unun amin dakon pinjisi egisat do unun dakon kandap gwil napni nak da aripmi dima witdali.'

²⁶ "Not kabi, Abraham dakon babini kabi, ae Amin Nwakwari Kabi Pinjkop gawak iman amin, nandani. Pinjkop da amin yokwikon ban timitjak unun dakon but piso geni unun nin do yipban apgut. ²⁷ Jerusalem amin gat ae kila amin gat da Yesu unun namın amin kinda yan unun dima nandaba pisagit. Ae kombi amin dakon gen Sabat bisap morap manjiwit, mani dima nandaba pisagit. Do unun amin gen pikon yipmanjek anjakba kimaggit. Yan aba kombi amin da gen yawit unun bami noman tagit. ²⁸ Yo yokwi kinda yan ak, do tagi anjatne yan kinda dima kawit. Mani Pailat da anjakban kimotjak do madepsi yawit. ²⁹ Gen morap unun do kalip kombi amin da papiakon kili mandawit unun da aripmon an mudawit. Yan anek bumjotni don tilak kindapmon nan kukwan anki kimakbi tamokon yipgwit. ³⁰ Mani Pinjkop da kimoron nan aban pidagit. ³¹ Pidan gildat morapmi altan yoban amin Yesu gat kisi Galili da Jerusalem pigiwit unun da kawit. Abisok Yesu kawit amin da unun dakon geni Juda aminon yan tenjenon.

³²⁻³³ "Nin Gen Bin Tagisi dayaman. Pinjkop da kalip babiknin yan teban tok kinda an yomgut unun bami ton agit. Gwakni kabi nin da bisapmon Yesu kimoron nan aban pidanban gen yagit unun bami ton agit. Kap Papia 2 kon gen unun yan mandabi:

'Gak Monjino, nak abisok gak dakon Datgo asat.'

³⁴ Pinjkop da asi Yesu kimoron nan aban pidagit. Aeni aripmi dimasi kimotjak. Pinjkop da unun do yan yagit:

'Kalip Dewit do yo tagisi ae telagisi an im do yan teban tok agim unun yo ji do daben.

Yo morap unun yagim unun da tilagon asi altokdan.'

³⁵ Ae unun do Pinjkop da papiakon gen kinda gat yan tosok:

'Gak Telagi Amingo kimakbi tamokon yipbi tanjek dima miktosak.'

³⁶ "Nin nandaman, Dewit kalip Pinjkop dakon galaktok yolek egipgut. Anek don kimakban bumjotni anki iyi dakon babikni da kimakbi yopyop tamokon yipba tanjek miktagit. ³⁷ Mani amin unun Pinjkop da kimoron nan aban pidagit unun amin giptimni dima miktagit. ³⁸⁻³⁹ Unun do anek not kabi gen unun yan tenjenoman unun pakyansi nandani. Unun amin da nin dakon yokwi wiririt aminin egisak. Moses dakon gen teban guramigek ji amin kilegi aripmi dima ani. Yokwisi sigin tan damni. Mani unun amin da amin morap iyi do nandan gadan iman amin unun yokwini wiririk yominek amin kilegisi yan yoyisak. ⁴⁰ Ji kan kimotni! Dima kan, kalip kombi amin da gen yawit unun jikon altosak. Gen unun yan yawit:

⁴¹ 'Manji gen yogok amin ji yo aben unun kanek but morap anek wagil tasik toni.

Ji da bisapmon yo nwakwari kinda akdisat.

Amin kinda da yo unun akdisat unun do dayisak kan, ji aripmi dima nandan gadakdan.'

⁴² Pol da gen unun yoyin mudanban Banabas gat yomakon pigakwal amin da yan yoyiwit, "Jil awiki Sabat bisapmon aesil obinek gen unun sigin niyinjl."

⁴³ Yan yoyinba amin kisi muwut muwut yut yipmanjek yomakon pigiwit. Pigakwa Juda amin morapmi gat ae Amin Nwakwari Kabikon nani morapmi

Juda aminon sanbejek Pinjkop but dasi gawak imgwit amin gat kisi Pol gat Banabas gat yolgwit. Yolakwa amin bamot da Pinjkop dakon nandan yawotni do nandanek teba isi agek egi anan kini do yoyin panjeban agimal.

⁴⁴ Awuki Sabat bisap unun abinjawan unun kokup pap dakon amin morapmisi da Pinjkop dakon gen nandak do abin muwukgwit.

⁴⁵ Muwugakwa Juda amin da amin morapmisi muwukba pindagek amin bamot do yanba yokwi tok anek Pol da gen yagit abin yipgwit.

⁴⁶ Yan anakwa Pol gat Banabas gat da pasol pasoli mini yan yoyigimal, "Asisi, nit pi kokwinik nimgut da tilagon Pinjkop gen mibiltok Juda amin ji do kalip dayamak. Mani ji da gen unun abidok do dima galak ton. Yan anek egip egip dagok dagogi mini dimasi abidonen yan disi ton. Do nit ji depmanek Amin Nwakjwari Kabikon kinden. ⁴⁷ Amin Tagi da yan anen do kili yan niyigit: 'Nak da ji manjin depbo Amin Nwakjwari Kabi dakon tenjenj madejni egipni.

Anek miktimi miktimi ekwan amin panpulanganakwa yokwikon ban timikgen do manjin depgum.'"

⁴⁸ Yan yanban nandanek Amin Nwakjwari Kabikon nani da tagisi nandanek Amin Tagi dakon gen do but galaksi nandawit. Anjakwan minjat amin morapyo egip egip dagok dagogi mini abidoni do manjin yopgut unun da nandan gadat awit.

⁴⁹ Anakwa Amin Tagi dakon gen da unun miktim do kokup morap kisi iren tagit. ⁵⁰ Mani Juda amin da minjat man madejni ton Pinjkop dosi pasalgwit, ae unun kokup pap dakon kila aminyo kisi dakon but sugawit. Yan anek Pol gat Banabas gat yokwi anyominek unun miktimon dima egipjil do yolgwit. ⁵¹ Yan aba yokwi iyikon gin tosok yan nandani do kandapnikon kimbaban tawit unun tidanbal kinakwa Ikoniam kokup papmon kigimal.

⁵² Kinakwal Antiok kokupmon Yesu nandan gadan imgwit amin burikon kisik kisik nandawit, ae Telagi Wup da tungan yomgut.

14

Banabas gat Pol gat Ikoniam kokupmon Pinjkop gen yagimal

¹ Pol gat Banabas gat Antiok kokupmon Pinjkop dakon pi agimal unuden gin Ikoniam kokupmon yan gin agimal. Juda amin da muwut muwut yut kindakon wigek gen tagisi yoyinakwal Juda ae Grik amin morapmi da nandan gadat awit. ² Mani Juda amin diwari dima nandan gadawit unun da Amin Nwakjwari Kabi dakon but sugawit. Suga nba nandan gadat awit minjat amin do nandaba yokwi tok anyomgwit. ³ Pol gat Banabas gat bisap dubagi Ikoniam egek Amin Tagi dakon gen madepsi yoyigimal. Anek Amin Tagi da tapmim yominakwan wasok tapmimi ton morapmi agimal. Yan anakwal amin da Pinjkop asi amin do nandan yawok yomisak yan nandani do Amin Tagi da wasok tapmimi ton unun yoligit.

⁴ Mani unun kokup papmon amin kabi bamori pudan kiwit. Kabi kinda Juda amin gat akgwit, ae kabi kinda yabekbi bamot gat akgwit. ⁵ Anek don Amin Nwakjwari Kabikon nani gat ae Juda amin gat ae kila amini gat kisi da yan nandat anek Pol gat Banabas gat yokwi an yominjek tipban dap do awit. ⁶ Mani amin bamot unun yo ak do awit unun pindak nandanjo anek kokup unun yipmanek Likonia miktimon kigimal. Kin kokup pap bamot Lista ae Debe ae kokup monin monin unudon tawit kisi agek ⁷ Gen Bin Tagisi yan tenjenan yomgumal.

Banabas gat Pol gat Likonia miktimon Pinjkop gen yagimal

⁸ Lista kokup papmon amin kinda kandapmi alek tanbi mibilikon gin yigek egipgut. Meni da yan anjalagit. ⁹ Unun amin Pol da Pinjkop dakon gen yanjakwan mirak panjakwan Pol da unun amin kilek tosak dakon nandan gadatni tanjan kagit. ¹⁰ Kanjek madepsi yanek yan iyigit, “Gak pidan baman at!” Yan iyinban amin unun wigi manek wasanek kosit agipgut.

¹¹ Pol da wasok unun aban kanek minjat amin morapyo da Likonia genon da yan tidanek yan yawit, “Mao, pinjkop ekwan di da amin giptim panjek ninon pen!” ¹² Banabas unun Sus yan iyinjek Pol unun gen yogok amin do Emes yan iyiwit. ¹³ Kokup kidat Sus unun dakon Telagi Yut Madepni kokup pap da wanga kapmatjok tagit. Unun telagi yut dakon mukwa sogok amin bulmakau wili di jareh ban panjtilim abi unun panabin kokup pap da yoma kagakon yopgut. Mukwa sogok amin gat ae minjat aminyo gat kisi amin bamot do bulmakau dapmanek mukwa son yomdo awit.

¹⁴ Yan anakwa yabekbi bamot Banabas gat Pol gat paret an yom do an dakon geni nandan wuripdak imalni pidanek minjat amin morap kabikon pigi yan tidanek yan yagimal, ¹⁵ “Not kabi, ji nidosi unun akdan? Nit amin ji yombem gin. Nit ji do Gen Bin Tagisi dayamak. Ji da kokup kidat unun yopmanek Pinjkop egip egipmi ton egisak unudon gin tobilni do dayamak. Unun Pinjkop da miktim, kundu ae tap wasanek yo morapni kisi wasan yopgut.

¹⁶ Kalip miktimi miktimi amin kabi morap egipgwit unun yum pindagakwan galaktokni yolek egipgwit. ¹⁷ Mani amin da Pinjkop asi egisak yan nandan do yo tagisi morapmi damisak. Sikak yipban manjakwan pigaga jap tagisi panjren an daban aripmisi nanek kisik kisik an.” ¹⁸ Amin bamot gen unun yanek amin dakon but pabik do pali panjidok agimal. Mani dima, buri manakwa paret dima awit.

¹⁹ Juda amin di Antiok ae Ikoniam da apgwit unun da amin dakon but suganba Pol uwal an ingwit. Uwal an iminjek Pol tip ban anajek kili kunwak yan nandanek ilik anan abigi kokup pap da wanga yipgwit. ²⁰ Yipba tanjakwan don Yesu nandan gadan ingwit amin da abin muwuk Pol angwasiyek akgwit. Yan anakwa pidanban kokup papmon aeni pigiwit. Pigi pakgwit da wisa dagokdo Banabas gat unun kokup pap yipmanek Debe kokup pap kigimal.

Pol gat Banabas gat da amin dakon but panjeban agimal

²¹ Amin bamot Debe kokup papmon Gen Bin Tagisi yoyin tenjtanjakwal amin morapmisi da Yesu nandan gadan ingwit. Anjek unudon da tobil Lista ae Ikoniam ae Antiok kigimal. ²² Unun kokup pap kapbi gwasinjek Yesu nandan gadan ingwit amin dakon but panjeban anek yan yoyigimal, “Yesu dima yipman degek nandan gadan iminjek tebasni atni. Mibiltok jigi morapmi panjek don Pinjkop da Amin Kila Asagon kikkaman.” ²³ Yan yoyinjek panmuwukbi kabi morap egi anan kiwit unun do kila amini manjin manjin awit. Anjek Pinjkop do nandanek jap kelek egek bisit pi anek egipgwit. Anjek unun kila amin kabi egip egipni Amin Tagikon tosok yan si nandawit amin unun Amin Tagi da kisiron yopgumal.

Aeni Antiok kokup pap Siria miktimon kigimal

²⁴ Yan anek Pisia dia miktimon nan kinjek Pampilia miktimon kin altagimal. ²⁵ Altanek Pega kokupman Pinjkop gen yoyinjek Atalia kokup papmon pigigimal.

²⁶ Pigi tap wakga kinda abidanek Atalia kokup pap yipmanek Antiok kokupmon kin altagimal. Kalip Antiok panmuwukbi da amin bamot Amin Tagi da

nandan yawok yominek panpulugajakwan Pinjkop dakon pi anjil do yabekba kigimal. Kin Pinjkop dakon pi an mudanek aeni ²⁷ abin altanek panmuwukbi yan yobal apba Pinjkop da panpulugajakwan yo morap agimal unun dakon geni yoyinek yan yagimal, “Pinjkop da Amin Nwakjwari Kabi nandan gadat dakon kosit witald yoban nandan gadat awit.” ²⁸ Yan yanek Antiok panmuwukbi gat gildat morapmi egipgwit.

15

Panmuwukbi dakon muwut muwut madep kinda Jerusalem awit

¹ Pol gat Banabas gat Antiok egakwal amin diwari Juda miktimon da pin panmuwukbi yoyin degek yan yoyiwit, “Ji Moses dakon gen guramigek giptimji dima mandani kan, Amin Tagi da ji dima timitjak.” ² Yan yoyinjakwa Pol gat Banabas gat da nandabal yokwi tanban unun amin gat gen emat madepsi awit. Yan anjakwa panmuwukbi da amin bamot gat ae nandan gadat amin di gat manjin yopba Jerusalem kiwit. Kwa yabekbi gat panmuwukbi dakon kila amin gat gen unun anmilip ani yan do yabekgwit.

³ Yabekba Ponisia ae Samaria miktim unun ban kiwit. Kin unun miktim bamotgan nandan gadat amin yan yoyigimal, “Amin Nwakjwari Kabi da but tobil anek Pinjkopmon kwan.” Gen unun yoyinbal but galak madepsi nandawit.

⁴ Jerusalem kin altanba panmuwukbi gat ae kila amini gat ae yabekbi kabi gat da gildat tagi yan yoyiwit. Yan yoyinba Pinjkop da panpulugajakwan yo morap agimal unun dakon geni yoyigimal. ⁵ Yanbal nandan gadat amin di Parisi da kabikon nani unun da pidan agek yan yawit, “Amin Nwakjwari Kabikon nani unun giptimni mandanek Moses dakon gen teban guramitni do yoyini.”

⁶ Yan yanba yabekbi kabi gat ae panmuwukbi dakon kila amin gat da gen unun nian yono kilek tosak yan do muwukgwit. ⁷ Muwugek yan nandat morapmisi anek Pita da pidan agek yan yoyigit, “Not kabi, ji kili nandan. Pinjkop da pi kokwinik nimek nak Gen Bin Tagisi Amin Nwakjwari Kabikon yanabo nandanek nandan gadat ani do nak kilisok manjigit. ⁸ Pinjkop da amin morap dakon but kisi pindak mudosok. Pindak mudanek Telagi Wupni Juda amin nin do ningut, yan gin Amin Nwakjwari Kabi amin kisi do yomgut. Yan agit do Pinjkop da unun amin timit do tagisi nandisak yan nandaman.

⁹ Nin do wasok kinda anek unun amin do wasok njwakjwari kinda asak yan yogogi mini. Nandan gadat anjakwa butni sugan panmilip asak. ¹⁰ Do ji abisok nido Pinjkop ankwalek panmuwukbi da kwapmon yo jigi yopmanjan? Kalip babiknin da Moses dakon gen teban unun guramit do antidok awit, ae ninyo kisi unun guramit do antidok aman. ¹¹ Do yansi nandan gadanen, Amin Tagi Yesu dakon nandan yawotni do anek Pinjkop da nin yokwikon ban timikdak. Ae unun amin kabi kisi yan gin timikdak.”

¹² Pita yan yanban amin muwuk yikgwit kisi tayanjok yigek Pol gat Banabas gat do mirak yopgwit. Mirak yopmanjakwa Pinjkop da panpulugajakwan Amin Nwakjwari Kabikon wasok tapmimi ton agimal unun do yoyigimal. ¹³ Yoyin mudanekwal Jems da yan yagit, “Not kabi mirak pani. ¹⁴ Pinjkop da wasanek Amin Nwakjwari Kabikon amin timikban iyi dakon amin kabi awit unun do Saimon da kili niyik. ¹⁵ Pinjkop da Amin Nwakjwari Kabi don timitdisak dakon geni unun kombi amin da kalipsigwan kili yawit. Gen unun yan toso:

¹⁶ ‘Amin Tagi da yan yosok, “Dewit dakon diwatni unun yut kinda yombem.

Unjun yut da manj tuwil kigit, mani nak da aeno don abinj anjmilip anjek witjikenj.

¹⁷ Yanj abo Amin Nwakjwari Kabi morap naga do kili manjigim unjun da Amin Tagini nak wisini.”

¹⁸ Gen unjun Amin Tagi da kalipsigwan kili yagit.”

¹⁹ Jems da sanjenek yanj yagit, “Do nak yanj nandisat, Amin Nwakjwari Kabi but tobil anjek Pinjkopmon kwanj unjun nin da jigi dima yomnejj do nandisat.

²⁰⁻²¹ Kalipsi da winj abisok on ekwamanjon kokup pap morap tanj ananj kwanjon Moses dakon gen yanj tenjtenjawit. Sabat bisap morapmon Juda amin dakon muwut muwut yutnon Moses dakon gen manjin manjin awit. Do yum but piso papia kinda yanj mandanj yomnejj. Ji kokup kidat do paret abi unjun dakon jap dima noni. Jap unjden Pinjkop da pindakban dima noknogi anj. Ae minjat wiliyo yumabi mibili mibili dimasi ani. Ae bit kilapyo si tipba kwojj gat ae yawiyo kisi dimasi noni.”

Papia kinda yipba kigit

²² Yabekbi kabi gat ae kila amin gat ae panjmuwukbi morap gat da iyikon amin bamori pindakba Pol Banabas gat Antiok kini do yawit. Yanj yanjek Judas mani kinda Basabas gat ae Sailas gat yanj manjiwit. Unjun amin panjmuwukbi dakon kila amin bamot egipgumal. ²³ Amin bamot do papia yomgwit unjungwan gen yanj mandawit,

“Nin yabekbi kabi ae panjmuwukbi dakon kila amin, nin ji dakon notji da papia on mandamanj. Amin Nwakjwari Kabi Yesu nandanj gadanj imanjan amin Antiok ae Siria ae Silisia Provinskon ekwanj ji gildat tagi yanj dayamanj.

²⁴ “Nin da kabikon amin diwari da kinj ji dakon nandak nandak panjupbal awit dakon geni kili nandagimanj. Nin da yanj yoyini yanj dima yoyinjapno kinj dayiwit. ²⁵ Nin idon muwuk but kalonj anjek amin bamot ji do kini do manjigimanj. Manjinj yopno notnin bamot galagisi nandanj yomamanj Pol ae Banabas unjun gat kini do yanj yomgumanj. ²⁶ Amin bamot unjun egip egipni dima panjknatnanjek Amin Taginin Yesu Kristo dakon man yoyinj tenjtenjagimal.

²⁷ Nin da Judas gat Sailas gat gen on mandamanj unjun nanj gin dayinjil do yabekgamanj. ²⁸ Telagi Wup da nandisak, ninyo kisi yanj gin nandanjek yanj dayamanj, jigi morapmi dima damnejj. Gen teban onjok banjin yolni. ²⁹ Ji bit kilapyo kokup kidat do dapmanj paret anj unjun dima noni. Ae yawi dima noni. Ae si tipba kwojj unjunyo kisi dima noni. Anjek minjat wiliyo yumabi mibili mibili dima ani. Ji kanj kimagek unjun anjak morap yapni kanj unjun tagisi. Nin dakon gen yanj gin. Do ji tagisi egipni.”

³⁰ Amin bamot yabekba Antiok pigi panjmuwukbi kabi yanj yobal muwukba papia unjun yomgumal. ³¹ Yobal panjmuwukbi da papia unjun manjinjba unjun da buri panjteban aban but galaksi nandawit. ³² Anjakwa Sailas gat Judas gat unjun kombi amin bamori do gen tagisi morapmi panjmuwukbi yoyinjek buri panjteban agimal. ³³⁻³⁴ Amin bamot unjun Antiok bisap dubakgok egipgumal. Egek don panjmuwukbi da galok gen yoyinjek but yawot gat kinjil yanj yoyinjek yopba amin yabekba kigimal kabikon aeni kigimal. ³⁵ Kinjakwal Pol gat Banabas gat Antiok sigin egek amin diwari gat kisi yoyinjet pi awit. Anjek Amin Tagi dakon gen yoyinj tenjtenjawit.

Pol gat Banabas gat but kalonj dima agimal

³⁶ Gildat di egi mudanjek Pol da Banabas yanj iyigit, “Nit aenit kokup papmon agek nandanj gadat amin pindatdenj. Amin Tagi dakon gen yanj tenjtenjanj yomgumak tagi panjek ekwanj bo yanj do agek pindatdenj.” ³⁷ Banabas unjun

Jon mani kinda Mak unun kisi abidanban agipni do nandagit. ³⁸ Mani Mak kalip Pampilia miktimon yopman degek abinjakwan iyi gin pi agimal, do Pol unun gat agip do nandaban tagi dima agit. ³⁹ Unun do anjek gen emat madepsi agimal. Yan anjek pidan ki Banabas da Mak abidanban tap wakga kinda abidanjek Saiprus miktim timon wigigimal. ⁴⁰ Yan anjakwal Pol Sailas nan abidagit. Anjakwan panmuwukbi da Amin Tagi dakon nandan yawotni jilon tosak yan yoyinba kigimal. ⁴¹ Kin Siria ae Silisia miktimon agek Pol da panmuwukbi morap yoyin panteban agit.

16

Pol da Timoti abidanban Sailas gat kisi agipgwit

¹ Pol Debe kokup pap kinjek unudon da Lista kokup pap kin altagit. Unun kokupmon Yesu dakon pandetni kinda egipgut mani Timoti. Menji unun Juda minjat kinda. Unun minjat Yesu nandan gadan ingut. Mani datni unun Grik amin kinda. ² Panmuwukbi kabi Lista kokup pap ae Ikoniam kokup papmon egipgwit amin da Timoti do amin tagisi kinda yan yawit. ³ Do Pol Timoti abidoko kisi agipdey yan nandagit. Mani Juda amin unun miktimon egipgwit da Timoti dakon datni unun Grik amin kinda yan kili nandawit. Do Juda amin dakon but moni do Pol da Timoti dakon gip mandagit. ⁴ Anjek Timoti abidanban kokup papmon agek gen kalip kila amin gat yabekbi kabi gat da Jerusalem muwegek anteban awit unun ban panmuwukbi yoyinjak yan yoyiwit, "Ji gen on nan guramigek egipni." ⁵ Yan anjakwa panmuwukbi morap dakon nandan gadat teban tagit. Gildari gildari amin da panmuwukbi kabikon sanberba amin kabi madepsi awit.

Pol da Masadonia amin kinda dipminon kagit

⁶ Telagi Wup da Esia miktimon Pinkep dakon gen dima yonjil do yansop anyomgut, do Pol gat Timoti gat kin Prigia ae Galesia miktim binap nan kigimal. ⁷ Misia miktimon kin altanjek Bitinia miktimon pigik do agimal. Mani Yesu dakon Wup da dima piginjil do kosit sopgut. ⁸ Yan aban Misia miktim yapmanjek Troas kokup papmon pigigimal. ⁹ Pigi unun kalbi Pol da buri pisanjakwan dipmin yombem kinda kanakwan Masadonia amin kinda da yan iminjak yan iyigit, "Gak tap pidanjek Masadonia miktimon obin nin panpulugoki." ¹⁰ Pol da unun kanjek Pinkep da iyi Gen Bin Tagisi kin yoyinen do yan nimisak yan nandanjek unudon gin Masadonia kik do tagap tagiman.

Lidia nandan gadat agit

¹¹ Nin Troas kokup pap yipmanjek tap wakga kinda abidanjek nomansi kinjek miktim timjok kinda tap binap tosok unun mani Samares unudon wigi altagiman. Wisa dagokdo unun miktim yipmanjek tap wakga aenin abidanjek Neapolis kokupmon kigiman. ¹² Ae unun kokup yipmanjek Pilipai kin altagiman. Pilipai unun Masadonia miktim dakon kokup pap madepni. Unun Rom da kila agit. Rom amin morapni da kalip kili apgwit da unun kokupmon ekwan. Nin unudon gildat kabi di egipguman. ¹³ Egek Sabat bisapmon kokup pap dakon yoma kagakon pigi yapmanjek wanja pigi pakbi kindakon kigiman. Nin unun pakbikon tamo kinda konejon bisit anej yanon da pigigiman. Unun pakbikon pigi pindatno minjat di muwukgit pindak unudon yigek Gen Bin Tagisi yoyigiman. ¹⁴ Minjat kinda unun kabigwan yikgit unun mani Lidia, kokupni Taitaira. Lidia imal gami ban yopmanjek monen ilit pi anjek egipgut. Unun Pinkep gawak iminjak egipgut. Amin Tagi da Lidia

dakon but yomani witdalban Pol da gen yagit do bamisi yosok yan nandanek mirak pakyanşi yopgut. ¹⁵ Anek miñat unun gat ae yutnikon egipgwit amin gat kisi telagi pakbi sowit. Soñ mudanek yan niyigit, “Nak asisi Amin Tagi Yesu do kili nandan gadasat yan nandan naman kan, nak da yutnon panñi egipnen.” Yan yanek yutnikon si kinen do teban tanban kigiman.

Pol gat Sailas gat Pilipai dam teban yutnon yopgwit

¹⁶ Bisap kindakon nin bisit agak tamokon kigiman. Kino oman miñatjok kinda kosiron apban domdom agiman. Unun miñatjok konni kinda tan iminakwan yo don altoni unun do yanñkwok agit. Amin da opba yo don altoni dakon mibili yoyinakwan kila amini da moneñ madepsi timikgwit. ¹⁷ Nin kinapno miñatjok unun Pol gat nin gat da buñon nolek yan tidanek yan yagit, “On amin unun Pinñkop Wikwisi Madep dakon oman monjini. Pinñkop da ji yokwikon ban timitjak dakon gen dayan.” ¹⁸ Miñatjok unun yan sigin yanakwan gildat morapmi agit. Yan anakwan Pol unun nandanek kuragisi nandan tobil kon yan iyigit, “Yesu Kristo da yan dagok anñamgut do yanşi gayisat, gak miñatjok on yipman degek win abigi!” Yan iyinban unudon gin kon miñatjok unun yipman dekgit.

¹⁹ Yan aban oman miñatjok unun dakon kila amini moneñ timit timit kositnin pasildak yan nandawit. Yan nandanek Pol gat Sailas gat timik tebai ilik panpan kila amin do maket tamokon panñiwit. ²⁰ Amin bamot panpan gen kokwin amin madepmon panñi yopmanek yan yoyiwit, “On Juda amin bamot da nin dakon kokup papmon amin but suganbal upbalap madepsi an. ²¹ Rom dakon anpagon yo dima aneñ do gen teban tosok on amin bamot da amin unun tetgin ilik panñgwamal.”

²² Yan yanakwa amin muwukgwit kisi da yanba yokwi tok anjomgwit. Yan aba gen kokwin amin madep da amin bamot dakon paba pigikni iligek kalin kirinban baljoni do yoyiwit. ²³ Yoyinba madepsi baljanek dam teban yutnon yopgwit. Yopmanek dam teban yut dakon kila amin kilani tebaisi asak do iyiwit. ²⁴ Iyinba nandanek amin bamot pawigi dam teban yutnon yut monin kinda yutgwansi tagit unudon yopgut. Yopmanek dima abiginjil yan do kandapni kindap kwuk ban panñteban agit.

²⁵ Yan aban egek kalbi binap Pinñkop do bisit anek ae kap yanakwal dam teban yutnon amin yikgwit da nandawit. ²⁶ Anakwa unudon gin wudip madepsi kinda anek dam teban yut dakon gwak pan kwakwalikgit. Yan anakwan yoma kisi witdal kin mudanakwa amin morap kisit kandapnikon yo panñteban awit unun kisi witdal ki mawit. ²⁷ Manakwa dam teban yut dakon kila amin dipminon da pidan pindakban dam teban yut dakon yoma kisi pisawit. Yan pindak amin kisi abigi mudan yan nandanek nak kila tagi dima at yanon da emat agak sibani ilik iyi nan sugok do agit. ²⁸ Yan ak do anakwan Pol da yan tidanek yan iyigit, “Giptingo goman di abim! Dam teban yutnon amin nin kisi morap oni ekwaman.”

²⁹ Yan yanakwan dam teban yut dakon kila amin tenñenji kinda anopni do yagit. Anopba abidan pasol pasol nandanek timtim yanek kin Pol gat Sailas gat da buron gawagek nandaban wukwan yomgut. ³⁰ Yan anek amin bamot timik yut buri monin yikgimal unun yipmanek yut buri madep do pabigi yan yoyigit, “Amin bamot, nian anapbo Amin Tagi da nak yokwikon nan abidosak?”

³¹ Yan yanban iyigimal, “Gak Amin Tagi Yesu nandan gadan iminaki Pinñkop da gak gat ae yutgokon amin ekwan gat kisi yokwikon ban timitjak.” ³² Yan

iyiñek Amin Tagi dakon gen iyiñek amin morap yutnikon egipgwit gat kisi yoyigimal. ³³ Yoyiñbal kalbi binap unun bisapmon gin dam teban yut dakon kila amin da amin bamot timik pañki giptimni obip amin da baljanba dagawit unun pakbi ban sugagit. Yan anek unudon gin iyi ae gwakni kisi telagi pakbi sowit. ³⁴ Anek amin bamot timikban yutnikon pawigi yigakwal jap yomgut. Amin unun gat gwakni gat Pinjop nandan gadan imiñek burikon da kisik kisik madepsi nandawit.

³⁵ Wisa dagokdo gen kokwin amin madep da obip amini yabekba kin dam teban yut dakon kila amin yan iyiwit, "Gak amin bamot unun yopbi kinjil."

³⁶ Yan iyiñba kin Pol yan iyigit, "Jil dam teban yut yipmanek kinjil do gen kokwin amin madep da gen yipba obisak. Do jil but yawot gat kinjil."

³⁷ Mani Pol da obip amin yan yoyigit, "Manit Rom gapmanon tosok. Do nidosi nit dakon mibilnit pakyañsi dima kokwinigek amin morapmi da dabilon nindapmanek dam teban yutnon nipman? Yan ayin da abisok nit pasilikon da nipba kikkamak? Unun tagi dima. Amin madep unun da iyisi abin pulugan nipba kinden."

³⁸ Yan yoyiñban obip amin da Pol da gen yoyigit unun anan gen kokwin amin kabi yoyiwit. Yoyiñba Pol gat Sailas gat Rom amin bamori yan yanba nandanek si pasalgwit. ³⁹ Anek gen kokwin amin madep da dam teban yutnon kin amin bamot buri moni do kokwin tagisi dima anek yo yokwisi anđamguman, gen yan yoyiñek panpan wanğa pabigiwit. Yan anek kokup pap unun yipman kinjil do gen yaworikon da yoyiwit. ⁴⁰ Yoyiñba Pol gat Sailas gat dam teban yut yipmanek Lidia da yutnon wigigimal. Wigi nandan gadat amin pindak buri panjeban ak do gen yoyigimal. Yan anek don kokup pap yipmanek kigimal.

17

Tesalonaika amin da Pol gat Sailas gat dap do awit

¹ Pol gat dabini gat Ampipolis kokupmon kin altawit. Kokup unun yipmanek Apolonia kokup papmon kinek Tesalonaika kokup papmon kin altawit. Unun kokup papmon Juda amin dakon muwut muwut yut kinda tosok. ² Pol iyi Sabat bisap morapmon wigi wigi agit yan gin unun muwut muwut yutnon Juda amin gat wigiwit. Sabat bisap kapbi kisi unun yutnon wukwan Pinjop dakon gen dakon mibili yan nandat awit. ³ Anek Pol da Pinjop dakon gen dakon mibili yoyin tenjenan yomgut. Gen unun asi bami noman tan mudan yan yoyiñek yagit, "Kombi amin da Kristo tepmi panek kimagek don aeni pidosak do yankwok kalipsigwan kili awit. Unun Yesu do dayin tenjenosot, unun Kristo yanñsi dayisat." ⁴ Yan yoyiñban Juda amin diwari da Pol gat Sailas gat dakon gen nandanek nandan gadat anek amin bamoron sanbewit. Anakwa Grik amin morapmi Pinjop gawak imgwit amin ae kila amin minjat morapmi kisi amin bamot yolgwit.

⁵ Yan anakwa Juda amin da amin bamot do nandaba yokwi tok an yomgwit. Yan nandanek maket tamokon pidok amin di egipgwit unun timikba unun gat amin morapmi panmuwuk buri suganba upbalap madepsi awit. Yan anek timtim yanek amin kinda mani Jeson unun da yutnon kin Pol gat Sailas gat wisin timik amin morap da inamon pabigi yopneñ yan yanek kiwit. ⁶ Mani amin bamot mini pindak Jeson gat panmuwukbi kabi di gat timik ilik panpan unun kokup pap dakon kila aminon pankiwit. Panñek yan tidanek sitnok anyomiñek yawit, "On amin miktimi miktimi agek yokwi morapmi an da abisok idon aben da ekwan. ⁷ Jeson da unun amin yanban yutnikon pawigi ekwan. Unun amin morap kisi kila amin madepnin Sisa dakon gen tebani

unjun yapmanjek yan yon, 'Kila amin madep njwaknjwari kinda egisak unjun mani Yesu.'

⁸ Gen unjun yanba nandanek minjat aminyo gat ae kokup pap dakon kila amin gat wiripdagek upbalap madep awit. ⁹ Yan anjakwa kila amin da Jeson gat notni gat yoyinba monej yopmanjek abigiwit. Upbalap dima noman tosak kan monejni ae timitni yanon da yopgwit.

Pol gat Sailas gat Beria kokup papmon pi agimal

¹⁰ Pili tanjakwan panmuwukbi da Pol gat Sailas gat yabekba Beria kigimal. Kin altanek Juda amin da muwut muwut yutnon wigigimal. ¹¹ Juda amin Beria egipgwit unjun amin tagisi. Anjakni da Juda amin Tesalonaika egipgwit unjun yapgut. Pol dakon gen do galagisi nandanek gildari Pinjkop dakon gen unjun pakyansi manjin nandawit. Manjin nandanek Pol da gen asi yosok bo sun yosok yan do kokwin awit. ¹² Anek Juda amin morapmisi da nandan gadat awit. Ae Grik kila amin minjat morapmi da nandan gadat anjakwa Grik wili morapmi unjun kisi yan gin awit.

¹³ Yan anjakwa Juda amin Tesalonaika egipgwit unjun da Pol unjun Beria kokupmon egek Pinjkop dakon gen yosok yan nandawit. Yan nandanek obin amin dakon but sugan panupbal awit. ¹⁴ Anjakwa unjudon gin panmuwukbi da tepmisi Pol yabekba tapmon pigigit. Pigakwan Timoti gat Sailas gat unjun Beria sigin egipgumal. ¹⁵ Egakwal Pol Athens kokup papmon pigi altanek iyi gat pigiwit amin yan yoyigit, "Ji tobil Beria wigi Timoti gat Sailas gat yoyinba tepmi pinjil." Yan yoyinban wigiwit.

Pol Athens kokup papmon Pinjkop dakon gen yagit

¹⁶ Pol Athens egek Timoti gat Sailas gat do jomjon anek egipgut. Egek unjun kokup papmon kokup kidat dakon wup morapmisi pindagek buri yokwisi agit. ¹⁷ Yan agit do Juda amin da muwut muwut yutnon wigigit. Unjudon Juda amin gat ae Amin Nwaknjwari Kabikon amin Pinjkop gawak iman amin gat kisi egipgwit. Unjun amin da Pinjkop dakon mibili pakyansi nandani do gen tebaisi yoyigit. Ae gildari gildari maket tamokon panji egek amin kin ap awit unjun gat kisi yan gin agit. ¹⁸ Anjakwan Epikorian ae Stoik* amin kabi bamot unjun dakon nandak nandak amin diwari da opba Pol gat gen emat anjakwa di da yan yawit, "On gen pakbi amin ni gen nan yosok?" Ae di da yawit, "Miktim dubagikan nani dakon pinjkop unjun do bo yosok?" Pol da Gen Bin Tagisi yoyinjek Yesu do yoyigit ae amin kimoron da pidoni do kisi yoyigit unjun do anek gen unjun yawit. ¹⁹ Unjun amin da Pol abidan anjan gen kokwin amin kabi kinda Her Areopaguskon muwukgwit unjudon ankinjek yan iyiwit, "Nin gos da gen kalugi unjun amin yoyin dekdal unjun niyiki do nandaman. ²⁰ Gen yosol unjun nandano njwaknjwarisi asak do mibili niyinbi nandano." ²¹ (Athens minjat amin morap ae amin dubagikan da apba egipgwit unjunyo kisi yan awit, bisapmi bisapmi nandak nandak kalugi mibili mibili unjun do yan nandat an egek bisapni madepsi nan nan awit.)

²²⁻²³ Pol Ariopagus muwut muwut tamokon kila amin da binapmon pidan agek yan yagit, "Athens amin nak kokupji angwasinjek agek pinjkop gawak yomyom an unjun dakon yo kidat pindakgim. Pindagek alta kindakon gen kinda yan mandabi kagim: On Alta Unjun Pinjkop Kinda Mibilni Dima Nandaman Unjun do Wasanbi. Nak yan kagim do anek ji do yan nandisat, ji pinjkop gawak yomyom dakon anjak do nandaba yo madepsi asak. Unjun

17:17: Ya 18.19 * **17:18:** Epikorian amin kabi unjun on miktim dakon kisik kisik mibili mibili do yo bamisi yan nandawit. Anjakwa Stoik amin kabi unjun giptim dakon galaktok dima yolnej kan, nin amin tagisi yan nandawit.

Piŋkop mibilni dima nandanek isal dogin gawak iman unun dakon mibilisi dayiko nandabit.

²⁴ “Piŋkop miktim ae yo morap miktim da kwenon ton wasan yopgut unun Piŋkop da kundu ae yo miktim dakon Amin Tagi Madep egisak. Yan do, amin kisit da telagi yut wutjan unudon dima egisak. ²⁵ Ae yo kinda do wadak wadak aban amin kisit da yo unun wasanek Piŋkop anjplugogi unun dima tosok. Piŋkop da iyi egip egip ae mirim ae yo morap gat kisi amin kisi do yomisak. ²⁶ Piŋkop unun da amin kaloŋisikon da amin kabi morapmi wasagit. Wasanban iren tanek kin miktimi miktimi aripmisi agit. Egipni dakon bisap gat ae miktim egipni dakon kilapmi kisi kokwinik yomgut da ekwan. ²⁷ Amin da Piŋkop tebai wisin koni do anek unun agit. Mani Piŋkop dubagikan dima egisak. Kapmatjok nin da bikbigon egisak. ²⁸ Kap wasok aminji kinda da yan yagit, ‘Unun da egip egip nimisak ae tapmim nimirakwan kosit akwaman.’ Ae kinda da yan yagit, ‘Ninyo kisi unun dakon monjini ekwaman.’

²⁹ “Nin Piŋkop dakon monjini ekwaman, do Piŋkop unun gol bo silwa bo tip yombem yan dima nandanek. Piŋkop amin da nandak nandagon da yo kisit da wasan unun yombem dima. ³⁰ Kalip nandan kokwini tagi dima amin egakwa Piŋkop da yo kinda dima anyominek yum pindagakwan egipgwit. Mani abisok amin morap dukwan dukwan ekwan but tobil ani do gen tebai yosok. ³¹ Don minat amin morap gen pikon yop do bisap kinda kili yipgut. Unun bisapmon gen kokwin kilegisi anek miktim amin kisi morap gen pikon yopdisak. Gen kokwin pi unun asak do Piŋkop da amin kinda kili manjigit. Unun amin Piŋkop da asisi kimoron nan aban pidagit, do amin morap yanji nandan imni, Piŋkop da gen kokwin pi unun amindosi imgut.”

³² Pol da amin kimoron da pidoni do yanban amin diwari da jigilak gen yan imgwit. Mani diwari da yan iyiwit, “Yo unun yosol unun do di gat niyinjbi nandanek do nandaman.” ³³ Yan yanba Pol muwut muwut tamo yipmanek kigit. ³⁴ Amin diwari Pol yolek nandan gadat awit. Kinda unun mani Dionisius. Unun amin gen kokwin amin Ariopagus muwut muwut tamokon muwukgwit unun kabikon nani kinda. Ae minat kinda mani Damaris, ae amin diwari kisi nandan gadat awit.

18

Pol Korin kokup papmon Piŋkop dakon gen yagit

¹ Don Pol Atens yipmanek Korin kokup papmon kigit. ² Kin Juda amin kinda kagit mani Akwila. Akwila unun Pontus miktimon nani kinda. Kili yangok minatni Prisila gat Itali miktim yipmanek opgumal. Itali miktim mibili yan do yipmanek apgumal. Rom dakon kila amin madep Klodias da Juda amin kisi morap Rom kokup pap unun yipman kin mudoni do gen tebai yipgut. Pol unun amin wam pindat do kigit. ³ Pol da yut kaben dakon imal bupbup pi agit unun amin wamyo kisi pi yan gin agimal, do Pol kwan egek unun pi awit. ⁴ Pol Sabat morapmon Juda amin dakon muwut muwut yutnikon wigigit. Wikwan Juda ae Grik amin Yesu nandan gadan imni do gen emaron da nayinjbi gayiko awit.

⁵ Sailas gat Timoti gat Masadonia yipmanek pinakwal Pol imal yut pi agit unun yipmanek Piŋkop dakon pi gin agit. Piŋkop dakon gen yoyinek Juda amin yan yoyigit, “Yesu unun asi Kristo.” ⁶ Mani Juda amin da Pol dakon gen abin yipmanek jigilak gen yan imgwit. Yan aba imalnikon jimjim tawit

tarapmikban manakwa yan yoyigit, “Ji Tipdom do amin ani kan, gulusun unun disi dakon, nak dakon dima. Nak abisok Amin Nwakwari Kabikon kin Pin kop dakon gen unudon yoken.”⁷ Yan yoyinek muwut muwut yut unun yipmanek unudonjok pigi amin kinda mani Titus Jastus unun da yutnon wigigit. Titus unun Pin kop gawak iminek egipgut.⁸ Unun muwut muwut yut dakon mibiltok amini mani Krispus unun gat gwakni gat Pol da Pin kop dakon gen yanban Amin Tagi nandan gadan ingwit. Ae Korin kokup papmon amin morapmi nandan gadat anek telagi pakbi sowit.

⁹ Kalbi kindakon Amin Tagi da Pol buri pisanakwan dipmin yombem kinda kanakwan altan iminek yan iyigit, “Gak dima pasalek nak dakon geno sigin yan tenjenjoki. Gen mapmit dima aki.¹⁰ Nak gak gat egisat. Nak dakon amin morapmisi on kokup papmon ekwan, do amin kinda da dima gitjak.”

¹¹ Iyiban Pol Korin egakwan bilak kinda mudanakwan ae bilak kinda dakon kanek 6 kabi egek Pin kop dakon gen yoyin dekit.¹² Mani Galio da Akaia miktim dakon kila amin madep yikgit bisapmon Juda amin da muwugek Pol uwal an iminek abidan ilik anan gen pi yutnon anki yipmanek yan yawit,¹³ “On amin da amin Rom dakon gen teban dima guramitni do yoyin degek Pin kop gawak imim dakon kosit nwakwari yolisak.”

¹⁴ Yan yanba Pol da geni kobogi yoyik do agit. Mani Galio da Juda amin yan yoyigit, “Juda amin, on amin Rom gapman dakon gen teban kinda yapgut, bo ae anpak yokwi kinda agit kan, ji dakon gen tagi nandaker.¹⁵ Mani ji disi dakon gen monin monin ae man ae gen tebanji do yon. Nak unuden gen do gen pi ak do dima galak tosot. Disi yan panmilip abit.”¹⁶ Yan yoyinek yolban gen pi yut yipmanek abigiwit.¹⁷ Abigi unudon gin Korin amin da amin kinda mani Sostenes abidanek gen pi tamu da kapmatjok anakgwit. Yan aba Galio unun awit do nandaban yo isali agit. Sostenes unun Juda amin dakon muwut muwut yut dakon kila amin kinda.

Pol aeni Antiok kokup pap Siria miktimon kigit

¹⁸ Pol gildat morapmi Korin egek don panmuwukbi galok gen yoyinek Prisila gat Akwila gat timikban Senkria kokupmon pigiwit. Pigi altanek Pol Pin kop do yan teban tok kinda kili agit, do busun dangwani mandagit. Yan anek Siria miktimon kik do anek tap wakga kinda abidawit.¹⁹ Abidanek Epesas kokup papmon kin altawit. Altanek Prisila gat Akwila gat unudon yopmanek Pol iyi Juda amin da muwut muwut yutnon wukwan Juda amin gat Pin kop dakon gen dakon mibili do gen emat anek nayinbi gayiko awit.²⁰ Anek yan iyiwit, “Gak nin gat timisok di gat egek don kiki.”

Yan iyinba yoyigit, “Aripmi dima egipnen.”²¹ Mani yopman kik do anek yan yoyigit, “Pin kop da ji do aeno opben do nandisagon don opben.” Yan yoyinek tap waggakon wigek Epesas yipmanek kigit.²² Kin Sisaria kokup papmon altanek unudon da Jerusalem wigi panmuwukbi gildat tagi yan yoyinek Antiok kokup papmon pigigit.²³ Pigi Pol bisap dubagkok Antiok egek don aeni Galesia ae Prigia miktimon kokup morap ton unudon kokup gwasik agit. Yan anek Yesu nandan gadan ingwit amin morap dakon nandan gadat panjeban agit.

Apolos da Epesas kokup papmon Pin kop gen yagit

²⁴ Pol kokup gwasik anakwan Juda amin kinda mani Apolos unun Aleksandria kokup papmon amin kinda unun panabin Epesas egipgut. Unun amin gen yogokni tagisi, ae Pin kop dakon gen dakon mibili pakyan si nandagit.²⁵ Amin da Apolos Amin Tagi dakon mibili do iyin dekba kili nandagit. Ae Amin Tagi

dakon gen but dasi nandanek amin yoyin dekgit. Yan anek Yesu dakon mibili sun dima yagit. Bamisi yan tenjenagit. Mani Jon da telagi pakbi sogit unun dogin nandagit. ²⁶ Apolos unun Juda amin da muwut muwut yutnon wigek pasol pasoli mini Pinƙop dakon gen madepsi yoyigit. Yoyinƙwan Prisila gat Akwila gat da geni nandan Apolos abidan anƙi yutnikon egek Pinƙop dakon mibili pakyansa nandan pisosak do iyin dekgimal.

²⁷⁻²⁸ Don Apolos Akaia miktimon kik do nandak nandak anƙwan Epesas panmuwukbi da buri anteban awit. Yan anek papia kinda Akaia panmuwukbi da Apolos kwan tagisi abidoni do mandawit. Anƙwa Apolos kin Akaia miktimon altanek amin da dabilon Juda amin dakon top geni pabin yopgut. Anek Pinƙop da papiakon gen ton unun panƙenƙen anek Yesu unun asi Kristo yan yoyigit. Yan anek Pinƙop dakon nandan yawotni do anek nandan gadat awit amin unun madepsi panpulugagit.

19

Pol da Epesas kokup papmon Pinƙop dakon gen yagit

¹ Apolos Korin egipgut bisapmon Pol koron tetgin agek don Epesas pigi altagit. Pigi altanek Yesu dakon panƙetni diwari pindagkit. ² Pindagek yan yoyigit, “Ji nandan gadat awit bisapmon Telagi Wup abidawit bo dima?”

Yan yoyinƙan yawit, “Dima, nin Telagi Wup kinda egisak yan dima nandagiman.”

³ Yanba Pol da yoyigit, “Ƙan ji ni telagi pakbi nan sowit?”

Yoyinƙan yawit, “Nin Jon dakon telagi pakbi nan sogiman.”

⁴ Yanba Pol da yan yoyigit, “Jon da amin telagi pakbi son yomgut unun but tobi anek telagi pakbi soni do agit. Jon da yan yoyigit, ‘Amin kinda nak da bunon noldak unun amin nan nandan gadan imni.’ Jon da gen yagit unun Yesu do yagit.”

⁵ Pol da gen unun yanban nandanek Amin Tagi Yesu da manon telagi pakbi sowit. ⁶ Pinƙop dakon pakbi sonƙwa Pol da kisiri kwenikon witinƙwan Telagi Wup da unun kabikon pinƙwan gen mibili mibili yanek kombi gen yawit. ⁷ Amin unun 12 kabi da tilak da awit.

⁸ Pol Juda amin dakon muwut muwut yutnon wigek Pinƙop gen madepsi yoyigit. Anek Pinƙop da Amin Kila Asak dakon gen do yanek gulusun nandak nandakni panmilip ak do aban notni pabin yopman yopman awit. Pol pi unun anek kanek kapbi egipgut. ⁹ Mani diwari gen unun nandanek but teban anek nandan gadat ak do dima galak tawit. Yan anek amin morapmi da dabilon Yesu Yolyol Kosit do yanba yokwi tok awit. Yan anƙwa Pol gat Yesu dakon panƙetni gat yopman degek si kiwit. Kin Pol gildari gildari yan nandak yut kindakon wukwan Pinƙop dakon gen dakon mibili do nayinbi gayiko awit. Yan nandak yut unun Tiranus dakon. ¹⁰ Pol bilak bamori egek Pinƙop gen yanƙwan Esia miktimon Juda amin ae Grik amin egipgwit unun kisi morap da Amin Tagi dakon gen nandawit.

Skewa dakon monjini da ƙoy yol do awit

¹¹ Pol Pinƙop da anpuluganƙwan wasok tapmimi ton nƙwanƙwarisi morapmi agit. ¹² Yan agit do amin da imal dakni panobin Pol da kwenon witinƙen panƙi sot amin do yoba timikgwit. Timigakwa sotni mudanƙwa konni win abigiwit. ¹³ Anƙwa Juda amin diwari da agek Amin Tagi Yesu da manon da ƙoy yol do anek yan yawit, “Pol da amin kinda dakon mibili yan tenƙenƙosok, unun Yesu. Unun da manon gayiko abigi!” ¹⁴ Juda amin dakon mukwa sogok amin dakon amin madep kinda mani Skewa unun dakon monjini 7 kabi da yan gin awit.

¹⁵ Anjakwa bisap kindakon koŋ kinda da gen kobogi yaŋ yoyigít, “Nak Yesu nandan imísat, ae Pol yo kisi nandan imísat. Mani ji namín?” ¹⁶ Yaŋ yoyiŋek koŋni toŋ amin da miŋgaŋ kwenikon wigi obisi dapmanjek imalni paŋ dagaŋ yopban yut yipmanek molaŋ abigiwit.

¹⁷ Juda amin ae Griik amin morap Epesas egipgwit unun yo altagit dakon geni nandanjek madepsi pasalgwit. Yaŋ anjek Amin Tagi Yesu dakon man do nandaba wukwisi agit. ¹⁸ Anjakwa amin nandan gadat kili awit unun da amin morap da inamon kalip yo yokwi morap awit unun yaŋ teŋteŋawit. ¹⁹ Anek amin morapmi Sunduk dakon yo kidat pawilgwit unun dakon mibili papiani paŋabiŋ amin morapmi da dabilon kindapmon soŋba sowit. Papia unun dakon yuman nogi manjikba 50 tausen silwa moneŋ agit.

²⁰ Yaŋ anjakwa Amin Tagi dakon gen tapmimi toŋsi ireŋ taŋ anjaŋ kokupmi kokupmi kigit.

²¹ Yo morap unun altaŋ mudanjakwa Pol Jerusalem kik do anjek miŋtim bamot Masadonia ae Akaia baŋ kik do nandagit. Nandanjek yaŋit, “Nak Jerusalem kiŋek don Rom kokup papmon kikkosi nandisat.” ²² Pol paŋpulugok bamotni Timoti gat Erastas gat baŋ yabekban unun da kalip Masadonia kigimal. Kiŋakwal Pol iyi Esia miŋtimon bisap dubagkok egipgut.

Pol uwal an ingwit

²³ Unun bisapmon Epesas amin da Yesu Yolyol Kosit do yaŋba yokwi tok anjek upbalan madepsi awit. ²⁴ Mibili yaŋ do awit. Kisit kilda amin kinda egipgut mani Demitius. Unun amin silwa baŋ kokup kidat miŋat Atemis unun dakon wup wasagit. Moneŋ ilit pi anjek pi monjini moneŋ madepsi timikgwit.

²⁵ Demitius unun iyi dakon pi monjini ae kisit kilda amin diwari kisi yaŋ yoban muwukba yaŋ yoyigít, “Disi nandan, pi on amaŋon moneŋ madepsi timikgamaŋ. ²⁶ Disi kili kaŋ nandanjo awit. Pol da amin dakon nandak nandakni kili paŋupbal an mudagit. Anek amin kisit da kokup kidat wasoŋ unun yo bami dima yaŋsi yosok. Pol da gen unun yaŋakwan Epesas kokupmon amin ae Esia miŋtim amin da nandaba gen unun bamisi asak. ²⁷ Pol dakon gen da moneŋ ilit kositnin anupbal akdisak do nak si pasoldot. Piŋkop madep Atemis dakon telagi yut do amin da nandaba yo isalisi akdisak. Anek Atemis dakon man madepni mokdisak. Esia miŋtimon ae miŋtimi miŋtimi amin kisi unun piŋkop miŋat naŋ gawak imaŋ. Mani Pol da unun dakon man madep abiŋ yip do pi asak.”

²⁸ Yaŋ yaŋban amin gen unun nandan japtaŋ yaŋ tidanek yawit, “Epesas nin dakon Atemis unun da wukwisi madep!” ²⁹ Yaŋ yaŋek unun kokup papmon amin morapmi da madepsi yaŋ tidanek upbalan madepsi awit. Anek Pol dakon notni bamori unun ilik paŋpaŋ muwut muwut yut madepmon paŋkiwit. Unun amin bamot unun Masadonia amin, Pol gat kisi agipgwit. Mani kinda Gaius ae kinda Aristakus. ³⁰ Anjakwa Pol amin da binapmon kik do nandagit mani paŋmuwukbi da dima kisak do kosit sopsop awit. ³¹ Ae Esia gapman dakon amin madep di unun Pol dakon notni, ununyo kisi da Pol muwut muwut yut madepmon dimasi kisak do gen yipba apgut.

³² Amin muwukgwit unun nandan upbal madepsi awit. Yaŋ anjek madepsi yaŋ tidanek gen mibili mibili yawit. Ni mibili do muwukgamaŋ unun dima nandaba pisagit. ³³ Juda amin da amin kinda mani Aleksanda yipba miŋat amin morap da inamon agakwan amin da yokwi unun da bo ak yaŋ nandawit. Yaŋ anjakwa Aleksanda da Juda amin nin da dima amaŋ yaŋon da geni kobogi yoyik do anjek upbalan dima yoni do kisiri da tilak an yomgut. ³⁴ Mani amin

da Juda amin kinda yanj kan nandanjo anek madepsi sigin yanj tidanjek yawit, “Epesas nin dakon Artemis unjun wukwisi madep!” Unjun gen nanjin sigin yanjakwa bisap 2 aua da arip agit.

³⁵ Yanj anjakwa Epesas kokup pap dakon kilda mandakni da gen sopman yominek nawa gen yanj yoyigit, “Epesas amin, amin morap kisi nandan, Artemis daman dakon telagi yut ae tipni kundukon da magit unjun kisi nin da kokup papmon tanjakwal nin da kilani aman yanj nandan niman. ³⁶ Unjun top dima unjun asisi do upbalap dima yoni. Tayangok nandan kokwin anek yo don ani. ³⁷ On amin bamot panaben unjun Telagi Yut Madepnin dakon yo di kabo dima nagimal. Ae nin dakon pinjok minat do yanba yokwi tok kinda dima agimal. ³⁸ Demitius gat pi monjini gat nandaba yokwi tok anek gen di yok do nandan kan, gen pi agak bisapmon tagi yoni. Yanba gen kokwin amin madep da geni nandanek tagi panmilip ani. ³⁹ Do ji genji di yanj panmilip ak do nandan kan, gen kokwin muwut muwut bisapmon tagi yanj panmilip ani. ⁴⁰ Gapman dakon amin madep da abisok yo aman dakon geni nandisak kan, gen pikon nipjak do nak si pasoldot. Upbalap madep nido ayin yanj niyisak kan, nin da gen kobogi tagi kinda aripmi dima iyiner.” ⁴¹ Kilda mandak da gen yanj yoyinek amin muwukgwit unjun yoyinban kin mudawit.

20

Pol Masadonia ae Grik miktimon agipgut

¹ Upbalap madep awit da daganakwan Pol da panmuwukbi yanj yoban abin muwukba buri panjeban anek galok gen yoyinek Masadonia miktimon kigit. ² Kin unjudon agek panmuwukbi gen morapmi yoyinek buri panjeban anek don Grik miktimon kin altagit. ³ Unjudon kanek kapbi egipgut. Egek don tap waggakon da Siria miktimon kik do tagap tagit. Mani Juda amin da Pol anjat do anek yanj nandat an dakon geni nandagit. Do yum pindagek Masadonia miktimon ae tobil kik do nandagit. ⁴ Amin diwari Pol gat kisi agipgwit. Kinda unjun mani Sopata unjun Beria kokupmon amin kinda, Perus dakon monji. Ae Tesalonaika kokupmon amin bamori mani Aristakus ae Sekundus, ae Debe kokup papmon nani kinda mani Gaius. Ae Timoti gat Esia miktimon amin bamori mani Tikikus ae Tropimus. Unjun amin kabi Pol gat kisi agipgwit. ⁵ Unjun amin kabi da kalip Troas kokup papmon panji egek nin do jomjom awit. ⁶ Anjakwa nin Bret Yisni Mini Bisap Madep mudanakwan Pilipai yipmanek tap waggakon wigek kigiman. Kin tap binap agapno gildat 5 kabi mudanakwan amin nin do jomjom anek Troas kokup pap egipgwit unjudon kino notni pindak pindak agiman. Anek unjudon gildat 7 kabi egipguman.

Troas kokup papmon Pol da Yutikus kimakgit nanj aban pidagit

⁷ Sonda kalbi nin panmuwukbi gat jap anwa nok do anek muwukgiman. Anapno Pol wisa dagokdo kiken yanj nandanek Pinjok gen dubagisi yanjakwan kalbi binapmi agit. ⁸ Yut nin da egipguman unjun yut kwen toso. Unjun yutnon lam morapmi kolen yopgwit. ⁹ Unjun yut da kosit gwagagon monji bilak kinda yikgit mani unjun Yutikus. Pol da gen sanjenek yanjakwan monji unjun yik dipmin pagek uwagat anek wanga miktimon man anjakgit. Man anjakban kimakgit nanj pigi abidawit. Unjun yut notni kwen awit dakon kidini kapbi kwen nani egipgwiron da magit. ¹⁰ Mani Pol da pigi monji unjun da kwenon pagek kisiri da kendagek yagit, “Ji nandaba kik dima ani. Egip egipni tanj imisak.” ¹¹ Pol yanj yanek aeni kwen wigi bret pidanban nawit. Yanj anek gen sigin yoyinjakwan wigi wisa daganakwan yopman kigit. ¹² Yopman

kinakwan amin monji unun abidan yutnikon ankiwit. Wagil dima kimakgit yan nandanek butni yawori tawit.

Pol Troas kokup pap yipmanek Miletus kokup papmon kigit

¹³ Nin Pol yipmanek tap waggakon da Asos kokup papmon kin altanek Pol do jomjom agiman. Nin da kalip kinapno Pol iyi miktim kosit kik do anek unun do niyigit. ¹⁴ Jomjom anapno Pol Asos abin altan niban abidono tap waggakon wigeq Mitilini kokup papmon kigiman. ¹⁵ Unudon da wisa dagokdo Mitilini yipmanek miktim kinda mani Kios kapmatjok tanban manek yapguman. Ae gildat kinda do tap unun pudan yapmanek Samos kokup papmon kin altagiman. Ae unudon da wisa dagokdo Miletus kokup papmon kin altagiman. ¹⁶ Pol da Asia miktimon bisap noknok dima anej yan nandagit, do nin tap waggakon da Epesas kokup pap si yapmanek Miletus kokup pap kigiman. Bisap noknok dima anek tepmi kinej kan, Pentikos Bisap Madep Jerusalem koner yan nandagit.

Pol da Epesas panmuwukbi dakon kila amin galok gen yoyigit

¹⁷ Nin kokup pap Miletus unudon egek Pol da Epesas panmuwukbi dakon kila amin opni do gen yipban kigit. ¹⁸ Gen yipban kwan opba yan yoyigit, "Nak kilisi Asia miktimon apgum bisapmon ji gat bisap morapmi egek anpak agim unun disi nandan. ¹⁹ Bisap morapmi juda amin da nak abin nep do gen yawit. Yan anakwa bisap morapmi butno madepsi jik tanakwan kunam morapmi takgim. Anek nak nagado nandako manakwan Amin Tagi dakon pi agim. ²⁰ Nak ji panpulugok do gen tagisi kinda dima wutjiko tagit. Gen kisisi muwut muwut madepmon ae yutjikon dayin dekgim unun disi nandan. ²¹ Nak juda amin ae Grik amin but tobil anek Pinkopmon kinjek Amin Taginin Yesu nandan gadan imni do gen madepsi yan tenjenagim. ²² Nandani. Telagi Wup da unudon kiken dosi nayisak, do nak Jerusalem kikkisat. Unudon kiko yo kinda ni da altan namjak unun dima nandisat. ²³ Mani on gin nandisat, kokup morap agisaron butnokon Telagi Wup da yan si nayisak. Don amin da dam teban yutnon nepdan, ae jigi namdan unun kisi nayinakwan agisat. ²⁴ Mani nak naga dakon egip egip do yo madep kinda yan nandanek egip egipno anjutnok do dima nandisat. Nak kosit unun agisat nanjin agek Amin Tagi Yesu da pi namgut unun an mudoken. Pi unun Pinkop da nandan yawotni do anek yo madepsi ninon asak unun dakon Gen Bin Tagisi yan tenjenoken. ²⁵ "Not kabi, nandani. Nak ji gat egek Pinkop da Amin Kila Asak dakon gen dayin tenjenagim. Nak abisok nandisat, ji depman kinapbo jikon da kinda da nak ae bunon dimasi nandakdan. ²⁶⁻²⁷ Nak Pinkop dakon nandak nandak kinda dima wutjiko tagit. Kisisi dayin tenjenagim. Nak abisok but piso wagil dayisat. Do jikon da amin kinda Tipdom do amin asak kan, unun nak dakon gulusun dima. ²⁸ Ji disi dakon kila anek panmuwukbi morap dakon kila kisi ani. Panmuwukbi kabi unun Pinkop da Monji dakon yawi nan yuman nagit. Unun sipsip kabini ji da kila ani do Telagi Wup da ji manjin depgut. ²⁹ Nak nandisat. Depman kinapbo jon pinan yokwisi da jikon abinjak sipsip kabi panupbal akdan. ³⁰ Anakwa jikon da amin diwar da pidan panmuwukbi kabikon da amin diwar bunon yolni do top gen yoyikdan. ³¹ Yando, ji kan kimotni. Bilak kapbi da butgwan nak kunamon da ji kalon kalon kisi dayin dekgim. Unun do dima intoni.

³² "Nak abisok Pinkop da kilasi asak do unun da kisiron depmandat. Nandan yawotni dakon geni da ji panjeban aban yoni tagisi telagi amin kabini do

yopbi unun tagi timitni. ³³ Nak amin dakon monej ae yo kabini do pindak galaktok dima agim. ³⁴ Nak da pi agim dakon mibili unun disi nandan. Naga da kisit da pi anek yo nido wadak wadak agim unun timigek notno pi agiman unun kisi panpulugagim. ³⁵ Naga pi teban yan anek dayin doligim. Jiyo yan gin anek teban tokni mini amin unun panpulugoni. Amin Tagi Yesu iyi gen kinda yagit unun dima intonej. Gen unun yan: 'Yo imisak amin dakon kisik kisikni wukwi, anjakwan iban abidosok amin dakon kisik kisikni pinji.'"

³⁶ Pol gen unun yoyin mudanek kila amin kabi gat njwakben anek bisit yagit. ³⁷ Bisit aban mudanakwan kila amin kisi da kunam tagek Pol bedan mandan nawit. ³⁸ Pol da bunon nak dakon inamno ae dima kokdan yan yoyigit do bupmisi nandawit. Bupmi yansi nandanek Pol anan tap waggakon ankiwit.

21

Pol Jerusalem kigit

¹ Nin kila amin yopman degek tap wakga abidanek nomansi miktin timjok kinda tap binap tosoq unun mani Kos unudon wigigiman. Wigek unudon da gildat kinda do miktin timjok kinda tap binap tosoq unun mani Rodes wigek unudon da Patara kokup papmon kigiman. ² Kin kono tap wakga kinda Ponisia miktimon kik do aban kagiman. Kanek unudon wigino kigiman. ³ Kinjek miktin tim kinda tap binap tosoq unun mani Saiprus kanek unun gwanden tetgin do tanakwan nin amin tetgin da yapguman. Yapmanek Siria miktimon kin kokup Tair unudon tap wakga panji akgit. Agakwan tap waggakon pi monji yik iligakwa ⁴ nin kin Yesu dakon pandet kabini pindatno unun gat gildat 7 kabi egipguman. Egapno Telagi Wup da pantagap aban Pol yan iyiwit, "Gak Jerusalem dima kiki." ⁵ Egipguman dakon bisap mudanakwan Yesu dakon pandetni gat ae minjat monjyoni gat kisi kokup pap yipman degek tap kidipminon pigigiman. Pigi unudon njwakben anek bisit agiman. ⁶ Bisit ano mudanakwan notni galok gen yoyin yoyin anek yutnikon kinakwa nin tap waggakon wigigiman.

Kombi amin Agabus da Pol gen iyigit

⁷ Nin Tair kokup yipmanek kin Tolemes kokup papmon altagiman. Unudon Yesukon sanbewit amin kabi gildat tagi yan yoyino unun gat gildat kinda egipguman. ⁸ Unudon pakgiman da wisa dagokdo unun kokup pap yipmanek Sisaria kokup papmon kin altanek Pilip da yutnon kino unun gat egipguman. Pilip unun yabekbi kabi panpulugoni do kalip amin 7 kabi manjikbi unun kabikon nani kinda. Unun amin Gen Bin Tagisi yan tetjenok amin kinda. ⁹ Pilip unun gwi 4 kabi. Unun aminon dima yopbi. Minjat kabi unun kombi gen yogok minjat egipgwit.

¹⁰ Nin Sisaria kokupmon gildat kabi di egapno kombi amin kinda mani Agabus unun Judia miktimon da pigit. ¹¹ Pin altan niminek Pol dakon boban napni abidanek Agabus da iyi dakon kisit kandapyo wangut. Wamanek yan yagit, "Telagi Wup da yan yosok, 'Nak da on asat, yan gin Juda amin Jerusalem ekwan da on boban nap dakon ami waman Amin Nwakjwari Kabi da kision yipdan.'"

¹² Yan yanban Pol Jerusalem dimasi kisak do nin gat ae amin egipguman gat kisi da ankutnanek tebaisi iyigiman. ¹³ Mani Pol da gen kobogi yan yagit, "Nak dam tebanon nepni do tagi nandisat. Ae Jerusalem Amin Tagi Yesu da man

do kimokgeŋ do tagi nandisat. Do ji nido nak anŋolgol anek kunam takgaŋ? Yan anakwa butno yokwi tosoŋ.”

¹⁴ Yanban Pol kono kik do teban tagit, ae nandak nandakni nin da kulabik aripmi dima agagi yan nandanek yagimaŋ, “Amin Tagi da yo altaŋ imjak do nandisak unun tagi altaŋ imjak.”

Pol dam teban yigakwan gen pikon yipmaŋek mibiŋni nandak do pi awit

(Kilapmi 21.15-26.32)

Pol Jerusalem kiŋ altaŋit

¹⁵ Yan nandanek nin yiknin paŋek Jerusalem kokup papmon wigigimaŋ.

¹⁶ Yesu dakon paŋdetni di Sisaria egipgwit unun gat kisi wigeŋ unun da nin paŋki Nason da yutnon nipba egipgumaŋ. Nason unun kalip Yesu kili nandan gadan ingut. Miktimni unun Saiprus. ¹⁷ Nin Jerusalem kiŋ altono paŋmuwukbi da nin but galagon da timikgwit. ¹⁸ Timikba pakgimaŋ da wisa dagokdo Pol nin gat kisi Jems kok do kigimaŋ. Kiŋ altaŋek paŋmuwukbi dakon kila amin kisi morap unudon gin Jems gat ekwa pindakgimaŋ. ¹⁹ Unudon Pol da gildat tagi yan yoyiŋek Piŋkop da anpuluŋanban Amin Nwakiŋwari Kabikon pi morap agit unun dakon gen kisisi yoyiŋ mudagit.

Kila amin da Pol Telagi Yut Madepmon wigisak do iyiwit

²⁰ Paŋmuwukbi dakon kila amin Pol dakon gen nandanek Piŋkop ankiŋsiwit. Anek iyiwit, “Not nandaki. Juda amin morapmisi da Yesu kili nandan gadan ingwit. Unun amin kisisi da Moses dakon gen teban guramik kimokgoŋ. ²¹ Mani amin diwari da gak do yan yoyiwit, ‘Pol da Juda amin Amin Nwakiŋwari Kabi da bikbigon ekwaŋ unun Moses dakon gen teban dima guramitni do yoyiŋek yan yoyisak, ‘Ji monjisi dakon giptim dima mandani. Ae Juda amin dakon anpak dima yolni.’” ²² Nianŋi aneŋ? Gak idon kili apgul yan nandan gamdan.

²³⁻²⁴ “Do nin da gen kinda gayino gak yan gin abi. Anaki gakyo kisi gen teban guramikdal yan gandani. Nin gat amin 4 kabi ekwamaŋ. Unun amin kabi Piŋkopmon yan teban tok gen kinda kili awit. Gak unun amin kabi timikbi Piŋkop da dabilon gen teban yolek giptim paŋkilek ak dakon anpak ani. Ae mukwa sok do unun dakon yo gak da gaga yubi. Yan anaki unun amin kabi busuŋ danŋwani tagi mandani. Yan abi amin da gandaŋek top yan imgumaŋ yan gandani. ²⁵ Amin Nwakiŋwari Kabi Yesu nandan gadan ingwit amin nin da gen anteban agimaŋ unun kili mandaŋ yomgumaŋ. Gen unun yan: Ji kokup kidat do paret abi unun dakon jap dima noni. Ae yawi gat ae bit kilapyo si tipba kwon dima noni. Ae miŋat wiliyo yumabi mibiŋi mibiŋi dima ani.”

²⁶ Gildat kinda do Pol amin 4 kabi unun timikban giptim paŋkilek ak dakon anpak anek egipgwit. Yan anek Telagi Yut Madepmon wigi mukwa sogok amin dakon mibiltok amin ni bisapmon wasip anek, ae amin kalon kalon dakon paretni mukwa soni unun do Pol da but piso yoyigat.

Juda amin da Pol Telagi Yut Madepmon abidawit

²⁷ Gildat 7 kabi pali mudanakwan Juda amin di Esia miktimon da apgwit unun da Pol Telagi Yut Madepmon kawit. Kaŋek miŋat amin morap muwukgwit dakon but sugaŋek Pol abidawit. ²⁸ Abidaŋek yan tidaŋek yan yawit, “Israel amin ji abin nin paŋpuluŋanba on amin gen pikon yipno. On amin da kokupmi kokupmi amin morapmi dakon but paŋupbal asak. Anek Israel amin kabi nin do, ae Moses dakon gen teban do, ae on Telagi Yut Madep kisi do

yanba yokwi tok asak. Ae unun gin dima. Grik amin timikban on Telagi Yut Madep da nagalon winjek telagi tamo on anupbal aban yo isali asak.”²⁹ (Kalip Epesas kokup papmon amin kinda mani Tropimus unun Pol gat Jerusalem kokup papmon ekwal pindakgwit, unun do anjek gen unun yawit. Unun amin Pol da abidanban Telagi Yut Madepmon wigigimal yan nandawit.)

³⁰ Kokup madepmon amin gen unun nandan wuripdagek teri teri da timtim yanek apgwit. Abin Pol abidan ilik anan Telagi Yut Madep dakon nagal yapmanek wanja abigiwit. Yan anek unudon gin Telagi Yut Madep dakon yoma kisi sogwit.

Rom dakon emat amin da Pol abidawit

³¹ Pol anakba kimot do anakwa Jerusalem amin morap kisi gen butjap ematyو madep an unun dakon gen bini Rom dakon emat amin dakon mibiltok amin da nandagit. ³² Yan nandanek unudon gin kila amini di gat ae emat amini di gat timikban timtim yanek minat amin kabikon pigiwit. Pigakwa amin da emat amin dakon mibiltok amin gat ae emat amini gat pindagek Pol sanbenek dima anakgwit. ³³ Emat amin dakon mibiltok amin da obin Pol abidanek nap teban bamori ban Pol abisini do yoyigit. Anek amin yan yoyigit, “On namin amin kinda? Ae ninan agit?” ³⁴ Yanban di da gen kinda yanakwa di da nwaknwaru yawit. Yan yanek upbalap madep anakwa gen bami kinda dima abidagit. Do Pol abidan anan emat amin da yomakon awigini do yoyigit. ³⁵ Pol kin yut unun da man wigigon altanakwan amin da Pol si anakba kimotjak do gwayan tebaisi awit. Yan aba emat amin da pasalek Pol si kendak anan wigiwit. ³⁶ Amin morapmi da bunon yolek madepsi sigin yan tidanek yawit, “Anakba kimakban!”

Pol da Juda amin iyi dakon nandan gadat dakon mibili yoyigit

³⁷ Emat amin da Pol anan yutnikon awigik do anakwa emat amin dakon mibiltok amin Grik genon da yan iyigit, “Gen kinda tagi gayiken?”

Yanban iyigit, “Gak Grik gen nandisal, ma? ³⁸ Abikisokgwan Isip amin kinda gapman gat emat wasanek amin dapdap sibani ton amin 4 tausen timikban miktim amini minikon kiwit. Gak unun amin dima, ma?”

³⁹ Yanban Pol da yagit, “Nak Juda amin kinda. Kokupno unun Tasas, Silisia miktimon tosok. Kokup madepno amin morap da man bini nandan. Amin gen tagi yoyiken?”

⁴⁰ Yanban mibiltok amin da gen tagi yoyisak do iyigit. Iyiban Pol unun man wigigon da agek upbalap dima ani do kisiri da tilak an yomgut. Yan aban amin kisi upbalap yipman mudawit. Yan anakwa Pol da Ibru genon da yan yoyigit,

22

¹ “Not kabi ae dat kabi nandani. Nak gulusun kinda dima agim do daykdisat.” ² Nandaba Pol Ibru genon da gen yanakwan upbalap dima anek tayanok egipgwit. Yan anakwa Pol da yan yoyigit, ³ “Nak Juda amin kinda. Meno da Tasas kokup pap Silisia miktimon tosok unudon anjalagit. Mani nak on kokup papmon tagagim. Yoyinetno Gamaliel unun da nak babiknin dakon gen teban morap tagisi nayin dekgit. Ji Pinokop dakon pi but dasi an, nakyو kisi yan gin an kimakgim. ⁴ Nak da minat ae wili nandan gadat anek Yesu Yolyol Kosit nan agipgwit unun panupbal anek dapbo kimotni do pi agim. Anek pabisin panpan dam teban yutnon panigim. ⁵ Yan anapbo mukwa sogok amin dakon mibiltok amin gat ae kila amin dakon gen kokwin amin kabi da

nandan namgwit, do nak da pi agim unun da ji tagi dayin tenjenoni. Unun da juda amin notnin Damaskus egipgwit do papia kinda mandawit. Unun naba nak Yesu nandan gadan ingwit amin kabi Damaskus egipgwit unun timik panobin Jerusalem dam teban yutnon yopmanek kobogi do yo yokwi anyomni do anek kigim.”

Pol da but tobil agit dakon mibili yoyigit

(Yabekbi 9.3-19 ae 26.12-18)

⁶ Pol sanbenek yan yagit, “Nak kin gildat binap 12 kilok da tilagon Damaskus ankapmat anapbo tenjeni madep kinda Kwen Kokup da pin anbinap aban nak binapmon akgim. ⁷ Tenjenan naban nak miktimon man pagek nandanapbo gen kinda altanek yan nayigit, ‘Sol! Sol! Gak nido nak anjupal ak do pi asal?’

⁸ “Yanban yan iyigim, ‘Amin Tagi gak namin?’

“Iyiko yagit, ‘Nak Yesu Nasaret amin nan anjupal ak do pi asal.’ ⁹ Amin nak gat agipguman unun tenjeni kawit. Mani gen unun nayigit unun dima nandawit.

¹⁰ “Nayinban iyigim, ‘Amin Tagi, nak ninan aben?’

“Gen unun yoko Amin Tagi da nayigit, ‘Gak pidan Damaskus kokupmon pigaki amin kinda da pi morap aki do yan mudan gangum unun do gayisak.’

¹¹ Tenjeni madep unun tenjenan naban dabilno pilin tagit do amin agipguman unun da nak kisitnokon da abidan Damaskus abigiwit.

¹² “Abigi nepba amin kinda mani Ananias nak nandak do apgut. Unun amin Pin kop gawak iminek gen teban guramik kimakgit. Juda amin morap Damaskus egipgwit da nandaba amin kilegisi kinda agit. ¹³ Ananias unun kapmatjok da abin agek nak yan nayigit, ‘Sol not, dabilgo aeni sintosak.’ Yan nayinban unudon gin sintanek Ananias kagim. ¹⁴ Kanapbo nayigit, ‘Babiknin dakon Pin kop da gak da nianji abi do nandisak unun golinban koki do manjin gepgut. Ae Amin Kilegi kanjaki unun da iyi gen gayinban nandaki do manjin gepgut. ¹⁵ Gak yo morap pindak nandanjo agil unun minjat amin morap yoyin tenjenokdisal. ¹⁶ Do bisap noknok dima abi. Pidanek telagi pakbi sonjek mani yanaki unun da diwarigo wiririk gaban.’

¹⁷ “Don aeno Jerusalem tobil abin Telagi Yut Madepmon wigi bisit an egek dabilno kulabik anjakwan dipmin yombem kinda kagim. ¹⁸ Kanapbo Amin Tagi da yan nayigit, ‘Gak tepmisi pidan Jerusalem yipman ki. Nak dakon gen on kokup papmon yoyiki kan, amin da dima abidokdan.’

¹⁹ “Nayinban iyigim, ‘Amin Tagi, dima, on amin kalip nak da muwut muwut yut morapmon agek amin gak nandan gadan gamgwit unun baljanek dam tebanon yopgum unun nandan naman. ²⁰ Ae gak dakon gen yan tenjenok amingo Stiwen anakba kimakgit bisapmon nak kapmatjok agek tip ban anakgwit amin dakon imal dubakni ilik yopman naba kila agim. Anek pindagapbo Stiwen anakba kimakban nandako tagisi agit.’

²¹ “Mani Amin Tagi da nayigit, ‘Nak da Amin Nwakjwari Kabi kokup dubagisikon ekwan unun do kiki do yabekdat.’”

Pol da emat amin nak Rom amin kinda yan yoyigit

²² Pol da Amin Nwakjwari Kabi do gen unun yanakwan amin da nandane yan tidanek yawit, “Anakba kimakban. Ujuden amin miktimon tagi dima egipmi.”

²³ Yan tidanek imal dubakni ilik maba kinakwa kimbaban timik maba kwen wigiwit. ²⁴ Yan anakwa emat amin dakon mibiltok amin da emat amini yan yoyigit, “Ji Pol anki nin ekwaman yutnon baljoni. Baljanek amin da mibili

nido japmi nandanek yan tidan iman unun dakon mibili iyi yanban nandani.”
²⁵ Yoyinban anki kisit kandapyoni panininin anek wamgwit. Anakwa Pol da kila amini kapmatjok akban kanek yan iyigit, “Gen kokwin amin da nak dakon mibilno dima kan nandanjo anakwa nak nitdan. Unun tagi dima akdan. Nak Rom amin kinda. Ji Rom dakon gen teban yapmanjan.”

²⁶ Yanban kila amini gen unun nandan kin mibiltok amini yan iyigit, “Ma, on amin Rom amin kinda. Gak niansi akdisal?”

²⁷ Iyiban kin Pol yan iyigit, “Nayinbi nandako. Gak Rom amin kinda?”
 Iyiban yagit, “Asi nak Rom amin kinda.”

²⁸ Yanban yan yagit, “Nak Rom aminsi dagok do tomni madepsi yungim.”

Yanban Pol da iyigit, “Gak yan agil mani nak altagimon da Rom aminsi kinda egipgum da egisat.”

²⁹ Yanakwan amin Pol baljok do awit pasalek dima baljawit. Anakwa mibiltok amin da Pol Rom amin kinda nan yoyiko nap teban nan anteban ayin yan kan nandanjo anek unun kisi pasol agit.

Pol gen kokwin amin kabikon gen yagit

³⁰ Juda amin da Pol ni gulusun nan agit do yon, emat amin dakon mibiltok amin unun dakon mibili pakyanji nandak do pi agit. Do gildat kinda do mukwa sogok amin dakon amin madep kabi ae Juda amin dakon gen kokwin amin morap abin muwutni do gen tebai yipgut. Yipban abin muwugakwa Pol dakon nap teban wital imin ek abigi yipban unun da inamon akgit.

23

¹ Pol da sintanban gen kokwin amin kabikonsi kinakwan pindagek yan yoyigit, “Not kabi, abikikon da win abisok egisaron nak Pin kop da dabilon butnokon da tagisi egi anan wit yan nandisat.”
² Gen unun yanban mukwa sogok amin dakon mibiltok amin Ananias da Pol da kapmatjok akgwit amin gen kaganikon anatan do yoyigit.
³ Yoyinban anakwa Pol da yan iyigit, “Pin kop da gitdisak. Gak yut dakon pompom kilegi yombem, mani mukwan nip da nanba nitniranbi. Gak gen teban guramikdat yan nandanek nak gen pikon nep do abil da yikdal. Mani gaga gen teban yapmanek nitni do yoyisal.”

⁴ Amin kapmatjok akgwit da gen unun nandanek Pol yan iyiwit, “Gak Pin kop dakon mukwa sogok amin dakon mibiltok amin do yanba yokwi tok an imisal, ma?”

⁵ Yanba Pol da yoyigit, “Not kabi, Pin kop da papiakon gen yan tosok:

‘Ji kila aminji kinda do yanba yokwi tok dima ani.’

On amin unun mukwa sogok amin dakon mibiltok amin yan dima koko pisak.”

⁶ Pol da gen kokwin amin kabi di unun Sadyusi amin ae di Parisi amin yan nandan yomgut. Do gen papmon da yan yoyigit, “Not kabi, nak Parisi amin kinda. Datno kisi unun Parisi amin kinda. Nak amin kimakbi da kimoron da don pidokdan unun do nandan teban tanek egisat. Yan nandisat do anek gen pikon nepman.”
⁷⁻⁸ Sadyusi amin da amin kimakbi aripmi dimasi pidoni, ae anelo wupyo mini yan yon. Mani Parisi amin unun kisi nandan teban ton. Yan nandan do anek gen unun yanban Parisi amin ae Sadyusi amin iyi uwal unal anek pudan kabi bamori awit.
⁹ Anek gen teban yoyindet amin di unun Parisi kabikon nani unun da pidan akek madepsi yan tidanek yan yawit, “On amin gulusunni minisi koman. Wup bo anelo kinda da gen bo iyigit? Unun dima nandaman.”
¹⁰ Yan yanba emat amin dakon mibiltok amin da pindakban gen

emat madepsi awit. Yanj anjek amin kabi bamot unjun da Pol teri teri da ilikba giptimi daganakwan kimotjak yanj do pasalgit. Do emat amini yabekban pigi Pol amin kabi da binapmon nanj gwayerj ananj emat amin da yutnon anjkiwit.

¹¹ Anjki yipba kalbi Amin Tagi da Pol da kapmatjok agek yanj iyigit, “Gak pasol pasol dima aki. Si teban tanjek egipbi. Nak dakon gen Jerusalem yanj tenjtenjagil unjun Rom miiktimon yanj gin yanj tenjtenjoki.”

Juda amin da Pol anjakba kimotjak do gen yanj anjteban awit

¹² Wisa dagokdo Juda amin muwugek Pol anjakba kimotjak do wagil yanj anjteban awit. Anjek yawit, “Jap pakbiyo dima anjek Pol anjatno kimagakwan don nonej. Yanj dima anej kanj, Pinjkop da nin tagi nindapjak.” ¹³ Yanj teban tok awit amin unjun 40 yapgut. ¹⁴ Amin kabi unjun kinj mukwa sogok amin dakon amin madep kabi, ae kila amin kabi yanj yoyiwit, “Nin jap dima nanjek Pol anjatno kimagakwan don nonej do wagil yanj anjteban amanj. Yanj dima anej kanj, Pinjkop da nin tagi nindapjak. ¹⁵ Do ji gat ae gen kokwin amin kabi gat muwugek emat amin dakon mibiltok amin do gen yipba kwan unjun da Pol yipban jikon opjak. Mibilni sigin nandak do nandananj, gen yanj yipba kisak. Anjakwan jikon dima abinj altanjakwan kosiron anjatno kimotjak do nin tagap tonenj.”

¹⁶ Mani Pol gwaktani da kosiron pasilikon da anjatdanj dakon geni nandanjek emat amin da yutnon wigi Pol unjun do iyigit.

¹⁷ Iyinjban Pol da emat amin 100 dakon kila amin kinda yanj iban opban yanj iyigit, “Gak on monji abidanj ananj mibiltok amingokon anjkiwi gen di nandak unjun iyisak.” ¹⁸ Iyinjban monjisok unjun anjkinjek mibiltok amin yanj iyigit, “Dam tebanjan egisak amin Pol da yanj naban opbo on monji gagon anjopbenj do nayanjban anjabisat. Gen kinda nandak unjun gayikdisak.”

¹⁹ Yanjban mibiltok amin da monjisok unjun kisirikon da abidanj ananj ilenikon kinj iyi gin egek yanj iyigit, “Gak ni gen nanj nayik do nandal?”

²⁰ Yanjban monji unjun da yanj iyigit, “Juda amin da anjwa gak da Pol yipbi gen kokwin amin kabikon pigisak do gen yanj anjteban ayinj. Pol dakon mibili di gat nandananj yanjanj da top gayikdanj. ²¹ Mani amin kabi kinda 40 yapmandak unjun da jap pakbiyo dima anjek Pol kosiron pasilikon da anjatno kimagakwan don nonej yanj anjteban awit. Yanj dima anej kanj, Pinjkop da nin tagi nindapjak yanj yawit. Do gak dima nandanj yobi. Gak da geni nandanjek nandanj yobi do sinjanj ekwanj.”

²² Yanj yanjban mibiltok amin da monjisok unjun yabegek yanj iyigit, “Gak tayanjgok kinj gen nayil unjun do amin kinda dimasi iyiki.”

Pol yipba Sisaria kokupmon kigit

²³ Yanj anjek mibiltok amin da emat amin 100 dakon kila amin bamori yanj yoban opbal yanj yoyigit, “Jil kinj emat amin 200 gat, ae oskon akwanj amin 70 gat, ae janjwa timit amin 200 gat yanj timitjil. Timikbal tagap tanjek kalbi 9 kilok Sisaria kini. ²⁴ Yanj anjek Pol do os kinda kisi anjnoman anjek Pol anjnutnanj ananj gapman dakon mibiltok amin madep Pelikskon anjkini.”

²⁵ Yanj yoyinjek Peliks do papia kinda yanj mandagit,

²⁶ “Nak Klodias Lisias da papia on gapman dakon mibiltok amin madep Peliks do mandisat. Gildat tagisi. ²⁷ Juda amin da unjun amin abidanjek anjakba kimotjak do awit. Mani nak da unjun Rom amin kinda yanj kanj nandanjanj agim, do nak gat emat amin kabino gat da kinj uwalni da kisiron nanj abidagimanj. ²⁸ Anjek ni gulusunj kinda agit nanj abidawit unjun dakon mibili nandak do anjek gen kokwin amin kabirikon anjkgim. ²⁹ Nak da Juda

amin yoyiko iyi dakon gen tebani kinda yapmak do anek abidaman yan nayiwit. Mani gen yan ingwit unun koko yo madep dima agit. Rom amin nin da si anatan kimotjak bo ae dam tebanon yipner da aripmon gulusun kinda dima agit. ³⁰ Ae Juda amin da si anakba kimotjak do pasilikon da gen yan anteban awit unun nandanek tepmisi yabekgo gagon obisak. Ae gen yan iman amin unun kisi gagon obinek mibili nido gen yan iman unun gak da inamon yan tenjeroni do yoyisat.”

³¹ Kalbi emat amin gen unun guramigek Pol abidan anan kokup pap Antiparis unudon ankiwit. ³² Wisa dagokdo emat amin kabi miktimon da agipgwit unun tobil iyi da yomakon kinakwa oskon agipgwit amin dagin Pol Sisaria anan kiwit. ³³ Oskon agipgwit amin Sisaria kin altanek gapman dakon mibiltok amin madep do papia unun iminek Pol yo kisi unun da kisiron yipgwit. ³⁴ Gapman dakon mibiltok amin madep da papia unun manjinek Pol yan iyigit, “Gak provinsgo dukon?”

Yanban Pol da iyigit, “Nak provinsno Silisia.”

³⁵ Yanban iyigit, “Gen yan gaman amin da abin altanakwa gengo don nandanek.” Yan iyinek obip amini yoyinban Pol kila amin madep Erot da kalip yut madep agit unudon yipmanek kilani ani do yoyigit.

24

Juda amin dakon kila amin da Pol gen pikon yipgwit

¹ Gildat 5 kabi egi mudanek mukwa amin dakon mibiltok amin Ananias gat, ae kila amin di gat, ae Rom dakon gen teban nandanek amin kinda mani Tetulus kisi Sisaria pigiwit. Pigi Pol ni gulusun nan agit dakon geni gapman dakon mibiltok amin madep iyiwit. ² Gapman dakon mibiltok amin madep Peliks da Pol yan iban winakwan Tetulus da Pol gulusun agit dakon mibili yan iminek Peliks yan iyigit, “Kila amin madep Peliks, gak da nin panpuluganaki emari mini yaworisi ekwaman. Gak nandanek nandanekgo tagisi do nin da miktimon kulabik tagisi anaki abisok tagisi ekwaman. ³ Unun do anek nin gak do but galaksi nandanek ya yan si gayaman. ⁴ Mani gak bisap dubagi abidono egipner unun tagi dima. Do nandanek yawok niminek genin pisipmisok on nandanek nabi do gayaman.

⁵ “On amin yokwi morapmisi panalon aban koman. On miktimon kokup kisi morapmon Juda amin dakon buri suganban emat upbalapyo madepsi an. Ae Juda amin nin nipman degek nandanek gadat nwanjwari kinda awit. Amin da unun kabi do Nasaret Amin yan yon. Unun amin kabi dakon mibiltok amini oni akdak. ⁶⁻⁷ On amin da Telagi Yut Madep anupbal aban telagi dima tosak do pini anakwan abidagiman. ⁸ Do gak da gaga iyinaki gen morap yan imaman unun bami yoman yan iyi yanakwan nandaki.”

⁹ Yan yanakwan Juda amin kisi da Tetulus dakon gen jonigek yan yawit, “Gen morap yosok unun bamisi yosok.”

Pol da Peliks gen iyigit

¹⁰ Gapman dakon mibiltok amin madep da Pol da gen yosak do kisit tilak an iban Pol da yan yagit, “Nak nandisat, bilak morapmi gak on amin kabi dakon gen kokwin kila agak amini egipgul. Do gen yan naman dakon kobogi gayik do tagisi nandisat. ¹¹ Amin yoyiki kan yan gayikdan, nak Pin kop gawak im do anek Jerusalem kin altanek gildat 12 kabi egipgum. ¹² Juda amin nandanekwa nak amin kinda gat gen emat Telagi Yut Madepmon dima agimak. Bo ae muwut muwut yutnison bo kokup papmon amin panmuwugek upbalap ani

do butni dima sugagim. ¹³ Abisok gen on yan naman dakon bami kinda dima golikdan. Unun top yon. ¹⁴ Mani gen bamisi unun yan. Nak babiknin dakon Pinjkop gawak iminek Yesu Yolyol Kosit nan agisat. Juda amin da unun kosit do nandan gadat njaknjari kinda yan yon. Nak gen teban morap toj ae kombi amin da gen morap mandawit unun nandan teban tosot. ¹⁵ Pinjkop da amin kilegi ae yokwiyo kisi don kimoron ban paban pidokdan unun do nandan teban tanjek egisat. On aminyo kisi yan gin nandanek ekwan. ¹⁶ Yan do anek bisapmi bisapmi Pinjkop da dabilon ae amin da dabilon butnokon gulusunjo mini egipber do kilani tebaisi asat.

¹⁷ “Nak bilak di kokup njaknjariikon egek don Jerusalem apgum. Juda amin notnoni yoni mini amin panpulugok do monen panapgum, ae Pinjkop do mukwa sok do kisi apgum. ¹⁸ Nak Telagi Yut Madepmon kik do anek mibiltok kilektok dakon silip yolek don kigim. Telagi Yut Madepmon kili kilek tagim da egapbo nandawit. Nin amin kalonjisor do upbalapmi mini egipguman. ¹⁹ Mani Juda amin di Esia Provins da apgwit unun da nak abidawit. Unun amin kabi kisi pigiman da abisok gak da inamon gen yan naman tam tagi. Mani dima piwit do Juda amin kabi on akgaman da nak do gen di yan nam do nandan kan, abisok gak da inamon agek gen yan namni kan tagi. ²⁰ On Juda amin kabi nak asidon gen kokwin amin kabini da inamon agapbo kili nandawit. Do ni gulusunjo nan kawit unun nan si gayini do yoyi. ²¹ Nak gen kalonji kinda gin gen papmon da yan yagim, ‘Pinjkop da amin kimakbi aeni paban pidokdan unun nandan teban tosot. Yan nandisat do ji da nak gen pikon nepman.’”

²² Peliks unun Yesu Yolyol Kosit unun dakon mibili kili nandan mudagit. Do Pol gen unun yan mudajakwan Juda amin jomjom ani do yoyinjak yagit, “Emat amin dakon mibiltok amin Lisias da pinjakwan genji dakon yan dagok don an daben.” ²³ Yan yoyinjak emat amin 100 dakon kila amin yan iyigit, “Pol dam tebanon yipmanek tebai dima wamni. Ae notni da anpulugok do apba kan, dima kirinjak yobi.”

Peliks da Pol dam tebanon yipban bilak bamori egipgut

²⁴ Gildat kabi di egi mudajakwa Peliks gat minjatni Drusila gat apgumal. Drusila unun Juda minjat kinda. Peliks da Pol yan iban obin Yesu Kristo nandan gadan imam dakon mibili do iyinjakwan nandagit. ²⁵ Pol unun anpak kilegi gat, ae amin iyi do kila anek anpak kalipmi pabin yopmanek egip egip dakon gen gat, ae Pinjkop da don gen pikon nipdisak unun do iyigit. Iyinjakwan Peliks da nandan pasalek yagit, “Gak nipman dek kiki. Don bikbikno kinda tanban kan opbi do gen yipbo opjak.” ²⁶ Peliks unun Pol da monen di iban dam tebanon nan pulugan yipban kisak unun do kisi nandagit. Yan nandagit do bisap morapmi Pol yan iban opban gen yagimal.

²⁷ Don bilak bamori egi mudajakwa Posius Pestus da Peliks dakon tamo abidagit. Anjakwan Juda amin da Peliks do nandaba tagi asak yan do Peliks da Pol dam tebanon sign yipban egipgut.

25

Pol da Rom dakon kila amin madep Sisa da geni nandisak do yagit

¹ Pestus da abin gapman dakon tamo madep abidan yigek wasanek Judia miktin kila agit. Anek gildat kapbi egi mudanek Sisaria kokup pap yipmanek Jerusalem wigigit. ² Wigakwan mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae Juda amin dakon mibiltok amin gat da Pestuskon kinjek Pol gen yan

imgwit unun do iyiwit. ³ Iyinek tebaisi yan yawit, “Gak nin panpuluganek yanbi unun amin yipba Jerusalem wisak.” Amin di kosiron pasilek Pol anjakba kimotjak do kili yoyiwit unun do anek gen unun iyiwit. ⁴ Yanba Pestus da yan yoyigit, “Pol Sisaria dam tebanon egisak. Nak Sisaria kili ununjok pigikdisat. ⁵ Do kila aminji di yopba nak gat pigino gulusun kinds agit kan, unun amin da gen yan imni.”

⁶ Pestus unun gat gildat 8 bo 10 egi mudanakwa Sisaria pigigit. Pigi pakgwit da wisa dagokdo gen pi an yutnon yigek Pol anopni do yoyigit. ⁷ Yoyinban anobin yipba agakwan Juda amin Jerusalem da piwit da Pol angwasiy akgwit. Anek gulusun yokwisi morapmi agit yan yanek gen yan imgwit. Mani gen unun kami mini isalsi yan imgwit.

⁸ Yanba Pol da yan yoyigit, “Nak Juda amin da gen tebanon gulusun kinds dima agim. Ae Telagi Yut Madep do bo ae Sisa do gulusun kinds dima agim.”

⁹ Yanban Pestus unun Juda amin da but galak nandan imni do anek Pol yan iyigit, “Gak Jerusalem wigi nak da inamon agaki gen on yan gamey unudon nandaken do tagi nandisal?”

¹⁰ Yanban Pol da yan iyigit, “Nak Sisa dakon gen kokwin amin kabikon akdat. Idon gin gen yan namgwit dakon geni nandagi. Nak Juda aminon gulusun kinds dima agim unun gaga pakyanji nandisal. ¹¹ Nak si kimokgen da aripmon sun kinds agim kan, tagi nikba kimokgen. Mani top yanek gen pikon nepgwit kan, amin kinds da nak Juda amin da kisiron dimasi nepjak. Rom dakon kila amin madep Sisa dagin geno nandisak do nandisal.”

¹² Yanban Pestus nandan kokwin amin kabini gat gen yanek unun da kwenon yan iyigit, “Gak Sisa da gengo nandisak do yal, do Sisakon kikdisal.”

Pestus da kila amin madep Agripa Pol do iyigit

¹³ Gildat kabi di egi mudanek kila amin madep Agripa gat sami Benaisi gat Pestus kok do Sisaria kokupmon opgumal. Obinek but galak gen iyinek pi tamo on abidagil unun do nandando tagisi asak yan iyigimal. ¹⁴ Sisaria gildat morapmi egipgumal do Pestus da Pol dakon geni amin madep iyinek yagit, “Peliks da amin kinds dam tebanon yipgut da egisak. ¹⁵ Nak Jerusalem wigim bisapmon Juda amin dakon mukwa sogok amin dakon amin madep kabini gat, ae kila amini gat da unun amin gen yan imgwit. Yan iminek sun agit dakon kobogi nak da yan dagok anapbo kobogi yokwi abidosak do yawit.

¹⁶ Yanba yoyigim, ‘Rom amin ninon gen teban kinds yan tosok. Amin kinds da amin kinds gen yan imjak kan, amin unun da geni yan imjak amin da inamon agek gen yan iban kobogi tagi yosak. Yan aban asi yo yokwi kinds agit kan, kobogi do yo yokwi tagi an imimi. Yan dima ani kan, Rom nin dakon gen teban yapmanjan.’

¹⁷ “Nak idon opgum bisapmon gen yan imgwit amin nak gat kisi opguman. Obinek nak bisap noknok dima agim. Pakgiman da wisa dagokdo gen pi yutnon yigek unun amin anopni do yoyigim. ¹⁸ Anobinjakwa gen yan imgwit amin da pidan agek yo yokwisi kinds agit do bo yan imdan yan nandagim. Mani dima. ¹⁹ Yum yo bamori dogin gen emat awit. Kinds unun iyi Pinjok anpak nianji anek gawak iman unun do yawit, ae kinds unun amin kinds kimakgit mani Yesu do gen emat awit. Mani Pol da Yesu unun pidagit da egisak yan yosok. ²⁰ Nak gen unun dakon mibili nandako dima pisagit do nianon da gen kokwin kilegi aben yan do antidok agim. Do Pol yan iyigim, ‘Gak Jerusalem wigi nak da inamon agaki gen on yan gamey unudon nandaken do tagi nandisal?’

²¹ “Yañ iyiko Pol yañ yagit, ‘Nak Sisa da geno nandisak do nandisat. Do idon dam tebanon egapbo don nepbi Sisakon kiken.’ Yañ yagit do dam tebanon sigin egipjak do yañ dagagim. Unjodon egakwan Sisakon kigik dakon kosit anjoman anjek don yipbo kisak.”

²² Agripa da gen unj nandanjek Pestus yañ iyigit, “Nak da naga unj amin dakon geni nandaken do nandisat.”

Yañban Pestus da kobogi yañ iyigit, “Anwa yañakwan nandakdisal.”

²³ Gildat kinda do Agripa gat Benaisi gat kila amin madep imalni tagisi panek opgumal. Opbal emat amin dakon mibiltok amin madep gat, ae kokup pap unj dakon mibiltok amin gat kisi muwut muwut yutnon wigiwit. Anjakwa Pestus da Pol yañ iban wigit. ²⁴ Winjakwan Pestus da yañ yagit, “Kila amin madep Agripa, gat ae amin morap on muwaman ji on amin do koni. Juda minat amin morapyo Jerusalem ekwan ae idon ekwan kisi da on amin gen yañ ingwit. Anek madepsi yañ tidanjek unj amin dimasi egipjak, nak da si anjako kimotjak do nayiwit. ²⁵ Mani nak da gulusur kinda si kimotjak da aripmon dima agit kagim. Ae iyi Sisa da geni nandisak do yagit, do nak da yañ mudan ibo Sisakon kikkisak. ²⁶⁻²⁷ Mani ni gen bami kinda nan mandan yipbo amin madepninon kisak unj dima nandako pisosok. Dam tebanon amin kinda yipbo kinakwan gen yañ ingwit dakon but piso gen kinda gat dima yipbo kisak kan unj tagi dima. Do kila amin madep Agripa, gak ae amin kabi ji kisi da on amin dakon mibili nandani do anjek muwaman. Mibili pakyansi nandano pisanjakwan gen bami papiakon tagi mandaken.”

26

Pol Agripa da inamon gen yagit

¹ Agripa da Pol yañ iyigit, “Bikbik gabo gaga do gen ya.”

Iyñban mirak yopni do Pol kisiri anjenagek iyi kutnok do gen yañ yagit, ²⁻³ “Kila amin madep Agripa, gak Juda amin nin dakon anpak unj pakyansi nandisat, ae pidok pidok mibili nido aman unj kisi nandan mudosol. Do Juda amin da gen yañ namanjakwa nak naga anjutnok do gen kobogi gak da inamon yok do tagisi nandisat. Butgo yawori tanjakwan yigek gen morap gayikkisat unj pakyansi nandaki.

⁴ “Juda amin morap kisi da nak pakyansi nandan naman. Nak moninjisogon miktimnokon yawi diwatno gat egapno nandan namgwit. Ae unjodon gin dima, don Jerusalem panji egipgum bisapmon kisi nandan namgwit. ⁵ Nak dakon mibilno unj da kilisi nandan namgwit, do iyi gayik do nandan kan tagi gayini. Nak monji bilagi egipgumon da wasanjek Parisi amin kinda egipgum. Parisi amin dakon gen tebani unj morapmisi. Juda amin kabi diwari dakon gen tebani yapmanjek unj dakon jigisi. Gen teban morap unj guramikgim. ⁶ Gen pikon neggwit dakon mibili unj unj yañ. Pinjop da babiknin do yo ak do yañ teban tagit unj asi altokdisak yañ nandan teban tosot. ⁷ Juda amin nin dakon amin kabi 12 unj kalbi ae gildari Pinjop gawak imaman. Yañ anjek yo unj asi altokdisak yañ nandan teban tanjek ekwaman. Kila amin madep, nak kisi unj dogin nandan teban tanjek egisat. On gen dogin Juda amin da gen pikon neggwit. ⁸ Amin diwari ji nido Pinjop da amin kimakbi aripmi dima paban pidokdan yañ nandan?”

⁹ “Kalip nakyu kisi Yesu Nasaret amin dakon man abin yip do pi madepsi aben yansi nandagim. ¹⁰ Jerusalem kokup papmon pi yansi agim. Mukwa sogok amin dakon amin madep kabi da yañ mudan namanjakwa Yesu dakon telagi minat amin kabi morapmi dam tebanon yopgum. Ae si dapba kimotni

do gen yan anjeban awiron nakyo kisi da si dapba kimotni do yagim. ¹¹ Bisap morapmi Juda amin dakon muwut muwut yuf tawiron agek unun amin Yesu yanji imni do pi madepsi agim. Nak butjap madepsi nandan yominjek yo yokwisi an yoben do kokup pap dubagikon kisi yol panjigim.

Pol da iyi Yesu nandan gadan imgut do iyigit

(Yabekbi 9:3-19 ae 22.6-16)

¹² “Bisap kindakon mukwa sogok amin dakon amin madep kabi da yan mudan naba Damaskus kigim. ¹³ Kila amin madep, nak yanji gayisat, gildat binap 12 kilok da tilagon kosiron kinapbo tenjenji madep kindi Kwen Kokup da pinban kagim. Tenjenji unun tapmimi tonji tenjenjagit. Gildat dakon tenjenji yapgut. Tenjenji unun nak ae amin agipguman ninon yangut. ¹⁴ Anjek tenjenjan niban nin kisi miktimon manpak mudagiman. Manj pakek nandanapbo Ibru genon da gen kindi yan nandagim, ‘Sol, gak nido nak anjupbal ak do pi asal? Gak nak dakon galaktok yol do kurak tanjek gaga nanj tepmi imisal.’

¹⁵ “Yan nayinban yagim, ‘Amin Tagi gak namin?’

“Yan yoko Amin Tagi da yagit, ‘Nak Yesu. Nak nanj anjupbal ak do pi asal. ¹⁶ Gak pidañ at. Gak nak dakon oman aki do anjek manjin gep do altan gamisat. Gak abisok yo pindakdal, ae yo don goliko pindatgi unun dakon yan tenjenok abi do manjin gepmandat. ¹⁷ Nak da gak anjutanapbo gaga dakon amin kabi ae Amin Nwakanjari Kabi da gak dima anjupbal ani. Gak yabekgo Amin Nwakanjari Kabikon kin ¹⁸ but dabilni pabi pisoni. Pabi pisanjek pilin tuk manji iminjek but tobil anjek tenjenikon apni. Abinjek Sunduk dakon tapmimon da pulugan kinjek Pinjokpmon apni. Anjek nak nandan gadan nanjanakwa diwarini wiririk yobo telagi minjat amin kabinokon sanjeni.’”

Pol Pinjok dakon pi agit unun do iyigit

¹⁹ Pol sanjenek yan yagit, “Kila amin madep Agripa, nak Kwen Kokup dakon yo unun kanek geni dima kirinjigim. ²⁰ Damaskus da wasanek Jerusalem ae Judia miktimi kisi, ae Amin Nwakanjari Kabikon agek Pinjok dakon gen yoyin tenjenanek yan yagim, ‘Ji but tobil anjek Pinjok nandan gadan imni. Yan anjek asi but tobil ayin yan amin da dandani do anjak kilegisi ani.’ ²¹ Gen unun yanapbo Juda amin da Telagi Yut Madepmon abidanek nikba kimokger do pini awit. ²² Mani Pinjok da anpulganañakwan egi anjan wigim da abisok egisat. Yan agit do abisok idon agek amin isali ae amin madep ji do gen on yan tenjenosot. Gen on kalipsigwan kombi amin gat ae Moses gat da yo don altoni do yawit unun banjin yosot. ²³ Yan yawit, ‘Kristo unun tepmi panjek don kimoron da wasok wasok pidot pidot amin egipjak. Anjek Israel aminon ae Amin Nwakanjari Kabikon kwan Pinjok dakon Gen Bin Tagisi dakon tenjenji do yan tenjenosak.’”

Pol da Agripa but tobil asak do iyigit

²⁴ Pol gen sigin yanakwan, Pestus da madepsi yan tidanek yagit, “Pol gak but upbal al. Nandak nandak kalugi timit do pi morapmisi abi unun da nandak nandakgo anjupbal ak.”

²⁵ Yanban Pol da yagit, “Kila amin madep Pestus, nak but upbal dima asat. Nandak nandakno tagisi tanakwan gen bami yosot. ²⁶ Unun yo morap unun nomansi altan mudawit, do kila amin madep Agripa da gen morap yosot unun kisi nandan mudosok. Unun do anjek pasol pasoli mini nomansi iyisat. ²⁷ Kila amin madep Agripa, gak kombi amin dakon gen nandan teban tosol yan nandisat.”

²⁸ Yanban Agripa da Pol yan iyigit, “Bisap pisipmisok gen nayinbi Kristo Dakon Amin kinda dagoken yan nandisal, ma?”

²⁹ Yanban Pol da kobogi yan iyigit, “Bisap pisipmi bo dubagi egek but tobil ani unun da yo madep dima asak. Gak ae on amin kabi abisok nak dakon gen nandan, ji kisi nak yombem gin ani do Pinjkop bisit iyisat. Mani on nap teban kisit jikon panjeban ani do dima galak tosot.”

³⁰ Pol yan yanban kila amin madep, ae gapman dakon mibiltok amin madep, ae Benaisi, ae amin diwari amin madep gat yikgwit unun kisi pidan akgwit. ³¹ Pidan agek yut unun yipman degek notni yoyin yoyin anek yawit, “On amin si kimotjak bo ae dam tebanon egipjak da aripmon gulusun kinda dima agit.”

³² Yan yanakwa Agripa da Pestus yan iyigit, “On amin yipbi isal tagi kigigi, mani iyi Sisa da geni nandisak do yagit, do Sisakon yipno kisak.”

Pol Rom kigit

27

(Kilapmi 27-28)

Pol Rom kisak do tap wakgakon yipgwit

¹ Nin tap wakga abidanek Itali miktimon kinen do yan anteban awit. Anek Pol gat ae dam tebanon amin di gat timik emat amin 100 dakon kila amin da kisiron yopgwit. Kila amin unun mani Julius. Unun Sisa Dakon Emat Amin Kabikon nani kinda. ² Nin kokup pap Adametium dakon tap wakga kindakon wigigiman. Tap wakga unun Esia miktim dakon kokup pap diwari ton unudon kik do agit. Aristakus, kokupni Tesalonaika, unun nin gat kisi kigiman. Provinsni unun Masadonia.

³ Agapno wisa daganban Saidon kokupmon panji akgiman. Unudon Julius da Pol do nandaban tagi agit do yan iyigit, “Gak kwi notgoni da yo nido wadasal unun tagi anpulugoni.” ⁴ Unun kokup yipman dek kinapno mirim dambi da apgut do Saiprus miktim tim tap binap tosok unun da yongam anakwan nin unun tetgin da kigiman. ⁵ Kinjek Silisia ae Pampilia Provins bamot yapmanek tap binap mandanek kokup pap Maira unudon kin altagiman. Maira unun Lisia Provinskon tosok. ⁶ Unun kokup papmon Julius da tap wakga njwakjwari kinda anjalon agit. Tap wakga unun kokup pap Aleksandria dakon tap wakga kinda. Unun tap wakga Itali kik do agit do nin unudon wigigiman.

⁷ Wigino mirim unun dambi da apgut do tap wakga unun yaworisi agegawan gildat kabi di mudawit. Nin si antidok anek don kokup pap Nidas anakwan agiman. Mirim dambi da sigin abinjakwan tap wakga antobilno miktim timjok kinda tap binap tosok unun mani Krit unun da anyongam anakwan mirim dima agit tetgin da kigiman. Kinjek Krit dakon miktim tomni diwat kinda yipban tap kaga kigit mani Salmone unun da kapmatjok da yapmanek kigiman. ⁸ Tap wakga dakon kila amin pi madepsi anakwa Krit dakon tap kidipmin nan yolek kigiman. Kin don kokup kinda mani Tap Waga Tamo Tagisi unudon kin altagiman. Kokup unun kokup pap Lasia da kapmatjok tosok.

⁹ Nin yaworisi agek bisap madepsi nagiman. Anek Juda amin da Pinjkop do nandanek tap kelek ekwan bisap madepni unun kili yapmak, do mirim sikakyo da tap pakbi anupbal akdisak yan nandanek Pol da yan yagit, ¹⁰ “Amin morap, gen dayisat unun pakyanji nandani. Nin kinapno bisap yokwisi kinda noman taj nimdisak. Anakwan yik gat ae tap wakga gat ae nin gat kisi mudokdaman.” ¹¹ Mani emat amin 100 dakon kila amin Pol da gen unun yagit

do nandaban yo isali anakwan tap wakga abidok amin gat ae tap wakga dakon ami gat dakon nandak nandakni yolgit. ¹² Ais bisapmon tap wakga unjun tamokon tagi dima panjki akganj. Do amin morapmi da but kalon anek yum Piniks kokup papmon panjki egip do anjililik konej yanj nandawit. Unjudon ais bisapmon tagi egipnejan yanj nandawit. Piniks unjun Krit miktimon saut tet do tosoke, ae unjudon da gildat pigisak tetgin do noman tagi kokogi. Piniks unjun Krit dakon tap wakga panjki akganj tamo kinda. Unjudon mirim madep dima asak.

Mirim madepsi agit

¹³ Mirim saut tet da yawori anakwan Piniks tagi kinen yanj nandawit. Yanj nandawit do kirat madep tap wakga abidanban akganj unjun ilikba winban Krit da tap kidipmin nanj yolek kigimanj. ¹⁴ Mani bisap dubak dima agapno mirim madepsi tapmimi tonj kinda apgut. Mani unjun Nod Tet Mirim yanj yonj. Unjun mirim da Krit miktim timon da apgut. ¹⁵ Abinj tap wakga tebaisi tidanjakwan ninigin kiki do antidok agimanj, do tap wakga yum kono mirim da iyi awilgit. ¹⁶ Anakwan ninigin miktim timjok kinda tap binap tosoke mani Kauda unjun da manjikon da kigimanj. Unjun da yongam timi di agit do nin pi madepsi anek bot moninj abisino bunjon nolgiti unjun ilitno apgut. ¹⁷ Apban tap wakga dakon pi monji da ilikba tap waggakon winban tebaisi anteban awit. Yanj anek nap teban yopba tap wakga da mibilgwan pukwa tap wakga dima tuwil kisak do wamanj panjteban awit. Ae Aprika miktim unjun da kapmatjok niman tim yokwi kinda tosoke mani Sitis unjudon tap wakga da kinj teban tosoke yanj do pasol pasol awit. Yanj awit do tap wakga dakon imal ilikba pinjba yum kanjakwa mirim da tap wakga awilgit. ¹⁸ Mirim gat tap gat da nin tebaisi ukwayikgimal, do wisa dagokdo tap wakga dakon pi monji da yik morap maba tap kaga pigimudawit. ¹⁹ Anek gildat kinda do tap wakga dakon pi monji da tap wakga dakon yoni diwari maba pigiwit. ²⁰ Mirim sikakyo madepsi da dagok dagogi mini anakwan gildat morapmi agipgumanjon gildat dabil gat ae gik gat dima pindakgimanj. Ae nin pulugan kinen yanj kinda dima nandagimanj. Nin kisisi pasildamanj yanj nandagimanj.

²¹ Gildat morapmi jap dima nanjek agipgwit. Don Pol da binapnikon agek yanj yoyigit, "Amin kabi, ji nak dakon gen guramikba Krit miktim timon si egipgumanj tam, tap wakga dima yokwi tanjban, ae yo morap dima pasilbam. ²² Mani abisoke yanj dayisat, nin kabikon kinda dima pasildisak. Tap wakga dagin wagil tasik tokdisak, do ji but pasol dima ani. ²³ Nak Pinjok gawak imisat. Nak unjun dakon amin. Unjun dakon anjelo kinda da kalbi abinj nak da kapmatjok agek ²⁴ yanjsi nayik, 'Pol, gak dima pasolgi. Asisi gak kinj Sisa da injamon atdisal. Nandaki, gak dakon bisit Pinjok da kili nandak, do amin morap gak gat tap waggakon ekwan unjun dima pasildan.' ²⁵ Pinjok dakon anjeloni da yanj nayik, do ji dima pasolni. Pinjok top dima yosok. Gen nayik unjun yanjsi altanban kokdaman. ²⁶ Yum kanjapno mirim da tap wagganan awal anjki miktim tim kinda tap binap tosoke unjudon yipban teganj atdisak."

²⁷ Nin gildat 14 non Tap Adia unjudon agek unjun kalbi binap 12 kilok tap wakga dakon pi monji da nin miktim tim kindakon abinj anjkapmat aman yanj nandawit. ²⁸ Yanj nandanjek tap pakbi ilari bo ae kwen yanj kok do tilak yipba pigi 40 mita abidagit. Yanj kanjek ae timisok di gat kinj tilak aeni yipba pigi 30 mita abidagit. ²⁹ Yanj kanjek tap wakga kinj tipmon tidanjban wagil tuwil kisak yanjo si pasalgwit, do tap wakga da bunjikon kirat madep tap wakga abidanban akganj 4 kabi yopba pigiwit. Yanj anek wisa tepmi dagosak do bisit pi awit. ³⁰ Tap wakga dakon pi monji unjun nianj anek tap wakga tayanjok

yipman degek giptimnin panjutnoney yanon da kosit wusik awit. Do bot moniji witdalba pigakwan kirat madep tap wakga abidanban akgan unun tomnikon da yopno pigini yan top yoyiwit. ³¹ Anakwa Pol da emat amin 100 dakon kila amin gat ae emat amini gat yan yoyigit, "On amin kabi tap wakgakon dima egipni kan, ji kisi pasildan." ³² Yanban emat amin da bot moniji anteban awit nap unun mandan daganban tap da anan kigit.

³³ Wisawisa do Pol da amin morap jap noni do yan yoyigit, "Bisap dubak butji tagi dima tanakwa jap dima nawit. Isalsi agakwa gildat 14 mudak. ³⁴ Yan do, ji jap si noni dosi dayisat. Nanba unun da ji panjeban asak. Ji dimasi pasildan. Ae busun dangwanjisok kinda dimasi pasildisak." ³⁵ Gen unun yan mudanek bret abidan amin morap da dabilon Pinjkop ya yan iyinjek bret pudanek nagit. ³⁶ Yan aban amin morap kisi dakon but tagisi anakwa kisi da jap nawit. ³⁷ Nin morap kisi 276 yan da tap wakgakon agipguman. ³⁸ Jap aripninon nanek tap wakga tagap tosak yan do wit maba tap kagagwan pigiwit.

Tap wakga tuwil kigit

³⁹ Wisa daganakwan tap wakga dakon pi monji da miktim unun kanek ni miktimon abiman unun dima nandaba pisagit. Mani tap wakga da panji atjak tamo niman ton tagisi kinda kawit. Yan kanek nin unudon panji atnej kan tagisi yan nandawit. ⁴⁰ Yan nandawit do kirat madep tap wakga abidanban akgan unun dakon napni mandan daganba tap kagagwan tawit. Yan anek unudon gin tap wakga antobilakwa agisak dakon kindap kwik dakon napni witdalgit. Anek mirim da tap wakga pisonban kisak do imal ilikba kwen wigigit. Yan anakwa tap wakga unun tap kidipmin tetgin kigit. ⁴¹ Mani tap wakga niman madep kinda tap binap tagit unudon wukwan abidagit. Tap wakga dakon tomno nimanon tebaisi teganjek tagit. Yan anakwan tap da tap wakga dakon bunji tidan tuwilgit.

⁴² Emat amin da dam tebanon amin pakbi pudanek wagil kikan yan nandanek si dapba kimotni do nandawit. ⁴³ Mani emat amin 100 dakon kila amin da Pol anjutanjek dima dapba kimotni do nandagit, do dima dapni do emat amin yansop anyomgut. Anek tap pudan nandan amin tap pakbigwan manek unun da kalip ilenon wigini do yoyigit. ⁴⁴ Anakwa amin diwari kindap diwat ae tap wakga dakon diwat ban timigek ilenjikon wigini do yoyigit. Yoyinban yan gin anek nin kisin ilenjikon tagisi wigigiman. Amin kinda dima pasilgit.

28

Pol Malta miktim timon egipgut

¹ Nin ilenjikon tagisi wigigiman. Wigek miktim timjok kinda tap binap tosak unun mani Malta unudon obiman yan kokup amin da niyinja nandagiman. ² Unun kokupmon amin da nin do anpak tagisi anningwit. Sikak manek kokup mirimisi agit do kindap pan sojek unudon kindap aliner do niyiwit. ³ Pol kilan kilan di panmuwuk kindapmon sojakwan tunon amin emari ton kinda kindap tedep da yolban wigit. Win Pol da kisiron ininjek geni duban pigakwan teganjek tagit. ⁴ Unun kokupmon amin da kanba Pol da kisiron tunon amin unun telin telin aban kawit. Yan kanek iyi gin notni yoyin yoyin anek yawit, "Koni, on amin unun amin kinda anakban kimakgit. Tap kaga pigi dima kunwak, mani abisok kobogi yomyom pinjkop da dima egipjak do nandisak, do kobogi imisak." ⁵ Mani Pol da tunon amin unun pambalikban kindapmon manakwan

Pol da giptimon yo kinda dima noman tar ingut. ⁶ Amin giptimi pap tosak bo ae unjudon gin man pagek kimotjak yan nandawit. Mani bisap dubagi egi kanba Pol da giptimon yo kinda dima altan ingut yan kanek nandak nandakni kulabik anek yawit, “On amin unjun pinjok kinda.”

⁷ Kindap soj aligiman da kapmatjok Malta dakon kila amin madepni dakon yoma unjudon toso. Kila amin unjun mani Publius. Unjun amin da nin timik yutnikon panji gildat kapbi kilanin tagisi agit. ⁸ Publius dakon datni unjun sot anek giptimi kindapmi sojakwan pakgit. Ae kok ilityo kisi agit, do Pol unjun kok do wigek bisit an iman mudanek kisitni kwenikon wutjnek anmilip agit. ⁹ Yan aban unjun miktim timon sot amin diwari kisisi apba panmilip agit. ¹⁰ Nin do nandaba wukwan niminek but galak do yo morapmi ningwit. Ae tap wakga abidok do agiman bisapmon kosit agek nan panyo anej do yo unjun tap wakgakon yopgwit.

Pol Rom kin altagit

¹¹ Nin Malta miktim timon kanek kapbi egipguman. Egek don tap wakga kinda abidanek kosit wasagiman. Unjun tap wakga ais bisapmon unjudon panabin akgit. Tap wakga unjun Aleksandria kokup pap dakon. Tomnikon kokup kidat Sus dakon monji bamotni unjun yayat dakon wupmi pasin yopbi. ¹² Nin tap wakga abidanek kokup pap Sirakus kin gildat kapbi unjudon egipguman. ¹³ Egek don Sirakus yipman degek Regium kokupmon kin altagiman. Unjudon pakgiman da wisa dagokdo mirim saut tet da apgut do nin Regium yipman dekgiman. Yipman degek gildat kinda do nin Puteoli kokupmon kin altagiman. ¹⁴ Unjun kokupmon Yesu nandan gadan ingwit amin di pindagiman. Pindatno unjun da Sonda kinda nin gat egipnen do niyiwit. Do unjun gat egek don miktim kosit Rom kokup papmon kigiman. ¹⁵ Kinapno Rom amin diwari Yesu nandan gadan ingwit amin da nin abaman yan nandanek nin timit do kosiron apgwit. Apba kokup kinda mani Apus Maket unjudon nin amin diwari gat domdom agiman. Ae diwari kokup kinda mani Yuman Nanek Pokgon Yut Kapbi unjudon pindagiman. Pindagek Pol tapmim panek Pinjok ya yan iyigit. ¹⁶ Nin Rom pigino Pol iyi gin yut kindakon egakwan emat amin kinda da kilani aban egipjil do yawit.

Pol da Gen Bin Tagisi Rom yagit

¹⁷ Pol gildat kapbi egek Juda amin dakon kila amin yan yoba apgwit. Abin muwugakwa yan yoyigit, “Not kabi, nak nin dakon amin kabi bo ae babiknin dakon anpak pabin yop do anek yo yokwi kinda dima agim. Mani amin da nak Jerusalem abidan Rom amin da kisiron nepgwit. ¹⁸ Nepba Rom amin da gen morapmi nayinba geno nandaba gulusun kinda si nikba kimokgen da arip dima agim kawit. Yan kawit do isal nepba kiken do nandawit. ¹⁹ Mani Juda amin da yan do dima galak tawit. Yan awit do Sisa dagin geno nandisak do yagim. Mani nak naga dakon amin kabino gen pikon yopben yanon da dima agim. ²⁰ Mibili nianon da on nap teban kisitnokon yipgwit unjun dayik do anek yan dabo aben. Israel amin da Mesaia apdisak yan nandan teban ton. Unjun Mesaia kili apgut yan si nandisat. Yan do anek dam tebanon egisat.”

²¹ Yan yanban iyiwit, “Gak dakon gen Juda amin di da papiakon mandan yipba apban dima kagiman. Ae Juda amin kinda da Judia miktim da idon abinek gak do gen yokwi kinda dima niyiban nandagiman. ²² Mani kokupmi kokupmi amin da Juda amin nin da bikbigon amin kabi kinda nandan gadat njwakjwari kinda awit unjun do gen yokwi yan yoba nandaman, do gaga dakon nandak nandak niyibi nandanen do nandaman.”

²³ Yan yanek bisap kinda yipmanek don unun bisap yipgwiron Pol da yut egipguron amin morapmi unudon apgwit. Apba wisa dagokdo da wigi pilin tuk anakwan Pol da Pin kop da Amin Kila Asak dakon geni yoyin tenjenan yomgut. Yan anek Moses da gen tebanon, ae kombi amin da papiakon gen ton unun ban yoyin ek Yesu nandan gadan imni do pi madepsi agit. ²⁴ Yan ban di da Pol da gen yagit do nandaba bami agit, ae diwari da nandan gadat ak do dima galak tawit. ²⁵ Do iyi gin gen emat anek si kiwit. Mani dima kinakwa Pol da mibi gen kinda yan yoyigit, "Telagi Wup da kombi amin Aisaia antagap aban babikji do gen bamisi kinda yan yoyigit:

²⁶ 'Gak kin on amin kabi yan yoyiki: Ji bisap morapmisi gen nandakdan, mani mibili dima nandaba pisokdisak.

Ji bisap morapmisi sinjanek kokdan, mani dima kan nandanjo akdan.

²⁷ Unun do anek on amin nandak nandak kositni kili soggwit.

Ae gen kalugi di gat nandak do kurak tanek mirakni pan soggwit ae dabilni waman soggwit.

Yan dima awit tam, dabilni ae mirakni ae butniyo da kan nandanjo aba pisanban nagon tobilba nak da panmilip abom.' "

²⁸⁻²⁹ Pol sanbejek yan yagit, "Unun do ji nandani, Pin kop da amin yokwikon ban timitjak dakon geni Amin Nwakanwari Kabikon kwan unun da mirak yopmanek nandakdan." ³⁰ Pol da yut unun egipgut unun si yuman nan nan anek bilak bamori egipgut. Egakwan amin da yutnikon abin abin anakwa nandaban tagisi agit. ³¹ Anek Pin kop da Amin Kila Asak dakon geni yoyin tenjenanek Amin Tagi Yesu Kristo do yoyin dekgit. Gen yan tenjenok do dima pasalgit. Ae amin kinda da yan sop dima an ingut.

Pol da Rom Amin do Papia Mandagit

But piso gen

Pol da papia on mandagit, nido Pol kin kokup pap Rom unjudon panmuwukbi egipgwit unjun pindat do nandagit. Unjudon bisap pisipmisok egek don Spen miktimon kin Gen Bin Tagisi yan tenjenok do nandagit. Do mibiltok on papia nan kalip yipban kigit. On papiagwan Pol da Kristo dakon Gen Bin Tagisi do pakyanji yan tenjenosok, ae Yesu yolyol amin da ni anpak ban ani unjun do yosok.

Mibiltok Pol da gildat tagi yan yoyinek ae Pinjkop da Rom panmuwukbi panpulugosak do bisit pi asak unjun do yoyigit. Anjek papia on mandagit dakon mibili yan yagit, "Nandan gadat agak kosiron dagin Pinjkop da dabilon minjat aminyo kilegi dagoman" (1.17). Pol da yan yosok, Juda amin bo ae Amin Nwakjwari Kabi kisi yokwi pakpak gin. Do Pinjkop da nandan yawok yominek yokwikon ban timitjak kosit unjun kalonisi kinda gin. Amin kinda Yesu Kristo nandan gadan injak amin Pinjkop da yokwikon nan abidokdisak, anjakwan unjun amin Pinjkop dakon notnisi dagokdisak, ae Yesu Kristo dakon sami ae padik padikyo dagokdisak.

Pinjkop da amin kinda yokwikon nan abidosak kan, egip egipni kalugisak. Pinjkop unjun gat egakwan Wupni unjun aminon tugosok. Do yokwi ae kimot da unjun amin abin yipjak dakon tapmimni minisi. Kilapmi 5 mon da 8 ron Pol da gen teban dakon mibili yosok, ae Telagi Wup dakon tapmimni Yesu nandan gadan iman aminon pi asak unjun do yosok.

Kilapmi 9 non da 11 non Pol da jigini madep kinda do yosok. Pol iyi Juda amin kabikon nani kinda. Juda amin unjun kalip Pinjkop da iyi do manjigit. Mani Juda minjat aminyo morapmi da Yesu manji ingwit. Amin Nwakjwari Kabi morapmi da Yesu dakon pandetni dagawit, mani Juda amin dima. Pol da yan yosok, Gulusun unjun Juda amin iyi dakon. Pinjkop da yo madep unjun iyikon ak do nandagit unjun dima kanba pisagit. Mani Pol da Juda minjat amin kabi Yesu dakon minjat amin kabikon don abin sanbekdan yan nandagit.

Gen mibi do Pol da panmuwukbi ni anpak ban ani unjun do yosok. Pol da amin do but dasi galak tan yomyom anpak ani unjun do morapmisi yosok. Ae Pinjkop dakon pi agak dakon anpak do yosok, ae gapman da yongamgan egip egip, ae amin panpulugok anpak gat do yosok.

*Nandan gadat kosiron dagin Pinjkop da dabilon amin kilegisi aman
(Kilapmi 1-4)*

Pol da yabekbi pini do yosok

¹ Nak Pol, Yesu Kristo dakon oman monji da papia on mandisat. Unjun da nak yabekbi pi aben do yan namgut, ae Pinjkop dakon Gen Bin Tagisi yan tenjenok aben do manjin nepgut.

² Kalip Pinjkop da Gen Bin Tagisi unjun do yan teban tok aban kombi amin da gen unjun Pinjkop da telagi papiakon mandawit. ³ Gen Bin Tagisi unjun da Monji do yosok. Unjun amin daganek Kila Amin Madep Dewit da kabikon da altagit. ⁴ Ae Pinjkop da kimoron nan aban pidagit bisapmon Telagi Wup da Amin Taginin Yesu Kristo unjun Pinjkop dakon Monji tapmim madepni tan imisak yanji noligit. ⁵ Yesu da pi agit do anek Pinjkop da nin do yo tagisi an nimek yabekbi pi anen do yan mudan nimgut. Nin da yan yomno Amin Nwakjwari Kabikon amin morap Yesu nandan gadan iminek

geni guramigakwa man madep pasak do anjek nin manjin nipgut. ⁶ Jiyo kisi yan ilit nandanek Yesu Kristo da kabikon sanjebewit.

⁷ Rom amin, Pinjok da ji do but dasi galak tan daminek iyi dakon amin kabi ani do yan damgut. Nak on papia ji do mandan damisat.

Pinjok Datnin ae Amin Tagi Yesu Kristo dakon nandan yawotni gat ae but yawotni gat jikon tosak do bisit asat.

Pol Rom amin pindat do nandagit

⁸ Nak mibiltok yan dayisat. Miktimi miktimi amin morap da ji dakon nandan gadat do madepsi yan, do ji do nandanek Yesu Kristo da manon Pinjok ya yan si iyisat. ⁹ Pinjok iyi nandisak, bisapmi bisapmi ji do nandanek bisit asat. Nak Pinjok Monji dakon Gen Bin Tagisi yan tenjenok asat unjun but dasi nandan kimagek asat. ¹⁰ Nak bisit yan iyisat, jikon apben do nandisak kan, kosit kinda yipman naban jikon tagi apben. ¹¹ Nak ji dandak do galagisi nandisat, nido wupji dakon yo tagisi di dabo panjek tebaisi atni do nandisat. ¹² Nandan nandakno yan tosok, ji dakon nandan gadat da nak anteban anjawan nak dakon nandan gadat da ji panteban asak.

¹³ Not kabi yan si nandani, nak bisap morapmi jikon ap do nandagim. Nido Amin Nwakanwari Kabikon pi abo nandan gadat awit unjudej gin jikon ak do nandisat. Mani bisap morapmi yo diwari da kosit sopman naman. ¹⁴ Pinjok da pi namgut unjun Grik amin, ae Grik amin dima, ae nandan kokwini kilegi amin, gat ae nandan kokwini tagi dima amin, unjun kisi panpulugoken do pi namgut. Unjun aminon pi dima aben kan, gomano ton yan asak. ¹⁵ Yan do anjek Rom amin jiyo kisikon Gen Bin Tagisi yan tenjenoken do galagi madepsi nandisat.

Gen Bin Tagisi unjun Pinjok dakon tapmimni

¹⁶ Nak Gen Bin Tagisi unjun do dima mayak tosot. Nido, unjun gen kagagwan Pinjok dakon tapmimni tosok, do unjun gen da amin morap nandan gadat an unjun yokwikon ban timikdak. Mibiltok Juda amin timikdak, ae Amin Nwakanwari Kabiyo kisi timikdak. ¹⁷ Pinjok nianon da amin kilegi yan niyisak unjun do Gen Bin Tagisi da nolisak. Nin nandan gadat anjapno unjun do anjek Pinjok da amin kilegi yan niyisak. Wasok wasok unjun nandan gadat, ae wasipyo kisi unjun nandan gadat kalongin. Gen kinda Pinjok da papiakon tosok unjun do yosok.

“Amin kilegi unjun nandan gadat anjek egipdanj.”

Amin kisi morap da Pinjok manji ingwit

¹⁸ Pinjok Kwen Kokup da anpaknin kokwin anjek butjapni nolisak. Unjun da amin morap manji iminek anpak yokwi an amin unjun do butjap madepsi nandan yomisak. Unjun amin da anpak yokwi anjek gen bami witjinba ton. ¹⁹ Unjun amin Pinjok dakon mibili kili nandawit, nido Pinjok da iyi kili yoligit. ²⁰ Pinjok da yo morap wasagiron da win abisok ekwamanon unjun yo morap pindagek Pinjok dakon mibilni pasili ton unjun nomansi pindakgan. Pinjok dakon egip egip nianjensi, ae tapmimni toktogisi tosok unjun pindakgan, do amin kinda da nak Pinjok dima nandan imisat yan yogogi minisi.

²¹ Asi, Pinjok nandan ingwit, mani unjun Pinjokpsi yan nandanek mani anjksinjek ya yan iyik do dima nandawit. Nandak nandakni upbal tawit, ae nandan kokwini tagi dima anjakwa butni pilin tuk awit. ²² Nin nandan kokwinin tagisi yan yawit, mani nandan kokwini tagi dima amin dagawit.

²³ Unjun da Pinjkop tilimni tonj egip egip teban egisak unjun manji iminej dima gawak imgwit. Yum kanek amin egi kimak kimak aman unjun dakon wupmi gat, ae minam, ae bit kilapyo gat, ae birombak mibili mibili dakon wupmi wasanej gawak yomgwit.

Minjat aminyo da anjak yokwi mibili mibili awit

²⁴ Yanj awit do Pinjkop da yum pindagakwan yokwi dakon galaktok yolek notni da giptimon yumabi anjak inajisi anj anj awit. ²⁵ Unjun amin da Pinjkop dakon gen bami yipmanjek top gen banj yolgwit. Anjek Pinjkop yo morap wasagit unjun manji iminej yo morap wasagit unjun banj gawak yominej omani anyomgwit. Mani Pinjkop yo morap wasagit unjun nanjin toktogisi anjksinj kimori. Unjun asi.

²⁶ Unjun Pinjkop manji imgwit, do Pinjkop da yum pindagakwan anjak mayak mayagi ak do but kindap pawit. Anjek minjat da minjat eyo dakon anjak yipmanjek minjat notni gat anjak yokwisi awit. ²⁷ Ae wiliyo kisi minjat eyo anjak yipmanjek wili notni gat anjak dima agagi ak do but kindap madepsi pawit. Anjek anjak yokwisi awit unjun da aripmon kobogi do yo yokwisi timikgwit.

²⁸ Pinjkop egisak yanj nandawit, mani manji iminjakwa Pinjkop da yum pindagakwan iyi dakon nandak nandak yokwini yolgwit. Anjek anjak yokwi dima agagi awit. ²⁹ Unjun anjak yokwi mibili mibili anjek, wagat wagat, ae nandaba yokwi tok, ae pindak galaktok, ae amin dapba kimot dakon anjak, ae emat, ae top gen, ae gwayen yok unjun aminon tugosok. ³⁰ Ae amin panjupbal ak do gen yokwi yonj, ae Pinjkop do nandaba yokwi tok anj, ae butjapmon da gen pap yonj, ae pibit tidok anj. Ae anjak yokwi kalugi panjalon anj, ae menj datyo dakon gen dima guramikanj. ³¹ Unjun nandak nandakni tagi mini, ae iyi dakon yanj teban tok geni yapmanjanj, ae bupmini mini, ae diwari yopyoy anjak dima anj nandanj. ³² Pinjkop dakon gen teban kilegi da anjak yokwi unjuden anj amin si kimotni do yosok unjun nandanj, mani yum kanek unjun anjak yokwi morap sigin anj. Ae unjun gin dima, amin diwari da unjun anjak yokwi anjakwa si jonjikanj.

2

Pinjkop da amin dakon anjakni kokwin kilegisi asak

¹ Ji amin suganej anjakni kokwin anj amin yanj dayisat, ji disi do sunj kinda dima agiman yanj yogogi mini. Ji amin suganej anjakni kokwin anj bisapmon, unjun disiyo kisi do yonj. Nido, anjak yokwi anj unjun disiyo kisi yanj gin anj. ² Nin nandamanj, Pinjkop da unjuden amin kokwinijek kobogi yokwisi yomisak, unjun kokwin kilegikon da asak. ³ Gak amin suganej anjakni kokwin asal, mani gagayo kisi anjak yokwi yanj gin asal. Gak Pinjkop da gen yanj gaban tagi puluganj kikenj yanj nandisal, ma? ⁴ Pinjkop da anjak yaworisi anjaminej kobogi tepmi dima gaminej gak do jomjom anjegisak unjun do nandabi yo isali asak, ma? Gak da but tobil abi do anjek anjak yaworisi anjamisak. Gak unjun dima nandisal, ma?

⁵ Mani, gak but teban anjek but tobil ak do dima nandisal. Yanj anjek Pinjkop da kobogi yo yokwisi anjamdisak dakon yo gaga madepsi panmuwuk kakwasal. Ae Pinjkop da minjat aminyo gen kokwini kilegisi anyomdisak bisap madepmon butjap madepni anjalon anjakwan gak kobogi yokwisi timitdisal.

⁶ Pinjkop da

“amin kalonj kalonj anpak awit da aripmon kobogi yomij yomij akdisak.”

⁷ Amin diwari anpak kilegisi ak do pi madepsi anj kimagek Pinjkop gat Kwen Kokupmon tagisi egek man madep gat tilimni gat ae egip egip teban timit do wusik wusik anj. Pinjkop da unjun amin do egip egip dagok dagogi mini yomdisak. ⁸ Mani, amin diwari iyi dogin nandanek gen bami manji iminek anpak yokwisi anj amin unjun Pinjkop dakon butjapni abidokdan. ⁹ Amin morap anpak yokwi anj unjun jigi tepmiyo madepsi pakdanj. Mibiltok Juda amin da paba Amin Nwakjwari Kabi kisi da pakdanj. ¹⁰ Mani, amin morap anpak kilegi anj unjun tilim gat ae man madep gat ae but yawot gat timitdanj. Mibiltok Juda amin da timikba Amin Nwakjwari Kabi kisi da timitdanj. ¹¹ Nido Pinjkop da minjat amin morap tilak kalonjikon gin kokwin asak.

¹² Amin Nwakjwari Kabi Pinjkop dakon gen teban dima abidawit, mani yokwi aba Pinjkop da kobogi do yo yokwisi anj yomdisak. Ae Juda amin da gen tebani abidawit, do yokwi aba gen tebani unjun yolek gen yanj yomdisak. ¹³ Nido, gen teban isal dogin nandanj amin unjun Pinjkop da dabilon amin kilegi dima. Gen tebani guramikganj amin banjin Pinjkop da amin kilegi yanj yoyisak. ¹⁴ Amin Nwakjwari Kabi unjun Pinjkop dakon gen tebani dima abidawit, mani diwari iyi da nandak nandagon da gen teban guramikganj. Pinjkop dakon gen teban dima abidawit, mani butnikon da anpak yokwi tagiyo iyi kokwinikganj. ¹⁵ Unjun da yanj nolisak, Pinjkop dakon gen teban butnikon kili mandabi. Ae Pinjkop dakon galak tok nandanj, do bisap diwarikon butnikon da sunj amanj yanj nandanj, ae bisap diwarikon tagi amanj yanj nandanj. ¹⁶ Bisap kinda apdisak, unjun bisapmon Pinjkop da Yesu Kristo obakon da amin morap kisi dakon anpak pasilikon da awit unjun kokwin akdisak. Gen Bin Tagisi yanj tenjtenjosot unjun da unjun do yosok.

Juda amin gen teban da panpulugosak yanj nandanj

¹⁷ Juda amin ji yanj nandanj, Pinjkop da gen tebani nin do nimgut, do nin do tagisi nandisak. Ae ji disi dakon man pawigek, “Nin Pinjkop dakon notnisi ekwamanj” yanj yonj. ¹⁸ Ji Pinjkop dakon galaktok nandanj. Ji gen teban dakon nandak nandak morapmi kili pawit, do anpak kilegi unjun tagisi yanj yonj. ¹⁹⁻²⁰ Ji yanji nandanj teban tonj, “Gen tebanon nandak nandak tagisi morap gat ae gen bami gat timikgamanj, do nin amin dabili mini dakon kosit yolik amin, ae pilin tukgwan ekwanj amin dakon tenjtenjini. Nin nandanj kokwini tagi dima amin gat ae minjat monjiyo kisi dakon yoyinjdetni” yanj nandanj teban tonj. ²¹ Asi, ji amin morapmi yoyinj dekanj, mani mibili nido ji disi banj yoyinjdet dima anj? Amin kabo dima noni do yoyanj, mani ji disi kabo dima bo nonj? ²² Ji “Yumabi anpak dima ani” yanj yonj. Mani disi yumabi anpak dima bo anj? Ae ji kokup kidat gawak yomyom do dimasi agagi yanj yonj, mani Amin Nwakjwari Kabi dakon kokup kidat gawak yomyom yutnon yoni kabo dima bo timikganj? ²³ Ji disi dakon man pawigek, “Nin Pinjkop dakon gen teban pakyansin nandanjanj” yanj yonj. Mani ji disi gen teban kirinjgek Pinjkop dakon man abinj yipmanjanj. ²⁴ Pinjkop dakon papia da unjun anpak do yanj yosok: “Juda amin ji da anpak yokwi anj do anjek Amin Nwakjwari Kabi da Pinjkop dakon man abinj yipmanjek jigilak gen yanj imanj.”

Giptim mandak dakon anpak bamisi

²⁵ Asi, gak gen teban guramikgi kanj, giptim mandak anpak unjun da anpak tagisi asak. Mani gen teban kirinjtdal kanj, gak giptimgo dima mandabi Amin Nwakjwari Kabi yombem dagosol. ²⁶ Ae amin kinda giptimi dima mandabi da gen teban guramikdak kanj, unjun amin giptimi mandabi yombem. ²⁷ Asi,

Juda amin ji Pinjkop dakon gen teban abidawit, ae amin da giptimji mandawit. Mani ji gen teban kirinjikanj kanj, Amin Nwakjwari Kabi dakon anpak tagi da Juda amin ji amin yokwi yanj dolikdisak, nido iyi giptim mandak dima anj mani gen teban guramikanj. ²⁸ Juda aminon da altanji da Juda amin bamisi dima asak. Ae giptim mandak anpak unjun kwen giptim dakon yogin dima. ²⁹ Amin kinda Pinjkop da butni kanban tagisi asak unjun amin Juda amin bamisi. Giptim mandak dakon anpak bamisi unjun Pinjkop dakon gen teban guramit anpak da dima anjalon asak, Pinjkop dakon Wup da amin buron anjalon asak. Unjun amin amin da mani dima awikwanj, Pinjkop da mani awigisak.

3

Anpak yokwi da anpak tagi aripmi dima abinj yipjak

¹ Do gak Juda amin kinda kanj, unjun da nianjon da gak anpulugosak? Ae giptim mandak dakon anpak unjun da Juda amin tagi panpulugosok, bo dima? ² Unjun da madepsi panpulugosok. Pinjkop da Juda amin do yo tagi mibili mibili yomgut. Mibiltok unjun da geni kila ani do yomgut. ³ Asi, diwari da geni dima guramikgwit. Yanj awit do Pinjkop da yanj teban tok agit unjun tagi kirinjijak? ⁴ Unjun dimasi! Asi, amin morap top amin gin, mani Pinjkop kalonj gin bami yogok amin. Unjun do Pinjkop gen papia da yanj yosok: "Pinjkop gak anpak kilegikon da gen yanj namisal. Ae gen pikon gepni kanj teban tokdisal."

⁵⁻⁶ Nin dakon anpak yokwinin da Pinjkop dakon anpak kilegisi nomansi antententj asak kanj nianj yonenj? Pinjkop da yokwinin dakon kobogi niban sunj asal yanj tagi iyinenj? Unjun dimasi! Unjun amin dakon nandak nandak gin. Pinjkop bisapmi bisapmi anpak kilegikon da pi dima asak kanj, nianjon da mijat amin morapyo kokwin akdisak? ⁷ Amin diwari da yanj yonj, "Nak dakon top geno da Pinjkop dakon geni bamisi antententj anjek man madepni awigisak kanj, nianjon da amin yokwi yanj nayinjek kobogi yokwi namisak?" ⁸ Ae amin diwari da gen yokwi yanj yonj, "Kili anpak yokwi anjapno unjudon da anpak tagi noman tarban." Amin diwari da yanja yokwi tok anj naminjek gen yokwi unjuden nak da yosot yanj yonj. Pinjkop da kokwin agakni kilegikon da unjun amin kobogi yokwisi yomdisak.

Amin kinda da anpak kilegi kinda dima asak

⁹ Do nianj? Juda amin nin da amin diwari yapmanjgamanj? Unjun dimasi! Nak kili dolit, Juda amin gat ae Amin Nwakjwari Kabi gat nin kisi yokwi dakon tapmim da nin tebai wamanjadak. ¹⁰ Unjun do Pinjkop gen papia da yanj yosok: "Amin kilegi kinda dima egisak. Minisi. ¹¹ Nandak nandakni tagisi amin mini. Kinda da Pinjkop wisinj kok do pi dima asak. ¹² Amin kisi morap Pinjkop manji iminjek yokwi tawit. Kinda da anpak tagi kinda dimasi asak." ¹³ "Gen kagani unjun kimakbi tamo yombem. Top gen morapmi yonj." "Tunjon amin dakon pakbi emari tonj gen dulumnikon da monj." ¹⁴ "Bisapmi bisapmi amin jobit yominjek panjasik ak do gen yonj." ¹⁵ "Unjun tepmisi amin dapba kimotni do kwanj. ¹⁶ Unjun dukwan dukwan amin panjupbal anjek jigi yom do akwanj. ¹⁷ Amin gat but kalonj egip egip dakon mibili dimasi nandanj."

18 “Uñun Pinjkop do dimasi pasolgoñ.”

19 Nin nandaman, gen morap gen tebanon toñ uñun amin morap gen teban da yongangwan ekwar uñun da guramitni do toñ. Do amin kinda da “nak amin kilegi” yan aripmi dimasi yosak. Nin kisi morap miktimon ekwaman Pinjkop da dabilon diwarinin toñ. 20 Do gen teban guramit kosiron da amin kinda Pinjkop da dabilon kilegisi dima egisak. Dimasi! Gen teban da nin diwarinin toñ yan nolisak, uñun gin.

Kristo nandan gadan iman amin uñun amin kilegi

21 Mani abisok Pinjkop da ni kosiron da amin kilegi yan niyisak uñun nolisak. Uñun gen teban guramit kosiron da dima. Moses dakon gen teban gat ae kombi amin dakon papia gat da nianon da kilek toneñ uñun do yankwok kili awit. 22 Minjat amin morapyo Yesu Kristo nandan gadan iman uñun Pinjkop da amin kilegisi yan yoyisak. Kosit njwakñwari kinda dima tosoke. Amin morap Pinjkop da dabilon arip gin. 23 Nido nin kisi morap yokwi agiman, ae Pinjkop gat Kwen Kokup aripmi dima egipmi. 24 Mani Pinjkop da nin do nandan yawok niminek minjat aminyo kilegi yan niyisak. Uñun Yesu Kristo da nin yuman nan nipgut do anek yan niyisak. 25 Pinjkop da Yesu kimagek yawini da minjat amin morapyo nandan gadan iman uñun dakon yokwini wiriritjak do manjigit. Uñun agit da gen kokwin agakni uñun kilegisi yan nolisak. Nido kalip minjat aminyo yokwi aba yo yawori an yominek kobogi tepmi dima yomgut. 26 Ae abisok bisapmon iyi kokwin agakni uñun kilegisi yan nolik do amin morap Yesu nandan gadan iman uñun amin kilegi yan yoyisak.

27 Do gen teban yolek uñun kosiron da nin amin kilegi dima aman. Pi kinda anek dima, nandan gadat kosiron dagan amin kilegi aman, do amin kinda da iyi do dima nandaban wigisak. 28 Nido nin nandaman, nandan gadat kosiron dagan amin kilegi aman. Gen teban yolyol kosiron da dima.

29 Pinjkop uñun Juda amin dakon Pinjkop gin? Uñun dimasi. Uñun Amin Nwakñwari Kabi kisi dakon Pinjkopni. 30 Nido Pinjkop uñun kalonji kindagin egisak, ae nandan gadat kosiron da Juda amin giptimi mandabi ae Amin Nwakñwari Kabi giptimi dima mandabi uñun kisi nandan gadan iminjakwa timikdak. 31 Do nandan gadat anek gen teban yum konen? Uñun dimasi. Nin nandan gadat bamisi anek gen teban jonjigaman.

4

Abraham da nandan gadat aban Pinjkop da amin kilegi yan iyigit

1 Yan do nin babiknin Abraham do nian yonen? 2 Abraham anpak kilegi gin anek uñun kosiron da kilegi man pagit tam iyi mani tagi awikwan. Mani Pinjkop da dabilon uñun kosiron da kilegi man dima pagit. 3 Pinjkop gen papia da uñun do nian yosok? Yan yosok:

“Abraham Pinjkop dakon gen do nandan gadat aban amin kilegi yan iyigit.”

4 Amin pi anek tomni timikgan uñun do but galak dakon yo yan dima yoman. Uñun tomni timikgan yan yoman. 5 Mani amin kinda pi dima anek nandan gadat asak uñun amin Pinjkop yokwi pakpak kokwin anek kilegi man yomisak uñun da dabilon kilek tosoke. 6 Dewit kisi da uñun do yagit. Amin anpak tagi ak do pi madep dima an uñun Pinjkop da dabilon amin kilegi dagon, ae uñun da kisik kisik tagi ani uñun do yagit. 7 Dewit da yan yagit:

“Amin Pinjkop dakon gen tebani yapba gulusuñi uñun yopman yominek diwarini wiririkdak uñun amin kisik kisik ekwan.

⁸ Amin kinda yokwi aban Amin Tagi da kobogi im do sanbenjek dima nandisak unun amin kisik kisik ekwan.”

⁹ Ji nian nandan? Juda amin giptimni mandabi unun dagin gisami ton ekwan? Bo Amin Nwakiwari Kabi giptimi dima mandabi unun kisi da gisami ton ekwan? Kisi bamot gisami ton ekwan. Nin yan yoman, Abraham nandan gadat aban Pinjkop da amin kilegi yan iyigit. ¹⁰ Abraham nian aban Pinjkop da amin kilegi yan iyigit? Giptimni mandagit bo don mandagi? Unun giptimni dima mandajakwan Pinjkop da amin kilegi yan iyigit. ¹¹ Giptimni dima mandajek nandan gadat anakwan Pinjkop da amin kilegi yan iyigit. Anjek don Abraham unun amin kilegi kinda yan dakon tilak do giptim mandak dakon anpak imgut. Yanjo, Abraham unun amin morap giptim dima mandajek Pinjkop nandan gadan iba amin kilegi yan yoyisak dakon datnisi egisak. ¹² Ae Abraham unun giptimi mandabi amin kabi dakon dat yo kisi egisak. Mani amin giptimni mandajek nandan gadat dima an amin unun dakon datni dima egisak. Amin morap giptimni mandajek Abraham da giptimni dima mandajek nandan gadat agit yan gin nandan gadat an amin dakon datni egisak.

Pinjkop dakon yan teban tokni unun nandan gadat amin morap kisi do ton

¹³ Kalip Pinjkop da Abraham gat babikni gat do miktim morap kisi yom do yan teban tok agit. Abraham gen teban yolakwan unun do anek yan teban tok dima an imgut. Nandan gadat gin anakwan amin kilegi yan iyijek yan teban tok an imgut. ¹⁴ Gen teban yolgan amin dagin Pinjkop dakon yan teban tokni timitni kan, nandan gadat unun yo isali asak, anakwan yan teban tokni unun bami mini an mudokan. ¹⁵ Amin da gen teban yapmanakwa Pinjkop da butjap nandan yomisak. (Mani gen teban mini kan, gen kirijit dakon diwarini mini.)

¹⁶ Pinjkop da Abraham gat babikni don altanek egipdan unun do nandan yawok yomijek yan teban tok an yomgut. Do Pinjkop da yo unun manjin yomgut unun timit do nandan gadat anek tagi timitni. Unun yo gen teban yolgan amin dogin dima ton, amin morap Abraham da nandan gadat agit yan gin an amin kisi da yo unun timitdan. Abraham unun nin morap kisi dakon datnin. ¹⁷ Unun do Pinjkop dakon papia da yan yosok:

“Nak da gak gepbo miktimi miktimi amin egi an an kwan unun dakon datni egipdisal.”

Pinjkop unun nandan gadan imgut da dabilon Abraham unun datnin egisak. Unun Pinjkop dagin amin kimakbi egip egip yomisak, ae yo dima tawit unun gen yanakwan noman ton.

¹⁸ Abraham unun Pinjkop da yan teban tok an imgut unun aripmi dimasi noman tokdan yan nandagit, mani miktimi miktimi amin egi an an kwan unun dakon datni egipdisat unun do nandan gadat tebaisi agit. Pinjkop da kili iyigit:

“Babikgo da madepsi iren tokdan.”

¹⁹ Abraham unun bilakni 100 do monji aripmi dima panjalagi, ae mihatni Sara unun yo kisi monji aripmi dima panjalagi agit, mani nandan gadatni dima yawogek tebaisi tagit. ²⁰ Pinjkop da yan teban tok an iban but bamot anek nandan gadatni dima yipman dekgit. Nandan gadatni sigin teban tanjakwan Pinjkop do man madep imgut. ²¹ Ae Pinjkop da yo ak do yan teban tok agit unun aripmi tagi akdisak yanji nandan teban tagit. ²² Yan do anek Pinjkop da Abraham dakon nandan gadatni kanek “amin kilegi yan iyigit.”

²³ Gen unun mandabi unun yan: “Pinjkop da amin kilegi yan iyigit” gen unun Abraham dogin dima mandabi. ²⁴ Gen unun nin kisi do yosok. Nin Pinjkop Amin Taginin Yesu kimoron nan aban pidagit unun nandan gadan imaman amin Pinjkop da amin kilegi yan niyisak. ²⁵ Pinjkop da Yesu nin dakon diwarinin wiriritjak do yum karajakwan amin da anakba kimakgit. Ae nin da kilegi man panerj do anek kimoron nan aban pidagit.

Nin Kristo gat kisi kimakgiman ae unun gat kisi egip egip abidagiman

(Kilapmi 5-8)

5

Pinjkop da nin minjat aminyo kilegi yan niyisak

¹ Yan do anek nin nandan gadat ano Pinjkop da minjat aminyo kilegi yan niyisak. Do Amin Taginin Yesu Kristo da panpuluganban nin Pinjkop gat but kalon ekwaman. ² Yesu da minjat aminyo nandan gadat aman unun Pinjkop dakon nandan yawot kagagwan piginerj do yoma witald nimgut da nin abisok unudon tebaisi akgaman. Anek nin Pinjkop da abin timikban Kwen Kokupmon iyj da tilim madepgwan egipnerj do nandan teban tanek jomjom aman, ae nin unun do nandanek kisik kisik aman.

³ Nin unun dogin kisik kisik dima aman. Jigi noman tan niman ununyo kisi do kisik kisik anen, nido jigi da nin dakon but panjeban anakwa jigikon tebaisi akgaman. ⁴ Ae jigikon tebai agek egip egipninin anpak kilegisi noman ton, ae unun anpak da nin jonikban but galagon da nandan teban tanek jomjom anek ekwaman. ⁵ Ae jomjom aman unun isal dogin dima aman, nido Pinjkop da Telagi Wupni butninon tagal niban unun da Pinjkop da nin do but dasi galak tan nimisak unun nolinban koman.

⁶ Nin tapminnin mini da egapno Pinjkop bisap yipguron Kristo da abin yokwi pakpak amin nin do kimakgit. ⁷ Miktim amin ninon kinda da amin kilegi anpulugok do kimot ak do dima nandisak, mani amin tagisi kinda amin diwari da unuden amin anpulugok do tagi kimotni. ⁸ Mani nin yokwi pakpak sigin egapno Kristo da nin do kimakgit. Unun da Pinjkop da nin do but dasi galak tan nimisak unun nolinban koman. ⁹ Kristo dakon yawi da nin panjilek aban nin amin kilegi agiman, do unun da nin madepsi panpuluganek panjutnanban Pinjkop da japmisi nandanek yokwi pakpak amin do kobogi yokwisi yomjak bisapmon tagisi egipdaman. ¹⁰ Nin Pinjkop gat uwal sigin egipguman bisapmon Pinjkop dakon Monji da kimagek uwal uwal tagit unun mosak dakon pi anek panmuwukban Pinjkop gat but kalon agiman. Yan agit do yanji nandaman, abisok Monji kalugi egisak do anek Pinjkop da nin yokwikon ban timididak. ¹¹ Ae unun gin dima, Amin Taginin Yesu Kristo da nin panpuluganban nin Pinjkop gat but kalon agiman, do nin unun do kisik kisik madepsi aman.

Adam da kimot analon agit, mani Yesu da egip egip analon agit

¹² Adam amin kalonj kinda dagin yokwi aban yokwi da miktimi miktimi amin nin kisi timikgit. Ae yokwi da kimot analon agit. Aban minjat amin morapyo kisi kimot da timikgit, nido amin morap kisi yokwi awit. ¹³ Pinjkop da Moses do gen teban dima iminjakan yokwi miktimon kili tagit. Mani gen teban dima tagit do Pinjkop da amin dakon yokwini dima manjigit. ¹⁴ Mani

Adam da win Moses da bisapmon amin yokwi awit do kimot da minat amin morapyo timikgit. Diwari Adam da Pinjkop dakon gen irakgit unuden dima awit, mani kimot da ununyo kisi timikgit.

Adam unun Yesu don altosak dakon tilak agit, nido Adam da yo agit unun dakon bami minat amin morapyo kisikon iren tagit. ¹⁵ Mani Adam dakon yokwi gat Pinjkop dakon nandan yawotni gat unun arip dima, unun iyi iyi. Amin kind, Adam, unun da yokwi aban amin morapmi da kimakgwit. Mani Pinjkop dakon nandan yawotni da kimot dakon tapmim abin yipmanjek minat aminyo morapmikon madepsi tugaŋ yomgut. Amin kalonji Yesu Kristo dakon nandan yawotni do anek Pinjkop da nin panpulanganban amin kilegi agiman. Yo unun but galak do nimgut. ¹⁶ Pinjkop da but galak do kilegi man nimgut unun da yo madepsi asak, unun da Adam da yokwi aban jigi pagiman unun madepsi yapmanjak. Adam dakon yokwini do anek Pinjkop da minat aminyo gen pikon yopmanjek kisi morap tasik toni do yagit. Mani Pinjkop da but galak do yan agit: minat aminyo yokwi morapmi aba nandan yawok yominjek amin kilegi yan yoyigit. ¹⁷ Amin kalonji kind da gen kirinjit aban unun dakon yokwini da kimot analon aban kimot da kila amin madep kind da yan amin morap pabin yopgut. Mani Pinjkop dakon nandan yawok gat ae but galak yoni gat dakon tapmim da kimot dakon tapmim yapmanjek madepsi daman. Do nin yan nandaman, minat amin morap Pinjkop dakon nandan yawot unun abidon Pinjkop da amin kilegi yan yoyiakwan amin kalonji Yesu Kristo da pi agit do anek miktimon egipjak bisapmon tebaisi atdan.

¹⁸ Yan do, amin kalonji da gen teban kirinjikan unun yokwi do anek Pinjkop da amin morap kobogi yokwi timitni do gen pikon yopgut. Yan gin, amin kalonji kind da anpak kilegi aban Pinjkop da unun agit do anek nin amin kilegi yan niyiyakwan kalugi ekwaman. ¹⁹ Amin kalonji da gen kirinjit aban unun do anek amin morap kisi yokwi pakpak amin dagawit. Yan gin amin kalonji da gen guramit aban minat amin morap kisi amin kilegi dagokdan.

²⁰ Amin da anpakni unun yokwisi yan kan nandanyo ani do anek Pinjkop da gen tebani yoban abidawit. Mani amin da yokwi morapmisi aba yokwi awit da aripmon Pinjkop da nandan yawot madepsi an yomgut. ²¹ Do yokwi da kila amin madep da yan yigek amin morap kimot analon an yomgut. Mani abisok Pinjkop dakon nandan yawotni kila amin madep da yan yikdak. Amin Taginin Yesu Kristo da pi agit do anek Pinjkop da nandan yawok niminjek amin kilegi yan niyiyakwan egip egip dagok dagogi mini abidoman.

6

Nin Kristo gat kisi kalonji kimakgiman

¹ Do nin nian yonen? "Pinjkop dakon nandan yawotni da madepsi irentosak do anek nin yokwi sigin anen" yan tagi yonen, ma? ² Unun dimasi! Nin kimakbi yombem do yokwi dakon yan ilit aripmi dima nandanek yolyoli. Do nianon da yokwi sigin anen? ³ Nin Yesu Kristo gat gadaŋek telagi pakbi sogiman bisapmon nin morap kisi Yesu gat kimot kalonji agiman. Ji unun dima nandan, ma? ⁴ Telagi pakbikon nin Kristokon gadano kimot kalonji ano Pinjkop da nin Kristo gat kisi wayikgit. Ae Dat da tapmim madepnikon da Kristo kimoron nan aban pidagit, do unun da aripmon nin egip egip kalugikon egipnen.

Nin Kristo gat kisi kalonji egipdaman

⁵ Nin Kristokon gadano unun da kimot agit nin yo kisi yan gin kimakgiman, do unun da kimoron da pidagit unuden gin nin kimoron da pidokdaman. ⁶ Nin

nandaman, but kalip dakon tapmim wagil minisi asak do anek Yesu gat ae nin dakon but kalipnin gat kisi tilak kindapmon dapgwit. Do nin yokwi dakon oman amin sanbejek dima ekwaman, ⁷ nido amin kili kimakgit unun yokwi dakon oman amini dima egisak.

⁸ Nin Kristo gat kisi kimakgiman, do nin unun gat kisi egipdaman yanji nandan teban toman. ⁹ Nido nin yanji nandaman, Kristo kimoron da kili pidagit, do ae kimot kinda gat aripmi dima asak. Kimot tapmimi mini do sanbejek aripmi dima abin yipjak. ¹⁰ Kimot agit unun yokwi dakon tapmim abik do anek bisap kalon kinda kimakban dagagit, mani abisok Pinjkop man madep im do egisak. ¹¹ Do yan gin ji yan nandani, "Nin kimakbi yombem da yokwi da kisiron dima ekwaman. Nin Yesu Kristokon gadagiman, do Pinjkop man madep im do ekwaman."

¹² Ji yokwi yipba unun da giptimji si kimori unun kilani dima asak. Yokwi da ilik panjwan giptim dakon galaktok yokwi di abam. ¹³ Ae ji yokwi yipba giptim diwatji kisi kila anjakwan anpak yokwi dima ani. Ji kimakbi tamokon da pidawit da kalugi ekwan, do ji disi ban Pinjkop do paret ani. Anek Pinjkop yipba giptimji kalon kila anjakwan anpak kilegi ani. ¹⁴ Yokwi da sanbejek kilasi dima akdisak, nido ji gen teban da kisiron dima ekwan. Ji Pinjkop dakon nandan yawot da kagagwan ekwan.

Nin anpak kilegi dakon oman amin ekwaman

¹⁵ Nin gen teban da kisiron dima ekwaman, do nian anen? Nin Pinjkop dakon nandan yawot da kagagwan ekwaman do yokwi tagi anen? Unun dimasi! ¹⁶ Ji yanji nandani. Amin kinda dakon geni guramigek oman an im do kini kan, unun amin dakon oman amin egipdan. Do unun da tilak ji yokwi do kinjek geni guramitni kan kimot akdan. Mani Pinjkopmon kinjek geni guramitni kan, amin kilegi akdan. ¹⁷ Kalip ji yokwi dakon oman amin egipgwit, mani abisok Pinjkop da geni daban but dasi nandanek guramikgan, do ya yan iyinen. ¹⁸ Ji yokwi dakon oman amin egipgwit, mani Pinjkop da yokwikon ban timigek anpak kilegi dakon oman amin depgut da ekwan.

¹⁹ Nandan kokwinji aripmi dima, do mibili nandaba pisosak do anek tilak genon yosot. Kalip giptimji kalon yipba anpak inani gat ae anpak yokwisi mibili mibili gat dakon oman amin egipgut. Mani abisok giptimji kalon yipba anpak kilegi dakon oman amin egipjak dakon pi an kimotni. Yan anek ji telagisi egipdan.

²⁰ Ji yokwi dakon oman amin egipgwit bisapmon anpak kilegi dakon oman amin dima egipgwit. ²¹ Mani anpak yokwi kalip awit unun dakon bami tagi kinda dima abidawit. Abisok unun anpak do mayagi nandan. Unun anpak da amin kimot yomisak. ²² Mani Pinjkop da ji yokwi da kisiron ban timik iyi dakon oman amin depgut da ekwan. Do iyi panpuluganban telagisi egek egip egip dagok dagogi mini egipdan. ²³ Yokwi dakon tomni unun kimot, mani Pinjkop da but galak do egip egip dagok dagogi mini yumsi nimisak. Unun egip egip Amin Taginin Yesu Kristokon tosok.

7

Kristokon gadagiman dakon tilak gen

¹ Not kabi, gen teban pakyansi nandan amin ji do gen on dayisat. Ji disi nandan, amin kinda si egisak bisapmon gen teban da yonngamwan egisak. Mani kimokdok bisapmon gen teban da yonngamwan sanbejek dima egisak.

² Nak tilak gen kinda yoko. Gen teban da yosok unun da aripmon miñat kinda amin paban eni gat giptim kalonji amal. Mani eni kimokdok bisapmon gen teban da sanbenek dima waman dak. ³ Do miñat unun eni egakwan amin kinda pasak kan, miñat unun yumabi asak. Mani eni kimokdok kan, gen teban da dima abidosok, do amin kinda pasak kan, unun yumabi dima asak.

⁴ Yan do, not kabi, ji Kristokon gadarba unun gat kili kimakgwit, do ji Moses dakon gen teban da kisiron dima ekwan. Ji da Pin kop do bami tagisi panalon ar imni do anjek abisok kimoron da pidagit amin dakon amin kabini ekwan. ⁵ Nin but kalipmi dakon galaktok yolguman bisapmon gen teban da giptimnin dakon galaktok yokwi yolneñ do yabet aban yokwi agiman. Yan anjek kimot analon agiman. ⁶ Mani nin Kristo gat kisi kili kimakgiman, do gen teban da nin dima timikdak, nin pulugarbi da ekwaman. Do abisok Pin kop do oman aman unun Telagi Wup da kosit kalugi nolinakwan oman aman. Gen teban papiakon mandabi unun yolek oman dima aman.

Yokwi da nin panjupal agit

⁷ Gen teban da galaktok yokwi ninon panalon aban yokwi aman kan, gen teban unun yo yokwi yan tagi yoneñ? Unun dimasi! Gen teban da tanjek yokwino nolinban nomansi pindakdat. Gen teban da yan yosok: "Ji amin dakon yo do pindak galaktok dima ani."

Yan dima yosok tam, pindak galaktok unun anpak yokwi yan dima nandakom. ⁸ Mani yokwi gen tebanon tapmim panek butnokon pindak galaktok mibili mibili panalon agit. Gen teban mini kan, yokwi unun tapmimni mini amin kimakbi yombem. ⁹ Gen teban dima nandagim bisapmon nak kalugi egipgum. Mani gen teban nagon apgut bisapmon yokwi da pidañakwan nak kimot agim. ¹⁰ Gen teban unun amin egip egip yom do noman tagit. Mani unun da egip egip dima namgut, kimot namgut. ¹¹ Nido yokwi da gen tebanon tapmim panek nak ankiligeek nikban kimakgim.

¹² Do gen teban unun telagisi. Gen teban morap Pin kop da yipgut unun telagisi, ae kilegisi, ae tagisi. ¹³ Gen teban tagisi da asi nak nikban kimakgim? Unun dimasi! But kalipno da yo tagisi unun nan abidanek nak nikban kimakgim. Yokwi pini anjek nomansi tenñanñakwan yokwi unun inñan inñanisi yan koneñ do anjek Pin kop da yum kanakwan pini agit.

Yokwi da kilanin ak do pi asak

¹⁴ Nin nandaman, gen teban unun Pin kop dakon Wupmon da abisak. Mani nak but kalip nan yoldat, nido nak yokwi dakon oman amin egisat. ¹⁵ Nak anpak asat unun mibili dima nandanek asat. Anpak si ak do nandisat unun dima asat. Mani anpak dimasi ak do nandisat unun ban asat. ¹⁶ Nak naga anpak dima galak tosot unun ban asat kan, Moses dakon gen teban unun yo tagisi kinda yan yosot. ¹⁷ Yan do, nak naga anpak yokwi unun dima asat. Yokwi nak da buron egisak unun da asak. ¹⁸ Nak nandisat, nak da buron yo tagi kinda dima tosok. Unun but kalipno do yosot. Asi, nak anpak kilegi ak do nandisat, mani aripmi dima aben. ¹⁹ Anpak tagi ak do nandisat unun dima asat. Ae anpak yokwi dima ak do nandisat unun ban asat. ²⁰ Nak anpak dima galak tosot unun ban asat kan, nak naga dima asat. Yokwi butnokon egisak unun da asak.

²¹ Yan do, anpak kinda da egip egipnokon pi tebaisi asak unun yan. Anpak tagi ak do nandisat bisapmon yokwi da kosit sopsop an namisak. ²² Asi, nak butnogwan da Pin kop dakon gen teban do nandako yo madepsi asak. ²³ Mani

butno dakon galaktok madep kinda da butnogwan pi aban nandisat. Uñun galaktok da nandak nandaknokon nak abin nep do emat anek yokwi da dam tebanon nepmanek giptimno kila asak. ²⁴ Awa, nak bupmisi egisat! Giptimno da kimoron nepmandak, do namin da nak pulugan nepjak? ²⁵ Nak Pinjkop ya yan iyisat! Amin Taginin Yesu Kristo dasi pulugan nepdisak.

Yando, nak nandak nandaknokon Pinjkop dakon gen teban yol do nandisat, mani but kalip egip egipmon nak yokwi dakon oman amin egisat.

8

Kristo da yokwinin wiririk niminek Telagi Wup nimgut

¹ Yando, minjat aminyo Yesu Kristokon gadawit unun yokwi dakon kobogi dimasi timitdan. ² Nido ji Yesu Kristo dakon minjat amin kabini ekwan, ae Wup egip egip nimisak unun dakon tapmim da ji pulugan depmandak. Anjakwan ji yokwi gat ae kimot gat da kisiron sanbenek dima ekwan. ³ Pinjkop da Moses do gen teban imgut unun da nin dakon diwarinin aripmi dima wiriritjak, nido but kalipnin da gen teban aripmi dima guramitjak. Mani Pinjkop da iyi dakon Monji yabekban pin yokwi pampak amin nin dakon giptim yombem abidanek yokwinin wiririkgit. Pinjkop da Monji nan paregek yokwi dakon tapmim abigit. ⁴ Gen teban dakon anpak kilegi nin da egip egipmon tugok tugogisi noman tosak do anek Pinjkop da yan agit. Nin abisok but kalipmon dima ekwaman, nin Telagi Wupmon ekwaman.

⁵ Amin but kalip anpagon ekwan unun but kalip dakon galaktok banjin yolgan, mani amin Telagi Wupmon ekwan unun Telagi Wup dakon galaktok yolgan. ⁶ Amin kinda nandak nandakni but kalipmon yipmandak kan, unun amin kimotjak. Mani nandak nandakni Telagi Wupmon yipmandak kan, unun amin egip egip abidanek but yawot egipjak. ⁷ Amin kinda nandak nandakni but kalipmon yipmandak kan, unun Pinjkop dakon uwalni, nido gen tebani dima guramikdak, ae unuden amin da aripmi dima guramiri. ⁸ Amin morap but kalipmon ekwan unun anpak Pinjkop da galak tosak unun aripmi dima ani.

⁹ Mani ji but kalip anpagon dima ekwan. Pinjkop dakon Wupni asi jikon egisak kan, Telagi Wup da ji dayin pawilakwan ekwan. Kristo dakon Wupni mini amin unun Kristo dakon amin dima. ¹⁰ Yokwi da giptimjikon kimot panalon andaban kimot akdan. Mani Kristo butjikon egisak kan, ji amin kilegi dagawit, ae wupji kalugi ekwan. ¹¹ Pinjkop Yesu Kristo kimoron nan aban pidagit unun dakon Wupni jikon egisak kan, Pinjkop da Wupni da tapmimon giptimji kimot akdan unun egip egip yomdisak.

Nin Telagi Wupmon Pinjkop dakon gwakni agiman

¹² Yando, not kabino, Pinjkop da nin Wup dakon galaktok yolnen do nandisak. But kalip da ji timisok di dima panpulugagit, do unun dakon galaktok dimasi yolni. ¹³ Ji but kalip anpagon egipni kan, si kimotdan. Mani Telagi Wup da tapmimon giptim dakon anpak yokwi pabin yopni kan, kalugi egipdan. ¹⁴ Nido minjat amin morapyo Pinjkop dakon Wup da yoyin pawildak unun Pinjkop dakon gwakni ekwan. ¹⁵ Pinjkop da Wup dangut unun da ji oman amin egek pasol pasol aesi ani do dimasi nandisak. Wupni da ji panpuluganban Pinjkop dakon gwakni daganek Pinjkop do “Aba, Dat” yan iyaman. ¹⁶ Telagi Wup gat ae nin dakon wup gat da “nin Pinjkop dakon gwakni ekwaman” unun do yan kwok amal. ¹⁷ Nin Pinjkop dakon gwakni ekwaman, do

Piñkop Dat da Kristo do yo tagisi morap im do yañ teban tok agit unun nin kisi da timitdaman. Nin abisok unun da tepmi pagit unuden gin paner kan, nin unun da tilimnikon unun gat kisi egipdaman.

Don Kwen Kokupmon tilimnikon tagisi egipdaman

¹⁸ Tilimni wagil tagisisi unun don nimdisak, do abisok tepmi paman unun yo moniñisok yañsi nandisat. ¹⁹ Nido yo morap Piñkop da wasagit unun da Piñkop da gwakni nomansi panterter akdisak dakon bisap tepmi noman tarban yañ do antep an. ²⁰ Yo morap wasagit unun Piñkop da jobit yomgut. Jobit unun dima timit do nandawit, mani Piñkop da iyi don panjaluk akdisak unun nandan teban tanek jomjom ani do anek jobit yomgut. ²¹ Don, Piñkop da bisap yipguron yo morap tasik tanek kimot an unun puluganban ae dima kimagek mik tokdan. Aban Piñkop dakon gwakni nin gat tilimnikon puluganbi da egipdaman.

²² Nin nandaman, minjat da monji panjalak do tepmi pan unun da tilak yo morap Piñkop da wasagit tepmi pan. Anek kisi morap da iyon iyon yawit da yanakwa wik da abisok bisapmon wisak. ²³ Ae yo unun dagin iyon iyon dima yon. Ninyo kisi iyon iyon yoman. Nin Telagi Wup kili abidagiman, ae yo diwar tagisi don timitdaman yañsi nandaman. Mani nin abisok tepmi sigin panek iyon iyon yanek Piñkop da monji gwayono yañ niyinek giptim kalugi nimdisak bisap unun do nandan teban tanek jomjom aman. ²⁴ Piñkop da nin yokwikon ban timikgit, ae yo morap tagisi an nim do nandisak unun do jomjom aman. Yo kinda abidok do jomjom aman kan, nin nandaman unun yo dima abidaman. Amin kinda yo kinda kili abidagit kan jomjom dima asak. ²⁵ Mani nin yo unun dima abidagiman, do jomjom aman kan, nin butnin yawori tanakwa jomjom aman.

²⁶ Ae Telagi Wup da tapimni mini amin nin panpulugosok. Nin yo nido bisit aneñ unun dima nandaman, ae gen kaga da ni gen nan yoneñ unun dima nandaman. Mani Telagi Wup da iyon iyon yanek nin panpulugok do iyi bisit asak. ²⁷ Unun da Piñkop dakon galaktok yolek telagi amin kabini nin panpulugok do bisit asak. Do Piñkop amin but pindat pindat amin da Wup dakon nandak nandakni kosok.

²⁸ Nin nandaman, Piñkop da yo morap kisikon pi aban unun yo morap da amin morap iyi do but dasi galak tan iman amin unun da panpulugok madepsi timikgan. Unun amin Piñkop da galaktokni yolni do anek yañ yomgut. ²⁹ Nido minjat aminyo Piñkop da kalipsigwan “don timitdisat” yañ nandan yomgut unun Monji Yesu yombem dagoni do tilak agit. Monji da peni mibiltogi egakwan padik padikni ae saminiyo morapmi da egipni do nandagit. ³⁰ Ae amin unun tilak agit ununyo kisi yañ yomgut. Ae amin unun yañ yomgut unun minjat aminyo kilegi yañ yoyigit. Ae amin unun kilegi yañ yoyigit unun tilimni yomgut.

Piñkop nin do toktogisi but dasi galak tan nimisak

³¹ Yañ agit do nian yoneñ? Piñkop da nin panpulugosok, do namin da uwal anek nin pabin nipjak? ³² Piñkop iyi dakon Monji dima anjutnanek nin morap panpulugosak do yabekgit. Yañ agit do yo morap kisi but galagon da nimdisak.

³³ Piñkop da nin iyi do kili manjigit, do namin da gen pikon nipjak? Piñkop da iyi minjat aminyo kilegi yañ niyisak. ³⁴ Namin da nin yokwi dakon kobogi timitner do yosak? Unun aripmi dima, nido Yesu Kristo nin do anek kimakgit, ae unun gin dima, nin do anek kimoron da pidagit. Ae abisok Piñkop da amin

tet do yigek nin panpulugosak do iyisak. ³⁵ Kristo da nin do but dasi galaktan nimisak, do yo kinda da nin unun kagagwan nan aripmi dima panwasisak. Jigi tepmiyo paner, bo amin da yo yokwi an nimni, bo jap do aner, bo imal do wadak wadak aner, bo yo yokwisi kinda da nin panupbal ak do asak, bo emat ninon noman tosak kan, unun yo morap da tagi panwasini? Unun aripmi dimasi! ³⁶ Pin kop gen papia da unun do yan yosok:

“Nin gak dakon minat aminyo ekwaman, do bisapmi bisapmi amin da nin si nindapba kimokgoman,

Unun da nindaba nin sipsip si dapba kimori yombem da ekwaman.”

³⁷ Mani Kristo da nin do but dasi galaktan nimisak, do unun yo morap noman tan niminakwa panpuluganakwan pabin yopmangaman. ³⁸ Nak asisi nandan teban tosot, Pin kop da nin do but dasi galaktan nimisak, ae yo kinda da nin unun kagagwan nan aripmi dima panwasisak. Kimot, bo egip egip, bo anelo, bo kor, bo yo abisok ton, bo yo don noman tokdan, bo yo tapmimi ton mibili mibili, ³⁹ bo yo kwen ton, bo yo mikwan ton, bo yo diwar: tan anar kwan unun yo morap da Pin kop da nin do but dasi galak tan nimisak unun kagagwan nan aripmi dima panwasisak. Pin kop da nin do but dasi galaktan nimisak unun Amin Taginin Yesu Kristo obakon nolinban koman.

Pol Pin kop da Israel aminon pi agit unun do yagit (Kilapmi 9-11)

9

Pol da Israel amin do bupmi nandan yomgut

¹ Nak Kristo dakon amin, do bamisi yosot. Top dima yosot. Nak gen on yosot unun Telagi Wup da nandak nandakno si jonigakwan gen unun bami yosot yan si nandanek yosot. ² Nak bisapmi bisapmi bupmi but yokwiyo anek butno madepsi jik tosok. ³ Nak Pin kop da yawi diwat kabino Israel amin yokwikon ban timitjaksi do nandisat. Do nak dakon galaktok unun yan: Kosit di yan ton tam nak da naga jobit timigek Kristo yipman degapbo Israel amin da nak dakon tamo abidanbam. ⁴ Israel amin kabi unun Pin kop da gwaknoni yan kili yoyigit. Tilimni kili yolinban bisap morapmi kawit, ae Pin kop da sanbek sanbek unun gat anek gen tebani yomgut. Ae gawak imni dakon mibili yoyinek yan teban tokni yomgut. ⁵ Unun dakon babikni mibiltogi unun man madepni ton da egipgwit. Ae unun kabikon da Kristo amin dagagit. Kristo unun Pin kopsi, yo morap dakon busunji egisak, do bisapmi bisapmi mani ankisinj kimotner. Unun asi.

Pin kop da Israel aminon pi agit Pol da unun do yagit

⁶ Do Pin kop da Israel amin do yan teban tok agit unun jonigakwan bami ton dima agit yan tagi yonen? Unun dima, nido Israel aminon da altanbi unun kisi morap Israel amin bamisi dima. ⁷ Ae Abrahamon da altanbi amin morap kisi da Abraham dakon gwaknisi yan tagi dima yonen. Pin kop da kalip yan yagit: “Aisak kalonon dagin babikgo noman tokdan.”

⁸ Unun gen dakon mibili unun yan. Amin da monji panalan unuden alton amin morap kisi da Pin kop dakon gwakni dima. Monji morap yan teban tok kosiron da altanbi unun dagin Abraham dakon babikni. ⁹ Nido Pin kop da yan teban tok yan agit:

“Bisap yipgumon tobil abinapbo Sara da monji wili anlakdisak.”

10 Ae unun gin dima, babiknin Aisak da Rebeka panek monji yayat panjalagit.
 11 Mani Pinjkop anpakni yolek galaktoknikon amin manjisak. Yayat bamot dima altanek anpak tagi bo ae yokwi dima anjakwal 12 Pinjkop da Rebeka yan iyigit:

“Monji mibiltok altosak unun da padige dakon oman amini egipdisak.”

13 Pinjkop gen papia da unun do yan josok:

“Padige Jekop do but dasi galaktan ingum, mani peni Iso do dima galak tan ingum.”

14 Do nian yonen? Pinjkop kokwin kilegi dima asak? Dimasi! 15 Nido Pinjkop da Moses yan iyigit:

“Nak amin kinda do bupmi nandan im do nandaken kan, bupmi nandan imdisat.

Ae amin kinda anpulugok do nandaken kan anpulugokdisat.”

16 Yan do, Pinjkop amin manjit do nandisak kan, amin dakon galaktok bo amin dakon teban tebanon da dima manjisak, unun bupmini do anek manjisak. 17 Telagi papiakon Isip dakon kila amin madep Pero Pinjkop da yan iyigit:

“Nak da jiggi madepsi gabo miktimi miktimi minjat aminyo da tapmimno kanek man madep namni yan do anek nak da kila amin madep man gangum.”

18 Yan do, nin nandaman, Pinjkop da amin kinda do bupmi nandan im do nandisak kan, bupmi nandan imdisak. Ae amin kinda aban but teban asak do nandisak kan, galaktokni yolek aban but teban asak.

19 Mani jikon da kinda da yan nayikdisak, “Pinjkop da yan asak kan, nido nin gulusunin ton yan niyisak? Namni da Pinjkop da yo ak do nandisak unun yapmanek iyi da galaktogon yo kinda asak?” 20 Gak yan dimasi yoki. Gak amin gin, do Pinjkop da yo asak unun do “Dima agagi asal” yan nido yosol?

“Amin iyi wasagit da wasagit amin ‘Nido nak yan wasagit?’ yan tagi dima iyigi.”

21 Miktim kwoba wasok amin da mikgakak timi kinda abidanek kwoba tagisi kinda pi tagisi do wasanek, kwoba kinda pi isali di ak do wasosak kan, unun dima agagi asak yan tagi nandanen?

22 Pinjkop da yan gin asak. Unun butjapni ae tapmimni amin kisi da koni do nandisak, mani japmi nandan yomisak amin tasik toni do parekbi unun jomjom anek tepmi dima pantasik asak. 23 Yan asak, nido amin bupmi nandan yomisak unun da tilimni dakon yo tagisi morap unun dakon mibili nandan do nandisak. Unun amin tilimnikon egipni do kili manjigit. 24 Unun nin mani. Unun da nin Juda amin ae Amin Nwaktjwari Kabi da kabikon ban manjin niptut. 25 Kombi amin Osea da papia mandagiron Pinjkop da Amin Nwaktjwari Kabi do yan yagit:

“Minjat aminyo unun kalip nak dakon amin kabi dima egipgwit, unun abisok nak dakon amin kabino yan yoyiken.

Ae but dasi dima galaktan yomgum amin, unun abisok but dasi galaktan yoben.”

26 Ae kinda yan yagit:

“Ji nak dakon amin kabi dima yan yoyigim tamokon unudon gin ‘Ji Pinjkop egip egip teban egisak unun dakon monji gwayoni’ yan yoyikdisat.”

27 Aisaia Israel amin do nandanek yan tidanek gen yan yagit:

“Israel miñat aminyo tap kidipmiñon niman ton yombem morapmisi ireñ tokdan, mani Amin Tagi da kalonjiskok di banjin yokwikon ban timitdisak.

²⁸ Nido Amin Tagi da miñat amin morap gen pikon yopmanjek kobogi yokwisi tepmisi yomdisak.”

²⁹ On yo noman tokdan unun do Aisaia da kalip yan yagit:

“Amin Tagi Tapmim Ami da nin dakon amin kabi kalonjiskok di dima yopban egipgwit tam, nin Sodom ae Gomora kokup da tasik tagimal yan gin tasik tagiman.”

Israel amin nandan gadat bami dima awit

³⁰ Do nian yoneñ? Yan yoneñ; Amin Nwakjwari Kabi Pinjokop da dabilon kilegi egip do pi teban dima awit. Unun nandan gadat anjek kilek tawit.

³¹ Mani Israel amin Moses dakon gen teban yolek miñat amin kilegi egip do pi tebaisi awit, mani dima kilek tawit, ³² nido nandan gadat kosiron da amin kilegi egip do dima nandawit. Unun iyi da teban tebanon da kilegi man pak do nandawit. Unun Yesu dima nandan gadan imgwit, do tip kinda da yan kosiron tanakwan kandapni tidanek man pakgwit. ³³ Pinjokop gen papia da unun do yan yosok:

“Nandani. Nak da tip kinda Saion kokup papmon amin kesal dapni do yipmandat.

Mani nandan gadan imni amin mayaktok dima pakdan.”

10

Israel amin Pinjokop dakon anjak dima nandan

¹ Not kabi, Pinjokop da Israel amin yokwikon ban timitjak dosi nandanek bisit iyisat. ² Nak Israel amin dakon mibilni nandisat, unun Pinjokop dakon galaktok yol do pi tebaisi an, mani Pinjokop dakon galaktok pakyanji dima nandanek an.

³ Unun nian anapno Pinjokop da kilegi man nimjak unun dima nandanek iyi da teban tebanon da amin kilegi dagok do pi tebaisi an. Yan anjek Pinjokop yipba unun da panjek aban amin kilegi dima dagon. ⁴ Nin nandaman, Kristo da pi aban gen teban yo isali agit, do miñat amin morap Kristo nandan gadan iman unun Pinjokop da dabilon amin kilegi dagon.

⁵ Moses da miñat aminyo gen teban yolek ni anjak ban anakwa Pinjokop da amin kilegi yan yoyisak unun do yan mandagit:

“Amin kinda gen teban morap kisi guramikdak unun kalugi egipjak.”

⁶ Mani amin kinda nandan gadat anakwan Pinjokop da unun do amin kilegi yan iyisak unun amin da yan yosok, “Ji disi butjikon da ‘Namin da Kwen Kokup wigisak?’

yan dima yoni. Gen unun yoni unun da Kristo miktimon abik do nandan yan asak. ⁷ Ae ji

‘Namin da kimakbi tamokon pigisak’

yan dima yoni. Gen unun yoni unun da Kristo kimakbi tamokon nan awik do nandan yan asak.” ⁸ Mani nian yoneñ? Nin Pinjokop dakon gen yolek yan yoneñ:

“Pinjokop dakon gen unun ji da kapmatjok toso.

Unun gen kagasikon ae butjikon toso.”

Gen unun nandan gadat dakon gen nin da yan tenjenok aman unun. ⁹ Nin yan yoman. Gak yan kwok anjek gen kagagokon da “Yesu unun Amin Tagi” yan yoki, ae butgokon da “Pinjokop da Yesu kimoron nan aban pidagit” yan nandan gadasal kan, Pinjokop da gak yokwikon nan abidokdisak. ¹⁰ Nin butninin da

nandan gadat ano Pinjkop da nin miñat aminyo kilegi yan niyisak, ae nandan gadatnin gen kagakon da yanjkwok ano Pinjkop da nin yokwikon ban timikdak.

¹¹ Pinjkop dakon gen da unun do yan yosok:

“Amin morap Pinjkop nandan gadan iman unun mayaktok dima pakdan.”

¹² Juda amin gat ae Amin Nwaknwari Kabi gat unun kisi Pinjkop da dabilon arip gin. Amin Tagi unun amin morap kisi dakon Amin Tagini. Unun da amin morap panpulugosak do bisit iyan unun madepsi gisamikdak. ¹³ Do

“miñat amin morap Amin Tagi dakon man yanek panpulugosak do bisit iyan unun yokwikon ban timitdisak.”

¹⁴ Mani miñat aminyo dima nandan gadan imni kan, nianon da bisit iyinba panpulugosak? Ae gen bini do dima nandani kan, nianon da nandan gadan imni? Ae amin kinda da Pinjkop gen dima yoyisak kan, nianon da gen bini nandani? Unun aripmi dima nandani. ¹⁵ Ae amin dima yabetni kan, Pinjkop gen aripmi dima yan tenjenokdan. Pinjkop gen da yan yosok:

“Gen bin tagisi panjaban amin dakon abapni unun yo madepsi!”

Israel amin Gen Bin Tagisi dima abidawit

¹⁶ Mani Israel amin kisi da Gen Bin Tagisi dima abidawit. Aisaia da yan yagit:

“Amin Tagi, gen yan tenjenoman namin da nandan gadasak?”

¹⁷ Yan do, nin nandaman, amin da Kristo dakon gen yan tenjenanba nandano unun da nandan gadat panalon asak.

¹⁸ Mani nak gen kinda dayikdisat unun yan. Israel amin Gen Bin Tagisi unun nandawit bo dima? Unun nandawit. Pinjkop gen papia da yan yosok:

“Miñat amin morapyo miktimi miktimi ekwan da tekni kili nandawit.

Geni miktim diwarikon da diwarikon kili kigit.”

¹⁹ Ae gen kinda gat dayikdisat unun yan. Israel amin da gen unun dakon mibili nandaba pisagit bo dima? Unun nandaba pisagit. Mibiltok Pinjkop da Moses dakon gen kagakon da Israel amin gen yoyigit unun do nandanen. Gen yan yagit:

“Nak da amin kabi kinda man bini mini ae nandak nandakniyo tagi dima unun timikgo nak nandan gadan naba ji da unun do nandaba yokwi tok anek butjap nandakdan.”

²⁰ Ae Aisaia da gen tebaisi yan yagit:

“Amin kabi kinda nak wisik do pi dima awit unun da nak kili analon awit.

Ae nak do dima yanek egipgwit amin nak da naga nan yoliko kili nandawit.”

²¹ Mani Aisaia da Israel amin do nandane yan yagit:

“Nak gildat kinda kalon gen kirijit anek but tobil ak do dima nandan amin unun nagon opni do kisitno dedan egisat.”

11

Pinjkop da Israel amin diwari do nandan yawot agit

¹ Do nak yan dayikdisat, Pinjkop da miñat amin kabini manji yomgut? Unun dimasi! Nak naga Israel amin kinda. Nak Abraham dakon babi, ae Benjamin da kabikon nani kinda. ² Pinjkop da miñat aminyo kalip iyi do manjigit unun manji dima yomgut. Ji Pinjkop da papiakon Elaija do gen mandabi unun dima nandan bo? Elaija Israel amin do gen yan yominek Pinjkop yan iyigit:

10:11: Ais 28.16

10:12: Ya 15.9

10:13: Jol 2.32

10:15: Ais 52.7

10:16: Ais 53.1

10:18: Kap 19.4

10:19: GT 32.21

10:20: Ais 65.1

10:21: Ais 65.2

11:1: 1Sa 12.22;

Kap 94.14; Pil 3.5

- 3 “Amin Tagi, gak dakon kombi amingo kili dapba kimakgwit, ae gak dakon altago tuwilgwit.
Abisok nak kalon dagin egapbo nakyo kisi nikba kimotdisat.”
- 4 Mani Pinjkop da kobogi ni gen nan iyigit? Yan iyigit:
“Nak dakon amin kabino 7 tausen da ekwan, unjun amin kokup kidat Bal unjun do gawat gawat dima awit.”
- 5 Unjudej gin abisokyo kisi Pinjkop da Juda amin kabisok kinda nandan yawot an yominek iyi do kili manjigit. 6 Unjun pi kinda awit do anek dima manjigit, unjun nandan yawok yominek isalsi manjigit. Unjun pi kinda anakwa manjigit tam, unjun da nandan yawotsi dima asak.
- 7 Yando, nian yoner? Israel amin Pinjkop da dabilon kilek tok do pi tebaisi awit, mani dima kilek tawit. Pinjkop da amin diwari banjin manjinban unjun dagin kilek tawit. Anakwan diwari Pinjkop da but yomani sopman yomgut.
- 8 Pinjkop gen papia da unjun do yan yosok:
“Pinjkop da nandak nandakni panjupbal aban upbal tawit,
ae dabili sopban yo dima pindari awit,
ae mirakni sopban yo dima nandawit.
Pinjkop da yan agit da abisok yan gin egi anan oban.”
- 9 Kalip Dewit da unjun do yan yagit:
“Unjun jap noknok anek kisik kisik an, mani gak da yokwi awit dakon kobogi do paron yopbi yokwalni, ae gapmakon moni, ae kosiron tipmon kandapni tidoni dosi nandisat.
- 10 Ae dabilni abi pilin tanakwa yo dima pindatni, ae jigi morapmi imek yominjaki manji gironjiti, anek yan gin egi wigini dosi nandisat.”

Pinjkop da Amin Nwaktjwari Kabi yokwikon ban timikgit

- 11 Yando, nak yan dayikdisat. Israel amin yokwikon manek wagil tasik tan yan nandan? Unjun dimasi! Unjun Pinjkop manji ingwit, anakwa Pinjkop da Amin Nwaktjwari Kabi yokwikon ban timikgit. Israel amin da unjun kanek ninon yansi asak tam tagisi yan nandan yomni do anek Pinjkop da unjun agit.
- 12 Israel amin da Pinjkop manji ingwit bisapmon Pinjkop da miktim amin morap kisi panpuluganek yo tagisi morapmi anjomgut. Ae Israel amin Pinjkop dakon anpak yipman dekgwit bisapmon Pinjkop Amin Nwaktjwari Kabi do yo tagisi anjomgut. Yan agit do yansi nandan, Israel amin Pinjkopmon ae tobil apni bisapmon, mibiltok agit unjun si yapmanek miktim amin morap kisi do yo wagil tagisisi morapmi anjomdisak.
- 13 Amin Nwaktjwari Kabi, nak abisok ji do gen on dayikdisat. Pinjkop da nak jikon yabekbi pi aben do yan namgut. Nak pi unjun asat unjun do tagisi nandisat, 14 nido nak unjun pi anapbo, Pinjkop da jikon yo tagisi an daminjawan, Israel amin dabinoni da unjun kanek, ninon yan gin asak tam tagisi yan nandan do nandisat. Yan nandanakwa Pinjkop da diwari yokwikon ban timitjak kan tagisi yan nandisat. 15 Pinjkop da Israel amin yopman dekgit bisapmon mihat aminyo miktimi miktimi ekwan unjun timikban iyi gat but kalon awit. Yan agit do Israel amin yokwikon ban timitjak kan, nin nandaman, unjun kili kimakgwit ban egip egip ae yomisak yan asak. 16 Amin da wit mibiltok pan unjun ban diwari timigek bret wasanek Pinjkop do paret an. Yan aba bret diwari kisi telagi gin an mudon. Ae kindap dakon geli unjun telagi kan, kilinj yo kisi telagi gin.
- 17 Nak tilak gen kinda dayikdisat. Olip kindap amin da kwaokbi dakon kilinj unjun Israel amin dakon tilak asak. Unjun kilinj diwari Pinjkop da pansanik

maban kiwit. Ae Amin Nwaktjwari Kabi ji olip kindap iyi kwokwo dakon kilinj yombem, ji panabinj olip kindap tagisi amin da kwaokbikon sanjbegit da gelikon pakbi iligek kilinj diwari gat tagisi tonj. ¹⁸ Mani ji disisi do nin kilinj diwari yapmanek kilinj tagisi yanj dima nandani. Ji da geli do pakbi dima iman, geli da pakbi damisak, do ji disisi do dima nandaba wigisak. ¹⁹ Mani ji da yanj yokdan, "Nin da kindap obikon sanjbenenj do anjek kilinj unun Pinjkop da panjanikgit." ²⁰ Unun asi, Pinjkop da yanj agit. Mani Israel amin Kristo dima nandan gadanj imgwit, unun do anjek panjanikgit. Ae ji nandan gadanj iman do kindapmon sanjbevit da ekwanj. Do ji disisi do nandaba dima wigisak. Ji si pasolni. ²¹ Nido Pinjkop da kindap unun iyi dakon kilinj unun panjanikgit, do ji disisi do nandaba wigisak kanj, jiyu kisi panjanitdisak.

²² Ji pakyansj nandani. Pinjkop da amin do anpak yawori anyomisak, mani yokwi aba japmi nandan yomisak. Amin morap anpakni yopmanj dekgwit unun yo yokwisi anyomgut, mani ji anpakni tagisi unun do nandanj teban tanjek sigin atni kanj, anpak yawori andamdisak. Mani ji yanjanj dima atni kanj, jiyu kisi panjanitdisak. ²³ Ae Israel amin kalip panjanikgit unun nandanj gadat ani kanj, kindap obikon aeni sanjbekdisek. Nido Pinjkop iyi aeni sanjbesak dakon tapmim tanj imisak. ²⁴ Disisi nandanj, Amin Nwaktjwari Kabi ji kalip olip kindap iyi kwokwo dakon kilinj yombem da yanj egipgwit. Unudon banj Pinjkop da ji panjanikgit olip kindap amin da kwaokbikon sanjbegit. Kindap iyi yanj dima kwonj, mani Pinjkop da yanj agit. Do kilinj unun panjanikgit unun iyi da obikonsi tagapmisi sanjbekdisek.

Pinjkop amin morap do bupmini yolik do nandisek

²⁵ Not kabi, nak ji da gen pasili kinda tosok unun dakon mibili nandaba pisosak do nandisek. Yanj kanj disisi do dima nandaba wigisak. Gen pasili unun yanj: Israel amin diwari Pinjkop da but yomani soggut unun yanj egi wigakwa Amin Nwaktjwari Kabi nianj da iyikon apni do tilak yipgut unun da aripmon iyikon apdanj. ²⁶ Ae don Pinjkop da Israel amin morap kisi yokwikon banj timitdisak. Unun do Pinjkop gen papia da yanj yosok: "Yokwikon Banj Timit Timit Amin unun Saion kokup papmon da apdisak.

Abijek Jekop dakon amin kabikon altanjek Pinjkop gen pabinj yop anpakni wiririkban kinj mudokdanj.

²⁷ Anjek yokwini wiririk yom do nak unun gat sanjek sanjek kinda abenj."

²⁸ Israel amin Yesu dakon Gen Bin Tagisi unun do manji imgwit, do Pinjkop dakon uwalni dagawit. Yanj anjek ji Amin Nwaktjwari Kabi panj pulugawit. Mani Pinjkop da kalipsigwan Israel amin iyi dakon minjat amin kabi egipni do kili manjigit, ae babikni do sigin nandanj yominjek but dasi galaktan yomisak. ²⁹ Nido Pinjkop da amin yanj yomisak unun nandak nandakni kulabik dima asak, ae but galak do yo yomisak unun aripmi dima gwayesak.

³⁰ Amin Nwaktjwari Kabi ji kalip Pinjkop dakon gen pabinj yopgwit. Mani abisok Israel amin Pinjkop dakon gen dima guramikanj. Yanj do anjek ji bupmini abidawit. ³¹ Unudenj gin abisok Israel amin da Pinjkop gen dima guramikanj. Mani ji da bupmini abidawit, do Israel amin yo kisi tagi abidoni. ³² Pinjkop da minjat amin morap kisi bupmini yolik do nandagit, do yum pindagakwan amin kisi geni kirinjgek dam tebanon egipgwit.

Pinjkop man madep iminj kimotnej

³³ Mao! Pinjkop dakon anpakni tagisi, ae nandanj kokwini, ae nandak nandakni unun wagil ilarisi. Gen kokwin pi agakni amin da mibili aripmi dima wisinj kokogi, ae amin da pi agakni aripmi dima nandanj pisogi. ³⁴ Unun

do Pinjkop gen papiakon gen yanj tosook:
 “Namin da Amin Tagi dakon butni kagit?”

Ae namin da anj puluganejek nandak nandak imgut?”

³⁵ “Namin da mibiltok Pinjkop do yo imgut do kobogi do Pinjkop da yoni tamoni panjobil imjak?”

³⁶ Pinjkop da iyi yo morap wasagit, ae unjun da yanjakwan tamonikon tonj. Ae yo morap da mani anjenokgonj. Dagok dagogi mini tilimni tanj ananj kikdisak teban. Unjun asi.

Kristo nandan gadan iman amin da ni anjak ban ani unjun do Pol da yagit

(Kilapmi 12.1-15.13)

12

Nin giptimnin nanj Pinjkop do paret an imnerj

¹ Yanjo, not kabino, nak Pinjkop dakon bupmini madepsi unjun do nandanejek gen tebai yanj dayisat. Ji kalugi sigin egek giptimji nanj Pinjkop do paret anj imni. Yanj anjek telagi egek anjak Pinjkop da galak tosook unjun banj anjek egipni. Ji yanj ani kanj, Pinjkop bamisi gawak imdanj. ² Ji miktim amin da tilagon dima egipni. Ji yum kanjakwa Pinjkop da nandak nandakji panjaluk aban anjakji kisi kalugisak. Yanj ani kanj, Pinjkop dakon galaktokni tagi nandaba pisokdisak. Anej anjak tagisi gat, ae anjak Pinjkop da si galak tosook gat, ae anjak gwaljigi minisi unjun tagi nandaba pisokdisak.

Pinjkop da pi kokwinik nimisak unjun tagisi anej

³ Pinjkop da nak do anjak tagisi anj naminejek pi namgut, do ji kalonj kalonj yanj dayisat. Ji disi do dima nandaba wigisak. Pinjkop da nandanj gadat damisak unjun da aripmon anjakji kokwinijek disi do “nin nianjen amin?” yanj do nandani. ⁴ Nin nandanaj, giptimnin kalonji mani diwatni morapmi, ae pini kalonji dima anj. ⁵ Yanjin, nin minjat aminyo morapmi mani nin Kristokon giptim kalonji agimanj. Ae nin kisi giptim kalonji dakon diwatni da ekwamanj.

⁶ Pinjkop da nandanj yawotni do anjek but galak do pi njwakjwat njwakjwat nimgut. Do amin kinda kombi gen yosak do pi imgut kanj, nandanj gadatni tanj imisak unjun da aripmon kombi gen yosak. ⁷ Amin kinda panjmuwukbi panj pulugosak do pi imgut kanj, tagisi panj pulugosak. Ae amin kinda yoyindet pi imgut kanj, yoyindet pi anj kimotjak. ⁸ Ae amin kinda amin but panjeban ak pi imgut kanj, amin but panjeban ak pi unjun anj kimotjak. Ae amin kinda wadak wadak amin panj pulugosak do pi imgut kanj, yo morapmi yomjak. Ae amin kinda kila amin pi imgut kanj, kila amin pi unjun do tapmimni kisi paregek asak. Ae amin kinda amin do bupmi nandanejek panj pulugok pi imgut kanj, kisi kisigon da panj pulugosak.

Nin amin do but dasi galak tanj yomnerj

⁹ Ji amin do but dasi galak tanj yomni kimotni, topmon da dima ani. Ji anjak yokwi do nandaba yokwisi asak. Anej anjak tagi banj pabidanj kimotni. ¹⁰ Ji disi dakon notji do but dasi galaktanj yomanj unudenj gin Pinjkop dakon minjat aminyo do but dasi galak tanj yomni. Anej disi do nandaba nianj wigisak unjun si yapmanjek notji do madepsi nandaba wukwan yomni yomni ani. ¹¹ Ji kurak togi mini pisi anj kimotni. Butjikon Telagi Wup da kindap da yanj sonjek

pan>tagap aban Amin Tagi dakon pi anj kimotni. ¹² Ji nandanj teban tanjek Amin Tagi da yo tagisi anj damjak do jomjom anj, do kisik kisik anjek egipni. Ae jigi noman tanj daba kanj, butji yawori tanjakwa tebaisi atni. Bisapmi bisapmi bisit anj kimotni. ¹³ Pinjkop dakon minjat aminyo yo do wadak wadak aba kanj panpulugoni. Ae amin kokup njwaknjwarikon da apba kilani anjek panpulugoni.

¹⁴ Amin da yokwi anjdamni kanj, Pinjkop da yo tagisi anjomjak do bisit iyini. Panjupbal asak do bisit dima iyini. ¹⁵ Ji kisik kisik anj amin gat kisik kisik ani, ae kunam takganj amin gat kunam tatni. ¹⁶ Ji kalonj kalonj but kalonj da egipni. Disi do nandaba dima wigisak. Anjek amin pinjbi ekwanj gat egip do dima kurak toni. Ji man pawigik dima ani.

¹⁷ Amin da yokwi anj daba kanj, kobogi do yokwi dima anj yomni. Minjat aminyo da dabilon ji anjak tagisi banjin anjakwa dandani. ¹⁸ Ji gat but kalonj egip do nandanj kanj, amin morap kisi gat but kalonj da egip do pi madepsi ani.

¹⁹ Not kabino, amin da yokwi anj damni kanj, yokwi kobogi dima anj yomni. Pinjkop da butjap nandanj yomjak do bikbik imni. Nido Pinjkop gen papiakon Amin Tagi da yanj yosok:

“Kobogi yomyom unun nak dakon pi.

Yo yokwi awit dakon kobogi nak da naga yomdisat.”

²⁰ Do ji kobogi dimasi yomni. Pinjkop gen papi da yanj yosok:

“Uwalgo jap do aban kanj, jap ibi.

Ae pakbi do aban kanj, pakbi ibi.

Yanj abi kanj, anjak yokwini do nandanjek mayagi pakdisak.”

²¹ Ji yum kanjakwa yokwi da dima pabinj depjak. Anjak tagisi banj anjek yokwi pabinj yopni.

13

Nin gapman da yonjgamgwan egipnenj

¹ Amin morap nin gapman dakon pi amin da yonjgamgwan egipnenj, nido gapman kinda iyi dima noman tagit. Kisi morap Pinjkop da panjalon agit. ² Yanjo, amin kinda gapman dakon pi amin dakon gen pabinj yopmandak kanj, unun amin Pinjkop da amin manjnjek pikon yopgut unun banj kwen wigik anj yomisak. Yanj ani amin kwen wigik awit dakon kobogi do yo yokwisi timitdanj. ³ Nandani, gapman dakon pi amin unun amin kilegi ekwanj unun panpasol ak do dima ekwanj. Unun amin anjak yokwi anj unun panpasol ak do ekwanj. Do ji gapman do pasol pasol dima ak do nandanj kanj, anjak tagisi banjin anjakwa gapman da manji pawigisak. ⁴ Gapman unun Pinjkop dakon oman amin. Unun ji panpuluganba tagisi egipni do ekwanj. Mani ji yokwi ani kanj, sisi pasolni, nido emat agak siba isal dima abidonj. Unun da amin yokwi aba Pinjkop da japmi nandanjek kobogi yom do nandisak amin unun kobogi yom do ekwanj. ⁵ Yanjo, nin gapman da kobogi yokwi anjnimdisak unun do pasalek geni guramitnenj. Ae unun gin dima, butningwan da sunj kinda dima anjek kilegisi ekwanjanj yanjsi nandanenj do anjek geni guramitnenj.

⁶ Mibili yanj do ji gapman do takis yomanj, nido gapman dakon pi amin unun Pinjkop dakon oman amini ekwanj, ae unun toktogisi pini anj kimokgonj.

⁷ Aminon goman morap agil unun sopbi. Takis mibili mibili yopyopmi unun yopni. Ae kila amin mibili mibili morap do gawak yomnjek man madep yomni.

12:12: 1Tes 5.16-18

12:13: Ibr 13.2

12:14: Mt 5.44; 1Ko 4.12

12:16: YT 3.7

12:17:

1Tes 5.15

12:19: GT 32.35; Mt 5.39

12:20: YT 25.21-22; Mt 5.44

13:1: YT 8.15; Tit 3.1

13:3: 1Pi 2.13-14

13:6: Mt 22.21

Nin amin morap do but dasi galak tarjomner

⁸Jikon gomanji kinda di tarj daban. Gomanji kalonji kindagin tagit da tosok unjun ji da aripmi dima sopsopmi. Goman unjun amin do but dasi galak tarjomni. Nido amin kinda amin do but dasi galak tarjomnisak unjun gen teban yol kimokdok. ⁹Gen teban da yarj yosok:

“Yumabi dima ani.

Amin dima dapba kimotni.

Kabo dima noni.

Ae pindak galaktok dima ani.”

On gen teban gat ae gen teban diwari tarj unjun gen teban kalonji kinda dagin kisi timikdak. Gen teban unjun yarj:

“Gaga do but dasi niar galak tosol, unjudej gin amin do but dasi galak tarj yobi.”

¹⁰Amin kinda amin do but dasi galak tarjomnisak unjun amin amin do anpak yokwi dima anjomnisak. Yarjo, amin kinda amin do but dasi galak tarjomnisak unjun gen teban yol kimokdok.

Nin anpak kilegisi ban anej

¹¹Ji yarj anej egipni, nido on bisap ekwaman unjun disi nandan. Abisok unjun dipminon da pidot pidot bisap, nido Pinjok da nin abinj timitdisak dakon bisap kili unjun kwan tosok. Kalip Yesu nandan gadarj inguman bisapmon unjun bisap dubagikon tagit, mani abisok kili kapmat tosok. ¹²Pilin kili unjunjok mudokdisak, anjakwan wisa yo kisi kili unjunjok dagokdisak. Yarjo, nin pilin tuk dakon anpak yokwi morap yopmanej tentenji dakon yo ban pasik yarj panen. ¹³Nin amin da gildaron akwan unjudej anpak kilegisi ban anej egipnej. Nin jap pakbiyo madep anej pakbi teban nanek but upbal anej dima egipnej. Ae yumabi anpak mibili mibili gat, ae anpak injani mibili mibili gat dima anej. Ae gen emat gat, ae pindak galaktok gat dima anej. ¹⁴Ji Amin Tagi Yesu Kristo imal narj yarj pani. Ae but kalip dakon galaktok yol do nandak nandak dima ani.

14

Nin amin dakon anpak kokwin dima anej

¹Amin kinda nandan gadat asak, mani nandan gadatni dima teban tagit karj, unjudej amin kokwin dima anej but dasi abidoni. Mani unjun gat anpak diwari agagi bo dima agagi unjun do ji gen emat dima ani. ²Amin kinda unjun nandan gadatni tebai, do jap morap kisi tagi nosok. Mani amin kinda unjun nandan gadatni tebai dima, do bit kilapyo dima nosok. ³Do jap morap kisi tagi nosok amin unjun bit kilapyo dima nosok amin do nandaba yokwi tok dima asak. Ae bit kilapyo dima nosok amin da jap morap kisi nosok amin do yokwi asak yarj dima nandisak. Nido Pinjok da unjun aminyo kisi kili abidagit. ⁴Gak namn da amin kinda dakon oman amini dakon anpakni kokwin asal? Pi tagi asak bo ae yokwi asak, unjun amin tagini dagin yogogi. Mani unjun tebai tagi atjak, nido Amin Tagini da iyi anteban anjakwan tebaisi atjak.

⁵Amin kinda gildat kinda do unjun gildat telagisi yarj nandanek unjun gildat da gildat diwari yapmandak yarj nandisak. Ae amin kinda da gildat morap kisi arip gin yarj nandisak. Amin kalonj kalonj unjun butnikon da ni nandak nandak narj abidosok unjun tebai abidanek atjak. ⁶Amin kinda gildat kinda narj tilak anej unjun gildaron Pinjok gawak imisak karj, unjun Amin Tagi do

nandañek asak. Ae jap morap kisi nosok amin, unun Amin Tagi do nandañek nosok, nido Pinkep ya yan iyinek nosok. Ae bit kilapyo dima nosok amin, unun Amin Tagi do nandañek Pinkep ya yan iyinek nosok. ⁷ Nandani. Ninon amin kinda iyi dogin dima egisak, ae kimot ak do iyi dogin dima kimokdok. ⁸ Nin kalugi ekwaman kan, Amin Tagi man madep im do ekwaman. Ae nin kimotneñ kan, Amin Tagi man madep im do kimotdaman. Do kalugi egipneñ bo kimotneñ, nin Amin Tagi dakon gin. ⁹ Kristo unun amin kimakbi ae kalugi ekwan unun kisi dakon Amin Tagini egip do anek kimakgit da ae pidagit.

¹⁰ Do gak nido notgo dakon anpak kokwin asal? Ae nido nandaba yokwi tok an imisal? Nandani. Nin kisi morap Pinkep da gen pikon atdaman. ¹¹ Unun do Pinkep gen papia da yan yosok:

“Nak Amin Tagi da bamisisi yosot, amin kisi morap da ñwakben annamdan.

Anek kisi morap da nak do Pinkep bamisi yan yokdan.”

¹² Do nin kisi kalon kalon anpak morap agiman dakon mibili Pinkep iyikdaman.

Nin notnin yokwikon moni do pi dima aneñ

¹³ Yanjo, nin notnin dakon anpak kokwin dima an aneñ. Nin nandak nandak tagisi ban panek notnin kinda yokwikon mosak dakon pi dimasi aneñ. ¹⁴ Amin Tagi Yesu da nandak nandakno aban pisanakwan yan si nandako pisosok, jap kinda nono Pinkep da nandaban yokwi tosak unun dima tosak. Mani amin kinda jap kinda dima noknogi yan nandisak kan, dimasi nosak, nido jap unun do iyi dima noknogi yan nandisak. ¹⁵ Notgo da jap kinda dima noknogi yan nandisak, unun gak da nanek butni anupbal asal kan, gak notgo do but dasi dima galak tan imisal. Kristo unun notgo do kimakgit, do japmon da butni dima anupbal abi. ¹⁶ Gak anpak kinda do tagisi agagi yan nandisak kan, kan kimokgi. Unun anpak do anek notgo anupbal abi amin da anpak unun do anpak yokwi yan di yanbam. ¹⁷ Nandani, Pinkep dakon Amin Kila Agakni unun jap pakbiyokon dima tosak. Amin Kila Agakni unun anpak kilegi, ae but yawot, ae Telagi Wup da kisik kisik panalon annimisak unudon tosak. ¹⁸ Amin kinda unun anpak yolek Kristo dakon pi asak, unun Pinkep da kanban tagisi anjakwan amin da nandaba wukwan imdan.

¹⁹ Yanjo, nin anpak but kalon panalon asak, ae anpak notnin tagi panteban agagi unun ban yolek an kimotneñ. ²⁰ Jap dogin anek Pinkep da aminon pi tagisi asak unun dima anupbal ani. Jap morap kisi noknogi gin, mani gak da jap kinda nanjaki unun do anek notgo dakon nandan gadatni witdal kisak kan, gak yokwi asal. ²¹ Gak bit kilapyo bo wain noki, bo ae yo diwari gat anapbo notno mosak yan nandisak kan, unun anpak dima abi.

²² Nandan gadat anek unun yo morap do nian nandisak unun Pinkep gat jil dakon yo. Amin kinda yo kinda do tagisi nandañek burikon da nak yokwi dima asat yan nandisak amin kisik kisik tagi asak. ²³ Mani amin kinda but bamot anek jap kinda nosak kan, unun gulusun asak, nido nandan gadaron da dima nosok. Nandan gadatninon da anpak morap amin da dima agagi yan nandañek aman, unun yokwi aman.

15

Nin Kristo yol kimotneñ

¹ Nandan gadatnin tebai amin nin da nandan gadatni dima teban tanbi amin panpulugoneñ. Nin nin do gin nandañek kisik kisik pak do dima

nandanen. ² Nin notnin panpulugono kisik kisik panek nandan gadatni teban toni do pi anen. ³ Nido Kristo yo kisi iyi kisik kisik pak do dima nandagit. Pinjop gen papia da unun do yan yosok:

“Pinjop, gak do yanba yokwi tok awit unun gen da nak yo kisi abidosok.”

⁴ Gen morap kalip Pinjop gen papiakon mandabi unun da nin niyindetjak do mandawit. Gen unun da butnin panjeban anakwan tebaisi agek Pinjop da abin timitjak unun do jomjom anek egipnen.

⁵ Pinjop da nin dima alek tonej do tapmim niminek butnin panjeban asak. Unun da ji panpuluganban Yesu Kristo yol kimagek but kaloŋsi egipni dosi nandisat. ⁶ Anek ji Amin Taginin Yesu Kristo dakon Pinjopni ae Datni unun but kalon ae gen kalonon da mani anjksini do nandanek bisit asat.

Kristo da Juda amin gat ae Amin Nwaktjwari Kabi gat kisi panpulugagit

⁷ Kristo da but dasi nandanek ji timikgit, do jiyo yan gin notji but dasi timik timik ani. Yan anek Pinjop man madep imni. ⁸ Ji yan ani, nido nak yan dayisat, Kristo unun juda amin dakon oman amini dagagit. Anek Pinjop unun gen bami yogok amin yan yolik do anek babikni do yan teban tok an yomgut unun aripmisi agit. ⁹ Yan anek Amin Nwaktjwari Kabi da Pinjop dakon bupmini do nandanek mani anjksini do nandagit. Pinjop gen papia da unun do yan yosok:

“Yando, nak Amin Nwaktjwari Kabikon mango yan anjksiker.

Anek gak dakon man awigik do kap yoken.”

¹⁰ Ae Pinjop gen kinda da yan yosok:

“Amin Nwaktjwari Kabi ji Pinjop dakon amin kabi gat but galaksi nandanek kisik kisik ani.”

¹¹ Ae timi kindakon yan yosok:

“Amin Nwaktjwari Kabi ji Amin Tagi anjksini.

Mijat amin morapyo miktimi miktimi ekwan ji mani anjksini.”

¹² Ae Aisaia yo kisi da yan yagit:

“Jesi da kabikon da gugi kinda wikdisak.

Unun da mijat aminyo miktimi miktimi ekwan kilani akdisak.

Amin Nwaktjwari Kabi da unun amin da panpulugosak do nandan teban tanej jomjom anek egipdan.”

¹³ Yo tagisi timitnen do jomjom aman unun Pinjop da unun nim do yan teban tok agit. Egip egipji unudon tosok yanŋi nandan iminakwa unun da kisik kisik ae but yawot daban butjikon tugosak, ae Telagi Wup da tapmimon yo tagisi dam do yan teban tok agit unun timidaman yanŋi nandani dosi nandisat.

Pol da iyi pi agit unun do yagit, ae Rom amin do gildatni tagi yomgut

(Kilapmi 15.14-16.27)

Pol da iyi pi agit do but galaksi nandagit

¹⁴ Not kabino, ji bisapmi bisapmi anpak tagisi banŋin an yanŋi nandan damisat. Ae nandak nandak aripmi timikgwit, do notji yoyindet tagi an an ani. ¹⁵ Mani nak butji pabo pisanakwa gen diwari aesi nandani do gen diwari tebaisi ban mandan damisat. Nido Pinjop da nandan yawok naminek ¹⁶ nak Yesu Kristo dakon pi amini egek Amin Nwaktjwari Kabikon pi aben do nak manjigit. Nak unun pi anek Pinjop dakon Gen Bin Tagisi yan tenjenok anek

mukwa sogok amin kinda da yanƙ egisat. Egek nak Amin Nwankwari Kabi ban Pinƙop da paret si galak tosoƙ yombem kinda nan Pinƙop do imisat. Iminapbo Telagi Wup da panƙelak asak.

¹⁷ Yanƙo, nak Yesu Kristokon gadako Pinƙop dakon pi agimakin unƙun do butgalaksi nandisat. ¹⁸ Nak yo kinda do dima yokdisat. Kristo da tapmim naminakwan Amin Nwankwari Kabikon pi anapbo but tobiƙ anek Pinƙop gen guramikgwit unƙun dogin yoken. Nak gen yagim ae pi agim, ¹⁹ ae Telagi Wup da tapmimon wasok tapmimi ton mibili mibili agim. Yanƙ anapbo pindagek but tobiƙ awit. Nak Jerusalem da wasanek Kristo dakon Gen Bin Tagisi dakon gen morap yanƙ tenƙenapbo Ilirikum Provinskon kigit. ²⁰ Nak Kristo dakon man dima nandan amin kabikon Gen Bin Tagisi yanƙ tenƙenok aben dosi nandagin da nandan egisat. Nak amin da gwak kili mawiron yut ak do dima galak tosoƙ. ²¹ Pinƙop gen papia da yosok unƙuden akdosi nandisat. Unƙun yanƙ yosok: "Amin gen bini dima yoyiwit amin da unƙun kokdan, ae gen bini dima nandawit amin da nandan pisokdan."

²² Pi unƙun da bisap morapmi nak abisnakwan ji abin dandaken dakon bisap mini.

Pol da Rom amin pindagek Spen kik do nandagit

²³ Mani idon amin da Kristo dakon gen bin kili nandawit, do nak idon pino mini, ae bilak morapmi nak ji dandak do si nandagin da nandisat. ²⁴ Yanƙo, nak Spen miktimon kiken bisapmon obin ji dandaneƙ don kiken dosi nandisat. Nak ji gat bisap pisipmisok egipnen unƙun da kisik kisik naminakwan unƙun da kwenon anpulguban Spen kiken do galak tosoƙ.

²⁵ Mani abisok nak Jerusalem kiken telagi panmuwukbi kabi panpulgoken. ²⁶ Panmuwukbi Masadonia ae Akaia provins bamoron ekwan unƙun da Jerusalem telagi panmuwukbi kabikon wadak wadak amin ekwan unƙun panpulgok do tagisi nandaneƙ monen panmuwukgwit. ²⁷ Unƙun ak do tagisi nandawit, nido gomani Juda aminon tosoƙ unƙun sopsopmi. Juda amin da Amin Nwankwari Kabikon Pinƙop dakon yo tagisi anabin yomgwit, do Amin Nwankwari Kabi da Juda amin do giptim dakon yo tagisi di panpulgoni kan tagisi.

²⁸ Nak Jerusalem amin do monen yomyom pi abo daganakwan Spen kik do obinƙ ji dandaken. ²⁹ Ae nak nandisat, jikon opben bisapmon Kristo dakon gisamni nagon madepsi tungan naban unƙun da ji tagisi panpulgokdisak.

³⁰ Not kabi, Amin Tagi Yesu Kristo do nandanek, ae Telagi Wup da amin do but dasi galak tan yomyom anpak panalon asak, unƙun do kisi nandaneƙ nagon sanbenba Pinƙop do bisit an kimotnenji. ³¹ Bisit aba Judia miktimon nandan gadat dima an amin da nak dima abidoni. Ae bisit aba telagi panmuwukbi Jerusalem ekwan unƙun da nak da panpulgok do pi asat unƙun do galagisi nandani. ³² Yanƙ kan Pinƙop da galak tosaƙon nak kisik kisigon da jikon opbo kisin da tapmim panen.

³³ Pinƙop dakon but yawotni ji kisikon tosaƙ do bisit asat. Unƙun asi.

16

Pol da minjat amin morapmi do gildatni tagi yomgut

¹ Nak nandan gadat minjat saminin Pibi dakon mibili do dayikdisat. Unƙun minjat tagisi kinda, panmuwukbi Senkria kokupmon ekwan unƙun dakon oman minjatni egisak. ² Unƙun da minjat aminyo morapmi gat ae nak gat kisi

panpulgagit, ae unun Amin Tagi dakon minjat kinda, do but dasi abidoni. Unun anpak da telagi panmuwukbi dakon anpaksi asak. Ae yo nido wadak wadak asak unun anpulgagani.

³ Gildatno tagi Prisila gat Akwila gat do yomni. Unun pi isalno Yesu Kristo dakon pi kalonji amanj. ⁴ Unun nak kutnok do anjek pali kimakgimal. Do nak gin dima, Amin Nwaktjwari Kabi dakon panmuwukbi morap kisi da unun bamot do but galak nandanjek ya yan yomanj. ⁵ Gildatno tagi panmuwukbi unun bamot da yutnon muwukgan unun do yomni.

Gildatno tagi notnosi Epenetus do imni. Unun da mibiltok Esia Provinskon Kristo do nandan gadanj inggut.

⁶ Gildatno tagi Maria do imni. Unun da ji panpulgok do pi madepsi morapmi agit.

⁷ Gildatno tagi Andronikus gat ae Junias gat do yomni. Unun bamot nak dakon diwatno, nak gat kisi dam tebanon egipgumanj. Unun yabekbi kabikon man madepni tonj. Unun da mibiltok Kristo nandan gadanj inggumal, anjakwal nak don nandan gadat agin.

⁸ Gildatno tagi Ampliatos do imni. Unun Amin Tagi dakon amin kinda, do nak but dasi galak tanj imisat.

⁹ Gildatno tagi Ubanus do imni. Unun pi isalno Kristo dakon pi kalonji amak. Ae notnosi Stakis kisi do gildatno tagi imni.

¹⁰ Gildatno tagi Apeles do imni. Unun Kristo yolyol aminsi kinda yan kawit. Gildatno tagi Aristobulus da yutnon ekwanj amin do yomni.

¹¹ Gildatno tagi Erodion do imni. Unun nak dakon diwatno kinda.

Gildatno tagi Nasisus dakon diwatni Amin Tagi da kabikon ekwanj unun do yomni.

¹² Gildatno tagi Tipina gat ae Tiposa gat do yomni. Unun minjat bamot Amin Tagi dakon pi madepsi amal.

Gildatno tagi notnosi Pesis do imni. Unun minjatyo kisi da Amin Tagi dakon pi madepsi agit.

¹³ Gildatno tagi Rupas do imni. Unun Amin Tagi yol kimokdok. Ae gildatno tagi menji do kisi imni. Unun nak dakon menjno kisi egipgut.

¹⁴ Gildatno tagi Asinkritus, ae Pegon, ae Emes, ae Patobas, ae Emas gat, ae nandan gadat amin diwarj unun gat ekwanj unun do yomni.

¹⁵ Gildatno tagi Pilologus gat, Julia gat, ae Nerus gat sami gat, ae Olimpas gat ae telagi panmuwukbi morap unun gat ekwanj unun do yomni.

¹⁶ Ji panmuwukbi diwarj do but dasi galak tanj yomanj yan yolikdo, kisitni iligek si bedoni.

Kristo dakon panmuwukbi morap da gildatni tagi yipba jikon obisak.

Amin diwarj da panmuwukbi tuwil do pi anj

¹⁷ Not kabi, amin diwarj da ji da gen abidawit unun abinj yipmanjek jikon pidok pidok ae jigiyoyo panalon anj. Unun amin do kanj kimotni do tebaisi dayisat. Ji unun da dubagikon egipni. ¹⁸ Unun amin Amin Taginin Kristo dakon pi banj dima anj. Unun giptim dakon galaktok banjin yolganj. Unun nandan kokwini mini amin panjalak aba gen toptopmi do nandan gadat anj. ¹⁹ Ji Pinjok dakon gen guramik kimokgonj dakon geni amin kisi da kili nandawit, do nakji do but galaksi nandisat. Mani nandan kokwin tagisi anjek anpak tagisi banjin timigek anpak yokwi dakon nandak nandak jikon kinda

dima tosak do nandisat. ²⁰ Kili unjunjok Pinjkop but yawot nimisak unjun da Sunduk kandap giban ninon yipban bamono suligikdisak.

Amin Taginin Yesu dakon nandan jawotni jikon tosak do bisit asat.

Amin diwar: da gildatni tagi Rom amin do yopgwit

²¹ Pi isalno Timoti da gildatni tagi damisak. Ae nak dakon diwatno Lusias, ae Jeson, ae Sosipata unjunyo kisi da gildatni tagi daman.

²² Nak Tetius, Pol dakon gen abidanek papia on mandisat. Amin Tagi da manon gildat tagi yan dayisat.

²³⁻²⁴ Gaius da gildatni tagi damisak. Unjun da nak gat ae panmuwukbi morap gat kisi yutnikon kilanin tagisi asak.

Erastas unjun kokup pap dakon monej kila amini, ae notnin Kwatas da gildatni tagi ji do damamal.

Nin Pinjkop dakon man anjksinj kimotnej

²⁵ Pinjkop da nak da Yesu Kristo dakon Gen Bin Tagisi dayisat unjun gen nan ji dakon nandan gadatji tagi panjeban asak. Gen Bin Tagisi unjun kalipsigwan pasili tan an an opgut. ²⁶ Mani abisok Pinjkop da nomansi panjentej asak. Kalipsigwan Pinjkop egip egip teban egisak unjun da kombi amin yoyinban geni mandawit. Nin minjat amin morapyo miktimi miktimi ekwan unjun da nandan gadan iminek geni guramitni do anek unjun gen ban dayaman.

²⁷ Unjun Pinjkop kalon gin nandan kokwini tagisi. Yesu Kristo obakon da nin do yo tagisi agit, unjun do nandanek nin Pinjkop dakon man toktogisi anjksinj kimotnej! Unjun asi.

Pol da Korin Amin do Papia 1 Mandagit

But piso gen

Pol da bisapmon Korin unun kokup pap madep kinda Akaia provinskon Grik da miktimon tagit. Pol iyi Yesu Kristo dakon Gen Bin Tagisi mibiltoksi Korin unudon yan tenjenagit. Anek panmuwukbi wasok wasoksi panjalon agit. (Yabekbi 19.1-17 unudon do koki.) Mani yopman degek kokup nwaknwarikon kin pi agit bisapmon panmuwukbi Korin egipgwit unudon jigi noman tar yomgwit. Aba Pol da nandak nandak yoban jigi unun panmilip ani yan do papia diwari Pol do mandan imgwit. Do Pol iyi Epesas kokupmon egek jigini unun panmilip ani do nandak nandak kilegi yominek papia on mandagit.

Pol da Korin panmuwukbi dakon nandan gadatni yawotni yan do nandaba kik madepsi agit. Ae anpakni tagisi unun tasik tosak do nandaba kik agit. Pol da minat eyo kili abi da anpak kilegi ani unun do yagit, ae minat aminyo Telagi Wup yipman degek jigi pawit unun do yosok. Ae Pinkep gawak imam dakon silip anpak tagisikon da ani, ae Telagi Wup da but galak dakon yo mibili mibili panmuwukbi do yomisak unun do yosok. Ae amin kimakbi kimoron da pidokdan unun do kisi yosok.

Unun yo morap da Korin amin jigi yomgut, do Pol da Pinkep dakon galaktok kan nandanyo ani do panpulgane gen tagisi ban mandan yomgut. Gen kinda mandagit unun kilapmi 13, panmuwukbi da unun do tagisi nandan. Unudon Pol da amin do but dasi galaktan yomyom anpak unun do yosok. Ae yo madepsi kinda Pinkep da minat aminyo do but galak do yomisak unun butdasi galak tar yomyom anpak unun do yosok.

*Yesu yolyol amin gen emat anek iyi dakon man dima pawigini
(Kilapmi 1-4)*

¹ Nak Pol Yesu Kristo dakon yabekbini. Pinkep da iyi da galak togon yabekbi pi namgut. Nak gat ae notnin Sostenes gat ² nit da papia on panmuwukbi Korin kokup papmon ekwan ji do mandamak. Yesu Kristo da iyi ji pantelak anek iyi do manjigit. Ji gat ae amin morap kokup morap kisikon Amin Taginin Yesu dakon man anenagek bisit an iman amin kisi manjigit. Unun nin ae ununyo kisi dakon Amin Taginin. ³ Pinkep Datnin gat ae Amin Tagi Yesu Kristo gat da nandan yawok daminek butji panyawot aban yawori tosak do bisit asat.

Pol da Pinkep ya yan iyigit

⁴ Pinkep da Yesu Kristo obakon da nandan yawok daminek yo tagisi an damgut, do bisapmi bisapmi ji do nandane Pinkepno ya yansi iyisat. ⁵ Nido Yesu obakon yo tagisi morapmi timikgwit. Panpulanban gen yogokji unun tagisi, ae nandak nandak morapmi damgut. ⁶ Unun da nak da Kristo dakon mibili dayigim unun ji da nandane yol kimakgwit yan nolisak. ⁷ Do ji abisok Amin Taginin Yesu Kristo altan tenjenokdisak unun do jomjom anek Telagi Wup dakon but galak dakon yo do wadak wadak dima an. ⁸ Amin Taginin Yesu Kristo da ji panteban anakwan wigi mibi gildaron wigisak, anakwan Amin Taginin tobil apjak gildaron amin kinda da ji sun kinda awit yan aripmi dima yoni. ⁹ Pinkep da yo morap ak do yagit unun aripmisi akdisak. Pinkep da ji Monji Amin Taginin Yesu Kristo gat egip egipnikon kaloni egipni do yan damgut.

Parjmuwukbi wasenj kiwit

¹⁰ Not kabi, Amin Taginin Yesu Kristo da manon gen tebaisi dayinjak yan yosot, ji pidok pidok yipmanjek but kalonj ani. But ae nandak nandakyo kalonj gin tanakwa kabi kalonjsi egipni.

¹¹ Not kabi, Kloï da kabikon amin di da ji da binapmon pidok pidok tanakwan ekwarj yan nayiwit. ¹² Nak mibili yanon da yosot, jikon da di da yan yon, "Nak Pol yoldat", ae diwari da "Nak Apolos yoldat", ae diwari da "Nak Pita yoldat", ae diwari da "Nak Kristo yoldat" yan yon. ¹³ Unjun Kristo da wasenki morapmi agit? Bo nak Pol ji do anek tilak kindapmon kimakgim? Bo ji telagi pakbi Pol da manon da sowit? ¹⁴ Nak ji da binapmon Krispus gat Gaius gat banjin telagi pakbi sonj yomgum. Amin di gat dima sonj yomgum. Unjun do nak Pinjkop ya yan iyisat. ¹⁵ Do amin kinda da "Nak Pol da manon telagi pakbi sogim" yan aripmi dima yogogi. ¹⁶ (Asi, nak amin kabi di gat kisi telagi pakbi sonj yomgum. Unjun Stepanas da yutnon egipgwit amin banj sonj yomgum. Ae amin diwari gat sonj yomgum bo dima, unjun nak dima nandisat.) ¹⁷ Kristo da nak amin telagi pakbi sonj yoben do dima yabekgit. Gen Bin Tagisi yan tenjenoken do yabekgit. Ae amin da miktim dakon nandan kokwin tagisikon da gen yon unjuden dima yosot. Yan asat yan Kristo dakon tilak kindapni yipbo tapmimi mini di aban.

Kristo unjun Pinjkop dakon tapmim

¹⁸ Amin pasildan unjun da tilak kindap dakon gen unjun nandan kokwini tagi dima amin dakon gen kinda yan yon. Mani minjat aminyo nin Pinjkop da yokwikon banj timikgit amin nin da tilak kindap unjun Pinjkop dakon tapmim yanjsi nandaman. ¹⁹ Pinjkop da papiakon yan mandabi: "Nak da nandan kokwini kilegisi tanj yomanj amin dakon nandan kokwini kilegi panjasik akdisat.

Ae nandak nandakni tonj amin dakon nandak nandakni wiririkgo pasil mudokdan."

²⁰ Do nin abisok on miktim dakon nandan kokwini tagisi amin dakon nandan kokwini tagisi do nianjsi yonen? Ae Moses dakon gen teban dakon mibili nandak nandak amin do nianjsi yonen? Ae on miktim dakon gen yogok amin tagisi do nianjsi yonen? Pinjkop da on miktim dakon nandan kokwin tagisi morap panjupbal aban nandan kokwini tagi dima amin dakon gen gin an mudawit. ²¹ Nido Pinjkop nandan kokwini tagisikon da amin da iyi da nandak nandagon da Pinjkop nandan imni do dima galak tagit. Nin da tilak kindap do yan tenjenanapno amin da unjun do nandan kokwini tagi dima amin dakon gen yan yon, mani amin da unjun gen nandanek nandan gadan iminjakwa Pinjkop da unjun kosiron da yokwikon banj timit do nandagit. ²² Juda amin wasok tapmimi tonj pindagek gen unjun bami yan nandan. Anjakwa Amin Nwakjwari Kabi da nandan kokwin tagisi pindat do nandan.

²³ Mani nin Kristo tilak kindapmon anakba kimakgit dakon geni dayin tenjenoman. Anapno Juda amin da gen unjun do nin da dima galak tanek abidogi gen kinda nan yon yan nandan. Ae Amin Nwakjwari Kabi da gen unjun do nandan kokwini tagi dima amin dakon gen kinda yan nandan. ²⁴ Mani Pinjkop da yan ilikgit minjat aminyo Amin Nwakjwari Kabi bo ae Juda amin nin, nin nandaman, Kristo unjun Pinjkop dakon tapmim ae nandan kokwini tagisi.

²⁵ Miktim amin da Pinjkop dakon nandak nandakni diwari unjun tagi dima yan nandan. Mani unjun nandak nandak da amin dakon nandan kokwini tagisi

yapman mudosok. Ae Pinjkop dakon anpak diwari da Pinjkop unun tapmimni mini yan nolisak yan nandan. Mani unun anpakni unun tapmimni madepsi, amin dakon tapmim yapman mudosok.

²⁶ Not kabi, Pinjkop da yan daban Yesu yolyol amin dagawit bisap do nandani. Jikon da morapmi miktim amin da dabilon nandan kokwini tagisi mini da egipgwit. Ae jikon morapmi tapmimji mini da egipgwit. Ae jikon da morapmi amin man bini ton da kabikon nani dima. ²⁷ Mani Pinjkop da amin manjigit unun miktim amin da dabilon nandan kokwini tagi dima amin yan pindakgwit amin ban manjigit. Yan anek miktim dakon nandan kokwini tagi amin panmayak agit. Ae Pinjkop da amin manjigit unun miktim amin da dabilon tapmimni mini yan pindakgwit unun ban manjigit. Yan anek miktim dakon amin tapmimni ton panmayak agit. ²⁸ Pinjkop amin timit do on miktimon mani mini ae amin diwari da pindakba yo isalisi an unun ban timikgit. Nido amin man madepni ton gat ae tapmimni ton gat pabin yopban yo isali ani do nandagit. ²⁹ Pinjkop da dabilon amin kinda da iyi dakon man aripmi dima awigisak yan do yan agit.

³⁰ Pinjkop da iyi ji Yesu Kristo gat deggut da ekwan. Anek Kristo yipgut da nin dakon nandan kokwin tagisi dakon mibilisi egi nimisak. Ae Kristo obakon Pinjkop da nin panmilip aban minjat aminyo kilegisi ae telagisi aman. Ae Kristo da pi agit dogin anek Pinjkop da nin yuman nagit, do yokwi da sanbejek kilanin dima asak. ³¹ Pinjkop da nin do yansi agit, do Pinjkop gen papia da yosok unun da aripmon anej. Yan yosok:

“Amin kinda yo kinda do yo madepsi yan nandak do kan, Amin Tagi dogin yo madepsi yan nandan imdo.”

2

Pol da Korin amin dakon nandan gadat do yagit

¹ Not kabi, nak jikon obijek Pinjkop dakon geni pasili dayin tenjenagam bisapmon, nandan kokwini tagisi amin da gen madep mibili mibili yon unuden dima yagim. ² Nido ji gat egipguman bisapmon yo nwaknwar di do nandak nandak dimasi agim. Yesu Kristo, ae tilak kindapmon kimit agit unun dogin nandagam. ³ Nak ji gat egipguman bisapmon tapmimno mini. Nak pasalek madepsi nimnimikgim. ⁴ Nak gen yagim gat ae Gen Bin Tagisi yan tenjenagam unun nandan kokwini tagisi amin da yon unuden nandak nandak madepno da ji dakon nandak nandak kulabik tagi asak yanon da dima yagim. Unun dimasi. Nak Telagi Wup dakon tapmim nan ji doligim. ⁵ Yan agim nido ji da amin dakon nandan kokwini tagisi do nandan gadani do dima galak tagim. Pinjkop dakon tapmim do nandan gadan imni do nandagam.

Telagi Wup da nandan kokwin tagisi nimisak

⁶ Mani Pinjkop dakon anpagon kili tagan teban tawit aminon nandan kokwin tagisi unuden yan tenjenoman. Unun nandan kokwin tagisi unun miktim amin dakon nandan kokwin tagisi yombem dima. Ae on miktim dakon kila amin si pasildan unun dakon nandan kokwin tagisi yombem dima. ⁷ Nin Pinjkop dakon nandan kokwini tagisi ban yan tenjenok aman. Pinjkop yo morap dima wasagit bisapmon nandan kokwini tagisikon da Kwen Kokup iyi gat tilimnikon egipneji do kosit kili yipgut. Mani unun kosit dakon geni pasili tagit. ⁸ Anakwan on miktim dakon kila amin kinda da dima nandan pisagit. Nandan pisawit tam, Kwen Kokup Amin Taginin tilimni tagisi unun tilak

kindapmon aripmi dima anjakbam. ⁹ Mani, Pinjkop da papiakon gen unjun do yan yosok:

“Yo kalip dabil da dima pindakgwit,
 ae miragon da dima nandawit,
 ae nandak nandagon dima noman tanji,
 unjun Pinjkop but dasi galak tanj iman amin do panjoman agit.”

¹⁰ Unjun dakon geni pasili tawit, mani iyi dakon Wupni da nin do panjalon an nimgut. Telagi Wup da yo morap kisi pakyanji pindak mudosok, ae Pinjkop dakon nandak nandakni pasili kisi pindakdak. ¹¹ Amin kinda da amin notni dakon nandak nandak aripmi dima pindatjak. Amin unjun dakon wupni butnigwan yikdak unjun dagin pindakdak. Yangin, amin kinda da Pinjkop dakon nandak nandak aripmi dima pindatjak. Pinjkop iyi dakon Wupni da iyi gin kan nandanjo asak. ¹² Nin on miktim dakon nandak nandak banj dima timikgiman. Nin Pinjkop da butgalak do yo morap nimisak unjun nandan pisonen do Wup Pinjkopmon da apgut unjun nan abidagiman. ¹³ Nin unjun but galak dakon yo do yan tenjenok aman. Mani genin amin nandan kokwini tagisikon da dima yoman, Telagi Wup da iyi niyinj dekban unjun banj yoman. Telagi Wupni tonj amin do Telagi Wup dakon gen yoyinj tenjenoman. ¹⁴ Mani Telagi Wupni mini amin Pinjkop dakon Wupni da yo nimisak unjun do nandan kokwini tagi dima amin dakon gen yan nandan, ae aripmi dima nandan pisoni, nido Telagi Wupni tonj amin dagin unjun yo kokwinigek pakyanji pindak nandanjo an. ¹⁵ Telagi Wupni tonj amin da yo morap kisi kokwinik pindakgan. Mani amin diwarai da Telagi Wupni tonj amin dakon anjak kokwin aripmi dima ani. ¹⁶ Pinjkop da papiakon gen yan tosok:

“Namin da Amin Tagi dakon nandak nandak pindak nandanjo asak do Amin Tagi tagi iyinjdetjak?”

Mani Kristo dakon nandak nandak ninon tosok.

3

Parjmuwukbi dakon pi amin unjun Pinjkop dakon pi amini

¹ Not kabi, nak kalip ji gap egipguman bisapmon gen dayigim unjun Telagi Wup yolgan amin yoyisat unjun da aripmon dima dayigim. Amin but kalip anjak anjakwa yoyisat unjun da tilagon dayigim. Unjun bisapmon ji Kristo da anjagon amin moninj da tilagon egipgwit. ² Nak mum dabo nawit. Jap tebai banj dima dangum, nido ji jap tebai timit do dima tagap tawit. Abisok yo kisi jap tebai timit do dima tagap tonj, ³ nido ji but kalip dakon anjak sigin yolgan. Asi, notji do nandaba yokwi tok anek gen emat agak unjun jikon sigin tosok. Ji unjun anjak an unjun but kalip dakon anjak banj an. Ji on miktim dakon anjak gin an. ⁴ Kinda da yan yosok, “Nak Pol yoldat” ae kinda da “Nak Apolos yoldat” yan yosok. Unjun anjak anek miktim amin da yan ekwan.

⁵ Ji pakyanji nandani. Apolos unjun namin? Ae nak Pol unjun namin? Nit pi amin gin. Amin Tagi da nit do pi njwakjwat njwakjwat nimgut. Aban nit pi unjun ando ji Kristo nandan gadan imgwit. ⁶ Nak jap yet kwaokgim. Anapbo Apolos da pakbi yomgut. Mani Pinjkop da jap bami panjalon agit. ⁷ Do jap yet kwaokgit amin mani mini, ae pakbi yomgut amin kisi mani mini. Pinjkop da iyi jap bami panjalon asak, do unjun kalongin mani tonj. ⁸ Jap yet kwaokdak amin gat ae pakbi yomisak amin gat unjun kisi bamot Pinjkop dakon pi nanjin amal. Do kisi bamot pi agimal da aripmon tomni timik timik akdamal. ⁹ Nit Pinjkop gat pi kalonji aman. Ae ji Pinjkop dakon pigagani. Ji Pinjkop dakon yutni.

Parjmuwukbi dakon pi amin unjun kisit kilda yombem

¹⁰ Pinjkop da nandan yawotni do anek nak kisit kilda nandak nandakni tagisi yombem kinda nan manjigit. Aban yut ak do gwak magim. Anjapbo amin diwari da yut unjun gwak magimon witjan. Mani minjat aminyo morap kalon kalon yut unjun an unjun pakyanji kan kimagek witjini. ¹¹ Amin kinda da gwak njaknjawari kinda dimasi mosak. Yesu Kristo kalon nan gin Pinjkop da gwak teban kili magit. ¹² Amin da unjun gwak da kwenon yut witjini bisapmon diwari da gol ban akdan, ae diwari da silwa ban, ae diwari da tip tomni wukwisi ban, ae diwari da kindap ban, ae diwari da gurik ban, ae diwari da wit dakon obi ban akdan. ¹³ Don Pinjkop da minjat aminyo gen pikon yop do bisap yipguron amin da pi morap awit dakon mibili tenjtenokdisak. Unjun bisap kindap da yan noman tanek amin morap kalon kalon pi tagi awit bo dima yan do anjilik kokdisak. ¹⁴ Amin kinda unjun gwak kwenon yut agit, unjun dima sosak kan, pi amin unjun tomni tagisi timitdisak. ¹⁵ Mani pi amin kinda dakon yut wagil soj mudosak kan, unjun amin pi agit dakon tomni pasil imdisak. Pi amin iyi yokwi da kision da pulugan kikdisak, mani unjun amin kindapmon nan abidoman yombem da egipjak.

Ji Pinjkop dakon yut

¹⁶ Ji Pinjkop dakon telagi yutni, ae Pinjkop dakon Wupni jikon egisak. Unjun dima nandan, ma? ¹⁷ Amin kinda Pinjkop dakon telagi yut antasik asak kan, Pinjkop da unjun amin antasik akdisak. Nido, Pinjkop dakon telagi yut unjun telagisi. Telagi yut unjun ji.

Nin amin dakon man dima pawiginej

¹⁸ Ji disi ban di panjkewalbam. Amin kinda ji da binapmon miktim dakon yo morap kisi nandan mudosot yan nandanek "Nak nandan kokwino tagisi" yan yosak kan, unjun amin on miktim dakon nandan kokwini tagisi unjun si yopmanjek nandan kokwini tagisi amin tagi dagosak. ¹⁹ Nido, on miktim dakon nandan kokwin tagisi morap unjun Pinjkop da pindakban nandan kokwin tagi dima an. Pinjkop da papiakon unjun do yan yosok: "Amin iyi do nak nandan kokwino tagisi yan nandan amin unjun Pinjkop da iyi pat yopmanjanon yopban yokwalba timikdak."

²⁰ Ae Pinjkop dakon papia da yan yo kisi yosok:

"Pinjkop da nandan kokwini tagisi amin dakon nandak nandakni kisi pindak mudosok.

Ae yo morap ak do nandan unjun aripmi dima aba noman tokdan yan nandisak."

²¹ Do ji amin dakon man paukwan unjun yipman mudoni. Yo morap ji dakon.

²² Pol, bo Apolos, bo Pita, bo on miktim, bo egip egip, bo kimot, bo yo morap abisok ton, bo yo don noman tokdan, unjun yo morap ji dakon. ²³ Ae ji Kristo dakon, ae Kristo unjun Pinjkop dakon.

4

Amin Tagi da iyi pi amin kokwin asak

¹ Ji da nin do Kristo dakon pi amini yan nandan nimni, ae Pinjkop dakon geni pasili kilani tagisi anek yan tenjtenok dakon pi ninon tosoy yan nandan nimni. ² Ae yanji nandani, amin kinda madepni dakon pi asak, unjun amin madepni dakon gen kagimansi guramitjak. ³ Do ji nak dakon anjak kokwin ani, bo amin da gen pikon nak dakon anjak kokwin ak do nandan kan, nak

unjun do nandaba kirkjok kinda dima asat. Nak nagayo kisi anpakno kokwin dima asat. ⁴ Asi, nak naga butnokon yo kinda dima tosok yan nandisat. Mani nak naga do amin kilegi yan aripmi dima yoken. Nak dakon anpak kokwin ak do Amin Tagi dagin asak. ⁵ Gen pi bisap dima abik, do amin diwari dakon anpak kokwin dima ani. Ji Amin Tagi apjak bisap do jomjom ani. Unjun da yo morap pilin tukgwan pasili ton unjun timik tenjenikon yopdisak. Anek amin morap dakon nandak nandak pasili ton unjun noman panalon akdisak. Unjun bisapmon Pinjok da amin morap kalon kalon pi tagi awit unjun do mani pawigikdisak.

Korin amin da iyi dakon mani pawigiwit

⁶ Not kabi, nak ji dakon nandak nandak panpulugok do anek Apolos gat nit do gen on dayisat. Ji nit do nandanek anpak kilegi Pinjok gen papia da yosok unjun gin yolni. Yan anek pibit tidok anek amin kinda awigek ae kinda dima abin yipni. ⁷ Not, gak amin diwari yapmandal yan nandisat, ma? Gak Pinjokmon yo tagisi kinda dima abidagil, ma? Asi, gak Pinjokmon yo morap timikgil, mani yo morap unjun gaga panalon agil da yan gaga dakon man nido awigisal?

⁸ Yo si galak ton unjun aripninin tugan yan nandan, ma? Ji yo iren amin kili dagan mudan da tagisi ekwaman yan nandan, ma? Ae nin nwapmanek kila amin madep dagaman yan nandan, ma? O bupmisi. Nin ji da kila amin madep bamisi ekwa ninyo kisi ji gat kila amin madep gin egip do nandan. ⁹ Mani Pinjok da yabekbi nin ban mibi amin nipgut yan nandisat. Nin gen pikon nipmanek minjat amin morap da dabilon ae anelo da dabilon kimotnen do yan dagok an nibi yombem da ekwaman. ¹⁰ Nin Kristo man madep in do nandan kokwini tagi dima amin yombem da ekwaman, mani ji Kristokon gadawit do nandan kokwini tagisi amin ekwan, ma? Nin tapminin mini anakwa ji da unjun tapmimi ton, ma? Nin manin mini anakwa ji da unjun man madepji ton, ma? ¹¹ Kalip da win abisok ekwamanon nin jap do aman, ae pakbi do aman, ae imal garanisi ban paman, ae amin da nindapmanan, ae nin da tagi egipnen kokup mini. ¹² Nin kisitnin da pi madepsi aman. Nin da jobit paner do yon, mani Pinjok da yo tagi anyomjak do bisit iyanan. Nin do yo yokwisi an nimanakwa yaworisi egek jigi unjun guramikgaman. ¹³ Gen giren niyiba gen tagisi ban yoyaman. Minjat aminyo da dabilon nin sibat sibat inanis amin da maba kwan unjun yombem. Yan dagin egapno wik da wisak.

Pol da Korin amin iyi dakon anpak yolni do nandisak

¹⁴ Nak ji mayagi dam do gen on dima mandisat. Ji monji gwayono but dasi galak tan damisat, do nawa gen on dayisat. ¹⁵ Jikon amin morapmisi da Kristokon tagisi egipni do oman an damanek kilasi tagi ani, mani datji morapmi dima. Gen Bin Tagisi dayin tenjenagim bisapmon Yesu Kristokon datji dagagim. ¹⁶ Yan do, nak dakon anpak pakyanis yolni. ¹⁷ Unjun dogin anek Timoti yabekgo jikon opgut. Unjun nak dakon monjino but dasi galaktan imisat. Unjun Amin Tagi dakon pi kilani tagisi asak. Unjun da ji panagap aban nak da Kristo gat gadan kimagek kokupmi kokupmi panmuwukbi morap anpak yolni do yoyin dekgim unjun do ae nandaba pisoni do dayisak.

¹⁸ Jikon amin diwari nak dima opdisat yan nandanek kwen wigik an. ¹⁹ Mani nak Amin Tagi da galak tosagon jikon tepmisi opdisat. Opben bisapmon kwen wigik an amin dakon gen nandak do anek dima opdisat. Ni tapmin da tan yomisak unjun pindak nandanjo ak do opdisat. ²⁰ Nido, Pinjok

dakon Amin Kila Agakni unun gen gin yogok dakon yo dima. Unun tapmim dakon yo. ²¹ Do niban aben do nandan? Si baljanek panjilek ak do opben do nandan? Bo but dasi galaktan damijek anpak yaworisi andaben do nandan?

Yesu yolyol amin anpak yokwi bikbiknikon toj unun panmilip an mudoni

(Kilapmi 5-6)

5

Korin panmuwukbikon yumabi anpak tosok

¹ Jikon yumabi anpak njaknjari kinda tosok dakon geni nandagim. Unun anpak Pinjkop dima nandan iman amin da dima an. Unun amin kinda da menj kimagakwan datni da minat kalik pagit unun gat pokgomal. ² Anjawan ji disi do yo madep yan nandane amin diwari yapman mudoman yan nandan, ma? Ji bupmi nandane kunam tatni. Yokwi agit amin unun yolba kinjawan ji da bikbigon sanbenek dima egipjak.

³ Asi, nak ji da dubagikon egisat, mani butnokon da ji gat egisat. Anek nak naga unun dakon anpak kili kokwinigim. ⁴ Yan do anek yan yosot, Amin Taginin Yesu da manon muwut muwut kinda abidoni. Anjawa Yesu Amin Taginin dakon tapmim jikon tosok, ae nak butnokon da ji gat egipben. ⁵ Anek unun amin Sunduk da kisiron yipba giptimni antasik asak. Yan aba Amin Tagi dakon bisap madepmon Pinjkop da unun amin dakon wupni yokwikon nan tagi abidosak.

Anpak yokwi an amin yol mudoni

⁶ Ji disi dakon man paukwan, unun anpak tagi dima. Yis kalonjisok di da bret kisi panpap an, ji unun dima nandan, ma? ⁷ Do ji yis kalipmi wiririkba kin mudoni, anjawa bret kalugi yisni mini da yan egipni. Nak nandisat, ji bret yisni mini yombem da ekwan, nido Kristo nan Yapyap Bilak do Sipsip mukwa soson unuden nin dakon diwarinin mudoni do kili sonbi. ⁸ Do kisik kisik anek bisap madep dakon jap noknok anej. Mani bret kalipmi yisni toj ban dima nonen, nin bret kalugi ban nonen. Bret kalipmi unun anpak yokwi morap dakon tilak asak, anjawan bret kalugi unun buf kilegisi ae gen bamisi dakon tilak asak.

⁹ Nak papia mandan damgum bisapmon yan yagim, "Ji yumabi anpak an amin gat kisi dima egipni." ¹⁰ Miktim amin morap yumabi an, bo ae amin dakon yo do pindak galaktok anek kabo non, bo ae kokup kidat gawak yoman amin si yopman dek mudoni yanon da dima yagim. Ji unuden amin yopmandet do nandan kan, on miktim wagil yipmandetni. ¹¹ Mani gen mandagim dakon mibili unun yan: Amin kinda Kristo dakon man panek yumabi anpak asak, bo amin dakon yo do pindak galaktok asak, bo kokup kidat gawak yomisak, bo amin do yanba yokwi tok asak, bo pakbi teban nanek but upbal asak, bo amin dakon yo kabo timikdak kan, ji unun amin gat kalonji dima egipni. Ae unun gat jap pakbiyo kalonji dima ani. ¹² Nak panmuwukbi da wanja ekwan amin dakon anpakni kokwin ak do pi dima asat. Mani panmuwukbi kokwin agak dakon pi ji da agagisi. ¹³ Panmuwukbi da wanja akgan amin Pinjkop da iyi kokwin akdisak. Mani Pinjkop gen papia da yan yosok:

"Amin yokwi yolba ji da bikbigon dimasi egipjak."

6

Pañmuwukbi notji gen pikon dima yopni

¹ Jikon amin kinda amin kinda gat gen toñ bisapmon nido pañmuwukbi dakon pi amin si yapmanek Piñkop dima nandan iman kabi dakon pi aminon kwan? Unuden ak do pasol pasolji mini, ma? ² Piñkop dakon minjat aminyo nin da miktimon minjat amin morapyo dakon anpakni kokwin akdaman, ji unun dima nandan, ma? Ae nin da kokwin yan akdaman kan, ji gen moninjosok binapjikon noman toñ disi kokwin aripmi dima ani, ma? ³ Nin aneloyo kisi dakon anpak kokwin akdaman, ji unun dima nandan, ma? Nin da kokwin yan akdaman, do on miktim dakon yo morap kokwin aripmi tagi anen. ⁴ Yan do, jikon jigí noman toñ bisapmon pañmuwukbikon dima sanbenji ae pañmuwukbi da dabilon mani mini aminon jigisi unudon nido pañkwan? ⁵ Gen on ji pañmayak ak do dayisat. Pañmuwukbi jikon amin bamorikon geni toñ bisapmon amin kinda nandan kokwini tagisi anek pañmilip asak dakon amin kinda dima egisak, ma? ⁶ Mani ji da notji nandan gadat dima an amin da dabilon pañki gen yan yoman. Unun tagi dima!

⁷ Ji gen pikon kwan unun da ji Kristo tagi dima yolgan yan nolisak. Ji yum pindagakwa yokwi andamni kan tagi. Ae yum pindagakwa yo kabisi timitni kan tagi. ⁸ Mani yan dima an. Ji disi pañmuwukbi notji ban pañkewalek yokwi anyoman.

⁹ Yokwi an amin unun Piñkop da Amin Kila Asak da kagagwan dima pigikdan, unun dima nandan, ma? Ji disi ban da pañkewalbam. Amin yumabi anpak mibili mibili an, ae kokup kidat do gawat gawat an, ae wili da wili notni gat yumabi anpak mibili mibili an, ¹⁰ ae kabo noñ amin, ae yo morapmi timit do but kindap pañ amin, ae pakbi teban nanek but upbal an amin, ae amin do yanba yokwi tok an amin, ae topmon da amin dakon yo timikan an, unuden amin Piñkop da Amin Kila Asak da kagagwan dima pigikdan. ¹¹ Ji kabikon diwari kalip unuden amin egipgwit. Mani Piñkop da sugan pañmilip aban iyi dakon minjat amin kabi dagawit. Amin Tagi Yesu Kristo da manon, ae Piñkop dakon Wup da tapmimon Piñkop da ji pañmilip aban iyi da dabilon minjat aminyo kilegisi awit.

Giptimnin unun Telagi Wup dakon yutni

¹² Amin diwari da yan yon, “Yo morap tagi agagi.” Gen unun bami, mani yo diwari da amin tagi dima pañpulugogi. Yo morap tagi agagi, mani yo kinda dakon oman amini dima egipben. ¹³ Ae amin diwari da yan yon, “Jap unun kwasop dakon, ae kwasop unun jap dakon tamo.” Gen unun bami, mani Piñkop da kisi bamot yanban pasildamal. Giptimnin unun yumabi anen do dima tosok, unun Piñkop dakon pi anen do tosok. Anakwan Piñkop unun giptimnin kila asak. ¹⁴ Piñkop da Amin Tagi kimoron nan aban pidagit, ae iyi da tapmimon nin dakon giptimnin paban pidokdan. ¹⁵ Giptimji unun Kristo dakon giptim diwatni unun dima nandan, ma? Do nak Kristo dakon giptim diwatni kosit minaron sanbekeñ kan unun tagi, ma? Unun dimasi! ¹⁶ Amin kinda kosit minaron sanbesak unun gat giptim kalon amal, ji unun dima nandan, ma? Piñkop gen papia da unun do yan yosok: “Bamori da giptim kalon anjil.”

¹⁷ Mani amin kinda Amin Tagikon sanbesak kan, wupmon bamori da kalonj amal. ¹⁸ Ji yumabi anpak yipmanek pasal kin mudoni. Yokwi diwari amin da an unun giptim da wanja an, mani yumabi anpak asak amin iyi dakon giptim

nan anjupbal asak. ¹⁹ Giptimji unun Telagi Wup dakon telagi yut madepni, ji unun dima nandan, ma? Pinjkop Wupni kili damgut, unun ji da butgwan egisak. Gak gaga dogin dima egisal. ²⁰ Pinjkop da ji yuman nagit, do yo morap giptim da ani unun Pinjkop man madep im do ani.

Pol da miñat eyo do yağıt

(Kilapmi 7)

7

¹ Ji da papiakon gen mandan namgwit unun dakon kobogi abisok mandan daben. Amin kinda miñat dima pasak kan unun tagi. ² Mani yumabi anpak madepsi toso, do wili ji kalon kalon miñatni ton da egipni, ae miñat kalon kalon ji esi ton da egipni kan tagisi. ³ Wili giptimni dima kutnosak, ae yan gin miñat giptimni dima kutnosak. ⁴ Miñat dakon giptim tim unun iyi dakon dima, unun eni dakon. Ae wili dakon giptim tim unun iyi dakon dima, unun miñatni dakon. ⁵ Do kinda da giptim timni dima ankutnosak. Jil bisap pisipmi dima pakeg bisit pi ak do but kalon amal kan unun tagi. Mani don giptimjil ae panmuwutjil. Giptimjil dakon galaktok kilani tagi dima abal Sunduk da di panjewalban. ⁶ Nak gen on ji panpulugok dogin yosot. Unun da gen teban kinda dima asak. ⁷ Amin morap da nak yombem miñat eyo dima anek egipni kan tagi. Mani Pinjkop da but galak dakon yo mibili mibili amin do yomisak. Kinda miñat eyo asak do imisak, ae kinda isal egipjak do imisak.

⁸ Miñat eyoni mini amin gat, ae sakwabab gat do yan yosot. Ji nak yombem isal egipni kan unun tagi. ⁹ Mani giptim dakon galaktok kilani aripmi dima ani kan, miñat eyo agagisi. Miñat eyo dima anek yumabi di abam.

¹⁰ Miñat eyo kili abi do gen teban on damisat. Unun nak dakon gen teban dima, unun Amin Tagi dakon gen teban. Unun yan; miñat da eni dima yipmandetjak. ¹¹ Mani eni yipmandetjak kan isal egipjak, bo tobil kwan eni gat but kalon anjil. Ae eni miñatni dima kwinitjak.

¹² Ae amin diwari do yan yosot. Gen on Amin Tagi dakon dima, naga yan yosot. Kristo yolyol amin not kinda miñatni nandan gadat dima asak, mani eni gat egip do nandisak kan, miñatni dima kwinitjak. ¹³ Ae Kristo yolyol miñat kinda eni nandan gadat dima asak, mani miñatni gat egip do nandisak kan, eni dima yipmandetjak. ¹⁴ Nido eni nandan gadat dima asak mani miñatni do anek eni unun telagi. Ae miñatni nandan gadat dima asak mani eni do anek miñatni unun telagi. Yan dima tam miñat monjiyosi unun telagi dima. Mani abisok unun telagi. ¹⁵ Mani miñat bo wili kinda nandan gadat dima anek wasen kik do nandisak kan, yan tagi anjil. Nandan gadat asak amin nandan gadat dima asak amin gat sigin egipjil dakon gen teban kinda dima toso. Nido Pinjkop da nin notnin gat but yaworon da egipnen do nandisak. ¹⁶ Miñat ji esi yokwikon ban timitdan bo dima, ji unun dima nandan. Ae wili ji miñatji yokwikon ban timitdan bo dima, jiyo kisi unun dima nandan.

Pinjkop da nian egipnen do tilak agit unun da aripmon gin egipnen

¹⁷ Nin kalon kalon Pinjkop da nian egipnen do tilak agit unun da aripmon egipnen. Pinjkop da wasok wasok yan nimgut bisapmon nian egipguman unun da aripmon gin egipnen. Nak panmuwukbi morap do gen teban on yipmandat. ¹⁸ Wili kinda giptimni mandabi da don Pinjkop da yan ilikgit kan, dima mandabi yan koni dakon pi dima asak. Ae wili kinda giptimni dima

mandabi da don Pinƙop da yaƙ ilikgit kaƙ, giptimni dima mandisak. ¹⁹ Nido giptim mandabi bo dima mandabi unƙun yo isali. Yo madep unƙun Pinƙop dakon gen teban guramitneƙ. ²⁰ Pinƙop da yaƙ nimgut bisapmon niaƙ egipgumaƙ unƙun da aripmon gin egipneƙ. ²¹ Oman amin egaki yaƙ gamgut kaƙ, nandaba kik dima aki. Mani pulugaƙ kiki dakon kosit pisaƙ gabaƙ kaƙ, unƙun naƙ yolgi. ²² Nido amin kinda oman amin egakwan Amin Tagi da yaƙ ilikgit kaƙ, unƙun amin Amin Tagi da dabilon pulugaƙbi da egisak. Ae yaƙ gin amin kinda pulugaƙbi da egakwan Amin Tagi da yaƙ ilikgit kaƙ, unƙun abisok Kristo dakon oman amini egisak. ²³ Pinƙop da ji yumaƙ naƙ depgut, do ji Pinƙop dakon galaktok yipmaƙek amin dakon galaktok yoldo nandak nandak dima ani. ²⁴ Not kabi, Pinƙop da yaƙ ilikgit bisapmon niaƙ egipgwit unƙun da aripmon Pinƙop gat egipni.

Pol da miƙat eyo dima awit amin do gen yipgut

²⁵ Nak miƙat eyo dima awit amin do Amin Tagi dakon gen teban kinda tosoƙ do dima dayikdisat. Mani naga dakon nandak nandak baƙ yokdisat, nido Amin Tagi da bupmi nandaƙ namineƙ antagap aban gen bami yogok amin dagagim. ²⁶ On bisapmon jigi morapmi noman toƙ, do ji niaƙ ekwaƙ yaƙ gin egipni kaƙ tagi. ²⁷ Gak miƙat pagil kaƙ, unƙun kwinit do kosit wisik dima aki. Ae miƙat dima pagil kaƙ, miƙat pak do dima nandaki. ²⁸ Mani miƙat kinda paki kaƙ, unƙun yokwi dima asal. Ae miƙatjok kinda amin kinda pasak kaƙ, unƙun yokwi dima asak. Mani miƙat aminyo miƙat eyo aƙ unƙun egip egipnikon jigi morapmi pakdaƙ. Jigi unƙun pani do dima galak tosoƙ.

²⁹ Not kabi, yaƙ do nandaƙek yosot. Bisap kili kwaƙ tosoƙ, do miƙatni toƙ amin unƙun miƙatni mini yombem da egek Yesu yol kimagek egipni. ³⁰ Ae kunam yaƙ tidaƙek takgaƙ amin unƙun kunam dima takgaƙ yombem da egipni. Ae kisik kisik aƙ amin kisik kisik dima aƙ yombem da egipni. Ae yo yumaƙ nok aƙ amin yoni mini yombem da egipni. ³¹ Ae on miƙtim dakon yo timigeƙ pi aƙ amin unƙun yo morap pindaƙba egip egipnikon yo madep dima ani. Nido bisap dubak dima on miƙtim gat yo morapni gat pasildaƙ.

³² Ji on miƙtim dakon yo do nandaba kik ani do dima nandisat. Miƙat dima pagit amin unƙun Amin Tagi dakon pi dogin nandisak, ae Pinƙop dakon galaktok yol do nandisak. ³³ Mani miƙat pagit amin on miƙtim dakon yo do nandaba kik asak, ae miƙatni dakon galaktok yol do nandisak, ³⁴ do nandak nandakni bamori kisi tomal. Ae miƙatjok ae sakwabat ae miƙat eni da kwiniƙbi unƙun Amin Tagi dakon pi do nandaƙ. Unƙun wupni ae giptimni Pinƙop do paregek telagi egip do nandaƙ. Mani miƙat amin pagit on miƙtim dakon yo do nandaba kik asak, ae eni dakon galaktok yol do nandisak. ³⁵ Ji paƙpulugoko tagisi egipni do gen on yosot. Yaƙsop aƙdam do dima yosot. Ji da aƙpak kilegi aƙek yo diwari yopmaƙek bisapmi bisapmi Amin Tagi dakon pi dogin nandani do nandisat.

³⁶ Amin kinda miƙatjok kinda pasak do manjin ingwit unƙun dima paƙek bisap dubak egek unƙun do aƙpak tagi dima asat yaƙ nandisak, bo ae unƙun miƙatjok pakdosi nandisak, bo ae giptim dakon galaktok kila aripmi dima agi yaƙ nandisak kaƙ, iyi dakon galaktok yolek miƙat unƙun tagi pasak. Unƙun da yokwi dima asak. ³⁷ Mani amin kinda miƙatjok kinda pasak do manjin ingwit unƙun butnikon da dima pakeƙ yaƙsi nandisak, ae amin da pasak dosi dima iyaƙ, ae iyi dakon giptim dakon galaktok kila tagi abeƙ yaƙ nandisak kaƙ, miƙat unƙun dima pasak. Unƙun da tagi asak. ³⁸ Do amin unƙun miƙatjok unƙun

pasak kan, unjun anpak tagi asak. Mani dima pasak kan, unjun da wagil tagisi asak.

³⁹ Minjat kinda eni sigin egakwan minjat unjun eni tagi dima yipman deri. Mani eni kimotjak kan, galaktokni yolek amin kaluk tagi pasak. Mani Amin Tagi nandan gadan injak amin kinda nan pasak. ⁴⁰ Mani naga yan nandisat, amin dima pasak kan, kisik kisik egipdisak. Pinjkop dakon Wup da nakyo kisi anjtagap aban gen on yosot yansi nandisat.

8

Bit kilapyo kokup kidat do parekbi dakon gen

¹ Nak abisok bit kilapyo kokup kidat do parekbi unjun dakon geni yokdisat. Nin kisi morap nandak nandaknin ton, yan nandaman. Nandak nandak unjun da kwen wigik anpak panalon asak, mani but dasi galak tan yomyom anpak da panmuwukbi panjeban asak. ² Amin kinda yo kinda do nak pakyanji nandan mudosot yan nandisak kan, nandak nandakni aripmi dima. ³ Mani amin kinda Pinjkop do but dasi galak tan imisak kan, Pinjkop da unjun amin pakyanji nandan imisak.

⁴ Yan do, bit kilapyo kokup kidat do parekbi unjun tagi nonej bo dima? Nin nandaman, kokup kidat dakon wupmi unjun yo bami kinda dima, ae Pinjkop morapmi dima ekwan, kalonji kinda dagin egisak. ⁵ Amin morapmi da Kwen Kokupmon ae miktimon pinjkop morapmi ae amin tagi morapmi ekwan yan nandan. ⁶ Mani nin nandaman, Pinjkop kalonji kinda dagin egisak, unjun Datnin. Unjun da yo morap wasagit, ae unjun dagin egip egip nimisak. Ae Amin Tagi kalonji kinda gin egisak unjun Yesu Kristo. Pinjkop da Yesu obakon da yo morap wasagit, ae unjun obakon da gin nin morap kisi egip egip nimgut.

⁷ Mani Yesu yolyol amin diwari unjun dima kanba pisagit. Diwari kalip kokup kidat gawak yomgwit, do abisok kokup kidat unjun yo bamisi kinda yan nandanek jap kokup kidat do parekbi unjun noj bisapmon burikon da gulusun aman yan nandan. ⁸ Mani jap nianen di ban noman unjun da nin Pinjkop da kapmatjok aripmi dima panjisak. Jap unjun dima nonej kan, Pinjkop da dabilon unjun gulusun kinda dima asak. Ae jap unjun nonej kan, Pinjkop da dabilon dima kilek tonej. ⁹ Disi nandan, jap kisi tagi noknogi, mani nandan gadatni dima teban tanbi amin da jap kokup kidat do parekbi nanba dandanek yokwikon di manbam. Do ji kan kimotni.

¹⁰ Nandani. Gak kokup kidat do yo bami dima yan nandanek kokup kidat gawak yomyom yutnon wigi jap unjun nanaki notgo dima noknogi yan nandisak amin kinda da gandsak kan, unjun yo kisi buri pidanban jap unjun kokup kidat do parekbi unjun nokdisak. ¹¹ Gak dakon nandak nandakgo da notgo nandan gadatni dima teban tanbi antasik akdisak. Kristo unjun amin do anjek kimagit. ¹² Gak notgo dima noknogi yan nandisak amin unjun yokwi an imisal bisapmon Kristo yo kisi yokwi an imisal. ¹³ Yan do, japmon notno yokwikon yipben kan, nak bunjon bit kilapyo dimasi noken. Yan anjek notno yokwikon di yipbom.

9

Polyabekbi pi anjek tomni timit do dima nandagit

¹ Nak yo kinda da dam anjakwan dima egisat. Nak yabekbi kinda, ae Amin Taginin Yesu kili kagim. Amin Tagi dakon pi agim dakon bami kabi ji mani.

² Amin diwari da nak do yabekbi kinda yanj dima bo nandan naman, mani ji da nak do asi yabekbi kinda yanj nandan naman, ma? Ji da Yesu yolyol amin dagawit unun da tilak kinda da yanj tanjakwan unun da nak Amin Tagi dakon yabekbini kinda yanj yolanjakwan kon.

³ Amin diwari da anpakno kokwinigek abin nepmanba kobogi do gen unuden ban yoyisat. ⁴ Banabas gat nit pi anapdo pi amak dakon yuman nogi amin da nit do jap pakbiyo tagi panpulugogi. ⁵ Nit yabekbi diwari ae Amin Tagi dakon padige ae Pita yo da an unuden Yesu yolyol minjat panjek kisin agek pi agagi.

⁶ Banabas gat nit dagin nit dakon yiyit dakon pi ando tagi asak yanj nandan, ma? ⁷ Emat amin da pini anek tomni timikgan, do yiyitni do iyi dakon moner dima non. Ae wain kwaokdak amin wain dakon sopmi iyi pan non. Ae sipsip kila an amin iyi sipsip dakon mumni non.

⁸ Nak amin dakon nandak nandak yolek gen on dima yosot. Gen teban yo kisi yanj gin yosok. ⁹ Moses da gen tebanon gen yanj tosok:

“Ji bulmakau wit gip golek do baman misinikgan bisapmon jap noni do gen kagani dima sopni.”

Pinkop da bulmakau dogin nandanjek gen unun yagit yanj nandan, ma? Dima.

¹⁰ Unun nin dakon tagi timin do anek gen unun yagit. Miktim pidosok amin gat ae wit gip misinikdak amin bamot bamni nokdamak yanj nandanjek pini amal. ¹¹ Nin da wupji panpulugok do yo tagisi ji da binapmon kwaokgiman, do ji da nin do giptim dakon yo panpulugoni unun da jigi damjak, ma?

¹² Pinkop dakon pi amin diwari panpulugon, do unun yapmanjek nit madepsi panpulugoni kan, unun da tagisi asak.

Mani nit jigi morapmi panjek jikon yo timirisi unun dima timikgamak, nido Kristo dakon Gen Bin Tagisi kosit sopsop ak do dimasi nandamak. ¹³ Pinkop da Telagi Yutnon telagi pi an amin unun Telagi Yut dakon jap ban timikgan. Ae alta dakon pi an amin da altakon paret do bit kilapyo mukwa soson unun dakon diwari non. Ji unun dima nandan, ma? ¹⁴ Unuden gin, Amin Tagi da yansi anej do gen yanj yagit. Gen Bin Tagisi yanj tenjenok amin unun gen yanjakwa si nandan minjat aminyo da giptim dakon yo panpulugok ani.

¹⁵ Mani nak giptim dakon panpulugok minjat aminyokon dima timikdat. Ae abisok jikon yo timit do gen on dima yipmandat. Nak jikon yo timit do dima nandisat. Yo unun dima timigek kimokgen kan unun da tagi. Nido pi anapbo amin da tomni dima naman unun da kisik kisik madepsi namisak. Amin da yo naminek kisik kisikon gwayeni do dima galak tosot. ¹⁶ Mani Gen Bin Tagisi yanj tenjenok asat bisapmon mano aripmi dima awigiken. Amin Tagi da unun pi naminek pi unun abendosi nayigit. Ae Gen Bin Tagisi dima yanj tenjenoken kan, awa yo jigisi noman tan namdisak. ¹⁷ Pi on naga da nandak nandagon asat tam tomni tagi timikgom. Mani naga da nandak nandagon dima asat. Pinkop da namgut ban asat. ¹⁸ Yando, ni tomni nan abidoken? Gen Bin Tagisi yanj tenjenanjek yo timirisi unun dima timikdat. Minjat aminyokon Gen Bin Tagisi isalsi yanjek tomni dima timigek tagisi nandisat, unun da tomnino asak.

Pol minjat amin morapyo dakon oman amini egipgut

¹⁹ Nak puluganba da egisat. Nak amin kinda dakon oman monji dima egisat. Mani minjat amin morapmi Kristokon panap do anek oman amini dagagim. ²⁰ Juda amin kabikon egek unun timit do juda amin yombem dagosot. Naga Moses dakon gen teban da yongamgwan dima egisat, mani gen teban da yongamgwan ekwan amin unun timit do anek unun amin gat egisat

9:2: 2Ko 3.2-3 9:4: Lk 10.8 9:9: GT 25.4; 1Ti 5.18 9:10: 2Ti 2.6 9:11: Ro 15.27

9:12: Ya 20.34; 2Ko 11.9 9:13: GT 18.1-3 9:14: Mt 10.10; Gal 6.6 9:16: Jer 20.9 9:20:

bisapmon gen teban da yongamgwan yombem egisat. ²¹ Ae amin Nwaktwari Kabi Moses dakon gen teban dima abidawit amin gat egisat bisapmon, gen teban da yongamgwan dima egisat yombem da egisat, nido unun amin timit do nandisat. Mani Pin kop dakon gen teban dima yipman dekdad, nak Kristo dakon gen teban yoldat. ²² Ae amin nandan gadatni dima teban tanbi gat egisat bisapmon, nandan gadatno dima teban tanbi da tilak unun gat egisat, nido unun amin yokwikon ban timit do nandisat. Nak amin morap kisi dakon anpak timikgim, nido kosit morap kisi ankiligek amin diwari yokwikon ban timit do nandisat. ²³ Pi morap unun asat unun Gen Bin Tagisi da iren tosak do asat. Nido Gen Bin Tagisi dakon yo tagisi kisin da timik timik anej do nandisat.

Nin si teban tajej timtim yanek kin tomni tagisi abidonen

²⁴ Napbi gwabpokon kwan amin unun kisi da timtim yanek kwan, mani kalonj kinda dagin tomni abidosok. Unun ji dima nandan, ma? Do ji tomni abidok do si teban tajej timtim yanek kini. ²⁵ Amin morap aktidok ak do nandan amin unun iyi dakon kila tebaisi anek giptim dakon tagaptok an. Tomni unun timikgan unun tasik togi, mani nin tomni aripmi dima tasik togi unun timit do aktidogon kwaman. ²⁶ Yan do, tomni abidokensi yan nandan tajej timtim yanek dukwan dukwan dima wisinej tilagonsi kisat. Amin da kisit emat dakon aktidok tagisi an unun da tilak kisitno isal timon dima dapmandat. ²⁷ Giptimno da oman amino egipjak do antagap asat. Gen Bin Tagisi amin yoyinej naga aktidok dima anek tomni dima di timikgom.

10

Nin panjkewalon monen do kan kimotne

¹ Not kabi, nak Moses da bisapmon babikninon yo noman tawit unun do pakyanji nandani do nandisat. Pin kop da kisi morap kosit yolik do gikwem kinda yipman yomgut, ae Tap Gami wasen kinakwan kisi morap teri kinda wigiwit. ² Gikwem kagagwan kiwit ae tap pakbi binapmon da kiwit unun da telagi pakbi sowit yombem asak. Unun awit da Moses dakon amin kabi egipgwit dakon tilak. ³ Ae kisi morap da Pin kop dakon Wup da jap yomgut unun nawit. ⁴ Ae kisi morap Pin kop dakon Wup da pakbi yomgut unun nawit. Asi, Wup dakon tip unun gat kisi agipgwit unun dakon pakbi nawit. Tip unun Kristo. ⁵ Pin kop da pi madepsi aban kawit, mani unun amin kabikon morapmi da anpak yokwi aba tagi dima nandan yomgut. Do miktim kibiri amin da aripmi dima egipmi timon panjupbal aban kimagakwa bumjotni timi dukon di tan tan awit.

⁶ Unun yo morap noman tawit da nin do mama gen kinda asak. Do unun da yo yokwi ak do but kindap awit unuden dima anej. ⁷ Unun da kokup kidatni dakon wupni do gawak yomgwit nin yan dima anej. Pin kop gen da yan yosok: "Jap pakbiyo madepsi anek unun da kwenon kap ae kisik kisikyo mibili mibili awit."

⁸ Unun da yumabi anpak awit unuden dima anej. Unun da yan aba gildat kalonj dogin amin 23 tausen da kimakgwit. ⁹ Unun amin da awit unuden Kristo dima anjkewalne. Unun da yan aba tunon amin emari ton da injin yoba

kimakgwit. ¹⁰ Ae ji unjun da Pinjkop do yanba yokwi tok awit unjuden dima ani. Yan aba kimot yomyom anelo da abin dapban kimakgwit.

¹¹ Unjun yo morap noman tawit da nin do mama gen kinda asak. Amin da Pinjkop da papiakon gen unjun mandawit unjun da mibi bisapmon ekwaman amin nin do mama gen niyisak. ¹² Yando, amin kinda nak tebaisi akdat yan nandisak amin unjun kan kimotjak. Yokwikon di manban. ¹³ Panjkewal jikon noman ton unjun njwakjwari dima, unjun amin morap kisikon yan gin noman ton. Ae Pinjkop toktok teban ji gat egek panpulugosok, do ji panjeban anakwan panjkewalon dima manek tebaisi atdan. Panjkewal noman tarj damni bisapmon Pinjkop da pulugan kini dakon kosit kinda yipdisak, anakwan yokwikon dima mokdan.

Nin Pinjkop gat ae kokup kidat gat kisi do gawat gawat dima anen

¹⁴ Yando, notnoni, ji kokup kidat gawak yomyom anpak yipman degek pasal kini. ¹⁵ Ji nandan kokwinji tagisi, do gen dayisat disi kokwinini. ¹⁶ Telagi jap noman bisapmon kap abidanek Pinjkop ya yan iyinek noman unjun da yawini do anek nin Kristo gat kabi kalon aman. Ae bret pudanek noman bisapmon unjun da giptimni do anek nin Kristo gat kabi kalon aman. ¹⁷ Bret kalon kinda dagin tosok, nin amin morapmi da unjun nanjin noman, do nin morapmi da giptim kalon aman. ¹⁸ Ji Israel amin dakon anpak do nandani. Bit kilapyo altakon soson bisapmon unjun nanek Pinjkop gat kabi kalon an.

¹⁹ Mani ji da kokup kidat do mukwa soson unjun do nak da yo bamisi an yan yosot yan di nandabam. Ae kokup kidat do yo bamisi yan dima yosot. ²⁰ Unjun dimasi. Nak yan yosot. Pinjkop dima nandan iman amin da mukwa soson unjun kon do an, unjun Pinjkop do dima an. Ae ji kon gat kabi kalon ani do dima galak tosot. ²¹ Amin Tagi da kapmon ae kon da kapmon kisi noni kan, unjun ma abisi an. Ae Amin Tagi da tamokon ae kon da tamokon kisi jap noni kan, unjun yo kisi ma abisi an. ²² Amin Tagi yipman degapno nin do nandaban yokwi tok an nimjak do nandaman, ma? Nin dakon tapmim da unjun dakon tapmim yapmanjaman, ma?

Bisapmi bisapmi Pinjkop dakon man awiginen

²³ Amin diwari da yan yon, “Yo morap tagi agagi.” Gen unjun bami, mani yo diwari da nin tagi dima panpulugogi. “Yo morap tagi agagi”, mani yo diwari da butnin tagi dima panjeban asak. ²⁴ Nin nin banjin panpulugok ak do dima nandanen. Nin amin diwari panpulugok do nandak nandak anen. ²⁵ Bit kilapyo morap yuman gwayek tamokon yopmanjan unjun tagi noni. Nandaba kik anek kokup kidat do parekbi bo dima, unjun do dima yoyini. ²⁶ Nido nin nandaman, “On miktim gat yo morapni gat ton unjun kisi morap unjun Amin Tagi dakon gin.”

²⁷ Yesu dima nandan gadan imisak amin kinda da yutnikon kin jap noni do dayinban yutnikon kik do nandan kan tagi kini. Ae jap morap daban nandaba kigi mini tagi noni. Noknogi bo dima noknogi unjun do but morap dima ani. ²⁸ Mani amin kinda da nandaba kik anek, “Bit on kokup kidat do parekbi” yan dayinban kan, unjun dima noni. Noni kan unjun amin da sur an yan nandan damdisak. ²⁹ Disi jap morap kisi tagi noknogi yan nandan, mani unjun amin yan dima nandisak.

Nak jap morap kisi tagi noknogi yan nandisat. Do nido amin kinda da jap unun nonen kan unun sun aman yan nandanakwan jap unun yopben? ³⁰ Pin kop ya yan iyinek jap noken kan, mibili nido amin kinda da gak sun asal yan nayisak?

³¹ Yan do, jap pakbiyo ani bo yo diwari gat ani bisapmon Pin kop man madep im do nandanek ani. ³² Juda amin, bo Grik amin, bo Pin kop dakon panmuwukbi da yokwikon moni dakon anpak kinda dima ani. ³³ Nakyo kisi minjat amin morapyo da anpak si galaktoŋ unun ban asat. Naga anpulugok do anek dima asat. Minjat amin morapyo panpulugoko Pin kop da yokwikon ban timitjak do nandanek asat.

Pol da Telagi Wup dakon but galak dakon yo gat ae Pin kop gawak imim dakon anpak do yagit (Kilapmi 11-14)

11

¹ Nak da Kristo dakon anpak yoldat, yan gin jiyo kisi nak dakon anpak yolni.

Amin da busuŋni witjan unun do Pol da yagit

² Ji bisapmi bisapmi nak do nandanek ekwan, ae gen timikgin ban damgum unun ban yolek ekwan, do ji anpak tagisi an. ³ Mani gen kinda gat nandani do nandisat unun yan. Wili dakon busuŋi unun Kristo, ae minjat dakon busuŋi unun wili, ae Kristo dakon busuŋi unun Pin kop. ⁴ Wili kinda busuŋni witjinek bisit asak, bo kombi gen yosak kan, unun da busuŋni Kristo abin yipmandak. ⁵ Mani minjat kinda busuŋni dima witjinek bisit asak, bo kombi gen yosok kan, unun da busuŋni eni abin yipmandak. Unun busuŋ dangwani kisi mandan mudosok yan asak. ⁶ Minjat kinda busuŋni dima witjinek bisit asak, busuŋ dangwani kisi mandan mudosak. Ae busuŋ dangwani pisipmi bo ae warot pak do mayagi nandisak kan, busuŋni si witjisak. ⁷ Wili unun busuŋni dima witjisak, nido wili Pin kop iyi yombem wasanbi, unun da Pin kop dakon tilimni nolisak. Mani minjat unun wili dakon tilimni nolisak. ⁸ Nido Pin kop da minjat dakon giptim nan wili dima wasagit, wili dakon giptim nan minjat wasagit. ⁹ Ae Pin kop da minjat do nandanek wili dima wasagit. Wili do nandanek minjat wasagit. ¹⁰ Yan do anek, ae anelo da nindan do anek, minjat unun busuŋni witjisaksi. Yan asak unun da eni do gawat gawat asak dakon tilak.

¹¹ Mani Amin Tagi da kabikon minjat wiliyo iyi dage dima ekwan. Minjat unun wili dakon panpulugokni, ae wili unun minjat dakon panpulugokni. ¹² Nido kalip Pin kop da wili dakon giptim nan minjat wasagit, mani wili minjaron da alon. Ae Pin kop unun yo morap dakon mibili.

¹³ Ji disi gen on kokwin ani. Minjat kinda busuŋni dima witjinek bisit asak kan, unun anpak tagi nan asak? ¹⁴ Pin kop da minjat aminyo nianon da wasan nipgut unun pindagek yansi nandaman, wili busuŋ dangwani dubagi amin unun mayagi. ¹⁵ Mani minjat busuŋ dangwani dubagi kan, unun minjat dakon tilimni tagisi, nido Pin kop da busuŋni witjisak do imgut. ¹⁶ Amin kinda da nak dakon gen unun do gen emat asak kan, yansi nandisak, nin gat ae Pin kop dakon panmuwukbi diwari gat anpak nwakjwari kinda dima yolgaman.

Korin amin telagi jap kosit kilegikon da dima nawit

¹⁷ Kili nak anpak diwari an unun do tagisi dima nandisat. Unun do anek anpak diwari ji da agagisi unun do dayikdisat. Ji Pinjkop gawak im do muwukgan bisapmon notji dima panpulugon, notji panupbal an. ¹⁸ Do mibitok unun do dayikdisat. Pinjkop gawak im do muwukgan bisapmon pidok pidok anek ekwan yan amin da yanba nandagim. Gen unun nandako bamisok agit, ¹⁹ nido panmuwukbi timisok di wasen kinakwa unudon da Pinjkop dakon anpak namn da bamisi yolgan unun da dolisak. ²⁰ Pinjkop gawak im do muwukgan bisapmon Amin Tagi dakon telagi jap ban noman yanji nandanek dima nonj. ²¹ Ji kalon kalon notji do jomjom dima anek jap tepmi timigek nan nan anek wain morapmi nanek but upbal an. Anakwa diwari jap do an. ²² Yutji mini do jap pakbiyo aripmi dima ani, ma? Pinjkop dakon panmuwukbi do yo isali yan nandanek japni mini amin panmayak ak do nandan, ma? Ni gen ban dayikenj? Ji anpak tagisi an yan dayikenj, ma? Unun dimasi!

Amin Tagi dakon telagi jap dakon gen

²³ Nido nak Amin Tagikon gen timikgim unun kili dayigim unun disi nandan. Gen unun yan. Kalbi Judas da Amin Tagi uwal da kisiron yipgut bisapmon unun kalbi Amin Tagi Yesu da bret abidanek ²⁴ Pinjkop ya yan iyinek pudanek yan yagit, “On nak dakon giptim timno ji do parekdat. On nanek nak do nandanek egipni.” ²⁵ Ae jap nan mudanek wain kap abidanek yan gin anek yan yagit, “On wain kap unun sanbek sanbek kalugi naga dakon yawi nan asat. Ji bisap morap on wain nanek nandan namni.” ²⁶ Yesu da gen yagit unun da yan nolisak. Bisap morap on bret gat ae wain on kapmon noni bisapmon Amin Tagi dakon kimot do yan tentenajakwa wigi ae apjak bisapmon wigisak.

Anpak kilegikon da Amin Tagi dakon telagi jap nonen

²⁷ Yanjo, amin kinda da Amin Tagi dakon bret ae wain kapni anpak kilegikon da dima nosak kan, Amin Tagi dakon giptim ae yawi yokwi anjimisak dakon gulusunji tan imisak. ²⁸ Do butjikon da kokwin tagisi anek bret gat wain kapmon noni. ²⁹ Nido Amin Tagi dakon giptim tim do dima nandaba wigakwan bret wainyo noni kan, gulusun an do Pinjkop da kobogi damdisak. ³⁰ Mibili yan do anek jikon amin diwari tapmimni mini, ae diwari sot an, ae diwari kili kimakgwit. ³¹ Mani butnin dakon kokwin tagisi anek nonen kan, kobogi dima timitnenj. ³² Mani Amin Tagi da anpaknin dakon kobogi niminek nin panmilip asak. Unun miktimon minjat aminyo gat dima pasilnen do yan asak.

³³ Yanjo, not kabino, Amin Tagi dakon telagi jap nok do muwutni bisapmon amin diwari do jomjom anek don noni. ³⁴ Amin kinda jap do tepmi nandisak kan yutnikon nosak. Yan anek muwutni bisapmon gulusun dima anek kobogi dima timitjak.

Gen diwari dayigi unun opbenj bisapmon don dayikenj.

12

Telagi Wup da but galak do pi anej do tapmim nimisak

¹ Not kabi, Telagi Wup da but galak do pi morap dakon tapmim nimin nimin asak unun pakyansu nandani do dayikdisat. ² Disi nandan, Pinjkop dima nandan imgwit bisapmon kokup kidat dakon wupmi gen dima yon unudon kini do amin da dayinba kokwin dima anek kin kin awit. ³ Yanjo, pakyansu nandani, Pinjkop dakon Telagi Wup da amin kinda antagap aban “Yesu jobit

tagi pasak!” yan aripmi dima yosak. Ae Telagi Wupni mini amin da “Yesu unun Amin Tagi” yan aripmi dima yosak.

⁴ Telagi Wup dakon but galak dakon yo mibili mibili, mani Wup kalonji kinda dagin egisak. ⁵ Panmuwukbikon pi mibili mibili aman, mani Amin Tagi kalonji kinda gin. ⁶ Ae pi agak dakon kosit mibili mibili ton, mani Pinjop kalonj dagin minjat aminyo do tapmim yomijnakan pi unun anj. ⁷ Panmuwukbi kisi panpulugoner do Telagi Wup da amin kalonj kalonj pi asak. ⁸ Amin kinda Telagi Wup da antagap aban nandanj kokwin tagisi anek minjat aminyo panpulugosok. Ae unun Wup kalonj dagin kinda antagap aban nandak nandak tagisi minjat aminyo yoyisak. ⁹ Ae unun Wup kalonj dagin nandanj gadat tebaisi amin kinda do imisak. Ae unun Wup kalonj dagin amin kinda tapmim iban sot amin panmilip asak. ¹⁰ Ae amin kinda do wasok tapmimi ton agak dakon tapmim imisak. Ae amin kinda do kombi gen yosak dakon tapmim imisak. Ae amin kinda do wup mibili mibili kokwin agak dakon tapmim imisak. Ae amin kinda do gen mibili mibili yogok dakon tapmim imisak. Ae amin kinda do gen unun pantobiljak dakon tapmim imisak. ¹¹ Unun Wup kalonj dagin unun yo morap panalon asak. Iyi da galaktogon but galak dakon yo kokwinigeek amin kalonj kalonj do yomij yomij asak.

Nin giptim kalonji kinda dakon diwatni kabi da ekwaman

¹² Amin dakon giptim unun kalonji gin, mani giptim diwatni morapmi. Ae unun giptim dakon diwat morap unun giptim kalonji kinda dakon gin. Kristo dakon giptim kisi yan gin. ¹³ Wup kalonji kinda dagin nin morap telagi pakbi son niban giptim kalonj agiman. Juda amin nin, ae Grik amin, ae oman amin, ae oman amin dima ekwan amin nin kisi Wup kalonji butninon abidagiman.

¹⁴ Giptimnin unun kalonji kinda gin dima, diwatni morapmi. ¹⁵ Kandap da “Nak kisit dima, do giptim dakon diwatni dima” yan tagi yosak, mani unun giptim dakon diwatni sigin tosok. ¹⁶ Ae mirak da “Nak dabil dima, do giptim dakon diwatni dima” yan tagi yosak, mani unun giptim dakon diwatni sigin tosok. ¹⁷ Giptimon dabil dagin tosok tam, nianj anek gen nandisak? Ae giptimon mirak dagin tosok tam, nianj anek yo dakon kibanj nandisak? ¹⁸ Mani giptim unun yan dima. Pinjop da iyi dakon galaktok yolek giptim dakon diwatni kalonj kalonj yopgut da tamonikon tanj tanj anj. ¹⁹ Giptim dakon diwatni kalonji kinda dagin tosok tam unun giptim dima. ²⁰ Mani giptim dakon diwatni morapmi da giptimon sanjbenba giptim kalonji kinda gin asak. ²¹ Dabil da kisit “Gak mini tam naga tagi egipbom” yan aripmi dima iyigi. Ae busunj da kandap “Gak mini tam naga tagi egipbom” yan aripmi dima iyigi. ²² Dimasi. Giptim dakon diwatni tapmimni madep dima yan pindakgaman unun dima ekwan tam giptim tagi dima tanban. ²³ Ae giptim dakon diwatni mani mini yan pindakgaman unun banj kila tagisi aman. Ae giptim dakon diwatni mayagi yan nandaman unun banj tagisi witjaman. ²⁴ Mani giptim dakon diwatni diwaru mayagini mini unun yum pindagapno isal ton. Pinjop da giptim dakon diwatni kisi wasan yopmanjek diwatni nin da yo madep dima yan pindakgaman unun do man madep yomgut. ²⁵ Yan aban giptim dima wasenj kisak, ae giptim dakon diwatni da notni aripni kila anj anj anj. ²⁶ Giptim diwat kinda tepmi pasak kan, giptim diwat kisi morap tepmi panj. Ae giptim diwat kinda man madep pasak kan, giptim diwat kisi morap kisik kisik panj.

²⁷ Ji kisi morap Kristo dakon giptim tim ekwan, ae ji kalonj kalonj giptim diwatni ekwan. ²⁸ Ae Pinjop da panmuwukbikon pi ani do amin manjigat.

Mibiltok yabekbi, ae unjun da buñon kombi amin, ae unjun da buñon yoyinjet, ae wasok tapmimi toñ agak amin, ae sot amin pañmilip ak amin, ae amin pañpulugok amin, ae pi mibili mibili kila agak amin, ae gen amin da dima nandagi mibili mibili yogok amin kisi manjigit. ²⁹ Kisi morap yabekbi dagin dima ekwan, ae kisi morap kombi amin dagin dima ekwan, ae kisi morap yoyinjet dagin dima ekwan, ae kisi morap wasok tapmimi toñ agak amin dagin dima ekwan, ³⁰ ae kisi morap sot amin pañmilip ak amin dagin dima ekwan, ae kisi morap gen amin da dima nandagi mibili mibili yogok amin dagin dima ekwan, ae kisi morap gen pañtobil amin dagin dima ekwan. ³¹ Mani ji Telagi Wup dakon but galak dakon yo wukwisi unjun timit do tek kindap pani.

Abisok anpak wagil tagisisi kinda do dayikdisat.

13

Nin amin do but dasi galaktan yomnen

¹ Nak amin dakon gen mibili mibili ae anjelo dakon gen kisi yoken, mani amin do but dasi galaktan yomyom anpak nagon dima tosak kan, nak gonjon bo ae duban mibili mini tidon unjun yombem. ² Ae kombi gen yogok dakon tapmim nagon tosak, ae nandak nandak pasili toñ unjun nandan mudosot, ae nandak nandak morap kisi nandan mudosot, ae nandan gadatno tebaisi do kabap kinda iyiko diwalik tagi kisak, mani amin do but dasi galaktan yomyom anpak nagon dima tosak kan, nak yo isalisi. ³ Nak yo morapno yoni mini amin do yoben, ae yum pindagapbo amin da giptimno abidan kindapmon sorba sonjek kimokgen, mani amin do but dasi galaktan yomyom anpak nagon dima tosak kan, unjun da nak kindasok aripmi dima anpulugoni.

⁴ Amin kinda amin do but dasi galaktan yomisak, unjun amin da yokwi an iba butni yawori tanjakwan kobogi anyom do dima nandisak, ae amin morap do anpak yaworisi gin anyomisak. Ae amin tagisi ekwan amin do pindak galaktok anjek nandaba yokwi tok dima anyomisak, ae pibit tidok dima asak, ae iyi do nandaban dima wigisak. ⁵ Ae anpak mayagi dima asak, ae iyi dogin dima nandisak, ae butjap tepmi dima nandisak, ae amin da yokwi an iba yokwini do dima nandan egisak. ⁶ Unjun anpak yokwi do kisik kisik dima asak, gen bami do kisik kisik asak. ⁷ Amin do but dasi galaktan yomyom anpak asak amin jigi da aripmi dima abin yipmandak. Bisapmi bisapmi Pinjokop do nandan gadat anjek anpulugosak do jomjom asak, ae jigi bisapmon tebaisi akdak.

⁸ But dasi galaktan yomyom anpak unjun aripmi dima mudosak. Mani kombi gen yogok gat, ae gen mibili mibili yogok gat, ae amin dakon nandak nandakni tagi morap unjun pasildan. ⁹ Nin yo morap dakon nandak nandak diwari banjin nandaman, ae kombi genyo kisi diwari banjin yoman. ¹⁰ Mani don yo wagol gwaljigi minisi noman tanjakwan abisok yo morap diwat diwat nandaman unjun pasildan.

¹¹ Unjun dakon tilak unjun yan. Nak moninisok egippum bisapmon gen amin monin da tilagon yagim, ae nandak nandakno gat ae kokwin agakno gat amin monin da tilak egippum. Mani amin madep anjek amin monin anpak yipman mudagim. ¹² Abisok nin Pinjokop dakon mibili diwari gin nandaman. Unjun pakbi idapmon wupnin pindak upbal aman unjun yombem. Mani Pinjokop dakon tomno dabilyo bamisi don kokdaman. Pinjokop da abisok nin bamisi nandan nimisak, unjudej don nandan imdaman.

¹³ Nandan gadat gat, ae Pinjkop da panpulugosak do jomjom agak gat, ae but dasi galaktan yomyom anpak, unun anpak kapbi da toktok teban tan anjan kikkdan. Mani but dasi galaktan yomyom anpak da anpak diwari yapman mudosok.

14

Kombi gen yok do galagi madep nandanen

¹ Ji amin do but dasi galaktan yomyom anpak toktogisi an kimotni. Ae Telagi Wup da but galak do yo nimisak unun timit do galak tanjek kombi gen yogok dakon tapmim abidok do madepsi galak toni. ² Nido amin kinda gen njwaknjwarikon* da gen yosak kan, unun amin da nandani do dima yoyisak, unun Pinjkop nanjin iyisak, nido amin da ni gen nanj yosok unun dima nandan, Telagi Wup da tapmim iban gen pasili yosok. ³ Mani, amin kinda kombi gen yanek mijat aminyo dakon nandan panjeban asak, ae tebai atni do butni panjeban asak, ae jigikon ekwan amin butni panjeban asak. ⁴ Amin kinda gen njwaknjwarikon da gen yosok unun iyi dakon but panjeban asak, mani kombi gen yosok amin panmuwukbi morap dakon but panjeban asak. ⁵ Ji kisi da gen njwaknjwarikon da gen yoni do nandisat, mani kombi gen yoni dosi nandisat. Kombi gen yosok amin da gen njwaknjwari yosok amin yapmandak, mani gen njwaknjwari yanjakwan amin kinda da pantobiljak kan unun tagi, unun da panmuwukbi dakon but panjeban asak.

⁶ Not kabi, nak jikon obinej gen njwaknjwarikon da gen dayiken kan, nianjon da gen unun da ji panpulugosak? Mani Pinjkop da gen pasili noligit unun dayiken, bo nandak nandak tagisi di dayiken, bo kombi gen kinda dayiken, bo dayindet aben unun da ji tagisi panpulugosak. ⁷ Yo egip egipmi mini unudon abidanek tilak aben. Kasisin ae gitayo geni kilegi dima yoni kan, nikon da amin kap dakon tek nandanek kap yoni? ⁸ Ae kwej kilegi dima yosak kan, amin nianjon da emat do tagap toni? ⁹ Jiyo kisi yan gin. Ji gen njwaknjwari yanjaka nianjon da amin da gen unun dakon mibili nandaba pisoni? Gen yanba isali akdan. ¹⁰ Asi, miktimon gen mibili mibili morapmi ton, ae kisi morap mibili ton gin. ¹¹ Mani amin kinda da gen yanban dima nandabo pisosak kan, unun amin da nak do kokup njwaknjwarikon amin yan nandan naminjakan nak da unun amin do kokup njwaknjwarikon amin yan nandan iben. ¹² Gen njwaknjwarikon da gen yoni kan, amin da ji do yan gin nandan damdan. Ji Telagi Wup dakon but galak dakon yo timit do galagi madepsi nandan, do but galak dakon yo panmuwukbi tagisi panjeban agagi unun timit do pi tebaisi an kimotni.

Gen njwaknjwari yogok dakon gen

¹³ Yando, amin kinda gen njwaknjwarikon da gen yosak kan, Pinjkop da gen unun tagi pantobiljak dakon tapmim imjak do bisit asak. ¹⁴ Nido, gen njwaknjwarikon da bisit aben kan, wupnokon da bisit asat, mani nandak nandaknokon da yo bami kinda dima nandisat. ¹⁵ Yando, nian aben? Wup ae nandak nandakno kisi da bisit aben. Wup ae nandak nandakno kisi da kap yoken. ¹⁶ Yan dima anek wupmon dagin Pinjkop anjkinjek ya yan iyinjaki mirak yopmandak amin unun gen yosol dakon mibili dima nandisak, do nianjon da "Unun asi" yan yosak? ¹⁷ Pinjkop ya yan iyinek yo tagisi asal, mani mirak yopmandak amin dakon buri dima panjeban asal.

13:13: 1Tes 1.3 **14:1:** 1Ko 12.31; 14.39 * **14:2:** Gen njwaknjwari dakon mibili unun yan. Unun miktim amin morap da dima yon gen kinda do yosok.

18 Nak bisap morapmi gen *ɲwakɲwarikon* da gen yanek ji gwapmanɲ musdosot do Pinƙop ya yanɲ iyisat. 19 Mani, paɲmuwukbi Pinƙop gawak im do muwutni bisapmon gen *ɲwakɲwarikon* da gen sop 10 tausen yokenɲ kaɲ, unɲun da paɲpulugok kinda dima akdisak. Mani gen sop 5 kabi amin da tagi nandagi unɲun ban yoyinɲet abenɲ kaɲ, unɲun da paɲpulugok madepsi akdisak.

20 Not kabi, nandak nandakɲikon da amin moniɲ da tilak dima egipni. Amin moniɲ da anɲpak yokwi dakon mibili dima nandanek ekwanɲ ji unɲun da aripmon egipni. Mani nandak nandakɲi unɲun amin madep da tilagon egipni.

21 Pinƙop da gen tebanon gen yanɲ mandabi:

“Amin Tagi da yanɲ yosok, ‘Geno kokup *ɲwakɲwarikon* amin do yobo unɲun da gen *ɲwakɲwarikon* da unɲun miɲat aminyo do yoyikɲan.

Mani geno nandak do mirak dima yopɲan.’”

22 Yanɲdo, gen *ɲwakɲwarikon* da gen yogok unɲun da Pinƙop dakon tilak madepni kinda asak. Unɲun nandanɲ gadat kili awit amin do dima yolisak, nandanɲ gadat dima awit amin do yolisak. Mani kombi gen yogok unɲun tilak kinda nandanɲ gadat kili awit amin paɲpulugok do yomisak, unɲun nandanɲ gadat dima awit amin do dima yomisak. 23 Do paɲmuwukbi morap Pinƙop gawak im do muwugek ji kisi gen *ɲwakɲwarikon* da gen yoni kaɲ, but galak dakon yo dakon mibili dima nandanɲ amin, bo ae nandanɲ gadat dima abi amin da wiɲ dandanek ji do si *ɲugigan* yanɲ yokɲan. 24 Mani, ji kisi kombi gen yoni kaɲ, but galak dakon yo dakon mibili dima nandanɲ amin, bo ae nandanɲ gadat dima abi amin da abinɲ gen unɲun nandanɲ unɲun da buri suganɲba iyi do nin yokwi pakpak do kobogi pakɲamanɲ yanɲ nandakɲan. 25 Nandak nandakni burigwan pasili tonɲ unɲun tentenokɲan. Ae maɲ pak gawagek Pinƙop gawak imiɲek “Pinƙop bamisi ji gat egisak” yanɲ yokɲan.

Kosit kilegikon da Pinƙop gawak imnenɲ

26 Yanɲdo, not kabi, Pinƙop gawak im do muwutni bisapmon nibanɲ ani? Kinda da kap yosak, ae kinda da yoyinɲet asak, ae kinda da Pinƙop dakon nandak nandak pasili tonɲ unɲun yosak, ae kinda da gen *ɲwakɲwarikon* da gen yosak, ae kinda da unɲun gen yosak unɲun paɲtobilɲak. Yo morap ani unɲun paɲmuwukbi paɲteban ak do ani. 27 Amin diwari gen *ɲwakɲwarikon* da gen yoni kaɲ, amin bamori bo kapbi dagin yoni. Ae kisi bisap kalonɲ dima yoni, notji do bikiɲ yomiɲ yanɲ yoni. Ae amin kinda da gen unɲun si paɲtobilɲak. 28 Mani gen paɲtobil amin mini kaɲ, gen *ɲwakɲwarikon* da gen yogok amin gen dima yosak. Gen iyi gat ae Pinƙop gat dogin yosak.

29 Amin bamori bo kapbi da kombi gen yoni, anɲkwa diwari da geni kokwinini. 30 Ae kinda yiɲakwan Pinƙop da gen kinda analon anɲiban kaɲ, gen yosok amin gen sanɲbenek dima yosak. 31 Yanɲ anek kombi gen yogok amin kisi kalonɲ kalonɲ kombi gen yoni dakon bikiɲ pisanɲ damɲan. Anɲkwa paɲmuwukbi kombi gen yoyinɲakwa nandak nandak timigeɲ unɲun da butni paɲteban asak. 32 Kombi gen yogok amin unɲun wupni dakon kila iyi tagi anɲ, do iyi da bisapmon gen tagi yoni. 33 Nido Pinƙop unɲun yo morap upbilapmon da agak amin dima. Nin da but kalonɲon da egipnenɲ do nandisak.

Telagi paɲmuwukbi morap nin da amanɲ unɲudenɲ jiyo kisi muwut muwutɲikon 34 miɲat gen dima yoni. Gen yanɲba tagi dima akdisak. Moses dakon gen teban da yosok unɲun da aripmon gawat gawaron da yiɲni.

35 Paɲmuwukbi da muwut muwuron miɲat gen yoni kaɲ unɲun mayagi, do gen kinda dakon mibili nandak do kaɲ, yutniɲon eni ban yoyinɲba tagi yoyini.

³⁶ Korin amin, Pinjkop dakon gen jikon da noman tagit yan nandan, ma? Ae geni ji dagin abidawit, anakwa amin diwari dima abidawit yan nandan, ma? ³⁷ Jikon da amin kinda iyi do nak kombi amin kinda yan nandisak, bo Wup dakon nandak nandak tan namisak yan nandisak amin yanji nandisak, gen on mandisat unun Amin Tagi dakon gen teban yanji nandisak. ³⁸ Amin kinda yan dima nandisak kan, unun amin do kombi amin kinda dima yan nandan imni.

³⁹ Yan do, not kabi, kombi gen yok do galagi madepsi nandani, ae gen nwanwari yogok dakon kosit sopsop dima ani. ⁴⁰ Mani Pinjkop gawak imim dakon silipmon yo morap ani unun kosirikon da kilegisi ani.

Amin kimakbi aeni kimoron da pidokdan (Kilapmi 15)

15

Kristo kimagek kimoron da pidagit

¹ Not kabi, Gen Bin Tagisi dayigim unun do butji pabo pisanban nandani do nandisat. Gen Bin Tagisi kili abidawit da unudon tebai akgan. ² Ae gen dayigim unun tebaisi abidoni kan, Pinjkop da unun Gen Bin Tagisikon da ji yokwikon ban timidisak. Yan dima ani kan, nandan gadatji unun yo isali.

³ Gen kinda abidagim unun da gen wagol madepsi asak. Gen unun kili dangum. Gen unun yan. Pinjkop gen tosok unun da aripmon Kristo nin dakon yokwi wiririt do kimakgit. ⁴ Ae Pinjkop gen tosok unun da aripmon amin da kimakbi tamogwan yipgwit, ae gildat kapbi anakwan kimoron da pidagit. ⁵ Ae Pita kon altanek don yabekbi 12 kabikon kisi altan yomgut. ⁶ Ae don nandan gadat amin 500 yapmandak unun kabikon altan yomgut. Unun kabikon morapmi abisok ekwan, mani diwari kili kimakgwit. ⁷ Ae don Jems altan imgut. Ae don yabekbi kisikon altan yomgut.

⁸ Unun kabikon altan yominek don mibi do nagon altan namgut. Nak monji kinda altok altok bisapmonsi dima altanbi yombem. ⁹ Nido nak yabekbi kabi dakon pinjinisi egisat. Ae amin da yabekbi yan tagi dima nayigi, nido kalip Pinjkop dakon panmuwukbi panupbal ak do pi madepsi agim. ¹⁰ Mani Pinjkop da nandan yawok naminek anpuluganban yabekbi kinda dagat da egisat. Ae nak do nandan yawot agit unun dima sun tagit. Dimasi. Yabekbi diwari yapmanek pi madepsi agim da asat. Mani naga dima asat, Pinjkop da nandan yawok naminek tapmim naminakwan pi unun asat. ¹¹ Do nak bo ae yabekbi diwari da pi unun an unun da yo madep dima asak. Yo madep unun Yesu kimot anek aeni pidagit unun dakon geni yan tenjenanapno ji da nandanek nandan gadat awit.

Don amin kisi morap kimakgwit unun kimoron da pidokdan

¹² Kristo kimoron da pidagit unun dakon geni yan tenjenoman, do jikon amin diwari da mibili nido "Amin kimakbi kimoron da aripmi dima pidokdan" yan yon? ¹³ Asi, amin kimakbi aripmi dima pidoni kan, Pinjkop da Kristo kimoron nan dima aban pidagit. ¹⁴ Asi, Kristo kimoron nan dima aban pidagit tam, gen yan tenjenok aman unun yo isali asak, ae nandan gadat an ununyo kisi yo isali. ¹⁵ Ae yan tam nin Pinjkop da yo agit unun do top amin dagagiman. Nido nin Pinjkop da Kristo kimoron nan aban pidagit unun dakon geni yan tenjenoman. Mani Pinjkop da amin kimakbi kimoron

banj dima paban pidonj tam, Kristo kimoron nanj dima aban pidagit. ¹⁶ Asi, amin kimoron da dima pidonj tam, Kristo kimoron da dima pidagit. ¹⁷ Ae Kristo dima pidagit tam, nandanj gadatji da ji aripmi dima panpulugokdisak. Yokwi morapji sigin tanj daminjakwa ekwanj. ¹⁸ Ae Kristo nandanj gadanj iminek kimakgwit amin unun pasilgwit. ¹⁹ Nin Kristo nandanj gadanj iminek unun da panpulugosak do jomjom anjek ekwamanj. Mani nin yo tagisi on miktimon gin timit do jomjom amanj tam, nin bupmi amin dakon mibi amin wagil yokwisi ekwamanj.

²⁰ Mani yanj dima. Kristo kimoron da kili pidagit. Unun pigaga jap bami mibiltoksi tosoq unun da tilak kili kimakgwit amin dakon wasok wasok amini pidagit. ²¹ Amin kalonji kinda da kimot analon agit, ae yanj gin amin kalonji kinda da kimoron da pidot pidot analon agit. ²² Adam dakon amin kabi morap si kimokgonj, ae yanj gin Kristo dakon amin kabi morap egip egip abidokdanj. ²³ Mani nin morap Pinjkop da silip yipgut unun da aripmon pidokdamanj. Mibiltok Kristo, ae don tobil apjak bisapmon minjat amin kabi morapni nin kimoron da pidokdamanj.

²⁴ Unun da kwenon mibi bisap abinjakwan Kristo da konj mibili mibili tapmimi tonj dakon kila amini unun panjupbal aban pasil mudanjakwa kila agak pi morap Pinjkop Dat da kisiron yipdisak. ²⁵ Nido Kristo dasi kila amin madep egakwan wigi uwal morapni pabinj yopmanjakwan pinjini egipdanj. ²⁶ Ae uwalni mibisi abinj yipdisak unun kimot. ²⁷ Pinjkop gen papiakon gen yanj tosoq:

“Unun da yo morap pinjini egipni do yopgut.”

Yo morap pinjini egipni do yopgut yanj yosok, mani nin nandamanj, Pinjkop iyi Yesu dakon pinjini dima egisak. ²⁸ Ae don, yo morap Kristo dakon pinjini tanjakwa Monji da iyi nanj Pinjkop dakon pinjini yipdisak. Mibiltok Pinjkop da yo morap Monji dakon pinjini yopgut, mani Monji da iyi nanj Pinjkop dakon pinjini yipjak bisapmon Pinjkop da yo morap dakon wukwisini yitdisak.

²⁹ Amin kimakbi kimoron da dima pidoni tam, mibili nido amin diwar: da amin kimakbi panpulugok do telagi pakbi sosoq? Aripmi dima pidoni tam, nido unun anpak anj? ³⁰ Amin morapmi da pi amanj unun do toktogisi uwal anj niminek nindapba kimotnej do anj. Do amin kimoron da dima pidoni tam, nin mibili nido unun pi amanj? ³¹ Not kabi, nak asi dayisat, Amin Taginin Yesu Kristo da jikon pi tagisi asak unun do butnokon da nandako yo madepsi asak. Disi nandanj, unun bamisi. Ae yanjo kisi nandanj, nak gildari gildari kimoronsi kinj kinj asat. Gen on bamisi yosot. ³² Epesas kokupmon amin diwar: jon bit kilapyo yokwisi da yanj emat anjek nak nit do awit. Kimakbi kimoron da dima pidoni tam, mibili mini emat agim. Ae amin kimakbi kimoron da dima pidoni tam, “anjwa wagil kimotdamanj,

do jap pakbiyo madepsi anenj.”

³³ Ji amin diwar: da top panjekwaldanj do pindatni. Gen on disi nandanj, “Ji amin yokwi gat muwutni kanj, anpakji tagi unun panjupbal akdanj.” ³⁴ Ji aesi nandak nandak kilegi timigek yokwi ae sanjenek dima ani. Asi jikon da diwar: Pinjkop dima nandanj imanj. Ji da mayaktok pani do anjek gen on dayisat.

Giptimnin kimoron da pidokdisak unun njwaknjwari

³⁵ Amin kinda yanj yokdisak, “Amin kimakbi kosit nianjon da pidokdanj? Ae pidoni bisapmon nianjen giptim da pidokdanj?” ³⁶ Unun nandanj kokwini tagi

dima amin dakon gen kinda! Gak jap yet kwaokdal unun mibiltok kimot anjek don kwosok. ³⁷ Ae wit bo ae jap diwari dakon yeri kwaokdal unun jap bami don kwokdisak unun yombem dima. ³⁸ Mani Pinjkop da iyi nandan kokwinigek yeri kalon kalon do obi tamayo iyikon iyikon wasosok. ³⁹ Giptim morap unun arip gin dima. Amin unun giptimni njwakjwat, ae bit kilapyo giptimni njwakjwat, ae minam gat ae tap kilapyo kisi yan gin. ⁴⁰ Kundukon yo ton unun giptimni iyi, ae miktimon yo ton unun yo kisi giptimni iyi. Mani kundukon yo ton dakon tilimni unun njwakjwat, ae miktimon yo ton dakon tilimni unun yo kisi njwakjwat. ⁴¹ Gildat kanek ae gikyo tilimni njwakjwat njwakjwat. Ae gik morap tilimni iyikon iyikon tan yomanj.

⁴² Amin kimakbi kimoron da pidokdan unun yan gin. Giptim wayikgaman unun miktogi, mani giptim pidosak unun aripmi dima miktogi. ⁴³ Giptim wayikgaman unun tilimni mini, mani giptim pidokdisak unun tilimni wagil tagisi. Giptim wayikgaman unun tapmimni mini, mani giptim pidokdisak unun tapmimi ton. ⁴⁴ Giptim wayikgaman unun on miktim dakon, mani giptim pidokdisak unun Wup da egip egip imisak.

Miktim dakon giptim toso, do giptim Wup da egip egip imisak unun yo kisi toso gin. ⁴⁵ Pinjkop dakon papia da yan yosok:

“Amin mibiltogi, Adam, unun amin egip egipmi ton dagagit.”

Mani mibi Adam da amin do egip egip yomyom Wup dagagit. ⁴⁶ Wup dakon egip egip da mibiltok dima altagit. On miktimon egip egip da mibiltok altagit, anakwan wup dakon egip egip da don altagit. ⁴⁷ Amin mibiltogi Adam unun on miktim dakon, ae miktim nan wasanbi. Ae Adam unun da bujon nani unun Kwen Kokupmon da pigit. ⁴⁸ Miktimon minjat amin morap unun giptimni unun Adam dakon giptim yombem. Mani Kwen Kokup dakon giptimnin unun Kristo dakon yombem akdisak. ⁴⁹ Abisok nin miktim amin Adam yombem da ekwaman. Unudej gin don Kwen Kokup amin Kristo yombem akdamanj.

⁵⁰ Not kabi yanji dayisat, miktim giptim gat kisi Pinjkop da Amin Kila Asak da kagawan aripmi dima wigigi. Ae yo miktogi da yo dima miktogi aripmi dima timiri.

⁵¹ Nandani. Gen pasili kinda dayikdisat. Nin morap kisi dima kimotdamanj. Nin kisi morap kulabik an mudokdamanj. ⁵² Kwenj mibisi yosak bisapmon nin mal wambilgaman unun da tilak tepmisi kulabik akdamanj. Kwenj yanban amin kili kimagwit unun kimoron da pidokdan, ae bujon aripmi dima mik tokdan. Ae nin kalugi sign ekwamanj amin kulabik akdamanj.

⁵³ Nido, giptimnin miktogi unun kulabik anjek toktogisi tagisi egipdisak. Giptimnin si kimori unun kulabik anjek toktogisi kalugi egipdisak. ⁵⁴ Giptimnin si kimori ae miktogi unun kulabik anjek toktogisi tagisi kalugi egipdisak bisapmon Pinjkop dakon gen kinda toso unun bami ton akdisak. Gen unun yanj:

“Pinjkop da emaron teban tanek kimot obisi anakban pasiligit.

⁵⁵ Kimot, gak amin pabij yopyop dakon tapmingo jiri?

Kimot, gak amin tepmi madep yomyom tapmingo jiri?”

⁵⁶ Yokwi da kimot tapmim iban amin tepmi madep yomisak. Ae yokwi unun gen tebanon tapmim pasak. ⁵⁷ Mani Amin Taginin Yesu Kristo da tapmimon Pinjkop da tapmim niminakwan emaron teban tomanj, do Pinjkop ya yanji iyanj.

⁵⁸ Yan do, not kabino, ji tebaisi agek wayiŋ wayiŋ dima ani. Disi nandan, Amin Tagi dakon pi madepsi an unun bami mini dima akdan, do ji bisapmi bisapmi Amin Tagi dakon pi an kimotni.

Pol yo ak do nandagit unun do yagit

(Kilapmi 16)

16

Pol da Jerusalem do moneŋ paŋmuwutdan unun do yagit

¹ Kili Piŋkop dakon miŋat aminyo Jerusalem ekwan unun do moneŋ paŋmuwutdan unun do dayikdisat. Galesia paŋmuwukbi da ani do kosit yoligim, ji yan gin ani. ² Sonda morapmon ji morap kisi kalon kalon pi agak da butgwan moneŋ timikgan unun kokwinigek kabi kinda yopman yopman ani. Anakwa nak obpeŋ bisapmon moneŋ paŋmuwut dakon pi dima ani. ³ Nak da obin altoken bisapmon paretji Jerusalem paŋkini do disi amin kabi di manjini. Anakwa nak da but piso papia kinda mandan yobo abidanek kini. ⁴ Ae nakyu kisi kigisi yan nandaken kan, kisin tagi kiner.

Pol Korin amin kin pindat do nandagit

⁵ Nak Masadonia miktim nan kik do nandisat. Ununan kinjek don jikon abin altoken. ⁶ Nak ji gat timisok di gat egipben bo ae sigin egapbo ais bisap mudosak unun dima nandisat. Ae kokup njwaknjwarikon kiken bisapmon ji da anpuluganaka kiken. ⁷ Nak ji gat bisap pisipmi egip do dima galak tosot. Amin Tagi da tagi nandisagon ji gat bisap dubagkok egipnen. ⁸ Mani nak kokup pap Epesas idon egapbo Pentikos bisapmon wigisak. ⁹ Nido, Piŋkop da nak do yoma kinda witald namik da miŋat amin morapmi paŋpulugoko Yesu yolyol amin dagon. Mani amin morapmi da uwal anmanan.

¹⁰ Timoti jikon apban kan anpuluganba pasol pasol dima asak. Nak da Amin Tagi dakon pi asat, ununyo kisi yan gin asak. ¹¹ Jikon da di da kanba amin isali kinda yan di aban. Tobil apjak bisapmon yipba but yaworon da nagon apjak. Not diwari gat kisi apni do jomjom asat.

¹² Notnin Apolos dakon gen unun yan. Not diwari ji dandak do kiwit bisapmon unun gat kini kan tagisi yan iyigim. Mani unun bisapmon op do dima galak tagit. Iyi gwagak kanek don obin dandisak.

Gen diwari

¹³ Disi do kila tebai anek nandan gadaron tebai atni. Tebaisi agek yo kinda do pasol pasol dima ani. ¹⁴ Yo morap ani unun but dasi galak tan yomyom anpagon dagan ani.

¹⁵ Not kabi, Stepanas gat yutnikon ekwan amin gat da Akaia provinskon mihiltoksi but tobil anek Yesu nandan gadan ingwit unun disi nandan. Ae Piŋkop dakon miŋat aminyo paŋpulugok do iyi dakon egip egip parekgwit. Nak gen tebai yan dayisat, ¹⁶ ji unuden amin gat ae unun amin paŋpuluganba pi kalon an amin gat dakon piŋbini egipni.

¹⁷ Stepanas gat Potunatus gat Akaikus gat nagon opba but galaksi nandagim, nido ji kisi da abin nak aripmi dima nandani, ¹⁸ ae unun da nak kisik kisik namgwit ae jiyo kisi kisik kisik dangwit. Unuden amin da pi madep an unun do but galaksi nandanek man madep yomni.

¹⁹ Paŋmuwukbi morap Esia provinskon ekwan unun da gildatni tagi dayan. Akwila gat Prisila gat ae paŋmuwukbi unun bamot da yutnon muwukan unun

da Amin Tagi da manon gildatni tagi madepsi dayan. ²⁰ Yesu yolyol amin notji morap da gildatni tagi dayan. Paɗmuwukbi notji gat domdom ani bisapmon but dasi timitni.

²¹ Nak Pol da naga gildat tagi on mandisat.

²² Amin kinda da Amin Tagi but dasi dima galaktan imisak kan unun jobit timitjak.

Amin Tagi gak apbi! ²³ Amin Tagi Yesu dakon nandan yawotni jikon tosak do bisit asat. ²⁴ Nin Yesu Kristokon kabi kalon agiman, do ji but dasi timikdat. Unun asi.

Pol da Korin Amin do Papia 2 Mandagit

But piso gen

Korin panmuwukbi diwari da Pol do yanba yokwi tok awit, do Pol butjik madepsi nandagit. Ae yabekbi toptopmi diwari da yoyindet gulusun anek Pol abin yipgwit. Pol da Korin amin gat gen unun anmilip ak do nandagit, ae iyi do Pinjkop dakon yabekbi bamisi kinda yan nandan imni do papia on mandagit. Yan anek ae kosiri kinda gat tagisi nandan yom do anek papia on mandagit.

Gen mibiltok wasanek mandagit unjungwan Pol da gen tebaisi kalip Korin amin do yipgut unun do yosok. Gen unun dima yip do nandagit, mani kwen wigik anek yanba yokwi tok an imgwit, do gen tebaisi yipgut. Yipban gen unun nandanek anpakni panmilip awit, do abisok kisik kisik madepsi nandan yomisak.

Unun bisapmon panmuwukbi Judia miktimon egipgwit unun yokwisi egipgwit, do Pol unun do monen panji yom do monen panmuwukgit. Do kilapmi 8 ae 9 non Pol da Korin minjat aminyo da pi unun do monen panmuwutni do buri panjagap ak do gen yipgut.

Pol da Pinjkop da yabekbi kabi do pi yomgut unun do yagit

(Kilapmi 1-7)

¹ Nak Pol, nak Yesu Kristo dakon yabekbini. Pinjkop da iyi da galaktogon pi unun namgut. Nak gat ae notnin Timoti gat da papia on Pinjkop dakon panmuwukbi Korin kokup papmon ekwan gat, ae telagi panmuwukbi morap Akaia provinskon ekwan, ji kisi do mandan damamak. ² Pinjkop Datnin gat ae Amin Tagi Yesu Kristo gat da nandan yawok damanek butji panjyawot abal yawori tosak do bisit amak.

Pinjkop da jigi bisapmon butnin panjeban asak

³ Amin Taginin Yesu Kristo dakon Pinjkopni ae Datni unun anksinenej. Unun Datnin bupmi ami, ae amin morap jigi pan unun butni panjeban asak dakon Pinjkop. ⁴ Jigi bisap morapmon butnin panjeban asak. Pinjkop da butnin panjeban asak, unuden gin nin da jigi mibili mibili pan amin morap buri panjeban aman. ⁵ Tepmi madep Kristo da pagit unuden gin ninyo kisi paman. Ae Kristo da butnin panjeban aban butnin yaworisi tosok. ⁶ Nin jigi paman bisapmon ji da but yawot pani ae Pinjkop da ji yokwikon ban timjtjak unun do anek paman. Ae Pinjkop da butnin panjeban aban butnin yawori tosok bisapmon, jiyo kisi but yawot pani do anek Pinjkop da yan asak. Ji tebai agek nin da tepmi paman unuden gin tepmi pani kan, Pinjkop da butji panjeban akdisak. ⁷ Ae ji jigikon tebaisi atdan yanji nandan damaman, nido ji nin gat kisi jigi kalonji paman, ae nin gat kisi but yawot kalonji timidaman yanji nandanaman.

⁸ Not kabi, nin Esia provinskon jigi pagiman unun ji da nandani do nandanaman. Jigi madepsi da nin pabin nipmanek unun da tapminnin pagigit. Aban nin kimotdaman yanji nandagiman. ⁹ Asisi, kimot akdaman yanji nandagiman. Nin tapminnin madep dima yanji nandanenej do jigi unun noman tan nimgut. Pinjkop amin kimakbi kimoron ban paban pidot pidot amin unun dagin nin aripmi tagi panpulugosak yanji nandanenej do jigi unun pagiman. ¹⁰ Unun jigi panek kimoronsi kigiman, mani Pinjkop da kimoron ban panpulugagit, ae don yo kisi nin jigikon ban timiddisak. Jigi morap noman

tañ nimni bisapmon Pinjkop da nin jigikon ban panpulugokdisak yanñi nandan teban toman. ¹¹ Mani ji nin panpuluganek bisit aba Pinjkop da amin morapmi dakon bisitni nandanek nin panpulugosak. Anjakwan amin morapmi da Pinjkop da ninon panpulugok asak unun kanek ya yanñi iyini.

Pol da Korin amin top dima yoyigit

¹² Nin yanñi nandaman, on miktimon Pinjkop da nin panpuluganajakwan nin anpak telagisi aman ae gen bamisi ban yoman. Ae jikon yanñi ginsi agiman. Nin on miktim dakon nandan kokwin tagisi dima yolguman. Pinjkop da nin nandan yawok niminek panpulugagit, do nin anpak agiman unun do nandano wigisak. ¹³⁻¹⁴ Nin papia mandan yopno jikon oban bisapmon gen ji da maninek mibili tagi nandan pisogi unun banjin mandaman. Asi, bisap diwarikon gen mandaman ji da mibili dima nandan. Mani nin gen morap wanariman unun ji da pakyani nandani do nandaman. Ae Amin Tagi Yesu tobil apjak bisapmon nin da ji do tagisi nandaman yanñi gin ji da nin do tagisi nandani do nandaman.

¹⁵ Nak yanñi nandagim, do aban dandanek panpulugoko kisik kisik aba kosiri bamori asak do nandagim. ¹⁶ Nak Masadonia provins kik do oban ji dandanek don Masadonia kiken yanñi nandagim. Ae don Masadonia da tobil obinek ji dandanapbo ji da kosit agipben dakon yo di anpuluganba Judia miktimon kiken yanñi nandagim. ¹⁷ Oban dandak do nandak nandak agim unun kalkali agim yanñi nandan, ma? Nak yo ak do nandak nandak asat unun miktim amin da gen kaga da “Aken” yanñi yanek dima an, nak yanñi asat yanñi nandan, ma? ¹⁸ Pinjkop gen morapni guramik kimokdok, ae nin gen kagakon da “Aneñ” yanñi yoneñ kan unun aneñsi. ¹⁹ Nak ae Sailas, Timoti gat nin da Yesu Kristo Pinjkop dakon Monji dakon geni jikon yanñi tenenok agiman. Ae disi nandan, Kristo “Unun aken” yanñi yanek dima kirinikdak. Bisapmi bisapmi Kristo “Aberñ” yanñi yanek geni yol kimagek asak. ²⁰ Pinjkop dakon yanñi teban tok geni morapmi ton, ae unun yanñi teban tok morap da bami ton ani do Kristo da “Nak da aken” yanñi yosok. Mibili yanñi do nin Yesu da manon da Pinjkop dakon man awigek “Unun asi” yanñi yoman. ²¹ Pinjkop da nin gat ae ji gat kisi Kristokon gadanek panjeban aban tebaisi akgaman. Ae unun da nin gat ae ji gat kisi iyini do manjigit. ²² Unun iyini dakon amin ekwaman dakon tilak yipman nimgut. Ae Wupni nin da buron yipgut, do Pinjkop da nin do yo tagisi morap diwari nim do yanñi teban tok agit unun gat kisi don timidaman yanñi nandaman.

Pol Korin tepmi dima kigit

²³ Nak gen bamisi yosot unun Pinjkop da nandisak. Do unun da manon da bamisi yanñi dayisat, nak Korin tepmi dima opgum nido gen tebai dayiko jigi pani do dima nandagim. ²⁴ Ji nandan gadat anek anpak yanñi anek egipni dakon kila aminji egip do dima galak toman. Ji nandan gadaron tebai agakwa ji da kisik kisik pani do pi kisin da aman.

2

¹ Yanñi do, nak kalip obinek jigi damgum unuden ae kosiri kindi gat jigi dam do dima nandagim. ²⁻³ Jigi dabo but yokwi nandani kan, namon kisik kisik paken? Ji dagan kisik kisik namdan, do jikon obinek butjik pak do dima galak tosot. Mibili yanñi do anek papia mandan damgum. Ji nandan, nak yo kindi do kisik kisik aberñ kan, jiyi kisi kisik kisik akdan gin. ⁴ Nak papia unun mandagim bisapmon but yokwi anek kunam pakbino madepsi mawit.

Mani papia unun butjik dam do anjek dima mandagim. Nak da ji do but dasi galaktan damisat yanjsi nandani do mandagim.

Yokwi agit amin dakon diwarini yipman imni

⁵ Jikon yokwi agit amin unun da nak nan jigí dima namgut, unun da ji ban jigí damgut. Nak unun do gen tebai dima yok do nandisat. ⁶ Yokwi agit amin kobogi timitjak do jikon amin morapmi da yawit unun aripmi. Jigí di gat timitjak do dima yoni. ⁷ Diwarini yipman iminek butni anteban ani. Butjik madepsi nandaban unun da obisi di abin yipban. ⁸ Yando, ji da but dasi sigin galaktan iman yan yolini do nak da unun ani dosi dayisat. ⁹ Papia unun mandan damgum unun ji pankilik dandak do mandagim. Ji yo morapmon nak dakon gen guramikgan bo dima, unun kok do anjek mandagim. ¹⁰ Ji amin kindá dakon yokwini yipman imni kan, nakyo kisi yokwini yipman iben. Ae yokwi kindá nak da yiyipmi tosok kan, nak ji panpulugok do Kristo da dabilon yokwi unun yipmandat. ¹¹ Yan asat nido Sunduk da nin pankiligek dima pabin nipjak do nandisat. Sunduk da nin pabin nip do pi nian asak unun nandaman.

Pol Taitus kok do nandagit

¹² Nak Troas kokup papmon Yesu dakon Gen Bin Tagisi yan tenjenok ak do abin altagim bisapmon, Amin Tagi da geni yoyiken do kosit tagisi yipman namgut. ¹³ Mani butno yawori dima tagit, nido nosno Taitus dima kagim. Do nak Troas kokup pap amin galok gen yoyinek emaron provinskon kigim.

Pin kop da tapmimon yabekbi emaron teban ton

¹⁴ Mani nin Pin kop ya yanjsi iyaman, nido Kristo da uwalni pabin yopgut. Ae Pin kop da mibil tan niminakwan nin iyi dakon amin kabini bujon da yolgaman. Unun da nin pantagap aban Kristo dakon mibili yono unun da yo kibani tagisi da yan dukwan dukwan kisak. ¹⁵ Asi, nin yo kibani tagisi panalon an unun yombem ban Kristo da timik Pin kop do parek asak. Unun kibani Pin kop da yokwikon ban timikdak amin gat, ae Tipdomon pigikdan amin kisi da nandan. ¹⁶ Amin Tipdomon kwan unun kibani unun da kimot dakon kibani asak, mani amin Pin kop da yokwikon ban timikdak unun kibani unun da egip egip dakon kibani asak. Namin dasi yabekbi pi aripmi tagi asak? Nin da aripmi dima. ¹⁷ Amin morapmi da Pin kop dakon gen yan tenjenjek moner ilikgan nin unuden dima aman. Pin kop da iyi pi unun nimgut, ae nin top dima yoman. Nin egip egipnin Kristokon tosok, ae Pin kop da dabilon gen nimgut unun but dasi nandanek yan tenjenoman.

3

Yabekbi unun sanbek sanbek kalugi dakon pi amin

¹ Nin aenin ji da nin do nandaba wikwan nimni yanon da gen on yoman yan nandan, ma? Bo ae amin diwari da an unuden nin da amin diwari yoyino unun da nin amin tagisi yan ji da nandani do papia mandan niba damnen yan nandan, ma? Bo ae nin da dayino ji da papia unuden kindá mandan nimni yan nandan, ma? Unun dimasi. ² Disi unun nin dakon papia yombem da egakwa amin da anpaknin pindakgan. Unun papia dakon gen butninon mandabi do amin morap da tagi manjinek nandani. ³ Ji papia kindá Kristo da mandan yipban apgut da yan ekwan. Pi anapno Kristo da papia unun mandagit. Unun kilda mandak nan dima mandagit, unun Pin kop dagok

dagogi mini egisak dakon Wup nan mandagit. Ae tipmon dima, amin buron mandagit.

⁴ Nin Kristokon gadagiman, do Pinjkop da dabilon gen unun asi yanji nandaman. ⁵ Nin da nin unun pi aripmi dima anen, do nin da yo kinda agiman yan dima yonen. Pinjkop kalonji dagin tapmin niban pi unun aman. ⁶ Ae unun da nin panpuluganban sanbek sanbek kalugi dakon pi amin dagagiman. Sanbek sanbek unun gen teban papiakon mandawit unun yombem dima, unun Wup dakon yo. Gen teban da amin dapban kimokgon, mani Wup da egip egip yomisak.

⁷ Pinjkop dakon gen teban da kimot analon agit. Pinjkop da unun gen teban tipmon mandagit bisapmon tilimni madepsi gat kisi noman tagit. Do mibiltok Moses dakon tomno dabilni madepsi tenjenagit, aban Israel amin da aripmi dima kokogi agit, ae don tenjeni unun yawokgit. ⁸ Gen teban dakon tilimni da madep agit, mani Wup da pi asak unun da gen teban dakon tilimni yapmanek unun da wagil madepsi tenjenosok. ⁹ Gen teban dakon pi unun nin gen pikon nipmanek pasilnen do yosok. Mani unun tenjeni madepni gat apgut, do nin nandaman, Pinjkop da dabilon kilek tok dakon pi unun dakon tilimni unun wagil madepsi daman. ¹⁰ Yo kalugi Pinjkop da asak dakon tilimni unun madepsi daman, anakwan yo kalipmi dakon tenjeni unun monijisok, do yo kalipmi dakon tenjeni si pasil mudok do yan asak. ¹¹ Yo kalipmi unun toktogisi dima tagit, mani unun tilimni gat apgut, do yo kalugi toktok teban tokdisak unun dakon tilimni da madepsi daman tenjenosok.

¹² Unun tenjeni da ninon madepsi tenjenanakwan nandan teban tanjek jomjom aman, do nin pasol pasoli mini unun do yan tenjenoman. ¹³ Moses da agit nin yan dima aman. Unun tomno dabilnikon tenjeni madep unun kin yawogakwan Israel amin da dima koni yan do imal nan tomno dabilni witjigit. ¹⁴ Mani Pinjkop da Israel amin dakon nandak nandak dakon kositni waman sogut, ae abisok yo kisi yan gin tosok. Sanbek sanbek kalipmi dakon gen manjan bisapmon imal da yan nandak nandak kositni waman sopmanakwan gen dakon mibili dima nandan pison. Nido Kristo nandan gadan iminapno unun kosiron dagin Pinjkop da imal tim unun kwinkdak. ¹⁵ Asi, kalip da win ae abisok ekwamanon Moses dakon gen teban manjan bisap morapmon imal tim da nandak nandak kositni sopman yomisak. ¹⁶ Mani but tobil anek Amin Tagikon kisak amin Pinjkop da imal tim unun kukwan imisak. ¹⁷ Nak Amin Tagi do yosot unun Wup do yosot. Ae Amin Tagi dakon Wup amin kindakon egisak kan, unun amin puluganbi da egisak. ¹⁸ Nin kisi morap yo kinda da tomno dabilnin dima witjisak. Do Amin Tagi dakon tim madepni da ninon yamanakwan nin da pakbi idap yombem da yan unun tenjeni pantobilapno aminon kisak. Tenjeni unun Amin Tagikon da abinek nin kulabik aban iyi yombem dagoman. Ae Amin Tagi dakon Wupni ninon pi aban tenjeni ninon madepsi paptosok.

4

Yabekbi unun miktim kwoba yombem

¹ Pinjkop da bupmi nandan nimanek pi on nimgut, do jigi noman tan niman bisapmon pi dima yipmangaman. ² Dimasi. Nin anpak mayagi ae top anpak morap manji kili yomguman. Nin amin dima pankealgaman, ae Pinjkop dakon gen kulabik dima aman. Nin gen bami nomansi yan tenjenanapno amin da nin dakon anpak kokwinigek Pinjkop da dabilon pi kilegisi aman yan

karj nandanjo anj. ³ Ae amin diwari imal tim da tomno dabilni witjinakwan Gen Bin Tagisi nin da yanj tenjenoman unun dima nandan pisonj karj, unun amin Tipdom dakon kosit nanj agek dima nandan pisonj. ⁴ On miktim dakon pinjkop toptopmi Sunduk unun da amin nandan gadat dima anj dakon nandak nandak kositni soggut. Aban Kristo Pinjkop yombemsi dakon Gen Bin Tagisi dakon tenjenini da unun amin da butgwan aripmi dima pigisak.

⁵ Nin yanj tenjenok anek nin do dima yoman, nin yanj tenjenok anek yanj yoman, "Yesu Kristo unun Amin Taginin, ae unun dakon man pidosak do anek ji dakon oman monji ekwaman." ⁶ Nak unun yosot nido kalipsigwan Pinjkop da yanj yagit:

"Pilin tukgwan tenjenji tagi tenjenosak."

Iyi dakon tenjenji da abinj nin da buron madepsi tenjenagit. Nin Kristo dakon tomno dabilni karjek Pinjkop dakon tilim madejni karj nandanjo amanj.

⁷ Mani yo tagisisi unun yabekbi nin miktim kwoba tepmi tasik togj yombem da kagagwan ninon tonj. Amin da unun tapmim madepsi daman unun nin dakon dima, unun Pinjkop dakon tapmimni yanj karj nandanjo ani do anek nin da giptimon tonj. ⁸ Kosit mibili mibilikon da jigj noman tanj nimanj, mani unun da tapmimnin dima pabanj. Nandaba kik anek nianji anej yanj morapmi nandamanj, mani nandak nandaknin yipno dima witald kigit. ⁹ Amin da yo yokwisi anj nimanj, mani Pinjkop da nin dima nipmanj dekdak. Amin da nindapba migon manj pokgomanj, mani nin dima tasik tomanj. ¹⁰ Amin da nin da giptimon Yesu dakon kimot unudon konj. Do amin da Yesu dakon egip egipni kisi nin da giptimon konj. ¹¹ Nin Yesu dakon pi amanj, do bisapmi bisapmi amin da nin si nindapba kimotnej do pi anj. Yanjo, si kimori giptim timininon Yesu dakon egip egipni unudon noman konj. ¹² Yanjo, kimot da ninon pi asak, mani egip egip da jikon pi asak.

¹³ Pinjkop gen papiakon gen yanj tosok:

"Nak Pinjkop nandan gadanj ingum, do yanj tenjenok agim."

Ae yanj gin ninyo kisi nandan gadat amanj, do yanj tenjenok amanj. ¹⁴ Nido nin yanji nandamanj, Pinjkop da Amin Tagi Yesu kimoron nanj aban pidagit, ae unun da nin Yesu gat kisi kimoron banj paban pidokdamanj, ae unun da nin gat ae ji gat kisi timik panji nipban iyi da kapmatjok egipdamanj. ¹⁵ Unun yo morap ninon noman tonj unun ji panjlugok do noman tonj. Ae Pinjkop dakon nandan yawotni da minjat aminyo morapmikon irenj tanj yominj yominj anj anj kinjakwan unun da Pinjkop do ya yanj madepsi iyinjakwa Pinjkop dakon tilimni madepsi tenjenosak.

¹⁶ Yanjo, nin pi dima yipmangamanj. Giptimnin unun tasik tok do asak, mani gildari gildari butnri kalugi anj anj asak, ¹⁷ nido nin nandamanj, jigj tepmiyo pamanj unun madepsi, mani bisap pisipmisok gin tokdanj. Ae unun da nin panjtagap aba nin Kwen Kokupmon dagok dagogi mini tilimnikon egipdamanj. Unun tilim da madepsi anjakwan abisok jigj pamanj unun yapmanj mudosok. ¹⁸ Yanjo, yo dabil da si pindari unun do dabilnin unudon dima yipmanj gamanj. Nin yo dima pindari unun do dabilnin kak gimansi unudon gin yipmanj gamanj. Nido yo dabil da pindari unun bisap pisipmisok gin tokdanj, mani yo dima pindari unun toktogisi tokdanj.

5

Kwen Kokup dakon giptim dakon gen

4:4: Ep 2.2; Kol 1.15; Ibr 1.3 4:6: WW 1.3; Ais 9.2; 2Ko 3.18 4:7: 2Ko 5.1 4:8: 2Ko 1.8;
7.5 4:10: 1Ko 15.31 4:11: Ro 8.36 4:13: Kap 116.10 4:14: 1Ko 6.14 4:16: Ep 3.16
4:17: Ro 8.17-18 4:18: Kol 1.16

¹ Giptimnin unun imal yut kabeŋ yombem. Nin nandaman, unun miŋtim dakon imal yut kabeŋ unun tasik tosak kan, Piŋkop da nin do yut ŋwakŋwari kinda nimdisak. Unun yut amin kisit da dima awalbi, Kwen Kokupmon abidanapno toktogisi tokdisak. ² Nin abisok miŋtim giptim gat kisi egek iyon iyon yan ekwaman. Nin Kwen Kokup dakon giptim unun abidono unun da imal da yan waban egipneŋ dosi nandaman. ³ Nido imal unun wamneŋ bisapmon nin molan dima egipdaman. ⁴ Nin miŋtim dakon giptim gat sigin egek jigi paŋek iyon iyon yoman. Mani on miŋtim giptim wagil yipmanjet do dima nandaman. Nin giptim kalugi unun abidono unun da giptimnin kimot asak unun imal nan yan waban egip egip teban egipneŋ dosi nandaman. ⁵ Piŋkop da iyi unun egip egip abidoneŋ do anoman agit. Ae Wupni nin do nimgut, do nin yan nandaman, yo tagisi morap diwari nim do yan teban tok agit unun gat kisi don nimdisak.

⁶ Nin unun do nandaneŋ unun da butnin paŋteban asak. Nin nandaman, nin giptim timnin gat sigin egek Amin Tagi da dubagikon ekwaman. ⁷ Mibili yan do nin yo dabil da si pindagek dima ekwaman, nin nandan gadaron daŋin ekwaman. ⁸ Asi, nin nandan teban taneŋ akgaman. Nin on giptim yipmanek Amin Tagi da kokupmon kino yomaninsikon unun gat kisi egip do nandaman. ⁹ Yan do, on miŋtim giptimon ekwaman, bo ae on giptim yipmanek Amin Tagikon kwaman, nin bisapmi bisapmi iyi anpak galak tosoŋ unun yol do madepsi galak toman, ¹⁰ nido nin kisi morap Kristo da inamon gen pikon atdaman. Agek miŋtim giptimon egipguman bisapmon anpak tagi bo yokwi agiman unun da aripmon tomni timidaman.

Nin miŋat aminyo paŋpulugono Piŋkop gat but kalon an

¹¹ Yan do, nin Amin Tagi do pasolgoman, do miŋat aminyo nandak nandak kulabik anek Piŋkop nandan gadaŋ imni do pi tebais aman. Piŋkop da nin dakon but pindakdak. Ae jiyo kisi butjikon da nin pi kilegisi aman yan nandani do nandisat. ¹² Gen on ji da man madep nimni yan do dima yoman. Ji da nin dakon anpak do tagisi nandani yan do yoman. Amin diwari da man madep dogin kisik kisik anek amin butgwan yo bamisi toŋ unun do dima nandan. Nin ji da unun amin dakon geni kobogi paŋtobil yomni do nandaman. ¹³ Amin da nin do ŋugigi yan yon kan, nin da Piŋkop dakon pi aman do anek unun do yon. Ae nin nandak nandak kilegisi timigek pi aman kan, nin ji paŋpulugok do anek pi unun aman. ¹⁴ Kristo da nin do but dasi galaktan nimneŋ nin paŋtagap aban pi tebais aman. Nido nin yan si nandaman, amin kalonjisi kind a da nin kisi morap dakon tamo abidanek kimakgit, do nin kisi morap kimakgiman. ¹⁵ Unun da amin kisi morap iyi dogin nandaneŋ dima egipni do anek kimakgit. Kristo nin dakon tamo abidanek kimakgit da ae Piŋkop da aban pidagit unun do nandaneŋ egipneŋ.

¹⁶ Yan do, abisok da wasaneŋ nin on miŋtim dakon nandak nandagon da amin kokwin dima aman. Asi, kalip nin on miŋtim dakon nandak nandagon da Kristo kokwin agiman, mani abisok yan dima aman. ¹⁷ Yan do, amin kind a Kristokon gadasak kan, Piŋkop da ankaluk aban amin kalugi kind a dagosok. Mao! Anpak kalipmi pasilakwan anpak kalugi kili noman tak.

¹⁸ Piŋkop da iyi egip egip kalugi unun nimisak. Kalip nin unun dakon uwal egapno Kristo da nin paŋpuluganban Piŋkop gat but kalon agiman. Ae miŋat aminyo timik paŋapno Piŋkop gat but kalon ani do nin do pi unun nimgut.

¹⁹ Nido Piŋkop Kristokon pi anakwan miŋat amin morap miŋtimi miŋtimi

ekwan unun timik iyikon panapban but kalon awit. Unun yokwi morapni awit unun do sanbenek dima nandan yomgut. Ae Pin kop da minat aminyo timik iyikon panapban but kalon ani dakon gen bin minat aminyokon yoyiner unun dakon pi ningut. ²⁰ Yan do, nin Kristo dakon injam abidanek geni yan tentenok aman. Pin kop da nin dakon gen kagakon da minat aminyokon gen yoyisak. Nin Kristo da manon tebaisi yan si dayaman, “Ji Pin kop gat uwal tosok unun yipmanek Pin kop gat but kalon ani.” ²¹ Kristo yokwi kinda dima agit, mani Pin kop da nin panpulugok do anjek yokwi morapnin Kristo da kwenon yopban yokwi pakpak amin kinda dagagit. Nin Kristokon gadanek Pin kop dakon minat aminyo kilegisi anen do yan agit.

6

Yabekbi pi anjek jigí morapmi pawit

¹ Nin Pin kop gat kisi pi kalon anjek tebaisi yan dayaman, “Ji Pin kop dakon nandan yawotni yipba bami mini di tanban.” ² Pin kop da yan yosok: “Nak ji panpulugoken bisap yipgumon bisitji nandagim.

Ae yokwikon ban timit timit gildaron ji panpulugagim.”

Nandani. Abisok Pin kop da nin panpulugosak dakon bisap. Abisok nin yokwikon ban timitjak dakon gildat.

³ Nin amin da pi aman unun do yanba yokwi tok anjek dima moni yan do da pi amanon gulusun kinda dima aman. ⁴ Nin Pin kop dakon oman monji egek bisapmi bisapmi minat amin morapmon anpak tagisi ban yolaman. Jigi mibili mibili noman tan niba nin tebaisi akgaman. ⁵ Obisi baljon, ae dam tebanon nipmanan, ae uwal da pandagat anjek japmi nandanek gen tebai niyan. Ae pi tebaisi anjek dipmin tagi dima pokgoman, ae jap do aman. ⁶ Anpak gwaljigi minisi ban aman, ae nandak nandak tagisi ban timikgaman. Jigi noman tan niba but yaworon da ekwaman, ae minat aminyo do anpak tagisi anyomaman. Telagi Wupmon tapmim unudon timikgaman. Amin do bamisi but dasi galaktan yomaman. ⁷ Gen bamisi ban yan tentenoman, ae Pin kop da tapmimon pi aman. Nin emat dakon yo amin da kisi teri teri da tebai timikgan unun da tilak anpak kilegi timigek Pin kop dakon pi aman. ⁸ Amin diwari da manin pawikwan, ae diwari da manin paban. Amin diwari da manji gen yan niman, ae diwari da anpak tagi aman yan yon. Amin diwari da nin do top amin yan yon, mani gen bamisi ban yoman. ⁹ Amin da dima nandan niman da tilak ekwaman, mani nandan niman. Kimoron kwaman, mani sigin ekwaman. Amin da nin tebaisi baljon, mani dima nindapba kimokgoman. ¹⁰ Butjik panek ekwaman, mani bisapmi bisapmi kisi kisi ekwaman. Nin yoni mini amin da ekwaman, mani amin panpulugono yo morapmisi timikgan. Yonin mini, mani yo morap kisi nin dakon gin.

¹¹ Korin amin, gen dayaman unun nomansi dayaman. Nin but dasi galaktan damaman. ¹² But dasi ji timit do dima kurak toman, mani ji da nin but dasi timit do kuragi nandan. ¹³ Nak dat kinda da monji yoyisak unun da tilak yan dayisat, ji nin do but dasi galaktan nimni.

Nin Pin kop dakon yutni

¹⁴ Nandan gadat dima an amin gat gadat gadaron da pi dima ani. Anpak tagi gat anpak yokwi gat tagi panmuwutnen? Bo tentenji gat pilin tuk gat tagi panmuwutnen? ¹⁵ Kristo gat Sunduk gat but kalon amal, ma? Kristo nandan gadan imisak amin gat nandan gadat dima asak amin gat nandak nandakni

iyi iyi. ¹⁶ Pinjkop dakon telagi yut gat ae kokup kidat gat tagi panjmuwutneŋ? Pinjkop dagok dagok mini egisak unun dakon telagi yutni ekwaman. Kalip Pinjkop da yan jagit:

“Nak unun amin kabi gat egipben, ae unun da binapmon agipben.

Anjek Pinjkopni egapbo unun da nak dakon minjat amin kabi egipdan.”

¹⁷ Yan do, Amin Tagi da sigin yan jagit:

“Ji unun yopman degek disi dage egipni.

Unun amin dakon yoni Pinjkop da pindakban injani an unun dima igayini.

Yan anjakwa nak da ji but dasi timigek

¹⁸ Datji egapbo ji da nak dakon monji gwayono egipni.

Amin Tagi Tapmim Ami da gen on yosok.”

7

¹ Notnonisi, Pinjkop da unun yan teban tok morap nin do nimgut, do giptimninon ae wupninon yokwi morap ton unun kisisi suganek Pinjkop da dabilon gwaljigi minisi aneŋ. Anjek Pinjkop do pasalek gawak iminek bisapmi bisapmi telagisi egipneŋ.

Korin amin but tobil aba Pol but galaksi nandagit

² Ji nin do but dasi galaktan nimni. Nin amin kinda do yokwi kinda dima agiman. Nin amin kinda yokwi asak do dima iyigiman. Nin amin kinda ankiligek yoni di dima timigiman. ³ Anpakji kokwinigek gen pikon dep do dima yosot. Nak yan kili dayigim, nin toktogisi ji do but dasi galaktan damaman. Kimotneŋ bo egipneŋ nin sigin but dasi galaktan damdaman. ⁴ Ji tebaisi akgaŋ yan si nandan teban tosot. Ji do tagisi nandisat, ae ji da butno anteban an. Jigi morapmi noman tan niman, mani ji do nandanek unun da kisik kisik madep namisak.

⁵ Masadonia miktimon abin altagiman bisapmon yik yawotjok kinda dima agiman. Unudon jigi mibili mibili teri teri da abin noman tan nimgwit. Amin da nin gat gen emat morapmi awit, ae butningwan da pasol pasol madepsi nandagiman. ⁶ Mani Pinjkop but panjteban agak amin da Taitus yabekban abin nin dakon but panjteban agit. ⁷ Ae unun gin dima. Mibiltok ji da Taitus dakon but anjeban aba unun da ninon abin ji da anpak tagisi awit unun do niyinban unun kisi da butnin panjteban agit. Ae ji da nak nandak do madepsi galak ton, ae yokwi awit do bupmisi nandan, ae nak anpulgok do madepsi galak ton, ununyo kisi do Taitus da niyigit. Niyinban kisik kisik da butno tugagit.

⁸ Nak dakon papia da ji butjik damgut, mani unun do bupmi dima nandisat. Asi, mibiltok bupmi nandagim, mani abisok bupmi dima nandisat. Papia unun da butjik damgut, mani unun do bisap pisipmisok gin nandawit.

⁹ Abisok kisik kisik asat, mani ji da butjik pawit do kisik kisik dima asat. Butjik unun pawit da jikon but tobil panalon agit unun do anek kisik kisik asat. Pinjkop da iyi butjik unun damgut, do nin da gen yipguman unun da ji dima panjupbal agit. ¹⁰ Butjik Pinjkop da panalon asak unun da ninon but tobil panalon asak. Ae but tobil ano Pinjkop da nin yokwikon ban timikdak, do butjik paman da jigi dima nimisak. Mani on miktim dakon butjik da kimot panalon asak. ¹¹ Ji pakyan si nandani. Butjik Pinjkop da damgut unun da jikon anpak tagi mibili mibili panalon agit. Unun da ji panjtagap aban jigisi tepmisi panmilip ak do pi awit, ae japmi nandanek sun agit amin unun tebaisi iyiwit, ae Pinjkop do pasol pasol awit, ae nak nandak do galagi nandawit, ae sun agit amin unun anpakni

anjmiliip ak do pi tebai awit. Ji unjun anpak morap awit unjun da jikon gulusun kinda dima tosok yan nolisak.

¹² Nak papia unjun sun agit amin gat ae yokwi an ingut amin unjun bamot do nandanek dima mandagim. Pin kop da dabilon ji nin do but dasi galaktan niman unjun ji da pakyan si nandanani do nandagim. Mibili yan do anek papia unjun mandagim. ¹³ Unjun anpakji da nin dakon but panjteban asak.

Asi, ji da butnin panjteban awit, mani unjun gin dima, nin kisik kisik madepsi agiman, nido ji da Taitus dakon nandaba kikni anmjilip aba butni yaworisi tagit. ¹⁴ Kalip nak ji dakon anpak tagisi do Taitus iyinek manji pawigigim. Ae gen unjun do mayagi dima nandagim, nido ji dakon anpak do gen morap yagim unjun bamisi gin. Gen morap dayigiman unjun bami gin. Ae ji dakon man pawigek Taitus do gen unjun yagim unjun kisi bamisi gin. ¹⁵ Taitus jikon apgut bisapmon ji da nandaba wikwan iminek pasal nimmimikyo anek abidanek geni guramigwit. Unjun da unjun anpak awit unjun do sigin nandan egek ji do nandaban yo madepsi asak. ¹⁶ Abisok but galak madepsi nandisat, nido ji da anpak kilegisi gin akdan yan si nandisat.

Paret ak do tagap tok ani

(Kilapmi 8-9)

8

Pañmuwukbi da Judia amin pañpulugok do paret awit

¹ Not kabi, Pin kop da Masadonia pañmuwukbi do nandan yawok yominek pañpulugagit unjun do dayikdisat. ² Jigi madepsi noman tanek unjun da nandan gadatni panjkewalgit. Unjun bisapmon bupmisi egipgwit, mani kisik kisik madepsi anek amin diwar i pañpulugok do monen morapmi pañmuwukgwit. ³ Nomansi yan si dayisat, unjun da iy i dakon galaktok yolek paret awit. Monen yomyomi dakon tilak yapmanek madepsi yomgwit. ⁴ Unjun da nin kisi da telagi pañmuwukbi Judia ekwan unjun pañpulugonen do tebaisi niyiwit. ⁵ Ae paret awit unjun monen banjin dima awit. Mibiltok iy i ban Pin kop do paret awit. Ae Pin kop dakon galaktok yolek iy i ban nin do kisi paret awit.

⁶ Kalip Taitus da nianon da paret wasanek ani unjun do dayigit, do jikon tobil kinjek paret dakon pi an mudoni yan dayisak do nin da tebai iyigiman. ⁷ Ji yo morapmon anpak tagisi an. Ji Pin kop tebaisi nandan gadan iman, ae gen tagisi yon, ae nandak nandakji ton, ae Pin kop dakon pi ak do galagi madepsi nandan. Ae nin do but dasi galaktan niman. Yando, nandan yaworon da paret ak do nandan unjun but dasi nandanek kilegisi ani.

⁸ Ji da si anisi do gen teban dima yipmandat. Masadonia pañmuwukbi da paret ak do buri pidon, jiyo yan gin paret ak do butji pidoni kan, nak da ji asisi amin do but dasi galaktan yoman yan nandan daben. ⁹ Ji Amin Tagi Yesu Kristo dakon nandan yawotni unjun nandan. Unjun yoni morapmi tan ingut, mani nin pañpuluganban yo morapmisi timitnen do anek bupmi aminsi dagagit.

¹⁰ Kili paret pañmuwutan unjun do nandak nandak daben. Apma bilak do ji pi unjun wasanek paret ak do galagisi nandawit. ¹¹ Do pi unjun an mudoni kan tagisi. Kalip butji pidanba pi unjun ak do galagisi nandawit, do abisokyo kisi yan gin yo tan daman unjun da aripmon tepmi an mudoni kan tagisi. ¹² Amin kind a paret akdosi nandanek yo tan iman da aripmon paret asak kan, Pin kop da unjun do tagisi nandisak. Ae paret ak do yoni mini kan, unjun kisi tagi yan

nandisak. ¹³ Ji da jigi madepsi panakwa amin diwari tagisi egipni yanon da dima yosot. Nin kisi tilak kalonikon gin egipnej do nandisat. ¹⁴ Abisok yosi morapmi tan daman, do wadak wadak an amin tagi panpulugoni. Ae don, ji da wadak wadak ani kan, unun yoni morapmi tan yomnikon ji tagi panpulugoni. Yan ani kan, ji kisi morap tilak kalonikon gin tagi egipni. ¹⁵ Pin kop gen papia da unun do yan yosok:

“Amin jap morapmi similgwit unun tilakni yapmanek dima similgwit,
ae amin kalonisok similgwit jap do wadak wadak dima awit.”

Pol da amin yabekban Korin kiwit

¹⁶ Nak Pin kop ya yan iyisat. Unun da Taitus dakon but an tagap aban nin da ji panpulugok do nandaman unun yo kisi yan gin nandisak. ¹⁷ Tobil jikon opjak do iyino tagi yan yagit. Mani iyi jikon op do madepsi galak tagit do jikon obisak. ¹⁸ Ae notnin kinda gat yabetno unun gat kisi obamal. Unun amin panmuwukbi morapmon Gen Bin Tagisi yan tenjenok dakon man bini ton amin kinda. ¹⁹ Ae unun gin dima. Nin gat kisi agek nin panpuluganban nin kisi da paret unun timik panjinej do panmuwukbi da manjiwit. Nin Amin Tagi man madep im do nandaman, ae minat aminyo panpulugok ak do galagisi nandaman unun amin da kan nandanyo ani do pi unun aman. ²⁰ Nin paret madepsi unun panmuwan unun nin da kilani aman unun do amin kinda da yanba yokwi tok kinda dimasi asak do nandaman. Yan do, notnin unun abidono kisi akwaman. ²¹ Nin anpak kilegisi gin ak do nandaman, ae Amin Tagi da dabilon gin dima, minat aminyo da dabilon kisi ak do nandaman.

²² Ae nin notnin kinda gat yabetno amin bamot gat kisi kwan. Bisap morapmi pi mibili mibilikon ankilik kono pi but dasi aban kagiman. Unun ji da pi tagisi akdan yanji nandisak, do pi unun ak do galagisi nandisak.

²³ Ji Taitus kili nandan ingwit. Taitus unun nak gat gadat gadaron da ji panpulugok do pi kalonji amak. Ae amin bamot do yanji nandani, unun panmuwukbi dakon injam timigek akwamal, ae Kristo man madep imamal. ²⁴ Ji unun amin anpak tagisi anjomni, anakwa panmuwukbi morap da ji da amin do but dasi galaktan yoman yan nandan damni. Ae nin da ji dakon man isal dogin awikwaman yan dima nandani.

9

Jerusalem panmuwukbi do paret panmuwutni

¹ Ji nin da telagi panmuwukbi Jerusalem ekwan unun do paret panmuwukgaman unun dakon geni kili nandawit, do gen dubagi dima mandaken. ² Nak nandisat, ji amin panpulugok do galagi madepsi nandan, do Masadonia minat aminyokon manji pawigisat. Nak yan yoyisat, “Apma bilagon da win abisok Akaia panmuwukbi paret ak do tagap tawit da ekwan.” Gen unun nandawit bisapmon buri pidanba iyiyi kisi paret ak do tagisi nandawit. ³ Mani nak da ji dakon man pawigisat unun gen isali dima asak do nandisat. Ae nak ji da paret yop do kili tagap tawit yan kili yoyigim, do amin kapbi unun yabekgo obin ji pan tagap aba paret yop do wagil tagap tanek egipni yan do yabekdat. ⁴ Ji paret ak do wagilsi tagap tan yanji nandaman. Mani nak gat Masadonia amin di gat da obin dandano ji dima tagap toni kan, nak gat ji gat kisi mayagi pakdaman. ⁵ Yan do, nak amin kapbi unun yabekgo mibiltan jikon obin panpuluganba paret unun yop do yawit unun panmuwutni do nandisat. Do nin da opnej bisapmon amin da ji but galagon da paret an yan dandani. Nin da teban teban yanapno an yan dima nandani.

⁶ Ji gen on do nandani. Jap kalonj sok kwaokdak amin unjun bami kalonj sok pasak. Ae jap morapmi kwaokdak amin unjun bami morapmi pasak. ⁷ Do ji morap kalonj kalonj nandan kokwin anjek paret nian da yop do nandan unjun da aripmon yopni. Amin kinda butjigon da bo ae amin da teban tebanon da di yopban. Pinj kop da amin but galagan da paret asak unjun do galak tosok.

⁸ Ae Pinj kop da yo tagisi morapmi aripmi tagi daminj akwan yo kabisi morapmi akdan. Anj akwa yosi aripmisi tanj daminj akwa amin diwari tagi panj pulugoni.

⁹ Pinj kop da papiakon gen yanj tosok:

“Amin kilegi amin da jap yet tintinon unjun da tilak bupmi amin do yo morapmi yomisak.

Anjakni kilegi unjun toktogisi tanj ananj kisak.”

¹⁰ Pinj kop da jap kwaokdak amin do jap yet imisak, ae jap iban nosok. Unjudej gin Pinj kop da yo morapmi daban aripmisi akdan. Ae amin da pigaga jap yet kwaogek don bami morapmisi ton unjun da tilak anjakni kilegi da morapmisi tokdan. ¹¹ Pinj kop da yo morapmi daminj akwan ji da amin diwari tagi panj pulugoni. Ae ji da paret panj muwutni unjun nin da wadak wadak amin do yominjapno unjun do Pinj kop ya yanj iyikdan. ¹² Do ji da paret ani unjun da Pinj kop dakon minjat aminyo panj pulugan ban wadak wadak sanj benjek dima ani, ae unjun do anjek Pinj kop do ya yanj madepsi iyikdan. ¹³ Ji da paret ani unjun da anjakni tagisi noman panjalon akdisak. Ae ji da Kristo dakon Gen Bin Tagisi abidawit da tagisi guramikgan yanj amin da dandani. Ae ji da unjun gat ae amin diwari gat kisi do yo morapmi yominj akwa unjun do Pinj kop anj kisini. ¹⁴ Ae Pinj kop dakon nandan yawotni jikon tugosok yanj dandani, do ji do but dasi galak tanj daminjek ji do bisit ani. ¹⁵ Pinj kop da but galak do yo ningut unjun madepsi daman, gen kaga da aripmi dima yogogi. Do nin Pinj kop ya yanji iyinenj!

Amin diwari Pol do yanj ba yokwi tok aba geni panj milip agit

(Kilapmi 10-13)

10

Pol da amin abinj yip do awit dakon geni panj milip agit

¹ Amin diwari da yanj ba yokwi tok anj naminek yanj yon, “Pol nin gat kalonj ekwamanj bisapmon pinj bi egisak, mani dubagikon kisak bisapmon tebai niyisak.” Mani nak Pol da ji Kristo da pinj bi egek amin do anjak yaworisi anj yomgut unjun do nandanjek gen dayikdisat unjun do pakyanji nandani do nandisat. ² Yanj dayisat, ji kanj kimotni. Nak jikon opbo egipnerj bisapmon gen tebai di dayikom. Jikon amin diwari da yabekbi nin da on miktimon amin dakon anjak yolek pi aman yanj nandan. Nak unjudej amin gen tebai aripmi tagi yoyikerj. ³ Nin miktimon ekwamanj, mani miktim amin da emat anj unjudej dima aman. ⁴ Emat dakon yo timikgamanj unjun on miktim dakon dima. Unjun Pinj kop dakon tapmimni unjudej tosok, do uwal dakon tapmim aripmi tagi abisak. ⁵ Nin nandak nandak morap gat ae top gen morap amin da Pinj kop nandan im do anjakwa kosit sopmanjan unjun pabinj yopmanjan. Anjek amin dakon nandak nandak do dam tebai anjek Kristo nanjin yolni do yoyinj dekgamanj. ⁶ Ae nin ji do jomjom aman. Ji diwari nin dakon gen morap guramik kimotni bisapmon, gen pabinj yopmanjan amin tepmi pi yom do tagap tomanj.

⁷ Ji kwen nani banjin pindakgan. Amin kinda iyi do nak Kristo dakon amin egisat yanji nandan teban tosok kan, unun amin pakyanji yanji nandisak, ninyo kisi Kristo dakon amin. ⁸ Amin Tagi da on pi nin da anej do yan dagok an nimgut. Nin da ji dakon nandan gadat pan teban anej do nandisak. Nandan gadatji panupbal anej do dima nandisak. Yanjo, nin manin timisok di awiginej kan, nin unun do mayagi dima paner. ⁹ Nak papiakon da ji panpasol ak do dima nandisat. ¹⁰ Amin diwari da yan yon, "Pol da papiakon gen tebai morapmi yosok, mani iyi abin nindasak bisapmon tapmimni mini koman, ae gen yogokni unun tagi dima." ¹¹ Gen unuden yon amin da pakyanji yan nandani. Nin opno ji gat egipnejan bisapmon papia damgumanon gen ton unun da aripmon anpak unun ban anek egipdaman.

¹² Nin amin diwari da iyi dakon man pawikwan nin yan dima anej. Ae nin dakon anpak unun gat arip yan dima yoner. Unun amin da iyi gat tilak anek anpakni kokwinikgan. Ae notni dakon anpak iyi dakon gat tilak anek kokwinikgan. Yan an amin unun nandan kokwini tagi dima. ¹³ Mani nin man pawigik dakon tilak yapmanek manin dima pawiginej. Nin Pin kop da pi nimgut unun anek iyi tilak yipgut unun yolek anpaknin kokwin anej. Ae Pin kop da pi unun anej dakon tilak yipban Korin amin ji kisi da aripmon kigit. ¹⁴ Nin manin madepsi dima pawikwaman. Nin jikon pi agiman, do unun da tilagan gin manin pawikwaman. Nin jikon Kristo dakon Gen Bin Tagisi dima yagiman tam manin aripmi dima pawiginom. Nin da mibiltok jikon abinej Gen Bin Tagisi yan ten tejan damguman. ¹⁵ Nin pi gakin yapmanek amin diwari da pi awit unun do top yanek nin da agiman yan yanek manin dima pawikwaman. Nin ji dakon nandan gadatji teban tosok, ae jikon pi aman unun madepsi paptosak dosi nandaman. ¹⁶ Ae ji da ekwan da manjigwan miktin ton nin unuden Gen Bin Tagisi yan ten tejan do nandaman. Nin amin da pi kili awit tamokon kin pi anek manin dima pawiginej. ¹⁷ Pin kop gen da yan yosok:

"Amin kinda yo kinda do yo madepsi yan nandak do kan, Amin Tagi dogin yo madepsi yan nandan imdo."

¹⁸ Do amin kinda iyi dakon man awigisak unun Amin Tagi da dabilon mani mini. Mani amin kinda Amin Tagi da mani awigisak unun amin mani ton.

11

Pol gat yabekbi toptopi gat dakon gen

¹ Nak do bikbik naba nandan kokwini tagi dima amin da yan gen di dayiken. Mani bikbik kili namgwit. ² Pin kop da ji iyikon gin gadanek egipni do nandisak, ae nakyu kisi yan gin nandisat. Nak da ji Kristo do manjigim, minjatjok gimonjisi amin gat dima pakbi amin kinda pasak do manjikbi unun da tilak ji Kristo do manjigim. ³ Mani tunon amin da Ip ankwalgit unuden jikon yan gin noman tosok do pasoldot. Nandak nandakji upbal tanba anpak gwaljigi minisi gat ae Kristo dogin nandanek egip egip unun di yipman dekbam. ⁴ Nak pasoldot, nido amin diwari da abin jikon Yesu njwaknari kinda nin da kalip dima dayin ten tejan unun do dayan, bo ji da wup njwaknari kinda kalip dima abidawit unun abidoni, bo gen bin tagisi njwaknari kinda kalip nin da dima dayigiman unun abidoni bisapmon, ji geni nandakdo gin tagap tanek ekwan.

⁵ Nandani. Uñun yabekbi ji da nandaba wukwan yoman nak uñun dakon piñbini dima egisat yañsi nandisat. ⁶ Asi, gen yogokno tagisi dima, mani nandak nandakno uñun tagisi. Uñun nandak nandakno anpak morap agimanon kili doligiman.

⁷ Nak jikon Piñkop dakon Gen Bin Tagisi yañek uñun dakon tomni dima timikgim. Yanj anek nak ji dakon man pawigik do anek naga do nandako pigit. Yanj agim uñun yokwi agim yanj nandan, ma? ⁸ Panmuwukbi diwari da moner naba uñun da nak jonikban ji panpulugok do pi agim. Yanj agim uñun da kabo nagim yombem asak. ⁹ Nak ji gat egipgum bisapmon nak anpulugoni do bisit dima dayigim. Not Masadonia da Korin apgwit uñun da nak dakon wadak wadak anpulugawit. Nak jigi dima dam do nandagim, ae uñun nandak nandak sigin nandan egisat. ¹⁰ Kristo dakon gen bami nagon tosok, do nak asisi dayisat, amin kinda da anpak agim do naga do nandabo wigisak dakon kositno Akaia provins amin kinda da aripmi dima sopman namjak. ¹¹ Nak mibili nido yanj agim? Nak ji but dasi dima galaktan damisat mibili yanj do agim, ma? Uñun dimasi. Piñkop da nandisak, nak ji do but dasi galaktan damisat.

¹² Mani amin diwari minat aminyo da dabilon nin yombem daganek mani pawigik do kosit wisik anakwa nak da uñun kosit sopman yom do pini asat, ae yanj sigin akdisat. ¹³ Uñun amin uñun yabekbi toptopmi, minat aminyo pankewal do pi an. Uñun amin kulabik anek ji da Kristo dakon yabekbi bamisi yanj pindatni do topmon da pi an. ¹⁴ Ji uñun do dima wuripdatni. Sunduk da iyi kulabik anek amin da tenjen dakon anelo kinda yanj koni do topmon da agisak. ¹⁵ Do uñun Sunduk dakon pi amini kisi kulabik anek amin da anpak kilegi dakon pi amin yanj pindatni do topmon da pi ani kan, ji uñun do dima wuripdatni. Don pi awit uñun da aripmonsi tomni yokwisi timitdan.

Pol yabekbi pi anek jigi mibili mibili pagit

¹⁶ Nak aeno yoken. Ji nak do asi nandan kokwino tagi dima yanj dima nandan namni. Mani ji da nak nandan kokwini tagi dima amin kinda yanj nandan kan, uñun kisi tagi gin. Mani bikbik namajakwa mano timisok di awigiken. ¹⁷ Nak Amin Tagi dakon galaktok yolek gen on dima yosat. Nak nandan kokwini tagi dima amin daganek naga dakon man awigisat. ¹⁸ Amin morapmi miktim dakon anpagon da mani pawikwan, do nakyu kisi yanj gin aben.

¹⁹ Ji disa do nin nandan kokwinin tagisi yanj nandan, do nandan kokwini tagi dima amin dakon geni nandak do kisi kisi an. ²⁰ Asi, amin da ji pankewalek oman amini dep do an, bo yosi kabokon da timik mudon, bo galaktokni yolni do pankewalgan, bo iyi dakon man pawikwan, bo ae mogim kulbak dikgan bisapmon ji da yum pindagakwa galak toknikon ji pabin depmanjan. ²¹ Nak mayagi nandanek yanj dayisat, nin jikon anpak unuden anen dakon tapminnin mini.

Mani amin kinda iyi dakon man awigisak kan, nagayo kisi mano awigiken gin. (Nak nandan kokwini tagi dima amin da yanj yosat.) ²² Uñun amin Ibru amin, ma? Nak yo kisi Ibru amin gin. Uñun amin Israel amin, ma? Nak yo kisi Israel amin gin. Uñun amin Abraham dakon babikni, ma? Nak yo kisi Abraham dakon babikni. ²³ Uñun amin Kristo dakon oman amini, ma? (Kili nak nandan kokwini tagi dima aminsi da yanj yosat.) Nak da uñun amin yapmanek Kristo dakon oman amini tagisi egek pi madepsi agim. Ae uñun amin yapmanek bisap morapmi dam tebanon egipgum. Ae bisap morapmisi

nikgwit, ae jigí morap unun pagim do nak da unun amin yapmanjat. Ae bisap morapmi palisi kimakgim. ²⁴ Juda amin da nak amin baljok nap ban kosiri 39 yan baljawit. Yan unun bisap 5 kabi awit. ²⁵ Bisap kapbi nak kindap kirin ban baljawit. Bisap kindakon tip ban nikgwit. Bisap kapbi tap waggakon agapbo tuwil kiwit. Kinda da tuwil kigit bisapmon nak tap adapmon pilin kinda ae gildat kinda pakbi da awilgit. ²⁶ Bisap morapmi nak kosit dubagikon kinapbo pakbi da pali ankiwit, ae kabo noknok da jigí namgwit, ae naga dakon amin juda amin da jigí namgwit, ae Amin Nwaktjwari Kabi da jigí namgwit. Ae kokup papmon, ae miktim kibiri amin da aripmi dima egipmi timon, ae tap kwenon pali kimakgim. Ae panmuwukbi toptopmi da jigí madepsi namgwit. ²⁷ Nak pi tebaisi mibili mibili agim. Kalbi morapmi pi anek dipmin dima pakgim. Nak jap pakbiyo do madepsi anek bisap morapmi japmi mini egipgum. Ae bisap morapmi mirimisi nandanek mirim imalno mini da egipgum.

²⁸ Ae jigí diwari mibili mibili gat kisi pagim. Ae gildari gildari panmuwukbi morap do nandaba kik anek jigí madepsi pasat. ²⁹ Panmuwukbi kinda dakon tapmin mosok bisapmon nak dakon tapmin kisi mosok. Ae Yesu yolyol amin kinda amin kinda da yokwi asak do iyinban yokwikon mosok bisapmon nak unun do japmisi nandisat.

³⁰ Nak mano awigikenji kan, yo ni da tapminmo madep dima yan nolinban kosot, nak unun ban awigiken. ³¹ Pinkop, Amin Tagi Yesu dakon Pinkopni ae Datni nak top dima yosot yanji nandisak. Nin toktogisi mani ankisiner. ³² Damaskus egipgum bisapmon Kila Amin Madep Aretas dakon kila amini da nak abidan dam tebanon nep do anek emat amini yoyinban kokup pap dakon tip dam madep dakon yoma kagakon nak abidok do kila anek akgwit. ³³ Mani not diwari da nak gok kindakon nepmanek tip dam dakon kosit gwagagon da nap anyawot anakwa miktimon pigigim. Yan anakwa kila amin da kisiron da pulugan kinjek kigim.

12

Pinkop da yo morapmi Pol do dipmin yombemon yolinban pindakgit

¹ Nak naga dakon man awigikenji. Asi, unun da nin tagi dima panpulugosak, mani Amin Tagi da dipmin yobem ae yo pasili di panalon an namgut unun do dayikdisat. ² Nak Kristo yolyol amin kinda nandan imisat, unun bilak 14 mudanakwa Pinkop da abidan anan Kwen Kokup 3 kon unudon awigi yipgut. Unun giptim walimbil wigigit, bo giptim yipmanek wigigit nak dima nandisat, Pinkop dagin nandisak. ³⁻⁴ Nak nandisat, Pinkop da unun amin anan Paradais kon awigigit. Unun giptim walimbil wigigit, bo giptim yipmanek wigigit nak dima nandisat, Pinkop dagin nandisak. Kwen Kokupmon egek nandanakwan gen njaktjwarisi, amin da tagi dima yogogi nandagit. ⁵ Nak unun amin dakon mani tagi awigiken, mani naga dakon man dima awigiken. Nak naga tapminmo mini yanji nandisat, do mano awigiken kan, tapminmo mini do anek mano tagi awigiken.

⁶ Nak naga dakon man awigiken kan, nak nandan kokwini tagi dima amin da yan dima yoken, nido nak gen bamisi yoken. Mani nak naga dakon man awigik do dima nandisat, nido amin da mano awigini do dima galak tosot. Unun da anpakno gat ae gen yogokno gat pindagek unun da tilagonjok mano awigini kan unun tagi.

Yo kisigi ton yobem kinda da Pol sugagit

⁷ Pinjkop da unjun yo pasili tagisi morap noligit, mani unjun yo morap do nandanek naga do kisik kisik dima aben do Pinjkop da nandagit. Yanjo, yum kanjakwan yo kisigi tonj yombem kinda da giptim timno sugagit. Unjun Sunduk dakon oman monjini da nak do yo yokwi anj namisak. ⁸ Nak bisap kapbi Amin Tagi da unjun yo abidanj maban kisak do bisit tebai agim. ⁹ Mani yanj nayigit, “Nak dakon tapmim amin tapmimni minikon pi tagisi asak, do nak nandanj yawok gaminek tagi anj pulugokdisat.” Unjun da yanj nayigit, do nak abisok tapmimno mini da egisat unjun do kisik kisik asat, nido Kristo dakon tapmimni nagon tosok do nandisat. ¹⁰ Yanjo, Kristo dakon pi anek tapmimno mini asak bisapmon, bo amin da yanba yokwi tok anj namanj, bo jigi mibili mibili da nak altanj namanj, bo amin da nak anjupbal ak do pi anj bisapmon butno tagisi tanjakwan egisat. Nido tapmimno mini bisapmon Pinjkop da tapmim madep namisak.

Pol Korin amin dakon nandanj gadat panjeban ak do nandisak

¹¹ Gen on yosot unjun nandanj kokwini tagi dima amin dakon gen, mani disi anjak anj unjun pindagek yanj yosot. Asi, nak amin isali kinda, mani ji da nak do amin tagisi yanj yawit tam tagisi, nido unjun yabekbi ji da nandaba wukwan yomanj nak unjun dakon pinjini dima egisat. ¹² Nak ji gat egipgumanj bisapmon pi morapmi agim unjun da nak yabekbi bamisi yanj dolinban disi kawit. Nak tebai agek jigi guramigek tilak masi masimi, ae wasok tapmimi tonj, ae pi tapmimi tonj morapmi agim unjun da nak Pinjkop dakon pi nanj agim yanj doligit. ¹³ Jikon anjak agim unjudej gin panjmuwukbi diwarikon yanj gin agim. Yo kalonji kinda gin jikon dima agim, ji da nak panj pulugok ani do jigi dima dangum. Unjun surj agim yanj nandanj? Yanj kanj diwarino yipmanj namni.

¹⁴ Nak abisok jikon opbo bisap kapbi akdisak, ae unjun bisapmon kisi jigi dima dabenj. Nak ji dakon yo kabisi timit do dima nandisat, nak disi banj timit do nandisat. Disi nandanj, minjat monjiyo da menj datyo panj pulugok do yo dima panjmuwukganj, menj datyo da minjat monjiyoni panj pulugok do yo panjmuwukganj. ¹⁵ Nak but galak nandanj ji panj pulugok do yo morapno gat ae egip egipno gat kisi dabenj. Nak ji do but dasi madepsi galak tanj damisat, do ji mibili nido nak do madepsi dima galak tonj? Unjun tagi dima!

¹⁶ Asisi, nak jigi dima dangum, mani amin diwari da yanj yonj, “Pol unjun nin da galaktokni yolnerj do pasilikon da nin panjkewalgit.” ¹⁷ Jikon amin di nak da yabekgo opgwit, unjun kabikon da kinda da galaktokni yolni do pasilikon da ji panjkilige yo kabisi timikgwit, ma? ¹⁸ Nak Taitus jikon opjak do tebasi iyiko opgut, ae unjun notnin kinda gat kisi yabekgo ogumal bisapmon Taitus da galaktokni yolni do pasilikon da ji panjkilige yo kabisi timikgit? Unjun dimasi! Taitus gat nit nandak nandaknit kalonji ae anjaknit kalonjisi gin.

¹⁹ Ji da papia on manjinek nin da genin panjeban ak do mandamanj yanj nandanj? Unjun dimasi. Nin egip egipnin Kristokon tosok, ae Pinjkop da dabilon gen bamisi dayamanj. Notnonisi, yo morap amanj unjun ji dakon nandanj gadat panjeban ak do amanj. ²⁰ Nido nak abinj dandako anjak nak da si galak tosot unjudej anj amin di dima ekwa pindakgen yanj do nak timisok di pasoldot. Ae jiyo kisi da nak nandaba anjak ji da si galaktonj unjudej agak amin kinda da yanj dima di egipbom. Nak obinj dandako gen emat, ae amin do nandaba yokwi tok, ae butjap, ae disi dogin nandanj egip egip, ae amin do yanba yokwi tok, ae manji gen, ae pibit tidok anjak, ae pi panjupbal ak anjak, unjun anjak morap jikon tanba pindakgen yanj do pasoldot. ²¹ Nak ae opbenj

bisapmon Pinjkop da ji da dabilon abin nejjak do pasoldot. Kalip jikon amin morapmi da anjak inani morapmi, ae yumabi anjak mibili mibili awit. Nak obin dandaken bisapmon ji but tobil dima anjek unun anjak yokwi morap sigin aba dandaken kan, nak bupmisi nandaken.

13

Korin amin nandan gadatni dakon kila tagisi ani

¹ Abisok jikon opbo bisap kapbi asak. Pinjkop gen papiakon gen yan toso: "Amin bamori bo kapbi da amin kinda da sun aban kanjek asi sun agit yan yoni kan, unun bami yan nandani."

² Nak mibiltok opgum da ae unun da manjikon opbo egipguman bisapmon kalip yokwi awit amin gat ae amin diwari kisi mama gen yoyigim. Ae abisok dubagikon egek aeno yan yoyisat, aeno jikon tobil opben kan, yokwi awit amin kobogi yomdisat. ³ Kristo asi nak da gen kagakon da gen yosok bo dima ji unun kok do yon, do unun anjak abo, nak Kristo dakon gen abidanek yosot yan si nandakdan. Kristo ji panmilip ak do tapmim wisik dima asak, jikon tapmimni madepsi. ⁴ Asi, Kristo kalip tapmimni mini nan tilak kindapmon anjakgwit, mani abisok Pinjkop da tapmimon kalugi egisak. Nin unun gat gadagiman ae tapmimninyo kisi mini, mani nin Pinjkop da tapmimon unun gat kalugi egek ji panpulugok do pi akdaman.

⁵ Ji nandan gadat bamisi an bo dima, yan do disi ban pankiligek pindatni. Yesu Kristo ji da butgwan egisak, ji unun dima nandan? Unun jikon dima egisak kan, nandan gadatji bami dima. ⁶ Ae nin Kristo dakon yabekbini bamisi yan disi kokwinigek nindani do nandisat. ⁷ Nin Pinjkop da ji panpulanganakwan yokwi kinda dima ani do bisit aman. Ji da nin do Kristo dakon pi amin yan nindani yan on da gen on dima yoman. Ji da nin do pi amin toptopmi yan tagi nandani, mani yo madep unun ji da anjak tagisi banjin ani do nandaman. ⁸ Nido nin gen bami abin yip do yo kinda aripmi dima anen. Nin gen bami jonit dogin pi aman. ⁹ Ji tebai agakwa nin dakon tapmim mini an bisapmon nin unun do kisik kisik aman. Ae ji nandan gadat kalip tebai awit unun anjaluk anek aesi tebai atni do bisit aman. ¹⁰ Amin Tagi da pini kila aben do nak tilak anek yandagok an namgut. Nak abisok ji da dubagikon egek papia on mandisat, nido jikon obin ji dakon anjak panmilip ak do gen tebai yok do dima galak tosot. Amin Tagi da ji dakon nandan gadat panjeban aben do pi on namgut. Nandan gadatji panjupbal aken do dima namgut.

Pol da galok gen yagit

¹¹ Not kabi, nak gen wasip anek galok gen dayisat. Ji anpakji panmilip anek kilegisi egipni. Geno nandanek guramitni. But kalonon da yaworisi egipni. Yan anakwa Pinjkop but dasi galaktan daminek but yawot damisak unun da ji gat egipjak.

¹² Panmuwukbi notji gat domdom ani bisapmon but dasi timitni. Pinjkop dakon telagi panmuwukbi idon ekwan unun da ji do gildat tagi yan dayan.

¹³ Amin Tagi Yesu Kristo dakon nandan yawotni, ae Pinjkop dakon amin do but dasi galak tan yomyom anpakni jikon tosak, ae Telagi Wup da ji panpulanganban but kalonji egipni dosi nandisat.

Pol da Galesia Amin do Papia Mandagit

But piso gen

Mibiltok Juda amin dagin Yesu yolgwit. Mani Yesu da yabekbi Pol yabekban kin Amin Nwakjwari Kabi dukwan dukwan egipgwit unjodon agek Gen Bin Tagisi yoyin tentenagit. Anakwan minjat aminyo morapmi da Yesu dakon amin kabikon abin sanbewit. Anakwa jigi kinda noman tagit. Unjun minjat aminyo kalip Juda amin da Moses dakon gen teban yolgwit unjoden dima yolgwit. Yesu yolyol amin daganek Moses dakon gen teban guramik kimori bo dima?

Amin diwari da unjun amin Juda amin dakon anpak yolek giptim timni mandanek ae Moses dakon gen teban yol kimotni do pi awit. Mani Pol da dimasi do yagit. Anek yan yagit, Nin Yesu Kristo nandan gadan iminjek unjun kosit kalonon dagin Pinjkop da dabilon amin kilegi dagoman, anek egip egip kalugi abidoman.

Juda amin unjoden di Galesia Provinskon kiwit unjun da panmuwukbi Moses dakon gen teban yol kimotni do pi ak do awit. Pol da unjun awit dakon geni nandanek Galesia panmuwukbi dakon nandan gadatni gat ae anpakni gat panmilip ak do anek papia on mandagit.

Mibiltok Pol da iyi do Pinjkop da iyi yabekbi pi imgut unjun do yosok. (Gagi 1.1 do koki.) Unjun iyi dakon galaktok bo amin kinda dakon galaktok yolek pi unjun dima asak. Pinjkop da Amin Nwakjwari Kabikon Gen Bin Tagisi yan tentenosok do yan imgut. Don Pol da yan yosok, "Amin Yesu Kristo nandan gadan iman unjun dagin Pinjkop da dabilon amin kilegi." Papia on dakon mibi gen unjun yan: Kristo da pulugan nipmandak bisapmon, Telagi Wup da nin pawilakwan amin do anpak kilegi an yomaman.

Pinjkop da iyi Pol yabekbi pi asak do manjigit (Kilapmi 1.1-2.14)

¹ Nak yabekbi Pol da papia on mandisat. Yabekbi pi aben do amin da dima yabekgwit, bo amin da dima manjin nepgwit. Yesu Kristo gat ae Pinjkop Datni kimoron nan aban pidagit unjun da nak yabekgimal. ² Nak gat ae panmuwukbi notno nak gat ekwaman nin da Yesu nandan gadan iman amin morap Galesia provinskon ekwan ji do gildat tagi yan dayaman.

³ Pinjkop Datnin ae Amin Tagi Yesu Kristo dakon nandan yawot gat ae but yawotni gat jikon tosak. ⁴ Kristo da Pinjkop Datnin dakon galaktok yolek yokwinin wiririt do egip egipni parekgit. Abisok anpak yokwisi on miktimon tosoke nin unjun kagagwan ban timit do anek yan agit. ⁵ Pinjkop dakon man madepni dagok dagogi mini tan anan kisak teban. Unjun asi.

Gen Bin Tagisi unjun kalonji kindagin

⁶ Ji da anpak an unjun do butnokon da nirip sonjek njwakjwarisi nandisat. Pinjkop da Kristo dakon nandan yawotni do anek ji yan damgut, mani ji tepmisi yipman degek gen bin njwakjwari kinda yolgan. ⁷ Gen bin tagisi njwakjwari kinda dimasi tosoke. Amin diwari da ji dakon nandan nandan pandungam anek Kristo dakon Gen Bin Tagisi kulabik anek antasik an. ⁸ Mani nin nin, bo ae anjelo kinda Kwen Kokupsi da pin, Gen Bin Tagisi kinda nin da yan tentenan danguman unjodensi dima yan tentenosok kan, unjun amin Tipdom do amin asak. ⁹ Kalip kili dayigiman gen unjun banjin ae dayisat:

amin kinda da Gen Bin Tagisi kinda nin da dayino abidawit unjudensi dima yan tenjenosak kan, unun amin Tipdom do amin asak.

¹⁰ Ji nian nandan? Amin da nak tagisi yan nandan namni yanon da gen on yosot? Unun dima. Pinjop da nak amin tagisi yan nandan namjak yanon da yosot. Amin da kisi kisi ani yanon da yoker kan, nak Kristo dakon oman monji dima.

Pol yabekbi man abidagit dakon gen

¹¹ Not kabi, yanji nandani. Gen Bin Tagisi kalip yan tenjenan damgum unun aminon da dima noman tagit. ¹² Amin kinda da dima namgut, ae amin da dima nayin dekgwit. Yesu Kristo da iyi nolinban kagim.

¹³ Nak da kalip Juda amin da anpak an ae nandan gadat an unun yol kimagek egipgum dakon geni ji kili nandawit. Nak Pinjop dakon panmuwukbi morap panupbal abo minisi ani do pi tebaisi agim. ¹⁴ Nak Juda amin dakon anpak yolek nak gat nani morapmi yapgum. Babikno dakon anpak yol kimot do pi tebaisi agim.

¹⁵ Mani nak mej da dima analanakwan Pinjop da nak kili manjigit. Anek nandan yawotni do anek iyi dakon amin egipben do yan namgut. ¹⁶ Ae bisap si yiguron nak da Amin Nwakwari Kabikon Monji do yan tenjenok aben do Monji noligit. Unun bisapmon nak unun dakon mibili nandak do amin di dima yoyigim. ¹⁷ Nak yabekbi kabi mibiltok noman tawit unun pindat do Jerusalem dima kigim. Dima, nak unudon gin Arebia miktimon kigim. Ae don Damaskus kokupmon tobil kigim.

¹⁸ Unudon egek bilak kapbi mudanakwan Pita kan nandanyo ak do Jerusalem kiko unun gat gildat 15 yan egipgumak. ¹⁹ Unudon yabekbi diwari dima pindakgim. Jems, Amin Tagi dakon padige, unun kalon nangan kagim.

²⁰ Pinjop da dabilon asisi dayisat. Gen mandisat unun top dima.

²¹ Ae don Siria ae Silisia provinskon agipgum. ²² Unun bisapmon Kristo dakon panmuwukbi morap Judia miktimon egipgwit unun da nak dima nandan namgwit. ²³ Isal gen binogin nandawit: "Kalip nin yo yokwisi annim do agit amin abisok nandan gadat anupbal ak do agit unun dakon yan tenjenok asak." ²⁴ Pinjop da nagon pi agit unun dakon geni nandanek mani anjisiwit.

2

Yabekbi diwari Pol gat but kalon awit

¹ Bilak 14 mudanakwa aeno Jerusalem wigigim. Unun bisapmon Banabas gat kisi wigigimak. Ae Taitus kisi abidoko wigigiman. ² Pinjop da iyi nak unudon kikenosoni noligit. Jerusalem egipgum bisapmon Gen Bin Tagisi Amin Nwakwari Kabikon yan tenjenok asat unun dakon mibili do panmuwukbi dakon kila amin iyi banjin yoyigim. Nido, pi agim da asat unun amin da kanba bami mini asak yan do pasol pasol agim. ³ Taitus nak gat kisi egipgumak. Taitus unun Grik amin kinda, mani giptimni mandanen do dima yawit.

⁴ Panmuwukbi toptopmi di muwut muwutninon panabin kabokon da pindak nandanyo ak do yikgwit. Yesu Kristo da nin kili pulugan nipgut, mani unun amin da nin gen teban dakon oman monji ae egipnen do nandanek yikgwit.

⁵ Mani geni dimasi nandan yomguman. Gen Bin Tagisi unun kulabik dima anek jikon toktogisi tosak do nandagiman.

⁶ Panmuwukbi dakon kila amin egipgwit unun asi mani ton bo mani mini nak da nandabo yo madep dima asak. Pinjop da kokwin bamisi asak. Gen

Bin Tagisi yagim unun kulabik ak do dima nandawit. ⁷ Dɨmasi. Pinƙop da Juda aminon Gen Bin Tagisi yan tenƙerok pi Pita do ingut, yan gin nak da Amin Nwakiwari Kabikon Gen Bin Tagisi yan tenƙerok pi namgut yan nandan namgwit. ⁸ Asi, Pinƙop da Pita do tapmin iban Juda aminon yabekbi pi asak, yan gin nak do tapmin naban Amin Nwakiwari Kabikon yabekbi pi asat. ⁹ Amin da Jems, Pita ae Jon unun panmuwukbi dakon kila amin yan pindakgwit. Unun kila amin da Pinƙop da nandan yawotni do anek pi unun namgut unun nandanek Banabas gat nit dakon kisit iligek notninsi yanon da nit timikgwit. Anek nit Amin Nwakiwari Kabikon pi anapdo unun da Juda amin nandan gadat dima abi kabikon pi ani do but kalon agiman. ¹⁰ Yo kalon kindagin anden do niyiwit. Nit yoni mini amin unun do nandan yominek panpulugonden do niyiwit. Unun dakon pi ak do tagisi nandagim.

Pol da Pita gulusun agit do iyigi

¹¹ Mani don, Pita Antiok kokupmon apgut bisapmon nak da panmuwukbi da dabilon tebai iyigim, nido gulusun madepsi agit.

¹² Kalip Pita Amin Nwakiwari Kabi nandan gadat awit unun gat jap kalon nan nan awit. Mani don Jems da Juda amin di yabekban Antiok kiwit. Unun amin yan nandawit, nin Yesu nandan iminek gipimninyo kisi mandanen kan, Pinƙop da kanban kilek tosak. Do abin altawit bisapmon Pita unun Juda amin da yokwi nandan namni yan do pasalek Amin Nwakiwari Kabi yopman degek unun gat gadat gadat dima awit. ¹³ Juda amin diwari Pita da jamba but anpak agit unun yolba kisi da awit. Ae Banabas kisi yolek gulusun agit.

¹⁴ Gen Bin Tagisi dakon gen bami kilegi dima yolba pindagek unun amin kabi da dabilon Pita yan iyigim, "Gak Juda amin kinda, mani Juda amin dakon anpak yopmanek Amin Nwakiwari Kabi dakon anpak asal. Mibili nido Amin Nwakiwari Kabi nandan gadat awit unun da Juda amin dakon anpak yol kimotnidosi nandisal?"

Amin Yesu Kristo nandan gadan iman unun dagan Pinƙop da dabilon amin kilegi

(Kilapmi 2.15-4.31)

Yesu nandan gadan imjak amin unun amin kilegi

¹⁵ Nin Juda amin kabikon da altagiman. Amin Nwakiwari Kabi yokwi pakpak kabikon da dima altagiman. ¹⁶ Mani nin nandaman, amin Moses dakon gen teban yolakwa Pinƙop da unun do anek amin kilegi yan dima yoyisak. Amin Yesu Kristo nandan gadan iminek kilek ton. Ninyo kisi Yesu Kristo nandan gadan inguman, nido nin nandaman unun kosiron dagan Pinƙop da amin kilegi yan niyisak. Nido gen teban yolapno amin kilegi yan aripmi dima niyisak.

¹⁷ Nin Kristo nandan gadan iminek Pinƙop da dabilon amin kilegi agiman. Ae nin Juda amin dakon gen teban dima yolgaman, do Juda amin da nandan, nin Amin Nwakiwari Kabi da arip yokwi pakpak gin yan nandan niman. Anek Kristo da yokwi anen do nandisak yan nandan. Mani unun dimasisi! ¹⁸ Nak kalip Moses dakon gen teban yol kimagek Pinƙop da dabilon man kilegi pak do pi madep agim da don Yesu nandan iminek unun nandak nandak wagil yipgum. Do unun nandak nandak aeno abidoken kan, nak yokwi pakpak amin kinda. ¹⁹ Mani gen teban da nak kimoron nepgut, do abisok egip egipno Pinƙopmon toso. Nak Kristo gat kisi tilak kindapmon kimakgimak. ²⁰ Nak naga egip egipmi ton dima egisat, Kristo nak da buron egisak. On miktimon egip egip asat unun Pinƙop dakon Monji nandan gadan iminek egisat. Unun

da nak do but dasi galak tan naminek egip egipni nak anpulgok do parekgit.
 21 Nak Pinkop dakon nandan yawotni yipbo yo isali dima asak. Gen teban yolek amin kilegi tagi anej kan, Kristo isal dogin kimakgit.

3

Gen teban yolyol dakon kosit ae nandan gadat dakon kosit

1 Galesia amin ji nandan kokwinji tagi dima! Nin da Yesu Kristo kili doligiman. Unun disi dabil da yan kanakwa tilak kindapmon akgit. Namin da nandak nandakji panupbal ak? 2 Nak yo kalonji kinda dogin dayikdisat: Ni kosiron da Telagi Wup abidawit? Gen teban yolyol kosiron da, bo Gen Bin Tagisi nandane nandan gadat anek unudon da abidawit? 3 Ji wagisi nandan kokwinji tagi dima, ma? Ji Telagi Wup da tapmimon da egip egip kalugi wasawit da abisok disi da tapmimon da wasip akdan, ma? 4 Ji kalip Yesu yolek jigi noman tan daba jigi isal dogin pawit, ma? Nak da isal dogin pawit yan dima nandisat. 5 Pinkop da Telagi Wup daminek wasok tapmimi ton ji da bikbigon asak, mibili nido yan asak? Ji da gen teban yolakwa, unun do? Bo, Gen Bin Tagisi nandane nandan gadat anakwa, unun do asak?

6 Pinkop da papiakon gen yan tosok:

“Abraham Pinkop nandan gadan imgut, do Pinkop da amin kilegi yan iyigit.”

7 Do ji yanji nandan, amin Gen Bin Tagisi do nandan gadan unun Abraham dakon gwaknisi. 8 Kalipsigwan Pinkop da yanji nandagit, don Amin Nwaknwari Kabi da nandan gadat anakwa amin kilegi yan yoyiken. Pinkop yanji nandane unun yo dima noman tanakwa kalipsigwan Abraham Gen Bin Tagisi do yan tenenok an imgut. Pinkop gen papia da unun do yan yosok:

“Gak obakon gin Pinkop da minjat amin morap miktimi miktimi ekwan yo tagisi an yomdisak.”

9 Abraham nandan gadat aban Pinkop da yo tagisi an imgut. Yanjin Pinkop da minjat amin morap nandan gadat ani unun yo tagisi an yomdisak.

10 Mani Pinkop da minjat amin morap gen teban yolek Pinkop da dabilon nin amin kilegi tagi anej yan nandan unun jobit yomdisak. Nido, Pinkop gen papiakon gen yan tosok:

“Amin kinda gen teban papiakon gen teban morap ton unun dima guramitjak kan, Pinkop da unun amin jobit imdisak.”

11 Pinkop da papiakon gen yan tosok:

“Amin nandan gadat ani, unun Pinkop da amin kilegi yan yoyinakan egipdan.”

Gen unun da yanji nolisak, gen teban yolapno Pinkop da amin kilegi yan niyisak dakon kosit kinda dima tosok. 12 Gen teban yolyol unun nandan gadat dakon yo dima. Unun iyi kinda. Nido Pinkop gen papiakon gen yan tosok: “Amin kinda gen teban morap kisi guramikdak unun egip egip abidosak.”

13 Gen teban da yan yosok, amin morap nin kisi gen tebanon gen morap ton unun tagi dima guramigaman, do jobit panen. Mani nin panpulgok do Kristo da iyi jobit panek nin yokwikon ban timikgit. Pinkop gen papia da yan yosok:

“Amin morap tilak kindapmon wukwan unun jobiri ton amin.”

14 Kalip Pinkop da Abraham do gisam imgut unun Amin Nwaknwari Kabi da Yesu Kristo da pi unun agit do anek unun gisam kili abidan. Do nin kisi morap Yesu do nandan gadat anek kalip Pinkop da yan teban tok agit da aripmon Telagi Wup abidonej.

Piŋkop dakon gen teban da Piŋkop dakon yaŋ teban tokni kulabik aripmi dima asak

¹⁵ Not kabi, nak abisok amin nin da anpagon da tilak kinda abeŋ. Amin kinda da yaŋ dagok gen kinda mandisak kaŋ, amin di da gen di aripmi dima sanbegi. Bo amin kinda da yaŋ dagok gen unun dima yolyoli yaŋ aripmi dima yosak. ¹⁶ Kalipsigwan Piŋkop da yo tagi don noman toni do yagit. Yaŋ teban tok unun Piŋkop da Abraham gat monji gat do an yomgut. Piŋkop gen papia da “gak dakon gwakgo do” yaŋ dima yosok. Monji morapmi do dima yosok. Kalonji kinda dogin yaŋek yaŋ yosok: “Gak dakon monji do.”

Unun Monji unun Kristo. ¹⁷ Nak yaŋon da yosot. Mibiltok Piŋkop Abraham gat sanbek sanbek agimal. Anjakwan bilak 430 yaŋ mudanakwa Moses dakon gen teban donsi noman tagit. Gen teban unun da Piŋkop da sanbek sanbek agit unun kulabik aripmi dima asak. Unun da kalip Piŋkop da yaŋ teban tok agit aripmi dima aban pasiljak. ¹⁸ Piŋkop da yo nim do manjigit unun abidok do gen teban yol kimotneŋ kaŋ, yaŋ teban tok agit do anek dima abidoman. Mani nin nandaman, Piŋkop da unun yo morap Abraham do im do kili yaŋ teban tagit.

¹⁹ Yaŋ kaŋ, gen teban nido tosok? Unun yaŋ; Piŋkop da yokwi dakon mibili altaŋ tenjenosak do nandagit. Do yaŋ teban tok da kwenon gen teban yo kisi ningut. Gen teban sigin tanjakwan wigi monji unun altaŋtagit. Unun kalip Piŋkop da yo im do yaŋ teban tok agit. Piŋkop da gen teban unun anelo do yoban unun da binap amin Moses do yaŋ tenjenan ingwit. Yaŋ aba binap amin unun da nin do ningut. ²⁰ Mani amin kinda da iyi pi kinda ak do nandisak kaŋ, pi unun binap amin kinda do aripmi dima iban. Piŋkop unun kalonji gin, ae unun kalonji dagin Abraham do yaŋ teban tok an imgut.

Gen teban da kilanin anek Kristokon panjisak

²¹ Gen teban unun yaŋ teban tok gen Piŋkop da kalip yagit dakon uwalni? Unun dimasi. Piŋkop da gen teban niminek unun da egip egip damjak yaŋ yagit tam, gen teban yolyol kosiron da nin miŋat aminyo kilegi anom. ²² Mani Piŋkop gen papia da yosok, “Yokwi da miŋat amin morap kisi dam tebanon yopgut,” do Yesu Kristo nandan gadan imni amin unun Piŋkop da kalip yaŋ teban tok agit yo unun tagi abidoni.

²³ Nandan gadat dakon bisap dima altaŋakwan, gen teban da nin dam tebanon nipban egipguman. Dam tebanon sigin egapno wigi nandan gadat dakon bisap unun altaŋ kili noman tagit. ²⁴ Gen teban unun kila aminin da yaŋ egek nin Kristokon panjisak. Panjkwan nandan gadat anapno Piŋkop da miŋat aminyo kilegi yaŋ niyisak. ²⁵ Abisok nandan gadat dakon bisap kili noman tak, do gen teban da kila aminin egakwan dima ekwaman.

Nandan gadat anek Piŋkop dakon gwaknisi ekwaman

²⁶ Ji kisisi Yesu Kristo nandan gadan iminek Piŋkop dakon gwakni dagawit. ²⁷ Miŋat amin morap telagi pakbi soŋek Kristokon gadawit, ji Kristo imal naŋ yaŋ pawit. ²⁸ Kristo da amin kabikon Juda amin bo Grik amin mini, ae oman monji bo ae isal ekwan amin mini, ae miŋat bo ae wili mini. Abisok Yesu Kristo obakon ji wagil kalonjin. ²⁹ Ji Kristo dakon amin kabi ekwan kaŋ, ji Abraham dakon gwakni. Ae kalip Piŋkop da Abraham dakon amin kabi do yo yom do yaŋ teban tok agit unun ji dakon.

4

Kristo da pi agit do nin Pinjkop dakon gwakni agiman

¹ Nak dakon gen unjun yan: monji kinda egisak kan, don unjun monji da datni dakon yo morap timitjak. Unjun yo morap monji dakon da ton yan asak, mani monjisok egisak bisapmon unjun dat dakon oman monji da aripmon egisak. ² Unjun kila amin ae mibiltok amin da yongamgwan egakwan wigi dat da bisap yipguron wigisak. ³ Ninyo kisi yan gin, gen bami dima nandanek egipgumanj bisapmon on miktim dakon gen teban ae anpakni unjun dakon oman monji egipgumanj. ⁴ Mani Pinjkop da bisap yipguron Monji yabekban pigit. Minjat da analanban gen teban da yongamgwan egipgut. ⁵ Nin gen teban da yongamgwan egapno yokwikon ban yumanj nipgut. Anjek yan aban Pinjkop dakon gwakni agiman.

⁶ Ji abisok Pinjkop dakon gwakni ekwan, do Pinjkop da Monji dakon Wupni yabekban nin da buron kili pigigit. Anjakwan Wup da panthagap aban Pinjkop do "Aba, Dat" yan yan tidomanj.

⁷ Yan do anjek gak oman monji dima egisal. Gak Pinjkop da aban monji dagagil. Ae gak monji egisal, do yoni tagisi unjun timitdisal.

Pol da Galesia amin do nandaba kik agit

⁸ Ji kalip Pinjkop dima nandan ingwit bisapmon yo pinjkop dima unjun dakon oman monji egipgwit. ⁹ Mani abisok Pinjkop kili nandan imen. Bo yan si yoken kan tagi, Pinjkop da ji kili nandan dangut. Do ji nido ae tobil kinjek wup yokwi tapmimi minisi yo isali unjuden unjun dakon oman monji egip do nandan? ¹⁰ Ji bisapmi bisapmi bisap madep gat, ae kanek kalugi dakon bisap madep gat, ae bilak kalugi dakon gawat gawat bisap madep unjun yol kimotdosi nandan. ¹¹ Pi jikon agim unjun isali asak yan do ji dakon anpak do nandanek si pasoldot.

¹² Not kabi, ji Juda amin dakon gen teban yipmanek nak yombemsi dagoni do tebai dayisat. Nak naga gen teban yipmanek ji yombemsi agim. Yan anapbo ji da gulusun kinda dima an namgwit. ¹³ Disi nandan, sot kinda da abidanban nak wasok wasoksi abin jikon Gen Bin Tagisi yan tenjenagim. ¹⁴ Sotno da jig madepsi dangut, mani ji manji dima namgwit, ae nak gat egip do dima kurak tawit. Nak Pinjkop dakon anjelo kinda nan yan abidawit, bo ae Yesu Kristo iy nan yan abidawit. ¹⁵ Unjun bisapmon ji nak do kisik kisik anjek tagisi nandan namgwit. Mani abisok unjun kisik kisikji dukan tosok? Nak asisi yosot, unjun bisapmon nak anpulugok do madepsi galak tawit. Ae dabilji tagi pilikbam tam, pilik nak do nabam. ¹⁶ Nianji? Nak gen bami dayinek uwalji dagagam, ma?

¹⁷ Nandani, amin ji pangalak ak do pi an, unjun ji panpulugoni dakon nandak nandakni mini. Unjun ji da nin nipman degek unjun yolni yan do pi an. ¹⁸ Nin amin do anpak yo tagisi anyom do nandak nandak tebai anen kan, unjun tagisi. Bisapmi bisapmi unjun anpak ani, ae nak da egipben bisapmon gin dima ani. ¹⁹ Gwaknoni, minjat da monji altok do anakwa tepmi pan, unjuden tepmi aeno pasat. Nido, ji Kristo yombemsi ani do nandisat. ²⁰ Nak abisok ji gat dima ekwamanj. Nak ji gat kisi ekwamanj tam, gen tagisok di tagi dayikom. Nak ji do nandaba kik asat. Nianjon da ji panpulugoken unjun dima nandisat.

Aga gat Sara gat dakon tilak gen

²¹ Gen teban da yongamgwan egip do nandan amin, ji abisok nak nayini. Gen teban da nian yosok? ²² Pinjkop gen papia da yan yosok, Abraham unjun

monji bamori. Omani do egipgut miñat Aga da kinda anjalagit. Ae miñatsini isal egipgut da kinda anjalagit. ²³ Uñun oman miñat dakon monji uñun amin da monji pañalañ kosiron da altagit. Mani miñatsini isal egipgut dakon monji uñun, Piñkop da yañ teban tok anjakwan altagit. ²⁴ Uñun gengwan tilak gen kinda toso. Miñat bamot uñun sanbek sanbek bamori dakon tilak asak. Aga uñun Sinai Kabapmon sanbek sanbek dakon tilak asak. Anjakwan monjini da gen teban dakon oman monji dagon. ²⁵ Aga uñun Sinai Kabap dakon tilak asak. Uñun kabap miktim Arebia dakon. Ae Jerusalem abisok toso uñun dakon tilak kisi asak. Jerusalem uñun gwakni gat gen teban dakon oman monji ekwan. ²⁶ Mani Jerusalem kinda Kwen Kokup toso unjudon oman amin mini. Uñun kokup uñun nin dakon meñnin. ²⁷ Piñkop gen papia da yañ yosok:

“Miñat gak bupmikon egek monji dima pañalasal, gak kisik kisik aki.

Miñat gak monji pañalak do tepmi dima nandagil, gak but galak nandaneñ yañ tidoki.

Nido, miñat eni toñ dakon gwakni yapmanek gwakgo morapmisi akdañ.”

²⁸ Not kabi, ji Aisak yombem. Piñkop dakon yañ tebantogon ji gwaknisi awit. ²⁹ Monji uñun amin da monji pañalañ kosiron da altagit, uñun da Telagi Wup da tapmimon da altagit uñun da yo yokwisi an yomgwit. Abisok kisi anpak yañ gin toso. ³⁰ Mani Piñkop genon ni gen toso? Gen yañ toso: “Oman miñat uñun gat monji gat yolni.

Nido oman miñat dakon monji uñun da dat gat ae miñatsini dakon monji gat dakon yo diwat dima timitjak.”

Uñun Piñkop gen da yosok. ³¹ Not kabi, nin nandaman, nin oman miñat dakon gwakni dima. Nin miñatsini isal egipgut dakon gwakni.

Kristo da nin pulugañ nipman dak bisapmon, Telagi Wup da nin pawilban amin do anpak tagisi anjomaman
(Kilapmi 5-6)

5

Nin pulugañbi da aripmansi egipnen

¹ Nin yokwi da napmon dima egipnen do anek, Kristo da nin pulugañ nipgut. Do ji tebai atni. Amin da gen teban dakon oman monji ae dagoni do dayinba kan, geni dima nandani.

² Nak Pol da gen dayisat uñun pakyansi nandani. Ji yum pindagakwa giptimji mandani kan, Kristo dakon pi da ji kindasok aripmi dima pañpulugokdisak. Dimasi. ³ Ji morap yum pindagakwa amin da giptimji mandan amin aeno yañsi dayin tenjenokdisat. Anpak uñun ani kan, gen teban morap kisi yol kimotdo. ⁴ Gen teban yolek uñun kosiron da Piñkop da amin kilegi yañ niyisak yañ nandan amin, ji Kristo kili yipman dekgwit. Ji Piñkop dakon nandan yawotni kili yipman dekgwit.

⁵ Telagi Wup da tapmimon Piñkop nandan gadan iminek uñun da amin kilegi yañ niyisak do jomjom aman. ⁶ Amin kinda Yesu Kristokon egisak kan, giptimni mandisak bo dima mandisak uñun kisi yo isali. Mani amin kinda nandan gadat anek uñun da antagap aban amin do but dasi galak tar yomisak uñun da yo bamisi.

⁷ Kalip ji Kristo dakon kosit nan tagisi agipgwit. Mani namin da kosit sopman damik da gen bamikon sanbenek dima akwan? ⁸ Nandak nandak

abisok yolgan, unun Pinjkopmon da dima abisak. Pinjkop da ji iyikon kini do yan ilikdak. ⁹Nandani, yis kalonjisol di da aba bret morap kisi tagi paptoni. ¹⁰Amin Tagi da ji panpuluganban nak dakon nandak nandak yolek nandak nandak njwakjwari di dima timitdan yanji nandan gadasat. Namin da ji dakon nandak nandak panupbal asak, unun dima nandisat. Mani amin unun iyi dakon gulusunji dakon kobogi yokwisi timitdisak.

¹¹Not kabi, asi nak amin da giptim mandak mandak ankimotni do yan tenjenok sigin asat kan, nido nak yokwi sigin an nam do pi an? Amin da giptim mandak ankimotni do yosot tam, tilak kindap dakon gen da amin sanbenek nandak nandakni aripmi dima anupbal abam. ¹²Amin unun nandak nandakji panupbal an, unun giptimni mandanek ae yabi yo kisi wagil pan mudoni do nandisat.

¹³Asi not kabi, Pinjkop da ji puluganbi da egipni do yan damgut. Mani, "nin puluganbi da ekwaman, do but kalip dakon anpak tagi anen" yan dima nandani. Ji kalonj kalonj Pinjkop dakon minjat aminyo diwari dakon oman monji egek but dasi galak tan yominj kimotni. ¹⁴Gen teban morap kisi on gen teban kalongwan gin tosok:

"Gaga do but dasi nian galak tosok, unudenj gin amin do but dasi galak tan yobi."

¹⁵Mani, ji butjap nandanek bibkikjikon emat tosok kan, yagosi. Ji kisi di pasilbam.

Telagi Wup dakon anpak ae but kalip dakon anpak

¹⁶Nak yan dayisat: Ji yum kanakwa Telagi Wup da dayin pawilakwan egipni. Yan ani kan, but kalip dakon galaktok aripmi dima yoldan. ¹⁷But kalip dakon galaktok da Telagi Wup abin yip do pi asak. Ae Telagi Wup dakon galaktok da but kalip abin yip do pi asak. Unun bamot uwal uwal amal, do yo ak do nandan unun aripmi dima ani. ¹⁸Mani ji Telagi Wup da dayin pawiljak kan, gen teban da dam tebanon dima ekwan. ¹⁹But kalip dakon anpak unun disi nandan. Anpak unun yan: yumabi anpak mibili mibili, ²⁰ae kokup kidat do gawat gawat, ae sot wamwam mibili mibili, ae nandaba yokwi tok, ae ukwayit, ae amin dakon yo do pindak galaktok, ae butjap, ae gaga dogin nandak nandak, ae pidok pidok, ²¹ae tagisi ekwan amin do nandaba yokwi tok nandak nandak, ae pakbi teban nanjek but upbal anpak, ae kwen wigik anek gen papmon da yan tidok anpak, ae anpak yokwi mibili mibili oden. Nak nawa gen kili dayigim, ae abisok unun gen kalonj bangin yosot: minjat amin morap anpak unudenj an, unun Pinjkop da kila asak da kagagwan aripmi dima pigikdan.

²²Mani Telagi Wup da pantagap aban anpak tagisi aman unun yan: amin do but dasi galak tan yomyom anpak, ae kisik kisik, ae but yaworon da egip egip anpak, ae but yaworon da jigi pakpak, ae amin panpuluganek anpak tagisi an yomyom, ae bisapmi bisapmi kilegisi egip egip, ²³ae yawori egip egip, ae nin do kila anek anpak kalipmi pabin yopmanjek egip egip. Anpak unun dima ani dakon gen teban kinda dima tosok. ²⁴Yesu Kristo dakon minjat amini but kalipni gat, ae galaktokni gat ae wagat wagat anpak yokwini unun timik tilak kindapmon dapba kili kimak mudawit.

²⁵Telagi Wup da egip egip nimisak, do mibiltok yipno unun da niyinj pawiljak. ²⁶Nin dakon man dima pawigek, emat ani do amin diwari dakon but dima sugonen. Ae tagisi ekwan amin do nandaba yokwi tok nandak nandak dima anen.

6

Nianjen jap yet kinda nanj kwaokgi, bami unjuden nanjin pakdisal

¹ Not kabi, jikon da kinda yokwi agit yan nandan iman kan, Telagi Wup yolgan amin ji da unun amin anpak yawori an iminek anpakni anmilip ak do anpulugoni. Mani disi do kan kimotni. Sunduk da pankewalban ji yo kisi yokwi di abam. ² Ji amin diwari panpuluganek jigini guramitni. Yan anek Kristo dakon gen teban tagisi guramitni. ³ Amin kinda mani ton yan nandisak, mani unun mani mini kan, unun amin iyi nan top ankewaldak. ⁴ Amin kalon kalon anpakni tagi bo yokwi yan do kokwinik kimotni. Yan asak amin, anpak iyi agit unun do kisik kisik tagi asak. Anek iyi dakon anpak do nandanek amin diwari dakon anpak dima kokwinitjak. ⁵ Nido, amin morap kisi kalon kalon iyi anpak awit dakon jigi panpan akdan.

⁶ Pin kop gen nandak nandak timikgan amin, ji yo kabisi morap kokwinik yoyindetji do diwari imni.

⁷ Ji disi ban pankiligek Pin kop ankewalne yan di nandabam. Ji da aripmi dimasi. Ni jap yet nan kwaokgi unun nanjin pakdisal. ⁸ Amin kinda iyi dakon but kalip dakon galaktok yoljak kan, but kalip unun dakon anpak da bami yokwisi tanek waglisi yokwi tosak. Mani Telagi Wup dakon galaktok yoljak kan, Telagi Wup da egip egip unun amin do iban dagok dagogi mini tagisi egi wigikdisak. ⁹ Do nin anpak tagisi ak do dima kurak tonej. Pi anek dima alek tonej kan, jap bami pakpak bisapmon bami wagil tagisi pakdaman. ¹⁰ Do ni bisapmon amin morap panpulugoki dakon bibiki pisan gaban kan panpulugoki. Ae nandan gadat amin notji banji pindagek panpulugonisi.

Pol da Yesu dakon tilak kindap do but galaksi nandangit

¹¹ Gen on nak da naga mandisat. Kilda mibil madepmon da gen mandisat unun do koni. ¹² Nandani. Giptim mandak do teban teban an amin unun amin diwarikon man madep pak do anek an. Unun pasalek yan nandan, "Amin diwari da nin Kristo dakon tilak kindap do nandan gadaman yan nandan nimni kan, yo yokwi an nimdan." ¹³ Giptimni mandawit amin, unun iyi gen teban dima yolgan. Mani unun amin man madep timit do anek giptimji mandak do dayan. ¹⁴ Nak yo kinda bo amin kinda dakon man dima awigiken. Dimasi. Nak Amin Taginin Yesu Kristo dakon tilak kindap nan gin awigisat. Kristo da tilak kindapmon pi agit do anek koko on miktim dakon anpak yokwi morap unun intan mudagim, ae nak naga tilak kindapmon kili kimakgim da on miktim dakon anpak yokwi morap sanbenek dima yoldat yan asak. ¹⁵ Abisok giptim mandabi bo dima mandabi unun yo isali. Pin kop da nin aban minjat aminyo kalugi agiman, unun da yo bamisi asak. ¹⁶ Pin kop da minjat amin morap nandak nandak on abidanek yolgan unun bupmi nandan yominek butni pan yawot aban yawori toni. Unun minjat aminyo unun Pin kop dakon Israel amin kabisini.

¹⁷ Gen mibi dayiken unun yan; amin kinda da jigi ae sanbenek dimasi namjak. Nak amin da nkgwit unun dakon wuda gwaljikni giptimnokon tanakwa unun da aba nak Yesu dakon pi aminsi yan asak. ¹⁸ Not kabi, Amin Taginin Yesu Kristo dakon nandan yawotni unun ji kalon kalon dakon wup kison tosak. Unun asi.

Pol da Epesas Amin do Papiia Mandagit

But piso gen

On papiia dakon mibilisi unun yan; Pinjkop da yo morap kisi Kristo do panmuwutdisak. Unun Kwen Kokup ae miktim dakon yo morap kisi panmuwuk iban Kristo da yo morap dakon busunji yitdisak (1.10). Ae Pinjkop da iyi dakon minjat aminyo panjtagap aban Kristokon gadarj kimagek but kalonji egipni do nandisak.

Pol da on papiakon mibiltok Pinjkop dakon nandan yawot da Kristo nandan gadarj iman minjat aminyo panpuluganban minjat amin kabi kalonji awit do yosok. Yesu da pi agit unun do anjek Pinjkop da minjat aminyo yokwikon ban timikgit. Ae Telagi Wup yomgut unun da yo tagisi morap an yom do yan teban tok agit unun akdisak yan nolisak (1.14). Ae gen unun da bujon mandagit unun Pol da Yesu yolyol amin Kristo gat gadawit, do but kalonji egek Pinjkop dakon anpak ani do yosok.

On papiagwan minjat aminyo Kristokon gadawit anjek kabi kalonji awit unun do Pol da minjat aminyo da nandaba pisoni do tilak genon da yosok. Yan yosok, Pinjkop dakon minjat aminyo unun giptim kalonji yombem anakwa Kristo unun giptim unun dakon busunji (4.1 16). Ae Pinjkop dakon minjat aminyo unun yut kinda yombem anakwa Kristo unun yut unun dakon gwak teban akdak (2.19 22). Ae Pinjkop dakon minjat aminyo unun minjat kinda yombem anakwa Kristo unun minjat unun dakon eni yombem (5.22 32). On papiia da Pinjkop da minjat amin kabinikon yo tagisi an yom do nandisak unun do yosok.

Kristo do anjek Pinjkop da nin panjaluk agit (Kilapmi 1-3)

¹ Nak Pol, Yesu Kristo dakon yabekbini. Iyi da galak togon Pinjkop da yabekbi pi namgut. Papiia on telagi panmuwukbi kokup pap Epesas egek Yesu Kristo yol kimokgon amin ji do mandisat. ² Pinjkop Datnin gat ae Amin Tagi Yesu Kristo gat unun da nandan yawok daminek butji panyawot aban yawori tosak.

Kristo do anjek Pinjkop da Kwen Kokup dakon yo tagisi nimisak

³ Amin Tagi Yesu Kristo dakon Pinjkopni ae Datni anksinenej. Nin Kristo dakon amin kabi agiman unun do anjek nin gisamigek wupnin panpulugok do Kwen Kokup dakon yo tagisi morap ningut. ⁴ Nin telagi egipnenej do, kalipsigwan miktim Pinjkop da dima wasanban noman tanjakwan Yesu gat gadat gadat anenej do kilisi manjigit. Telagisi egek Pinjkop da dabilon minjat aminyo gulusunni mini da egipnenej do agit. ⁵ Kalipsigwan nin do but dasi galak tanj niminek Yesu Kristo do anjek iyi dakon monji egipnenej do manjin nipgut. Unun iyi dakon galaktok yolek yan agit. ⁶ Monji unun but dasi galak tanj imisak unun da manon, Pinjkop da nin do nandan yawot madepsi yumsi agit. Do nandan yawotni madepsi unun do nandanek Pinjkop dakon man anksin kimotnejen.

⁷ Nandan yawotni unun wagil tugok tugogisi. Kristo nin ae yuman nip do kili kimakgit, ae yawini ban Pinjkop da yokwinin kisisi wiririk ningut. ⁸ Pinjkop da nandan yawotni ninon madepsi tagalgit. Ae nandak nandak tagisi mibili mibili morapmi gat, ae nandan kokwin kilegisi gat ningut. ⁹ Kalip Pinjkop da Kristo da pi asak unun do anjek yo unun yan aben yan kili nandagit. Mani

nandak nandakni unun pasili tagit, abisok ninon kili panalon agit. ¹⁰ Yo unun akdisak unun yan; iyi bisap yipguron yo morap Kwen Kokup tonj ae miktimon tonj unun yo morap kisi Kristo do panmuwutdisak. Anjakwan Kristo da yo morap kisi dakon busunji yitdisak.

¹¹ Pinjkop da iyi dakon galaktok ae nandak nandak yolek yo morap anjakwan noman tonj. Ae iyi da galak togon kalipsigwan Juda amin nin Kristokon gadanjek Pinjkop dakon minjat amin kabisi anej do kili manjigit. ¹² Juda amin nin da mibiltok butnin Kristokon yipmanjek yolgimanj. Ae nin da bisapmi bisapmi Pinjkop dakon tilim madepni do nandanjek mani anjksinerj do nin manjigit.

¹³ Ae Amin Njwaknwarj Kabi jiyo kisi gen bami kili abidawit. Unun Pinjkop dakon Gen Bin Tagisi ji yokwikon ban timikgit unun. Ji Kristo kili nandan gadanj imgwit, anjakwa Pinjkop da yan teban tok kalip agit unun yolek ji do Telagi Wup damgut. Unun da iyi dakon minjat amin bamisi awit dakon tilak asak. ¹⁴ Nin Telagi Wup kili abidagimanj, do nandamanj, Pinjkop da minjat amin kabini do yo tagisi morap diwarj yom do yan teban tok agit unun gat kisi yomdisak. Nin Pinjkop da timikban iyi gat kisi egipnenj bisapmon yo unun timidamanj. Anek nin Pinjkop dakon tilim madepni do nandanjek mani anjksikdamanj.

Pol da Epesas amin Pinjkop da nandak nandak yomjak do bisit agit

¹⁵ Ji Amin Tagi Yesu nandan gadanj imanjek Pinjkop dakon minjat aminyo morap but dasi galak tanj yomanj dakon geni nandagim. ¹⁶ Do bisit asat bisapmon, yipmanj deri mini ji do nandanjek Pinjkop ya yan iyisat. ¹⁷ Anek Amin Taginin Yesu Kristo dakon Pinjkop da ji panpulugosak do bisit asat. Unun Datnin tilimni madepsi. Unun da nandak nandak kilegi damanjek panthagap aban pakyanji nandanj imni. ¹⁸ Nak but dabiljikon tenjenj yipjak do bisit asat. Aban yo unun ji da abidoni do yan dangut unun tagisi nandaba pisolak. Yo unun ji da jomjom anjekwanj unun. Yanj aban Pinjkop da yo wagil tilimi tonjsi unun iyi dakon minjat aminyo nin do manjigit unun nandano pisolak. ¹⁹ Ae yanj nandakdanj. Pinjkop dakon tapmim unun bisapmi bisapmi minjat aminyo nandanj gadanj imamanj unun panpulugosak dakon tapmim unun wagil madepsi. Nin da tapmimni aripmi dima kokwinitnenj. Pinjkop dakon tapmim madepni ninon pi asak, ²⁰ unun dagin kalip Kristokon pi agit. Kristo kimakban Pinjkop dakon tapmim madepnikon da Pinjkop da aban pidanban awigi Kwen Kokup iyi da amin tet do yipban yikgit. ²¹ Yigek yo morap kwen tonj unun dakon wukwisi egisak. Wup tapmimi tonj mibili mibili, ae kila amin morap, ae yo morap tapmimi tonj dakon wukwisi egisak. Kila amin morap abisok ekwanj ae don egipdanj kisi dakon wukwisi egisak. ²² Pinjkop da yo morap Kristo da kandap mibilgwan yopmanjek yipban yo morap dakon busunji yikgit. Yanj agit do panmuwukbi dakon busunji yikdak. ²³ Panmuwukbi unun Kristo dakon giptimni. Kristo unun yo morap kisikon egek tujanj yomisak. Ae panmuwukbini kisikon wagisi tujanj yomisak.

2

Kristo da pi agit do anjek nin egip egip abidagimanj

¹ Kalip ji gulusunj mibili mibili gat ae yokwi mibili mibili gat aba unun da dikba wupji kimak mudawit. ² Unun bisapmon ji on miktim dakon anjak

yokwikon agipgwit. Ji kundukon wup yokwi ekwan dakon kila amini dakon anpakni yolgwit. Unun kila amin Pinjkop dakon gen pabij yopmangan amin da but kagagwan egek pi asak. ³ Kalip nin morap kisi unun amin kabi gat egipguman. Nin but kalipnin dakon galaktok yokwi ae nandak nandak yokwi yolguman. Yanji egipguman bisapmon Pinjkop da tomni yokwisi minjat amin morap anpak unuder an da abidoni do anjnoman agit unun abidogi.

⁴⁻⁵ Asi, yokwinin da nindapba kimak mudagiman. Nin amin wagil kimakbi da tilak egipguman, mani Pinjkop dakon bupmini unun tugok tugogisi, ae nin do but dasi galak tan nimgut. Aban Kristo gat kisi egip egip abidagiman. Asi, Pinjkop dakon nandan yawotni do anek ji yokwikon ban timikgit. ⁶ Pinjkop da nin Yesu Kristo gat kisi kimoron ban paban pidagiman. Yan anek nin Kristo gat kisi Kwen Kokupmon kila amin madep yityit tamokon kili nipban yikgiman. ⁷ Yesu Kristo da pi agit do anek ninon yo tagisi unun agit. Nido, minjat aminyo don egi anaj kikkad unun da nandan yawot madepni unun yolik do nandagit. ⁸ Ji Yesu Kristo nandan gadan imgwit, anakwa Pinjkop dakon nandan yawotni dogin anek Pinjkop da ji yokwikon ban timikgit. Unun ji da disi dima awit. Pinjkop isalsi but galak do ji do agit. ⁹ Unun pi kinda awit dakon yuman nogi dima. Do amin kinda da iyi dakon man aripmi dima awigisak. ¹⁰ Yesu Kristo do anek Pinjkop da aban nin minjat aminyo kalugi agiman. Nin da yo tagisi anej dakon kosit Pinjkop da kili anjnoman agit unun nan agipner do yan agit.

Kristo da kabi bamori uwal uwalon egipguman unun panmuwukban kabi kalonj agiman

¹¹ Ji disi nandan, Juda amin wili dakon giptim mandanek ji do “Giptimni dima mandan amin” yan yon. Unun amin dagin giptimnikon wasok an unun do yosok. Pakyanji nandani, kalip ji Amin Nwakjwari Kabikon da altawit. ¹² Unun bisapmon ji Kristo gat dima gadanbi. Ji Israel amin kabi da wanja egipgwit. Pinjkop da yan teban tok anek sanbek sanbek Israel amin gat anakwan ji unun amin kabi da wanja egipgwit. On miktimon egek yo tagi kinda toso do don noman tokdisak yan nandanek jomjom dima awit. Ji Pinjkop dima nandan imgwit. ¹³ Kalip ji dubagisikon egipgwit, mani abisok Kristo dakon yawi do anek ji Yesu Kristo gat gadawit da Pinjkop da kapmatsisok ekwan. ¹⁴ Kristo da iyi aban nin but yawot egek kalonj ekwaman. Kalip Juda amin ae Amin Nwakjwari Kabi uwal uwal anek egipgwit. Unun uwal uwal anpakni da Juda amin ae Amin Nwakjwari Kabi da binapmon dam da yan tagit. Mani Kristo giptimni paregek dam unun wagil tuwilek uwal uwal anpak unun anmilip agit. ¹⁵ Unun da Juda amin dakon gen teban gat ae gen tebani monin monin diwari morap gat kisi wiririk mudagit. Unun da amin kabi bamori panmuwukban amin kalonj kinda kalugi asak unun do anek yan agit. Yan aban but kalonj agiman. ¹⁶ Kabi bamot unun giptim kalonjkon panmuwugek Pinjkopmon panop do anek tilak kindapmon kimakgit. Ae tilak kindapmon uwal uwal unun kalip tagit unun anakban kimakgit. ¹⁷ Unun abinjak but yawot dakon gen yan tenjenagit. Gen unun Amin Nwakjwari Kabi ji Pinjkop da dubagikon egipgwit gat ae Juda amin nin kapmatjok egipguman amin gat kisi do yan tenjenagit. ¹⁸ Nin but kalonj ekwaman, nido Kristo obakon da nin kabi bamori kisi Wup kalonj da Daron tagi kiner dakon kosit yipman nimisak.

Panmuwukbi morap nin Pinjkop dakon yutni

2:3: Kol 3.6 **2:4-5:** Ro 6.11-13 **2:6:** Kol 2.12 **2:9:** 1Ko 1.29-31; 2Ti 1.9 **2:10:** Tit 2.14
2:12: Ro 9.4; Kol 1.21 **2:13:** Kol 1.20 **2:14:** 1Ko 12.13 **2:15:** Kol 2.14 **2:16:** Sek 9.10;
 Kol 1.20,22 **2:17:** Ais 57.19

19 Telagi Wup da kosit yan yipman nimisak, do ji abisok binap amin miktimni mini da tilak dima ekwan. Ji Pinjkop dakon minjat aminyo gat kabi kalonji ekwan. Ji Pinjkop dakon minjat amin kabi ekwan. 20 Ji yut kinda yombem, Pinjkop da witjigit. Unjun da yabekbi nin gat ae kombi amin gat ban yut unjun dakon gwak yan magit. Ae yut kodigikon gwak teban tip kindanaj tidawit unjun Yesu Kristo. 21 Yut unjun dakon kidari Kristokon gadawit do anjek kisi morap tagisi gadanjek tonj. Pinjkop da yut unjun sigin witjinjakwan yut unjun Amin Tagi dakon telagi yut asak. 22 Jiyo kisi Kristokon gadanja Pinjkop da minjat amini gat panmuwukban Pinjkop dakon yutni awit. Pinjkop Telagi Wupmon da unjun yutnon egisak.

3

Pol Amin Nwakjwari Kabikon Gen Bin Tagisi yan tenjenosak dakon pi tan imisak

1 Nak Pol dam tebanon yikdat, nido Amin Nwakjwari Kabi ji panpulugok do anjek Yesu Kristo dakon pi asat. 2 Nak gen on kili nandawit yan nandisat, unjun yan: Pinjkop da ji do anjek nak do nandan jawok naminej pi unjun aben do nak manjigit. 3 Pinjkop da yo agit dakon geni kalip pasili tagit, mani nagon panalon agit. Unjun dakon geni disok kili mandat. 4 Ae gen on manjini bisapmon Kristo da pi unjun agit dakon gen pasili Pinjkop da noligit unjun dakon mibili nandani. 5 Kalip bisap morapmi, Pinjkop da gen pasili on nomansi dima yan tenjenagit. Mani abisok Wupmon da Pinjkop da telagi yabekbini gat ae kombi amini garon yoyin tenjenosok. 6 Gen pasili unjun yan: Gen Bin Tagisikon da nin giptim kalonji anjek Amin Nwakjwari Kabi gat Israel amin kabi gat kisi da Pinjkop da yo nim do yagit unjun timitdaman. Ae Pinjkop da Yesu Kristo do anjek yan teban tok agit dakon bami kisin da timitdaman. 7 Pinjkop da nak antagap aban Gen Bin Tagisi dakon oman amin dagagin. Nandan jawok naminej anteban aban pi unjun aben dakon tapmimni namgut. 8 Nak Pinjkop dakon minjat amin morapyo dakon pinbinisi egisat, mani nandan jawok naminej pi unjun namgut. Pi unjun Amin Nwakjwari Kabikon Gen Bin Tagisi yan tenjenokej. Gen Bin Tagisi unjun Kristo da nin do yo tagisi morap agit da asak, amin nin da aripmi dimasi kokwinigek manjinej unjun do yosok. 9 Pinjkop da yo morap wasagit, mibiltok yo morap ak do nandagit dakon nandak nandakni si anjksibigit. Yan aban kalip bisap morapmi nandak nandak unjun pasili tagit. Mani, abisok nandak nandakni unjun nomansi yan tenjenokej do pi namgut. 10 Kalip si anjksibigit, mani abisok panmuwukbini aban noman tanjakwan nandan kokwin tagisi gat nandak nandakni gat aban tenjenosok. Aban anjelo tapmimi tonj gat ae Kwen Kokup dakon wup gat da Pinjkop dakon nandak nandak nandaba pisolok. 11 Kalip Pinjkop da iyi yo unjun ak do nandagit, abisok Yesu Kristo Amin Taginin da pi agiron unjudon kili agit. 12 Nin Kristo nandan gadanj iminej iyikon gadanjek dima pasolne. Kristo unjun Pinjkopmon kinj altonen dakon kositnin, yan si nandanen. 13 Yanjo, nak abisok yan dayisat, nak ji panpulugok do anjek tepmi pasat unjun do butjik dima pani. Yo unjun noman tak unjun do kisik kisik ani. Nido, unjun da ji panpuluganban Pinjkop gat tagisi egipdan.

Pol da Epesas amin tebaisi atni do bisit agit

14 Nak Dat da yo agit unjun do nandanek njwakben anj imisat. 15 Unjun da minjat amin kabi morap Kwen Kokup ae miktimon ekwan unjun wasagit. 16 Nak

njwakben anjek bisit yan asat, Dat da yoni wagil tagisisi ban ji panjeban anjek Telagi Wupmon da tapmim daminjakwan tebaisi atni. ¹⁷ Anjakwan nandan gadatji do anjek Kristo butjikon egipjak. Anjakwan amin do but dasi galak tan yomyom anjagon gelji tebai yipba pigakwan atni. ¹⁸⁻¹⁹ Anjek ji Pinjkop dakon minjat amin morap gat kisi tapmim panjek Kristo da amin do but dasi galak tan yomisak unjun do pakyanji nandaba pisolak. Unjun madep daman. Hlogini unjun madepsi, ae dubagisisi kisak, ae kwensi wigisak, ae mibilisigwan pigisak. Asi, Kristo da amin do but dasi galak tan yomisak, unjun da nandak nandak morap kisi yapmandak, mani ji da tagi nandaba pisolak. Yo tagisi morap Pinjkop iyikon tugan ton, unjun jiyu kisikon tugan toni.

²⁰ Pinjkop iyi dakon tapmim nin da buron pi asak, ae unjun tapmim da nin dakon nandak nandak yapman mudosok. Yo morap Pinjkop da asak do bisit iyaman, unjun tapmimni da arip dimasi. ²¹ Do dagok dagogi mini panmuwukbi minjat aminyo Yesu Kristo da manon Pinjkop dakon man anjisin kimotni. Don babikon da babikon yan gan tan anjan kisak teban. Unjun asi.

Nin Kristo dakon giptimni ekwaman do Pinjkop dakon anjak anej

(Kilapmi 4-6)

4

Nin Kristo dakon giptimni ekwaman

¹ Nak Pol dam tebanon egisat, nido Amin Tagi dakon pi asat. Pinjkop yol kimotni do yan damgut, do butji pabo pisanjakwan anjak iyi nandisak unjun an kimotnidosi dayisat. ² Ji panmuwukbi diwari dakon pinjini egek anjak yaworisi an yomni. Yokwi andamni bisapmon butji yawori tanakwa but dasi galak tan yominek butjap tepmi dima nandan yomni. ³ Telagi Wup da but kalon egipnejan dakon anjak nimanjakwan but yawot da nap da yan waban kabi kalonisi ekwaman. Ji unjun anjak abidok do tapmimji kisi unjun do paretni. ⁴ Nin kisi Wup kalonji gin abidagiman, ae nin giptim kalonji. Pinjkop da ji yo kalonji kinda dogin jomjom ani do yan damgut. ⁵ Amin Tagi unjun kalonji gin, ae nandan gadat unjun kalonji, ae telagi pakbi sogok unjun kalonji gin. ⁶ Pinjkop kalonji gin unjun nin morap kisi dakon Datnin. Unjun minjat amin morap dakon wukwini, ae minjat amin morap da binapmon pi asak, ae minjat amin morap da butgan egisak.

⁷ Mani Kristo da but galak do yo madepsi nimgut unjuden gin Pinjkop da nin morap kalon kalon do nandan yawotni nimin nimin agit. ⁸ Mibili yan do Pinjkop dakon gen da yan yosok:

“Unjun kwensi wigek amin morapmi iyi teban tanej timikgit unjun timikban kisi wigiwit.

Wigek amin do but galak do yo yomgut.”

⁹ “Unjun kwensi wigigit” yan gen tim tosok, unjun da yan nolisak, Kristo unjun kwen gin dima wigigit. Unjun mibiltok miktim dakon diwari mibilisigwan kisi pigigit. ¹⁰ Unjun amin mibiltok mibilikon pigigit, unjun kwen yo kisi wigigit. Unjun yo morap kila ani ak do anjek Kwen Kokup morap da kwensi wigigit.

¹¹ Unjun da but galak do yo yan ban yomgut: Amin diwari yabekbi pi ani do yomgut, ae amin diwari kombi amin pi yomgut, ae amin diwari aminon Gen Bin Tagisi yan tenjenok ani do pi yomgut, ae amin diwari pasto pi yomgut, ae diwari yoyinjet pi yomgut. ¹² Yoban unjun da panmuwukbi panjagap aba Pinjkop

dakon pi anakwa Kristo dakon giptim teban tanjek tagisi tosak. ¹³ Pi unun sigin tan anan kinakwan wigi nin morap kisi but kalonji egek nandan gadat bamisi anek Pinjop dakon Monji pakyansji nandan imnen. Yan anapno panjmuwukbi egip egipnin teban tanjakwan Kristo iyi dakon anjak tagisi, unun dakon tilak abidonenj.

¹⁴ Anek nin amin moninj da aripmon sanjenek dima egipnenj. Anek amin pangalak an amin, ae amin panjkewal, ae top dakon mibili pakyan nandan amin unun dakon geni da ji dakon nandak nandak panji panjabin panjabin dima ani. ¹⁵ Nin gen unuden do mirak dima yopnenj. Anek amin do but dasi galak tan yomyom anjak anek gen bami gin yonenj. Yan anek nin minjat aminyo tebaisi agek Kristokon tagok tagok anenj. Kristo unun panjmuwukbi dakon busunji. ¹⁶ Unun da busunjin yigakwan giptim dakon sanjek morapni unuden sanjenakwa giptim tebaisi tosoak. Anjakwan giptim diwat morap kalonj kalonj pini anakwa amin do but dasi galak tan yomyom anjak anakwa giptim tebaisi tagosok.

Panjmuwukbi anjak kalugi ban ani

¹⁷ Do nak gen kinda dayik do nandisat. Amin Tagi da manon da gen tebaisi yan yosot: Ji Amin Nwaktjwari Kabi da anjak yokwi an unuden sanjenek dima ani. Nandak nandakni wagilsi upbal tan, ¹⁸ ae nandak nandakni unun pilin tuk yombem. Butni unun sopbi, do nandak nandakni unun wagil minisi, ae Pinjop dakon egip egip da wanja ekwanj. ¹⁹ Anjak an unun do mayagi dima nandan. Yokwi ak do mibilisigwan pigeak an, ae anjak injani mibili mibili ak do buri pidonj.

²⁰⁻²¹ Ji Yesu Kristo dakon gen kili nandawit yan nandisat. Ae gen bami Yesukon tosoak yan kili dayinj dekgwit. Nak nandisat, ji Amin Nwaktjwari Kabi dakon anjak unun dima ani do dayinj dekgwit. ²² Jiyo kisi kalip but kalipmi dakon anjak ban awit. But kindap toptopmi da but kalipmi jonikban wagil yokwisi asak. Do ji anjak kalipmi unun wiririk mudanek but nandak nandakji kulabik aba kalugisak. ²³ Nandak nandakji unun si kalugisak. ²⁴ Ji minjat aminyo kalugi dagoni. Unun Pinjop da iyi aban minjat aminyo kalugi daganek Pinjop iyi yombem anj. Pinjop unun kilegisi ae telagisi.

²⁵ Do top anjak unun yipni. Ji morap kisi panjmuwukbi diwari do gen bami gin yoyini. Nido, nin morap kisi giptim kalonji dakon diwatni.

²⁶ “Ji butjap nandan kan, kan kimotni. Yokwi di abam.” Ji butjap sigin nandan egakwa gildat dima pigisak. ²⁷ Sunduk do yoma dima witald imni. ²⁸ Kabo noknok kabo sanjenek dima noni. Kisitji da pi bamisi anj kimagek yo morapmi timigeak wadak wadak amin panjmulugoni. ²⁹ Gen yokwi mibili mibili dima yoni. Amin alegi tagi panjteban ani dakon gen banjin yoni. Gen unuden nandan amin unun dakon butni panjteban asak. ³⁰ Ji anjak yokwi anek Pinjop dakon Telagi Wupni bupmi dima imni. Pinjop da Telagi Wup damgut unun iyi dakon minjat aminyosi ekwanj dakon tilak. Ae bisap madepmon yokwikon ban timigeak pulugan dejjak yan unun da nolisak. ³¹ Butjikon da nandaba yokwi tok, ae butjapmon da gen pap yogok, ae butjap, ae but sigok, ae yanba yokwi tok, ae anjak yokwi mibili mibili unun wagilsi yopman mudoni. ³² Panjmuwukbi diwari do anjak tagisi anj yominjek but

4:13: Kol 1:28 **4:15:** Kol 1:18; 2:19 **4:17:** Ro 1:21; 1Pi 1:14 **4:22:** Ro 8:13; Kol 3:9 **4:23:** Ro 12:2 **4:24:** WW 1:26; Kol 3:10 **4:25:** Sek 8:16; Kol 3:8-9 **4:26:** Kap 4:4; Jem 1:19-20
4:29: Kol 4:6 **4:30:** Ais 63:10; Ep 1:13-14; 1Tes 5:19 **4:31:** Kol 3:8 **4:32:** Mt 6:14; 18:22-35;
 Kol 3:12-13

dasi galak tañ yomni. Piñkop da Kristo da manon diwarisi yopman damisak, yan gin ji diwarini yopman yomni.

5

Ji tenjenikon egipni

¹ Piñkop da ji but dasi galak tañ damisak. Anjakwan monji gwayonisi ekwan, do anjak iyi asak unun ban ani. ² Kristo da but dasi galak tañ niminek nin panpulugok do anek iyi dakon egip egipni parekgit, yan gin jiyo kisi amin do but dasi galak tañ yomyom anjak ban yolek ani. Egip egipni unun paret kibani tagisi nan yan Piñkop do parekgit.

³ Ji yumabi anjak gat, ae anjak injani morap dimasi ani, ae amin dakon yo do pindak galaktok dimasi ani. Piñkop dakon minjat aminyo nin, unuden anjak dakon gen dimasi yonej. ⁴ Gen injani dima yoni, ae nandan kokwini tagi dima amin da gen yon unuden dima yoni, ae jigilagon da gen yokwi dima yoni. Anjak unuden nin da dimasi agagi. Piñkop ya yan iyinej unun da tagisi asak. ⁵ Yan si nandani, yumabi anjak an amin gat, ae anjak injani an amin gat, ae pindak galaktok anjak an amin, unuden amin kabi Kristo gat Piñkop gat da kila amal da kagagwan aripni dima pigini. Pindak galaktok anjak unun da kokup kidat gawak yomaman yan asak.

⁶ Amin da anjak yokwi unun ani do nandanek top gen unun dayikdan. Mani geni dima nandani. Anjak unuden dogin Piñkop da amin geni dima guramikan unun do butjan madepsi nandan yomisak. ⁷ Do unuden amin gat not dima anek egipni. ⁸ Nido kalip ji pilin tukgwan egipgwit, mani abisok Amin Tagi da tenjenikon depgut, do ji tenjenji dakon minjat aminyo da yan agipni. ⁹ Tenjenji da anjak tagisi mibili mibili morap gat, anjak kilegi gat, ae gen bami gat panalon asak. ¹⁰ Amin Tagi da anjak si galak tosok unun wisin pindat do pi ani. ¹¹ Ji pilin tuk dakon anjak an amin gat gadat gadat dima ani. Anjak unuden da bami tagi dima ton. Ji da minjat aminyo anjak unun yokwi yan yolinba pindatni. ¹² Anjak yokwi pasilikon da an unun mayagisi, unun do dima yogogi. ¹³ Mani tenjenji da anjak morap dakon mibili panalon aban nomansi tenjenan ton. ¹⁴ Ae tenjenji da yo kinda analon asak bisapmon, unun yo kisi amin da tagi pindari asak. Yan do anek gen on tosok: “Dipmin pokdol amin gak pidoki.

Kimoron da pidanjaki Kristo da tenjenan gamjak.”

¹⁵ Ji pilik bamokji dakon kila tebaisi an kimotni. Amin nandan kokwini mini da aripmon dima agipni, amin nandan kokwini tagisi da aripmon agipni. ¹⁶ Abisok ji Piñkop dakon pi ani dakon bisap. Mani abisok bisap ekwaman unun bisap yokwi, do kan kimotni. Bisap unun isal dogin di mudanban. ¹⁷ Nandan kokwini tagi dima amin da aripmon dima agipni. Amin Tagi dakon galaktok unun pakyan si nandani. ¹⁸ Wain morapmi nanek but upbal dima ani. Anjak unuden da ji panupbal an. Piñkop dakon Wupni yipba jikon tugosak. ¹⁹ Ae Piñkop dakon minjat aminyo diwari gat gen yoni bisapmon, kap paziakon kap ton gat, ae Piñkop gawak imim dakon kap diwari gat, ae Telagi Wup da kap butjikon panalon asak, genji unun gat kisi timigek yoni. Anek Amin Tagi do gen kagasi ae butjiyo kisi da kap yan imni. ²⁰ Ae Amin Taginin Yesu Kristo da manon da bisapmi bisapmi yo morap do Piñkop Dat ya yan iyin kimotni.

Pol da miñat eyo kili abi do yagit

²¹ Ji Kristo do nandaba wukwan imiñek notji gawak yomiñ yomiñ anek egipni. ²² Miñat, ji Amin Tagi do gawat gawat anek nandaba wukwan iman, yañ gin esi do yañ ginsi anek egipni. ²³ Nido, Kristo da pañmuwukbi dakon busunji yikdak, unun da tilak wili unun miñatni dakon busunji egisak. Pañmuwukbi unun Kristo dakon giptimi, ae Kristo da yokwikon ban timikgit. ²⁴ Pañmuwukbi unun Kristo do gawat gawat anek nandaba wukwan imiñek ekwan, yañ gin miñat ji yo morapmon esi do yañ ginsi anyomni.

²⁵ Kristo da pañmuwukbi do but dasi galak tañ yomiñek pañpulugok do iyi dakon egip egipni parekgit, yañ gin wili ji miñatji but dasi galak tañ yomiñ kimotni. ²⁶ Pakbi gat ae geni gat ban Kristo da pañmuwukbini suganban telagisi awit. ²⁷ Pañmuwukbi suganban iyi da dabilon wagil tagisisi asak do anek yañ agit. Aban jimjimi mini ae garak bo ae yo unuden minisi anek telagi ae gulusunji mini egipni yañ do agit. ²⁸ Wili ji disi dakon giptim do galak tañ, yañ gin miñatji but dasi galak tañ yomni. Amin kindi miñatni do but dasi galak tañ imisak, unun amin da iyi do yañ gin nandisak. ²⁹ Nin nandaman, amin kindi iyi dakon giptim tim do uwal dima anj imgut. Giptimni jap imiñek kilani tagisi asak. Kristo da pañmuwukbi do yañ gin asak, ³⁰ nido nin Kristo dakon giptim dakon kandap ae kisit dabilyoni. ³¹ Pinjkop dakon papia da yañ yosok:
 “Yañ do anek amin kindi meni datyoni yopman degek miñatni gat gadanbal bamori da giptim kalonji gin asak.”

³² Gen pasili on dakon mibili unun madepsi, mani nak unun yañ yosot, gen on Kristo gat pañmuwukbini gat do yosok. ³³ Mani wili kalon kalon ji da disi do but dasi galak tañ, yañ gin miñatji do yañ gin nandani. Ae miñat ji esi do nandaba wukwan yomni.

6

Pol da miñat monjiyo gat ae menj datyo gat do yagit

¹ Miñat monjiyo, ji menj datyosi dakon gen guramik kimotni. Nido ji Amin Tagikon kili gadawit, ae anpak unun ji da ani do nandisak. ² Pinjkop gen papiakon gen yañ tosok, “Gak menj datgo dakon pinjbinisi egi kimagek geni guramigki.” Gen teban yañ teban tokni tañ kabikon da on da mibiltok asak.

³ Yañ teban tok gen yañ tosok:

“Gak yañ abi kan, pi morap akdisal unun abi bami tagisi tokdan.

Ae on miktimon bisap dubak egipdisal.”

⁴ Dat, ji miñat monjiyosi dakon buri dima sugoni. Miñat monjiyosi pañmilip anek Amin Tagi dakon gen yoyinjetni.

Pol da oman monji gat mibiltok amin gat do yagit

⁵ Oman monji, ji mibiltok aminji do pasalek pinjini egek geni guramitni. Kristo dakon gen but dasi nandaneke guramikgan, unun da tilak geni guramitni. ⁶ Unun da amin tagisi yañ dandani yañ do kapmatjok egipni bisapmon pi tagisi di abam. Dima. Nin Kristo iyi dakon oman monji gin ekwaman yañ nandaneke butjikon da Pinjkop dakon galaktok yol do but galaksi nandani. ⁷ Ji but dasi nandaneke pi ani. Ji amin dakon pi ani bisapmon nin Amin Tagi dakon pi ban aman yañon da nandaneke ani. ⁸ Nandani, oman

5:21: 1Pi 5.5 5:22: Kol 3.18; 1Pi 3.1 5:23: 1Ko 11.3; Ep 1.22 5:25: Kol 3.19; 1Pi 3.7
 5:26: Tit 3.5 5:27: 2Ko 11.2; Kol 1.22 5:31: WW 2.24; Mt 19.5 5:32: PA 19.7 6:1:
 Kol 3.20 6:2: GT 5.16 6:4: Kap 78.4; YT 22.6; Kol 3.21 6:5: Kol 3.22-23; Tit 2.9-10; 1Pi 2.18
 6:8: 2Ko 5.10; Kol 3.24-25

monji bo oman monji dima mani amin kinda pi tagisi asak kan, Amin Tagi da yuman nogi tagisi imdisak.

⁹ Ae mibiltok amin jiyo kisi oman monjisi do anpak tagisi an yomni. Pasol pasol yomyom anpak unun yipni. Amin Tagi Kwen Kokup egisak unun ji ae ununyo kisi dakon Amin Tagi. Unun da minjat amin morapyo kisi dakon anpak tilak kalonikon gin kokwinikdak.

Paɲmuwukbi unun emat amin yombem

¹⁰ Nak geno wasip ak do yan yosot. Ji Amin Tagikon gadawit, do tapmim madep morapni do nandanek tebaisi atni. ¹¹ Pin kop da emat dakon yo kabi nimisak unun pani. Panjek tebaisi agek Sunduk dakon panjekwal mibili mibili unun tagi pabin yopni.

¹² Pakyan si nandani, nin amin gat emat dima waman gaman. Nin wup yokwisi tapmimi ton gat, ae kon miktim kila an gat, ae yo tapmimi ton mibili mibili on pilin tuk tosok bisapmon miktim kila an, ae kon kwen ekwan gat emat aman. ¹³ Do ji Pin kop da emat dakon yo damisak unun kisi morap timigek bisap yokwikon emaron tebai tagi atni. Ae emat dagosak bisapmon ji tebai sigin atni.

¹⁴ Ji tebai atni. Anjek gen bami nan boban napmi do wamni. Anjek anpak kilegi ban pibit kutnok yan pani. ¹⁵ Ae Pin kop da but yawot nimisak unun dakon Gen Bin Tagisi yan tenjenoni. Ununan kandap gwil yan pani. ¹⁶ Ji emat dakon yo morap unun timigek, nandan gadatyo kisi abidanba unun da pasikji asak. Anjek Yokwi Ami unun dakon dikdik morapni milen asipmi ton ji yaman damisak unun tagi pabin yopni. ¹⁷ Pin kop da yokwikon ban kili timigkit yan nandani. Unun nandak nandak da busun kutnokji asak. Yan anjek Telagi Wup dakon emat agak siba abidoni, unun Pin kop dakon gen. ¹⁸ Telagi Wup da tapmimon bisapmi bisapmi bisit an kimotni. Bisit mibili mibili ak do pi tebaisi anjek Pin kop da ji panpulugosak do bisit iyini. Kila tebai anjek unun anpak dima yipman detni. Bisapmi bisapmi Pin kop dakon minjat amin morapyoni do bisit ani.

¹⁹ Ae Pin kop bisit iyinba nakyoy kisi anpulugosak. Anakwan geni nak da gen kagakan yipmanakwan pasol pasol abin yipmanek Gen Bin Tagisi dakon gen pasili yan tenjenoken. ²⁰ Pin kop da iyi Gen Bin Tagisi on yan tenjenoken do yabekban kigim. Ae unun dogin anjek nak dam tebanon yigek nap tebanban nak anteban awit. Nak Gen Bin Tagisi yoken dakon pi tosok, do Pin kop bisit iyinba nak anteban aban pasol pasol abin yipmanek minjat aminyokon madepsi yan tenjenoken. Pin kop da yan si aben do nandisak.

Pin kop da panpulugosak do Pol da bisit agit

²¹ Tikikus da pi nian agim ae nian egisat dakon but piso gen dayisak. Tikikus unun notninsi, ae Amin Tagi dakon oman amini tagisi kinda. ²² Unun yabekgo jikon obinakwan nin nian ekwaman unun dakon geni dayisak, ae butji panteban asak, mibili yan do yabekdat.

²³ Pin kop Dat gat ae Amin Tagi Yesu Kristo gat da panmuwukbi morap ji dakon butji panyawot aban yawori tosak. Anjek unun da panthagap aban nandan gadat tebai anjek amin do but dasi galak tan yomni. ²⁴ Pin kop da minjat amin morapyo Amin Tagi Yesu Kristo but dasi galak tan imin kimagek dima yipman deggan unun do nandan yawotni yomjak.

Pol da Pilipai Amin do Papiia Mandagit

But piso gen

Pol tap pakbi idap pudanek wasok wasoksi Yurop miktim kin altagit bisapmon, Pol kin Masadonia Provinskon kokup pap Pilipai unjudon Gen Bin Tagisi yan tenjenagit (Yabekbi 16.8 40 unjudon koki). Don ae kokup kindakon panji egakwan dam tebanon yipgwit. Amin da dam tebanon Rom bo egipgut yan nandan. Dam tebanon egipgut bisapmon amin di da Pilipai panmuwukbi dakon nandan gadat panjupbal ak do nandan dakon geni nandagit. Nandanek unjun gen do butjik nandagit, mani iyi dam tebanon egipgut unjun do butjik dima nandagit. Pol unjun Yesu do nandan gadat anek but galaksi nandagit.

Kalip Pol monen ae yo kabi do wadak wadak aban Pilipai amin da anjpluganek monen yopba kiwit. Do Pol da on papiakon but galak gen mandagit. Ae dam tebanon egakwan nandaba kik anek but yokwi nandani yan do nandan gadatni panjeban agit.

Pol da Pinjop da but galak do yo madep yomgut unjun do yoyisak. Unjun egip egip kalugi Yesu Kristokon nan abidawit unjun do yoyisak. Yan yoyisak, unjun Juda amin dakon gen teban yolek unjun kosiron da but galak dakon yo unjun dima abidawit. Yesu kalon nanjin nandan gadan iminek abidawit. Pol unjun Pilipai amin da Kristo dakon anpak abidan kimagek yoyindet toptopmi do kan kimotni do nandisak. Kristo unjun iyi do amin madep yan nandanek iyi dakon galaktok dima yolgit. Unjun iyi pinjisi egek Pinjop da pi ingut unjun banjin agit. Pol da yan yosok, minat aminyo Kristo gat gadan kimagek ekwan unjun da Pinjop dakon but yawot abidanek kisik kisik ekwan.

On papiia manjiki bisapmon Pol Pilipai panmuwukbi do but dasi galaktan yomisak yanji kokdisal.

Pilipai amin da Pol gat gadat gadat awit do Pol but galaksi nandagit (Kilapmi 1-4)

¹ Nak Pol gat ae Timoti gat nit Yesu Kristo dakon pi monjini. Nit papiia on Yesu Kristo dakon minat aminyo morap kisi kokup pap Pilipai ekwan ji do mandamak. Ji gat ae panmuwukbi unjun dakon kila amin gat ae pi amini ji do mandamak. ² Pinjop Datnin gat ae Amin Tagi Yesu Kristo gat da ji do nandan yawok daminek panpuluganbal butji yawori tosak.

Pol da Pinjop ya yan iyigit

³ Ji do nandisat bisap morapmon Pinjopno ya yan iyisat. ⁴ Ji do bisit asat bisap morapmon nak kisik kisigon da asat. ⁵ Nido Gen Bin Tagisi wasanek nandawit gildaron da win abisok ekwamanon ji da nak anjpluganba Gen Bin Tagisi unjun dakon yan tenjenok pi aman. ⁶ Nak yanji nandisat, Pinjop da jikon pi tagisi wasagit unjun sanjenek anan kinakwan Yesu Kristo da tobil apjak bisap madepmon wasip akdisak. ⁷ Ji unjun nak da but kagagwan ekwan, do asi nak but dasi galak tan damisat. Pinjop da nandan yawotni do anek nak gat ae ji gat kisi yo tagisi niman niman asak. Dam tebanon egisaron, bo wanga egek Gen Bin Tagisi ankutnanek anteban asaron, nandan yawotni do anek panpulugok madepsi asak. ⁸ Pinjop da nandisak, Yesu Kristo da amin do but dasi galak tan yomyomni unjun nak da buron yipgut da tanakwan nak ji kisi morap dandak do tagisi nandisat.

⁹ Nak ji do bisit yan asat: Jikon amin do but dasi galak tan yomyom anpak unjun sigin madepsi anakwa pap tosak, ae nandak nandakji gat ae nandan

kokwinji gat tagisi tanj damjak. ¹⁰ Anjakwan anjak morap nandanj kokwin anek anjak tagisi banjin panj egipni. Anek Kristo da tobil apjak bisapmon ji wagil gwaljigi mini ae diwarisi mini egipni. ¹¹ Ae anjak kilegi dakon bami Yesu Kristokon da abisak unjun da jikon tugosak. Anjakwan amin da kanjek Pinjkop man madep iminjek anjakisini.

Pol dam tebanon egipgut, unjun da Gen Bin Tagisi anteban agit

¹² Not kabino, yanjsi nandani. Dam tebanon nepman unjun da Gen Bin Tagisi dakon kosit sopsop dima asak. Unjun da Gen Bin Tagisi anjerej asak. ¹³ Emat amin morap gapman dakon kila amin madep dakon yut on kila anek ekwanj gat, ae minjat aminyo diwari gat da nak Kristo yoldat unjun do anek dam tebanon nepman yanj kili nandawit. ¹⁴ Panmuwukbi not morapmi unjun da nak dam tebanon egisat yanj nandawit, do Amin Tagi da butni panjeban aban pasol pasol yipmanjek Pinjkop gen yanj tenjtenok do pi tebaisi anj.

¹⁵ Asi, Kristo dakon gen yanj tenjtenok anj amin diwari da nak do nandaba yokwi tok anek abinj nepmanjan, nido nak Kristo do yanj tenjtenok tagisi asat dakon man tanj namisak. Mani diwari nak da pi asat unjun do but galaksi nandanej unjunyo kisi da Gen Bin Tagisi yanj tenjtenoj. ¹⁶ Unjun amin nak but dasi galak tanj naminjek yanj tenjtenok pi anj, nido Pinjkop da nak Gen Bin Tagisi anteban abej do dam tebanon nepgut yanj nandanj namanj. ¹⁷ Mani amin diwari man madep timit do pi anek Kristo dakon gen yanj tenjtenoj. Nandak nandakni tagi dima. Nak dam tebanon egapbo jigi di gat sanjbejek nam do anek anj. ¹⁸ Butni tagisi tanjakwan yonj bo butni tagi dima tanjakwan yonj nak unjun do nandaba kik dima asat. Yo madep unjun Kristo dakon Gen Bin Tagisi yanj tenjtenoj. Nak unjun do but galaksi nandisat, ae don but galak madep sigin nandakenj.

Pol dima kimagek sigin egek Pilipai amin panpulugok do nandagit

¹⁹ Asi nak but galaksi nandanej egipbenj. Nido, ji da nak Pinjkop da anpuluganjakwan Telagi Wup Yesu Kristo da yabekgit unjun da nandanj gadatno anteban asak do bisit anj yanj kili nandagim. Yanj anj do nak nandisat, abisok yo noman tanj namanj unjun da nak anpuluganjan tagisi egipdisat. ²⁰ Nak but galaksi nandanej yanjsi nandisat: Nak mayaktok aripmi dima pakenj. Nikba kimokgenj do yoni kanj, nak teban tanjek naga anjak asat unjun anjak nanjin yolek Kristo anjakisikenj. Bo egipbenj do yoni kanj, anjak morap asat unjun da Kristo man madep imjak yanjsi nandisat. ²¹ Nak yanjsi nandisat: Egipbenj bisapmon yo morap abej unjun da Kristo man madep imdisak. Ae kimokgenj kanj, abisok egip egip asat unjun si yapmanjek yo wukwisi abidokdisat. ²² Nak dima kimagek sigin egipbenj kanj, Kristo dakon pi abo bami tagisi tokdanj. Egipbenj bo kimokgenj? Ni kosit da tagi asak unjun dima nandisat. ²³ Jigisi nandisat, nido nandak nandak bamori asat. Kinda unjun yanj: Nak kimagek egip egipno yipmanjek kiko Kristo gat egip do nandisat. Unjun da miktimon egip egip yapmanjek wukwisi asak. ²⁴ Mani miktimon egek ji panpulugokenj kanj, unjun da tagisi asak. ²⁵ Asi, Pinjkop da miktimon egipbenj do nandisak unjun nandanj gadanj kimokdot. Miktimon ji gat egek panpuluganjanbo nandanj gadatji teban tanjakwa but galaksi nandani yanjsi nandisat. ²⁶ Do nak don jikon aeno abinj altanj damdisat. Anjakbo ji nak do but galak nandanej Yesu Kristo anjakisini.

Pinjkop da Pilipai amin jigiyu kisi pani do nandisak

²⁷ Yo nianjen di noman tan namni unun do dima nandani. Yo madep unun ji disi anpak kilegi anek Kristo dakon Gen Bin Tagisi guramik kimotni. Yan anakwa nak abin ji dandaken, bo dubagikon egek genji gin nandaken kan yansi nandaken: Ji but kalonon da tebai agek Kristo dakon Gen Bin Tagisi nandan gadani do amin panthagap ak do pi an yan nandan daben. ²⁸ Ji uwalji do dima pasolni. Uwalji do dima pasolni kan unun da yan yolisak: Pinjop da ji yokwikon ban pulugan depdisak, mani uwalji si pasildan. ²⁹ Pinjop da ji do tagisi nandane Kristo nandan gadan imni do bikbik damgut. Ae unun gin dima, Kristo dakon man do jigiyi kisi pani do nandaban tagisi asak. ³⁰ Nak gat ji gat kisi Kristo dakon man do anek jigi paman. Kalip nandajakwa jigi pagim da ae sigin pasat dakon geni disi nandan.

2

Nin but kalonji egek amin do anpak tagisi an yomnen

¹ Ji Kristo da butji panteban anakwan bo akgan? Ji but dasi galak tan damisak do butji yawori bo tosok? Ji Telagi Wup da egip egipmon but kalon anek bo ekwan? Ji not do but dasi galak tan yominek bupmi nandan yoman, ma? ² Yan kan ji nandak nandak kalonji bangin pan egipni, ae not do but dasi galak tan yominek but kalonji egipni. Yan ani kan, nak dakon kisik kisik madepsi pap tosak. ³ Ji disi dogin nandaba kik anek yo dima ani, bo man madep pak do anek yo dima ani. Amin diwari do gawak yominek man madep yomni. ⁴ Disi dogin dima nandani. Amin diwariyo kisi tagisi egipni do nandani.

Kristo pinji ekwan Pinjop da anenakgit

⁵ Ji Yesu Kristo da nandak nandak pagit yan gin pani. ⁶ Yesu unun iyi Pinjop egipgut, mani Pinjopmon egip egipni unun tebai dima abidagit. ⁷ Unun yipmanjek oman monji kinda dakon anpak yolek amin daganek altagit. ⁸ Amin da kanba aminsi egipgut. Aminsi egek don gawat gawat anek Datni dakon galaktok yolek kimakgit. Asi, gen guramigek tilak kindapmon si kimakgit bisapmon mayaktok madepsi pagit. ⁹ Yo yan agit do Pinjop da Yesu dakon man madepsi anenagek kwensi yipgut. Man madep imgut unun man morap diwari yapman mudanek man wukwisi kinda imgut. ¹⁰ Pinjop da yan agit nido amin morap Kwen Kokupmon ae miktimon ae amin kili kimakbi ae wup miktim kagagwan ekwan unun kisi da Yesu dakon man madep do anek nwakben an imni yan do agit. ¹¹ Nwakben an iminek amin kisisi da yan yokdan, "Yesu Kristo unun Amin Tagi." Yan yanakwa Pinjop Dat da man madep pasak.

Nin minjat aminyo da binapmon tejetjini ton da ekwaman

¹² Not kabinosi, kalip nak ji gat egapbo geno nandane guramigkwit. Abisok nak ji gat dima ekwaman, mani yan dayisat, ji nak da abisok gen on mandan damisat unun guramik kimotni. Pinjop da ji yokwikon ban timikgit, do pasal nimnikyo anek pi madepsi anek Pinjop da ji do but galak do wup dakon yo tagisi timitni do manjigit unun timitni. ¹³ Yansi ani, nido Pinjop da iyi jikon pi asak. Unun da geni guramitni do ji dakon but panthagap asak, ae galaktokni yolni do tapmim damisak.

¹⁴ Yo morap anikon, nandaba yokwi tok anek gen emaron da dima ani. ¹⁵ Yan ani kan, minjat amin morap da dandaba gulusunji mini ae yokwisi mini da egipni. Miktimon yokwi pakpak amin unun da binapmon egek Pinjop

dakon monjini gwaljigi mini egipni, ae gik da yan tagisi tenjenoni. ¹⁶ Minjat aminyo panpuluganek egip egip bamisi egipni do Pinjkop dakon Gen Bin Tagisi yoyini. Yan ani kan, don Kristo da tobil maktimon apjak bisapmon nak but galaksi nandakdisat. Nido pi madepsi jikon agim unun pi isali dima asak.

¹⁷ Nandan gadatji unun paret yombem kindan nan Pinjkop do iman. Ae naga jiggi pasat unun da Pinjkop do paret anek wain tagaljan unun yombem asak. Yan do anek but galaksi nandisat. ¹⁸ Do jiyo kisi nak gat but galak nandanek egipnen.

Pol da Timoti Pilipai yabekban kisak do yagit

¹⁹ Amin Tagi Yesu da kosit aban piosak kan, kili ununjok Timoti yabekgo jikon opdisak. Don ae tobil apjak bisapmon ji nian ekwan dakon gen bin nandanek unun gen da kisik kisik namjak. ²⁰ Timoti yombem amin di nak gat dima ekwan. Unun ji nian ekwan ae ji panpulugok do nandak nandak madepsi asak. ²¹ Amin diwari iyi dogin nandan. Yesu Kristo dakon yo do dima nandan. ²² Mani ji Timoti unun amin kilegisi unun pakyanji nandan iman. Monji da dat panpulugon unun da tilak Timoti da nak anpuluganban Gen Bin Tagisi yan tenjenomak. ²³ Mibiltok yo noman tan namdan unun pindagek don Timoti tepmisi yabekgo opjak. ²⁴ Ae Amin Tagi da anpuluganban nakyo kisi donjok obin dandaken yanji nandisat.

Pol da Epaprodaitas yabekban Pilipai kisak do yagit

²⁵ Mani abisok Epaprodaitas nan yabekgo jikon tobil opjak do nandisat. Unun notno ae pi isalno. Nit Amin Tagi dakon emat amin ekwamak. Ji da yabekba nagon obin nak anpulugagit. ²⁶ Epaprodaitas ji dandak do tepmisi nandisak, ae but yokwi yo kisi asak, nido sot madepsi da abidagit dakon geni ji kili nandanek bupmi madepsi nandawit, mibili yan do bupmi nandisak. ²⁷ Unun bamisi. Sot obisi anek palisi kimakgit, mani Pinjkop da bupmi nandan iminek anmilip agit. Ae nakyo kisi bupmi nandan namgut. Nido kimakgit tam nak but yokwi madepsi nandakom. ²⁸ Do jikon yipbo opjak do tagisi nandisat, nido ji unun aesi kanek but galaksi nandanek egipdan, ae nak dakon but kisi yawori tokdisak. ²⁹ Jikon abin altosak bisapmon kisik kisik anek Amin Tagi da manon da abidoni. Asi, unuden amin do man madep yomni. ³⁰ Nido unun Kristo dakon pi anek palisi kimakgit. Ji nak anpulugok do nandawit, mani Epaprodaitas da ji da tamokon obin nak anpuluganek pali kimakgit.

3

Amin kindan Kristo nandan gadan imisak unun amin kilegisi

¹ Not kabino, wasip do yan dayisat, ji Amin Tagi dakon minjat amin kabini do kisik kisik ani. Kalip papia diwari ji do mandan dangum unuden ae mandak do dima kurak tosot, nido gen unun da ji panpulugokdisak. Gen unun yan:

² Amin diwari yan yon, gak Pinjkop da amin kilegi yan gayisak do nandisak kan, giptim mandak dakon anpak yolek abi. Yan yon amin jon pinjan yokwi yombem. Nandak nandakni yokwi ae anpakni yokwi, do unuden amin do kan kimotni. ³ Nido nin dagan Pinjkop dakon amin kabi bamisi ekwaman. Nin Pinjkop dakon Wup da tapmimon Pinjkop gawak imaman, ae Yesu Kristo da nin do yo madepsi agit unun do nandanek man madep imaman, do Pinjkop da nin dogin nandaban kilek tosok. Nin da pi kindan ano Pinjkop da nindaban nin amin kilegisi aman unun dakon kosit kindan dimasi tosok yanji nandaman.

⁴ Nak naga kalip Piŋkop da inamon amin kilegisi egipben do amin diwari yapmanek pi madepsi agim. Do man madep pak do nandisat kan tagi paken. ⁵ Nido, mej da anjalanban gildat 8 yan mudarakwan mukwa sogok amin da giptimno mandawit. Nak Israel amin kinda, Benjamin da kabikon nani. Nak Ibru aminsi kinda, nak Ibru amin dakon yawi diwatsi. Nak Parisi kabikon nani kinda, nak gen teban morap guramik kimokdot. ⁶ Nak Piŋkop dakon pi madepsi anek minat aminyo Kristo nandan gadan imgwit obisi panjupbal agim. Ae Juda amin dakon gen teban yolapbo gulusunjo kinda dima kawit.

⁷ Kalip unun yo morap anapbo mano ton ae unun da anpulanganban Piŋkop da nandaban kilek tosok yan nandagim, mani abisok koko yo isali asak. Abisok nak Kristo dogin nandisat. ⁸ Asi, yo morap ak do nandagim bo ae yolapbo Piŋkop da kanban kilek tosak yan nandagim, unun wagil yo isalisi. Nido, Amin Tagino Yesu Kristo nandan imisat unun do nandako yo bamisi asak. Do nak anpulgok do yo agit, nak unun do nandanek Kristo dakon anpak abidagim. Ae nandak nandaknokon da kalip yo diwari yolek agim unun yo isalisi yan nandisat. Yesu Kristo nanjin tebai abidanek ⁹ iyikonsi egipben do nandisat. Nak gen teban tagisi guramikdat do Piŋkop da inamon nak amin kilegisi yan dakon nandak nandak dimasi pasat. Nak Kristo nandan gadan imisat, anapbo Piŋkop da amin kilegi yan nayisak. ¹⁰ Kristo pakyanji nandan im do nandisat. Unun kimagek aeni pidagit, do tapminni nagon tosak do nandisat. Ae tepmi pagit unuden gin paken do nandisat. Ae kimot do anek nandak nandak pagit unuden gin paken do nandisat. ¹¹ Nido, Piŋkop da nakyo kisi kimoron nan aban pidoken do nandisat.

Pol si teban tanek timtim yanek tilagonsi kisah

¹² Nak Kristo dakon anpak unun kili abidanek aripnosi anapbo Piŋkop da gulusunjo kinda dima kosok yan dima nandisat. Mani Yesu Kristo pakyanji nandan imim anpak unun nan yoldat. Nido, nak iyi do manjigit bisapmon anpak unuden aben do manjigit. ¹³ Not kabino, nak Kristo pakyanji nandan imim anpak unun kili abidagim yan dima nandisat. Mani napbi gwapbo kindakon agisat yan nandisat. Yo kalip agim unun do nandak nandak dima asat, nak yo morap don noman tokdan unun do nandak nandak ban asat. ¹⁴ Nak tapminno kisi paregek timtim yanek tilagon kin altanek tomnino unun abidoken do pini asat. Tomni unun yan: Nak Yesu Kristo pakyanji nandan imin ek Piŋkop dakon yan ilit yolek Kwen Kokupmon wigiken.

¹⁵ Piŋkop dakon yo do nandak nandakji amin bami dakon tilak yombem kan, nandak nandakji nak dakon gat arip. Ae jikon da diwari nandak nandakni njaknjawari tan yoman kan, Piŋkop da nandak nandak unun panmilip anakwan galaktokni yolni. ¹⁶ Yo madepsi unun yan: Piŋkop da ni anpak yolnen do kili niyigit unun tebaisi timigek yolnen.

¹⁷ Not kabino, ji nak dakon anpak ban yolek ani. Nin ji gat egipguman bisapmon anpak tagisi anapno amin diwari da pindagek yolgwit. Ji unun minat aminyo banji pindak kimagek anpakni unun si yolni. ¹⁸ Nido, minat aminyo morapmi da Kristo dakon tilak kindap do uwal anek anpak yokwisi an. Bisap morapmi minat aminyo unuden do kili dayigim, ae abisok dabil pakbino si manakwa anpak yokwi an unun do aeno dayisat. ¹⁹ Giptim dakon galaktok da piŋkopni asak. Ae anpak diwari amin da mayaktok pakpaga unun ban anek iyi do nandaba tagisi asak. Unuden amin miktim dakon yo morap dogin nandan, do Piŋkop da panjupbal aban Tipdomon pigikdan. ²⁰ Mani nin Kwen Kokup

dakon miñat aminyo ekwaman. Nin Amin Tagi Yesu Kristo yokwikon ban timit timit aminin da Kwen Kokupmon da pisak unun do nandan teban tanek jomjom aman. ²¹ Unun da iyi dakon tapmimon da yo morap kila asak, ae on miktim dakon giptimnin kulabik aban iyi dakon giptim yombem wagil tagisi akdisak.

4

Nin but kalon anek, kisik kisik anek, nandak nandak kilegi timigek egipner

¹ Not kabino, nak ji do but dasi galak tan daminek ji abin dandak do tagisi nandisat. Anek but galak madepsi nandisat, nido ji Kristo nandan gadan ingwit. Pi madep agim dakon tomnino unun ji mani. Notnoni, ji gen abisok dayisat unun da aripmon tebaisi atni.

² Yuodia gat ae Sintiki gat yanji dayisat, jil Amin Tagi nandan gadan imamal do jil pidok pidok yipmanek but kalon anjil. ³ Ae pi isalno tagisi, gak miñat bamot unun panpuluganji but kalon anjil do gayisat. Nido nak gadan nabal Gen Bin Tagisi yan tenjenok do pi madepsi agiman. Ae Klemen gat ae nak dakon pi isalno diwari gat kisi da pi agiman. Unun amin kabi dakon mani unun egip egip teban papiakon tan yoman.

⁴ Bisapmi bisapmi Amin Tagikon gadanek kisik kisik ani. Aeno dayisat, kisik kisik anek egipni.

⁵ Anpak yaworisi anek egakwa amin kisi da anpakji tagisi pindatni. Nandan, Amin Tagi kilisok unun apdisak. ⁶ Ji yo kindo do nandaba kik dimasi ani. Bisapmi bisapmi jigisi do nandanek Pinjok iyini. Bisit iyinek, ya yan iyinek, panpulugosak do iyini. ⁷ Yan ani kan, Pinjok dakon but yawotni jikon tosak. Unun but yawot amin nin da mibili aripmi dima nandan pisonen. But yawotni da butji ae nandak nandakji pankutnanban Yesu Kristokon gadanek tagisi egipni.

⁸ Not kabino, nak mibi gen kindo gat dayisat, unun yan. Bisapmi bisapmi ji unun dogin nandani: anpak bamisi, ae tagisi ae kilegisi, ae anpak wagil jimjimi minisi, ae yo gwaljigi minisi, ae yo tagisi morap, ae anpak nomanisi, ae anpak tagisi morap amin da aba pindatnen do tagisi nandaman, ji yo unuden dogin nandanek egipni. ⁹ Nak anpak morap ani do dayin dekho nandawit, ae anpak morap abo nandawit, unun anpak morap ji bisapmi bisapmi an kimotni. Anakwa Pinjok but yawot ami da ji gat egipjak.

Pol da Pilipai amin da but galak do yo yopman ingwit unun do but galak nandagit

¹⁰ Ji da nak anpulugok do yo ayin unun do tagisi nandanek Amin Tagi ankisiasat. Asi, ji kalip nak do nandawit, mani nak anpulugoni dakon kosit kindo dima tan damgut. ¹¹ Nak da yo do wadanek gen on dima dayisat. Nak nandak nandak yan nan kili nandako pisagit: Nak yo kabino morapmi bo morapmi dima, unun do nandaba kik dima asat, kisi tagi gin yan nandisat. ¹² Bupmi aminsi egipben bo ae yo kabino morapmi panek egipben, unun kisi tagigin. Jap do anek egisat, bo butno tugon unun yo isali. ¹³ Nido, Kristo da tapmim naminakwan yo morap tagi aben.

¹⁴ Asi, ji da nak anpulugok do yo yopba opni do dima nandagim. Mani, ji anpak tagisi anek nagon gadanba jigi kalonji panek nak do yo yopba apgwit. ¹⁵ Nak kalip Masadonia miktimon agek Gen Bin Tagisi dayiko ji nandan gadanek panmuwukbi kaluksi awit. Pilipai miñat aminyo disi nandan,

Masadonia miŕtim yipman deŕgim bisapmon paŕmuwukbi miŕat aminyo kokup ŕwakŕwarikon nani di da moner di nak anŕpulugok do dima yopman namgwit. Ji dakin nak do yan awit. ¹⁶ Kokup pap Tesalonaika egapbo ji da moner ae yo di nak anŕpulugok do bisap morapmi yopman namgwit. ¹⁷ Yan yanapbo but galak do ji da ae anŕpulugoni do yosok yan di nandabam. Dima. Ji anŕpak tagisi sigin anŕakwa Piŕkop da unun do tagisi nandisak do nandisat. ¹⁸ Ji da yo morap Epaprodaitas da kisiron da yopba apgwit unun kili timikgim. Abisok yono tugok tugogisi. Unun but galak dakon yo yopman namgwit unun paret kibani tagisi yombem nan ji da Piŕkop do ingwit. Piŕkop da paret unuden do galagisi nandisak. ¹⁹ Ae Piŕkop da yo morap nido wadak wadak an unun ariŕjikon damjak, nido Piŕkop dakon yo tagisi morap unun Yesu Kristokon ton, do asi damdisak.

²⁰ Piŕkop Datnin mani dagok dagogi mini anŕkisin kimotner. Unun asi.

Pol da Pilipai amin do gildat tagi yan yoyigit

²¹ Yesu Kristo dakon miŕat amin morap do gildat tagi yan yoyini. Paŕmuwukbi notnin nak gat idon ekwaman unun kisi da ji do gildat tagi yan dayan. ²² Ae Piŕkop dakon miŕat amin morap da gildat tagi yan dayan. Diwari kila amin madep Sisa da yut papmon pi an, unun da nak da gildat tagi yan dayiken do gwayan gwayan tebai nayan.

²³ Amin Tagi Yesu Kristo dakon nandan yawotni ji da wupmon tosak.

Pol da Kolosi Amin do Papia Mandagit

But piso gen

Kolosi unjun kokup pap kinda Esia Provinskon toso. Unjun Epesas kokup pap da kapmatjok toso. Pol da iyi unjun panjmuwukbi dima panjalon agit, amin di da panjalon awit.

Pol unjun amin di da Kolosi amin dakon nandan gadatni panjupal ak do an unjun dakon geni nandagit. Do nandan gadatni panjeban ak do papia on mandagit. Yan yoyisak, Kristo unjun yo morap dakon busunji. (Gagi 1.15-20 ae 2.9-15 unjudon koki.) Kristo kalon dagan nin yokwikon ban tagi timitjak, ae kosit njaknjari kindakon da nin aripmi dima panjulgugi. Unjun Kristo da dubagikon panjikdan. Kristo obakon da Pinjkop da yo morap wasagit, ae Kristo da pi agit do anjek Pinjkop da yo morap yokwikon ban timitdisak. Kristo ninon egakwan nin minjat aminyo kalugi daganjek Kristo dakon anpak yolek aman.

Pol da papia on mandan amin bamot do yoban papia anjan Kolosi kigimal. Unjun Tikikus gat ae Onesimus gat. (Gagi 4.7,9 unjudon koki.) Pol da Pilimon do papia mandagit unjungwan Onesimus do morapmi yosok.

Kristo unjun yo morap dakon busunji. Ae Pinjkop dakon egip egip ae anpak morap kisi unjudon tuganji da tonj
(Kilapmi 1.1-3.4)

¹ Nak Pol, Yesu Kristo dakon yabekbi kinda. Pinjkop da iyi da galak togon yabekbi pi aben do nak manjigit. Nak gat ae notnin Timoti gat nit da ² Pinjkop dakon telagi minjat aminyo kokup pap Kolosi ekwan ji do papia on mandamak. Ji Kristo yol kimagek nit dakon padik padik ae saminit kabi ekwan. Nin Pinjkop Datnin da nandan yawok damanjek butji panjyawot aban yaworisi tosak do bisit aman.

Kolosi amin da Yesu nandan gadan iminj kimakgwit

³ Nit ji do bisit amak bisap morapmon Pinjkop, Amin Taginin Yesu Kristo dakon Datni, ya yan iyamak. ⁴ Nido, nit da ji dakon gen nandagimak, unjun yan; ji Yesu Kristo nandan gadan iminj kimagek Pinjkop dakon minjat aminyo but dasi galak tan yoman. ⁵ Ji yan an nido Pinjkop da ji do yo tagisi Kwen Kokupmon panjoman agit da tonj unjun timitdaman yansi nandan, do nandan gadat anjek amin do but dasi galak tan yoman. Gen Bin Tagisi dakon gen bami nandawit bisapmon yo Kwen Kokupmon tonj yan ji kili nandawit. ⁶ On Gen Bin Tagisi jikon obanjek miktimi miktimi kisi kigit. Yan anjek madepsi paptan iren tanjek minjat amin morapmon anpak tagisi panjalon an yomisak. Ae Gen Bin Tagisi si abidawit gildaron da wasanjek yan gin agit. Unjun gildaron Pinjkop da asi amin do nandan yawot an yomisak unjun nandaba pisagit. ⁷ Asi Epapras da Gen Bin Tagisi on dayin dekgit. Epapras unjun Kristo dakon oman amin tagisi kinda, ae unjun nin dakon pi isalnin, nin but dasi galak tan imaman. Unjun da nit panjulguganjek Kristo dakon pi jikon toso unjun kilani tagisi asak. ⁸ Unjun da Telagi Wup da ji panjtagap aban amin do but dasi galak tan yoman unjun do niyigit.

Pinjkop da Kolosi amin panjeban asak do Pol da bisit agit

⁹ Yanjo, nit ji dakon gen nandagiman bisapmon unjun gildaron gin wasanjek Pinjkop da ji panjulgugosak do bisit yipman deri mini amak. Bisit amak unjun

Telagi Wup da nandak nandak kilegi gat ae nandan kokwin mibili mibili tagi gat daminjakwan ni anpak ani do Pinjkop iyi nandisak unjun nandaba pisosak. ¹⁰ Ji da Amin Tagi dakon minjat aminyo da anpak ani do nandisak unjun ani do bisit amak. Ae pi tagisi morap ani unjun bami tagisi tokdan. Anek Pinjkop do morapmi sigin pakyanjasi nandaba pisokdan. ¹¹ Ae bisit yanjo kisi amak: Ji Pinjkop da tapmim mibili mibili damjak, anjakwan unjun dakon tapmimni tagisikon ji tebai agek but yaworon da jigi tagi guramitni. Ae kisik kisik ¹² anek Pinjkop Dat ya yan iyini. Unjun da ji panpuluganban yo ji do Kwen Kokup manjikbi da ton unjun kisin da timik timik akdaman. Asi Pinjkop dakon minjat aminyo nin Pinjkop da tenjenikon ekwaman unjun yo abidokdaman. ¹³ Pinjkop da nin pilin tuk da kisiron ban pulugan nipmanek monji Yesu unjun but dasi galak tan imisak unjun da kila asak da kagagwan nipgut. ¹⁴ Pinjkop dakon Monji da nin yuman nan nipmanek diwarinin wiririk nimgut.

Kristo unjun Pinjkop da yo morap wasagit dakon busunji egisak

¹⁵ Kristo amin da kawit, unjun Pinjkop, dabil da aripmi dima kokogi unjun dakon wupmisi. Kristo unjun Pinjkop da yo morap wasagit dakon busunji egisak. ¹⁶ Kristo da iyi yo morap wasagit. Miktimon yo pindakgaman unjun gat ae Kwen Kokup yo dima pindakgaman unjun gat kisi wasagit. Ae kila amin madep gat ae anelo madep gat ae wup tapmimi ton gat ae yo kila ani do yandagak anjyobi mibili mibili gat kisi wasagit. Asi, Pinjkop da yo morap Yesu da kisiron da wasagit, ae yo morap unjun iyi dakon.

¹⁷ Yo morap dima noman tanakwa Kristo kili egipgut. Ae yo morap iyi da kisiron da kila anjakwan kosirikon ton. ¹⁸ Kristo unjun panmuwukbi minjat aminyo dakon busunji egakwan panmuwukbi unjun giptimni. Iyi panmuwukbi dakon egip egip dakon mibili. Unjun amin kili kimakgwit da binapmon da mibiltan pidagit do iyi yo morap dakon busunji aripmi tagi egipjak. ¹⁹ Nido, Pinjkop da iyi dakon egip egip morap kisi ae tapmim morapni kisi Monji unjun tosak do tagisi nandagit. ²⁰ Pinjkop da miktim gat ae Kwen Kokup gat dakon yo morap kisi unjun gat but kalon ani do nandagit. Kristo dakon yawi tilak kindapmon tagalgit unjun kosiron da but kalon noman tosak do nandagit.

²¹ Ji kalip Pinjkop da dubagikon egek uwalsi an imgwit. Nido, nandak nandakji da uwal an iminjak ji anpak yokwisi awit. ²² Mani, Kristo unjun tilak kindapmon kili kimakgit, yan aban Pinjkop da ji panpuluganban iyi gat but kalon awit. Unjun iyikon panap do anek yan agit. Ae iyi da dabilon gulusunni mini telagi ae gwaljigi mini egipni do yan agit. ²³ Ji nandan gadatji tebaisi abidanek tebai atni kan, yan gin noman tan damdan. Ji yum pindakgawa yo kinda da nandak nandakji ilikba, Gen Bin Tagisi nandanek nandan gadat tebaisi anek jomjom agak dakon anpak abidawit unjun di yipman dekbam. Nak Pol, Gen Bin Tagisi unjun yan tenjenok aben dakon oman amin dagoko minjat aminyo morap mibili mibili miktimon ekwan unjun yan tenjenok an yonguman.

Pol da Kolosi amin panpulugagit

²⁴ Abisok nak ji panpulugok do giptimnokon tepmi pak do tagisi nandisat. Nak panmuwukbi panpulugok do nandisat, unjun Kristo dakon giptimni. Kristo panmuwukbi panpulugok do tepmi pagit unjun aban dima dagagit. Giptimnokon tepmi pasat unjun Kristo da tepmi pagit unjun aripmi ak do

1:11: Ep 1.19; 3.16 **1:12:** Ep 1.11,18 **1:13:** Lk 22.53; Ep 2.2 **1:14:** Ep 1.7 **1:15:** Jn 1.18; 2Ko 4.4 **1:17:** Jn 1.1; 8.58 **1:18:** Ya 26.23; Ep 1.22-23; PA 1.5 **1:19:** Kol 2.9 **1:20:** Ep 1.10
1:21: Ro 5.10; Ep 2.12 **1:22:** Ro 5.10; Ep 5.27

nandak nandak asat. ²⁵ Nak panmuwukbi morap ji dakon oman amin daganek egisat, nido Pinjkop da iyi nak ji Israel amin kabikon nani dima unjudon gen morapni yan tentenoken do nak manjigit. ²⁶ Kalipsigwan bisapmi bisapmi Pinjkop da minat amin morap kabi kisikon gen on si anjksibigit. Mani abisok Pinjkop da gen unjun anjalon aban iyi dakon minat aminyo nin da kili nandaman. ²⁷ Asi, Pinjkop da minat amin kabini nin nolinban yanji nandaman, gen pasili unjun wagil tagisisi, ae unjun da Israel amin kabi gat ae Amin Nwakjwari Kabikon nani nin kisi tagisi panpulugosak yanji nandaman. Gen pasili unjun yan; Kristo unjun ji gat egisak. Ae unjun da ji timik pangwan unjun gat Kwen Kokup egipni do ji unjun do jomjom anek ekwan.

²⁸ Yabekbi nin Kristo dakon Gen Bin Tagisi minat amin morap kabi kisikon yan tentenoman. Nin nandak nandak tagisisi unjun ban minat amin morap yoyin dekgaman, ae Pinjkop dakon gen morap pakyanji kan kimagek yolni do yoyaman. Nido nin Yesu yolyol amin tebaisi daganba Pinjkopmon panjiney do nandaman. ²⁹ Yanji noman toni do nandanek nak tapmim morapno tan naminakwa pi tebaisi asat. Kristo da iyi unjun tapmim panjalon naminakwan pi unjun asat.

2

Nandan gadat tebai anek top gen pabin yopne

¹ Nak Pol da on nandani do nandisat: Nak ji gat ae Laodisia minat aminyo gat ae minat amin morap diwari gat kisi da nak dakon injam dima kawit amin nak ji kisi panpulugok do pi madepsi asat. ² Pi madepsi asat, nido ji dakon but panjeban abo tebai tosak do nandisat, anek but dasi galak tan yomyom anpak tagisi tanakwan kabi kalonj ani. Pi madepsi anjapbo unjun da ji dakon nandan gadat panjeban anjakwan Pinjkop dakon gen pasili unjun dakon mibili tagi nandaba pisosak. Kristo unjun gen pasili unjun dakon mibili. ³ Nandan kokwin tagisi morap gat ae nandak nandak tagisi morap gat unjun yo tagisi yuman nogi wukwisi yombem da Kristokon pasili tonj.

⁴ Nak gen on yosot, nido amin di da top dayinjek pangalak ani yan do dima galak tosat. ⁵ Asi, nak ji gat kisi dima ekwaman, mani nandak nandaknokon da ji gat egisat. Ji da but kalonj anek Kristo tebai nandan gadan iman, unjun do anek but galaksi nandisat.

⁶ Ji Yesu Kristokon gadanek yipba Amin Tagisi egipgut, do unjun da anjagon sigin egipni. ⁷ Ji kindap geli yopba pigakwa miktimon tebai akgan, ae yut da gwak tebai da kwenon tebai akgan unjun da arimon tebai atni. Anek Gen Bin Tagisi amin da dayin dekgwit unjun tebaisi nandan gadan kimotni. Anek bisapmi bisapmi Pinjkop ya yan iyin kimotni.

⁸ Ji kan kimotni. Amin kinda da top gen kinda dayinban nandak nandakni di yobam. Unjuden amin babikni gat ae wup yokwi kundu ae miktimo kila an dakon nandak nandak ban timikgan. Unjun Kristo dakon nandak nandak dima yolgan. ⁹ Ji disi nandan, Kristo amin nin yombem daganek Pinjkop dakon egip egipni tugan imgut. ¹⁰ Ae Kristo kalonon gin egip egip bami jikon tugagit. Unjun kila amin mibili mibili miktimon ae kwen binap ekwan kisi dakon Amin Tagini egisak.

¹¹ Ji Kristo gat gadawit anek Kristo da pi agit do anek but kalip kili yopman mudawit. But kalip yopyop dakon anpak unjun giptim mandak dakon anpak yombem, mani unjun giptim dakon dima. Kristo da yo unjun butjikon agit.

12 Ji telagi pakbi sowit bisapmon, Pinjkop da ji gat ae Kristo gat kisi kimakbi tamogwan wayikgit. Ae Pinjkop Kristo kimoron nan aban pidagit unjun dakon tapmim madepni do nandan gadan, do telagi pakbi sowit unjun kimoron ban paban pidawit yan asak.

13 Kalip ji yokwi mibili mibili awit, anek but kalip dakon anpak yolba unjun da dikban kimagwit. Mani abisok Pinjkop da panpuluganban Kristo gat kisi egip egip ekwan. Anakwa Pinjkop da diwarinin kisisi wiririk nimgut.

14 Nin gulusun morapmi agiman, do Pinjkop dakon gen teban mandabi da toj unjun da gen yan nimejek obisi pabin nipgut. Mani, Pinjkop da Yesu tilak kindapmon kimakgit bisapmon papia tam unjun abidan tilak kindapmon anakgit. Yan anek gen teban mandabi unjun kisi morap aban pasilakwan gen wagil kimakgit. 15 Yan anek kon tapmimi toj dakon busunji morap gat, ae kon tapmimi toj diwari gat dakon tapmim pabin yopgut. Anek Kristo da tilak kindapmon pi agit do anek, Pinjkop da pabin yopban minjat aminyo da dabilon yo isali awit.

Nin Kristo gat kisi kili kimakgiman, do gen teban morap da nin aripmi dima panpulugogi

16 Yando, amin kinda da gen yan daminej jap pakbiyo dakon gen teban dima yolgan, bo telagi bisap madep do bilagi bilagi dima yolgan, bo ae kanek kalugi dakon bisap dima yolgan, bo ae Sabat bisap yo kisi dima yolgan, unjun morap do yum pindagakwa amin da gen di yan dabam. 17 Unjun yo bami noman tokdisak dakon wupmi gin. Yo bamisi unjun Kristo. 18 Yan do anek amin kinda yo dipminon pindakgit unjun do dayinej ji anelo gawak yomni do dayinban kan yum kanakwa dima pabin depjak. Unjuden amin but kalip dakon anpak yolek iyi do nandak nandak amin yan nandan. 19 Unjun amin Kristo busunjin yipmanek unjun da kagikan ekwan. Busunjin unjun da giptimni kisi upmokdok, anek giptim dakon sanbek morap sanbenakwan gadanej tagi toj. Anakwan giptim unjun Pinjkop da tapmimon tagan madep toso.

20 Ji Kristo gat kili kimakgwit, yan anek on miktim dakon nandak nandak yokwi kili yipmanek dekwit. Do ji nido abisok miktim amin da aripmon akwan? Ji nido on miktim dakon gen teban unjuden yolgan? 21 "Ji yo dima timitni, ji yo dima noni, kisitgokon yo dima panjutnoki. Ji yan ani kan, Pinjkop da dabilon jimjamji toj." 22 Gen teban unjun jap isali amin da don nan mudon unjun do yon. Amin dagin gen teban unjun yopmanek unjun ban dayin dekan. 23 Asi, amin diwari gen teban unjuden yolek nin Pinjkop bamisi gawak imaman yan nandan, mani dimasi. Ae iyi do nandaba pinakwa giptimni panpupal anek Pinjkop da unjun do tagisi nandan nimisak yan nandan. Unjun gen teban yolek nandak nandak tagisi ban yolgaman yan nandan, mani dimasi. Unjun gen teban morap da nin panpuluganba but kalip dakon anpak aripmi dima pabin yopne.

3

Nin Kristo gat kisi kimoron da kili pidagiman

1 Ji Pinjkop da egip egip kalugi damgut anek Kristo gat kisi kimoron ban paban pidawit. Unjun do anek ji Kwen Kokup dakon yo timit do nandak nandak ani. Unjun kokupmon Kristo unjun Pinjkop da amin tet do kila amin madep yityit tamonikon yikdak. 2 Ji Kwen Kokup dakon yo dogin nandanej miktim dakon yo do dima nandani. 3 Nido ji amin kili kimakgwit yombem.

Ji Pinjkopmon gadanek egip egipji bamisi unun Kristokon pasili toso. ⁴ Kristo egip egipnin dakon mibili don altan noman tosak bisapmon jiyo kisi unun gat Pinjkop da tenjenj madepmon altan noman tokdan.

Kristo unun nin da butgwan egek unun da aban nin minjat aminyo kalugi dagagiman

(*Kilapmi 3.5-4.18*)

Nin minjat aminyo kalugi agiman

⁵ Yanjo, ji miktim dakon anpak morap butjikon ton unun dapba kimak mudoni. Nak anpak oden do yosot: yumabi anpak mibili mibili, ae yo yokwi ak do but kindap, ae yo morapmi timit do nandaba kik. Unun yo morapmi timit do nandak nandak unun da ji kokup kidat gawak yoman yan asak. ⁶ Pinjkop da minjat aminyo anpak unuden anek geni dima guramikgan unun tomni yokwisi yomdisak. ⁷ Jiyo kisi kalip Pinjkop dakon gen dima guramikgwit bisapmon anpak unuden awit. ⁸ Mani abisok anpak unuden wiririk mudoni. Ji butjap dima nandani, ae amin do nandaba yokwi tok dima ani, ae amin do yanba yokwi tok dima ani, anek gen dima yogogi dima yoni. ⁹ Panmuwukbi notji top gen dima yoyini. Nido, but kalip gat anpakni gat kili yopgwit. ¹⁰ Anek ji kili amin kalugi dagawit. Asi, Pinjkop da iyi ji panjaluk anek nandak nandak tagisi daminjakwan amin kalugi daganek iyi yombemsi ekwan. ¹¹ Do egip egip kalugi unudon, ji kisi arip gin. Amin Nwaktwari Kabi bo Juda amin, unun yo isali. Bo ae giptim mandabi bo dima mandabi, unun yo isali. Bo ae dubagikon amin geni njaktwari yon ae anpakni njaktwari an unun yo kisi yo isali. Bo ae oman amin bo oman amin dima, unun yo isali. Yo madep unun Kristo nin kisin dakon wukwinin egisak, ae nin kisi morapgwan egisak.

Nin amin do but dasi galak tan yomyom anpak abidan kimotnen

¹² Pinjkop da ji kili manjigit da iyi dakon telagi minjat aminyo egakwa but dasi galak tan damisak. Do ji anpak oden ban yolek ani: Ji minjat aminyo kisi morap do bupmisi nandan yominek yo tagisi anyomni. Ji disa do nandaba pinakwa minjat aminyo anpak yaworisi anyominek but yaworon da jigani. ¹³ Ae jikon amin di gat gen di ton kan, but tobil ani do bikbik yomni. Anek yum pindagek diwarini yopman yomni. Amin Tagi da diwarisi kili yopgut, do jiyo kisi notji dakon diwarini yopman yomni. ¹⁴ Ji amin do but dasi galak tan yomni, nido unun anpak da anpak morap yapman mudosok. Ae unun da anpak tagisi morap kisi jonikban pi kalonj an. ¹⁵ Yum kanakwa Kristo da but yawot damisak unun da nandak nandakji kila asak. Nido, Pinjkop da ji iyi do manjinek butji yawori tanakwan giptim kalonj egipni do nandisak. Ae ji yo morap do Pinjkop ya yan iyini. ¹⁶ Kristo dakon gen yipba butjikon tetai tosak. Ji kalonj kalonj notji yoyindet aba nandak nandak kilegi timigek anpak tagisi banjin ani. Butjikon da Pinjkop ya yan iyini, ae Kap papiakon kap yoni, ae Pinjkop gawak imim dakon kap yoni, ae Telagi Wup da kap panalon an damisak unun yo kisi yoni. ¹⁷ Ae gen morap yoni, ae pi morap anikon nin Amin Tagi Yesu dakon minjat aminyo yan nandaneke ani. Anek Yesu da manon yo morap do Pinjkop ya yan iyini.

Pol da Yesu yolyol amin yuri kindan nian egipni do yagit

18 Miñat ji esi dakon gen nandañek guramitni. Nido, ji Amin Tagi dakon, ae anpak unun Pinokop da dabilon kilegisi. 19 Ae wili ji miñatji but dasi galak tar yomin kimotni, anek buri si yokwi toni da aripmon anpak yokwi dima anyomni.

20 Ae miñat monjiyo, ji meñ datji dakon gen nandañek yo morapmon geni guramitni. Amin Tagi da unuden anpak yolni do galak tosok. 21 Ae dat, ji monji gwayosi tebaisi yoyinba ji do nandaba yokwi tok di an dabam. Yanj aba yo tagi di nin da aripmi dima anej yanj di nandabam.

Pol oman amin gat kila amin gat do yagit

22 Oman monji, ji kila aminji dakon gen morap guramik kimotni. Nindaba tagisi asak yanj do anek kapmat egek dandisak bisapmon pi tagisi di abam. Dima. Ji Amin Tagi do pasal iminek pi ani unun but dasi nandañek ani. 23 Yo morap ani unun si teban tanjek ani. Amin dogin dima, Amin Tagi do pi amanj yanj nandañek ani. 24 Disi nandañ, don Amin Tagi da tomni damdisak. Tomni unun yo tagisi miñat amini do manjigit unun. Ji Kristo dakon pi monji ekwanj, ae unun kila aminji egisak. 25 Amin morap gulusun anj, unun gulusunni dakon tomni timitdanj. Pinokop da miñat amin morap dakon anpak kokwin ak do arip gin asak.

4

1 Kila amin, ji oman monjisi anpak tagisi ae kilegisi ban anyomni. Disi nandañ, jiyo kisi oman monji egakwa Kila Aminji Kwen Kokup egisak.

Bisit tebai anek anpak kilegi anej

2 Bisit agak unun tebaisi abidan kimotni. Anek bisit ani bisapmon si nandañ kimagek Pinokop ya yanj iyini. 3 Pinokop da ninyo kisi panpulugosak do bisit ani. Bisit iyinba Kristo dakon gen kalip pasili tagit unun yanj tenjenonenj do Pinokop da kosit yipmanj nimjak. Nin geni antentenj ano miñat aminyo da dima galak tanjek dam tebanon neppwit. 4 Bisit aba geni unun nomansi yanj tenjenokenj. Pinokop da yanji abendosi nandisak.

5 Ji panmuwukbi dima abi miñat aminyo gat egipni bisapmon nandak nandak tagisi ban yolek anpak kilegi anj kimotni. Bisapmi bisapmi Kristo da miktimon anpak agit, unudenj ak do tagap toni. 6 Bisapmi bisapmi gen tagisi miñat aminyo panpulugogi unun banjin yoni. Do gen di mibili nandak do dayini bisapmon geni kobogi gen tagisi ban yoyini.

Pol da Tikikus gat Onesimus gat yabekban Kolosi kigimal

7 Tikikus da nak da egip egip morap asat unun dayikdisak. Tikikus unun notninsi, ae pi isalnin, ae Amin Tagi dakon oman amini tagisi. 8 Nin nianj ekwamanj dakon geni dayinban nandani, ae ji dakon but panjeban asak, mibili yanj do anek jikon yabekgo kigit. 9 Nak Onesimus yabekgo Tikikus gat kigimal. Onesimus unun notnin tagisi. Unun pi do but dasi nandañek anj kimokdok. Unun ji da kabikon amin kindi. Unun bamot da yo morap idon noman tawit unun do dayikdamal.

Pol da gildatni tagi Kolosi amin do yipban kigit

10 Aristakus, unun nak gat kisi dam tebanon ekwamak. Unun da gildat tagi yanj dayisak. Ae Mak, Banabas dakon nugi, ununyo kisi gildatni tagi yanj

dayisak. (Nak Mak do gen kili yipbo nandawit. Gen unun yan: jikon apban kan, but galagon da abidoni.) ¹¹ Ae amin kinda Yesu, amin da Jastus yan iyan, ununyo kisi gildat tagi yan dayisak. Israel amin kabikon unun amin kabi dagin nak gat pi anek Pinjok dakon amin kila agakni teban tosak do pi aman. Unun amin da butno tagisi anteban an.

¹² Epapras da gildat tagi yan dayisak. Unun ji da kabikon amin kinda, ae Yesu Kristo dakon oman amin. Ji da Pinjok dakon galaktok morap nandaba pisanek tebai atni do bisapmi bisapmi bisit tebai asak. ¹³ Yansi dayisat, unun da ji gat ae panmuwukbi morap kokup pap Laodisia ekwan gat ae Irapolis kokup papmon ekwan unun panpulugok do pi madepsi asak.

¹⁴ Luk, wuda wamaknin unun but dasi galak tar imaman, unun gat ae Demas gat da gildat tagi yan dayamal.

¹⁵ Laodisia kokup papmon panmuwukbi ekwan unun gildatno tagi yoyini. Ae Nimpa gat ae panmuwukbi morap unun minjat da yutnon muwukan ununyo kisi gildatno tagi yoyini. ¹⁶ Ji papia on manjinek Laodisia panmuwukbi do yipba kwan ununyo kisi da manjini. Ae papia Laodisia do yipbo kigit, ununyo kisi ji da tagi manjini. ¹⁷ Anek Akipus yan iyini, "Gak Amin Tagikon pi abidagil unun kilani tagisi anek pi unun tagisi abi." ¹⁸ Nak Pol da naga gildat tagi on mandisat. Dam tebanon sigin egisat, do dima intar namni. Pinjok dakon nandan yawotni jikon tosak.

Pol da Tesalonaika Amin do Papia 1 Mandagit

But piso gen

Tesalonaika unun Masadonia Provins dakon kokup madepni. Pol Pilipai yipman deggit bisapmon Tesalonaika kokup madepmon kin panmuwukbi unun iyi panalon agit (Yabekbi 17.1-9 unudon koki). Mani Juda amin da kanba minjat aminyo morapmi da Pol dakon gen nandanek Yesu yolyol amin dagawit, do nandaba yokwi tok an iminek Pol yolba Tesalonaika yipman kigit. Don pi isalni Timoti yabekban kin Yesu yolyol amin Tesalonaika egipgwit unun nian ekwan unun pindak nandanjo anek abin Pol iyigit.

Pol, Timoti da yo unun noman tawit dakon geni iyigit bisapmon, Pol ae Sailas ae Timoti da Tesalonaika panmuwukbi dakon nandan gadatni panjeban ak do anek papia on mandawit. Nandak nandak amin morapmi da on papia do Pol da papia morap dima mandanek on papia nan mibiltoksi mandagit yan nandan. On papiakon Pol da Tesalonaika panmuwukbi dakon nandan gadat gat ae anpakni tagisi do but galaksi nandisak.

Tesalonaika panmuwukbi unun Yesu kosit nianon da apjak unun dima nandaba pisagit. Kristo dima tobil abinjakwan kili kimakgwit amin unun egip egip teban abidokdan, bo dima? Ae Kristo ni bisapmonsi apjak? Yanjo, mibili nandak do nandan. Pol da geni unun dakon kobogi mandan yominjek anjak tagisi ankimagek Amin Tagi da apjak bisap do jomjom ani do yoyigit.

Pol gat pi isalni gat Tesalonaika amin do nandaba kik awit (Kilapmi 1-3)

¹ Pol, Sailas, ae Timoti nin da panmuwukbi Tesalonaika kokup papmon ekwan ji do papia on mandaman. Ji Pinjok Dat ae Amin Tagi Yesu Kristokon kili gadawit.

Pinjok da nandan yawok daminek butji pan yawot aban yawori tosak.

Pol da Tesalonaika amin dakon nandan gadat do but galaksi nandagit

² Bisapmi bisapmi nin ji do nandanek Pinjok ya yan iyanan. Bisit amanon ji kisi do nandanek aman. ³ Nin ji dakon anpak do nandanek Pinjok Dat ya yan iyanan. Nido nandan gadatji do anek anpak tagisi an, ae amin do but dasi galak tan yominjek pi tebaisi an, ae tebaisi agek Amin Taginin Yesu Kristo ae tobil apdisak unun do nandan teban tanek jomjom an.

⁴ Not kabi, Pinjok da ji do but dasi galak tan damisak, ae ji iyi do manjigit yansi nandaman. ⁵ Nido Gen Bin Tagisi jikon anjigiman unun gen nan gin dima anjigiman. Unun tapmim gat ae Telagi Wup gat kisi da altan dangut. Ae nandan gadatnin unun tebaisi yan disi pindakgwit. Nin ji da binapmon egek ji panpulgok do pi agiman unun disi nandan. ⁶ Pinjok dakon gen abidanakwa jigi morapmisi noman tan dangwit, mani nin gat ae Amin Tagi gat da jigi panek kisik kisik pagiman jiyo kisi unun anpak yolakwa Telagi Wup da kisik kisik dangut. ⁷ Anpakji tagisi unun nandan gadat minjat aminyo morap Masadonia ae Akaia provinskon ekwan do yolinja pindakgwit. ⁸ Amin Tagi dakon gen yan tenjenawit unun Masadonia ae Akaia provinskon ekwan amin dagin dima nandawit, kokup dukwan dukwan kisi da ji da Pinjok do nandan gadawit unun dakon geni nandawit, do nin da sanberjek gen di yogogi mini. ⁹ Jikon opno nin tagisi timikgwit unun dakon geni unun minjat aminyo da iyi yon. Ji kokup kidat yopmanjek but tobil anek Pinjok bamisi egip egip teban

egisak unjudon kinjek oman amini dagawit dakon geni yon. ¹⁰ Ae ji Monji Kwen Kokup da tobil pikdisak unjun do jomjom anek ekwan unjun dakon geni kisi yon. Monji unjun kimakgit nanj Pinjkop da aeni aban pidagit. Unjun Yesu da nin panjutanjan Pinjkop dakon butjap madep noman tokdisak bisapmon dima yokwi tonen.

2

Pol iyi Tesalonaika kokup papmon pi agit do yosok

¹ Not kabi, nin ji gat egipguman bisapmon pi agiman unjun dima sun tagit, unjun disi nandan. ² Nin jikon dima kinjek Pilipai kokupmon egipguman bisapmon anpak yokwi mayak mayagi an ningwit, ae nindapba tepmi pagiman, unjun disi nandan. Mani jikon opguman bisapmon Pinjkopnin da nin panjeban anakwan uwalnin yum pindagek jikon Gen Bini Tagisi yan tenjenagiman. ³ Nin Yesu nandan gadan imni do yan danguman bisapmon, gen gulusun kinda dima dayigiman, ae nandak nandak yokwi di gat nandane pi dima agiman, ae ji dima panjkewaliman. Unjun dimasi. ⁴ Pinjkop da butnin panjkilik nandane iyi dakon galaktok yolek Gen Bin Tagisi yan tenjenonej dakon pi ninggut. Yando, minjat aminyo da nindaba pi tagisi an yan nindani do dima aman. Pinjkop nin dakon but pindat pindat amin unjun da nindaban tagisi aman unjun dogin nandane aman. ⁵ Ji nandan, ae Pinjkop kisi nandisak, nin da ji dima pangalak agiman, ae ji dakon yo kabi do pindak galaktok anek gen tagi unjun dima dayigiman. ⁶ Ji bo ae amin di da man madep nimni yanon da pi dima agiman.

⁷ Asi, nin Kristo dakon yabekbini, do panpulugonisi do tagi dayinom. Mani, nin ji da bikbigon egipguman bisapmon men kinda da monjini upmokdok unjun da tilak yaworisi egipguman. ⁸ Nin ji do but dasi galak tanj danguman, do Pinjkop dakon Gen Bin Tagisi danguman. Ae unjun gin dima, notsi agiman do anek ji panpulugok do egip egipnin kisi parekiman.

⁹ Not kabi, nin ji gat egek Pinjkop dakon Gen Bin Tagisi yagiman bisapmon nin yo niban nan panjo anen yan do pi tebaisi agiman unjun disi nandan. Nin dakon ziyit do jigi dima pani yan do gildari ae kalbi pi madepsi agiman.

¹⁰ Kristo nandan gadan iman amin jikon anpak agiman unjun disi nandan, ae Pinjkop yo kisi nandisak. Nin telagisi egek, anpak kilegisi anek, gwaljigi mini egipguman. ¹¹ Dat kinda da minjat monjyonikon anpak asak, unjun da aripmon nin da jikon anpak yan gin agiman, unjun disi nandan. ¹² Nin ji dakon but panjeban anek but yokwi dima ani yan do dayin panjeban agiman. Ae anpak Pinjkop da pindakban tagisi an unjun ban ani do morapmi dayigiman. Pinjkop da iyi dakon amin kila agak ae tilim kaganigwan egipni do yan damisak.

Panmuwukbi da nandan gadat bamisi anek jigikon tebai akwit

¹³ Ae yo kinda gat kisi do nandane bisapmi bisapmi Pinjkop ya yan iyaman. Yo unjun yan: Pinjkop gen yanapano timikgwit bisapmon, amin dakon gen ban timikgaman yan dima nandawit. Pinjkop iyi dakon gen ban timikgaman yan si nandawit. Gen danguman unjun asi Pinjkop dakon gen. Unjun gen da nandan gadat amin jikon pi tebaisi asak. ¹⁴ Not kabi, Judia miktimon Pinjkop dakon panmuwukbi morap Yesu Kristokon gadanbi da egi anan kwanon, yo noman tanj yomgwit, jikon yan gin noman tanj dangwit. Judia miktimon nandan gadat amin Juda amin da jigi morapmi anyomgwit, yan gin kokup isalji da jiyo jigi morapmi andangwit. ¹⁵ Juda amin da Amin Tagi Yesu anakba

kimakgit, ae kombi amin kisi dapba kimakgwit, ae nin nolba kigiman. Pin kop da anpak pindakban inani an unun anek amin morap kisi uwal an yoman. ¹⁶ Amin Nwakwari Kabikon Pin kop gen dima yoyiner yan do kosit sopsop ak do pi an, nido Pin kop da yokwikon ban dima timitjak do nandan. Yan anek kalipgwan da yokwi sigin anek yokwini panmuwuk kakwanba madepsi anakwan apmenon Pin kop dakon butjapni pabin unun aminon tagit.

Pol da Tesalonaika amin aeni pindat do tagisi nandagit

¹⁷ Not kabi, nin bisap pisipmi ji depman degek dat kinda da minat monjiyoni yopmanek dubagikon egisas unun dakon tilak egipguman. Nin ji dima dandagiman, mani butninon da ji gat egipguman. Do aenin tobil kin ji dandak do pi madepsi agiman. Nin ji dandakdosi nandaman. ¹⁸ Nin jikon kik do nandagiman, Nak Pol da jikon kosiri morapmi kik do pini agim, mani Sunduk da kosit sopman nimgut. ¹⁹ Amin Taginin Yesu aeni apjak bisapmon yo nido nandanek inamnikon tebai agek kisik kisik anen? Ae pi agiman dakon bami yo ninan yolino pi tagisi awit yan nindasak? Nin ji do kisik kisik anen. ²⁰ Asi, nin ji do nandanek butnin tagisi asak, ae kisik kisik aman.

3

Pol da Timoti Tesalonaika amin panjeban asak do yabekgit

¹ Nin ji dandak do tepmisi nandagiman, do gen yan anteban anek nit Atens kokupmon egek ² Timoti yabetdo jikon opgut. Timoti notnin unun Pin kop dakon oman amin, unun Kristo dakon Gen Bin Tagisi yan tenjenosok. Ji panjeban anek nandan gadatji panpulugosak do yabekgimak. ³ Jigi tepmiyo unun da noman tan daba di da nandan gadatji dima yipman detni yan do yabekgimak. Disi nandan, jigi ae tepmiyo unuden panen do Pin kop da kili nandagit. ⁴ Nin ji gat sigin egipguman bisapmon jigi morapmi pakdaman yan dayigiman. Disi pakyan si nandan, yo dayigiman unun kili noman tawit. ⁵ Mibili yan do nak ji do nandaba kik anek Timoti yabekgo ji dakon nandan gadat pindat do opgut. Panjewa Amin da ji panjewa lban manakwa pi agiman unun isali asak yan do pasalgim.

Timoti gen tagisi kinda anjapban Pol kisik kisik agit

⁶ Timoti jikon da ninon tobil abinek gen tagisi kili niyik. Ji da nandan gadat tebai anek amin do but dasi galak tan yoman unun do niyik. Ae bisapmi bisapmi nin do nandanek tagisi nandan yan yosok. Nin ji dandakdosi nandaman, yan gin jiyo kisi nin nindakdosi nandan yanyo kisi niyik. ⁷ Not kabi, nin jigi ae tepmiyo panek ji da nandan gadat tebai an unun dakon geni nandanek unun da butnin panjeban asak. ⁸ Amin Tagikon gada nek tebai akgan yan nandaman, do nin egip egip bamisi ekwaman. ⁹ Nin ji do nandanek Pin kopnin da inamon kisik kisik madepsi anek Pin kop ya yan iyino aripmi dima asak. ¹⁰ Gildari ae kalbi Pin kop da nipban abin ji dandanek nandan gadatji da tetgin yo nido wadan unun damnen do bisit madepsi anek ekwaman.

Pol Tesalonaika amin kin pindat do bisit agit

¹¹ Pin kop Datnin gat ae Amin Taginin Yesu gat da kosit yipman nimanakwan jikon openen kan tagisi yan nandaman. ¹² Amin Tagi da ji panjagap aban ji kabikon ae amin morap kisikon but dasi galak tan yomyom anpak unun madepsi paptan iren tosak do nandaman. Nin da ji do madepsi but dasi

galak tanj damamanj unun da tilagon ani dosi nandamanj. ¹³ Yanj anjakwa Amin Taginin Yesu Kristo da butji panjteban anjakwan iyi dakon minjat amin kabini morap gat apjak bisapmon ji telagisi ae gwaljigi minisi Pinjkop Datnin da injamon atni dosi nandisat.

Tesalonaika amin anjak tagisi an kimotni (Kilapmi 4-5)

4

Yumabi dima ani

¹ Not kabi, mibi do yanj dayisat. Anjak morap Pinjkop da pindakban tagisi anj unun anidosi nin da kili doligimanj, ji unun banj yolek anj. Mani abisok Amin Tagi Yesu da manon unun anjak sigin sanjbejek madepsi anj kimotnisi do dayinj panjteban amanj.

² Amin Tagi Yesu da yanj mudanj niban nawa gen dayigimanj unun disi nandanj. ³ Pinjkop da ji telagisi egek yumabi anjak mibili mibili dima ani do nandisak. ⁴ Giptimji dakon galaktok yokwi dima yolni do kila tagisi anek telagisi egek amin bamisi da tilagon egipni. ⁵ Galak tok yokwisi gat, ae nandak nandak yokwisi gat da ilik panjkwaw Pinjkop dima nandanj imanjan amin da yumabi anj unudenj di abam. ⁶ Ji panjmuwukbi wili notji panjkwalek yumabi anjak unuden minjatni gat dima ani. Amin Tagi da anjak unuden anj amin yo yokwisi anjomdisak. Nin unun dakon nawa gen tebaisi kili dayigimanj. ⁷ Pinjkop da yumabi anjak mibili mibili anenj do dima yanj nimgut. Telagisi egipnenj do yanj nimgut. ⁸ Yanjo, gen on abinj yipmanjak amin unun amin dakon gen nanj dima abinj yipmanjak. Unun Pinjkop, Telagi Wupni damisak, unun dakon gen nanj abinj yipmanjak.

Anjak tagisi anj kimagapno teban tosak

⁹ Panjmuwukbi notji do but dasi galak tanj yominj yominj ani unun do gen di dima mandagi nandisat, nido Pinjkop da iyi unun do kili dayinj dekgit. ¹⁰ Ji asi panjmuwukbi notji Masadonia provinskon dukwan dukwan ekwanj unun do but dasi galak tanj yomanj. Mani, unun anjak sigin sanjbejek madepsi anjakwa pap tosak dosi dayamanj. ¹¹ Ji yawori egek disi da egip egipmon yo morap agagi unun dogin nandanjek amin diwari da egip egip nianj anj unun dakon geni banj yanjek dima egipni. Kalip dayigimanj unun da aripmon ji kisitji da pi anek unun banj egip egipji dakon kila ani. ¹² Yanj anek kanjo amin da kiron dima egipni. Anjakwa panjmuwukbikon dima sanjbenji amin da anjakji pindagek nandaba wukwan damni.

Amin Tagi da abinj nin panjmuwutdisak

¹³ Not kabi, amin kili kimakgwit kabikon yo ni da noman tokdanj unun ji da pakyanji nandanj do nandamanj. Pinjkop dima nandanj gadanj imanjan amin da kimakbi aripmi dima pidoni yanj nandanjek bupmi madepsi nandanjan unudenj di abam. ¹⁴ Yesu kimakgit da aeni pidagit yanji nandanjan gadamanj. Yanj agit do nin yanji nandamanj, Pinjkop da amin Yesu nandanjan gadanj iminjek kili kimakgwit amin unun Yesu gat timikban apdanj.

¹⁵ Amin Tagi iyi dakon gen dayamanj unun yanj: Amin Tagi tobil apjak bisapmon nin kalugi ekwamanjan amin da amin kimakbi mibil tanj yominjek dima kikkamanj. ¹⁶ Amin Tagi iyi Kwen Kokup da pinjek yanj tidanjek gen teban kinda yosak. Anjakwan anjelo mibiltogi da gen yanjakwan Pinjkop dakon

kwen yosak. Anjakwan Kristo nandan gadan iminek kimakgwit amin da kalip pidokdan. ¹⁷ Unun bisapmon minjat aminyo kalugi sigin egipnen amin nin wigino unun amin gat gikwemon muwugek kwen binap Amin Tagi gat domdom akdaman. Anek Amin Tagi gat bisap dagok dagogi mini egi wigikdaman. ¹⁸ Ji notji panjeban ak do gen on notji yoyin yoyin ani.

5

Nin si tagap tajeke egapno Amin Tagi apjak

¹ Not kabi, unun yo morap ni bisapmon, bo ae ni gildaron noman tokdan unun do dima mandagi nandisat. ² Nido disi nandan, Amin Tagi apjak dakon gildat unun kabo noknok da kalbi but pisoni mini aban unun da tilak but pisoni mini apdisak. ³ Amin da yan yokdan, “Yaworisi ekwaman, ae yo di da nin aripmi dima panjupbal ani.” Yan yanakwa unudon gin minjat da monji panjalak do but pisoni mini monji suganakwa tepmi pan unun da tilak tepmisi tasik tokdan, ae aripmi dimasi pulugan kikdan.

⁴ Mani not kabi, ji pilin tukgwan dima ekwan, do unun gildat kabo noknok da yan noman tan daban dima wiripdatdan. ⁵ Ji kisisi tentenji ae gildat dakon amin. Nin kalbi ae pilin tuk dakon amin dima. ⁶ Yando, amin diwari da dipmin pak ekwan unun da tilak dima egipnen. Kalugi egek nin do kila tagisi anek egipnen. ⁷ Dipmin pokgon amin unun kalbi pokgon, ae pakbi teban nanek but upbal an amin unun kalbi an. ⁸ Mani nin gildat dakon amin, do nin nin do kila tagisi anek egipnen. Nandan gadat gat, ae amin do but dasi galak tan yomyom anpak ban pibit kutnoknin do panen. Ae Pinjok da yokwikon ban wagil timitdisak yan nandan teban tajeke jomjom aman unun da busun kutnoknin asak. ⁹ Pinjok da butjapni panen do dima manjigit. Amin Taginin Yesu Kristo da pi agit do anek nin yokwikon ban timitjak do manjigit. ¹⁰ Yesu nin do anek kimakgit. Sigin egapno apjak bo kimagapno apjak unun iyi gat egipdaman gin, mibili yan do anek kimakgit. ¹¹ Yando, ji abisok an, yan gin notji panpuluganek butni panjeban an an ani.

Pinjok da panmuwukbi panpuluganban anpak tagisi ban timitni

¹² Not kabi, ji kila aminji gawak yomni. Unun amin ji dakon wukwisi egek ji da binapmon pi tebai anek nawa gen dayan. Amin Tagi da unun amin kila aminji egipni do panalon an yopgut. ¹³ Pi madepsi an unun do nandanek nandaba wukwan yominek but dasi galak tan yomni. Ae not kabisi gat but kalon anek yawori egipni.

¹⁴ Not kabi, anpak ani dosi nandaman unun yan: kurak tok amin pi ani do tebai yoyini, ae yo tagi dima anen yan nandan amin butni panjeban ani, ae tapmimi mini amin panpulugoni. Amin kisi do but yaworon da kulabik ani do bikbik yomni.

¹⁵ Amin da yokwi anjaba kan, tamoni do kobogi yokwi dima anyomni. Bisapmi bisapmi disikon ae amin kisikon anpak tagisi anyom do pi tebaisi ani.

¹⁶ Bisapmi bisapmi kisik kisik anek egipni. ¹⁷ Bisit yipman deri mini anek egipni. ¹⁸ Yo nianen di noman tan daba kan, ji Pinjok ya yan iyini, nido Pinjok da Yesu Kristokon gadawit amin ji anpak yan ani do nandisak.

¹⁹ Telagi Wup da butjikon yo kindi ani do kindap da yan sonban kan dima abi kimotjak. ²⁰ Ae amin kindi da kombi gen dayik do aban kan dima kurak tan imni. ²¹ Mani gen morap gat ae anpak morap gat kokwin tagisi ani. Anek

yo tagisi ban timigek ²² yo yokwi morap panpekwozni.

²³ Pinƙop but yawot nimisak unun da ji panƙagap aban egip egipji kisi parek iminek telagisi egipni dosi nandaman. Yan anek wupji ae butji ae giptimji dakon kila anakwan diwarisi mini egakwa Amin Taginin Yesu Kristo tobil apjak. ²⁴ Pinƙop ji yan damgut unun da jikon pi aban unun yo morap noman tokdan, nido Pinƙop gen yosok unun dimasi yapmandak.

²⁵ Not kabi, Pinƙop da nin panƙpulugosak do bisit ani.

²⁶ Panmuwukbi notji gat domdom ani bisapmon but dasi timitni.

²⁷ Amin Tagi da manon da tebai yan dayisat, on papia panmuwukbi kabi kisikon manjin yomni. ²⁸ Amin Taginin Yesu Kristo dakon nandan yawotni jikon tosak do bisit aman.

Pol da Tesalonaika Amin do Papia 2 Mandagit

But piso gen

Tesalonaika panmuwukbi unun Kristo ae tobil apjak bisapmon yo ni da noman tokdan yan do nandak nandak morapmi awit. Panmuwukbi diwari da Amin Tagi dakon Gildat kili noman tak yan awit. Anakwa diwari da unun nandanek pi dima anek jomjom gin anek egipner yan nandawit. Do Pol ae Sailas ae Timoti gat da nandak nandakni panmilip ak do anek papia on mandawit.

Pol da unun bisap dima noman tak yan yosok. Mibiltok minat aminyo kwen wigik anakwa yokwi morapmi noman tokdan. Anakwa gen teban pabin yop amin kinda noman tanek Kristo do uwal madepsi akdisak.

Pol da minat aminyo nandan gadaron tebai agek jigi pani do yoyigit. Pol iyi gat ae pi isalni gat da iyi dakon nan potni do pi tebai an, yan gin ani do yoyigit. Pi ak do dima kurak toni, ae amin panpulugok do dima kurak toni do yoyigit.

Amin Tagi don apdisak

(Kilapmi 1-2)

¹ Pol, Sailas, ae Timoti nin da panmuwukbi Tesalonaika kokup papmon ekwan ji do papia on mandaman. Ji Pin kop Datnin ae Amin Tagi Yesu Kristo gat kili gadawit. ² Pin kop Datnin ae Amin Tagi Yesu Kristo dakon nandan yawotni ae but yawotni jikon tosak do bisit aman.

Tesalonaika amin jigi bisapmon tebai akgan

³ Not kabi, nin bisapmi bisapmi ji do nandanek Pin kop ya yan iyaman. Yan aman unun da tagisi, nido nandan gadatji unun pap tanek teban tosak, ae ji morap kalon kalon notji do but dasi galak tan yomyom anpak unun sign pap tan anan kisak. ⁴ Mibili yan do nin Pin kop dakon panmuwukbi morapmon agek ji dakon man pawikwaman. Anek uwal da yokwi andaman ae jigi morap pan unun do yoyinek yan yoman, "Tesalonaika amin unun tebai agek nandan gadatni tebai abidanek jigi ae tepmiyo morapmi pan."

Pin kop anpak kilegikon da nin kokwinikdak

⁵ Unun yo morap noman tan daman unun da nin yan nolisak: Pin kop kokwin kilegi gin asak. Ji Pin kop da Aminon Kila Asak unun aba pidok do anek tepmi unun do pan. Ae Pin kop da ji panpulanban kilek tanek aminon kila asak da kagagwan tagi egipni. ⁶ Pin kop da gen kokwin kilegisi asak, do jigi daman amin unun kobogi do jigi iyi yomdisak. ⁷ Ae jigi abisok pan unun panyawot anakwan yawori egipdan, ae ninyo kisi yan gin. Amin Tagi Yesu aneloni tapmimi ton gat ae kindap teban gat Kwen Kokup yipman degek noman tosak bisapmon Pin kop da yo yan akdisak. ⁸ Yesu pin kop Pin kop dima nandan iman amin gat ae Amin Taginin Yesu dakon Gen Bin Tagisi dima yolgan amin gat kisi yo yokwisi anyomdisak. ⁹ Unun amin kobogi yokwisi yan ban pakdan; Amin Tagi gat ae tilimni tapmimi ton unun da dubagisikon egek bisap dagok dagogi mini wagil yokwisi egipdan. ¹⁰ Amin Tagi si apjak gildaron amin kabini nandan gadan ingwit unun da man madep iminek madepsi ankisini do anek apdisak. Jiyo kisi unun gat egipdan, nido nin da Pin kop dakon gen dayino nandaba bamisi agit.

Pin kop da Tesalonaika amin pan teban asak do bisit an

¹¹ Jiği tepmiyo noman tanj damdanj nin unjūn do nandanjek Pinjkop da ji panpulugosak do bisit yipmanj deri mini amanj. Nin Pinjkop da panpuluganban anjak ani do yanj dangut unjūn aripmi tagi ani do nandamanj. Nandanj gadaron da pi morap ak do nandanj, ae anjak tagisi morap ak do nandanj unjūn Pinjkop da tapmim daban ani do bisit amanj. ¹² Yanj anjek Amin Taginin Yesu dakon man awigini, ae unjūn da ji dakon man kisi awigisak. Pinjkopnin gat ae Amin Tagi Yesu Kristo gat da nandanj yawok daminjakwan yo morap unjūn jikon tagi noman toni.

2

Gen teban yapyap amin noman tokdisak

¹ Not kabi, Amin Taginin Yesu Kristo aeni tobil apban unjūn gat muwut-damanj unjūn do dayikdamanj. Ji mirak pakyanji yopni do tebai dayamanj. ² Amin Tagi dakon gildat kili abik dakon gen di nandani kanj, dima wiripdagek pasolni. Amin kinda da kombi gen yanjek, bo ae Pinjkop gen yanj tenjenanjek, bo ae nin da papia kinda mandanjek Amin Tagi kili abik yanj yipgumanj yanj amin da dayinba kanj, geni dima nandanj yomni. ³ Yum pindagakwa amin di da kosit mibili mibilikon da ji dima panjekwalni. Nandani, unjūn gildat tepmi dima noman tokdisak. Mibiltok amin morapmi da kwen wigik anjek Pinjkop manji imdanj, ae gen teban yapyap amin noman tokdisak. Unjūn amin Tipdomon pigisak do parekbi. ⁴ Amin da yo morap gawak yominjek pinjkopnin yanj yonj unjūn do uwal akdisak. Unjūn yo morap pabinj yopmanjek iyī dakon man awigikdisak. Anjek Pinjkop da Telagi Yut Madepmon pawigi yigek “Nak naga Pinjkop” yanj yokdisak.

⁵ Nak ji gat egipgumanj bisapmon unjūn do kili dayigim. Ji unjūn kili injtawit, ma? ⁶ Yo ni da gen teban yapyap amin kosit sopmanj iminjakwan tepmi dima noman tosok unjūn disi nandanj. Ni bisapmon noman togi unjūn bisapmonsi noman tokdisak. ⁷ Abisok gen teban yapyap anjak unjūn pasilikon da asak. Pasilikon tanjakwan don Pinjkop da bikbik iminjakwan noman tokdisak. ⁸ Unjūn bisapmon gen teban yapyap amin da noman tokdisak. Noman tanban Amin Tagi Yesu da iyī dakon gen migan nanj anjakban kimotdisak. Amin Tagi tilim gulgwani gat abinj noman tanjek unjūn dakon tenjenj da gen teban yapyap amin obisi anjupbal akdisak. ⁹ Gen teban yapyap amin unjūn noman tanjek Sunduk da tapmimon da amin panjekwal do wasok tapmimi tonj mibili mibili gat ae yo masi masimi mibili mibili akdisak. ¹⁰ Panjekwal yokwisi mibili mibilikon da wagil tasik tokdanj amin banj panjekwaldisak. Unjūn wagil tasik tokdanj, nido gen bami but dasi abidanjek yokwikon da puluganj kik do dimasi galak tawit. ¹¹ Do top gen do nandanj gadani do anjek Pinjkop da nandak nandakni madepsi panjupbal akdisak. ¹² Anjakwan amin morap gen bami dima nandanj gadanjek anjak yokwi ak do madepsi galak tawit amin unjūn gen pikon atni bisapmon kobogi yokwisi timitdanj.

Pinjkop da ji yokwikon banj timit do kili manjigit

¹³ Mani not kabi, Amin Tagi da ji do but dasi galak tanj damisak. Nin toktogisi ji do nandanjek Pinjkop ya yanj iyinenj yansi nandamanj. Nido Pinjkop da yo morap dima wasanban noman tanjakwa ji yokwikon banj timit do kili manjigit. Telagi Wup da ji panjelak aban gen bami nandanj gadanja unjūn kosiron da ji yokwikon banj timikgit. ¹⁴ Unjūn Amin Taginin Yesu Kristo dakon tilim madepni da kagagwan egipni do nandisak. Yanj do anjek Gen Bin Tagisi nin da yanj tenjenjagimanj unjūn da ji kili yanj dangut. ¹⁵ Do not kabi, ji

tebai atni. Piŋkop dakon gen nin da dayiŋ tenjeteŋagiŋan bo ae papiakon da mandanek dayiŋ dekgiŋan uŋun guramik kimotnisi.

¹⁶ Amin Taginin Yesu Kristo gat ae Piŋkop Datnin gat da nin do but dasi galak taŋ nimamal. Aŋek nandan yawok nimisak do aŋek toktogisi butnin panjeban aban tagisi tosoŋ, ae nin panpulugaŋban nandan gadat aŋek Piŋkop da yo tagisi aŋ nimjak do jomjom aman. ¹⁷ Uŋun da butji panjeban aŋek panpulugaŋban anpak tagisi morap aŋek gen tagisi baŋ yoni dosi nandaman.

Tesalonaika amin pi akdo kuragi nandan uŋun panmilip ani

(Kilapmi 3)

3

Piŋkop da nin panpulugosak do bisit ani

¹ Not kabi, nin mibi genin uŋun yaŋ: Ji Piŋkop da nin panpulugosak do bisit ani. Anakwa Amin Tagi dakon gen da tepmisi kin ireŋ taŋakwan ji da geni do nandaba wigigiti uŋuden gin amin da yaŋ gin nandani. ² Ae Piŋkop do bisit aba nin amin yokwi da kisiron baŋ timitjak. Ji disi nandan, amin morapmi Kristo dima nandan gadan iman. ³ Mani Amin Tagi gen yosok uŋun dimasi yapmandak. Uŋun da ji panjeban aŋek kilasi tagisi anakwan Yokwi Ami da jikon yo kinda aripmi dima asak. ⁴ Ae Amin Tagi da panjagap aban anpak morap ani dosi dayigiman uŋun aŋ yaŋsi nandaman. Ae don kisi yaŋ gin akdan yaŋsi nandaman. ⁵ Amin Tagi da nandak nandakji panjagap aban Piŋkop da amin do but dasi galak tosoŋ anpak gat, ae Kristo da tebaisi agek jigi pagit uŋun pakyaŋsi nandaba pisolak dosi nandaman.

Amin kisi morap pi anisi

⁶ Not kabi, Amin Taginin Yesu Kristo da manon gen tebaisi yaŋ dayaman. Panmuwukbi not diwari jap pi ak do pi do kurak taŋek isalsi egek nin da gen danguman dima guramikgan kan, ji uŋun amin da dubagikon egipni. ⁷ Ji disi nandan, nin dakon anpak yol kimotni kan tagisi. Ji gat egipguman bisapmon, isalsi dima egipguman. ⁸ Amin da kisiron jap di isalsi dima timikgiman. Nin si yunguman. Jigi dima damneŋ yaŋ do gildari ae kalbi pi tebaisi agiman. ⁹ Jikon jap dima timitneŋ yaŋon da dima. Jap nimnisi do tagi dayinom, mani yaŋ dima agiman. Nido, anpak tagisi disi yolek ani, nin uŋun dolik do aŋek uŋun do yaŋ agiman. ¹⁰ Disi nandan, ji gat sigin egipguman bisapmon yaŋ dayigiman, pi dima ak do nandisak amin, uŋun jap dima nosak.

¹¹ Mani, abisok jikon amin diwari isalsi ekwan dakon geni nandaman. Pi kinda dima aŋ. Uŋun amin diwari da egip egip nian aŋ uŋun dakon geni baŋgin yaŋek ekwan. ¹² Amin Tagi Yesu Kristo da manon da uŋun amin do gen tebaisi yaŋ yomaman, uŋun egip egipni panjilek aŋek iyi dakon kila ak do pi aŋ kimotni. ¹³ Not kabi, anpak tagisi ak do dima kurak toni.

¹⁴ Amin kinda gen morap on papiakon mandaman uŋun dima guramitjak kan, uŋun amin yaŋ amin kinda yaŋ kokwinikba agakwan, ji uŋun da dubagikon egipni. Yaŋ anakwa mayagi pasak. ¹⁵ Uŋun uwalnin yaŋ nandan imni yaŋon da dima yoman. Uŋun notnin yaŋ nandan iminek, nawa gen iyini.

Pol dakon gildatni tagi

¹⁶ Amin Tagi but yawot ami, toktogisi yo morapmon butji pañyawot aban butji yawori tosak, ae ji morap gat kisi egipjak do bisit aman.

¹⁷ Nak Pol, nak da naga ji do gildat tagi mandisat. Papia morap mandisaron gen oden ban mandisat. Unun nak dakon papia dakon tilak asak.

¹⁸ Amin Taginin Yesu Kristo dakon nandan yawotni ji morap kisikon tosak do bisit aman.

Pol da Timoti do Papia 1 Mandagit

But piso gen

Timoti unun Yesu yolyol amin bulagi kinda. Unun Lista kokup pap Galesia Provinskon amin kinda. Meni unun Juda minjat kinda, anjakwan datni unun Grik amin kinda. Pol da Timoti abidanban kisi agek Pinjop gen yan tenjenok do pi agimal (Yabekbi kilapmi 16–20 unudon koki). Timoti Epesas kokup pagwan panmuwukbi egipgwit dakon kila amin daganjakwan Pol da papia on mandan ingut.

Papia on da mibiltok yosok unun yan: Amin diwari da minjat aminyo dakon nandan gadatni panupbal ani yan do Timoti kan kimotjak do iyigit. Unun amin dakon nandak nandakni njwaknjwari tawit unun yan: On miktim dakon yo morap unun tagi dima, do minjat aminyo egip egip abidok do nandan unun jop diwari dima nok do gen teban yopgwit, ae minjat yo kisi dima pani do yansop an yomgwit.

Gen madepsi kinda gat mandagit. Pinjop gawak imim silip unun kila tagisi ani, ae panmuwukbikon pi tagisi ani do mandagit. Ae nianen amin da panmuwukbi dakon kila amini egipni ae pi amini egipni unun do mandagit.

Mibi do Pol da Timoti Yesu Kristo dakon pi amin tagisi egipjak, anek Yesu yolyol amin kalon kalon do ni anpak tagisi ban anyomjak unun do mandagit.

Timoti iyi gat ae panmuwukbi gat kisi dakon anpak kilani tagisi asak (Kilapmi 1–6)

¹ Nak Pol, Yesu Kristo dakon yabekbi kinda da on papia mandisat. Pinjopnin yokwikon ban timit timit aminin gat ae Yesu Kristo unun nandan teban tanek jomjom anek ekwaman unun bamot da nak yabekbi pi aben dosi nayigimal. ² Timoti, gak nandan gadat asal do nak da gandabo gak monjinosi asal. On papia gak do mandan gamisat. Pinjop Dat ae Amin Taginin Yesu Kristo dakon bupmini gat ae but yawotni gat gagon tosak.

Top gen morap do kan kimotnej

³ Nak Masadonia miktimon kinjek gen gayigim unuden aeno sigin gayisat. Gak Epesas kokupmon sigin egek minjat aminyo Pinjop gen yoyin dekgan amin di yoyindet ani bisapmon top gen dima yoni do gen tebaisi yoyiki. ⁴ Ae babikni dakon binap gen gat ae babikni dakon mibili gat do dima yoni do tebaisi yoyiki. Gen unuden da gen emat panalon asak. Unun da Pinjop dakon pi dima jonjkdak. Nandan gadat anek Pinjop dakon pi aripmi tagi anej. ⁵ Amin da notni do but dasi galak tan yominjek egipni, mibili yan do gen teban on yipmandat. Amin nandan gadat bamisi anek, ae burikon gwaljigi mini egek, ae butnikon da yokwi tagiyo dakon kokwin tagisi asak kan, amin do but dasi galak tan yomyom anpak tagisi tosak. ⁶ Amin diwari da unun anpak yopmanek gen isali banjin yanek ekwan. ⁷ Unun amin Pinjop dakon gen teban yoyindet ak do tagisi nandan. Anek nin da bamisi yoman yan nandan, mani gen yon dakon mibili dima nandan pisanek yon.

⁸ Nin nandaman, gen teban Pinjop da ni pi nan asak do nandagit unun asak kan, gen teban unun yo tagisi kinda. ⁹ Gen teban unun amin kilegi do dima tosak. Unun gen teban pabin yopmanjan amin, ae kwen wigik an amin unun do tosak. Unun Pinjop manji iminek yokwi an amin, ae Pinjop gawak im do dima galak tanek Pinjop dakon yo do yanba yokwi tok an amin do tosak. Gen teban unun amin menj datni gat ae amin diwari gat dapba kimokgon amin do

tosok. ¹⁰ Gen teban unun amin yumabi mibili mibili an, ae wili da wili notni gat wam ton amin do tosok, ae amin kabo panjisibin panji oman monji egipni do moner pan amin gat, ae top yor amin gat, ae topmon da geni panjeban an amin gat unuden amin do tosok, ae Yesu yolyol dakon gen madep madep morap ton unun yapmanek anpak yokwi diwari an amin unun kisi do tosok.

¹¹ Gen bamisi unun Pinjop da Gen Bin Tagisi yan tetenok aben do namgut unun. Pinjop unun tilim madepnikon egisak. Unun anjksin kimotnensi.

Pinjop dakon bupmini do Pol da ya yan iyigit

¹² Amin Taginin Yesu Kristo da tapmim namjek nak pini unun aripmi tagi aben yan nandanek nak manjigit, do ya yan iyisat. ¹³ Asi, nak kalip uwalon da jigilak an imjek manji gen yan ingum. Mani Pinjop da bupmi nandan namgut, nido yo niban agim unun dima nandanek Monji do dima nandan gadan ingum. ¹⁴ Amin Taginin da nak do nandan yawot wagil madepsi an namgut. Anjek Yesu Kristokon sanbegim do anjek nandan gadat anpak gat ae amin do but dasi galak tan yomyom anpak aben do nak antagap agit.

¹⁵ Yesu Kristo yokwi pakpak amin timit do miktimon pigit. Gen unun bamisi amin kisi da nandanek nandan gadat tagi ani. Nak naga yokwi pakpak dakon mibiltok amin egipgum. ¹⁶ Mibili yan do anjek nak do bupmi nandagit. Minjat aminyo nagon yo agit unun kanek yansi nandani: Yesu Kristo da yokwi pakpak amin do nandan yawok yomjek but tobil ani do bikbik madepsi yomisak. Yan nandanek nandan gadan imjek egip egip teban abidoni, mibili yan do yokwi pakpak dakon mibiltok amin nak do bupmi nandagit. ¹⁷ Pinjop unun Kila Amin Madep toktok teban egisak. Unun aripmi dima kimori, ae amin da aripmi dima kokogi. Unun kalongin Pinjop, do dagok dagogi mini man madepni gat ae tilim gulgwani gat tan anan kikdisak. Unun asi.

Timoti, gak anpak yokwi pabij yop do pi tebaisi abi

¹⁸ Timoti, monjino, gak do kombi gen yawit, nak unun do nandanek gak da yo abi unun do gayikdisat. Kombi gen unun da gak anteban anakwan anpak yokwi pabij yop do emat abi. ¹⁹ Emat unuden Yesu nandan gadan imin kimagek butgokon da yokwi tagiyo dakon kokwin tagisi anjek egipbi. Amin diwari yokwi aman yan nandan mani yan kwok aba Pinjop da panjkilek asak do dima nandan. Do nandan gadatni tap wakga da yan tipmon tidanek tuwil kwan. ²⁰ Imenius gat Aleksanda gat da yan abal nak da Sunduk da kisiron yopgum. Unun nandak nandak kilegi timigek bunjon Pinjop do gen yokwi dima yonjil do anjek unun agim.

2

Pinjop da amin morap kisi panpulugosak do bisit iyinen

¹ Yo madepsi abi do nandisat unun yan: gak da minjat amin morap yoyinbi bisit mibili mibili anjek Pinjop ya yan iyinjek amin morap kisi panpulugosak do bisit iyini. ² Kili amin madep gat ae kila amin morap diwari kisi panpulugosak do bisit ani. Yan anjek kando tayanok egek butnin yawori tanakwa Pinjop dakon galaktok morap yolek telagisi egipnen. ³ Bisit yan anen kan unun tagisi. Pinjop Yokwikon Ban Timit Timit Aminin unun da yan anen do tagisi nandisak. ⁴ Unun amin morap kisi yokwikon ban timikban gen bami nandaba pisoni do nandisak. ⁵ Nin nandaman, Pinjop kalonji dagin egisak, ae Pinjop ae minjat aminyo dakon binap amin kalonji dagin egisak, unun amin Yesu Kristo. ⁶ Kristo minjat amin morap yuman nok do egip egipni parekgit.

Yañ anjakwan Pinƙop da bisap yipguronsi miñat amin morap yokwikon bañ timit do si nandisak yañsi noligit. ⁷ Pinƙop da nak iyi dakon geni yañ tentenok abeñ do yabekbi pi namgut. Top dima yosot, bamisi yosot. Amin Nwaktjwari Kabikon kiñ yoyiñdet abo Kristo nandan gadan imiñek gen bami nandani do anek pi unun namgut.

⁸ Nak wili kokupmi kokupmi ekwan unun telagi kisitni pañenagak bisit ani do nandisat. Butjap ae gen emari mini egek bisit ani do nandisat.

Pi tagisi da miñat dakon tilimni asak

⁹ Ae gen kinda unun yañ: Miñat imal pak do kañ, giptimni tagi witjini unun da aripmon gin pani, wili da pindak galaktok ani yañon da imal yuman nogi wukwi bañ dima pani. Busun dangwani dima pañtilim ani, ae gol kindirinjo bañ giptimni dima pañtilim ani. ¹⁰ Pinƙop yolek gawak imisat yañ yon miñat pi tagisi mibili mibili ani. Unun da tilimni bamisi asak.

¹¹ Miñat iyi do nandaba piñakwa gen dima yañek tayanok egek Pinƙop dakon gen timit do pi ani. ¹² Nak miñat yopbo wili dakon mibiltok amin egek Pinƙop dakon gen do yoyiñdet ani do dimasi nandisat. Mirak gin yopmañek egipni. ¹³ Nido, Pinƙop Adam nañ mibiltok wasañek buñon Ip wasagit. ¹⁴ Ae Adam top gen do dima nandan gadagit. Miñat da top gen nandan gadaneñ yokwi agit. ¹⁵ Mani miñat unun monji tagi pañalani. Yañ anek nandan gadat anek amin do but dasi galak tañ yomiñek ae telagi egek anpak tagisi anek egipni. Unun anpak morap yipman deri mini ani kañ, Pinƙop da yokwikon bañ timitdisak.

3

Pañmuwukbi dakon kila amin anpak tagisi bañ ani

¹ Gen on bamisi: amin kinda pañmuwukbi dakon kila amin kinda egipdosi nandisak kañ, unun pi tagisi kinda nañ abidok do nandisak. ² Kila amin unun anpak kilegisi gin anjakwan amin da gulusunni kinda dima koni, ae miñat kalonji dakon eni egipjak, ae iyi dakon kila tagisi asak, ae nandan kokwin tagisi anek anpak tagisi bangin asak, ae amin yutnikon kwa kilani tagi asak, ae yoyiñdet agakni unun tagisi. ³ Unun pakbi teban nanek but upbal dima asak, ae emat pidokyo dima asak, yawori egisak, ae gen emat dima asak, ae monen timit do tek kindap dima asak. ⁴ Unun iyi dakon gwakni kila tagisi anjakwan monji gwayoni da gawat gawaron da geni tagisi guramikgan. ⁵ Amin kinda iyi dakon gwakni kila tagi dima asak kañ, Pinƙop dakon pañmuwukbi kabi dakon kila aripmi dima asak. ⁶ Amin kinda Yesukon kaluk sanbesak unun da kila amin pi dima asak. Unun iyi do nak amin madep kinda yañ nandaneñ kwen wigik aban Pinƙop da Sunduk gen pikon yipgut, yañ gin gen pikon di yipban. ⁷ Amin unun pañmuwukbikon dima sanbewit amin da kanba amin tagisi asak unuden da kila amin man tagi abidosak. Kanba yokwi asak kañ, man yokwi pañek Sunduk da paron yokwaldisak.

Pañmuwukbi dakon pi amin anpak tagisi bañ yolek ani

⁸ Pañmuwukbi dakon pi amin ununyo kisi amin da kanba amin tagisi asak, ae gen bami gin yosok, ae pakbi teban nanek but upbal dima asak, ae amin dakon yo morapni timit do but kindap dima pasak. ⁹ Unun butnogwan yo mini yañ nandaneñ nandan gadat aman dakon gen bami morap Pinƙop da

noligit unjun tebaisi timikdak. ¹⁰ Mibiltok pini do panjikil pindatni. Pindakba pi tagi ani kanj, yopba panmuwukbi dakon pi amin tagi egipni.

¹¹ Minjatniyo kisi amin da kanjba minjat tagisi asak, ae amin do yanjba yokwi tok dima asak. Unjun iyi dakon kila tagisi anek yo morap asak unjun kilegisi gin asak.

¹² Panmuwukbi dakon pi amin unjun minjat kalonji dakon eni egipjak, ae iyi dakon gwakni kila tagisi asak. ¹³ Pi amin unjun pi tagisi asak unjun amin diwari da nandaba wukwan imdan, ae Yesu Kristo nandan gadan ingwit unjun do pasoli mini yanj tenjenok akdan.

Pinjkop da gen bami nomansi noligit

¹⁴ Nak tepmisi abin dandak do nandisat, mani papiakon gen on ji do mandaken kanj tagisi yan nandisat. ¹⁵ Tepmi dima apben kanj, ji gen on kanek Pinjkop dakon amin kabi nin anpak nian banj anek egipnenj unjun nandani. Pinjkop dakon amin kabi nin Pinjkop egip egipmi tonj dakon panmuwukbi kabini ekwaman. Panmuwukbi unjun gen bami jonjkan tebai tosak dakon gwak teban egisak. ¹⁶ Nin pakyansi nandanaj, nandan gadatnin dakon mibili unjun yo madepsi kinda. Unjun kalip pasili tagit mani Pinjkop da anjnoman agit. Gen bami noligit unjun yanj. Unjun amin giptimsi paban amin da kawit, ae Telagi Wup da unjun amin kilegisi yanj noligit, ae anjelo da kawit, ae amin da miktimi miktimi kinj geni yanj tenjenok awit, ae miktim amin da nandan gadan ingwit, ae unjun Pinjkop da abidan Kwen Kokup awigigit.

4

Top gen da minjat amin dakon nandak nandakni panjupbal akdisak

¹ Telagi Wup da yansi yosok, bisap kinda don apdisak, unjun bisapmon amin diwari nandan gadatni wital kikanj, nido unjun wup yokwi amin panjkwalgan unjun dakon geni guramitdan, ae konj dakon geni yoldan.

² Jamba but amin da top gen banj minjat aminyo yoyindetdan. Unjun amin anpak yokwi anek mayagi dimasi nandan. ³ Unjun amin da minjat aminyo minjat eyo dima ani, ae jap diwari dima noni do gen teban yopman yomdan. Mani Pinjkop nandan gadan iminek geni bami nandan amin da unjun jap morap timigek ya yanj iyinek tagi noni do wasagit. ⁴ Yo morap Pinjkop da wasagit unjun tagisi gin, do Pinjkop do ya yanj iyinek timitnenj kanj, pindatno yokwi dima ani.

⁵ Pinjkop dakon gen gat ae bisitnin gat da unjun jap morap pantelak asak.

Timoti unjun Kristo dakon oman amin tagisi egipjak

⁶ Gak gen on Yesu yolyol amin notgoni do yobi kanj, gak Yesu Kristo dakon oman amin tagisi egipdisal. Ae gen bami nandan gadamanj ae nandak nandak tagisi timigek yolgamanj unjun da gak tapmim madepsi gamdisak.

⁷ Mani babak dakon morap gen Pinjkopmon da dima noman tawit, do unjun gat ae gen morap amin da isal yonj unjun gat manji yobi. Anek Pinjkop dakon anpak tagisi yolek egip do tagap tok madepsi abi. ⁸ Giptim antagap ak aman unjun da panpulugok madep dima asak, mani wupnin antagap aman unjun da panpulugok madepsi kinda asak, nido abisok ekwamanj ae don egip egip teban abidokdamanj unjun kisi do panpulugok akdisak. ⁹ Gen unjun bamisi amin kisi da nandanek nandan gadat tagi ani. ¹⁰ Nin pi madepsi aman nido Pinjkop egip egipmi tonj da nin panpulugokdisak yanj nandan teban tanjek jomjom anek ekwamanj. Pinjkop unjun amin kisi yokwikon timit timit amini, ae nandan gadan iman amin unjun banji timitdisak.

¹¹ Gak gen on miñat aminyo yoyiñ degek guramitni dosi yoyiki. ¹² Yum pindagaki amin da gak monji bilagi yan gandanej dima nandaba piñban gamni. Anjak tagisi anjaki nandan gadat amin da anjakgo ban pindagek yan gin ani. Gen tagisi ban yoki, ae kilegisi egipbi, ae amin do but dasi galak tarj yobi, ae nandan gadat bamisi abi, ae Piñkop da dabilon gwalgigi minisi egipbi. ¹³ Egi wigi si apberj bisapmon gak pi madepsi anek Piñkop gen miñat aminyo morapmi muwutnikon manjiñ yobi, ae mibili yan tentenaj yobi, ae Piñkop dakon anjak do yoyiñ dekgi. ¹⁴ Panmuwukbi dakon kila amin da kisitni kwengokon witñakwa amin kinda da gak do kombi gen yagit bisapmon Telagi Wup da but galak do tapmim gamgut unun yipbi dima yawotjak. ¹⁵ Bisapmi bisapmi pi morapgo do kila tagisi abi. Pi madepsi anjaki miñat amin morap da pi agakgo si madep tosoj yan koni. ¹⁶ Gaga dakon anjak ae yoyiñdet agakgo do kila tagisi abi. Si teban tanjek sigin abi kan, Piñkop da gaga gat ae gengo nandan amin gat kisi yokwikon ban timitdisak.

5

Timoti miñat aminyo naga dakon yawi diwat yanji pindatjak

¹ Gak amin pelanj gen tebai dima yoyiki. Datgo gen yaworikon da yoyiñ panmilip asal, yan gin gen yaworikon da yoyiñ panmilip abi. Ae gaga dakon padik padikgo do anjak nian asal, monji bulagi do yan gin abi. ² Ae menjo do anjak nian an yomisal, miñat pelanj do yan gin abi. Ae samingoni do anjak yokwi dima an yomisal, miñatjok bulagi do yan gin anjak yokwi dima anyobi.

Namin da sakwabat kilani asak?

³ Sakwabat morap panpulugokni minisi ekwan unun ban panpulugoni.

⁴ Mani sakwabat unun monjini di tonj bo ae uwani di tonj kan, panpuluganji Piñkop da dabilon anjak madepsi kinda unun nandan pisoni. Unun menji kilani tagisi anek menj datyo da kalip pi madep awit unun dakon gomani tagi sopni. Piñkop da anjak unuden do tagisi nandisak.

⁵ Miñat kinda sakwabat egek panpulugokni minisi egisak kan, unun miñat Piñkop nandan gadanj imiñ kimagek Piñkop da yo tagisi an imjak do nandanej jomjom asak. Anek gildari ae kalbi Piñkop da anpulugosak do bisit asak. ⁶ Mani sakwabat kinda unun giptim dakon galaktok yoldak kan, miñat unun amin kimakbi yombem. ⁷ Do miñat unun yoyiñbi anjak tagisi banjin anakwa amin da yanba yokwi tok dima anyomni. ⁸ Amin kinda iyi dakon yawi diwatni dima panpulugosak kan, unun amin tagi dima. Mani amin kinda iyi dakon gwakni kisi kilani tagi dima asak kan, unun amin nandan gadatni kili yipman dekgit, do amin yokwisi. Piñkop dima nandan iman amin yapmanek unun wagil yokwisi.

⁹ Sakwabat dakon man silipmon, miñat oden dakon man banjin mandaki: Miñat bilak 60 yapmandak, ae eni kalonji dakon miñatni egipgut unun dakon man banjin mandaki. ¹⁰ Ae pi tagisi mibili mibili agit dakon man bini tarj yoman unun dakon man banjin mandaki. Nak pi tagisi oden do yosot: Gwakni kila tagisi agit, ae amin kokup njakñwarikon da apba kilani anek panpulugagit, ae panmuwukbi dakon kandap pakbi ban sugagit, ae jigikon ekwan amin panpulugagit, ae pi tagisi diwari agit. Gak miñat unuden dakon man banjin mandaki.

¹¹ Mani miñatjok sakwabat dakon man dima mandaki. Nido giptimni dakon galaktok yolek burikon da miñat eyo kaluk aeni ak do nandan bisapmon Kristo manji iman. ¹² Anek yan teban tok awit unun yapmanjan,

do gulusunji tanj yomisak. ¹³ Ae unjun gin dima, kuraktok anpak timigek yut diwarikon agi agi anj. Ae kuraktok anpak gin dima, amin diwari da yo anj unjun dakon geni nandak do galagi nandanj. Anjek gen morapmi dima yogogi yonj. ¹⁴ Do minjatjok sakwabat egipni unjun amin panek monji panjanjek yutni kila ani do nandisat. Yanj ani kanj, uwal da anpakni tagisi unjun kanjek gen yokwi aripmi dima yanj imni. ¹⁵ Disi nandanj, minjatjok sakwabat diwari kosit kilegi kili yipmanj dekgwit da Sunduk yolganj.

¹⁶ Kristo nandanj gadanj imisak minjat kinda da yutgwan minjat diwari sakwabat ekwanj kanj, minjat unjun da iyi kilani asak. Yanj anjakwan panjmuwukbi minjat aminyo diwari da kilani ak do jigi dima pani, ae sakwabat morap panjmulugokni minisi ekwanj unjun banj kilani tagi ani.

Kila amin pi tagi anj unjun kilani tagisi ani

¹⁷ Ji kila amin pi tagisi anj amin man madep yominjek tagisi yumanj noni. Mibiltoksi yomni amin unjun: Pinjkop gen yanj tenjenok anj amin gat, ae Pinjkop gen yoyindet anj amin. ¹⁸ Yanjsi ani, nido Pinjkop gen papia da yanj yosok. "Ji bulmakau wit gip golek do bamanj misinjikanj bisapmon jap noni do gen kagani dima sopni."

Ae kinda yanj yosok:

"Pi amin yumanj nogini aripmi tagi timitjak."

¹⁹ Amin kinda da kila amin kinda do sunj kinda ak yanj yosak kanj, geni do mirak dima yopbi. Mani bamori bo kapbi da gen unjuden yanba kanj, geni tagi nandaki. ²⁰ Ae kila amin kinda yokwi asak kanj, panjmuwukbi morap da dabilon anjmilip abi, anjaki diwari pasol pasol timitni.

Timoti iyi dakon anpak kanj kimotjak

²¹ Pinjkop ae Yesu Kristo ae Pinjkop dakon anjelo kabi da dabilon noman yanjsi gayisat, gen morap on gayisat unjun yol kimagek pi abi. Anjek amin kisikon anpak tilak kalonikon da pi abi.

²² Pinjkop dakon pi asak do gak amin kinda da kwenon kisitgo tepmisi wutjik do dima nandaki. Amin diwari dakon yokwi da gagon di teganbam. Gak gaga do kila tagisi anjek Pinjkop da dabilon gwaljigi minisi egipbi.

²³ Gak pakbisigin dima noki. Butgo anjmulugosak ae sot unjun toktogi noman tanj gamisak unjun mudosak do wain disok kisi noki.

²⁴ Amin diwari dakon yokwini unjun nomansi tonj. Ae amin da nandanj, Pinjkop da unjun amin gen pikon yopmanjek kobogi yokwi yomdisak. Mani amin diwari yokwini pasili tonj, ae don noman tokdanj. ²⁵ Unjuden gin, amin diwari anpakni tagisi noman gin tonj. Mani, amin diwari anpakni tagisi unjun noman dima tonj, unjun don noman tokdanj.

6

Oman monji anpak tagisi banjin ani

¹ Yesu yolyol amin morap amin diwari dakon oman amini ekwanj, madepni man madep yominjek pinjini egipni. Yanj aba amin da Pinjkop dakon man ae panjmuwukbi nin dakon nandanj gadat do yanba yokwi tok dima ani. ² Ae oman amin kinda dakon madepni unjun nandanj gadat amin kinda kanj, oman amin unjun "notno gin do geni tagi abinj yipbenj" yanj di nandaban. Dima, unjun yanjsi nandisak, "Amin unjun Yesu yolyol amin kinda, do pini anj iminjek but dasi galak tanj ibenj" yanj nandisak. Anjakwan nandak nandak unjuden da anjtagap aban pi tagisi akdisak.

Monej dakon galagi unun yokwi dakon mibili

Gak bisapmi bisapmi minjat aminyo anpak kilegi ban ani do yoyin dekgi, anek anpak gayigim unun ani dosi yoyiki. ³ Amin Taginin Yesu Kristo dakon gen da Pinjkop dakon anpak do niyin dekdak. Amin kinda gen unun yipmanek minjat aminyo gen njwakjwari Yesu dakon geni kilegi yombem kinda nanj dima yoyin detjak kan, ⁴ yanj nandanen, unun amin kwen wigik asak, ae nandak nandakni minisi. Unun gen emat anek gen dakon mibili do notni pabin yop do pi asak. Yanj anek yo yanj panjalon asak: tagisi ekwanj amin do nandaba yokwi tok, ae emat, ae yanba yokwi tok, ae amin diwari do but giman nandanek nandaba yokwi tok. ⁵ Ae bisapmi bisapmi gen emat anekwanj. Amin anpak unuden an unun nandak nandakni wagilsi upbal tawit, ae gen bamisok kinda dima nandanj. Unun Pinjkop dakon anpak do yo morap timit timit kosit kinda yanj nandanj.

⁶ Mani, amin kinda Pinjkop yolek yo kabini do nandaban aripmi tanj nanj yanj nandisak kan, unun amin yo bamisi timikdak. ⁷ Nin nandanaj, menj da panjalaban miktimon altagimanj bisapmon yo kinda dima abidanek apgumanj. Ae miktim yipmanj detnejen bisapmon yo di dima timigek kikedamanj. ⁸ Yanjo, jap imalyonin di tanj nimni kan, “unun aripninon” yanj yonej. ⁹ Mani, moner morapmi timit do nandanj amin, kilap da paron yokwalganj da arip, panjkewal da altanj yominek timitdisak. Unun nandanj kokwini tagi dima amin da but sulugik morapmi anek unun da obisi panjntok akdisak. Yanj anek wagilsi tasik tanj mudokdanj. ¹⁰ Monej do galagi nandak nandak unun yokwi morap dakon mibili. Amin diwari monej do galak tawit, unun da ilikban nandanj gadatni yipmanj dekgwit anek jigi morapmi panjek bupmisi nandanj.

Gak tebaisi kinjek egip egip teban abidoki

¹¹ Mani, gak Pinjkop dakon amin egisal, do anpak yokwi unuden morap yopmanj degek pasal kiki. Pi tebai anek yo oden banj timikgi: anpak kilegi, ae Pinjkop dakon anpak, ae nandanj gadat, ae amin do but dasi galak tanj yomyom anpak, ae tebaisi agek jigi imet imet anpak, ae amin do yo yawori anj yomyom anpak. ¹² Kristo nandanj gadanj imisak amin unun napbi gwapbokon kisak. Do gak napbi gwapbo tagisi unuden tebaisi kinjek egip egip teban abidoki. Tebai agek nandanj gadatgo amin morapmi da dabilon yanj tentenajil bisapmon, Pinjkop da egip egip abidoki do kili yanj gamgut. ¹³ Pinjkop yo morap kisi do egip egip yomisak unun da dabilon, ae Yesu Kristo Pontias Pailat da inamon tebaisi agek gen bami yagit unun da dabilon nak tebaisi yanj gayisat, ¹⁴ gak gen abidagil unun guramik kimagek amin da yanba yokwi tok anj gamni da aripmon yo kinda dima abi. Tebaisi guramik kimagaki wigi Amin Taginin Yesu Kristo da noman altosak bisapmon wugisak. ¹⁵ Unun Pinjkop da bisap yipgut unuden altokdisak. Pinjkop unun anjkinin kimotnenjsi. Unun kalonj dagin yo morap kila asak. Unun kila amin madep morap dakon Kila Amin Madepni, ae amin tagi morap dakon Amin Tagini. ¹⁶ Unun kalonj dagin dima kimokdok, unun tentenaj madepmon egisak, ae nin unun da kapmatjok aripmi dima kikigi. Amin kinda da dima kagit, ae kinda da dima kokogi. Man madepni ae tapnim madepni unun bisap dagok dagogi mini tanj imdisak teban. Unun asi.

Yoni morapmi amin Pinjkop nandanj gadanj iminek minjat aminyo diwari panjpulugoni

¹⁷ Yoni morapmi amin on miktimon ekwan yoyinbi iyi dakon man dima pawigini. Ae yo morapni tepmi bisal kigi do nandan gadat dima ani. Unun Pin kop dosi nandan gadan imni. Unun Pin kop da nin da kisik kisik aneŋ do yo tagisi morapmi nimisak. ¹⁸ Yoyinbi anpak tagisi morapmi anek yo do wadak wadak an amin do yo morapmi yomni. Yonin bami unun amin do yo tagisi an yomyom anpak unun yan nandani. ¹⁹ Yan ani kan, iyi don panpulugoni dakon yoni morapmi panmuwutdan, ae unun yoni morapmi tebai tokdan. Anek egip egip bamisi abidokdan.

Timoti pini do kila tagisi asak

²⁰ Timoti, Pin kop da pi unun gamgut unun kila tagisi an kimokgi. Gen mibili mibili Pin kop dakon galaktok dima yolyoli yon amin, unun amin gat dima egipbi. Ae amin nandak nandaknin ton yan nandanek Pin kop dakon gen bami anupbal anek gen yon amin, unun da dubagikon egipbi. ²¹ Amin diwari unuden nandak nandak yolek nandan gadatni kili yipman dekgwit.

Pin kop dakon nandan yawot jikon tosak do bisit asat.

Pol da Timoti do Papia 2 Mandagit

But piso gen

Timoti unun Pol dakon pi isalni, do Pol da papia on anpak tagisi yolek asak unun do mandagit. Pol dam tebanon egek kili nikba kimotdisat yan nandanek Timoti nandan gadatni dima yawotjak, ae Yesu Kristo dakon Gen Bin Tagisi do yan tenjenok pi dima yipmanjetjak do mandagit. Ae Pinkep dakon gen morap tagisi guramik kimotjak do iyigit. Amin da tepmi jigiyu madepsi imdan, mani tebaisi agek Pinkep da pi imgut unun an kimotjak do mandan imgut.

Timoti amin nandak nandakni gulusun ton amin dakon gen do mirak dima yopjak do iyigit. Unuden gen da amin mirak pan yoman amin dakon egip egip panupbal an. Do Timoti Pol dakon anpak tagisi timigek unun ban yol kimotjak. Unun nandan gadaron tebaisi agek buri yaworisi tanakwa ae amin do but dasi galak tan yominek jigi mibili mibili unun guramitjak do iyigit.

Timoti Pinkep dakon amin dagok do pi tebaisi asak

¹ Nak Pol, Yesu Kristo dakon yabekbini. Iyi da galak togon Pinkep da nak yabekbi pi aben, ae Yesu Kristo nandan gadan iman amin egip unun yom do yan teban tok an yomgut unun do yoyiken do nak tilak agit. ² Timoti monji gimano nak on papia gak do mandan gamisat. Pinkep Dat ae Amin Taginin Yesu Kristo dakon nandan yawotni gat, ae bupmini gat, ae but yawotni gat gagon tosak do bisit asat.

Gen Bin Tagisi do mayaktok dima panen

³ Babikno Pinkep da dabilon gulusunin mini yan si nandanek Pinkep dakon pi awit, nakyu kisi yan gin pini asat. Kalbi ae gildari yipman deri mini bisit anek gak do nandanek Pinkep ya yan iyisat. ⁴ Dabilgo dakon pakbi mawit, nak unun do nandanek abin aeno gandakdosi nandisat, anek but galaksi nandaken.

⁵ Nak nandisat, kalip uwago Lois ae menjo Yunis da nandan gadat agimal, gakyu kisi yan gin Kristo nandan gadan iman kimokdol yan si nandisat. Anek gak dakon nandan gadakgo tebai unun do nandanek, ⁶ nandak nandakgo abo pisanban Pinkep da but galak do wup dakon yo unun gamgut abi egip egipgokon aeni teban tosak do nandisat. Unun amin da kindap pisonakwa madepsi soson unun da tilak. Kisitno busungokon wutjigim bisapmon Pinkep da but galak do tapmim gamgut unun do yosot. ⁷ Abi madepsi sosak, nido Telagi Wup nimgut unun pasol pasol anen do dima nandisak. Unun da tapmim nimisak, ae nin panpuluganban amin do but dasi galak tan yomaman, ae nin do kila anek anpak kalipmi pabin yopmanjagan.

⁸ Do gak Amin Taginin dakon gen yan tenjenok do mayaktok dima pabi. Ae nak Yesu dakon dam tebanon amini nak do mayaktok dima pabi. Pinkep dakon tapmim abidanbi Gen Bin Tagisi yan tenjenok pikon nak gat kisi jigi panden. ⁹ Pinkep da nin yokwikon ban timigek telagisi egipnen do yan nimgut. Nin da anpak tagi kinda agiman do anek dima, nandan yawotni do anek yan nimgut. Kalipsigwan yo kinda dima wasanban noman tanakwan, Yesu Kristo do anek nandan yawotni nim do kili nandaban teban tagit. ¹⁰ Ae abisok Yesu Kristo yokwikon ban timit timit aminin noman kili alnan tenjenanban Pinkep dakon nandan yawotni kisi noman alnan tenjenagit. Yesu

Kristo da kimot dakon tapmim aban pasilgit, anek Gen Bin Tagisi da panthagap aban minjat amin morap kisi egip egip teban do nandaba pisagit. ¹¹ Pinjkop da nak unun Gen Bin Tagisi dakon yan tenjenok anek yabekbi pi anek yoyinjet pi aben do manjigit.

¹² Mibili yan do jigi unun guramikdat. Mani unun do mayagi dima pasat, nido amin unun nandan gadanj imisat unun kili nandan imgum. Ae nak da kisitnikon yo yipgum unun kilani tagisi anakwan wigi Kristo apjak Gildaron wugisak yanji nandan kimokdot.

¹³ Gen tagisi gamgum unun tebaisi abidanjek minjat aminyo yoyin dekgi. Anek Yesu Kristokon gadanjek nandan gadat bamisi anek amin do but dasi galak tan yobi. ¹⁴ Pinjkop da Gen Bin Tagisi kilani abi do gamgut, unun kilani tagisi an kimokgi. Telagi Wup nin da butgwan yikdak unun da gak pi unun do tagi anpulusosak.

¹⁵ Gak nandisal, Esia provinskon amin morap nak kili nepman dekgwit. Ae Pigelus gat ae Emogenes kisi nak kili nepman dekgimal.

¹⁶ Nak Onesiporus dakon gwakni Amin Tagi da bupmi nandan yomjak dosi nandisat. Bisap morapmi Onesiporus da nak dakon but anteban aban butno tagisisi agit. Ae dam tebanon yikgim unun do mayagi dima pagit. ¹⁷ Unun Rom abinek nak nandak do pi madepsi anek wisigit anek don nak nandagit. ¹⁸ Ae kokup pap Epesaskon unun da nak madepsi anpulusagit unun gaga pakyanji nandisal. Gen kokwin bisap madepmon Amin Tagi da bupmi nandan imjak dosi nandisat.

2

Timoti Yesu Kristo dakon emat amin tagisi da egipjak

¹ Monjino, Yesu Kristo dakon nandan yawotni da gak anteban anakwan tebaisi akgi. ² Anek gen morap amin morapmi da dabilon yan tenjenanjabo nandagit, unun Pinjkop gen tebai abidon amin do yobi. Anaki unun da amin diwari kisi tagi yoyinjetni. ³ Gak Yesu Kristo dakon emat amin tagisi da egek pi unun dakon jigi pabi, amin diwari nin gat kisi da paner. ⁴ Emat amin pi an bisapmon, pi di gat kisi dima an. Unun mibiltok amin madepni da pi agakni pindakban kilegisi asak do nandisak. ⁵ Napbi gwapbokon kisah amin napbi gwapbo dakon gen teban kisi yoldak. Yan dima asak kan, napbi gwapbokon teban tanjek tomni abidon, unun dima abidosak. ⁶ Amin kinda jap do pi madep anek kilani tebai asak amin, unun da amin diwari mibiltan yominek pigaga jap pasak. ⁷ Geno on yosot unun do nandaki, anaki Amin Tagi da nandak nandakgo aban pisanban gen morap unun dakon mibili nandabi pisokdisak.

⁸ Gak toktogisi Yesu Kristo do nandaki. Unun Kila Amin Madep Dewit da kabikon nani, unun kimagek aeni pidagit. Nak Gen Bin Tagisi on nan yan tenjenosot. ⁹ Gen Bin Tagisi unun yan tenjenanjabo mibili unun do nak jigi mibili mibili panek yokwi pakpak kinda nan yan kisit kandapyono nap teban ban panteban abi. Mani Pinjkop dakon geni unun nap teban nan aripmi dima anteban agagi. ¹⁰ Yan do, nak Pinjkop dakon minjat aminyo iyi do manjigit panpulusoken do butno anteban anek unun jigi morap pasat. Nak Yesu Kristo da yokwikon ban timitjak do nandisat, ae unun gat kisi toktogisi tilimnikon egi wigini do nandisat.

¹¹ Gen on unun bamisi:
Nin unun gat kisi kalonji kimakgiman kan,
nin unun gat kalonji egipdaman.

- 12 Nin tebai agek jigi morap unun guramitner kan,
ninin unun gat kisi kila amin madep egipdaman.
Nin manji imner kan,
unun yo kisi manji nimdisak.
- 13 Nin yan teban tok genin yapner kan,
unun geni guramitdisak gin,
nido iyi dakon geni kulabik aripmi dima asak.

Timoti Pinjkop dakon pi aminsi dagok do pi tebaisi asak

14 Gak bisapmi bisapmi minjat aminyo panpuluganbi gen unun do nandani. Unun gen emat anjek gen dakon mibili do notni pabinj yop do pi dima ani do Amin Tagi da manon gen tebaisi yoyiki. Gen unuden da amin kinda aripmi dima anpulugogi. Unun da amin mirak panjek nandanj unun dakon butni panupbal asak. 15 Gak pi aminsi dagok do pi tebaisi abi, anjaki Pinjkop da pigo do nandaban tagisi asak. Yan anjek mayaktok dima pakdisal, ae Pinjkop dakon gen bami kilegisi yoyindetdisal. 16 Pinjkop dakon galak tok dima yolyoli dakon gen morap manji yobi. Gen unuden da amin ilik panpan Pinjkop dakon kosit da dubagikonsi sigin panjikdan. 17 Gen unuden unun wuda yokwisi amin panupbal an unun yombem, madepsi akdisak. Gen unuden yonj amin bamot unun Imenius gat ae Piletus gat. 18 Amin bamot gen bami dakon kosit kili yipman dekgimal. Unun yan yomal, "Minjat amin morapyo kimoron da pidokdan dakon bisap madep kili noman tagit." Gen on nan minjat aminyo diwarid dakon nandanj gadat panupbal amal. 19 Mani Pinjkop da panmuwukbi madepni wasok do anjek gwak teban kili magit da gwak unun tebaisi akdak. Ae unun gwagon gen yan mandagit:
"Amin Tagi da iyi dakon minjat amini nandanj yomisak,"
ae

"Amin morap nin Amin Tagi dakon amin yan yonj amin unun anpak yokwi unun manji yominj kimotni."

20 Yoni morapmi amin da yutnon kwoba idapyo mibili mibili ton. Diwarid gol ae silwa ban wasanbi, ae diwarid kindap ban wasanbi, ae diwarid miktim ban wasanbi. Unun kabikon diwarid pi tagisi ak do ton, ae diwarid pi isali mibili mibili ak do ton.

21 Amin kinda egip egipnikon anpak yokwi wiririk mudanek Pinjkop da dabilon gwaljigi mini asak kan, unun amin idap kinda pi tagisi ak do tosok unun yombem. Unun Pinjkop dakon aminsi egek Amin Tagini tagi anpulugosak. Unun da pi tagisi morap ak do tagap tokdisak.

22 Gak yawi kaluk da butgwan but suligik morap noman ton unun yopmanek pasal kini. Anjek anpak kilegi gat, ae nandanj gadat gat, ae amin do but dasi galak tan yomyom gat, ae but yawot anpak gat unun timit do pi tebaisi abi. Anjek amin Pinjkop da dabilon gwaljigi mini egek Amin Tagi da manon bisit an amin gat on anpak tagisi morap anjek egipni. 23 Gak nandanj kokwini tagi dima amin dakon gen gulusunni do mirak dima yopbi. Gaga nandisal, gen unuden da butjap ukwayityo panalon asak. 24 Amin Tagi dakon oman amin unun butjap ukwayityo dimasi asak. Amin morap kisi do anpak tagi ban anyomisak, ae yoyindet agakni unun tagisi. Amin da kwen wigik an iba kan, anpak yaworisi anyomisak. 25 Unun pi yaworisi anjek geni pabinj yopmanjan amin dakon nandak nandakni panmilip asak. Yan asak kan, Pinjkop da panpuluganban but tobil anjek gen bami do nandanj pisoni. 26 Sunduk da galaktokni yolni do iyi da paron depban yokwalgwit. Mani gen bami

nandani kan, nandak nandakni ae pisanakwa Sunduk da paron da kukwan kikan.

3

Mibi bisapmon amin da anpak yokwisi akdan

¹ Mani yanɗi nandaki, mibi bisapmon jigi morapmi yokwisi da noman tokdan. ² Amin da iyi dogin galak tanek monen timit do galagi madepsi nandakdan. Iyi do nandaba yo madep anakwa kwen wigik akdan. Ae butɗap ukwayiyo anek amin diwari yobɗan. Men datyo dakon gen pabɗi yopdan, ae miɗat aminyo da anpak tagi anɗyoba ya yanɗ dima yoyikdan. Piɗkop dakon anpak manji yomdan. ³ Amin do but dasi galak tan yomyom anpak dima akdan, ae amin da yokwi anɗyoba diwari yopyop anpak dima akdan. Amin diwari do yanɗa yokwi tok anek giptim dakon galaktok kila tagi dima akdan, anek amin dapman paɗɗal akdan. Anpak tagi morap uwal an yomdan. ⁴ Iyi dakon notni yokwi an yomdan, anek nandak nandak gulusun morapni tepmisi yoldan. Unun iyi do amin madep yanɗ nandakdan. On miɗim dakon anpak kisik kisigi ton mibili mibili unun do galagisi nandaneɗ Piɗkop do but dasi dima galaktokdan. ⁵ Piɗkop dakon anpak ak do gip daɗin akdan. Anek Piɗkop da egip egipnikon pi asak dakon bikbik dima imdan. Gak unuden amin da dubagikon egipbi.

⁶ Unuden amin amin paɗkiligek yutnikon wigek miɗat paɗgalak anek unun dakon galak tok yolni do pi an. Miɗat unun yokwi morapmi awit dakon jigi madepsi paɗek ekwan. Ae but sulugik anek yokwi mibili mibili an. ⁷ Miɗat unun nandak nandak pak do tagisi nandan, mani gen bami aripmi dima nandan pisoni. ⁸ Kalip Janes gat Jambres gat da Moses uwal an imɗumal, yanɗin, amin anpak unun an unun gen bami nan uwal an iman. Unun nandak nandakni wagisi upbal tawit, ae Piɗkop dimasi nandan gadan iman. ⁹ Mani pini unun madepsi dima iren tokdisak. Unun kalip amin da Janes gat ae Jambres gat dakon nɗugigi anpakni pindakgwif yanɗin amin morap da anpakni pindakba nɗugigisi akdan.

Timoti Piɗkop gen tebaisi abidosak

¹⁰ Mani gak ni gen ban yoyindetdat, ae anpakno do nandisal. Mibili nido pi asat unun nandisal. Nak Piɗkop do tebaisi nandan gadaneɗ bisapmi bisapmi butno tebaisi anɗeban anek pi asat, ae amin do but dasi galak tan yomineɗ tebaisi agek but yaworon da jigi guramikdat. ¹¹ Anpak yokwi morap amin da nak do aba jigi pagim, ae tepmi morap Antiok ae Ikoniam ae Lista kokup papmon naba guramikgim unun gak nandisal. Mani Amin Tagi da unun jigi morapmon nak anɗpuluganɗakwan tagisi egippum. ¹² Asisi, amin morap Yesu Kristo gat gadaneɗ Piɗkop dakon anpak ak do nandan, unun aba amin da yo yokwi an yomdan. ¹³ Mani amin yokwi gat ae top amin gat da anpak yokwi sigin anakwa wagil yokwisi akdisak. Unun miɗat aminyo paɗkewaldan, anakwa unun yo kisi da tamoni do paɗkewaldan.

¹⁴ Mani gak gen unun abidagil da tebaisi nandan gadasal, unun gen tebaisi abidoki, nido gayin deɗgiman amin gaga nandan nimisal. ¹⁵ Gak moniɗisok egipgul bisapmon Piɗkop dakon gen telagi papianikon ton nandak nandak unuden wasaneɗ pagil. Papia unun da nandak nandak kilegi tagi gamjak. Nandak nandak kilegi unun yanɗ: Yesu Kristo nandan gadan imiɗaki Piɗkop da gak yokwikon nan abidosak. ¹⁶ Piɗkop da papiakon gen morap ton unun

Telagi Wup da iyi amin pan>tagap aban mandawit. Gen un>un da gen bami do niy>in>detdak, ae mi>nat am>inyo nandak nandak yokwini pan>milip asak, ae kosit agip agipni pan>milip asak, ae an>pak kilegi do niy>in>detdak. ¹⁷ Gen un>un da pan>pulugan>ban Pin>kop dakon mi>nat am>inyo nin an>pak tagisi morap timik>giman>, ae un>un da pan>tagap aban pi tagisi morap mib>ili mib>ili ak do tagap toman>.

4

Timoti un>un Pin>kop gen yan> teten>ok pi an>kimot>jak

¹ Yesu Kristo da don altan>ek kila amin madep egek mi>nat am>inyo morap kalugi ekwan> gat ae amin kili kimak>gwit gat kisi dakon an>pakni kokwin akdisak. Yan>si akdisak, do nak Pin>kop ae Yesu Kristo da dabilon gak do gen tebaisi yan> gayisat: ² Gak geni yan> teten>ok do pi tebaisi abi. Amin gen nandak do tagap tok an> bo ae tagap ton> dima an>, gak bisap>mi bisap>mi Kristo dakon yan> teten>ok dakon pi an> kimok>gi. Gak buri pidoni dakon gen ban> madepsi yoyiki, ae but tobil an>ek Pin>kop dakon an>pak yolni do pan>tagap abi. Gak bisap>mi bisap>mi mi>nat am>inyo dakon but pan>teban an>ek yaworikon da Pin>kop da an>pak si galak toso> un>un do tagisi yoyin> de>gi. ³ Nido, don amin gen kilegi san>ben>ek nandak do dima galak tokdan>. Un>un da iyi ni gen ban> nandak do galakton> un>un dakon yoyin>detni iyi timit>dan>. ⁴ Un>un gen bami man>ji imin>ek babikni dakon binap gen do mirak yopdan>. ⁵ Mani gak gaga bisap>mi bisap>mi nandak nandak>go si pisan>akwan egip>bi. Jigi ae tep>mi>yo guramik>gi. Ae Gen Bin Tagisi mi>nat am>inyokon yan> teten>ok dakon pi abi. Mi>nat am>inyo pan>pulugoki dakon pi Pin>kop da gamgut, pi un>un an> kimok>gi.

Pol kilisok un>un kimot>disak

⁶ Gak yan>si abi, nido nak kilisok un>un kimot>disat. An>ap>bo yawino da Pin>kop do wain paret an> iman> un>uden> tagald>isat. Kiken> dakon bisap kili kwan> toso>ok. ⁷ Nak egip egip dakon nap>bi gwap>bo tagisikon tim>tim yan>ek kigim>, an>ek abisok tilagon kili abin> altat. Nak Pin>kop do nandan> gadatno tebaisi abidagim>. ⁸ Amin da nap>bi gwap>bokon teban tan>ek tomni timik>gan> un>un kili tagap tak da nak do joman>ek toso>ok. Tomni un>un yan>; Amin Tagi da amin kilegi yan> nayik>disak. Amin Tagi da an>pak kilegi yolek amin dakon an>pakni kokwin an>ek mi>nat am>inyo gen pikon yop>jak bisap madep>mon tomni un>un nam>disak. Ae nak kalon> dogin> dima nam>disak, amin morap Yesu noman altan>ban kok do but kindap an> un>un do kisi yom>disak.

Timoti un>un Pol do tep>mi>si op>jak

⁹ Gak kosit nian>on da nagon tep>mi>si op>bi dakon pi madepsi abi. ¹⁰ Nido, Demas kili nep>man> de>git. Un>un on mikt>im dakon yo morap do galagi nandan>ek Tesalonaika kokup>mon kigit. Kresens un>un Galesia provinskon kin>akwan Taitus un>un Dalmesia mikt>imon kigit. ¹¹ Luk kalon> dagin> nak gat ek>wamak. Mak abidan>bi gak gat kisi op>ji, nido un>un da nak pikon an>pulugosak amin tagisi. ¹² Tikikus un>un nak da yabek>go Epesas kili kigit.

¹³ Gak ap>bi bisap>mon paba pigik dubakno kokup pap Troas un>uden> Kapus da yutnon yip>gum un>un si abidan>ek op>bi. Ae papia kisi timik>gi. Papia sipsip> gip ban> wasan>bi un>un ban>si timik>gi.

¹⁴ Aleksanda, un>un ain ban> yo wasok amin, un>un da nak do yo yok>wisi agit. Un>un an>pak agit dakon kobog> do Amin Tagi da yo yok>wisi don an>

imdisak. ¹⁵ Gakyo kisi unun amin do kan kimokgi. Unun nin dakon gen do uwal madepsi agit.

¹⁶ Mibiltok gen pikon nepgwit dakon kobogi yagim bisapmon, amin kinda da nak gat agek anpuluganban gen dima yagimak. Amin morap kisi nak nepman dekgwit. Pin kop da unun gulusunni dakon kobogi yokwi dima yomjak dosi nandisat. ¹⁷ Mani, Amin Tagi da nak da ilenonjok agek nak anteban agit. Do nak Gen Bin Tagisi aripmisi yanapbo Amin Nwakanwari Kabi morap kisi da nandawit. Anapbo Pin kop da nak laion da gen kagakon nan abidagit. ¹⁸ Amin Tagi da nak anpak yokwi morap an namdan unudon nan abidokdisak. Anek anpuluganban tagisi egapbo anan Pin kop dakon amin kila agakni Kwen Kokup tosok unudon ankidisak. Amin Tagi dagok dagogi mini tilim gulgwani tan anan kikdisak. Unun asi.

¹⁹ Gildatno tagi Prisila gat ae Akwila gat ae Onesiporus dakon gwakni kisi do yoyiki. ²⁰ Erastas unun kokup pap Korinon sigin egisak. Anakwan Tropimus unun sot agit, do kokup pap Miletus unudon yipman dekgim da egisak. ²¹ Gak kosit nianon da tepmisi opbi dakon pini ankimokgi. Jomjom anegaki ais bisap di apban. Yubulus da gildatni tagi gayisak. Ae Pudens, ae Linus ae Klodia gat ae panmuwukbi diwari morap gat kisi da gildatni tagi gayan. ²² Amin Tagi da wupgo gat egipjak, ae nandan yawotni da gagon tosak do bisit asat.

Pol da Taitus do Papia Mandagit

But piso gen

Taitus unun Juda amin kabikon nani kinda dima. Mani Yesu yolyol amin dagagit bisapmon Pol anpuluganban yabekbi pi agimal. Pol da Taitus Krit miktim tim tap binap tosok unudon panmuwukbi dakon pi kila asak do yipban egipgut.

Mibiltok Pol da yosok, Krit amin dakon anpak unun tagi dima. Mani amin kinda panmuwukbi dakon kila amin dagok do kan, anpak tagisi ankimotjak. Don Pol da Taitus da minat aminyo iyikon iyikon nianjon da yoyinjet asak unun do iyigit. Minat amin pelan, ae yawi kaluk, ae oman monji unun yoyinjet nianji asak unun do mandagit.

Gen mibi do yan mandagit. Taitus da minat aminyo yoyin degek but kalonji egek notni do anpak tagisi an yomin yomin anek gen emat dima anek egipni do yoyigit.

Taitus unun nandan gadatni panteban anek panmuwukbi Krit miktim tim tap binap tosogon ekwan unun dakon anpakni panmilip asak.

(Kilapmi 1-3)

¹ Nak Pol, Pin kop dakon oman monji ae Yesu Kristo dakon yabekbini. Nak minat aminyo Pin kop da iyi do manjigit unun dakon nandan gadatni pan teban aben do nak yabekgit, ae panpulugoko gen bami nandan pisanek Pin kop dakon anpak yolek ani yan do nak yabekgit. ² Do panpulugoko nandan gadat tebaisi anek, Pin kop da egip egip teban yomjak do jomjom an. Kalipsigwan Pin kop da yo kinda dima wasanban noman tagit bisapmon, egip egip teban unun nim do kili yan teban tagit. Unun top dima yosok. ³ Ae don, iyi bisap unun yipguron, amin di geni yan tenjenoni do pan noman agit. Yan aban geni noman altan tenjenagit. Pin kop, yokwikon ban timit timit aminin, unun da nak Pin kop gen yan tenjenok pi on aben dosi nayigit.

⁴ Taitus, nak papia on gak do mandan gamisat. Gak monjinosi, nandan gadakgo nin morap gat arip. Pin kop Dat gat ae Yokwikon Ban Timit Timit Aminin Yesu Kristo gat da nandan yawok gaminjak anpuluganbal butgo yawori tosok do bisit asat.

Taitus unun panmuwukbi dakon kila amin tagisi ban manjisak

⁵ Gak pi morap andiwarikgiman unun panwasip abi yan do anek Krit miktimon gepgum. Do gayigim unun da aripmon kokup morapmon panmuwukbi dakon kila amin manjiki. ⁶ Gak minat aminyo da dabilon gulusunni mini amin ban manjiki. Unun minat kalonji dakon eni egipjak. Ae unun amin dakon monji gwayoni Kristo nandan gadan imni, ae Pin kop da dabilon anpak garagi tagi yolek dima ani, ae kwen wigik anek men datyo dakon gen pabin yop anpak yolek dima ani. ⁷ Panmuwukbi dakon kila amin unun Pin kop dakon pi kila agak amin, do kosit kilegisi agipjak, anjakwan amin da gulusunni kinda dima koni. Unun iyi do nandaban dima wigisak, ae butjap tepmi dima nandisak. Unun pakbi teban nanek but upbal dima asak, ae emat pidokyo dima asak, ae monen morapmi timit do nandak nandak dima asak. ⁸ Amin yutnikon kwa kilani tagi asak, ae anpak tagisi morap do galagisi nandisak, ae anpakni kilegisi, ae telagisi egisak, ae iyi do kila anek anpak kalipmi pabin yopmandak. ⁹ Unun gen bamisi iyin dekgwit unun tebaisi

abidosak. Anek miñat aminyo gen bami yoyiñ degek butni panṭeban asak. Ae gen bami pabin yopmangan amin gen tebaisi yoyiñakwan gulusuñni pindatni.

Miktim tim Krit unjudon amin morapmi da amin diwari dakon nandan gadat panjupal an

¹⁰ Gak kila amin tagisi ban manjiki, nido kwen wigik amin morapmi ekwan. Unjun gen isali morapmi yanek amin dakon nandak nandak panjkewalgan. Unjun kabikon, morapmi unjun Juda amin, unjun da gip mandani do pi tebaisi anj. ¹¹ Unjun amin miñat aminyo dakon moneñni timit do nandanej yoyiñdet gulusuñ anek miñat aminyo diwari gat ae gwakni morap kisi gat dakon nandan gadat panjupal an. Do gen unjuden dima yoni do yanṣop an yobi. ¹² Kalip Krit amin dakon nandak nandak amin madep kinda da yan jagit, “Krit amin morap unjun top yogok amin. Unjun amin yokwisi jon kilap yombem. Unjun isalsi egek jap morapmi nok do gin nandan.” ¹³ Gen unjun bami. Do gak anpakni panmilip anek Pinjkop nandan gadan imiñ kimotni do gen tebaisi yoyiki. ¹⁴ Yan anaki Juda amin dakon babikni dakon binap gen do mirak sanṭenek dima yopni, ae gen bami manji iman amin dakon gen tebani do mirak dima yopni.

¹⁵ Miñat aminyo burikon yoni mini unjun nandak nandakni kilegi gin. Mani anpak Pinjkop da dabilon garagi tagi ban yolek Kristo dima nandan gadan iman amin unjun nandak nandakni kilegi minisi. Nido, nandak nandakni gat butni gat Pinjkop da dabilon garagi tagi. ¹⁶ Gen kaganikon da yan yon, “Pinjkop nandan imisat”, mani anpakni da yan noliṭban koman, Pinjkop manji imiñek ekwan. Pinjkop da dimasi galak tan yomisak. Unjun gen pabin yop aminsi, ae anpak tagisi kinda aripmi dima ani.

2

Amin pelan anpak Pinjkop da si galak tosok ban an

¹ Mani, gak miñat aminyo Yesu yolyol dakon gen madep madep morap ton unjun yol kimotni do yoyiñ deghi. ² Amin pelan pakbi teban nanek but upbal dima ani do yoyiki. Unjun amin da pindakba amin tagisi ani do yoyiki, ae nandan kokwin tagisi anek anpak tagisi banṭin ani. Unjun nandan gadat tebaisi anek, amin do but dasi galak tan yomiñek, tebai agek jigi morapmi guramitni do yoyiñ deghi.

³ Ae miñat pelan yo kisi yoyiñbi Pinjkop da anpak galak tosok unjun ban yolni. Amin do manji gen dima yoni, ae pakbi teban dakon oman monjini dima egipni. Ae yoyiñbi amin diwari anpak tagisi do yoyiñdetni. ⁴ Miñat pelan da miñat gimoni da eni gat ae monji gwayoni gat but dasi galak tan yomni do yoyiñdetni. ⁵ Ae yoyiñ dekba miñat gimoni nandan kokwin tagisi anek anpak tagisi banṭin anek Pinjkop da dabilon gwaljigi mini egipni. Anek yutni kila tagisi ani, ae amin do anpak tagisi anyomni, ae eni dakon pinbini egipni. Anpak unjun ani kan, amin da Pinjkop gen do yanba yokwi tok dima akdan.

Taitus anpak tagisi wili gimoni da yolek ani unjun ban asak

⁶ Unjuden gin, gak wili gimoni panṭeban abi unjunyo kisi nandan kokwin tagisi anek iyi dakon egip egipni dakon kila tagisi ani. ⁷ Yo morap aki bisapmon, gak gaga anpak tagisi banṭin abi, anaki amin da anpakgo kanek yolni. Miñat aminyokon yoyiñdet pi aki bisapmon gen kilegisi yanaki amin da gandaba pi amin bamisi kinda yan gandani. ⁸ Gen kilegisi banṭin yoki kan, amin

da gulusunj kinda dima kokdanj. Ae uwal da gen yokwi kinda aripmi dima niyikdanj, nandak nandak yokwini do mayagi pakdanj.

Oman amin madepni dakon gen tagisi guramitni

⁹ Gak oman amin yoyinbi madepni dakon pinbini egek pi tagisi madepni da galak tosak unun banj ani. Anej madepni da gen yoyinba kobogi do gen yokwi dima yoyini, ¹⁰ ae madepni dakon yo kabo dima timitni. Madepni dakon gen tagisi yol kimagakwa, madepni da anpak ani do but galaksi nandisak unun anjakwa pindakban gwaljigi minisi ani. Yanj aba yo morap anikon amin da oman amin pindagek gen on yanj tentenomanj unun do galak toni. Unun gen unun Pinjkop yokwikon banj timit timit aminin dakon gen bamisi.

Pinjkop dakon anpak yolek Kristo do jomjom anej

¹¹ Nin nandamanj, Pinjkop dakon nandanj yawotni unun kili noman tagit, do amin morap yokwikon banj tagi timitjak. ¹² Nandanj yawotni unun da anpak yanj anej do nolisak. Pinjkop da pindakban anpak injani anj unun dima anej do nolisak. Ae on miktim dakon anpak yokwi morap yopnej do nolisak. Ae on miktimon egek nin do kila tagisi anej kilegisi egek Pinjkop yolnej do nandanj yawotni da nolisak. ¹³ Unun anpak tagisi yolek nandanj teban tanek kisik kisik bisap madep do jomjom anej. Unun bisapmon Yesu Kristo Pinjkopnin Wikwisi ae Yokwikon Banj Timit Timit Aminin tilimni gat noman altokdisak. ¹⁴ Kristo unun mibili yanj do egip egipni parekgit. Nin yokwi morap da kisiron banj puluganj nipmanek suganj panmilip aban gwaljigi minisi anej do parekgit. Ae nin da iyi dakon amin kabi anej anpak tagisi but dasi anej do parekgit.

¹⁵ Gak gen on minjat aminyo yoyindekgi. Gak yanj mudanj gabi, do gen on guramitni do panthagap abi, ae gen pabinj yopmananj amin unun anpakni panmilip ak do gen tebaisi yoyiki. Gak yum pindagaki amin da gengo do yo isali yanj dima yoni.

3

Pinjkop da nin do yo tagisi agit, do nin anpak tagisisi anej

¹ Gak minjat aminyo aego butni pabi pisanba kila amin madep gat ae gapman dakon pinbini egek geni guramik kimotni. Anej bisapmi bisapmi pi tagisi mibili mibili morapmi ak do tagap toni. ² Yoyinbi amin kinda do gen girenj kinda dima yoni, anej gen emat dima ani. Bisapmi bisapmi yaworisi egek minjat amin morap kabikon iyi do nandaba pinjakwa anpak tagisi banj anjomni.

³ Ninyo kisi kalip nandanj kokwinin tagi dima, ae gen pabinj yop agimanj. Sunduk da nin panjiklikban but sulugik gat ae giptim dakon galaktok mibili mibili dakon oman monji egipgumanj. Nin anpak yokwi mibili mibili anej tagisi ekwanj amin do nandaba yokwi tok agimanj. Amin da uwal anningwit, ae ninyo amin do uwal agimanj.

⁴ Mani Pinjkop Yokwikon Banj Timit Timit Aminin unun da nin do but dasi galak tanj ninggut, anej gologoli nandanj nin do anpak tagisi agit. Ae unun anpakni noman altanj tentenagat bisapmon, ⁵ nin yokwikon banj timikgit. Nin da nin anpak kilegi kinda agimanj do anej nin yokwikon banj dima timikgit. Iyi dakon bupmi do anej yokwikon banj timikgit. Nin suganban monji njakjak kalugi yombem anapno Telagi Wup da egip egip kalugi ninggut. ⁶ Yesu Kristo Yokwikon Banj Timit Timit Aminin pi agit unun do anej Pinjkop da Telagi

Wupni madepsi ninon tagalgit. ⁷ Kristo da nin do nandan yawok niminek panpuluganban Pinjkop da dabilon amin kilegisi agiman. Anjak unun anjek egip egip teban abidonej do nin manjigit. Nin egip egip teban do nandan teban tanjek jomjom anjek ekwaman. ⁸ Gen morap gayisat unun bamisi.

Nak gen unun do madepsi yan tenjenjoki do nandisat, anjaki minat aminyo Pinjkop nandan gadan iman unun da anjak tagisi ak do pi madepsi ani. Anjak unuden unun yo bamisi, ae unun da amin morapmi tagi panpulugogi. ⁹ Mani pidok pidok ak do nandan kokwini tagi dimakon da yon, ae gen emat an amin, ae babakni dakon man dogin yanekwan, ae Moses dakon gen tebanon gen ton unun dakon mibili do gen emat an amin dakon geni gulusun do mirak dima yopbi. Gen unuden da nin aripmi dimasi panpulugoni.

¹⁰ Amin kinda panmuwukbi tuwil do anjak di aban kan, nandak nandakni anmilip ak do mama gen di iyiki. Kosit kalon bo kosit bamot gengo dima nandaban kan, manji iminek wagil yipman dekgi. ¹¹ Gaga nandisal, unuden amin kosit kilegi kili yipman dekgit, ae yokwi pakpak amin dagak. Do iyi dakon yokwini da kobogi yokwi timitjak do kili yan mudan ibi.

Taitus kinj Pol kosak

¹² Nak da Atemas bo Tikikus kinda gak do yabekgo opjak bisapmon gak nak do Nikopolis kokupmon op do kosit wisik dakon pi madepsi abi. Nido nak ais bisapmon Nikopolis egip do nandisat. ¹³ Gak Senas unun gen teban dakon nandak nandak amin gat Apolos gat kilani tagisi abi. Gak da kosit agipjil dakon yo do panpulugoki. Anjaki kosit agipjil bisapmon yo do wadak wadak dima anjil. ¹⁴ Minat aminin da pi tagisi anjek yo do wadak wadak an amin panpulugoni dakon nandak nandak timitni. Panmuwukbi isal egek Pinjkop dakon anjak dima yolni kan, unun tagi dima.

¹⁵ Minat amin morap nak gat ekwaman unun da gak do gildat tagi yan yipba obisak. Ae nin dakon gildatnin tagi minat aminyo Yesu Kristo nandan gadan iminek nin do but dasi galak tan niman unun yoyiki.

Pinjkop dakon nandan yawotni ji morap kisikon tosak do bisit asat.

Pol da Pilimon do Papia Mandagit

But piso gen

Pilimon unun man bini tonj amin kinda. Unun Kolosi kokup pap dakon Yesu yolyol amin kinda. Oman monjini kinda mani Onesimus unun amin madepni yipmanj degek pasal kinj kokup kindakon egipgut. Unun kokup papmon Onesimus Pol anjalon anjek Yesu yolyol amin dagagit.

Unun bisapmon Pol dam tebanon egipgut, do Pilimon aripmi dima kinj kosak. Mani on papia mandanj Onesimus do iban madepnikon anjigit. Rom dakon gen teban da oman monji kinda pasal kisak kanj, madepni da tagi anjakban kimotjak do yosok. Mani unun papiagwan Pol da Pilimon oman monjini tebai dima iyisak do mandagit. Oman monjini unun Yesu yolyol amin kili dagak, do notnosi yanjon da abidosak.

Pilimon dakon oman monji pasal kigit da don Yesu yolyol amin daganban, Pol da yabekban tobil ae Pilimon do kigit

¹ Nak Pol, Yesu Kristo yoldat do anjek dam tebanon egisat. Nak gat ae notnin Timoti, nit da papia on Pilimon gak do mandamak. Gak notnin tagisi ae pi isalnin. ² Nit papia on saminin Apia kisi do mandamak. Ae Akipus Yesu do anjek yokwi pabinj yop do nin gat kalonji emat amanj ununyo kisi do mandamak. Ae panjmuwukbi Pilimon gak da yutnon muwuk muwuk an unun kisi do mandamak. ³ Nit Pinjkop Datnin, ae Amin Tagi Yesu Kristo, unun da nandanj yawot anj daminej butji panyawot aban yawori tosak do bisit amak.

Pilimon dakon anpakni tagisi do Pol but galaksi nandagit

⁴ Bisapmi bisapmi bisit asaron, nak gak do nandanjek Pinjkopno ya yanj iyisat. ⁵ Nido, toktogisi amin da yanj nayanj, gak Amin Tagi Yesu nandanj gadanj iminj kimokdol, ae Pinjkop dakon minjat aminyo but dasi galak tanj yominj kimokdol. ⁶ Pinjkop da gak anj puluganban yipmanj deri mini minjat aminyokon Yesu do nandanj gadat asal unun yanj tenjenok abi do Pinjkop bisit iyisat. Yanj anjaki Kristo da yo morap tagisi nimisak unun do pakyansj nandaki. ⁷ Not, gak Pinjkop dakon minjat aminyo morap but dasi galak tanj yominj kimagek butni panjteban asal. Yanj anjaki unun da kisik kisik madepsi naminjakwan butno yaworisi tosak.

Pilimon da Onesimus notnosi yanjon da abidosak

⁸ Yo kalonjisi kinda abi do nandisat. Kristo da manon unun si abi do nak da tebai tagi gayikenj. Mani, anpak tagisi asal unun nandisat, ⁹ do gen tebai dima gayikenj. Amin do but dasi galak tanj yomyom anpak da nit kisi timikdak, do nak gen yaworisok gayikenj. Nak Pol, Yesu Kristo dakon gen yanj tenjenok asat, ae Kristo dakon pi unun do anjek dam tebanon egisat. ¹⁰ Monjino Onesimus do anpak tagisi anj ibi do gayisat. Dam tebanon egapbo Onesimus nagon apgut bisapmon, nak da Kristo bamisi nandanj gadanj imjak do anj pulugagin. Do unun monjinosi yombem agit. ¹¹ Kalip gak anj pulugok do pi tagi dima agit. Mani abisok pi tagisi anjek gak gat ae nak gat kisi tagisi panj pulugokdisak.

¹² Abisok yabekgo nak dakon but gat kisi gagon tobil obisak. ¹³ Abisok Gen Bin Tagisi yanj tenjenok dakon pi do anjek dam teban amin egisat bisapmon abidoko gak da tamokon pi asak kanj, nak unun do tagisi nandakenj. ¹⁴ Mani

gak dakon yan dagok dima kanek yo kinda dima aben. Gak da idon egek nak anpulgusak do nandisal kan unun gak dakon galak tok. Nak tebai dima gayiken. ¹⁵ Asi, Onesimus bisap pisipmisok gepman dekgit. Mani yo unun noman tan imgut, unun gak da yokwikon nar ae abidanbi gak gat toktogisi egipjil do bo noman tagit. ¹⁶ Abisok unun gak dakon oman monjigin dima. Asi unun gak dakon oman monjigo egisak, mani abisok gak dakon notgosi dagak do but dasi galak tan ibi. Naga koko notnosi aban but dasi abidosot. Mani nandisat, gak da but dasi galak tan imin kimotdisal. Oman monji pini aban kan galaktokdisal, ae Kristo do anek gak da kanbi notgosi anjakwan but dasi galak tan imin kimotdisal.

¹⁷ Do Kristo da pikon nit kalonisi ekwamak yan kosol kan, nak opbo but dasi nian abidanbim, Onesimus do yan gin abi. ¹⁸ Gagon gulusun di agit, bo ae gagon goman di agit kan, mani kulabik anek unun gomanon nak dakon man mandaki. ¹⁹ Nak Pol da naga dakon kisit da papia on mandisat. Nak da naga goman unun sopben. Mani nandaki! Nak da gen bami gayiko nandan gadat agil, do gak nagon gomango ton. Goman unun gaga dakon egip egipgo. Mani unun do dima yoken. ²⁰ Not, nandaki. Amin Tagi da manon gak anpak tagi on nak do abi do nandisat. Nit Yesu Kristo dakon amin ekwamak do unun anpak anek nak dakon but anteban abi.

²¹ Papia on mandanek yansi nandisat, gak da nak dakon gen on guranitdisal. Nak nandisat, Onesimus do anpak akdisal, unun da anpak abi do gayisat unun yapdisak.

²² Ae nak gen kinda gat tosok. Nak Pinokop da ji dakon bisit nandakdisak, anek nak nepban jikon tobil apdisat yansi nandan gadasat. Do yutgokon yut buri kinda nak da pokgen do anroman abi.

Pol dakon pi isalni da Pilimon do gildatni tagi yipman iman

²³ Epapras da gildat tagi yan gayisak. Unun kisi Yesu Kristo do anek dam tebanon ekwamak. ²⁴ Nak dakon pi isalno, unun Mak, ae Aristakus, ae Demas ae Luk ununyo kisi da gildat tagi yan gayan.

²⁵ Amin Tagi Yesu Kristo dakon nandan yawot da ji dakon wup gat egipjak do bisit asat.

Papia Ibru Amin do Mandabi

But piso gen

Papia on namin da mandagit unun dima nandaman. Mani on papia mandagit amin unun Juda amin dakon Pinƙop gawak imim silip morap ae telagi papianikon gen morap ton unun pakyansu nandisak amin kinda da mandagit yan nandaman.

Papia on Juda amin kabi kinda Yesu yolyol amin dagawit unun do mandagit, nido Yesu yipmanek tobi sarbek sarbek kalipmikon ae kik do nandawit. Do panpuluganek Yesu dima yipman detni do mandagit. Papia on da nandan gadatni panteban anek Pinƙop da Yesu Kristo obakon da pi madep agit unun do yosok. Kristo kalon dagin Pinƙop dakon anpak bamisi unun nolisak.

On papia da yo madep kapbi do yosok. 1) Yesu unun Pinƙop dakon Monjisi. Yesu miktimon egipgut bisapmon jigi ae tepmiyo madepsi pagit, yan anek unun kosiron da minat aminyo dakon panpulugok amini dagagit (2.10). Do Yesu da kombi amin morap kalip egipgwit unun yapman mudosok, ae anelo ae Moses yo kisi yapmandak. 2) Pinƙop da iyi Yesu mukwa sogok amin dagok dagogi mini egipjak do manjigit, ae Yesu da Juda amin dakon mukwa sogok amini yapman mudosok. 3) Yesu unun mukwa sogok amin dakon mibitok amin Kwen Kokup egisak, anek nandan gadan imni amin yokwikon ban tagi timitjak. Pinƙop gawak imim dakon silip do Moses dakon gen teban da yagit, unun Yesu da yo bami don asak unun dakon tilak ban awit.

On papia da minat aminyo dakon nandan gadat panteban ak do yosok. Do Israel aminon nandan gadatni tebaisi amin kalip egipgwit dakon gen morapmi ton (kilapmi 11). Yan yosok, jigi morapmi noman tan damdan, mani nandan gadatji tebai abidan wigek kimot ani. Yesu pakyansu sintan kanek anpakni yolek jigi tepmiyo pabij yopni do yosok.

Pinƙop dakon Monji da gen niyisak (Kilapmi 1-2)

Yesu Kristo unun Pinƙop dakon Monji

¹ Kalipsigwan Pinƙop da kombi amini panthagap aban bisap morapmi ae kosit mibili mibilikon da geni yoyinban babiknin da nandawit. ² Mani abisok mibi bisap ekwamanon Pinƙop da geni Monjikon da niyigit. Monji unun da yo morap timitjak do manjigit, ae unun da kisiron da miktim gat ae kundukon yo morap ton gat wasan yopgut. ³ Monji da Pinƙop dakon tilim gilgwani gat tenjenosok. Iyi unun Pinƙop yombemsi asak. Geni tapmimi ton unun da miktim gat ae kundu gat jonkiban tebai tomal. Unun da amin dakon yokwini sugan panmilip aban kilegisi awit, anakwa Kwen Kokupmon Pinƙop Kila Amin Madep Wikwisi da aminsi tet do yigit.

Pinƙop Monji da anelo yapmandak

⁴ Dat da Monji do man ingut unun wukwisi, unun da anelo dakon mani yapman mudosok, do Monji unun da anelo dakon wukwisini egisak. ⁵ Unun yansi nandaman, nido Pinƙop da Monji yan iyigit: "Gak Monjino. Abisok nak Datgo dagosot."

Ae kinda gat yan iyigit:

"Nak da Datni egapbo unun da Monjino egipjak."

Piņkop da aņelo kinda do gen yaņ dimasi iyigit. ⁶ Ae Piņkop da Monji mibiltogi miktimon yabegek yaņ yaģit:

“Piņkop dakon aņelo kisi morap da gawak imiņ kimotni.”

⁷ Piņkop da aņelo do gen kinda yaņ yaģit:

“Uņun da aņeloni aban mirim dagoņ.

Uņun da oman amini aban mileņjasip dagoņ.”

⁸ Mani Monji do yaņ yaģit:

“Piņkop, gak kila amin madep toktok teban egi aņaņ kikdisal.

Gak da aņpak kileģikon da amin kabigo kilani akdisal.

⁹ Gak aņpak kileģi do galak taņek aņpak yokwi do dima galak tosol.

Yaņ asal do nak Piņkopgo da man madep gamiņek bit nelak soņ gabo kisik kisikgo da madepsi asak.

Asi, man madepgo da notgo dakon man yapmaņ mudosok.”

¹⁰ Piņkop da Monji aeni yaņ iyigit:

“Amin Tagi, kalipsigwan yo morap dima altaņakwa gak da on miktim dakon joiņitni wasagił da tebaisi tosoł.

Ae kundukon yo morap toņ uņun kisitgo da wasagił.

¹¹ Kundu gat miktim gat wagił tasik tokdamal, mani gak toktok teban egipdisal.

Uņun imal giņaņi da yaņ pasildamal.

¹² Uņun gak da yaļiņ yitnaņ yaņ gironiđdisal.

Gak da amin da imal kulabik aņ, uņudeņ kulabik akdisal.

Mani gak kulabik dima asal, ae gak dakon bisap mudok mudogi mini.”

¹³ Kalip Piņkop da Monji yaņ iyigit:

“Gak nak da amin tet do yigaki wigi uwalgo yopbo piņbiggo egipni.”

Mani ni bisapmon aņelo kinda do Piņkop da gen uņuden kinda yaģit? Dimasi!

¹⁴ Aņelo uņun oman amin ģin. Uņun wup, Piņkop da miņat aminyo yokwikon baņ timiđdisak uņun paņpulugoni do yabekdak.

2

Piņkop da nin yokwikon baņ timiģit uņun yo madepsi

¹ Piņkop dakon Monji man madep pagit, do gen nandagiņaņ uņun nandak nandakniņon da tebai abidaņek guramiķ kimotneņ. Gen uņun guramiķ do alek taņek di diwalik piķwam. ² Kalip babikniņ Piņkop da gen yoyik do aņelo da gen kakagon da gen bamisi yoyigit, do amin morap gen uņun iragek abiņ yipgwił, uņun aņpak yokwi awit uņun da ariņmon tołni yokwisi timiģwił.

³ Piņkop da nin yokwikon baņ timiđ do pi aģit uņun yo madepsi, do nin Piņkop da pi aģit uņun do nandano yo isali asak kaņ, kosit niaņon da yokwi dakon kobogi yaņneņ? Nin da ariņmi dima.

Mibiltok Amin Taginiņ Yesu da iyi nin yokwikon baņ timiđ do yaņ teņteņagił. Aņakwan ģeni nandawit amin da yaņ niyiwił, “Gen uņun bamisi ģin.” ⁴ Ae Piņkop da tilak mibili mibili, ae yo masi masimi, wasok tapmimi toņ mibili mibili; gat aģit. Ae iyi da galaktogon Telagi Wup dakon but galak dakon yo mibili mibili kokwinik yomģut. Yo morap uņun aģit da Monji dakon gen uņun bamisi yaņ noliņban komaņ.

Yokwikon Baņ Timiđ Timiđ Aminin dakon ģen

⁵ Ae egip egip kalugi egipdaman do yoman unun anjelo da kila ani do Pinjkop da dima yan mudan yomgut. ⁶ Pinjkop da papiakon timi kindakon amin kind da yan yagit:

“Pinjkop, amin unun nianjen ban unun do nandak nandak anjegisal?

Amin unun yo isali.

Gak nido kilani anjegisal?

⁷ Gak da amin yopbi bisap pisipmisok anjelo dakon pinjbi egipgwit.

Gak da amin panjenagek tilim gat ae man madep gat yomgul.

⁸ Gak da yo morap nin dakon pinjbi egipni do yan mudan nimgul.”

Unun da yo morap kilani ani do yan yosok, do yo kinda isal dima tosak, yo kisisi kilani ani. Mani abisok yo morap pindatno kilani dima an, yo diwari dakon kilani ban gin an. ⁹ Mani nin Yesu koman. Pinjkop da bisap pisipmisok yipban anjelo dakon pinjbi egipgut. Mani Pinjkop da nandan yawotni do anjek Yesu yabekban minjat amin morap dakon tamo abidanjek tepmi madepsi panjek kimakgit, do Pinjkop da anjenagek tilim gilgwani tagisi gat ae man madep gat imgut.

¹⁰ Pinjkop unun yo morap dakon ami, ae unun da yo morap wasagit. Unun monji gwayoni morapmi timik panji yopban Kwen Kokup tagisi egipni do nandagit. Yan nandagit do Yesu yipban tepmi pagit, anjek tepmi unun pagit do anjek unun da minjat aminyo dakon yokwikon ban timit timit amini tagisi ae mibiltok amini dagagit. Pinjkop da yan aban kilek tagit. ¹¹ Yesu gat, ae minjat aminyo panmilip aban telagi awit amin kabi gat unun Datni kalonji kinda gin. Yan do anjek “not” yan yoyik do mayagi dima nandisak. ¹² Unun yan yagit:

“Nak da gak dakon man madep notnokon yan tenjenoken.

Pinjkop gawak im do muwutni bisapmon gak dakon man unun da binapmon yan anjisiken.”

¹³ Ae yan yagit:

“Egip egipno Pinjkopmon tosoke yanji nandaken.”

Ae kinda gat yan yagit:

“Koki, nak Pinjkop da monji

gwayoni namgut nak unun gat oni ekwaman.”

Yesu nin panpulugok do amin dagagit

¹⁴ Pinjkop dakon monji gwayoni unun giptim ae yawiniyo ton, unun aminsi gin, do Yesu unun kisi amin dagagit. Anjek minjat aminyo kimot yomisak dakon tapmin tan imisak amin Sunduk, unun anjupbal ak do anjek kimakgit. ¹⁵ Minjat aminyo kimot do pasolgon, anjek miktimon ekwan bisap morap kimot da pasol yoban dam tebangwan yan ekwan. Mani Yesu unun dam teban yipman detni do anjek kimakgit.

¹⁶ Asisi, Yesu anjelo panpulugok do anjek pi unun dima agit. Unun Abraham dakon babikni panpulugok do anjek pi unun agit. ¹⁷ Do yo morapmon iyi dakon notni yombemsi daganjek bupmikn da, ae pi agak tagisikon da mukwa sogok amin dakon mibiltok amini dagagit. Do Pinjkop dakon gen guramigek yokwi wiririt pi tagisi an kimokdok, ae bupmini madepsi. ¹⁸ Panjilit noman tan iba iyi tepmi pagit, do minjat aminyo panjilit noman tan yoba tagi panpulugosak.

Yesu dakon man madep da Moses dakon man madep yapman dak

(Kilapmi 3.1–4.13)

3

1 Yanđo, telagi not kabi, Pinđkop Kwen Kokup egisak unun da jiyi kisi yan damisak. Ji Yesu do pakyanđi nandani. Unun Yabekbi ae Mukwa Sogok Mibiltok Amin, nin da nandanđ gadanđ iminđek mani do yanđ tenđenok amanđ amin unun.

2 Pinđkop da pi unun iban kalip Moses da minđat aminyo Pinđkop dakon yut madep da yanđ agakwa pini tagisi anđek minđat aminyoni panđpulgagit, unudenđ gin Yesu yo kisi Pinđkop dakon pi tagisi agit. 3 Mani, nandanamanđ, yut awaldak amin dakon man da yut dakon man yapmanđak. Do Pinđkop da Yesu do man madep imgut unun da Moses dakon man madep yapmanđak. 4 Yut morap kalonđ kalonđ amin da awalgwit, mani Pinđkop da yo morap wasagit. 5 Moses unun Pinđkop dakon oman amini egipgut, egek Pinđkop dakon gen guramik kimagek Pinđkop da yutnon pi agit. Unun Pinđkop da yo don yanđ tenđenjosak unun dakon yanđ tenđenok amin egipgut. 6 Mani Kristo Pinđkop dakon Monji da minđat aminyo Pinđkop dakon yut ekwanđ unun kilani asak dakon pi tanđ imisak. Anđek Pinđkop dakon gen guramik kimagek pi unun asak. Bisapmi bisapmi nin pasol pasoli mini nandanđ gadat tebaisi anđek Amin Tagi da yo tagisi anđ nimdisak unun do jomjom anenđ kanđ, ninyo kisi Pinđkop dakon yutni ekwamanđ.

Gen pabinđ yopmanđanđ amin yik yawot dima akdanđ

7 Yanđ do anđek Telagi Wup da yanđ yosok:

“Ji abisok Pinđkop dakon gen nandani kanđ,

8 kalip babakji da kwen wigik awit bisapmon geni abinđ yipgwit, unudenđ ji but teban dima ani.

9 Unun miktim amin dima ekwanđ timon nak anđkewalgwit.

Anđek bilak 40 da aripmon pi tapmimi tonđ agim unun kawit.

10 Yanđ aba unun minđat aminyo do butjapsi nandanđek yanđ yagim, ‘Butnikon da nak dima nolganđ.

Bisapmi bisapmi kosit yipmanđ yomgum unun si yapmanđanđ.’

11 Do butjap nandanđek yanđ teban tok anđek yanđ yoyigim, ‘Asisi, ji nak dakon yik yawot kokupgwanđ dimasi pigini.’”

12 Not kabi, ji kanđ kimotni. Not kindi ji da binapmon nandanđ nandanđ yokwi di nandanđek nandanđ gadatni yipmanđ degek Pinđkop egip egipmi tonđ manji di iban. 13 Bisap mini abisok gin ekwamanđ, do gildari gildari ji kalonđ kalonđ panđmuwukbi diwari do gen tagisi banđ yoyini, anđek buri panđteban ani. Anđpak yokwi da jikon kindi anđkewalban but teban di aban. 14 Nin Pinđkop wasanđek nandanđ gadanđ imgumanđ bisapmon, nandanđ gadat tebaisi agimanđ. Nandanđ gadatnin anđteban anđapno teban tanđakwanđ wigi kimotnenđ dakon bisapmon wigisak kanđ, nin Kristo dakon notnisi egipdamanđ.

15 Ji mama gen do dima inđtoni. Gen unun yanđ:

“Ji abisok Pinđkop dakon gen nandani kanđ, kalip babakji da kwen wigik awit bisapmon geni abinđ yipgwit, unudenđ but teban dima ani.”

16 Naminđ amin da kalip Pinđkop dakon gen nandanđek kwen wigik anđek geni abinđ yipgwit? Minđat aminyo Moses da timikban Isip yipmanđ opgwit unun dagin anđpak unun awit. 17 Ae Pinđkop da naminđ do bilak 40 da arip butjap nandanđ yomgut? Minđat aminyo yokwi anđek kimagekwit anđakwa giptimni miktim kibiri amin da aripmi dima egipmi miktim tawit amin unun do butjap nandanđagit. 18 Pinđkop da naminđ amin kabi da yik yawot kokupmon aripmi dima kini do gen tebaisi yanđ anđteban agit? Minđat aminyo geni abinđ yipgwit unun dogin agit. 19 Do nandanamanđ, minđat aminyo unun Pinđkop dima

nandan gadan imgwit, mibili yan do anek yik yawot kokupnikon dima kini do yagit.

4

Pinjkop dakon minjat aminyo da yik yawot kokup abidokdan

¹ Pinjkop da nin timik yik yawot kokupmon panjik do yan teban tok agit. Do nin si pasalek kan kimotnen, Pinjkop da jikon amin kinda unun kokupmon aripmi dima kikdisak yan kinda di kanban. ² Kalip Israel amin da nandawit, unuden gin ninyo Gen Bin Tagisi nandagiman. Mani isal nandawit, anek Pinjkop gen do dima nandan gadawit. Do Gen Bin Tagisi unun nandawit da dima panpulugagit. ³ Mani minjat aminyo nin Pinjkop nandan gadan imaman nin nipban yik yawot kokupnigwan pikwaman. Kalip Pinjkop da kokup unun do nandanek gen yan yagit:

“Do nak butjap nandanek yan teban tok anek yan yoyigim,

‘Asisi, ji nak dakon yik yawot kokupgan dimasi pigini.’”

Mani kalipsigwan Pinjkop da yo morap wasagit bisapmon pi morapni kisi an mudanek yik yawot kokupni kisi anoman agit. ⁴ Pinjkop da papiakon timi kindakon gildat 7 do yan yagit:

“Pinjkop da gildat 7 non pi morap an mudagit pindakgit, anek unun gildaron yik yawot agit.”

⁵ Ae gen unun mibiltok kaman unun da yan yosok, “Unun nak dakon yik yawot kokupgan dimasi pigikdan.” ⁶ Unun da yan nolisak, Pinjkop dakon yik yawot kokup unun tosok, mani amin diwari unungwan dima pigiwit, nido unun amin kabi kalip Gen Bin Tagisi nandawit, mani geni abin yipgwit. ⁷ Yan do anek Pinjkop da yik yawot kokupnikon pigik dakon gildat kinda yipmanek unun gildat do “Abisok” yan yagit. Kalipsigwan babiknin gen kirinjit anek kimakgwit da donsi Dewit dakon gen dulumon da yagit. Gen on do kili yaman, unun yan:

“Abisok ji nak Pinjkop dakon gen nandani kan, but teban dima ani.”

⁸ Kalip Josua da yik yawot kokup yomgut tam, Pinjkop da bisap kindakon don yom do dima yanban. ⁹ Do nin nandaman, Pinjkop dakon minjat aminyo yik yawot tan yomisak. Unun Sabat yik yawot bisap yombem. ¹⁰ Do yik yawot kokupgan pigisak amin unun kalip Pinjkop da pi wasip anek yik yawot agit, unuden gin pini yipmanek yik yawot asak. ¹¹ Do nin yik yawot kokupgan pigik do pi tebaisi anen. Kalip gen pabin yop anpak awit unuden amin kinda gen pabin yop anek yik yawot dima di abidanban.

¹² Nido Pinjkop gen unun egip egipmi ton, ae tapmimni madep. Geni unun tepmisi, ae emat agak siba geni teri teri ton unun yapmandak. Gen unun da amin yaban mikgwansi pigisak. Pigeke amin gat ae wup gat yaman pidosok, ae kidat dakon sanbek gat ae wuk gat kisi yaman pidosok, do nin dakon nandak nandak gat ae butnin dakon galaktok morap gat unun pakyansi nandan mudosok. ¹³ Pinjkop da yo morap wasagit, unun kindasok Pinjkop da dabilon aripmi dima pasili. Yo morap kisi pisanbisi ae nomansi Pinjkop da dabilon ton. Ae Pinjkop da yanban nin anpak morap agiman gat pi morap agiman unun dakon mibili iyin mudokdaman.

Yesu unun mukwa sogok dakon mibiltok aminin

(Kilapmi 4.14-10.39)

Yesu Kwen Kokupmon egek sarjebek sarjebek kalugi dakon Mukwa Sogok dakon Mibiltok Amin egisak

¹⁴ Nin anpak morap agiman unun Pinjkop iyin mudokdaman, do nin Yesu nandan gadan imin kimotner. Yesu unun Mukwa Sogok Mibiltok Aminin egisak, unun Kwen Kokupgwansi wigigit. Unun Yesu unun Pinjkop dakon Monji. Do nin nandan gadatnin unun yan tenjenok aman unun tebaisi abidonej. ¹⁵ Mukwa Sogok Mibiltok Aminin unun da nin do bupmi nandanej nin tapminnin madep dima unun nandisak. Nido panjkewal morap ninon noman ton unun Yesu yo kisi noman tan imgwit, mani yokwi dima agit. ¹⁶ Do nin jiginin ton bisapmon bisit anjek pasol pasoli mini Pinjkop da kila amin madep yityit tamonikon kiner. Unun nandan yawot aminsi, unun da bupmi ae nandan yawok nimej nin tagi panpulugosak.

5

¹ Mukwa sogok dakon mibiltok amin dakon mibili unun yan. Pinjkop da amin kinda abidan minjat aminyo dakon binap amini egipjak do manjisak. Unun Pinjkop do but galak dakon yo mibili mibili imin gat ae yokwi wiririt dakon paret mibili mibili agak dakon pi ban asak. ² Iyi miktim amin nin yombem tapminni madep dima, do amin nandak nandakni mini ae Pinjkop dakon kosit yipman dekan amin anpak yawori an yomisak. ³ Unun tapminni madep dima do minjat aminyo gat ae iyi dakon yokwini kisi mudoni do paret asak.

⁴ Amin kinda da galak toknikon “Nak man madep panjek mukwa sogok dakon mibiltok amin egipben” yan aripmi dima yosak. Kalip Pinjkop da Aron yan imgut unudenj Pinjkop da amin kinda yan iminjakwan pi unun abidosok.

⁵ Ae Kristo kisi, iyi dakon man awigek mukwa sogok amin dakon mibiltok amin dima dagagit. Pinjkop da iyi unun pi asak do manjigit. Pinjkop da yan iyigit:

“Gak Monjino. Abisok nak Datgo dagosot.”

⁶ Ae timi kindakon Pinjkop da yan yosok:

“Gak mukwa sogok amin toktogi egipbi.

Gak mukwa sogok amin Melkisedek yombem.”

⁷ Yesu miktimon egipgut bisapmon, Pinjkop do bisit agit. Unun nandagit, Pinjkop da kimoron nan aripmi tagi abidosak yan nandagit, do bisit tebaisi agit, ae madepsi yan tidanej kunam morapmi tagit. Unun iyi do nandaban pinjakwan Pinjkop gawak iminej egipgut, do Pinjkop da bisitni nandan imgut.

⁸ Yesu unun Pinjkop dakon Monji egipgut, mani tepmi pagit unun da Pinjkop dakon galaktok yolyol dakon anpak iyin dekgit. ⁹ Tepmi panjek Pinjkop da pi imgut unun an mudanej amin morap geni guramikgan unun yokwini wiririt yomej egip egip teban yomyom amini dagagit. ¹⁰ Ae Pinjkop da Yesu manjinej yan yagit, “Gak mukwa sogok amin dakon mibiltok amin kinda Melkisedek yombem egipbi.”

Nin amin monij da tilagon dima egipner

¹¹ Yesu mukwa sogok amin dakon mibiltok aminin dakon geni morapmi ton. Nin unun do dayik do nandaman. Mani nandak nandakji yo tepmi timit timit da arip dima, do nin gen unun dakon mibili ji dolik do antidok aman.

¹² Ji panmuwukbi bisap dubak kilisi awit. Ji da amin diwari Pinjkop gen do yoyijdet pi tagi agagi, mani dima. Ji nandak nandak do wadak wadak an, do amin di da aeni Pinjkop gen dakon gen madep madep unun dayijdetni kan

tagi. Ji jap tebai noknok da arip dima. Ji mum noknok da tilak sigin ekwan. ¹³ Nin nandaman, mum banjin non amin unun amin monin. Anpak kilegi unun nian unun dima nandan. ¹⁴ Mani jap tebai unun amin madep kili abi dakon. Unuden amin bisap morapmi anpak jit da tagi ae jit da yokwi unun pankiligek kili kokwinikgwit, do abisok tagisi nandan pisan mudan.

6

Nin si teban tan egek Pinjkop da yo tagi anjimjak do jomjom anen

¹⁻² Do nin kalip Kristo dakon gen niyindet abi unun dogin dima yonen. Nin yan gin sigin anen kan, nin yut dakon gwak bisap morapmi manek yut dima witjaman da yan asak. Do nin sanbenek gen yan ban gin dima yonen; but tobil anek anpak morap kimot panalon an unun manji yomyom dakon gen, ae Pinjkop nandan gadan imim dakon gen, ae telagi pakbi sogok dakon gen mibili mibili, ae kisit amin da kwenon wutjik dakon gen, ae amin kimakbi kimoron da pidokdan dakon gen, ae nin morap kisi Pinjkop da kokwin anek kobogi dagok dagogi mini abidokdaman, unun dakon gen. Unuden gen banjin dima timik egipnen. Nin amin madep kili abi dakon yoyindet ban anen. ³ Pinjkop da yan tagi anen do nandisak kan, tagi anen.

⁴⁻⁶ Amin diwari Pinjkop da tenjenini yoban gen bami kili abidawit, ae Kwen Kokup dakon but galak yo unun kili ankiligek nandawit, ae Telagi Wup unun kili abidawit. Unun Pinjkop gen ankiligek unun yo tagisi yan kili nandawit, ae Pinjkop da wasanek Amin Kila Asak dakon tapmim kanek unun yo tagisi yan kili nandawit. Unuden amin yokwikon manek Pinjkop manji imni kan, tobil abinek but tobil asak dakon kosit mini. Anpak unun asak da, iyi Pinjkop dakon Monji tilak kindapmon aeni anjkdak. Unun amin da jigilak yan imni yan do tilak kindapmon aeni awigi anjkdak.

⁷ Nandani, nak tilak kinda aben. Bisap morapmi sikak mosok, anjkwon miktim da sikak abidanek pi awit amin panpuluganek jap tagisi panalon an yomjak kan, Pinjkop da on miktim do yo tagisi asak. ⁸ Mani miktim da nap keli ton ae jon yokwi ban gin panalon asak kan, miktim unun yokwi. Do bisap dubak dima Pinjkop da yokwi tosak dosi yokdisak. Anjkwon kindap da sanban pasildisak.

⁹ Notnonisi, nin minat aminyo Pinjkop manji iman amin do yoman, mani nandaman, ji jigi unuden dima timitdan. Pinjkop da ji panpuluganek yokwikon ban timikgit. ¹⁰ Pinjkop unun kokwin agakni unun kilegisi, do ji da pi tagisi awit unun do dima intokdisak. Ji Pinjkop but dasi galak tan iminek unun da panntagap aban minat amin panpulugawit. Ae yan gin sigin an. ¹¹ Ji morap da pi tebaisi yan gin sigin ankimagakwa wigi mibi bisapmon wigisak dosi nandaman. Yan ani kan, nandan gadatji abidan kimagek Pinjkop da yo tagisi anjim do yagit ae unun do nandan teban tanek jomjom an unun abidokdansi. ¹² Dima kurak toni do nandaman. Nandan gadat an kimagek Pinjkop da yo nim do yan teban tok agit unun timit do but yaworon da jomjom an amin dakon anpak ban yol do nandaman.

Pinjkop dakon yan teban tokni do tebaisi nandan gadanen

¹³ Kalip Pinjkop da Abraham yan teban tok anjimjak bisapmon, amin kinda da Pinjkop yapmanek unun da wukwisi do unun da manon da geni aripmi dima anteban asak. Yan do anek Pinjkop da iyi da manon da gen yan anteban anek yan yagit:

14 “Asisi yosot, gak do yo tagisi anj gaminek babikgo dakon gwakni panjapulugoko morapmisi akdan.”

15 Iyinjban Abraham butni yawori tarajakwan jomjom anjek don Pinjkop da yo morap im do yanj teban tok agit unjun timikgit.

16 Gen panjeban agak dakon anjak unjun yanj. Amin kinda da manon gen yanj anjeban anj kanj, unjun amin wukwisi ae iyi yapmandak yanj yolisak. Amin kinda gen yanj anjeban ak asak kanj, unjun da geni anjeban anjakwan amin geni abinj yip do nandayinj amin dakon gen kositni sopmanj yomisak. 17 Kosit yanj tosok do kalip Pinjkop da Abraham dakon minjat amin kabini nin do yo tagisi anj nim do yanj teban tok anj nimgut. Ae nandak nandakni kulabik dima asak yanj nomansi nolik do anjek iyi dakon gen anjeban ak do gen yanj anjeban agit.

18 Do gen bamori tomal, unjun Pinjkop dakon yanj teban tokni gat, ae gen yanj anjeban agit on gat. Unjun bamot kulabik aripmi dima anjil, nido Pinjkop da top dimasi yosak. Do minjat aminyo pasal kinj Pinjkop da kpatmatjok pasilgimanj nin Pinjkop dakon yanj teban tokni unjun do nandanek butnin panjeban anj kimagek Pinjkop da yo unjun nim do yanj teban tok agit unjun do jomjom anej.

19 Unjun jomjom da egip egipnin dakon teban tok tagisi ae tebaisi, kirat madep tap wakga tebai abidosok unjun yombem. Kirat unjun imal madep telagi yut dakon buri telagisisi sopmandak unjun yapmanek yutgwan wigisak. 20 Yesu da mibiltanj nimejek nin panjapulugok do unjungwan kili wigigit. Unjun mukwa sogok amin dakon mibiltok amin daganek dagok dagogi mini egi wigikdisak. Unjun Melkisedek yombem.

7

Melkisedek unjun man madepni tonj

1 Melkisedek unjun Salem kokup pap dakon kila amin madepni, ae Pinjkop Wukwisi dakon mukwa sogok amini egipgut. Abraham da emat anek kila amin madep dapmanek kokupmon apgut bisapmon, Melkisedek da kosiron domdom anek gisam imgut. 2 Iminjakwan Abraham da emaron yo morap timikgit unjun kokwin aban kabi 10 anjakwan unjudon banj kabi kinda Melkisedek do imgut. Melkisedek dakon man dakon mibili unjun yanj: “anjpak kilegi dakon kila amin madep.” Ae unjun Salem kokup pap dakon kila amin madep kisi, unjun dakon mibili unjun yanj: “but yawot anjak dakon kila amin madep.” 3 Melkisedek menji ae datniyo dakon but pisoni dima mandabi, ae babikni kabi yo kisi dakon but pisoni mini. Menji da anjalagit bisap mini ae ni gildaron kimakgit dakon bisapni mini. Unjun Pinjkop dakon Monji da yanj egipgut. Unjun mukwa sogok toktogisi egisak.

4 Babiknin mibiltogi Abraham da yo tagi tagi morap emaron timikgit unjun kokwin aban kabi 10 anjakwan unjudon banj kabi kinda Melkisedek do imgut. Do yanji nandamanj, Melkisedek unjun man madepni tonj! 5 Moses dakon gen teban da yanj yosok, Israel amin yo kabini kokwinikba kabi 10 anjakwa unjudon banj kabi kinda Liwai amin kabikon mukwa sogok pi timikganj amin do yomni. Israel amin unjun Liwai dakon notni, ae unjun Abraham dakon monjini kisi, mani Israel amin da yo kabini tanj yomanj unjun dakon kabi kinda notni unjun do yomanj. 6 Melkisedek Liwai da kabikon da dima altagit. Mani Abraham dakon yo kabini dakon kabi kinda timigek Pinjkop dakon yanj teban tok timikgit amin Abraham do gisam imgut. 7 Ae nin pakyansj nandamanj, gisam yomisak amin unjun amin madep anjakwan gisam timikdak amin unjun pijbini egisak.

⁸ Mukwa sogok amin da Israel amin dakon yoni kabi kinda timik timik an, unun amin kimot do gin ekwan. Mani Melkisedek, Abraham dakon yoni kabi kinda timikgit amin, unun Pin kop dakon papia da sigin egisak yan yosok. ⁹⁻¹⁰ Melkisedek Abraham gat domdom agimal bisapmon Liwai Israel amin dakon yo temit timit amin unun babikni Abraham da yawikon egipgut, do nin yan tagi yonen, Abraham da Melkisedek do yo imgut bisapmon Liwai da imgut yan asak.

Mukwa sogok amin mibiltogi kalugi da mukwa sogok kalipmi yapman mudosok

¹¹ Kalip Israel minat aminyo gen teban abidawit, ae unun gen teban da yan yosok, Liwai amin kabi unun mukwa sogok pi ani. Mani, Liwai dakon mukwa sogok pini da minat aminyo aripmi tagi panmilip agagi kan, mibili nido Pin kop da mukwa sogok amin kinda don yabekgit, unun Melkisedek yombem, ae unun Aron yombem dima? ¹² Ae mukwa sogok amin kulabik ani kan, gen teban yo kisi kulabik agagi. ¹³ Pin kop da mukwa sogok amin don yabekgit amin, unun Israel amin kabi iwakjwari kindakon altagit. Ae unun da kabikon amin kinda kalip altakon mukwa sogok pi kinda dima agit. ¹⁴ Nin nandaman, Amin Taginin Juda da kabikon da altagit, ae Moses da unun amin kabi dakon amin da mukwa sogok amin egipni do gen kinda dima yagit.

¹⁵ Do mukwa sogok kalugi unun altak unun Melkisedek yombem, ae yansi nandano piosak, unun da Liwai kabikon mukwa sogok amin yapman mudosok. ¹⁶ Amin diwari unun mukwa sogok amin dagawit, nido unun Liwai kabikon nani. Mani unun mukwa sogok amin dagagit, nido egip egipni unun tapmimi tonji, ae yo kinda da aripmi dima antasik agagi. ¹⁷ Pin kop gen da unun do yan yosok:

“Gak da mukwa sogok amin dagok dagogi mini egipdisal.

Gak mukwa sogok amin Melkisedek yombem.”

¹⁸ Gen teban kalipmi unun Liwai amin dagin mukwa sogok amin dagoni unun Pin kop da kili wiririk mudagit, nido gen teban unun tapmimi mini ae unun da nin aripmi dima panpulugogi. ¹⁹ Gen teban da yo kinda anmilip aban tagisisi dima agit. Yan do, Pin kop da kosit iwakjwari kinda witalban pisagit unun tagisisi ae gen teban yapmandak, ae unun kosiron da Pin kop da kapmatjok tagi kiner yanji nandan teban tanek jomjom aman.

²⁰ Ae Pin kop da unun mukwa sogok amin manjigit bisapmon, unun gen yan anteban anek manjigit. Mukwa sogok kalipmi do yan dima agit. ²¹ Mani, Pin kop da gen yan anteban anjakwan Yesu mukwa sogok amin dagagit. Pin kop dakon papia da yan yosok:

“Amin Tagi da gen kili yan anteban agit,

‘Gak mukwa sogok dagok dagogi mini egipbi.’

Ae geni unun kulabik dimasi asak.”

²² Pin kop yan yagit, do nin nandaman, Yesu da sanbek sanbek kalugi unun anteban asak, ae sanbek sanbek kalugi unun wagil tagisisi ae sanbek sanbek kalipmi yapmandak.

²³ Kalip amin morapmi da mukwa sogok amin dagawit, nido unun kimakgwit, anek mukwa sogok amin toktogi aripmi dima egipmi. ²⁴ Mani Yesu da dagok dagogi mini egisak. Unun mukwa sogok pi dagok dagogi mini do abidagit. ²⁵ Do minat aminyo unun da manon Pin kop da kapmatjok kini unun bisapmi bisapmi yokwikon ban tagi timitjak, nido unun dagok dagogi mini egisak, anek Pin kop da panpulugosak do bisit antegisak.

²⁶ Mukwa sogok mibiltok amin unuden da nin tagisi panpulugosak. Unun telagi egisak, ae gulusunni kinda dima tan imisak, ae Pinjok da dabilon gwaljigi minisi. Unun Pinjok da yokwi pakpak da dubagikon kwensi ason Kwen Kokup yipgut da egisak. ²⁷ Mukwa sogok dakon mibiltok amin kalipmi unun gildari gildari mukwa son son awit. Mibiltok iyi dakon yokwini mudoni dakon mukwa sowit, anjek don minjat aminyo dakon yokwini mudoni dakon mukwa sowit. Mani Yesu pi yan dima asak. Unun bisap kalongin iyi dakon egip egipni wagil parekgit. ²⁸ Gen teban da mukwa sogok amin dakon mibiltok amin miktim amin tapmimni madep dima amin ban manjigit. Mani gen teban da manjikon Pinjok da gen yan anteban anjek Monji manjigit. Unun Monji unun wagil tagisisi, ae unun dagok dagogi mini egipdisak.

8

Yesu Kwen Kokup mukwa sogok amin dakon mibiltok amin egisak

¹ Gen unun yoman dakon mibili unun yan: Nin mukwa sogok amin dakon mibiltok amin tagisi unuden aminin egisak. Unun Kwen Kokupmon Kila Amin Madep Wikwisi egisak unun dakon kila amin madep yityit tamokon kisiri aminsi tet do kili yikgit. ² Unun Pinjok dakon pi Kwen Kokup telagi yutnon asak. Yut unun Amin Tagi dakon yut bamisi, unun da iyi agit, amin da dima awit.

³ Mukwa sogok dakon mibiltok amin morap Pinjok do but galak yo panji panji an, ae mukwa sogok dakon pi unun tan yomisak. Do Mukwa Sogok dakon Mibiltok Aminin ununyo kisi mukwa sosaksi. ⁴ Unun miktimon egisak tam, mukwa sogok amin aripmi dima ekwan. Nido, miktimon mukwa sogok amin kili ekwan. Unun gen teban yolek Pinjok do but galak dakon yo mibili mibili iman. ⁵ Unun mukwa sogok pi unun telagi yut miktimon toso unuden an. Telagi yut unun telagi yut bamisi Kwen Kokup toso unun dakon tilakni ae wupmigin. Moses da imal nan telagi yut awal do agit bisapmon Pinjok da yan iyigit:

“Gak imal yut dakon yo morap aki bisapmon, pakyanji kan kimagek wupmi kabapmon goligim unun nanji yolek abi.”

⁶ Mani abisok Kristo mukwa sogok pi abidagit unun da mukwa sogok amin diwari dakon pi yapman mudosok. Nido, unun binap amin egek sanjek sanjek kalugi anteban asak, ae sanjek sanjek unun da sanjek sanjek kalipmi yapmandak. Ae sanjek sanjek kalugi da yo nim do yan teban tok asak unun da sanjek sanjek kalipmi da yo nim do yan teban tok agit unun yapmandak.

Sanjek sanjek kalugi da sanjek sanjek kalipmi yapmandak

⁷ Nandani. Sanjek sanjek kalipmi unun wagil tagisi tam, Pinjok da sanjek sanjek kalugi aripmi dima aban. ⁸ Mani, Pinjok da minjat aminyo dakon gulusunni pindagek yan yagit:

“Amin Tagi da yan yosok,

‘Nandani, bisap kinda apdisak, nak unun bisapmon Israel amin kabi gat ae Juda amin kabi gat sanjek sanjek kalugi aben.’

⁹ Sanjek sanjek unun kalip Isip miktimon babikni kisitnikon da timik panpagum bisapmon sanjek sanjek agim unuden dima aben.

Nido nak da sanjek sanjek agim dakon gen dima guramikgwit, do nak da manji yomgum.

¹⁰ Mani sanjek sanjek kalugi nak da Israel minjat aminyo gat akdisat, unun yan:

Nak da gen teban morapno nandak nandaknikon yopdisat, anek geno butnikon mandakdisat.

Anek nak da Pinjkopni egapbo, unun nak dakon minjat amin kabi egipdan.

¹¹ Ae unun bisapmon amin da notni gat ae peni padikni yo yoyin degek "Ji Amin Tagi nandan imni" yan dima yokdan.

Nido kisi morap nak nandan namdan gin.

Unun amin isali bo ae man madepni ton unun nandan namdan gin.

¹² Nak da yokwini wiririk yominek, ae sanjbejek dima nandaker."

¹³ Pinjkop da sanjek sanjek kalugi do yanek, unun da yan nolisak, sanjek sanjek mibiltogi unun kalipmi dagak. Ae yo kalipmi daganek si pasil do an, unun bisap pisipmisok gin tokdan, anek wagil pasildan.

9

Pinjkop gawak imim dakon silip dakon gen teban kalipmi

¹ Sanjek sanjek mibiltogi unun Pinjkop gawak imim dakon silip dakon gen tebani tan imgwit, ae on miktimon Telagi Yut kinda tagit.

² Unun Telagi Yut unun imal ban yut kaben kinda yut buri bamori yan witiwit. Yut buri mibiltogikon tentenji yopyop tamo gat, ae bret yopyop tamo gat, ae telagi bret gat unun da tawit. Unun yut buri do Yut Buri Telagi yan yawit. ³ Anek Yut Buri Telagi da pomon imal madepsi kinda abisinba magit. Anek imal unun da manjigwan yut buri kinda tagit unun Yut Buri Telagisi yan yawit. ⁴ Yo sonba kibani tagisi an dakon alta wasawit unun gol ban kwenikon witiwit unun yutgwan tagit. Ae Sanjek Sanjek Kinam wasanek gol ban kwenikon witiwit ununyo kisi tagit. Ae unun tamo timgwan yo yan tawit: kwoba moni gol ban wasanbi unjungwan tagit, unun kwobagwan mana* tawit, ae unun tamogwan Aron dakon win kirin ni kalip gugit wugit, ae tip bamot Pinjkop da sanjek sanjek dakon gen mandagit unjungwan tawit.

⁵ Ae anelo serabim bamori dakon wupmi amin da wasawit da unun Sanjek Sanjek Kinam unun da kwenon yikgimal. Unun bamot dakon piri da kinam dakon gapmi anjongam anjil do wasawit. Anelo bamot unun Pinjkop unjudon egisak dakon tilak. Mani, abisok unun yo morap dakon mibili do aripmi dima yokenj.

⁶ Yo morap yan da aripmon wasanek mukwa sogok amin gildari gildari telagi yut dakon yut buri mibiltogi do wigek pini awit. ⁷ Anakwa mukwa sogok amin dakon mibiltok amin unun kalon dagan Yut Buri Telagisi do wigigit. Bilagi bilagi kosit kalon wigi wigi agit. Ae isal dima wigigit. Unun yawi timik pawigigit. Anek unun yawi ban iyi dakon yokwini gat ae minjat aminyo da dima nandanek gulusun awit dakon yokwini wiririk do paret agit. ⁸ Unun anjagon Telagi Wup da yan nolisak, telagi yut unun sign tagit bisapmon, Yut Buri Telagisigwan wiginer dakon kosit dima pisagit. ⁹ Unun yo morap da abisok yan nolisak, mukwa sogok amin da Pinjkop do but galak dakon jap iman ae bit kilapyo ban mukwa son iman, mani unun da Pinjkop gawak iman amin dakon but aripmi dima panmilip asak, ae nin amin kilegisi yan aripmi dima nandakdan. ¹⁰ Gen teban unun da jap ae pakbi, ae pakbi sonba Pinjkop da dabilon kilek toni dakon silip mibili mibili do yosok. Unun giptim dakon yo dogin yosok, do yo unun da Pinjkop da dabilon nin aripmi dima panmilip aban kilek tonen. Pinjkop da gen teban on minjat aminyo da yolakwa wigi

9:1: TP 25.23-26.30 9:3: TP 26.31-33 9:4: TP 16.33; 25.10-16; 30.1-6; IDT 17.8-11; GT 10.3-5

* 9:4: Mana unun jap kinda Moses da bisapmon Pinjkop da yopban pinba Israel amin da nawit. 9:5: TP 25.18-22 9:6: IDT 18.2-6 9:7: MS 16.2-34 9:9: Ibr 10.1-2

sanjek sanjek kalugi noman tokdisak dakon bisapmon wigisak do gen teban on yomgut.

Yesu iyi dakon yawini nan paret agit

¹¹ Mani abisok Kristo kili apgut da yo tagisi noman tawit da ton unun dakon Mukwa Sogok Mibiltok Amini egisak. Unun telagi imal yut wagil tagisi ae telagi imal yut kalipmi yapmandak unjungwan kili wigigit. Amin da yut unun dima awalgwit. Unun on miktim dakon yo dima. ¹² Ae Kristo meme bo ae bulmakau monin dakon yawi ban timigek unun Yut Buri Telagisigwan dima wigigit. Unun iyi dakon yawi nan timigek telagi yutgwandak bisap kalon kinda gin wigigit. Anek nin yokwikon ban yuman nanban egip egip dagok dagogi mini do amin agiman. ¹³ Sanjek sanjek kalipmikon minat aminyo Pinjkop da dabilon garak aba mukwa sogok amin da meme gat ae bulmakau wili dakon yawi, ae bulmakau minat sonba son pasilgan dakon abilakni unun ban timigek unun minat aminyokon tagal yomgwit. Unun Pinjkop da dabilon gwaljigi mini egipni do anek yan awit. ¹⁴ Mani Kristo dakon yawi da unun yapmandak. Kristo unun gulusun kinda agit dakon diwarini kinda dimasi tan imgut. Ae Wup egip egip teban egisak unun da tapmimon iyi dakon egip egipni nan paret agit, do yawini giptimnin banjin panmilip aban gwaljigi mini dima aman. Mani unun anpaknin yokwi morap nin kimoron panqwan unun dakon diwari wirikban pasilakwa nin Pinjkop da dabilon gwaljigi minisi ekwaman yansi nandaman. Do nin Pinjkop egip egipni ton dakon pi tagi anen.

Kristo dakon yawi da sanjek sanjek kalugi anteban asak

¹⁵ Mibili yan do anek Yesu unun sanjek sanjek kalugi dakon binap amin egisak. Unun minat aminyo sanjek sanjek mibiltogi sign tagit bisapmon yokwi awit dakon diwari wiririt do anek kimagek minat aminyo dakon egip egipni yuman nagit. Do minat amin morap Pinjkop da yan yomisak, unun da Pinjkop da kalip monji gwayoni do gisamni dagok dagogi mini yom do yagit unun timitdan.

¹⁶ Amin kinda don kimot do anek, yo kabini namin da timitjak yan dakon but piso papia kinda mandisak. Anek kimotjak bisapmon monji unun papia yolek dat da yo kabi manjin imgut unun timit do nandisak kan, mibiltok datni asi kimakgit amin da yan nandanakwa yo kabini tagi timitjak. ¹⁷ Amin unun kimokdok kan, but piso gen unun pini ton asak. Mani but piso mandagit amin egisak kan, but piso mandagit unun isal tosok. ¹⁸ Unun da tilak Pinjkop da sanjek sanjek mibiltogi agit unun anteban ak do yawi tagalgwit. ¹⁹ Moses da gen teban morap minat aminyo do yoyin mudanek bulmakau monin gat ae meme gat dakon yawini timik pakbi gat iktagilgit. Anek isop kindap dakon kilin nap gami ban wabi unun sipsip dangwan ban wasanbi unun yawikon sibiagit. Anek abidan awalakwan yawi dakon mumumi da Pinjkop dakon gen teban papia ae minat amin morap da kwenon mawit. ²⁰ Anek yan yagit: "Yawi on Pinjkop da sanjek sanjek unun yolnisi do yagit unun anteban asak."

²¹ Ae unuden gin Moses da telagi imal yut gat ae Pinjkop gawak imim dakon yo morap ton unudon yawi pawilakwan mawit. ²² Asi, gen tebanon yawi kalon dagin yo morapmi aban gwaljigi mini an. Ae yo kinda anakba kimagakwan yawini dima mosak kan, Pinjkop da minat amin dakon yokwini dima yopman yomisak.

Kristo da yokwi wiririt do iyi nan paret agit

²³ Telagi imal yut gat yo morapni gat unun yo Kwen Kokup ton dakon

wupmi gin. Unun yo dangwi ton dakon yawini timigek unudon tagalba Pin kop da dabilon gwaljigi mini awit. Mani, yo Kwen Kokup nani pan telak ak do paret wagil tagisi yo dangwi ton yapman dak unun ban awit. Yan dima awit tam dima telak tarban. Do unun agagisi awit. ²⁴ Nin nandaman, Kristo unun telagi yut amin kisit da awalbi ae Pin kop dakon telagi yut bamisi dakon wupmi gin asak unungwan dima wigigit. Unun Pin kop da kapmatsisok altan noman tanek nin pan pulugok do anek Kwen Kokupsi wigigit. ²⁵ Bilagi bilagi mukwa sogok amin dakon mibiltok amin mukwa sok do yawi timigek Yut Buri Telagisi unungwan wigigit. Ae yawi unun timikgit unun iyi dakon yawi dima. Mani Yesu unun Kwen Kokup iyi nan paret do wigigit, ae unun bisap morapmi dima agit. ²⁶ Yan bisap morapmi asak tam, unun tepmi morapmi sigin pan anan kisak, unun Pin kop da yo morap wasanban noman tawiron da wiñ abisok bisapmon wisagon tepmi sigin paban. Mani dima. Abisok mibi bisapmon Kristo bisap kalonji kinda miktimon pinjek yokwi wiririt do iyi nan paregek kimakgit. ²⁷ Amin morap kisi bisap kalonjin kimagek don gen pikon atdan. ²⁸ Unuden gin, Kristo minat aminyo morapmi dakon yokwini dakon jigini timit do anek bisap kalon kindagin iyinan paregek kimakgit. Ae bisap kinda gat don apdisak, mani unun bisapmon yokwi wiririt do dima apdisak. Minat aminyo unun do jomjom an amin yokwikon ban timit do apdisak.

10

Mukwa sogok kalipmi da yokwi aripmi dima wiriritjak

¹ Moses dakon gen teban unun yo tagisi don noman tokdan dakon wupmi gin, unun bami dima. Do gen teban yolek bilagi bilagi mukwa son son awit, mani gen teban da minat aminyo telagi yutnon aban unun panmilip aban tagisisi aripmi dima ani. ² Mukwa sogok unuden da minat aminyo panmilip aban tagisisi an tam, mukwa sogok di gat sanbenek dima abam. Mukwa sogok da minat aminyo telagi yutnon apgwit unun wagil panmilip aban gwaljigi mini kili awit tam, butnikon da sun agiman dakon gulusunin unun sigin tan niman yan dima nandabam. ³ Mani dima. Bilagi bilagi mukwa unun sonjek yokwini do sigin nandan, ⁴ nido bulmakau wili gat ae meme gat dakon yawini da yokwi aripmi dimasi wiririti.

⁵ Yan do anek Kristo miktimon apgut bisapmon yan yagit: “Gak amin da yo dangwi ton ban dapman mukwa sonjek paret ani do dima galak tagil.

Mani gak da giptimno nan anoman agil.

⁶ Mukwa sogok dakon yo kindapmon wagil soson gat ae yokwi wiririt dakon mukwa soson unun kisi do gak dima galak tagil.

⁷ Do nak yan yagim, ‘Pin kop, nak gak dakon galaktok yol do kili abit. Unun nak do papiakon kili mandabi.’”

⁸ Mibiltok Kristo da gen teban da paret ani do yosok unun do yan yagit, “Gak amin da yo dangwi ton ban dapman mukwa sonjek paret ani do dima galak tagil, ae mukwa sogok dakon yo kindapmon wagil soson gat ae yokwi wiririt dakon mukwa soson unun kisi do gak dima galak tagil.” (Mani Moses dakon gen teban da anisi do yosok.) ⁹ Ae sanbenek yan yagit, “Nak gak dakon galaktok yol do kili abit.” Unun do anek sanbek sanbek kalugi anteban ak do anek sanbek sanbek kalipmi wiririkdak. ¹⁰ Yesu Kristo Pin kop dakon galaktok yolek giptimni nan paregek bisap kalon kimakgit. Yan anek pan pulugagit da nin iyi dakon telagi minat amin kabi ekwaman.

Yesu da paret agit unun da yokwi tagi wiriritjak

11 Sanbek sanbek kalipmi da bisapmon mukwa sogok amin morap gildari gildari agek pini an an awit. Unun mukwa kalon nan gin bisap morapmi son son awit, ae unun da yokwi aripmi dima wiririri. 12 Mani, Kristo da paret kalonjisi kinda gin agit, ae unun paret bisap dagok dagogi mini tan anan kikkisak. Yan an mudanek Pinjok da amin tet do yikgit. 13 Yigek Pinjok da uwalni kandap mibilnikon yopban geni guramitni do jomjom anegisak. 14 Nido unun iyanan bisap kalon paregek panpuluganban minat aminyo iyi dakon telagi minat amin kabi dagon. Ae unun da aban gwaljigi minisi awit, ae yan gin toktogisi egi anan kikan.

15 Unun dakon mibili Telagi Wup kisi da nin do yan tentenok asak. Mibiltok yan yosok:

16 “Amin Tagi da yan yosok,

‘Sanbek sanbek kalugi nak da don unun gat aben unun yan. Nak da gen tebano butnikon yopdisat, anek gen teban dakon geni nandak nandaknikon mandakdisat.’”

17 Ae don gen unun sanbenek yan yosok:

“Nak da yokwini gat ae gen teban iragek yo yokwi an do wagil intoken.”

18 Ae Pinjok da yokwi kili wiririkgit, do yokwi wiririt dakon mukwa soni dakon pi mini.

Nin nandan gadat an kimagek Pinjok da kapmatjok kinen

19 Yando, not kabi, Yesu dakon yawini da yokwini kili wiririk mudagit, do nin pasol pasoli mini Yut Buri Telagisi unjungwan tagi wiginen. 20 Nin unun yutgwan kosit kalugi egip egipmi ton unudon da tagi wiginen. Kosit unun Yesu da iyi dakon giptim paregek witdalgit, unun Telagi Yut Dakon Buri Telagisi dakon yoma kaga do imal madep abisinba magit unun witdalek wigigit.

21 Nin Mukwa Sogok dakon Mibiltok Aminin egisak. Unun wukwisi ae Pinjok dakon minat amin kabi morap kilani asak. 22 Unun da anpak yokwi agiman dakon gulusunin wiririkgit, do Pinjok da dabilon gwaljigi mini da ekwaman, yansi nandanen do yawini nin dakon buron tagalgit. Anek giptimnin pakbi jimjimi minisi nan sugagit. Yansi agit do butninon anpak toptopmi morap ton unun wiririk mudonen, anek Pinjok do nandan gadat imin kimagek unun da kapmatsisok kinen. 23 Nin nandan gadatnin gat ae yo tagisi do nandan teban tajej jomjom anek ekwaman unun do yan tentenok aman do nandan gadatnin tebaisi abidanek but bamot dimasi anen. Nido, yo morap Pinjok da ak do yan teban tok agit, unun asisi akdisasi. 24 Nin kalon kalon Pinjok dakon minat aminyo diwari do nandanek panthag ano amin do but dasi galak tan yomni, anek anpak tagisi an yomni. Nin unun do nandak nandak anen. 25 Ae Pinjok dakon minat aminyo nin amin diwari da an unuden muwut muwutnin dima yipman detnen. Ji nandan, Kristo dakon abap bisapni kili abinek kapmat toso, do nin kalon kalon amin diwari dakon but panjeban ak do pi madepsi anen.

Nin Pinjok dakon Monji manji dima imnen

26 Nandani, nin gen bam kili nandan pisagiman, anek don si nandan mudanek yokwi da anpagon agipnen kan, yokwi unun wiririt dakon mukwa sogok kinda gat dimasi toso. 27 Nin yanon da egipnen kan, pasol pasol madepsi anek gen pi madep dakon gildat gat ae kindap tedepmi madepsi

Pinjkop dakon uwalni wagil son yomdisak unun do jomjom akdaman. ²⁸ Kalip, amin kinda Moses dakon gen teban irakgit, anjakwan amin bamori bo kapbi da kanek sun ak dakon yanjkwok awit kan, unun amin do bupmi dima nandan ingwit. Kila amin da minjat aminyo yoyinba si anakba kimakgit. ²⁹ Do ji Pinjkop dakon Monji do nandaba yo isali asak amin do niansi nandan? Unun amin jigi madepsi pakdan. Kristo dakon yawi da sanbek sanbek kalugi anteban asak, unun da panmilip aban unun amin Pinjkop dakon aminsi dagawit anek telagisi egipgwit. Mani, abisok unun amin da aba yawi yo isalisi asak. Anek nandan yawot dakon Wup do anjak yokwisi an iman.

³⁰ Nin nandaman, Pinjkop da yan jagit:

“Yokwi dakon kobogi yomyom unun nak dakon pi.

Nak da kobogi anjomdisat.”

Ae sanbenek yan jagit:

“Amin Tagi da minjat amini dakon anpakni gen pikon kokwin anek kobogi yokwi yomdisak.”

³¹ Asi, nin Pinjkop egip egipmi ton dakon Monji manji imnen kan, Pinjkop da kobogi yokwisi nimdisak do pasol pasol madepsi anen.

Nin nandan gadaron tebaisi atnen

³² Ji aesi kalip Pinjkop dakon tenjen abidawit bisap unun do nandani. Unun bisapmon jigi tepmiyo madepsi pawit, mani ji tebaisi akgwit. ³³ Bisap diwari minjat aminyo da dabilon depba agakwa jigilak yan daminek yo yokwi an dangwit. Ae ji bisap diwari jigi unuden pawit amin gat gadanek panpulugawit.

³⁴ Ae dam tebanon yopba egipgwit amin unun do bupmi nandan yomgwit. Ae amin da yo kabisi gwayewit bisapmon, ji kisik kisik anek yum pindakgwit, nido yan nandawit, yo bamisi tan nimisak gin, unun dagok dagogi mini tan anan kikkisak.

³⁵ Ji jigi kalip pawit unun do nandanek nandan gadatji tebai unun dima yipman detni. Nandan gadat tebai an dakon tomni madepsi Pinjkop da damdisak. ³⁶ Tebaisi ak kimotni, yan anek Pinjkop dakon galaktok tagi yolni. Anek kalip Pinjkop da yo tagisi dam do yan teban tok agit unun tagi timitni.

³⁷ Tebaisi atni, nido Pinjkop gen papia da yan yosok:

“Asi, bisap dubak dima, amin unun apdisak kili ununjok apdisak.

Ae tepmisi apdisak.

³⁸ Nak dakon amino kilegisi unun nandan gadaron egipdisak.

Mani duwalik pigisak kan, tagi dima nandan iben.”

³⁹ Mani nin duwalik pigek pasilnen dakon amin dima. Nin nandan gadat anek egip egip teban abidonen dakon minjat aminyo da ekwaman.

Nandan gadat dakon mibilisi

(Kilapmi 11-13)

11

Pinjkop do nandan gadan iminek tebaisi atnen

¹ Nandan gadat dakon mibili unun yan. Nin pakyanji yanji nandaman, yo tagi morap Pinjkop da nim do yan teban tok agit unun timit do nandan teban tanek jomjom anek ekwaman unun asi timitdaman yanji nandaman. Ae dabil da yo unun dima pindakgaman, unun yo morap unun ton yanji nandaman. ² Kalip amin nandan gadat awit, aba Pinjkop da anpakni do but galaksi nandagit. ³ Nin nandan gadat aman do yanji nandaman, Pinjkop

10:28: GT 17.6; 19.15 **10:29:** Mt 12.30-32; 1Ko 11.27-29 **10:30:** GT 32.35-36; Kap 135.14

10:34: Mt 5.11-12; 6.20 Ab 2.3-4 **10:37:** Ab 2.3-4 **11:1:** 2Ko 5.7 **11:3:** WW 1.1; Kap 33.6;

miktim gat ae kundukon yo morap tonj unjun yanban genikon da noman tawit. Do yo morap abisok dabil da pindakgaman, unjun yo amin da dima pindari ban wasagit.

Abel, Enok, ae Noa yo da Pinjkop do nandan gadat awit

⁴ Abel Pinjkop do nandan gadat anjek mukwa sonj imgut. Aban Pinjkop da Abel dakon mukwa do galak tagit. Mani Ken dakon mukwa do dima galak tagit. Abel unjun nandan gadat agit, mibili yan do anjek Pinjkop da but galak dakon yo Abel da imgut unjun do galak tanek amin kilegi yan iyigit. Abel kilisi kimakgit, mani nandan gadatni unjun da nin sigin yan tetenjan nimisak.

⁵ Enok Pinjkop do nandan gadat agit. Aban anpakni do tagisi nandagit, do dima kimagakwan Pinjkop da abidan anjan Kwen Kokup wigigit. Amin da wisinek dima kawit, nido Pinjkop da kili abidagit. ⁶ Mani, nandan gadatni mini amin, Pinjkop da unjun amin do nandaban tagi dima asak. Nido, Pinjkop da kapmatjok kik do nandisak amin, unjun Pinjkop egisak yanji nandan gadan kimokdok, ae amin Pinjkop wusik do pi an amin unjun Pinjkop da yo tagisi an yomisak yan nandan gadan kimokdok.

⁷ Pinjkop da Noa yo don noman tokdan unjun dakon but piso gen iyigit. Iyiban yo unjun Noa da dima pindakgit, mani Pinjkop dakon gen nandan gadanek tap wakga kinda wasagit. Anek iyi gat ae gwakni gat unjun tap wakgakan wigek dima tasik tawit. Unjun nandan gadatnikon da, Noa da miktim amin morap diwari gulusun awit unjun panjenjen agit.

Abraham gat Sara gat nandan gadat agimal

⁸ Abraham Pinjkop do nandan gadat agit, do Pinjkop da yan imgut bisapmon Abraham Pinjkop dakon gen guramikgit. Unjun kokupni yipman degek Pinjkop da miktim kinda iban iyi dakon miktim dagosak do nandagit unjudon kigit. Abraham dukwan kiken unjun dima nandagit, mani nandan gadat anjek kigit.

⁹ Unjun nandan gadat anjek kin Pinjkop da miktim im do yagit unjudon yikgit. Anek unjun miktimon wanja amin da yan imal yutnon yikgit. Ae Aisak gat Jekop gat kisi imal yutnon yikgimal, unjun amin do Pinjkop da miktim unjun yom do yan teban tok agit. ¹⁰ Abraham yan agit nido nandan gadat anjek kokup pap toktogisi unjudon don egipben yan nandagit. Pinjkop da kokup pap unjun nian wasogi unjun iyi nandan mudanek wasagit.

¹¹ Abraham gat Sara gat monji panjalak bisap kili yappgumal, mani nandan gadat anjek monji panalanjil dakon tapmim pagimal. Sara nandan gadat anjek yan nandagit, "Pinjkop da yan teban tok agit, ae unjun da gen bam gin yosok."

¹² Do amin kalon unjun amin pelanji anek si kimot do agit bisapmon monji morapmisi dakon datni dagagit. Babikni unjun iren tanek kundukon gik tonj ae tap kidipmijon niman tonj morapmisi, amin da aripmi dima manjiri awit.

¹³ Unjun minat amin morap unjun nandan gadat anjek egi wigi kimot awit. On miktimon egipgwit bisapmon yo tagisi Pinjkop da yom do yan teban tok agit unjun dima timikgwit, isal nandan gadaron da dubagikon pindagek but galak nandawit. Unjun iyi do nin miktim njwaknwarikon amin yombem da amin da miktimon bisap pisipmisok ekwaman yan yawit. ¹⁴ Yan yon amin unjun iyi dakon miktim wisan yan nandaman. ¹⁵ Miktim yipmanek apgwit unjun dogin nandanek egipgwit tam tobel kokup egipgwiron tagi kwam. ¹⁶ Mani miktimni kalipmi unjun yapmanek miktim wagil tagisisi unjudon egip do galak tawit, miktim unjun Kwen Kokup. Unjun amin da Pinjkop do, "Gak nin dakon Pinjkop,"

yan iyinjakwa Pinjkop mayagi dima pasak, nido unun amin do kokup pap kinda kili anjnoman agit da tosok.

¹⁷⁻¹⁸ Pinjkop da Abraham do yan teban tok anek yan iyigit: “Aisagon da babikgo altokdan.”

Mani Pinjkop da Abraham anjekwalek monji anak mukwa sosak do iyinban monji kalonji Pinjkop do imgut. ¹⁹ Abraham yan nandagit, “Aisak kimotjak kan, Pinjkop da tagi aban pidosak.” Yanji nandagit, do monji kimoron nan abidagit yan asak.

Aisak, Jekop, ae Josep yo da Pinjkop nandan gadan imgwit

²⁰ Aisak nandan gadat anek Jekop gat Iso gat do gisam yomgut. Anek yo don noman tan yomdan unun do yoyigit.

²¹ Jekop nandan gadat anek si kimot do anek Josep dakon monji bamot do gisam yomgut. Anek busunni win kirinji da diwarikon witjinjek Pinjkop gawak imgut.

²² Josep nandan gadat anek si kimot do anek yagit “Israel amin don Isip miktim yipmanjek kikan.” Yan yanek don kimakban iyi dakon kidari timigek nian ani unun do yoyigit.

Moses nandan gadat agit

²³ Moses dakon menji datniyo nandan gadat agimal. Do Moses altanban kanek kapbi anjisibigimal, nido monji unun wagil tagisisi kinda kagimal, ae kila amin madep dakon gen teban kirinji do pasol pasol dima agimal.

²⁴ Moses nandan gadat anek taganek amin madep agit bisapmon amin da kila amin madep Pero dakon gwi dakon monji yan iyini do dimasi galak tagit.

²⁵ Unun Pinjkop dakon minjat amin kabi gat jigi kalonji panen yan nandagit. Yokwi dakon anpak anek bisap pisipmisok kisik kisik ak do dima nandagit.

²⁶ Yan nandagit, Kristo dakon man do mayaktok paker kan, unun da Isip dakon yoni tagisi morap unun yapmandak. Yan nandagit nido Pinjkop da tomni do yo tagisi imdisak unun do nandanjek egipgut.

²⁷ Moses nandan gadat anek Isip miktim yipmanjek kigit. Kila amin madep da japmi nandan imgut, mani Moses unun do dima pasalgit. Pinjkop pasili egisak unun Moses da dabil da yan kagit do tebaisi akgit. ²⁸ Unun nandan gadat anek Yapyap Bilak madepmon Israel amin iyinban sipsip dagwit. Anek anelo da Israel amin dakon monji mibiltogikon gayikjok kinda dima ani yan do sipsip dakon yawi ban yoma domon sowit.

Israel amin morapmi nandan gadat tebaisi awit

²⁹ Israel amin nandan gadat anek Tap Gami pudanek miktim kibiri timon yan kiwit. Mani Isip amin kin tap pudok do anek pakbi nan kimakgwit.

³⁰ Israel amin nandan gadat anek Jeriko kokup pap anjwasinjakwa gildat 7 kabi agit. Anjakwa tip dam madep tuwil kigit.

³¹ Kosit oba minjat Reap nandan gadat anek amin panman ak amin bamot panpuluganek pabidanban yutnikon wigiwit. Do Pinjkop dakon gen dima guramikgwit amin gat kisi dima kimakgwit.

³² Bisap pisipmi do ni gen ban sanjenek dayiken? Gideon, ae Barak, ae Samson, ae Jepta, ae Dewit, ae Samuel, ae kombi amin morap do dayiken kan bisap aripmi dima. ³³ Unun amin nandan gadat anek diwari da kila amin madep morapmi dakon emat amini pabin yopgwit. Unun amin anpak

11:17-18: WW 21.12; 22.1-14 **11:19:** Ro 4.17 **11:20:** WW 27.27-29,39-40 **11:21:** WW 47.31-48.20 **11:22:** WW 50.24-25; TP 13.19 **11:23:** TP 1.22; 2.2 **11:28:** TP 12.21-30 **11:29:** TP 14.21-31 **11:30:** Jos 6.12-21 **11:31:** Jos 2.1-21; 6.21-25; Jem 2.25 **11:32:** GK 6.11-8.32; 4.6-5.31; 11.1-12.7; 13.2-16.31; 1Sa 16.1-1Ka 2.11; 1Sa 1.1-25.1 **11:33:** Dan 6.1-27

kilegikon da amin kila anek Pinokop da yo yom do yan teban tok agit unun timikgwit. Ae laion dakon gen kagani sopgwit. ³⁴ Unun amin da milen asip madepsi sogit unun aba kimakgit. Ae emat agak siba panpekwo lakwa dima dapgwit. Unun amin tapmimni mini, mani don tapmim pawit. Unun emat amin tebaisi daganek miktim njwakjwari dakon emat amin kabini yolba pasal kiwit. ³⁵ Amin kimakbi aeni pidanba meni da timikgwit.

Mani nandan gadat amin diwari uwal da dam tebanon yopmanek giptimi obisi panupbal awit. Mani Pinokop manji iminek pulugan kik do dima nandawit, nido yan nandawit, kimotnen kan kimoron da pidanek egip egip wagil tagisi abidokdaman yan nandawit. ³⁶ Ae uwal da diwari jigilak gen yoyinek baljawit, ae diwari nap teban ban panteban anek dam tebanon yopgwit. ³⁷ Diwari tipban dapgwit, ae diwari ilik dagok ban giptimi ilik daganba tim bamot awit, ae diwari emat agak siba ban dapba kimakgit. Unun amin diwari sipsip ae meme gipban panek agipgwit. Unun giptim dakon yo do wadanakwa amin da jigi yominek anpak yokwi anyomgwit. ³⁸ Yan aba miktim kibiri amin da aripmi dima egipmi ae kabapgan binap agek gopbat ae gapmagwan egi egi awit. Unun nandan gadat amin da miktim amin diwari yapan mudanek amin wukwisi ae tagisi awit.

³⁹ Unun minat amin morapyo nandan gadat awit do anek Pinokop da minat aminyo tagisi yan nandan yomgut. Mani miktimon egek Pinokop da yo yom do yan teban tok agit unun dima timikgwit, ⁴⁰ nido kalip Pinokop da yo wagil tagisi nin kisi da timitnen do nandan kokwin kili agit. Kalip egipgwit amin gat ae nin gat kisi bisap kalon gwalgigi minisi egipnen do nandagit.

12

Nin Yesu pakyansi kanek nandan gadan imnen

¹ Unun nandan gadat minat aminyo kalip egipgwit unun gikwem da yan nin panawasinek nandan. Yando, nin yo morap pabih nip do an unun yopman mudanek yokwi nin bangaldak unun pan dagonen. Anek timtim yanek dima yawogek Pinokop da nabi gwapbo anej do yagit unudon agipnen. ² Yesu unun nandan gadatnin dakon wasok wasok ae wasip, do dabilnin Yesukon gin tanakwan kanek egipnen. Unun don kisik kisik madepsi egipdisat yan nandanek tilak kindap dakon mayagi do nandaba kik dima anek tepmi panek kimakgit, da abisok Pinokop dakon kila amin madep yityit tamo da amin tet do yikdak.

Pinokop da nin panekilek ak do jigi nimisak

³ Ji pakyansi nandani. Yokwi pakpak amin da Yesu anpak yokwisi an iminakwa tebaisi akgit. Ji unun do nandanek tapmim yawot dima ani, ae butji dima yawotjak. ⁴ Asi, ji yokwi unun pabik do emat madepsi awit, mani emat anakwa yawisi kinda dima mawit, don mokdan. ⁵ Ae Pinokop da ji dakon but panteban asak do gen yagit unun kili intawit, ma? Ji monjinoni yan dayinek yan yagit:

“Monjino, Amin Tagi da gak anekilek ak do jigi gaban kan, unun do yo isali yan dima nandaki, ae gen tebai gayinban unun do tapmingo dima mosak.

⁶ Nido, Amin Tagi da amin morap but dasi galak tan yomisak unun panekilek ak do jigi yomisak, ae amin morap monjinoni yan yoyinek timikdak unun si baljosok.”

⁷ Ji tebaisi agakwa Pinjkop da ji panjkilek ak do jigɔ damjak. Dat kinda da monji anjkilek ak do asak unjudeɗ gin Pinjkop da jikon yan gin asak. Namin monji kinda datni da dima anjkilek asak? ⁸ Pinjkop da monjini kisi morap panjkilek asak. Ae dima panjkilek asak kan, monjinisi dima ekwan. Kan ji gwamda yombem da ekwan. ⁹ Ae miktimon datnin do nandani. Unjun da nin panjkilek ak do jigɔ nimirakwa nandano wukwan yomguman. Yan agiman do wupnin dakon Datni da nin panjkilek asak bisapmon unjun do madepsi gawak iminek egip egip abidonerji. ¹⁰ Miktimon datnin da bisap pisipmisok iyi da nandak nandak da aripmon nin panjkilek awit. Mani Pinjkop da iyi telagi egisak do ninjo kisi yan gin telagi egipnerɗ do anek nin panpuluganek panjkilek asak. ¹¹ Dat da nin panjkilek ak do jigɔ nimisak bisapmon nin kisik kisik dima aman, nin butjik paman. Mani don panjkilek agit dakon bami koman, unjun anpak kilegisi gat ae but yawot gat nimisak.

Nin tapmim panjek tebaisi atnen

¹² Yanjo, kisitji alek tanbi unjun panenagek pi ani, ae njwakji tapmimi mini panjeban anek

¹³ “kosit kilegikon agipni.”

Yan ani kan, kandapji wagil dima yokwi tokdan, aeni kilek tokdan.

¹⁴ Amin morap gat yawori egip do pi tebaisi ani. Ae telagisi egipni. Telagi dima egipni amin unjun Amin Tagi dima kokdan. ¹⁵ Pakyanji kan kimotni. Jikon da kinda manek Pinjkop dakon nandan yawotni di yipman dekan. Ae jikon da kinda kindap isipmi da yan kwanek yokwi panalon andaban amin morapmi di panjupbal aban Pinjkop manji di ibam. ¹⁶ Amin kinda yumabi anpak asak do kan kimotni. Bo amin kinda Iso da Pinjkop manji imgut unjudeɗ asak do kan kimotni. Unjun jap bisap kalon noknogi unjun timit dogin anek yo kabini monji mibiltogi amin da timiri unjun kisi imgut. ¹⁷ Disi nandan, don yo kabini unjun timit do nandagit, mani dima timikgit. Gisamni ae timit do kunam takgit, mani but tobi anek gisamni timitjak dakon kositni dima tan imgut.

Nin Jerusalem Kwen Kokup tosok unjodon kili obiman

¹⁸ Israel amin da Sinai Kabap kiwit ji unjudeɗ dima an. Unjun kabapmon kinjek yo dabil da pindakgwit, ae mirak panjek nandawit. Unjodon kindap madep sogit, ae pilin tuk masi masimi agit, ae mirim tebaisi agit unjun pindakgwit. ¹⁹ Anek kwen kinda madepsi yanakwan amin kinda da gen yagit. Yanakwan minjat aminyo pasol pasol madepsi nandanek bisit tebaisi yan yawit, “Gen di gat nandak do pasolgomani!” ²⁰ Pinjkop da gen yoyigiti unjun do pasalgwit. Gen unjun yan:

“Amin bo bit kilap yo kinda kabapmon wigisak kan tipnan anakba kimotjak.”

²¹ Yo unjun pindakgwit unjun do madepsi pasal nimmimigek Moses yan yagit: “Nak nimmimigek madepsi pasoldot.”

²² Mani ji yo unjudeɗ dima abin altawit. Saion Kabapmon kili apgwit. Jerusalem Pinjkop egip egipmi ton dakon kokup pap Kwen Kokup tosok unjodon kili apgwit. Unjodon anelo tausen morapmisi da muwugek kisik kisik an. ²³ Ji Pinjkop dakon monji gwayoni mibiltogi man morapni Kwen Kokupmon mandabi unjun dakon muwut muwut madepmon apgwit. Pinjkop, amin morap dakon gen kokwin aminon apgwit. Amin kilegi dakon wup kabikon apgwit. Unjun amin Pinjkop da panjkilek aban gwaljigi minisi awit.

²⁴ Yesu sanbek sanbek kalugi dakon binap aminon apgwit. Ae Yesu dakon

yawi mumumni mawiron apgwit. Unun yawi da yokwinin wiririkdak, do unun Abel dakon yawi yapmandak. Abel dakon yawi da kobogi timit do yosok.

Kaŋ kimotni

²⁵ Kaŋ kimotni. Piŋkop da gen yosok unun nandak do dima kurak toni. Kalip Moses da on miktimon Piŋkop dakon mama gen yoyinban geni nandak do kurak tawit bisapmon, iyi kutnaŋek kigik dakon kosit dima taŋ yomgut. Do yaŋsi nandani, abisok Piŋkop da Kwen Kokupmon da mama gen niyisak, unun manji innerŋ kaŋ, nin paŋkutnaŋek kigik dakon kosit minisi. ²⁶ Kalip Piŋkop da gen yaŋban miktim wudip agit. Mani abisok yaŋ teban tok aŋek yaŋ niyisak:

“Bisap kinda gat miktim aŋkwakwalitdisat.

Ae miktim gin dima, kundu yo kisi paŋkwakwalitdisat.”

²⁷ Ae “bisap kinda gat” do yosok, do yaŋ nandamaŋ, Piŋkop da miktim kunduyo kisi paŋkwakwalitjak bisapmon yo morap iyi wasagit unun wiririkban pasildan. Aŋakwan yo aripmi dima paŋkwakwaliri unun daŋin tokdan.

²⁸ Piŋkop da kila asak kokup unun abidagimaŋ unun aripmi dima kwakwaliri, yaŋ do aŋek ya yaŋ iyineŋ. Nin aŋpak iyi galak tosok unun aŋek iyi naŋgin gawak imiŋek pasol pasol aŋek mani aŋenetneŋ. ²⁹ Yaŋsi aneŋ, nido “Piŋkopnin unun kindap tebaisi,

do yo yokwi morap soŋ pilik mudokdisak.”

13

Nin kalon kalon amin do but dasi galak taŋ yomnen

¹ Ji paŋmuwukbi notji do but dasi galak taŋ yomyom aŋpak dima yipman detni. ² Jikon amin kinda dima nandaŋ imaŋ amin kinda apban kaŋ, unun abidok do dima inŋoni. Kalip amin diwari da aminsi baŋ timikgamaŋ yaŋ nandawit, mani aŋelo baŋ timikgwit.

³ Amin dam tebanon ekwaŋ amin do dima inŋaŋ yomni. Nin unun gat kisi dam tebanon ekwamaŋ yaŋ nandani. Ae uwal da jigi yomaŋ amin unun do dima inŋaŋ yomni. Ninyo kisi da jigi unun pamaŋ yaŋ nandaŋek egipni.

⁴ Miŋat eyo aŋpak unun yo madepsi kinda, do amin morap kisi da unun do nandaba wigakwan kilani aŋakwa gwaljigi minisi tosak. Nido Piŋkop da yumabi aŋpak mibili mibili aŋ amin unun kobogi yo yokwisi aŋ yomdisak.

⁵ Monerŋ dakon galaktok jikon dima tosak. Yo taŋ nimaŋ unun aripninon toŋ yaŋ nandani. Nido Piŋkop da yaŋ kili niyigit: “Gepmaŋ dekgo gaga dage aripmi dima egipdisal.”

⁶ Yaŋdo, nin nandaŋ teban taŋek yaŋ yomaŋ:

“Amin Tagi paŋpulugokno egisak,

do yo kinda do dima pasolberŋ.

Amin da aripmi dima abin nepni.”

Nin Yesu yol do dima mayak toner

⁷ Kila aminji kalip Piŋkop dakon gen dayiwit unun dima inŋaŋ yomni. Aŋpak awit dakon bami unun do nandaŋek nandaŋ gadat awit unun yolek yaŋ gin egipni. ⁸ Yesu Kristo unun kulabigi mini apma, ae abisok, ae don egi aŋaŋ kikkdisak teban. ⁹ Yaŋdo, amin da gen nwaŋkwari di dayin dekba nandaŋ gadatji di witdal kwam. Nin Piŋkop dakon nandaŋ yawotni yipno unun da butnin paŋteban aban atneŋ. Jap noknok dakon gen teban yolyol

anjpak da amin dakon but aripmi dima panjeban asak. Unjun anjak da amin kinda aripmi dimasi anpulugokdisak. ¹⁰ Mukwa sogok amin da yo dangwi tonj altakon dapbi unjun ban nonj. Mani nin altanin njwakjwari kinda tosok. Unjun altakon mukwa sogok amin da jap aripmi dima noknogi.

¹¹ Mukwa sogok amin dakon mibiltok amin da sipsip ae bulmakau dakon yawini yokwi wiririt do Yut Buri Telagisi unjungwan pawigisak, mani bami yut yomayo da wanga sosoj. ¹² Yanjin Yesu dakon yawini da minjat aminyo panjelak aban telagisi ani do kokup pap dakon yoma kaga da wanga tepmi pagit. ¹³ Yanjo, nin kisi yut yomayo da wanga kinjek unjun da mayagi pagit ninyo unjudej gin panerj. ¹⁴ Nido on miktimon nin dakon kokup pap toktogi kinda dima tosok. Mani kokup pap kinda don noman tokdisak nin unjodon kinerj dosi nandamanj. ¹⁵ Yanjo, nin yipmanj deri mini Yesu da manon Pinjkop anjkinj kimotnej. Yanj anej unjun da gen dulumnin dakon paret asak. ¹⁶ Minjat aminyo do anjak tagisi anyomni, ae notji panpulugok do yo kabisi ban notji do yominj yominj ani. Unjun anjak do dima injtoni, nido unjun paret kinda, Pinjkop da unjun do galak tosok.

Pinjkop da nin panpulugarban tagisi egipnerj

¹⁷ Kila aminji kilasi an unjun don pi awit dakon mibili Pinjkop iyikdanj, do gawak yominjek geni guramitni. Yanj ani kanj, kisik kisigon da pini akdanj. Mani butjik pani kanj, unjun da ji dima panpulugokdisak.

¹⁸ Ji nin do bisit ani. Pinjkop da dabilon butningwan gwaljigi mini yanji nandamanj, ae yo morapmon anjak kilegisi bangin ak do nandamanj. ¹⁹ Nak jikon tepmisi tobil opbej do bisit anj kimotni.

²⁰ Amin Taginin Yesu, sipsip dakon Kila Amin madep, unjun da sanjek sanjek dagok dagogi mini unjun anjeban ak do yawini parekgit. Unjun Pinjkop da kimoron nanj aban pidagit. Abisok Pinjkop but yawot ami da ²¹ ji panjtagap aban egip egipjikon yo tagisi morap da tujan daba iyi dakon galaktok yol kimotni dosi nandisat. Yesu Kristo da pi agit do anjek unjun da ninon pi aban anjak morap iyi galak tosok unjun an mudonej. Tilimni dagok dagogi mini tanj ananj kikdisak, do mani anjkinj kimotnej. Unjun asi.

Mibi gen

²² Not kabi, nak ji dakon but panjeban ak do gen on mandanj damisat unjun do mirak pakyanji yopni, nido gen on mandisat unjun dubagisi dima.

²³ Ji yanj nandani, notnin Timoti unjun dam tebanon nanj yipba kili kigit. Nagon tepmi apjak kanj, nit ji dandak do apdenj.

²⁴ Nin dakon gildat tagi yipno kila aminji gat ae Pinjkop dakon minjat amin kabini kisikon abisak. Ae amin kabi Itali miktim yipmanj apgwit unjunyo kisi gildatni tagi yipba jikon abisak. ²⁵ Pinjkop dakon nandanj yawotni ji kisikon tosok do bisit asat.

Papia Jems da Mandagit

But piso gen

Papia on Yesu dakon padige Jems da mandagit. Jems unun Yesu yolyol amin Jerusalem egipgwit dakon kila amini egipgut. (Yabekbi 15.13 unudon koki.)

Jems da on papia mandagit unungwan Pinƙop dakon minat aminyo da ni anpak tagisi ban yolek ani dakon gen tagisi morapmi mandagit. Minat aminyo da nandak nandak tagisi ban timigek ae Pinƙop dakon gen pakyansu abidan kimotni do tilak gen morapmi mandagit.

Jems da gen tebai yan yosok: Yesu nandan gadan imjak amin isal egipmi mini. Amin do anpak tagisi ban an yomin kimotjak, unun da gak nandan gadat tebaisi asal yan minat aminyo yolinban kokdan.

Nin panƙewalon tebaisi atneŋ, yan anek Pinƙop gat tagisi egipnen (Kilapmi 1.1-18)

¹ Nak Jems, Pinƙop ae Amin Tagi Yesu Kristo dakon oman amini. Papia on Israel amin 12 kabi ji kokupji yipmanek miktin njwaknwarikon kiwit da ekwan ji do mandan yipbo obisak. Gildat tagisi.

Panƙilit da nin panƙeban asak

² Not kabi, panƙilit mibili mibili altan damni bisapmon butjik kinda jikon dima tosak, kisik kisik dagan jikon tosak. ³ Nido ji nandan, yo noman tanek nandan gadatji panƙilikdak, unun da tebai agek jigi guramitneŋ dakon anpak panalon asak. ⁴ Toktogisi tebaisi agek jigi guramitni, yan anakwa unun anpak da jikon teban tosak. Yan anek Pinƙop dakon anpak kinda do wadak wadak dima ani. Anpakji da tagisi ae kilegisi akdisak.

Nandan kokwin kilegi do wadak wadak asak amin unun bisit asak

⁵ Ji da binapmon amin kinda nandan kokwin kilegi do wadak wadak asak kan, Pinƙop da nandak nandak imjak do bisit asak, anakwan Pinƙop da imdisak. Pinƙop da amin morap do yo morapmi yomisak, ae bisit iyan amin do yanba yokwi tok dima an yomisak. ⁶ Mani unun amin nandan gadatsi anek Pinƙop do bisit asak. Nandan gadatni timisok di yipman degek "Pinƙop da unun namdisak bo dima" yan dima nandisak. Nido amin but bamot an unun tap pakbi mirim da pisonakwan tamalikgan unun yombem. ⁷ Unuden amin Pinƙop da yo kinda namdisak yan dimasi nandisak. ⁸ Unun amin dakon nandak nandakni yo dikon di yopman yopman asak, anek anpak morap asak unun kosit nan gin kanek dima agisak.

Yoni mini amin gat ae yoni morapmi amin gat dakon gen

⁹ Not kinda yoni mini kan, kisik kisik tagi asak, nido Pinƙop da dabilon man madepni ton da egisak. ¹⁰ Ae yoni morapmi amin Pinƙop da mani abin yipmandak, do kisik kisik tagi asak, nido jareŋ da biripmikwan unun da tilak kimotdan. ¹¹ Gildat da wisak bisapmon gildat tepmisi wusinek jon pindakban kibidan mudon. Jon dakon jareŋi man mudanakwa, tilimni tagisi unun wagil pasilgan. Unuden gin yoni morapmi amin pini mibili mibili sigin anek kimot akdan.

Pinƙop yo tagisi an niminek yokwikon dima panƙisak

¹² Panjkewal morap noman tonjon jigi guramigek tebai akdak amin unjon kisik kisik tagi asak. Nido panjkilit morapmon tebai atjak kanj, Pinjkop da minjat aminyo but dasi galak tanj iman unjon do egip egip dakon pelit tim tilimi tonjon yo yan teban tok agit, unjon imdisak.

¹³ Yokwi ak do panjkilit noman tanj iba “Pinjkop da anjkilikban asat” yan amin kinda da dima yogogi. Nido, yokwi da Pinjkop aripmi dima anjkilitjak, ae Pinjkop da amin kinda yokwi asak do dima anjkilikdak. ¹⁴ Mani, nin kalon kalon dakon but dakon galaktok yokwi da panjkilikban yokwi agak dakon galaktok noman tosok. ¹⁵ Unjon but dakon galaktok yokwi unjon minjat kinda da monji kwapmi awildak yombem da don yokwi anjalon aban noman tosok. Ae yokwi da si tagosok bisapmon kimot anjalon asak.

¹⁶ Notnonisi, ji bikbik iba yokwi ami da ji di panjkilikban. ¹⁷ But galak dakon yo morap tagisisi unjon Dat da yopban kwen da panj. Dat, kundukon tenjenj morap wasagit amin, unjon anpakni kulabik dimasi asak. Unjon gildat panjopmon yo dakon wupni dubak tonj da ae don pisip tonj unjon yombem dima. ¹⁸ Unjon yo morap wasagitgan amin nin da wukwini egipnenj do anjek iyi dakon galaktok yolek gen bami niban minjat monjini dagagimanj.

Nin Pinjkop do bamisi nandanj gadanj imamanj kanj, anjpak tagisi kisi anenj

(Kilapmi 1.19-5.6)

Nin geni nandanjek guramitnenj

¹⁹ Not kabino, pakyanjsi nandani. Ji morap gen nandak do mirak pakyanjsi yopni, mani gen tepmi dima yoni, ae butjap tepmi dima nandani. ²⁰ Nido, amin dakon butjap da Pinjkop dakon anjak kilegi dima anjalon asak. ²¹ Yanj do anjek anjak inani mibili mibili gat ae anjak yokwi morap jikon madepsi irenj tosok, unjon wiriritni. Anjek disi do nandaba pinakwa egek Pinjkop da gen unjon butjikon kwaokgit unjon nanj abidoni. Gen unjon da ji yokwikon banj tagi timitjak.

²² Mani gen unjon isal dogin dima nandani, si guramitni. Isal dogin nandanj kanj, disi banj panjkewalganj. ²³ Amin kinda Pinjkop gen isal dogin nandanjek dima guramikdak kanj, unjon amin kinda da wupni pakbi idapmon kosok unjon yombem. ²⁴ Unjon iyi dakon tomno dabilni kosok, mani kinjek tomno dabilni unjon nianjen unjon tepmisi injosok. ²⁵ Mani gen teban gwaljigi minisi unjon da yokwi dakon tapmim tuwilek nin puluganj nipmanjak, do amin kinda da unjon gen teban pakyanjsi kanban pisanjakwan geni dima intanjek guramitjak kanj, Pinjkop da unjon amin anpuluganjakwan pi morap asak unjon tagisisi noman tokdanj.

²⁶ Amin kinda “nak Pinjkop gawak imim silip anj kimokdot” yanj nandisak, mani gen kagani dakon kila tagi dima anjek gen yokwi morapmi yosok kanj, unjon amin iyi nanj top anjkewaldak, ae Pinjkop gawak imim dakon silip asak unjon yo isalisi. ²⁷ Pinjkop gawak imim dakon silip Pinjkop Dat da kanban gwaljigi minisi ae gulusupni mini asak unjon yanj: Nin minjat monjiyo menj datyoni kimakbi gat, ae sakwabat gat do nandak nandak anjek panpuluganjek jigini guramitnenj, ae nin dakon anjak kila tagisi anenj, anapano miktim on dakon anjak yokwi da panjupbal aban Pinjkop da dabilon inani dima egipnenj.

2

Nin amin morap kisi do anjak aripisi gin anenj

¹ Not kabino, Amin Taginin Yesu Kristo tilimni madepsi, unun nandan gadan iman, do amin kinda do anpak tagi anek ae kinda do manji imni kan unun tagi dima. ² Amin kinda yik imalyo tagisi ban parjek ae kisit tamikon sip gol nan wasanji kinda yipmanek ji dakon muwut yutjikon wigakwan yoni mini amin kinda imalni daganbi ae yokwisi kinda ununyo kisi wugisak, ³ anakwal ji da anpak tagi amin yik imalyo tagisi ban pak unun do an iminek yan iyan, “Gak obin on tamo tagisikon yikgi”, ae yoni mini amin yan iyan, “Gak amodon akgi” bo ae “Nak da kandap da kapmatjok mibilikon yikgi” yan iyan kan, ⁴ amin diwari tagi ae diwari yokwi yan nandan yan asak. Yan anek ji kokwin amin daganek nandak nandak yokwikon da kokwin an.

⁵ Not kabino nandani. Miktim amin da dabilon yoni mini ekwan amin, unun banjin Pinjkop da nandan gadat madepsi tujan yominakwan egipni do kili manjigit. Kalip yan teban tok yan agit, amin but dasi galak tan iman unun yopban iyi amin kila asak da kagagwan egipdan, do yoni mini amin iyi amin kila asak da kagagwan egipni do kili manjigit. ⁶ Mani ji da yoni mini amin unun nandaba pinban yoman. Namn da pabin depmanek jiggi daminek ji timik gen pikon depmangan? Unun yoni morapmi amin dagan anpak unun an. ⁷ Pinjkop da Kristo dakon mani tagisi jikon yipgut, nan namn da unun do nandaban pinakwan jigilak gen yon? Unun yoni morapmi amin dagan yon.

⁸ Pinjkop unun kila amin madepnin, unun da papianikon gen teban kinda nimgut da yan yosok: “Gaga do but dasi nian galak tosol, unuden gin amin do but dasi galak tan yobi.”

Ji gen teban unun but dasi guramitni kan, ji anpak tagisi an. ⁹ Mani amin kinda do anpak tagi anek kinda yum koni kan, unun yokwi an. Anakwa gen teban unun da yan nolisak, ji gen teban tuwil tuwil amin. ¹⁰ Amin kinda Pinjkop dakon gen teban morap kisi guramigek kalonji kinda nanjin kirinjkdak kan, unun amin gen teban morap kisi kirinjkdak da arip gulusunni ton. ¹¹ Nido, Pinjkop da yan yagit:

“Minat eyo kili abi, ji yumabi anpak dima ani.”

Ae yan kisi yagit:

“Ji amin dima dapba kimotni.”

Do yumabi anpak dima agil, mani amin kinda anakbi kimakgit kan, gak gen teban morap tuwil tuwil amin kinda dagagil.

¹² Pinjkop da anpakji kokwin asak bisapmon unun ji pulugan depmandak dakon gen teban unun do nandanek kokwin akdisak. Do ji unun do nandanek amin do bupmi nandanek toktogisi gen yogokji gat ae anpakji gat dakon kila tagisi ani. ¹³ Nido amin kinda amin do bupmi dima nandagit kan, Pinjkop da gen pikon kokwin asak bisapmon bupmisok kinda dima nandan imdisak. Mani amin do bupmi nandagit amin unun gen pikon teban tokdisak.

Nandan gadat anpak tagi dima panalon asak, unun nandan gadat yo isali

¹⁴ Not kabino, amin kinda da “Nak Kristo nandan gadan imisat” yan yosok, mani anpak tagi dima asak kan, nandan gadat unuden da yokwikon ban tagi abidosak? Unun dimasi. ¹⁵ Panjmuwukbi notnin kinda bo ae samnin kinda imalni yokwi gin, anakwan japni mini kan, ¹⁶ jikon da kinda da yan iyisak, “Butgo yawori tanakwan panji nanjali egipbi, ae kin jap nanek butgo tugosak”, mani imal bo jap dima imisak. Isal gen gin iyik unun da nian anpulgusak?

¹⁷ Nandan gadat dakon anpak kisi yan gin. Nandan gadat isal tanek anpak tagi kinda dima noman tosak kan, unun yo isali.

¹⁸ Mani amin kinda da yan yosak, "Amin diwari nandan gadat anakwa amin diwari anpak tagi an."

Yan yanban kobogi yan yokdisat, "Gak nandan gadat anek anpak tagiyo kisi dima abi kan, nak nianon da gak dakon nandan gadat koken? Mani, nak dakon anpak tagi da nandan gadatno golikdisak."

¹⁹ Gak "Pinjok kaloni dagin egisak" yan nandan gadasal. Unun tagi. Mani kon yo kisi yan gin nandan gadanek madepsi nimmimikgan. ²⁰ Nandan kokwingo tagi dima amin, gak nandan gadat gin anek anpak tagiyo kisi dima abi kan, nandan gadatgo unun yo isali. Gak gen on dakon mibili nandak do nandisak? Kan, nandaki, ²¹ kalip babiknin Abraham da monji Aisak altakon yipmanek Pinjok do paret aban Pinjok da yo agit unun kanek amin kilegi yan iyigit. ²² Pakyan si nandaki. Abraham dakon nandan gadat gat ae anpakni tagi unun kaloni gadagimal, anakwan unun anpak tagi da nandan gadatni aripmisi agit. ²³ Do Pinjok gen papiakon gen kinda tosoq unun bami noman tagit. Gen unun yan:

"Abraham unun Pinjok do nandan gadat aban, Pinjok da amin kilegi yan iyigit."

Ae amin da Abraham do Pinjok dakon notnisi yan iyiwit. ²⁴ Do yan si nandani, amin kinda isal nandan gadat dogin Pinjok da amin kilegi yan dima iyisak. Amin kinda anpak kilegi asak unun do nandanek amin kilegi yan iyisak.

²⁵ Yanjin kosit oba minat Reap da amin panman ak amin bamot unun uwal da dapni yan do panjisibineq yabekban kosit njwaknjwat nan tobil kigimal, do Pinjok da minat kilegi yan iyigit. ²⁶ Nin nandaman, amin kinda wupni kili yipman dekgit kan, unun amin kili kimakgit. Yanjin, amin kinda nandan gadat anek anpagon dima yipmandak unun amin nandan gadatni kili kimakgit.

3

Nin gen yogoknin dakon kila tagisi anen

¹ Not kabino, jikon da amin morapmi da Pinjok gen yoyindet pi ak do nandak nandak dima ani. Nido ji nandan, Pinjok da minat aminyo dakon anpak kokwin asak bisapmon minat aminyokon yoyindet pi an amin unun pakyan si kokwin akdisak.

² Nin kisi morap gulusun morapmi aman. Mani amin kinda gen kagani dakon kila anek gen yokwi kinda dima yosok kan, unun amin gwaljigi minisi, ae unun da giptim diwat morapni kisi kila tagi asak. ³ Os da nin dakon galaktok yolek kosit agipni do gen kaganikon ain tim yopmanngaman. Yan anek giptimni kisi iligapno nin dakon galaktok yolek akwan.

⁴ Ae tap wakga yo kisi do nandanen. Tap wakga unun yo madepsi daman, ae mirim madepsi da pisonakwan tap idapmon agisak. Ae tap wakga antobilakwa agisak dakon kindap kwik unun monjisisok. Mani tap wakga awildak amin timi kindakon kik do asak kan, unun tap wakga dakon yo unun antobil tobil anakwan dukwan kik do nandisak unudon kisak. ⁵ Unuden gin, gen kaga unun giptim dakon diwari monjgok kinda, mani iyi dakon man awigek yo madepsi do yosok.

Kindap monjgok kinda da sojek madepsi anek koron sojek kindap morap tagini sosak. ⁶ Gen kaga unun kindap kinda, yokwini unun madepsi daman. Unun da kindap tepmisi kwan sosok unun da tilak anpak yokwi mibili mibili

panalon anek egip egipnin madepsi panupbal asak. Ae Sunduk Tipdomon egisak unun da amin da gen kagakon kindap unun yipban sosok.

⁷ Amin da jon kilap mibili mibili gat, ae minam, ae tunon amin, ae tap idapmon yo morap ekwan unun timigek yo unun kilani anakwa unun da kisiron ekwan. ⁸ Mani gen kaga unun tapmimni madep do amin kinda da iyi dakon gen kaga kila aripmi dima asak. Bisap morapmi gen kaga gen yokwi morapmi yosok. Unudon amin dapdap marasin yokwi madepsi tugawit da tonj. ⁹ Gen kagakon da Amin Tagi Datnin ankisamanj. Mani bisap diwari nin da minat aminyo Pinjkop da iyi yombem wasagit unun jobit yomanaj. ¹⁰ Gisam yomyom gat ae jobit gat kisi unun gen kaga kalonon dagin noman tomal. Not kabi, unun tagi dima. ¹¹ Pakbi dabil kalonjikon da pakbi si noknogi ae amin da dima noknogi yo kisi aripmi tagi potpori? ¹² Not kabi, pik kindap da olip sop tagi potni? Ae wain nap da pik kindap dakon sopmi tagi potni? Yangin pakbi isipmi da pakbisi aripmi dima dagoni.

Nandak kokwini tagisi amin da anpak tagisi akdisak

¹³ Ji da binapmon nandan kokwini tagisi ae nandak nandakni tagisi amin kinda egisak kan, unun amin bisapmi bisapmi anpak tagisi asak, ae nandan kokwini tagisi do iyi dakon man dima awigisak. Yanj anakwan amin da kanba amin nandan kokwini tagisi ae nandak nandakni tagisi asak. ¹⁴ Mani ji tagisi ekwan amin do nandaba yokwi tok an kan, ae bisapmi bisapmi ji disi dakon man pawigik do kosit wusik an kan, nandan kokwin tagisi gat ae nandak nandakji tagisi gat do kisik kisik dima ani. Top anakwa anpakji da gen bami di abinj yipban. ¹⁵ Nandan kokwin yokwi unudon Kwen Kokup da dima pisak. Unun on miktim dakon yo gin. Unun Pinjkopmon da dima abisak, Sunduk da analon asak. ¹⁶ Nandani, tagisi ekwan amin do nandaba yokwi tok anek bisapmi bisapmi iyi dakon man pawigik do kosit wusik an amin da binapmon pidok pidok madepsi noman tosok, ae anpak yokwi morap unudon da noman tonj.

¹⁷ Mani amin nandan kokwin tagisi Kwen Kokupmon nani banj timikgan unun da anpak yan anj: Mibiltok nandak nandak gwaljigi mini unun yolgan, ae unun da bunon amin gat but kalonji ekwan, ae anpak yawori an yomanj, anek pinbisi egek amin diwari dakon gen nandanek ekwan, ae amin do bupmisi nandanj yominjek anpak tagisi anyomanj. Unun amin morap kisi do anpak tilak kalonjikon gin anyomanj. Ae jamba but anpak dima anj, unun anpak tagi yol kimokgon. ¹⁸ Nin but kalonj ekwamanj kan, unun jap yet kwaokgamanj yombem. Do unun but kalonj anpagon jap da pigaga kwonj unun da tilak anpak tagisi da egip egipninon noman tokdanj.

4

Miktim dakon anpak do galak tonj amin unun Pinjkop dakon uwalni

¹ Gen emat gat ae butjap ukwayityo binapjikon noman tonj unun mibili nido noman tonj? Unun yokwi dakon but suligik dakon anpak mibili mibili butjikon emat anj, unun da gen emat ae butjap ukwayityo panalon anj. ² Ji yo timit do nandanj, mani dima timikganj, do ji amin dapba kimokgonj. Ji yo do pindak galaktok anj, anek unun aripmi dima timitni, do butjap ukwayit yo anek gen emat anj. Pinjkop da yo damjak do bisit dima anj, mibili yanj do anek yo dima timikganj. ³ Ae yo timit do bisit anj bisapmon yo dima timikganj, nido nandak nandakji kilegi dima tanakwan Pinjkop bisit anj imanaj. Ji but dakon galaktok yokwi yolek giptimiji da kisik kisik asak unun dogin nandanj.

⁴ Minjat da eni yipmanjek kin yumabi anpak asak unun da tilak ji Pinjkop kili yipmanjek dek mudan. Nandani, miktim dakon yo do galagi nandisak amin unun Pinjkop do kuragisi nandan imisak. Unun dima nandan, ma? Nandani, on miktim not animisak amin, unun Pinjkop dakon uwalni dagosok. ⁵ Pinjkop dakon papia da yan yosok, “Wup unun Pinjkop da nin da butgwan yipgut unun yo morap yopman mudanek iy dogin galaktan kimotnen do nandisak.” Gen unun gen isali yan nandan, ma? ⁶ Mani Pinjkop da nin do nandan yawot madepsi an nimisak. Mibili yan do anek Pinjkop dakon papia da yan yosok: “Pinjkop da amin iy dakon man pawikwan amin yo ak do nandan unun dima ani do kosit sopman yomisak, mani amin iy do nandaba pan unun nandan yawok yominek yo tagi an yomisak.”

⁷ Do ji disi do nandaba pinakwan Pinjkop da yongamgwan egipni. Sunduk kosit sopman iminakwa depman dek pasal kikkisak. ⁸ Pinjkop da kapmatjok kini, anakwa Pinjkop ji da kapmatjok apjak. Yokwi pakpak, amin da kisitni pakbikon suganba kilegisi an, unun da tilak butjikon yo yokwi ton unun suganba kilek tan mudoni. Jamba but amin, butjikon nandak nandak yokwi ton unun wiririk mudoni. ⁹ But yokwi anek kunam morapmi tatni. Abisok jikgo yanjan amin, kulabik anek butji jik tanakwa egipni. ¹⁰ Amin Tagi da dabilon disi do nandaba pini. Yan ani kan, Amin Tagi da ji pawigikdisak.

Nin amin do yanba yokwi tok dima anej

¹¹ Not kabi, panmuwukbi notji diwari do yanba yokwi tok dima ani. Amin diwari do yanba yokwi tok asak bo ae notni dakon anpak kokwin asak, unun gen teban do yanba yokwi tok anek gen teban kokwin asak. Ae gen teban kokwin asal kan, gak gen teban dima guramikdal, unun gen teban dakon kokwin agak amin dagal yan asak. ¹² Pinjkop kalon dagin gen teban panalon agit, unun kalon dagin Gen Kokwin Amin egisak. Ae unun kalon dagin minjat aminyo yokwikon ban tagi timitjak, ae tagi panupbal asak. Do gak namin da amin dakon anpakni kokwin asal?

Nin kwen wigik dima anej

¹³ Jikon amin diwari da yan yon: “Abisok bo anwa kokup pap kindakon kin monen ilit pi anek bilak kinda egipnen. Yan anek monen morapmi timitnen.” Yan yon amin ji do gen yipmandat. ¹⁴ Ji gen unuden ban yon, mani anwa yo ni da noman toni unun dima nandan. Egip egipji mukwa da yan noman tanek bisap pisipmisok gin tanek wagil pasilgan unun yombem. ¹⁵ Ji yan gin yoni kan tagi, “Amin Tagi da galak tosagon nin sigin egek yo unun ak do nandaman unun anej.” ¹⁶ Mani disi dakon man pawigek disi pi madep akdan unun do yon. Unun yokwisi. ¹⁷ Pakyanji nandani, amin kinda anpak tagisi kindak do nandanek dima asak kan, unun amin diwarini ton.

5

Yoni morapmi amin kobogi yokwisi timitdan

¹ Nandani! Yoni morapmi amin ji do gen yipmandat. Kunam tagek yan tidoni! Nido jigi madepsi da jikon noman tan damdisak. ² Yo morapji gat ae tilimji gat kili miktan mudan. Ae imal morapji yo monen da kili nan mudan. ³ Golji gat ae silwasi gat unun manut an mudan. Unun manut da ji dakon

4:4: Ro 8.7; 1Jn 2.15

4:6: YT 3.34; 1Pi 5.5

4:7: Ep 6.12

4:8: Ais 1.16; Sek 1.3; Mal 3.7

4:10: Jop 5.11; 1Pi 5.6

4:12: Ro 2.1; 14.4

4:13: Lk 12.18-20

4:14: Kap 39.5,11; YT 27.1

4:17: Lk 12.47

5:2: Mt 6.19

yokwisi pan noman aban nomansi ten tenok dan, anek manut da giptimji kindap da yan sonba sok dan. Mibi bisap kili unun jok noman tokdisak, anakwan ji isal dogin yo morap gat monen gat pan muwukgar. ⁴ Nandani. Pi monji da pigagasi jap pawit. Anakwa ji da yuman nogini diwari pan kutnanek diwari gin yomgwit. Monen diwat unun da Pin kop da anakji yokwi unun dakon kobogi damjak do madepsi yan tidon. Ae pi monji unun dakon bupmi kunamyo da Amin Tagi Tapmim Ami da miragon kili pigigit. ⁵ Miktimon egipgwit bisap morapmon ji yo tagi tagi morapmi timigek disi dogin nandanek kisik kisik anek egipgwit. Jap morapmi nanek madepsi tagawit, do dikba kimotni dakon bisap kili noman tak. ⁶ Amin kilegi gen yan yominek kili dapba kimakgwit. Unun iyi kutnok do yo kinda dima awit.

Nin tebai agek bisit anek Amin Tagi dakon abap do jomjom anen

(Kilapmi 5.7-20)

Nin jiggi guramigek Amin Tagi dakon abap do jomjom anen

⁷ Do not kabi, butji yawori tanakwa jiggi guramigek Amin Tagi da ae apjak unun do jomjom ani. Disi nandan, pigagani ton amin unun jap tagisi kwok dan unun do jomjom anegisak. Unun butni anteban anek yawori egek jomjom anakwan sikak gildatyo da pini anakwal don bami pasak. ⁸ Jiyo kisi butji yawori tanakwa jiggi noman tan dama unun guramitni, nido Amin Tagi da apjak bisap unun kwan toso. ⁹ Not kabi, notji do yanba yokwi tok dima an an ani. Pin kop da gen pikon di depban. Nandani, Gen Kokwin Amin Madep yoma kagakon akdak.

¹⁰ Not kabi, kombi amin kalip Amin Tagi da manon yan ten tenok awit unun do nandani. Uwal da yo yokwisi anyomgwit, mani butni yawori tanakwa jiggi unun guramikgwit. Ji unun dakon anpak timigek yolni. ¹¹ Nandani, nin yan yoman, "Amin butni anteban anek yawori egek jiggi guramikgar unun Pin kop da gisamikban kisik kisiksi ekwan." Jop dakon geni kili nandawit. Unun butni anteban anek yawori egek jiggi morap noman tan ingwit unun guramikgit. Disi nandan, don Amin Tagi da anpak tagisi an ingut. Asi nandaman, Amin Tagi da amin nin do but dasi galak tan nimisak, ae bupmi madepsi nandisak.

Gen yan anteban ak dima ani

¹² Not kabi, gen madepsi kinda unun yan: Ji Kwen Kokup bo miktim bo ae yo di da manon genji dima yan anteban ani. Yo kinda ak do nandan kan "Asi" yan gin yoni. Mani dima ak do nandan kan "Dima" yan gin yoni. Genji yo di da manon yan anteban aba Pin kop da kobogi yokwi di daban.

Amin kilegi dakon bisit unun tapmimi ton

¹³ Jikon da kinda jiggi pasak kan, Pin kop do bisit asak. Ae kinda dakon but kisik kisik nandisak kan, unun Pin kop dakon man ankisik do kap yosak.

¹⁴ Jikon da kinda sot asak kan, pan muwukbi dakon kila amin yan yoba opni. Abinek Amin Tagi da manon bit nelak giptimikon son iminek Pin kop da anpulanban kilek tosak do bisit ani.

¹⁵ Pin kop do nandan gadanek bisit ani kan, Amin Tagi da sot amin unun anmilip anek aban pidokdisak. Ae yokwi agit kan, Amin Tagi da diwarini wiririk imjak. ¹⁶ Yando, ji kalon kalon diwarisi Pin kop dakon minjat aminyokon yan kwok ani. Anek ji kalon kalon Pin kop da amin diwari pan pulugosak do bisit ani, anakwa Pin kop da ji pan milip asak. Amin kilegi kinda

da bisit asak kaŋ, bisitni unun tapmimi ton, ae amin diwari tagisi panpulugogi.
¹⁷ Elaija miktim amin nin yombem. Mani sikak dima mosak do bisit tebai anjakwan, sikak dima manjakwan bilak 3 ae kanek 6 agit. ¹⁸ Don bisit aeni anjakwan kundu da sikak yipban manjakwan pigaga jap aeni kwawit.

Kosit yipman dekgit amin abidan anopneŋ

¹⁹ Not kabino, jikon da kindi Pinƙop dakon gen bami yolyol kosit yipman degakwan amin kindi da abidan aeni anopjak kaŋ, ²⁰ unun amin anpak tagisisi naŋ asak. Gen on do pakyansi nandani. Amin kindi yokwi pakpak amin kindi anpuluganek kosit yokwikon naŋ abidan Pinƙopmon ae anopjak kaŋ, unun amin yokwi pakpak amin kimoron naŋ abidanakwan kimot dima asak. Ae Pinƙop da yokwi pakpak amin dakon yokwini morapmi yopman yomgut.

Papia 1 Pita da Mandagit

But piso gen

Pita unun Yesu dakon panjet 12 kabikon nani kinda da on papia unun Yesu yolyol amin jigi morapmi paba unun dakon nandan gadatni panjeban ak do mandagit. Yan yosok, Yesu yolyol minjat amin Yesu Kristo dakon Gen Bin Tagisi do aeni nandani dosi yosok. Yesu kimagek kimoron da pidagit, anek aeni tobil ap do yan teban tok agit. Yan teban tok unun agit unun do nandanek apjak do jomjom ani.

Asi, Yesu yolyol amin jigi pan, mani jigi unun nandan gadatni panjilit do noman ton. Do nandan gadat tebaisi abidan kimagek wigi Kristo da aeni tobil apjak bisapmon wigakwan unun bisapmon tomni tagisi timitdan.

No Rule Pinjok dakon minjat amin kabisi agiman, do anjak tagisi ban anek, yo tagisi abidok do nandanek jomjom aman unun abidonej

(Kilapmi 1.1-2.10)

¹ Nak Pita, Yesu Kristo dakon yabekbini. Papia on mandisat unun Pinjok dakon minjat aminyo ji uwal da jigi daba wasen ki provinsi Pontus, ae Galesia, ae Kapadosia, ae Esia, ae Bitinia unudon kin kin awit da ekwan ji do mandisat.

² Kalipsigwan Pinjok Dat da ji kili nandan daminek iyi dakon minjat aminyo dagoni do kili manjigit. Unun Telagi Wup da panpuluganban egip egipji kisi Pinjok do parek iminek telak tanek Yesu Kristo dakon gen yol kimotni, anakwa Yesu dakon yawini da ji sugan depban Pinjok da dabilon gwaljigi mini ani, yan do anek ji kili manjigit.

Pinjok da nandan yawot madepsi an daminek butji panyawot aban yaworisi tosak do bisit asat.

Egip egip tagisi da nin do Kwen Kokupmon jomanek tosak

³ Nin Pinjok dakon man anksinen, unun Amin Taginin Yesu Kristo dakon Pinjokni ae Datni. Nin do bupmi madepsi nandan ningut, do Yesu Kristo kimagekbi tamokon nan aban pidagit, anek unun kosiron da Pinjok da egip egip kalugi ningut. Ae egip egip kalugi wagil tagisi nin do anoman agit unun abidonejsi yan nandanek jomjom anek ekwaman. ⁴ Nin Kwen Kokup dakon egip egip abidonej do kili manjigit. Egip egip unun aripmi dima tasik togi, ae Pinjok da dabilon gwaljigi minisi, ae mudok mudogi minisi. Egip egip unun Pinjok gat kisi Kwen Kokup egipnejan bisapmon abidonej do Pinjok da kili manjigit. ⁵ Kristo nandan gadan iminakwa Pinjok da tapmin madepnikon da ji panjutnosok. Unun da ji yokwikon ban timigek panpuluganban tagisi egipni do nandisak, ae yo unun ak do nandisak unun mibi bisapmon nomansi aban tenjenokdisak. ⁶ Pinjok da yo unun akdisak, ji unun do nandanek kisik kisik an. Mani abisok bisap pisipmisok dogin panjilit mibili mibili da noman tan daminakwa tepmi pan.

⁷ Pinjok da ji dakon nandan gadat ankilik kok do anek panjilit yum pindagakwan aban. Nin nandaman, gol unun yo tagisi, mani gol unun yo tasik togi, do ji dakon nandan gadat da gol yapmandak ae wagil tagisisi. Amin da gol unun asi gol bo yan do kindapmon sojek ankilik kon. Do nandani, panjilit mibili mibili altan daba nandan gadatji tebaisi sigin tosak kan, mibi gildaron

Yesu Kristo noman altosak bisapmon ji do kisik kisik nandan daminej man madep damdisak.

⁸ Ji Yesu dima kawit, mani but dasi galak tan iman. Abisok dima kon, mani nandan gadan iminej but galaksi nandan. But galak unun da miktim dakon kisik kisik morap yapman mudosok. Unun gen kaginin da aripmi dima yan teneten mudogi. Dimasi. ⁹ Kristo nandan gadan iman do anek Pinjkop da ji yokwikon ban timikdak.

¹⁰ Kalip kombi amin da Pinjkop da abisok nandan yawok daminej jikon yo tagisi akdisak unun do yan tenetok awit. Pinjkop da nin yokwikon ban timitdisak unun dakon mibili nandak do pi madepsi awit. ¹¹ Kristo dakon Wup da kombi amin da butgwan yigek gen kagakon da Kristo da tepmi mibili mibili pakdisak anek don man madep pakdisak unun do yan kwok agit. Anjawan kombi amin da nandawit, "Ni bisapmon nin yokwikon ban timitjak amin apjak?" ae "Unun bisapmon ni yo da noman tokdisak?" ¹² Mani, Pinjkop da yan yoligit, yo morap noman tokdan do kombi gen yawit, unun da bisapmon dima noman toni. Abisok ekwan amin ji da bisapmon noman toni do yawit. Telagi Wup Pinjkop da Kwen Kokup nan yabekban pigit unun da amin tapmim yoban Gen Bin Tagisi yan tenetok anek Pinjkop da yo asak do kili dayiwit. Anjelo kisi Pinjkop da ji do yo tagisi agit unun pindak nandanjo akdo tagisi nandan.

Pinjkop da telagi egipney do yosok

¹³ Do bisapmi bisapmi nandak nandakji si pantagap anek egipni, anek disi do kila tagisi anek egipni. Yesu Kristo da noman altosak bisapmon Pinjkop da nandan yawok daminej jikon yo tagisi unun akdisak unun do nandan gadat tebaisi anek jomjom ani. ¹⁴ Minat monjiyo da gen guramit an unuden ani. Kalip nandak nandakji mini, do galaktok yokwi mibili mibili yolgwit, mani abisok anpak unun dima yolni. ¹⁵ Pinjkop da ji kili yan damgut, unun telagi, do yo morap anikon jiyo kisi telagi egipni. ¹⁶ Nido Pinjkop dakon papia da yan yosok:
"Ji telagi egipni, nido nak telagi egisat."

Tomni madep nan nin yuman nagit

¹⁷ Pinjkop bisit iyinej "Dat" yan iyan. Dat unun da man timikgaman unun do nandanek kokwin dima asak. Nin kalon kalon da anpak aman unun pindagek nin kokwin asak. Do on miktimon egipni bisap morapmon, on miktim unun nin dakon kokupsinin yan dima nandani, ae Pinjkop do pasalek unun da yongamgwan gin egipni. ¹⁸ Nido disi nandan, kalip babikji da mibili mini dima nandan pisanek egipgwit jiyo kisi yanin egipgwit, mani Pinjkop da ji yuman nanek unun anjagon ban pulugan depgut. Ae ji yum do miktim dakon yo si tasik togi silwa bo gol ban dima yuman nagit. ¹⁹ Kristo dakon yawi, tomni wukwisi nan yuman nagit. Kristo unun sipsip monin gwaljigi minisi. ²⁰ Pinjkop miktim dima wasagit bisapmon, Kristo da ji yuman nosak do kili manjigit, ae abisok mibi bisap on ekwamanon, Pinjkop da nin panpulugosak do Kristo yipban kili altan tenetagit. ²¹ Unun da ji panpuluganban Pinjkop nandan gadan imgwit. Unun Pinjkop da Kristo kimakbi tamokon nan aban pidanban man madep imgut. Do ji Pinjkop do nandan gadat anek yo ak do yan teban tok agit unun do jomjom an.

Nin amin do but dasi galak tan yomnen

1:8: Jn 20.29; 2Ko 5.7 **1:10:** Mt 13.16-17 **1:11:** Kap 22; Ais 53; Lk 24.26-27 **1:14:** Ro 12.2; Ep 2.3; 4.17-18 **1:16:** MS 11.44-45; Mt 5.48 **1:17:** Ro 2.11; PA 2.23 **1:19:** Ya 20.28; Ibr 9.12-14
1:20: Ep 1.4; 2Ti 1.9-10 **1:21:** Jn 14.6; Ro 5.1-2

²² Ji gen bami yolgwit, yan anek disi Pinjkop da dabilon gwaljigi mini awit. Anek Pinjkop dakon minjat aminyo diwar but dasi galak tan yoman. Do abisok pi madepsi an kimagek but dasi galak tan yomin kimotni. ²³ Ji yan ani, nido egip egip kalugi Pinjkopmon abidawit unun kimot kimori mini. Pinjkop dakon gen dagok dagogi mini unun da egip egip kalugi unun analon asak. ²⁴ Pinjkop da papiakon gen yan tosok:

“Minjat amin morap jon da yan bisap dubak dima ekwan,
ae man madepni da jarej da yan tepmi biripmigi monj.

²⁵ Mani Pinjkop dakon gen toktogisi tan anjan kisak.”
Gen unun jikon Gen Bin Tagisi yan tenjawaiw unun.

2

¹ Ji altok altok kalugi kili awit, do anpak yokwi morap yipman mudoni. Top yogok anpak gat, ae jamba but anpak morap gat, ae tagisi ekwan amin do nandaba yokwi tok gat, ae yanba yokwi tok morap gat unun kisi yipman mudoni. ² Monji njakjak kalugi mum do galagi madepsi nandan, unun da tilak mum tagisi, ae unudon yo yokwi kinda dima tosok, unun Pinjkopmon da abisak unun timit do galagi madepsi nandani. Mum unun da wupji anpuluganban Pinjkop da egip egip kalugi unun damguron tagan madep ani ae tapmin pani, anek Pinjkop gat tagisi egipni. ³ Yan ani, nido Pinjkop da anpak ninon asak unun kili ankilik kawit, anek Amin Tagi unun tagisi yan kili nandawit.

Amin Tagi unun gwak egip egipmi ton

⁴ Ji Amin Tagikon apni. Unun gwak egip egipmi ton yombem kinda. Minjat aminyo da kanba yokwi aban maba kigit, mani Pinjkop da kili manjigit, anek kanban tagisisi agit.

⁵ Jiyo kisi gwak egip egipmi ton yombem, ae Telagi Wup da tapmimon Pinjkop da panpuluganban iyi dakon yutni dagon. Yan aban ji Pinjkop dakon telagi mukwa sogok amin kabini egek Yesu Kristo da manon paret ani. Unun paret Telagi Wup da ji pantagap aban Pinjkop da paret si galak tosok asak.

⁶ Unun do Pinjkop da papiakon gen kinda yan tosok:

“Nandani, yut kodigikon gwak teban tip kindanan tidosot unun nak da kili manjigin.

Unun gwak tagisi ae tebaisi.

Unun abisok yipbo Saion kokup papmon tosok.

Unun do nandan gadan imni amin mayaktok aripmi dima pakdan.”

⁷ Ji nandan gadat an minjat aminyo yan si nandan, Kristo unun gwak wagil tagisisi. Mani nandan gadat dima an amin, unun do Pinjkop da papiakon gen yan tosok:

“Yut agak amin da gwak yokwi yan yanek maba kigit, unun gwak tip kinda nanj tidawit da akdak.”

⁸ Ae gen kinda yan tosok:

“Unun da tip da yan kosit obanikon tosok, do amin morapmi kandapmi tidanek piligi pagek tasik tokdan.”

Unun Pinjkop dakon gen abin yipmanjan, do kandapmi tidanek piligi pokgon. Kalip Pinjkop da yan ani do kili manjigit.

⁹ Mani, Pinjkop da ji kili manjigit. Ji Kila Amin Madep dakon telagi mukwa sogok amin kabini ekwan. Ji Pinjkop iyi dakon minjat amin kabini ekwan. Egek jikon yo tagisi morap agit unun dakon yan tenjenok ani do yan damgut. Pilin tuk yipman degek tenjenikon apni do yan damgut. ¹⁰ Kalip Pinjkop dakon

miñat aminyo dima egipgwit, mani abisok miñat amin kabinisi ekwan. Kalip Piñkop dakon bupmini dima abidawit, mani abisok kili abidan.

No Rule Miñat amin diwarí da binapmon pilik bamok kilegisi anej

(Kilapmi 2.11-3.22)

Nin Piñkop dakon oman monjisi egipner

¹¹ Notnonisi, ji on miktimon kokuw njawarwarikon amin da yan ekwan, ae binap amin yombem. Do yanji dayisat, ji but kalip dakon galaktok yokwi manji yomni. Uñun da wupji abinj yip do emat asak. ¹² Ji Piñkop dima nandan iman amin da binapmon pilik bamok kilegisi ani. Asi, gulusun an do gen yan damdan, mani anpakji kilegi koni do don Piñkop da miñat aminyo gen pikon yop do apjak bisapmon Piñkop dakon man anjikisdan.

¹³ Gapman mibili mibili dakon geni guramitni, nido Amin Tagi da yan ani do nandisak. Kila amin madep da ji dakon wukwisi egisak do geni guramitni, ¹⁴ ae provins dakon gapman dakon mibiltok aminisi kisi dakon geni guramitni. Kila amin madep da uñun amin yabegek anpak yokwi an amin do kobogi yokwi anjomni, ae anpak kilegi an amin dakon man pawigini do yopgut da ekwan. ¹⁵ Piñkop da anpak tagisi banjin ani do nandisak. Yan anek kanjo nandan kokwini tagi dima amin da gen kagani sopmanek gen dima yan damni. ¹⁶ Ji miñat aminyo pulugankwi da yan egipni. Mani “nin puluganbi” yan nandanek kin anpak yokwi mibili mibili di abam. Piñkop dakon oman monji da yan egipni. ¹⁷ Amin morap kisi do nandaba wukwan yomni, anek Piñkop dakon miñat aminyo diwarí do but dasi galak tan yomni. Piñkop do si pasalek egipni. Anek kila amin madep do man madep imni.

Nin Yesu Kristo dakon anpak yolek tepmi paner

¹⁸ Oman monji ji kila aminji dakon pinbini egek nandaba wukwan yomni. Nak kila amin tagisi ji do yo yaworí andaman uñun dogin dima yosot. Kila amin yo yokwi andaman uñun kisi dakon pinbini egipni. ¹⁹ Piñkop dakon galaktok yolakwa isal dogin tepmi daba tepmi uñun tagi paman yan nandani kan, Piñkop da uñun do tagisi nandakdisak. ²⁰ Mani anpak yokwi anakwa dikba tepmi pani kan, Piñkop da ji do nandaban tagi asak? Uñun dima. Mani anpak tagi ban anakwa dikba uñun do tepmi pani kan, Piñkop da yan do galak tosok. ²¹ Piñkop da anpak unjuden yolni do yan damgut, nido Kristo ji panpulugok do tepmi pagit. Ji da yolni do anpak uñun kili doligit.

²² “Uñun yokwi kinda dima agit,
ae top genyo kisi kinda dima yagit.”

²³ Amin da ibipgwit, mani kobogi dima yobipgut. Tepmi pagit, mani panupbal ak do dima yagit. Uñun iyi nan Piñkop yo morap kokwin kilegisi agak amin da kisiron yipgut. ²⁴ Kristo tilak kindapmon akgit anek giptimni nan nin dakon yokwinin imekgit. Yokwi morap yipman mudanek anpak kilegi yol kimotner mibili yan do anek agit. Giptimni obisi anagakwa tepmi pagit uñun da ji panmilip agit. ²⁵ Ji kisi morap sipsip kinda pasilgit da dima nandan pisanek agisak uñun da tilak agipgwit. Mani abisok Sipsip Kila Amin Tagisikon tobil apgwit. Uñun wupji dakon Kila Amin Tagisi.

3

Miñat eyo dakon gen

¹ Unjuden gin, miñat eni tonj unjun esi dakon pinji egipni. Ae unjun kabikon wili diwari Pinjkop dakon gen dima guramikgan kan, miñatni ji but tobil ani do gen dima yanakwa anpakji tagisi banjin pindagek but tobil tagi ani. ² Nido, miñat ji dandaba pilik bamok kilegisi anjek pinjisi ekwan.

³ Miñat ji amin da dandaba tagisi ani yan do busunji dima panjilim ani, ae giptimji gol banj dima panjilim ani, ae imal tagisi banj dima pani. ⁴ Tilim dima tasik togi banj but kagasi panjilim ani. Tilim unjun anpak yaworisi ae tayangok egip egip. Anpak unjuden Pinjkop da dabilon tagisisi. ⁵ Anpak unjuden do galak toni. Nido kalip bisapmon miñat telagi egek Pinjkop da yo tagisi yom do yan teban tok anyomgum unjun do jomjom anjek unjun tilim pawit. Anjek eni dakon pinjini egipgwit. ⁶ Sara unjun anpak yolek Abraham dakon gen guramigek amin madepno yan iyigit. Ae ji anpak kilegisi yolek yo kinda do dima pasolni kan, ji unjun Sara dakon gwakni.

⁷ Unjuden gin, wili miñatni tonj, ji nandak nandak tagisi banj yolek miñatji gat tagisi yitni. Miñat dakon tapmim unjun wili dakon tapmim yombem dima, unjun madep dima, mani miñatyo kisi egip egip kalugi Pinjkop da butgalak do nimisak unjun kili abidawit, do ji miñatji do nandaba wikwan yominek panpuluganek anpak tagisi banj anyomine kimotni. Anpak unjun yolek ani kan, yo kinda da ji dakon bisit do kosit sopsop dima akdisak.

Bisapmi bisapmi amin do anpak tagisi anjomnen

⁸ Gen on panjagok do yan yosot. Ji morap kisi but kalonj egek amin morap kisi do bupmi nandan yomni. Pinjkop dakon miñat aminyo diwari do but dasi galak tan yominek nandan yawok yominek disi do nandaba pisak. ⁹ Amin da yokwi anj daba kan, kobogi do yokwi dima an yomni. Ae yanba yokwi tok anj daba kan, kobogi do yanba yokwi tok dima an yomni. Kobogi do Pinjkop da yo tagisi anyomjak do bisit ani. Pinjkop da ji yan anjek disi gisam timitni do yan damgut. ¹⁰ Pinjkop gen papiakon gen yan tosok:

“Amin kinda egip egipni tagisi noman tanakwan bisap tagisi kok do nandisak kan, unjun amin gen yokwi dima yosak, ae top dima yosak.

¹¹ Unjun anpak yokwi morap manji yominek, anpak tagisi banjin asak. Unjun amin gat but kalonj ak do dakon pi anj kimotjak.

¹² Nido, Amin Tagi da amin kilegi kilani anjek bisitni do mirak yopmandak, mani yokwi pakpak do nandaban yokwi tan yomisak.”

Anpak tagi anej dakon tepmi tagi panen

¹³ Ji anpak tagisi tebai yol kimagek ani kan, namn da yo yokwi anj damjak?

¹⁴ Mani anpak tagisi anjek unjun do tepmi pani kan, Pinjkop da yo tagisi anj damdisak, do pasal pasal dima ani, ae nandaba kik dima ani. ¹⁵ Butjikon da Kristo kalon nanjin yipba Amin Tagisi egipjak. Ae yo tagisi do jomjom an unjun dakon mibili do dayinba kan, bisapmi bisapmi kobogi yoyik do tagap tok anj kimotni. ¹⁶ Mani geni kobogi yawori ae anpak tagisikon da pantobil yomni. Ae Pinjkop da dabilon kilegisi egipni. Yan aba Kristo yol do anjek anpak tagisi anakwa gen yokwi dayan amin unjun mayagi pakdanj. ¹⁷ Anpak tagisi anakwa unjun do amin da jigi daba tepmi pani kan, Pinjkop da ji do tagisi nandakdisak. Mani anpak yokwi anjek unjun dakon tepmi timitnen kan, unjun da yo yokwisi asak.

Kristo da nin yokwikon banj timit do kimot anek ae pidagit

¹⁸ Kristo unun amin kilegisi, mani yokwi pakpak minjat aminyo dakon tamo abidanek yokwini wiririgek Pinjkopmon timik panjik do anek kimakgit. Unun bisap kalon kinda kimakgit, ae kinda gat dima kimotjak. Unun miktim aminsi da ekwan amin da anakba kimakgit, mani Telagi Wup da tapmimon da pidagit da egisak. ¹⁹ Unun kin wup dam tebanon egipgwit unun do Pinjkop gen yan tenjenan yomgut. ²⁰ Wup unun da kalip Noa da bisapmon Pinjkop gen abin yipgwit. Noa da bisapmon anpak yokwi madepsi awit, mani Pinjkop da kobogi tepmi dima yomgut. Unun butni yawori tanakwan jomjom anegakwan wigi Noa da tap wakgani wasan mudagit. Anek minjat aminyo kalonj sok 8 kabi dagin tap wakgakan wigakwa pakbi madep da timik panjinakwa Pinjkop da yokwikon banj timikban tagisi egipgwit. ²¹ Pakbi unun da telagi pakbi sogok dakon tilak asak. Pinjkop da ji yokwikon banj timit do telagi pakbikon banj timikdak. Telagi pakbi unun giptim garak wiriritjak do dima, unun Pinjkop da dabilon gwaljigi mini egip do dakon tilak asak. Ji yokwikon banj timit do Pinjkop da Yesu Kristo kimoron nan aban pidagit. ²² Ae Kristo Kwen Kokup kili wigigit da abisok Pinjkop da amin tet do yikdak. Yigakwan anelo ae kila amin madep, ae yo morap tapmimi ton unun da pinjini ekwan.

No Rule Panjilit madepsi da panmuwukbikon noman tanj yoba tepmi panj

(Kilapmi 4-5)

4

But kalip dakon anpak yipmanj mudonerj

¹ Kristo giptim timnikon da tepmi pagit, do nandak nandak unun abidagit jiyo yan gin abidan kinotni. Nido, amin kinda giptim timnikon da tepmi pagit kan, unun amin yokwi dakon anpak kili yipmanj dekgit. ² Ae miktimon egisak bisapmon but kalip dakon anpak dima yoldak, Pinjkop dakon galaktok banjin yoldisak. ³ Ji but kalip dakon anpagon aripmisi agipgwit, anek Pinjkop dima nandan iman amin da anpak an unun ak do galagisi nandawit. Anpak unun, yumabi anpak mibili mibili, ae pakbi teban nanek but upbal agak, ae anpak wagil yokwisi kinda unun kokup kidat do gawak yomyom anpak, unun anpak morap awit. ⁴ Abisok Pinjkop dima nandan iman amin gat anpak yokwi mibili mibili unun sanben yoba dima an, anakwa unun do wiripdagek pidan gen yokwi dayan. ⁵ Mani don gen pikon iyi agek mibili nido anpak unun awit unun do yokdan. Pinjkop da amin si ekwan gat, ae amin kili kimakgwit gat kisi anpakni kokwin ak do kili tagap tak. ⁶ Mibili yan do anek minjat aminyo unun kili kimakgwit unun dima kimagek Gen Bin Tagisi nandawit. Asi, yokwi pakpak da kimokgon unuden yokwi awit dakon kobogi do kimot awit, mani Pinjkop da iyi yombem wup egipni do nandagit do Kristo dakon Gen Bin Tagisi nandawit.

Pinjkop da but galak do yo nimisak unun pi tagisi yomnenj

⁷ Yo morap pasildan dakon bisap kili kapmat tosok. Do bisit ak do disi do kila anek dipmin dima pagek kalugi egipni. ⁸ Ae yo madepsi kinda, ji Pinjkop dakon minjat aminyo diwari do but dasi galak tanj yomyom anpak tebaisi abidoni. Yan ani kan, amin da yokwi anj daba diwarini tagi yopni. ⁹ Ae Pinjkop

dakon miñat aminyo diwari apba ji gat egipni kan, but galagon da kilani tagisi ankimotni.

¹⁰ Piñkop da ji kalon kalon do but galak dakon yo damgut, do ji kalon kalon Piñkop dakon oman monji tagisi da egek, ni pi ani do tapmim damgut unun anek amin diwari panpulugoni. ¹¹ Amin kinda Piñkop gen yan tenjenok pi abidagit kan, Piñkop da iyi yosok yan nandanek gen yosak. Ae amin kinda amin panpulugok pi asak kan, unun amin Piñkop da tapmim imisak unun da aripmon pi unun an kimotjak. Yan anakwa miñat aminyo da yo morap ani unun pindatni, anek Yesu Kristo da manon Piñkop dakon man ankisini. Unun man madepni ae tapmimni dagok dagogi mini tan anan kisak. Unun asi.

Kristo da tepmi pagit unuden, tepmi pak do but galaksi nandanek

¹² Notnonisi, panjkilit kinda kindap da yan jikon noman toso. Mani ji wuripdagek yo njwakwarisi kinda da noman tan nimisak yan dima nandani.

¹³ Unun panjkiliron ji Kristo da tepmi pagit unuden pan, do kisik kisik ani. Ae Kristo dakon tilimni altan tenjenosak bisapmon ji kisik kisik madepsi anek butji tagisi tokdisak.

¹⁴ Ji Kristo dakon man abidon, anakwa unun do amin da gen yokwi dayinba kan, ji unun do kisik kisik ani. Nido, Piñkop dakon Wup tilimni wagil tagisisi jikon toso. ¹⁵ Kan kimotni. Amin dapba kimotni, bo yo kabo noni, bo anpak yokwi di ani, bo amin diwari dakon pi panupbal ani, anakwa tepmi pani kan, unun tagi dima. ¹⁶ Mani ji Kristo Dakon Amin ekwan do anek tepmi pani kan, mayagi dima nandani. Kristo dakon man unun do but galaksi nandanek Piñkop ankisini. ¹⁷ Piñkop da miñat amin kabini nin gen pikon nipjak dakon bisap kili noman tak. Mibiltok ninon asak, do miñat aminyo Piñkop dakon Gen Bin Tagisi manji iman amin kabikon asak bisapmon kobogi yokwisi timitdan. ¹⁸ Piñkop dakon papia da yan yosok:

“Yokwikon ban amin kilegi timit timit unun jigisi, do Piñkop manji iman amin gat yokwi pakpak gat nian agagi?”

¹⁹ Do Piñkop da galak togon amin diwari tepmi pani do nandisak kan, unun amin egip egipni Piñkop nin wasagit da kisiron yipmanek anpak tagisi banjin ak do. Unun da bisapmi bisapmi kilanin tagisi ankimokdok.

5

Kila amin ji Piñkop dakon miñat aminyo kilani tagisi ani

¹ Abisok nak panmuwukbi dakon kila amin gat gen yogogi. Nakyo kisi kila amin kinda. Naga da dabilon Kristo kanapbo tepmi pagit. Ae nak gat ji gat Kristo dakon tapmim ae man madep noman altosak bisapmon Piñkop da yo tagisi nin morap kisi do nim do yagit unun timitdaman. Kila amin ji pi yan ban ani do dayisat. ² Ji Piñkop dakon miñat aminyo kila tagisi ani. Unun sipsip da yan ji da kisiron ekwan. Piñkop da kisik kisigon da pi unun ani do nandisak. Do pi yanon da ani. Amin da tebai dayinba unun do anek pi di abam. Ae tomni timit dogin pi unun dima ani. Pi unun ak do galagi nandani. ³ Amin madep daganek Piñkop da miñat aminyo unun kisitjikon yopgut unun di pabin yopbam. Ji anpak tagisi ban anakwa pindagek yolni. ⁴ Yan ani kan, Sipsip Kila Amin Mibiltogi da altan tenjenosak bisapmon tomni wagil tagisi unun abidokdan. Tomni toktok teban tosak ae dima tasik togi unun nan abidokdan.

Nin egip egipnin Piñkop da kisiron yipnen

⁵ Yawi kaluk ji kila amin da yongamgwan egipni. Ji morap pinbi egip egip yol kimagek Pin kop dakon minjat aminyo da yongamgwan egipni. Nin nandaman: "Pin kop da minjat aminyo iyi dakon man pawikwan unun pabin yopmandak.

Mani amin pinbi ekwan unun nandan yawok yominek yo tagisi an yomisak."

⁶ Do disi dakon galaktok pabin yopmanek Pin kop tapmimi ton da yongamgwan egipni. Yan ani kan, iyi nandisak bisap unudon ji panenotjak. ⁷ Pin kop da kilasi tagisi asak, do yo morap do nandaba kik an unun kisitnikon yopni.

⁸ Ji kalugi egek disi do kila tagisi anek egipni. Sunduk uwalji unun laion yombem, unun da madepsi yan tidanek minjat aminyo nok do wusisak. ⁹ Ji nandan gadaron tebaisi agek panjiklikban kan geni dimasi nandani. Ji nandan, Pin kop dakon minjat aminyo diwari miktimi miktimi ekwan, unun ji da tepmi pan yan gin pan.

¹⁰ Pin kop, nandan yawot dakon mibili, unun da ji tilim gulgwani tagisi toktok teban toso unudon iyi gat kisi egipni do anek Yesu Kristo obakon da ji yan dangut. Bisap pisipmisok gin tepmi pakdan, mani don iyi nandan gadatji pan teban aban toktogisi tebaisi atdan. ¹¹ Unun kalongin dagok dagogi mini tapmim morap kisi tan imisak. Unun asi.

Gen diwari

¹² Sailas, nak da koko unun Yesu yolyol notnosi, ae pi bamisi gin asak, unun da nak an puluganban gen pisipmi on ji do mandisat. Nak ji dakon but pan teban akdo, ae Pin kop dakon nandan yawotni bisapmi bisapmi jikon toso unun dolik do anek papia on mandisat. Ji unun do nandanek tebaisi atni.

¹³ Pan muwukbi minjat aminyo Babilon* ekwan, unun minjat aminyo Pin kop da ji gat kisi kili manjigit, unun da gildat tagi yan dayan. Monjino Mak yo kisi da gildat tagi yan dayisak. ¹⁴ Pan muwukbi diwari do but dasi galak tan yoman yan yolikdo, kisitni iligek si bedoni.

Kristokon gadanbi amin morap butji yawori toso do bisit asat.

5:5: YT 3.34; Ep 5.21; Jem 4.6 5:6: Mt 23.12; Lk 14.11; Jem 4.10 5:7: Mt 6.25-30 5:8: 1Tes 5.6 5:9: Ep 6.11-13; Jem 4.7 5:12: Ya 12.2,25; 13.13; 15.22,37-40 5:13: Ya 12.2; 2Ti 4.11

* 5:13: Amin diwari da Babilon unun Rom kokup pap do yosok yan nandan.

Papia 2 Pita da Mandagit

But piso gen

On papiagwan gen madep toj unun yan. Yesu yolyol minjat aminyo unun yoyindet toptopmi diwari agek minjat aminyo dakon nandan gadat gat ae anpakni tagi gat panupbal an amin do mirak dimasi yopni do papia on da yosok. Unun yabekbi da gen yomgwit unun tebaisi abidoni, anek Pinjkop gat ae Amin Tagi Yesu Kristo gat do pakyan tagi nandaba pisosak do yosok. Yabekbi da iyi Yesu dabil da kawit, anek kanakwa Yesu da iyi yoyindet agit.

Amin diwari da Yesu ae dima tobil apdisak, do anpak yokwi morap aman unun da yo madep dima asak yan yawit. Mani on papia da apjak dosi yosok. Asi, unun tepmi dima abisak, mani tepmi dima abisak unun dakon mibili unun yan: Pinjkop unun aminjok kinda dimasi pasiljak do nandisak. Amin morap kisi but tobil ani do nandisak, do minjat aminyo do yawot yawot an yominjek jomjom anejisak (3.9).

Nin egip egipninon anpak tagisi ano teban tanjakwan amin yokwi dakon gen pabin yopnen

¹ Nak Saimon Pita, Yesu Kristo dakon oman monjini ae yabekbini. Nak minjat aminyo nandan gadat tagisisi nin abidagiman unjudensi abidawit amin ji do gen on mandisat. Yesu Kristo unun Pinjkopnin ae yokwikon ban timit timit aminin, ae iyi dakon anpakni kilegi do anek ji da unun nandan gadat tagisisi abidawit. ² Ji abisok Pinjkop ae Amin Taginin Yesu tagisi nandan yoman. Unun anpagon nandan yawot ae but yawot da ji da egip egipmon sigin madep tosak do bisit asat.

Pinjkop da nin iyi do manjigit

³ Nin Yesu Kristo nandan imaman, ae iyi unun Pinjkop do tapmim madepnikon da egip egipnin panjeban asak dakon yo morap gat ae Pinjkop dakon anpak anej dakon yo morap aripmisi ningut. Nin da man madepni gat, ae tapmimni gat, ae anpakni tagisi gat timitnejen do anek, nin yan ningut. ⁴ Yan anek yo wagil tagisisi ae yo madepsi nim do yan teban tok agit. But sulugik anpak da miktim amin ninon tanjek nin madepsi panupbal asak, mani Kristo da nin panpuluganban anpak unun tasik togi unun yapmanjek Pinjkop iyi dakon egip egip ae anpak abidonejen do anek yo tagisi morap unun ningut.

⁵ Ji unun dosi nandanek, pi tebaisi anek nandan gadatji da tebai tosok unuden anpak tagisi aba teban tosak. Ae nandak nandak tagisi timit do dakon pi ani, yan aba unun da anpakji tagisi da yan jikon teban tosak. ⁶ Ae disi do kila anek anpak kalipmi pabin yopni. Anek unun anpak aba nandak nandakji tagisi da yan jikon teban tosak. Ae ji tebai agek jigi guramitni dakon anpak tebai abidoni. Unun anpak aba giptimji kila an unuden teban tosak. Ae Pinjkop dakon anpagon agipni, yan aba tebai agek jigi guramit dakon anpak jikon teban tosak. ⁷ Ae Pinjkop dakon minjat aminyo diwari gat not anek egipni. Anpak unun aba Pinjkop dakon anpagon egip egip da teban tosak. Ae amin do but dasi galak tan yomyom anpak abidoni. Unun anpak abidanba notsi anek egip egip anpak da jikon teban tosak. ⁸ Anpak unuden timikba egip egipjikon teban toni kan, Amin Taginin Yesu Kristo isal dogin dima nandan gadan imni. Bami morapmi tokdan. ⁹ Mani, amin anpakni unuden mini, unun amin yo dubagikon toj unun aripmi dima pindakgan ae unun amin dabili mini

yombem. Pinjkop da yokwi morap kalip awit unun wiririk yoban amin kilegisi awit, mani unun amin Pinjkop da yo tagisi agit unun kili injawit.

¹⁰ Not kabi, Pinjkop da ji kili yanj dangut, anek iyi dakon amin kabi egipni do ji manjin depgut. Do iyi dakon amin kabini bamisi egek geni guramit dakon pini tebaisi ani. Yanj ani kanj, aripmi dima manj potdan. ¹¹ Anjakwa kositji wagil witald daminjakwan Yesu Kristo Amin Taginin ae Yokwikon Banj Timit Timit Aminin iyi kila asak da kagagwan tagi pigini, ae unudon bisap dagok dagogi mini egipdan.

¹² Asi unun yo morap kili nandanj mudawit, anek gen bamikon tebaisi aknanj. Mani ji da injtoni do dima nandisat, do bisapmi bisapmi sigin dayik do nandisat. ¹³ Nak kalugi sigin egipberj bisapmon butji sigin pabo pisanjakwa unun do sigin nandani kanj, tagisi yanj nandisat. ¹⁴ Nak nandisat, bisap pisipmisok giptimno yipmanj degek kimotdisat. Amin Taginin Yesu Kristo da yanj kili noligit. ¹⁵ Yanj do anek kimagapbo yo morap do dayigim unun do bisapmi bisapmi tagi nandani do anek pi tebaisi abenj.

Yabekbi kabi da Pinjkop dakon tenjenji Yesukon tanjan kawit

¹⁶ Nin da Amin Taginin Yesu Kristo dakon tapmim madep gat ae tobil apdisak unun do dayigimanj bisapmon nin amin da nandak nandagon morap gen isali noman tawit unun banj dima dayigimanj. Dabilnin da Yesu dakon tenjenji ae tapmimni noman tanj iban kagimanj.

¹⁷ Pinjkop Dat da man madep iminek, tenjenji tagisi unun iban noman tanj imgut. Anek Pinjkop iyi Kwen Kokup tenjenji madepsi tosok unudon da Yesu do yanj yagit, "On Monjino, but dasi galak tanj imisat ae but galaksi nandanj imisat." ¹⁸ Nin unun gat kisi unun telagi ilenjon egek gen unun Kwen Kokupgwan da apban nandagimanj.

¹⁹ Unun yo dabilnin da pindakgimanj, do nin kombi amin kalip egipgwit dakon gen do tebaisi nandanj gadamanj. Ae jiyo kisi geni tebaisi abidoni kanj tagisi. Kombi amin dakon gen unun kalinj da yanj pilin tukgwan sojegakwan wigi Pinjkop da abinek wisawisa dakon gik pap da yanj Kristo dakon tenjenji da butjikon tenjenjokdisak. ²⁰ Mani, yo madep kinda ji da nandanj kimotni unun yanj. Kombi amin dakon gen Pinjkop gen papiakon toj unun kombi amin iyi dakon nandak nandak yolek dima mandawit. ²¹ Nido, kombi amin dakon gen kinda kombi amin da galaktoknikon da yoni do dima noman tagit. Telagi Wup da amin panjtagap aban Pinjkop gen yomgut unun banj yanj tenjenjok awit.

2

Amin yokwi da panjmuwukbi dakon nandak nandak panjupbal awit

¹ Asi kombi amin toptopmi di Israel amin da binapmon noman tawit. Unudenjin ji da binapmon amin diwarid di kisi noman tanjek topmon da minjat aminyo Pinjkop dakon gen yoyindet akdanj. Anek pasilikon da top gen mibili mibili ji dakon nandanj gadat panjupbal agagi ji da binapmon panjalon akdanj. Ae unun gin dima, Amin Tagi da yumanj nagit, mani unun amin da Amin Tagi manji imdanj. Anek iyi dakon egip egip panjupbal anjakwa tepmisi tasik tokdanj. ² Amin morapmi da unun amin dakon yumabi anjakni mibili mibili unun yoldanj. Yanj aba amin da anjak bami dakon kosit do yanja yokwi tok akdanj. ³ Unun amin pindak galaktok aminsi, do ji dakon monen gwayek do top gen morapmi dayikdanj. Mani Pinjkop da unun amin pasilni do kili yagit. Pinjkop dipmin dima pokdok, amin unun panjasik akdisak.

⁴ Kalip anjelo di yokwi aba Pinjkop da yum dima pindakgit. Tıpdomon gapma pilin tugisi unjungwan dam tebanon yopgut da ekwan. Egek Pinjkop da kokwin akdisak dakon gildat do jomjom anjek ekwan. ⁵ Kalip minjat aminyo egıpgwit unun Pinjkop manji iba yum dima pindakgit. Kulup madep yıpban abınakwan pasılglwit. Mani Noa unun anpak kilegi do yan tenjenok amin, do Pinjkop da Noa gat ae minjat aminyo 7 kabi gat kisi kila anakwan tagisi egıpgwit.

⁶ Pinjkop da Sodom gat Gomora gat tasik tonjil do yanek unun kokup bamot sorbal abilakni dagin tanjek wagılsi tasik tagimal. Pinjkop da yan aban minjat aminyo Pinjkop manji imni amin da unun do nandanek yo yokwisi ninon kisi yan gin noman tan nımdan yanısi nandani. ⁷ Mani amin kilegi Lot unun Sodom kokupmon egek unun gen teban pabın yop amin dakon yumabi anpakni mibılı mibılı awıt unun pındagek butjik nandagit, do Pinjkop da Lot abıdanakwan dima tasik tagıt. ⁸ Asi, amin kilegi Lot unun Sodom amin da bınapmon egek gıdari gıdari anpakni yokwi unun pındakgit, ae gen yokwini yanakwa nandan yomgut. Unun buri kilegisi tanakwan, gen teban pabın yopyop anpak awıt unun do nandaban yokwi tanban burikon da jıgisi nandagit.

⁹ Nin Amin Tagı da yo unun agıt unun do nandanen, anjek nin nandaman, Pinjkop yolgan amin pankewal noman tan yomni kan, Amin Tagı da unun pankewalon ban timıtjak dakon kosıt nandısak, ae amin yokwi kobogı do yo yokwisi yomdisak, anakwan wıgı Pinjkop da amin kokwin akdisak da gıdaron wıgıkdisak. ¹⁰ Amin dıwari kobogı yokwi madepsi timıtđan. Unun amin gıptımnı dakon galaktok yokwi yolgan, ae kila amin dakon gen do nandaba yo ısalısi an.

Unun Pinjkop gen yoyındet amin toptopmi unun kwen wıgık amınsı, ae yıı dakon galaktok banđın yolgan, do Kwen Kukup anjelo mıbıltogı tapmımi tonı unun ıbıp do timısok dı dima pasolgor. ¹¹ Anjelo morap yoyındet amin toptopmi unun yapmangan, manı Amin Tagı da dabilon yanba yokwi tok an yomınjek anjelo mıbıltogı gen dima yan yoman.

¹² Unun amin jon bit kilapyo yombem buri mıni, do gıptım dakon galaktok banđın yolgan. Unun amin jon kilap amin da timıgek dapba kimotni dogın mıktımon altawıt unun yombem. Yo mıbılı dima nandan pıson, unun do gen yokwi yon. Unun jon bit kilapyo da tasik ton unuden tasik tokđan. ¹³ Anpak yokwi mıbılı mıbılı anjek amin dıwari panıpbal awıt, do yokwi awıt dakon kobogı yokwisi timıtđan. Gıdaron jap morapmısi ae pakbi teban noknok do kısık kısık bamısi dakon anpak unun yanısi nandan. Jı gat kısı jap non, anjek yan aba jı garakjı ton daganakwa man bınji tagı unun panıpbal an. Manı anpak toptopmi unun an unun do kısık kısık an. ¹⁴ Bısapmı bısapmı minjat pındak galak tanjek yumabi anpak ak do nandan. Yokwi agak dakon galagı arıpmı dima aba mudogı. Nandan gadatni dima teban tanđı amin unun pangalak anjek ılık pangwa yokwi an. Ae pındak galaktok dakon anpak do pakyanısi nandan. Pinjkop da unun amin obısi panıtasik akdisak. ¹⁵ Unun anpak kilegi do manji yomınjek Balam, Beo dakon monji, dakon kosıt nan yolglwit. Balam unun anpak yokwi anjek unun anpak yokwi agıt dakon tomni timıt do galagısi nandagit. ¹⁶ Manı donki kında da amin da yan gen yanek Balam dakon anpak kokwını do tebai iyıgit. Donki gen dıma yon, manı unun donki da unun aban kombı amin unun nıugıgı anpak ak do nandagit unun yıpgıt.

¹⁷ Unun yoyındet toptopmi pakbi dabil da yan wagıl kıbıđan mudan, ae gıkwem madepsi ban mırim da pısonban dukwan dukwan kwan unun

yombem. Unjun Pinjkop da kokup pilin tuk pilisi unjun kili anjnoman agit, do unjodon panji egipdan. ¹⁸ Unjun amin gen pap yanek geni isali do giptim pawigik anj. Unjun da amin yumabi anpak gat ae giptim dakon anpak yokwi mibili mibili ani do pangalak aba unjun ak do but sulugik anj. Unjun anpak anek abisok anpak yokwi yipmanj amin, unjun ilikba kinj unjun amin yokwi yolganj. ¹⁹ Unjun amin yokwi da yanj yoyanj: “Ji nin nolni kanj, napmi mini tagisi egipdanj.” Mani iy i anpak si tasik toni dakon oman monji ekwanj. Nido, amin kinda yo kinda yipban unjun da kilani asak kanj, unjun amin unjun yo dakon oman monji egisak. ²⁰ Asi, unjun Yesu Kristo unjun Amin Tagin in ae Yokwikon Banj Timit Timit Aminin yanj dakon nandak nandak kili timikgwit. Yanj aba unjun nandak nandak da panpuluganban on miktim dakon anpak injani unjun yapgwit. Mani anpak yokwi unjedenon aeni kinj gadanba unjun da dam tebanon egipni kanj, unjun yokwisi egipdanj. Mibiltok yokwi egipgwit, mani anpak injani unjun da damon aeni yopjak kanj, yokwi dakon yokwisi egipdanj. ²¹ Mibiltok kosit kilegi do dima nandawit tam, unjun da jigi. Mani Pinjkop dakon gen telagisi abidanek manji imgwit do wagol jigisi ekwanj. ²² Yo unjun noman tanj yomisak unjun gen bamisi kinda da unjun do yanj yosok: “Pinjan wanditdit anek tobil kinj wanditditni nosok.” Ae gen kinda yanj yosok, “Bit pakbikon pakbi kili sosok, mani kinj nenagon ae sosok.”

3

Asisi Amin Tagi apdisak

¹ Notnonisi, on papia ji do mandisat. On papia bamotgwan gen damisat unjun ji dakon nandak nandak pabo pisanban on yo morap do nandanek nandak nandakji kilegisi tosak do anek mandisat. ² Kombi amini telagi da yo don altokdanj dakon geni yanj tenjenok awit, ae Amin Tagi yokwikon banj timit timit Aminin dakon gen tebani disi dakon yabekbi da damgwit unjun kisi aesi nandani do nandisat.

³ Yo madep ji da si nandanj pisoni unjun yanj: Mibi gildaron yanjsul amin noman tokdanj, anek butni dakon galaktok yokwi unjun yoldanj. ⁴ Jigalak gen yanjsi yokdanj, “Unjun ae tobil apdisat yanj teban tok anek dayigit, ma? Unjun dukwan egisak? Babiknin kimakgwiron da winj abisok ekwamanon yo morap kalipsigwan miktim noman tanjakwan tawit yanj gin tonj.” ⁵ Unjun pakyanjsi nandanek unjun yo do nandak do dima galak tonj. Kalip Pinjkop da yanban kundu noman tagit. Anek miktim pakbi binap nanj abidanj awinj yipban noman tagit. ⁶ Ae don Pinjkop da yanban pakbi da kulup madep anek on miktim witjinban miktim obisi yokwi tagit. ⁷ Ae abisok Pinjkop da yanban kundu gat miktim gat kindap da noman tanjek panjupbal ani do jomjom anj. Unjun bisapmon gen kokwin bisap madep noman tosak, ae amin Pinjkop do manji imgwit unjun wagilsi tasik tokdanj.

⁸ Notnoni, ji yo kalon on do dima injtoni: Amin Tagi da nandak nandagon gildat kalonj unjun bilak 1 tausen da arip asak, ae bilak 1 tausen unjun bisap pisipmisok gildat kalonj yombem gin yanj kosok. ⁹ Amin diwar i da yonj unjun da tilak Amin Tagi yo aban noman toni do yanj teban tagit unjun ak do yawot yawot dima asak. Unjun amin kinda pasiljak do dima nandisak. Amin morap kisi but tobil ani do nandisak, do but yaworon da ji do jomjom anejisak.

Miktim on gat kundu gat pasildamal

2:20: Mt 12.45 **2:21:** Lk 12.47-48 **2:22:** Yt 26.11 **3:2:** Jut 17 **3:3:** 1Ti 4.1; Jut 18
3:4: Mt 24.48 **3:5:** WW 1.6-9 **3:6:** WW 7.11; 2Pi 2.5 **3:8:** Kap 90.4 **3:9:** Ab 2.3; 1Ti 2.4

¹⁰ Mani, Amin Tagi Dakon Gildat unun kabo noknok da but pisoni mini aban unun da tilak noman tokdisak. Unun gildaron kundukon wuwik madepsi noman tanje yo morap kundukon ton unun kindap da sonban wagil son mudokdan. Ae miktim gat ae yo morap miktimon ton unun kisi kindap da sonban sanbejek dima tokdan.

¹¹ Nandani, yo morap kosit yanon dasi pasildan, do ji nianen anpak ban yolek ani? Ji telagisi egek Pin kop dakon anpak ban yolek ani. ¹² Anpak unun anek Pin kop da apjak gildat do jomjom ani, anek unun gildat tepmisi noman tosak do antep an kimotni. Unun gildaron gin kundu son pasildisak, anakwan kindap tedepmini madepsi unun da yo monin monin morap Pin kop da unun ban miktim wasagit unun sonban pakbi dagokdan. ¹³ Mani, Pin kop da miktim kunduyo kalugi wasok do yan teban tok kili agit, ae amin anpak kilegisi an unun dagin unudon egipdan. Nin yo unun da noman tosak do jomjom aman.

Nin kar kimagek Amin Tagi do jomjom aneñ

¹⁴ Notnoni, ji yo unun noman tosak do jomjom an, do Pin kop da dabilon gwaljigi minisi egipneñ yan dakon pi tebaisi an kimotni. Yan anek yo kindakon gulusunji kindi dima tosak. Ae Pin kop gat but kalonji egipni. Yan anakwa Amin Tagi da gildaron Pin kop da ji dakon anpakji tagisi unun pindatjak. ¹⁵ Ji nandanisi, Amin Tagi sigin jomjom anek nin do yawori an nimisak. Unun yan asak, nido nin yokwikon ban timit do nandisak. Pin kop da notninsi Pol do nandak nandak tagisi iban ununyo kisi da gen oden ban mandan damgut. ¹⁶ Papi morap mandagitgwan on yo noman tokdan do yagit. Asi, unun papiagwan gen di ton unun tagi dima nandan pisogi, do nin mibili nandak do pi tebaisi aman. Do amin nandak nandakni mini ae amin nandan gadatni dima teban tanbi da gen unun mandagit panupbal anek gen nwanwari yon. Ae Pin kop da papiakon gen diwari ton kisi yan gin an. Yan an do anek unun wagil tasik tokdan.

¹⁷ Notnoni, yo unun altokdan unun ji kili nandawit. Do ji disi do kila tebaisi an kimotni. Gen teban pabin yop amin dakon topni da ji ilik pangwa nandan gadatjikon sanbejek tebai dima di akbam. ¹⁸ Yesu Kristo Amin Taginin ae Yokwikon Ban Timit Timit Aminin, unun da ji do nandan yawok daminjakwan pakyanji nandan iman. Yum karakwa Kristo dakon nandan yawotni da jikon paptan madep tosak. Anakwan unun dakon nandak nandak morap sanbejek timitni. Yesu unun abisok ae bisap dagok dagogi mini man madepni tan anan kikdisak, do an kisin kimotneñ. Unun asi.

Papia 1 Jon da Mandagit

But piso gen

Jon, Yesu dakon pañdetni kinda da papia on mandagit.

Papia on dakon mibili bamori kisi. Jon unun Yesu yolyol amin pañpuluganban Pinjkop Dat gat ae Monji Yesu Kristo gat but kalonji egipnenj do yosok. Ae pilin tuk dakon miñat aminyo da pañkilikba Pinjkop dima yipmanjetni do yosok.

“Pilin tuk dakon amin kabi” unun da gen bamori yanj yonj: Kinda unun on miktimon yo tonj unun tagi dima, do Yesu unun Pinjkop dakon Monji tam, amin daganek miñat aminyo nin da ekwamanj unun da aripmon miktimon yo morap gat aripmi dima gadanom. Ae kinda yonj unun Yesu unun asi Pinjkop dakon Monjisi tam aminsi aripmi dima daganban.

Yanj yonj, amin kinda Pinjkop gat tagisi egip do nandisak kanj, miktim dakon yo morap do nandak dakon dima asak. Anjak kilegi gat ae amin do but dasi galak tanj yomyom anjak unun kisi on miktim dakon anjak, do unun do but dima yopni yanj yawit.

Jon da Yesu yolyol amin gen unun do mirak dimasi yopni do yosok. Yanj yosok, Yesu Pinjkop dakon Monjisi da aminsi dagagit, do miñat aminyo Yesu nandanj gadanj iminjek Pinjkop but dasi galak tanj iminjek ae amin do but dasi galak tanj yominj kimotni do yosok.

Nin tenjenikon egek pilin tuk dakon amin dakon top geni dima nandanj yomnenj
(Kilapmi 1.1-3.10)

Gen egip egipmi tonj unun nomansi altagit

¹ Nin Gen egip egipmi tonj unun do yanj tenjenok amanj. Unun Gen abikisigwan wasok wasogikon kili egipgut da egisak. Nin mirak yopmanapano gen yagit, ae dabil da kagimanj, ae kisi da kwenikon igayigimanj. ² Unun egip egip nomansi altanban kagimanj. Nin unun egip egip dagok dagogi mini do yanj tenjenok anj damamanj. Unun Dat gat egipgut da nomansi altanban kagimanj.

³ Ji nin gat but kalonj anjek egipnenj do anjek yo kanj nandanjo agimanj unun do dayamanj. Nin Dat gat ae Monji Yesu Kristo gat but kalonj anjek ekwamanj.

⁴ Kisik kisiknin da madepsi tujanj tosak, yanj do gen on mandanj damamanj.

Tenjenikon gin egipnenj

⁵ Yesu Kristo da gen yanjban nandagimanj unun nanj gin dayamanj. Gen unun yanj: Pinjkop unun tenjeni. Unudon pilin tukjok kinda dimasi tosak. ⁶ Nin unun gat but kalonj ekwamanj yanj yanjek kosit pilin tukgwan agipnenj kanj, nin tonj yanjek anjak bamisi dima amanj. ⁷ Mani iyi tenjenikon egisak unun da tilagon tenjenikon agipnenj kanj, nin Pinjkop dakon amin kabini gat but kalonj amanj. Anjek Monji Yesu dakon yawi da diwarinin kisisi suganban jimjimi minisi amanj.

⁸ Nin diwarinin mini yanj yomanj kanj, nin ninbanj pañkewalgamanj. Anjek gen bami ninon dima tosak. ⁹ Mani diwarinin yanjkwok anenj kanj, Pinjkop da yo ak do yagit unun akdisak, unun anjak kilegikon da diwarinin yopmanj nimjak, anjek anjak yokwi morap ninon tonj unun wiririkban gwaljigi mini anj mudonenj.

¹⁰ Pinjkop da nin do yokwi pakpak amin yan yanakwan nin diwarinin mini yan yoman kan, unjun gen yoman unjun da Pinjkop unjun top amin yan iyaman. Anejek Pinjkop dakon gen butninon dima tosok.

2

Kristo unjun panpulugoknin

¹ Minjat monjiyono, yokwi dima ani do anjek papia on mandan damisat. Mani amin kinda yokwi asak kan, amin kilegisi Yesu Kristo da nin pangolgol anjek Dat gen iyisak. ² Yesu iyi diwarinin wiririt dakon paret dagagit. Ae nin do gin dima, amin morap miktimi miktimi ekwan unjun dakon diwarini kisi do agit.

Amin kinda Pinjkop pakyansu nandan imisak unjun da anpakni yoldak

³ Nin Pinjkop dakon gen teban guramigaman kan yanansi nandan, nin Pinjkop pakyansu nandan imaman. ⁴ Amin kinda "Nak Pinjkop pakyansu nandan imisat" yan yosok, mani gen tebani dima guramikdak kan, unjun amin top amin kinda. Gen bami butnikon dima tosok. ⁵ Mani amin kinda gen tebani guramikdak kan, unjun amin da Pinjkop pakyansu but dasi galak tan imisak. Yan anjek egip egipni Pinjkopmonsu tanakwan egisak. ⁶ Nin egip egipnin Pinjkopmonsu tanakwan ekwaman yan yonej kan, Kristo da anpak agit unjun an kimotnensi.

⁷ Not kabi, on gen teban mandan damisat unjun kalugi dima, unjun kalipmi. Ji unjun gen teban nandan gadat si wasanek awit bisapmon kili abidawit. Gen kili nandawit unjun gen teban kalipmi on unjun gin. ⁸ Mani on gen teban mandan damisat unjun da kalugi yan kinda asak. Pilin tuk unjun pasil do anjakwan tentenji bamisi unjun kili yamandak, do unjun gen teban dakon bami Kristokon tanban koman, ae jikon yo kisi tanban koman.

⁹ Amin kinda nak tentenikon egisat yan yosak, mani panmuwukbi notni kinda do nandaban yokwi tok an imisak kan, unjun amin pilin tukgwan sigin egisak. ¹⁰ Amin kinda amin do but dasi galak tan yomisak kan, unjun tentenikon egisak. Tentenikon agakwan yo kinda da aripmi dima kesalban anjatjak. ¹¹ Mani amin kinda panmuwukbi notni kinda do nandaban yokwi tok an imisak, unjun amin pilin tukgwan egisak. Pilin tuk da dabili sopmak, do unjungwan agek dukwan agisak unjun buri dima pisolok.

¹² Minjat monjiyono, Kristo dakon man do anjek Pinjkop da yokwisi yopman dangut. Unjun do anjek on papia mandan damisat.

¹³ Dat kabi, amin unjun wasok wasogikon egipgut da egisak unjun nandan iman. Unjun do anjek on papia mandan damisat. Wili gimoni, ji Yokwi Ami kili abin yipgwit. Unjun do anjek on papia mandan damisat.

¹⁴ Minjat monjiyo, ji Dat pakyansu nandan iman. Unjun do anjek on papia mandan damisat. Dat kabi, amin unjun wasok wasogikon egipgut da egisak unjun nandan iman. Unjun do anjek on papia mandan damisat. Wili gimoni, ji amin tebaisi, ae Pinjkop dakon gen ji da buron tebaisi tosok, ae Yokwi Ami kili abin yipgwit. Unjun do anjek on papia mandan damisat.

On miktim dakon yo morap do but dasi dima galak tonej

¹⁵ On miktim gat ae yo morap miktimon ton unjun do but dasi dima galak toni. Amin kinda on miktim do but dasi galak tan imisak amin Dat but dasi dima galak tan imisak. ¹⁶ On miktim dakon anpak yokwi morap unjun

Daron da dima aban. Anpak unun yan: yokwi ak do but kindap agak, ae pindak galaktok, ae yo kabini morapmi tan yoman unun do pibit tidok anpak. Unun kisi on miktim dakon anpak. ¹⁷ On miktim gat ae galaktok yokwini gat pasuldamal, mani amin kinda Pinjop dakon galaktok yoljak kan, egip egip dagok dagogi mini egipjak.

Kristo dakon uwalni kili noman tak

¹⁸ Miñat monjiyono, abisok mibi bisapmon ekwaman. Kristo dakon uwal unun apdisak dakon geni kili nandawit. Abisok uwalni morapmi kili noman tan, do nin mibi bisapmon ekwaman yan nandaman. ¹⁹ Unun amin kabi kalip nin gat egipguman da nipman kiwit. Mani unun nin da kabikon nani dima. Nin da kabikon nani tam nin gat sigin egipnom. Mani kilini kiwit unun da nolisak, unun nin da kabikon nanisi dima.

²⁰ Mani Telagi Wup kili abidawit, do ji kisisi gen bami nandan. ²¹ Gen bami dima nandan yanon da on gen dima mandan damisat. Ji gen bami nandan, ae gen bami da top gen dima panalon asak yan nandan do anek papia on mandan damisat. ²² Top amin unun namin? Yesu unun Kristo, Pinjop da miñat amin kabiyoni yokwikon ban timitjak do manjikbi amin dima yan yosok amin unun top amin. Unun amin unun Kristo dakon uwalni. Unun Dat gat ae Monji gat kisi do wasip yosok. ²³ Amin kinda Monji do wasip yosok unun Dat do kisi yosok. Mani amin kinda Monji nandan gadan imisat yan yosok unun Datyo kisi nandan gadan imisak.

Telagi Wup da gen bami niyij dekdak

²⁴ Ji nandan gadat wasanek awit bisapmon gen nandawit unun tebaisi abidoni. Yan ani kan, egip egipji Monji gat Dat garon tanjakwan egipdan. ²⁵ Kristo da egip egip dagok dagogi mini nim do yan teban tok agit.

²⁶ Top gen dayinba kosit kilegi yipman detdan amin dakon mibilni nandani do on papia mandan damisat. ²⁷ Mani Kristo da Telagi Wup kili daban abidawit. Unun ji gat sigin egisak, do namin amin da dayindet asak yan do wisik wisik agagi mini. Telagi Wup da iyi yo morap do dayin dekdak. Ae gen morap dayisak unun top dima, bamisi ban dayisak, do Telagi Wup da dayin dekdak unun da aripmon Kristokon gadanek egipni.

Nin abisok Pinjop dakon gwakni kabi ekwaman

²⁸ Miñat monji kabino, ji Kristokon gadani. Yan anakwa abin noman tosak bisapmon nin tebaisi agek inamnikon mayaktok dima panen. ²⁹ Kristo unun amin kilegisi yanji nandaman, do ununyo kisi nandaman, amin morap anpak kilegi an unun Pinjop dakon gwakni kabi ekwan.

3

¹ Mao, Dat da nin do but dasi galak tan nimisak unun madepsi daman. Pinjop dakon gwakni kabi yanji niyisak. Asi, nin Pinjop dakon gwakni kabi ekwaman. Miktim amin da Pinjop dima nandan imgwit, unun do anek ninyo kisi dima nandan niman. ² Not kabi, nin abisok Pinjop dakon gwakni kabi ekwaman, ae don egip egip nian egipdaman unun dima nandano pisosok. Mani yan nandaman, Kristo da abin noman tosak bisapmon Kristo bamisi kokdaman, do nin iyi yombemsi da egipdaman. ³ Amin morap unun do nandan teban tanjek ekwan amin unun Pinjop da dabilon gwaljigi minisi egip do pini an. Yan anek Kristo gwaljigi minisi egisak unun yombem gin ekwan.

4 Yokwi anj amin unjun Pinjkop dakon gen teban yapmanjan. Yokwi agak unjun gen teban yapyap anpak. 5 Ji nandan, Kristo unjun diwari wiririt do abinj noman tagit, ae iyikon diwarini minisi. 6 Amin kinda Kristokon egisak kanj yokwi dima asak. Amin kinda yokwi sigin asak kanj, unjun Kristo bamisi dima nandan imisak.

7 Minjat monji kabino, amin da kosit kilegi yipman detni do top dayikdan do kanj kimotni. Amin kinda anpak kilegi asak unjun amin kilegi, Kristo yombem egisak. 8 Amin kinda yokwi asak unjun Sunduk dakon amin, nido wasok wasogikon da Sunduk unjun yokwi sanbek sanbek agit da asak. Pinjkop dakon Monji unjun Sunduk dakon pi tuwil pantasik ak do abinj noman tagit. 9 Amin kinda Pinjkopmon da altosok unjun Pinjkop dakon egip egipni unjun aminon tosok, do yokwi dima anj anj asak. Pinjkopmon da altanji, do yokwi aripmi dima anj anj asak. 10 Pinjkop dakon gwakni kabi ae Sunduk dakon gwakni kabi yanon da kokwinigek nandaman. Amin kinda anpak kilegi dima asak, unjun Pinjkop dakon monji dima. Ae amin kinda panjmuwukbi notni do but dasi dima galak tanj yomisak, unjun Pinjkop dakon monji dima.

Yesu da amin do but dasi galak tanj yomyom dakon anpak noligit

(Kilapmi 3.11-5.21)

Nin kalonj kalonj amin do but dasi galak tanj yomnen

11 Nin Kristo wasanjek nandan gadanj imguman bisapmon gen kili nandagiman unjun yan: Nin kalonj kalonj panjmuwukbi notnin do but dasi galak tanj yomi anej anej. 12 Ken da agit unjuden dima anej. Unjun Yokwi Ami dakon amin egek padige anjakan kimakgit. Mibili nido anjakan kimakgit? Iyi dakon anpak unjun yokwi, ae padige dakon anpak unjun kilegi, mibili yan do agit. 13 Not kabi, miiktin amin da nandaba yokwi tok andamni kanj, dima wuripdatni.

14 Nin panjmuwukbi notnin diwari do but dasi galak tanj yomaman. Yan aman do anej yan nandaman, nin kimot dakon kosit kili yipguman da egip egip dakon kosit nanj yolgaman. Amin kinda amin do but dasi dima galak tanj yomisak unjun amin kimot da kosiron sigin agisak. 15 Amin kinda notni do nandaba yokwi tok anj imisak kanj, unjun amin unjun amin dapdap amin kinda. Disi nandan, amin dapdap amin unjun egip egip dagok dagogi mini dima timikgan.

16 Nin amin do but dasi galak tanj yomyom dakon anpak bamisi unjun nandaman, nido Yesu unjun nin panjmulugok do egip egipni paregek kimakgit. Ae ninyo kisi panjmuwukbi notnin panjmulugok do egip egipnin paregek kimotnejsi. 17 Mani amin kinda miiktin dakon yoni tanj iminjakwa notni kinda wadak wadak anek egakwan kanj bupmi nandan iminjakwa dima anjmulugosak kanj, Pinjkop da amin do but dasi galak tanj yomisak unjun dakon anpak unjun aminon dima tosok. 18 Minjat monjiyono, amin do but dasi galak tanj yomnen unjun genon dagan dima yonen, anjagon da bamisi anej.

Panjmuwukbi Pinjkop da dabilon tebaisi atni

19-20 Nin amin do but dasi galak tanj yomaman kanj yanjsi nandaman, gen bami yolgaman. Ae butnin da nin panjkiligek gen yan nimisak kanj, Pinjkop da dabilon butnin yawori tosok, nido Pinjkop da yo morap kisi nandan mudosok, ae nandak nandakni da butninon nandak nandak tonj morap unjun yapman

mudosok. ²¹ Not kabi, butningwan da nin gwaljigi mini yan̄si nandaman̄ kan̄, Piñkop da dabilon pasol pasoli mini atneñ. ²² Nin gen tebani yolgaman̄ ae an̄pak aneñ do galak tosoḡ un̄un aman̄, do bisiron da yo nido iyaman̄ un̄un nimisak. ²³ Gen tebani un̄un yan̄: Monji Yesu Kristo nandan̄ gadan̄ imneñsi, ae iyi niyigit un̄uden̄ gin amin̄ do but dasi galak tañ yomneñ. ²⁴ Amin̄ kindā gen tebani guramik̄dak un̄un amin̄ Piñkopmon egisak, ae Piñkop un̄un aminon egisak. Piñkop da Telagi Wupni nimgut, do nin yan̄si nandaman̄, Piñkop ninon egisak.

4

Ji wup mibili mibili kokwin ani

¹ Not kabi, on miktimon kombi amin̄ toptopmi morapmi ekwan̄, do amin̄ da abineḡ Piñkop dakon Wup da gen on nimik yan̄ dayin̄ba kan̄, tepmi dima nandan̄ gadani. Asi, Piñkop dakon Wup da gen yomik bo dima, yan̄ do pañkiligek pindatni. ² Piñkop dakon Wup da pi asak bo dima yan̄on da kan̄ nandan̄yo ani: Amin̄ kindā da Yesu Kristo un̄un aminsi dagagit yan̄ yosak kan̄, un̄un Piñkop da yabekdak yan̄ nandan̄ imni. ³ Mani amin̄ kindā Yesu do yan̄ dima yosak kan̄, un̄un Piñkop da dima yabekdak, un̄un Kristo dakon uwalni dakon wup da yabekdak. Un̄un don apdisak yan̄ kili nandawit. Un̄un kili abik da miktimon egisak.

⁴ Miñat monjiyono, ji Piñkop dakon amin̄ kabi ekwan̄. Wup jikon egisak un̄un da wup yokwi miktim aminon pi asak un̄un yapman̄dak, do ji kombi amin̄ toptopmi un̄un kili pabiñ yopgwit. ⁵ Un̄un amin̄ kabi un̄un miktimon nani, do gen yon̄ un̄un miktimon nani bañ yan̄akwa miktim amin̄ da geni nandan̄ yoman̄. ⁶ Nin Piñkopmon nani. Piñkop nandan̄ iman̄ amin̄ un̄un da genin nandan̄ niman̄. Mani amin̄ Piñkopmon nani dima un̄un da genin dima nandan̄ niman̄. Yan̄on da Wup bami ae wup toptopmi kokwin aman̄.

Piñkop do but dasi galak tañ imneñ kan̄, amin̄ do yan̄ gin aneñ

⁷ Not kabi, amin̄ do but dasi galak tañ yomyom an̄pak un̄un Piñkopmon da abisak, do amin̄ do but dasi galak tañ yomneñ. Amin̄ morap amin̄ do but dasi galak tañ yoman̄ un̄un Piñkopmon da altañbi, ae Piñkop nandan̄ iman̄. ⁸ Piñkop un̄un but dasi galak tañ yomyom dakon ami, do amin̄ kindā amin̄ do but dasi dima galak tañ yomisak un̄un Piñkop dima nandan̄ imisak. ⁹ Piñkop da iyi dakon Monji kalon̄; nañ nin da egip egip un̄un obakon da abidoneñ do yabekban miktimon pigit. Piñkop yan̄ an̄ek nin do but dasi galak tañ nimisak un̄un noligit. ¹⁰ Amin̄ do but dasi galak tañ yomyom an̄pak un̄un yan̄: Nin da Piñkop do galak tañ imguman̄ un̄un da yo bami dima agit, mani Piñkop da nin do but dasi galak tañ nimineḡ Monji yabekban nin dakon diwari wiririt do kimagit. ¹¹ Not kabi, nin do but dasi galak tañ nimineḡ yan̄si agit, do nin kalon̄ kalon̄ amin̄ do but dasi galak tañ yomiñ kimotneñsi. ¹² Amin̄ kindā da Piñkop dimasi kagit, mani nin amin̄ do but dasi galak tañ yomneñ kan̄, Piñkop ninon egisak, ae but dasi galak tañ yomyom an̄pakni un̄un ninon bamisi tosoḡ.

¹³ Piñkop da Wupni nimgut, do nin Piñkopmon ekwaman̄ ae Piñkop ninon egisak yan̄si nandaman̄. ¹⁴ Ae Dat da yo agit un̄un kili kagiman̄, un̄un Monji yabekban miktim amin̄ kisisi yokwikon bañ timit do pigit. Nin un̄un dakon yan̄ ten̄ten̄ok aman̄. ¹⁵ Amin̄ kindā da Yesu do asi Piñkop dakon Monji yan̄ yosok amin̄ Piñkop un̄un aminon egisak, ae un̄un amin̄ Piñkopmon egisak.

¹⁶ Nin nandaman, Pinjkop da nin do but dasi galak tarj nimisak, ae nin unjun dogin nandan gadaman.

Pinjkop unjun but dasi galak tarj yomyom anpak dakon ami. Amin kinda but dasi galak tarj yomyom anpak anek egisak unjun amin Pinjkop gat ekwamal, ae Pinjkop unjun amin gat egisak. ¹⁷ Nin yanji egipnenj kan, but dasi galak tarj yomyom dakon anpak ninon bamisi tosak. Nin on miktimon Kristo yombem da ekwaman, do Pinjkop da amin kokwin asak bisapmon pasol pasol dima anen. ¹⁸ Amin kinda amin do pakyanji but dasi galak tarj yomisak unjun pasol pasol dima nandisak. Butdasi galak tarj yomyom dakon anpak egip egipninon bamisi tosak kan, pasol pasol yolban kin mudosak. Kobogⁱ yokwi timidaman yan do anek pasol pasol nandaman. Amin kinda pasol pasol nandisak unjun amin but dasi galak tarj yomyom dakon anpak egip egipnikon bamisi dima toso.

¹⁹ Pinjkop da mibiltok nin do but dasi galak tarj nimgut, do nin amin do but dasi galak tarj yomaman. ²⁰ Amin kinda "Nak Pinjkop but dasi galak tarj imisat" yan yosak, mani panmuwukbi notni kinda do nandaban yokwi tok anjimisak kan, unjun top amin kinda. Amin kinda notni noman pindakdak unjun but dasi dima galak tarj yomisak, unjun amin Pinjkop dima kokogⁱ unjun but dasi aripmi dima galak tarj imisak. ²¹ Kristo da gen teban kinda nimgut unjun yan: Amin kinda Pinjkop do but dasi galak tarj injak kan, panmuwukbi notni do yan ginsi asak.

5

Miktim dakon tapmim abinj yipmanjaman

¹ Amin morap Yesu unjun Kristo, Pinjkop da minjat amin kabini yokwikon ban timitjak do manjikbi amin yan nandan gadan unjun amin Pinjkopmon da altanji. Amin morap dat kinda do but dasi galak tarj iman unjun minjat monjijoni kisi do yan gin nandan. ² Nin Pinjkop but dasi galak tarj imaman ae gen tebani guramigamanj kan nin yanji nandanen, nin Pinjkop dakon minjat monjijoni but dasi galak tarj yomaman. ³ Pinjkop but dasi galak tarj imamanj kan, nin gen tebani guramitnen. Ae gen tebani unjun guramit do jigi dima paman, ⁴ nido amin morap Pinjkopmon da altanji unjun da miktim dakon tapmim abinj yipmanjan. Nin nandan gadatnin do anek emaron teban tanek miktim dakon tapmim abinj yipmanjaman. ⁵ Namin dasi on miktim dakon tapmim abinj yipmandak? Amin Yesu do Pinjkop dakon Monji yanji nandan gadan unjun da.

Pinjkop Monji dakon gen

⁶ Yesu Kristo unjun abinek telagi pakbi sogit, ae yawini tilak kindapmon tagalgit. Pakbi gin dima sogit, yawini yo kisi tagalgit. Telagi Wup, gen bami dakon amisi, unjun da Yesu Kristo dakon mibili yan tenjenok asak. ⁷⁻⁸ Telagi Wup gat ae pakbi gat ae yawi gat unjun kapbi da Yesu Kristo do yan tenjenanba gen kalonji asak.

⁹ Amin da gen yon unjun nandan gadaman, mani Pinjkop da Monji do gen yagit unjun da amin dakon gen yapmandak. ¹⁰ Amin kinda Pinjkop dakon Monji do nandan gadasak unjun Pinjkop da gen yagit unjun abidanek burikon yipmandak. Mani amin kinda Pinjkop da Monji do gen yagit unjun nandaban bami dima asak kan, unjun amin Pinjkop do top amin kinda yan yosok.

¹¹ Pinjkop da Monji do yan yagit: Unjun da egip egip dagok dagogi mini nimdosi yagit. Unjun egip egip dagok dagogi mini Monjikon toso. ¹² Amin

kinda egip egipnikon Pinjkop dakon Monji gat kalonji ekwamal unjun amin egip egip dagok dagogi mini kili abidagit. Anjakwan amin kinda Monji gat kalonji dima ekwamal unjun amin egip egip dagok dagogi mini dima abidosok.

Egip egip dagok dagogi mini kili abidagiman yaŋsi nandanen

¹³ Pinjkop Monji dakon man do nandan gadar iman amin, ji da egip egip dagok dagogi mini kili abidawit yaŋ nandani do anjek gen on mandan damisat. ¹⁴ Do but bamori mini injamikon agek yaŋsi nandanen, nin Pinjkop dakon galaktok yolek bisit iyinen kan, bisitnin nandan nimdisak. ¹⁵ Bisitnin kisi nandan nimisak yaŋ nandaman kan, yo nido bisit iyaman unjun abidokdaman yaŋsi nandanen.

¹⁶ Amin kinda da panmuwukbi notni kinda kanjakwan wupni aripmi dima kimotjak da aripmon yokwi kinda asak kan, bisit an iban Pinjkop da egip egip imjak. Nak wupji dima kimotni da aripmon yokwi an unjun do yosot. Yokwi kinda tosok unjun anjek wupji wagil kimotdan. Nak unjun do bisit ani do dima yosot. ¹⁷ Anpak morap kilegi dima aman unjun kisi yokwi. Mani yokwi diwari unjun da kimot dima analon an.

¹⁸ Nin nandaman, Pinjkopmon da altanbi minjat amin morap unjun yokwi dima an an an. Pinjkop dakon Monji da panjutnosok, do Yokwi Ami da aripmi dima igayisak. ¹⁹ Nin nandaman, nin Pinjkop dakon minjat monjijoni ekwaman, mani amin diwari morap Yokwi Ami da kilani asak. ²⁰ Nin nandaman, Pinjkop dakon Monji da abin Pinjkop bamisi nandan imnen do butnin paban pisagiman. Nin Pinjkop bamisi gat ae Monji Yesu Kristo gat gadat gadat agiman. Yesu Kristo unjun Pinjkop bamisi, ae egip egip dagok dagogi mini dakon mibilisi.

²¹ Minjat monjijono, ji kokup kidat* da kagikon egipni.

Papia 2 Jon da Mandagit

But piso gen

Amin morapmi da Jon Yesu dakon panjetni unun da mani anksibiñek iyi do 'kila amin kinda' yan yanek papia on mandagit yan nandan. Papia on kokup kinda dakon panmuwukbi do mandagit. Unun panmuwukbi do tilak anek 'minat kinda gat gwakni gat' yan yosok. (Gagi 4-5 do koki.) Unun minat dakon peni dakon gwakni unun panmuwukbi ae kabi kinda do yosok. Unun da gagi 13 non gildatni tagi yipmanjan.

On papia dakon gen madep ton unun Pinkop dakon gen panjupbal anek top yon amin pindak kimagek amin do but dasi galak tan yomyom anpak an kimotni do yosok.

Nin Pinkop gen tebaisi abidanek gen nwanjwari do pindak kimotnen

¹ Nak panmuwukbi dakon kila amin da minat gak gat ae gwakgo* gat do papia on mandan damisat. Pinkop da gak iyi do manjigit. Nak asisi ji do but dasi galak tan damisat, ae nak gin dima, minat amin morap gen bami nandan unun kisi da ji do but dasi galak tan daman. ² Gen bami ninon toso, ae dagok dagogi mini tokdisak. Unun do anek but dasi galak tan damaman.

³ Gen bamikon ae but dasi galak tan yomyom anjagon Pinkop Dat ae Monji Yesu Kristo unun da gisam dabal nandan yawotni gat ae bupmini gat ae but yawotni gat da ji da egip egipmon tosak do bisit asat.

Butdasi galak tan yomyom dakon anpak anej

⁴ Dat da aneksi do yagit unun da aripmon minat gak dakon minat monjiyo diwari da gen bami yoljan. Nak unun dakon gen nandanek but galak madepsi nandagin. ⁵ Ae minat, gen kinda yolni do nandisat unun yan: Nin kalon kalon amin do but dasi galak tan yomin yomin anej. Gen teban unun kalugi dima. Ji nandan gadat si wasanek awit bisapmon da unun gen teban kili abidawit da abidan anan oban. ⁶ Butdasi galak tan yomyom dakon mibilisi unun yan: Nin Pinkop dakon gen tebani guramigeke agipnen. Ji wasanek nandan gadat si awit bisapmon da gen teban kinda nandawit unun yan: but dasi galak tan yomyom dakon anpak anek agipni.

Kristo dakon gen tebai abidonen

⁷ Kosit kilegi yipman detni do panjkewaljan amin morapmi miktimi miktimi akwan. Unun da Yesu Kristo aminsi dagagit yan dima nandan teban ton. Amin unuden unun top amin ae Kristo dakon uwalni. ⁸ Do pakyansi kan kimotni. Pi teban anek yo abidawit unun di yipman dekbam. Pakyansi kan kimotni kan, unun dakon tomni tagi timitdan. ⁹ Amin kinda Kristo dakon gen yipmanek gen nwanjwarikon kisak kan, Pinkop unun amin gat dima egisak. Mani amin kinda Kristo dakon gen tebai abidosok amin unun Dat gat ae Monji gat unun aminon ekwamal. ¹⁰ Amin kinda da abin Kristo dakon gen bami dima dayinjetjak kan, unun amin gildat tagi yan dima iyini, ae yutjikon dima anjini. ¹¹ Amin kinda unuden amin gildat tagi yan iyisak kan, anpuluganban pi yokwini kisi da amal.

Kila amin da kin pindat do nandagit

* **1:1:** Unuden 'minat gak gat ae gwakgo gat' unun panmuwukbi kinda dakon tilak asak. **1:4:** 3Jn 3
1:5: 1Jn 2.7 **1:7:** 1Jn 4.1-3

¹² Gen morapmi ton, mani papiakon mandak do dima nandisat. Abin dandabo gen yan nandat aneŋ kaŋ tagisi yan nandisat. Yan aneŋ kaŋ, nin dakon kisik kisik da madepsi tugosak.

¹³ Pego dakon gwakni Pinƙop da iyi do manjigit, unun da gildat tagi yan gayaŋ.

Papia 3 Jon da Mandagit

But piso gen

2 Jonon mandagit unjudeŋ gin on papia mandagit amin da iyi do 'kila amin' kind a yaŋ yosok. Amin morapmi da Jon Yesu dakon paŋdet kind a da mandagit yaŋ nandaŋ.

Jon da papia on kila amin kind a mani Gaius unjun do mandagit. Gaius dakon man awigigit, nido Yesu yolyol amin diwari paŋpulugagit. Ae amin kind a mani Diotrepes unjun kaŋ kimotjak do iyigit, nido Diotrepes da Yesu dakon gen bin tagisi yogok amin yolban kiwit. (Gagi 9-10 do koki.)

Piŋkop dakon pi amin paŋpulugoneŋ

1 Nak paŋmuwukbi dakon kila amin da notnosi Gaius gak do papia on mandaŋ gamisat. Nak asisi gak do but dasi galak taŋ gamisat.

2 Not giman, wupgo tagisi tosok, unjudeŋ gin yo morap asal unjun abi tagisi noman toni, ae giptingo yo kisi tagisi tosak yaŋ do bisit asat. 3 Paŋmuwukbi notnin di da abin gak da gen bami abidanŋ kimagek egisal unjun dakon geni nayinba but galak madepsi nandagim. 4 Nak dakon minjat monjijono gen bami yolgaŋ dakon geni nandisat bisapmon kisik kisik diwari nandisat unjun yapmanek kisik kisik madepsi nandisat.

Gaius pi tagisi agit

5 Not giman, gak but dasi nandaŋek paŋmuwukbi not paŋpulugosol. Ae dima nandaŋ yomisal, mani yum pindagek paŋpulugosol, do gak pi tagisi kind a nan asal. 6 Diwari da on paŋmuwukbi kabikon abin gak da amin do but dasi galak taŋ yomisal unjun dakon geni yaŋba nandagiman. Gepman degek kik do ani bisapmon Piŋkop da nandisak unjun da aripmon paŋpulugok abi. 7 Yesu dakon pi ak do nandaŋek kin pi unjun anek Piŋkop dima nandaŋ iman amin kabikon paŋpulugok di dima timikgaŋ. 8 Nin Piŋkop dakon pi amin unjudeŋ paŋpulugoneŋ kaŋ tagisi. Yaŋ anek kaŋdo nin unjun gat pi kalonji anek Piŋkop dakon gen bami jonitneŋ.

Diotrepes anpak yokwi agit

9 Nak gen diwari paŋmuwukbi do kili mandagim, mani Diotrepes unjun mibiltok amini egip do nandisak, do nin dakon gen dima nandisak. 10 Yaŋdo, opbeŋ kaŋ anpak asak unjun do yaŋkwok abeŋ. Unjun nin do yaŋba yok anek gen yokwi mibili mibili yosok. Ae Yesu dakon pi amin yutnikon dima paŋkisak. Ae unjun gin dima, paŋmuwukbi da pi amin iyi da yutnon paŋjik do aba yaŋsop anjomisak. Ae paŋmuwukbi kabi da wanja egipni do yoldak.

Demitius anpak tagisi agit

11 Not gimano Gaius, anpak yokwi dima yolek abi, anpak tagisi ban yolek abi. Amin kind a anpak tagi asak unjun Piŋkop dakon amin. Mani amin kind a anpak yokwi asak unjun Piŋkop dima kaŋbi. 12 Amin kisi da Demitius dakon anpak tagisi unjun do yoŋ. Ae Piŋkop dakon gen bami unjunyo kisi anpakni tagisi unjun da antenteŋ asak. Ninyo kisi anpakni tagisi unjun do yoman. Disi nandaŋ, gen unjun bamisi yoman.

Kila amin da Gaius kok do nandagit

13 Gen morapmi ton, mani papiakon mandak do dima nandisat. 14 Abin

gandabo gen yan nandat anden kan, tagisi yan nandisat. ¹⁵ But yawot gagon tosak. Notgoni idon ekwaman unun da gildat tagi yan gayan. Notnoni unudon ekwan amin kalon kalon manikon da gildat tagi yan yoyin yoyin aki.

Papia Jut da Mandagit

But piso gen

Gen on papiagwan ton unun 2 Pita kon gen ton unun yombem pali. Unun Pinjop dakon minjat aminyo Gen Bin Tagisi dakon uwalni da gen yon unun do mirak dimasi yopni do yosok. Papia da yan yosok, “Pinjop da minjat amin kabini nin nandan gadat kalonji kongin atneñ do yosok. Ae amin kinda da nin da nandan gadat aman unun kulabik aripmi dima asak.” (Gagi 3 kon koki).

Jut da yoyinjet toptopmi do pindak kimotni do yosok. Unun da yan yon, Pinjop dakon nandan yawotni unun madepsi do yokwi morap galak tokjikon tagi ani yan yon. Unun topsi yon do kan kimotni do yosok. (Gagi 4 kon do koki.)

Ji nandan gadatji do kila anek Gen Bin Tagisi dakon uwalni pabin yopni

¹ Nak Jut, nak Yesu Kristo dakon oman monjini, ae Jems dakon padige.

On papia unun Pinjop da minjat aminyo yan damgut ji do mandisat. Pinjop Dat da but dasi galak tan damisak, anjawan Yesu Kristo da iyi kilasi tagisi asak.

² Pinjop da panpuluganban bupmi anpak gat, ae but yawot anpak gat, ae amin do but dasi galak tan yomyom anpak da egip egipjikon madepsi tosak do bisit asat.

Gen Bin Tagisi dakon uwal dakon gen

³ Notnonisi, mibiltok nak Pinjop da nin morap yokwikon ban timit do anek pi madepsi agit unun do papia mandan dam do galagi madepsi nandat, mani abisok gen kinda mandaken yan nandisat unun yan; ji nandan gadatji kilani tebaisi anek uwalji dakon gen pabin yopni. Pinjop da nandan gadat kalonji on minjat amini nin do nimgut, do amin kinda da yo nin da nandan gadaman unun kulabik aripmi dimasi asak. ⁴ Nak gen unun dayisat, nido Pinjop manji iman amin di panmuwukbigwan pasilikon da kili abin pigeñ. Unun amin gen yokwisi yan yon, “Pinjop dakon nandan yawotni madepsi, do yumabi anpak mibili mibili tagi aneñ.” Unun amin da Amin Tagi Yesu Kristo Kila Amin Madepnin kalonji manji iman, do kalipsigwan Pinjop gen papia da yagit unun da aripmon unuden amin pasildan.

⁵ Ji Amin Tagi da kalip yo agit unun kili nandawit, mani butji pabo pisanban unun do sigin nandani do dayisat. Amin Tagi da kalip Israel amin uwal da kisiron ban timikban Isip yipman kiwit. Anek don nandan gadat dima awit amin unun pantasik agit. ⁶ Ae anelo do nandani. Diwari unun Pinjop da pi yomgut unun ak do dima galak tawit, anek kokupni yipman dekgwit. Yan awit do Amin Tagi da nap teban tebaisi unun ban panteban agit, ae dam teban pilin tuksigwan yopgut da ekwan. Unun Pinjop da kobogi do yo yokwisi yomdisak dakon bisap madep do jomjom anek ekwan. ⁷ Ae Sodom kokup amin gat ae Gomora kokup amin gat ae kokup unun da kapmatjok tawit unun do nandani. Ununyo kisi anpak yokwisi awit. Wili minjatyo kisi da yumabi anpak mibili mibili awit, do Pinjop da kindapmon sonban pasilgwit. Unun da mama gen niyinej yan nolisak, yokwi pakpak amin morap kindap kimot kimori mini unjungwan kobogi timitdan.

⁸ Ji dakon nandak nandak panupbal ak do pi an amin ununyo kisi yan gin anpak yokwi an. Dipmin mibili mibili pindagek unun da panjagap aban

yumabi anpak anek giptim timni panjupbal aba inanisani an, ae Pinjkop kwen wigik an iminek anjelo tapmimi ton unun do yanba yokwi tok an. ⁹ Maikel unun anjelo morap dakon mibiltok amini, mani unun yan dima agit. Maikel gat Sunduk gat namn da Moses dakon giptim abidosak yan do gen emat agimal bisapmon, Maikel Sunduk do yanba yokwi tok an iminek gen yan imdo si pasalgit. Yan gin yagit, "Amin Tagi da iyi gen tebaisi gayisak dosi nandisat." ¹⁰ Mani unun amin yo morap mibili dima nandan pison unun do yanba yokwi tok an. Unun bit kilapyo buri mini yombem da giptim dakon galaktok yolgan. Unun anpakni da obisi panjupbal an. ¹¹ Awa, kan kimotni. Unun Ken dakon anpak an. Unun Balam da agit unuden monen timit do tek kindap an. Unun Kora da agit unuden Pinjkop kwen wigik an iman, do wagil pasildan.

¹² Ji but kalon anek jap noknok bisap madepmon yikgan bisapmon unun amin ji da binapmon yikgan unun imal kwakwagikon garak an unun yombem. Mani unun ji gat yigek jap nok do mayagi dima nandan. Unun amin iyi banjin panjuplugok dogin nandan. Unun gikwem sikak dima yopba manakwa mirim da pisonba dukwan dukwan kwan unun yombem. Unun kindap bami toktok bisapmon bami dima pokgon, ae geli walimbil pilikbi, do kosit bamot kimakgit. ¹³ Unun amin tap madepsi tamalikgan unun yombem. Yokwini dakon mayagi tarak ae sibat sibat da yan ilenikon noman ton. Unun kundukon gik kositni ban dima yolek akwan unun yombem. Do Pinjkop da kokup pilin tuk dakon pilin tugisi kili an noman an yomgut, unuden kin toktok teban egi wigikdan.

¹⁴ Enok unun Adam dakon babiknikon da altanban kosiri 7 agit. Unun da unun amin yokwi do kombi gen yanek yan yagit, "Koni, Amin Tagi telagi anjloni tausen morapmi gat apdisak. ¹⁵ Abinek minjat amin morap gen pikon yopdisak. Anek anpak yokwi awit ae gen yokwisi yan ingwit dakon kobogi yomdisak." ¹⁶ Unun amin yo morap noman tan yoman unun do nandaba yokwi tok anek gen morapmi yon. Unun iyi dakon butni dakon galaktok yokwi unun yol do galak ton. Unun gen pap yanek giptim pawigik anek iyi dakon man pawikwan. Anek minjat aminyo unun panjuplugoni do pangalak an.

Nandan gadatji yipba unun da butji panjeban asak

¹⁷ Mani notnonisi, yo don altokdan unun do aesi nandani, unun Amin Taginin Yesu Kristo dakon yabekbini da kili yan tentenan damgwit. ¹⁸ Unun da yan dayiwit, "Mibi gildaron jigilak gen yogok amin noman tokdan. Anek Pinjkop manji iminek iyi dakon galaktok yokwi yoldan." ¹⁹ Unun amin da panmuwukbi panwasan. Unun miktim dakon galaktok banjin yolgan. Telagi Wup unun aminon dima egisak.

²⁰ Mani notnonisi, ji bisapmi bisapmi nandan gadatji Pinjkop da iyi ji do damgut unun yipba unun da butji panjeban asak. Ae Telagi Wup da tapmimon besit ani. ²¹ Pinjkop da ji do but dasi galak tan damisak, do unun da kapmatjok egit bisapmi bisapmi Amin Taginin Yesu Kristo do jomjom anakwa bupmini nomansi anjalon anakwan egip egip teban abidoni. ²² Nandan gadatni dima teban tanbi amin do bupmi nandan yomni. ²³ Ae amin diwari kindapmon ekwan, do ji tepmisi yokwikon ban timitni. Ae diwari do bupmi anpak an yomni bisapmon, yokwikon gepni yan do kan kimagek pasol pasol gat kisi ani. Unun but kalip dakon anpak yolek garak an awit. Ji yo morap Pinjkop da dabilon garagi tagi unun da dubagikon egipni.

Nin Pinjkop dakon man awiginen

1:9: Dan 10.13,21; 12.1; Sek 3.2; 2Pi 2.11; PA 12.7 **1:10:** 2Pi 2.12 **1:11:** WW 4.7-8; IDT 16.1-35; 2Pi 2.15; 1Jn 3.12 **1:12:** 2Pi 2.13,17 **1:14:** WW 5.18,21-24 **1:18:** 2Pi 3.3 **1:20:** Kol 2.7
1:23: Sek 3.2; PA 3.4

²⁴ Kili nak Pin̄kop an̄kisasi. Tapm̄imni madepsi, do kilasi an̄akwan arip̄mi dima mokdan. Uñun da timik pañki depban iyi gat tilimnikon egek gulusun̄ji mini ae kisik kisik madepsi tañ damdisak. ²⁵ Uñun kalon̄ dagin Pin̄kop egisak. Añek Yesu Kristo Amin̄ Tagin̄in da pi agit uñun do añek nin yokwikon bañ timikgit. Do mani awiginen̄. Uñun Kila Amin̄ Madep egisak, ae tapm̄im madepni tañ imisak, ae yo morap dakon busun̄ji egisak. Wasok wasogikon yañ egip̄gut, ae abisok kisi yañ gin egisak, ae don bisap morap kisi yañ gin egip̄disak teban. Uñun asi.

Kristo da Gen Pasili Jon do Panjalon An Imgut

But piso gen

On papia Jon da mandagit. Unjun Jon dagin Gen Bin Tagisi gat ae 1 Jon, 2 Jon, ae 3 Jon kisi mandagit.

On papia unjun amin da Yesu yolyol amin madepsi panjupbal awit bisapmon Jon da mandagit. Yo yokwisi an yomgwit, nido Yesu yolyol amin unjun Yesu Kristo do Amin Taginin yanxi nandan gadan imgwit. On papia da Yesu yolyol amin dakon nandan gadatni panjeban anakwan jigi madep unjun da dima pabin yopjak yan do yosok.

On papia da yo don noman tokdan unjun do tilak gen morapmi yosok. Yesu yolyol amin unjun bisapmon egipgwit unjun da tilak gen nandan pisawit, mani nandan gadatni mini amin dima nandawit. Tilak gen unjun dakon mibili unjun yan; Yesu Kristo unjun Amin Tagi, ae unjun da kisiron da Pinjop da uwalni kisi morap pabin yopdisak, anek Sunduk yo kisi abin yipdisak. Anek Yesu pini an mudosak bisapmon Pinjop da minjat aminyo tebaisi agek nandan gadatni dima yipman dekgwit amin do tomni yomdisak. Anakwan Pinjop gat egek ae sanjenek jigi dima pakdan, nido Pinjop da yo morap aeni panjaluk an mudokdisak.

Yesu Kristo da panmwukbi 7 kabi do gen yipgut (Kilapmi 1-3)

¹ Gen on pasili tawit, ban Yesu Kristo da panjalon agit. Yesu da oman monjini yolisak do Pinjop da imgut. Yo unjun tepmisi altokdan. Yesu da aneloni yabekban abin pi monjini nak Jonon gen on nayigit. Nak da pi monjini diwari yoliken yanon da nayigit. ² Yo morap noligit unjun bamisi pindakgim. Pinjop dakon gen ae Yesu Kristo dakon gen unjun bamisi.

³ Pinjop yo morap noman toni do yagit unjun dakon bisap kwan tosok, do amin kinda da on kombi gen panmwukbi do manjin yomjak kan, unjun kisik kisik tagi asak. Ae gen on mandabi unjun nandanjek guramitni amin, unjunyo kisi kisik kisik ani.

Jon da panmwukbi 7 kabi do gen mandagit

⁴ Nak Jon da panmwukbi 7 kabi Esia Provinskon ekwan ji do gen on mandisat. Pinjop abisok egisak, ae kalipsigwan egipgut, ae don egipdisak unjun da nandan yawok damanakwan butji yawori tosak. Ae wup 7 kabi Pinjop dakon kila amin madep yityit tamo da inamon ekwan unjunyo kisi da nandan yawok damanakwan butji yawori tosak. ⁵ Yesu Kristo, Pinjop dakon gen bamisi yan tentenok amin, unjun kimoron da mibiltan pidagit. Ae unjun kila amin madep morap miktimon ekwan unjun dakon Amin Tagini. Unjun kisi da but yawot nandan damanakwan butji yawori tosak.

Yesu da nin but dasi galak tan nimisak, ae iyi dakon yawi da yokwinin wiririk mudagit. ⁶ Yan anek nin unjun gat amin kila anen do manjin nipgut, ae iyi dakon Pinjop ae Datni unjun dakon oman anen do mukwa sogok amini egipnen do manjin nipgut. Bisap mudok mudogi mini Yesu Kristo dakon tilimni ae tapmim madepni tan imdisak. Unjun asi.

⁷ Koni. Unjun gikwem gat kisi apdisak. Abinjakwan amin morap kisi da dabil da kokdan. Amin morap Yesu sugawit unjun kisi da kokdan. Anakwa amin

morap miktimon ekwanj kisi da unun do nandanek kunam bupmiyo madepsi akdanj. Asi, yo morap unun altan mudokdanj. Unun asi.

⁸ Amin Tagi Pinjkop Tapmin Ami, abisok egisak, ae kalipsigwan egipgut, ae don apdisak, unun da yanj yosok, “Nak Wasok Wasoksi ae Mibisi egisat.”

Jon da Kristo kagit

⁹ Nak Jon, ji dakon notji. Nin Yesu dakon amin kabi, ae Pinjkop da Amin Kila Asak unun da kagagwan kalonji ekwamanj, do but yaworon da jigi ae tepmiyo kalonji pamanj. Panjek kisin da dima alek tanjek tebai akamanj. Nak Pinjkop dakon gen yanj tenjenanjek, “Nak Yesu nandanj gadanj imisat” yanj yagim, do anjek nak abidanj tap binap miktim tim Patmos unudon nepgwit da egisat. ¹⁰ Amin Tagi dakon gildatni Sondakon, Telagi Wup da butnokon pigi madepsi tugagit. Anakwan manjinokon nandanjapbo amin kinda gen madepsi yanj tidanjek kwenj da yanj yagit. ¹¹ Unun amin da yanj yagit, “Yo morap pindakdal unun papiakon mandanj yopbi panjmuwukbi 7 kabi do kini. Mandanj yopbi panjmuwukbi Epesas kokup papmon ekwanj, ae Smena, ae Pegamum, ae Taitaira, ae Sadis, ae Piladelpia ae Laodisia do kini.”

¹² Yanban nak gen nayigit amin unun kok do tobilgim. Tobilek tenjenj tamo gol banj wasanji 7 kabi pindakgim.

13 Unun da binapmon

“amin dakon monji yombem kinda”

akban kagam. Unun imal dubakni paban pigi kandapni kisi witjigit. Anjek nap kinda gol banj wasanji nanj pibirikon anjwasanjek wamgut. ¹⁴ Busunji ae busunj dangwani unun kwakwagisi, sipsip dakon dangwan ae gik sitnanj yombem. Ae dabilni kindap tebaisi sosonj unun yombem. ¹⁵ Kandapni unun tenjenjisi ain kinda mani bras kindapmon sosonj unun yombem. Ae tekni nandagam unun pakbi madepsi pokgonj unun dakon wiwik yombem. ¹⁶ Kisiri amin tet da gik 7 kabi timikgigit. Ae emat agak siba geni teri teri ae geni tepmisi unun gen kaganigwan da pawinj tagit. Gildat da tebaisi wisisak unjudej tommo dabilni madepsi tenjenagit.

¹⁷ Nak unun kanjek kandapnikon manj pagek amin kimakbi da yanj pakgim. Pagapbo kisitni amin tet da kwenokon witjijek yanj yagit, “Dima pasolgi. Nak Wasok Wasoksi ae Mibisi egisat. ¹⁸ Nak Egip Egip Egisat Amin. Nak kimakgim, mani koki, nak egip egip dagok dagogi mini egi ananj kisat. Kimot dakon yoma witdal, ae amin kili kimakgwit unun dakon kokup dakon yoma witdal kisitnokon tonj. ¹⁹ Do gak yo pindakdal unun dakon geni mandaki. Yo abisok tonj, ae yo don noman tokdanj, unun do mandaki. ²⁰ Gik 7 kabi kisitno amin tet do tanja pindal, ae tenjenj tamo gol banj wasanji 7 kabi yanj pindal, unun dakon mibili pasili tosook. Mibili unun yanj: gik 7 kabi unun panjmuwukbi 7 kabi dakon aneloni. Anakwa tenjenj tamo 7 kabi unun panjmuwukbi 7 kabi.”

2

Epesas panjmuwukbi do gen yipgut

¹ Unun da sanbenjek yanj yagit, “Gak panjmuwukbi Epesas kokup papmon ekwanj unun dakon aneloni do gen yanj mandaki:

Nak gik 7 kabi kisitno amin tet da timigek tenjenj tamo gol banj wasanji 7 kabi da binapmon agisat. Agek gen on yipbo gagon obisak. ² Anjak asal ae pi teban asal unun kili nandanj mudagam. Gak tebaisi agek amin anjakni yokwi do dima galak tanj yomisal. Diwari da yanj gayiwit, ‘Ninyo

kisi yabekbi', mani unjun yabekbi dima yan unjun gaga kili geni kokwinigek top amin yan pindakgil. ³ Amin da gandaba mano abidosol do yo yokwisi anjgamanj. Mani tebaisi agek jigi unjun imegek kuraktok dima asal.

⁴ Mani nak gak gat gen tonj. Nandanj gadat kaluk agil bisapmon nak do but dasi galak tanj namgul, mani abisok yanj dima asal. ⁵ Kalip tagisi egipgul do nandaki. Gak kili mal. Do anpak kalip agil unjun do aego nandanek but tobil anek anpak kalip agil unjuden abi. Yanj dima abi kanj, abinj lamgo unjun si gwayekenj. ⁶ Mani anpakgo tagisi kinda unjun yanj: Nikolas dakon amin kabi dakon anpak do nandaba yokwi tok asal. Nagayo kisi unjun amin dakon anpak do nandako yokwi toso.

⁷ Amin mirakni tonj da Telagi Wup da panjmuwukbi do gen yosok unjun pakyanjsi nandani. Amin kinda emaron teban tosak kanj, nak da yanj daganj iminjapbo egip egip kindap walon jap panj nosak. Kindap unjun Paradais kon Pinjkop da pigaga toso.

Smena panjmuwukbi do gen yipgut

⁸ Unjun da sanjbenek yanj yagit, "Gak panjmuwukbi Smena ekwanj unjun dakon anjeloni do gen yanj mandaki:

Nak wasok wasoksi ae mibisi egisat. Nak kimakgim da aeno kalugi egisat. Gen on yipbo gagon obisak. ⁹ Gagon jigi ae tepmiyo morapmi noman tanj gamanj, ae yogo minisi da egisal, unjun nandanj gamisat. Mani yogo morapmisi. Amin diwari da gen yokwi yanj gamanj unjun nandisat. Unjun amin da iyi do nin Juda amin yanj yonj, mani unjun Juda amin dima, unjun Sunduk dakon amin kabi. ¹⁰ Donjok tepmi pakdisal. Mani unjun do pasol pasol dima abi. Ji panjkewal do Sunduk da ji da binapmon amin diwari banj dam tebanon yopdisak. Yanj aban jigi ae tepmiyo gildat 10 da aripmon pakdanj. Dikba kimotni do yoni kanj, tebaisi agek nandanj gadatji dima witdal kisak. Anjakwa egip egip dakon pelit tilimi tonj dabeng.

¹¹ Amin mirakni tonj da Telagi Wup da panjmuwukbi do gen yosok unjun pakyanjsi nandani. Amin kinda emaron teban tosak kanj, unjun amin kimot da ae kinda gat aripmi dima anjupbal asak."

Pegamum panjmuwukbi do gen yipgut

¹² Unjun da gen sanjbenek yagit, "Gak panjmuwukbi Pegamum kokup papmon ekwanj unjun dakon anjeloni do gen yanj mandaki:

Nak emat agak siba geni teri teri ae geni tepmisi unjun abidosot. Gen on yipbo gagon obisak. ¹³ Kokup egisal unjudon Sunduk dakon kila amin madep yityit tamoni unjudon toso unjun nandisat. Mani nak dakon man abidanj kimokdol. Antipas, nak dakon gen dakon yanj tenjtenjok amin tagisi kinda, unjun Sunduk da egisak kokupmon anjakba kimakgit. Yanj anjakwa gak unjun bisapmon nak do wasip dima yagit.

¹⁴ Mani nak gak gat gen tonj. Gagon amin di da Balam dakon anpak abidanj kimokgonj. Balam dakon anpak unjun yanj. Kalip Balam da Balak Israel amin panjkewal dakon mibili iyinj dekgit. Iyinj dekban Balak da Israel amin panjkewalban yokwi anek kokup kidat do bit kilapyo mukwa sowit unjun nawit. Ae yumabi kisi awit.

¹⁵ Unjuden gin amin di gagon ekwanj unjun Nikolas dakon amin kabi dakon geni guramikganj. ¹⁶ Gak but tobil abi. Yanj dima abi kanj, nak kili unjunjok gagon obinjek gen kaganokon emat agak siba toso unjun nanj unjun aminon emat akdisat.

¹⁷ Amin mirakni tonj da Telagi Wup da panjmuwukbi do gen yosok unjun

pakyanji nandani. Amin kinda emaron teban tosak kan, nak da mana di abisok pasili tonj unjun ibenj. Ae tip kwakwagi kinda ibenj. Unjun tipmon man kalugi kinda mandabi da tosak. Unjun man amin kinda da dima nandisak. Amin tip abidosak unjun amin dagin nandakdisak.”

Taitaira panjmuwukbi do gen yipgut

¹⁸ Unjun da gen sanjenek yagit, “Gak panjmuwukbi Taitaira kokup papmon ekwan unjun dakon anjelo do gen yan mandaki:

Nak Pinjkop dakon Monji. Dabilno unjun kindap tepmisi sosok unjun yombem, ae kandapno terjenosok unjun ain kinda mani bras suganba kwakwagisi an unjun yombem. Gen on yipbo gagon obisak. ¹⁹ Anjak morap asal unjun nandan mudosot. Gak amin do but dasi galak tan yomisal, ae nak nandan gadan namisal, ae amin diwari panpulugok do pi asal. Nak nandisat, pi mibiltok agil unjun yapmanek abisok pi madepsi asal.

²⁰ Mani nak gak gat gen tonj. Gak Jesebel yipbi gak gat ekwamal. Minjat unjun da nak kombi amin kinda yan yosok, mani pi monjino top panjkwalek yumabi anjak, ae jap kokup kidat do paret abi unjun noni do yoyin dekdak.

²¹ But tobil asak do nandanek bikbik imisat. Mani but tobil anek yumabi anjakni yipman det do dima nandisak. ²² Do unjun minjat sot kinda ibo tepmi madepsi pakdisak. Ae amin morap unjun minjat gat yumabi awit but tobil anek unjun minjat dakon anjakni dima yipman mudoni kan, unjuno kisi jigi ae tepmiyo madepsi yomdisat. ²³ Ae monji gwayoni kisi dapbo kimotni. Yan anjapbo panjmuwukbi kisi morap da nak da amin but ae nandak nandakyo pindagek ji kalon kalon anjak ani da aripmon tomni damdisat yan nandan namdan. ²⁴ Mani panjmuwukbi diwari Taitaira ekwan ji minjat unjun dakon gen dima yolgan, ae ‘Sunduk dakon geni pasili’ yan yon, unjun dakon mibili nandak do pini dima awit. Yan dayisat, jigi kinda gat dima dabenj. ²⁵ Mani yo morap timikgan unjun tebaisi timigakwa wigi nak da opbenj dakon bisap asak.

²⁶ Emaron teban tanek geno guramigakwan wigi bisap madep apjak amin unjun yan mudan wup ibo miktim morap kila akdisak.

²⁷ ‘Kila amin pini tapmimi tonji anek ain win kirin nanj uwalni pudan monin monin akdisak, amin da miktim kwoba pudan monin monin an unjun da tilagon akdisak.’

Datno da yan mudan namgut, unjun da tilak unjun amin do yan mudan ibenj. ²⁸ Ae wisawisa do gik wisak unjun kisi ibenj. ²⁹ Amin mirakni tonj da Telagi Wup da panjmuwukbi do gen yosok unjun pakyanji nandani.”

3

Sadis panjmuwukbi do gen yipgut

¹ Unjun da sanjenek yan yagit, “Gak panjmuwukbi Sadis kokup papmon ekwan unjun dakon anjloni do gen yan mandaki:

Nak Pinjkop dakon wup 7 kabi timikdat, ae gik 7 kabi kisi timikdat. Gen on yipbo gagon obisak. Anjak morap asal unjun kisi nandan mudosot. Amin da gak do yan yon, ‘Sadis panjmuwukbi kabi unjun egip egipmi tonji.’ Mani kili kimakgil. ² Dipmingo yopbi kit! Anjakgo diwari dima kimakgwit unjun panjeban abi. Nido anjakgo kinda Pinjkopno da dabilon kilegisi yan kinda dimasi kat. ³ Gen bami kalip nandanek abidagil, unjun do aego nandabi. Nandanek guramigek but tobil abi. Dipmin dima yipbi kisak kan, kabo

noknok da tilagon apdisat. Abinapbo gagon opdisat dakon bisap dima nandakdisal.

⁴ Mani amin kabisok kinda Sadis ekwan unun imalni dakon kila anek garak dima awit. Unun amin kabi dakon anpakni kilegisi, do imal kwakwagi paba nak gat tagi agipneŋ.

⁵ Amin kinda emaron teban tosak kan, unun do kisi imal kwakwagi pan ibeŋ. Ae egip egip papiakon mani dima wiririkgeŋ. Datno da inamon ae aneloni da inamon mani yan tenjenokeŋ. ⁶ Amin mirakni ton da Telagi Wup da panmuwukbi do gen yosok unun pakyans i nandani.”

Piladelpia panmuwukbi do gen yipgut

⁷ Unun da sanbeŋek yan yagit, “Gak panmuwukbi Piladelpia kokup papmon ekwan dakon aneloni do gen yan mandaki:

Nak telagisi, ae anpak bamisi dakon ami. Nak da Dewit dakon yoma witdal abidosot. Nak da yoma witdaldat, amin kinda da aripmi dima sop sopmi. Ae nak da yoma sopmanŋat, amin kinda da aripmi dima witdali. Gen on yipbo gagon obisak. ⁸ Anpak morap asal unun kili nandan mudagim. Koki! Inangokon yoma kinda witdalbo pisolok. Ae amin kinda da aripmi dima sopjak. Nak nandisat, tapmingo madep dima, mani nak dakon gen guramigek nak dakon man do wasip dima yagil. ⁹ Sunduk dakon amin kabi unun da iyi do nin Juda amin yan yon, mani unun Pinŋkop dakon amin dima, unun top amin. Nak da unun amin yabekgo abin gak da kandap mibilon nŋwakbeŋ anek nak da ji but dasi galak tan damisat yans i nandani. ¹⁰ Nak dakon gen guramigek jigi alŋan gamgwit bisapmon butgo yawori tanakwan tebaisi akgil. Yan agil do jigi madep miktimi miktimi amin pankewal do noman tokdisak bisapmon kilago anapbo jigi unun dima alŋan gamjak.

¹¹ Gagon tepmisi apdisat. Yo abidosol unun tebaisi abidoki. Amin kinda da tomnigo unun di gwayenban.

¹² Amin kinda emaron teban tosak kan, nak da gwak yan moko agek Pinŋkopno dakon telagi yut anteban asak. Anek Pinŋkop dakon yut yipmanek aeni wanga dima pigisak. Unun aminon Pinŋkopno dakon man, ae Pinŋkopno dakon kokup pap dakon man mandakeŋ. Kokup pap unun Jerusalem kalugi, unun Kwen Kokup yipmanek Pinŋkopnokon da pikdisak. Ae naga dakon mano kalugi kisi unun aminon mandakdisat. ¹³ Amin mirakni ton da Telagi Wup da panmuwukbi do gen yosok unun pakyans i nandani.”

Laodisia panmuwukbi do gen yipgut

¹⁴ Unun da sanbeŋek yan yagit, “Gak panmuwukbi Laodisia kokup papmon ekwan unun dakon aneloni do gen yan mandaki:

Nak Pinŋkop dakon geni gat ae yan teban tok geni gat do gen unun asisi yan yogok amin. Nak Pinŋkop dakon gen bamisi yan tenjenok amin. Bisapmi bisapmi geni bamisi gin yan tenjenosot. Pinŋkop da yo morap wasagit dakon mibilisi nak da gen on yipbo gagon obisak. ¹⁵ Anpak morap asal unun kisi nandan mudosot. Nak nandisat, gak mirimi dima, ae tedepmi dima. Gak da mirimi bo ae tedepmi egipbi do nandisat. ¹⁶ Mani dima. Gak tedepmi yangok egisal. Gak tedepmisi dima ae mirimisi yo dima. Yan do anek gen kaganokon da gak wanditdisat. ¹⁷ Gak ‘Moneŋno morapmi ae yo kabino morapmi ton. Yo kinda do wadak wadak dima asat’ yan yosol. Mani dima. Amin da bupmisi nandan gamni da tilagon yokwisi egisal. Gak yogo minisi da egisal, ae dabilgo mini, ae molan molan agisal. Anek gaga

dima nandabi pisolok. ¹⁸ Yan do anjek nawa gen on gamisat. Nak dakon golno kindapmon sonba gwaljigi minisi an unun gol ban yubi kan, monengo morapmisi tan gamdan. Ae giptingo wam do imal kwakwagi ban yubi kan, amin da gandaba molan dima agipbi, ae mayagigo mini. Ae dabil marasin di yumanek dabilgokon yopbi kan, tagisi sintokdisal. ¹⁹ But dasi galak tan yomisat amin unun tebai yoyinek anpakni panjkilek ani do jigi yomisat. Do anpakgo panjkilek ak do pi tebai anjek but tobil abi.

²⁰ Nandaki! Nak yomakon agek yoma domon tidanek yan yosot: Nak yutnon tagi wiken? Amin kinda tekno nandanek yoma witdaljak kan, nak wigiko unun gat egek jap nonden.

²¹ Amin kinda emaron teban tosak kan, unun amin do yan dagan ibo kila amin madep yityit tamonokon nak gat kisi yitden. Kalip nak da emaron teban tanek Datno gat kisi kila amin madep yityit tamonikon yikgim unuden yitden. ²² Amin mirakni ton da Telagi Wup da panmuwukbi do gen yosok unun pakyansi nandani.”

Sipsip Monin da Kwen Kokupmon Papia Kinda Witdalakwan Miktin Aminon Yo Yokwisi Noman Tokdan

(Kilapmi 4-11)

4

Kwen Kokupmon Pinjop gawak iman

¹ Unun da kwenon aeno kanapbo Kwen Kokupmon yoma kinda witdal kigit da tanban kagim. Kanapbo amin unun kalip nak do kwen da yan tebaisi yan tidanek yan namgut unun da yan yagit, “Idon winaki yo morap don altokdan goliko.” ² Nayinban unudon gin Telagi Wup da butnokon pigi madepsi tugagit. Anjakwan Kwen Kokup kila amin madep yityit tamo kinda tanban kagim. Unun tamokon amin kinda yikban kagim. ³ Unun amin tip jasper ae tip gami konilian da yan tenjenagit. Kilap ban kildani unun tip kalikaligi emeral yan. ⁴ Kila amin madep yityit tamo 24 kabi da kila amin madep yityit tamo unun angwasiyek tanba pindakgim. Unun tamokon kila amin 24 kabi da yikgwit.* Unun kila amin imalni kwakwagi ban pawit, ae busunikon pelit kildani ton gol ban wasanbi ban pawit. ⁵ Kila amin madep yityit tamokon da mal dakon tenjeni da yangwit. Anjakwa nandanapbo wuwik madepsi noman tanakwa kiririn agit. Kila amin madep yityit tamo noman da kalin 7 kabi sowit. Kalin unun Pinjop dakon wupni 7 kabi. ⁶ Kila amin madep yityit tamo noman da yo kinda tagit, unun tap idap daman glas ban wasanbi yombem, ae wagil kwakwagisi.

Yo 4 kabi egip egipmi ton unun kila amin madep yityit tamo dakon ilenji 4 kabikon akgwit. Yo 4 kabi unun burikon ae manjikon kisi dabil morapmi da giptimi kisi ilimikgwit. ⁷ Yo egip egipmi ton kinda unun laion yombem. Ae kinda unun bulmakau wili yombem. Ae kinda unun tomno dabilni amin dakon yombem. Ae kinda unun sinjin madep kwen agegisak yombem. ⁸ Yo 4 kabi egip egipmi ton kalon kalon unun kisi piri 6 kabi tan yomin yomin awit. Anjakwa giptimi kalon dabil morapmi da ilimikgwit. Ae piri da mibilgwan kisi tawit. Gildari ae kalbi kisi ak nandari mini yan yon,

3:18: Ais 55.1 **3:19:** 1Ko 11.32; Ibr 12.6; PA 2.5 **3:20:** Jn 14.23 **4:1:** PA 1.1,10 **4:2:**

Ais 6.1 **4:3:** Esi 1.28 **4:4:** PA 3.18 * **4:4:** Unun kila amin unun anelo man madepni ton kabi kinda do yosok. **4:5:** Esi 1.13; Sek 4.2; PA 1.4; 8.5; 11.19; 16.18 **4:6:** Esi 1.5-10,22; 10.14 **4:8:** Ais 6.2-3; Esi 1.18; 10.12

“Telagi, telagi, telagi.

Amin Tagi Pinjkop Tapmim Ami kalipsi egipgut,
ae abisok egisak,
ae don apdisak,
unjun telagisi” yan yonj.

⁹ Yo egip egipmi tonj kabi unjun da Amin unjun kila amin madep yityit tamonikon yikdak ae egip egip dagok dagogi mini egisak unjun do kisik kisik madepsi anek mani awigek ya yan iyanj. Bisapmi bisapmi yo 4 kabi egip egipmi tonj unjun yan anakwa ¹⁰ kila amin 24 kabi da Amin unjun kila amin madep yityit tamokon yikdak unjun da buron manj pokgonj. Manj pakek egip egip dagok dagogi mini egisak Amin unjun gawak imanj. Ae pelitni kildani tonj gol banj wasanji unjun kila amin madep yityit tamo tosok unjudon noman ilik yopmanek kap yan yonj,

¹¹ “Amin Tagi Pinjkopnin,
gak da yo morap galaktokgokon wasagil da abisok tonj.
Yanj agil do minjat amin morap kisi da gak do kisik kisik madepsi anek mango awigini,
ae tapmimgo madepsi da yongamgwan pinjbi egipni kanj tagisi.”

5

Jon da papia kinda kili sogwit kagit

¹ Amin unjun kila amin madep yityit tamokon yikgit unjun kisitni amin tet do papia gironjikbi kinda tanban kagim. Papia unjun teri teri kildani tonj, ae kendol pakbi banj kosiri 7 kabi anjeban abi.

² Ae anelo tapmimi tonji kinda kanjapbo gen papmon da yanj tidanek yanj yagit, “Namin amin kilegisi kinda dasi kendol pakbi banj panjeban abi pakdegek papia tagi witdaljak?” ³ Mani amin Kwen Kokup ekwanj, bo ae miktimon ekwanj, bo ae miktim da mibiligwan ekwanj kinda da papia unjun aripmi dima witdaljak bo ae aripmi dima kosak. ⁴ Nak papia unjun amin kinda da aripmi dimasi witdaljak bo ae kosak yanj kanjek kunam madepsi sanjek sanjek morapmi takgim. ⁵ Yanj anjapbo kila amin kabikon da kila amin kinda da yanj nayigit, “Gak kunam dima takgi. Koki! On Laion Juda amin kabikon altagit, unjun Dewit dakon babinikon gugij unjun da don noman tanj wigit. On Laion emaron teban tagit. Yanj agit do unjun da papia kendol pakbi banj kosiri 7 kabi panjeban abi unjun pakdegek tagi witdaljak.”

Jon da Sipsip Monij kagit

⁶ Yanj nayinjakwan Sipsip Monij kinda akban kagim. Unjun paret ak do si anjakba kimakgit yombem. Unjun kila amin madep yityit tamo da binapmon agakwan yo 4 kabi egip egipmi tonj gat ae kila amin gat da angwasiwit. Sipsip Monij unjun jomni 7 kabi, ae dabilni 7 kabi. Dabilni unjun Pinjkop dakon wupni 7 kabi. Unjun Pinjkop da yabekban miktimi miktimi kinj mudawit. ⁷ Kili Sipsip Monij da kila amin madep yityit tamokon kinj Amin yikgit da kisiri amin tet do papia tagit unjun abidagit. ⁸ Papia unjun abidanjakwan yo 4 kabi egip egipmi tonj, ae kila amin 24 kabi gat da Sipsip Monij da kapmatjok manj pakgwit. Kisisi kalonj kalonj gita monijni gat ae gol idapni gat timik timik awit. Gol idapmon yo kibanj tagisi tugawit, unjun Pinjkop dakon minjat amin kabiyo dakon bisitni.

⁹ Yanj anjek kap kalugisi kinda yanj yawit,
“Gak da papia gironjikbi abidanjek kendol pakbi banj panjeban abi unjun aripmi tagi pakdekti.

Nido gikba kimagek yawigo nan minjat aminyo Pinjkop do im do anek yuman nagil.

Asi, amin mibili mibili ekwan,

ae geni mibili mibili,

ae giptimni mibili mibili,

ae miktimi miktimi ekwan kisi yuman nagil.

¹⁰ Yuman nanek amin kila ani do manjin yopgul,

ae nin dakon Pinjkop dakon oman ani do mukwa sogok amini manjin yopgul.

Unun da kila amin madep egek miktimon amin kilani akdan."

Sipsip Monin dakon man anjisiwit

¹¹ Kili aeno kan egapbo anjelo morapmisi dakon geni nandagim. Unun anjelo dakon tilakni milion morapmisi ae tausen morapmisi da arip. Unun anjelo kila amin madep yityit tamo ae yo egip egipmi ton ae kila amin kabi ban pangwasinek akgwit. ¹² Yan tidanek kap kinda yan yawit,

"Sipsip Monin on kalip anjakba kimakgit.

Unun da man madep gat,

ae yo tagisisi morap gat,

ae nandak nandak tagisi gat,

ae tapmimi wukwisi unun kisi tagi timitjak.

Amin morap kisi da mani anjenagek kisik kisik an iminek ya yan iyini kan unun kilegisi."

¹³ Ae yo morap Pinjkop da wasagit unun dakon geni kisi nandagim. Yo morap Kwen Kokup ekwan, ae miktimon ekwan, ae miktim kagagwan ekwan, ae tap kaga ekwan kisi dakon geni nandagim. Unun da yan yawit, "Amin unun kila amin madep yityit tamonikon yikdak,

ae Sipsip Monin gat kisi,

nin jil dakon tilim gat ae tapmim gat pindagek kisik kisik anek dagok dagogi mini man madep damaman."

¹⁴ Anjakwa yo 4 kabi egip egipmi ton unun da yan yawit, "Unun asi." Yan yanakwa kila amin kabi da man pagek gawak yomgwit.

6

Sipsip Monin da kendol ban papia son anteban awit unun pakdekgit

¹ Nak kanapbo Sipsip Monin da papia gironjikbi abidanek kendol pakbi ban kosiri 7 kabi anteban abi unun mibiltok nani pakdekgit. Pakdegakwan yo egip egipmi ton 4 kabikon da kinda gen yagit. Geni unun kiririn da yan yagit, "Gak op." ² Aeno kanek os kwakwagi kinda kagim. Unun da kwenon amin kinda obipni abidanek yikgit. Unun amin do kila amin madep dakon pelit kinda imgwit. Iba emaron teban tagit da tilagon kigit. Kinjek emat morapmi sigin anek teban token yanon da nandanek kigit.

³ Sipsip Monin da kendol pakbi ban papia anteban abi 2 unun pakdekgit. Pakdegakwan yo egip egipmi ton 2 unun da yagit, "Gak op." ⁴ Yanakwan os gami kinda apban kagim. Unun da kwenon amin yikgit unun do tapmim ibi. Unun tapmim unun on miktimon yawori tosok unun pandagosak dakon tapmim. Pandaganban amin da notni dapman dapman anek kimotdan. Unun pi asak do emat agak siba madepsi kinda imgwit.

⁵ Kili ae Sipsip Monin da kendol pakbi ban papia anteban abi 3 unun pakdekgit. Pakdegakwan yo egip egipmi ton 3 unun da yagit, "Gak op." Yanakwan os pilisi kinda kagim. Unun da kwenon amin kinda yikgit, unun

jap kokwin agak yo kinda kisirikon abidagit. ⁶ Anakwan amin dakon tek yombem kinda nandanapbo yo egip egipmi tonj 4 kabikon da yanj yagit, "Amin kinda gildat daman kinda dakon pi asak dakon tomni timitjak unjun wit yigi monijisok kinda gin abidosak, bo bali kwoba kapbi gin timitjak. Mani gak olip nelak gat ae wain gat dima panjasik abi."

⁷ Sipsip Monij da kendol pakbi banj papia anteban abi 4 unjun pakdekgit. Pakdegakwan nandanapbo yo egip egipmi tonj 4 da yanj yagit, "Gak op."

⁸ Yanjakwan os kilonkilonj kinda kagim. Unjun da kwenon amin kinda yikgit unjun mani Kimot. Amin Kili Kimakgwit Dakon Kokupni unjun kapmatjok da yolgit. Amin miktimi miktimi ekwanj kokwin 4 kabi anjek kabi kinda dapbal kimotni do tapmim yobi. Diwari emat agak siba banj dapbal kimotni, ae diwari jonj do madepsi anjek kimotni, ae diwari sot yokwisi da timitjak, ae diwari jonj bit kilapyo da dapman noni.

⁹ Sipsip Monij da kendol pakbi banj papia anteban abi 5 unjun pakdekgit. Pakdegakwan amin kimakgwit dakon wupni alta da mibilgwan pindakgim. Kalip unjun amin da Pinjkop dakon gen tebaisi abidanek unjun dakon yanj tentenok anjakwa uwal da dapba kimakgwit. ¹⁰ Amin wup unjun da tebaisi yanj tidanek yanj yawit, "Amin Tagi Tapmim Ami, gak telagisi egisal, ae anjakgo wagil bamisi gin. Nin bisap nianjasi gak do jomjom anjapno miktim amin gen pikon yopmanjek yawinin dakon kobogi yobi?" ¹¹ Yanja unjun amin do paba pigik dubagi kwakwagisi kalonj kalonj yominej yanj yoyiwit, "Ji jomjom pisipmisok ani. Uwal da oman amin pi isalji gat, ae notji gat dapdan. Ji dikba kimakgwit, yanj gin dapba kimotdan. Amin nianj da dapdan unjun Pinjkop da kili manjigit. Uwal da unjun kisisi dapman mudanjakwa don Pinjkop da yawisi dakon kobogi yomdisak."

¹² Sipsip Monij da kendol pakbi 6 papia anteban awit unjun pakdekgit. Pakdegakwan miktim wudip madepsi agit. Anakwan gildat dabil yik garan yombem pilisi agit, ae kanek gimanisi yawi yombem agit. ¹³ Anakwan gik kundukon tonj miktimon mawit. Gik mawit unjun pik kindap dakon sopmi dima pek tanjakwa mirim da pisonjakwa monj unjun da tilak mawit. ¹⁴ Anakwa papia gironjik yopmangamanj, unjun da tilagon kundu si kinj pasilgit. Anakwan kabap gat ae tap binap miktim tim tonj unjun tamoni yopmanj degek duwalik kiwit. ¹⁵ Anakwa miktim dakon kila amin madep gat, ae amin man madepni tonj gat, ae emat amin dakon mibiltok amini gat, ae yoni morapmi amin gat, ae amin tapmimi tonj gat, ae oman amin, ae amin morap isal ekwanj, unjun kisisi pasal kinj tip gopbatgwan ae kabapgwan tip madep tonj unjun da mibiligwan pasil do kiwit. ¹⁶ Anjek kabap gat ae tip gat do yanj tidanek yawit, "Ji nin da kwenon manj witjinj nimanjakwa pasili egipnenj. Pasili egapno Amin unjun kila amin madep yityit tamonikon yikdak unjun dima nindasak, ae Sipsip Monij butjap damani nandanek kobogi yokwi dima nimjak. ¹⁷ Amin do butjap madepsi nandanek kobogi yokwisi yomdamal dakon gildat madep kili unjun abik. Namin amin dasi tapmimni unjun abinj yipmanjek tagi egipjak?"

7

Israel amin 144 tausen da Pinjkop dakon tilak abidawit

¹ Unjun da kwenon anjelo 4 kabi miktim dakon kodigi 4 kabikon akba pindakgim. Mirim da miktim gat ae tap gat ae kindap gat dima pisoni yanj do mirim 4 kabi unjun tebaisi timikgwit. ² Yanj anakwa anjelo kinda gildat wisak tetgin da apban kagim. Unjun da Pinjkop egip egipmi tonj dakon tilak aminon

6:8: Jer 15.1-3; Esi 5.12,17; 14.21 **6:11:** PA 7.9,13; 19.14 **6:12:** Mt 24.29; Ya 2.20; PA 8.12; 11.13; 16.18 **6:13:** Ais 34.4 **6:14:** PA 16.20 **6:15:** Ais 2.10,19,21 **6:16:** Lk 23.30 **6:17:** Jol 2.11; Mal 3.2 **7:1:** Jer 49.36; Dan 7.2

yop do yo kinda abidanek apgut. Abinek anjelo 4 kabi Pinjkop da miktim gat tap gat panjasik ani do tapnim yomgut unjun do madepsi yan tidagit. ³ Yan tidanek yan yagit, "Ji miktim ae tap ae kindap tepmisi panjasik ak do dima nandani. Mibiltok Pinjkopnin dakon tilak pi monjini da inamon yopdaman. Yan anjapno don yo morap tagi panjasik ani." ⁴ Ae nandanapbo amin tilak timikgwit dakon tilak yanba nandagam. Israel amin kabi morap da binapmon amin 144 tausen da tilak unjun timikgwit.

⁵ Juda amin kabikon amin 12 tausen da timikgwit.

Ae Ruben da kabikon 12 tausen
ae Gat da kabikon 12 tausen

⁶ ae Ase da kabikon 12 tausen

ae Naptali da kabikon 12 tausen
ae Manase da kabikon 12 tausen

⁷ ae Simeon da kabikon 12 tausen

ae Liwai da kabikon 12 tausen
ae Isaka da kabikon 12 tausen

⁸ ae Sebulan da kabikon 12 tausen

ae Josep da kabikon 12 tausen
ae Benjamin da kabikon 12 tausen.

Unjun amin da Pinjkop dakon tilak timikgwit.

Mijat amin morapmi da Pinjkop gawak imgwit

⁹ Ae unjun da kwenon amin morapmisi pindakgim, unjun manjiri mini. Amin unjun amin kabi kabi egi egi an unjun morap kisi dakon. Ae miktim morap kisi, ae giptim mibili mibili, ae gen mibili mibili unjun kisi kila amin madep yityit tamo, ae Sipsip Monji da inamon akgwit. Unjun ilikba pigik kwakwagisi ae dubagi ban pawit. Ae kisirikon jobban tam ban timikgwit. ¹⁰ Unjun amin kabi madep tebaisi yan tidanek yan yawit,

"Pinjkopnin kila amin madep yityit tamonikon yikdak, ae Sipsip Monij kisi unjun dagin nin yokwikon ban timikbal tagisi ekwaman."

¹¹ Anakwa anjelo morap kila amin madep yityit tamo, ae kila amin, ae yo 4 kabi egip egipmi ton unjun pangwasinek akgwit. Agek kila amin madep yityit tamo kanek man pagek tomno dabilni miktingwan yopmanek Pinjkop gawak imgwit. ¹² Anek yan yawit,

"Unjun asi! Nin dagok dagogi mini Pinjkopnin do ya yan iyinek kisik kisik madepsi anek man madepni do yan tenjonenen."

Dagok dagogi mini nandan kokwini tagisi, ae tapnim madepni tan imdisak. Unjun asi!"

Unjun amin kabi dakon tepmi kili unjun mudosok

¹³ Kila amin kabikon da kinda da yan nayigit, "On amin ilikba pigik dubak kwakwagi payin unjun namin? Ae dukwan da aben?"

¹⁴ Yanban iyigim, "Amin tagi, gaga nandisal."

Yanapbo yan nayigit, "On amin uwal da kisiron jigi tepmiyo madepsi pawit da abisok tagi ekwan. Imalni Sipsip Monij dakon yawi ban suganba kwakwagisi awit. ¹⁵ Yan awit do anek Pinjkop dakon kila amin madep yityit tamokon noman aklan. Gildar: ae kalbiyo Telagi Yut Madepnikon egek omani an iman. Pinjkop kila amin madep yityit tamokon yikdak, iy unjun gat egek panjutnosak. ¹⁶ Jap do ae dima akdan, ae pakbi do dima akdan. Gildat da giptimni tebai dima pindatjak, ae yo kinda da giptimikon pindakban tedepmi dima nandakdan. ¹⁷ Nido, Sipsip Monij kila amin madep yityit tamo

da binap yikdak, unun da kila amini egipdisak. Anjek pakbi egip egipmi ton da dabilikon unudon panjikdisak. Anakwan Pinjkop da dabil pakbini kisisi wiririkban kunam sanjenek dima tatdan.”

8

Sipsip Monin da kendol pakbi ban panjeban abi 7 unun pakdegit

¹ Sipsip Monin da kendol pakbi 7 papia anjeban awit unun pakdegit. Pakdegakwan Kwen Kokupmon wayini minisi tagit. Yan tanjakwan wigi 30 minit da tilak agit. ² Ae koko anjelo 7 kabi Pinjkop da inamon akgan unun do kwen 7 yan yoba timikgwit.

³ Anakwa ae anjelo kinda alta da kapmatjok panji akgit. Unun anjelo gol idap kinda yo kibanj tagisi unudon idawik mukwa kibanj tagisi sok do abidagit. Anakwan yo kibanj tagisi morapmisi imgwit. Iba Pinjkop dakon amin dakon bisit gat timik kakwanjek alta gol ban wasanji Pinjkop dakon kila amin madep yityit tamokon noman tosok, unudon mukwa sonj imgut. ⁴ Yan anakwan mukwa kibanj tagisi gat, ae Pinjkop dakon amin dakon bisitni gat, anjelo da kisionra da Pinjkop da inamon wigiwit. ⁵ Anakwa anjelo da kindap altakon tagit unun abidan mukwa sokok idapgan yopban tuganba kindap maban miktimon mawit. Miktimon manakwa mal dakon tenjenj da yangwit. Anakwa nandanapbo wuwik madepsi noman tanjakwa kiririn agit, ae miktim wudip agit.

Anjelo 4 kabi da kwen pisowit

⁶ Anakwan anjelo 7 kabi unun kwen 7 kabi timikgwit unun pisok do tagap tawit.

⁷ Anjelo mibiltok akgit unun da kwenji pisonjakwan ais ae kindap ae yawi gat panjokolop abi gat kisi miktimon mawit. On miktim daman ae kindapyo kokwin aba kabi kapbi anakwa miktim kabi kinda sogit, ae kindap dakon kabi kinda sogit. Ae jon kaluk kalugi kisisi sonj mudawit.

⁸ Ae anjelo unun da bunon nani kwenji pisogit. Anakwan yo kinda kabap madepsi yombem si sonjakwan, maba tap kaga pigi magit. Unun tap kokwin aba kabi kapbi anakwa kabi kinda yawi dagagit. ⁹ Ae yo egip egipmi ton tap kagagwan ekwan unun kokwin aba kabi kapbi anakwa kabi kinda si kimakgwit. Ae tap wakga yo kisi kabi kapbi kokwin anakwa tap wakga kabi kinda wagisi tuwil ki tasik tawit.

¹⁰ Ae anjelo 3 kwenji pisogit. Anakwan gik madepsi kinda kalin da yan sonjek kundu yipman abin magit. Unun pakbi madep madep pokgon unun kabi kapbi yan kokwin awiron kabi kindakon magit. Ae pakbi dabilon magit.

¹¹ Gik unun dakon mani unun Yo Isipmi ae Emari Ton. Unun abin pakbi kabi kindakon manakwan pakbi unun isipmisi agit, do amin morapmisi pakbi unun nanek kimakgwit.

¹² Ae anjelo 4 kwenji pisogit. Anakwan gildat ae kanek ae gikyo unun kokwin aba kabi kapbi anakwa gildat kabi kinda ae kanek kabi kinda ae gik morap dakon kabi kinda panjupal anakwan pilin tuk awit. Yan awit do gildari dakon ae kalbi dakon tenjenj tagi dima tenjenjawit.

¹³ Unun da kwenon singin madepsi kinda kwen binap akwan kagim. Singin unun madepsi yan tidanek yan yagit, “Bupmisi, bupmisi, bupmi madepsi miktimon ekwan amin. Anjelo kapbi kwenji pisokdan, anakwa miktimon amin jigi madepsi pakdan.”

9

Añelo 5 kweñni pisogit

¹ Añelo 5 unjun kweñni pisonjakwan gik kinda kundukon da abinj miktimon kili magit kagim. Gapma dubagisi ae kidagi mini unjun dakon yoma witald unjun gik do imgwit. ² Anjakwa gik da gapma unjun witaldakwan unjun gapmagwan da kindap madepsi sosok dakon mukwa da wigit. Mukwa gapmagwan da wigit unjun da gildat dabil gat ae kundu gat dakon kosit sopmanjakwan pilin tuk agit. ³ Anjakwan pilak pilak da mukwa kagagwan da miktimon mawit. Unjun pilak pilak do skopion dakon tapmim yomgwit. ⁴ Pilak pilak unjun yan yoyiwit, "Ji jon gat, ae yo mibili mibili miktimon kwoñ gat, ae kindap gat unjun dima panupbal ani. Ji amin Pinjop dakon tilakni injamikon mini unjun ban gin panupbal ani. ⁵ Ji unjun amin tepmi pi madepsi kanek 5 da butgwan tagi yomni, mani dima dapba kimotni." Tepmi pi yomni unjun skopion da amin injinj yoba tepmi madepsi pan unjun da tilagon yomdan. ⁶ Unjun bisapmon amin kimot do kosit wisik akdan, mani kimot dima kokdan. Kimot do tagisi nandakdan, mani sigin egipdan.

⁷ Pilak pilak unjun os amin da emat do panjagap an yombem pindakgim. Busunjon pelit gol ban wasanji yombem da tanj yomgwit. Tomno dabilni unjun amin dakon yombem. ⁸ Busun danjwani unjun dubagisi minjat dakon yombem, ae geni unjun laion dakon yombem. ⁹ Paba pigik ain yombem ban pibiri witjiwit. Piri unjun karis morapmi os da emaron kik do ilik pawilakwa wuwik madepsi noman ton unjudeñ awit. ¹⁰ Paljigi skopion dakon yombem, pakbi emari ton aminon yopban pigini dakon kisikni paljigikon tanj yomanj. Kanek 5 yan amin tepmi madepsi yomyom dakon tapmim tanj yomanj. ¹¹ Gapma dubagisi kidagi mini dakon aneloni da kila amin madepni egi yomgut. Ibru genon da unjun anelo do Abadon yan yawit. Ae Grik genon da Apolyon yan yawit. Unjun gen dakon mibili: Yo Morap Panjasik Ak Amin.

¹² Jigi mibiltok altogi, kili unjun altan mudak. Nandabi. Jigi bamori don noman tokdamal.

Añelo 6 kweñni pisogit

¹³ Añelo 6 kweñni pisonjakwan gen kinda noman tanjban nandagim. Alta gol ban wasanji, Pinjop da injamon tosok, unjun dakon kodigi 4 kabikon jom 4 kabi tawit unjodon da yagit. ¹⁴ Gen unjun altagit da anelo kweñ abidagit unjun yan iyigit, "Añelo 4 kabi pakbi madep Yupretiskon panjeban awit da ekwan unjun witald yopbi kini." ¹⁵ Yanban anelo 4 kabi unjun kin amin morap miktimon ekwan unjun kabi kapbi kokwinigek, kabi kinda si dapba kimotni do witald yopgut. Añelo kabi unjun kili noman tawit da pi unjun ak do awa ae gildat, kanek, ae bilakyo dogin jomjom awit. ¹⁶ Ae nandanapbo emat amin oskon yikgwit dakon tilakni yawit, unjun 200 milion yan. Tilakni nandanapbo yawit. ¹⁷ Unjun dipmin yombem kanek os gat ae amin os kwenon yikgwit, unjun yan pindakgim: amin unjun emat dakon yik imalyo pawit. Paba pigik unjun gami, ae pili, ae kilonkilonj ban pawit. Os dakon busunji unjun laion dakon busunji yombem. Anjakwa os da gen kagagwan da milenj asip ae mukwa ae salfa tip si soñek wiwit. ¹⁸ Unjun amin kokwin kabi kapbi anek, yo yokwi kapbi unjun os da gen kagagwan da altawit da minjat aminyo kabi kinda dapba kimakgwit. ¹⁹ Os unjun dakon tapmimni gen kagani gat ae paljigi garon tawit. Paljigi unjun tunjon amin emari ton yombem. Paljigi diwarikon tunjon amin dakon busunji ton, do unjun ban amin panupbal awit.

²⁰ Amin diwari unun yo yokwisi kapbi da dima dapba kimakgwit amin but tobil dima awit. Kon gat ae kokup kidat iyi kisit da wasawit gat sigin gawak yomgwit. Kokup kidat unun gol ae silwa ae ain kinda mani bras ae tip ae kindap ban wasawit, unun dima sinonj ae gen dima nandanj ae kosit dima akwanj. ²¹ Unun amin da amin diwari dapba kimakgwit, ae sot mawomyo anek yo tapmimi tonj diwari pawilgwit, ae yumabi awit, ae amin diwari dakon yo kabi panjisibiawit. Mani but tobil anek yo unun yop do dima nandawit.

10

Anjelo da papia Jon do iban nagit

¹ Ae kanjapo anjelo tapmimi tonj kinda Kwen Kokup da pigit. Unun giptimi gikwem nanj wamgut, ae busunji da kwenon kilap banj kinda tagit. Tomno dabilni gildat da yanj tenjenagit. Anjakwan kandap bamotni milenj asip yombem. ² Unun anjelo papia gironjikbi monij kinda kisirikon abidagit, ae papia unun witald kwi da tagit. Unun kandapmi amin tetgin do tap kwenon yipgut, anek kandapmi teri kinda miktimon bamagit. ³ Anek laion da madepsi yanj tidonj, unjudej madepsi yanj tidanjakwan kiririj 7 kabi da madepsi yawit. ⁴ Kiririj 7 kabi yanjakwa gen yawit unun mandak do agim, mani Kwen Kokupgan da tek kinda yanj noman tagit, “Kiririj 7 kabi dakon gen unun nandak nandakgokon gin toni. Dima mandabi.”

⁵ Kanjapo anjelo tap idapmon ae miktimon bamanj akgit, unun kisiri amin tetni Kwen Kokup gin do anjenakgit. ⁶ Anjenagak gen yanj anteban agit. Pinjkop egip egip dagok dagogi mini egisak, kundu gat ae yo morap kundukon tonj, ae miktim gat ae yo morap miktimon tonj, ae tap gat ae yo morap tap kagagwan tonj unun wasagit Amin da manon gen yanj anteban anek yanj yagit, “Bisap kilij unun mudokdisak. Pinjkop ae sanjenek jomjom dima akdisak. ⁷ Anjelo 7 kwerjni pisonjakwan Pinjkop da yo ak do yagit da pasili tonj, unun panjalon aban bamij tonj akdisak. Unun gen kalipsigwan kombi amin pi monjini do yomgut.”

⁸ Anjelo yanj yanjakwan tek unun Kwen Kokup da aeni noman tanek nayigit, “Gak kinj anjelo unun tap idapmon ae miktimon bamanj akdak da kisiron papia tosok unun abida.” ⁹ Nayinban kinj anjelo yanj iyigim, “Papia monij unun nak do nam.” Iyiko yanj nayigit, “Abidanek na. Gen kagagokon kabanj dakon pakbini yombem galagini tagisi akdisak, mani but kagagogwan emat akdisak.” ¹⁰ Yanjakwan papia unun kisirikon nanj abidanek nagim. Nanjek gen kaganokon kabanj pakbi yombem galagini tagisi nandagim, mani si nanj mudanjek butnogwan emat aban nandagim.

¹¹ Ae yanj nayigit, “Gak aego minjat amin morapmikon, ae miktim morapmikon, ae amin geni mibili mibili yonon, ae kila amin madep morapmikon yo noman tokdanj, unun do kombi gen yoki.”

11

Amin bamori da Pinjkop gen yanj tenjenagimal

¹ Amin kinda da tilak yopyop kindap kirinj kinda namanjek yanj nayigit, “Gak pidanjek Pinjkop dakon telagi yut gat ae alta gat tilak yopmanj. Yanj anek amin unun yutgwan Pinjkop gawak iman unun manjiki. ² Mani tamo wanga da tosok unun Amin Nwaktjwari Kabi da egipni do parekbi, do unun tilak dima yipbi. Unun amin kabi da abinj Pinjkop dakon telagi kokup pap pabinj yopmanjek kila tebaisi anek bamanjakwa kanek 42 yanj akdisak. ³ Anjakwa nak da amin bamori

unjun geno yanj tenjtenonjil do tapmim yoben. Amin bamot unjun bupmi dakon yikimalyo banj pakdamal. Anej nak dakon gen yanj tenjtenanjakwal gildat 1,260 yanj akdisak.”

⁴ Amin bamot unjun miktim daman dakon Amin Tagini da inamon olip kindap bamot ae lam bamot akgamal unjun mani. ⁵ Uwalni da yo yokwi anj yomni kanj, kindap gen kaganikon da noman tanjek sorjba mini anj. Asi, amin di unjun amin bamot yo yokwi anj yomni kanj, kosit yanjon da si kimotdanj.

⁶ Unjun amin bamot kundu kosit sopmanj ibal kombi gen yonjil bisapmon sikak dima moni dakon tapmim tanj yomanj. Ae pakbi kulabik abal yawi dagoni dakon tapmim kisi tanj yomanj. Ae miktim aminon wasok mibili mibili abal amin yokwi toni dakon tapmim kisi tanj yomanj. Yo unjuden galaktoknikon tagi anjil.

⁷ Pinjkop dakon gen yanj tenjtenanj anjki wasip anjakwal, jonj kilap yokwisi kinda unjun gapma kidagi mini yipmanj degek kwen wikdisak. Winj amin bamot gat emat wamanjek amin bamot pabinj yopmanjek dapban kimotdamal.

⁸ Anjakwan bumjotni unjun kokup pap da kosit oba madepmon tokdamal. Kokup pap unjun tilak anek mani Sodom ae Isip yanj yonj. Unjun kokup pap unjudon gin kalip Amin Tagini tilak kindapmon anjakba kimakgit. ⁹ Amin mibili mibili geni mibili mibili yonj, ae giptimni mibili mibili, ae miktimi miktimi ekwanjon da amin morapmisi da gildat kapbi ae gildat teri kinda amin bamot dakon bumjot pindatdanj. Ae yum pindagakwa amin da bumjotni dimasi wayitni do yokdanj. ¹⁰ Miktim amin da amin bamot unjun kili wagil kunjwamal yanj pindagek, but kwaktok nandanjek notni do but galak yo yomdanj, nido kombi amin bamot unjun miktim amin tepmi madepsi yomgumal.

¹¹ Mani gildat kapbi gat ae gildat teri kinda kinj mudanjakwa, Pinjkop da egip egip mirim yipban amin bamot da butgwan pukwa pidanj akgimal. Agakwal amin bamot pindakgwit amin unjun madepsi pasalgwit. ¹² Anjakwa amin bamot unjun nandanjakwal amin kinda da Kwen Kokupgwan da tebai yanj tidanjek yanj yoyigit, “Jil idon winjil.” Yanjakwan uwalni pindagakwa amin bamot gikwem kagawan wigek Kwen Kokup wigigimal. ¹³ Wugakwal unjudon gin wudip madepsi kinda anjakwan kokup pap dakon timi kinda tasik tagit. Anjakwan timi 9 kabi dagin tagi tawit. Unjun wudip da amin 7 tausen yanj dapban kimakgwit. Anjakwa si egipgwit amin madepsi pasalek Kwen Kokup Pinjkop dakon man yanj anjksiwit.

¹⁴ Kili jigi madepsi kosiri 2 kili unjun mudak. Mani nandani, bisap pisipmisok egek jigi 3 noman tokdisak.

Anjelo 7 kwenj pisogit

¹⁵ Kili anjelo 7 kwenj pisogit. Anjakwan nandanapbo Kwen Kokupgwan da madepsi yanj tidanjek yawit, “Pinjkop Amin Taginin gat ae Kristoni gat, unjun bamot miktimi miktimi dakon kila amin madep dagamal. Amin Tagi da kila amin madep dagok dagogi mini egi wugikdisak.” ¹⁶ Anjakwan kila amin 24 kabi iyi da kila amin madep yityit tamokon Pinjkop da inamon yikganj, unjun njwakber anjek tomni dabilni miktimon yopmanjek Pinjkop gawak imgwit. ¹⁷ Anej yanj yawit,

“Amin Tagi Pinjkop Tapmim Ami,
gak abisok egisal,
ae kalipsigwan egipgul.

Tapmim madepgo abidanjek kila amin madep pigo wasanjek asal,

do nin ya yan gayaman.

- ¹⁸ Pinjkop do kuraktok an amin unun Pinjkop do butjap madepsi nandawit, mani gak da butjap madepsi pakdisal bisap kili unun noman tosok. Abisok amin kimagwit gen pigokon opni dakon bisap. Abisok pi monjigo do tomni tagisi yomdisal dakon bisap. Unun kombi amin, ae gaga dakon miñat amin kabi, ae gak dakon man do pasalek ekwan amin, unun amin mani tonj ae mani mini kisi do tomni tagisi yomdisal. Abisok miñat aminyo panjupbal awit amin, unun panjasik aki dakon bisap.”

¹⁹ Kila amin da yan mudanakwa, anjelo da Pinjkop dakon Telagi Yut Madep Kwen Kokup tosok unun witaldalgwit. Anakwa Pinjkop dakon Sanbek Sanbek Kinam Telagi Yut Madepmon tanban kawit. Mal da dukwan dukwan yamanakwan kiririn unun wuwik madepsi yagit. Anakwan miktim wudip anakwan ais morapmi sikak da yan mawit.

Sunduk gat amin kabini gat waglisi tasik tawit (Kilapmi 12-20)

12

Jon da miñat gat ae nugim yokwisi madep gat pindakgit

¹ Kili kundukon tilak njaknjawarisi kinda noman tagit. Tilak unun yan: Miñat kinda gildat dabil nanj imali do wamgut. Anakwan kanek kandapni da mukgwan tagit, ae gik 12 kabi da busunikon peliri do tanj imgwit. ² Miñat unun monji kwapni tonj. Monji altok do anakwan tepmi nandanej madepsi yan tidagit. ³ Ae kundukon tilak kinda gat noman tagit. Tilak unun yan: nugim yokwisi giptimi gami madepsi kinda noman tagit. Unun nugim yokwisi unun busunji 7 kabi. Anakwan jomi 10 yan busunikon kwawit. Anakwan kila amin madep pelit 7 kabi da busunikon tawit.

⁴ Unun dakon paljigi da kundukon gik morapmi wiririkban miktimon mawit. Unun gik kokwin kabi kapbi anjek, unun dakon kabi kinda kisisi miktimon mawit.

Nugim yokwisi unun miñat unun da monji anjalak do agit unun da inamon akgit. Miñat unun da monji anjalaban monji unun si nok do jomjom anjek akgit. ⁵ Anakwan miñat unun monji wili anjalagit. Unun wili da kila agak dakon ain teban abidanjek miñat amin morap miktimon ekwan unun kila tebaisi akdisak. Miñat monji alatanban unudon gin anjan kwen Pinjkop ae Pinjkop da kila amin madep yityit tamo unudon awigiwit. ⁶ Anakwa miñat unun pasal kinj miktim amini minikon kigit. Unudon Pinjkop da tamoni kili anjoman agit. Unudon kilani anjek jap iminjakwa wigi gildat 1,260 yan asak.

⁷ Kili Kwen Kokup emat madepsi kinda noman tagit. Maikel gat anjelo kabini gat nugim yokwisi madep unun gat emat wamgwit. Ae nugim yokwisi madep gat ae anjelo kabini kisi emat kobogi awit. ⁸ Mani emaron teban toni dakon tapmin dima tanj yomgut, do Kwen Kokup ae sanbejek dima egipgwit. ⁹ Pinjkop dakon anjelo da nugim yokwisi madep maba pigigit. Nugim yokwisi madep unun kalipsigwan egipgut, miktimon amin morap yokwi ani do panjewardak. Mani kinda Konj, ae mani kinda Sunduk yan yonj. Unun maba miktimon pigit, ae anjeloni kisi unun gat maba piwit.

¹⁰ Kili unun da kwenon nandanapbo Kwen Kokupgwan da amin kinda da madepsi yan tidanjek yan yagit,

“Abisok Pinjopnin da minat amin kabini yokwikon ban timikdak. Tapminni alnan tenjenanjakan kila amin madep yikdak. Anjakwan Kristoni man madepni gat ae tapminni gat abisok timikdak. Nido, notnin gen yan yomisak amin abisok anelo da kili maba pigik. Unun gildat kalba ae kalbiyo Pinjopnin da inamon gen yan yomgut. ¹¹ Notnin egip egipni panjutnok do dima nandawit. Sipsip Monin da yawikon, ae Pinjop dakon gen yan tenjenawiron da tapmin panjek emaron teban tanjek uwal abin yipgwit. Kimot do pasol pasol dima awit. ¹² Kwen Kokup gat ae Kwen Kokup ekwan amin morap ji kisik kisik ani! Mani miktim gat ae tap gat yagosil! Nido Sunduk jikon kili pik. Pik da bisap pisipmisok egipdisat yan nandisak, do butjap madepsi nandisak.”

¹³ Nugim yokwisi unun nak maba miktimon pigim yan kanjek, minat unun monji wili anjalagit unun anjopgut. ¹⁴ Mani nugim yipmanjek dubagikon miktim amini minikon tagi pidan kisak do sinjan madepsi dakon piri bamori unun minat do ingwit. Unjudon kin bilak kapbi ae bilak diwari kinda egakwan kilani anakwa nugim yokwisi madep da aripmi dima anupbal asak. ¹⁵ Kili nugim yokwisi madep unun da pakbi gen kaganikon da wandikgit. Pakbi unun pakbi madepsi da yan pak abigek minat unun yolgit. Nugim yokwisi unun pakbi pak abigek minat unun anjan abigakwan pasiljak yanon da agit. ¹⁶ Mani miktim da minat anjulganejek gen kagani anjan kinjakwan nugim yokwisi madep da pakbi unun wandikgit unun miktim da si nan mudagit. ¹⁷ Anjakwan nugim yokwisi madep unun minat do butjap madepsi nandagit, do minat unun dakon monji diwari gat emat wam do kigit. Minat dakon monji unun Pinjop dakon gen teban morap guramik kimokgon, ae Yesu dakon gen yan tenjenanjek Yesu yolgan amin unun. ¹⁸ Nugim yokwisi unun tap idap da ilenikon akgit.

13

Jon kilap yokwisi bamori noman tagimal

¹ Ae kanapbo jon kilap yokwisi kinda tap kagagwan da noman tan wigit. Unun busunji 7 kabi. Anjakwan jomi 10 kabi da busunjon kwawit. Anakwa kila amin madep dakon pelit 10 kabi jomikon tawit. Ae busunjon man tan tan awit. Man unun Pinjop jigilak mibili mibili yan imin dakon man da tawit.

² Jon kilap yokwisi unun kagim unun jon pusiket madep lepat yan yon, unun yombem. Mani kandapmi unun bea dakon yombem, ae gen kagani laion dakon yombem. Nugim yokwisi madep unun da iyi dakon tapmin, ae kila amin yityit tamoni, ae kila agak dakon yan dagok madepni, unun jon kilap yokwisi do ingut. ³ Unun jon kilap yokwisi dakon busunji kinda si kimori da filak wudani tan ingut, mani aeni kibidagit. Anjakwan miktimon minat amin morap kisi unun kan nimmimigek yolgwit. ⁴ Nugim yokwisi madep unun da jon kilap yokwisi do kila amin pi asak do yan mudan imik, do nugim yokwisi madep unun gawak ingwit. Ae jon kilap yokwiyo kisi gawak iminek yan yawit, “Namin amin jon kilap yokwisi yombem? Ae namin amin gat emat aripmi tagi wamjil?”

⁵ Pinjop da yum kanakwan jon kilap yokwisi unun iyi do nandaban wigakwan Pinjop do jigilak yan ingut, ae kanek 42 da aripmon pi unun asak dakon yan dagok Pinjop da ingut. ⁶ Unun gen kagani witdalek Pinjop jigilak

yaŋ iŋgut. Yaŋ imiŋek Piŋkop dakon man, ae Piŋkop dakon kokup, ae amin Kwen Kokup ekwaŋ kisi do manji gen yagit. ⁷ Piŋkop da yum kaŋakwan Piŋkop iyi dakon miŋat amin kabikon emat agit. Emat aŋek dapmaŋek pabiŋ yopgut. Uŋun amin kisi dakon kila amin madep tagi egipjak, ae miktimi miktimi kisi, ae gen mibili mibili yonj kisi, ae giptimi mibili mibili kisi dakon kila amin madep tagi egipjak dakon yaŋ dagok aŋ ibi. ⁸ Piŋkop da miktim dima wasagit bisapmon amin morap egip egip papiakon mani dima mandagit, uŋun amin da jon kilap yokwisi gawak imdan. Papia uŋun Sipsip Moniŋ kalip anjakba kimakgit, uŋun dakon.

⁹ Amin mirakni tonj da gen on pakyaŋsi nandani! ¹⁰ Amin kinda dam tebanon pigisak do manjikbi kaŋ, uŋun dam tebanon pigikdisak. Ae amin kinda emat agak sibakon kimotjak do manjikbi kaŋ, emat agak sibakon kimotdisak. Yo uŋudon noman taŋba, Piŋkop dakon miŋat amin kabi butni yawori taŋakwa tebai agek nandan gadatni tebaisi abidoni.

Jon kilap yokwisi 2 uŋun da miktim amin paŋkewalgit

¹¹ Aeno jon kilap yokwisi kinda gat kaŋapbo miktim kagagwan da wigit. Uŋun jomi bamori sipsip moniŋ dakon jom yombem. Ae gen yogokni uŋun nugim yokwisi madep kinda egisak dakon yombem. ¹² Jon kilap yokwisi 2 uŋun da jon kilap yokwisi mibiltok nani dakon kila agak dakon tapmim kisisi yaŋ dagok aŋ iŋgut. Uŋun tapmim nan jon kilap yokwisi mibiltok nani da iŋamon pi agit. Uŋun tebaisi yoyiŋakwan miktim gat ae miŋat aminyoni gat da jon kilap yokwisi mibiltok nani gawak iŋgwit. Jon kilap yokwisi si kimori da tilak wudani taŋ iŋgut mani wudani aeni kibidagit. ¹³ Jon kilap yokwisi 2 uŋun da wasok tapmimi tonj madep madep baŋ agit. Wasok tapmimi tonj kinda agit uŋun yaŋ; Amin da dabilon wasok aban kindap si soŋek Kwen Kokup yipmaŋek miktimon piwit. ¹⁴ Piŋkop da tapmim imiŋakwan wasok tapmimi tonj morap jon kilap yokwisi mibiltok nani da iŋamon aŋek miktim amin paŋkewalgit. Aŋek jon kilap yokwisi uŋun kalip emat agak siba da anjakgit, mani abisok egisak gin, uŋun dakon man yaŋ aŋkisik do kindap baŋ wupni pasini do tebaisi yoyigit. ¹⁵ Piŋkop da tapmim imiŋakwan egip egip dakon mirim jon kilap yokwisi dakon wupmi wasawit do iban gen yagit. Ae amin morap jon kilap yokwisi dakon wupmi wasaŋbi do dima gawak imni uŋun da si dapban kimotdan.

¹⁶ Jon kilap yokwisi 2 da tebaisi yoyiŋban amin morap dakon kisit amin tetnikon, ae iŋamnikon tilak kinda yipgwit. Amin isali, ae mani tonj, ae yoni morapmi amin, ae yoni mini amin, ae oman amin dima ekwaŋ amin, ae oman amin ekwaŋ amin kisi tilak yopmaŋ yomgwit. ¹⁷ Do amin kinda uŋun jon kilap yokwisi dakon tilakni mini kaŋ, aminon yumaŋ nok dima asak, ae uŋudon yumaŋ nok dima ani. Jon kilap yokwisi dakon tilakni uŋun iyi dakon mani, ae mani dakon namba. ¹⁸ Amin nandak nandakni tagisi da jon kilap yokwisi dakon namba pakyaŋsi manjiŋ nandisak. On uŋun amin dakon namba. Nambani uŋun 666.

14

Sipsip Moniŋ dakon miŋat amini kap kalugi yawit

¹ Nak aeno kaŋapbo, Sipsip Moniŋ Saion Kabap uŋudon akban kagim. Agakwan amin 144 tausen uŋun gat kisi akgwit. Sipsip Moniŋ dakon man gat ae Datni dakon man gat iŋamnikon mandabi. ² Ae nandaŋapbo wuwik tagisi kinda Kwen Kokupgwan da apgut. Uŋun pakbi madep morapmi dakon

wuwik yombem, ae kiririŋ madep da yaŋ agit. Wuwik nandagiŋ unjun amin da gita tidanŋakwa gen yoŋ unjun dakon wuwik yombem. ³ Kap kalugi kinda Pinŋkop dakon kila amin madep yiyitiŋ tamokon yawit. Ae yo 4 kabi egip egipmi tonj da inŋamon ae kila amin da inŋamon yawit. Amin 144 tausen yaŋ Pinŋkop da miktimon miŋat aminyo da binapmon yokwikon banj yumaŋ nanj yopgut, unjun kabi dagin kap unjun tagi nandaba pisosak. ⁴ Unjun amin kabi miŋat gat yumabi dima anek gwaljiŋi minisi egipgwit. Kokup morap Sipsip Moniŋ da kik do agit, unjun yol awilgaŋ gin. Unjun Pinŋkop da miktimon amin da binapmon banj yokwikon banj yumaŋ nanj yopgut, do unjun Pinŋkop da miŋat amin kabini mibiltoksi timikgit da yaŋsi egipdanj. Yaŋ agit, do iyi gat ae Sipsip Moniŋ gat dakon miŋat amin kabi egipni. ⁵ Top gen kinda dimasi yawit. Gulusunji mini egipgwit.

Anelo kapbi da yaŋ tenjenok awit

⁶ Nak aeno kanapbo ae anelo kinda kwen binap kwan kagim. Unjun da Gen Bin Tagisi dagok dagogi mini amin miktimon ekwan yoyiŋ tenjenosak do yabekbi. Miktimi miktimi miŋat amin kabi morap, ae geni mibili mibili yoŋ, ae giptim kildani mibili mibili unjun kisi do yabekbi. ⁷ Unjun da abiŋ gen papmon da yaŋ yagit, “Pinŋkop do pasal imiŋek man madepni yaŋ anenotni, nido Pinŋkop da amin gen pikon yopjak dakon bisap madep kili abik. Pinŋkop kundu ae miktim ae tap ae pakbi dabil morap wasaŋ yopgut unjun gawak imni.”

⁸ Ae anelo kinda buŋon yolgit unjun da yaŋ yagit, “Kokup madep Babilon unjun kili tuwil kigit. Asi, unjun kili tuwil kigit. Kokup madep Babilon amin da yumabi anpakni tebaisi taŋ yomgut. Ae miŋat amin kabi morap miktimon ekwan unjun kisi da yumabi anpak ani do tebaisi yoyiŋ dekgwit. Unjun awit unjun wain morapmi yoba nawit yaŋ yombem agit.”

⁹ Unjun anelo bamot da buŋon ae kinda da abiŋ gen papmon da yaŋ yagit, “Amin kinda joŋ kilap yokwisi ae wupni gawak imiŋek tilakni inŋamikon ae kisirikon abidosak kanj ¹⁰ wain kinda nokdisak. Wain unjun Pinŋkop dakon butjap nanj nokdisak. Wain unjun pakbisi nanj dima anyawot akdisak. Tomni yokwisi yomjak kapmon iyi dakon butjapni tagalban nokdisak. Unjun amin Pinŋkop dakon telagi anelo kabi da inŋamon, ae Sipsip Moniŋ da inŋamon tepmi madepsi pakdisak. Tip salfa tepmisi sosok unjudon tepmi madepsi pakdisak.

¹¹ Kindap unjun soŋakwan tepmi panigwan da mukwa mudok mudogi mini pidokdisak. Amin kinda joŋ kilap yokwisi ae wupni gawak imiŋek mani dakon tilak abidosok unjun amin yik nandat dimasi asak. Gildari gildari ae pilini pilini tepmi pi mudok mudogi mini pakdisak.”

¹² Unjun bisapmon Pinŋkop dakon miŋat amin kabi butni yawori tanŋakwa geni guramikaŋ, ae Yesu tebaisi nandanj gadaŋ iman amin unjun tebaisi atdo.

¹³ Kili nandanapbo Kwen Kokupmon da amin kinda da yaŋ yagit, “Gen yaŋ mandaki, ‘Abisok miŋat amin kabi Amin Tagi nandanj gadaŋ imiŋek kimokgoŋ ae don kimotni unjun kisik kisik tagi ani.’” Ae Telagi Wup da yaŋsi yosok, “Asisi, amin unjun oman pi madepsi awit unjun yipmanek yik yawot pani. Yaŋ anakwa anpak kilegisi awit unjun mandabi da tonj unjun da yolba kisi kini.”

Miktimon jap morap bami kili pik tawit, unjun pakpak dakon bisap noman tak

¹⁴ Unjun da kwenon nak gikwem kwakwagi kinda kagim. Unjun gikwemon “amin dakon monji yombem kinda”

yikban kagim. Busunikon kila amin madep dakon pelit gol ban wasanbi kinda tagit, ae kisitnikon jap bami pakpak siba geni tepmisi kinda abidagit. ¹⁵ Ae anjelo kinda Pinjkop da Telagi Yut Madepmon da abigi amin unjun gikwemon yikgit unjun tebaisi yan tidanej yan iyigit, “Sibago abidanek jap bami tan balja. Miktimon jap morap kisi kili pik tan, do abisok jap unjun baljoki dakon bisap.” ¹⁶ Yanjakwan amin unjun gikwemon yikgit unjun sibani abidanek miktimon jap pik tawit unjun baljagit.

¹⁷ Ae anjelo kinda gat Pinjkop dakon Telagi Yut Madep Kwen Kokup tosok unjun yipmanek wanga pigit. Unjunyo kisi jap bami pakpak sibani geni tepmisi kinda abidagit. ¹⁸ Ae anjelo kinda alta yipmanek apgut. Anjelo unjun kindap sosok dakon kila agak dakon tapmim tan imgut. Unjun da anjelo jap bami pakpak siba geni tepmisi abigit amin gen tebaisi yanek yan iyigit, “Miktimon wain sop kili pik tan mudan, do gak sibago geni tepmisi unjun abidanek miktim dakon wain sop unjun mandanej timi kindakon gin panmuwukgi.” ¹⁹ Yanjakwan anjelo sibani abidan miktim dakon wain sop mandanej panmuwuk yopgut. Yopmanek wain sop unjun baman til do baman til tamo madep kindagwan similgit. Baman til tamo madep unjun Pinjkop dakon butjap dakon tilak asak.

²⁰ Unjun wain sop baman til tamo madep kokup pap da wanga tagit, wain sop unjudon baman tilgwit. Anjakwa unjungwan da yawi madepsi pak abigek miktim kisi witjiban 300 kilomita da arap agit. Anjakwan yawi wijan wij os da gen kagakan ain tim tosok unjun da aripmon wigigit.

15

Anjelo 7 kabi da yo yokwisi 7 kabi timikgwit

¹ Ae Kwen Kokupmon tilak masi masimi ae tapmimi tonji kinda noman tanban kagim. Anjelo 7 kabi pindakgim. Unjun da amin panjupbal ak do yo yokwisi 7 kabi timikgwit. Yo yokwisi unjun da mudanjakwa ae yo kinda dima noman tosak, Pinjkop dakon butjapni wagil mudokdisak.

² Ae yo kinda tap idap madep yombem kagim. Unjun tap idapmon glas gat kindap gat iktagilbi. Tap idap glas yombem unjun da kidipmimon amin morapmi akgwit. Unjun amin kabi emaron teban tanek jon kilap yokwisi gat ae wupni gat ae mani dakon nambani abin yipgwit amin. Unjun gita Pinjkop da yomgut unjun timikgwit. ³ Anjek Pinjkop dakon oman amini Moses gat, ae Sipsip Monij gat dakon kap yawit. Kap unjun yan:

“Amin Tagi Pinjkop Tapmim Ami,

pi masi masimi tapmimi tonji asal.

Amin kabi morap dakon Kila Amin Madepni, anpakgo unjun kilegisi ae bamisi.

⁴ Amin Tagi, gak kalon dagin telagisi egisal, do namin da gak do pasalek mango dima yan anjakisak?

Anpakgo kilegisi unjun kili altan noman tawit, do miktim morap dakon amin da abinej gawak gamdan.”

⁵ Unjun da kwenon aeno sintoko Pinjkop dakon telagi imal yutni Kwen Kokup tosok unjun witalgwit. ⁶ Anjelo 7 kabi unjun amin panjupbal ak do yo yokwisi 7 kabi timikgwit, unjun Pinjkop dakon yut yipmanek wanga piwit. Unjun imal gwaljigi minisi tenjenini ton ban pawit. Ae pibirikon imal dak gol ban wasanbi ban pangwasinej wamgwit. ⁷ Yo 4 kabi egip egipmi ton da kabikon kinda da idap madep gol ban wasanbi 7 kabi anjelo 7 kabi do yomgut. Pinjkop, dagok dagogi mini egi anjan kisas teban, unjun dakon butjapni unjun idap

madepmon tujan tawit. ⁸ Ae Pinjkop dakon tilimni gat ae tapmimni gat dakon mukwa Telagi Yut Madepmon tujan tawit. Amin kinda da unjungwan aripmi dima wigisak. Anjelo 7 kabi da yo yokwisi 7 kabi ban pini aba daganakwa don wigigi.

16

Idap madep 7 kabi Pinjkop dakon butjapni ton unjun tagalgwit

¹ Nandanapbo Pinjkop da Telagi Yut Madepgwan tek madepsi kinda nandagim. Unjun anjelo 7 kabi tebai yan tidanek yan yoyigit, "Ji Pinjkop dakon butjap unjun idap madep 7 kabikon ton unjun pabidan panji miktimon tagalni."

² Yoyinban anjelo mibiltogi da idap madepni miktimon tagalgit. Yan anakwan wuda teban yokwisi tepmini madepsi mibili mibili amin jon kilap yokwisi dakon tilakni tan yomgwit, ae wupni wasanbi do gawak imgwit, unjun da giptim timon yikgwit.

³ Ae anjelo 2 idap madepni tap idapmon tagalgit. Tagalban tap idap amin kili kimakbi dakon yawi yombem agit. Anakwan tap kagagwan yo morap egip egipmi ton unjun kimakgwit.

⁴ Ae anjelo 3 idap madepni pakbi madep ae pakbi dabil da kwenon tagalgit. Tagalban pakbi morap kisi yawi dagawit. ⁵ Anakwan nandanapbo anjelo pakbi kila agit unjun da yan yagit, "Pinjkop, Telagi Amin, gak abisok egisal, ae kalipsigwan egipgul. Anpakgo wagil kilegisi, do kokwin kilegisi anek yo yokwisi altan yomni do yagil. ⁶ Unjun amin kabi da kombi amingo gat, ae minjat amin kabigo gat dapmanakwa yawini tayinigiwit. Yokwi unjun awit do gak da yawi kolej yobi non. Yokwi awit dakon kobogi tagi timikgan." ⁷ Ae nandanapbo altakon da amin kinda da yan tidanek yan yagit, "Amin Tagi Pinjkop Tapmim Ami, gak da amin gen pikon anpakni kokwin an yomisal. Asisi, gen pikon yopyopgo unjun wagil bamisi ae kilegisi gin asal."

⁸ Kili anjelo 4 da idap madepni gildaron tagalgit. Tagalakwan Pinjkop da gildat do tapmim iminjakwan gildat da madep tanek amin son yomgut. ⁹ Gildat tepmisi sojek, amin unjun obisi son yomgut. Anakwan Pinjkop ibipgwit. Pinjkop da nandanakwan yo yokwisi unjun altan yomgwit, mani but tobil anek mani dima yan anjisiwit.

¹⁰ Kili anjelo 5 da jon kilap yokwisi dakon kila amin madep yityit tamokon idap madepni tagalgit. Tagalakwan amin morap jon kilap yokwisi da kila agit, unjun pilin tuk madepsi altan yomgut. Tepmi madepsi nandanek meli injiwit. ¹¹ Tepmi madepsi pawit, ae giptimnikon wuda tawit, unjun do nandanek Kwen Kokup dakon Pinjkop ibipgwit. Mani anpak yokwisi awit unjun but tobil anek manji yom do dima nandawit.

¹² Ae anjelo 6 da idap madepni pakbi madep Yupretiskon tagalgit. Tagalban pakbi wagilsi kibidanakwan amin tagi madep gildat da si wisak tetgin da opni do kosit anjoman agit. ¹³ Ae konj kapbi mengak yombem pindakgim. Kinda unjun nugim yokwisi da gen kagakon da wigit, ae kinda unjun jon kilap yokwisi da gen kagakon da wigit, ae kinda kombi amin toptopmi da gen kagakon da wigit. ¹⁴ Unjun konj yokwisi kabi wasok tapmimi ton mibili mibili awit. Unjun miktimi miktimi dakon kila amin madepni do dukwan dukwan kiwit. Unjun kinj kila amin madep timikba emat amini gat abin muwukba, Pinjkop Tapmim Ami da amin gen pikon yopdisak dakon bisap madepmon Pinjkop gat emat wam do muwutdan.

15 “Nandani. Nak tepmisi kabo noknok da tilagon jikon opdisat. Amin kinda dima pagek yik imalni iyi da kapmatjok toni kanj, unjun amin kisik kisik asak. Nido, unjun amin molan molan dima agipjak, anjakwan amin da mayagini aripmi dima kokdan.”

16 Kili konj da kila amin madep gat emat amini gat timik panjabin miktim tim kinda Ibru genon da Amegedon yanj yonj unjudon panmuwukgwit.

17 Kili anjelo 7 da idap madepni kundukon tagalgit. Anjakwan Pinjkop da Telagi Yut Madepgwan, kila amin madep yityit tamonikon da amin kinda dakon gen kaga da yanj tidanjek yanj yagit, “Kili unjun mudosok.”

18 Yanjakwan mal da dukwan dukwan kisi yangwit. Anakwa wuwik madepsi noman tanjakwan kiririnj anjakwa wudip madepsi agit. Wudip unjun madepsi daman agit. Miktimon amin egi ananj obanj bisapmon wudip madep unjuden kinda kalip dima noman tagit. 19 Kili kokup pap Babilon pudanj ki timi kapbi awit. Anakwa minjat amin morap dakon kokup pap morap wagil tuwil ki tasik tanj mudawit. Pinjkop da kokup pap Babilon dakon anpak yokwisi do nandanjek, wain kapmon iban nagit. Wain unjun Pinjkop dakon butjap damani. 20 Wudip daman anjakwan miktim tim morap tap binap tawit unjun kisisi tap kagagwan pigiwit, ae kabap morap kisisi tuwil ki minisi awit. 21 Anakwa ais sikak madepsi mawit. Ais tim kalonj kalonj mawit dakon jigini unjun 50 kilo da arip. Unjun ais sikak kundukon da amin da kwenon manjek, amin wagilsi dapman pantasik awit. Pinjkop da ais sikak unjun yipban manj obisi panjupbal aban unjun do Pinjkop ibipgwit.

17

Yumabi minjat madep tomni yokwisi timikgit

1 Unjun anjelo 7 kabi idap madep 7 kabi timikgwit kabikon da kinda da abinj yanj nayigit, “Gak apbi yumabi minjat pakbi madep madep da kapmatjok yikdak, ni tomni yokwi banj timitdisak unjun goliko. 2 Miktim dakon kila amin madepni unjun minjat gat yumabi morapmi awit. Ae miktim amin morapmi kisi minjat unjun gat yumabi awit unjun but upbal anjek pakbi teban noknok amin yombem awit.”

3 Kili Telagi Wup da butnokon pigi madepsi tujanjakwan anjelo unjun da nak ananj miktim amin dima ekwanj timon anki nepgut. Unjudon minjat kinda jonj kilap yokwisi gami kinda da kwenon yikban kagim. Unjun jonj kilap yokwisi da kwenon man morapmisi tawit. Unjun man morap unjun Pinjkop do manji gen mibili mibili tawit. Jonj kilap yokwisi unjun busunji 7 kabi, ae jomi 10 kabi yanj busunikon kwawit. 4 Minjat unjun imal pagit unjun gami ae pili yombem banj pagit. Tilimni gol banj wasanji mibili mibili, ae tilim tip kildani tagisi banj wasanji, ae kindirinj yomanj nogi wukwisi banj wasanji banj pagit. Kisirikon kap gol banj wasanji kinda nanj abidagit. Pinjkop da dabilon anpak inanj inani agit gat, ae yumabi agit dakon garak gat, unjun kisisi unjun kapmon tujanj tawit. 5 Minjat unjun inannikon mani mandawit. Mani unjun tilak gen yombem kinda. Mani unjun yanj: “Kokup Pap Madep Babilon, unjun Yumabi Minjat Morap gat, ae Anpak Yokwisi Miktimon Tosok unjun dakon Meri.” 6 Unjun minjat da Pinjkop dakon telagi amin kabi, Yesu nandanj gadanj iminjek mani yanj tenjajawit amin dapban kimakgwit. Unjun minjat kanjapbo amin unjun dakon yawini nanjek but upbal amin yombem agit. Unjun kanj wiripdagek but morap nandagim.

⁷ Kili anelo da yan nayigit, “Gak nido wuripdakdal? Minat jon kilap yokwisi busunni 7 kabi ae jomi 10 kabi unun da kwenon yikban kwamal, unun bamot dakon mibili pasili tosoq, mani nak unun do golikdisat. ⁸ Jon kilap yokwisi gagil, unun kalipsigwan egipgut, mani abisok ae dima egisak. Mani gapma kidagi mini yipmanjek kwen wikdisak. Winjek Pinjkop da anjakban wagil pasildisak. Miktim amin, Pinjkop da miktim dima wasagit bisapmon amin morap egip egip papiakon mani dima mandagit amin kabi, unun da jon kilap yokwisi kanek wuripdatdan. Nido, kalip egipgut, ae abisok dima egisak, ae don noman tokdisak.

⁹ “Amin nandak nandakni tagisi da yo unun do tagi nandaba pisokdisak. Busun 7 kabi unun ilej 7 kabi dakon tilak asak. Hej 7 kabikon minat unudon yikdak. ¹⁰ Ae busun 7 kabi unun kila amin madep 7 kabi dakon tilak kisi asak. Kila amin madep 5 unun kili kimakgwit, ae kinda abisok egisak, ae kinda don noman tokdisak. Noman tosoq bisapmon bisap pisipmisok egipdisak. ¹¹ Jon kilap yokwisi unun kalip egipgut da abisok dima egisak, unun kila amin madep unun 8. Mani kila amin madep 8 unun 7 kabi da kabikon nani. Unun wagil pasildisak.

¹² “Ae jom 10 kabi unun jon kilap yokwisi da kwenon kwawit, unun kila amin madep 10 kabi dakon tilak asak. Unun kila amin madep dima noman tan. Mani jon kilap yokwisi unun gat yan dagok kalonji panek kila amin madep pini unun 1 awa da tilak gin akdan. ¹³ Kila amin madep unun nandak nandakni kalonji dagin tokdisak. Anjek kila amin pi asak do tapmimni gat ae yan dagokni gat unun jon kilap yokwisi dogin imdan. ¹⁴ Yan aba Sipsip Monin gat emat wamdan. Wamanjek Sipsip Monin da wagilsi pabin yopdisak, nido, unun amin tagi morap dakon Amin Tagini, ae kila amin madep morap dakon Kila Amin Madepni. Unun dakon amin kabini unun iyi yan yomgut anjek iyi do manjin yopgut da geni tagisi guramikgan. Unun amin kabi gat Sipsip Monin gat da emaron teban tokdan.”

¹⁵ Anelo da sanbenek yan nayigit, “Pakbi madep unun kanjaki yumabi minat unun da kapmatjok yikban kal, unun amin mibili mibili morap gat, ae giptim mibili mibili gat, ae gen mibili mibili morap gat, ae amin kabi morap egi anjan kwan unun dakon tilak asak. ¹⁶ Jom 10 kabi unun pindal, unun jom gat ae jon kilap yokwisi gat da unun yumabi minat do nandaba yokwi tok anjindan. Unun obisi antasik anjek imalni kisisi wiririkba molan atdisak. Yan anjek giptimni dakon sabamni nanek kindapmon wagil sokdan. ¹⁷ Pinjkop da iyi kila amin madep 10 kabi unun do nandak nandak yomdisak. Yoban yo morap noman toni do kili nandagit, unun noman tokdan. Unun but kalon anjek kila amin madep tapmim pawit unun tapmim kisi jon kilap yokwisi dogin imdan. Yan anjakra wigi Pinjkop da yo morap altan mudoni do yagit unun altan mudokdan. ¹⁸ Minat unun kal, kokup pap madep unun kila amin madep morap miktimi miktimi egi anjan kwan unun da kilani asak dakon tilak asak.”

18

Babilon kili tasik tagit

¹ Unun da kwenon kanapbo anelo kinda gat Kwen Kokup yipman pigit. Unun man bini ton, ae tilimni tagisi do anjek miktim madepsi tenjenagit. ²⁻³ Tebaisi yan tidanek yan yagit, “Miktim morap dakon amin Babilon gat yumabi morapmi awit. Unun dakon waini tebaisi ban yan nawit. Ae miktimi miktimi dakon kila amin madepni gat kisi yumabi unun gat awit. Babilon

amin unjun yoni morapmi ae yaworisi egek kisik kisik egipgwit, do miktimi miktimi moner ilit pi anj amin unjun yoni morapmi amin dagawit. Anpak yokwisi unjun agit do kokup pap madep Babilon unjun kili tasik tak! Unjun kili tasik tak! Unjun abisok konj da egipni dakon tamo dagak. Konj yokwisi gat, ae minam inani yokwisi mibili mibili gat kisi unjudon ekwanj.”

⁴ Ae Kwen Kokupgwan da amin kinda da yanj yagit, “Minat amin kabino, ji kokup pap unjun yipmanek abigini. Anpak yokwi asak, do unjun gat agek yokwi di abam. Ae yokwi agit dakon kobogi timitdisak, do jiyo kisi di timikbam.

⁵ Yokwini panjabinj kakwanakwan Kwen Kokup da tilagon wigigit. Pinjop da yokwi morapni agit unjun pakyanji nandanj kimokdok. ⁶ Ji unjun yumabi minat da amin do anpak yokwisi nianj anyomgut, unjun anpak yanj gin anj imni. Unjun da pakbi teban tebaisi kapmon wasagit. ⁷ Unjun iyi dakon man awigek yumabi mibili mibili agit. Do yokwi morapmi unjun agit, unjun da aripmansi tepmi madepsi iminjakwa kunam morapmisi tatjak. Unjun iyi dakon man awigek yanj yosok, ‘Nak minat madep egisat, do minat madep da yityit tamo madepmon nak unjudon yikdat. Nak minat sakwabab da yanj isal dima egisat. Jigi abisok dima altanj namni anjakwa kunam aripmi dima takgenj. Aripmi dimasi.’

⁸ “Yanj yosok, do yo yokwisi mibili mibili gildat kalonjin altanj imdanj. Sot yokwisi noman tokdanj, ae amin morapmi kunam tatdanj, ae jap do madepsi akdanj. Anjakwa kindap da Babilon sorban pasildisak. Pinjop Amin Tagi, unjun tapmimni madepsi, unjun da Babilon dakon anpak kili kokwinikgit, do si tasik tosak do yagit.

⁹ “Miktimi miktimi dakon kila amin madep unjun gat yumabi awit, ae yaworisi ae kisik kisiksi egipgwit, do kokup pap unjun sosak dakon mukwani pidanban koni bisapmon bupmi kunam yo anek but yokwisi anek egipdanj. ¹⁰ Kanba tepmi yokwisi unjun paban kanek, madepsi pasoldanj. Anek dubagikon da agek yanj yokdanj, ‘Bupmi, bupmisi, Babilon gak. Gak madepsi, ae kokup pap tebaisi! Bisap awa kalonji dogin yokwi agil dakon kobogi yo yokwisi kili noman tanj gamik!’

¹¹ “Amin da sanjbenek yo kabini dima yumdanj, do moner ilit ilit amin miktimi miktimi ekwanj unjun da Babilon do nandanj bupmi kunam yo anek but yokwisi anek egipdanj. ¹² Yumanj nok dakon yoni unjun gol, silwa, ae tip tomni wukwisi, ae kindirinj tomni wukwisi, ae imal kwakwagi tagisi, ae imal gami mibili mibili, ae silka imal, ae kindap kibanj tagisi morap kisi, ae elepan jom banj yo mibili mibili wasawit kisi, ae yo mibili mibili kindap tomni wukwisi banj wasawit gat, ae ain kinda mani bras, ae ain gat, ae tip tilakni mibili mibili yanj. ¹³ Ae yomanj nok dakon yoni diwari kisi tanj yomgwit, unjun sinamon, ae jap pangalak ak yo mibili mibili, ae mukwa kibanj tagisi sogok dakon yo, ae bit nelak kibanj tagisi mibili mibili, ae wain, ae olip dakon nelagi, ae plaua tagisi gat, ae wit. Ae bulmakau, ae sipsip, ae os, ae oskon da amin pawil tamo, ae oman monji kisi. Unjun yo morap amin di da sanjbenek yumyumi mini. ¹⁴ Moner ilit ilit amin unjun da yanj yokdanj, ‘Yo tagisi morap unjun butgo dasi timikgenj yanj nandagil, unjun yo morap gak da dubagisikon tonj. Yo tagisi morapgo yumanj nogi wukwisi gat, ae tilimgo tagi tagi morapgo unjun kisisi pasil mudanj. Ae sanjbenek dima pindatdisal.’

¹⁵ “Ae amin moner ilit pi unjun yo morap banj awit, anek unjun kokup papmon moner morapmisi timikgwit, unjun amin da kokup pap unjun da tepmi yokwisi pakdisak unjun kanjek madepsi pasoldanj. Anek dubagisikon

da agek kunam bupmiyo anjek but yokwisi egipdan, ¹⁶ Anjek yan yokdan, 'Kokup pap madep, wagil bupmisi! Kalip imal kwakwagi tagisi, ae imal gami mibili mibili ban pagil. Yan anjek giptimgo gol, ae tip kildani tagisi, ae kindirin yuman nogi wukwisi ban pantilim agil. ¹⁷ Bisap awa kalonji dogin moner morap unun gat ae tilim gat unun wagil tasik tar mudan.'

"Tap wakga pawilgan amin morap gat, ae tap wakgakon da miktim njakjwarikon kwan amin morap gat, ae tap wakgakon pi an amin morap gat, ae amin morap tap idapmon moner ilit pi an amin, unun kisi Babilon da dubagikon agek ¹⁸ kindap sonj imjak dakon mukwa kanek, yanji yan tidokdan, 'Kokup pap madepsi oden kinda dimasi tagit.' ¹⁹ Yan yanek miktimon kimbaban timik busunikon maba wugakwa, bupmi kunam yo anjek but yokwisi anjek egipdan. Yan anjek yan tidanek yan yokdan, 'Kokup pap madep awa, bupmisi! Tap wakga dakon amin morap tap idapmon akwan unun kokup pap dakon moner morapni ban timigek yoni morapmi amin dagawit. Bupmisi! Bisap awa kalonji dogin unun kokup pap wagilsi tasik toso!'

²⁰ "Kwen Kokup gat, ae Pinjop dakon minjat amin kabi gat, ae yabekbi kabi gat, ae kombi amin kabi gat, ji kisi unun kokup papmon abisok yo noman toso unun do kisik kisik ani. Pinjop da unun kokup pap da jikon anjak yokwi andangut unun kokwinigek unun dakon kobogi imisak."

²¹ Gen unun yan mudanawan anelo tapmimi tonj kinda da tip madep kinda abidagit. Tip unun wit misinjikan dakon tip dakon tilak, madepsi. Tip unun anenak maban tap kaga pigigit. Maban pigakwan yan yagit, "On asat yan gin unun kokup pap madep Babilon abidan tebaisi maba pigikdisak. Maba pigakwan amin da ae sanbenek dima kokdan. ²² Do Babilon gagon gita dakon gen, bo kinam kirin dakon gen, bo kwen, ae sanbenek gak da nagalgwan dimasi yokdan. Ae kisi kilda amin pi mibili mibili an unun sanbenek gagon dima egipdan. Ae tip madep da wit misinjikan dakon wuwigi gagon sanbenek dima tosak. ²³ Ae lam dakon tentenji ae sanbenek dima tentenan gamjak. Ae minjat eyo anjek sonnok an dakon wuwigi gagwan ae sanbenek dima noman tokdan. Kalip moner ilit amingo miktim amin morap da dabilon wukwisi da egipgwit. Gak amin panjkilit wasok mibili mibili anjek miktimi miktimi dakon amin top panjkewalil."

²⁴ Pinjop da kanban unun kokup pap da kombi amini dapgut ae minjat amin kabini dapgut dakon gulusunni madepsi tanj imisak. Ae miktimon minjat aminyo uwal da dapba kimagwit, unun dakon gulusunni kisi Babilon dogin toso.

19

Amin da Babilon tasik tagit unun do kisik kisik awit

¹ Ae unun da kwenon, amin morapmi Kwen Kokup egek madepsi yan tidon dakon wuwik yombem nandagim. Yan tidanek yan yawit, "Pinjop anjksino! Nin dakon Pinjop unun dagin nin yokwikon ban timikgit. Unun man madepni tonj ae tapmimi tonj. ² Asisi, Pinjop gen kokwini unun wagil bamisi ae kilegisi gin asak. Yumabi minjat madep unun da miktim amin morap gat yumabi anjak anjek panjupal agit. Yan agit do Pinjop da kobogi yokwisi imisak. Minjat unun Pinjop dakon pi monji dapban kimagwit, do kobogi imisak."

³ Ae yan tidanek yawit, "Pinjop anjksino! Kindap da unun kokup pap sogit dakon mukwani dagok dagogi mini wigisak!" ⁴ Kila amin 24 kabi gat, ae yo 4

kabi egip egipmi ton njakben anek Pinjkop kila amin madep yityit tamonikon yigakwan gawak ingwit. Anek yan yawit, "Unun asi. Pinjkop anjksino!" ⁵ Ae Pinjkop dakon kila amin madep yityit tamokon da amin kinda da yan tidanjek yan yagit, "Pinjkop dakon pi monji, Pinjkop do pasalek ekwan amin, ji amin man mini ae man ton, ji Pinjkop anjksini!"

Sipsip Monij minjat panjawan jap noknok madep awit

⁶ Ae amin morapmisi da yan, gen yanba nandagim. Wuwukni unun pakbi madepsi pokdok unun dakon wuwik yombem. Ae unun kiririnj da yan madepsi yawit. Unun da yan tidanjek yan yawit, "Pinjkop anjksino! Amin Taginin Pinjkop Tapmim Ami kila amin madep egek pini asak. ⁷ Kili Sipsip Monij da minjat pakdisak dakon bisap kili noman tosoak, ae minjat iyi kili tagap tak da egisak, do butnin tagisi anjakwa kisik kisik madepsi anek man yan anjksineng. ⁸ Pinjkop da imal kwakwagisi tagisi, tentenini madepsi, ae gwaljigi mini unun minjat do imgut." (Unun imal kwakwagisi ae tagisi unun Pinjkop dakon amin da anjak kilegisi awit dakon tilak asak.)

⁹ Ae anjelo da yan nayigit, "Gen yan mandaki: 'Amin unun Pinjkop da Sipsip Monij da minjat pakdisak da sonjok madepmon kini do yan yomisak unun amin kisik kisik tagi ani.'" Ae sanbenek yan nayigit, "Gen on Pinjkop dakon gen bamisi." ¹⁰ Kili nak anjelo dakon kandap da kapmatjok njakben anek gawak im do agim. Mani yan nayigit, "Yan dima abi! Gak gat ae not kabigo gat da Yesu da gen yan tentenagit unun nandan gadan amin kabi, ji da Pinjkop oman anjman, unuden gin nak kisi oman amini gin, do Pinjkop nan gawak ibi. Nin nandaman, Yesu Kristo da gen yan tentenagit, unun dagin amin pantagap aban kombi gen yon."

Jon da amin kinda os kwakwagikon yikban kagit

¹¹ Nak kanjapbo Kwen Kokup witdal kigit. Anjakwan os kwakwagi kinda akban kagim. Unun oskon amin kinda yikgit, mani unun yan: Pini Do Butdasi Nandanek Anjegisak Amin, ae Anjak Bamisi Asak Amin. Gen kokwin pi asak, ae emat asak, unun anjakni kilegisi nan yolek asak. ¹² Dabilni unun kindap dakon milen asip yombem, ae busunjikon kila amin nandep dakon pelit morapmi tan ingwit. Giptimikon man kinda mandawit. Iyi gin kalon da man unun nandisak, amin diwar dima nandan. ¹³ Imal dubak pagit unun yawi madepsikon anjim abi nan pagit. Mani unun Pinjkop Dakon Gen. ¹⁴ Kwen Kokup dakon emat amin unun osni kwakwagi unuden yigek yol anan kiwit. Imal kwakwagisi gwaljigi minisi ban pawit. ¹⁵ Emat agak siba geni tepmisi kinda, gen kaganigwan da wigit. Unun emat agak siba nan amin kabi morap miktimi miktimi egi anan kwan unun pabin yopdisak. "Ain kirinj nan abidanjek amin kabi morap kilani tebaisi akdisak." Yan anek wain sop pirtil tip gapmakan wain sop bamanj tildisak. Unun Pinjkop Tapmim Ami dakon butjapni dakon tilak asak. ¹⁶ Imal dubaknikon, ae sunjikon man yan mandabi: "Kila Amin Madep Dakon Kila Amin Madepni, ae Amin Tagi Dakon Amin Tagini."

¹⁷ Ae gildaron anjelo kinda akban kagim. Unun da minam kwen binap akwan do yan tidanjek yan yoyigit, "Ji Pinjkop dakon jap noknok madep do abin muwutni. ¹⁸ Anek kila amin madep dakon giptim timni noni, ae emat amin dakon mibiltok amini dakon giptim timni noni, ae amin tebai dakon giptim tim, ae os gat ae amin os kwenon yikgan amin dakon giptim tim, ae

amin morap kisi dakon giptim timni noni: oman dima ekwan amin, ae oman amin, ae amin mani mini, ae amin mani tonj kisi dakon giptim tim noni.”

¹⁹ Ae jon kilap yokwisi gat, ae miktimi miktimi dakon kila amin madepni gat ae emat amini gat da abij muwukgwit. Unjun amin unjun oskon yikgit gat ae emat amini gat emat wam do anek muwukgwit. ²⁰ Mani jon kilap yokwisi unjun gat ae kombi amin toptopmi gat timikgwit. Kombi amin toptopmi unjun jon kilap yokwisi da dabilon wasok tapmimi tonj morapmi anek amin panjkewalban tilakni abidawit, ae wupni wasanbi do gawak imgwit. Jon kilap yokwisi gat kombi amin toptopmi gat dima kimagek egakwal gapma madep tip salfa unjungwan tugawit da sosok unjungwan maba pigigimal. ²¹ Anjakwa amin unjun oskon yikgit, unjun da emat agak siba gen kaganikon tagit unjun nanj jon kilap yokwisi dakon emat amini kisi morap dapban kimakgwit. Anjakwan minam morap da unjun emat amin dakon giptimni nanjek buri tugawit.

20

Sunduk bilak 1 tausen yanj dam tebanon egipgut

¹ Kili kanjapo anelo kinda Kwen Kokup yipman pigit. Kisirikon gapma kidagi mini dakon yoma witdal abidagit, ae nap teban madepsi kinda kisi abidagit. ² Unjun da nugim yokwisi madep kalipsigwan egipgut unjun abidagit. Mani kinda Konj, ae mani kinda Sunduk yanj yonj. Anelo da nap teban nanj wamanj anteban aban bilak 1 tausen egipgut. ³ Kili anelo da maban gapma kidagi minikon pigigit. Pigakwan gapma unjun dakon yoma sopmanjek tebaisi anteban agit. Miktim amin morap aripmi dima panjkewaljak, yanj do agit. Unjun bilak 1 tausen mudanjakwan don yipmanj dekba bisap pisipmisok galaktoknikon egipdisak.

⁴ Ae kila amin madep yityit tamo pindakgim. Unjun tamokon amin unjudon yikgwit. Pinjop da gen kokwin ani do yanj mudanj yomgut. Ae amin uwal da tegi mandanj daganjek dapba kimakgwit, unjun dakon wupni pindakgim. Kalip unjun amin da Pinjop dakon gen tebaisi abidanjek, Yesu do yanj tentenok anjakwa uwal da dapba kimakgwit. Unjun amin jon kilap yokwisi gat ae wupni wasanbi gat do dima gawak imgwit, ae unjun dakon tilakni inamnikon ae kisitnikon dima timikgwit. Unjun amin egip egip aeni abidanjek Kristo gat kila amin madep egakwa bilak 1 tausen agit. ⁵ Unjun wasok wasok amin kimoron da pidonj amin. (Amin diwari kimakgwit unjun bisapmon egip egip dima abidawit. Unjun bilak 1 tausen mudanjakwan don egip egip abidokdanj.)

⁶ Amin unjun wasok wasoksi aeni pidoni amin unjun kisik kisik tagi ani. Pinjop da unjun amin iyi do manjigit, do kosiri kinda gat aripmi dima kimotdanj. Unjun Pinjop ae Kristo dakon mukwa sogok amin egek Kristo gat bilak 1 tausen kila amin madep egipdanj.

Sunduk tasik tagit

⁷ Bilak 1 tausen unjun mudanjakwan, gapma kidagi mini dakon yoma witdalakwa Sunduk dam tebani yipmanj abigikdisak. ⁸ Unjun wanja abigeek minjat aminyo miktimi miktimi ekwan unjun panjkewaldisak. Unjun amin kabi mani Gok ae Megok yanj yonj. Sunduk da emat ani do panjmuwutdisak. Emat amin kabini dakon tilakni unjun tap kidipminjon niman tonj yombem morapmisi. ⁹ Unjun miktimi miktimi da apgwit. Abij Pinjop dakon minjat amin kabi gat ae kokup pap Pinjop da si galak tanj imisak unjun gat anjgwasiwit. Mani Kwen Kokup da kindap da pij emat amin unjun sonj yoban mini awit.

¹⁰ Sunduk da amin panjkewalgit, do Pinjkop da Sunduk maban gapma madep tip salfa tepmisi sosoŋ unjodon pigigit. Joŋ kilap yokwisi gat ae kombi amin toptopmi gat unjun bamot unjun gapmakon kili egipgumal. Unjun amin kapbi kalbi ae gildari tepmi madepsi bisap mudok mudogi mini panjegipdanj teban.

Gen pi madepsi noman tagit

¹¹ Unjun da kwenon kila amin madep yityit tamo madep kwakwagi kinda tanjan kagim. Ae unjun tamokon amin kinda yikban kagim. Anjakwan miktim gat ae kundu gat yipmanj dek kigimal. Ae sanjenek dima tagimal. ¹² Amin kimakbi pindakgim. Unjun amin mani toŋ, ae mani mini, unjun kila amin madep yityit tamokon noman akgwit. Kili anjelo da papia di kwiniŋkwit. Ae papia kida kisi kwiniŋkwit, unjun egip egip dakon papia. Anjakwan Pinjkop da unjun papiakon gen tawit unjun pindagek amin kimakgwit unjun dakon anjak kalip awit unjun kokwin agit. ¹³ Ae amin kalip tap idapgwan kimakgwit unjun kisi Pinjkopmon kwa anjak morap kalip awit unjun kokwin agit. Ae kimot gat ae Amin Kimakba Yopbi Tamo unjun bamot yum pindagakwal amin kimakgwit unjun Pinjkopmon kwa amin kalonj kalonj da anjak kalip awit unjun pindagek kokwin agit. ¹⁴ Kili kimot gat ae Amin Kimakba Yopbi Tamo unjun maban pakbi idap kindap sosok unjodon pigigimal. Pakbi idap unjun kindap sosok unjun amin kosiri kinda gat kimokgoŋ dakon tamoni. ¹⁵ Amin morap mani egip egip papiakon dima toŋ unjun kisi maba pakbi idap kindap sosok unjodon pigiwit.

Pinjkop da yo morap panjaluk akdisak

(Kilapmi 21-22)

21

Kundu kalugi gat ae miktim kalugi gat pindakgim

¹ Unjun da kwenon nak kundu kalugi gat ae miktim kalugi gat pindakgim. Kudu mibiltogi gat miktim mibiltogi gat unjun kili wagil kin pasilgimal. Ae tap idap sanjenek dima tagit. ² Ae Pinjkop dakon telagi kokup pap unjun kagim. Unjun Jerusalem kalugi. Unjun koko Pinjkop gat egipgumal, da Kwen Kokup yipmanj dek pigit. Unjun tilimni tagisi, minjat da amin pak do tagap tanjek tilimni tagisi pasak unjoden. ³ Ae kila amin madep yityit tamokon da amin tek kinda madepsi yanj tidanjan nandagim, "Nandani. Abisok Pinjkop dakon yut amin da binapmon tanjakwan iyi dakon minjat amin kabini egipni. Asi, Pinjkop iyi unjun gat egipdanj. Anjek unjun dakon Pinjkopni egipdisak. ⁴ Unjun kabikon kunam pakbi morap dabilikon toni unjun kisisi wiririkban kunam sanjenek dima tatdan. Ae amin sanjenek dima kimotdan, ae but yokwi anjek sanjenek kunam dima tatdan, ae tepmi sanjenek dima pakdan. Nido miktim kalipmi gat yoni kalipmi gat unjun kisisi pasil mudokdan."

⁵ Amin unjun kila amin madep yityit tamokon yikgit, unjun da yanj yagit, "Nandani, yo morap abo kalugi anj mudonj." Aeni sanjenek yanj yagit, "Gen on mandaki. Nido gen gayisat unjun bamisi. Amin morap kisi da unjun do tagi nandanj gadagi." ⁶ Yanjek yanj nayigit, "Pi unjun mudosok. Nak Wasok Wasoksi ae Mibisi egisat. Pi morap asat unjun wasip anjan asat. Amin kinda tegi bap tosak kan, nak da yipbo pakbi dabil egip egipmi toŋ ae yumanj nogi mini unjun nosak. ⁷ Amin kinda emaron teban tosak kan, nak da unjun yo morap ibenj.

20:10: Kap 11.6; PA 19.20; 21.8 **20:12:** Dan 7.9-10; Mt 25.31-46; Ya 17.31; 2Ko 5.10; PA 13.8
20:13: Ro 2.6; 1Pi 1.17; PA 2.23; 22.12 **21:1:** Ais 65.17; 2Pi 3.13 **21:2:** Ais 52.1; 61.10; Ibr 11.16;
 12.22; PA 3.12 **21:3:** MS 26.11-12; Esi 37.27; Sek 2.10; 2Ko 6.16 **21:4:** Ais 35.10; 65.19; PA 7.17
21:5: 2Ko 5.17 **21:6:** Ais 55.1; Jer 2.13; Jn 7.37; PA 1.8,17; 22.17 **21:7:** 2Sa 7.14; 1KAG 17.13;
 Kap 89.26-27

Anej nak da Pinjkopni egapbo unjun da monjino egipjak. ⁸ Mani amin pasalek duwalik pukwan, ae nandan gadat dima an, ae anpak yokwisi morapmi an, ae amin dapba kimokgon amin, ae amin yumabi an, ae sot mawomyo anek yo tapmimi ton pawilgan amin, ae kokup kidat do gawak yoman amin, ae amin morap top yon, unjun iyi da kokupmon pigikdan. Unjun pakbi idap kindap tepmini madepsi salfa tip da sosoj unjun. Unjun amin kimot kosiri kinda gat an unjun dakon tamoni.”

Jon da Jerusalem kalugi kagit

⁹ Kili anelo kinda nagon apgut. Anelo unjun anelo 7 kabi idap madepmon Pinjkop dakon butjap mudosak do amin panjupbal ak dakon yo yokwisi 7 kabi timikgwit unjun kabikon nani kinda. Anelo yan nayigit, “Gak apbi Sipsip Monij dakon minjatni abisok pakdisak unjun goliko.”

¹⁰ Kili Telagi Wup da butnokon pigi madepsi tujanakwan anelo unjun da nak bedan anki ilej madepsi ae kwensi kinda unjudon nepgut. Anki nepmanek Pinjkop dakon kokup pap Jerusalem noligit. Unjun koko Pinjkop gat egipgumal, da Kwen Kokup yipman dek pinban kagim. ¹¹ Pinjkop dakon tilimi madepni unjun kokup papmon tenjenagit. Tenjenini unjun njwaknjwarisi, tip yuman nogi wukwisi dakon tenjenini yombem. Unjun tip jasper yombem da yan tenjenagit. Unjun glas yombem gwaljigi minisi. ¹² Kokup pap yoma nagalni unjun kwensi. Unjun yoma kagani 12 kabi, ae anelo 12 kabi unjun yoma kakagon akgan. Anakwa Israel amin kabi 12 dakon man yoma domon tawit. ¹³ Nagal unjun dakon diwari gildat da wisak tetgin do yoma kagani kapbi tawit. Ae not tetgin nani do yoma kagani kapbi tawit. Ae saut tetgin nani do yoma kagani kapbi tawit. Ae nagal unjun dakon diwari gildat da pigisak tetgin nani do yoma kagani kapbi kisi. ¹⁴ Kokup pap unjun dakon nagal tebaisi tosak do kwinjiri tip daman 12 kabi mibilikan tawit. Sipsip Monij dakon yabekbi 12 kabi dakon mani unjun tipmon tawit.

¹⁵ Anelo gen nayigit unjun da kalij kirij gol ban wasanbi kinda abidagit. Unjun nan kokup pap gat, ae nagal madepni unjun gat, ae nagal unjun dakon yoma kagani tilak yop do abidagit.

¹⁶ Kokup pap dakon ilej 4 kabi dakon tilakni unjun kalonj gin. Dubagini ae madepni unjun kisi aripginsi. Anelo da kokup pap kalij kirijni nan tilak yipban 2,200 kilomita da arip agit. Kokup pap dakon ilej 4 kabi dakon tilakni gat, ae kokup pap dakon kwen nani kisi dakon tilakni unjun aripginsi. ¹⁷ Ae kokup pap dakon nagal kisi tilak yipgut. Yan aban nagal kwen wigigit dakon tilakni 65 mita da arip agit. Tilak yopyop unjun amin da tilak yopmangan unjun nanjin anelo da nagal dakon tilak yopgut.

¹⁸ Kokup pap dakon nagal unjun tip jasper ban wasanbi. Anek kokup pap unjun gol jimjimi minisi ban wasanbi. Kokup pap unjun dakon gol unjun glas yombem gwaljigi minisi. ¹⁹ Kokup pap dakon nagal dakon teban tokni unjun Pinjkop da tip yuman nogi wukwisi mibili mibili unjun ban panjilim agit. Tip 1 tagisi nagal mibilon tagit unjun tip jasper. Ae tip 2 unjun tip pili unjun tip sapaia. Ae tip 3 unjun tip aget. Ae tip 4 unjun kalikaligi, unjun tip emeral. ²⁰ Ae tip 5 unjun tip sadonikis, unjun gami kwakwagi kisi. Tip 6 unjun tip gimman konilian. Ae tip 7 unjun kilonkilonj, unjun krisolait. Ae tip 8 unjun tip kalikaligi njwaknjwari kinda unjun beril. Ae tip 9 unjun tip kilonkilonj njwaknjwari kinda unjun topas. Ae tip 10 unjun tip krisopres. Tip 11 unjun tip aiasin. Ae tip 12 unjun tip gami njwaknjwari kinda tip ametis. ²¹ Yoma kaga 12 kabi unjun pel 12 kabi, unjun kindirij yuman nogi wukwisi. Yoma kalonj kalonj pel madep kalonj kalonj ban

wasanji. Kokup dakon kosit pap unjun gol banjin wasanji. Gol unjun gwaljigi minisi glas yombem.

²² Unjun kokup papmon Telagi Yut Madep kinda dima tanban kagim. Nido, Amin Tagi Pinjkop Tapmin Ami gat ae Sipsip Moninj gat da iyi Telagi Yut Madep da yan egipgumal. ²³ Unjun kokup papmon gildat gat kanek gat pini mini. Nido, Pinjkop dakon tilimni da kokup pap tenjenan imisak. Anjakwan Sipsip Moninj unjun kokup pap dakon lamni da yan egisak. ²⁴ Amin miktimi miktimi egi ananj kwan da unjun kokup pap dakon tenjenikon agipdan. Anjakwa miktimi miktimi dakon kila amin madep da yoni tagi unjun yuman nogi wukwisi unjudon panjopdan. ²⁵ Unjun kokup papmon pilin kinda dima tokdisak, do kokup pap dakon nagal dakon yoma dagok dagogi mini pisokdan. ²⁶ Amin miktimi miktimi egi ananj kwan unjun yoni tilimi tagisi tonj gat ae man madep imim anpakni kisi timigek unjudon panjopdan. ²⁷ Mani pilin tuk dakon yo gat, ae amin anpak yokwi mibili mibili anj gat, ae top yonj amin unjun kokup papmon dima pigini. Minjat aminyo Sipsip Moninj dakon egip egip papiakon mani tonj, unjun dagin unjun kokup papmon pigikdan.

22

Jon da egip egip pakbi gat ae egip egip kindap gat pindakgit

¹ Kili anelo unjun da pakbi madep kinda noligit. Unjun egip egip yomyom pakbi. Unjun glas yombem gwaljigi minisi agit. Pakbi unjun Pinjkop gat ae Sipsip Moninj gat da kila amin madep yit yit tamogwan da pak abigisak. ² Pak abigi kokup pap da kosit madep da binapsi nan pak kisak. Pakbi da ilenji teri teri egip egip yomyom kindap akdak. Kindap unjun bilak kinda da butgwan bami pot do kosiri 12 yan anj anj asak. Kanek morap kisi bami tanj tanj asak. Ae kindap unjun dakon tami unjun amin miktimi miktimi egi ananj kwan unjun sotni panmilip ak do tonj. ³ Yo morap jobit pabi unjun yo morap sanbenek ae dima tokdan. Pinjkop gat ae Sipsip Moninj gat dakon kila amin madep yityit tamo unjun kokup papmon tosak. Ae Pinjkop dakon oman amin da gawak imdan. ⁴ Gawak iminek tomno dabilni kokdan, ae Pinjkop dakon mani oman amini da inamnikon tokdisak. ⁵ Pilin ae sanbenek dima tokdisak. Anjakwan lam gat ae gildat gat pini mini, nido Amin Tagi Pinjkop da iyi minjat amin tenjenan yomdisak. Anjakwan oman monjini kila amin madep dagok dagogi mini egi wigikdan.

⁶ Anjelo unjun da yan nayigit, “Gen unjun bamisi. Amin morap kisi da unjun do tagi nandan gadagi. Pinjkop Amin Tagi da kombi amin dakon wup panjagap aban geni yan tenjenan. Unjun anjloni yabekban abinj yo tepmisi noman togi unjun oman monjini nin noligit.”

Yesu apdisak

⁷ Yesu da yosok, “Nandani! Nak kili unjunjok apdisat. Minjat aminyo kombi gen on papiakon tonj unjun guramikanj, unjun kisik kisik ani.”

⁸ Nak Jon da gen on nandanek yo unjun pindakgim. Yo unjun nandan pindakyo an mudanek anjelo unjun yo morap noligit unjun da kandap mibilon njakben anek gawak im do agim. ⁹ Mani yan nayigit, “Yan dima abi! Nak kisi oman amin gin. Nak gak gat ae kombi amin kabi notgoni unjun dakon pi isalji, ae amin morap on papiakon gen tonj unjun guramikanj amin unjun dakon pi isalni. Pinjkop kalon nanjin gawak ibi.” ¹⁰ Yan nayinek sigin yan

yagit, “Kombi gen on papiakon tonj unjun dima sopmanj anteban abi. Nido, Pinjkop da yo morap unjun akdisak dakon bisap kili kwanj tak. ¹¹ Amin anjak yokwi anj, unjun yum pindagakwa sanjbenjek ani. Ae amin anjak injan injani anj, unjun yum pindagakwa sanjbenjek ani. Ae amin anjak kilegisi anj, unjun yum pindagakwa sanjbenjek ani. Ae amin telagi ekwanj, unjun yum pindagakwa telagi sigin egipni.”

¹² Yesu da yanj yagit, “Nandani, nak tepmisi apdisat. Minjat amin morap tomni yom do apdisat. Anjak awit dakon kobogi do tomni anjak awit da aripmon yomdisat. ¹³ Nak Wasok Wasoksi ae Mibisi egisat. Nak mibiltok egisat, ae bujonsi egisat. Nak yo morap dakon mibili. Pi morap asat unjun wasip anj anj asat.”

¹⁴ Amin pabi pigik dubakni sugonj unjun kisik kisik tagi ani. Unjun da egip egip yomyom kindap dakon bami tagi panj noni, ae unjun da kokup pap da yoma kaga nanj tagi pigini. ¹⁵ Anjakwa amin anjak yokwisi anj amin gat, ae amin sot wamwam anjek yo tapmimi tonj pawilganj amin gat, ae yumabi anj amin gat, ae amin dapba kimokgonj amin gat, ae kokup kidat gawak imanj amin gat, ae amin anjak toptopmi do galak tanjek yolganj, unjun amin morap Pinjkop dakon kokup pap da wanja egipdanj.

¹⁶ “Nak Yesu, nak da anelono yabekgo jikon obik da panjmuwukbi jikon gen on yanj tenjentosok. Nak kila amin madep Dewit da babi kabikon da gugj wugit unjun nak mani. Ae nak Dewit Dakon Monji, ae nak Wisawisa Dakon Gik Pap Madepsi Tenjentosok unjun.”

¹⁷ Telagi Wup gat ae minjat unjun Sipsip Moninj pakdisak gat da yanj yomal, “Gak apbi.” Ae amin morap gen on nandani ji kisi yanj yoni, “Gak apbi.”

Amin kinda tegi bap tosak kanj tagi apjak. Amin kinda pakbi nok do nandisak kanj, unjun amin abinjek egip egip yomyom pakbi tagi nosak. Unjun Pinjkop da but galak do yumsi nimisak.

Jon da gen on papiakon tonj unjun nandani amin do gen tebaisi yipgut

¹⁸ Nak da on papiakon kombi gen tonj unjun nandani amin morap do gen tebai yipmanjat. On gen tosogon amin kinda gen kinda gat sanjbesak kanj, amin panjupbal ak yo yokwisi on papiakon tonj, unjun Pinjkop da sanjbenjan unjun aminon noman tanj imdanj. ¹⁹ Ae amin kinda da kombi gen on papiakon tonj di wiriritjak kanj, Pinjkop da yo tagisi on papiakon tonj unjun wiririk injak. Anjakwan unjun amin egip egip yomyom kindapmon jap dima panj nosak, ae Pinjkop da telagi kokup papmon unjudon dima egipjak. On papiakon unjun dakon geni tonj.

²⁰ On yo morap do yanj tenjentok asak amin da abisok yanj yosok, “Asisi, nak kilisok unjun apdisat.”

Asi, Amin Tagi Yesu gak apbi. ²¹ Amin Tagi Yesu dakon nandanj yawotni unjun Pinjkop dakon minjat amin kabikon tosak.

Gen sop diwari dakon mibili

Amin Nwakjwari Kabi - Amin Juda amin kabikon da dima altanbi unun amin do juda amin da Amin Nwakjwari Kabi yan yon. Yan do juda amin da nin morap do Amin Nwakjwari Kabi yan nandan niman. Unun iyi dakon man pawikwan, nido kalipsigwan Pinjkop da iyi dakon amin kabi egipni do manjigit. Do Amin Nwakjwari Kabi do si nandaba pinban yoman. Mani, Kristo da nin kisi panmuwukban kabi kalon agiman da Pinjkop dakon amin kabi ekwaman. (Lk 2.32; Ro 1.5, 3.29; Ep 3.6)

Anjelo - Anjelo unun wup Pinjkop gat Kwen Kokup ekwan. Bisap kalon kalon aminon noman tanba pindakgaman. Pinjkop da anjeleni yabekban geni guramigek pini an. Pini madep unun Pinjkop dakon minat aminyo panpulugon. (Ya 12.6-11, 27.23; Ibr 1.14). Bisap di Pinjkop da yabekban aminon geni yan kwok akdo pan. (Mt 2.13; Lk 1.26, 2.9). Anjelo morap dakon madepni unun Maikel (Jut 9), ae anjelo madep kinda unun Gebriel (Lk 1.19,26).

Belsebul - Unun kon ae menjiyo mibili mibili ekwan dakon madepni. Ae mani kinda unun Sunduk. (Mt 12.24)

But Tobil - On kosit kalonon da Pinjkop da dabilon gwaljigi mini aman. Amin kinda iyi do yokwi pakpak yan nandanek but kalipni unun yopmanek Pinjkop gen yol do nandisak kan, Amin Tagi Yesu Kristo unun yokwini wiririk do anek kimakgit yan nandan gadanek Pinjkop da egip egip kalugi imjak do bisit asak kan, unun amin but tobil bamisi asak. (Ya 3.19, 20.21, 26.20).

Danari - Danari unun Rom amin dakon monej tabil kinda. Unun silwa ban wasanbi. Unun amin kinda da gildat kalon do pi aban danari kaloni yomin wasanji awit. (Mt 20.2)

Gen Bin Tagisi - Yesu da yabekbini yabekban Gen Bini Tagisi minat aminyo yoyin tenjenawit (Mk 16.15). Gen Bin Tagisi unun yan. Pinjkop da Monji Yesu Kristo miktim amin morap yokwini wiririk yomjak do yabekban pinj tilak kindapmon kimakgit. Do amin morap Yesu nandan gadan iminek but tobil an unun egip teban abidon (Jn 3.16).

Giptim mandak - (Ro 2.25; Gal 5.2; 1Ko 7.19) Juda amin da iyi da anjagon monji wili altanek gildatni 8 anakwan giptimi mandan mandan awit. Unun da Juda aminsi ekwan dakon tilak asak. Pinjkop da Abraham yan asak do iyigit unun da aripmon an (WW 17.9-14).

Juda Amin Dakon Muwut Muwut Yut - Juda amin dakon muwut muwut yutni unun telagi tagit. Unudon muwugek Pinjkop gawak imim silip awit, ae Pinjkop gen manjinek yan nandawit. Yesu bisap morapmi unudon wigek minat aminyo yoyindekgit.

Juda Amin Dakon Telagi Bisap Madep - Telagi bisap madepmon Juda amin da muwugek Pinjkop anjisiwit, ae kalip yo tagisi morapmi anjomgot unun do nandawit. Juda amin dakon telagi bisap madep diwari unun yan:

1 - Yapyap Bilak (Mt 26.2, 5, 17-19) On Juda amin dakon telagi bisap madepsi kinda. Unun bisapmon Pinjkop da Isip miktimon ban pulugan yopban abigiwit unun do nandanek egipgwit. Unun bisapmon anjeleni yabekban pinj Isip amin dakon monji wili mibiltok amin dapban kimakgwit. Mani Juda amin morap sipsip monji dapman yawini yoma domon sowit unun anjelo da yawi kanek yutni yapmanek dima dapgwit (TP 12). Unun do nandanek Juda amin da Yapyap Bilak bisap unun noman tanakwan sipsip monji kinda dapman dapman an. Abisok nin Yapyap Bilak dakon Sipsip Monjinin unun Yesu Kristo unun yansi nandan gadaman, nido nandan gadan iman amin morap Pinjkop dakon butjap dima abidon.

2 - Bret Yisni Mini Bilak (Mt 26.17; Lk 22.1) Kalipsi, Israel amin uwalni Isip amin do pasalek abigiwit bisapmon, bretni wasan yopba pap toni dakon bisap mini, do yis dima yopgwit. Do unun do nandanek Bret Yisni Mini Bilagon bret yisni mini nonj. Unun telagi bisap madepni Yapyap Bilagon noman tosok. (TP 12.14-20).

3 - Imal Yut Kabej Bilak (Jn 7.2-52) - On telagi bisapmon Juda amin but galaksi nandan, nido jap kili panmuwuk yopmanjan. Yut kabej anek Sonda pi agak kinda unudon ekwan. Egek babikni da kalip miktim kibiri timon bilak 40 agipgwit unun do nandan. (MS 23.33-36; GT 16.13-15).

4 - Pentikos Bisap Madep (Ya 2.1, 20.16; 1Ko 16.8) On Juda amin dakon telagi bisap madep kinda. Pentikos dakon mibili unun 50. Yapyap bilak egi mudanek ae gildat 50 egakwa Pentikos Bisap Madep noman tosok. Unun bisapmon Juda amin kisik kisik an, nido jap madepni wit unun panmuwukan. Ae kalip Pinjkop da Sinai Kabapmon gen tebani yomgut unun do nandan. Mani abisok nin Pentikos bisapmon Telagi Wup pigit unun do nandanek kisik kisik aman. (Ya 2.1-4).

Kristo - Kristo dakon mani kinda Mesaia. Kristo unun Grik gen, ae Mesaia unun Ibru gen. Unun man bamot unun mibili kalonj gin. Unun yan; amin kinda bit nelak busunikon tagalbi. Israel amin da anjagon Pinjkop da amin kinda kila amini egipjak do nandisak kan, kombi amini kinda iyinban unun amin tilak ak do busunikon bit nelak tagalgit. Pinjkop da yan tebantokni yolek minjat aminyoni kila asak do Yokwikon Ban Timit Timit Amini yabekgit. Unun amin Kristo yan iyiwit, nido unun Pinjkop da manjigit. Juda amin morap da Kristo apjak do jomjom madepsi awit. Mani Yesu apgut bisapmon kalonjisok di dagin unun asi Kristo yan nandan gadawit. (Mt 1.16, 16.16; Jn 1.41; Ya 5.42, 9.22)

Mukwa Sogok Amin - Juda amin diwari Telagi Yut Madepmon pi awit, unun do mukwa sogok amin yan yoyiwit. Unun amin kisi unun Liwai dakon diwatni kabi. Pi madepsi awit unun Pinjkop do paret mibili mibili anek mukwa sowit. Bulagi bulagi amin kinda manjikba mukwa sogok amin dakon mibiltok amini egipgut. Unun kalonj dagin Israel amin kisi dakon yokwini do Yut Buri Telagisigwan bilak kinda do kosit kalonj wigekek mukwa sonj sonj agit. Mani Yesu Kristo da bisap kalonj iyi nanj paret agit. Aban yawini da nandan gadat amin dakon yokwini wagolsi wiririkban pasilgwit. (Ibr kilapmi 5-10).

Oman Amin - Miktim diwarikon yoni morapmi amin ae amin mani tonj da amin di tebai timikba oman amini ekwan. Pi madepsi an, mani tomni dima timikgan. Amin tagini yopmanj dek kigik kosit minisi. Ae amin tagini dakon gen dima guramitni kan, tagi dapba kimotni. Kalip Israel amin Isip miktimon tepmi madepsi panek yanji egipgwit. Ae Yesu da bisapmon, ae Pol da bisapmon oman amin morapmi egipgwit, do Pol da unun do gen diwari mandagit. (1Ko 7.20-24; Ep 6.5-9; Kol 3.22-25)

Osana! - Osana dakon mibili Ibru genon da "Nin yokwikon ban timikgi!" Yesu da bisapmon Juda amin da amin kinda man madep imdo "Osana!" yan yawit. Yesu Jerusalem donki konda pigakwan yan tidanek unun yawit. (Mt 21.9)

Parisi - Juda amin kabikon amin diwari Pinjkop dakon gen teban do galagisi nandawit. Unun amin do Parisi amin yan yawit. Unun gen teban guramik kimagek amin diwari yangin ani do yoyindet awit. Pibit tidok anek Pinjkop da dabilon iyi do amin diwari yapmanek nin amin kilegisi yan nandawit. Mani unun amin jamba but amin, nido amin yoyin degek iyi dima guramikgwit. Pol iyiyi kisi kalip Parisi amin kinda egipgut, mani don Yesu nandan gadan imgut. (Ya 23.6, Pil 3.5-6)

Sabat Bisap - Pinjkop gildat 6 da butgwan miktim gat yo morap gat wasagit. Anek gildat 7 non pi dima agit (WW 2.1-3). Anek don Israel amin kisi gildat 6

pi anek gildat 7 non yik yawot ani do gen teban yipgut. Mani Israel amin da iyi gen teban morapmi sanbenba amin da aripmi dimasi guramiri awit. Yesu da bisap diwari Sabat bisapmon wasok tapmimi ton aban Parisi amin da gen teban yapmandak yan nandawit. Unun sun nandawit. Nin Yesu dakon pidot pidot unun do yo madepsi nandaman do nin Sondakon unun do nandanek unudon yik yawot aman. (Lk 6.1-11, 13.10-17, 14.1-5)

Sadyusi - Juda amin kabi kinda egipgwit, mani Sadyusi yan yoyiwit. Unun Moses dakon gen teban yol kimot do nandawit. Nandak nandakni unun Parisi amin yombem, mani amin kimokgon do nwakjwat nandawit. Amin kimakbi kimoron da dima pidon yan nandawit. Ae aneloyo kisi do dima ekwan yan nandawit. Mani sun nandawit. (Mt 22.23; Ya 23.6-8; 1Ko 15.20-21; 1Tes 4.13-14).

Saion - (Mt 21.5; Jn 12.15; Ro 9.33, 11.26; 1Pi 2.6; Kap 2.6) Jerusalem kokup pap dakon ileñ kinda mani Saion. Pinjkop dakon Telagi Yut Madepni unun ileñon tagit, do bisap diwari Jerusalem kokup pap do Saion yan yon. Ae bisap diwari Kwen Kokup do tilak anek Saion yan yon. (Ibr 12.22, PA 14.1)

Samaria - Samaria miktim unun Israel miktim da kapmatjok toso. Kalipsigwan Samaria amin unun Juda amin dakon diwatni egipgwit. Mani Pinjkop dima nandan ingwit amin gat miñat eyo awit, do Amin Nwakiwari Kabi dagawit. Juda amin da Samaria amin do tagi dima nandan yomgwit. (Lk 10.25-37; Jn 4.4-42)

Sanjek sanjek - Amin bamori da yo kinda ak do but kalon anek yan teban tok madepsi kinda amal unun do sanjek sanjek yan yoman. Pinjkop da sanjek sanjek bamori agit.

Mibiltok Moses gat agimal. Gen tebani Moses do yoline Israel amin gen teban unun yol kimotni kan, iyi dakon amin kabisi egipni do yan tebantok an ingut. Mani, amin kinda da gen teban unun kisi gildari gildari aripmi dima guramiri. Yan do anek Pinjkop da dabilon amin kilegi kinda dima egisak. (YT 19.4-6; Lk 1.72; Ya 3.25, 7.8; Gal 3.17; Ibr 9.1)

Yan do anek Pinjkop da don sanjek sanjek kalugi kinda agit. Unun yan. Amin morap Yesu Kristo nandan gadan imni unun Pinjkop da dabilon amin kilegisi ani do yan tebantok anyomgut. (Mt 26.28; Mk 14.24; Lk 22.20; Ro 11.27; 1Ko 11.25; 2Ko 3.6; Ibr 7.22, 8.6-13, 9.15, 10.16, 29, 12.24, 13.20) Sanjek Sanjek Kinam - Pinjkop da Israel amin yoyinban kindap ban kinam kirin kinda wasawit. Anek gol ban kwenikon witjiwit. Unun kinamgwan Pinjkop da sanjek sanjek agit dakon telagi yo di yopgwit. Tip bamot Pinjkop da gen teban 10 kabi mandagit gat, ae Aron dakon win gat, ae kwoba mana similbi gat unungwan tawit. Unun kinam da kwenon anelo bamori serabim yan yon unun dakon wupmi wasawit. Israel amin dukwan dukwan kik do awit unun kinam kirin simon da guramigek kin kin awit. (Ibr 9.4; PA 11.19; Kap 78.61, 132.6-8)

Sisa - (Mt 22.21) Rom amin dakon kila amin madep noman tawit unun do Sisa yan yoyiwit. Yesu da bisapmon Rom amin da emat anek miktim morapmi dakon amin pabin yopmanek miktimni timigek kila awit.

Sunduk - Sunduk unun kon mibili mibili dakon mibiltok amini. Kalipsigwan Pinjkop dakon aneloni kinda egipgut. Mani unun Pinjkop abin yip do aban Pinjkop da yolban miktimon pigit. (Lk 10.18; PA 12.7-9). Amin yokwi ani do panjewaldak. Ae nandan gadat amin da yokwi kalip awit unun do sigin nandan egek nandan gadatni yipni do pini sigin asak. Yesu da Sunduk kili abin yipgut, ae don bisap madepmon wagolsi maban Tip Domon egipdisak. (PA 20)

Telagi Wup - Unun Pinjkop iyi dakon wupni, do Telagi Wup yan yoman. Unun nandan gadat miñat aminyo kalon kalon da butgwan egisak. Pini kinda unun nandan gadat amin panpuluganban gen bami do nandan gadat an (Jn 16.13); ae nin panpulugok do Pinjkop bisit iyisak (Ro 8.26); ae Pinjkop

dakon galaktokni nolisak (Ya 13.2, 16.6-7); ae tapmim nimanjakwan geni yan tenjtenoman, ae panmuwukbi notnin panpulugoman (1Ko 2.4-5; 12; 14). Telagi Wup da ninon pi aban anpak tagisi ban aman (Gal 5.22-23).

Telagi Yut Madep - Israel amin da Jerusalem kokup papmon yut madep kinda awit, unun Pinjkop dakon Telagi Yut Madep. Unun yutnon Pinjkop gawak ingwit, ae telagi bisap madep morapnikon unun yutnon kin kin awit. Mukwa sogok amin da unungwan pini awit. Ae unun yut da binapmonsi yut buri kinda tagit unun do Yut Buri Telagisi yan yawit. Bilak kinda do kosit kalon mukwa sogok amin dakon mibiltok amin da iyigin Israel amin kisi dakon yokwini do nandanek unungwan wigek paret an an agit. Yoma do imal kadimisi madep kinda nan abisinba magit. Yesu kimagit bisapmon Pinjkop da imal unun kwen da pidanban miktimon pigit. (Mt 27.51; Mk 15.38; Lk 23.45). Unun da nandan gadat amin nin Pinjkop da inamon aripmi tagi wiginen yan nolisak. Abisok nandan gadat amin nin Pinjkop dakon Telagi Yut Madepni ekwaman, nido Telagi Wupni nin da butgwan egisak. (1Ko 3.16-17).

Tipdom - Amin diwari Yesu Kristo dima nandan gadan iman, do yokwini sigin tan yoman. Do kimotni bisapmon yokwini dakon kobogi do kokup yokwisikon egipdan. Unun gapma dubagisi, kindap toktok teban sojegisak. (Mk 9.47-48; PA 19.20, 20.11-15). Unudon amin tepmi madepsi pakdan, amin kinda da aripmi dima panpulugogi. (Lk 16.19-31)

Wup - Amin kalonikon yo kapbi da ton; giptimnin, ae butnin, ae wupnin. Nin on miktimon ekwaman bisapmon, wupnin gat kisi ekwaman. Mani nandan gadat amin nin kimokgoman bisapmon wupnin nin da butgwan yikdak unun kwan Pinjkop gat Kwen Kokupmon ekwamal. (Lk 23.46; Ya 7.59)

Yawe - Kalipsi, Pinjkop da Moses altan ingut bisapmon, Pinjkop da iyi dakon man yanek "Yawe" yan yagit. Ibru genon mani dakon mibili unun "Naga Egisat". Juda amin da mani do telagisi yan nandawit. Yesu da iyi do "Naga Egisat" yan yagit, do unun da nolisak, Yesu unun Pinjkop dakon arip. (Jn 8.58)